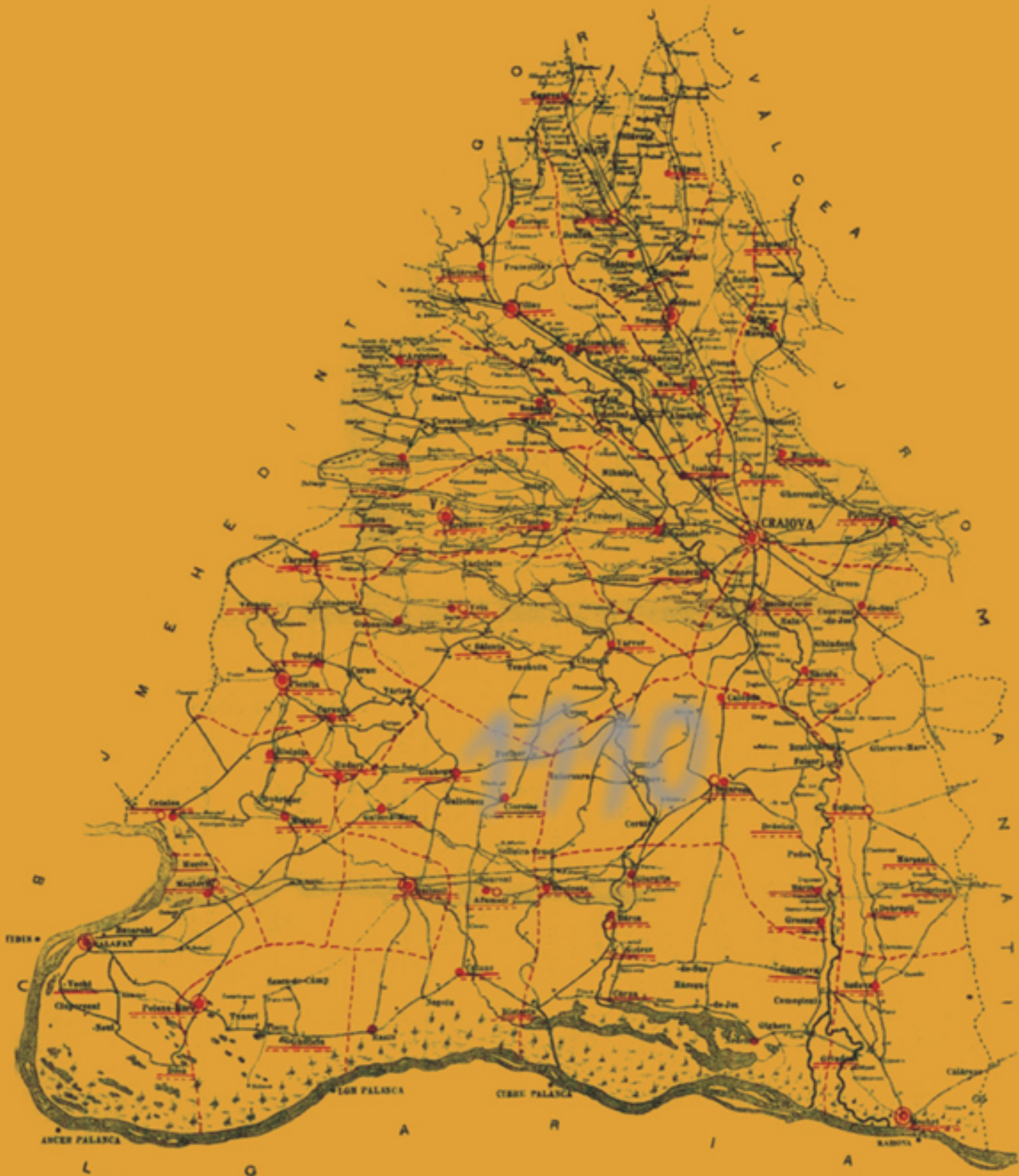

LAUGIER H. CHARLES

SĂNĂTATEA ÎN DOLJ

MONOGRAFIE SANITARĂ

LAUGIER H. CHARLES

SĂNĂTATEA ÎN DOLJ

MONOGRAFIE SANITARĂ

CONSILIUL JUDEȚEAN DOLJ

**CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI
PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE DOLJ**

2010

LAUGIER H. CHARLES

SĂNĂTATEA ÎN DOLJ

MONOGRAFIE SANITARĂ

Culegere texte și corectură: **Mihnea BĂLOSU, Robert BĂLOI**
Copertă: **Raul Claudiu TURCU**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Sănătatea în Dolj: monografie sanitară / culegere de
texte și corectură: Bălosu Mihnea, Băloi Robert –
Craiova: Info, 2010

Bibliogr.

ISBN 978-606-8100-37-1

- I. Bălosu, Mihnea (ed.)
- II. Băloi, Robert (ed.)

614(498+35 Dolj)

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea
Culturii Tradiționale Dolj
Str. Alexandru Macedonski, nr. 28, Craiova
Tel./fax: 0351 176 984; 0351 176 985

PREFAȚĂ

Fiul inginerului de origine franceză Victor Laugier, Charles Hippolyte s-a născut la 21 ianuarie 1875 în satul Cernele-Dolj. A fost elev al Institutului G. Arnold în perioada 1882-1885 și al Colegiului Național Carol I din Craiova (1887-1892). A urmat cursurile Facultății de Medicină din București iar în 1898 devine doctor în medicină.

Neobosit și dăruit doctor practicant la Spitalul de copii din București și Ospiciul Mărcuța, Charles Laugier a fost medic primar, subinspector sanitar și inspector general sanitar în perioada 1905-1919. A organizat numeroase campanii de combatere a epidemiei de holeră (1911-1913), tuberculoză și tifos exantematic iar meritul său este acela de a fi combătut malariala în Oltenia printr-un procedeu propriu, care îi poartă numele.

Ilustrul medic și om de știință a avut o activitate remarcabilă în domeniul educației sanitare, în domeniul igienei prin profilaxia și combaterea unor mari epidemii de cărbune din Gorj, de difterie la Beharca și de holeră la Sadova (Dolj).

A participat la campaniile sanitare din războaiele balcanice și din primul război mondial. A organizat și reprofilat numeroase spitale (Târgu Cărbunești, Sanatoriul antituberculos Leamna etc.), a dezvoltat și modernizat Spitalul Filantropia din Craiova. În anul 1902, Charles Laugier înființează *Cercul Medico-Farmaceutic* din Craiova împreună cu dr. D. Vernescu, Gh. Milețiciu și I. Augustin.

Înființează Societatea *Prietenii Științei* (1915) și face parte din colegiul director al revistei „Arhivele Olteniei” alături de C. D. Fortunescu și alții (1922).

Personalitate complexă, Charles Laugier are meritul și de a fi înființat o școală de agenți medicali în care a instruit cadre specializate cărora le-a impus un regulament care a devenit model pentru celelalte școli din țară.

A făcut cercetări de etnografie medicală și a tipărit monumentală lucrare *Contribuții la Etnografia medicală a Olteniei* (1925), recunoscută și apreciată de numeroși specialiști în domeniu, pentru care a primit Premiul Botez al Academiei Române (1927).

Pentru ca activitatea să-i fie pe deplin cunoscută, în anul 1994, filiala Craiova a Academiei Științelor Medicale l-a propus pe Charles Laugier drept membru de onoare post-mortem.

A publicat lucrări de referință în domeniul medical, citate în bibliografiile de specialitate: *Buza de epure congenitală* (1890), *Geografia medicală a României* (1901), *Cum trebuie să creștem, să ferim și să îngrijim copiii* (1904), *Sănătate în Dolj. Monografie* (1910), *Holera în Dolj* (1911), *Boalele ce însoțesc armatele* (1915), *Notes sur l'Origine du Peuple Roumain* (1919), *Igenă și prevedere socială* (1920), *Pasteur și opera sa* (1923), *Pelagra în Oltenia* (1923), *Călăuza sanitarului* (vol. I, II, ediția a III, 1925), dar și cursuri pentru postlicealele sanitare: *Noțiuni de*

igenă (1924) sau articole referențiale ca de exemplu: *Evoluția tuberculozei în Craiova* (în „Revista Științelor Medicale“ (1925.))

Interesul și prețuirea pe care le are față de cultura populară și argumentele pe care le aduce ne determină să afirmăm că Ch. Laugier este o personalitate medicală cu înclinații folcloristice reale. Astfel, este de părere că „tradiția nu este un lucru care se poate nesocoti, căci ea formează cimentul ce încheagă într-un mănunchi indisolubil un popor. Nu trebuie să se atingă cineva de tradiții decât cu multă prudență, căci de cele mai multe ori, în locul lor n-avem ce pune și riscăm atunci la acel erzaț de civilizație, la acea superficialitate, de colorit internațional, dar sterp și fără suflet“¹.

Reeditarea lucrării *Sănătate în Dolj. Monografie sanitară*, după un secol de la apariție, reprezintă un act de restituire culturală contemporană și trebuie salutăată ca atare.

După opinia autorului „este tot atât de interesant să cunoaștem manifestările artistice, ca și credințele cum și practicile medicale creștine“² iar atunci când se concepe o monografie sanitară să se îmbine informațiile legate de medicina și terapeuica empirică cu cele legate de informații strict medicale.

Principala idee a cărții este aceea de a descrie, sub anumite forme (clasice și ritualice cu ajutorul descântecelor, a superstițiilor), starea sănătății „în care se află satele și sătenii din județul Dolj“.

Prima parte (*Generalități*) este dedicată, în special, obiceiurilor, examinate și interpretate, pe alocuri, cu instrumentele omului de știință. Foarte interesante sunt și paginile unde găsim informații etnologice despre naștere, nuntă, înmormântare, apoi despre obiceiuri și credințele la diferitele sărbători ce fac parte din terapia tradițională. Câțeva rânduri sunt dedicate descântecelor culese din mai multe sate ale județului.

În cea de a doua parte a lucrării (*Monografia sanitară a comunelor*), Ch. Laugier ne prezintă strict monografic, în ordine alfabetică, comunele existente în județul Dolj în anul 1910.

Cartea poate fi considerată un instrument de informare, de educare, un dicționar explicativ medical-empiric într-un cadru monografic.

Lucrarea reprezintă un *act de recuperare culturală* definitoriu pentru clădirea unui profil cultural identitar. Avem nevoie ca astfel de demersuri științifice să se reediteze, atât pentru generațiile actuale de cercetători, cât și pentru a cunoaște pagini de etnografie medicală empirică și de monografie sanitară.

Lect. univ. dr. **Carmen Banța**
Facultatea de Litere din Craiova

¹ Charles Laugier, *Contribuțiuni la etnografia medicală a Olteniei*, Craiova, 1925, p. 10.

² Dr. V. Bologa, *Doctorul Charles Laugier (1875-1930) în Dacoromania*, București, an VI (1929-1930), p. 652-653.

„Sănătatea în Dolj: Monografie sanitară“ este una dintre acele lucrări care nu ar trebui să treacă neobservată ci să fie o mărturie extraordinară a unui moment din istoria și civilizația județului. Am recurs astfel la această reeditare în dorința de a păstra vie istoria acestei zone la 100 de ani de la primul tipar al volumului lui Charles Laugier. Am apreciat în primul rând aplecarea autorului către etnografie și folclor, către tradiție, care „nu se poate nesocoti“ așa cum considera Charles Laugier într-o altă lucrare de specialitate. Interesat de medicina tradiționalistă, de obiceiurile și credințele din popor, Charles Laugier ne oferă în „Sănătatea în Dolj: Monografie sanitară“ o pagină de istorie vie care completează în mod exemplar prezentul.

Amelia Etegan
Director C.J.C.P.C.T. DOLJ

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

- Această carte a fost publicată în 1910 la Institutul Grafic „SAMITCA“ din Craiova. Pentru prezenta ediție s-a păstrat ortografia textului inițial în intenția de a evidenția originalitatea acestei lucrări. De asemenea, în mare parte prezentarea grafică este cea din ediția din 1910. S-a apelat la acest demers pentru a putea compara din toate punctele de vedere evoluția prezentării în editarea unei monografii de acum 100 de ani.

- Prin ediția actuală punem în circulație date istorice, geografice, etnografice, medicale, obiceiuri și tradiții atât la nivelul întregului județ cât și al comunităților locale existente la începutul secolului al XX-lea, perioada dintre 1900-1909 la care face referire această monografie.

- Prin reeditarea acestui volum nu s-a urmărit aspectul comercial, ea fiind publicată într-un număr limitat de exemplare care vor fi distribuite gratuit către toate bibliotecile existente în Dolj, instituțiile de cultură din județ, precum și către centrele omoloage din țară.

PREFAȚA ediției din 1910

Lucrarea de față exprimă nepărtinitoare constatări făcute asupra stărei în care se află – privitor la sănătate – satele și sătenii din Dolj.

Este arătarea pur și simplu a realității fără tălmăciri și fără indicarea mijloacelor ce cred de folos pentru îndreptarea relelor.

Am împărțit lucrarea în două: o parte generală în care sunt coprinse date ce sunt aplicabile întreg Doljiului și a doua parte coprinzând descrierea fiecărei comune în parte.

Am dat poate prea multă extensiune datelor geografice, datelor istorice sau legendelor fiecărei comune. Și acestea sunt necesare igienei. Am descris, în toate amănuntele, obiceiurile de care sunt însoțite în popor, actele mari ale vieții (naștere, botez, nuntă, moarte) precum și diferitele sărbători. Am adunat și redat medicina și terapeutica empirică.

Acestea toate sunt extrem de importante și până va fi cineva în măsură a interpreta și explica fiecare din aceste obiceiuri, rog pe cititor să nu zâmbească la citirea lor și mai cu seamă să nu se grăbească a trage concluzia de copilărie, murdărie sau barbarie.

Sunt unele obiceiuri de o extremă duioșie și unele tratamente medicale, bizare la prima vedere, – zic tratamente și nu înțeleg în aceasta practicile superstițioase isvorite din minți bolnave – pe care știința vine și va veni să ni le explice.

Două exemple:

Femeia care naște, timp de 3 zile – până la ursitori, nu este părăsită un moment de mama moașe. Este moașa absolut nevoită să plece ? – lasă pe cineva în loc. N'are pe nimeni ? atunci mama moașe așează înaintea de a pleca, o furcă de tors, lângă patul lehuzei ca „să-i fie de urât“. Câtă duioșie !

Se știe că azi tratamentul cel mai nou și mai rațional în plăgile atonice, este pansamentul cu ser simplu de cal.

Știți cum tratează sătenii acest soi de plăgi ? aplicând pe ele jumătate din un pui de găină sau din un porumbel spintecat de viu !

Bizar, nu e așa ? dar evident este că dacă serul de cal are acțiune învietoare asupra celulelor istovite din o plagă atonică, tot aceiași acțiune o va avea și serul ce se scurge din un pui de găină sacrificat de viu.

În executarea acestei lucrări am fost ajutat de colegi: D-rii Groper, Militaru, Roça, Smărăndescu, Vasilescu, de N. Popescu și numeroși preoți, agenți sanitari și moașe. D-nul N. Burlănescu m'a ajutat la redactarea și culegerea descântecilor.

Onor. Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar și onor. Consiliul Județian de Dolj, au binevoit a onora cu subscripțiunile Domniilor lor această lucrare.

D-nul G. Vercescu, Director General al închisorilor, pe când era Prefect de Dolj, mi-a dat un sprijin neprețuit atât în îndeplinirea serviciului meu cât și pentru alcătuirea acestei lucrări.

Doctor CH. LAUGIER,

„Câteva cuvinte dela tine, mi-a zis prietenul meu dr. Laugier, care să servească drept prefață lucrării mele“.

Două motive, gândesc eu, l'au determinat să-mi facă această deosebită măgulire sufletească. În primul rând, și în principal, vechea noastră prietenie; în al doilea, împrejurarea, fericită pentru mine, că în timpul prefectoratului meu, doctorul Laugier, a fost chemat în fruntea celui mai de seamă serviciu sanitar județean de cei ce au știut să-i aprecieze calitățile, și tot sub prefectoratul meu, D-rul Laugier a început și aproape desăvârșit opera de reorganizare, pot zice chiar de înființare a acestui serviciu atât de năpăstuit înainte. Ceva mai mult. Din alergările lui multiple prin județ, – la cari am fost și eu des părtaș, amândoi însuflețiți de același dor de bine pentru populațiunea rurală neglijată, într'o perfectă înțelegere și reciprocă ajutorare ori de câte ori a fost vorba de vre-o măsură de luat, – a făurit el bogatul material care formează lucrarea de față.

Și tot din aceste alergări împreună s'a cimentat o adevărată comunitate de idei și sentimente între autor și subsemnatul, asupra multor cestiuni privitoare la îmbunătățirea vieții săteanului.

Și vine la timp acest frumos studiu, acum când toată suflarea românească inteligentă și de bună credință, își frământă mintea dându-și seamă că îndelunga operă a prefacerii sociale a început. Și că fiecare, în limitele puterilor sale, e dator să contribuie la această luptă spre mai bine.

A devenit o frasă banală aceea de a considera răscoalele țărănești din 1907, ca o sguđuire socială, care ne-a trezit dintr'un somn prea lung și prea neiertat. A ajuns banală ca orice adevăr atât de evident încât intră fără discuțiune în domeniul axiomelor.

Din nefericire însă, tot atât de banală a început să fie și credința că deșteptarea aceasta, pentru o mare majoritate nu a fost decât efectul unui moment de reculegere impus de proporțiile acestei mișcări. Sunt prea numeroși cei cari și-au câștigat cu ușurință calmul indolent, o singură clipă pierdut.

Mulți dintre noi în fața scenelor triste și înfiorătoare din primăvara anului 1907, pe lângă o profundă durere, am simțit și acea fericire sufletească pe care ți-o imprimă iluzia realizării mai apropiată a unui ideal ce nutrești. Am crezut într'o anonimă forțare; – am crezut că și cei mai aprigi susținători ai nedreptății vor forma un bloc cu cei ce cer mai multă dreptate.

Am revenit curând însă din această iluziune. De altfel iluziunile nu sunt permise în domeniul real. Societatea a reintrat în calmul ei obișnuit și numai unei elite îi este dată cinstea de a prepara și desăvârși opera de reformă socială.

Începutul a fost făcut, început simțitor care a deschis calea largă și lungă a reformelor. Guvernului actual îi revine cinstea de a fi pus această primă piatră la clădirea socială de mâine, care se va ridica foarte încet, dar în care se va putea adăposti cu mai multă înfrățire și cu mai puține suferințe diferitele straturi sociale.

Rolul de frunte în această nouă îndrumare, este fără îndoială rezervat literaturii noastre sociale. Numai prin cunoașterea profundă și continuă a tuturilor nevoilor actuale se poate înjgheba concepția unei formule mai nouă și corespunzătoare tendințelor de azi. Și producțiunile literaturii noastre sunt destul de numeroase. Poate însă că și aci trebuiește să facem o constatare cam dureroasă. O bună parte a acestei literaturi au un mic sâmbure de demagogie. Este un torent de lucrări care duc cu el prea multe aprecieri și concluziuni și prea puține adevăruri simple câștigate și întărite printr'o serioasă investigațiune.

Autorul acestei lucrări, cu o modestie rezervată numai celor ce înțeleg îndeajuns rostul lucrurilor, se ferește de aprecieri, deși deducțiunile, în multe părți complex studiate, să impun. Obiectivitatea lucrării și preocuparea exclusivă a aflării adevărului, cu care a fost întocmită, fac ca ea să poată în drept fi considerată ca o sănătoasă contribuțiune, inteligentă și de valoare, la cunoașterea cât mai desăvârșită a nevoilor populațiunii noastre rurale.

Bogată în învățăminte, consultarea ei va fi de folos tuturilor celor ce sunt chemați să-și spună cuvântul în criza noastră de reorganizare internă.

Un singur lucru este de dorit, ca ea să găsească imitatori și să putem avea un complex de asemenea monografii pentru fiecare județ. Numai atunci am putea să aflăm multe lucruri necunoscute astăzi și să fim mai în măsură de a concepe leacul relelor.

George I. Vercescu
Fost Prefectul județului Dolj
Directorul General al închisorilor.

DATE GEOGRAFICE

Numele de Doljiu, pe care îl poartă județul, însemnează Jiul de jos (*dol, vale*, groapă) în opoziție cu Gorjiul, adică Jiul de sus, sau Jiul de munte (*gora*, munte).

Limitele.– Județul Doljiu, se mărginește în partea de N. cu jud. Gorj, la S. și V. cu fluviul Dunărea, la V. cu jud. Mehedinți și la E. cu jud. Vâlcea și Romanați.

Limita de N., începând din dreptul comunei Văleni, merge spre S.-V. până în dreptul comunei Poiana, plasa Jiul de sus. Este o linie convențională, ce taie dealul Muerii, râul Plosca (Zăicoiu), râul Amaradia, com. Căpreni, dealul Icleanu, plasa Jiul de sus și se termină în dreptul comunei Poiana, de unde începe hotarul natural format de râul Gilortu, cu direcție spre Sud până la vărsarea sa pe malul stâng al râului Jiul, – în dreptul comunei Țânțăreni, – unde se termină limita de Nord către județul Gorj și de unde începe hotarul de V. către jud. Mehedinți.

Linia de V. este o linie convențională, care începe din dreptul comunei Țânțăreni, merge spre S.-V. până în Valea lui Pătru, tăind apa Motrului. De aci se întoarce spre Sud până la comuna Gogoșul, plasa Jiul de sus, tăind valea râului Obedeanca. Din comuna Gogoși merge spre V., tăind dealurile Gvardinița, Radovan, precum și râul Dăsnățuiul, cuprins între aceste două șiruri de dealuri. Se întoarce spre S. până la Dunăre (Cetatea), urmând pe o mică întindere costișa de V. a dealului Cerbul.

Linia de S.-V. începând din dreptul comunei Cetatea, hotar natural, este format de Dunăre, care descrie un arc de cerc în deschizătură spre V. până în dreptul schelei Acer-Palanca, de unde ia direcția spre E. până la pichetul Călărași, formând în tot cursul descris hotarul politic al acestui județ către Bulgaria.

Linia de E.: a) către județul Vâlcea, începe din dreptul comunei Văleni și merge cu direcțiunea N.-V, S.-E., tăind râul Frațilă și se termină în comuna Bulzești; b) către jud. Romanați, începe dela comuna Bulzești, merge spre S.-E. taie apa Frațilă și apa Geamartaluiul, urmează puțin coama dealului Balșul, descrie o mare curbă cu convexitatea spre V., tăind râul Taslului și calea ferată Craiova – București, până la comuna Ghindeni, plasa Ocolu, de

unde iar se întoarce spre S.-E. până în dreptul pichetului Călărași.

Topografia. – Forma județului este aceea a unui sector de cerc, al cărui arc cu deschizătura spre Sud îl formează Dunărea și ale cărei raze le formează două linii, care plecând, una dela Cetatea și alta din dreptul pichetului Călărași, s'ar întâlni la com. Căpreni.

Lungimea cea mai mare a județului este în direcțiunea N.-E. către S.-V. de la Nordul comunei Zeicoiu, în dreptul comunei Văleni, până la Dunăre, în dreptul orașului bulgăresc Acer-Palanca, 135 km.

Lărgimea cea mai mare o atinge județul din dreptul insulei Bogdan, până la satul Călărași, o distanță de una sută kilometri.

Configurațiunea și aspectul topografic ce ne prezintă județul Doljiu, este al unor trepte de amfiteatru, cari se ridică gradat dela Dunăre, formând două terase, cea de S.-E. formată de o vastă câmpie și cea dela N.-V. ce face parte din regiunea dealurilor, și fiindcă se obișnuiește a se împărți solul României în trei regiuni: a munților, cea mai înaltă, a șesului ce ocupă partea de S. și regiunea dealurilor, ce ocupă mijlocul dintre aceste două regiuni, se poate zice că județul Doljiu se întinde cu 2 treimi din suprafața sa în regiunea șeasă iar a treia parte din solul său, ține de regiunea dealurilor ce ocupă N.-V. districtului.

Orografia. – În județul Doljiu, dealurile pătrund dela N. și V. și se întind având direcția generală dela N.-V. și Nord către S.-E. și Sud până la o linie, care, pornind dela comuna Calafat, ar trece prin Nordul plășii Băilești, prin Sudul plășii Jiu de mijloc și prin Nordul plășii Jiu de jos.

Ceeace caracterizează regiunea dealurilor este:

- 1) că înălțimea lor medie nu trece peste 250 m.;
- 2) că râurile cari în regiunea munților conțin în fundul albiilor lor bolovani, de dimensiuni mari, îndată ce ajung în regiunea dealurilor (Dolj) își micșorează iuțea curențului, apele lor nu mai pot transporta decât pietriș, care se micșorează din ce în ce, pe măsură ce râurile ajung în regiunea șesurilor, așa că la intrarea în această regiune pietrișul dispare și este înlocuit cu nisip. Excepție fac râurile, cari izvorând din regiunea

dealurilor, nu străbat decât terenuri nisip-argiloase; în albia acestor râuri este numai nisip, (râul Dăsnățuiul).

3) Văile râurilor sunt largi, productive și populate.

Culmile principale din regiunea dealurilor sunt continuațiuni ale munților din jud. Mehedinți și Gorj. Parte din ele sunt în dreapta Jiului și între acestea putem cita dealul Cerbului, care se lasă din culmea Godeanului (Mehedinți).

Din dealul Cerbului se ramifică spre S.-E. mai multe șiruri de dealuri, care despart între ele mai mulți afluenți mici din dreapta râului Jiu și dintre care mai însemnat este dealul Gvardinița și Radovanul. Din dealul Negru (Mehedinți) se lasă în jud. Doljiu, dealul Smadovița - Țiuleni, între râul Sfârcea și Obedeianul, aflat în dreapta râului Jiu și dealul Bălțați-Vărari, între râul Sfârcea pe deoparte, Motrul și Jiul pe de altă parte.

În stânga râului Jiu, putem cita:

1) Dealul Icleanul, continuație a dealurilor Andreești și Prigoriei. Dealul Icleanul se continuă prin dealul Chicioarei și dealul Mare, între afluenții din dreapta râului Amaradia și cei din stânga râului Jiu.

2) Dealul Muerii, continuație din culmea Zănoaga (Gorj), care au ca prelungiri: dealurile Florești și Prisaca, ce despart basinelul Jiului de afluenții din dreapta râului Oltu.

Văile sunt strânse între șirurile dealurilor de mai sus. Ele sunt continuațiuni ale văilor din județul Mehedinți și Gorj, cari devin în Doljiu mai largi, cu pârâți mai puțin înclinați și mai puțin înalți. Printre cele mai însemnate sunt: Valea inferioară a râului Motru, Valea Gilortului, ambele pe limita de N. a județului. Valea Jiului, care din ce în ce se lărgește, până ajunge în regiunea șesurilor. Valea râului Amaradia, Plosca și celelalte văi ce măresc cursul Jiului.

Regiunea șeasă se întinde în S. județului dealungul Dunării. Această regiune se mărginește spre S. de o fâșie de pământuri joase, băltoase, mlăștinoase și cu o înclinațiune de abia simțită. Această fâșie formează terasa Danubiană. Ea forma în vechime albia Dunării, pe care se întind azi adevărate dune de nisip, a căror întindere și năvălire au fost împiedicate prin plantarea pădurilor de salcâmi. Cele mai însemnate șesuri ale jud. Doljiu sunt: șesul râului Jiu și șesul râului Dăsnățuiul.

Pădurile în **câmpie** sunt puține. Străbați întinderi mari, fără a întâlni vre-un arbore în câmpia nesfârșită, care lipsită de adăpost, este expusă vânturilor violente. Vara seceta este mare.

În regiunea șesurilor, observăm că, pământul este presărat de movile mari și mici, înșirate în grupe de 3, 4, 5, 6 și mai multe. Asupra acestor accidente artificiale ale terenului se dau mai

multe explicații. Unele ar fi fost înființate în scopul de a servi ca puncte de observațiune în timpul nenumăratelor războaie petrecute aci, ele însă sunt de dimensiuni prea mici pentru acest scop.

Altele ar fi fost presărate de popoarele barbare, ce s'au succedat în aceste regiuni, pentru a le servi de călăuză la reînțoarcere.

În unele locuri însă ele sunt atât de apropiate, încât nu se poate admite această ipoteză.

Pare mai verosimil că acești tumulus ar fi servit de morminte, și e regretabil că încă nu s'au făcut cercetări în acest scop.

Hidrografia. – Județul Doljiu este udat de mai multe râuri mari și mici. Cursul cel mai principal al acestui județ este fluviul Dunărea, care îl udă prin partea de S.-V., Jiul, care intră prin comuna Țânțăreni parcurge în direcțiunea N.-V.-S.-E. distanța până la orașul Craiova, de unde intră în regiunea șesului îndreptându-se direct spre S. până la vărsarea sa în Dunăre, în dreptul insulei Copanița, în fața căreia este în formațiune o mică deltă. Înainte de 1879 Jiul din dreptul comunei Comoșteni, se îndreaptă spre S.-E. vărsându-se la Bechet. Această schimbare a cursului său a provenit din cauza nămolului târât de el, precum și a nisipului târât de vânturile cele mari, cari au contribuit la formațiunea dunelor. În dreptul comunei Zavalu, formează o cascadă înaltă de 2 m. Afluenți pe stânga Jiului în plasa Jiul-de-sus sunt: Gilortul, Valea-Bârlogului, unit cu Valea-Rea se varsă în Jiu pe hotarul comunei Brădești, Almăjelul, Almăjul; Amaradia ce se varsă în stânga Jiului la satul Troaca, comuna Cernelele; Popoveni vine din comuna B.-Verde; Lumașul din comuna Malu-Mare, Siliștea din comuna Secuiul; Giorocul din com. Adunații de Geomani; Predești din com. Căciulătești; Sadova din comuna cu același nume.

Afluenții pe dreapta Jiului sunt: Motrul vărsându-se la gura Motrului; Racovița și Almăjelul din comuna Filași; Brebeșul, pârâu din comuna Argetoia; Fratoștița din comuna Fratoștița; Salcia din comuna Scaești și Salcia; Sfârcea vine din Mehedinți; Obedeianca, unită pe dreapta cu Breasta, se varsă în fața comunei Breasta; Leamna se varsă lângă comuna Bucovățul; Pradiia Hoțului ce vine din comuna Podari și Drănicul, din comuna Drănicul.

În regiunea șeasă, Jiul curge printr'o vale largă de 3 – 6 kilometri; productivă și populată. Ea este cuprinsă între două maluri înalte, din care cel mai înalt este țărnul stâng.

Al doilea curs e Dăsnățuiul, curs independent ce se varsă în balta Nedeia. Isvorește din dealul Negru, curge spre Est până la comuna

Ciutura, de unde se îndreptează spre Sud, până la vărsarea sa în balta Nedeia.

Partea de N.-E. a județului, ține de basinul Oltului și anume de sub afluenții săi: Geamartaluiul unit pe stânga cu Frățila, precum și de râul Tasluiu, ce aparțin acestui județ numai prin cursul lor superior. Dealungul terasei Danubiene, se găsesc o mulțime de lacuri formate din revărsările Dunării, cari comunică între ele și chiar cu Dunărea prin numeroase brațe.

Lacurile principale sunt: Maglavit, Cetatea, Uturiu, Golenți, Moreni, Tunari, Ciuperceni, Săratul, Gogonețul, Salcia, Mancinița, Oveasele, Șchiopul, Topilele mari, Topilele mici, lui Guta, lui Dumitru Stoian, Buveliul, Radei, Marta Strâmbă, Idegla, Tinoasa, Lunga, Lungulița, Gloniceanul, Rotundeii, Desa, Poiana, Piscul, Rastul, Bistrețul sau Călugăru, Paricani, Calaciul, Curtea, Lungul, Aleșteul și Inșiratele.

Bălți sunt: Nedeia, Branitea, Măceșurile, Giormanele, Balta-Verde, Popii, Raței, Ranei, Sadova, Tinosul, Ograda, Gârlele, Seaca, Selveana, Aleșteul, Gâldele, Nicola, Corfului, Dumbrăvița, Craiovița, în partea de apus a Craiovei. (După o tradițiune locală, despre dânsa se vorbește că în vechime forma o mahala a

orașului Craiova. Dar prin vreun cutremur sau altă pricină, s'a scufundat pământul cu locuitorii, împreună și cu o biserică); Cioriciul, Sandul, Vârvorul, Secuiul, Mandei, Gloduțul și Ruptura.

Clima. – Clima jud. Doljiu, este temperată, deși vara este foarte cald și iarna foarte frig. Diferența între vară și iarnă este mare, iar trecerea dela un anotimp la altul se face brusc. Temperatura medie anuală este de 12°.

Toamna este anotimpul cel mai frumos și mai plăcut.

Vânturile ca în toată țara sunt: Crivățul ce suflă dela N.-E. Austrul, vânt cald, Băltărețul, căldicel, suflă din spre Marea-Neagră și aduce ploi. Zefirul, vânt dulce, lin și plăcut, bate foarte rar, direcția lui este de Sud.

Înălțimea principalelor localități din acest județ, deasupra nivelului Mărei-Negre.

Craiova . . .	135,85 m.
Calafat . . .	85,00 m.
Filiași . . .	125,80 m.
Bechet . . .	65,00 m.
Cârcea . . .	209,84 m.

(Extras din Dicționarul geografic).

DATE ISTORICE

În vremurile vechi, despre care istoria ne-a lăsat vre-o urmă, acest pământ a fost străbătut de Sciți, popor nomad de rasă arică. Puțin timp după ei pe la anul 334 înainte de Chr. aflăm aci pe Geți, popor de origină tracică.

Odată cu Geții, trecură Dunărea și Dacia, popor înrudit cu Geții, cari se așezară în Transilvania. Aceștia, în urma unei răscoale, pun mâna pe putere și dau numele de Dacia, regatului înființat de Geți la N. Dunării. În curând, Dacia cade sub stăpânirea romană și împăratul Traian, învingătorul lui Decebal, trece cu al 2-lea război dacic prin Oltenia. Dacia este colonizată și avem dar Doljiu locuit de coloni Romani, dela 106 până la 207. Din acest moment s'a așezat pătura din care se nascu poporul de azi român. La anul 270 începe năvălirea popoarelor barbare, cari s'au perindat în aceste locuri: Goții, Hunii, Gepizii, au distrus vieața de stat a coloniștilor. După aceștia vin Slavii, cari au o înrăurire mai mare asupra poporului, de oarece Doljiu e județ de câmpie și se știe că Slavii s'au așezat mai mult pe câmpiile mănoase. Ca dovadă avem terminologia geografică a județului, însuși cuvântul Doljiu este slavonesc. După aceștia năvălesc în vechea Dacie: Ungurii, Pecenegii, Cumanii și Tătarii. Din aceștia Cumanii, sunt, cari au trăit mai de aproape alături de poporul Olteniei.

În aceiași vreme în care Crai-Ion se afla în Doljiu, o parte a Olteniei, Vâlcea, încăpuse în mâinile unui conte german Conrad, numit de *români* Domnișorul. Tot atunci, adică la anul 1232, apare pentru prima oară un maghiar Luca, cu titlul de Ban al Severinului. În 1240 se întâmplă a patra năvălire, sosesc Mongolii, cari până atunci nu se atinseseră încă de latura Olteană. În aceste zile furtunoase, strămtorați din toate direcțiunile, Românii din Oltenia, n'au fugit și n'au pierit, ei au stat neclintiți sub Banul lor național din dinastia Basarabilor, până ce barbarii s'au retras, și atunci, ieșiți din viziunile munților se revarsă din nou pe câmpie. Mai târziu întâlnim tot în aceste părți pe Voevodul Liteanul și cu Basarab-Ban, care se revoltă împreună cu fratele său Barbant, contra Regelui Ungariei, Vladimir Cumanul. Când însă veni de dincolo de munți, marele Voevod al Făgărașului, Radu Negru Basarab, cu toată boerimea ce

erea mai înainte peste Olt, s'au sculat cu toții de au venit la Radu Negru Vodă, închinându-se „să fie sub porunca lui și numai el să fie peste toți stăpânitor.“ Sub Alexandru Basarab reveni o invaziune în Oltenia a lui Ștefan Dușan, Țarul sârbilor. El înaintând cu repe-ziciune, reuși a cuprinde Craiova. Peste puțin a fost gonit de Alexandru Basarab, urmând apoi o reconciliațiune între Sârbia și Muntenia, întărită printr'o căsătorie, prin care Banatul erea înapoiat Munteniei. Rolul jucat de Craiova în această împrejurare, dovedește că nu erea un oraș fără însemnătate. Sub Mircea-cel-Mare, pe la sfârșitul secolului al XIV, Turcii au cucerit Vidinul începând a năvăli în Oltenia. În această bătălie a pierit eroul favorit al Slavilor meridionali, celebrul Marcu Crăișorul. Lupta s'a dat la Rovine, ce se află lângă Craiova. Această ilustră victorie, a cărei strălucire se revarsă asupra Craiovei, avu loc la 17 Maiu 1395.

Pe la 1592, sub Alexandru al III-lea, Mihai fiul lui Petrașcu-cel-bun, ajunge la Bănia Craiovei, cedată lui, de moșul său Jane. După bătălia dela Teleajen, din 20 Octomvrie 1600, Mihai, bătut, fuge spre Craiova, pentru a pune Oltul între ei și acei cari îl urmăreau.

În anul 1688, suindu-se pe tron Constantin Brâncoveanu, cu ajutorul Turcilor, Bălăceanu, stăruie pe lângă generalul Häusler, ca să-l treacă cu armata lui în Muntenia, sperând că de frică, Domnul va fugi peste Dunăre, Häusler trece pe la Cerneți și vine la Craiova.

În anul 1718, Iulie 21, în urma tractatului dela Pasarovitz, Banatul Craiovei fu dat Austriei; însă el nu șezu mult sub Austriaci, căci în urma păcei de la Belgrad 1739, Austriacii fiind bătuți de Turci, pierd iarăși Oltenia și această parte de țară este din nou alipită către Muntenia.

În anul 1761, în urma cererilor și pretențiunilor Turcilor, nu se mai trimite nici un Ban la Craiova, ci un simplu boer cu titlu de Caimacan.

În timpul Domnilor Fanarioți, cu toate înegririle istoricilor noștri, vedem că sub cei mai mulți, funcționarii Craiovei, erea boeri pământeni. Așa sub Caragea, Caimacanul Craiovei erea Enache Hrisoscoaleu până la 8 Iunie 1783, iar dela această dată, Vodă rânduiește Ban pe Dumitrache Ghica „ca toate trebile părței locului, câte după obicei se cuvine la dregătoria D-Sale

să se caute prin D-lor“. Bănia dar, nu era desființată cu desăvârșire; ea rămase o dregătorie onorifică. Acest lucru se poate vedea mai bine din listele boerilor, cari compun divanul Craiovei și criminalionul de Craiova. Pe timpul domniei lui Caragea, importantul oraș Craiova, fusese robit în favoarea unor credincioși ai săi. Craiovenii însă se luptară cu energie pentru a redobândi libertatea veche a orașului. Caragea văzând această luptă, revocase hrisovul de robie al orașului, prin o carte către divanul Craiovei. Venind după aceasta Mihai Șuțu, semnă în 23 Septembrie 1783, un hrisov de recunoaștere a libertății orașului, însă nu mai puțin ordonă Caimacanului să nu permită nici unui boer craiovean a veni la București, decât după prealabila învoire. Erea speriat Domnul de energia desfășurată de dânșii puțin mai înainte. Turcii fiind bătuți la 8 Noembrie (stil nou), principele Hohenlohe, comandantul armatei austriace, își deschide calea spre Craiova. Alt detașament austriac sub colonelul Cray, se îndreaptă prin pasul care duce la Câmpu-Lung în marș repede spre Craiova. La 8 Noembrie (stil nou) se găsește la Ișalnița. Boerii din Craiova ieșiră împreună cu mulți locuitori din oraș, întru întâmpinarea colonelului Cray și-l introduseră ei singuri în oraș, punând la dispoziția Austriacilor previziunile necesare și primindu-i cu mari manifestări de bucurie. După spargerea taberei Româno-Turcă dela Porceni, prințul de Hohenlohe își stabili cartierul de iarnă la Craiova în 26 Octomvrie 1789.

Suferi ocupațiunea austriacă, sub administrațiunea prințului de Coburg, până la încheierea păcei dela Șistov din 5 August 1791. Una din condițiunile acestei păci, fu evacuarea Munteniei până în 30 zile dela ratificarea păcei.

Oltenia nu scapă a fi din nou încorporată la Austria, decât grație intervențiunei Angliei, Olandei și a Prusiei. Ocupațiunea austriacă dură însă și peste timpul hotărît în contract. „Neaua căzută în munții vecini Banatului, întârziară restituțiunea micii Valachii“. Deși țara era ocupată de o parte din armata austriacă sub comanda Comitelui de Mitrovschi, Șuțu, numit pentru a două oară, veni în Septembrie 1791. Țara fu predată definitiv de reprezentanții lui Mitrovschi în primirea reprezentanților noului Domn Șuțu, cu actul din 9 Septembrie (stil nou) 1791. Mihai Șuțu numește îndată Caimacan al Craiovei pe o rudă a sa, bi-vel Spătarul Costache Șuțu, apoi dă o proclamațiune Craiovenilor. În ea, Domnitorul spune că ocupațiunea austriacă încetează în 28 August și că Caimacanul Craiovei, are a primi dela Excelența Sa Conteul Mitrovschi, județele Olteniei sub oblăduirea Domnitorului țării.

În 1795, Muntenia este prădată cumplit de Pazvantoglu; acesta era un hoț turc, vestit, care apucase Domnia Vidinului, se întărise acolo și se declarase neatârnat de împărăția turcească. Domnii țării: Moruzi, Ipsilanti, Șutul, cer unul după altul ajutor dela Poartă contra lui Pazvantoglu. Armatele turcești venite în ajutor, se unesc cu hoardele lui Pazvantoglu, intră în Muntenia și dau foc Craiovei la anul 1801. La 1821 Tudor Vladimirescu aruncă o lumină vie asupra Olteniei. El deși născut în Gorj (satul Vladimir) copilăria și-a petrecut-o în Craiova.

În sfârșit în ultimul războiu, pe cari Români aliați ai Rușilor îl purtară cu Turcii, pământul Doljiului fu încă odată teatrul glorioaselor noastre lupte.

Extras din Dicționarul geografic

Administrația Sanitară a județului Dolju

Numele circumscripție	No. Comunelor	COMUNA	SATE	Cătune	Populațiunea	Distanța dela reședința medicului	Spital sau Infirmerie
Circumscripția 1-a Mierea - Birnici	1	Mierea Birnici <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Bojiniu Crușețu Mierea Mierea Birnici Slămnești Văluța de jos Văluța de sus	Crușețel Mericeana	1812		
	2	Căpreni <i>Agent sanitar Moașe</i>	Băloșani Bulbuceni Căprenii de jos Căprenii de sus Cornetu Găgăiu Granolea Popu	Brătești Scurtu	3439	14 kilometri	Infirmerie
	3	Zeicoiu	Dănciulești Diaconești Hălângești Părvulești Zeicoiu	Petrachești	1676	15 kilometri	
	4	Stoina	Ciorari Olăreasa Păișani Stoenița Stoina Urda Valea lui Stan	Runcu	2369	9 kilometri	
	5	Slăvuța	Marinești Mielușei Slăvuța Socoteni		2210	10 kilometri	
	6	Tălpașiu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Toiaga Ulmețu Moflești Nistoiu Săceni Tălpașiu Vladimir	Mogoșești Putineiu	1847	10 kilometri	
	7	Bodăești	Bodăești Ohaba Valea Muerii	Drumu Mare	1259	6 kilometri	
	8	Amărăști	Amărăști Băican Golumbeiu Golumbu Fărcășanca Fărcașu Popu		2007	8 ½ kilometri	
	9	Melinești <i>Agent sanitar Moașe</i>	Drumu Mare Odoleni Valea Muerii de jos Valea Muerii de sus	Muerușu Popești- Melinești	1541	7 kilometri	
	10	Valea Boului	Bou de sus Boșoru Mierea Moșneni Urda Valea Boului		1565	4 kilometri	

Circumscripția 2-a Negoiești	11	Negoiești <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Negoiești		1419		Spital
	12	Velești	Balota de sus Motoci Rupturile Velești		1570	9 kilometri	
	13	Mălăești <i>Agent sanitar</i>	Fântânelele Mălăești Mieleștii de jos Mieleștii-Duțulești Mogoșești	Zlătari	1293	8 kilometri	Infirmerie
	14	Balota	Balota de jos Bușteni Gaia de sus	Crucile	1122	7 kilometri	
	15	Godeni	Drumu Mare Godeni Ploștina Spineni Valea Mare		1321	2 kilometri	
	16	Adâncata	Adâncata Patetești Popeasa Sâlcile Tandără		1211	5 kilometri	
	17	Goești	Ciorobești Goești Muereni Piorești Vladimir	Crucile	1462	7 kilometri	
Circumscripția 3-a Filașiu	18	Filiașiu <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Almăjelu Filiașiu		4032		Pavilion pentru boli de ochi Spital
	19	Florești <i>Agent sanitar</i>	Arpadia Căpinteni Chiciora Cacorova Florești Poiana de jos Poiana de sus		3116	8 ½ kilometri	Infirmerie
	20	Coțofenii din față	Beharca Coțofenii de jos Coțofenii de sus		1811	14 kilometri	
	21	Țânțareni <i>Agent sanitar Moașe</i>	Picu Țânțareni		1275	4 kilometri	Infirmerie
	22	Frațoștița	Frațoștița		1481	5 ½ kilometri	
	23	Tatomirești <i>Agent sanitar</i>	Almăjelu Almăjelu-Piscani Meteu Răcarii de jos Răcarii de sus Tatomirești		2938	7 kilometri	Infirmerie
	24	Brădești <i>Agent sanitar Moașe</i>	Brădeștii din dos Brădeștii de jos Brădeștii de sus		2233	12 kilometri	
Circumscripția 4-a Scaești	25	Scaești <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Scaeștii de sus		1785		Infirmerie
	26	Argetoaia <i>Agent sanitar</i>	Argetoaia (Grădinărești) Argetoaia de jos	lordăchești	2782	16 kilometri	Infirmerie

		Moașe	Bălăcești Băranu Berbeșu Leordeasa Moara Argetoaia Moara Câmpu- Crucii Novacu Racovița Teascu din Deal				
	27	Gogoșiu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Gogoșița Gogoșiu Ștefănelele		2879	16 kilometri	Infirmerie
	28	Cernătești <i>Agent sanitar</i>	Cernătești Țiu		2599	10 kilometri	
	29	Salcia	Salcia Valea lui Patru		2095	7 kilometri	
	30	Rasnicu	Cornița Rasnicu Rasnicu Bătrân Socolești		1058	3 kilometri	
	31	Coțofenii din dos	Coțofenii din dos		1322	5 kilometri	
	32	Braloștița	Balta Braloștița Ciocanele Corbu Cătina Fața Racoviții Ochișor Purcărești Schitu Sfircea	Racovița	2957	5 kilometri	
Circumscripția 5-a Șimnicu	33	Șimnicu <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Albești Dudovicești Florești Romanești Șimnicu de jos Șimnicu de sus		2931	kilometri	
	34	Murgașiu	Gaia de jos Murgașiu Picăturile		1983	16 kilometri	Infirmerie
	35	Pielești <i>Agent sanitar Moașe</i>	Pielești Lăcrița Mare Lăcrița Mică Nichitoaia Pârșanii Noi Pârșani		3565	16 kilometri	Infirmerie
	36	Bulzești <i>Agent sanitar Moașe</i>	Bulzești Gura Racului Mătăsoaia Năstăsești Seculești		1795	25 kilometri	
	37	Motoci	Motoci Urechești		1392	6 kilometri	
	38	Isvoru	Cioroiu Cornetu Isvoru Leșile		2019	5 kilometri	
	39	Mischii <i>Agent sanitar Moașe</i>	Mischii Mecănești Munteni		1751	4 kilometri	Infirmerie
	40	Ghercești	Gârlești de jos Gârlești de sus Ghercești Lânga Teișani	Ghercești Noiu	2169	7 kilometri	

Circumscripția 6-a Breasta	41	Breasta <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Atârnați Breasta Obedinu	Constanța Crovna	1980		Infirmerie
	42	Bucovațu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Cârligeii Leamna de jos Leamna de sus Mofleni Paliiula Sărbătoarea Bucovațu		3718	8 kilometri	Infirmerie
	43	Ișalnița <i>Agent sanitar Moașe</i>	Ișalnița		2605	6 kilometri	Infirmerie
	44	Mihaița	Cetățuia Mihaița Potmelțu		1191	6 kilometri	
	45	Predești	Predești	Dia	1320	8 kilometri	
	46	Cernelele	Cernelele de jos Cernelele de sus Troaca		1531	3 kilometri	
	47	Almăjiu	Almăjiu Almăjiu-Moșneni Șitoaia		2362	12 kilometri	
Circumscripția 7-a Balta-Verde	48	Balta-Verde <i>Medic Agent sanitar</i>	Balta-Verde Branăștea Podari Popoveni Romanești	Lascăr Catargiu	2380		Infirmerie
	49	Livezile <i>Moașe</i>	Gura Văii Livezile Peretu Țuglui Vărăți	Glodu	2875	3 ½ kilometri	
	50	Coșovenii de jos	Coșovenii de jos		974	12 kilometri	
	51	Coșovenii de sus <i>Agent sanitar Moașe</i>	Coșovenii de sus		2265	13 kilometri	Infirmerie
	52	Cârcea	Cârcea Preajba		1142	10 kilometri	
	53	Ghindeni	Ghindeni		2008	14 kilometri	
	54	Malu Mare	Malu Mare Malu Mic		992	7 kilometri	
	55	Săcuiu <i>Agent sanitar</i>	Miculești Pescari Săcuiu Teascu		2572	15 kilometri	Infirmerie
Circumscripția 8-a Brabova	56	Brabova <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Brabova Burtoiu Răchita Vâlcomu Urdinița		3265		Spital
	57	Carpen <i>Agent sanitar Moașe</i>	Boca Carpen Geblești		2452	18 kilometri	Infirmerie
	58	Beloțu	Başcovu Beloțu Perieni Petroaia Sârsca		1605	13 kilometri	
	59	Saca <i>Agent sanitar</i>	Răchita Saca Saca Bătrână Satu Nou		3781	9 kilometri	

	60	Pleșoiu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Frasinu Milovan		2247	10 kilometri	Infirmerie
	61	Sopotu	Pleșoiu Solomonești Mănăstiricea Sopotu		1691	8 kilometri	
Circumscripția 9-a Vela	62	Vella <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Bucovicioru Suharu Vela	Seglețu	2928		Infirmerie
	63	Vârvoru <i>Agent sanitar Moașe</i>	Criva Dobromiru Fântânelele Rupturile Târnava Vârvoru		4781	18 kilometri	Infirmerie
	64	Terpezița	Curuia Gabru Lazu Terpezița	Italieni	2758	7 kilometri	
	65	Gubaucea	Gubaucea Scăfești		2502	7 kilometri	Infirmerie
	66	Căciulatu	Caraiman Căciulatu Floran Ivăchești Mosna Știubeiu		1690	6 kilometri	
	67	Sălcuța <i>Agent sanitar Moașe</i>	Plopșoru Sălcuța		1743	6 kilometri	
	68	Tencănău	Drăgoaia Mărăcinele Mârza		2121	12 kilometri	
	69	Ciutura	Tencănău Ciutura		1325	14 kilometri	
Circumscripția 10-a Șegarcea	70	Șegarcea <i>Agent sanitar Moașe</i>	Plopșoru Sălcuța		4941		Infirmerie
	71	Lipovu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Calomfirești Lipovu Lipovu de sus		2239	9 kilometri	
	72	Calopăru <i>Agent sanitar Moașe</i>	Băsdâna Calopăru Dâlga Panaghia Sălcuța		2511	10 kilometri	Infirmerie
	73	Drânicu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Drânicu		1612	10 kilometri	
	74	Bârza <i>Agent sanitar Moașe</i>	Bârza Nițuești Țugurești Valea Standului		2069	18 kilometri	Infirmerie
	75	Cerātu	Cerātu Mălaica		2280	7 kilometri	
	76	Padea	Padea		1291	14 kilometri	
	77	Foișoru	Belcinu Bourenii de jos Bourenii de sus Foișoru		1231	10 kilometri	

	78	Grecești <i>Agent sanitar Moașe</i>	Grecești Horezu Poenari Rebegi		2851	23 kilometri	Infirmerie
	79	Intorsura	Intorsura Radovan		2516	13 kilometri	
Circumscripția 11-a Rojiștea	80	Rojiștea <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Rojiștea Tâmburești		1069		
	81	Locusteni <i>Agent sanitar Moașe</i>	Brabeji Branîștea Daneți Locusteni		6718	14 kilometri	
	82	Bratovoiești	Ad. Giormane Bădoșii Bratovoiești		1918	8 kilometri	
	83	Dobrești	Căciulătești Dobrești Giorocelu Murta Toceni		1942	14 kilometri	
	84	Giorocu Mare	Giorocu Mare Puțuri		2479	16 kilometri	
	85	Mărșani <i>Agent sanitar Moașe</i>	Mărșani		4939	9 kilometri	
Circumscripția 12-a Plenița	86	Plenița <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Plenița Traian		8451		
	87	Vârbița <i>Agent sanitar Moașe</i>	Vârbicioara Vârbița		1785	10 kilometri	
	88	Călugărei	Bechet Călugărei		1035	11 kilometri	
	89	Orodelu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Orodelu		3192	5 kilometri	Infirmerie
	90	Cornu	Cornu Teiu		1971	10 kilometri	
	91	Caraula <i>Agent sanitar Moașe</i>	Caraula		2619	6 kilometri	Infirmerie
	92	Vârtopu	Vârtopu		2135	13 kilometri	
	93	Rudari <i>Agent sanitar</i>	Corlatele Rudari		2841	14 kilometri	Infirmerie
Circumscripția 13-a Cetate	94	Cetate <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Cetate Moreni Principele Carol		6358		Infirmerie
	95	Risipiți <i>Agent sanitar Moașe</i>	Risipiți		5150	14 kilometri	Infirmerie
	96	Moțăței <i>Agent sanitar Moașe</i>	Moțăței		5418	15 kilometri	Infirmerie
	97	Dobridor	Dobridor		1621	11 kilometri	

Circumscripția 14-a Afumați	98	Afumați <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Afumați Amzulești		1691		
	99	Galicea Mare <i>Agent sanitar Moașe</i>	Galicea Mare		4671	15 kilometri	Infirmerie
	100	Boureni	Boureni		1432	3 kilometri	
	101	Rastu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Rastu		2768	22 kilometri	Infirmerie
	102	Perișoru	Perișoru		2016	20 kilometri	
	103	Giubega <i>Agent sanitar Moașe</i>	Giubega		2502	18 kilometri	Infirmerie
	104	Galiciuica	Galiciuica		2016	15 kilometri	
	105	Cioroiășu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Cioroiășu Trochești Cioroiu		3169	15 kilometri	Infirmerie
	106	Siliștea Crucii	Siliștea Crucii		2342	7 kilometri	
	107	Catane <i>Agent sanitar Moașe</i>	Catane Coveiu		3016	12 kilometri	Infirmerie
	108	Negoiu	Negoiu		1879	16 kilometri	
Circumscripția 15-a Bărca	109	Bărca <i>Medic Agent sanitar Moașe</i>	Bărca		3608		Infirmerie
	110	Urzicuța <i>Agent sanitar Moașe</i>	Ionelele Urzica Mare Urzicuța		2963	6 kilometri	Infirmerie
	111	Bistrețu <i>Agent sanitar Moașe</i>	Bistrețu		3851	12 kilometri	
	112	Măceșu-de- sus	Măceșu-de-sus		2762	14 kilometri	
	113	Măceșu-de- jos <i>Agent sanitar Moașe</i>	Măceșu-de-jos		1985	18 kilometri	
	114	Nedeia <i>Agent sanitar Moașe</i>	Nedeia		1992	25 kilometri	
	115	Gighera	Gighera		1657	27 kilometri	
	116	Comoșteni	Comoșteni Zavalu		2887	25 kilometri	
	117	Gângiova <i>Agent sanitar Moașe</i>	Gângiova		2549	23 kilometri	
	118	Giurgîța <i>Agent sanitar Moașe</i>	Cioromela Curmătura Giurgîța Portărești		2937	5 kilometri	
	119	Goicea Mare <i>Agent sanitar Moașe</i>	Goicea Mare Satul Nou		3198	5 kilometri	

	120	Cârna <i>Agent sanitar Moășe</i>	Cârna Plosca Săpata		2146	10 kilometri	
Circumscripția 16-a Bechet	121	Bechetu <i>Medic Agent sanitar Moășe</i>	Bechetu		2165		Spital și Infirmerie
	122	Sadova <i>Agent</i>	Damian Piscu Raeți Sadova		4512	14 kilometri	Infirmerie
	123	Grindeni <i>Agent sanitar Moășe</i>	Grindeni Lișteava Orășani Ostroveni		5765	6 kilometri	
	124	Călărași	Călărași Sărata		3055	8 kilometri	
Circumscripția 17-a Calafat	125	Basarabi	Basarabi Golenți		1692	6 kilometri	
	126	Maglavitu <i>Medic Agent sanitar Moășe</i>	Maglavit		4142		Infirmerie
	127	Ciuperceii Nou <i>Agent sanitar Moășe</i>	Ciuperceii Noui Smârdan		4162	17 kilometri	Infirmerie
	128	Ciuperceii Vechi <i>Agent sanitar</i>	Ciuperceii Vechi	Bogdana	2376	15 kilometri	
	129	Hunia	Hunia		2107	3 kilometri	
	130	Dessa <i>Agent sanitar Moășe</i>	Dessa		2139	22 kilometri	
Circumscripția 18-a Poiana	131	Poiana <i>Medic Agent sanitar Moășe</i>	Poiana Mare		1036 2		Spital
	132	Ghidiciu <i>Agent sanitar Moășe</i>	Ghidiciu		1259	11 kilometri	Infirmerie
	133	Piscu	Nebuna Piscu Piscu Nou		2598	8 kilometri	
	134	Seaca de Câmp	Seaca de Câmp		1018	13 kilometri	
	135	Tunari			1751	5 kilometri	
Circ. 19-a Băilești	136	Băilești <i>Medic Agent sanitar Moășe</i>	Băilești		1031 1		Spital

DEMOGRAFIA MIȘCAREA POPULAȚIUNEI

La 1 Ianuarie 1909, județul număra 353.167 suflete.

În cursul anului 1909, s'au înregistrat 14.885 nașteri și 11.498 decese, deci un spor de 3386.

La 1 Ianuarie 1910, neținând seamă de emigrațiuni și imigrațiuni, județul avea dar o populație de cel puțin 356.553 suflete.

Proporția nașterilor, la miia de locuitori, este de 47 ‰, a deceselor de 29.03 ‰, sporul de 16 ‰ întrecând destul de mult media generală a țării care este: nașteri 40 ‰, decese 26 ‰, excedent 15‰.

Marea proporție a deceselor nu este datorită numai epidemiilor, (vezi tabloul No. 1) ci și mai cu seamă lipsei de vitalitate, de rezistență la boale, cu care se nasc copiii. Mortalitatea în prima copilărie dă un contingent enorm.

În tabloul No. 1 se văd comune bântuite de numeroase epidemii, având totuși excedent de nașteri, iar comune fără epidemii, cu excedent de morți.

Durata medie a vieții, calculată după formula dată de Fr. Oesterlen:

$$D.m.a.v. = \frac{\text{Nat. medie} + \text{Mort. medie}}{2}$$

$$\text{ar fi de 38 ani căci } \frac{47\% + 29\%}{2} = 38$$

Profesorul I. Felix, în anul 1890, a calculat după aceeaș formulă media vieții generale pentru țară, și-a găsit-o de 32.85 ani.

Aceași medie calculată de noi în 1901 (Geografia medicală a României), era de 36.88.

Progresiunea pare constantă și îmbucurătoare.

Anul	Născuți - Vii	Morți	Sporul
1900	12467	7772	4704
1901	13273	8966	4307
1902	12397	9882	2515
1903	13963	8335	5628
1904	13975	8885	5090
1905	13882	7523	6359
1906	14498	8097	6401
1907	15256	8848	5408
1908	14418	10332	4086
1909	14885	11499	3386

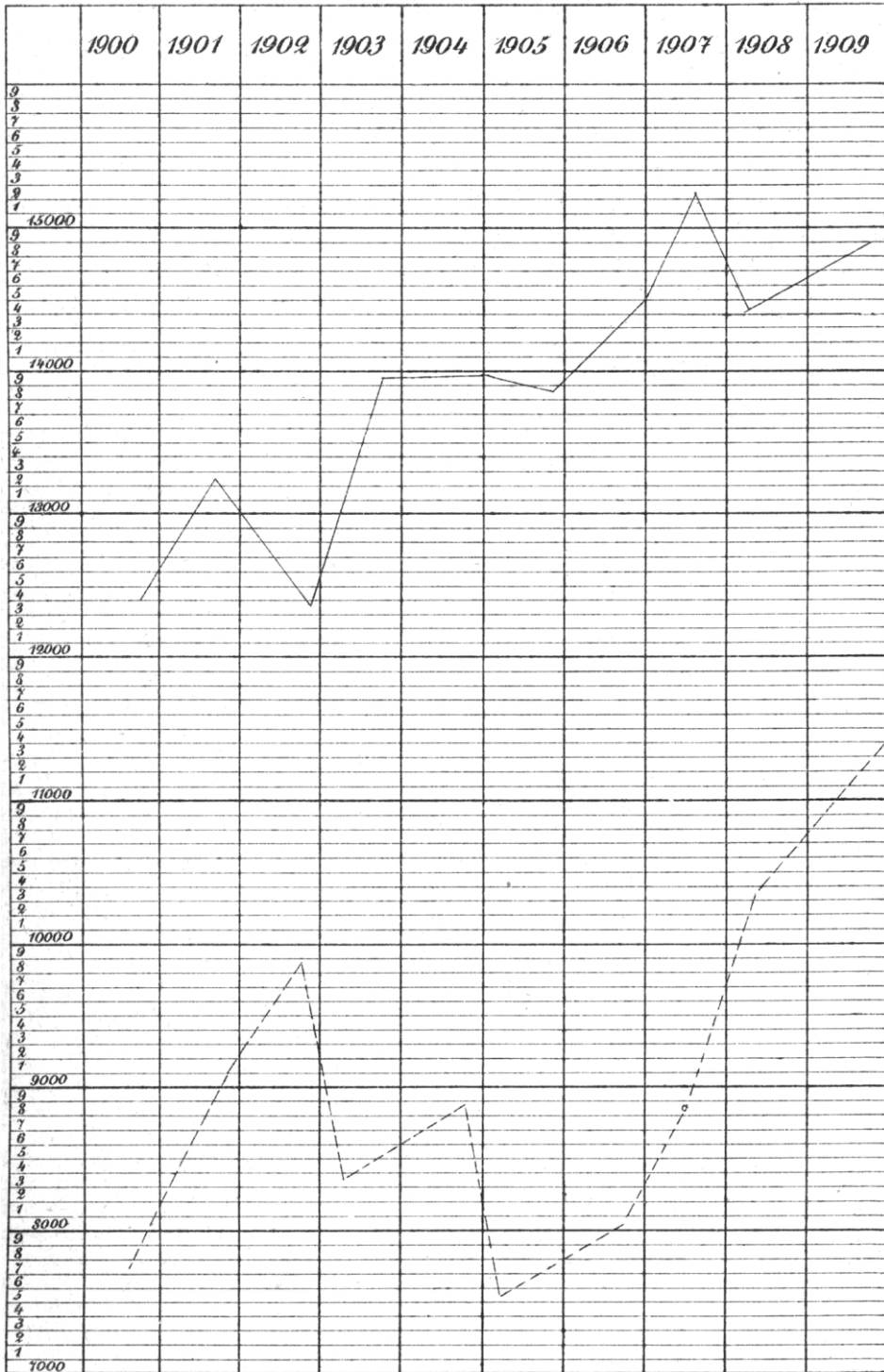
TABLOU NO. 1.

De mișcarea populației în comune, dela 1 Septembrie 1908 – 1 Septembrie 1909

No. curent	Numele comunei	Populația	Mișcarea populației			EPIDEMIILE CE AU BĂNTUIT
			Născuți	Morți	Diferența	
1	Melinești	1434	80	38	+ 2	5 cazuri scarl. fără mortal., 7 tusă convuls.
2	Amărăști	1230	47	61	- 14	14 scarlatină cu 1 mort.
3	Bodăești	1273	42	33	+ 9	
4	M. Birnici	1720	75	48	+ 27	71 scarlatină, 12 morți.
5	Slăvuta	2157	106	64	+ 42	50 scarl. 6 morți, 72 tusă conv., 1 mort.
6	V. Boului	1110	57	39	+ 18	32 scarlatină, 3 morți.
7	Stoina	2332	96	63	+ 33	
8	Căpreni	3437	153	121	+ 32	18 scarlatină, 4 morți.
9	Tâlpași	1793	61	47	+ 14	16 scarlatină, 4 morți.
10	Zeicoiu	1631	68	52	+ 16	
11	Adâncata	1201	46	26	+ 20	
12	Balota	1074	34	29	+ 5	
13	Godeni	1429	53	35	+ 18	
14	Goești	1399	55	40	+ 15	
15	Mălăești	2482	66	57	+ 9	30 scarl., 5 morți, 4 febră tifoidă, 1 mort.
16	Negoești	1422	52	50	+ 2	19 tusă convulsivă, 3 morți.
17	Velești	1450	58	47	+ 11	3 tusă conv., 1 mort, 19 febră tif., 2 morți.
18	Filiași	3043	125	77	+ 48	147 t. conv., 14 morți, 22 anghina, 4 morți.
19	Florești	2822	106	112	- 6	56 t. conv., 15 m., 15 f. tif. 1 m., 14 se, 3 m.
20	Țântăreni	1305	62	47	+ 15	93 tusă conv., 8 morți, 15 scarl., 4 morți.
21	Tatomirești	2315	74	82	- 8	14 tusă convulsivă, 4 morți, 4 dizenterie.
22	Brădești	1960	96	64	+ 32	13 tusă conv. vindecate, 4 scarl. 1 mort.
23	Coțof. din față	1793	71	40	+ 31	6 febră tifoidă, 2 morți, 8 scarl., 1 mort.
24	Fratostita	1474	61	31	+ 30	
25	Almăjii	2350	89	53	+ 36	50 tusă convulsivă, cu 3 morți.
26	Scaești	1790	69	68	+ 1	
27	Argetoia	2726	55	21	+ 34	
28	Gogoși	2843	35	19	+ 16	
29	Cernătești	2767	60	14	+ 46	14 dizenterie, 1 mort.
30	Salcia	2500	25	18	+ 7	
31	Rasnic	1731	70	65	+ 15	
32	Coțof. din dos	1307	22	13	+ 9	13 tusă convulsivă, fără mortalitate.
33	Braloștița	3193	57	15	+ 42	16 scarl., 2 morți, 5 febră tifoidă, 2 morți.
34	Șimnic	2892	108	95	+ 13	
35	Murgașu	1929	79	31	+ 48	
36	Pielești	3811	149	125	+ 24	54 scarl. 18 m., 7 f. tif., 1 m., 9 t. conv. 1 m.
37	Bulzești	1746	55	31	+ 24	2 scarlatină, vindecați.
38	Motoci	1366	38	32	+ 6	11 febră tifoidă, vindecați.
39	Isvoru	1998	77	45	+ 32	10 scarlatină, 6 morți.
40	Mischii	1727	49	29	+ 20	9 scarl., 2 morți, 2 febră tifoidă, 1 mort.
41	Ghercești	1803	103	67	+ 36	2 scarl. vindecați, 1 febră tif. vindecat.
42	Breasta	2000	98	55	+ 43	2 tusă conv., vindec., 5 febră tif., 2 morți.
43	Bucovătu	3683	196	68	+ 98	5 scarl., vindecați, 3 varcela, vindecați.
44	Ișalnița	2737	121	112	+ 9	2 febră tifoidă, 1 mort, 164 scarl., 18 morți.
45	Mihăița	1116	42	47	- 5	
46	Predești	1303	50	45	+ 5	
47	Cernelele	1275	70	76	- 6	1 febră tifoidă, vindecat.
48	Balta-Verde	3671	169	114	+ 55	26 scarl. m., 11. conv., 23 vind., 10 f. tif. vind.
49	Livezi	1007	132	98	+ 44	2 dift. vind., 85 dizent., 5 m., 30 scarl., 4 m.
50	Coșov. de jos	956	50	26	+ 24	
51	Coșov. de sus.	2294	102	79	+ 28	29 scarlatină cu 8 morți.
52	Preajba	2189	108	68	+ 40	678 t. conv., cu 9 morți, 31 scarl., 1 mort.
53	Ghindenii	1991	97	67	+ 20	88 scarl. cu 14 morți, 6 feb. tif. cu 1 mort.
54	Măiu mare	871	36	28	+ 8	161 tusă convulsivă cu 3 morți.
55	Săcuiu	1279	119	95	+ 24	225 t. conv. cu 6 morți, 3 scarl. cu 2 morți.
56	Brabova	814	117	79	+ 38	2 anghina, sănătoși.
57	Carpen	2945	99	47	+ 52	5 dizenterie, sănătoși.
58	Belot	1587	68	65	+ 3	
59	Saca	1731	52	38	+ 14	
60	Pleșoiu	2226	104	66	+ 38	2 febră tifoidă, 1 mort.
61	Sopotu	1678	52	38	+ 14	
62	Vela	2418	77	52	+ 25	2 febră tifoidă, vindecați.

63	Vânvor	4715	268	113	+ 115	12 scarl., vindecați, 6 febră tif., vindecați.
64	Terpezița	2722	130	73	+ 67	11 scarlatină, 10 vindecați, 1 mort.
65	Gubaucea	1400	36	21	+ 15	
66	Căciulatu	1835	91	60	+ 31	8 scarlatină, vindecați.
67	Sălcuța	1701	102	46	+ 66	3 febră tifoidă, vindecați.
68	Tencănu	2023	83	61	+ 22	2 febră tifoidă, 1 mort.
69	Ciutura	1306	57	43	+ 14	
70	Șegarcea	5593	209	201	+ 8	Feb. tif. 59, m. 13 rugeolă 32, morți 3. scarlatină 28 cazuri, morți 6, dizenterie 7, morți 1.
71	Lipov	2219	98	78	+ 20	Feb. tif. 18, m. 3. rugeolă 18 cazuri, 1 m.
72	Calopăr	2280	119	107	+ 12	Feb. tif. 59, morți 8, dizenterie 8, morți 1.
73	Drănicu	1661	74	54	+ 17	Feb. tif. 8, morți 1, scarlatină 28, morți 7.
74	Bârza	3997	161	118	+ 43	Feb. tif. 8, m. 2, rug.24, m. 6. scarl. 43, m. 18.
75	Cerătu	2158	113	85	+ 28	Feb.t. 13, m. 3, rug. 26, m 1, feb. t. 6, m. 1.
76	Padea	1270	60	36	+ 24	
77	Foișoru	1200	48	33	+ 15	28 scarl., 3 morți, 4 febră tifoidă, 1 mort.
78	Grecești	2842	128	129	- 1	83 scarl., 16 m., 4 rug., 2 m., 4 feb. t., vind.
79	Întorsura	2553	89	55	+ 34	3 scarlatină, vindecați.
80	Roișteia	1401	59	92	- 33	65 scarlatină cu 13 morți.
81	Locusteni	6717	248	170	+ 78	48 scarlatină cu 8 morți.
82	Bratovoști	1401	80	72	+ 8	16 scarlatină cu 1 mort.
83	Dobrești	2079	93	68	+ 25	12 scarlatină, 2 morți.
84	Giorocu-mare	2369	111	95	+ 16	2 scarlatină vindecați.
85	Mârșani	4953	242	180	+ 62	14 scarlatină, 1 mort.
86	Plenița	7727	235	136	+ 99	6 febră tifoidă cu 2 morți.
87	Vârbita	1767	115	59	+ 56	
88	Călugărei	1019	105	42	+ 63	3 febră tifoidă, vindecați.
89	Orodelu	3257	107	41	+ 66	5 febră tifoidă, vindecați.
90	Comu	1919	91	54	+ 37	5 scarlatină, vindecați.
91	Caraula	2627	123	64	+ 59	2 scarlatină, 1 mort.
92	Vârtopu	1682	87	38	+ 49	10 rugeolă vindecați.
93	Rudari	2969	114	76	+ 38	20 scarlatină cu 3 morți.
94	Cetate	6560	264	144	+ 120	70 scarl., 18 m., 6 pojar, 9 f. tif., 3 m. 13 dif.
95	Risipiti	5000	197	112	+ 85	
96	Motăței	5396	240	134	+ 106	3 scarlatină cu 1 mort.
97	Dobridor	1636	61	52	+ 9	10 scarlatină cu 1 mort.
98	Afumați	1656	68	58	+ 10	4 scarlatină cu 1 mort.
99	Galicea-mare	4652	185	83	+ 102	10 scarlatină cu 2 morți.
100	Boureni	3028	46	31	+ 15	2 scarlatină, 11 febră tifoidă, cu 1 mort.
101	Rastu	2750	131	123	+ 8	22 pojar cu 4 morți, 30 tusă convulsivă.
102	Perișoru	2030	98	49	+ 47	
103	Giubega	1400	95	81	+ 14	9 scarlatină cu 1 mort.
104	Galicuica	1500	120	72	+ 32	20 pojar.
105	Cioroișu	4717	88	80	+ 8	7 scarlatină cu 3 morți.
106	Silișteia-Crucii	2455	86	68	+ 18	20 febră tifoidă cu 5 morți.
107	Catane	3028	113	789	+ 35	
108	Negoiu	1899	79	56	+ 23	
109	Bârca	3529	128	95	+ 53	12scarl., 4 m., 34 dizent., 6 m., 19 t. conv.
110	Urzicuța	2918	121	75	+ 15	
111	Bistretu	3844	157	66	+ 91	12 pojar.
112	Măceșu-de-sus	2900	112	45	+ 67	
113	Măceșu-de-jos	1980	71	52	+ 19	8 scarlatină.
114	Nedeia	1967	83	69	+ 14	29 scarlatină cu 7 morți.
115	Gighera	1648	67	48	+ 19	1 dizenterie, 3 tusă convulsivă, 2 scarlatină, 13 dizenterie 1 cu mort, 28 tusă convulsivă.
116	Gângiova	2553	110	75	+ 35	
117	Comoșteni	2888	134	106	+ 28	61 scarlatină cu 16 morți.
118	Giurgita	2900	136	105	+ 31	
119	Goicea-mare	4319	180	83	+ 97	13 dizent. cu 1 mort, 10 t. conv. cu 2 morți.
120	Cârna	3336	156	106	+ 50	33 tusă convulsivă cu 1 mort.
121	Bechetu	1873	87	71	+ 16	57 scarl., 8 morți, 11 febră tifoidă, 2 morți.
122	Sadova	4369	259	205	+ 54	35 scarl., 13 morți, 22 febră tif., 4 morți.
123	Grîndeni	5794	264	180	+ 84	27 scarlatină cu 4 morți. 1 febră tifoidă.
124	Călăraș	3438	194	141	+ 53	94 scarlatină cu 29 morți, 2 febră tifoidă.
125	Ciupercenii-noi	4114	198	116	+ 82	35 pojar cu 6 morți.
126	Maglavit	3811	177	89	+ 88	
127	Ciuper.-vechi	2287	99	83	+ 16	8 scarlatină, 35 pojar cu 4 morți.
128	Hunia	2131	102	61	+ 41	
129	Desa	2118	82	73	+ 9	30 pojar, 1 mort, 18 tusă convul. cu 5 morți.
130	Basarabi	2000	101	66	+ 35	5 scarlatină cu 2 morți, 9 pojar.
131	Poiana-mare	10978	399	287	+ 112	4 scarlatină cu 1 mort, 62 pojar, 17 febră tifoidă 20 dizenterie cu 2 morți.
132	Ghidiciu	1270	85	99	- 14	254 pojar cu 37 morți.
133	Piscu	2576	221	134	+ 87	184 pojar, 4 morți, 139 tusă conv., 8 morți.
134	Saca	938	42	35	+ 7	8 scarl., 2 morți, 101 pojar, 4 morți, 7 t.conv.
135	Băilești	10144	389	283	+ 106	11 scarlatină cu 3 morți.
136	Calafatu	7231	230	251	- 21	126 scarlatină cu 98 morți, 80 pojar cu 4 morți, 6 febră tifoidă cu 1 mort, 9 difterie cu 3 morți.

Natalitatea și Mortalitatea în Dolj 1900—1909

Legenda { ——— Natalitatea
 { - - - - - Mortalitatea

LOCUIŢA LA SATE

În judeţul Dolju, există un număr total de 48879 locuinţe.

Clasate după materialul din care sunt construite avem:

5076 bordeie.

11160 case de lemn.

7038 case de pământ bătut.

19616 case de gard lipite cu pământ.

15989 case de zid de cărămidă.

Majoritatea locuinţelor, o formează casele construite din zid sau gard lipit.

Modul de construcţie. – Sătenii îşi construiesc singuri locuinţele. În fiecare sat există câte 3 – 4 dulgheri, care se pricep în cioplirea lemnului, sau meşteri zidari.

Casele de lemn, se construiesc din „bârne de lemn”, adică lemne cioplite cu securea, pe toate patru părţile. Acest lemn se aşează unul peste altul pentru a forma pereţii, iar la colţuri se încheie prin nişte scobituri sau creştături numite „chiotori”. Lemnele mai groase se aşează jos, pe nişte buturi de lemn sau pe nişte pietri.

Ele formează baza de construcţie şi se numesc „temeiul sau talpa casei”. Lemnele, care formează pereţii, dacă sunt mai scurte, se unesc între ele printr'un lemn vertical, scobit într'o parte şi alta şi în a cărui scobitură intră capetele bârnelor.

Aceasta se numeşte „cheie”. Uşile şi ferestrele se formează într'o parte şi alta, prin chei care prind bârnele numai într'o parte, iar sus şi jos, sunt formate de bârnele horizontale ale peretelui. Între cheile laterale şi bârnele peretelui, se fixează tocurile uşilor şi ferestrelor. După ce pereţii s'au înălţat de 2 – 2,50 m., se aşează grinzile. Pe marginea grinzilor se aşează nişte lemne mai late numite „cosoroabe” de jur împrejurul pereţilor exteriori şi puţin ieşite afară, formând ceea ce se numeşte în termeni de arhitectură „cornişa”.

În scobituri făcute în „cosoroabe” numite „scrivale” se pun căpriori în formă de unghiu. Căpriorii laterali se pun plecaţi spre cei ai mijlocului, şi se unesc între ei sub scobitura făcută într'un lemn vertical, prins cu un capăt de stinghia care uneşte căpriorii, iar cu celălalt capăt iasă în sus, formând ceea ce se numeşte „ţapa casei”.

Peste căpriori, se pun orizontal lănteţi fixaţi cu cue de lemn sau de fier. Peste lănteţi se pune şindrilă, trestie, şovar, paie, coceni etc.

Construcţia în lemn odată terminată, se face temelia, zidind sub talpă cu piatră sau cărămidă.

După terminarea temeliei, se cară pământ în casă adică se „pomesteşte”, apoi se face „încurcatură” adică se pun pe pereţi nişte şipci făcute din nuele sparte în două în toată lungimea lor şi fixate cu cue de fier. Încurcatură se face pentru a fixa tencuiala pe pereţi. Tencuiala se face fie cu pământ galben amestecat cu paie tocate, fie cu mortar de var cu nisip. Zidurile despărţitoare, primezurile camerilor din năuntru construcţiei se fac, fie din lemn, fie din cărămidă.

Zidul din camera „cu foc”, se face totdeauna din cărămidă. Tavanul casei se face din nulele îngrădite între grinzi şi tencuite bine.

Pardoseala se face de obicei de pământ, cărămizi sau de scânduri.

Casele de gard lipite cu pământ se construiesc astfel:

Se formează întâi un schelet din bondoci de lemn şi paiante, se fixează tocurile uşilor şi ferestrelor; se pun grinzile şi coperişul. Între bondoci şi paiante, se pun alte lemne până ce formează pereţii ca un gard. Aceste lemne sunt de obicei ramuri de salcâmi, de grosimea mâinei, şi chiar mai subţiri.

Peste aceste lemne, se lipeşte cu pământ galben amestecat cu paie tocate, şi pe o parte şi pe alta. După ce s'a uscat prima tencuială se face a doua, a treia şi chiar a cincea, până ce zidul vine la grosimea dorită. Cu a cincea tencuială se face „drişcuirea” adică netezirea pereţilor, pe dinafară şi pe dinăuntru. Tavanul se face din scânduri, pe care se fixează trestie de baltă, pentru a ţine tencuiala.

După netezirea pereţilor şi a tavanului, se face văruierea.

Casele de pământ bătut se construiesc astfel:

Se înseamnă pe pământ planul casei adică lungimea şi lăţimea ei, cu despărţirea camerilor din interior. Se pun două scânduri de lemn pe toată lungimea unei laturi, sau pe parte din ea, aşezate la o depărtare una de alta, cât trebuie

să fie grosimea zidului. Se aduce pământ între ele și se bate cu ajutorul unui mai. Pământul e mai mult „ravân” adică prea puțin umed. Treptat cu înălțarea pământului, se ridică scândurile. Pământul se aduce dintr’o groapă care se face chiar lângă casă, și se bate cu un maiu de lemn.

Se procedează astfel până ce pereții se înalță la dimensiunea voită, lăsând loc ușilor și ferestrelor, apoi se așează grinzi și coperișul.

După ce pereții s’au uscat bine, se netezesc și se spoiesc cu lut galben, făcându-se diferite „ciubuce” brăuri, brăulețe și alte ornamente, apoi se văresc. Tavanul se face din scânduri și trestie, peste care se tencuiește cu pământ sau var cu nisip. Pardoseala se face cu pământ sau scânduri.

Casele de gard de nuiete lipite, și casele de pământ bătut, au aspectul caselor de cărămidă, și ca exterior și interior, aproape nu se deosebesc întru nimic.

Aceste case nu sunt igrasioase, din cauză că pereții sunt făcuți dintr’un lut argilos impermeabil, iar pardoseala se pune pe un strat de lut de asemenea impermeabil, gros de 50–60 centimetri. (Hunia, Maglavit, Basarabi).

Ca trăinicie, aceste locuințe, când sunt bine îngrijite, durează ca și cele de zid. Aceste case se lucrează de lucrători bulgari și români.

Casele de cărămidă și în paiante se construiesc în modul obișnuit la orașe.

Bordeile. – Bordeile, sunt locuințe săpate în pământ, și cer o mai mică cheltuială ca material.

Unele din ele construite în pământ argilos – și destul de încăpătoare, sunt locuințe confortabile – când sunt ridicate dela suprafața pământului și au ferestre mari.

Asemenea bordeie sunt destul de numeroase în Doljiu.

Bordeiele obișnuite, se construiesc făcându-se o groapă în pământ de formă dreptunghiulară, iar la unul din capete marginea gropii e teșită în năuntru ei, formând un scoborâși.

La mijloc, se pun unul sau doi pilaștri de lemn, numiți „mârtaci”, iar deasupra lor se așează în lungimea bordeiului un lemn lung, de cari se razimă de o parte și alta căpriorii, care au capătul celalt sprijinit în pământ.

Peste căpriorii vin câteva rânduri de lănteți, apoi trestie, șovar, paie, coceni de porumb, ferigă etc., peste care se pune pământ humos, iar peste el brazde – ca apa ploilor să nu formeze șențulețe în acoperișul bordeiului.

Păreții înăuntru se bat cu un maiu de lemn, iar prin cărămizi, sau un gard de nuiete lipite cu pământ, se împarte bordeiul în două sau trei camere.

Camera, care servește de locuință iarna, se face totdeauna în fundul bordeiului, și e luminată de o ferestruie făcută într’un perete de formă triunghiulară zidit deasupra pământului, între căpriorii coperișului, la marginea din fund a gropii. Camera din mijloc servește ca bucătărie – și e luminată prin gaura coșului pe unde iese fumul din bordei, iar a treia servește ca sală sau tindă – și loc de păstrat lemnele.

La intrarea bordeiului, coperișul e prelungit pentru a feri de umezeală scoborâțul și se numește această parte „gârlici”. Ușile sunt de lemn – foarte rudimentare, iar acest tip de bordei, luat în totul ca locuință, e tot ce poate fi mai primitiv.

Mucegaiul nu lipsește dupe pereți și grinzi, iar în timpurile ploioase picăturile de apă străbat prin coperiș sau apa iese din pământ în bordei.

Mai sunt și bordeie astfel construite: groapa în formă de cruce, iar marginile gropii, zidite cu cărămidă la 1 metru deasupra pământului și bordeiul acoperit cu tablă de fier, sau cu țigla. (Călărăși, Sadova, Pisc, Rojiște). Aceste bordeie au mai multe camere, luminate de ferestre potrivit de mari, și sunt acceptabile ca locuințe – atunci când sunt construite pe un teren impermeabil.

Planul după care sătenii își construiesc locuințele, este aproape uniform în tot județul. Ici, colea dacă se vede o locuință clădită după un plan mai deosebit al vreunui bogătași sau proprietar mai mare, sau localurile aparținând comunei, județului sau Statului. Chiaburii satelor nu-și fac casele după un anumit plan făcut de un specialist, ci după cum a găsit pe meșter de priceput. Exteriorul și forma casei nu intră nici în gusturile, nici în trebuințele proprietarului ei, ci e lăsată la bunul plac al meșterilor. Se văd foarte des la sate clădiri împoțonate cu diferite ornamente disproporționate cu clădirea, geamlăcuri, coridoare etc. care nu se acomodează cu bunul gust, nici cu utilul.

Tipul obișnuit care se prezintă este acesta:

Două sau trei camere așezate una lângă alta în aceeași linie, iar în fața lor o tindă, sau o sală prelungită pe toată fațada de intrare a casei. Această tindă e mărginită de un pridvor. Ferestrele și ușile dau în tindă.

Se poate ca prima odaie să fie mai mare, decât celelalte două, iar tinda să fie numai în fața acestora.

Alt tip, se prezintă astfel: două camere, una de o parte, alta de alta a vetrei ce se află la mijloc, iar în față o tindă, pe care se deschide vatra.

Intrarea în locuință se face pe la ambele capete ale coridorului, sau pe o scară la mijloc, iar în camere prin cele două uși ce dau în vatră.

O particularitate a caselor în acest județ, este de a avea la capul salei din spre fațadă un zid în prelungirea peretelui prevăzut cu o fereastră.

Privită din stradă, face impresia că prima cameră are două sau trei ferestre – în realitate – are numai una sau două, căci a treia e a tindei.

Acest zid cu fereastră, servește ca apă-rătoare a tindei.

O altă particularitate a locuințelor e că o parte a tindei e ridicată la un metru sau la 50 cm., în partea despre stradă pentru a avea ușa de intrare pe dedesubt în pivniță. Această platformă, (cerdac) servește ca loc de dormit vara.

Locuințele se pun cu fața sau cu intrarea spre miazăzi, și cu una din laturi spre stradă.

Amenajarea locuinței, mobilier – O locuință de mijloc cu trei camere, e distribuită astfel: prima odaie servește ca cameră de culcare în timpul iernei. A doua odaie, cea dela mijloc, servește ca bucătărie. Aci se află vatra. Deasupra ei, la 1 m ½ se deschide coșul. Coșul deasupra vetrei e larg de 1 m. – 1.20 și se continuă strămtându-se din ce în ce până iese din acoperiș. Are forma unei piramide trunchiate.

Împrejurul coșului, în partea sa de jos e o scândură, care servește ca bază coșului, și e cu o margine ieșită în afară pe cele trei fețe.

Aceasta se numește „corlată”. Între coș și unul din pereți e un mic podeț și se zice „după coș”. Atât pe corlată, cât și după coș, se păstrează diverse lucruri de bucătărie.

Coșul e străbătut de o stinghie, sau un lemn rotund, de care se spânzură unul sau două lanțuri de fier, cu cârlig pentru atârnat căldarea de mămăligă.

În această cameră se ține puțină cu varză, butoiul sau lada cu făină, căpisterea de frământat mălaiul sau pâinea, vatra cu apă așezată într'un cui în perete, și vasele de bucătărie, ținute sau pe o laviță, sau într'un dulap de scânduri.

A treia odaie servește în unele părți ca oada de mosafiri, și de păstrat hainele și efectele de îmbrăcăminte mai bune, iar în alte părți ca magazie sau cămară de păstrat lucrurile de mâncare și altele.

Tot în această cameră, sătenii obișnuiesc a păstra cărnați, slănină, mușchi, picioare de porc, căpățâna porcului, spânzurate la grinzile tavanului. Pe coș țin spânzurat ca să se usuce șiruri de ciuperci, sau de ardei. În această cameră mai e obiceiul a se înșiră pe „o culme” porumbi aleși pentru sămânță, în scop de a se usca.

Încălzirea locuințelor se face cu sobe de pământ sau de tablă de fier. Sunt sobe care încălzesc două odăi de odată, încălzirea se mai face prin unele sobe numite „oarbe”. Focul în ele se face printr'o deschizătură ce corespunde

în „vatra focului” din camera II-a. Sătenii denumesc camera de dormit prin cuvântul „în sobă” iar bucătăria prin denumirea de „casa cu foc”, „la foc sau vatră”.

Vara, și chiar toamna târziu, „casa cu foc” e cea mai mult locuită. În ea stau copii până mama le face demâncare, în ea se pune masa pentru întreaga familie, ba chiar lehuția și-o fac unele femei, lângă vatra focului. Sătenii când sunt bolnavi, de asemenea bolesc lângă vatra focului. Tot în această cameră clocesc oră-teniile și tot aci, porcul de Crăciun, își mănâncă porția obișnuită de porumb.

În odaia de dormit, sau „în sobă”, săteanul nu doarme decât iarna. Toți membrii familiei dorm în acest anotimp într'o singură cameră, pentru a face economie de combustibil.

Mobilierul camerei, nu constă decât într'un pat lung cât e camera, așternut cu rogojină, cu o pătură sau o scoarță de lână, ori numai cu o cergă de cânepă. La capul patului se vede mai pretutindeni o ladă – adusă firește de către femeie, ca zestre sau trusou în casa bărbatului. Pe această ladă stau grămădite până la tavan efectele de îmbrăcăminte ale familiei, cămășile și hainele bărbatului, femeii și copiilor. În ladă păstrează rufele și hainele cu care se îmbracă în zile de sărbători.

La fereastră e o masă, pe care se țin diferite obiecte, iar când familia e prea numeroasă, în cameră se mai face și al doilea pat.

Patul din casa săteanului e făcut din două traverse de lemn, cu capetele înfipite în zid și la mijloc susținute de câte un țaruș. Peste aceste traverse se pun scândurile peste care vine așternutul.

În unele comune, camerele de dormit, se mai înfrumusețează prin expunerea unor farfurii cu desene variate și așezate pe o poliță.

Pe pereți, ca ornamentație, sătenii au obiceiul să lipească diferite gravuri colorate – poze – în special calendare, – sunt preferate gravurile acelea, care bat la ochiu prin coloritul lor viu. O icoană și o candelă sunt de regulă.

În fereastră, se expun diferite pahare colorate, cești înflorate, flori (mușcat) și chiar figurine de ghips. De asemenea nu lipsește să fie expusă nici păpușa fetiței din casă.

În pivniță, săteanul păstrează puținica cu murători, butoiul cu vin sau țuică, prazul, ceapa, untura și puțină cu varză.

În pod se păstrează: mere, pere, nuci, porumb și alte lucruri mai mărunte.

Dependințe. – Gospodăria săteanului are ca dependințe: pătutul, pentru păstrat porumbul, magazia de grâu, și coșarul vitelor.

Pătutul e făcut din îngrăditură de nuele, așezat pe un postament de lemn sau de zid. Sub ele de obicei e și cocina porcilor. Coșerea

vitelor, în părțile de câmp e făcută din stuh, gard de nuiete lipit cu pământ, sau din vâlătuci, în partea deluroasă din scânduri, sau e redusă numai la un șopron.

Curtea se află în fața casei. Vitele, și chiar porcii, vin până în tindă a casei. Curțile sunt neîmpietrite, iar noroiul în timpurile ploioase e foarte mare așa că se intră în casă cu mare greutate.

Instrumentele de agricultură ca plugul și grapa, se țin sub un șopron, sub pățul, sau chiar în tindă.

Latrine nu există pe lângă casa săteanului. În fundul curții se ține nutrețul pentru vite – și se grămădește bălegarul când se curăță curtea.

ÎMBRĂCĂMINTEA SĂTEANULUI

Acoperemântul capului. – Bărbații, în timpul iernei, poartă căciuli de piele de oaie, căptușite tot cu pielea de oaie. Căciulile în majoritate, sunt de culoare neagră pe deasupra și cu căptușala albă. Unii poartă căciuli așa zise modure, de culoare variată. Forma căciulei este cilindrică și conică, sau moțată zisă și țuguiață. Căciula largă la fund și frântă, se poartă de obicei mai mult în spre partea Dunărei, pe la Șegarcea, Gângiova și alte comune ale bălăreșilor. Amărăzenii poartă căciulile cu fundul drept; iar sătenii vecinași Craiovei, port căciulile moțate. Astrahanul sau astraganul rusesc, precum și imitația lui, se poartă mai rar, de către sătenii chiaburi.

Se crede că țărani se cunosc între ei, când se întâlnesc la orașe, din ce parte de loc sunt, după forma căciulei.

În comunele Basarabi, Desa și celelalte comune dupe malul Dunărei, căciulile se port frânte înainte. În localitățile dimprejurul Filiașului, ca: Florești, Scaești, Poiana etc., se poartă căciulile modure, (cafeniu și negru peste culoarea albă).

Acesta este acoperemântul capului la bărbați în timpul iernei, și foarte adesea chiar în timpul verei. Majoritatea căciulilor însă se înlocuiesc vara cu pălăriile de păslă, sau de postav negru, sau cu cele făcute în mare parte de țărani din paiele lor de grâu.

Femeile măritate, în toate localitățile, iarna, poartă așa zisa „cârpă”, făcută din bumbac sau borangic, lungă de 2 metri și lată de 40 – 50 c.m. Această cârpă, zisă și maramă, mai rar, diferă în găteala ei după vârsta persoanelor și după localități. Ea se așează pe cap, de obicei, așa încât partea mai lungă să atârne pe spate în jos, iar cealaltă parte se rotocolește în jurul gâtului, ascunzându-i-se capul sub bărbie sau într-o parte laterală a capului.

Se obișnuiește în unele localități, mai ales în satele limitrofe cu orașul, să se puie înainte o basma, tulpan, sau testemel peste coafură.

Coafura femeilor tinere și a fetelor mari, constă, mai în tot județul, în pieptenatul și aranjatul coadelor, unele pe cap, iar altele lăsate pe spate și înodate la vârfuri cu funte și cu panglici colorate, mai ales roșii.

Pe frunte își trag părul în formă de colțuri pe care îl dichisesc cu ajutorul „fusului”, sau cu un „cui de fier”.

Pieptenatul lor este odată pe săptămână, Sâmbătă seara, ori Duminecă de dimineață, ori sârbătoarea, când trebuie să iese la horă, în lume, ori la rude.

„Cârpa” se prinde pe cap cu ajutorul „acelor cu gămălie” colorate sau „măgălie”, cărora le mai zice și „ace de păr” sau „ace de cap”.

Fetele își acopăr capul cu basmale, iar cele mai mici umblă și cu capul descoperit, pe care se împletesc 2 – 4 codițe prinse cu ace de păr.

Femeile mai vârstnice se piepten și la două săptămâni odată. Tinerile poartă în urechi toate cercei mari, la cari mai atârână „mahmudele”, ori alte monede de aur sau imitație de aur. Gâtul și-l împodobesc cu mărgelile mari de diferite culori, mai ales roșii și albastre.

Dresul și roșul (sulimanul și foița), rareori să lipsească depe obraz la femeile tinere, c’ășa e obiceiul.

Copiii de sex masculin poartă în timpul iernei căciulițe cu fundul mic și rotund, pe deasupra căruia se pun fel de fel de ornamentații sau simple căciulite cu moț, iar vara mai toți poartă pălării de paie. Fetele poartă și ele testemele. Copiii mărunți de tot, poartă și iarna și vara scufițe.

Pentru apărarea de ploaie și de ninsoare, ambele sexe poartă la drumuri mai lungi umbrele.

Rufăria. – Cămașa diferă după sex. Cămașa n’are anotimp, se poartă și iarna și vara, ea este făcută din bumbac, urzit și țesut în răsboi de gospodina casei.

Cămășile de bărbat sunt largi și lungi în poale și lipsite de flori și fluturi; afară de cele ale flăcăilor sau dănacilor sau ale însurăteilor, cărora li se împodobesc gulerile, piepții și mâneculele cu diferite broderii (râuri). Se zice „cămașe cu râuri”, ea se poartă mai ales în zilele de sărbători.

Restul dela brâu în jos, este acoperit pe sub cămașe, cu „ismenele”, făcute tot din pânză de bumbac țesut în casă, ori din pânză de cânepă, aceasta din urmă mai rar.

Ismenele se poartă numai de bărbați. Ele sunt largi, iar la cei cari le poartă vara pe sub cămașa de sărbătoare, în partea de jos sunt

împodobite cu găurele și spițuri. Ismenele de cânepă nu se împodobesc.

Copiii de sex masculin până la o vârstă oarecare, nu îmbracă ismenele nici iarna nici vara.

Femeile doljene țin la cămașe ca la sfântul soare.

Din timpurile cele mai vechi și până astăzi, prima lor grijă a fost să se îmbrace frumos și chiar luxos; rare doljene să aibă cămașa simplă și făcută din calicie. Ele își cos cu „arnici” și „lânuri” cămășile pe piepți, pe umeri, pe mâneci, pe poale și pe părțile laterale, cu o bogăție rară, cele mai frumoase modele de „râuri”, peste care aștern cu multă dibăcie „fluturii” argintii sau aurii. Coloarea roșie „bate la ochi”.

Cămașa sexului frumos este în genere frumoasă dela copil și până la bunică. De desuptul cămășii, multe din femeile tinere și mai ales când ies în lume, pun „fusta scrobită”, cumpărată dela oraș sau făcută de casă, cu danteluri cu colțurile mari.

Măinile, în timp de iarnă, se acopăr cu mânuși de lână, făcute de femei în casă. Ele nu au degete, ca mânușile obișnuite, ci sunt făcute pe deantregul, afară de degetul cel mare căruia i se rezervă un „deget de mânăse”.

Vesmintele. – Bărbații, iarna, sunt îmbrăcați cu așa numiții nădrași, cioareci, pantaloni sau ițari, făcuți din dimie albă, lucrată în casă și dată la piață, cu diferite croieli. În părțile deluroase se poartă foarte jos legați și fără multe găitane sau încărcături pe ei. În față au două tăieturi numite „ghizde”.

În părțile depe marginea Dunării pantalonii făcuți tot din același fel de dimie, însă cu găitane foarte multe, se poartă încinși mai sus. Cei din apropierea Craiovei poartă pantaloni croiți ca la oraș, făcuți tot din dimie, însă de o calitate mai fină, numită postav alb sau dimie țigae.

Vara, se poartă pantaloni albi, țesuți, de casă, din pânză de bumbac, lucrată în ochiuri sau vergi. Acești pantaloni se poartă tot prin satele învecinate cu orașul. În genere mulțimea poartă ismene și cămăși largi peste care încing curea, brâu, brăciri sau bete.

Peste cămașe, iarna, săteanul doljean poartă așa zisul pieptar sau chieptar, care nu este decât un cojocel de piele de oaie, scurt cât ține pieptul și fără mâneci; el se închietoră înlături pe dreapta. Acest pieptar este uneori împodobit cu flori și inițiale cusute cu ibrișin. Inițialele sunt de cele mai multe ori ale cojocarului. Au uneori și buzunărașe.

Cojocul este făcut din piele de oaie albă, lung cât ține partea superioară a corpului, cu mâneci tot din piele de oaie, se poartă cu partea lănoasă la interior. Modelele de înflorituri și garnituri cu piele colorată sunt nenumărate și

de multe ori foarte frumoase. Fabricarea și împodobirea cojocelor constituie o adevărată artă cu caracter pur național.

Pe lângă avantajele igienice, căci cojocul este o haină foarte călduroasă, care nu împiedică de loc mișcările corpului, e ușoară, ieftină și îmbracă bine. În timp de ploaie sau ninsoare cojocul se poartă întors pe dos.

În părțile Filiașului, Brabovei și împrejurimile Calafatului, Băileștilor, cojocul este înlocuit cu o haină de postav scurtă și căptușită cu blană de oaie.

Șuba, giubeaua, ipingeaua este o haină lungă, pe care o îmbracă peste celelalte și care este făcută din dimie albă, dar mai cu seamă colorată în roșu arămiu. Și această haină este împodobită cu găitane de diverse colori. Unele au o glugă. În părțile laterale în locul buzunarelor, șubele sunt prevăzute cu niște deschizături „ghizde” prin care adesea, când își „sumete” șuba, trec extremitățile inferioare ale acestei haine.

Femeile, vara și iarna se îmbracă cu așa numitele: *zăvelci, vâlnice* sau *ie*, țesute în casă și ornate cu flori, de obicei trandafiri, cusute în lână de diferite colori, dar mai cu seamă roșu și verde.

Zăvelcile de sărbători sunt de multe ori foarte frumos ornate cu fir de beteală, borangic și fluturi. Unele costă foarte scump.

Vara poartă peste corp o vestă de postav, mai ales negru, cusută cu mătasă. Iarna poartă pieptar bărbătesc ca și cel descris mai sus, însă mai bogat împodobit. Peste toate acestea femeia îmbracă scurteica.

Scurteica este o haină indispensabilă femeii, ea figurează întotdeauna în foia de zestre. O haină lungă până sub genunchi, de mătasă, catifea sau postav, de colori variate, însă întotdeauna foarte bătătoare la ochi și căptușită cu blană de vulpe și mai rar de oaie. Atât bărbatul cât și femeia se încing peste cămașe, uneori peste șubă cu curea, bete, brăcire sau brâu roșu. Chimirul se vede rar în Dolj.

Încălțăminte. Picioarele sunt încălțate, iarna, în ciorapi de lână groși, vara, în ciorapi de bumbac subțiri sau obiele de dimie. Întrebuințarea ciorapilor și obidelor se face mai mult iarna, de teama degerării picioarelor, însă vara rareori se pune ciorapii sau obielele. Femeile și bărbații, în mare parte umblă cu picioarele goale, ori băgate în papuci „sau” iminei, ori „inimei”. Femeile mai încălță și târșogi, „ciorapi” groși căptușiți la tălpi cu postav.

„Opincile”, cari sunt încălțăminte obișnuită a săteanului, se văd rar la femei. Pielea, din care se lucrează opincile este cea de bou, vacă, bivol, porc, argășită sau nu. Opincile au „nojițe”, găurele prin cari se trec trăgătorile, ce

se leagă peste obiele, deasupra pantalonilor. Cei mai chiaburi poartă cisme sau ghete cu tocuri înalte și ascuțite, potcovite și cu ținte la tălpi.

Femeiile poartă ghete cu nasturi sau cu șiret, având aceleași tocuri înalte și ascuțite.

Ghetele le încalță numai la sărbători și când vin la oraș. Foarte adesea întâlnești pe drumuri femei, cari venind sau întorcându-se dela oraș, umblă desculțe și cu ghetele în mână.

ALIMENTAȚIA

Bucătăria săteanului. Propriu zis, săteanul nu are bucătărie, el își prepară alimentația zilnică la vatră sau corlată. Un coș mare făcut din scânduri, sau nuiiele lipite cu pământ, care se deschide în dreptul acoperișului, alături cu 50 – 70 cm. deasupra acoperișului, constituie vatra. E curios de remarcat, că pe când partea inferioară e de scânduri sau nuiiele lipite, partea superioară dela pod în sus, este adesea de cărămidă zidită. La partea de jos a coșului pe un pat de cărămizi, se face focul.

În interiorul coșului sunt înfipte mai multe cârlige de care se agață fie carnea supusă afumării, fie niște lanțuri groase, de care se atârnă o căldare de tuci sau aramă, numită „ceaur”, sau țestul.

Lângă vatră sunt nelipsite pirositiile și țestul. Pirostiile sunt un trepied pe care se așează căldarea sau cazanul. Țestul este uneori de metal – tuci – dar mai adesea și mai preferat este de lut ars. De o formă concavă, el servește, după ce s'a încintat, la acoperirea și deci coacerea înăbușită a unor bucate (mălai, fripturi). Ceorbele și mâncărurile se prepară în oale sau crătiți de pământ nesmălțuite. O sită, un ciur, câteva linguri, strachine, o covată (jumătate din coaja unui dovleac pentru păstrat ardeiul), câteva ulce și străchini completează toate utensile de bucătărie ale săteanului.

Toate aceste obiecte sunt păstrate pe o poliță de lemn, ce se află în jurul coșului (corlata).

Când se gătește o cantitate mai mare de alimente, focul se face afară și vasele sunt așezate pe pirosții.

La muncă, prepararea bucatelor este și mai sumară, o oală așezată pe trei bucățele de cărămizi sub foc, este suficientă pentru pregătirea mâncărurilor sale atât de simple.

Apa de beut este adusă în casă și conservată în donițe, vedre sau ulcioare. Apa se ia din aceste vase cu un cauc, o lingură mare de lemn.

Cum mănâncă săteanul. Acasă fiind, săteanul se așează cu întreaga sa familie în jurul unei mese rotunde și scunde, pe care se așează strachina cu mâncare, solnița și mămliga. Din aceiași strachină toți iau mâncarea cu lingurile sau înting cu mămligă. Mâncările

preparate în cratiță, nu se golesc în străchini sau farfurii, ci se servesc din cratiță. Cuțitul și furculița nu se văd pe masă. Carnea este îmbucătățită cu degetele, înainte de a fi preparată sau când este o friptură în frigare, chiar la masă. Masa durează de obicei o jumătate de oră, căci nu numai că mănâncă încet, dar săteanul consideră acest „conac” ca un timp de odihnă. La masă beau țuică sau vin, din ploscă sau ulcior, și apă din ulcior sau cauc. Țuica se bea și din pahar, unul singur însă pentru toți comeseții. Primul care se servește cu beutura, oricâți comeseții străini ar fi, este șeful familiei, care bea primul pahar, urând noroc celor din prejur și apoi trece ulciorul și paharul din mână în mână celorlalți.

La munca câmpului un bolovan, un mușuroiu de pământ, o buturugă îi servesc drept masă, întotdeauna însă așează întâiu un șervet cu care a fost acoperită banița în care femeia aduce bucatele.

La praznice, nunți, sărbători, când se fac mese mari, ei se așează unul lângă altul în rânduri interminabile pe scânduri ridicate prea puțin deasupra pământului; mâncărurile se servesc pe scânduri, așezate în fața lor și puțin ridicate deasupra pământului prin cărămizi sau pietri. Locurile din capul mesei sunt rezervate persoanelor marcante ce iau parte la masă și rudelor. Cantitatea de alimente ce mănâncă în asemenea ocazii este enormă, masa durează cu mici întreruperi de dimineața până noaptea târziu. Se servește de obicei câte două trei rânduri de varză cu carne de porc, două trei rânduri de ciorbe de porc sau orătenii, rar mâncări și apoi felurite fripturi, uneori murături. Dela început până la ciorbă, trece cam două, trei ore, în care timp se bea numai țuică, de aci încolo încep a bea vin, care adesea este îndulcit cu zahăr. În timpul mesei parte din ei se scoală pentru a merge să joace în horă, apoi iar se întorc la masă și astfel o duc până ce se termină petrecerea noaptea târziu.

La nunți, masa și cheful cu beutura ține de Sâmbătă seara până Marți dimineața, iar pe rude și cumetrii îi apucă și Miercurea la chef.

La praznice, invitații mănâncă în ajunul praznicului la așa numita „cinoșoară”, a doua zi

praznicul în onoarea stăpânului casei și a treia zi pomană de sufletul morților.

Felul și prepararea alimentelor. Numărul substanțelor ce întrebuițează țăranul pentru hrană este foarte redus, iar modul lor de preparare cât se poate de primitiv, aceasta nu din cauza sărăcii, căci și chiaburii mănâncă la fel, ci din cauza neștiinței și nedesvoltării gustului.

Mămăliga se prepară din făină de porumb necernută sau cernută cu ciuru, care se fierbe în apă cu sare, într'un ceain sau căldare, timp cam 25 de minute. Se mestecă pe foc cu „mestecăul” sau „făcălețul” până ce pasta se învârtoșează bine, apoi se ia după foc, ceainul se prinde între tălpile picioarelor, punându-se între ele și ceainu o așchie de lemn sau paie și se continuă mestecarea. Se așează apoi din nou pe foc, ca un minut, pentru ca mămăliga să „răsuflă”, și se răstoarnă pe masă.

Ca să fie bună mămăliga trebuie să nu crape când se răstoarnă pe masă, să nu aibă gogoloașe de făină prin ea, și în fine, când e rece să se poată tăia în felii cât de subțiri fără a se fărâma.

Mămăliga pripită se obține turnând în apa fierbinte puțin câte puțin mălai până ce pasta se învârtoșează complet.

Mălaiul se face punându-se făină de porumb și sare într'o „copaie” sau „căpistere”, se toarnă apă fierbinte în clocote, se mestecă bine până ce se face o pastă ce nu se mai ține pe făcăleț. Se frământă cu mâna această pastă și se pune pe așa numitul „cârpător” pe care se turtește și cu care se pune turta în cuptor, sub țest sau în vatră.

Înainte de a duce turta la coacere, dacă se pune sub țest sau în cuptor, se spoiește pe deasupra cu făină de grâu și apă sau cu un gălbiniș de ou, iar dacă se bagă în spuză se presară pe deasupra puțină făină de porumb.

Când mălaiul se face, punând pe lângă făina de porumb și puțină făină de grâu, se zice „mălai împielmat” iar dacă pasta se lasă de se și dospește, se zice „mălai dospit”.

Pâinea de grâu se mănâncă rar, nu se prepară de loc. La sărbători cumpără pâinea dela brutari și preferă pâinea necoaptă.

Săteanul nu mănâncă pâine fiindcă prepararea sa este mai anevoioasă, e mai scumpă și nu-i dă senzațiunea de plenitudine, de îndestulare.

Asma este aproape singura preparațiune din făină de grâu. Se amestecă făina cu apa căldică și sare, se unge pe deasupra cu un gălbiniș de ou și se coace în țest așezându-se dedesubt frunze de hrean pentru a nu se murdări de cenușa vetrei.

Coliva se mănâncă rar și constă din grâu fiert, peste care se presară zahăr și nuci pisate.

Colacii, plăcintele „scoverzi” se fac din făină de grâu dospită.

Carnea întrebuițată este de porc, oaie, de orătenii și foarte rar de vacă. Carnea se gătește ciorbă, mâncare sau friptură.

Ciorba se prepară punând carnea la fiert cu ceapă și unele zarzavaturi, pătrunjel, mărar, se adaugă puțin orez și mai ales fidea.

Mâncarea se face fierbând carnea până scade și adăugând pătlăgele roșii sau făină albă de grâu, spre a obține ciulamaua (ciulumea).

Friptura se face în frigare, pe cărbuni, în tigaie sau în țăst.

Carnea de pasăre, mai cu seamă puil de găină, se frige saramură. Saramura de pui se prepară făcând „moare” de sare și ardei într'o strachină, în care se pune bucăți de carne de pui fript în frigare, se lasă înăbușit un timp scurt, punând peste gura strachinei o scândură sau o farfurie.

Carnea de porc, se consumă mai mult afumată și gătită cu varză sau friptură la tigaie. Carnea de porc, se conservă afumată sau bucăți în chiar untură de porc topită. Când se afumă carnea de porc, grăsimea se păstrează în fășii „slănină” care se atarnă în coșul vetrii. Untura sau osânza se păstrează înfășurând-o în prapure, o leagă cu ață sau teiu și o atarnă de grindă.

Din carnea de porc se fabrică cârnații. Singurele feluri de cârnați cari se prepară la țară, sunt trandafirii și cartaboșii. Trandafirii se prepară astfel: se taie cu cuțitul sau barda pe un tocător bucățele de „pecie” carne de porc și de slănină, amestecându-se cu saramură de usturoi. Această tocătură se introduce în mașele porcului. Introducerea tocăturii se face cu ajutorul unei nuielușe care se vâără îndoită în maș, iar în orificiu dintre brațele ei se introduce tocătura.

Cartaboșii, se fac din ficați, plămâni, precum și alte tocate mărunț, amestecate cu chiaguri de sânge, luate de când a junghiat porcul și introdusă în mașul gros.

Atât în prepararea cârnaților cât și în prepararea cartaboșilor, intestinele porcului sunt golite și bine spălate. Cartaboșii se umplu cu mâna, ținându-se deschisă cu degetele gura mașului.

Din carnea de porc și anume din picioare, urechi, cap, se prepară și destul de cunoscutele piftii.

Peștele se gătește ciorbă, fierbându-se în apă cu zarzavaturi și ceapă, sau fript pe cărbuni și pus în apă cu puțină sare constituind ceea ce se numește „saramură”. Saramura se face din pește proaspăt și sărat.

Fasolea o prepară ciorbă, punând-o să fiarbă în apă cu sare, puțină ceapă, pătrunjel

sau mărar și cimbru. De către cei mai bogați, ciorba de fasole se pregătește cu unele uleiuri comestibile.

Fasolea se mai mănâncă sleită și în acest scop după ce a fiert, se sdobesc boabele în oală cu ajutorul unei linguri.

Varza se mănâncă fiartă cu carne de porc sau de vacă, călită, adică prăjită în untură; năcrită, adică așa cum se scoate din puțină, tăindu-se în bucăți în care lasă puțină zeamă, se sărează și se presară puțin ardei. Varza se mai mănâncă și murată. Zeama de varză să mănâncă sau sărată și ardeiată, sau fiartă cu ceapă și ardei.

Se mai întrebuițează pentru prepararea ciorbei de pește cu zeamă de varză, sau ciorbă de orătenie cu zeamă de varză.

Cartofii se mănâncă ciorbă, mâncare, fierți sau copti în spuză și sărați.

Ceapa și prazul sunt alimente întrebuițate foarte mult la masa săteanului. Cu ceapă prepară mai toate bucatele, ceapa cu mămăligă se întâlnește foarte des ca aliment principal. Din foile de ceapă se prepară o salată cu oțet de vin sau de esență.

Castraveții se mănâncă murați, adică făcuți murători în moare sau în oțet; năcriți, adică tăiați în felii într'o oală cu apă, sare și mărar și în fine salată tăiați felii în oțet de esență cu sare, ceapă și usturoi. Verzi, se mănâncă tăiați felii, cu sare.

Ardeiul se prepară saramură, după ce s'au copt tecile pe cărbuni, se pun în oțet sau moare de sare. Se mai întrebuițează și pisat sau râșnit sub formă de pacea, boia, în prepararea altor mâncări.

Celelalte legume verzi, se prepară de biceiu ciorbă. De asemenea și unele buruieni de mâncare ca: dragaveiul, urzicile, știrul și macrișul. Aceste ciorbe se acresc cu aguridă adică cu struguri necoți și în timpul dulcelui se prăjesc sau se dreg cu untură.

Porumbul se mănâncă fiert sau copt, *dovleacul* asemenea, *sfecla*, *ridichia*, *prazul*, *morcovii* și *țelina* sunt prea puțin întrebuițați, sau de loc.

Fructele ce se consumă de sătean în primăvară sunt: cireșe, zarzăre, caise; vara: lubenite, pepeni galbeni, toamna: struguri, mere, mai rar nuci.

Laptele este puțin întrebuițat ca aliment. Cel mai răspândit este laptele de vacă, se întrebuițează însă și laptele de capră, oaie sau de bivoliță.

Formele sub care se consumă sunt: lapte dulce, lapte bătut sau „zară”, brânză, urdă, unt și lapte covăsit.

Laptele bătut, se face, punându-se laptele dulce într'un vas numit „putinei”, unde se lasă

până se încheagă, și devine puțin acrișor. Pentru a obține aceasta, putineiul se pune într'un loc cu o temperatură potrivită, lângă vatra focului, sau lângă sobă. După un timp anumit, se „bate putineiul” pentru a obține untul, înainte de-a începe această operație, se „opărește”, adică se toarnă în putinei peste lapte, puțină apă fiartă.

Bătaia se face cu ajutorul unui băț, care are fixat la unul din capete, o roată de lemn, prevăzută cu mai multe găurele. Acest instrument se numește „matcă”. Matca se ridică și se afundă în putinei, agitând astfel laptele. După un oarecare timp, se ridică deasupra laptelui untul, care se ea cu o lingură de lemn și se pune într'o strachină cu apă rece. Ceeace rămâne după extragerea untului, e laptele bătut sau zara.

Laptele bătut, pus să fiarbă, se coagulează, și prin strecurarea lui, se obține *urda*.

Brânza se obține, încheagând laptele dulce, cu așa numitul „chiag” obținut din stomacul mieilor mici, înainte de-a ieși la iarbă. După ce laptele s'a coagulat prin chiag, se pune în strecurătoare și se obține „cașul”, care se taie felii, se sărează și se pune la puțină, formând brânza obișnuită.

Laptele covăsit, se obține prin încheagarea laptelui dulce, cu un ferment. De obicei, se păstrează puțin lapte covăsit, care se pune în laptele dulce spre a'î încheaga. Laptele în momentul când s'a pus „covăseala”, trebuie să nu fie fierbinte, ci aproape rece, și se ține la un loc călduros până se prinde complet. Laptele covăsit, se prinde de obicei în ulcele.

Fermentul, devine de calitate superioară, încheagă bine laptele, și dă un gust mai plăcut, numai după ce s'a întrebuițat de mai multe ori, pentru prepararea laptelui covăsit.

Cantitatea și valoarea nutritivă a alimentelor. – Luându-se date din diferite localități ale județului, ținându-se seamă de hrana unui sătean de avere mijlocie, adică, tocmai de aceea cari formează marea majoritate a județului, am putut stabili următoarele țifre:

În dulcele de iarnă, săteanul consumă:

Făină de porumb	1000 – 1200 gr.
Varză acră	200 gr.
Fasole uscată	30 – 40 gr.
Untură	10 gr.
Carne de porc	50 – 60 gr.
Ardei	5 gr.
Ceapă, praz	30 gr.
Sare	15 gr.
Zarzavaturi	20 – 30 gr.

În postul de iarnă, săteanul consumă:

Făină de porumb	1000 – 1200 gr.
Varză acră	200 gr.

Ardei	5 gr.
Ceapă	30 gr.
Murături	20–30 gr.
Fasole (boabe)	50–60 gr.
Sare	10 gr.
Zarzavaturi uscate	20 gr.

În dulcele de vară, săteanul consumă:

Făină de porumb	1000–1200 gr.
Untură	10 gr.
Legume verzi	200 – 300 gr.
Zarzavaturi	30 gr.
Sare	15 gr.

foarte rar se adaugă:

Ouă	20–30 gr.
Carne de oaie, sau de pasări	150 gr.

În postul de vară, săteanul consumă:

Făină de porumb	1000 – 1200 gr.
Legume verzi	250 – 400 gr.

Zarzavaturi

(Dragavei, urzici, ștevie, foi de ceapă, ardei verzi, castraveți, pătlăgele roșii) 60 – 100 gr.

Sare	20 gr.
Oțet de esență	20 gr.

Uneori se adaugă:

Porumb fierți	100 gr.
Dovleți	100 gr.

Alimentația săteanului în zilele de sărbători:

La Crăciun

Făină de porumb	1000 – 1200 gr.
Pâine	250 gr.
Carne de porc	3 – 400 gr.

Varză acră	60 – 100 gr.
Ardei	5 gr.
Orez	10 gr.
Fidea	20 gr.
Ceapă și Usturoi	40 – 50 gr.
Zamă de varză	200 gr.
Untură	20 gr.
Vin	500–1000 gr.
Rachiu	200–400 gr.
Sare	15 gr.

La Paști:

Făină de porumb	1000–1200 gr.
Pâine	250–300 gr.
Carne de pasări	200–300 gr.
Ouă	200 – 250 gr.
Zarzavaturi	30 gr.
Zahăr	15 gr.
Sare	15 gr.
Ceapă	40 – 50 gr.

Cum s'a putut vedea din aceste date, baza alimentațiunei este făina de porumb.

Făina de porumb după I.Konig conține:

Apă	14.21
Subst. Azotoase	9.65
Subst. Grase	3.80
Hidrați de carb.	69.55
Celuloză	1.45
Cenușe	1.33
	100.00

Socotindu-se că în termen mijlociu, săteanul consumă 1200 gr. făină de porumb am avea comparativ cu alte țări următoarele:

	Substanțe azotoase	Grăsimi	Hidrați de carboni
Armata Germană (timp de pace).	107	22	489
Armata Austro-Ungară (timp de pace).	100	51	474
Armata Franceză (timp de pace).	130	29	542
Armata Italiană (timp de pace).	127	45	613
Armata Română (timp de pace).			
*Alimentația dată Mercuri (post).	130	6.3	650
Alimentația dată Joui (dulce). (10 și 11 Februarie soldaților (în Craiova)	145	21.3	588
Alimentația săteanului (1200 gr. făină porumb).	115	45.60	834.60

*) Soldaților s'a dat demâncare Mercuri 10 Februarie: Pâine 1000 gr., Ceai 0.50, Zahăr 12 gr., Fasole 200 gr., Zarzavat 10 legături, Ceapă 300 gr., Ardei, Varză acră o jumătate.

Joi 11 Februarie: aceleași cantități de: pâine, ceai, zahăr, zarzavat, ceapă, sare, ardei plus 350 gr carne și 50 gr. orez.

S'ar părea dar, după tabloul de mai sus, că nu suntem departe ca alimentație de soldații străini. Totuși considerând ce se asimilează, trebuie să reducem mult din aceste țifre.

Malfati. – (Bul. Academiei din Viena), spre a se convinge de efectul nutritiv al mămăligei, a făcut cercetări asupra unui individ, nutrit exclusiv cu făină de porumb și a aflat:

	Proaspăt	Uscat 100	Azot	Grăsime	Hidrați de carb.	Cenușe
Făină de porumb	694	540	6.86	10.06	401.09	18.37
În escremente	–	31.13	1.25	4.24	16.44	5.60
Procentul substanțelor neasimilabile	–	6.30%	18.28%	42.14%	342%	30.48%

Dacă la azotul eliminat prin escremente se mai adaugă și cel eliminat prin urine, se constată că, în total este de 9.74 gr. adică o pierdere pentru corp de 2.88 gr., căci în cantitatea de făină de porumb, cu care a fost nutrit nu se află decât 6.86 gr. Azot. Se pare dar, că

alimentația cu făină de porumb, ar fi extrem de săracă în azot. Chestiunea este însă departe de-a fi rezolvită, și d-l Chimist al laboratorului din Craiova, Dr. Ludvig, gentilei căruia îi datorez aceste țifre, întreprinde o serie de experiențe în acest scop.

APA

Afară de apa din râuri, județul Dolj se îndestulează cu apă din:

1863 fântâni sau cișmele din care 918 bune, 84 mediocre și 105 rele;

2648 puțuri din care 1020 bune, 637 mediocre și 991 rele;

165 ștubeie din care 10 bune, 42 mediocre și 113 rele.

În gospodăria săteanului, apa are o mare importanță. O întrebuițează la spălat dimineața, la prepararea alimentelor pentru hrană, la băut, la spălatul rufelor, la adăpatul vitelor și la udarea grădinilor cu zarzavaturi.

Apa de băut, se păstrează în vedre de lemn descoperite, sau în urcioare de pământ. Toți membrii familiei beau apă din urcior, unul după altul, sau din vadră cu ajutorul „caucului” – o lingură mare, făcută din lemn.

La munca câmpului, săteanul duce apa trebuincioasă într'un vas numit „botă”. Alte ori, când muncesc departe de casă, unde nu sunt fântâni prin apropiere, iau apa necesară lor și vitelor, într'un butoi, pe care-l transportă cu carul până la locul de muncă. Aprovizionarea casei cu apă de fântână sau izvor, se face de către femeii sau fete.

Femeile sau fetele, iau apă într'o vadră, pe care o duc pe cap. Pe cap poartă un „oblanic”, adică o cârpă făcută colac, ca vadră să nu apese direct asupra capului. Peste vadră, pun frunze de salcâm sau altele, – iarna, blănițe – ca să nu se reverse apa.

În alte părți, apa se aduce cu căldările sau cu așa numitele „donițe”, care se poartă atâmate de capitele unei „cobilițe”, pe care fata sau femeia o duce pe umeri.

Apa pentru umplut putina cu varză, sau pentru alte trebuințe, cum e fabricarea țuiceii, spălatul vaselor, stâmpărarea varului etc., se cară cu „hârdăul”.

Rufăria se spală în jghiaburile cișmelelor, în jghiabul sau „vălăul” puțului, sau deadreptul în râuri și eleștee.

Adăparea vitelor, se face în jghiabul dela fântână, câte odată direct din găleată. Acolo unde sunt râuri, vitele se adapă deadreptul din râuri în tot timpul și iarna și vara.

Pentru udarea grădinilor cu zarzavaturi, abat pâraurile născute din izvoare, sau dacă au o baltă, ori o apă mai mare care nu se poate abate, ridică apa cu ajutorul unei roți, și o îndreaptă prin jghiaburi și șențulețe la grădinile cu zarzavat. Această roată se numește „roata sârbească” de oarece zarzavagii de origină sârbă sau bulgară, au introdus-o în cultivarea zarzavaturilor.

Ea se compune din doi colaci de scânduri, cu un diametru de 5 – 6 metri, susținuți de patru spițe, care se încrucișează pe fusul principal. Între colacii care sunt paraleli între ei, cum ar fi obezile a două roate de trăsură, pusă una lângă alta, se află înșepenite niște scânduri, iar pe unul din colaci, și în afară, se află niște vase de tinichea semicilindrice, fixate din distanță în distanță.

Roata e pusă în mișcare de curentul apei adunată într'un mic vas. Apa izbește scândurelele dintre colaci, și face să se învârtască roata. Vasele de tinichea intrând în apă, odată cu marginea roții, se umplu și se ridică până la partea superioară, unde se varsă într'un jghiab paralel cu roata, de unde e condusă mai departe.

Asemenea roți, se mai pun în mișcare și cu boi sau cai, printr'un maneaj. Roțile mișcate în acest fel, se construiesc acolo unde apa nu e curgătoare și stagnează în gropane sau bălți, ori e „zătonită” (oprită) pe cursul pâraurilor intermitente.

Apa, fiind un element absolut indispensabil vieții animale și vegetale, să consideră de săteni, ca un mare dar Dumnezeuesc.

Apei, îi atribuie o mulțime de puteri vindecătoare. Așa spre exemplu, „apa ne-începută” luată dimineața înainte de a se face ziuă și înainte de a fi mai luat alții dintr'o fântână oarecare, are darul de a prinde bine la o mulțime de descânțece.

La multe boale, descânțecul se face în apa curgătoare, punând pe bolnav cu picioarele în apă.

La Bobotează, toate apele și fântânile sunt sfințite prin botez și la țară e obiceiul a cufunda bolnavii de unele boale grele, în apa râurilor curgătoare, în momentul când la Bobotează, se moaie steagurile în apă. Există credință aproape generală, că pe lumea cealaltă e ca și pe aceasta și că ce se dă de pomană, aceia are și pe acolo. Apa fiind atât de trebuincioasă pe

lumea aceasta, nu trebuie să lipsească omului, nici pe cealaltă.

A face puțuri și ceșmele, este a-și dobândi apa de care va avea nevoie, pe lumea cealaltă.

Din aceste considerațiuni, de natură religioasă, pe mai toate cișmelele dela sate, se vede pomelnicul numelor, celor care au contribuit la facerea lor.

Tot din această cauză, se face „izvorul mortului”, adică se dă apă de pomană de suflul răposaților.

Apa râurilor și băltoacelor, e supusă în anumite timpuri, stăpânirii duhurilor necurate, noaptea mai ales.

Sătenii obișnuiesc, din această cauză, ca din apa adusă noaptea, să verse trei picături în foc, apoi s'o bea.

Mai au credință, că în unele ape stătătoare, prin păduri, zăvoaie, ogașe și alte meleaguri, călcate rar de picior omenesc, apa poate să fie spurcată de „balele smeului” și cine bea din astfel de ape, se îmbolnăvește de boale nevindecabile.

Pentru protecțiunea apei de duhuri necurate, cișmelele se fac, punându-se sub patronul unui sfânt oarecare. Aceasta explică împodobirea cu icoane religioase. Sfântul, cred ei, mai ajută să nu sece vâna de apă.

Asupra unui pericol de contagiu, prin apa puțurilor, nici ideie nu au de așa ceva.

Săteanului, prea puțin îi pasă dacă în râul din care ia apă de băut, se varsă necurățeni, sau se pescuiesc adese ori cadavre de animale, ei au credința că, „apa, care trece peste nouă pietri” e curată și bună de băut și că aceasta, așa a lăsat Dumnezeu să fie.

Apa de puț însă, în care a căzut un animal sau ceva murdar, devine spurcată.

Fântâna se slegește și apa se sfințește din nou.

Acolo, unde râurile curg alături de sate, sătenii întrebunțează apa luată deadreptul din ele.

Pentru a avea însă apă în apropierea lor, o caută în straturile pământului, construind așa numitele: puțuri, fântâni, bunare.

Pentru construirea unui puț, aleg un loc care le convine, de preferință lângă casă, în partea de către stradă, pentru a avea apa lângă ei, la toată trebuința. Acolo sapă o groapă, a cărei adâncime variază. Această groapă o adâncesc până dau de stratul aquifer, numit de ei „vână de apă”. După ce apa se ridică în groapă, la înălțimea de un metru, sau și mai puțin, procedează la zidirea puțului.

Zidirea puțului se face cu piatră, cu cărămidă sau cu ghisduri de lemn. De curând, în urma deciziunilor Consiliului de igienă, puțurile ce s'au mai construit, s'au zidit cu colaci de beton, sau cu tuburi de beton, ori cu piatră sau

cărămidă cu ciment. Puțul cu ghisduri de lemn, e zidit cu bucăți de lemne, cioplite și încheiate între ele prin niște crestături la capete, formând o ramă pătrată.

Aceste rame se suprapun, începând din fundul puțului până sus și așezând pământul și pietrișul lângă ele, treptat cu așezarea lor. Se mai ghisduiesc unele puțuri cu scânduri, așezate vertical în adâncimea puțului, susținute în spre interior de niște stînghii, fixate prin cuie de fier. Puțurile zidite cu piatră, cărămidă și cele betonate sau cimentate, au o formă rotundă în interior, mai bine zis cilindrică. Cele cu ghisduri de lemn sau de scânduri, au o formă dreptunghiulară, sau de prizmă dreptunghiulară. Lumina puțului, sau deschiderea gropii are dela 1 m. la 1,20 cm.

Deasupra gropii, ghisduirile ori de ce ar fi, se ridică până la 60 – 70 cm.

După modul de scoatere al apei, puțurile se denumesc:

Puț cu cumpănă, puț cu roată și puț cu scripete.

Puțul cu cumpănă. – Alături de puț, la o depărtare potrivită, se așează în pământ o „furcă” de lemn, puternică, cu brațele în sus. Între brațele ei se pune o pârghie de lemn, așa numită „cumpănă” care oscilează în jurul unui cui (bulon) de fier, sau de lemn. La capătul din spre puț, se atarnă printr'un belciug de fier, o prăjină de lemn numită „lumină”, de care se leagă la capătul său de jos găleata de scos apă, prinsă de asemenea printr'un belciug numit, „fărgău”. Lumina e lungă cât adâncimea puțului. Cumpăna are brațul din spre puț mai lung și mai subțire, iar celalt mai scurt și mai gros. Pentru a avea o cumpăneală egală a brațului cel gros și scurt față de cel lung care susține lumina și găleata plină, se pune pe cel dintâi diferite greutateți ca pietri de râșniță, trupițe de plug, scoase din uz și alte.

Când puțul e adânc, se adoptă în loc de „lumină” un lanț, care se petrece printr'un scripete fixat la brațul cel lung al cumpenei. Acest lanț, se leagă cu un capăt de furcă, iar celalt capăt petrecut prin scripete, se lasă în jos până la gura puțului și se spânzură de el găleata. În acest mod, se poate scoborî în puț găleata la o adâncime egală cu lungimea lanțului întreg, mai puțin distanța puțului de furca sa, adică de locul unde s'a legat lanțul.

Puțurile cu roată sunt acelea în care apa se scoate cu ajutorul unei roate. Această roată învârtește un ax sau butuc de lemn, susținut la capete de două furci – așezate lângă ghisduri, de o parte și de alta – și pe care se înfășoară lanțul, care scoboară și ridică din puț găleata de scos apă.

Puțul cu scripete e atunci, când găleata se scoate cu ajutorul unui lanț pus pe un

scripete, susținut de o pârghie, fixată deasupra puțului, pe două furci. Pentru a avea o cumpăneală egală când se scoate apa, lațul are atârnat de ambele capete câte o găleată, care când una se ridică, cealaltă se lasă. Egalarea greutateilor se face prin porțiunea de lanț, scoborâtă treptat în fântână.

Alăturarea de aceste puțuri, se găsește mai totdeauna un jghiab ce servă la adăpatul vitelor. Pe alocurea aceste puțuri, sunt adăpostite sub un coperiș și îngrădite de jur împrejur.

Afară de apa puțurilor, sătenii mai întrebuințează la beut, apa de izvoare, cișmele și știubeie.

Cișmele sunt numite toate izvoarele care ies din pământ, fără a se face vreo săpătură ci numai se ocrotec prin facerea unui adăpost, fie de zid de cărămidă, piatră sau lemn.

Unele cișmele sunt curgătoare, altele foarte puțin.

Din cișmelele curgătoare, apa curge prin niște „țuțuroaie“ adică niște țevi de fier sau de lemn, sau prin niște „scocuri“ de lemn.

Din cele prea puțin curgătoare apa, se ia deadreptul din ele, introducând vasul prin deschizătura din față sau introducând așa numitul „cauc“ nelipsit de lângă vadra cu apă a săteanului.

Aceste cișmele, au totdeauna apă provenind dintr'un strat aquifer superficial.

Când în marginea unui pârăiași, sătenii dau de un „clocot de izvor“, caută să ocrotească apa izvorului prin ajutorul unui „gâldău“ sau „știubei“. Un lemn retezat, scurt și gol în interior, în forma unui tub de ciment, ferește izvorul de inundația apei din pârâu. În acest scop, sapă puțin în pământ, pun știubeiul în groapă, așează pământ și pietriși împrejurul lui, și la distanță de 20 cm. dela pământ pun un țuțuroi sau două, ori un scoculeț de lemn.

Apa ridicându-se în știubei, curge prin aceste țuțuroaie, la care se pot umplea cu ușurință vasele de adus apă. Ele pot fi acoperite, sau deschise pentru a se lua apă din ele mai repede.

E obiceiul, ca acolo unde s'a zărit țâșnind o vână de apă – într'o coastă sau mal, – să se curețe sursa, și să i se pue un țuțuroi de lemn înfipt în mal, ca apa să curgă și să poată fi beută de trecători. Acestea sunt „Izvoarele“.

Pretutindeni, sătenii caută să dea ajutor la construirea puțurilor, zidirea cișmelelor, desfundarea și ocrotirea izvoarelor, pe motivul că prin aceasta își asigură izvor de apă pe lumea cealaltă, și românul ori de câte ori bea apă bună și rece dela vreun izvor oare care, zice în gândul lui „Bogdaproste ! – Să fie de sufletul cui a făcut izvorul“.

În multe părți ale județului, apa de beut e detestabilă. Se vede cu ochii liberi, cum plutesc în ea, corpuri și corpuscule străine, care dau apei un aspect turbure, și un gust mălos – de pământ.

Sunt sate unde în timpuri secetoase, apa se împuținează într'atât încât femeile, pentru a și-o procura, păzesc și noaptea, ca să apuce înaintea altora apa ce ar mai veni în puț.

În asemenea cazuri, apa ce se scoate e o adevărată mocirlă. Adăparea vitelor se face uneori aducând-o în butoaie dela distanțe de 10 – 15 km. (Călărași – Pisc).

Gropile și bălțile stagnante mai nici odată nu lipsesc din jurul puțurilor, iar scaldarea porcilor și orăteniilor în asemenea mocirle – e un tablou văzut destul de des. Scurgerea acestor băltoace, se face deadreptul în puț, din lipsa de împietrire și îngrădire.

Așezarea puțurilor e de asemenea defectuoasă, căci ele au fost făcute fără nici o regulă, numai după bunul plac și trebuința sătenilor.

Astfel există puțuri (Ciuperceii-Vechi) cu o adâncime maximă de doi metri, și așezate într'o poziție așa, că apele meteorice inundează terenul din jurul lor, și au scurgere chiar în puț.

Nu se întrebuințează în Dolj, limpezirea sau filtrarea apei. Ceeace știu, e să arunce un drob de sare în puț, când apa e sălcie – ca să-i îndrepte gustu !

MUNCA SĂTEANULUI ÎN DOLJ

Ocupațiunea principală a săteanului este munca pământului și creșterea vitelor. Vitele sunt un ajutor prețios, căci pe lângă muncă, ele mai dau și gunoiul pentru îngrășarea ogorului. Sătenii, au început să înțeleagă rostul îngrășămintelor și să prețuiască valoarea gunoiului în cultura ogoarelor. Uneltele de muncă de care să servesc sunt: plugul, grapa, sapa, secera, coasa, carul și altele.

Plugul este cel mai indispensabil instrument de muncă. El e compus dintr'o pârghie lungă până la 2^m. 20 numită „grindeiu”. De grindeiu să prinde „trupița cu cormanul”, iar în partea de sus „coarnele”. Înaintea trupiței se prinde „fierul plugului”, o bucată de fier triunghiulară, ascuțită pe o margine. Acest fier taie pe fundul brazdei. Porțiunea de pământ pe care o taie, e indicată de un „cuțit” fixat pe grindeiu, înaintea fierului lat, numit fierul lung sau cormanul (brăzdarul) care întoarce brazda tăiată de cele două fiare și o răstoarnă pe loc. Coarnele, servesc a ține plugul drept pe brazdă. La partea dinainte, grindeiul e susținut de un căruț pe două roate, una mai mare care merge pe șanțul brazdei și alta mai mică care merge pe deasupra. Roata cea mare se poartă pe șanț și e ca un regulator al brazdei. Ea se cărmuește de o pârghie (otinc sau otic), care face și legătura între căruț și „tânjala” de care trag doi sau patru boi, sau doi boi și un cal.

Jugul e format din două bucăți de lemn, prin care trec două stinghii numite „fiulări”. Ele sunt străbătute, cea de sus de trei găuri, una la mijloc cu care jugul se fixează la tânăla printr'un cui numit „ciocâlțeu”, și două la capete pe unde se introduc două „răsteie”. Partea de sus a jugului, care vine după ceafa boilor e rotunjită, ca să nu-i rănească. Jugurile se fac din lemn de nuc sau de frasin, ca să fie trainice.

Grapa servește săteanului pentru a acoperi cu pământ grăunțele semănite pe ogor și pentru a sparge bulgării de pământ, rămași dupe urma plugului. Grapa se compune dintr'o scândură de lemn, cu o margine dințată, și din niște stinghii, care formează un patruleter, înapoia scândurei dințate.

Între stinghiile acestui patruleter, se îngrămădesc mărarici, lăsați în afară cu partea mai stufoasă.

Scândura dințată sparge bulgării, iar măraricii netezesc pământul. Grapa e trasă de o „mănușe” făcută dintr'o ramură îndoită, în formă de semicerc, cu capetele fixate în scândura dințată.

Pe grapă se pun diferite greutateți, pentru a apăsa mai bine asupra ei și a sparge bulgării mai rezistenți. **Rarița** are forma unui plug, cu deosebire că în loc de un corman are două, însă de lemn. Cormanele sunt drepte pentru a nu răsturna brazda, ci numai a da pământul înlături.

Botul care scurmă pământul e de fier. Ea se trage printre rândurile de porumb sau de zarzavaturi, atunci când se rărițează, adică li se pune pământ lângă rădăcină. Această operațiune e în urmă completată cu sapa. Rarița e trasă printre rânduri, de doi boi, cărora li se pune trăiști în cap, pentru a nu paște porumbii din mers.

Sapa, secera și coasa, sunt instrumente îndestul de cunoscute. Dintre mașinile agricole, nu întrebuițează decât batoza pentru treierat. Treierătorile se cumpără de sătenii mai bogați sau mici proprietari. Ele se închiriază și sătenilor, care plătesc în natură o dijă oarecare la kila de grâu.

Tot în acest fel, mai întrebuițează vânturătorile și cilindrele de ciuruit grâu.

Instrumentele de agricultură ale săteanului sunt mai toate cumpărate. Înainte plugul și toate celelalte instrumente, săteanul și le făcea la fierarul din sat, de obicei, țigan.

Munca și cultivarea pământului. – Terenul de cultură, prin semănarea cerealelor, se ară mai întâiu cu plugul, apoi se seamănă.

Grâul se pune toamna și primăvara pretimpuriu.

Înainte de a semăna grâul, se ogorește locul, adică se ară cu plugul și se dă cu grapa peste arătură. Ogorirea se face imediat după seceriș. Toamna prin lunile Octomvrie și Noemvrie, sau chiar mai de vreme, se ară locul din nou și se seamănă cu grâu. Semănarea se face de obicei cu mâna. După semănat urmează grăparea. Până începe gerul iernei, grâul răsare și înfrățește, adică dintr'un fir dau mai multe, astfel că zăpezile iernei, îl prind răsărit. Primăvara ogoarele încep să înverzească

și grâul, care a stat sub zăpadă, începe să crească.

Pe la sfârșitul lunii lui Iunie, începe secerișul.

Secerarea se face cu seceră, sau cu mașini de secerat. Firele de grâu cu spic se adună în snopi, care se leagă la mijloc și se fac grămezi numite „cârstați“.

Cârstațiile se lasă pe loc pentru a se usca grâul, apoi se pun în niște clăi mai mari numite „stoguri“. Dela stoguri se duce la mașina de treierat, sau se face „șiră“.

Treieratul se face cu mașina și foarte rar cu cai sau boi.

Treieratul cu cai se face astfel: Se bătătorește și se curăță pământul pe o porțiune de circumferință cu raza de 4 – 5 metri, formându-se „aria“. În mijlocul ariei, se bate un țaruș, numit „stejer“. Snopii de grâu desfăcuți de legătura lor, se pun pe arie, apoi, unul sau doi cai legați cu o frânghie de stejer, se mână pe arie pentru a călca cu picioarele spicele grâului, care se deschid și lasă se curgă boabele. După ce frânghia s'a înfășurat pe stejer, până ce caii au venit lângă el, se mână în sens contrar, astfel că caii calcă în picioare toată porțiunea de teren indicată ca arie.

Vânturarea grâului se face cu lopata, în bătaia vântului.

Păstrarea lui se face în „hambare“ sau magazii de scânduri.

Grâul semănat primăvara crește mai mic, și nu dă ca producțiune la hectar acea cantitate, ca cel semănat toamna.

Tot în acest mod se cultivă și secară. Orzul și ovăzul, se seamănă primăvara. Sunt întrebuițate mai mult ca furaje pentru animale, în special pentru cai.

Porumbul. Cultura porumbului e tot așa de întinsă, ca și cultura grâului. Semănarea se face primăvara, prin luna lui Martie și Aprilie și chiar prin Maiu. El se seamănă în rânduri cu mâna. Semănarea în rânduri se face în urma plugului, punându-se grăunțele pe brazde și acoperindu-le cu piciorul. Când a crescut ca de 15 c.m., se dă porumbului prima sapă, adică se prășește. Când porumbul e aproape înspicat, se rărițează sau se îngroapă.

Culegerea lui începe pe la începutul lunii lui Septembrie și ține până târziu prin Noemvrie. „Știuleții“ sau porumbii, se culeg cu foile pe ei, apoi se despoaie. Culegerea porumbului se face pe timp frumos, căci culeși umezi, grămezile de știuleți se încintă, când sunt cu foile pe ei.

Tăierea „cocenilor“ se face dimineața pe răcoare, când foile nu se sfărâmă. Ei sunt întrebuițați ca nutreț pentru vite. După ce știuleții s'au despoiat de foi, se pun în patul sau în podul casei, unde se păstrează pentru a fi în

urmă măcinați. Încă de prin luna August, atunci când boabele porumbului sunt pline cu lapte, se întrebuițează în prepararea hranei, zdrobite în puiă și făcute mămăligă. Porumbii cruzi se mănâncă fierți și copti la cărbuni.

Pătulele de păstrat porumbul, sunt făcute din împletituri de nuiete. Ele au o lărgime de 1^m. 50, iar lungimea poate fi de mai mulți metri, după cum săteanul are pământ de cultură, mai mult, sau mai puțin.

Aerarea porumbului în asemenea pătule, se face cu greu. Patului așa cum e construit, nu dă garanții contra umezelei în timp de viscole.

Porumbul se culege foarte adesea prea de timpuriu. Motive sunt multe. Cel mai principal și care nu suferă discuție, e că săteanul termină proviziunea sa din anul trecut și nu mai are ce mânca. Dacă alții încep să culeagă, toți culeg pentru a evita furturile. Stând prea mult, cocenii să strică și săteanul se îngrijește tot atât de mult de nutrețul vitelor, ca și de al său.

Afară de grâu, secară, orz, ovăz și porumb, săteanul mai cultivă și unele legume și zarzavaturi absolut necesare gospodăriei lui.

Cele mai principale dintre acestea sunt:

Fasolea, absolut indispensabilă în alimentația săteanului.

Fasolea o seamănă primăvara, odată cu porumbul și printre rânduri.

Mai seamănă fasole în grădinițe deosebite, împreună cu alte legume și zarzavaturi. Varietățile cele mai cultivate sunt: Fasolea oloagă, pe araci, țucără, nemțească și „făsuie galbină“.

Mazărea se cultivă foarte puțin.

Ceapa, este un zarzavat cultivat chiar de cel mai sărac sătean, și are o întrebuițare principală în alimentațiunea sa. Ea se cultivă într'un ogor preparat cu îngrijire – „straturi“ – și îngrișat cu bălegar. Pentru facerea straturilor, bălegarul cel mai întrebuițat e cel de oaie, apoi bălegarul de vacă.

Pentru a fi întrebuițat, bălegarul trebuie să fie bine putrezit. Straturile de ceapă se pun cu puieți mici, numiți „orceag“ sau „arbacic“. Plantarea se face înfigând orceagul cu degetile în pământul bine fărâmițat. După ieșirea foilor se plivește de 2 sau 3 ori.

Prin luna lui Maiu și Iunie, foile se întrebuițează la mâncare făcută salată cu oțet, sau se mănâncă numai cu sare și mămăligă.

Prin August sau Septembrie, se scoate din pământ și se formează „funii“, putându-se păstra pentru iarnă, în locuri uscate.

Varza. – Varza se cultivă mult, mai cu seamă acolo unde au la îndemână apă pentru udat.

Sătenii au zicătoarea că: „Varza e sațul casei”. Într’adevăr, ea nu lipsește din nici o casă dela sate.

Semințele de varză, se seamănă într’un loc anume preparat, și după ce a răsărit firele și le-a dat 2 – 3 foi, se răsădesc în rânduri pe locul de cultură.

Acestea se numesc „fire de răsad”. Răsădirea se face pe timp ploios, sau se udă locul de cultură cu apă. Verzei i se dau 2 sau 3 sape după trebuință, și se udă din belșug cu apă.

Când varza începe a prinde căpățână, foile mărginașe sunt bune de mâncare. Foile se numesc „brusturi” sau „brustani”.

Brusturii, se toacă cu barda și se fierb în oală, apoi se prăjesc cu untură. Varza crudă se mănâncă vara dulce sau acrită, iar iarna numai acrită.

Mazărea, cartofii, linte, bobul, sfeclele, ridichiile și prazul, sunt foarte rar întrebuințate de sătean, și deci foarte rar cultivate.

Pepeni galbeni, pepeni verzi (lubenițe) se cultivă mult în terenuri nisipoase, ei le întrebuințează atât pentru alimentația lor, cât și pentru a-i vinde pe piețele dela orașe.*

În munca câmpului, – în cultivarea cerealelor, legumelor și zarzavaturilor, săteanul e ajutat de femeia lui și de copii mai mărișori. Femeia muncind alături de bărbatul său, numai are timp să se ocupe de lucrul casnic.

Brațul său e absolut trebuincios în munca câmpului, iar cele necesare pentru îmbrăcăminte, a început a și le procura din târg, căci procurarea lor coastă mai puțin decât câștigul realizat prin munca câmpului.

Această ființă, menită să procreieze și să crească copiii e transformată în „ființă de muncă” și adesea mai cu seamă în regiunea Amaradii, de unde bărbații pleacă vara la București, ca precupeți, vezi câmpul muncit numai de femei, din care nu puține sunt însărcinate și nu în primele luni.

Dar chiar când muncesc alături de bărbații lor, – în timpul de odihnă a acestora, – ele pregătesc mâncarea, ele îngrijesc copiii și tot ele duc la reîntoarcerea acasă, banița pe cap și copilul în brațe.

Cât muncește săteanul. – Începând din Noemvrie și până la începutul lui Martie, munca săteanului nu constă decât în câteva ocupații necesarii ca: îngrijirea vitelor, aducerea lemnului pentru foc, etc.

*) În comuna Hunia, există o adevărată industrie născută din cultivarea ardeiului, cultură cu care mai toți locuitorii se ocupă și anume prepararea așa numitei „pacea — boia” adică ardeiul roșiu, măcinat și cernut.

Cu această „pacea — boia”, fac un comerț întins, desfășcându-l pe piețele din porturile Severin, Brăila și Galați.

Adevărata epocă de muncă începe din Martie, până la finele lui Octomvrie. În acest timp, muncește de dimineața până seara.

În Martie, începe repararea uneltelor pentru muncă, facerea gardurilor la grădini, dezgroparea viei, punerea straturilor ș. a.

În Aprilie, semănatul porumbului, prin Maiu, rărișatul și prășitul. În Iunie, seceratul și cositul, în Iulie, treieratul, iar în August și Septemvrie, ogorărea miriștilor, culesul porumbului și strânsul tuturor productelor. În fine, în Octomvrie, semănatul grâului și diverse transporturi.

Din acest timp de opt luni, sau 240 de zile, scăzând 32 Duminici și 18 sărbători câte de obicei țin sătenii, rămân ca zile de muncă un număr de 190. Munca în aceste zile, este însă foarte intensă.

Din cercetările ce am făcut, reese că un pogon semănat cu porumb, are nevoie de 25 zile de muncă dela arat până la așezarea porumbului în magazie – gata de vânzare.

Un pogon semănat cu grâu, are nevoie de 13 zile de muncă, iar un pogon de vie, 32 zile.

Luând ca exemplu un sătean, care cultivă 10 pogoane de pământ, dintre care 5 semănate cu grâu și 5 cu porumb, plus o grădiniță cu zarzavaturi în seliștea casei, ar urma:

Pentru 5 pogoane porumb să muncească	125 zile
Pentru 5 pogoane grâu	65 zile
Pentru cultivarea grădinei cu zarzavaturi	10 zile
Pentru ½ pogon vie (Plenița, Sadova, etc.)	16 zile
Total	216 zile

După acest calcul, ar urma ca săteanul să muncească și parte din sărbători, de oarece numărul de zile cerut de munca câmpului, întrece numărul zilelor stabilite mai sus ca zile de muncă.

În realitate însă, nu se întâmplă acest lucru, de oarece un sătean care muncește 10 pogoane de pământ, mai e ajutat în munca câmpului, de femeia și copiii săi.

În lunile Maiu, Iunie și Iulie, săteanul muncește dela orele 4 dimineața până la 9 seara – neîntrerupând lucrul, decât la prânz și amiazi.

În timpul secerișului, sunt săteni cari fac adevărate „tururi de forță”, secerând până la un pogon de grâu pe zi.

Sunt gospodari, care pe lângă 5 – 6 pogoane ale lor, mai muncesc și la proprietari câte 30 – 40 de pogoane, după numărul brațelor de care dispune.

Ocupațiuni accesorii. Afară de agricultura propriu zisă, adică de cultivarea cerealelor și unor zarzavaturi strict necesare casei, unii din săteni se mai ocupă și cu cărușia, adică transportul cu carul și căruța a călătorilor, cerealelor, lemnului și altor lucruri de transport. Creșterea vitelor, e și ea o ocupațiune accesorie,

determinată mai mult de nevoia de a avea vite cu care se ajută în munca pământului – boi și cai, sau de a avea dela vite unele materii necesare, cum este lâna dela oi.

Folosul ce-l au după urma acestei îndeletniciri este strâns legat de ocupația de căpetenie – agricultura, așa că nu poate fi vorba de o ocupațiune specială, cum ar fi la locuitorii din regiunea muntoasă.

Facerea cărămizilor, țiglelor de acoperit case, oalelor de pământ, constituie iarăși o ocupațiune accesorie a săteanului, în anumite părți, mai cu seamă, în împrejurimile orașelor. Cărămida o întrebuițează parte pentru trebuințele lor proprii, iar parte o pun în vânzare. Comunele, în care are un oarecare avânt această industrie sunt Balta-Verde, Băilești, Plenița, Cetate etc.

În timpul iernei, ocupațiunea săteanului se reduce la lucrarea obiectelor necesare la plugărie, obiecte necesare în gospodărie, diferite reparațiuni a uneltelor de muncă, căratul lemnelor pentru casă și unele mici construcțiuni în jurul gospodăriei, precum și hrănirea și îngrijirea vitelor de muncă și prăsilă.

Natural, că săteanul ar putea lucra ceva, mai rentabil în timpul iernei, dar nu o face, neștiind alte meșteșuguri.

Timpul iernei, constituie pentru el un timp de odihnă.

Industria casnică. Țesătoria. Femeia săteanului, care are vreme și știe, lucrează în casă o bună parte din efectele de îmbrăcăminte trebuincioase familiei.

Pânza, dimia, cârpele cu care se învălesc la cap, brăurile, betele, zăvelcile și catrințele, le țese singure în casă.

Din târg, cumpără broboade, stambă pentru fuste și bluze, pânză, sifon pentru tulpane, lăniță colorată, fluturi, mărgele, fireturi, panglice colorate, testimeluri, basmale, bumbac, amnici și altle pentru găteală.

Pânza lucrată obișnuit în casă, e pânză de bumbac și pânză de tort, adică pânză de cânepă.

Instrumentul cu care țese pânza, e răsboiul.

Răsboiul sătencii e foarte simplu – și s'a păstrat din cele mai vechi timpuri, fără a suferi vre-o modificare. Răsboaiile mecanice încă nu și-au făcut loc la sate. Răsboiul se compune dintr'un cadru de lemn dreptunghiular, format din două stinghii laterale, prinse la capete prin două scânduri late. La ambele capete de o parte și de alta, sunt prinse vertical patru scânduri în care se pun sulurile, și care sunt prelungite în jos, formând picioarele răsboiului. La mijloc, se ridică pe fiecare margine, o stinghie verticală, care susține o alta orizontală în direcțiunea lungimei, formând unghi drept în partea dinainte.

Aceste două stinghii, formează suportul „ițelor“ „spetei“ și „brâglelor“ legate toate pe o pârghie dreaptă și rotundă rezămată cu ambele capete pe stinghia orizontală a suportului. Sulurile sunt două lemne rotunde, având un cap mai mare, prevăzut cu două găuri răspunse și practicate în cruce, una față de alta. Pe unul din suluri se află „urzeala“ și e susținut, să nu se desfășoare, de un băț de lemn „zatăcă“ pus în una din găurile sulului, și cu un cap rezemat de pardoseală, sau de cadrul răsboiului.

Firele „urzelei“ se petrec prin ițe și prin „dinții spetei“ și se prind pe sulul dinainte, pe care se înfășoară pânza după ce s'a țesut o bucată. Sulul dinainte mai servește pentru a ține întinse firele urzelei, și se ține strâns prin ajutorul a două „tindeici“ – care sunt două scânduri, dintre care una are prin mijloc o spărtură lungueată, și un capăt rotund care intră în gura sulului, iar cealaltă e o simplă scândurică, prevăzută cu mai multe găurele. Această scândurică se prinde cu o sfoară de cadru răsboiului în partea dreapta. Cu cealaltă se învârtește sulul, până ce firele au fost suficient încordate. Se petrece apoi scândurica cu găurele prin ea, vărându-se un cui, în una din acele găurele. *Brâglele* sunt două bucăți de lemn, de lungime până la 1 m. 20. Cea de sus e prevăzută cu o ridicătură numită „coamă“ de care apucă femeia cu mâna, când țese. Ambele mai sunt prevăzute pe una din muchii cu o scobitură pe toată lungimea lor, în care intră marginile spetei. *Syata* e compusă din mai multe lamele subțiri, din lemn de corn, prinse unele lângă altele, între două vergele de lemn. Lamelele – „dinții spatei“ – sunt fixați bine printr'o sfoară și puțină răsînă.

Syata se pune între brâgle, cu ajutorul cărora e adusă în mod violent pentru a bate firele de „băteală pe rostul lor“. *Ițele*, sunt făcute din fire de lână, dispuse într'un mod special, pe două bețe numite „fuste“. Prin ițe se trec firele de urzeală, și prin ridicarea lor în mod alternativ, se despart în două unele deasupra și altele dedesupt. Ițele sunt suspendate pe pârghia după suporturi prin niște scripete, sau prin două curele. Ele se schimbă călcindu-se pe niște prinzători așezați dedesupt, numiți „tâlpeți“ sau „iepe“. Băteala, adică firul care se țese pe urzeală, se pune pe o țeava, care la rândul ei e pusă într'o „suveică“. Spațiul dintre sulul dinainte și ițe, se numește „rost“ iar dela ițe până la sulul dinapoi se numește „natră“.

Femeia pentru a lucra cu răsboiul, calcă mai întâi „iepele“ pentru a schimba ițele, care despart firele între ele în jos și în sus. Prin spațiul dintre fire se repede suveica, care se scoate în partea cealaltă, iar firul desfășurat după țeava ei, se bate cu „brâgla“. Se continuă astfel mai

departe până ce se îngustează rostul de băut. Pânza țesută se înfășoară pe sul, astfel că, „natra se sloboade” și „rostul se mărește”.

Țevile necesare suveicilor, se fac din cucută, soc, sau trestie. Firul se dapănă pe ele cu ajutorul „sucalei”.

Sucala e compusă dintr'un ax cu o roată. Axul e susținut de doi stâlpi fixați pe o scândură, iar un capăt în prelungire al axului, e ascuți; și făcut așa, ca să poată să se introducă în el o țeava. Cu palma mâinei prin mișcări repetate, se învârtește axul, care își mai accelerează învârtitura din cauza greutatei roții sale.

Firul se prinde pe țeava, și se învârtește pe ea atât cât trebuie. Unele sucale sunt făcute dintr'o roată mare care se mișcă prin ajutorul unei manivele fixată pe axul ei. Pe roată se pune o sforcică, care învârtește o rotiță mai mică, pusă pe un alt ax. Pe axul cu rotiță, se pune țeava și prin învârtirea roții mari, se învârtește axul împreună cu țeava, iar firul se înfășoară atât cât trebuie.

Bumbacul pentru a se țese, se dapănă cu ajutorul sucalei pe „mosoare”. Mosoarele se pun într'un cadru de lemn, petrecându-se prin ele, niște bețișoare subțiri. Acest cadru se numește „urzitoare” sau „alergătoare”.

Firele dela toate mosoarele împreună se „urzesc” adică se întind pe garduri prinzându-se de pari, sau „stobori” (bondoci). În lipsă de garduri, se face urzeala pe niște lemne înfipte în pământ din distanță în distanță. După ce firele au fost urzite, se „învălesc” adică se înfășoară pe sul. Învălitul, se face punând răsboiul în drum, și întinzându-se urzeala în toată lungimea ei, iar o femeie înfășoară firele pe sul, învârtind ușor și punând vergele de prăstilă între rosturile urzelei, adică acolo unde firele au fost prinse pe gard. Cu aceste vergele înfășoară urzeala. Capul liber al urzelei, se fixează între picioarele unui scăunel răsturnat, pe care se pun greutateți. Treptat cu înfășurarea, scăunelul e tras în spre răsboi.

După ce firele s'au înfășurat, se duce sulul în casă, unde femeia petrece toate firele urzelei prin ițe și prin spată. Această operațiune se numește „năvădit”. Terminată și aceasta, se pune în răsboi pentru a țese pânza.

Pânza de bumbac când se țese în răsboi, se ține întinsă în lături prin două lamele de fier, care se pot lungi, numite „colțari”.

Femeile țes pânza în două ițe, dimia în patru ițe și chiar în mai multe. După modul cum schimbă ițele, poate face țăsături în vergi transverse, sau în ochiuri.

Pe răsboi, se fac țăsături în diferite colori, râuri, și alesături foarte variate și frumoase. În „alesături” se servesc de două sau trei

scândurele puse printre firele natrei, numite „cocleți”.

Alesăturile și râurile, îi fac cu lâniță colorată, sau cu amici. Tot pe răsboi mai țese pânza în vergi, numită „cadrilată”; Betele (brăciri), brăurile, scoarțele, cergile, covoarele, păturile, zăvelcile etc. le țese de asemenea pe răsboi.

Lucrarea cânepei și inului. Cânepa și inul, pentru a se putea întrebuița în țesătorie, sunt supuse unor transformări oarecare.

După cules, mănunchii de cânepă și in, se pun în apă unde stau câteva zile pentru a se „topi”. Prin topire, partea filioasă se desface de cea lemnoasă. După scoaterea din „topile”, (bălțile unde se pune cânepa) se usucă la soare, și atunci mănunchii se „melițează” cu „melița”.

Melița, e un instrument făcut în formă unui briceag cu plăsăle, având capetele fixate în doi bondoci, și cu limba terminată înainte printr'un mâner.

Mănunchii de cânepă, se prind între limbă și cele două scânduri, și se bat astfel pe toată întinderea. Din cânepă și in se desfac „păsdăriile”, și rămâne numai partea teioasă – „fuiorul”.

Fuiorul pentru a fi tors, e supus și el la mai multe operațiuni. Întâi se dă prin „dărac” sau „piepten” pentru a se curăți bine de păsdării, al doilea se pieptenă, și al treilea se perie. În lucrarea fuiorului de tors, ceea ce rămâne în dărac se numește „câlți” iar ceea ce rămâne în piepteni „stupă”. Câlțu se întrebuițează pentru facerea „cergilor”, „stupă” ca beteală, iar fuiorul ca urzeală. O pânză fină se face numai din fuior curat.

E obiceiul, să se facă pânză obișnuită din bumbac ca urzeală, și cânepa ca beteală – numită „pânză de tort”.

Tot în acest mod, se lucrează și inul.

Cânepa și inul, pentru a se face fir, se torc. Instrumentul pentru această operațiune e furca și fusul.

Furca e un băț de lemn strunguit, ori cioplit mai cu îngrijire, și împodobit cu diferite ornamente în creștături și săpături pe lemn. Pe furcă, se leagă fuiorul de cânepă sau in, făcut „caer”.

Fusul se prinde de o șuviță subțire din caer și se răsuțește, iar firul obținut, se înfășoară pe fus.

Sătencile au o dibăcie proprie în mânăuirea fusului. Pot merge pe drum, purtând pe corp sau umeri o greutate, și torcând în același timp.

Lâna oilor pentru a fi toarsă, e supusă și ia la o mulțime de transformări prin muncă.

Mai întâi se spală în apă caldă de toate murdăriile, și de „usucu din ea” (grăsimile), apoi se usucă la soare și se scarmână. Scarmânarea se face cu mâna sau cu dăracu. Se dă apoi în pieptănuși și se face caere, gata pentru tors. Din

lână toarsă, se formează „jurbile“ dăpănându-se firul dupe fuse, pe un instrument numit „râschitor“, format dintr'un băț despărțit la un cap cu 2 ramuri și la altul prevăzut cu o stinghie formând cu acest băț un T.

Lâna toarsă și făcută jurebi, se poate vopsi în felurite fețe (vârsteluri) de către vopsitori numiți „boangii“.

Femeile dela sate, dau o denumire specială colorilor. Așa: roșul se numește „cicic“, roșu întunecat „turchez“ iar violetul „conăbiu“.

Borangicul și mătasa sunt produsul viemnilor de mătăsă. Gogoșile, după ce s'au omorât crisalidele prin expunerea lor la soare, se pun într'o căldare cu apă caldă, și cu ajutorul unei ramure, se prinde firul dupe ele, se împreună în unul singur și se dăpână pe o vârtelniță sau se trage în „pale“.

Borangicul înainte de a se urzi pentru țesut, se răsuțește cu ajutorul fusului.

Ceeace se trage în urmă din gogoșile de mătăsă e mătasa propriu zisă. Ea se spală cu leșie, se seamănă și se toarce ca lâna și cânepa.

Borangicul, se întrebuițează pentru țesut cârpe de învălit pe cap, perdele la ferestre, prosoape sau șervete de fantezie ș. a.

Mătasa se întrebuițează pentru broderii și facerea „spițurilor“ la cămășile bărbătești.

Pentru dăpănarea „jurubițelor“ de bumbac, lână, cânepă sau mătăsă, se întrebuițează un instrument numit „Vârtelniță“.

Vârtelnița se compune din două stinghii în formă de cruce, cari se învârtesc orizontal pe un trepid, sau suport numit „țuglui“. În cele patru brațe ale stinghiilor, se pun patru fuse sau bețișoare de lemn, vârându-se. În niște găurele. Pe aceste bețișoare se întind jurubițele pentru a se dăpână pe mosoare sau țevi.

Cusăturile. Sătencile sunt foarte meștere nu numai în alesături în răsboi, dar și în cusătura cu acul.

Nici o femeie nu poartă cămașa, fără să coase pe ea „răuri“ sau „pui“. Unele sunt artiste în felul lor prin frumusețea executării răurilor în colori aranjate cu gust. Fetele când învață să facă răuri, învață întâi să facă „cruci“ și „toiaguri“. În acestea constă meșteșugul de a executa ori ce model de răuri.

Crucile și toiagurile se fac pe numărătură de fire, și aceasta ajută la indicarea direcției, și punerea colorilor.

Broderia. Arta broderiei, constă în facerea de spițuri, punerea mărgelilor, fluturilor și alte fireturi.

Tricotajul constă în facerea ciorapilor cu 4 cârlige sau cu unul singur. Mănușile obișnuite numai cu un deget, se fac cu un singur cârlig.

Femeile mai croșetează diferite fețe de masă, fețe de perină etc. cu iglița sau croșeta.

Câștigul ce-i aduce săteanului munca

sa. – Pentru a ne face ideie decât câștigă un sătean din munca sa, să luăm ca exemplu un sătean mijlocași, care ar avea ca proprietate a sa 8 pogoane de pământ, de calitate mijlocie.

Un pogon de pământ, semănat cu grâu, produce în medie 600 kg. grâu; un pogon semănat cu porumb, produce până la 700 kg. Socotind grâul pe preț de 100 lei kila, iar porumbul pe 60 lei, ar reveni pogonul de grâu 150 lei, iar cel de porumb 105 lei.

Ar avea din venitul întregii sale munci pentru 4 pogoane grâu și 4 porumb: dela grâu 600 de lei, dela porumb 420 de lei.

Venitul brut al proprietății sale, este dar de 1220 lei.

Pentru munca unui pogon de grâu, se plătește: ogorâtul, pusul, sămânța, seceratul, căratul și treeratul 43 de lei. Pentru munca porumbului, se plătește 37 lei, în tot pentru pogoanele muncite 320 lei.

Scăzute aceste cheltueli din venitul total rămâne 700 lei.

Să admitem că săteanul pe care l'am luat ca exemplu, are de hrănit afară de el și nevasta lui, încă patru copii dintre care unul sau doi mai mărișori, și cu puțință de a da ajutor la munca câmpului.

Pentru hrănirea întregii familii îi trebuie 4^{1/2} kg. mălai zilnic, ceeace face în timp de un an 1640 kg. Pentru îngrășarea unui porc, pentru întreținerea pasărilor din curte să punem aproximativ 360 kg. face în total 2000 kg. porumb, valorând 300 de lei, care scăzuți din 700 mai rămâne o diferență de 400 lei.

Acești bani, constituie venitul proprietății sale pe timp de un an, și din ei trebuie să facă față tuturor cheltuelilor gospodăriei.

Din ancheta făcută, am putut deduce în mijlociu cheltuelile necesitate de o asemenea gospodărie, în timp de un an.

Impozitul funciar la 4 Ha. a 2,60 de Ha.	10,40
Impozitul personal.....	7,40
Prestația.....	25
Erbăritul a 4 vite mari a 6 lei.....	24
Erbăritul a 10 vite mici a 1 leu.....	10
Bumbac un top.....	12
Stămburi.....	6
Arniciuri.....	2
Ață, fluturi, mărgele, ace, lăniță, etc.	2
Încălțăminte – opinci, cisme (pe care le poartă câte 3 ani) pantofi.....	22
Căciula (1 la 3 ani) pălărie.....	3
Veste, pantaloni, cojoc.....	28
Iluminatul.....	9.20
Substanțe alimentare (pește sărat, orez, fidea, zahăr, diverse).....	22
Beuturi (la paști, crăciun, muncă și unele sărbători).....	20
Lumânări, ceară.....	0.50

Diferite cheltueli în scop religios – parastase, pomeni etc.	5
Diferite transporturi (judecăți etc.).....	50
Sare pentru prepararea mâncării și pentru vite.....	10.80
Lemne pentru foc.....	35
Total lei.....	304.00

Scăzând această sumă din totalul de 400 lei, ne mai rămâne beneficiu realizat la sfârșitul anului 96 de lei. Dacă adăugăm la această sumă, 320 lei, costul muncii pe care o face săteanul fără să mai plătească, rezultă un beneficiu de 416 lei.

Un sătean, cumpătat în cheltueli și în timpuri bune, câștigă anual 400 lei.

Cheltuelile sunt mărite când săteanul are un deces, un ospăț sau o nuntă la casa lui, și apoi nu toți anii sunt favorabili, astfel că nu e mirare că în casa săteanului trec săptămâni și luni fără să vadă un ban măcar, ba mai intră și datori fie la proprietari mai mari, fie la instituțiuni de credit, fie la cârciumar.

Sunt puțini săteni care posedă dela 8 pogoane în sus. Majoritatea au câte 2 – 3 pogoane, iar alții și mai puțin. Aceștia pentru a-

și asigura existența familiei lor, muncesc învoiți pe moșiile proprietarilor, unde dau dijmă din toate produsele pe jumătate.

Sunt familii care muncesc câte 20 – 30 de pogoane la proprietari.

Observând întinderea terenurilor cultivate în unele regiuni, față cu numărul locuitorilor comunelor, vedem că săteanul muncește o suprafață destul de mare, cu mijloace destul de primitive.

Din acest punct de vedere, nu se poate zice că țaranul e leneș, din contră, duce o muncă aproape istovitoare și el și copiii lui.

Starea materială a sătenilor din jud. Doljiu este înfloritoare. Satele se arată destul de bine, cu case mari și până la un punct igienice.

Natural că în câștigul săteanului prin munca sa, calitatea pământului joacă un rol important, astfel toate satele așezate pe valea Jiului, de o parte și de alta, până la vărsarea lui în Dunăre, sunt sate bogate și într'o stare înfloritoare. Nu tot același lucru se vede acolo, unde pământul este mai sărac, și ca o consecință a acestuia, locuințele primitive sunt numeroase.

OBICEIURI ÎN RELAȚIE CU IGIENA

Nașterea. – Femeile gravide, în tot timpul sarcinei, muncesc alături de bărbații lor, fie la câmp, fie în treburile gospodăriei. Ele au credința că, munca ușurează sarcina și nașterea.

Tot în acest scop, unele încing câte un brâu, strâns, ca „copilul să nu crească mult“.

Asistarea facerei. – Când facerea e apropiată, vecinele se adună în jurul gravidei și trimet după alte femei în vârstă, care se îndeletnicesc cu moșitul.

Chiar dacă ajutorul e dat de moașa specială, moașa empirică este totuși considerată ca moașă de drept, căci sătenii atribuie moașei o oarecare rudenie, și meșteșugului de a moși un mijloc de înrudire. Aceste femei se bucură de multă trecere față de părinții copilului și față de nepoții lor „de buric“. În pomelnicile de biserică, întâiu vin nașii, al doilea părinții și al treilea moașa. Prin urmare, moașa are un drept de părinte spiritual, asupra nepoților săi.

Fiecare familie își are moașa sa. Pot să moșească, – adică să taie buricul – și copii, aceasta în scop că dacă moare moașa, să rămâie unul din copiii săi în loc – pentru ca gradul de rudenie între familii să nu se piardă (Bechet, Grindeni).

Înlesnirea facerei. – Pentru înlesnirea facerei, moașele practică mai multe obiceiuri astfel:

Pun pe gravidă să se plimbe prin casă și să închidă ușile, dându-le brânci cu piciorul (Catane, Brădești).

Dă gravidei să bea apă în care s'a deschis trei lacăte încuiate – căci cum să deschid lacățile în apă, așa să se deschidă facerea (Catane, Brădești, Călărași). Tot pentru acelaș motiv, i se dă și apa în care s'a deschis nouă lacăte ruginite, (Bechet, Grindeni).

Se mai dă gravidei să bea apă din pumnii soțului, din gheata, cisma sau opinca lui, având credință că gravida a turnat apă soțului său să se spele și de aceea nu poate naște (Livezi, Filiași).

În alte părți se mai dă apă slobozită prin sân (Țânțăreni), apă, în care s'a spălat baere de fuste dela fete sau femei, care să prostitue, căci

cum nu pot ține acestea fără să se prostitue, așa să nu țină femeia copilul (Grindeni).

Se dă apă după săgeata lui Sf. Ilie (cristal Quart, diamant de Maramureș), căci cum a sărit vițelul din vacă când a trăznit Sf. Ilie întâiu, așa să sară de frica săgeții, copilul din femeie (Ciupercenii Vechi, Ciupercenii Noui, Basarabi).

Apă cu noroi dupe roata carului, căci cum sare noroiul când merge roata, așa să sară copilul (Negoiu, Catane).

Apă neîncepută cu noroi din drum, căci cum nu stă drumul fără călători, așa să nu stea copilul în pântecile mamei (Catane).

Apă cu care s'a spălat picioarele soțului – căci cum pășește omul și nu stă de atâtea trebi, așa să nu stea copilul în mamă (Țânțăreni, Maglavit).

Apă cu flori de salcâm. Cum scutură salcâmul floarea, așa să scuture femeia pruncul și să nască (Grindeni).

Alte obiceiuri ce să practică tot în acest scop:

Moașa petrece prin sânul gravidei un ou, pe care îl scapă jos să se spargă (Catane, Brădești).

Petrece prin sân săcurea (Filiași), bardă, topor, furcă și suveică (Bucovăț), căci cum nu stau aceste unelte, așa să nu stea copilul în mamă.

Se trece gravida printr'un cerc de butoiu (Livezi), căci cum curge butoiul fără cercuri și nu ține apă, așa să nu ție femeia copilul.

În Filiași se afumă prin casă ardeiu pisat pentru a provocă leuzei strănuturi energice și deci contracțiuni.

Se unge gravida cu untură de iepure peste tot corpul, căci cum sare iepurile, așa să sară copilul din femeie (Băilești, Tălpaș).

Se pune sub brâu „lingura Maicii Domnului“ (o ciupercă), sau se pune în apă până se umflă și apoi gravida bea apa (Catane).

Dacă durerile sunt slabe, se pune gravida să șază pe fundul unei căldări încălzite (Rastu, Catane).

Cât timp s'a arătat în vagin punga amniotică și nu s'a spart, femeia e pusă să se plimbe prin

casă cât de repede, rezemată de o furcă de tors (Poiana).

Dacă durerile facerii sunt mari, se descântă lehuzei de deochi, sau de cuțit (Vela), sau se chiamă preotul ca să citească „Patima“ (Filiași).

Dela arătarea primelor semne ale facerii, femeile au obiceiul să facă căldură mare în casă.

După ce punga cu copilul s'a angajat și lichidul amniotic s'a scurs, femeia e plimbată prin casă, susținută de subțiori de alte două femei, ori i se face abur. Aburul se face fierbând floare de fân într'o căldare, până ce apa dă bine în clocot, și punându-se pe rând în căldare câte o piatră înfierbântată în foc. La aruncarea pietrei în căldare, se produc vapori în abondență. Gravidă, descinsă, se așează pe căldare, cu o pătură în cap și cu picioarele îndepărtate, astfel ca aburii să încălzească organele genitale, și înfine, tot corpul. Se dă apoi gravidei să bea vin fier.

Acest obicei e aproape general în tot județul.

Se mai face gravidei, când a apucat-o durerile facerii, baie generală (Filiași), sau baie la picioare cu floare de fân.

Se dau focuri de pușcă peste casă sau se trage cu revolverul pe sub braț și prin surprindere (Balota, Veleşti), ca astfel, sperind femeia, să provoace contracțiuni și să nască copilul.

Modul cum nasc. – Femeile nu nasc niciodată în pat, ci jos, cele mai multe pe un așternut de paie sau fân, căci „astfel a născut și Maica Domnului“, pe vatra casei ori pe pământul gol. Unele nasc în picioare, ținându-se cu mâinile de gâtul bărbatului (Vela), altele, în genunchi, ținându-se de brațele a două femei (Livezi, Balta-Verde). Altele, șezând pe un scaun mic și scund (Catane, Negoiu). Înfine, altele nasc pe vatra focului, ținându-se cu mâinile de lanțurile dupe coș, de care se spânzură căldarea când fac mămăligă (Rast).

Ajutorul în caz de faceri. – În caz de faceri, femeile susțin pe gravidă de brațe și de subțiori și o plimbă prin casă. În timpul muncilor, țin la perineu cu un mototol de cârpe murdare (Catane).

Se mai ține în unele părți gravida de șezut, căci cred că copilul poate să iasă prin șezut (Poiana).

Dacă copilul e angajat cu o mână sau cu un picior, sau în altfel decât poziția obișnuită și normală, e obiceiul de a întoarce pe gravidă cu picioarele în sus, spânzurând-o de grindă ca copilul să se tragă înapoi și să se așeze altfel (Poiana, Desa) sau în alte părți aleargă la femei meștere, care introduc mâna înăuntru și întorc copilul, fac versiune (Ciupercenii Vechi, Desa).

Când prezentația defectuoasă nu poate fi modificată și femeile care ajută facerea cred că

copilul a murit, operează extracția cu ajutorul cântarului – „pun femeii cântarul“ pentru a o scăpa.

Cântarul ce se întrebuițează în asemenea ocazii, e „cântarul vechiu“, împărțit pe ocale, asemănător cu balanța întrebuițată de precupeți, cu singura deosebire, că în loc de talerul pe care se pun obiectele de cântărit, are două cârlige ascuțite la extremitatea de jos a două lanțuri, ce sunt atârinate de pârghia cântarului.

Unul din aceste cârlige, se introduce în vagin, înfigându-se în copil, apoi se trage de lanț pentru a face extracția. Dacă nu e suficient o persoană, mai chiamă și altele în ajutor (Poiana).

Acest obicei nu se mai practică de cât pe ascuns (Poiana).

Legarea cordonului. – Legarea cordonului se face cu un șnur format din chiotoarea luată dela o cămașe a tatălui și câteva fire de păr din capul lehuzei, răsucite împreună. Acest obicei – general în tot județul – își are explicarea că copilul va ține și cu tatăl și cu mama (Livezi, Nedeia, Rast, etc.)

Legarea se face măsurând trei degete dela pântecile copilului și înodând firul de trei ori (Rast). Un obicei, care se practică cu ocazia tăierii cordonului, este de a se lua sânge dela tăietură și a se unge copilul în gură și pe obraji, căci copilului nu-i va ieși dinții mari, (nu va fi colțat) și va fi roșiu și frumos (Băilești), sau nu se va bolnăvi de fâlcariță (Bechet, Sadova, Piscu).

E obiceiul să se pună cordonul dela placentă, între degetele dela picior ale lehuzei (Catane, Negoiu).

Tăierea cordonului. – Tăierea cordonului se face de „moașe de buric“, care prin aceasta capătă o înrudire cu lehuza.

Tăierea se face pe un obiect dur.

Un obicei general e de a se tăia pe o așchie sărită din lemn, când se taie cu toporul, numită „așchie răsărită“ cu un ban de argint, ca copilul să fie „răsărit“, sprinten și vioi, și să fie curat ca argintul (Nedeia, Bistreț etc.), și să samene cu părinții săi – după cum așchia nu sare departe de copac (Hunia).

Se taie pe restelul dela jug, ca copilul să fie voinic ca boul de jug și bun plugar (Hunia), pe coada toporului, să fie sdravăn ca toporul (Șimnic) și pe furca de tors, ca fata să fie bună gospodină și meșteră în lucrul de casă (Scaești). Dacă banul pe care se taie buricul e de găsit, copilul va avea noroc să găsească bani (Bucovăț).

Instrumentele cu care se taie cordonul. – Moașele de buric dela sate utilizează pentru tăierea cordonului, o mulțime de instrumente, având fiecare o semnificație.

Un obicei absolut general, este de a întrebuița un obiect tăietor foarte mult uzat, pe

care după ce s'a servit, – îl îngroapă împreună cu murdăriile de sub lehză.

Astfel întrebuițează pentru tăiatul buricului următoarele:

O custură găsită, ca copilul să aibe noroc la găsit bani (Nedeia, Bistreț).

O bucată de seceră, să aibe noroc la bucate (Smârdan).

Un vârf de coasă găsită (Barza).

Foarfeci de tuns oile, ca să aibe noroc la oi (Smârdan). Toporul, să fie tare ca toporul (Smârdan).

O scoică (Ciupercenii-Vechi, Ciupercenii-Noui, Desa).

O coaje de trestie (Bechet, Grindeni).

Un ciob de giam (Bistreț).

Un briciu stricat, scos din uz, sau un briceag găsit.

Dacă, moașa destinată de lehză a tăia buricul copilului său, nu e de față la facere, sau facerea s'a întâmplat pe neașteptate și nu a fost timp să fie anunțată, copilul se ține cu cordonul netăiat aproape o jumătate de ceas, până ce sosește moașa(Adâncata) și numai după acest timp se taie de altă persoană.

Expulzarea placentei. – Dacă placenta întârzie să se expulzeze, moașa pune pe lehză să sufle într'o sticlă (Bistreț), într'un mosor (Brădești), sau i se trece pe la nas o ciașcă cu ardeiu aprins ca să strănate (Bistreț).

Dacă nici cu acestea nu se obține nici un rezultat, se pune pe abdomenul lehuzei o mătură, se cuprinde în brațe pe la spate și se sguduie până îi iese placenta (Bistreț).

Dacă se produce emoragie, există credința că această patimă e dată de „cele sfinte” – elele – (Bistreț), sau a dat „moaștele” peste ea (Băilești) și în asemenea cazuri, se dă lehuzei să ție în mână o lumânare aprinsă, rămasă dela Bobotează.

Placenta se îngroapă pe locul unde a născut femeia. Acest obicei e general în tot județul. Dacă femeia naște în casă, se îngroapă în locul acela, iar dacă casa e pardosită, se îngroapă în pivniță într'un loc care corespunde cu cel de sus unde a născut. Numai în caz că nu are pivniță, se îngroapă la rădăcina unui pom din vreun colț al curții sau grădină (Balta-Verde, Ișalnița, Cârcea, Coșoveni).

Când se îngroapă placenta, se pune în ea trei grăunți de usturoiu, un ac și un ban (Bucovăț).

Se mai pune în ea grăunți de usturoiu, pană de cocoș și de rățoiu, porumb, grâu și orz (Cetate).

Placenta se mai îngroapă, punându-se într'o căciulă veche (Adâncată, Mischii, Livezi).

Adâncimea la care se îngroapă placenta, e de 20 – 30 centimetri. Obiceiul de a îngropa

placenta în casă, e motivată prin aceea că, cum a ținut Hristos de biserică, așa să ție copilul de casă (Smârdan).

Lehuzia. – Femeile țin să-și facă lehuzia pe un strat de fân sau de paie, așternut pe vatra casei, căci așa zic ele a născut Maica Domnului pe Isus Hristos.

Există credința că, dacă vor naște în pat vor fi pedepsite, căci nu trebuie să se ridice mai presus de Ea, care ajută facerile (Ciupercenii Vechi).

Unele femei își fac stratul în pat (Scaești), altele lângă vatra focului sau lângă sobă, ca să fugă relele de copil, cum fug de foc (Desa, Ciupercenii Vechi, Bucovăț).

În unele comune e obiceiul de a se aduce paie din ieslea vitelor, atunci când e aproape să nască femeia (Bechet, Grindeni, Mălăești, Murgași, Goești, Velești).

În alte părți, femeia care a născut e considerată ca spurcată și nu trebuie să spurce patul (Murgași, Mălăești, Velești).

Lehuză stă culcată pe stratul de paie cu copil cu tot trei zile, în care timp rămâne cu cămașa cu care a apucat-o facerea (Braloștița, Scaești Argetoia).

Există credința că, dacă schimbă cămașa, o pocesc „ursătorile” (Nedeia, Bistreț).

Scutecile și cărpele murdărite cu ocazia facerei, nu se schimbă și nici nu se îndepărtează din stratul lehuzei, căci o pocesc „șoimanele” (Vela). Spălaturi vaginale nu lasă să i se facă, căci nu trebuie să se ude trei zile, că le pocesc „sfintele” (Nedeia, Barca).

După ce facerea s'a făcut și copilul s'a pus lângă lehză, moașa se duce cu o sticlă cu apă și cu un fir de busuioc, la popa, ca să facă așa numita „moliftă”. Toate femeile care au luat parte la facere, se spală cu această apă (Catane). Restul de apă e lăsat lehuzei pentru a se spăla timp de 40 de zile după facere (Pleșoi).

Femeile, care au stat la facere, nu fac nimic prin casă până nu vine moașa cu molifta (Catane).

După ce s'au spălat cu apă sfințită, se așează la masă, beau și mănâncă. Acest obicei se numește: *Noiproniță, Povoință, Bogorodită, „Masa”* sau *„Prânzul Maicii Domnului”* (Poiana). Timp de 5 zile moașa nu părăsește lehuză, dacă e nevoită să lipsească lasă în locul său la capul lehuzei un baston sau o furcă ca să-i ție de urât.

După trei zile, lehuză se premenește și se curăță, făcându-i-se o baie generală apoi se așează cu copilul în pat. Stratul de paie sau de fân, precum și toate murdăriile, se ridică și se îngroapă adânc în pământ, îngropând în același timp și custura cu care s'a tăiat buricul (Bistreț).

Lehuză e considerată ca necurată timp de 6 săptămâni, sau patruzeci de zile, dela naștere. În

acest timp nu merge la biserică, nu ia parte la nici-o ceremonie religioasă, nu face prinoase pentru biserică, ci se îndeletnicește numai cu gospodăria casei. Acest obicei e general în tot județul.

Timp de 40 de zile, lehuza nu trece peste ape curgătoare și peste hotar (Murgaș, Bulzești, Balota, Veleşti).

Timp de 40 de zile, nu iese din casă, decât cu un vătrai în mână ca să nu o pocească sfințele (Bistret).

După 40 de zile, chiamă preotul și-i face așa numita „molfită de șeșe săptămâni“, după care e slobodă a merge la biserică și a duce prinoase (colaci, prescuri, colive).

Îngrijirea noului născut. – După ce noul născut a fost moșit, se practică următoarele obiceiuri:

Se prezintă tatălui copilul, care îi toarnă apă rece în cap, dintr'o oală nouă de pământ, arsă bine și nesmălțuită, ca copilul să aibe darul cântării frumoase (Coțofenii din dos, Braloștița, Răcari, Scaesti).

Se duce copilul la ușe de către o femeie și i se toarnă apă rece în cap, pentru ca în viața lui să rabde la frig (Grindeni).

Se spală copilul cu apă rece dintr'o oală nouă, ținându-l pe vatra focului; din oală nouă ca să aibe glas ca oala nouă, și pe vatra focului, ca să fugă relele de el ca de foc (Pleșoiu).

Baia copilului. – La câteva ore dela naștere, e obiceiul general de a se scâlda copilul. Apa pentru scaldă trebuie să fie fierbinte, să ardă la mână și nu e bine a se răci, turnându-se apă rece (Hunia).

În prima scaldă e un obicei aproape general, de a se pune un ban de argint pe care îl ia moașa.

Se mai pune grăunțe de orz, pentru a avea copilul parte de bucate (Băilești), pene de pasăre, pentru a fi ușor ca pana și sprinten ca pasărea, pene de rață să poată înnota, să scape de înec și de boale (Poiana, Desa, Tunari, Ghidiciu).

Scalda obișnuită a copilului, se face în prima săptămână de două ori pe zi – dimineața și seara.

Prima baie se face numai cu apă caldă apoi cu apă caldă și săpun. În timpul băii, copilul se unge cu unt dulce, unt topit, sau untură de porc.

Baia se face într'o postavă (troacă, copae), pe care o saltă de un cap cu un scăunel sau un lemn potrivit de gros.

Apa pentru scaldă se ia înainte de apusul soarelui, iar dacă a scăpătat soarele copilul se lasă nescăldat până a doua zi. Apa în care s'a scăldat copilul, nu se lapadă după apusul soarelui, ci a doua zi.

Acest obicei e general, și e întemeiat pe credința că, dacă iau apa în scăpățul soarelui, copilul nu va avea somn și va tresări noaptea. După ce s'a îmbăiat, copilul se învâlește întâiu în niște cârpe moi, apoi în scutece, care sunt legate cu o „fașă“.

Copilul se înfășie strâns, ca să crească drept (Băilești).

Fașa e făcută din două șnururi, unul roșiu și altul alb, răsucite împreună, și cu doi ciucuri la capete.

La unul din capete e obiceiul să se puie un bob de tămâie, un fir de busuic și un ban de argint (Băilești).

Cordonul copilului, după cădere, se pansează cu cârpe arse în foc (Catane, Giurgița).

Moașa îngrijește de copil și de lehuza, tot timpul cât lehuza nu se poate scula.

În unele părți, e obiceiul ca moașa să aducă mâncare lehuzei, timp de o săptămână, și aceasta e datoare să mănânce mâncare, fie bună, fie rea (Adâncata).

E credința că, duhurile rele se pot apropia de copil, înainte de Ursitori și pentru aceasta se ține lângă el un obiect de fier, cum e, spre pildă, un cuțit sau un briceag (Braloștița).

În comuna Grindeni, se face cruci pe pereți cu catran ca să nu vie „fălceru“ înainte de ursitori și să omoare copilul.

„Fălceru“ e considerat (Grindeni, Călărași), ca un duh necurat care vine noaptea, înaintea de ursitori, să omoare copiii înțepenindu-le fălcile (Fălcarita-Tetanosu noilor născuți).

Ursitorile. – În toate comunele există credința în ursitori și obiceiul de a „pune ursitorile“ noilor născuți. Ursitorile, după credința poporului, sunt trei zine care umblă nevăzute prin lume și acolo unde se naște un copil se duc să-i menească, sau să-i urseze viitorul.

Această credință e adânc înrădăcinată în datinele poporului. Românul zice: – „Ce ți-e scris, în frunte ți-e pus“, și „ce ți-e menit să păți, ai să pățești“.

Ursitorile la noii născuți se pun astfel: În seara zilei a treia, până a nu scăpata soarele, se pune o masă în camera lehuzei, iar pe masă se pune o bucată de pâine, un pahar cu vin, zahăr, o monedă de aur, una de argint, sare, condei, cerneală, carte, iar dacă noul născut e fată, se pune un ac sau o ingliță (Băilești, Moțaței, Afumați).

Lehuza se primenește, copilul de asemenea, casa se mătură și se curățată frumos. Moașa se culcă în seara ursitorilor la lăuză – amândouă cu capul spre masă – pentru a visa cum a fost ursat copilul (Băilești).

A doua zi, masa se ridică, pâinea se dă la copii s'o mănânce, vinul se bea de moașe, care ia în acelaș timp și una din monede sau amândouă.

Dacă a doua zi observă că vinul a mai scăzut în pahar, (ceea ce e natural prin evaporare), e semn că ursitorile au venit și s'au ospătat din masa pusă pentru ele.

Din obiectele de pe masă, ursitorile aleg darul pentru micul născut. Dacă ele aleg pâinea, copilul va crește mare, va fi bun și va avea belșug de pâine la casa lui; dacă aleg aurul sau argintul, va fi econom, strângător de avuții și bogat; dacă aleg carte, va fi deștept și dornic de învățătură, va ajunge cărturar mare, iar dacă aleg iglița, fata va fi meșteră la lucru casnic și bună gospodină (Băilești).

Punerea ursitorilor, se mai face pe o azimă de pâine, trei pahare, unul cu vin, unul cu rachiu și altul cu apă, trei monede de argint lângă fiecare pahar, și de jur împrejurul azimei, un șervet din cele mai frumoase pe care le are lehuza. Moașa doarme jos lângă masă ursitorilor, iar dimineața se scoală, scaldă copilul și ia azima de pe masă cu tot ce a fost pe ea și le duce acasă (Bistreț).

În seara ursitorilor, mai e obiceiul să pună un vas cu untură deasupra ușei, ca ursitorile, ieșind, să-l sfințească și cu această untură ung copilul în timpul scaldei (Cetate).

În timpul dela naștere și până la botez, orice vizitator care vine în casa unde e un mic născut, trebuie să lase un semn lângă copil – fie o strămă din haină, un ban sau altceva, – pentru a nu se îmbolnăvi copilul de „Mama Păduri” (Băilești).

Dacă unei mame îi moare primul copil, celui deal doilea, dacă e băiat, i se găurește urechea cu un ac cu fir de mătasă.

Acest obicei se zice „după pierit” și se practică fie înainte, fie după botez (Hunia).

Dacă unei mame nu-i trăiesc copiii, face micului născut care l'a mai căpătat, așa numita „coroană de mărăcin”.

Copilul se trece de trei ori printr'o coroană de mărăcini (măceși), de trei ori prin toartele căldării, îl saltă de trei ori prin coșul bucătăriei în sus, apoi îl bagă, într'un sac și ocolește cu el de trei ori casa pe dinafară. Când baba ajunge cu el în dreptul ușei, o femeie din prag întreabă: – Ce ai babo băgat în sac ? Baba răspunde: – Curând întrebași, curând leac să-i fie, că am băgat în sac o buturugă de vie, ce a fost să nu mai fie (Grindenii).

Primele trei zile după naștere, copilul doarme lângă mama sa, iar după acest timp se pune în leagăn.

Leagănul e format dintr'o postavă în care se așterne copilului diferite cârpe moi. Din cauza bazei sale rotunde, postava oscilează într'o parte și alta și printr'o ușoară apăsare cu mâna pe una din margini, se poate legăna.

Acest leagăn e foarte răspândit în tot județul.

Legănarea se mai face suspendând postava prin 4 sfori, două la un cap și două la altul, de un belciug fixat în tavan. Un alt leagăn se face prin legarea unei pături de toate patru colțurile prin patru sfori fixate în tavan (Băilești).

Legănarea se face prin oscilațiuni, ca ale unui pendul obișnuit.

Botezul. – Copilul se botează în prima sau a doua Duminică după naștere. Dacă copilul e slab și e teamă că va muri, se botează chiar imediat după naștere. În acest din urmă caz, botezul se face în casă. De obicei, dacă copilul se înfățișează bine, botezul se poate amâna și după 4 sau 6 săptămâni, în care timp părinții se prepară de ospățul ce se face în asemenea ocaziuni.

Botezarea copilului se face de către preot, în general la biserică. Numai într'o singură comună e obiceiul de a se face adesea botezul în casă (Beloț).

Copilul e dus la biserică de moașe, însoțită de naș sau de nașă și de câțiva din membrii familiei, de obicei tatăl sau o rudă mai apropiată. Mama nu poate lua parte la botez, din cauză că e considerată ca necurată timp de 40 zile după naștere.

Botezul se face prin scufundarea în apă de trei ori, în numele Sfintei Treimi. Preotul luând copilul dela moașe, îl apucă astfel ca cu degetele mâinilor să-i astupe nasul și urechile, apoi îl cufundă în apă de trei ori rostind: Botează-se robul lui D-zeu în numele Tatălui, al Fiului și al sfântului Duh – Amin.

După cufundare, copilul e sprijinit în o pânză curată cu care se șterge de apă și se învelește bine, apoi se dă, în brațele nașului sau nașei care-l ține, în timp ce preotul spune rugăciunile „lăpădării de satana”. Copilul după ce s'a botezat în timpul cât se învelește, trebuie ținut astfel ca să aibe capul spre răsărit. După porunca preotului, care săvârșește misterul botezului, nașul e pus să scuiepe în trei părți și să sufle, căci astfel scuipă dela finul său și suflă pe satana, de care l'a lăpădat prin botez.

Apa în care se botează copilul, se ia de obicei dintr'o apă curgătoare, sau dintr'o fântână. Botezul se face în general, în apă rece, așa cum se ia dela fântână – fie iarna, fie vara. Încălzirea apei în timpul iernii, abia dacă se face, prin alăturarea cazanului, ciubărului sau crstelniței lângă sobă. Credința e că cu cât apa va fi mai rece, cu atât copilul va fi mai viguros și când va fi mare va suporta ușor toate gerurile și asprimile timpului.

În cazanul cu apă se pune în timpul verii flori, iar iarna câteva steble (fire) de busuioc.

Preotul mai taie din capul copilului trei şuvițe de păr și le lasă în cazan.

Dacă vre-o floare se lipește de corpul copilului după ce e scos din apă, e credința că copilul va fi frumos și drăgăstos ca floarea. După ce s'a sfârșit slujba botezului, moașa ia în brațe copilul, și îl dă nașei afară din biserică, spre a'l duce acasă la părinți, urându-le „să trăiască“.

În unele părți, moașa pune copilul jos pe pământ, în fața bisericeii, pe iarbă dacă e vară, sau pe zăpadă dacă e iarnă și de acolo îl ridică nașa (Balta-Verde, Coșoveni, Cârcea, Livezi).

Numele copilului, se stabilește în majoritatea cazurilor de părinți. Dacă părinții au nași bogați sau influenți, aceștia drept pomenire, dau numele lor finilor pe care îi botează.*

Părinții care nu au copii decât foarte târziu dela căsătoria lor, dau numele copilului, dupe numele sfântului din calendar, în ziua, în care a avut loc nașterea.

Când părinților le-a murit unul sau doi copii din diferite cauze, au credința că nașul care l'a ales nu are noroc.

Pentru aceasta, copilului care se mai naște, i se dă un naș „dela Dumnezeu“ ales la întâmplare. Pentru aceasta copilul nou născut, înfășiat bine în scutece, se pune într'o răspântie, iar o babă, de obicei moașa copilului, se

ascunde după un tufiș sau zaplaz și pândește. Primului trecător, care se abate în direcția copilului și care a pornit mai de dimineață pe drumul acela, moașa îi iasă înainte cu cuvintele: – „Să-ți trăiască nașule“. Trecătorul trebuie să boteze, și să dea numele său copilului. Dela cinstea de a fi naș, niminea nu să dă în lături, căci cheltuiala o suportă părinții (Vela, Sălcuța). Ospățul de botez se face în casa părinților noului născut.

În acest scop, pe lângă naș și nașă, tatăl mai invită și rudele cele mai apropiate. La ospăț se mănâncă 3 – 4 feluri de bucate, se bea rachiu și vin pe când mesenilor le cântă lăutarii. Ospățul de botez, se transformă adesea ori în chef cu beutură și lăutari. După masa mare, adică după ce s'a servit friptura, lehuza împarte mesenilor „șervete“, moașei o cămașe sau o pereche de mâneci, iar nașului și nașei câte un prosop cu alesături.

După împărțirea șervetelor, fiecare mesean, începând cu nașul, fac un dar bănesc noului născut. Banii se adună de moașă pe o farfurioară – pe care se pune puțină sare și pâine – apoi banii se leagă într'o batistă și se pun în leagănul copilului.

După ce mama și-a făcut molifta de 40 zile, poate merge cu copilul la biserică, și în orice altă parte.

Timp de trei luni de zile după naștere, femeia nu trebuie să aibe împreunare trupească cu bărbatul – acesta din cauza credinței, că copilul va căpătă bube și jupueli (Filiași, Țanțăreni). Inutil să adăogăm că acest obicei e cel care se observă cu mai puțină stricteță.

Îngrijirea copiilor mici. Copiilor mici, ca să nu se deoache, mamele au obiceiul de a le lega la gât sau la mână un fir roșu de lână sau mătăasă. Acest obicei e general. Altele pe lângă fir roșu, mai leagă și o para de argint, sau un ban găsit (Basarabi, Maglavit, Hunia. Când iasă cu copilul în lume, tot pentru a nu se deochea, îl cănesc în frunte cu puțină funingine de pe coș.

Dacă copiii suferă de insomnie, îi atârnă de gât o cracă mică de măr dulce cu somnișor (ouăle unor omizi dispuse în cercuri regulate în jurul ramurii) (Zeicoi, Slăvuța, Tâlpași).

Dacă copilul nu vorbește la timpul obișnuit, mamele cred că are ața limbei prinsă și pentru aceasta cheamă pe o babă meșteră, care îi tae de sub limbă cu o țăpligă de trestie (Isvor, Întorsura).

Când e aproape ca copilul să se menție și să meargă în picioare, mamele au obiceiul de a „tăia piedica“.

În acest scop, susțin copilul pe pat în picioare, iar cu un cuțit, simulează tăierea piedicei, apoi copilul e împins să pășească (Ciupercenii Vechi).

*) Un obicei ce se găsește descris de Deniker, și la popoarele mongolice este schimbarea numelui pentru ca să nu-l mai găsească și recunoască duhul rău.

Să schimbă numele când copiii mici se îmbolnăvesc fie dupe „pierit“ fie de epilepsie.

Primul copil născut viu — dupe unul sau mai mulți născuți — morți dar la termen — să numește dupe „pierit“. Acestui prim copil viu îi să schimbă numele adesea, îi să îngăure urechia și îi se pune un cercei pe care stă scris al doilea nume.

Cel dintâi nume să scrie pe o cărămidă care s'aruncă într'un râu.

În unele cazuri copilul se botează a doua oară, dar noaptea și fără pompă.

Altădată când copilul n'a fost tămăduit dupe încercările de mai sus să dă de „Bogdea-proste“ adică copilul bolnav să grijește de preot, printre foarfeci deschiși și peste mormântul unui necunoscut, și o altă persoană primește copilul peste mormânt zicând „Bogdea-proste“.

Să grijește copilul peste mormântul unui necunoscut pentru ca „duhul rău“ căutând sufletul mortului necunoscut să scape copilul bolnav.

În comuna Fliiași. — Îmbolnăvindu-se copila Voica Gatan și prezintând convulsii îi s'a ars noaptea un „stat“ s'a scris numele de Voica pe o cărămidă care s'a aruncat în Jiu și i s'a dat numele de Rița pe care îl poartă și astăzi: Rița M. Dănilă.

Constantin Ciucă Iova ani 23 astăzi poartă numele de Mărin. *În comuna Florești.* — Gheorghe I. Dragă Istratie, ani 34, astăzi poartă în livretul de militar numele de Ion.

Ion Barbu Stanca, ani 31, în livretul militar poartă numele de Nicolae. — Controlat dupe actele stări civile din ani 1876 și 1879.

În comuna Țanțăreni. — Floarea lui Ion Gh. Puciu i s'a zis și zice Ana de ani 14.

Iancu lui Gh. Naie îi zice Horica ani 21.

Ion fiul Măriei Gh. Berbeci îl zice Barbu, de 2 ani și jumătate.

Rada I. Florican, ani 30, (moartă) s'a numit de botez Caterina (epilepsie).

Dacă copilul e „moale“ și întârziează în creștere, e semn că a fost conceput într-o zi mare, la vre-un praznic sau sărbătoare împărătească. Din cauza acestei credințe, se feresc de a avea împreunare trupească în asemenea zile. Acest obicei e generalizat în tot județul.

În asemenea cazuri, copilul e dus la biserică, pentru a trece popa cu darurile peste el și i se face maslu cu bani de căpătat (Hunia, Maglavit).

Dacă copilul are până la un timp o creștere normală, și apoi creșterea încetează, copilul dă semne că va rămâne „moale“, sătenii au credința întemeiată, că asemenea copii au fost „luați, pociți, sau plesniți din iele sau cele sfinte“.

Ielele, sau „cele sfinte“ sunt, după credința poporului, niște zine care umblă prin văzduh, și pocesc pe acei ce le iese în cale. Unii zic că ielele sunt cele trei fete ale lui Alexandru Makedon, care au beut apă vie și au devenit nemuritoare, alții că sunt cele 5 fecioare nebune, care au întârziat să aprindă candela în întâmpinarea Mirelui.

În asemenea cazuri, sătenii aleargă cu copii la vrăjitoare și după descântece.

Nunta. – Nunta la săteni, are oarecare fast și se țin cu această ocazie, o mulțime de obiceiuri.

Logodna între tineri se face trimetându-se din partea băiatului, o rudă, cu o ploscă cu vin sau rachiu, la tatăl fetei și dacă acesta primește pe trimes și bea din ploscă, e semn că părinții băiatului sunt primiți pentru tratativele căsătoriei. Dacă îl refuză, e semn că nu vrea să stea de vorbă.

Seara, băiatul și părinții lui, cu una sau două rude mai apropiate, se duc la tatăl fetei acasă. Acolo fac așa numitul „așezământ“. Tatăl fetei servește oaspeților o masă, după puterile lui, și încep apoi tratativele de zestre. După ce s'a enumerat toate obiectele ce vor forma zestrea ca: lucruri de casă, vite, bani, pământ, se formează așa numita „foaie de zestre“ (act dotal), care se scrie de un cărturar din cei prezenți și se rostează de ginere. În seara când „așează“, dacă tatăl viitorului ginere e mulțumit de dotă, se stabilește și ziua nunței, de obicei o Duminecă sau o sărbătoare.

După logodnă, tinerii se pot vedea, și pot rămâne singuri împreună. Acte dotale prin instanțe judecătorești nu fac, decât cei bogați și cărturari.

Invitația la nuntă se face în unele părți de ginere, însoțit de cumnatul de mână și de lăutari (Căpreni), iar în alte părți de trei „alergători“ din partea ginerelui, umblând din casă în casă cu plosca și dând să guste tuturor celor pe care i invită (B.-Verde, Livezi). Dacă ginerile invită

înainte de masă, plosca trebuie să fie plină cu rachiu, iar dacă e după masă, cu vin.

În unele părți, invitarea se face cu urciorul cu rachiu.

Dacă persoana invitată promite că vine la nuntă, i se lasă un sfert sau o jumătate litru de țuică (Ciupercenii vechi, Ciupercenii noi, Desa, Gogoși).

În ajunul nunței, se adună la casa ginerelui și a miresei, băieții și fetele de prin sat și fac joc sau horă, în cântecile lăutarilor. Rudele ginerelui iau masa în seara aceea la el, punând la cale petrecerea de a doua zi.

În ziua nunței, sosesc toți invitați, călăreți, căruțele sau trăsurile, și după ce se prânzește, se formează cortegiul de nuntă pentru a merge la mireasă. Ginerile, care în seara zilei de sâmbătă, a fost bărbierit și dichisit în cântecile lăutarilor, își pune în piept și la căciulă floarea de ginere și încălcând, pornește în capul călăreților, urmat de convoiul căruțelor și trăsurilor în care stau lăutarii și rudeniile, spre casa miresei.

Casa socrului se decorează cu brazi pela stâlpi, și în vârful casei, iar într-o prăjină înaltă pun de asemenea un brad, cu un șervet în care înnoadă o monedă de argint (Belot).

La oprirea nuntașilor, porțile se închid, iar flăcăii din satul miresei, nu lasă să intre ginerile înăuntru până nu le dă o vadă, două, de rachiu (Pielești) sau o sumă oarecare de bani – 40 – 50 lei (Ciupercenii Vechi, Maglavit, Hunia). După ce nuntașii au pătruns în curte, unul din ei spune „orațiile sau colăcășiile“ (Colăceri). Aceste orații expun în mod alegoric, povestea unui împărat, care a plecat la vânatoare și s'a luat după urmele unei căprioare până la curțile socrilor.

Acest obicei e prea puțin răspândit (Melinești, Tălpașiu).

Nuntașii după ce mănâncă încă odată la mireasă, iau mireasa, împreună cu lada de zestre, și pornesc la biserică, unde preotul săvârșește cununia religioasă.

Înainte însă de a porni de acasă, după ce mireasa s'a așezat în căruță sau trăsura, se rupe o azimă deasupra capului ei și bucățile se asvâră flăcăilor și fetelor de prin prejur. E credința, că cine mănâncă din azimă ruptă în capul miresei se însoară sau se mărită cât de curând.

Această azimă e bună și în contra frigurilor la copii mici.

În unele părți, mireasa se cunună având în sân un cuțit, o bucată de azimă, zahăr, o coardă dela vioară ș.a.

Cuțitul, pentru ca dușmanele să nu-i pue cuțitul (junghi), zahărul, pentru ca ginerile să fie dulce și plăcut, iar coarda, ca să fie plăcută tuturor ca cântecul vioarei (Țânțăreni, Filași).

Când preotul și nașul le pun cununile pe cap, mireasa caută să calce pe ginere pe picior, având credința că, ea va porunci în casă și bărbatul i se va supune în totul. Acest obicei e aproape general.

Când mireasa a sosit la casa ginerelui, soacră-sa se ascunde, până ce mireasa intră în casă apoi iese pe altă parte și întreabă de noră. Mireasa pe de altă parte întreabă de soacră pe oameni și femeile din casă, apoi se întâlnesc ca din întâmplare și se întreabă de sănătate. (Filiași, Țânțăreni, Valea Boului, Răcari).

În alte părți, e obiceiul ca mireasa să ție în poală tot timpul de acasă până la ginere, un copil mic, sau o fetiță, căreia îi dă un dar – de obicei o pereche de bete (Ciuperceii Vechi).

La sosire mai e, în unele părți, obiceiul ca mireasa să ridice în sus de trei ori un copil mic (Băilești) sau să fie luată în brațe de cumnatul de mână, care înconjoară cu ea o masă cu bucate, de trei ori (Filiași).

Dacă lumânarea care a ars mai mult la cununie e a bărbatului, el va trăi mai puțin sau vice-versa.

După ce a sosit mireasa în casa ginerelui, nuntașii și rudele se pun la masă.

Masa se face, vara, afară în curte, iar iarna, în casă. Invitații mănâncă mai mulți din aceeași strachină, rar se pune pentru fiecare invitat un tacâm complet (Maglavit). Nuntașilor li se împarte în timpul mesei, prosoape și șervete, iar după ce s'a servit friptura, încep darurile. Mireasa, purtată de cumnatul de mână sau de „starochi” (Hunia) ia o farfurie sau un castron, peste care pune o azimă de pâine și puțină sare și o prezintă nașului. Nașul face în azimă o gaură în formă de cruce, cu ajutorul unui cuțitaș și depune pe azimă darul său, care constă în bani – 20 – 30 de lei și chiar mai mult, în monedă de argint, sau chiar de aur.

Mireasa prezintă fiecărui invitat farfuria pentru „daruri” și nuntașii trebuie să dea după puterile lor, dela un leu până la 5 lei, și chiar mai mult. Ea trebuie să sărute mâna fiecărui invitat, până la cel din urmă.

Seara, după ce invitații au început să plece, tinerii, se retrag în camera lor, iar cheful cu vin și lăutari continuă înainte.

În unele părți, Luni dimineața, soacra mare, intră în camera tinerilor și ia cămașa pătată de sânge, dacă fata a fost virgină, și în chiuiturile nuntașilor și cântecile lăutarilor, joacă cu ea în horă (Pielești). În alte părți, (Băilești) soacra mare își pune la gât un șir de ardei roșu și ducându-se la meseni, face diferite glume – sau joacă în horă.

Dacă mireasa nu a fost virgină, atunci se pune pe o grapă la care se înjugă 4 boi și se duce la părinți înapoi (Adâncata). Acest obicei a

fost general în tot județul, acum de abia mai persistă în unele sate numai, iar necinstea mirese servește ca mijloc de a mai scoate dela socri, ceva zestre (Hunia, Maglavit, Desa).

În alte părți, când se duc pe „cuscrii” sau pe „calea primară”, ginerile duc socrilor un urciur cu rachiu roșiu, în semn că fata lor, a găsit-o cinstită (Băilești), sau ginerile ducându-se la soacră-sa, îi rupe cheotoarea dela gulerul cămășii, și îi lasă în sân un argint, semn că fata ei a fost curată ca argintul (Bratovoiești, Georocu, Adunații de Geormane).

Dacă mireasa nu a fost virgină, nu se duce soacrei nici un dar, sau în alte părți se prezintă soacrei, de către ginere, un pahar cu fundul rupt și e invitată să bea cu el – aceasta în semn că așa a fost fiesa (Țânțăreni, Filiași, Fratoștița).

Mergerea pe „cale primară”, sau pe „cuscrii”, se face după 3 zile dela nuntă, dacă mireasa e dintr'alt sat, sau Luni seara spre Marți, după nuntă.

Cheltuelile ocazionate cu nunta sunt, pentru un om mijlocași, până la patru sute lei.

Din această cauză mulți simulează răpirea miresei și trăiesc în concubinaj, până ce pot face fața cheltuelilor de cununie religioasă și nuntă – căci cununia religioasă fără ospăț de nuntă, nu se poate concepe.

Cununia civilă, nu are însemnătate pentru săteni, decât că preotul îi obligă la aceasta, pentru a putea face pe cea religioasă.

După terminarea tãmbãlãului nunței, nevasta își începe munca în noua sa gospodărie, ducându-se pentru prima dată, însoțită de un flăcău, la fântână, ca să aducă apă.

Vadra o duc pe un resteu dela jug. La fântână scoate trei găleți pe care le pune în vadră. La fiecare găleată, flăcăul răstoarnă vadră cu piciorul, iar a patra găleată o duc acasă; aci dă bărbatului său să bea nițică apă din vadră (Mălăești).

Înmormântarea. – Obiceiurile la înmormântări sunt foarte numeroase. Când bolnavul este în agonie, cei de prin prejurul lui, caută să-l îmbrace cu tot ce are mai bun și mai frumos ca haine. Acest obicei e general în tot județul și e întemeiat pe credința că omul, cum se află îmbrăcat în ceasul morții, așa va fi și pe lumea cealaltă.

În acest scop – adică în vederea morții, – fiecare babă caută să-și aibă tot dichisul pentru îmbrăcăminte. Multe păstrează prin lăzi hainele cu care au fost mireasă, și rudele le scot în momentul când începe agonია și le îmbracă cu ele.

În unele părți e obiceiul, că dacă încălțăminte are cue de fier sau potcoave le scot, pe motivul că mortul nu trebuie să aibe fier la picioare, căci trecând pe cărările încinse de foc,

din lumea cealaltă, îl arde la picioare (Țânțăreni, Filiași, Fratoștița).

Îndată ce bolnavul începe să „tragă de moarte“, i se pune o lumânare aprinsă în mână. În popor, e credința că, dacă cineva moare fără lumânare, găsește un întuneric etern pe lumea cealaltă, și sufletul mortului blestemă pe ceilalți, care nu au avut grija să-i aprindă o lumânare, cât de mică, în ceasul morții. De aci grija cea mare, ca fiecare creștin să moară cu lumânarea aprinsă în mână și în caz grav de boală, să fie „păzit cu lumânarea“.

Dacă bolnavul moare fără lumânare, rudele de aproape postesc 40 de zile pentru a-și ispăși acest păcat. (Ciupercenii Vechi, Desa, Hunia, Maglavit). În mâna mortului se pune și un ban de aramă sau de argint, pentru a plăti trecerea la vămile văzduhului.

Cadavrul mortului, înainte de a înțepeți complet, se desbracă de haine, și se scaldă – adică îi se face o baie generală cu apă și săpun. Înainte de a se scălda, să bărbierește, dacă aceasta, nu s'a făcut fiind în viață. Acest obicei de a scălda mortul e general. În unele părți, mai e obiceiul, ca femeia mortului să se scalde și ea în apa în care a fost scăldat cadavrul, obicei explicat prin credința că prin aceasta, arată față de sufletul mortului o mare dragoste și drept răsplată să nu o cheme după el pe lumea cealaltă (Mălăești). Scalda se lapdă la o margine de hotar, ca să nu treacă nimeni peste ea, căci acel, care ar trece ar trebui să moară până la un an.

În alte comune, scalda se lapdă în curtea din fața casei (Balta-Verde, Coșoveni, Livezi).

După scaldă, cadavrul se îmbracă din nou și se încalță, cu pantofi sau ghețe; picioarele se leagă cu o ață (piedică); falca se leagă cu o legătură pentru a nu atârna în jos și a un aspect urât cadavrului.

Mortul se ține pe patul pe care a murit, așternându-se pe el o pătură mai bună. Pe deasupra mortului se pune o pânză albă tivită cu negru pe margine și la mijloc o cruce. Această „pânză“ se mai numește și „Orar“ (Filiași, Țânțăreni, Răcari). Pe pieptul mortului arde o lumânare de ceară făcută colac, care se desface pe măsură ce arde. Trei zile în conținut, cât e ținut cadavrul neîngropat, lumânarea de pe piept arde mereu. Împrejurul mortului, dacă a fost tânăr, se aduc flori. Dacă e copil mic, în unele părți, e obiceiul a se pune pe lângă el diferite fructe, mere, pere, nuci, smochine, care mai apoi se împart de pomană la copiii de prin vecini (Balta-Verde, Coșoveni, Cârcea, Livezi).

În prima noapte, după deces, rudele sau chiar vecinii, fac de „priveghi“ lângă mort și-l păzesc. Păzirea mortului se face ca să nu treacă pisica peste el sau să intre câinele sub

mort, căci există credința că în asemenea cazuri, diavolul va intra în corpul mortului și îl va face moroi.

Obiceiul păzirii mortului de câine și pisică, e general în toate comunele din județ.

Îndată ce mortul a fost gătit, după toată rânduiala, rudele de sex feminin, și femeile din vecini se grămădesc în casă și încep a se boci sau a jeli mortul.

În bocetele lor, spuse pe o melodie trăgănată, monotonă, caută a se arăta virtuțile și faptele mai de seamă ale răposatului. Vecinele prind chef de boci și ele, amintindu-și de morții lor, prin bocete îl roagă pe răposatul, să spună la ai lor, din lumea cealaltă, cât i-a plâns, regulile ce le-a păstrat și nevoile care le apasă acum.

Obiceiul bocirii sau jelirii mortilor, e general.

În unele comune există obiceiul a se sărută și îmbrățișa cadavrul, de către rudele cele mai apropiate. (Negoești, Balta-Verde, Coșovenii de sus, Coșovenii de jos, Malu Mare, Ghindenii etc.). În alte părți nu se sărută decât mâna mortului (Ciupercenii Vechi) sau dacă e copil se sărută o cruce sau o iconiță ce se pune pe piept.

După obținerea autorizației de înmormântare, încep pregătirile pentru înmormântare. Se ia măsură mortului cu o sfoară pentru a i se face cosciugul. Această măsură se pune în urmă în sicriu (Pielești).

Cosciugul se îmbracă cu chembrică albă sau roșie, după cum decedatul a fost bătrân sau tânăr.

Cadavrul se așază în cosciug, acoperindu-se cu pânza sau orarul și în acest timp în unele părți e obiceiul să se pună capacul pe sicriu, iar pe scândura capacului, să se facă un fel de pomană. Această pomană constă dintr'un colac mare de grâu, care se taie în două bucăți cu două lumânări, și un fel sau două de mâncări, care se servesc în trei străchini. Persoanele, care mănâncă această pomană stau în jurul cosciugului și, cu tot mirosul ce ar exala cadavrul, continuă a mânca până la sfârșit.

Acest obicei a fost general în tot județul dar, prin stăruința preoților, a început să fie părăsit, totuși în părțile dinspre Dunăre, pomana aceasta degenerază uneori în ade-vărate orgii și un preot foarte inteligent din localitate, îmi afirma că adesea numai are cu cine duce mortul la groapă, toți rămânând beți în jurul cosciugului.

Azi acest obicei nu mai există decât în comunele: Sopot, Georocul mare și Negoești. În alte părți ca să nu se piardă obiceiul, pomana se face pe cosciug sau pe capacul lui, înaintea însă de-a pune mortul în el. (Maglavit, Hunia, Moțaței, Ciupercenii vechi, Pleșoi).

Cu toată interzicerea acestui obicei, de către preoți, babele care păstrează cu îndărătnicie

obiceiurile vechi, tot profită de ocazie și-l pun în practică din când în când.

În tot timpul cât mortul stă în casă, e un obicei general în toate comunele, ca să se ție casa nemăturată și ne scuturată. În alte părți nu se mătură nu se văruește șease săptămâni.

Dacă mortul are un frate, sau o rudenie născută în aceeași lună cu el, li se zice „lunatic“ și înainte de-a porni cadavrul la cimitir, se bagă „în fiare“ sau în „lanț“ de câte un picior și se des-leagă de un copil care are mamă și tată rostind cuvintele: – „Te lapezi de mort, și să-mi fii mie frate până la moarte ? – Mă lapăd !“ Această întrebare se face de trei ori.

Se întrebuițează în acest scop lanțurile dupe coș sau fiarele, în care se împedică caii. (Filiași, Țânțăreni, Balta-Verde etc.). Acest obicei e întemeiat pe credința, că mortul va trage după el la moarte și pe fratele său lunatic.

Dacă mortul a fost în vieța sa rău la inimă, a dușmănit pe rudele sale și s'a purtat aspru și fără milă cu ai lui, se face moroi.

Pentru a se preveni aceasta, înainte de a pleca cu el la cimitir, i se înfige în buric un ac (Ciupercenii vechi), un vârf de fus (Băilești), o undrea (Melinești), o sulă sau două trei cue (Mălăești).

Când se scoate cosciugul din casă, familia mortului simulează o oprire, trăgându-l înapoi și rostind – în gând – cuvintele: „Noi tragem de tine, tu să nu tragi de noi“.

Transportul cosciugului la cimitir se face punându-l pe un pat – „năsălie“ – purtat de 4 – 8 oameni, sau într'un car tras de 2 boi. Rudele, vecinii, prietenii și cunoscuții mortului, îl urmează până la cimitir. Femeile merg jelind pe mort, iar bărbații cu capul descoperit sau, dacă e iarnă, acoperiți numai cu un peșchir.

Dacă mortul se transportă cu carul, femeile se suie în car și jelesc pe mort (Coșoveni, Malu-Mare, Balta-Verde).

E obicei în unele părți ca, după ce pleacă mortul dela casă, să se spargă o oală după el. (Melinești).

Cosciugul, în timpul transportului la cimitir, se lasă deschis (Băilești). E un obicei aproape general de a se plimbă mortul pe ulițele mai principale ale comunei, iar în răspântii, convoiul cu mortul, se oprește și preoții slujesc. În asemenea popasuri, rudele mortului aruncă, la cei din prejur bani mărunți (Băilești).

După ce a ocolit pe câteva ulițe, convoiul se îndreaptă spre biserică. Cosciugul cu mort, e așezat în fața, sau în biserică, unde se slujește de preoți diferite rugăciuni – apoi se îndreaptă spre cimitir.

În fruntea convoiului merge un om cu crucea sau cu stâlpul. În unele părți se îmbracă crucea, cu un costum de haine de purtare ale

mortului (Băilești, Cernătești). Aceste haine se dau de pomană omului, care a dus crucea.

În cosciugul mortului, se pun diferite lucruri cuțit, pistol, dacă a fost flăcău, furca de tors ș. a. lângă fete (Mârșani, Sadova etc.) și se îngroapă cu aceste lucruri.

După înhumarea cadavrului se taie o găină sau un miel pe mormânt (Godeni, Balota), și se sparge o oală cu apă. În comuna Melinești toți, câți au urmat mortul, să spală cu apă pe mormânt. Apa o aduc în oale îmbăerate, iar acas sau la fântâni (Negoești), dau cu apă peste umeri, ca să se lepede și să se spele de mort, cum s'a spălat Pilat de Cristos. În alte părți se dau peste mormânt vite de pomană, mai cu seamă oi sau miei (Filiași).

Unui mort bănuît că se va face moroi, i se pune pe mormânt trei fuse înfipte în pământ – unul la cap, unul la inimă (buric) și altul la picioare (Ciupercenii). Doliul se ține prin umblarea cu capul descoperit timp de trei zile de către bărbați iar femeile poartă o cărpă neagră. În comuna Seaca, umblă cu capul descoperit 6 săptămâni. În comuna Băilești femeile, în primul grad de rudenie, poartă pe cap în loc de negru un tulpă alb, iar la poartă se ține 40 de zile un steag negru. Femeile și fetele, în semn de doliu, nu se peptenă timp de trei zile.

În această comună, moartea unui om, se anunță prin gorniști. Gorniștii cântă marșul funebru până la mormânt. În comunele Gogoși și Rasnic, e obicei a se pune la mormântul tinerilor, pe lângă crucea obișnuită, un brad. Acest brad, împodobit cu flori crestăte în coaja lui și cu basmale, prinse de ramuri, e dus în fruntea cortegiului până la cimitir.

Persoanele, care au format cortegiul de înmormântare, se înapoiază la casa mortului pentru a mânca pomana. Masa se pune afară dacă e timpul frumos; în casă, dacă e ploios.

Casa ținută nemăturată, cât a fost mortul în ea, uneori se mătură și se curăță iar gunoiul se aruncă la un hotar (Coțofeni din dos).

Văruirea nu se face însă decât după 40 de zile. În alte părți, se ține casa nevăruită, după mort, un an întreg (Melinești).

În comuna Hunia, Maglav și Ciupercenii vechi, e obiceiul, ca trei zile după înmormântare, toți ai casei să doarmă trei nopți consecutive prin vecini, în trei case deosebite, la rude sau cunoscuți. Sufletul mortului, care se învârtește în jurul locuinței trei zile, gășind casa pustie, își ia drumul spre lumea cealaltă, căci toți l'au părăsit și au pustit casa.

După trei zile dela înmormântare, se mai face mortului o pomană, apoi la nouă zile, la 6 săptămâni și la un an. De aci încolo se face morților un parastas cu colaci, lumânări, colivă

și ouă roșii, în săptămâna „luminată“ adică în prima săptămână după Paști – a fiecărui an.

Alte datine care se păstrează morților, sunt: tămâierea în fiecare dimineață la mormânt, „purtarea sâmbetelor“, (se dă de pomană timp de 6 săptămâni, în fiecare sâmbătă, câte 9 turțițe, pentru sufletul mortului) și în fine „aducerea izvorului“.

Izvorul mortului constă din aducerea a 40 de vedre de apă, timp de 40 de zile, de către o persoană tocmită de familia mortului, sau chiar de o rudă a sa soră sau cumnată. Apa se aduce atât în familia unde a fost decesul, cât și la vecini.

După 40 de zile, se sloboade izvorul. În acest scop, persoana care a adus apa, ia o troacă sau o coajă dintr'o jumătate de dovleac, copt sau fiert (cotovaică), lipește în fundul ei două lumânări în cruce, ale căror 4 capete le aprinde și îi dă drumul pe o apă curgătoare împreună cu o bucată de pânză, (Țânțăreni, Filiași). Dacă troaca merge pe apă fără a se răsturna, izvorul e primit și mortul va avea pe lumea cealaltă un izvor de apă.

Credința în „Moroi“ adică intrarea diavolului în corpul unor oameni, care au fost răi, este foarte răspândită printre săteni și dăinuește și acum (Țânțăreni, Filiași, Fratoștița etc.).

Diavolul, după credința poporului, ia chipul mortului, în care a intrat, și iese noaptea din mormânt pentru a mânca din rudenii – pentru a-i atrage după sine în mormânt. Moroiul le mănâncă inima, ei se îmbolnăvesc și mor. Astfel

își explică sătenii mortalitatea mare, în unele epidemii.

Pentru a scăpa satul de această calamitate, recurg la desgroparea mortului și arderea cadavrului undeva, departe de sat, sau smulg inima pe care o svărlă la câini.

Pentru a ști dacă mortul e sau nu moroi, trebuie un armăsar negru. Armăsarul va trece peste groapă dacă nu e nimic, și se va opri brusc dacă mortul s'a făcut moroi. Dacă au murit mai mulți în timp scurt, se trece cu armăsarul peste toate mormintele noi, și chiar peste cele vechi, și acolo unde va trasări armăsarul și seva opune, se începe desgroparea.

Credința în moroi, mai e întemeiată și prin faptul că la desgroparea mormintelor s'ar fi găsit uneori schelete întoarse în cosciugul lor, sau cu craniu sau cu o mână eșită printre cosciug și capac.

Cu toată frica de autorități, totuși sătenii recurg încă foarte des la desgroparea moroilor, fie vite, fie oameni. Am avut ocazia să constat o gravă epidemie de antrax datorită moroiului. În Ionești (Gorj) a murit o vită de Dălac, stăpânul a jupuit-o și a împărțit pielea printre ai casei, pentru opinci. După 3 zile moare stăpânul vitei, a doua zi un fiu al său. Evident, vita se făcuse moroi. Se dezgroapă, se decapitează și arde capul. Rezultatul: trei din cei ce practicaseră această operație, au murit după puține zile. Epidemia s'a stins cu mare greutate și a făcut multe victime.

MEDICINA EMPIRICĂ

Adenite – Abcese – Furuncule – Scurte – Buboaiie. – Ca să „coacă” buboaiiele, se aplică pe ele aluat de pâine cu săpun și ceapă fiartă, sau turtite de ceară, alte ori frunze de „Podval” (Maglavit); în Belot, se pun cataplazme cu ceapă prăjită, până coace, și apoi foi de platagină, ca să tragă captura. Se mai fac cataplazme din excremente de porc (Cetatea), balebă descântată (Cârcea), sau se circumscriu inflamațiunile cu nitrat de argint, făcându-se la mijloc una sau mai multe cruci. În Cernătești, se fac pălituri cu muchia săcurei încălzită, adăugându-se în Coșoveni cuvintele, zise de trei ori:

Pleacă, scurtu, la pădure,
Cu o bardă și o săcure;
Pleacă, scurtu, vârtoasă,
Că te-ajunge muchia groasă !

În Gogoși, se scaldă partea bolnavă în apa, în care s'a fiert rădăcină de „ghimpe tăfălog”; iar la gât se poartă un os de broască țestoasă. În Balta-Verde, furunculele se spurcă cu urina bolnavului.

Afte – bube dulci. – Alifie făcută din funingine (Săcui), cafea prăjită (Mihăița), cu unt dulce sau untdelemn. În Bucovăț, se mai adaugă var nestins. În Cernele, alifia se face cu cărbune de cocean de porumb; în Predești, se aplică pulbere de scaeți carbonizați. În Maglavit, se face aluat fierbinte de făină de porumb, care, după ce se aplică pe bube, se aruncă la găini.

În Ghindeni, Breasta, se spurcă bubele dulci cu balebă de vacă și cu restul balegei se mânjește coșul sobei. În Coșoveni, operația aceasta nu reușește decât dacă e făcută Miercurea și Vinerea iar în Predești, Dumineca dimineața, pe nemâncate.

Afecțiuni cardiace. Se dă bolnavului inimi de porumbel. Se sacrifică 7 porumbei, se scot inimile și, calde, se dau bolnavului să le mănânce (Filiași).

Angine – Amigdalite – Dureri în gât – Gâlci – Gușter (Crup differic). – Cu greu se face distincțiune între diferitele boale ale fundului gâtului; toate sunt dureri în gât, cele mai simple sunt gâlci; cele cari prezintă o gravitate sunt gușter. Tratamentul boalei este dublu. Se lucrează direct asupra gâlcilor prin

insuflațiuni sau gargare și, indirect, prin cataplazme și pălituri în jurul gâtului. Gargara cea mai obișnuită este cu spirt, cu piatră acră dar mai cu seamă cu gaz (petrol).

În gât se suflă, cu ajutorul unei trestii sau unui „gât de lup” (trachea unui lup), țeperig pisat (Brabova, Carpen), sau un praf, compus din șar și piatră vânăta, uneori piatră acră (Șimnic).

Spargerea gâlcilor. – Aproape în toate comunele, se găsește câte o babă, care are specialitatea a „dă în gât” sau a „sparge gâlcile”.

În cazuri grave de amigdalite flegmonoase, specialistă își înmoaie degetul în sare și cu ajutorul unghiei sparge gâlcile.

Nisip cu apă rece (Maglavit, Gogoși), mălai cu apă rece, aluat cu untdelemn, semințe de dovleac reci (Gogoși), se aplică împrejurul gâtului.

Sărăturile au de asemenea multă trecere. În special măslinile pisate, amestecate sau nu cu său de vacă (Livezi, Breasta), se aplică foarte des. În Mihăița, Predești, Hunia, felii de castraveți murați. În Maglavit, pește sărat. În Cârcea o foaie de varză acră prăjită în untură.

Ceapa coaptă, cu săpun, sau tocată și prăjită (Cernele, Ișalnița), se întrebuințează de asemenea foarte mult.

Cataplazme, cu un aluat format din făină de in cu lapte, sau făină de grâu cu măslinile pisate, mămăligă caldă (Coțofeni), balebă de bou (Maglavit), sămânțe și miez de dovlete (Pleșoi). În Cârcea se oblojește gâtul bolnavului cu „iarba lu Tălin” și morcovi pisați, prăjiți în untură; în Săcui, oblojala se face cu excremente de câine, presărate cu praf de tămâie pisată; în Ghindeni, Breasta, se preferă o obială muiată în urina copilului. În Maglavit, se aplică pe gât o broască spintecată de vie.

Pentru gușter, se taie, în luna lui Martie, capul unei șopârle (gușter), cu o para de argint găsită tot în luna Martie. Capul se usucă, se pulverizează. În Maglavit, se bea cu apă descântată iar în Argetoia se pune împrejurul gâtului.

Anurie (Zăpreală). – Se fierbe într'o oală înăbușită cu o turtită de pâine, vin și o buruiană numită „ciuciurică”. Bolnavul bea această fiertură (Cârcea).

Ceai din flori sau foi de taulă, ceai din fructul pisat al buruienei „Matrice“ (Ghindenii).

Ceai făcut cu pătrunjel și leuștean (Ișalnița).

Ascită – Dropică. – Bagă un cui în abdomen, pentru a da drumul apei (Brabova). Infuziuni de rădăcină de pir (Balta-Verde).

Blenoragie – Sculament– Frântură – Din vis. – Cel mai răspândit tratament este cel cu „gândăcei“ (cantaridă pisată în apă sau rachiu). Se mai dă rădăcină de boz (spânz, boșotan) fiert cu vin, lubeniță coaptă, bere cu hrean (Brabova), fiertură de hrean și soc (Braloștița), fiertură de sămânță de cânepă, untdelemn și rachiu de drojdie (Maglavit), macerație din floarea zisă „Maricuța“, în rachiu de drojdie (Cernele), – se bea pe nemâncate, – sânge de nouă frați, pisat și amestecat cu rachiu, scorțișoare, cuișoare, nucșoară și untdelemn (Băilești).

Căderea părului. – Se spală pe cap cu leșie, în care s'a fiert „iarbă mare“ (oman) (Cârcea).

Se unge cu unt, în care s'a prăjit muguri de plută (Cernele).

Cefalalgie–Dureri de cap–Soare sec. – Aplicațiuni la tâmpile și pe frunte de felii de cartofi, ceapă, lămâie sau ridichie (Săcui, Ișalnița, Livezi). Alte ori se aplică cataplasme reci cu făină de porumb (Scaești, Cernele) sau făcute cu o buruiană zisă „Maricuța“ (Livezi) în Pleșoi, se aplică ceapă sau hrean; în Breasta, Predești, cărpe înmuiate cu țuică, sau lămâi presărate cu tămâie. În Scaești, se fac fricțiuni cu usturoi la tâmpile, urechi și nas. În Tatomirești, se aplică, în loc de comprese, bucăți de pulmoni (boșogi) pe tâmpile și frunte.

În Cârcea, se măsoară capul bolnavului cu o ață, începând dela frunte la tâmpile și dela tâmpile la ceafă. Și dacă ața întinsă dela frunte la ceafă este mai lungă într'o parte decât în alta, individul e descreierat și, pentru a-l vindeca, i se strânge capul în peșchir. În Maglavit i se înnoadă bolnavului trei fire de păr în creștetul capului și i se toarnă apă rece.

În Balta-Verde și în împrejurimi, bolnavul este dus la fântână, după ce scăpată soarele, o babă descântă câteva pietricele, pe care le aruncă una câte una, peste capul bolnavului, apoi îi leagă capul cu un fir de tei, strâns și răsucit la ceafă, cu ajutorul unui fus. Pe frunte i se fac trei semne cu o cărbune.

Colici intestinale – Izdat – Surdo-maci. – Pentru a diagnostică această boală, se pune în capul copilului „moleți“ (cari de făină); dacă mor, diagnosticul e pozitiv.

Pentru a-l vindeca, omoară trei moleți în creștetul capului copilului, apoi, cu fundul unei oale, plină cu apă fierbinte, fac pe cenușe 9 urme. Din aceste urme se ia cu vârful unui pieptene și cu coada lingurei, câte puțină cenu-

șe, care se pune în oala cu apă, se amestecă descântându-se și se dă copilului să bea de mai multe ori pe zi. Se pune cenușe și pe tălpile picioarelor bolnavului.

În Pleșoi, se bea apă, în care s'a pisat tămâie; cei din Mischii, consideră mai eficace tămâia dela Bobotează, mai cu seamă, când este amestecată cu praf de pușcă și sămânțe de busuic.

În Gogoși se roade pur și simplu tămâie, pe când în Cernătești, Pleșoi, Coțofeni, bolnavul își roade găitanul dela șubă, mai cu seamă dacă a fost văpsit cu coaje de stejar. Foarte numeroși sunt aceia cari întrebuițează ceai din „coada șoricelului“, sau „mușețel“; alții beau apă, în care s'a freat pietrii roșii (Saca), sau apă, în care s'a spălat o cruce sau icoană din casă (Raznic, Argetoaia).

În Livezi, se oblojește cu balegă proaspătă de vacă și bea rachiu cu piper.

Pentru copiii cari plâng noaptea. – Se usucă și înșiră iarbă mare, se duce la biserică unde șade 40 zile. Se afumă cu ea copiii mici când plâng noaptea (Catane).

Conjunctivite – Dureri de ochi.–Apă de viță, albuș de ou (Cernătești). Se spală ochii cu urină de copil mic (Bucovăț).

Combustiuni – Arsuri. – Se spală partea arsă cu o decoctiune de coaje de ulm; se presară apoi praf de balegă de vacă (Coșoveni), sau praf de cărbune de os de porc (Breasta). Se întrebuițează mult albușul de ou, singur (Cernele), amestecat cu unt (Cârcea), amestecat cu ciuperca zisă „pufulete“, uscată și pisată (Predești). În Mihăița se întrebuițează o alifie făcută cu unt și buruiana zisă „Urzicuța“. În Coțofeni, se întrebuițează untură rece, mălai cu apă rece; în Cernele, o felie de mălai copt; în Ișalnița, cerneală violetă.

În Bucovăț se spală locul ars cu lapte din țâța unei femei, se aplică apoi balegă de vacă, sau se unge cu o alifie făcută din untdelemn, ceară, sacăz și săpun, ce nu conține sodă.

Contuziuni. – Se bea rachiu, în care s'a freat pietrii roșii (Hunia).

Congelați – Degeraturi. – Foi de varză acră pe partea degerată (Coțofenii de sus), sau bagă picioarele degerate în zamă de varză (Mihăița, Cernele).

Constipație – Încuier. – Supozitorii de săpun (Cârcea), untdelemn amestecat cu țuică (Ghindenii), lemn de taulă, tocat și fiert în apă (Coțofeni).

Diarie – Dureri de inimă – Rânză.– Se întrebuițează ceaiuri, cu coada șoricelului și mușețel (Breasta); decoctiuni cu rădăcină de cimbru și tămâie pisată (Cernele); macerație sau ceai de izmă, în rachiu de drojdie sau în oțet (Ișalnița, Beloț, Mihăița).

Foarte întrebuintat este sângele de 9 frați, pisat în apă. În Raznic, sgură de cărbuni cu apă, sau leșie cu cenușe; în Pisc, funingine dupe coșul casei; în Maglavit, cafea arsă, cărămidă pisată, coaje de pâine, arsă într'o tigiă de tuciu, pulverizată și pusă în rachiu de drojdie: în Pleșoi, scrobeală cu cenușe; în Coțofeni, scrobeală cu apă; în Hunia, apă de orez; în Beloț, rădăcină de porumb fiartă cu apă, porumbe fierte, scrobeală în apă rece, ceai de izmă, albuș de ou, bătut cu zahăr; în Tunari, apă strânsă din ceapă; în Argetoaia, fiertură de rădăcină de ștevie, fiertură de ghindă; în Predești, rădăcină de pătlagină, plămădită în rachiu.

În Coțofeni, Scaești, se aplică pe abdomen cataplazme cu cocă de făină de grâu, amestecat cu izmă și cu oțet; cei din Mihăița, se mulțumesc cu oblojelile de balegă proaspătă de vacă.

În Pisc, Tunari, se ard „moleți” și se suflă pe nasul bolnavului.

În Filiași și împrejurimi, pentru diarea copiilor, se dă chiag din stomacul mieilor sau iezilor, sacrificați de curând. Acesta nu este decât noul tratament medical la modă, tratamentul cu acid lactic.

Dispepsii – Pirosis – Ojig – Jerăgai – Ojigneală. – Cretă pisată în apă, cenușe după cărbune (Pleșoi), sau cenușe cu apă, tencuială de var (Gogoși), mălai pierdut pe drum (Argetoaia), usturoi, țuică tare (Cernătești); alții poartă, legat la gât, o sfoară de tei, descântată (Beloț).

Dureri de urechi – Năjit. – Se pică în ureche unt dulce sau untdelemn cu vârfurile unei seceri, înroșite în foc (Hunia). Se descântă cu balegă de bou aprinsă, înconjurând urechia de mai multe ori, dar obiceiul cel mai răspândit este întrebuintarea „feștilor” (vezi figura).

Feștila se face muind în ceară topită o fâșie lungă și îngustă de pânză de in, ce se înfășoară pe un fus. După ce ceara se sleiește, se trage fusul și pânza rămâne ca un trunchiu de con ascuțit. Capătul mic se bagă în canalul urechei iar celalt cap se aprinde și se lasă să ardă, până când ajunge aproape de ureche, în care, după ce s'a scos feștila, se toarnă untdelemn călduț.

Otoore – Curgere din urechi. – Se pune în ureche de către preot mir (Maglavit).

Viermi în urechi. – Se toarnă zeamă de foi de leandru, (foi zdrobite în puțină apă), (Maglavit).

Dureri nevralgice – Luat în de vânt. – Se rup din colțurile casei foi și se afumă bolnavul, se roșește apoi în foc un fier găsit, pe care, îl stinge într'un vas cu apă, așezat pe locul dureros. Apa o bea bolnavul (Șimnic).

În Mischii, se dă „găinași de strigoi”, luat depe câmp înainte de răsăritul soarelui.

Emoroizi – Trânji. – Ceai din căpătână de praz, semințe de pepeni galbeni și ghimpăruși de „drăcilă” ce crește pe marginea șoselelor. Jumătate din ceai o bea, jumătate servă a spăla trânjii (Predești).

La Filiași, se prinde un arici, îl omoară, îl jupoae și pe pielea încă caldă, pe partea fără spini, se așează pacientul.

Entorse – Luxațiuni – Scrintituri – Vine încălecate. – Comprese cu apă în care s'a fiert „scrintioară”, (Braloștița, Scaești), cataplazme cu această plantă și cu „toval”, (Bodăești). Masaj – trăsături – cu săpun de meșteri.

În Maglavit, se așează bolnavul pe prag și o femeie geamănă trece de trei ori peste el și-l întrebă:

– Ce vrei?... Doi copii gemeni, Sau picior sănătos?

– Picior sănătos.

Femeia îl calcă apoi ușor pe scrântitură.

Trasul la roată. – Cu capătul unei funii, se leagă membrul luxat; celălalt cap se leagă de roata unui Car. Pacientul este ținut bine de subțiori și acela, care se pricepe la tras, învârtește roata, până când crede că membrul și-a venit la loc, fără a ține seamă de țipetele de durere ale pacientului.

Epistaxis – Curgerea sângelui din nas – De pierit. – Ca să înceteze trebuie lăsat să curgă trei picături de sânge în căciulă, (Cârcea). Tamponare de vată înmuiată în oțet cu țipirig.

O cheie, legată la ceafă.

Epilepsia – Boala rea - Boala copiilor. – Se bea vin sau țuică, în care s'a fiert buruiana „Muma-pădurei”, (Livezi).

Cu degetul, udat în apă descântată și mânăjit cu praf de șar, se trage pe burta bolnavului două linii, una în dreapta și alta în stânga buricului, până la șale, fără însă a se împreuna, nici la șale nici la buric, (Ghindenii), sau se fac cruci pe piept, spatele și tâmplele bolnavului (Coșovenii).

Timp de 9 zile, pentru a împăca spiritele rele, familia bolnavului nu lucrează de loc, (Scaești).

În Filiași, când se bănuiește boala, se schimbă numele copilului și i se arde „stătu” (o lumânare făcută de ață dar mai ales de cânepă câlț și ceară) de mărimea copilului. Lumânarea arde toată noaptea.

Erisipel – Brâncă. – Se fierbe în apă morcovi porcești și mușchi de lemn. Cu apa se spală pe cap și obraz, iar cu morcovii se oblojește partea bolnavă. (Mihăița). Se oblojește pe cap cu balegă de vacă încălzită (Mischii).

În Hunia și comunele de prin prejur se „scrie” brânca de cântărețul dela biserică. Se

trage cu cerneală două cercuri concentrice, împărțite în patru, printr'o cruce.

În intervale se scriu cuvintele: Isus Hristos și Nika (grec. înving), prima silabă sus și a doua jos. Se aplică pe obrazul bolnavului cu slovoale încă neuscate. În Mischii se „scrie” pe o cărămidă nouă, care se încălzește, înainte de a se aplica pe partea bolnavă.

Febră palustră – Friguri. – În Livezi, Balta-Verde, Ghindeni, se bea rachiu sau oțet cu sare, vin cu piper; în Săcui se adaugă și un gălbenuș de ou. În Cârcea, Ișalnița, Breasta și în multe alte localități, se bea fiertură de pelin, în care se triturează foi de leandru.

În Ciuperceni, se bea oțet cu miere, rădăcină de pepene galben, plămădită în apă; în Pleșoi, zeamă de foi de leandru cu rachiu; în Carpen, semințe de laur pisate cu apă; în Maglavit, se bea de trei ori pe zi, înainte de a-l prinde frigurile, albuș de ou bătut în o literă de rachiu de comină; în Ișalnița, se face bae cu buruiana, care crește pe marginea bălților „Voieșița”.

În Cernele, se afumă bolnavul cu trei gogo-loaie de tămâie, puse pe trei cărbuni aprinși sau se aplică pe partea internă a brațelor buruiana, „Gălviț, bioară”, până beșică pielea. În Maglase toarnă peste bolnav, atunci când are tremurături, o doniță cu apă rece, de către o fată care a fugit, din dragoste, cu un băiat.

În paludism cronic, mama copilului pleacă cu o perie în mână și 40 boabe de porumb în alta. Pe care îl întâlnește îl pune să scuiepe în perie și svârlă un bob după el. După ce a adunat 40 scuișături se duce acasă, strânge scuișatul după perie într'un pahar, adaugă puțină apă și dă bolnavului să bea (Goicea, Barca, Padea).

Aplicarea feștili pentru „Năjit”.

Febra tifoidă – Lungoare – Boala mare. Tifosul. – Când se bănuiește că cineva suferă de febră tifoidă, prima grijă este a nu se mai premeni bolnavul, căci „i se schimbă boala în rău”. Nu se scoate sau mută din casă și mai ales nu trebuie să treacă bolnavul peste pâraie. În primele opt zile, se fac în odaia bolnavului fumuri cu rădăcină de „iarbă mare”; a noua zi se fierbe rădăcina acestei buruieni. Cu apa se spală bolnavul; iar cu buruienile se oblojește la inimă. Se mai dă și 3 semințe de dovleac, puse sub

prag, când trece preotul la bobotează, numai când intră în casă, nu și când iese.

În Ișalnița, Carpen, Bucovăț, se face bolnavului baie cu floare de fân, cu iarbă mare, culeasă în ziua de Sf. Toader, cu sare, cu foi de nuc, cu „iarba lui Tălin”, cu „părul porcului”, (Ghindeni), cu foi de salcie albă și buruiana numită „Podval” (Predești). În Bucovăț se dă și mâncare de caracatiță. În foarte multe localități, bolnavul este învelit în lână de oaie, nespălată. La picioare i se pune hrean ras, (Ișalnița), usturoi

pisat cu oțet (Mihăița). În Predești, Cernele, Coșoveni etc. se fac fumuri cu „iarbă mare“ sau cu foi de leuștean, hrean ras și oțet, turnate peste o cărămidă supra încălzită. Mai există un obicei, generalizat de altfel pentru toate stările febrile, de a se înveli bolnavul într'o cămașe muiată în țuică. În Saca, teama de a nu se transforma lungoarea în altă boală, îi face să se abție dela orice tratamente. Peste tot i se dă bolnavului să mănânce tot ceea ce pofteste, cât ține boala.

Flegmoane. – Se face o legătură mai sus de inflamație, cu scop de a nu se întinde umflătura. (Metoda Bier) Dă rezultate bune (Galicea, Barca, Padea, Măceși).

Fracturi. – Picioarul sau mâna frântă, se pune în ațele și se oblojește cu păr de capră roșie și rachiu de drojdie.

Hernie – Surpătură – Cui de stricăciune.

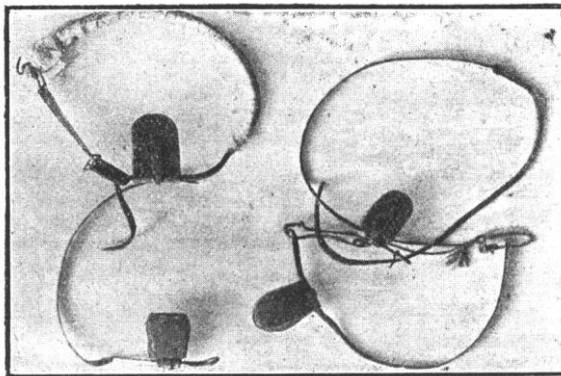
– Se plămădește într'o oca de țuică tare, ficați fripți ai unei vidre.

Din această plămădeală, pacientul bea câte un păhăruț în fiecare dimineață (Filiași).

Se fierbe năbușit, până seacă la jumătate o litră vin roșu, o litră țuică, rădăcină de izmă, rădăcină de leuștean, rădăcină de cimbru, o mână de măduvă de soc, un bob de tămâie și o lingură de aiasmă. Se bea câte un pahar pe zi, (Saca). În multe părți, se bea apă sau rachiu roșu. (Se freacă în lichidul întrebuintat două pietri roșii – pirite de fier).

În Coțofeni, se practică masajul, strânsura cu un brâu lat.

Peste tot se obișnuiește a se purta bandaje herniare, lucrate cu multă ingenuositate de maistorii fierari țigani din sate. (Vezi figura).

Bandaje herniare lucrate și purtate se săteni.

Icter – Gălbinare. – Se taie sub limbă (Ciuperceni, Ghindeni), sau la nas, (Maglavit). Se ia mura (thymus), dela un animal sacrificat de curând, împreună cu buruiana zisă „lumânărica“ în rachiu; bolnavul trebuie să ia din această doctorie, de Marți până Marți (Hunia). În Maglavit se mai obișnuiește a se da nucșoară și „coada vacii“, plămădite în vin. În Ciuperceni, ca să-i treacă, bolnavul de gălbinare, trebuie să urineze de Marți până Marți pe o urzică.

Înecați – (Ajutoare). – Se întoarce cu capul în jos ca să se scurgă apa înghițită, și se fac fricțiuni (Băilești).

Indigestii – Greată – Aplecate. – Se freacă pe antebraț cu usturoi pisat, amestecat cu oțet.

Impotența. – Într'o strachină cu apă, se desleagă nouă noduri, dela începutul unei pânze, se închie un lacăt de nouă ori și se descuie de nouă ori în apă; se adaugă o bucată din cotorul unei măhuri, care a servit la arie și, cu această apă descântată impotentul trebuie să se spele la un pârâu, cu fața spre susul apei. După ce s'a îmbrăcat, să descarce între

picioare, o pușcă îndreptată cu țeava în contra curentului apei.

Inerție uterină – Vătămătura femeii după naștere. – Se adună buruienile Scorpat și Ruen și se amestecă cu șgură adunată dela o clae de fân arsă, cu șgură dela țigan și cu praf de cărămidă nouă; se plămădesc cu rachiu de drojdie, și cu puțin untdelemn. În fiecare dimineață, timp de 6 săptămâni, femeea bolnavă bea câte o ceașcă. (Mihăița).

Leucoree – Poală albă. – Un kilogr. de sămințe de cânepă în 2 kilogr. apă și o lingură de sare. După 3 zile, se strecoară și bea câte un pahar dimineața.

Lumbago – Dureri de șeale – Răceală la rărunchi – Căderea mușchilor. – Se ridică mușchii, căzuți prin masajii violente cu frământări brusce pe șeale.

În Maglavit, se apucă bolnavul cu o fâșie de cârpă de sub bărbie și se trage brusc în direcția capului, puțin pe spate.

Se prinde trei moleți, se pun în unt proaspăt pe un taler, deasupra locului dureros; după câteva minute se aruncă în foc, iar cenușa

provenită din arderea lor, se înhite cu apă | descântată (Livezi).

Aplicare ulcei pentru „Rânză”.

Metroragie. – Bea vin în care a fiert „iarba ciutei” (Săcui). Rădăcină de bujor în vin (Cernele).

Odontalgie – Dureri de măsele. – Aplică pe măseaua stricată și dureroasă, lemn trăznit (Mihăița), măsălarită, țeperig, tămâie (Brabova, Săcui). Aburi de măsălarită (Pleșoi, Saca).

Opăreli la copiii mici. – Unt de porumb – Pe un vâtrai încintat în foc până la roșiu, se pune câteva boabe de porumb, peste care se apasă cu muchia săcurei sau berdei, care prealabil a fost unsă cu o unsoare de culoare cafenie (Ciupurceni).

Panarițiu – Sugiuc – Sugi. – Se bagă degetul într'un castravete murat (Livezi), în apă fiartă (Ghindenii), în anusul unei vaci (Maglavit). Se aplică ceapă coaptă sau prăjită în untură (Balta-Verde). Se desfac foile unei cepe și se pune între ele săpun ras, se coace pe cărbuni și apoi se aplică pe degetul bolnav (Hunia). Se aplică o broască țestoasă vie (Maglavit).

Perforația lobului urechii. – Se așează urechia pe o așchie de lemn, și se găurește cu un ac armat cu mătase albastră.

Petele pe cornea Albeața. – Se rad cu un brici, sau storce în ochi țâță de femeie (Brabova), amestecat cu zahăr (Maglavit). Se rade cu o para de argint (Maglavit).

Se freacă corneea cu foaie de morcov uscată, sau se ține de aripă o muscă de cal, care sgarie cu picioarele albeața (Sadova). Se bate în albuș de ou, un bob de piatră vânăță, până ce albușul începe a se întări. Se aplică la ochi și se leagă cu o bucată de mătăsă neagră.

Pelagră – Jupuială. – Se spală dimineața și seara pe mâini, față, piept și picioare cu apă adunată din foile de scaeți (Coșoveni).

Pecingine. – Se unge cu „apă de alun”. (Seva extrasă dela aluni) (Săcui).

Plăgi – Tăieturi. – Emoragia, se oprește de obicei cu răsătură de cureauă arsă, cu pământ, cu pulbere din „coada șoricelului”, cu pânză de păiajen, cu sare.

Pe plăgi, se pune foi de varză (Balta Verde), foi de pătlagină sau de „buruiana voinicului” (Bucovăț), funingine de pe coș (Coțofeni), lână nespălată, cu urină (Risipiți), urină de copil mic (Salcia), pulbere de șopârliță (Cernele, Ișalnița), unt de sunătoare (Mihăița).

Se întrebuințează și alifii, făcute din o parte piatră acră, o parte piatră vânăță pisată și amestecată cu unt proaspăt (Gogoși, Cârcea).

Din „coada șoricelului”, cu ceară, untdelemn și tămâie, se face o alifie pentru răni (Argetoia).

Pneumonie – Pleurezie – Pleurodinie – Junghi. – Numele de junghi se dă fără distincțiune oricărei dureri acute – „mă junghie, mă taie”, dar mai cu seamă durerilor cu sediu în regiunea toracică, ceace corespunde uneori punctului dureros al pneumoniei, dar foarte adesea și pleureziei, sau chiar unor simple puncte nevralgice, – pleurodiniei.

Căutarea junghiului cu gălbenuș de ou. – Un obicei general, practicat în scop de a afla sediul focarului pneumonie, sau „locul junghiului”, mai cu seamă la copiii, ce nu pot vorbi. Se plimbă un gălbenuș de ou pe pieptul și spatele copilului;

unde gălbenușul se sparge, acolo e locul junghiului.

Ața de junghi. – Locul odată aflat, se descântă o ață de cânepă (vezi descântecile), care se atarnă de gâtul bolnavului (obicei generalizat).

În unele locuri (Cernătești), se descântă în o oală cu apă, în care, cu un cuțit, se taie gâtul unei păpuși. (Se taie junghiu). Apa o bea bolnavul.

Cei mai mulți, aplică pe locul dureros o piele de iepure stropită cu spirit, piper, ardei; alții însă, fac adevărate cataplasme: cataplasme cu mămăligă și piper (Balta-Verde, Braloștița, Scaești, Mihăița, Predești); cataplasme cu cărămidă pisată, făină de muștar și un ou proaspăt (Coșoveni), sau cu tămăie, săpun și cărămidă pisată (Filiași).

În Izvor, Bucovăț, se aplică pe locul dureros hârtie albastră; în Saca, Beloț, adevărate enaplastre făcute din un albuș de ou, lingură țuică, săpun răcăit, toate bătute bine și întinse cu o lingură pe o hârtie; albuș de ou, pus pe cânepă (Pleșoi); tutun cu miere, hrean, cărămizi, ceară (Carpen).

Se mai întrebuițează pălituri cu sare, cu lână de oaie nespălată (Argetoaia).

Pustula malignă – Dălac – Bubă rea. – Boală mult mai răspândită decât o arată țifrele oficiale. Diversitatea și bizareria tratamentelor arată, cu probabilitate ineficacitatea lor, căci, atât regnul vegetal cât și cel animal, precum și misticismul sunt întrebuițate fără mult succes în tratarea dălacului.

În Brabova, Scaești, Pleșoi și toată partea nordică a județului, se fac pălituri cu un burete, numit „burete de bubă”, cu untură de iepure, săpun cu ceară sau cataplasme cu ceapă coaptă.

În Coțofeni, cataplasmele se fac cu balegă de vacă.

În Argetoaia, cataplasmele se fac din rădăcină de bozi sfărâmată, sau de „floare de gălbenare”, amestecată cu praf de pușcă și cu usturoi. În Breasta, se pisează la un loc și se aplică pe rană urzici, nouă boabe de grâu, o prună neagră și câteva pânze de păiajen. Pânza de păiajen, se întrebuițează în Predești, în amestec cu miere, sare și „bureți puturoși”.

În Bucovăț, se aplică pe bubă lapte înche-gat, amestecat cu prune uscate, sau fiere de porc, amestecată cu „burete puturos”.

În Ghindeni, Argetoaia, se pisează o burui-ană numită „dălac” și mustul care iasă, jumătate se bea de bolnav, jumătate se aplică pe bubă. În această din urmă jumătate, se adaugă uneori fiere de porc. În Carpen, pălituri cu lapte fiert cu pelin, moare de sare, (cârpe multe, muiate în sare și așezate una peste alta). În Hunia, se

aplică pe bubă ardei pisat; în Cernele, Neghiniță, Chica voinicului și Frăguță.

În Mihăița, se fierbe în apă cicoare, pir și părul porcului; și, după ce se spală buba cu apa rezultată din această; fiertură, se aplică bu-ruienile pe ea. Foarte adesea se circumscrie buba cu piatra iadului, sau se cauterizează cu un fier roșiu (Coțofeni, Hunia). În Saca, cei mai simpli se mulțumesc cu aplicațiuni de cărămizi calde, sau orz cald; cei mai meșteri însă aplică, pe bubă un testicul de câine tăiat în două, sau un pui mic de găină, tăiat de viu, cei din Hunia, aplică o broască spintecată de vie.

În Filiași și împrejurimi broasca vie, fiind după spusa bolnavilor prea rece, se preferă pisica. Se ia un pisoi, și se taie de viu, se scot intestinele și, încă cald fiind se aplică pe bubă. Dacă până a doua zi nu scade edemul infla-mator, se toarnă apă fierbinte peste pisoi, se aplică din nou pentru alte 12 ore. În Beloț, se face același lucru, cu porumbei sau coțofene vinete, spintecate de viu.

În Săcui, buba rea este spurcată cu sorocul unei femei tinere.

În foarte multe părți, buba este tratată cu miere descântată, cei din Carpen, se ung numai cu jumătate din mierea descântată; iar pe cealaltă o mănâncă. În alte comune se leagă pe bubă și menține 15 minute 9 căței de usturoi descântați, tot descântând se ridică usturoiul și se leagă la mână sau picior pentru a se transmite acolo buba. În Bechet, – mai fataliști, – buba rea nu se tratează cu nimic, e descântată.

Răia – Scărpineala. – Tratamentul în genere al acestei afecțiuni, nu este lipsit de logică. Mai toate practicile au de scop iritațiunea până la jupuirea pielii, și pătrunderea deci a unor substanțe caustice în șanțurile ocupate de sarcoptii râiei, altele sunt oncțiuni emoliente, pentru a potoli iritațiunea produsă. Tipic în privința aceasta este tratamentul care se practică în comunele Brabova, Cernele și împrejurimi. Se ia un ulcior nou, în care se pune sămânță de in. Ulciorul este astupat la gură cu un cocean găurit, care se acopere cu o oală nouă. Întreg acest aparat, se îngroapă cu fundul ulciorului în sus în bălegar, pe lângă care se face foc; oleul, ce se formează din sămânțele de in, se scurg în oală.

După ce bolnavul se freacă bine cu leșie, se unge cu cest oleu.

În Livezi, se fac întâi fricțiuni energice cu petrol și apoi baie, în apă în care s'a fiert pir. În Coșoveni, fricțiunea se face cu leșie din lemn de viță, în care s'a fiert o burui-ană numită „Cinciucă”. Se mai obișnuiește fricțiuni cu o macerație de tutun în urină, (Breasta), în rachi, (Ișalnița) cu o decoctiune de coajă de stejar (Mihăița), cu zeamă de varză, în care s'a fiert

bozii (Săcui), rachiu în care s'a fiert sărăcică (Bucovăț). În Predești, Ișalnița, se întrebuintează un unguent, compus din unt dulce, piatră vânăță, praf de șar și ghioace de ouă. În Maglavit, se rade săpun pe o răzătoare, se adaugă praf de pușcă și ceapă coaptă, se amestecă și se stoarce bine, se obține o zeamă cleioasă, cu care se unge bolnavul. Alții fierb în vin, într'o oală de pământ, astupată cu cocă de făină de grâu, petrol, zeamă de tutun, leșie de coceni de porumb și șioricioaică. Numai cei din Maglavit pot însă să suporte acest tratament.

Reumatism articular (Mălcaviță). – Fricțiuni cu gaz și spirt, băi cu flori de fân, (Cernătești, Cârcea, Saca).

Oblojeți de lână nespălată, muiată în apă fierbinte (Beloț). Pălituri cu foi de nuc, fierte cu coaje de dafin în rachiu de izmă (Carpen). Băi cu boj, tare și tărățe de grâu (Bucovăț).

Rujolă – Pojar – Bubat. – Pentru a ușura producerea erupțiunii, se dă bolnavului vin fiert cu cărmâz (Hunia), vin cu zeamă de varză, (Livezi, Cârcea, Săcui, Ghindeni, Mihăița), ceai de mușețel, (Breasta), ceai de paparoane, (Bucovăț). Când căldura e mare, se pune la pânțele balegă proaspătă de cal (Hunia).

În Cernele, se oblojește copilul cu o zăvelcă roșie, muiată în vin. Cât timp ține boala, nu se schimbă cămașa. La sărbătorile Varvara și Sava, copiii nu trebuie să mănânce nici un fel de legume, ce s'ar asemena cu bubele, (linte, mazăre, fasole etc.), pentru a fi feriți de bubat. În aceste sărbători se dă de pomană legumi uscate.

Sifilis – Măncătură – Sfranț. – Mercurul formează baza tratamentului acestei boale. El este administrat de obicei sub formă de fumuri. Soricica, șoricioaica, cinabru, simplu sau amestecat cu șar, se pune pe cărbuni într'o strachină și bolnavul luând o pătură în cap, se așează cu gura pe strachină. De obicei, bolnavul nu are voie să mănânce sărat timp de 6 săptămâni. În unele părți, se suflă în același timp în gâtul bolnavului cu o țeava de trestie, sau un „gât de lup”, cenușa provenită din

arderea părului unui animal mâncat de lupi, (Balta-Verde), sau țipirig, (Mihăița, Pleșoi).

Mercurul se dă și pe cale digestivă; argint viu omorât cu un pisălog de lemn și amestecat cu apă. Doza depinde după gravitatea boalei (Saca).

Tuberculoză pulmonară – Ofică. – Cură de usturoi și lapte nefiert (Bucovăț). Se face scârbă bolnavului arătându-i un cap jupuit de câine și spunându-i că mâncarea luată mai nainte a fost gătită cu carne de câine sau pisică, aceasta în scop de-a provoca vărsături bolnavului, până „își lapadă plămâni”. Timp de 6 săptămâni se fac clisme cu ceai de mușețel și undelemn. (Negoești).

Turbare. – Leagă 12 bucățele de dovleac și în fiecare zi, lapadă câte una. Taie sub limbă „de căței” căci dacă nu-i taie, căței înviază, omul turbează și-și ia câmpii (Brabova).

Tusă. – Decocțiune de fructe de măceș (Săcui).

Vin cu ardei (Coțofeni).

Ceai de leuștean sau de flori de tei (Mihăița).

Zeama unui ou crud, amestecat cu untură de pasăre (Ișalnița).

Ceai de foi de soc, de românită și de izmă (Bucovăț).

Tusă convulsivă (Tusă măgărească).

Se afumă copilul cu balegă de măgar (Săcui) dându-se să bea și lapte de măgăriță. (Mihăița, Cernele, Hunia).

Ceai de boabe de porumb, de leuștean, floare de tei, ismă, ceai de busuiocel (Predești).

Zeamă de broască țestoasă (Hunia). Se sărută măgarul sub coadă (Hunia).

Urticarie – Blândă. – Copilul sau omul pe care a apărut blânda, se tăvăleşte în cocina de porci (Ciuperceni).

Vărsături la noii născuți. – Se oblojește cu balegă de vacă (Mihăița).

Lipsă de lapte. – Femeia mănâncă ceapă cu măsline (Mihăița).

MICA CHIRURGIE

Rubefacțiunea. Fricțiuni iritante cu spirt, oțet, țuică cu piper, muștar, sau poartă pe locul dureros, o piele de epure stropită cu spirt.

Vezițațiunea se obține prin usturoi pisat cu sare.

Cauterizația se face cu piatra iadului (Nitrat de arg.) piatra vânăță (Sulfat de cupru) țeperig, tinctură de iod, sau cu un cui roșit în foc.

Emostaza. Se presară pe plaga sângerândă, pământ – țărână, sare, cenușe, pânze de păiajen, răsătură de curea, făină de grâu sau de mălai.

În mod mecanic opresc emoragiile făcând o legătură strânsă a membrului deasupra plăgei. Nu diferențiază emoragia venoasă de cea arterială.

Fracturi. După reducerea fracturii, membrul atins este imobilizat cu ajutorul unor ațele inge-nios imagnate și lucrute de meșteru vindecător. – Aceste ațele se compun din o succesiune de mici și subțiri ațele de brad înșirate și menținute între ele prin trei rânduri de legături de sfoară, întocmai ca și storurile de lemn.

După ce se pune pe locul fracturat lână sau cânepă, se înfășură împrejurul membrului atins acest aparat, care se strânge și fixează cu ajutorul sfoarcelor terminale.

Venesecția foarte des practată, se face de cei mai „învățați” cu ajutorul unor lanțete ce cumpără dela oraș. Majoritatea însă întrebuințează atât pentru vite cât și pentru oameni, instrumentul fabricat de ei, numit „trăcnea”

(fig.). Așează extremitatea tăioasă în mod oblic pe vena din care vor să lase sânge și aplică cu un lemn, o bruscă și taie lovitură pe dosul tăișului. Sângele iese și cantitatea ei, se lasă totdeauna mare.

Pensă. – Gât de lup. – Trăcnea. – Cuțit pleznit.

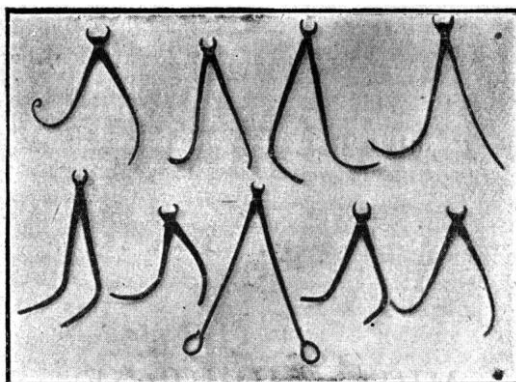
Sunt unii cari cu toată primitivitatea instrumentelor lor, au devenit de o extremă abilitate în această îndeletnicire.

Nici una din venele superficiale, nu scapă „trăcnelei” astfel venele antebrățului, piciorului, temporale sub linguale, labiele (buzărit) clavicolare etc. sunt alese pentru „lăsarea de sânge”, după localizarea durerilor.

Nu rare ori, descongestionarea intensă, produsă de venesecție, ușurează bolnavul, dar tot așa dese sunt și infecțiile secundare produse de necurățenia „trăcnelei”.

Lipitorile se aplică cu profuziune în toate părțile și cavitățile organismului.

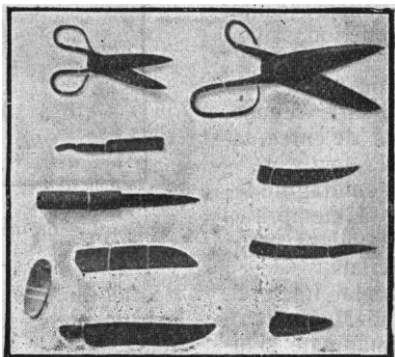
Extracțiunea măselelor și dinților se face de unii cu multă dibăcăie întrebuințând în acest scop clește fabricate de „țigan”.

Clește de extras măsele fabricate și întrebuințate de săteni.

Din examinarea figurei – se poate vedea diversitatea formelor de clește întrebuințate. Dacă unele forme variază după dinți sau măselele ce trebuiesc extrase, toate au însă particularitatea de a avea ramurile, ce se țin în mână,

de o curbură pronunțată. Aceasta ne arată tracțiunile puternice ce sunt obligați a face în extracția unei măsele, necunoscând prima parte a operațiunii: desrădăcinarea măselei.

Instrumente întrebuințate pentru tăierea buricului.

MEDICAMENTE CERUTE de SĂTENI la FARMACII

Acetum aromaticum – oțet aromatic, de răceală, oțet haiducesc.
Acidum carbolicum (sol. 2%) = ațifelnic, țifelnic.
Acidum nitricum = apă tare.
Aether sulf. = picături de ghiață.
Aloes = sabur, sanabur.
Argentum nitric = piatra iadului.
Amonia pura liq. = spirt de țipirig.
Aqua cosmetică = lăptișor.
Aqua Qoulardi = apă de plumb.
Axungia benzoată = untură de urs, de viezure, de vacă plesnită, de muscă văduvă, de țânțar trăsniț (rar).
Balsam copaiv = unt de paie, de copae.
Cariophilae aromat = uișoare.
Chinină sulfurică în cașete = nasturi de friguri.
Camphora = camfor.
Coitex cinamomi = scorțișoare.
Colir astrig. Lutheu = picături de ochi.
Coccinella = cârmâz.
Creolin = creolină.
Eleduar aromatic = teriac.
Farina sinapis = muștar.
Farina linii = făină de in.
Flores milefolia = coada șoricelului.
Flores papavernis = ceai de paparoane.
Flores verbasci = lumânărică.
Flores chamomilla = romaniță, flori de mușețel.
Folia uva ursi = strugurul ursului.
Folia sennae = siminichie.
Glandulae querci = făină de ghindă.
Glycerin = gleturie, clențărină.
Gumi laudanum pulv. = tămâie neagră.
Hepai sulfuris = ficat de pucioasă.
Herba centauri = țintaulă de friguri.
Herba capillis veneris = daru maicei-precisti.
Herba coriarice = scumpia.
Herba equiseti = coada calului, păru porcului.
Lodoform = iodofor, idifor.
Kali iodat (soluție) = apă de oase.
Lichen Islandica = muschi de Islanda, mușchi de piatră.
Linimentum volatile = element, liniment, eliment (unt de oase).
Licopodiu pulvere = praf de paie, de opârcală.
Liquirția = lemn dulce.

Magnesia sulf. = sare de curățenie.
Mastix levantica = sacâz alb.
Mel = rozat = Miericică de trandafiri.
Natrium bicarbonic = sare de sodă.
Nux moschata = nucșoară.
Oleum petra rubri = unt de piatră.
Oleum ricini = unt de recetă, rețină.
Oleum hyoscian = unt de rămă.
Oleum terebint = terpentin, unt de terpentin.
Oleum petra rubr. = unt de piatră.
Oleum hyperici = unt de sunătoare.
Oxymel scilloe = șurup de ceapă.
Panis purgant = pișcot de venin, piscoi.
Papaver flor. = paparoane.
Pilule anetine = hapuri de venin, gogoloae de plumb, hapuri de casă, de rânză.
Plumb oxidat = iarba băei.
Piper longum = rânzișoară.
Pulvis c. tusei = prafuri contra tusei.
Pulvis c. diaree = prafuri de urdinare.
Pulvis. rad. rhei = rădăcină de gălbinaie.
Pulvis Seidlitz = praf de răcoreală.
Radix gentianae = gintură.
Radix zedoaria = zărdicea.
Radix curcuma = lumânărică.
Radix sarsaparilla = rădăcină de salcie sau țăpărină.
Radix iris. florentin = rădăcină de micșunele.
Radix graminis = rădăcină de pir.
Radix pyrethri = rădăcină de piper.
Resina mastix = sacâz dulce.
Santonina (trochise) = gogoloaie de limbrici.
Sanguis dragonis = sânge de 9 frați, de 9 balauri.
Sachar lactis = lapte de piatră.
Semen sabadilae pulvis = prafuri de păduchi.
Semen sabadilae = topaz.
Species pectorales = ceai de tuse, de răceală sau de mii de flori.
Soluție Wlemingschi = apă de pucioasă.
Spiritus aeteris = picături de gheață.
Spiritus jenuperi = picături de brad.
Spiritus sinapis = picături de hrean, de muștar.
Spiritus formicarum = unt de furnici.
Sulf. Sublimat = floare de pucioasă.
Sucum liquirițe = zahăr negru.

T-ra arnicae = harnica, amica.
T-ra cinamomi = picături de garoafă neagră.
T-ra anticolerica = picături de inimă.
T-ra Beştuseffi = picături de putere, de fier.
T-ra iodi = trântitură de ied, cintură de uns.
T-ra universalis = balsam.
Unguentum altce = deltea.
Unguent sulfurat = alifie de mâncărime, scărpinare.
Unguent pediculorum = căneală pentru păduchi.
Unguent hydrarghiri ox. = alifie de dureri de ochi.

Unguentum bazilicum = alifie de bazaconie, de broaşte, de scroturi, untură de epure.
Unguent emoliens = alifie de noapte.
Unguent zinc oxid = alifie de zi.
Unguent populeum = alifie de muguri.
Unguent hydrargiri = alifie de argint viu.
Vaselină albă = vaselina.
Vinum chinae = Vin de putere.
Zincum sulf. = praf de nimic.
Zincum sulf. (sol. slabă) = apă de viţă.
Quassia amara = lemn amar.

DESCÂNTECE

De Dălac

– *Auzit dela Stanca Mogoși din Mălăești* –

Bubă albă,
Bubă verde,
Bubă turcească,
Bubă porcească,
Bubă ovreiască,
Bubă românească,
Bubă de cuțit,
Bubă de isdat,
Bubă de întâmpinat,
Bubă de Dălac

Și bubă de nouăzeci și nouă de feluri de bube

Eși dela (cutare) din mațe,
Din inimă,
Din ficați,
Din rărunchi,
Și risipește-te,
Și izidește-te,
Și topește-te,
Ca spuma de mare,
Ca roua de soare,
Să rămâie (cutare),
Curat, luminat,
Ca steaua în cer,
Ca roua în câmp
Ca ferecătura de-argint,
Ca ziua bună ce-a născut.

Se descântă cu un cuțit cununat într'un pahar cu apă și se zice: „Rădăcinile dălacului le-am tăiat și cu apa m'am spălat;” Apa se bea câte trei lingurițe pe zi: una dimineața, una la prânz și una seara, înainte de masă. Apa se ia de dimineața dela fântână, înainte de a mai fi luat cineva – apă neînceptută.

De Albeață

– *Auzit dela Măria I. Irimia din Mălăești* –

Au plecat nouă veri primari,
Cu nouă vere primare,
Cu nouă topoare,
Să curețe leasă
De spini,
De mărăcini,
A curați pe (cutare)

De albeață,
De roșată,
Și lasă pe (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca steaua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca ferecătura de argint.

Se ia o foaie de morcov, se usucă chittă, între sobă și se freacă conjunctiva cu această foaie sau, se ia o muscă de cal și se ține de aripi cu mâna, iar picioarele sgârie conjunctiva ochiului.

De Albeață

– *Auzit dela Ioana Călin Căciu din Mălăești* –

Plecai pe cale,
Pe cărare
Până'n drumul mare.
Mă'ntâlnii cu zânele în cale.
Îmi umplură ochii de paie,
De gunoaie,
De taris
De copitaris
De albeață,
De glodeață,
De obrinteți.
Eu cu pană
De găină neagră
Le ștersei,
Cu mătura,
Le măturai

Maica Precista, jos, pe scară se da,
Rochița în brâu își sumeța.

Cu mătura, măturai
Cu pana de găină neagră le ștersei.

De-o fi de ale sfinte
Dumnezeu să își aducă aminte:

Leacu să i-l dea;
Junghiurile
Cuțitele,
Obrintelile
Să le iea.

De-o fi din zile greșite,
Dumnezeu să-și aducă aminte:
Să-i ia toate durerile,
Junghiurile,

Obrintelile,
Rușețele,
Să rămâie (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca steaua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca Maica Precista,
Ce l'a lăsat pe pământ.

Se descântă cu o pană de găină neagră, și
cu o mătură din ziua de Marină. Se zice că
numai crește albaștrii; ci rămâne așa cum este.

De Deochi

– *Auzit dela Măria I. Irimia din Mălăești* –

Păsărică, păsăruie
Pică ici,
Pică colea,
Pică pe piatră;
Piatra se sparse în patru.
Crapă-i ochii,
Cui a deochiat pe, (cutare).
De o fi de fată mare,
 Să-i cadă cosițele !
 Să-i crape țâțele !
De o fi de pasăre, –
 Să-i cadă penele !
 Să i se usuce limbile !
Și să rămâie, (cutare):
 Curat, luminat,
 Ca steaua din cer,
 Ca roua din câmp.
Iar de o fi de codru,
 Să-i cadă frunzele !
 Să i se usuce crecile !
De o fi de soare, –
 Să i se usuce razele !
De o fi de vânt, –
 Să i se usuce nările !
Și să rămâie, (cutare),
 Curat,
 Luminat,
 Ca steaua din cer,
 Ca roua din câmp,
 Ca ferecătura de argint.

Se descântă într'un pahar cu apă ne-
începută, cu un fir de mătură, în ziua de Marina;
iar cu apa se spală.

De Deochi

– *Auzit dela Ilinca Ștefan Corna, din Goești*

De-o fi deochiat de sfinte
Cu inimile bune,–
 Sfintelor,
 Line ca apa,
 Bunelor,

Moi ca mătasa,
Dulci ca mierea,
Pe (cutare), să-l lăsați,
Curat,
Luminat,
Cum Dumnezeu l-a lăsat.
De l-o fi deochiat
 Nevestele,
Să le crape țâțele,
Să le curgă laptele,
Să le plângă copilele,
De l-o fi deochiat
 Copilele,
Să le sece roadele.
De-o fi deochiat
 De potecă
Inimă pe ea să nu treacă.
De-o fi deochiat
 De vânt, –
Să nu bată pe pământ.
De-o fi deochiat
 De pădure, –
Să nu-i mai dea muguri.
De-o fi deochiat
 De pasări, –
Să le cadă penele.
De-o fi deochiat
 De lună, –
Să-i piară a sa lumină.
De-o fi deochiat
 De soare, –
Să nu mai poată arde tare,
Să lase pe (cutare)
 Curat,
 Luminat,
Cum Dumnezeu l-a lăsat,
Ca pe Domnul Hristos, –
Că nu e bolnăvicios !

La acest descântec, se suflă peste bolnav,
și se zice că „are leac“.

De Deochi

– *Auzit dela Măria Ion Răducan din Ciorobești-*

Fugi deochi,
Dintre ochi,
 De-ai fi de vânt, –
 Să te duci
 Pe sub pământ.
De-ai fi
 De fată mare, –
Să-i cadă cosițele.
De-ai fi
 De muiere, –
Să-i curgă țâțele,
Să nu aibă copiii ce sugă.
De-ai fi
 De voinic,

Să-i crape boășele.
De-ai fi
De pasăre, –
Să-i cadă penele,
Să rămâie (cutare),
Curat,
Luminat,
Ca bobul de grâu,
Ca roua din câmp,
Ca steaua din cer,
Ca Maica Precista,
Cum l-a lăsat.

Se descântă într'un pahar cu apă, cu un fir de busuioc, se stropește bolnavul cu această apă.

De Deochi

– *Auzit de la baba Tița Grăsuleasa, din Sadova* –

Fugi, de deochi,
Dintre ochi,
Din sgârciul nasului,
Din fața obrazului,
Din creerii capului,
Din boboșii ochilor,
Din sfârcul urechilor,
Să rămâie, (cutare),
Curat,
Luminat,
Ca aurul strecurat.

Se descântă în vin, picat dela șurupul butoiului cu un fir din mătură; ori în măr, care se înțapă cu acul. – Bolnavul bea lichidul, sau mănâncă mărul.

De Deochete

– *Auzit dela Joița Mirea Jiganie (Jorda) din Sadova* –

Eși, dedeochi,
Dintre ochi,
Din vârful nasului,
Din fața obrazului.
Pasăre albă,
Codalbă,
Pasărea, din cer, a picat,
Piatra în patru a crăpat.
Crape ochii moroiului,
Strigoii lui
Cui a deochiat
Copilașul (cutare).
Dacă-o fi de față mare,
Crăpe-i țâțele,
Cadă-i costițele;
Dacă-o fi de muieră,
Crăpe-i țâțele,
Curgă-i laptele;
De-o fi de vânt,
Crăpe-i calul;

De-o fi de soare,
Pieie-i razele;
De-o fi de lună,
Pieie-i lumina:
De-o fi de gard,
Pieie-i mielele.
Să rămâi (cutare),
Curat,
Luminat,
Ca argintul strecurat
Ca poala Maicăi-Precistii scuturat.

Se descântă în apă, în miere, cu un fir de mătură. Se dă la copii de bea.

De Deochi

Fugi, deochi,
Dintre ochi.
Că te-ajung descântătoarele
Și-ți taie picioarele.
De-o fi (cutare)
Deochiat de față mare, –
Să-i cadă costițele,
Să rămâie chială,
Să rădă lumea și țara de ea.
De-o fi (cutare)
Deochiat de femeie, –
Să-i crape țâțele,
Să-i curgă laptele,
Să-i moară copilul de foame,
Să rădă lumea și țara de ea.
Iar (cutare)
Să rămâie
Curat,
Luminat,
Cum Dumnezeu l'a lăsat.

Diferite indispozițiuni, însoțite de dureri de cap, constituie ceea ce se zice „Deochii”.

Când cineva admiră pe altcineva, fără să-l scuie și fără să-i fi zis: „ptiu, să nu-ți fie dedeochi”, ca să-l vindece, trebuie să se ducă la o babă să-i descante cu un măr și un paiu de mătură, dupe care rostește cuvintele de mai sus.

De Deochi

– *Auzit dela Stanca Marin din Maglavit.* –

Descântecul se face într'o turtiță, făcută din făină de porumb cernută de nouă ori, în care se pune felii de măr, aluat, tămâie și busuioc sfărâmat între degete.

Descântecul se face cu un fir de busuioc, în momentul când se plămădește turta. Acest procedeu se numește: „plămădirea inimii”.

Bolnavul, trebuie să mănânce de trei ori din turtă.

Se mai descântă de deochi, și în apă, din care asemenea se bea de trei ori.

– Ce ciocănești ?
 – Ce bocănești ?
 – Nu ciocănesc,
 Nu bocănesc,
 Inima lui (cutare) plămădesc
 Cum se plămădește
 Măru 'n mărării,
 Varza 'n vărării,
 Porumbu 'n covrag,
 Strugurele 'n vii,
 Mierea 'n stupării;
 Așa să se plămădească
 Inima lui (cutare)
 Și să rămâie,
 Curat,
 Luminat,
 Ca argintu strecurat,
 Ca Maica Domnului,
 Ce l'a Lăsat.

Copilul deochiat, prezintă somnolență,
 călduri, dureri de cap, tresare din somn în țipete,
 are diarie, etc.

De Deochi

–*Auzit dela Paraschiva Gh. Alexandrescu,
 Craiova.*–

Păsărică albă, codalbă,
 Pică ici, pică colea;
 Pică 'n piatră nestămată.
 De-o fi (cutare) deochiat de voinic, –
 Voinicului să-i crape ochii,
 Să nu mai poată vedea:
 Dar de o fi (cutare) deochiat de fată mare, –
 Fetii mari să-i cadă cosița,
 Să rămâie de râsul lumii.
 De-o fi (cutare) deochiat de femeie, –
 Să-i crape țâțele,
 Să-i curgă laptele,
 Să-i moară copilu de foame.
 De-o fi (cutare) deochiat de soare, –
 Să-i sece razele.
 Să nu mai poată lumina.
 De-o fi (cutare) deochiat de ape, –
 Să sece lacurile,
 Să rămâie pietrele.
 De-o fi (cutare) deochiat de vânt, –
 Să-i sece nările,
 Să nu mai poată sufla.
 De-o fi (cutare) deochiat de câmp, –
 Câmpul de vârf să se aplece,
 Din rădăcină să sece.

Și al doilea plecă (cutare)
 Pe cale, pe cărare
 Și se întâlnește în cale
 Cu deochetorul,
 Cu deochetoreasa;

Cu moroiu,
 Cu moroaica;
 Cu strigoiu,
 Cu strigoaica;
 Cu râmnițorul,
 Cu râmnițoreasa;
 Cu pofțitorul,
 Cu pofțitoreașă;
 Cu leu,
 Cu leoaica.
 Pe (cutare), cine l'a deochiat,
 Inima în el a crăpat;
 La (cutare), cine a pofțit,
 Inima în el a pleznit.

Fugi, deochi,
 Dintre ochi.
 Fugi, deochietorule
 Și tu, deochietoreasă;
 Și tu, moroiule,
 Și tu, moroaică;
 Tu, strigoiu,
 Și tu, strigoaica;
 Tu, râmnițorule,
 Și tu, râmnițoreasa;
 Tu, pofțitorule,
 Și tu, pofțitoreașă;
 Și tu, leule,
 Cu leoaica,
 Fugiți dela (cutare);
 Din cap,
 De sub cap;
 Din tâmple,
 De sub tâmple;
 Din sgârțul nasului,
 Din fața obrazului,
 Din snaga trupului,
 Fugiți cu toții și duceți-vă:
 Unde popa nu toacă;
 Fata mare cosița nu 'mpletește,
 Unde săcure nu se pomenește.
 Că acolo's mesele 'ntinse,
 Făcliile aprinse.
 Acolo să mâncați.
 Acolo să ospătați;
 Și pe (cutare) să mi-l lăsați,
 Curat,
 Luminat,
 Ca steaua din cer,
 Ca roua din câmp,
 Ca ziua ce s'a născut,
 Că nici-o vină n'a avut.

Acest descântec, se zice de trei ori, la cap,
 cu o oală, sau cană plină cu apă neîncepută.
 Se ia o foaie de mușcat sau un fir de mătură, cu
 care se descântă, înmuindu-l în apă și udându-
 se capul de trei ori. Apoi acea apă, se aruncă
 pe un câine.

De Deochiat

– *Auzit dela baba Linca din Bechet.* –

Păsărică albă,
Codalbă,
Pică 'n piatră nestămată,
(Cutare) de-o fi deochiat de fată,
Să-i crape pielița,
Să-i cadă cosița.
De-o fi deochiat de femeie,
Să-i crape țâțele,
Să-i cure laptele;
De l'o fi deochiat soarele,
Să i se 'moaie razele;
De l'o fi deochiat vântul,
Să-i toarcă ca gândul;
De l'o fi deochiat râmnițorii și râmnițoarele
Și tigăroii,
Să le crape clipele ochilor
Cari l'au deochiat.

În timpul când baba descântă, scuipe pe degete și freacă pe cel descântat cu scuipe, sau oțet, pe tâmpile, și dacă baba, în timpul descântecului, cască de mai multe ori, e semn că cel descântat are leac.

De Gâlci

– *Auzit dela Bălașa Ion Radu Patru din Gogoșiu.*

Gâlcilor,
Motofâlcilor,
Duceți-vă cu vacile
La pășune,
Că eu cu boii oi rămâne,
Si i-oi pune,
După veștile mele bune,
Să tragă,
Să spargă,
Să șteargă,
Să ardă tot răul din trupu-i.
Să rămâie (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca steaua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca ceasu 'n care a născut,
Că nici o vină n'a avut.
Leac din mâna mea
Și a Maichii Precista.
Ca strugurile din vie,
Leac din mâna mea să-i fie.

Se descântă cu untdelemn, și, în acest timp, se trage bolnavul la gât cu acest untdelemn.

De Gâlci

Gâlcile
Motofâlcile
Au plecat să pască,
Trei babe să le păzească.
Una, oarbă, nu văzu.
Una, surdă, n'auzi.
Una, șchioapă, nu putu.
Lupii'n ele deteră și le mâncară
Și le fermecară;
De vârî le-aplecară,
De rădăcini le secară.

În timpul când descântă, trage pe bolnav pe laturile gâtului cu oțet și untdelemn sau spirit.

De Izdat

– *Auzit dela baba Tița Grăsuțea din Sadova.* –

Fugi, izdate,
Înveninate,
Că am o sabie ruginoasă,
Prin venin de șarpe trasă,
Cum te-ajunge,
Te împunge,
Te face nouăzeci și nouă bucățele,
Te-aruncă în nouăzeci și nouă de vâlcele,
Te mănâncă nouăzeci și nouă cățele.
La cap,
Cap de crap;
La inimă,
Inimă de vidră.
La picioare,
Stă Maica-Precista 'n picioare.
Busuioc izdat,
Dracu a ieșit și-a crăpat.
Să rămâie (cutare)
Ca argintul curat,
Ca aurul strecurat.

Se descântă în apă, în rachiu, ori vin, cu paie sau cu orice atârână la strașină și-l bate vântul.

Se dă, la cei ce sufăr de colici.

De Izdat

– *Auzit dela baba Rada Răceanca din Sadova.*

Fugi, izdate,
Necurate
Ce cați în holde curate,
Că sunt bune și curate,
Dela Dumnezeu lăsate.
Să ieși din inimă,
Inimă de vidră,
Și din cap,
Cap de crap.
Fugi, izdate,
Necurate,

Cam o sabie ruginoasă,
Prin venin de șarpe trasă,
Când te'ncinge,
Te cuprinde,
Inima în tine o strânge.
Și eu, cu cuțit cununat te-oi tăia,
Nouă bucăți te-oi făcea,
În nouă gropi părăsite te-oi arunca,
Te-oi făcea nouă bucățele,
Te-oi arunca în nouă vâlcele,
Te-or mânca nouă cățele,
Ca nouă mueri rele.
Să-l lași pe (cutare)

Curat,
Luminat

Ca poala Maicăi-Precistii scuturat.

Se descântă cu crucea (pistolnicu) și cu busuioc în apă, după terminare se îndoiește gulerul cămășii în patru, se înmoaie în acea apă, pe care o bea bolnavul. Se întrebuițează acest descântec la dureri și colici.

De Izdat

Fugi izdate,
Blestemate.
Nu te-ațăța,
Nu te până,
Că săcurea oi luă
Și pe tine te-oi tăia,
Te-oi face nouă bucățele
Te-oi arunca în nouă vâlcele,
Te-or mânca nouă cățele
Iar (cutare), să rămâie,
Curat,
Luminat,
Ca roua din câmp,
Ca fagurele de miere,
Ca argintul strecurat,
Cum Dumnezeu l'a lăsat.
Descântecul dela baba;
Și leacul dela Dumnezeu.

Îi descântă bolnavului cu linguri de lemn, și îi dă să bea oțetul descântat.

De Izdat

– *Auzit dela baba Linca din Bechet* –

Voui, nouăzeci și nouă de izdate,
Sgovâdate,
Însegetate,
Buzate.
Tu, izdat, și izdatoaică;
Tu un drac și o drăcoaică,
Ești dela (cutare)
Din creerii capului,
Din fața obrazului
Și din sgâreiiul nasului.

Duceți-vă în sfârcurile țărilor,
În coadele mărilor,
Că vă așteaptă mese întinse
Și făclii aprinse.

Baba descântă bolnavului, cu vârful unui cuțit, punându-i o lingură de sare pe genunche, pe care, după ce a isprăvit descântecul îl pune s'o lingă.

De Brâncă

– *Auzit dela Anica Almăjanu din Pieleşti* –

Brâncă brâncilor,
Muma cânilor,
Brâncă românească,
Brâncă țigănească.

Nouăzeci și nouă de feluri de brâncă

Veninată,
Topsicată;
Nu topsica,
Nu cuțita
Nu junghia.

Du-te în coadele mărilor,
În urechile ciutelor,

La frații,
Mamele,
Tații,
Surorile tale,

Unde cocoșii nu cântă,
Unde fata, coade, nu împletește,
Unde popa nu toacă,
Și (cutare) să rămână,
Curat,
Luminat,
Ca argintul strecurat
Ca Maica Precista ce l'a lăsat.

De Brâncă

– *Auzit dela baba Tița Grăsuleasa din Sadova* –

Brâncă neagră,
Brâncă roșie,
Brâncă albă,
Brâncă din răceală,
Brâncă de noapte,
Brâncă de ziuă,
Brâncă din cale,
Brâncă din cărare,
Brâncă cu junghiu,
Brâncă cu cuțit,
Brâncă cu umflătură,
Brâncă bășicată,
Brâncă împelinată,
Brâncă cu năjit,
Brâncă cu vivor,
Brâncă cu cuțite.
Aminte Dumnezeu să-și aducă
Leacul (cutăruia) să-i aducă.

Se descântă în mălai, făină, apă, rachiu și balebă moale de vacă; mălaiul se face cataplasma rece și se aplică pe partea vătămată ca și balega; iar rachiul ori apa se beau.

Brânca se mai scrie și astfel: ††† pe o hârtie, care se lipește unde îl doare pe suferind.

De Brâncă

– *Auzit dela Catrina Barbu I. Voinea din Raeți* –

Brâncă neagră,
Brâncă albă,
Brâncă ovreiască,
Brâncă cadânească,
Să ieși din fața obrazului
Din sgâreii nasului,
Din gene,
Din sprâncene,
Din gingii,
Din inimă,
De sub inimă,
Din ficiți,
De sub ficiți,
Să rămâie (cutare),
Curat,
Luminat,
Cum Maica-Precista l'a lăsat.

Se descântă, în turtă de balebă moale de vacă cu cărbune, și se leagă la păs.

De Mâlcaviță (Reumatism)

– *Auzit dela Leanca Patru Bănică din Raeți* –

Mâlcaviță nemțească,
Mâlcaviță turcească,
Ovreiască,
Sârbească
Italienească,
Neagră,
Albă,
Vânăta,
Roșie,
Nouăzeci și nouă de feluri de Mâlcaviță,
Cu de ai răi
Din mâini, din picioare
Dela (cutare) să piei !
De unde-o avea dorul mai mare,
Descântecul meu,
Și leac dela Dumnezeu.

Se descântă numai Duminică dimineața, până în revărsat de zori, cu nouă pietricele luate dela fântâna unde se descântă. Se atinge locul dureros, cu fiecare piatră, zicând vorbele de mai sus, și în urmă, s'aruncă la spate piatra. Se urmează așa, până ce termină toate pietrele cu descântatul și aruncatul.

De Mâlcariță

– *Auzit dela Catrina Barba I. Voinea din Raeți* –

– „Bună dimineața, apă lină“.
– Mulțumescu-ți, Catrină, –
Șezi.
– „Nu șed.
Am venit să iei lui (cutare):
Durerile,
Junghiurile,
Cuțitele,
Amețelile,
Din toate încheeturile,
Și toate nevederile,
Să rămână (cutare),
Curat,
Luminat,
Cum Maica-Precista l'a lăsat.

Se descântă numai Duminică dimineața, cu soarele nerăsărit, intrând atât bolnavul, cât și baba într'un mic pâraiași și descântând, baba dă cu stropi de apă din fire d busuioc, peste picioarele bolnavului, ori peste mâini. Se face la bolnavii de reumatism articular.

De Mâlcariță

– *Auzit dela Măria Lupu dtn Maglavit* –

Mârcaviță porcească,
Franțuzească,
Engliterească,
Eși dela (cutare) din picior,
De sub picior,
Din unghii,
De sub unghii,
Din genunchi,
De sub genunchi,
Din coate de sub coate,
Din oasele toate.
Duceți-vă 'n coade de mări,
În copite de ciute,
Acolo să stănoșiți,
Acolo să conăciți,
Pe (cutare)
De dureri să-l limpeziți.

Zorile nu s'a vărsat,
Porcii din strat nu s'a sculat,
Dorul din piciorul lui (cutare)
A plecat*

– Bună dimineața apă lină !
– Mulțumesc dumitale creștină !
– Șezi.

*) Se mai descântă de mâlcaviță, ducând pe bolnav la un pârau, unde se udă locul dureros cu apă, spunându-se următorul descântec:

– N'am venit să șez.
Ca să mă rog pentru (cutare)
Cum speli aste pietri de rugină,
De paie,
De gunoaie
Așa să speli pe (cutare)
De mârcaviță cu spurcat,
Mârcaviță cu necurat,
Mârcaviță porcească,
Franțuzească,
Englezească,
Mârcaviță de nouăzeci și nouă de feluri.
Să iasă: Din picior,

De sub picior;
Din unghii,
De sub unghii,
Din genunchi,
De sub genunchi,
Din coate,
De sub coate;
Din oasele toate.
Și să se ducă,
Pe apă,
Pe sub apă,
În coade de mări,
La nouă cărări.
Acolo să stănoșască,
Acolo să conăcească,
Și pe cutare să-l limpezească*

De Mătrice

– *Auzit dela baba Rada Răceanca din Sadova* –

Matrice, mătrăgună,
Capră neagră te făcuși,
În munte negru te suiși,
Lupii veniră și te mânară,
Ciobănașii te aflară,
Fără ochi te văzură,
Fără urechi te auziră,
Fără mâini de prinsără,
Fără cuțit te tăiară,
Fără foc te fripsără,
Fără sare te sărară,
Fără gură te mânară,
Fără c... te c... ară,
Se strânseră ciorile
Și mânară mătricile.
Și rămase (cutare)

Curat,
Luminat

Ca poala Machii-Precistii scuturat.

Să descântă cu fir de mătură în apă
proaspătă, pe care o bea bolnavul. I se dă și
rădăcină de cimbru arsă și stinsă în apă.

*) Dureri în picioare cu umflături ale încheieturilor. Se
descântă în nouă căpățâni de usturoi, pe care trebuie să le
mănânce bolnavul.

Bolnavul, are dureri și greață la stomac.

De Mătrice

– *Auzit dela Dina Milioană din Sadova* –

Matrice mătrăgună,
Capră roșie te făcuși,
Pe câmp alergași
Nouă oameni te prindea,
Fără cuțit te tăia,
Fără foc te friga,
Fără gură te mânca,
Fără c... te c...

Se descântă în untura, cu care se unge
copilul când îl scaldă; sau îl unge numai pe
palme, tălpi și buric. Se întrebuințează pentru
copii ce plâng zi și noapte. (Colici).

De Mătrice

– *Auzit dela Catarina Barbu I. Voinea din Răești* –

Matrice, mătrăgună,
Mare capră nebună
Te făcuși;
În munte negru te suiși.
Ciobanii te prinsără,
Și fără cuțit te tăiară;
Fără foc de fripsără;
Fără gură te mânară,
Fără c... te c...

Se descântă pe burta copilului, făcându-i
cu dunga palmei, semnul crucei de mai multe
ori. Acest descântec se face la copiii mici, care
sufăr de colici.

De Mătrice

– *Auzit dela Bălașea R. Oprea, din Mălăești* –

Matrice, mătriceată,
De cap ridicată,
De șale – așezată, –
Ce te bați ca peștele
Și te 'ntinzi ca șarpele ?...
Că eu cu un cuțit alămit
Sâmcelat,
De nouă popi cununat,
De nou țigani lucrat
Rădăcinile mătricii le-am tăiat.
Du-te 'n vârful munților,
În urechile ciutelor,
În coarnele cerbilor,
Că acolo vă așteaptă,
Cu mese întinse,
Cu flamuri aprinse,
Pe (cutare) să-l lăsați
Curat,
Luminat,
Ca steaua din cer,

Ca rouă din câmp,
Ca ziua bună, în care a născut,
Ca Maica Precista ce l'a lăsat.

Se descântă cu un cuțit de fier lucrat de nouă țigani și cununat de nouă popi. Se mai adaugă o oală cu apă neînceptută. Cu această apă se spală.

De Vetrică

– *Auzit dela Stanca D. Mogoși din Mălăești* –

Vetrică, vetricată,
Din cer picată
De scaloi, lăsată:
Nu te bate ca peștele,
Nu te 'ncolăci ca șarpele,
Nu turbură sângele,
Nu urlă mațele,
Că eu te-am tăiat,
Cu un cuțit alămat,
Rădăcinele vetricii le-am tăiat,
Le-am mânat, –
Le-am alungat, –
Unde popa nu a tocat,
Unde săcure nu a umblat, –
În coarnele cerbilor.
În urechile ciutelor, –
Acolo să trăiți !
Acolo să putrezii !
Să rămâie, (cutare).
Curat, luminat,
Ca steau în cer,
Ca roua în câmp,
Ca ferecătura de argint.

Se descântă cu apă neînceptută, în care se pică trei picături de... Se bea de trei ori pe zi: dimineața, la prânz și seara. De îl doare capul, pune la cap, de îl doare burta pune la buric.

De Junghiu

– *Auzit dela baba Rada Răceanca din Sadova* –

Nouă neveste năroade,
De noapte se sculase,
La cânepă de vară plecase,
Și o culesase,
Și o bătuse,
O melițase,
O periasă,
Și o torsase
Junghiurile dela (cutare)
Din toate oasele le scoase.

Descântând, se face o ață din cânepă de vară, o face colac, și linge bolnavul, prin acel colac, sare pisată din palma sa, pe ambele părți ale lui. După aceasta ață se atârna la stânga ori dreapta unde e junghiu și o ține trei zile.

De Gălbenare

– *Auzit dela Dina Milioană din Sadova*. –
(Vezi descântecul: „*De spurcatu*“)

Se fierbe rădăcina de dud cu dudu albe și de dud cu dudu negre, într'o oală astupată, ca și la „*De spurcatu*“, și să bea tot ca și la acel descântec.

De Aplecate

– *Auzit dela Dina Milioană din Sadova* –

Voi, aplecăcioaselor,
Voi, spurcăcioaselor,
Voi, sălnicioaselor,
Să ieșiți din rânză,
Din osânză,
Din tălpile picioarelor,
Din sgârziul nasului,
Din fața obrazului;
Din inimă,
De sub inimă;
Din mațe,
De sub mațe;
Să rămână (cutare),
Curat,
Luminat,
Ca steaua din cer lăsat.

Se trage cu scuipat mâinile și antebrățele.
– Se dă bolnavului a mirosi oțet, usturoi și se zice descântecul de mai sus.

De Aplecate

– *Auzit dela Păuna Ion Mihai Doană din Sadova* –

Aplecate din putoare,
Aplecate din sudoare,
Voi, aplecatelor, bașițelor,
Să ieșiți din os, din carne, din piele,
Aplecatele să se spele.
Să rămâie (cutare)
Curat,
Luminat,
Până la Sfânta-Mărie
Leacul lui (cutare) să-i fie.

Se întrebuintează când stomacul e încărcat și se simte nevoia a vomita. Se trage pe mâini și pe frunte cu oțet și cu usturoi.

De Aplecate

Aplecate din mâncare,
Aplecate din culcare,
Aplecate din beutură,
Aplecate din femei,
Nouăzeci și nouă de feluri de aplecate, –
Să fugiți în fundul mărilor.

În creerii munților,
Și să lăsați pe (cutare)....

Curat,
Luminat,
Cum Maica Domnului l'a lăsat.

Se trage bolnavul cu oțet pe mâini, pe
brațe și la tâmple.

De Spurcatu

– *Auzit dela Dina Milioană din Sadova* –

Cine i-a dat cu o mână, eu i-l întorc cu
[două;

Cine i-a dat cu două, eu i-l întorc cu trei;

Cine i l'a dat cu trei, eu i-l întorc cu patru;

Cine i l'a dat cu patru, eu i-l întorc cu
[cinci;

Cine i l'a dat cu cinci, eu i-l întorc cu șase;

Cine i l'a dat cu șase, eu i-l întorc cu șapte;

Cine i l'a dat cu șapte, eu i-l întorc cu opt;

Cine i l'a dat cu opt, eu i-l întorc cu nouă;

Cu mâinile amândouă.

I s-a dat cu vârf și afânat,

Eu i-l întorc cu vârf și îndesat,

Și sărată,

Peste lumea toată.

Și a rămas (cutare)....

Curat,

Luminat

Ca steaua din cer lăsat.

Se fierbe buruiiana „odolean“, cu rădăcina
ei și o altă buruiană... ca 15 minute într'o oală
astupată la gură cu turtă moale (crudă) de
pâine, prin care s'a introdus o țeava de restie.

Se bea de Marți până Marți, odată pe zi.
Se întrebuințează pentru cei cari au dureri sau
amorțeli în mâini și picioare, descântându-se ca
mai sus.

De Spurcăiune

Fugiți, spurcate,

Fugiți, înveninate,

Nu ciupiți

Nu ciocniți;

Nu mușcați

Nu 'nveninați, –

Inima lui (cutare) n'o săgetați.–

Ci, din copaci lungi,

Din văile-adânci,

De acolo să ciupiți,

Acolo să ciocniți,

Acolo să mușcați

Și să 'nveninați,

Și pe (cutare) să-l lăsați,

Curat,

Luminat,

Cum Dumnezeu l'a lăsat.

De Spurcat

– *Auzit dela Anica Almăjanu din Raeți* –

Tu, spurcate,

Blestemate,

Ce te întinzi ca un șarpe

Eu pe (cutare) am descântat.

Și, de-i pleca,

Pe tine te-ci descânta,

Cu tămâie dela Bobotează te-oi afuma,

Cu praf de pușcă te-oi împușca,

Cu oțet te-oi îmbăta,

Dela (cutare) te-oi lua,

Din creerii capului,

Din fața obrazului,

Din sgârciul nasului.

Și (cutare) să lămâie,

Curat,

Luminat,

Cum Dumnezeu l'a lăsat.

De Spure

(Dureri cu junghi în oase și umflătură)

– *Auzit dela baba Măria Lupu, din Maglavit* –

Spurcate, blestemate,

Blestemate-ar Maica Precista,

Cu ceriu, cu stelele,

Cu pământu cu florile;

Să nu-ți mai faci

Cale,

Cărare,

De azi încolo

La (cutare)....

Ca o cățea turbată,

Cu gura căscată

Cu coada 'nnodată;

Ca un porc îngurliund,

Ca o vacă răgind,

Ca un șearpe 'ncolăcit,

Ce pe (cutare) l'ai topit.

De astă-seară să nu-l mai sugi,

Ca broaștele,

Încolăcești ca șarpele;

Ci să te duci în coadele mărilor,

C'acolo te-așteaptă,

Cu mesele 'ntinse,

Cu făclii aprinse.

Și câte sorocii,

Și câte nu sorocii,

Tu la noapte să-mi pornești

Cincizeci dramuri sânge să-mi găsești,

Lu (cutare) să-l plămădești,

Să rămâie frumos,

Sănătos,

Cu leac dela mine

Și dela Maica Domnului.

Se descântă în nouă căpățini de usturoi. Dacă bolnavul e rău, se descântă în vin, în care se pune tămâie neagră, pucioasă și păr de porc. Descântecul se face cu undreaua.

De Apucate

– *Auzit dela baba Tița Grăsuleasa, din Sadova* –

Tu, apucate,
Înveninate,
Ce cauți în aste bucate.
Că sunt bune și curate,
Dela Dumnezeu lăsate.
Că aici e loc de biserică,
De închinare,
De naforă, de cruce,
De lumânare.
Să te duci în coadele mărilor,
În scursurile văilor,
Unde săcure nu taie.
Unde masă nu se pune,
Unde lumânare nu s'aprinde,
Unde cocoș nu cântă,
Unde glas de om nu s'aude,
Unde fată mare nu aulește.
Nici costița nu 'mpletește.
Acolo să-ți faci casă, masă,
Plapomă de mătasă,
Să rămâie (cutare)....
Curat,
Luminat,
Ca aurul strecurat.

Acest descântec, se face în tetanosu noilor născuți. Îi scaldă în albi și descântându-le, îi trag cu unt peste tot, mai ales la fâlci.

De Apucate

– *Auzit dela Catrina Barbu I. Voinea, Raeți* –

S'a sculat vrăjmașul,
Din casă, 'n casă a plecat
Din masă, în masă,
Din ușe, în ușe.
Numele i-l aflase,
Și-l înstrunase
Și-l strânsase.
El țipa și chirăia
Maica Precista îl auzea
Și venea, –
De mâna dreaptă îl luă.
Nouă balauri,
Cu zolzi de aur,
Îl încingea
Și îl storcea.
Maica Precista,
De mâna dreaptă îl lua, –
La râul lui Iordan îl ducea.
Și-l băga în râu,

Până la brâu.

Nouăzăci și nouă lacăte,
Nouăzeci și nouă chei,
Ea, lacătele, le descuia;
Toate oasele le descleșta.
Și le desfăcea;
Toate fâlcile le descleșta.
Maica Precista, leac, îi da.
Baba Catrina, cu limba descânta,
Cu mâna îl lua
Și din oase îl scotea,
Și leacu i-l da.

Se scaldă copilul în albie, și, descântând, se trage la fâlci, grumaji, șale, cu untură.

De Muma pădurii

– *Auzit dela baba Rada Răceanca din Damian* –

Tu, muma pădurii,
Destul au plâns copiii noștri
De-ai voștri;
Acum să plângă și ai voștri,
De-ai noștri.
De-oi veni la ușa lui (cutare)
În topor să te tai,
În apă să te 'neci,
În sare să te sări;
La mâna dreaptă de-i veni,
Să dai în foc să te arzi
Și în tămâie să te tămâi. –
De-or veni trei sfinți
Părinți
La ușa lui (cutare),
Drumul în casă să le dați,
Pe (cutare) să-l lecuiască,
Să-l tămăduiască.

Acest descântec se face seara, după ce s'au culcat ai casei. Se pune înaintea ușii, în cameră, la dreapta, foc cu tămâie aprinsă; la mijloc, o oală cu apă; deasupra ei un taler ori farfurie cu sare; și, la stânga, un cuțit înfipt. Unul din părinții copilului bolnav, ia toporul în mână, ținându-l ridicat în sus.

În timpul descântecului, baba atinge cu mâna lucrurile ce le-a pus jos; iar cel cu toporul atinge cu tăișul în pragul de sus de nouă ori. Se repetă de trei ori acel descântec, în trei seri. Bolnavul bea puțină apă, în care s'a pus și puțină sare din cea dela ușe.

Se întrebuințează pentru copiii mici, cari plâng, mai ales noaptea, decând apune soarele. Până să înceapă descântecul, i se zice toporului:

– „Toporaș, bărbiaș, – de când te-am luat, – nicio slujbă nu ți-am dat. – Acum „să-ți dau o slujbă iute și tare: – Să „umbli țara în lung și 'n lat, –leacul lui „(cutare), – să îl găsești și de boală să-l „tămăduiești“. –

De Muma pădurii

A plecat muma pădurii,
Unde o găsi fereastră destupată
Și ușe descuiată. –
A găsit la (cutare),
Fereastră destupată
Și ușe descuiată,
 Ș'a intrat,
 Și l'a speriat,
Și eu am luat-o,
Și am legat-o,
De coadele cailor,
Și am trimis-o în coadele mărilor,
În fundu pădurilor.
Unde cocoșii nu cântă,
Unde, fată mare, cosiță nu împletea,
Unde popa nu toca.
Am trimis-o fără soroc
Să nu mai stea în loc.

Se descântă cu gogoși de tufă în apă.

De Muma pădurii

– *Auzit dela Catrina Barbu I. Voinea din Raeț* –

Tu, muma pădurei,
 Colțato,
 Zâmbato,
 Urâto,
 Despletito,
Du-te la copiii tăi,
La frumuseții tăi,
Că acolo te adastă,
În coadele mărilor,
În smârcurile văilor,
Cu mese puse,
Cu făclii aprinse; –
Unde popii nu toacă,
Unde glas de femeie nu este,
Unde topor nu taie.
 Că (cutare)
Nu știe să te primească,
Să te cinstească,
Eu, cu mătura, te-oi mătură;
 Cu focu, te-oi frigea;
 Cu tămâia, te-oi tămâia;
 Cu apa, te-oi îneca;
 Cu toporul, te-oi tăia.
Te fac nouă bucățele;
Te arunc în nouă vâlcele;
Te-or mânca nouă cățele.

Se descântă seara înaintea ușei odăii de dormit. Se ia mătura, foc cu tămâie, apă în oală, toporul și copilul în poală la descântătoare. Când zice descântecul, se pune de babă, mâna pe

toate lucrurile ce spune. – Sculându-se apoi de jos, se dă copilului de bea puțină apă din oală.

Se întrebuițează pentru copiii, cari plâng noaptea.

De Muma pădurii

– *Auzit dela Mitrana Ion Guran din Goești* –

Tu, leoaico,
Tu, păduroaico,
Tu, muma pădurii, –
Din scăpățatu, soarelui,
Din cumpăna nopții,
Din vărsatu zorilor,
 La ce vii de 'nspăimântezi
 Și'n fricoșezi
 Pe (cutare) ?

Du-te'n văi.
În fund de văi,
La copiii tăi,
De-i înfricoșază,
De-i înspăimântează,
Că sunt cu urechile, –
 Ca blidele,
 Cu ochii, –
 Ca satele;
 Cu dinții, –
 Ca teslele;
 Cu unghiile, –
 Ca secerile,
 Că acolo

Nu sunt cocoși
 Să te cânte;
Nici câini să te latre.
Nici săcure să te-audă
 Tocând
Și nici fântână
 Să te-audă
 Cântând.

Se descântă cu o oală cu apă, care este pusă la capul bolnavului. Cu apa aceasta, se spală și bea.

De Muma pădurii

– *Auzit dela Ioana Stancu Dorobanțu din Fântânele* –

Tu muma, pădurii
Să îți vezi de colțații tăi
Și de zâmbații tăi,
Și de pădurarii tăi,
Nu ai treabă cu (cutare)
De-astă seară, înainte,
Să nu te mai arăți la ei.
 Cu secera asta te-am tăiat,
 Și în apă te-am înecat,
 Și pe foc te-am aruncat.
De-ai veni dela apus,
 Să dai în fus;

De-ai veni dela răsărit,
Să dai în cuțit.

Se descântă cu un cuțit, cu un fus și o seceră; iar la capul bolnavului, să fie o oală cu apă neîncepută. – În urmă se spală cu apa în trei diminețe.

De Îndevânt

– *Auzit dela Joița Mirea Jiganie (Joardă) din Sadova* –

Se ia din cele patru colțuri ale casei câte ceva gunoaie ce ard și, împreună cu orice buruiană dupe afară, care o bate vântul. – Se aprind împreună și se afumă bolnavul seara, înainte de culcare. Se arde în foc ciocul fiarelor după coș, și se stinge într'o strachină cu apă, ținută pe capul bolnavului. – Din această apă se gustă și se unge bolnavul pe la cap.

Folosește pentru cei cu lovitură repede, cu ferbințeală mare, căpătată în spre seară.

De Năjit

– *Auzit dela Dina Milioană din Sadova* –

Nouăzeci și nouă de vivore,
Nouăzeci și nouă de năjituri,
Să vă potoliți cum se potolesc
Porcii în cocine,
Cum se potolesc porcii în strat,
Cum se potolesc
Găinile în cocine.
Așa să vă potoliți
Și să adormiți.
Nouăzeci și nouă de cuțite
Nouăzeci și nouă de junghiuri,
Să vă potoliți, cum se potolesc
Porcii în strat,
Vacile în sat,
Oile în târle.
Găinile pe culme.

Se descântă cu nouă bucăți balegă de vacă, ocolindu-se urechile bolnavului, și se pun pe foc, pentru dureri de urechi.

De Bube dulci

Mă dusei Marți la obor,
Ș'am cumpăr gonitor,
Și făcui o pomană mare.
Toate bubele le chemai;
Numai bubele dulci nu le chemai
Ele din vârful se plecară,
Și din rădăcină se uscară.
Pe (cutare) l-au lăsat
Curat,
Luminat,
Ca roua pe câmp.

De Întors Argintul-viu

– *Auzit dela Fira Marin Șerban din Bistrețu* –

Eu Marți de dimineață mă sculai.

Cu poteca necălcată,

Cu roua nescuturată,

Cu fântâna neumblată.

Eu poteca o călcai,

Roua o scuturai.

Eu, fântâna, o umblai,

Și-apă ne'ncepută luai,

Și plecai pe drum, pe cărare,

Pe poteca cea mare.

Mă întâlnii cu Maica Precista în cale.

Maica Precista mă întrebă:

– „Ce te vaeți, ce te-olicăi (cutare) ?...”

– „Cum să nu mă vaet,

Cum să nu mă olicăi ?

Că m'a urât și tânăr și bătrân

Și bogat și sărac și toată lumea din sat !...”

– „Nu te văeta, nu te-olicăi, (cutare)

Că eu de mâna dreaptă te-oi lua,

Și'n râurile Iordanului te-oi spăla,

Cu o stebă de busuioc peste trupu tot.

Și te-oi curăți de daturi,

De făpturi,

De aruncături,

De făcături.

Și tu (curate) oi rămâne

Curat,

Luminat,

Ca steaua din cer,

Ca roua din câmp,

Ca cea zi bună, când te-ai născut.

Că ea ți-a dat cu una, eu îți întorc cu două.

Ea ți-a dat cu două, eu îți întorc cu trei.

Ea ți-a dat cu trei, eu îți întorc cu patru.

Ea ți-a dat cu patru, eu îți întorc cu cinci.

Ea ți-a dat cu cinci, eu îți întorc cu șase.

Ea ți-a dat cu șase, eu îți întorc cu șapte.

Ea ți-a dat cu șapte, eu îți întorc cu opt.

Ea ți-a dat cu opt, eu îți întorc cu nouă.

Ea ți-a dat cu nouă, eu îți întorc cu zece.

Dela zece

Numai trece.

Ea ți-a dat-o rasă și afânată

Eu i-o dau cu moț și îndesată.

Ea ți-a dat-o neardeiată

Netămâiată

Și ne măturată, –

Să se ducă la capul cui a dat-o !

De-o fi din strină,

Din vecină, –

Din surată,

Din cumnată, –

Să se ducă la capul cui a dat-o !

De-o fi moartă, –

Să se ducă în groapă-i.

De o fi vie, –

Să se ducă în trupu-i.

Să se ducă în casă, –

Din casă,

În masă,

Din masă în strachină, –

Din strachină,

În lingură, –

Din lingură,

În gură.

Și tu (cutare), să rămâi,

Curat,

Luminat,

Ca steaua din cer,

Ca roua din câmp,

Ca cea zi bună când te-ai născut.

Leac din gura mea,

Și dela Maica Precista.

Acest descântec se întoarce în apă, sau în rachiul de comină (200–250 gr.). Apa se ia Marța dimineața de noapte, până nu a luat lumea apă din fântână.

În apă, pune un fir de mătură din grădină, trei semințe de ardei, un bob tămâie și busuioc cu fir de lână roșiu și cu semn dela cel ce voiește să-i descânte vrăjitoarea. Apa cu acestea toate le duce Marți dimineața vrăjitoarei. – Vrăjitoarea zice vorbele de mai sus, Marți, Mercuri, Joi, Vineri și Sâmbătă, de câte nouă ori pe zi, adică de trei ori dimineața, de trei ori la prânz și de trei ori seara. Sâmbătă până a nu scăpata soarele, se ia dela vrăjitoare, se duce într'un loc curat, se închină de trei ori cu fața spre răsărit și bea odată din ea. Urmează apoi cu spălatul corpului, din cap la vale, numai de sus în jos până la picioare, până ce se sfârșește apa. Sticla goală o ia acasă, o lasă în curte, nu o bagă în casă, până după trei zile. Se „întoarce“ de obicei mai mult în luna Martie.

De Cuie

– *Auzit dela Oprica Ion Bone din Piscu* –

Se fierbe într'o oală astupată la gură cu cocă, prin care s'a trecut o țeava de trestie mai multe buruieni de leac ; apoi câteva așchii din 9 cuie de brad, din 9 cuie de lemn, cari au servit la întinsul pielilor de animale, pentru uscare, și din pișleag găsit, (un fel de cui, ca degetul mijlociu, care servește la unirea în capete a obezilor de roate la car).

Se fierbe Marți seara, atunci când luna începe a răsări mai târziu, și se bea de Mercuri până Joi, 9 zile. La fine se spală oala, cu ce o fi rămas în ea, pe o apă curgătoare.

Se repetă de 3 ori.

Se dă tuturilor acelor cu dureri în pânțele, mai ales femeilor la reguli, și bărbaților ori băieților pentru hernii.

Oala cu fiertura se urcă pe fiecare zi într'un cui, până la al nouălea. Aceste cuie sunt de lemn de corn și se bat în peretele dela vatră, ori după ușa unei odăi.

De Soare Sec

Fugi, soare sec,

Că te-ajunge

Isbitura,

Și îți rupe

Dinții și gura.

Femeia care descântă merge dimineața, înainte de a răsări soarele, la fântână, găsește o urmă de vită cu apă în ea, înmoaie busuioc în acea apă și zice de trei ori, cele de mai sus.

Apoi se duce la bolnav și îi pune busuiocul sub căciulă sau în păr.

Alții se duc tot așa la fântână cu două paie și zice de trei ori:

Fugi, soare sec,

Că te ajunge paiu sec.

De Țapi și Cuțit

– Soare sec –

– *Auzit dela baba Linca din Bechet* –

Voi, nouăzeci și nouă de țapi

Și nouăzeci și nouă de cuțite,

Dacă sunteți din iele,

Dacă sunteți din hale, din vâltori,

Eșiți, că uite zece greci au picat

Și cu bani v'au cumpărat.

Și cu voi, în mări, a plecat,

Și pe (cutare) îl lăsați

Curat,

Luminat

Și leacu să-i dați dacă o fi de om,

Din mamă,

Din tată,

Din soră,

Din frate,

Din naș,

Din nașe

Și din megiașe.

Ori de cine ar fi, –

Eșiți voi, țapilor,

Eșiți dela (cutare),

Că nouă greci au plecat,

Și cu bani v'au cumpărat.

De țapi și cuțit poporul are credință că vr'un vrăjmaș i-a pus cuțitul în cap sau la plămâni, și baba descântă la junghiu cu vârful unui cuțit, punându-i oțet cu izmă și usturoi pisat unde are junghiu. Într'o ulcică are un fir de mătură cu saramură și în timpul când descântă, din când în când, îl stropește cu acea saramură. Cel

descântat, apoi, bea toată saramura, pentru a-și recăpăta sănătatea.

De Țeapă, de Cuțit, de Săgeată, de Sfinte. (Păpușile)

– *Auzit dela baba Tița Grăsuleasa din Sadova* –

A plecat (cutare),
Pe cărare,
Pe potecă necălcată,
Pe rouă nescuturată.
Poteca a călcat,
Roua a scuturat.
Toate săgețile îl însăgetară
Și-l întinseră,
De-l cuprinseră,
Prin toate oasele,
Prin toate încheieturile.
Eu, baba (descântătoarea),
Bine m'am priceput,
Și bine am făcut.
Cu mâna, de mâna dreaptă l'am luat,
Și în casă l'am băgat,
Cu limba i-am descântat,
Și, cu cuțit cununat,
I-am tăiat:
Toate cuțitele,
Toate săgețile,
Toate durerile,
Toate bolnăviile,
Toate loviturile,
Din toate oasele,
Din toate încheieturile.

Păsărică codălbioară,
Sboară ici, sboară colea,
Sboară 'n vârf de buturea,
Cu toate bolnăviile,
Cu toate săgețile,
Ieși din oase 'n carne,
Din carne în piele,
Și din piele să pieie:
Cuțit dela Dumnezeu,
Cuțit dela Maica Precista,
Aminte să-și aducă,
Leacul (cutărui) să-i aducă.
Cuțit, din sfinte, cu țeapă,
Cuțit, din sfinte, cu săgeată,
Aminte să-și aducă,
Leacul (cutărui) să-i aducă.
Cuțit, din boarea vântului,
Din calea pământului,
Din razele soarelui,
Aminte să-și aducă,
Leacul (cutărui) să-i aducă.

Cuțit de muiere,
Cuțit de fată mare,
Cuțit de scrisă,
I-o fi dat c'o mână; eu i-l întorc cu două ;

I-o fi dat cu două; eu i-l întorc cu trei;
I-o fi dat cu trei; eu i-l întorc cu patru;
I-o fi dat cu patru; eu i-l întorc cu cinci;
I-o fi dat cu cinci; eu i-l întorc cu șase;
I-o fi dat cu șase; eu i-l întorc cu șapte;
I-o fi dat cu șapte; eu i-l întorc cu opt;
I-o fi dat cu opt; eu i-l întorc cu nouă;
I-o fi dat cu nouă; eu i-l întorc cu zece;
Din zece, nu mai trece.

Îi făcui brăul colac
Și-l dedei în caii de olac
Să se ducă pe capul cui l'a dat.

Se descântă în rachiu sau apă, cu țeapă din prăjina steagului călușului. Pentru dureri însăgetate.

Descrierea „Păpușilor”. – Se fac trei păpuși de mărimea degetului mijlociu, din spatele cămășii bărbatului și soției.

Din a bărbatului se fac două păpuși; iar din spatele cămășii femeii se face una, care se zice „strina” (străina). Ca să le deosibească una de alta, care, de altfel, în această împrejurare ar fi soțul, soția și a treia este necunoscută, le însemnează cu fire de arnici roșu, făcându-le la una numai ochi, altele ochi și nas și la a treia ochi, nas și gură. Se trec peste piciorul bolnavului de trei ori, ocolindu-l, și de trei ori peste al soțului sănătos. Le dă bolnavului să tragă una din ele. Dacă se întâmplă că pune mâna pe „strina”, însemnează că soțul sănătos are „pe scrisă”, că bolnavul va muri și că va viețui soțul sănătos cu altă soață.

Unele babe, în acest caz, taie păpușa „strina” pentru a scăpa bolnavul; altele nu o taie. Dacă pune mâna pe a sa, or a soțului sănătos, însemnează bine, că se va scula bolnavul și vor trăi împreună. Apoi se așează păpușile spate la spate și se strâng peste gâturi cu fire de bumbac, ce se duc înapoi după sulul pânzei la răsboiul de țesut. – Descântă cu ele cu capul în jos, în apă sau rachiu, le stoarce și bea bolnavul. – Cămășile, din cari s'a scos câte o bucată din spate, le ia baba, care a făcut păpușile.

„*Sleirea cositorului*”, intră tot în acest descântec.

Se ia cositor de 10 bani. Baba îl topește pe vâtrai și îl toarnă într'o strachină cu apă sau rachiu, de nouă ori. După formele ce ia cositorul în strachină, se zice că bolnavul are „țapi”, „săgeți”, „inima mâncată” etc. Prevederile acestea dau loc descântecului de mai sus.

Apa sau rachiul, în care s'a turnat cositorul, o parte se bea de bolnav; iar cu restul se scaldă afară în dosul casei, pe un loc curat.

Se dă mai mult femeilor cu bube și blândă.

De Beție

Cum nu stă apa în ciur
Și meiul în pătul.
Cum nu poate peștele fără apă,
Așa să nu poată sta (cutare),
Nebeut rachiu sau vin.
Să umble după beut în sat,
Ca un câine turbat;
Să se ție lumea după el,
Ca prafu după câinele bătrân;
Ca pe oaie, vara, la drum,
Și să nu-l poată opri,
Dela vin, dela rachiu,
Cum nu se poate opri apa curgătoare
Și oastea călătoare
Și săgeata înfiorătoare.

De Gușter

Gâlcilor,
Motofâlcilor,
Apucarăți potecile,
Ca să pașteți găștile
Le pusereți să le păzească
Un orb, un surd și un mut.
Și veniră lupii; –
Orbul nu văzu.
Surdul nu auzi.
Mutul nu strigă.
Lupii mi le mâncară
Și le forfecară,
De vârf le-aplecară
Din rădăcini le uscară,
Dela gâtul (cutăruia) secară,
Și a rămas (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca argintul strecurat,
Cum Dumnezeu l'a lăsat.
Descântecul dela mine
Leacul dela Dumnezeu.

De Gușter

Dureri în gât. (Crup difteric).
Cu o para găsită în luna lui Martie se taie
capul unui guștere care ar ieși în această lună.
Capul se păstrează punându-se să se usuce.
Când se prezintă un caz de o astfel de
boală, se pisează capul de guștere uscat,
prefăcându-l în praf, care se pune în apă, să
descântă și să dă bolnavului să bea.

Gușter înveninat,
Gușter pelinat,
Gușter de nouăzeci și nouă feluri,
Cu limba te-am descântat,
Rădăcina țî-a săcat.

De Suldumași

– *Auzit dela baba Linca din Bechet* –

Voi, nouăzeci și nouă de aplecate,
Înflocoșate,
Înflocoșei,
Nu-l înăbușiți,
Clăbușiți
Pe (cutare).
Ieșiți din creerii capului,
Din fața obrazului,
Duceți-vă în sfârcurile țarilor
Și în coadele mărilor.
Țăsați
Și plecați
Că (cutare)
N'a știut să vă cinstească
Și socotească.
Și țăsați,
Și plecați,
Și lăsați
Pe (cutare),
Curat,
Luminat,
Ca stelele după cer.
Ca roua depe câmp,
Ca ormuzul înșirat
Și ca orzul răsfirat.

De suldumaș baba descântă astfel: Pune 3,
5 ori 9 moleți în capul copilului și cu un piepten
țigănesc îi plimbă. Dacă mor acești moleți e
semn că copilul are leac, după aceea pune aluat
de făină cu oțet, izmă și cu usturoi în regiunea
stomacului copilului, legându-l cu un brâu.

De Sârdumași

Nouăzeci și nouă de sârdumași,
Nouăzeci și nouă de moleți,
Voi să ieșiți lui (cutare), –
Din creerii capului,
Din sfârcul nasului,
Din piele,
De sub piele,
Din oasele toate,
Cu grețurile voastre,
Cu scârbele voastre,
Cu oticniturele,
Și vărsăturile,
Să vă duceți,
În zări fără seri,
În coade de mări,
C'acolo v'adastă,
Cu mesele întinse,
Cu făclii aprinse....
Voi beți și ospătați
Și pe (cutare) l' lăsați
Curat,

Luminat,

Ca steaua 'n cer,
Ca roua 'n flori,
Ca Maica Precista ce l-a făcut.
Descântecu dela mine,
Și leacu dela Dumnezeu.

(Boală caracterizată printr'o indispoziție generală, pierderea vioiciunii obișnuite – și o slăbire progresivă).

Descântecul de sârdumași, se face asupra unor viermi „moleți“, care se descântă în capul copilului cu un pieptene – apoi se sdrobesc și se vâra în nările nasului.

Se mai descântă într'o oală cu apă, cu care s'a imprimat în cernise nouă urme cu fundul oalei; din aceste urme se ia cu nouă instrumente ce se întrebuințează în casă, ca: foarfece, clește, vâtrai, pepten etc. o mică cantitate de cenușe, care se pune în apă, apoi se face descântecul și se dă bolnavului să bea de trei ori.

De Plămădit

– *Auzit dela Stanca Ion Greco din Mălăești* –

Cioc, boc
Cioc, boc.
– Ce ciocotești ?
Ce bocotești ?
– Nu ciocănesc,
– Nu bocănesc,
Inima lu (cutare) plămădesc.
Cum se plămădește fagurele de miere,
Cum se plămădește-aluatu 'n căpistere,
Cum se plămădește merele în măr,
Cum se plămădește perele în păr,
Cum se plămădește varza în grădină,
Cum se plămădește oul în găină;
Așa se plămădește inima lu (cutare)
Să rămâie curat
Cum Dumnezeu l-a lăsat.

De Plămădeala Inimei

– *Auzit dela baba Linca din Bechet.* –

– Linco, ce ciocănești ?
Ce bocănești ?
– Inima (cutăruia) să o plămădesc.
Cum se plămădește
Pâinea 'n căpistere,
Și fagurii de miere,
Și vița la vie,
Și varza 'n grădină,
Așa să se plămădească inima (cutăruia).
Plămădeala inimei, se face cu o cocă de făină de grâu, punându-se într'însa: oțet, usturoi și izmă. După ce a descântat, leagă pe cel descântat peste stomac cu un brâu.

De Pureci

– *Auzit dela un călător, în etate de 70 de ani* –

Am înfipt cuțitu 'n pâine;
Cum se strâng peștii la leasă
Așa să fugă
Purecii din casă,
Și din tot locu,
Unde omu locuiește
Și unde vite dorm,
Că eu cu cuțitu v'am tăiat
Și în pâine v'am băgat,
Și 'n răspântie v'am dus
Acolo să trăiți,
Acolo să vecuiți
Și pe aici să nu mai fiți.

Se ia o pâine caldă, – se înfige cuțitul și se zice de 3 ori.

De Pus Cuțitul

– *Auzit dela Leanca Patru Bănică din Bistrețu.* –

Tu, cuțițe
Răscuțițe,
Cu patruzeci de-ascuțițe.
Eu te înfig
Și te răsfig,
În piele,
Sub piele;
În creier,
Sub creier;
În ochi,
Sub ochi;
În nas,
Sub nas;
În limbă,
Sub limbă;
În inimă,
Sub inimă;
Să-mi dai stare a sta,
Mâncare a mânca;
Vorbă a vorbi,
Nici somn a dormi,
Până nu l'oi omorâ.
Să crape, să pleznească
Și să nu mai zăbovească.
Eu te-am înfipt
Și te-am răsfipt,
Tu să te înfigi
Și să te răsfigi,
Să crape, să plesnească,
Și să nu mai zăbovească.
Eu te-am înfipt
Și te-am răsfipt.
Că eu pui soroc de foc
Să nu mai stea în loc.
Să vie cu gura căscată,
Cu limba uscată

Până la mine la vatră.
Că eu pui nouă cărbuni,
Ci nu pui nouă cărbuni,
Ci pui nouăzeci și nouă de gărgăuni,
 Să-l miște,
 Să-l muște;
Să-mi dea stare a sta,
Mâncare a mânca,
Vorbă a vorbi,
Până la mine n'o veni (sau la cutare).
Să treacă prin fete frumoase,
Prin neveste grase,
Ca prin niște vii culeasă,
Să vie la mine acasă.
Când cu mine o vorbi,
Când cu mine-o tăinui,
Inima ș'o potoli.

Se descântă Marți seara spre Mercuri, Joi spre Vineri și Sâmbătă spre Duminică. Se ia un cuțit găsit cu alama galbină. Se dă la nouă mirese de se cunună cu el. Se ia acest cuțit și se înfige într'un pui de găină viu. Tot viu, puiul este pus sub țestul ars ca și vatra, prin aprindere de propte dela gard și așchii răsărite din topor; apoi lasă țestul ars pe el și-l înăbușește (arde de viu). Aceasta cu scop de a omorî pe cel care îi pune cuțitul, că odată cu puiu, moare și acela.

Însă dacă vrea să nu-l omoare, ci numai ca să-l facă să vie unde îl chiamă, îi descântă cu aceleași cuvinte, și cuțitul nu-l mai înfige în pui, îl înfige în vatra focului sigur, sau după ușe, bătându-l cu podul palmei.

În tot cazul, cuțitul se unge pe gură cu seu plesnit, luat dela animale plesnite.

Se ține înfipt până ce i se realizează dorința și în urmă îl desfige.

De întors Cuțitul

– *Auzit dela Catrina Barba I. Voinea, din Raeți* –

Cuțit, încuțitat,
Cuțit cu nouăzeci și nouă de săgeți,
Cuțit cu nouăzeci și nouă de dureri,
Cu nouăzeci și nouă de injunghieri.
Vivor, învivorat,
Vivor, însăgetat,
Să ieși de după cap,
Din umerii trupului,
Din jugul gâtului,
 Din ochi,
 Din sprâncene;
 Din inimă,
 De sub inimă;
 Din ficați,
 De sub ficați;
 Pe (cutare) să-l lăsați,
 Curat,
 Luminat,

Cum Maica Precista l'a lăsat.
Că de ești dat cu o mână,
Eu te întorc cu două;
De ești dat cu două;
Eu te întorc cu trei... (etc.)
De ești dat cu nouă,
Eu te întorc cu zece
Și să crape,
Că de aici nu mai este.
Tu să crape și să piei,
Cât ai zice bob de mei.

Pentru bolnavi cu dureri violente, în orice parte a corpului, apăsând pe bolnav, – mai ales la păs, – cu un cuțit, busuioc și crucea, ținute în mâna dreaptă.

De întors Cuțitul

– *Auzit dela Leanca Pătru Bănică, din Bistrețu* –

Eu plecai pe cale.
Pe cărare,
Mă întâlnei cu Maica Precista în cale
Venea și mă cuvântă,
Și la descântec descurcă,
De fiece boală avea.
De-ar avea cuțit în cap,
Să veniți la cuvântat.
C'ar fi cuțit latinesc,
 Ovreesc,
 Turcesc,
 Românesc
 Nemțesc,
 Grecesc,
 Țigănesc.
Ori o fi cuțit cu brâncă,
Ori o fi cuțit cu isbit,
Ori o fi cuțit cu înțepat,
Cu viforu, cu viforoaica,
Cu brânca, cu brâncoaica,
Cu zmeu, cu zmeoaica.
Măi, cuțite blestemate,
Peste nouăzeci de sate,
Pe unde focul umblai,
Că nimic nu căpătai !
Cuțitul se întuneca,
Dela (cutare) pleca.
Cu dreapta îl descântai,
Cu gura îl cuvântai: –
 Din creer,
 Din cap,
 Din obraz,
 Din mâini,
 Din inimă,
 Dip piept,
 Din spate
Și din oasele toate. –
 Și rămânea (cutare),
 Curat,

Luminat
Ca argintul strecurat
Ca steaua în cer,
Roua în câmp,
Ca ziua, când s'a născut.
Descântecu meu
Și leacu dela Dumnezeu,
Și la Maica Precista,
Că e mai puternică ea.

Se descântă de Marți până Vineri, adecă:
Se ia o sticlă cu 2 – 300 gr. rachiu de drojdie, se
duce la vrăjitoare, și aceasta îl oprește la ea de îl
descântă Marți seara, Mercuri, Joi și Vineri, de
câte trei ori în fiecare zi, și Sâmbătă până a nu
răsări soarele, se duce, – cel cu sticla, – plătește
vrăjitoarei și iea rachiul, și-l bea tot.

Întors de Cuțit

– Durere în piept ca aprindere, (junghiuri) –

Cuțit alămat,
Cuțit cununat,
Cuțit cumpărat,
Dela Lambru din Țarigrad,
De trei ori te-am cununat,
Nici-o slujbă nu ți-am dat,
Numa'n teacă te-am purtat,
Dar azi într'o zi mare,
Îți dau o slujbă tare,
Să umbli să reușești
Leacul omului să-l găsești.

(Face cu cuțitul o cruce pe pieptul
bolnavului).

De l'o pune lui (cutare)
Pe vatra focului,
În ocnia podului,
În grindă,
În tindă,
În talpa pătului,
În mușuroi,
De cârtițoi,
În măciulia țestului,
În gaura sulului.
Tu să-l găsești
Să-l momești.
Să fugă cu soroc de foc,
Să nu mai stea în loc.
Maică curată,
Luminată.
Dupe (cutare)
La apa lui Iordan,
La fântâna lui Adam.
Și-l spală pe față,
Pe brațe,
Pe dalbă peliță.
Să rămâie (cutare)

Curat,
Luminat,
Ca steaua'n cer,
Ca roua în câmp,
Ca Maica-Precista,
Ce l-a făcut.
Maică Mărie
Sfântă Mărie
Descântecul dela mine
Și leacul dela Dumnezeu.

De întorsul Cuțitului

– Auzit dela baba Rada Raceanca din Damian –

Cuțit din pământ,
Cuțit de sub pământ
Cuțit din sfinte cu băntuială,
Cuțit din sfinte cu rătuteală, –
Cuțit cu nouăzeci și nouă de cuțite,
Cuțit cu nouăzeci și nouă de ascuțite:
Voi, cuțitelor să vă desfigeți,
Voi, să vă frângeți
Dela (cutare) din furca pieptului,
Din grumazii gâtului,
Din creștetul capului,
Din sgârciul nasului; –
Că de-o fi dat de mână de om,
Eu i-l întorc cu două ;
De-o fi dat cu două,
Eu i-l întorc cu trei;
De-o fi dat cu trei,
Eu i-l întorc cu patru;
De-o fi dat cu patru,
Eu i-l întorc cu cinci;
De-o fi dat cu cinci
Eu i-l întorc cu șase;
De-o fi dat cu șase,
Eu i-l întorc cu șapte;
De-o fi dat cu șapte,
Eu i-l întorc cu opt;
De-o fi dat cu opt,
Eu i-l întorc cu nouă;
De-o fi dat cu nouă,
Eu i-l întorc cu zece;
Din zece nu mai trece.
I l'a dat cu vârș și afânat.
Eu i-l întorc cu vârș și îndesat,
Să se ducă la casa cui l'a dat,
Că nu e păcat.
Aci să vie popii să citească:
Ale spovedaniei
Și ale grijaniei.
Că de o fi din mână de om,
Să se ducă în coadele mărilor.
Acolo să pălătuiască,
Acolo să lăcuiască
Dela (cutare) să se părăsească.
Să se ducă în calea vântului,
În boarea pământului,

În raza soarelui.
Să iasă din inimă,
Inimă de vidră,
Și dela cap,
Cap de șteap.

La picioare șade Maica-Precista
În picioare,
Și la mâna dreaptă:
Cruce de aur.
Să se potolească,
Să se părăsească,
Cum se potolesc popii, din biserici, –
Fetele mari, dela horă
Și oamenii dela moară
Și toate păsărelele
Pe toate rămurelele.
Să se risipească toate durerile,
Toate țăpile,
Toate junghiurile
Toate fiorele.
Să rămâie (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca poala Maichii-Precisti scuturat;
Ca steaua din cer,
Ca roua din câmp.

Să descântă cu cuțit cununat, ținut cu vârful
în jos în apa dintr'un vas. Se ține cu vârful
degetelor în capul mânerului cuțitului, să nu cadă
fără a apăsa; și dacă cuțitul se învârtește în
timpul descântecului, este proba cea mai sigură
că bolnavului s'a pus cuțitul.

Se aprinde tămâie și o stinge în acea apă,
pe care o bea bolnavul și se spală pe unde are
durerea.

Se întrebuințează la bolnavii cu dureri
violente, în orice parte a corpului.

De întors

– *Auzit dela Floarea Nicolae Abagiu, din Goești.* –

– Bună ziua Stanco, apă mare,
Șezi !
– Nu am venit să șez.
Am venit să spăl pe (cutare).
Eu nu îl spăl de (tină) trină
De rutină;
Eu îl spăl de amețeală,
De sfârșală,
De dătături,
De urâciuni
Dacă o fi la (cutare)
Din Dumnezeu boala, –
Dumnezeu să-și aducă aminte.
Boala să i-o iea;
Leacul să i-l dea
Iar dacă o fi

Din zile greșite,
Zilele bune,
Să se adune,
Să-și aducă aminte de (cutare),
Boala să i-o iea;
Leacul să i-l dea.
Să rămâie (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca steaua în cer,
Ca roua în câmp.
Ca ziua în care s'a născut.

Se descântă într'un pahar cu apă
neîncepută, cu trei fire de busuioc și un ban de
argint. Cu apa se spală și bea, busuiocu îl
poartă la brâu persoana care și-a întors; iar
banul îl ia descântătoarea zicând că: „ce a fost
rău, s'a pus pe ban“.

De întors

– *dela Paraschiva Gh. Alexandrescu din Craiova* –

– Bună dimineața, Stanco, apă mare,
– Mulțumesc dumitale (cutare). Șezi.
– N'am venit să șez
Și am venit să spăl pe (cutare).
Dar nu-l spăl de tină,
De rugină;
De smoală,
De oală,
De căldărușe,
De cocleală ;
Și am venit să-l spăl de amețeală,
De sfârșală,
De junghiuri de cuțite
Ascuțite.

II

De-o fi la (cutare):
Amețeala,
Fârșala,
Junghiurile,
Cuțitele,
Urâciunile,
Scăldaturile, –
De-o fi din Dumnezeu,
Doamne,
Doamne,
Aduți aminte de (cutare).
Boală să i-o iai;
Leacul să i-l dai.
Sau de-o fi la (cutare).
Amețeala,
Fârșala,
Junghiurile,
Cuțitele,
Urâciunile

Dătăturile
Scăldaturile,
Făcăturile,
De-o fi din zile greșite,
Zilelor,
Bunelor,
Aduceți-vă aminte de (cutare).
Boala să i-o luați,
Leacu să i-l dați.

III

Dar de-o fi dela (cutare):
Amețeala,
Fârșala,
Junghiurile,
Cuțitele,
Urâciunile,
Scăldaturile,
Dătăturile,
Făcăturile, –
De-o fi din sfinte,
Sfintelor,
Bunelor,
Veniți line ca apa,
Dulci ca mierea,
Și bune ca pâinea,
În treacăt să treceți
Aminte de (cutare) să vă aduceți,
Boala să i-o luați;
Leacu să i-l dați.

IV

De-o fi la (cutare):
Amețeala,
Fârșala,
Junghiurile,
Cuțitele,
Urâciunile,
Făcăturile,
Scăldaturile,
Dătăturile, –
De-o fi din nașe
Din moașe,
Din ghigoneasă,
Din preoteasă
Din fată,
Fată bătrână, –
Cine i-a dat (cutăruia), –
I-a dat nesărate,
Nepipărate,
Neardeiate
Și fără vârș și îndesate.
Și eu i-le întorc :
Sărate,
Pipărate,
Ardeiate
Și cu vârș și îndesate.

Cine i-a dat (cutăruia),
I-a dat cu una, eu îi întorc cu două;
I-a dat cu două, eu îi întorc cu trei;
I-a dat cu trei, eu îi întorc cu patru;
I-a dat cu patru, eu îi întorc cu cinci;
I-a dat cu cinci, eu îi întorc cu șase;
I-a dat cu șase, eu îi întorc cu șapte;
I-a dat cu șapte, eu îi întorc cu opt;
I-a dat cu opt, eu îi întorc cu nouă;
I-a dat cu nouă, eu îi întorc cu zece;
I-a dat cu zece, eu îi întorc cu unsprezece;
Dela unsprezece, nu mai trece.

Eu cu torcătorul le-am întors.

Cu mătura le-am măturat

După trupul (cutăruia):

Toate urâciunile,

Toate făcăturile,

Toate băntuelile,

Le-am depărtat.

Și strânsei după trupul (cutăruia)

Toate junghiurile,

Toate cuțitele,

Toate făcăturile,

Toate scăldaturile,

Și le făcui colac,

Vârcolac,

Și le pusei în căruță de olac

Și le trimesei din sat în sat, în vad

Pană la casa ălii de i-a dat,

Pe ea s'o urască,

Pe ea s'o băntuiască

Pe ea s'o amețească

Și pe (cutare) să o lase,

Curată,

Luminată,

Ca steaua din cer,

Ca roua din câmp,

Ca ziua ce s'a născut,

Că nici o vină n'a avut.

Se pune apă neînceptută, într'o sticlă de un litru. Apoi un praf de sare, unul de ardei, mălai, piper, și se ia un fir de mătură, se măsoară talpa piciorului drept cu el, și pe urmă se zice des-cântecul de mai sus.

De Adus

– Auzit dela Paraschiva Gh. Alexandrescu, Craiova. –

– Bună sara, pelin mare,

Domn mare. –

– Mulțumim dumatile, (cutare),

Șezi !

– Nu am venit să șez.

Și am venit să scot

Patruzeci și patru de draci ai tăi.

Tu, cuțit alămat,

De țigan tornat,

De popă cununat,

De lăutari cântat,
De mireasă și ginere jucat,
Nici o slujbă nu ți-am dat;
Dar astă seară, în seară mare,
Să mă folosești iute și tare.
Și tu argint, argințel,
Cum ești de curat
Și luminat, –
Așa să fie vorbele mele
De curate,
Luminate.

Tu, Sarsan cel mare.
Care faci slujba iute și tare,
Te sorocesc cu soroc de foc: –
De astă seară să pleci,
Să nu mai stai în loc.
Să te faci zmeu, cu ciocul de fier,
Cu aripele de oțel
Și cu coada de foc.
 Și voi, înșelătorilor
 Și amăgitorilor,
Eu vă sorocesc,
Cu soroc de foc,
De-astă seară să plecați,
Să nu mai stați în loc,
Și vă duceți să umblați
 Cruciș
 Și curmeziși
Și în lung și în lat,
Și aicea la noi în sat,
Până ați da peste (cutare).

Cu ciocul să-l ciocăniți
Cu aripele să-l plesniți
Din somn să-l pomeniți
Și la (cutare) să-l porniți.
 Să nu-i dați a sta.
 Să nu-i dați a mânca.
 Cină, a cina.
Până la (cutare) n' o pleca.
 Odihnă a se odihni,
Până la (cutare) n' o veni.
 Somn a dormi,
Până la (cutare) n' o porni.
 De o fi la masă, –
 Să dea sub masă;
 De o fi în pat, –
 Să dea supat;
De o fi legat în lanțuri, –
Toate să se deslege,
Și la (cutare) să plece.
 Și voi, înșelătorilor,
 Să-l înșelați.
 Și voi, amăgitorilor,
 Să-l amăgiți,
Și la (cutare) să-l porniți.
 Și tu, Sarsan cel mare,
Care faci slujba iute și tare,

Te sorocesc, cu soroc de foc,
De astă seară să plecați
 Să nu mai stați
 În loc.
Că eu vă dau de cheltuială: 1000 de lei;
De dimineață:
 O rață;
De prânz:
 Un mînz;
De amiază:
 Un cal breaz;
De cină:
 O găină.

Acest descântec este pentru cine vrea să-și aducă soțul, ori soția înapoi acasă. Se întrebuițează un cuțit cununat. Când se descântă descântecul, persoana se desbracă în pielea goală, lasă părul pe spate și iasă afară din casă pe la miezul nopții (la cumpăna nopții) cu „cuțitul cununat“ și cu „banu de argint“ și descântă la „pelin“, lăsând „cuțitul“ înfipt și „banul de argint“ la rădăcina pelinului.

După trei zile, vine acela care face pe numele lui.

De Întâlnit

– *Auzit dela Fira Marin Șerban din Bistreț* –

De-o fi întâlnit de vânt.
De-o fi întâlnit din soare,
De-o fi întâlnit din scăpătat de soare,
De-o fi întâlnit din răsărit de soare, –
 Să fie iertat,
 Lăsat,
 Vindecat
Cum Dumnezeu l'a lăsat.
Și să rămâie (cutare)
 Curat,
 Luminat
Ca argintul strecurat.
Ca roua în câmp,
Ca stelele în cer,
 Din gura mea
 Din limba mea, –
Leacu dela Maica-Precista.

Se descântă în apă, luată dela fântână și neînceptută, (gustată), ca 200 grame și se pune un fir de mătură din grădină în sticlă, și se duc la vrăjitoare.

După ce descântă, se duc acasă, se afumă cu firul acela de mătură la care adaugă, la pus pe cărbuni, și un bob de tămâie. – După ce s'a afumat, gustă de trei ori din apa aceia și în urmă o bea pe toată.

Se poate descântă în toate zilele.

Cu Bobii

– *Auzit dela Fira Marin Șerban din Bistreț* –

Patruzeci și unu de bobii,
Patruzeci și unu de frați,
Într'o cămașe îmbrăcați,
Cum ați ști să îmi dați,
Și de gândul lui (cutare) să-mi aflați.
Dacă s'o face bine
Și s'o îndrepta,
Și i-o părea bine,
Că s'a vindecat,
Să-mi dați temeiu pe-nouă
La inimă-două.
Să vă deschideți în drum și în prag,
Să văd bine că o să-i treacă;
Iar dacă nu,
Să dați temeiu
În unu și în doi,
Și nimic de voi
Să văd bine că nu-i mai trece.
Descântecu dela mine
Leacu dela Dumnezeu și dela Maica Precista.
Se dă cu bobii numai Mercurea și Vinerea.
În celelalte zile nu dă, că n'o lasă sfintele.
Acest descântec are 440 de boabe de
porumb, după zisa sfințelor, însă nu se dă decât
cu 41 de bobii.

De dat cu Bobii

– *Auzit dela țiganca Maria Mihai din Ristache* –

Patruzeci și unu de bobii,
Patruzeci și unu de frați,
Cum știți de înverziți
Și încolțiți,
Lumea să hrăniți;
Așa să știți
Și să ghiciți
Gândul lui (cutare).
Dacă o veni,
Dacă vine Marți,
Să-mi dați:
Temei de nouăsprezece
La inimă douăsprezece.
Să văd bine,
Că vine.
Dacă nu o veni,
Să-mi dați:
Temei pe nouă
La inimă două,
Să văd foarte bine,
Că el nu mai vine.
Țiganca uitându-se la bobii, cum se așează,
zice: – „Uite mi-a dat temeiu de nouăsprezece, la
inimă doisprezece, să știți că vine cutare. – Dacă
îmi dă bobii temeiu pe nouă, la inimă două, nu
veneă. – Uite, – mi se arată mie, că ai să faci o

călătorie cu câștig, pe un drum de sară. Mult
bine faci și mult rău îți auzi. Ești dat la cântări,
și ai să găsești niște bani; drumul ăsta este cu
bucurie și cu folos. – Uite, – mi se arată, că o
femeie gândește la d-ta, și ai să te întâlnești pe
drum de sară cu ea. – Mi se mai arată că ai un
serviciu și nu îți merge cum gândești. – În fine,
termină cu spusul ca să pui la „baba“ un ban de
argint, ca să întorcă „baba“ – și va merge bine,
va câștiga acela căruia i-a întors, în apă
neînceptută. Cu apa se spală; iar banul îl ia
„baba“, – c'ășa e bine.

De Dragoste

– *Auzit dela baba Rada Răceanca din Damian* –

Dragoste împreună,
Dragoste de noapte,
Dragoste de ziua, îi pusei lui (cutare)
Între umerei,
Doi luceferei,
Să cate toată lumea la ei
Îi pusei în piept soarele,
Și în spate luna,
Să cate la (ea-el) toată lumea.
Fluerai,
Buciumai,
Toată dragostea o adunai
Pe trupul (cutăruia) o pusăi
Și o grămădii să cate
Toată lumea la (cutare),
Mai vârtos (cutare),
Îi pusei, împrejur de poale, stele,
Cari mai de cari lucitoare,
Să cate toată lumea la ele
Mai vârtos (cutare).
Fluerai,
Buciumai,
Toată dragostea o adunai.
Din toate florile,
Din toate izvoarele
Pe trupul (cutare) o pusai
Și-o grămădii,
Să cate toată lumea în gura (lui-ei).

Se descântă în busuioc din cel dela
Bobotează, luat din mâna popii, când umblă
prin sat în ajunul acelei sărbători, care busuioc
se pune într'o oca de apă neînceptută, ori miere
mai bine, pe care i-o dă pe neștiute celuilalt a o
bea; ori i-o pune în mâncare; dacă e miere,
unge pe cutare, cu ea, pe haine.

De Dragoste

– *Auzit dela baba Rada Răceanca din Damieni* –

Mă sculai,
Mă siminical,
Sufând și chirând.

M'a urât maica,
 M'a urât taica,
 M'a urât toată lumea,
 Dela răsărit, la apus,
 Mai ales scrisa, ursita,
 Dela ursători ursată,
 Dela Dumnezeu sfântu dată.
 La noapte, în vis să te visez,
 Măine vie să te văz,
 Să te cunosc.
 O să arunc o bazma pe coș;
 Tu să te faci un cocoș
 Cu patruzeci și patru de aripi.
 Cu patruzeci și patru de ghiară,
 Cu patruzeci și patru de ciocuri,
 Cu patruzeci și patru de coade.
 Cu ciocul să-l ciocniți,
 s'o ciocniți,
 Cu aripele să-l plesniți,
 s'o plesniți,
 La (cutare) să-l porniți;
 s'o porniți;
 Cu ghiarele să-l sgâriați
 s'o sgâriați
 La (cutare) să-l mânați
 s'o mânați
 Pană la (cutare) în vatră să-l aduceți,
 s'o aduceți,
 Și după urmă să-l împingeți.
 s'o împingeți.
 Să vie cu gura căscată,
 Cu limba ardicată,
 Cu buza crăpată,
 De sânge închegată.
 Lui (cutare) să-i se aprindă
 Picioarele în ciorapi,
 Ciorapii în picioare;
 Brâul pe șale,
 Șalele pe brâu;
 Ismenele în c....,
 C... în ismene;
 Spinarea de cămașe,
 Cămașa de spinare (la bărbat)
 pe trup (la femeie)
 Capul în căciula (la bărbat)
 basma (la femeie)
 Căciula de cap.
 Basma de cap.

Pe o cărămidă nouă, se face chip de om
 ce-l însușește scrisa, scrisul, și descântând, se
 tot înțeapă cu cuțit cununat acea cărămidă
 (chipul). Se face, seara, pe vatra focului.

După terminare, se învește cărămida în
 foc, zicând:

Focule, eu nu te 'nvălesc să te stingi;
 Ci te 'nvălesc să te-aprinzi;
 Să se aprinză inima

În scrisa, scrisul (cutăruia),
 Și să vie peste dealuri,
 Peste văi, prin mărăcini,
 Prin ciulini;
 Prin sat,
 Fără sfat;
 Prin câini,
 Fără ciomag;
 Prin lume,
 Fără vorbă;
 Prin vii neculese;
 Prin fete frumoase;
 Prin văduve grase.
 Să vină, țipând,
 Și chirăind;
 Să nu-i dea a sta;
 Să nu-i dea a mânca,
 Până la scrisa lui n'o pleca.
 ei n'o pleca.

De Dragoste

– Auzit dela Paraschiva G. Alexandrescu, Craiova –

Astăzi, de dimineață,
 Din pat de aur mă sculai,
 Și în toiag de argint mă răzmai.
 Pe ușe poleită că plecai,
 Și dragostile că le adunai
 Și în astă apă le băgai,
 Cu stebila de busuioc le împreunai.
 Și strânsei dragostile
 Dela nouăzeci și nouă de fete mari,
 Dela nouăzeci și nouă de flăcăi rari,
 Le strânsei și le adunai
 Și în astă apă le băgai.

Maica Sfânta Duminică,
 Din cer, că mă auzii;
 Din cer se cobora,
 Și, de mână, că mă luă,
 Și din gură mă întrebă:
 – Ce te olicăi (cutare),
 Ce te vaiți?
 – Cum nu m'ași olicăi ?
 Cum nu m'ași văieta ?
 Că pe mine,
 M'au urât streinii,
 Streinii și vecinii;
 M'a urât și bun și rău
 M'a urât și (cutare) al meu.

– Ia nu te mai olicăi
 Nu te mai văieta,
 Că eu, de mâna dreaptă te-oi lua
 Și în juru lu lordan te-oi băga.
 Și cu stebila de busuioc,
 Peste trupu tot,
 Te-oi spăla și te-oi curăță,
 Și ți-oi lua după cap:

Piei de țap;
Și ți-oi lua după nas:
Piei de ras;
Și ți-o lua după trup :
Piei de lup;
Și ți-oi lua după picioare:
Scuturătură de găină neagră;
Și după tălpile picioarelor:
Nojiță de mătă;
Și ți-oi pune în doi umerei:
Doi luceferei;
Și ți-oi face sprâncene de mir:
Cine în ochi te-o vedea să se mire.
Și să fii auzită și văzută:
Ca un soare,
Când răsare;
Ca bujoru, când înfloare,
Ca argintu, la Domnie,
Ca calu la herghelie
Ca mătasa roșie în prăvălie.
Câți pe dinainte ți'or trece,
Inima, din ei, să sece;
Înainteai lui, când ai băgară:
Mărgăritar înflorit ai revărsa.

Și al doilea plecai,
Și spre soare-răsare că apuca
Și trei inse că întâlneai,
Și de mână că mă luară,
În juru lu lordan mă băgară.
Cu stebila de busuioc,
Peste trupu tot
Mă spălară și mă curățară
Și îmi luară;
După cap:
Piei de țap;
După nas:
Piei de ras;
După trup:
Piei de lup;
După picioare:
Scuturătură de găină neagră;
După tălpile picioarelor:
Nojiță de mătă. –
Una fu frumoasă:
Îmi dete frumusețea ei.
Una fu blândă:
Îmi dete blândețea ei.
Una fu din soare:
Îmi dete strălucirea ei.
Și îmi zise ca să fiu înaintea lui;
Ca lumina soarelui.
Și îmi făcură scaun de ceară:
Cine ochii mi-o vedea,
Să mă iea;
Și îmi făcură sprâncene de mir,
Cine ochii mi-o vedea,
Să se mire;
Și îmi puseră în preajma poalelor,

Nuiele,
Numai stele mărunțele,
Să se uite lumea și țara la ele.
Și tu, să fii înaintea lui,
Ca lumina soarelui.
Ca un soare,
Când răsare,
Ca bujoru, când înfloare,
Ca argintu la Domnie,
Ca calu la herghelie,
Ca mătasa roșie în prăvălie.
Când pe dinaintea mea o trece,
Inima din el să sece;
Gura, când o deschidea
Să-i amoartă în fața mea.
Cum plesnește ou în foc
Și sare în toate părțile, –
Așa să plesnească (cutare)
După ochii mei;
După gura mea;
După mâini, după picioare,
După tot ce am sub soare.

Cum ascultă lumea:
La trasu clopotelor,
La versu păsărilor,
La cântatu cucilor,
Așa să asculte (cutare):
La mine,
La glasul meu,
La râsul meu,
La vorba mea,
La sfatul meu.
Cum plesnește ou în foc,
Așa să plesnească (cutare).
Pe dinainte-mi, când o trece,
Inima, din el, să sece
Și eu să fiu înaintea lui,
Ca lumina soarelui.
Ca un soare,
Când răsare,
Ca bujoru, când înfloare,
Ca argintu la Domnie,
Ca calu la herghelie,
Ca mătasa roșie în prăvălie.
Și altele femei să i se pară:
Păcură, păcurită;
Numai eu să-i par
Frumoasă, strălucită.

De Dragoste

– *Auzit dela Stanca D. Mogoși, din Mogoșești* –

Cu fluierul,
Fluierai.
Cu totâlca,
Totâlcai,
Dragostele le adunai:
Dela oile cu miei,

Dela vacile cu vițeii,
 Dela scoafele cu porci, –
 Dela nevestele cu copii,
 Dela fetele mari cu amanți, –
 Dela nouăzeci și nouă de târguri,
 Dela nouăzeci și nouă de bălciuri, –
 Dela nouăzeci și nouă de munți,
 Le-am strâns,
 Le-am adus.
 Le-am adunat,
 Cu ele, pe ochi, m'am spălat;
 De milă,
 De dor,
 Și de dragoste m'am încărcat...
 Am apucat,
 Prin sat:
 Cu un steag;
 Pe drum:
 Ca un brad;
 Pe uliță:
 Ca o porumbiță.
 Cine mă vedea,
 Cu ochii mă petrecea.
 Ăi din scări,
 Să se suie călări;
 Ăi de jos,
 Să se suie pe gros.
 Cu luna m'am încins;
 Cu soarele m'am cuprins.
 În palme am plesnit,
 În lume m'am vestit:
 Cum se strigă
 Nouăzeci și nouă de ocne
 În țara românească,
 În țara lui vodă: –
 Așa să se strige
 Numele meu:
 De frumos,
 De fălos,
 De drăgăstos.
 În palme am plesnit
 În lume m'am vestit,
 Toate dragostile le-am strâns,
 Toată lumea m'a văzut,
 Toată lumea a plesnit.

Se descântă într'un pahar cu apă
 neîncepută, – luată dela fântână mai înainte de
 a fi luat altcineva, – cu trei fire de busuioc, după
 ce s'a spălat, dimineața se spală cu apa aceasta
 a doua oară; iar busuiocul îl poartă în căciulă,
 de este băiat; iar de e fată, îl poartă în părul
 capului.

De Scrisă

– Auzit dela Paraschiva G. Alexandrescu, Craiova –

Eu mișc stâlpul,
 Stâlpul mișcă gardul, –

Gardu mișcă pământul,
 Pământul mișcă lacul,
 Lacu mișcă pe dracu; –
 Dracu să se facă împelițat,
 Cu ciocu de fier,
 Cu-aripele de oțel
 Și cu coada de foc,
 Și să se ducă
 Să umble cruciș
 Și curmeziși, –
 În lung și în lat,
 Și aicea la noi în sat,
 Până o da peste scrisa (cutăruia).
 Cu ciocul să-l ciocănească,
 Cu aripele să-l plesnească.
 Din somn să-l pomenească
 Și la (cutare) să-l pornească.
 Să nu-i dea a sta
 Să nu-i dea a mânca
 Cină a cina,
 Până la (cutare) n'o pleca,
 Somn a dormi,
 Până la (cutare) n'o porni.
 De o fi la masă,
 Să dea sub masă;
 De o fi în pat,
 Să dea sub pat;
 De o fi legat în nouăzeci și nouă de lanțuri,
 Toate să se deslege
 Și la (cutare) să plece.
 Să treacă prin sat
 Fără ciomag;
 Prin câini,
 Nelătrat; –
 Să-i încingă căciula în cap,
 Capul în căciulă;
 Să-i încingă cămașa în trup,
 Trupul în cămașă;
 Să-i încingă picioarele în ghețe,
 Și ghețele în picioare;
 Să mi-l ametească,
 Să mi-l zăpăcească,
 Și la (cutare) să mi-l pornească.
 Și în vis să-l visez,
 Mâine aeeva să-l văz.
 În vis să vie
 Numele să și-l spuie.

Cine vrea să-și facă pe scrisă, se desbracă
 în pielea goală, își despletește părul și iese afară
 din casă, la ora 12 noaptea și pune mâna pe
 stâlpul gardului, zicând cele de mai sus.

De Însurătoare

– Auzit dela Stanca Ion Grecu din Mălăești –

Stea, stelișoara mea,
 Toate stelele să stea
 Numai a mea să nu stea.

Să umble, în lung și în lat.
Și pe la noi în sat,

Până o găsi:
Pe scrisa mea,
Pe partea mea,
Dela ursitoarea ursită,
Dela Dumnezeu dată
Și spre mine îndreptată;
Să nu aibe loc a umbla,
Nici loc a sta,
Până pe mine m' o vedea
Și pe mine m' o lua.

Se descântă într'un pahar cu apă neîncepută, în care s'a pus trei părți miere și se pune la o fântână unde șade trei săptămâni. La urmă o ia și se unge cu ea, fata, care crede că băiatul e bun, ori că are bogăție, deșteptăciune, frumusețe etc. – Iar de este băiat, el trebuie să facă prin altcineva, pe ascuns, ca fata să fie unsă, fără ca să știe ea. În urmă, se zice, că se naște dragostea între ei.

De Măritat

– *Auzit dela țiganca nomadă Maria Mihai Ristache* –

– Bună dimineața, lină fântână.
– Mulțumesc dumitate, fată bătrână, –
Șezi!
– Nu am venit să șez;
Am venit să-mi dai hainele tale,
Să mă speli cu apă întoarsă,
Să par băieților frumoasă.
Să placă dănacilor,
Ca laptele, pruncilor,
Să le placă bărbaților,
Ca țuica, bătrânilor; –
Să fiu ca soarele, când răsare,
Ca vișinu, când înflore,
Ca un păun pistrițat,
De lume lăudat.
Mă uitai către soare-răsare,
Și văzui nouă cazane,
Cu nouă cuptoare.
În cazan fierbea
Carnea scrisii mele,
Dela ursitori lăsată,
Dela Dumnezeu dată.
O fierbea, o chinuia,
O întorcea, zor îi da,
Până ce pe (cutare) făcea,
Și până la (cutare) o pornea.
Și cum o vedea
De la el nu mai pleca,
Până nu îl înțepa,
Și pe el îl lua.

Se descântă la fântână cu un brâu ce este încins. Se dă ocol fântânei de trei ori cu brâul în mână, și în urmă se încinge cu el. În urmă

îngenunche și zice: – „Doamne, Dumnezeu, ce știi toate, pornește pe cutare să vie ca un taur și să nu plece dela mine până nu m' o lua”. –

Pentru Judecată

– *Auzit dela baba Tița Grăsuleasa, din Sadova* –

Cum s'a întors biciu,
Așa să se întoarcă,
Toate greutatele,
Toate judecățile,
Dela (cutare).
Să se potolească
Judecata și cearta,
Să-l liniștească,
La casa lui să se întoarcă
Nevătămat,
Cu judecata întreagă
Câștigat.

Se fac trei noduri pe „brânișorul” ismenelor și trei noduri pe o legătură dela un taur care se desleagă a treia zi și se descântă ca mai sus. – Acele noduri se bagă în sân sau în buzunar, la judecată și se câștigă procesul. – „Brânișorul” este o sfoară mai groasă pe care se strâng pantalonii de pânză.

Turtele, Prânzurile

– *Auzit dela Dina Milioană, din Sadova* –

Sfintelor românești,
Sfintelor turcești,
Sfintelor ovreești,
Sfintelor nemțești,
Sfintelor letinești,
Sfintelor păgânești,
Sfintelor de noaptea,
Sfintelor din vis,
Sfintelor din întâlnitură,
Sfintelor din răspântii,
Sfintelor din scăldătură,
Sfintelor curate,
Sfintelor necurate,
Voi toate aminte de (cutare)
Să vă aduceți
Și leacul (cutăruia) să-i aduceți.

Se fac Lunea, Mercurea și Vinerea dimineața. – Seara, în ajun, baba face 12 mătăni la icoană și se culcă.

Noaptea, i se arată în vis sfintele și o învață cum să lucreze; ori, ce să mai amestece în lucrarea turtelor pentru vindecarea bolnavului.

Dimineața se ia o oca făină de grâu și apă curată. Se fac șase turte mici; iar când le face semnul crucei (†) în mijloc, cu cuțitul, baba zice descântecul de mai sus. – Una din turte crude, ziua, se dă peste prag unei babe; iar pe cele 5

le coace. – Se pune masa. Pe masă, un cot de pânză nouă. Pe pânza nouă un litru de rachiu; apoi turtele, și pe ele câte o bucată de zahăr.

Se chiamă patru copii la masă, – un băiat și trei fete; li se dă rachiu să bea și dela fiecare se oprește puțin rachiu, în altă ceașcă, pentru bolnav, – provenit din scursorile cestelor din cari beau copii. – Bea și bolnavul acel rachiu strâns.

Din semnul crucei (†) depe fiecare turtă, se ciupe o bucățică de pâine și, din fiecare bucată de zahăr, câte puțin pentru bolnavul, care le mănâncă. – De astă dată încep și copii

a mânca pe a cincea turtă ce și-o împart între ei. Bolnavului i se pune dinainte o pânză curată (un cot), pe care mănâncă, bea și se spală pe mâini și față cu restul de apă dela facerea turtelor. – Această bucată de pânză o spală pe apă curgătoare. – În fiecare dimineață se aduce de către o fată mare, curată, câte trei vase de apă dela fântână. Un vas se pune în casa bolnavului; iar celelalte două se duc la casele vecine. Se repetă de trei ori în zilele arătate.

Se întrebuițează pentru hemiplegie mai ales; unele babe le fac și în alte boale.

OBICEIURI ȘI PETRECERI LA DIFERITE SĂRBĂTORI

Ajunul Anului-Nou

(Luna Decembrie sau a lui Undrea).

Seara se vrăjește. Se strâng băieți, fete, femei, bărbați. Se întrebuințează 9 străchini: 1-a), sub ea, se pune: mărgean; sub a 2-a), piepten; sub a 3-a), oglindă; sub a 4-a), argint; sub a 5-a), pâine; sub a 6-a), sare; sub a 7-a), păr de porc, sub a 8-a), inel; iar sub a 9-a), cărbune.

Mărgeanul, e semnul beției.

Pieptenul, al colțaiților.

Oglinda, al fudulei or frumuseții.

Argintul, al bogăției.

Pâinea, al bunătații.

Sarea, al sărăciei.

Părul de porc, al păroșilor ca porcii.

Inelul, al slăbiciunii.

Cărbunele, al celui la fel cu el.

După ce se termină cu vrăjala, se toarnă, după ce s'a topit, plumbul sau cositorul, în apă rece, formele mai mult sau mai puțin reușite ce se obțin, se interpretează în fel de fel de chipuri, dând naștere la bucurii și la întristări, din partea tinerilor și tinerelor.

Apoi la orele 12 noaptea, fetele, cari vor să-și vadă „scrisa“, se lasă goale, în odăile lor, punându-și o oglindă în față și una în spate; o lumânare în dreapta și alta în stânga; și așa, singure, uitându-se în oglinda cea din față își văd „scrisa“; iar la caz de văd un cosciug cu om mort în el, zic: „că nu mai au scrisă pe lume“, că: „le-a murit scrisa“.

După aceasta se îmbracă și se duc afară, cu un fir de busuioc, pe care îl pun în proptă gardului și-l lasă acolo până la ziua.

Dacă busuiocul are rouă pe el, are și fata noroc, dacă nu, nu.

Copiii și flăcăii, pocnind din bice și sunând din clopote, prin sat, strigă și cântă diferite urări pe la case, unde sunt primiți și cinstiți, în cel mai mare alai.

Pentru fete, ajunul Anului-Nou, are o mare înrăurire asupra măritșului lor.

Unele din ele se descing de brâne și se roagă la stea, ca să le aducă un bărbat după dorința lor, zicând:

Stea, stelișoara mea,

Toate stelele să stea,

Numai tu, nu !

Să te duci în creerul munților,

În fundul mărilor

Și să-mi aduci ursita !

Altele, tot în noaptea de ajunul Anului-Nou, se duc în coșar, la boi, să-și caute norocul.

Dacă găsește boul culcat, fata îi dă cu piciorul, zicându-i:

Hai, mărțan,

Ast an !

Hai, mărțan,

La an !

Dacă se scoală boul lovit cu piciorul din întâia lovitură, înseamnă că fata se va mărită în noul an ce vine; iar dacă boul se scoală la a doua lovitură înseamnă că ea se va mărita pe anul următor, anului nou.

Altele, se leagă la ochi, noaptea, și se duc la gard, pun mâna pe câte un par.

Dacă parul e strâmb, noduros, putregăit, etc. așa va fi și viitorul soț; iar dacă parul e neted și frumos, viitorul soț va fi frumos. Altele pun „stebă“ de busuioc, afară în grădinița prispei și dacă „chida“ cade pe ele, semn bun de măritiș; de nu, nu.

Părinți simt o mare bucurie, când copiii lor strănută ori străfigă în casa părintească în acest timp al sfârșitului vechiului an, în semn că Anul Nou le va merge cu bine. De aceea ei, își încarcă copiii cu multe daruri.

Mai este obiceiul, în ajunul Anului Nou, de a se pune afară 12 cepe, prevestitoare ale celor 12 luni ale Anului Nou.

Cepele ce se vor găsi a doua zi înghețate, prezic timp friguros; apătoase, ploios; uscate, secetos.

Copii umblă cu vasilca și cu plugușorul noaptea.

După ce cu toții și-au dat avânt veseliei lor, sting luminile, își aștern paturile, se fac câteva clipe că dorm; iar după miezul nopții, după

cântatul cocoșilor, se aude, dela unul până la altul:

La mulți ani !
Bine a venit Anul Nou,
Cu aur și cu argint
Și cu sănătate pe pământ !

Anul Nou

1 Ianuarie (Ghenar. – Sfântu-Vasile sau Sân-Văsuiu).

Sorcoveți. – Darea copiilor la grindă. – Colindul cu grâul verde pe tavă.

Colindând din casă în casă, copiii, disdedimează, până pe la 9 ani, sorcovesc cu sorcova, alcătuită dintr'o ramură crăcănată de măr dulce, și înfășată cu bendițe de hârtie subțire și colorată, împodobită cu fel de fel de flori de hârtie, zicând:

La mulți ani!

Apoi, ating cu sorcova spinarea celui care se sorcovește, cu cuvintele:

Sorcova,
Vesela,
Să trăiți,
Să îmbătrâniți,
Ca mărul,
Ca părul
Ca toamna cea bogată.
La mulți ani cu sănătate !

Sau varianta următoare:

Sorcova,
Vesela,
Să trăiți,
Să îmbătrâniți,
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir,
De calomfir;
Tare ca fierul
lute ca oțelul;
Tare ca piatra,
lute ca săgeata
Câte cue pe casă
Ațăți galbeni pe masă;
Câte frunze în frunzar,
Ațăți galbeni în buzunar.
Hâzdâc,
Bâzdâc,
Dă-mi paraua, să mă duc !
Dă-mi paraua și cârnatu,
Să mă mai duc și la altu !

Tot în ziua de Anul Nou se dau copiii la grindă de către moașe.

Darea la grindă constă în ridicarea copilului de către moașe, în sus, la grinda odăii de locuit a casei părintești cu un colac pe cap, cu un sfaț ori, un galben în el, după obiceiul mai din vechime, său cu o monedă de argint sau de aur, sau numai cu simple flori, împănate în el.

După ce moașa îl ridică, după o săcure ori vătrai, la grindă, îl închină: „Să fie tare ca oțelul; să trăiască mulți ani fericiți și să se bucure, să-i sărute cununiile, atât moașa cât și părinții“.

În ziua de Anul Nou, femeile au mai mare înrăurire asupra bărbaților.

Ele au aerul a comanda casa. Soții se supun lor, iar ele își zic îndesinele: „Astăzi este ziua femeilor“.

Dacă moașa mai are și alți nepoți, afar de unul, ei se adună cu părinții lor la moașă acasă și se întind mese de mese rotunde, cu scăunele de lemn, așezate pe patul de lemn al casei, un pat de dormit aproape 20 de persoane pe el.

Nepoții moașei sunt din diferite clase sociale. Ei totuși sunt, în casa moașii deopotrivă cu toții.

Moașa îi așază pe 2 – 3 perini, umplute cu paie sau cu lână, brodate cu figuri de cățel, miel, ori fetiță de țaran etc.

Când stau cu toți roată la masă, în loc de șervete, li se întinde câte un peșchir (prosop, ștergar), care ocupă loc la câte 3 – 4 persoane.

După petrecerea din această zi, care durează și pe a doua zi, cu toții, se înapoiază pe la vetrele lor în săniile lor albe, îmbodobite la spate cu un chilim, caii cu clopoței și strigând pe tot întinsul drumului albit de zăpadă: „Să trăiască moașa ! să aibe parte de nepoți !“

Ele împreună cu moașele își împart daruri (plocoane) după datinele vechi; iar femeile cu copii de dat la grindă, își păstrează pentru a le da în schimb, la această sărbătoare moașelor, carne de porc dela Ignat, ca: mușchi, limbi, trandafiri, cârnați, piftii, etc. o ploscă de vin și un clondir cu țuică îndulcită cu miere sau cu zahăr.

Grâul verde pe tavă face parte iarăși din vechile obiceiuri strămoșești.

O grupă de oameni colindă cu grâul verde așezat pe tavă, prin sat pela consătenii lor, ca să le ureze într'u mulți ani sănătate și bogăție; rod, spor și berechet la holde și la tot ce privește munca câmpului.

Ajunul Bobotezei. – Bobotează însemnează redeșteptarea credinței, pe care noi o păstrăm de când Cristos s'a botezat.

Ajunul Bobotezei, prepară sfințirea apelor. La miezul nopții cerurile, după credința poporului, se deschid.

Fetele se duc la fântână în zori de zi. Umplu vasele de 3 ori și ocolesc fântâna cu vasele pline; se desbracă și se scaldă, sau se stropesc cu apă una pe alta.

Busuiocul ce-l iau dela popa cu botezul, din dimineața ajunului, fetele îl pun sub strașina casei. De cade chidă pe el, înseamnă că au noroc în măritiş; iar de nu, nu.

Altele, tot pentru măritiş, ies seara cu o mătură în mână în pragul casei, spre a vrăji. Cel dintâi nume de bărbat, care îl aud pe linie, însemnează că viitorul soț, așa se va numi.

Altele, cer busuioc din pământul cu care botează popa și dorm cu el sub cap, în credință că își vor visa viitorul soț.

Preoții toată ziua umblă cu botezul din casă în casă.

Bobotează. – *Botezul Domnului, 6 Ianuarie (Ohenar).* – În ziua aceasta, când apele se sfințesc, dând tutulor „aiasma” cea curățitoare de toate păcatele firei omenești, când însuși fiul lui Dumnezeu se leapădă de Satan, prin faptul botezului, când cerurile stau deschise și Sfântul Duh, în formă de porumbel se pogoară din ceruri, spre a binecuvânta pe fiul născut, iar nu făcut, toată lumea saltă de o bucurie fără de margini.

Fetele și nevestele, tineri și bătrâni, se duc la biserică, sau la locul unde se sfințesc apele.

În localitățile, prin mijlocul sau pe marginea, căroră trec ape, preoții, împreună cu tot satul și autoritățile se cobor în marginea lor cu cele mai mari ceremonii religioase.

În marginea apelor înghețate, se fac copci; iar din ghiața lor se face un fel de altar, compus dintr-o masă și o cruce de ghiață pe ea.

Preoții aruncă crucea în apă, dacă e înghețată, în copci; iar de este desghețată ori unde pe lângă mal, dacă-i apa mare; iar de este mică în mijlocul apei.

Prinzătorii crucei, niște dibaci înotători, sar imediat în apă spre căutarea ei. O caută cu multă sârguință cu toții; iar norocosul care a găsit-o, o aduce ca s'o predea în mâinile fețelor bisericesti.

Apoi, odată sfințită apa, prin faptul botezului în Iordan a Mântuitorului nostru Isus Cristos, toată lumea prinde o nouă sete de viață.

Apa sfințită, aiazma, dă la toți o nouă însuflețire creștinească și împreună cu busuiocul luat din steagul bisericeii, de la popă, și cu anafura, arată la toată creștinătatea că „apele” s'au deslegat.

Marinarii, cari până aci au stat fără lucru, încep să se îngrijască de drumurile lor pe ape.

Aiazma, în sticle și în clondire, luată dela biserică ori de pe marginea apei curgătoare, se duce acasă, se astupă bine, se leagă cu

busuiocul și cu anafura la gât; iar de aci încolo ea rămâne în casă ca cel mai bun talisman de noroc și de curățirea de tot felul de păcate.

Omul nenorocit, se simte, plin de viață și de speranțe, când el gustă în această zi, și când o va mai gustă în tot timpul anului, fără ca această apă să se altereze.

Flăcăii vin la bobotează călări pe caii lor mici și iuți, împodobiți cu scoarțe colorate cu colorile cele mai vii, precum și cu verdeață de flori și șervețele cusute cu flori și fluturi.

Tot în această zi, se mai desleagă cu apele și nunțile, cari se încep din ziua de sfântul Ion și țin până la lăsarea postului cel mare de paști (păresimile).

Aiazma se toarnă în varză și murături pentru a le sfinți în vederea postului. Se mai toarnă și în vasele din cari s'a mâncat carne. Se mai ia și în gură pentru cei ce au obiceiul de a bea, precum și de toți ceilalți ai casei pentru curățirea sufletului de păcate.

În dimineața Bobotezei, până nu răsare soarele, fetele se duc la fântână, umplu vasele și ocolesc de 3 ori fântâna. Apoi varsă apa și umplu vasele a doua oară, zicând că duc apă deslegată acasă.

Sfântu Ion. – *Iordanul – Claca.* – În această zi copiii au obiceiul de a umbla cu o căldărușe cu apă sfințită și a boteza pe locuitori, din casă în casă, pentru care li se dăruiesc bani și alte lucruri.

Obiceiul acesta se numește: „Iordanul”.

Claca, alt obicei, care constă într-o adunare la olaltă a fetelor căroră li se dă de lucru fel de fel de lucrări casnice. La clacă mai vin și flăcăi, ca să le îndemne la lucru și să le facă să râdă prin glumele lor.

După lăsarea lucrului, încing cu toții jocuri naționale, după care se despart, luându-și voioși, perechi-perechi, rămas bun unii dela alții.

Mulți tineri, din acea seară, își aleg viitoarele soții.

Steaua și vicleimul încetează din acea-stă seară.

După Sfântul Ion mai urmează: **Anastasia**, de ciumă; **Sfântu Grigorie**, de ologeală; **Trisfetitele**; **Strădenia**, care se ține în loc de Filipi, pe timp de 3 zile fără a se lucra. – **Haralampla**, iar de ciumă – **Sâmbăta piftiilor**. – **Lăsatul postului de carne.** – **Dragobetele**, împerecherea păsărilor și cap de primăvară. În această zi fetele și flăcăii se duc pe câmp sau în lunci și culeg bozoței, (o floare de culoare verde) și fac dragoste, zicând că fac dragoste ca pasărele.

Lăsatul postului de Paști. – În această zi, este obiceiul ca finii să vie pe la nași cu

diferite plocoane, pentru a'și cere iertare dacă au greșit cu ceva.

Apoi, seara, flăcăii satului, în cete-cete strigă pe la porțile locuințelor, unde sunt fete, dându-le pe față diferite cusururi și capricii, de pildă:

– Aoleo, Mărie, aoleo !
– Ce ți-e, Mărie, ce ți-e ?
– A trimis fata (cutare)
La băiatu (cutare)
Și i-a spus că nu o ia,
Că e țafnoasă...

Ori :

– A trimis băiatu (cutare)
La fata (cutare)
Și i-a spus că nu îl ia
Până nu i-o abate Jiul prin ușe...

Acestea relativ la fete prea pretențioase.

Tot în acest sens, flăcăii se așază unii câte 10, într'un deal și alții 10 într'o vale; iar satul cu fetele prin preajma lor ascultând să vadă, care cum le tachinează pe fete.

Băieții din deal, (către cei din vale)

– Aoleo, măre, măre !

Băieții din vale, (către cei din deal)

– Ce ți-e, măre, ce ți-e ?

Băieții din deal

– Ne-a trimis ai noștri
La ai voștri,
Să-vă luăm fata voastră cea frumoasă,
Într'un leagăn de mătăasă
Să o ducem la moș (cutare) în casă.

Băieții din vale

– Lăsați-o, măre, lăsați-o,
Când o trece pârâul prin ușe
Ca să-i spele p.... de cenușe.

Pe urmă, încep să se tachineze flăcăii ei între ei:

Cei din deal:

Aoleo, măre, măre !
Ce ți-e, măre, ce ți-e ?
M'a trimis ai noștri
Să venim la ai voștri,
Săi luăm flăcăul ăl frumos din casă,
În leagăn de mătăasă,
Să-l ducem la baba (cutare) în casă,

Că i-a venit pârâul de apă în vatră
Să-i spele p.... c...

Cei din vale

Lăsați-l, măre, lăsați-l,
Că masa astă iarnă n'a țesut pânză
Să-i spele p... de brânză.

Pe urmă pleacă cu toții răzînd în hohote, și făcând haz de acei cari au fost atinși cu aceste vorbe, ca să facă clacă la una din fete.

Fetele se adun și ele spre a lucra scărmanat de lână, dărcit, tors etc. iar flăcăii le cântă cu fluierul, cavalul sau cimpoiul, ori din gură și fac fel de fel de glume între ei.

La cântatul cocoșilor dintâi, ies afară din casă perechi-perechi. Băieții își aștern șubile pe jos, în tindă și în preajma casei, și se așează cu fetele să facă dragoste, sărutându-se și îmbrățișându-se spuindu-și fiecare unul altuia, cuvinte dulci de iubire, de speranță și de viitor.

În acest timp, gospodina casei le fierbe lapte dulce în căldare, pe care îl toarnă în dovleți copti, din aceea galbeni, așteptându-i să intre iar în casă cu toții.

După ce intră cu toții, mănâncă lapte cu dovleac copt și își ia noapte bună fiecare dela fată și părinții fetei cari au făcut claca. Apoi perechi-perechi se duc fiecare la vetrele lor, despărțindu-se cu câte un sărutat.

Acest obicei, pecăt e de frumos, pe atât este și de periculos, de oarece dă naștere la multe gelozii și răsbunări criminale.

După lăsatul postului, a doua zi, este **Lunea vaselor**, care însemnează, că vasele trebuiesc opărite cu cenușe și aiesmuite, precum și putina cu varză sau murătorii, ori vadra cu apă etc.

Apa ce provine din spălătura vaselor, femeile o strânge într'un vas; iar jumătate din acea apă, o aruncă seara în calea aceluia care îl crede de vrăjmaș. Jumătatea de apă ce mai rămâne, stropesc semănăturile a doua zi, Marți, care se zice și **Marțea ciorilor**, pentru apărarea de a nu le mânca ciorile.

În ziua de **Mercurea** strâmbă, nu se lucrează de către nimeni, căci este rău de lovitură, adică i se strâmbă gura celui ce lucrează. Leșie nu se face, rufe nu se spală, nu se toarce, nu se gurește pânza, nu se descântă de nici un descântec, decât de brâncă neagră.

Această, brâncă se descântă cu un bob de sare, un bob de tămâie, cu furca în brâu, cu nouă chite de paie bătute de vânt, din arie și legate cu un fir roșu de mătase; sau cu nouă ouă furate și cu nouă pietri albe din pârâu.

După ce se face acest descântec, se aruncă seara iarăși pe pârâu, de unde s'au luat acele pietre.

Joia iepelor este o zi de sărbătoare, de origină foarte veche.

Flăcăii satului ies la câmp și își încurcă cail și iepete. Faptul acesta provine din motivul, că fiecare vrea să-și arate destoinicia, cum și-a putut scoate sănătoase vitele din iarnă.

Femeile nu lucrează nici în această zi, de frica morții vitelor.

Cine are cai și iepete, iar nu lucrează, pe motivul că se pribegesc.

Vinerea omanului sau **Sân-Toaderu**, este iar o zi de sărbătoare, în care nu se face altceva decât că, flăcăii și fetele, se duc împreună, dis de dimineață prin lunci sau prin păduri, cu târnăcoape și sape, ca să sape „iarba mare” zisă și „omanu”. Ei scot această rădăcină și o duc acasă.

Apoi o pun și o fierbe, ca să se spele pe cap, tot de dimineață, mai ales fetele, cu credința de a nu li se încurca părul, cum se încurcă cail prin livezi.

Tot în această zi, mamele fetelor, cari știu dintre ele, ce este „breiul părului”, pleacă seara în spre scăpătat de soare, luând pâine și sare la ele, în căutarea acestei buruieni, tot un fel de rădăcină pentru creșterea părului. În drumule sunt oprite de a vorbi, decât prin semne. Când îl găesc în lunci, sau pe râpe, ori în văi, ele se desbracă în pieile goale, lasă părul pe spate, pun pâinea și sarea deasupra breiului și îl smulg cu toată puterea din rădăcină, care de altminteri este foarte adâncă, până la câțiva metri.

Se zice, că ea pe fiecare an, crește decât un stângen adâncime și trăiește foarte mult. Frunza ei se aseamănă cu frunza brostanului ce crește prin toate grădinile.

Femeile și fetele se spală pe cap cu această rădăcină pusă în apă, ferindu-se a nu le vedea soarele părul în aceea zi, ca să le poată crește un păr frumos și lung.

În **Sâmbăta cailor**, se pune mătura la ușe de cu seara, ca să nu intre în casă duhurile rele.

Femeile, cari au cai în curte, țin de nu torc, de nu coase, etc. de frică a nu li se îmbolnăvi cail sau a sângera.

Dela zântâi de Martie, se începe „**Babele românești**”, cari țin 9 zile.

În aceste 9 zile, fiecare își alege câte o babă. Dacă timpul este bun, este și omul bun la Dumnezeu și va fi sănătos; timpul este rău, este și el rău și nu-i va merge bine. Nu se pune mare teme pe prezicerea „Babelor”.

Tot dela 1 Martie, încep și vrăjitoarele a descânta, a da la lume fel de fel de buruieni pentru curățirea sângelui. Acestea se fac în tot timpul lunei lui Martie.

Fetele primesc din partea părinților câte o pară de argint, legată cu fir roșu, ca dar de mărtisor, pe care o port la gât până la 1 April, în simbolul de a fi frumoase și a nu avea pistrii pe obraz. La 1 April, ele scot dela gât aceste parale și le atârnă în meri înfloriți.

Cei 40 de Mucenici. – Calendarul ortodox scrie în el „40 de Mucenici”; iar poporul mai adaugă în credința lui încă patru și anume: Iuda, Vasile, Grigorie și Ioan.

El motivează adausul acesta de 4 mucenici, de oarece ei erau pe timpul lui Hristos, cei mai credincioși apostoli ai lui, cari umblau cu el pe pământ de vindecau lumea la ochi, dându-le vederi orbilor.

Aceasta se explică și din cele „44” de pahare, cari se beau în această zi; iar nu 40, ca la calendar. Această zi este prăznuită mai mult cu vin și pelin.

Femeile împart la copii „bradoși” unși cu miere sau dulceată. Acești bradoși se mai chiamă și „păpuși de pâine”. Se fac flori pe ele cu țeava de trestie.

Tot în această zi, se strâng mături de la arie, coada șorecelului, cimbru de câmp, aiasmă dela trei case cununate, târate de grâu, usturoi și pelin.

Fetele se duc la biserică și iau flori de acolo, dela Maica Domnului, le aduc acasă și le mai adaugă și sburătură de tăciune, depe foc.

Cu cele de mai sus și cu acestea din urmă, se tămăduiesc cei luați de sfinte. Bărbații, cari se ocupă cu stupăritul de albine, în această zi, retează stupii.

Pentru a feri casa și ograda de șerpi și alte lighioane, se aprinde trențe de cârpă, se mătură ograda, și se aprind gunoaiete.

Apoi, bătând cu vâtraiul pe vatră, femeile zic:

Fugiți șerpilor,
De bătaia clopotelor.

În ziua de cuviosul Alexie, mijlocul păresimilor, se numără ouăle.

Blagoveștenile sau **Buna-Vestire.** – În această zi, nu se lucrează de nimeni. Se mănâncă de obicei pește. Femeile strâng în aceea zi tămâie albă, tămâie neagră, caută o potcoavă pierdută, ca să fie de găsit sau vreun ban de aramă și îl bate în pragul ușii

Tot ce se bate în pragul ușei în ziua de blagoveștenii, însemnează viață lungă și spor în casă.

În această zi nu se descântă de nimic.

Fetele se scoală de dimineață, până ce nu răsare soarele, aduc o bucată de brazdă verde și o pun tot la ușe lângă prag; apoi mai iau pelin și tămâie și le pun la icoană pentru a le păstră la caz de vindecarea copiilor, cari au „Muma

pădurei". Cu ele se afumă copiii bolnavi de această boală, fără descântec, și se sviduesc.

Floriile. – În această zi, flăcăii și fetele se duc din zori de zi dupe culesul sălciilor sau răchitelor.

După ce se încing cu ele, vin acasă, împodobesc casa, gardurile și pun și la cotețul de găini. Apoi se duc la biserică cu restul de răchită pentru a le sfinți popa, ascultând și slujba religioasă până la ieșirea din biserică.

La întoarcere acasă, vin cu răchiți sfințite în mână, pe cari le fac coronițe și le pun la icoană.

Tot în această zi, femeile fiind la biserică, fură fire de mătură dela mătura din biserică, le păstrează pentru cine are friguri, afumându-se bolnavul cu ele.

Babele nu descântă în această zi, căci e rău de pocituri.

Copii colindă prin sat cu ramuri verzi de salcie, urând sănătate și cântând diferite cântece, din casă în casă.

Cu ramura de salcie se încinge la mijloc, pentru dor de șale, cei suferinzi.

Joi-marele (Joia Paștilor). – Pentru a speria copiii sburdalnici, și cari plâng în neștire, se îmbracă câte o femeie cu rochiile pe dos și spoită cu negru pe față vine în casă cu un ciob cu foc, cu călți de cânepă aprinși, burzuluindu-se pe ei cu cuvintele:

Câlțo, călțo, Torsa-i călții ?

Două ouă încondeiete pe perete;

Joimărica să te ierte.

Apoi Joimărica își iea mercial ei: mănăci de post, o oală cu vin și se duce.

Tot în ziua de Joimari, femeile fac colaci, îi duc la biserică pentru a-i face pomană, ca să fie primita înaintea lui Dumnezeu.

Nu se descântă în ziua de Joi-mari. Nu se lucrează că e rău: Vine Joimărica și dă cu ochii pe foc pe cine l' o prinde lucrând.

Tot în această zi, se culege dupe câmp stelnicariță. Cine are stelnițe în casă, fierbe apă cu stelnicariță, (un fel de plantă cu foaia mărunță, care crește prin ogrăzi sau pe câmpuri, în urma seceratului). Se scoate apoi totul din casă, se opărește cu această apă fierbinte.

Se mai iea și „oprituri“ de pe ape sau bălți curgătoare. Cine are scursori de sânge, se scaldă până la genunchi în cea apă cu aceste opraturi și imediat i se oprește scursoarea sângelui.

Vinerea ouălor. – În această zi se duce lumea gătită curat la biserică cu buchete de flori în mână și cu lumânări de ceară, trece pe sub Domnul Cristos, lăsându-și lumânarea și florile acolo.

Se grijesc copii, iar femeile și bărbații se spovedesc și se grijesc.

La întoarcere acasă, femeile iau dela Domnii Hristos flori, pe cari le întrebuițează pe urmă la oameni și femei bolnave de tifos, prin afumarea lor cu ele, spre a le mai ușura boala.

Tot în această zi, se băcănesc ouăle, cu fel de fel de colori și cu cele mai frumoase încondeeturi.

Cu apa în care s'au roșit ouăle, fetele, femeile și unii bărbați, se spală pe cap, în sămbăta Paștilor, ca să fie roșii și sănătoși tot anul.

Nu se descântă.

Paștile. – *Întâia zi.* – Se duce lumea la biserică, ia anafura. Când vin acasă, mai ales fetele în noaptea aceea, pun mâna pe un fier rece, zicând aceste cuvinte :

„Cum nu înădușește fierul și e rece, așa să nu înădușască mâinile mele tot anul la lucru“.

După aceasta, ele ies afară din casă cu mamele lor, se dezbracă în pieile goale, se trântesc jos cu fața la pământ, punând urechia pe pământ, ca să audă ce se petrece în cerul de desubtul pământului nostru, cu credința că acolo este alt Dumnezeu și alta lume. Această credință a femeilor, a dat naștere la trei Dumnezeiri și la trei pământuri: I-a) Deasupra cerului nostru, II-a) În cerul nostru, iar a dea III-a) Sub pământul nostru. Tot așa și cu pământurile.

La caz de aud clopote trăgând și muzica cântând în cerul de sub pământul nostru, se crede că Dumnezeu este în biserică; iar dacă aude cocoșii cântând, Dumnezeu a ieșit din biserică și s'a pogorât pe pământul lui de acolo.

Apoi se îmbracă, intră în casă și le spune și celor din casă aceea ce au auzit.

Cerul este deschis în tot acest timp. Cine moare, sufletul lui intră în rai, iertat de toate păcatele.

Unii oameni, în această zi, au obiceiul de a trece de trei ori pe sub car, pentru a nu-i durea șalele pe vară.

A doua zi și a treia zi se țin petrecerile în șir. Masa nu se ridică de fel.

Dulapurile, scrâncioburile sau țiteicile, se învârtesc pline de băieți și fete, cari, în schimbul acestei distracții, aduc hangului drept plată, ouă roșii și bani.

Proorul și Sfântul Gheorghe. – **Proorul** este ajunul Sfântului Gheorghe. De disdediminează, în ziua de proor, fetele și flăcăii se duc în lunci sau în păduri a culege verdeață, pentru a improora casele și ogrăzile pe la ferești, uși și garduri, în semn de bucurie că primăvara, a sosit.

Noaptea, până în cântatul cocoșilor, căutătorii de comori ascunse în pământ, se iau după arătările de flăcări, ori unde le zăresc. De

le descoperă, ei se îmbogățesc; iar de nu, se aleg cu „oful la inimă“.

Toi în ziua de proor, se îmbrooză și arăturile în contra pasărilor vătămătoare cu o prăjină lungă legată la un cap cu sdrențe făcute în formă de om, puindu-i pe cap o pălărie sau o căciulă, iar într'una din mâinile întinse un ciomag pentru a le speria.

Babele nu descântă decât la copiii, cari sunt bolnavi de bubatul ăl mic, – pojarul.

În noaptea lui Sfântu Gheorghe, oamenii bolnavi, cari sunt luați din sfinte, se duc la *biserica Frâsinet* din acest județ, adică la izvorul tămăduirii.

Dacă nu poate bolnavul să se ducă, îi duce cineva din familie o cămașe de a lui și o oală de Târgu-Jiu cu apă neînceptă dela trei fântâni oarecare, și doarme acolo acel care a adus cămașa.

Dimineața când se scoală, se uită în oală. Dacă găsește ramură de măslin verde în acea oală, e semn de leac; iar dacă găsește pământ, a treia zi moare bolnavul. Tot așa și bolnavii cari se duc în persoană.

Tot în noaptea de Sf. Gheorghe, pe câmp, femeile adună furnigar de-i mari cu ouăle lui, pe care îl îngroapă acasă sub pragul ușii, în spre sporirea casei și a bogăției, zicând: „Cum este furnigarul ăsta ca frunza și ca iarba, așa să fie casa mea îndestulată cu spor și bogăție tot anul“.

Sfântul Gheorghe este sărbătorit cu cele mai frumoase petreceri.

După ieșirea din biserică, lumea se cântărește în cântare mari, împodobite cu verdeață.

Cântărirea aceasta este un fel de control anual al sănătății omului, la ieșirea din iarnă, și pe care numai cântarul îl poate chezașui, dacă s'a mai îngrășat ori a mai slăbit.

Familiile bulgare, din partea stângă a Dunării, adică din țara noastră, își țin și ele datina lor străveche.

Ele nu mănâncă carne de miel până în această zi. Însă de aci, ele fac mai întâi un fel de pomana, împărțind din aceste găтели la săraci, după ce preotul satului le-a dezlegat mâncările.

A noua Joi după Paști. – Poporul ține 9 Joi după Paști, mai ales ziua cea de-a noua, care este rea de lovituri.

Răpoitul țestelor. – În această zi, femeile aduc pământ galben, îi înmoaie și îl joacă în tovărășie cu picioarele. Apoi pregătesc țeste pentru coacerea pâinii sau a mălaiului.

Această zi este aleasă de femei pentru facerea țestelor și au botezat-o așa.

Strodu Rusaliilor. – În această zi nu se lucrează, nu se descântă. Toți poartă pelin și usturoi la brâu.

Tot în această zi, se păstrează pelinul și usturoiul pentru a se da la călușari. Dupece îl joacă călușarii îl păstrează femeile la corlata coșului și cine are bântuială sau este luat din ele se afumă cu acest usturoi și pelin, pentru însănătoșire.

A treia Joi după Paști – A patra Joi după Paști – A cincea Joi după Paști. – Aceste zile se țin și nu se lucrează până la a 9-a Joie.

Constantin și Elena sau Constantinul Puilor. A șeasa Joi după Paști. Această zi se ține de către femei ca să nu le mănânce uliul sau eretele puii.

Înălțarea Domnului sau Ispasul. – Se roșește ouă din nou pentru această zi. Se ciocnește cu cuvintele: „*Cristos s'a înălțat*“, la cari se răspunde: „*Adevărat s'a înălțat*“. (v. Ispas).

Lumea petrece toată ziua și peste noapte unii păzesc afară spre a vedea deschiderea cerului și a se rugă înaintea lui Dumnezeu, pentru sănătate, noroc și bogăție.

A șaptea Joi după Paști. – O țin femeile pentru păzitul câmpului de pasările stricătoare semănăturilor depe câmp.

Rusaliile. – Obicei luat dela Romani, de când cu răpirea sabinelor. – Se întrebuițează fesuri, turbane, brâne, peșchire, costume naționale, opinci cu pinteni sunători și cu fel de fel de panglici tricolore și multicolore; apoi ciomege, băte, cuțițe, pelin, usturoi, busuioc etc.

Pe deasupra lor, fâlfăe un steag alb pe o prăjină înaltă, împodobit cu pelin, usturoi și busuioc, ținut de un port drapel din ai lor.

Există un fel de teamă mare de steagul călușului și chiar de umbra lui. Cine trece pe sub steag și pe sub umbră-i, din întâmplare, se îmbolnăvește imediat „luându-l din Rusalii“.

Această boală se manifestează cu amețeli, cădere la pământ și jucări pe loc întocmai ca și călușarii.

Ca să-i treacă, persoana lovită de această boală, trebuie introdusă în mijlocul călușarilor, cari joc în preajmă-i, iar altcineva o freacă cu pelin, usturoi și oțet.

Dacă în jocul călușarilor cade vreunul din ei jos la pământ, atunci e semn de scularea bolnavului, iar dacă nu cade nici un călușar, bolnavul la 9 zile moare.

Ca drept răsplătă la însănătoșirea bolnavului, călușarii se plătesc foarte bine.

Călușarii, atât partea bărbătească, craii, cât și femeile, crăițele, își au fiecare rolul și ierarhia lor. Disciplina trebuie totdeauna să predomine.

Lăutarii sunt absolut indispensabili

Cuvintele din cântecile călușarilor sunt aproape indescifrabile auzului.

Au în ele ceva mistic. Adese ori merg până la non sens.

În ziua aceasta niminea nu doarme; căci se pomenește trezit din somn și jucând ca și călușarii.

Această sărbătoare păgână, a căzut în părăsire aproape, fiind exploatată mai mult de țigani și de oameni fără căpătâi.

Călușarii țin timp de 9 zile, după cari apoi se îngroapă prin jeletele crailor și crăițelor.

A opta Joi după Paști. – Se ține de femeile pentru binele casei.

Eliseiul. – Nu se spală, nu se lucrează fiind rău de orbit.

A noua Joi după Paști, sau Joia Verde. – Se ține ca și celelalte 8 Joi, în cari nu se lucrează, ca să nu bată piatra holdele câmpului.

Aceste joi se caracterizează de către țărani, cari nu vor să se supui la nimic, cu cuvintele devenite proverbiale: Joi ce vine. Joi ce trece, de acum Joi, în haia Joi.

Tot în Joia Verde, dacă oamenii văd fulgerând, iau pământ de sub piciorul drept și aruncă peste umărul drept, zicând că e bine de sănătate.

Stroful Rusaliilor sau jumătatea postului de Sân-Petru. – Femeile îl țin de frica holerii și a boalelor, lăsându-și orice lucru la o parte.

Simziennele sau Nașterea Sf. Ioan Botezătorul. – În această zi, nu se lucrează. Femeile culeg de pe câmp simzienne, (niște buruieni cu floarea galbenă, cari se aseamănă cu socul). Mai strâng și tămâie și grâu, pe cari le păstrează împreună cu simziennele la icoană pentru leac la ori și ce boală.

Petru și Pavel sau Sân-Petru. – În această zi, se fac colive, se face pomană cu oale, cu străchini, iar femeile nu mănâncă mere până ce nu împart în această zi.

Obiceiul acesta își are origina din rai dela mărul poprit de Dumnezeu. Se explică așa: Că dacă mamele morților, gustă din măr până în această zi, morții se duc la mărul oprit din rai ca să guste și ei.

Dumnezeu atunci le dă peste mână, oprindu-i și muștrându-i cu cuvintele: „Nu vă e dat vouă ca să mâncați mere de aici, de oarece pe pământ a mâncat mai întâi mamele și neamurile voastre“.

Iar dacă mama morților nu mănâncă până în aceasta zi, li se dă voie și morților a mânca din mărul raiului.

Precupul sau Sf. Toma. – În această zi, se ține pentru holde.

Nu se lucrează.

Este de rău sărăcie, de pagubă și de moarte, în caz când urlă câinii sau când găina cântă cocoșește în acea zi.

Se crede că în acea zi, este cea mai mare căldură pe pământ, că se topesc și pietrele.

Circovul Marinii. – În ziua de Circov, femeile fac prescuri și împart.

Tot în ziua de circov, se culeg buruieni de cui de stricăciune, (o buruienă lată și mărunță, care crește pe câmp). Aceste buruieni se plămădesc în rachiul de drojdie și untdelemn, care se bea în fiecare dimineață, pe nemâncate.

Se mai încing femeile sau oamenii cari au cui de stricăciune cu rădăcină de dafin (salcâm).

Această rădăcină, este pomul neroditor al Marinii.

După ce încing, zic aceste cuvinte: „Cum nu rodește această rădăcină de dafin, așa să nu mai rodească cuiul de stricăciune în pântecile mele“. Această boală se formează din boala de rânză.

După ce se descing de rădăcina de dafin, o aruncă pe o apă curgătoare și se însdrevencesc.

În această zi, nu se descântă de nici un descântec, afară de descântecul oilor bolnave de chelbează.

Al doilea Circov al Marinii. – Acesta cade a treia zi. El este frate cu cel dintâi și cumnat Marinii.

Acest Circov e făcător de rele, mai ales de isbituri.

Acei cari au vite, trebuie să ție foarte mult la această zi, de frica de a nu le mânca lupii vitele.

Sfântul Ilie. – Se ține de frica trăsnetului, ploilor și grindinei. Nimenea nu cutează a lucra de frica acestui sfânt surd și stângaci, carele își încură cai la caru-i de foc prin cer spre spaima celor de pe pământ și mai ales a agriculturilor.

Se zice că pe vremuri mai vechi, dracii umblau pe pământ și făceau în necaz sfântului Ilie. Ei se lăudau că au puterea de a ispiți oamenii, cari au credința în Dumnezeu și Maica Domnului. Atunci Sf. Ilie, ca răsbunare, cerându-și voie dela Dumnezeu, a trăznit în ei; făcându-i de spaimă a intra în iaduri. Dacă în ziua aceasta plouă, ori tună, ori trăsnește, femeile pun o oală cu apă în fereastră și aprind lumânărica dela Paști tămâie dela Bobotează spre apărarea casei de trăsnet; iar afară în curte, pentru încetarea ploilor și a tunetelor, înfig un cuțit sau un topor în pământ.

Unii, de frica trăsnetului sau fulgerilor cad în genunchi, rugându-se la icoane spre a-i păzi.

Din trăsnet, se naște o săgeată, care are forma de piatră neagră ascuțită la vârf. Această săgeată, când se găsește înfiptă în pământ s'au în pomi, mai ales în sălcii, se spală și se dă la cei bolnavi de săgetați, să se scalde cu acea

apă din spălătoarea ei, spre vindecarea acestei boale, care are și descântec.

Descânțele nu se fac în această zi, că e rău de trăsnet.

Pantelimonul sau fratele ăl mic al sfântului Ilie. – În ziua de Pantelimon, aude și sfântul Ilie, că ziua lui a trecut și el atunci de necaz, supărat foc, dă bubuiturile mai grozave.

De aceea lumea se teme a lucra, căci este mai rea această zi, decât Sf. Ilie.

Sfânta zi a Crucii. – În acesta zi, se postește. Femeile nu lucrează, bărbații, da.

Obrejenia. – Din ziua aceasta pleacă berzele. Ziua începe a se micșora. Se mănâncă pește, în orice zi ar cădea. Se culege din toate florile câmpului și usturoi, cu cari se afumă copii mici, cari tresar din somn și se sperie, mai ales caii, cari au nărav de a se speria.

Sfântă Măria-Mare sau S-ta Mărie. – Femeile nu gustă din struguri, până nu împart morților. Fac colive la biserică, fiind mare „praznic” în această zi. La bisericii se duc femeile cu mâncări și beuturi, cu bărbați, copii, rude, prietini, întind mese mari pe iarbă, le cântă lăutarii și petrec de minune toată ziua aceasta de „hram”. Mâncările se gâtesc de post.

Tăierea capului sf. Ion. – E ziua crucii, în care nu se lucrează și se mănâncă post.

Sfântă Măria-Mică. – Se ține fără a pune nimeni mâna pe lucru, fiind soră cu S-tă Măria-Mare.

Cârstovul viilor. – Cine are vie se îngrijește mai din vreme de boloboace a le curați și a le urca în deal la „cramă”. Acolo se află instalat „linul”, în care se calcă cu picioarele strugurii cărați cu „târna” sau cu „hărdăul” de către culegătorii veseli. Se storc strugurii astfel călcați din care curge, pe gura linului și voitul mustului dulce, în postava mare și adâncă.

Apoi se ia de aci cu vase măsurate și se toamnă în boloboace, cu vrânile deschise, cari la rândul lor se cobor în pivniță, la locuința proprietarilor cu ajutorul „butarilor”, ori se păstrează în beciurile cramei.

În tot timpul culesului, se aprind ziua și noaptea focuri cu viță uscată și se frig fripturi felurite, mai de obicei „pastrama”, căreia i se dedică fel de fel de cantări.

Pastrama sărată și cu mustul dulce, sau înțepător la limbă, fac deliciul neprețuit al culegătorilor, cari o cântă așa:

Deași mai trăi pân'la toamnă.

Leliță Ioană,

Să mă sui în deal la cramă,

Leliță Ioană,

Să frig vin, să beau pastrama,

Leliță Ioană.

Dar unii mai adaugă:

Să pui șaua pe roibană,

Leliță Ioană.

Să mă plimb din cramă în cramă,

Leliță Ioană,

Să iau fată ele vădană,

Leliță Ioană,

Că se poartă drăgălaș,

Leliță Ioană,

Cu fustă de tulpănaș,

Leliță Ioană,

Cu cercei de auras,

Leliță Ioană,

Cu salbă de gălbenăși,

Leliță Ioană.

Cei bătrâni postesc în această zi, cu credința că la anul să nu le atingă viile mana, ori filoxera să nu le prăpădească. Noaptea până în zori, în preajma focurilor, se încing jocuri și somnul nu se mai știe ce e.

Vinerea-Mare. – În acesta zi, nu se lucrează că e rău de orbit și de ologit, iar dacă plouă în această zi, sau dă fulgi de zăpadă, însemnează că va fi o iarnă grea. Dacă este vremea bună în acea zi va fi și iarna bună. Se postește. Nu se descântă.

Sfântu Dumitru. – Se serbează ca zi a numelui. Nu se lucrează. Ciobanii își caută stăpâni. E rău de lovituri.

Sfântul Aranghel, (Mihail și Gavril). – Se ține pentru a apăra holdele câmpului și a nu fi secetă pe anul viitor. Cine lucrează în această zi, se zice că în ceasul morții se vor canoni până la ieșirea sufletului, deoarece Sf. Aranghel este supărat pe ei, că nu i-au serbat ziua.

Filipii. – Țin 3 zile. Femeile nu lucrează, mai ales cele cari au vite, de frică de a nu le mânca lupii. Se mătură în timp de 3 zile. Cine mătură lasă gunoiul noaptea după ușe și a 3-a zi, seara îl lapădă la un hotar, desbrăcându-se femeia de haine pe care le scutură și descântă purecii. la pământ dela hotar, îl duc acasă, aruncă cu el prin casă și zic :

Să se ducă toți purecii din casă, acolo la hotar, de unde am luat pământul.

În aceste zile nu se descântă de nici un descântec.

Obedenia sau Ovedenia. – Intrarea în biserică a Maicii Domnului. Din această zi a lunii lui Brumar (Noemvrie), se începe iarna grea. Femeile nu lucrează, nu descântă. Ele iau măturică, o leagă sus la fiarele coșului, o lasă acolo până la sfântul Spiridon și în acea zi o iau dela coș, și o îngroapă în coșarea vitelor ca să fugă boala de ele.

Sfântul Andrei. – Se ține de femei. Cine lucrează în acea zi se îmbolnăvește la Ignat, cu credință că s'a îmbolnăvit dela Sf. Andrei de

boala rea. Această boală descântată, în timp de un an, tot în ziua de Sf. Andrei se poate vindeca. Tot în noaptea de Sf. Andrei, ies și lelele la răspântie, iar Sfintele joacă la locuri curate.

Zilele Bubatului (3 zile). – Cele dintâi două zile ale sfinților Sava și Barbara (Barbora), sunt socotite ca zile sfinte și ocrotitoare de boala „bubatului“. Ce boală e mai grozavă ca bubatul, care atinge frumusețea feței și a trupului omului ? De aceea se păstrează acest obicei de origină păgână, mai ales de către femei și fete, cari în aceste două zile gătesc și împart pentru morți turtite albe unse cu miere sau dulceață și fasole crudă.

Iar în ziua de a treia a bubatului este: *Sfântul Nicolae corăbierul*, care se serbează pretutindeni la toate popoarele din lume cu cea mai mare sfințenie.

În aceste 3 zile ale bubatului, nu se mănâncă fasole, linte, boabe de porumb coapte sau fierte.

Oamenii nu cred că bubatul se ia. Se zice că s'a îmbolnăvit de bubat, acela care a mâncat din legumile de mai sus.

Tot în aceste zile, se pun coceni pe foc, zicându-se că sunt „*pui*“. Acest obicei se întrebuițează ca dotele să clocească bine și să scoată puii toți, câte ouă li s'a pus în cuibar.

În aceste zile se mănâncă „lapte de bou“ făcut din sămânță de cânepă sau sămânță de dovleac.

Sfântu Spiridon, făcător de minuni. – În această zi nu se lucrează, fiind foarte rău de lovituri.

Femeile iau măturica dela fiarele coșului și o îngroapă în coșara vitelor zicând, că îngroapă toate isbiturile și loviturile dintre oameni și vite.

Dacă isbește pe vreo vită boala, nici nu moare, nici nu se scoală, ci numai se pătîmește și pentru aceasta măturică este ca o apărare a lor contra boalelor de mai sus.

Ignatul. – *Tăiatul porcilor.* – Se ține de femeile, cari au ținut pe Sfântu Andrei, pentru a le apăra de boala rea și de friguri.

În ziua de Ignat se taie porcii; iar când este vorba de căpățina porcului, i se face o cruce pe ea, până în carne cu cuțitul. Măcelarul, ori tăietorul porcului, pune în această cruce pâine, vin și sare, urând stăpânilor ca „să-l mănânce sănătoși“.

Femeile și fetele mai știu o năsbutenie: când se taie porcul, cele dintâi picături de sânge le ia cu degetele și se spoiesc cu ele pe față, făcându-și semnul crucii, întâi în frunte, al doilea în barbă și al treilea în obraji, ca să fie roșii toată vara la obraji.

Ajunul Crăciunului și Crăciunul. – (*Nașterea Domnului Isus Hristos*). – Se scoală fetele de noapte. Iau mătura în mână și mătură

prin casă în pieziși, adică din cele 4 colțuri ale casei. Strâng gunoiul în mijlocul casei, îl pun pe mătură și ies afară din casă cu el.

Se duc la gunoi cu mătura și cu gunoiul, pun mătura jos, stau cu picioarele pe ia, și aștept până ce se aude cu copiii cari colindă cu „*nașterea*“, strigând pe linie câte un nume oarecare de bărbat.

Apoi iau mătura în mână, intră în casă și spun la părinți, numele ce l'a auzit pe „*scrisa*“ ei. Toți se bucură de aceasta. Copii mai umblă și cu „*colindul*“.

În noaptea Crăciunului se mai pune, de către fete busuioac dela Bobotează sub cap, ca să-și viseze „*scrisa*“, zicând aceste vorbe:

Doamne, Maică Precistă,
Arată-mi și mie în vis scrisu meu !
În vis, să-l visez,
Măine, aeve, să-l văz;
În vis să vie,
Numele să și-l spuie !

Zicând aceste cuvinte de 3 ori, se culcă.

De dimineață în ziua de *Crăciun* se scol, fiecare după visul lor, și se duc cu părinții la biserică, iau anafura, vin acasă și mai întâi gustă din carne de pasăre gătită, cu credința ca să fie ușurel tot anul ce vine, ca pasările.

Crăciunul ține 2 zile, în care timp copii colindă eu steaua și vicleimul, cântând cântece relative la nașterea lui Isus Hristos.

Se petrece în aceste zile, de către toți creștinii; în cele mai mari veselii.

Steaua și vicleimul țin până la Bobotează.

Ziua Onomastică. – (*Ziua Numelui*.) Când vine ziua cuiuva, pe care îl cheamă anume un sfânt din cei prevăzuți în calendar, afară de sfântul Radu, din ajunul zilei onomastice se prepară o colivă, care se duce a doua zi la biserică, cu lumânarea de ceară înfipțată în mijloc, cu pomelnicu și pentru biserică, care colivă, după ce se sfințește și se pomenește de către popă morții și viii din pomelnic, se ia acasă și se împarte o parte prin vecini iar jumătate o ține în casă pentru „*musafiri*“.

Musafirii, cari vin să-i ureze de sănătate și noroc, sunt cinstiți mai întâi cu rachie sau țuică, dulceață ori zahăr pe tava cu colivă. Pe cine vrea să-i oprească gazda la masă, îi poștește să mai rămâie ori să vie mai târziu să mănânce cu toții.

Se pregătesc bucate alese, cu vinuri gustoase, puse în ploști sau plosculițe frumoase, cari se dau din mână în mână la comesenii veseli. Pe când cântecile sporesc din ce în ce din gură și din fluere etc. nu mai puțin pe afară focurile de pistoale trase și chioiturile, dau cea mai mare animație zilei onomastice și serbării ei.

Fructele. – Un străvechi obicei e de „a nu pune rodul nou pe gură veche“, până ce femeile să nu-și facă datoria lor cea sfântă, de a împărți mai întâi pentru sufletul morților, mai ales la copii. Prin acest fapt se crede că mănâncă și morți din roadele pământului. După obicei sunt

destinate a se împărți dintre toate roadele numai 4 feluri: fragile, cireșile, merele și strugurii.

Aceste poame, reprezintă pământul, roadele lui, și obiceiurile strămoșilor noștri.

ȘCOALELE

Dupe cum se vede în tabloul de mai jos, în județul Dolj există un număr de 230 școli. Ele sunt mai toate instalate în localuri proprii, afară de 48 în localuri închiriate.

Din numărul total al școlilor sunt:

169 cu o singură sală de curs.

45 cu 2 sale de curs.

18 cu mai multe săli.

Din acestea, 42 localuri sunt neigienice, construcțiuni vechi, neîncăpătoare, neiluminate suficient.

Un număr de 32 școli sunt suprapopulate. Totalul acestei suprapopulații e de 1484.

Numărul copiilor în vârstă de școală, după recensământul școlar din 1909, este de 27253 băieți și 24073 fete, în total 51326.

Numărul elevilor, care urmează regulat cursurile școlii, este de 22733.

Numărul copiilor în vârstă de școală fiind de 51326, iar al celor care urmează în realitate școala fiind de 22733, ar mai fi nevoie de 375 localuri, reprezentând în total un cubaj de 41500 metri cubi.

Frecventarea școlilor de către copii, este îngreunată prin distanța ce separă cătunele, de satul de reședință al școlii.

ȘCOALELE

No. curent	Numele comunelor	No. școlilor	Localuri			Local		Câți copii trebuie să cuprindă sălele după cubajul său	Câți copii urmează în realitate	Cu câte suprapopulată clasa	Copii înscriși la vârsta de școală			No. știitorilor de carte din com.	
			Făcute din			Propriu	Închiriat				Băieți	Fete	Total	B.	F.
			Zid	Lemn	Pământ										
1	Amărăști	1	1	-	-	1	-	83	70	-	136	134	270	206	8
2	Adâncată	1	1	-	-	1	-	40	80	-	70	10	80	215	3
3	Almăju	2	2	-	-	1	1	115	129	14	374	161	535	301	16
4	Argetoaia	2	1	1	-	1	1	140	192	52	220	188	408	242	14
5	Afumați	2	2	-	-	1	1	122	80	-	130	149	279	?	-
6	Bodăești	1	1	-	-	1	-	86	68	-	83	77	160	180	186
7	Balota	1	-	1	-	-	1	70	59	-	76	59	135	31	4
8	Brădești	2	2	-	-	1	1	136	169	33	55	40	95	14	-
9	Braloștița	2	2	-	-	1	1	120	171	51	217	202	419	159	6
10	Bulzești	1	1	-	-	1	-	80	101	21	142	164	306	?	-
11	Breasta	1	1	-	-	1	-	60	60	-	125	107	232	291	55
12	Bucovătu	3	2	1	-	-	3	93	164	-	227	187	414	154	116
13	Balta-Verde	3	2	-	-	2	1	183	165	-	195	175	370	237	27
14	Brabova	3	1	1	1	3	-	320	285	-	240	166	406	279	19
15	Belotu	2	1	1	-	2	-	163	154	-	125	87	212	132	17
16	Bârza	3	3	-	-	3	-	489	220	-	357	322	679	259	95
17	Bratovoști	1	1	-	-	1	-	70	84	-	135	102	237	240	30
18	Boureni	1	1	-	-	1	-	130	140	10	114	88	202	314	63
19	Bârca	2	1	-	1	1	1	250	259	9	316	257	573	342	55
20	Bistreț	1	1	-	-	1	-	200	301	101	328	347	675	534	72
21	Bechet	1	1	-	-	1	-	70	148	78	132	126	258	642	69
22	Bălești	4	4	-	-	4	-	440	240	-	859	760	1619	342	55
23	Căpreni	3	2	1	-	1	2	220	280	60	108	93	201	159	5
24	Cotofenii din față	1	1	-	-	1	-	190	188	2	157	170	227	333	19
25	Cemătești	2	2	-	-	2	-	184	141	-	136	136	272	316	33
26	Cotofenii din dos	1	-	1	-	-	1	55	55	-	87	73	160	120	3
27	Cernelele	1	1	-	-	1	-	60	58	-	132	64	196	117	26
28	Coșovenii de jos	1	1	-	-	-	1	70	63	-	106	98	204	113	34
29	Coșovenii de sus	1	1	-	-	1	-	335	171	-	180	168	348	312	59

30	Carpen	1	1	-	-	1	-	70	141	-	57	50	107	319	57
31	Căciulatu	3	-	2	1	3	-	120	201	81	201	161	362	500	200
32	Ciutura	1	-	-	1	1	-	150	79	-	123	127	250	24	5
33	Calopârnu	2	2	-	-	2	-	190	153	-	176	147	323	287	40
34	Cerātu	1	1	-	-	-	1	110	180	70	165	176	341	306	45
35	Călugărei	1	1	-	-	1	-	80	40	-	55	35	90	41	-
36	Cornu	2	2	-	-	1	1	230	206	-	165	164	329	379	78
37	Caraula	1	1	-	-	1	-	128	154	26	245	160	405	194	15
38	Cetate	3	3	-	-	3	-	450	590	140	458	259	717	897	317
39	Cioroiăș	2	1	-	1	1	1	472	240	-	284	152	436	595	84
40	Catane	1	1	-	-	1	-	70	216	146	86	82	168	78	1
41	Comeșteni	3	3	-	-	3	-	310	273	-	245	249	494	538	98
42	Cârcea	3	3	-	-	2	1	379	280	-	182	162	344	492	105
43	Călărași	2	2	-	-	1	1	270	160	-	282	217	499	217	89
44	Calafat	5	5	-	-	5	-	620	521	-	389	220	609	3038	500
45	Ciuperceni noi	2	1	-	1	2	-	276	206	-	384	384	768	280	19
46	Ciuperceni vechi	1	1	-	-	1	-	116	121	-	229	194	423	631	127
47	Drânic	1	1	-	-	1	-	190	130	-	138	99	237	306	176
48	Dobrești	1	1	-	-	1	-	50	72	22	65	28	93	280	95
49	Dobridor	2	2	-	-	1	1	150	175	25	132	168	300	786	225
50	Dessa	1	1	-	-	1	-	120	143	-	154	95	249	257	23
51	Filiași	2	2	-	-	1	-	400	250	-	195	210	405	693	164
52	Florești	3	1	2	-	2	1	201	183	-	185	195	380	306	72
53	Frațoștița	1	1	-	-	1	-	70	60	-	124	112	236	107	5
54	Foișoru	2	2	-	-	1	1	73	60	-	58	62	120	26	4
55	Godeni	1	1	-	-	1	-	80	62	-	101	103	204	118	-
56	Goești	1	1	-	-	1	-	52	52	-	86	74	160	261	40
57	Gogoși	3	2	1	-	2	1	255	203	-	218	195	413	685	123
58	Ghercești	1	1	-	-	1	-	100	90	-	169	165	334	363	65
59	Gubaucea	1	1	-	-	1	-	100	50	-	51	39	90	112	6
60	Grecești	2	2	-	-	2	-	190	178	-	244	236	480	190	10
61	Goicea mare	3	3	-	-	3	-	363	390	27	404	353	757	489	34
62	Giorocu mare	2	2	-	-	1	1	146	145	-	209	171	280	?	-
63	Giubega	1	1	-	-	-	1	135	150	-	249	186	435	117	13
64	Galicuica	1	1	-	-	1	-	170	135	-	158	146	304	131	21
65	Gighera	1	-	-	1	1	-	129	171	-	139	116	255	163	12
66	Gângiova	2	2	-	-	2	-	160	240	-	145	115	260	254	54
67	Giurgița	2	2	-	-	2	-	272	248	-	269	234	503	670	35
68	Galicea mare	1	1	-	-	1	-	400	262	-	360	299	659	511	72
69	Grindeni	2	2	-	-	2	-	170	223	53	120	121	241	90	8
70	Ghidici	1	1	-	-	1	-	180	134	-	101	99	200	233	19
71	Ghindeni	1	1	-	-	1	-	212	175	-	154	150	304	225	9
72	Hunia	1	1	-	-	1	-	160	164	4	158	146	304	254	24
73	Izvoru	1	1	-	-	1	-	100	35	-	141	142	313	207	82
74	Ișalnița	1	1	-	-	1	-	120	130	10	216	185	401	464	57
75	Întorsura	2	2	-	-	2	-	135	160	25	183	159	341	390	68
76	Livezile	2	2	-	-	2	-	163	147	-	219	187	406	?	-
77	Lipov	1	1	-	-	1	-	90	95	5	227	205	432	187	45
78	Locusteni	4	3	-	1	3	2	295	214	-	546	502	1048	601	42
79	Mirea Birnici	1	1	-	-	1	-	113	65	-	81	97	178	160	9
80	Melinești	1	1	-	-	1	-	56	60	-	82	112	194	240	36
81	Mălăești	1	1	-	-	1	-	80	98	-	102	94	196	43	3
82	Murgașu	1	1	-	-	1	-	100	112	12	166	170	336	?	-
83	Motoci	1	-	1	-	-	1	70	65	-	100	104	204	21	-
84	Mischii	1	1	-	-	1	-	125	135	-	112	120	232	213	1
85	Mihăita	1	1	-	-	1	-	60	67	7	80	75	155	260	2
86	Malu Mare	1	1	-	-	1	-	60	70	-	83	75	158	?	-
87	Mârșani	2	2	-	-	1	1	300	170	-	402	414	816	400	175
88	Moțeți	1	1	-	-	1	-	320	282	-	513	435	948	481	80
89	Măceșiu de sus	2	1	-	1	1	1	170	204	34	228	213	441	197	15
90	Măceșiu de jos	1	1	-	-	1	-	190	162	-	142	146	288	147	18
91	Maglavit	2	-	-	2	1	1	200	284	84	340	354	694	1679	64
92	Negoești	1	1	-	-	1	-	80	75	-	76	90	172	?	-
93	Negoiu	2	2	-	-	2	-	175	155	-	162	175	335	319	24
94	Nedeea	2	2	-	-	-	2	100	120	-	160	143	303	417	25
95	Orodul	1	-	1	-	1	-	200	150	-	247	232	479	589	78
96	Predești	1	1	-	-	1	-	95	72	-	67	61	128	280	13
97	Pleșoiu	1	1	-	-	1	-	120	123	3	164	157	321	454	203
98	Padea	1	1	-	-	1	-	140	150	10	114	108	222	196	28
99	Plenița	4	4	-	-	3	1	706	427	-	902	673	1575	303	78
100	Perișoru	1	1	-	-	1	-	190	140	-	169	132	301	526	32
101	Poiana Mare	3	3	-	-	3	-	1106	742	-	680	609	1289	1119	168

102	Piscu	2	1	-	1	1	1	227	176	-	238	202	440	282	30
103	Pielești	3	3	-	-	1	2	260	285	25	384	328	712	763	21
104	Raznic	1	1	-	-	1	-	10	55	45	77	41	118	108	5
105	Rozîstea	2	2	-	-	1	1	100	60	-	127	104	231	71	9
106	Rudari	2	2	-	-	2	-	235	242	-	236	206	442	337	21
107	Risipiți	1	1	-	-	1	-	304	270	-	397	426	823	290	17
108	Rast	1	1	-	-	1	-	300	200	-	229	177	405	208	41
109	Stoina	1	-	1	-	1	-	175	139	-	166	193	359	228	6
110	Slăvuța	1	-	1	-	1	-	60	66	6	144	62	206	149	76
111	Scaești	1	1	-	-	1	-	64	118	-	176	131	307	258	4
112	Salcia	2	-	2	-	2	-	140	194	-	163	153	316	250	14
113	Șimnic	4	3	1	-	4	-	404	250	-	227	194	421	236	17
114	Săcuiu	2	2	-	-	2	-	164	146	-	166	131	297	203	4
115	Saca de Pădure	3	-	3	-	2	1	180	245	65	169	134	303	117	7
116	Șipot	1	1	-	-	-	1	70	60	-	151	141	292	219	18
117	Sălcuța	2	2	-	-	1	1	180	121	-	110	122	232	422	37
118	Șegarcea	1	1	-	-	1	-	342	305	-	439	411	850	1247	189
119	Siliștea Crucii	1	1	-	-	1	-	360	232	-	217	189	406	897	191
120	Sadova	3	3	-	-	3	-	412	387	-	332	328	660	371	62
121	Sacă de Câmp	1	-	1	-	1	-	70	84	14	97	80	177	243	12
122	Tălpașiu	2	1	1	-	2	-	130	130	-	167	123	290	242	23
123	Tatomirești	2	2	-	-	2	-	77	104	27	115	142	257	253	17
124	Terpezita	1	1	-	-	1	-	120	117	-	318	228	546	79	6
125	Tântăreni	1	1	-	-	1	-	160	150	-	68	82	150	280	136
126	Tencănau	2	2	-	-	2	-	195	140	-	165	137	302	92	5
127	Urzicuța	2	2	-	-	1	1	236	205	-	239	161	400	219	18
128	Valea Boului	1	-	1	-	1	-	100	62	-	94	58	152	217	6
129	Velești	1	1	-	-	1	-	100	96	-	103	93	196	64	-
130	Vela	2	2	-	-	2	-	183	147	-	140	175	315	67	3
131	Vârvoru	3	1	1	1	3	-	184	112	-	222	223	445	220	33
132	Verbița	2	1	1	-	1	1	85	145	60	184	176	360	84	11
133	Vârtopu	1	1	-	-	1	-	105	106	-	185	145	330	220	33
134	Zeicoiu	2	2	-	-	-	2	110	98	-	137	120	257	155	4
135	Cârna	3	2	-	1	2	1	290	232	-	234	207	441	342	112
136	Basarabi	2	2	-	-	2	-	324	183	-	181	144	325	238	21
137	Tunari	2	1	-	1	1	1	140	167	27	138	161	299	210	26
Total general		230	188	27	15	180	48	25498	22733	1484	27253	24073	49009	42701	6709

Regulata frecventare a cursurilor mai este stânjenită în epocile de muncă, de către părinții care au nevoie să fie ajutați de copii lor, mai cu seamă pentru pășcutul vitelor la câmp, și alte treburi de ale gospodării.

Îngrijirea localurilor de școală este încredințată învățătorului, care are pentru acest scop un servitor, plătit de stat. Acest servitor recrutat de obicei, dintre cei mai săraci și neputincioși săteni din comună, plătit cu o leafă prea mică, face toată slujba, care constă în: a mătura clasa, a încălzi localul în timpul iernei și a aduce apa pentru băut, necesară elevilor.

Văruirea școalelor, se face cel puțin odată pe an, în timpul vacanței celei mari, adică la sfârșitul anului școlar, foarte adesea și la Paști.

Întreținerea localurilor de școală, este din anul trecut în sarcina statului căruia comunele acordă sumele nu în todeauna necesare. Curățenia și văruirea localurilor se mai face sub

presiunea și controlul organelor sanitare, când școala s'a închis din cauză de boale epidemice.

Mobilierul școalelor este, la cea mai mare parte din ele, primitiv, și constă dintr'un număr oarecare de bănci, o catedră sau masă pentru învățător, și o tablă de lemn pentru scris cu creta. Băncile sunt, unele din ele, construite fără nici o observare a regulilor igienice.

Încălzitul claselor se face prin sobe fie de cărămidă, fie de tablă de fier, sau de fontă.

Apa de băut, se păstrează într'un hârdău, vadră sau vas special, prevăzut pe alocurea cu cană sau robinet.

Elevii beau apă, servindu-se de un vas mic, fie de metal, în special de tinichea – fie de pământ, legate de vasul rezervor printr'un lântșor sau o frânghie. Prea adesea, robinetul e așezat numai de formă, căci le e mai ușor copiilor să ia cu cana deadreptul din hârdău.

BISERICILE

În comunele județului Dolj, afară de capitala sa, cultul Divin se oficiază în 278 biserici.

Din punct de vedere al construcției avem: 226 biserici construite din zid de cărămidă, dintre care 23 vechi și 10 rele.

52 biserici construite din lemn, dintre care 31 bune, 11 vechi și 10 rele.

Dintre acestea 258 sunt clădiri, care îndeplinesc cerințele igienice, fiind spațioase, luminoase și solide ca construcție, iar 20 sunt clădiri care nu îndeplinesc condițiunile cerute, având ferestrele mici și fiind neîncăpătoare; unele din ele aproape în ruină.

Ca înfățișare interioară, aproape toate bisericile sunt la fel: o clădire cu pereții înalți, pe o fundație în formă de cruce lunguiață, având fațada în spre apus, și altarul spre răsărit.

Din acoperiș, răsar deasupra, turlele una, două, sau chiar câte patru, care poartă pe vârful lor o cruce.

Fațada bisericii, e formată din niște coloane care susțin frontispiciul (Peristilul).

Biserica în năuntru, despărțită în trei compartimente: naosul, pronaosul și altarul. Naosul și pronaosul – sau locul femeilor și bărbaților, nu sunt despărțite decât prin niște pilaștri, care se înalță spre a susține bolțile.

Altarul e în partea de răsărit – adică la fundul bisericii, despărțit printr'un zid sau o despărțitură de lemn, ornate cu diferite motive, și icoane, înfățișând scene religioase, și chipurile celor 12 apostoli. Această despărțitură se numește catapeteazmă, și are înfățișat la partea superioară un crucifix cu scena răstignirii mântuitorului. Comunicarea cu altarul se face prin trei uși numite „ușile împărătești” închise numai prin niște draperii.

În altar se află „prestolul” unde se păstrează moaștele și sfintele taine.

În despărțitură bărbaților se află „masa darurilor, și „iconostasul”.

Pe dinnăuntru și pe dinafară, biserica e zugrăvită, înfățișând diferite icoane și scene din Sfânta Scriptură.

Biserica e iluminată în timpul serviciului divin, cu lumânări de ceară, fixate în 4 sfeșnice mari, înaintea „icoanelor împărătești” și într'un candelabru, spânzurat cu lanț, fixat sus în zidul boitei.

Înaintea icoanelor depe catapeteazmă și înaintea crucifixului, ard candelile cu untdelemn. Credincioșii, în timpul slujbei stau în picioare, sau în strane, niște despărțituri de lemn, făcute pe lângă pereții localului.

Pe masa darurilor, se pun prinoasele, coliva, colaci și prescuri, pentru a fi „slujite de preoți”.

Pe timpul slujbei, în fiecare colivă se aprinde câte o lumânare de ceară.

Credincioșii în zile de „praznice”, aprind lumânări la icoana „sfântului” care se pomenește în acea zi.

La Paști, fiecare credincios ține în mână o lumânare aprinsă, de cum vestește preotul „învierea” și până pleacă acasă. În această zi, toate lumânările, sfeșnicile, candelabrele și candelile sunt aprinse.

Din aceasta sătenii chiar și-au făcut un termen de comparație – „luminăție ca la Paști”.

Frecuertarea bisericilor de către săteni, în Duminică și sărbători, e aproape neînsemnată.

În asemenea zile, rar dacă se văd câțiva credincioși – în special femei bătrâne. Săteanul istovit de munca de peste săptămână, caută să profite de sărbători, pentru a se lăsa puțin odihnei.

Numai la Paști și la Crăciun, se duce la biserică și atunci dacă a apucat să plece mai de vreme căci în aceste sărbători, poate să numai găsească loc.

Influența bisericii asupra săteanului pare a fi slabă. Ar trebui să audă acolo și altceva decât veșnica poveste a patimilor Mântuitorului, și ritualul unor rugi, către cel Atot-puternic.

Preoții tineri au înțeles aceasta și predicile lor frumoase, sunt ascultate cu plăcere.

Pentru sătean, biserica nu e decât locul unde trebuie să se facă: botezul noilor născuți, cununia, cetirea rugăciunilor la morți, sfințirea prinoaselor, și în fine locul unde popa este cel care trebuie să se roage lui D-zeu pentru el, iar nu localul de sfântă reculegere, al său.

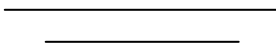
Clădirea bisericilor se face fie de oameni cu dare de mână, fie de obștia locuitorilor dintr'un sat, prin ofrande benevole.

Există credința că cine zidește biserică, îi iartă D-zeu toate păcatele și apoi prin zidirea unei biserici se îmblânzește mânia Divină, care poate să dea secetă și să ia rodul holdelor, de

aceea, pentru nimic nu dă săteanul mai ușor bani și muncă decât pentru biserică.

Cei cari dau la biserică sume mari de bani, sau material sunt trecuți ca „ctitori” adică fondatori.

Ctitorii, se bucurau de avantajul de a fi înmormântați lângă biserică sau chiar în tinda bisericii, azi se mulțumesc cu zugrăvirea chipurilor lor pe ziduri și pomenirea lor zilnică.

CIMITIRE

În județul Dolj, sunt un număr total de 292 cimitire pentru oameni. Ele sunt împrejmuite cu stobori, șanțuri, ștacheți, iar 3 neîngrădite.

Din acestea, 275 sunt situate la distanță regulamentară, departe de sat, iar 17 sunt situate chiar în interiorul satelor, sau în imediată apropiere.

Îngrijirea cimitirelor, e lăsată la bunul plac al locuitorilor, care prea rar sădesc o floare pe momintele morților. *Ordinea în care se Îngroapă morții*, nu e stabilită. De obicei, mortul se îngroapă acolo unde e loc disponibil – neținând ca morții din aceeași familie să fie la un loc.

Mormintele se înseamnă cu o cruce de lemn. Aceste cruci se mai numesc și „stâlpi”. Unele din ele se zugrăvesc în culori vii, bătătoare la ochi. La morții tineri, în unele comune, se pune alătura de cruce și un brad.

Bradul, e de preferință un arbore tânăr retezat dela rădăcină, și curățit de ramuri, până aproape de vârf.

Morții se îngroapă cu capul spre apus, căci este credința că la învierea viitoare, trebuie să se scoale cu fața spre răsărit – unde se va ține „judecata”.

După 7 ani, une ori, în prima săptămână după Paști, „săptămâna luminată”, se desgroapă osemintele morților. Oasele se spală în vin, se pun într’un săculeț de pânză curată, și se îngroapă din nou, după ce preotul a citit asupra lor cuvenitele rugăciuni.

Cimitire de animale, sunt aproape în toate comunele, – în număr de 153. Ele sunt situate la distanță regulamentară și în majoritate împrejmuite cu șanț. Rar însă se îngroapă sau svârlă măcar acolo cadavrul vrunei vite.

PRIMĂRII

Există în județ, un număr de 136 localuri de primării. Dintre acestea 89 sunt construcțiuni bune, spațioase și igienice, iar 47 sunt construcțiuni vechi, care nu îndeplinesc condițiunile necesare. Ele sunt mai toate proprietatea comunelor, – numai 21 sunt închiriate.

Îngrijirea localurilor de primării, se face de către „odăiaș”, care mătură și face curățenia

zilnică a localului. Curățenia în interior, lasă prea adesea, foarte mult de dorit.

Văruirea și mici reparațiuni, se fac odată pe an.

Mobilierul constă din câteva mese de scris, dulapuri pentru arhivă, și câteva scaune. O scuipătoare pe ici colea, măcar ca un obiect de curiozitate, n’ar fi fără de folos.

SPITALE

În județul Dolj, funcționează următoarele spitale:

- 1) Spitalul Filiași, din comuna Filiași, cu 10 paturi, la care e atașat un pavilion pentru boale de ochi (10 paturi).
- 2) Spitalul Negoești din comuna Negoești, cu 10 paturi.
- 3) Spitalul Brabova din comuna Brabova cu 10 paturi.

- 4) Spitalul Poiana din comuna Poiana cu 30 paturi.
- 5) Spitalul Bechet din comuna Bechet cu 10 paturi.
- 6) Spitalul Calafat din comuna Calafat cu 23 paturi.
- 7) Spitalul Băilești din comuna Băilești cu 30 paturi.

Numărul total al paturilor din spitale, este de 133.

Mișcarea bolnavilor în toate spitalele, pe timp de 9 ani, este următoarea:

Anul	Tratați	Vindecați	Ameliorați	Statuquo	Morți	No. consultat.	No. spitalelor
1900	2077	1553	494	-	30	18938	3
1901	2193	1623	535	-	35	59191	4
1902	2443	1754	620	13	56	28963	5
1903	2927	1081	775	30	41	30614	5
1904	2886	2121	668	39	38	31049	5
1905	2431	1759	607	14	52	30598	5
1906	2696	1908	717	17	54	35277	6
1907	3000	2152	760	35	53	40954	6
1908	2906	1860	940	51	55	38376	6
Total	23539	16811	6116	199	413	283970	45

A se vedea mai departe, la comuna din care face parte, descrierea a fiecărui spital.

INFIRMERII

Numărul infirmeriilor în județul Dolj, este de 48 și anume:

Numirea comunelor în care se găsește o infirmerie	Comunele deservite de infirmerie	Local donat sau închiriat	Numirea comunelor în care se găsește o infirmerie	Comunele deservite de infirmerie	Local donat sau închiriat
Căpreni	Căpreni	închiriat	Săcui	Maiu-Mare	
	Stoina	- -		Teascu	
Tălpașu	Velești	- -	Coșov. de sus	Coșovenii de sus	închiriat
	Tălpașu	- -		Preajba	
	Zeicoiu	- -		Coșovenii de jos	
Bodăești	Amărăști	Donat		Ghindenl	
	Bodăești		Pleșoiu	Belot	- -
	Melinești			Pietroaia	
Mălăești	Goești	închiriat		Pleșoiu	
	Mălăești			Predești	
Florești	Poiana de sus	Gratuit	Vela	Vela	- -
	Florești			Căciulatu	
Țântăreni	Țântăreni	închiriat	Vârvor	Vârvor	- -
	Frațoștița			Ciutura	
Tatomirești	Răcari	- -	Gubaucea	Vârbița	- -
	Braloștița			Călugărei	
	Tatomirești			Gubaucea	
Scaești	Coțofenii din dos	- -	Șegarcea	Șegarcea	- -
	Salcia			Cerātu	
	Scaești		Calopăru	Calopăru	- -
Argetoaia	Argetoaia	- -		Foișor	
Șimnic	Șimnic	Donat	Grecești	Grecești	- -
	Izvoru			Horezu-Poenari	
Mischii	Motoci	închiriat	Bârza	Bârza	- -
	Mischii			Valea Stancului	
Pielești	Ghercești	- -	Caraula	Caraula	- -
	Pielești			Vârtop	
Murgași	Balota	- -	Rudari	Rudari	- -
	Bulzești			Corlate	
	Murgașiu		Orodel	Orodel	- -
Breasta	Mihăița	- -		Cornu	
	Breasta		Cetate	Cetate	- -
	Cernelele		Motăței	Motăței	- -
Ișalnița	Ișalnița	- -		Dobridor	
	Almăjiu		Risipiți	Risipiți	- -
Bucovățu	Bucovățu	- -	Catane	Catane	- -
	Balta-Verde			Coveiu	
Balta-Verde	Livezi	- -		Negoiu	
Săcui	Săcui	Donat	Rast	Rast	- -
Cioroiși	Cioroiu	închiriat	Măc. de sus	Măceșu-de-Sus	închiriat
	Cioroiășu			Măceșu-dc-Jos	
	Silișlea-Crucii		Bechet	Bechet	- -

Giubega	Giubega	- -		Călărași	
	Galiciuica		Sadova	Sadova	Donat
	Perișor			Piscu	
Galicea-Mare	Galicea-Mare	închiriat		Damian	
Bârca	Bârca	- -	Maglavit	Maglavit	- -
Urzicuța	Urzicuța	- -		Basarabi	
Giurgîța	Giurgîța	- -	Ghidici	Seaca de Câmp	- -
Gighera	Gighera	- -		Ghidiciu	
	Nedeia			Piscu	

Localurile sunt 43 închiriate și 5 donate. Se plătește ca chirie anuală de Direcțiunea Sanitară, suma de lei 7440, în două rate – una la Aprilie și alta la Octomvrie ale fiecărui an.

Înființarea infirmeriilor, datează din anul 1904.

Zestrea Infirmeriilor. – Fiecare infirmerie, are zestrea sa proprie, procurată parte de către județ, parte de către particulari prin ofrande benevole. Această zestre se compune după cum urmează:

I. Efecte de infirmerie

- 6 pături de lână
- 6 saltele
- 6 perne
- 12 cearșafuri
- 12 fețe de pernă
- 12 șervete
- 2 prosoape
- 2 șorțuri
- 1 bluza
- 2 ștergare.

II. Veselă

- 12 farfurii întinse
- 12 farfurii adânci castronașe
- 12 cuțite
- 12 furculițe
- 12 lingurițe
- 12 cane de beut apă
- 2 vase de preparat mâncarea
- 1 cazan pentru fiert
- 2 donițe de tablă de fier pentru apă.

III. Mobilier

- 1 dulap pentru medicamente
- 4 scaune de lemn 6 paturi de fier
- 1 vas pentru apă (butoi) cu suport.

IV. Ustensile și Instrumente

- 1 lighiane cu 2 ibrice
- 1 bale de zinc sau de lemn
- 1 irigator de perete complet
- 1 termometru maximal

- 1 termometru de perete
- 1 lampă pentru alcool
- 2 oale de noapte
- 1 seringă Roux
- 6 scuiători de metal.

V. Diverse

- 1 candelă
- 2 lămpi simple
- 1 icoană
- 1 bidinea pentru vărut
- 1 steag cu «crucea roșie».

Materialul, care formează zestrea infirmeriilor, este de o calitate inferioară, și în mare parte deteriorat sau sustras.

Păstrarea lui a fost încredințată primarilor din comunele unde au fost înființate infirmeriile, și în unele părți agenților sanitari.

Modul de funcționare al infirmeriilor. Internarea bolnavilor se face de medic, ajutat de autoritatea comunală.

Amenajarea infirmeriei, se face asemenea de medic, care ia măsuri pentru încălzire, iluminat și pregătirea paturilor pentru a primi pe bolnavi.

Alimentația bolnavilor se face în contul Direcțiunei Sanitare. Procurarea alimentelor – în special laptele, – se face în comună. De asemenea materialul pentru încălzit și iluminat. Apa de beut, se aduce de omul de gardă pus în fiecare zi la infirmerie.

Îngrijirea bolnavilor se face de agentul sanitar; administrarea medicamentelor după prescripțiile medicului, de asemenea.

La infirmeriile, cu un număr mai mare de bolnavi, se admite angajarea unui infirmier, pentru a îngriji de bolnavi în ceea ce privește hrana, apa de beut, facerea băilor, și curățenia localului. Recrutarea acestor infirmieri, sau infirmiere, se face de medic, necerându-se acestor persoane, nici o pregătire specială.

Agentul sanitar nu poate face față, singur cerințelor serviciului în infirmerie, fiind ocupat cu patularea continuă prin comună, și cu aplicarea măsurilor de dezinfecție la casele contaminate.

Acolo unde necesitatea cere, când cătunul unde bătute epidemie, e departe de infirmeria cercului, se înființează infirmerii provizorii.

Dificultăți la internarea bolnavilor. La internarea bolnavilor în infirmerie, se opun următoarele:

1) Lipsa laptelui în comună, pentru a putea alimenta bolnavii.

2) Lipsa de locale pentru înființarea infirmeriilor provizorii.

3) Reaua voință explicabilă a locuitorilor de a-și da bolnavi la infirmerie, și oroarea ce o au de-a muri în afară de casă, prin spitale și infirmerii.

4) Lipsa de confort și de personal cuminte, blând și stăruitor.

Acolo unde s'a putut face izolarea bolnavilor în bune condițiuni, de către un personal

anume pregătit, se învinge ușor rezistența locuitorilor, care ajunge să-și aducă singuri copii bolnavi la infirmerie.

Rezultatul obținut prin infirmerii.— În anul 1909, s'au tratat în infirmerii următoarele cazuri:

208 Febră tifoidă în 37 infirmerii.

1609 Scarlatină în 90 infirmerii. 79 Pojar în 5 infirmerii.

În total s'au tratat 1896 bolnavi, dintre care 147 morți și restul vindecați. Procentul mortalității bolnavilor din infirmerie e de 8 %.

Mortalitatea în epidemie în anii anteriori înființării infirmeriilor, este de 14 %, iar celor tratați acasă 16 %.

Rezultă deci o scădere a mortalității de 8%.

LOCALURI PUBLICE și de CONSUMAȚIE

Cârciumi. – Debite de spirtoase sau numai de vin sunt azi în județ 486. Numărul lor s'a restrâns mult în urma legii – d-lui ministru Costinescu – pentru vânzarea băuturilor spirtoase.

Un fapt care arată bunul rezultat al acestei legi este că de unde înainte medicii de plăși liberau anual... certificate medicale pentru bătați, răniri, în anul acesta nu s'au liberat decât... Se știe că mai toate bătaile, dacă nu se produceau chiar, ereau însă puse la cale în cârciumi.

Legea nu se poate aplica în ce privește igiena localului de debit, căci la țară nici cârciumarul, nici altul nu pot avea „nedumerirea alegerii“. Construcții speciale pentru cârciumi suntem încă departe de-a vedea și actualele case sau prăvălii din sate sunt mai toate, în rele condițiuni. Dacă aceasta nu se poate aplica sunt alte măsuri cari s'ar putea și ar trebui să se aplice. Astfel ținerea curată a vaselor, vas sistematic pentru spălarea paharelor, curățenia localului, înființări de scuipători etc.

Nu mă feresc a spune că în inspecțiunile ce-am făcut, ori decâte ori am inspectat o cârciumă, a trebuit să ies de-acolo cu un proces-verbal de dare în judecată și totuși prea puține s'au conformat până acum acestor obligațiuni.

Băuturile debitate sunt mai totdeauna de rea calitate. Astfel în anul 1909, s'au trimis institutului de chimie spre analiză:

125 probe vin dela 119 cârciumari, 28 au fost neregulamentare.

126 probe țuică dela 125 cârciumari, 53 au fost neregulamentare.

7 probe cognac dela 1 cârciumar, 3 au fost neregulamentare.

1 probă rom dela 1 cârciumar, 1 au fost neregulamentare.

160 probe diverse dela 135 cârciumari, 11 au fost neregulamentare.

Calitatea rea a produselor ce vând, nu este în totdeauna rezultatul falsificărilor, dar a relei preparații și în special a relei conservări.

Nedumerirea cârciumarilor când sunt dați în judecată pentru aceste din urmă abateri e mare, adevărata cauză este ignorarea de către cârciumar a meșteșugului său.

Nu se face cârciumar cel care cunoaște arta fabricării și conservarea vinului și băuturilor, ci acela care are să plătească prima percepere a Statului, un butoi cu vin și unul cu țuică.

Cafenele. – Există în unele comune mai însemnate din județ, un număr de 26 cafenele.

Aproape fără excepție, aceste locale sunt în proaste condițiuni igienice. Localul se compune de obicei dintr'o cameră mai mare, unde sunt așezate mesele și scaunele consumatorilor, iar la mijloc, nelipsitul „biliard“. Alături e căminul sau vatra unde se ține cazanul cu apă fiartă, și unde se fierbe cafeaua.

În vatră se pun cărbunii pisați și udați cu apă, apoi bătuți între cărămizi și acoperiți cu cenușe pe deasupra. Aprinderea se face la marginea din față. Fumul iese printr'un ogeac, practicat deasupra.

Acest mangal arde 24 de ore în continu. Ferberea cafelei se face foarte repede, punând în ibric apă caldă, zahăr și cafeaua necesară, și trăgându-se ibricul prin spuza căminului; în două trei mișcări cafeaua e gata. Curățenia localurilor și a vaselor, lasă mult de dorit. Scuipători nu există; sau dacă sunt, constau dintr'un vas sau cutie de lemn, în care se pune nisip, ori cenușe.

Cafenelele sunt frecventate de persoanele care nu au ocupațiuni și petrecerea lor constă în a juca cărți, table, domino și biliard.

Cărțile de joc care se servesc mușterilor, sunt murdare, aproape șterse de prea multă uzare, și respingătoare la vedere.

Măturatul localului, se face de multe ori în prezenta mușterilor.

Un cafegiu, face din un kgr. de cafea și de zahăr, costând în total 6.40, 220 cafele, care pe prețul obișnuit de 10 bani, aduce 20 lei; deci un câștig de 13 lei și 60 bani.

Hanurile. – Hanurile sunt localuri, unde sătenii găesc loc de adăpost pentru vehiculele lor de transport, pentru vite și loc de odihnă pentru ei. În județul Dolj, asemenea hanuri sunt multe, în comunele care au o mișcare comercială mai pronunțată, – Bechet, Cetate, Băilești, Bistreț etc.

Ca aspect, hanurile sunt clădiri de o construcție defectuasă, având în același timp

debit de beuturi spirtoase, bucătărie pentru preparat mâncările, camere cu paturi comune sau individuale pentru găzduit mușterii, șoproane pentru adăpostit carele, căruțele și vitele de transport, nutreț pentru vitele mușteriiilor.

Curțile hanurilor sunt ținute în mare murdărie, veșnic pline de băligare și resturi de nutreț dela vite.

În timpuri ploioase, noroiul e foarte mare.

Camerile de culcare, au paturi comune, așternute cu rogojini. Mușterii se culcă mai mulți în acelaș pat, punând ca căpătâi desagi, sau o pătură oarecare, și învăluindu-se cu șubele lor. Aceste paturi sunt puse gratuit la dispoziția călătorilor, cu condiția să consume ceva în birt.

Tot pe lângă aceste hanuri, mai există și camere cu două sau trei paturi, pentru mușterii mai de considerație, care plătesc – obișnuit câte 50 bani de pat.

Așternutul paturilor nu se schimbă decât foarte rar – numai după ce a început rufăria să negrească bine.

Mâncările ce se prepară în birturi, sunt mâncările obișnuite ale săteanului, cu singura deosebire că sunt mult pipărate și sărate, pentru a produce sete și a îndemna mușterii la băutură.

Carnea care se gătește în birturi, e ceea ce rămâne nevândută la măcelari, luată pe prețuri mici, și de multe ori stricată. Ceapa, boiaua și ardeul sunt mijloace cu cari îi maschează mirosul și gustul neplăcut.

Afară de aceste hanuri propriu zise, aproape toate cărciumele din județ, au camere pentru găzduirea călătorilor. Săteanul când pleacă la drum, își ia în traistă merindele trebuincioase, dar pentru timpul nopții, cărciumele servesc ca loc de adăpost pentru vite, și vehiculele de transport.

Măsurile ce s'au luat, acolo unde hanurile sunt sub deaproape supraveghere sanitară, au modificat foarte puțin această stare de lucruri. Amenzile ce s'au aplicat de justiție, au fost plătite, – lucrurile însă nu s'au schimbat.

INDSUTRII INSALUBRE

Mori.– În județul Dolj, există următoarele mori:

- Mori cu aburi 108.
- Mori cu benzină 33.
- Mori de apă 12.

Numărul lucrătorilor, care sunt întrebuințați în aceste industrii, este de 434.

Valoarea imobilizată în mașini și construcțiuni este de 2.160.000 lei.

Venitul unei mori cu aburi sau benzină, este în mijlociu de 7 – 8000 lei anual, afară de cheltueli, scăzând cheltuelile de maximum 5.000 lei, rămâne un venit neto de 2 – 3000 lei, ceea ce reprezintă un procent de peste 20% asupra capitalului imobilizat.

Aceste mori sunt conduse de un mecanic, un ajutor al său și un morar. Plata acestora este: 100 lei lunar mecanicul, 30 – 35 lei cele două ajutoare. Plata pentru măcinat se face în natură. Aceasta constituie vama, uiumul sau venitul morii, care se vinde de proprietari, fie sătenilor, fie pe piețele de desfacere.

Ca construcțiune, morile cu vaporii și benzină, sunt foarte simple. Motorul și pietrele instalate pe un postament, iar peste ele o clădire făcută din scânduri, acoperită pe deasupra cu tinichea, și pardosite pe jos cu pământ. Rar dacă clădirea localului de moară e făcut din zid de cărămidă, și în condițiuni mai bune.

Înainte morilor, sau lângă ele undeva se află curtea, unde trag carele cu saci. Acolo sătenii dejugă vitele pentru a odihni, așteptând până le vine rândul la măcinat. Aceste curți, sunt veșnic pline de bălegare, și resturi de nutreț, iar în timpuri ploioase, sunt de nestrăbătut.

Morile pe apă, sunt puse în mișcare prin căderea apei, care printr'un dispozitiv simplu, mișcă pietrele.

Lucrătorii întrebuințați în toate aceste industrii, își au locuința în sat, sau în unele dependințe clădite lângă moară.

Morile cu vaporii, întrebuințează cea mai mare parte ca combustibil, paie de grâu și secară, sau lemne și cărbuni.

Pe lângă unele mori cu vaporii sau cu benzină, mai sunt instalate și „pivele” pentru bătut dimia.

Brutării. – Sunt în tot județul 29 de brutării, întrebuințând până la 60 lucrători. În

genere toate localurile de brutării sunt de construcțiune defectuoase și primitive. O cameră de lucru ce servește adesea și de depozit al materialului prim și de dormitor lucrătorilor, un cuptor foarte adesea crăpat și primitiv, o tarabă, înaintea cuptorului pentru vânzarea fabricatelor, este tipul ce întâlnim aproape peste tot la brutăriile din județ.

Curățenia lasă mult de dorit, zidurile se spoesc rar, cuptorul conține mai totdeauna resturi de cenușe, apa este suspectă, iar curățenia lucrătorilor – frământătorilor – respingătoare.

Calitatea preparatelor – cu rare excepțiuni – este rea. Pâinea și mai cu seamă unele soiuri de colaci, sunt în special insuficient coapte. Se pare însă că nu numai economiei de combustibil și de timp, s'ar datori cauza acestei coaceri necomplete, țaranul preferă pâinea mai puțin coaptă și explicațiunea o găsim în faptul că acest soi de pâine produce mai repede senzațiunea de plenitudine, de sațietate.

Brutarii din județ, cu toate rigorile la cari îi supunem, nu s'au putut lăsa însă de obiceiul de-a fabrica așa numitele „bogace”.

Acestea se fabrică din resturile mucigăite de pâine și covrigi, pus să fermenteze cu apă într'un hârdău, se transformă într'o pastă aproape omogenă de gust, și foarte degustătoare. Pasta e coaptă la tavă, după ce a fost lustruită cu un gălbenuș de ou. Ea este indicată a servi mai curând ca hrană rămătorilor decât ca „prăjitură” oamenilor.

Colacii și colăceii – totdeauna necopti – se consumă în mari cantități la anumite sărbători. Sunt foarte indigeste.

Constat aci că e foarte greu de luptat în contra acestor brutarii, căci amenzile la cari sunt supuși de justiție, când sunt dați în judecată, le plătesc, dar de îndreptat, nu se îndreaptă. Brutarul consideră aceasta ca o „șicană administrativă” cu care e învățat și care probabil figurează la vr'o rubrică oarecare, în bugetul său.

Nu se poate ușor recurge la măsura extremă, închiderea brutăriei, căci în mai toate comunele nu există decât una singură, iar dacă sunt 4 ca în Băilești ele aparțin sub diferite nume unui singur patron și

Fie pâinea cât de rea

.....

Tot mai bine cu pâine, decât fără ea.

Olării. – Sunt 12 olării în județ. Ca instalațiuni, olăriile sunt construcțiuni obișnuite, cu o cameră unde sunt instalate mesele cu roțile de lucru și cu lavițe de jur împrejur, pentru a pune pe ele vasele încă crude spre a se usca.

Pământul se frământă într'o cameră alăturată, sau chiar în atelier.

Aspectul sălei de lucru, nu e din cele mai atrăgătoare. Veșnic o admosferă umedă, și pe toate lucrurile un strat de lut.

Vasele ca: oale, urcioare, străchini, cratițe, talere, solnițe etc. se fac pe roata de lucru, pe care se dă lutului forma voită. Lucrătorii, lucrează cu bucata.

Smălțuirea vaselor se face cu colori de plumb – cu așa numitele smălțuri – sau oxide, care prin încălzirea în cuptor, odată cu arderea vaselor, vernisează „smălțuesc“ vasul. Smălțuirea depinde în primul rând, de felul lutului întrebuințat.

Cuptorul de ars, e clădit lângă atelier. Forma sa e rotundă. Vasele se pun deasupra, cele mai grosolane dedesupt și deasupra, iar cele mai fine la mijloc.

Arderea se face, întreținând dedesupt un foc viu și puternic.

Depozitarea vaselor arse, se face într'o magazie, de unde sunt încărcate în care „cu coviltiri“ și duse la târguri și bălciuri.

Țiglarii. – Sunt 15 în Dolj. Aceste instalații constau dintr'un șopron, cu mai multe lavițe mobile, suprapuse la distanțe unele deasupra altora. Țiglele se fac de lucrători, dintr'un argil mai fin și mai compact, care se frământă bine. Argila se pune într'un tipar de fier, care mărginește forma și mărirea țiglei.

Acest tipar, se așază pe o scândură, iar pe el, se pune argila, întinzându-se bine.

Suprafața de jos a țiglei, e formată de scândură, iar cea de deasupra se formează prin trecerea unei rigle, care rade lutul de prisos us în formă.

Ridicând tiparul care a determinat marginile, rămâne țigla pe scândură, care după ce a fost încărcată astfel, e pusă în raft să se usuce.

După uscarea, țiglele se ard într'un cuptor anume construit.

Lucrătorii, locuiesc în apropierea țiglarilor, în barace. Fabricarea țiglelor, se face numai în lunile de vară.

Cărămidării. – În județ există 1 fabrică de cărămidărie. În acestea, frământarea lutului, și forma cărămizii, se face în mod mecanic prin mașini.

Fabrica e în bune condițiuni igienice. Cărămidăriile, obișnuite ale sătenilor sunt instalațiuni primitive, și sunt în tot județul. Ele constau într'o vatră de uscat, o groapă de

extracție a lutului, o masă pe care se pune lutul și câteva tipare în care se dă forma cărămizii. Lutul pus în tiparul de lemn, presărat cu nisip e răzuit cu o riglă pentru a scoate ce prisosește și cărămida e răsturnată din tipar pe vatră, pentru a se svânta.

După ce s'au uscat în deajuns, cărămizile se pun în așa fel, ca să formeze un cuptor, căruia i se dă foc.

Înainte de a face cărămizi într'un loc oare care, se face mai întâi o probă, arzându-se două trei cărămizi, făcute cu pământ de acolo, și dacă proba iese bine se începe fabricarea.

Gropile de extracție, sunt neîngrădite, iar în unele părți (Bucovăț) din cauza unei extracțiuni neregulate, solul a devenit impropriu vreunei culturi, și foarte accidentat.

În unele părți (Băilești), gropile se umplu cu gunoaie, în altele sunt pur și simplu abandonate.

Boiangerii. – Boiangeriile sunt localuri, unde se face colorarea tortului de lână, mătasei sau bumbacului.

Această meserie e practică de unii din bogasierii dela sate. Pentru aceasta se servesc, în special de colorile de anilină.

Alaunul, sulfatul de fier, indigoul, acidul sulfuric, acidul azotic, cositorul, etc. sunt substanțe întrebuințate de toți în această meserie, fie pentru prepararea colorilor, fie pentru prepararea „mordarurilor“ care fixează culoarea în materia țesăturii.

Sunt în total 17 boiangerii în comunele rurale din județ. Vopsirea se face în cazane mari de aramă, iar limpezirea stofelor după ce au prins culoare, se face la fântână sau în apa râurilor sau pâraurilor curgătoare.

Colorile cele mai obișnuite în care se vopsesc stoffele sunt cele bătătoare la ochi, vii, aprinse.

Tăbăcării. – Tăbăcării, sunt în județul Dolj, în număr de trei. Aceste instalațiuni sunt neigienice și modul de preparare primitiv.

Numărul lucrătorilor întrebuințați este de opt. Sătenii tăbăcesc pieile, mai cu seamă opincile, punându-le să stea o zi sau două, într'o fiertură din coaje de anin.

Cazane. – **Destilării.** – Țuica, se fabrică cu ajutorul cazanelor sau alambicurilor. De obicei, în județul Dolj, se fabrică țuică din prune, comină și, în partea de sud, și din dudge.

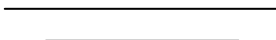
În acest scop, cazanul de aramă, se așază pe un zid, formând cuptor, în care se întreține focul în timpul destilațiunii. După ce s'a pus în cazan materialul din care se va extrage alcoolul, se pune deasupra un capac. Acest capac e de lemn sau de aramă. Marginea care se îmbină pe gura cazanului, se lipește cu pământ galben. Din capac pleacă o țeava de aramă, care trece

printr'un vas numit „ciubăr“. Acest vas se ține plin cu apă rece.

Odată cu fierberea începe distilațiunea prin condensarea vaporilor de alcool și alte oleuri volatile, când vin în contact cu țeava rece din ciubăr.

Primul produs obținut după o distilație de o oră, se numește „fruntea rachiului“.

În județ există 127 cazane de fabricat țuică sau rachi de comină.

VACCINAREA și REVACCINAREA

Anul	VACCINAȚI			REVACCINAȚI		
	Cu succes	Fără succes	Sustrași	Cu succes	Fără succes	Sustrași
1900	2766	486	322	1994	1445	349
1901	5845	636	790	3046	3022	1348
1902	7223	1224	788	3792	2372	1179
1903	7874	803	734	4150	3086	926
1904	7723	751	910	4742	3043	1057
1905	7799	765	796	4716	2323	859
1906	8962	929	440	5164	1503	249
1907	9698	934	341	5459	1221	271
1908	9870	558	362	6483	1667	292
1909	7418	1125	434	5398	1822	470

A se vedea mai departe mișcarea vaccinărilor pe fiecare an, la fiecare comună în parte.

ASISTENȚA MEDICALĂ

Anul	Consultațiuni date de medic	Ajutor dat de agentul sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	13658	12008	48
1901	13386	15345	54
1902	12485	16458	327
1903	8976	18886	673
1904	9450	17147	1183
1905	10079	22990	2196
1906	11647	12111	1753
1907	13233	24206	1935
1908	18722	29909	2472
1909	40874	38653	3728

Din acest tablou, rezultă că în anul 1909, numărul consultațiilor e considerabil sporit, din cauza înmulțirii circumscripțiilor.

Inspectarea comunelor de către medic până în anul 1908, se făcea abia odată pe lună. Numai la cazuri de epidemii, se vizită comuna de două și trei ori în cursul aceleiași luni. Dela data înmulțirii circumscripțiilor, comunele sunt vizitate în mediu de 3 – 4 ori pe lună.

Consultațiunile se dau de medici la dispensariu, la domiciliul bolnavilor și la infirmerii.

Ele sunt gratuite. Medicamentele sunt gratuite și distribuite cu prisos.

Medicamente. – Medicamentele cu care se ajută populațiunea rurală a județului, sunt procurate de către „Depozitul Regional de Medicamente, filiala Craiova”.

Acest depozit alimentează: 1) farmaciile comunelor; 2) farmaciile infirmeriilor, și 3) farmaciile dispensarelor.

Medicul de circumscripție, regulează distribuția medicamentelor la aceste farmacii.

Medicamentele, pentru, farmaciile comunelor, sunt cele indicate în tabloul următor:

Tabloul de medicamente pentru aprovizionarea comunelor rurale.

No. curent	NUMIREA MEDICAMENTELOR	CANTITATEA			COSTUL			
		Bucăți	Kilogr.	Grame	Unitar		Total	
					Lei	B.	Lei	B.
1	Acid boric pulv.	–	1	–	2	–	2	–
2	Antipirină doze a 0,50 cgr.....	100	–	50	2	–	2	–
3	Bismut subnitrat 0,20 cgr., carb. calce 0,15.....	200	–	–	1	–	1	–
4	Bismut subnitrat 0,20 cgr., carbonat de calce 0,10, pulv. dover. 0,05.....	300	–	–	2	–	2	–
5	Carb. de calce 0,30, tanin 0,05, opiu 0,01.....	300	–	–	2	–	2	–
6	Cartoane sinapisate.....	20	–	–	2	–	2	–
7	Ceai de tusă (specii pect.).....	–	1	–	5	–	5	–
8	Chinină sulfat, doze a 0,50 cgr.	200	–	100	8	–	8	–
9	Ulei de ricin.....	–	1	–	3	–	3	–
10	Pulv. dover 0,10, hiosciam 0,02, rad. lichirițe 0,20.....	300	–	–	2	–	2	–
11	Santonină 0,20, calomel 0,05, zahăr 0,15cgr.....	100	–	–	1	–	1	–
12	Sare amară.....	–	1	–	1	–	1	–
13	Sena foliculi (sinamichie).....	–	1	–	5	–	5	–
14	Tinct. Iod.....	–	–	100	1	50	1	50
15	Unguent cu oxid galben de mercur 3%.....	–	–	100	1	–	1	–
	Total				38	50	38	50

Aceste medicamente, se furnizează odată la 1 Aprilie ale fiecărui an, și se expediază comunelor prin medicii de circumscripții.

Reaprovizionarea comunelor, se face de medic, cu medicamente dela farmacia dispensarului ori de câte ori e nevoie.

Tot dela farmacia dispensarului, medicul dă medicamente infirmeriei, când sunt internați bolnavi, moașei cercului și agentului sanitar. Justificarea medicamentelor, se face prin liste de consultațiuni gratuite.

La dispensar, se ține un registru de primirea medicamentelor și de distribuirea lor.

Primirea și distribuirea, se face pe cantități.

Costul medicamentelor. – Medicamentele care s'au întrebuițat în cursul anului, dela 1 Aprilie 1909, până la 31 Martie 1910, se ridică la suma de lei 24926 bani 62, repartizată în tabloul de mai jos.

Dela farmaciile rurale, s'au procurat pentru spitalele Băilești și Bechet, medicamente în sumă de aproape 4000 lei.

Totalul cheltuelilor, se ridică și cu această sumă, la 28000 lei.

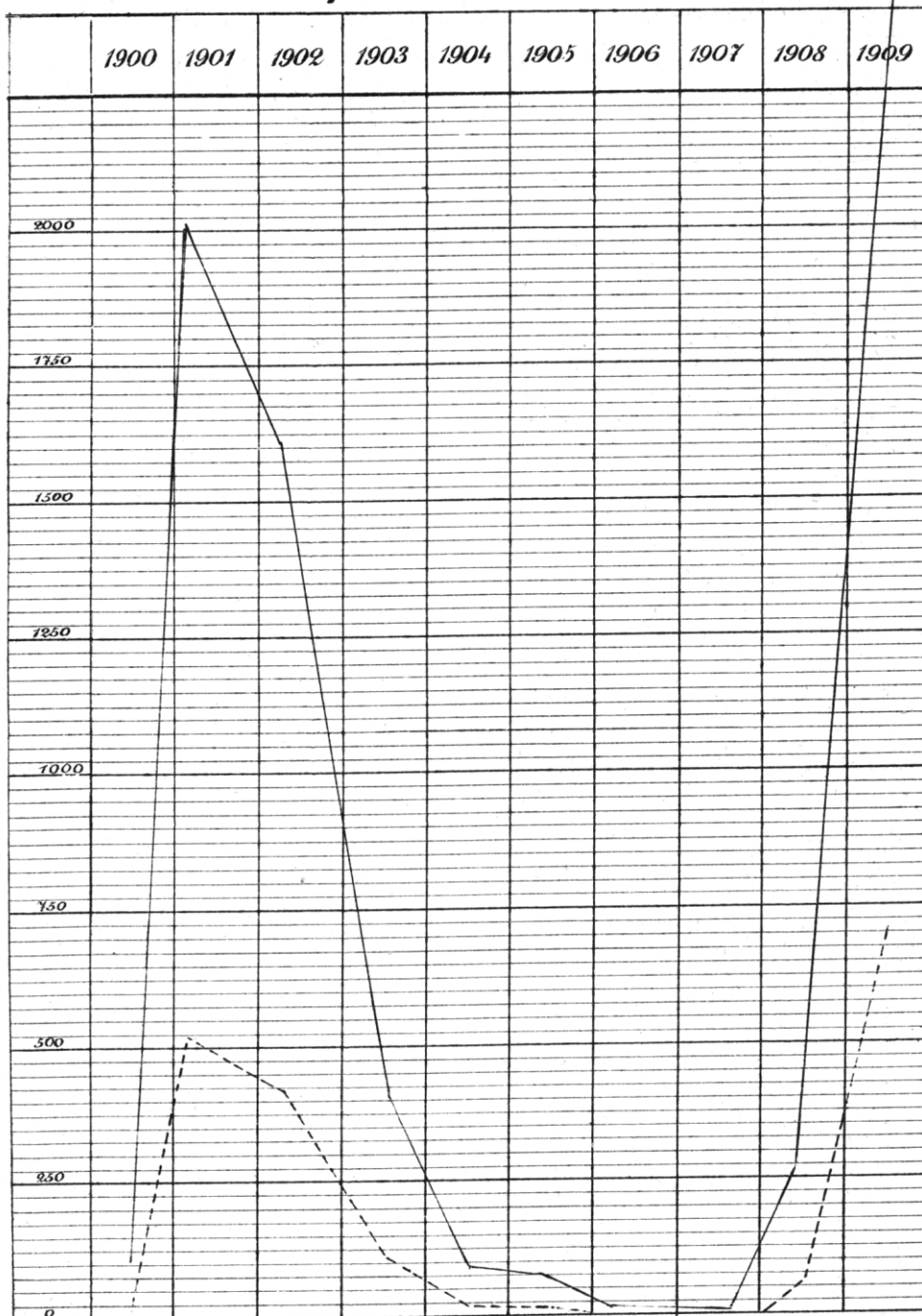
Înainte de înființarea depozitului de medicamente, se cheltuiiau anual de județ și comună între 70 și 80000 lei, sumă considerabilă, și medicamentele puține câte se procurau, se utilizau de alții, de cât cei în drept.

Numirea serviciilor cărora s'a furnizat medicamente	Suma la care se ridică medicamentele furnizate	
	Lei	B.
1. Pentru circumscripții		
Circ. 1 Mierea Birnici	561	90
Circ. 2 Negoești	449	60
Circ. 3 Filiași	205	80
Circ. 4 Scaești	761	69
Circ. 5 Șimnic	842	20
Circ. 6 Breasta	1043	90
Circ. 7 Balta-Verde	871	30
Circ. 8 Brabova	332	50
Circ. 9 Vela	474	45
Circ. 10 Șegarcea	1471	45
Circ. 11 Rojiștea	523	–
Circ. 12 Plenița	791	95
Circ. 13 Cetate	481	63
Circ. 14 Afumați	416	–
Circ. 15 Bârca	637	05
Circ. 16 Bechet	1387	75
Circ. 17 Calafat	345	45
Circ. 18 Poiana Mare	242	15
Circ. 19 Băilești	213	–
Total	12052	77
II. Pentru 121 comune	3717	95
III. Pentru infirmeria Bodăești	185	–
IV. Pentru disp. Medic primar	1070	35
V. Pentru spitale:		
Brabova	1825	70
Negoiești	1298	–
Filiași	1660	–
Calafat	1470	05
Poiana Mare	1651	80
Total	24926	62

SCARLATINA

Morbiditatea și Mortalitatea dela 1900 la 1909

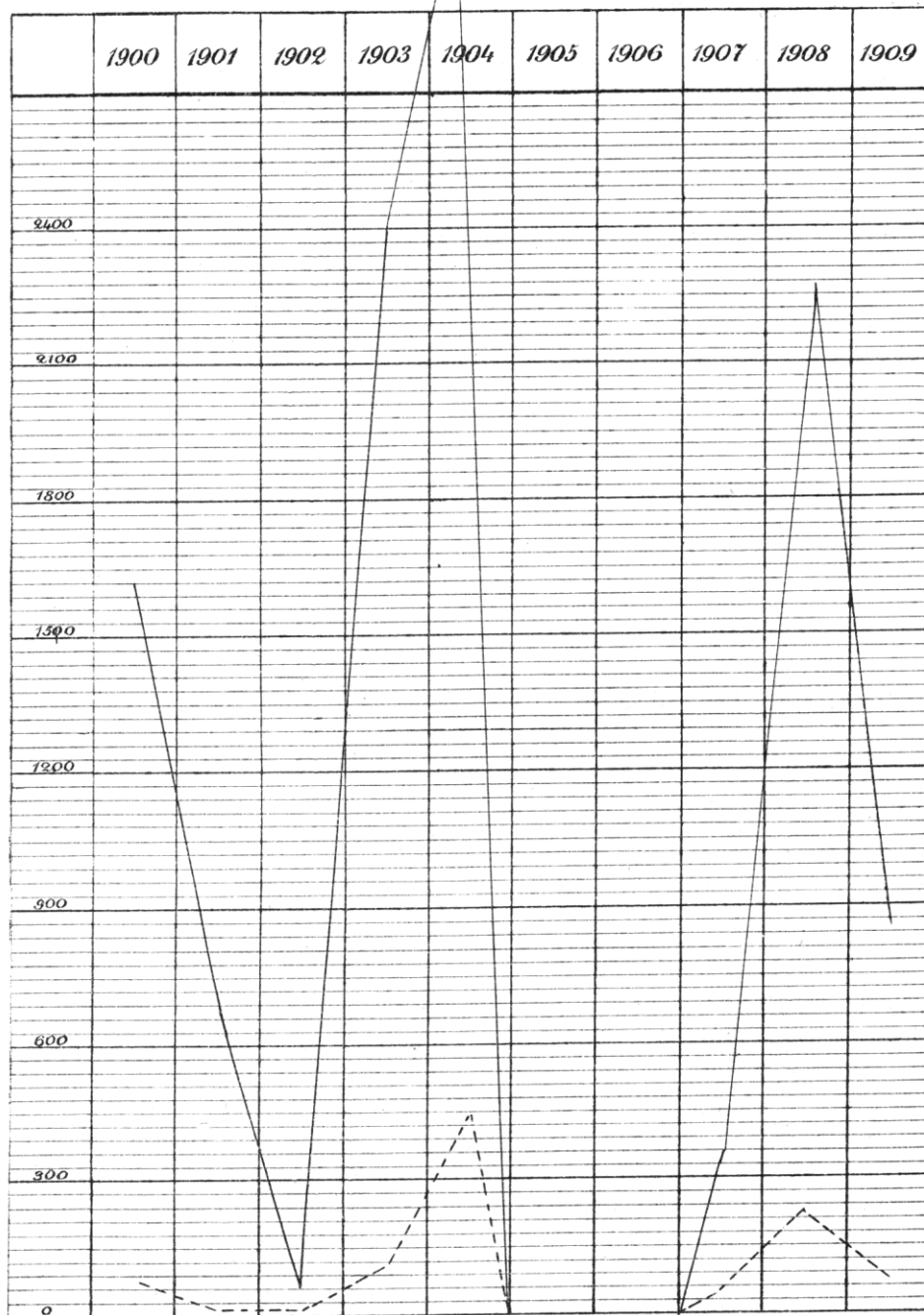
3183

Legenda { ————— Morbiditatea
 - - - - - Mortalitatea

	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
No. cazurilor	108	2019	1609	412	93	75	5	1	263	3183
No. deceselor	14	504	410	101	22	12	—	—	65	712

1735
P O J A R
Morbiditatea și Mortalitatea dela 1900 la 1909

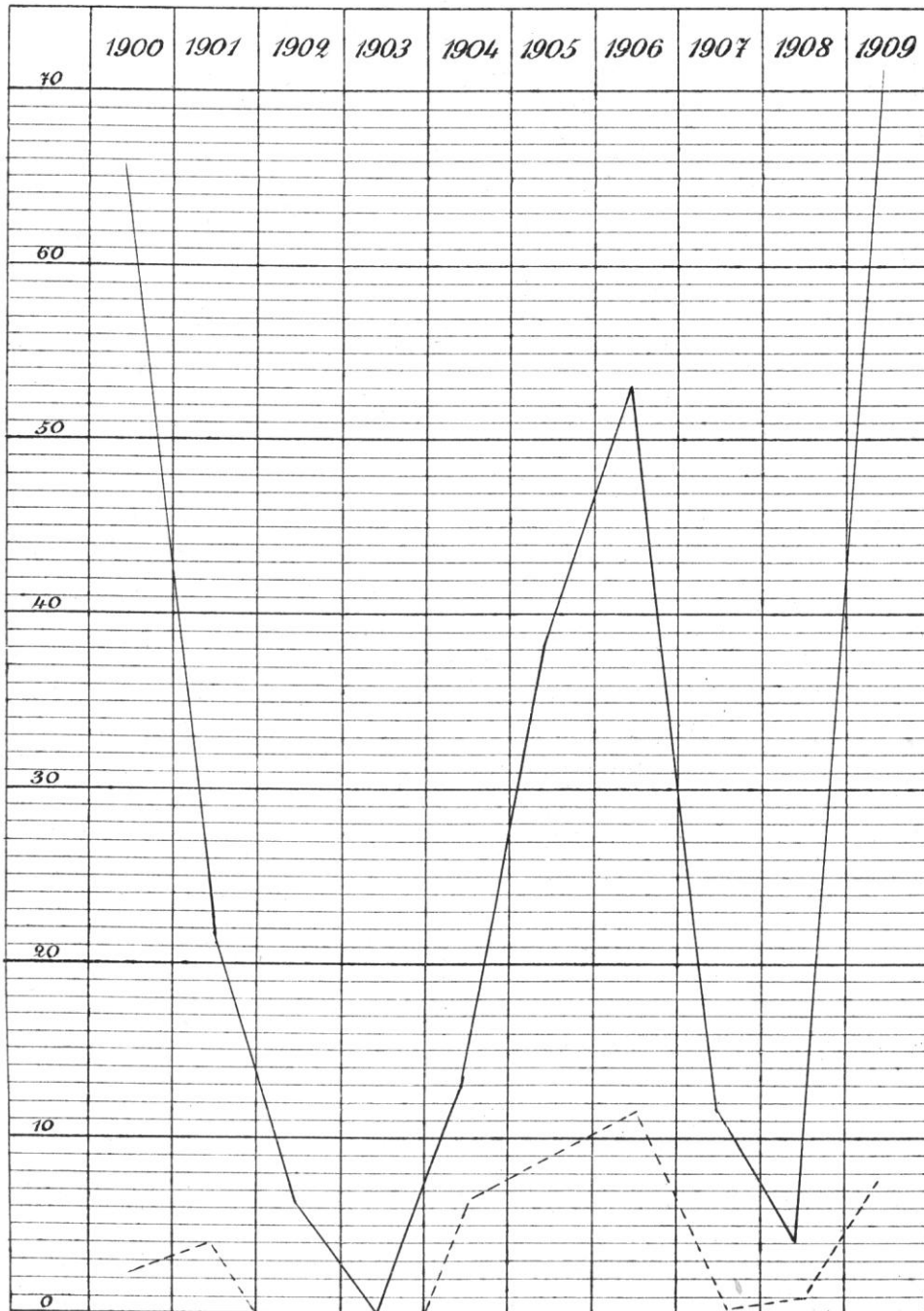

Legenda { ————— Morbiditatea
 - - - - - Mortalitatea

	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
No. cazurilor	1616	474	58	2385	7335	—	—	376	2271	854
No. deceselor	89	24	2	124	460	—	—	41	220	73

DIFTERIA

Morbiditatea și Mortalitatea dela 1900 la 1909.

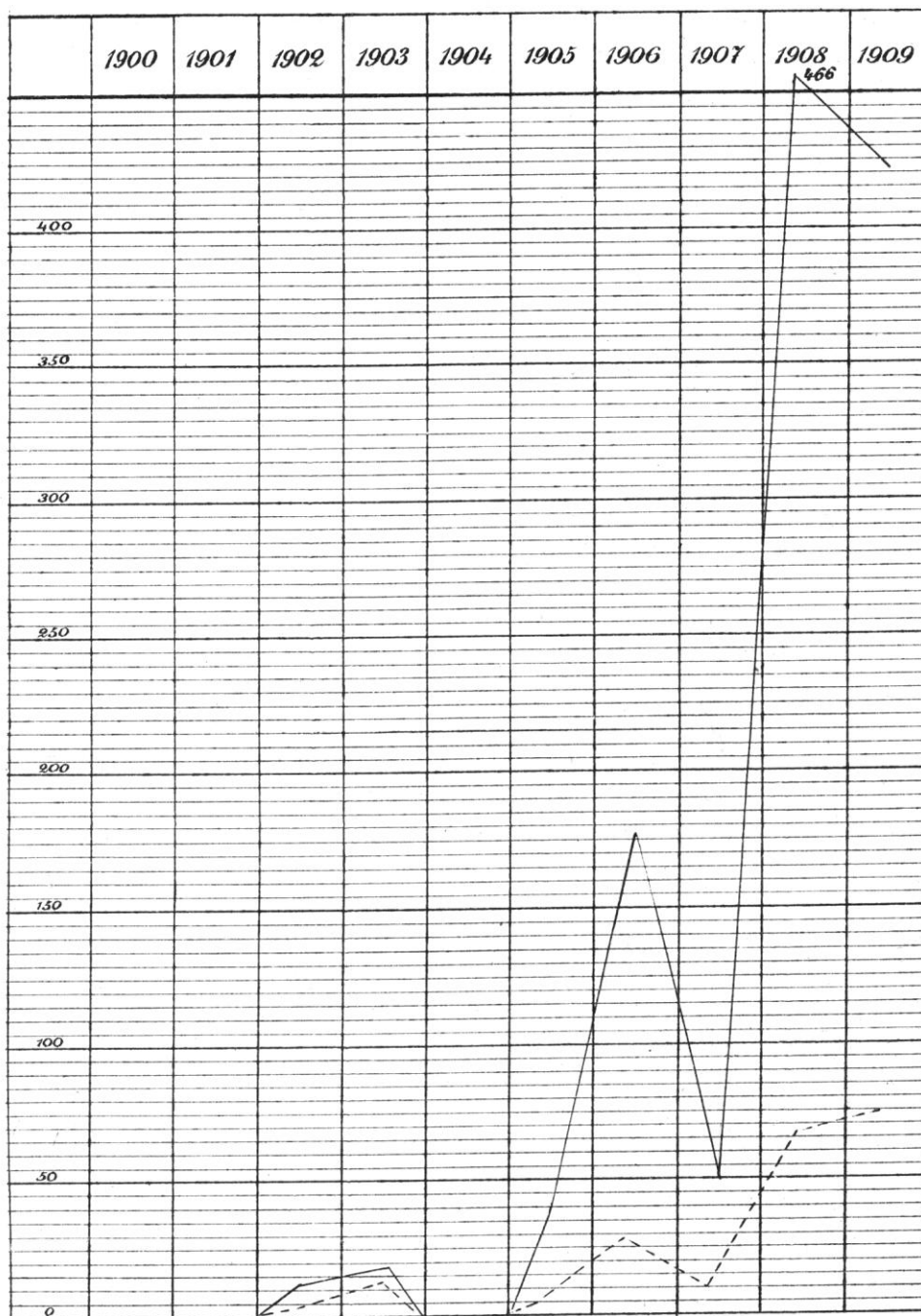

Legenda { ————— Morbiditatea
 - - - - - Mortalitatea

	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
No. cazurilor	66	22	6	—	13	38	53	12	4	75
No. deceselor	2	4	—	—	6	9	12	—	1	8

FEBRA TIFOIDA

Morbiditatea și Mortalitatea dela 1900 la 1909

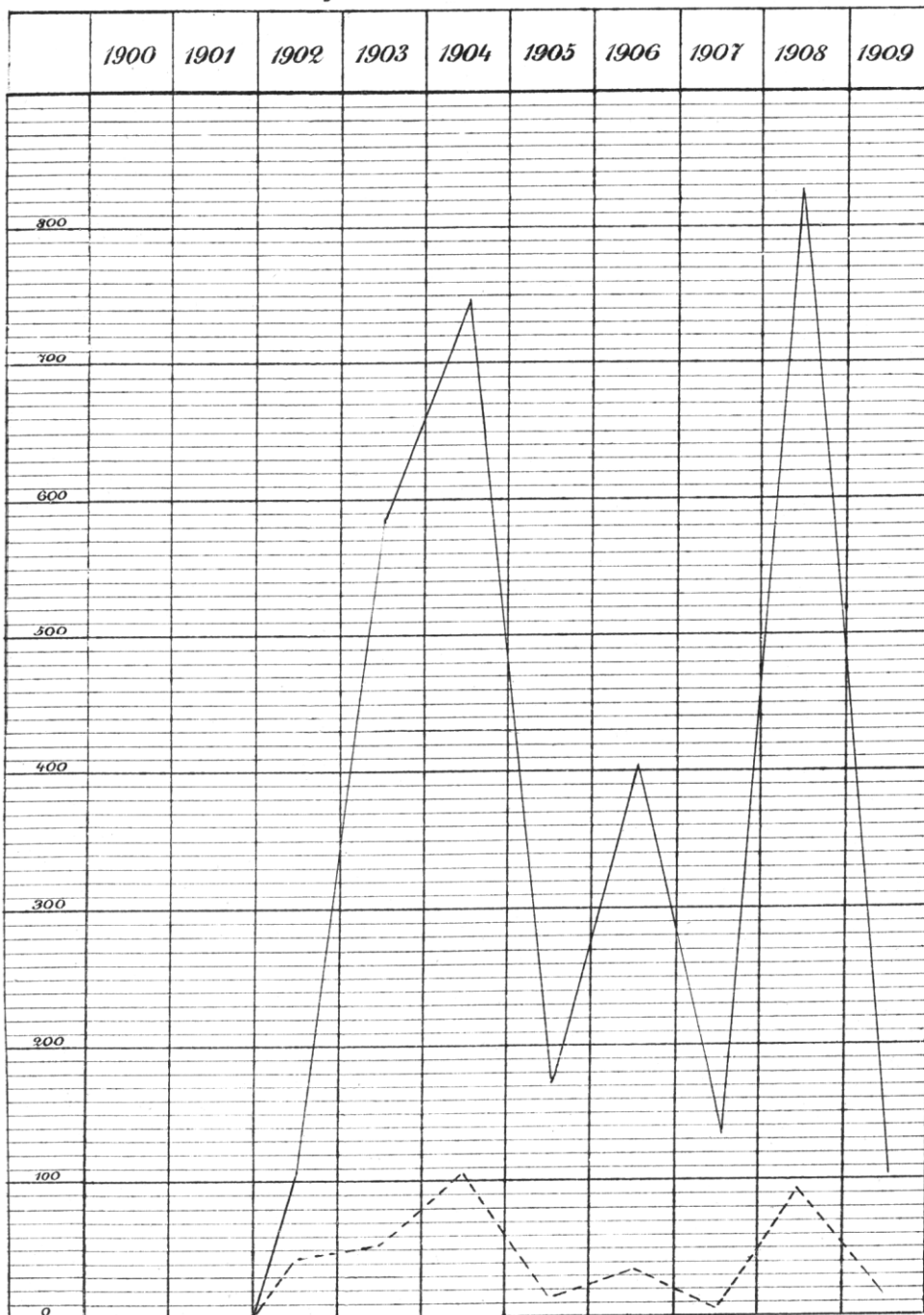

Legenda {
 ————— Morbiditatea
 - - - - - Mortalitatea

	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
No. cazurilor	—	—	14	18	—	34	177	48	466	426
No. deceselor	—	—	1	12	—	7	29	10	68	72

DISENTERIA

Morbiditatea și Mortalitatea dela 1900 la 1909

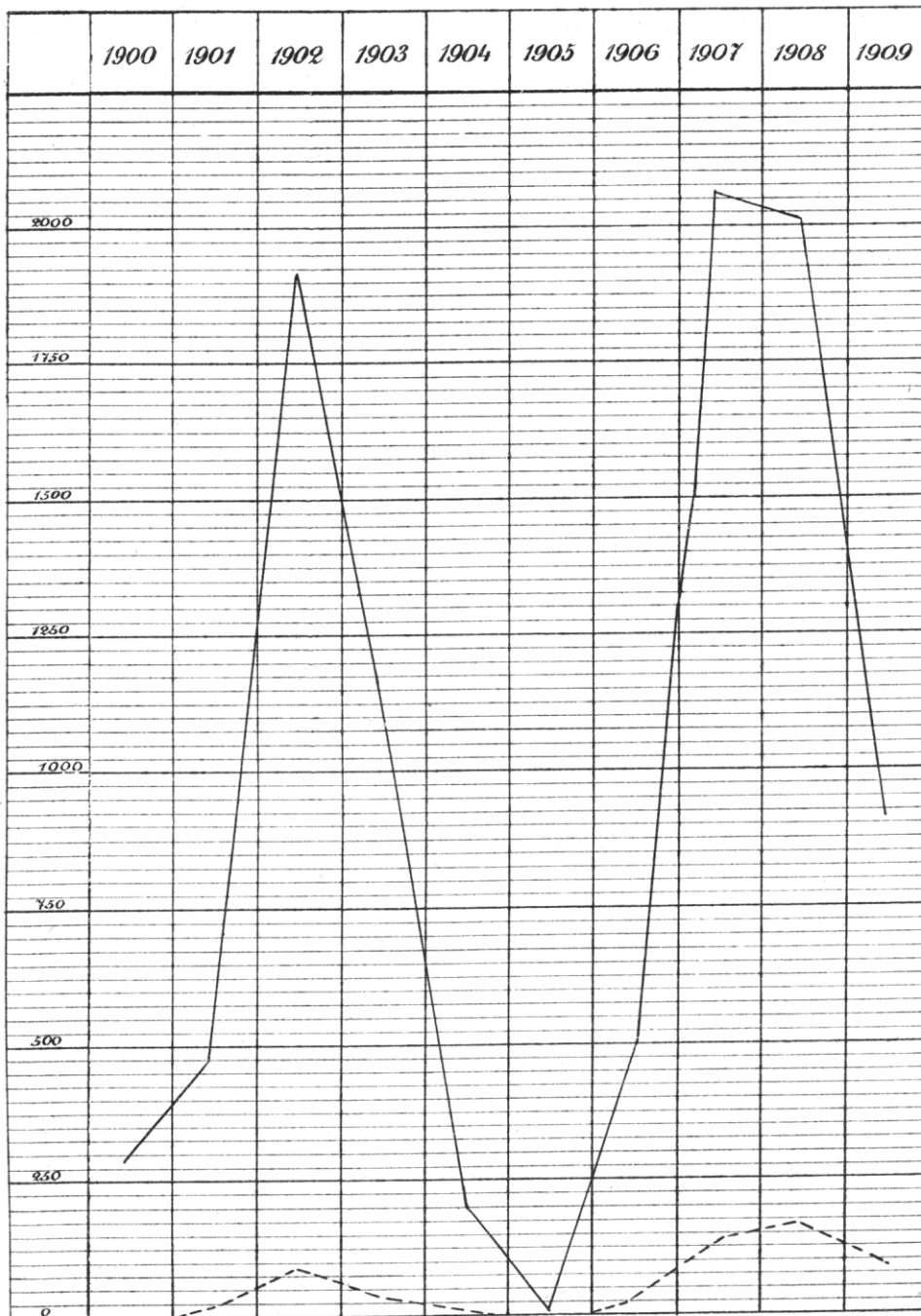

Legenda { ————— Morbiditatea
 - - - - - Mortalitatea

	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
No. cazurilor	—	—	108	583	747	173	404	134	822	102
No. deceselor	—	—	51	69	108	16	33	19	92	17

TUSA CONVULSIVA

Morbiditatea și Mortalitatea dela 1900 la 1909

Legenda { ————— Morbiditatea
 - - - - - Mortalitatea

	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909
No. cazurilor	292	480	1914	1155	197	24	497	2091	1785	903
No. deceselor	—	19	84	33	9	—	24	132	154	86

Boale infecto-contagioase la 1 Ianuarie 1910.

NUMIREA CIRCUMSCRIȚIEI	Paludizm	Pelagră	Tuberculoză	Sifilis	Conjunctivă granuloasă	Lepră	Alienați	
							B.	F.
1 Mierea-Birnicii.....	214	100	11	11	11	–	2	2
2 Neșoești.....	183	80	6	10	7	–	2	2
3 Filiași.....	236	135	11	17	6	–	2	3
4 Scaești.....	232	73	4	4	–	–	–	–
5 Șimnic.....	118	141	14	4	9	–	–	–
6 Breasta.....	113	140	9	9	–	–	1	–
7 Balta-Verde.....	697	75	30	8	10	–	1	–
8 Brabova.....	123	242	19	–	5	–	3	4
9 Vela.....	179	62	18	14	6	–	1	–
10 Șegarcea...	195	50	23	10	4	–	1	1
11 Rojiștea.....	630	107	–	–	–	–	–	–
12 Plenita...	411	78	30	19	10	–	5	–
13 Cetate.....	737	57	21	13	1	–	2	1
14 Afumați...	661	100	19	23	1	2	1	–
15 Bârca.....	857	72	9	1	1	4	4	1
16 Bechet....	839	174	19	6	–	–	1	1
17 Calafat.....	634	116	20	2	6	1	1	–
18 Poiana-Mare.....	1068	323	48	2	2	1	–	–
19 Băilești.....	550	25	12	5	–	–	3	–
20 Orașul Calafat.....	456	6	22	36	–	–	1	–
Total...	9353	2156	347	196	79	8	31	16

Din examinarea acestui tablou, rezultă că la o populație de 366.878 locuitori, cât este populația județului, afară de orașul Craiova, boalele infecto-contagioase au următoarele procente:

Paludizmul 1,8%.
Pelagra 0,05%.

Aceste țifre, le dăm sub toată rezerva, căci, o constatare prealabilă – riguroasă – nu s'a făcut – și e posibil ca numărul cazurilor să fie mai mare.

Țifrele date sunt însă cele oficiale – ale bolnavilor prezentați la consultațiunile medicilor de circumscripție, fără a se fi făcut o riguroasă căutare a tuturor cazurilor din comune.

MONOGRAFIA SANITARĂ A COMUNELOR

ADÂNCATA

Plasă administrativă Negoești; Circumscripție medicală Negoești; Medic D-r George Militaru, dela 1 Martie 1908; Agent sanitar Petre Popescu, dela 1 Septembrie 1909; Moașe Sofia Marinescu, dela 15 Iulie 1908.

Date geografice. – Comuna Adâncata, se mărginește la răsărit cu comuna Goești, de care o desparte râul Amărădia, la apus cu comuna Brădești, la miazăzi cu comuna Mălăești și la miazănoapte cu comuna Negoești.

Este străbătută dela miazănoapte la miazăzi, de râul Amărădia, care udă toate, satele comunei, și de șoseaua județeană Craiova – Căpreni, în lungul căreia e așezat cătunul Sălciile.

Mai este străbătută de râulețele: Bărcaciu și Țandăra. Comuna se compune din 5 sate: Adâncata, Pometești, Sălciile, Țandăra și Popeasa.

Date istorice. – Acum 60 – 70 ani comuna Adâncata se compunea din aceleași cătune ca și astăzi, reședința era în cătunul Țandăra.

La anul 1874, a rămas la comuna Adâncata, numai satele: Popeasa, Sălciile, și Pometești, iar satele Țandăra și Adâncată, au trecut la comuna Goești.

În anul 1875–76, cătunele Țandăra și Adâncata, sunt alipite din nou la comuna Adâncata, rămânând astfel până în timpul de față, având reședința în cătunul Țandăra.

Comuna Adâncata, s'a numit astfel din cauză că satele ce o compune sunt așezate, risipite prin văile (adâncăturile) și dealurile care sunt numeroase aci.

Satul Pometești și-a luat numirea dela întinsa cultură de pometuri, ce se făcea înainte aci.

Satul Țandăra și-a luat numele dela firea violentă a locuitorilor din această parte.

Satul Sălciile, s'a numit astfel din cauza multor sălcii ce creșteau odinioară aci și azi încă se văd multe.

Igiena comunei. – Solul, format din pământ vegetal, humos, de o grosime de 0.40 – 0.60 cm., sub care se găsește pietriși, nisip și pe la 5 – 6 metri stratu superficial de apă, deasupra unui strat destul de gros de argilă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, în această comună nu sunt.

Străzile în mare parte sunt aliniate, având șanțuri pentru scurgerea apei. Nu sunt plantate, afar de satul Sălciile, situat pe șoseaua jude-

țeană Craiova – Căpreni. Având puțină înclinație în spre părțile laterale (spre șanțuri), apa de ploae stagnează pe șosele și străzi, formând mici băltoace, – pe ici-colo, – se amestecă cu pământul și formează un strat gros de nămol, prin care cu greutate se poate străbate. Sub imboldul autorităților. Sâmbătă seara, fiecare locuitor mătură șoseaua (1/2 parte), în dreptul lui; gunoiul însă nu-l ridică, ci îl lasă sau în șanț sau în mijlocul drumului.

În timpul verii, curțile se țin într'o stare de curățenie satisfăcătoare, curățindu-se și măturându-se cel puțin odată pe săptămână, de obicei Duminica dimineața.

În timpul toamnei și iernei, însă când timpul e ploios, oamenii și animalele înoată în nămol și necurătenie, căci deși nisipul e la doi pași de comună, nici un locuitor nu se folosește de el.

Din această cauză nu se poate ține curat nici în casă. Casele se văruiesc de locuitori, însăși, de 2 – 3 ori pe an. Curățenia locuințelor, lasă de dorit mai ales în timpul iernei, se mătură la 2 – 3 zile odată, sau când se aude că vine doctorul sau administratorul în inspecție.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1904, satul Adâncata numără 117 bărbați și 110 femei; satul Țandăra 84 bărbați și 61 femei; satul Popeasa 125 bărbați și 116 femei; satul Pometești 219 bărbați și 233 femei; satul Salcia 46 bărbați, 43 femei.

În total comuna Adâncată numără 1154 suflete, adică 591 bărbați și 563 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	38	43	-	
1901	38	15	-	
1902	45	47	-	
1903	41	27	1	
1904	32	27	-	1154
1905	39	27	-	1166
1906	46	43	-	1169
1907	48	27	-	1190
1908	31	25	-	1196
1909	51	27	-	1230

Astfel că la sfârșitul anului 1909, comuna numără cel puțin 1230 suflete.

Locuințe sunt: 10 case de cărămidă, 211 case de pământ, 40 de bârne, un bordei.

Mai toate construite după un singur model, compuse din 2 camere, cu ferestre mici deschizătoare sau fixe, cu un cubaj de 30 – 50 m.c., în care locuiesc 5 – 6 persoane. Cea mai mare parte din locuințe în condițiuni igienice, nesatisfăcătoare.

Apa de băut. – Se ia din 4 fântâni, cu ciment, 10 cu ghizduri de lemn, 8 cișmele, 2 fântâni curgătoare. Cea mai mare parte în condițiuni igienice nesatisfăcătoare, se curăță și sleesc odată pe an, în mod neîndestulător.

Școalele. – Localul de școală construit în 1909, din zid de cărămidă cu var. În condițiuni igienice foarte bune, se compune dintr'o sală de curs cu un cubaj de 283 m.c. Latrina de scânduri de brad, cu 2 încăperi. Vas de ținut apa nu există.

Biserici. – Cimitire. – Două biserici în condițiuni igienice, satisfăcătoare.

Două cimitire împrejmuite cu șanț și plantații. Cimitir de vite nu există.

Primăria. – Local propriu, în condițiuni igienice foarte rele.

Localuri publice și de consumație. Cârciumă cu beuturi spirtoase și magazin de manufactură, N. Țăudăreanu, cătunul Țandăra, casă proprie. Localul în condițiuni igienice satisfăcătoare. Interiorul ca aranjament, curățenie și ca aparate necesare, lasă de dorit. Vinde aproximativ 1000 lei lunar.

Niță Trancă, local în condițiuni igienice bune, cârciuma lui. Instalație aranjament și curățenie satisfăcătoare, vinde lei 10000 anual. Cârciumă și magazin de manufactură a lui Moise N. Dumitru. Local propriu, în condițiuni igienice bune. Instalații, aranjament, curățenie, cam lasă de dorit, vinde lei 500 lunar.

Magazin de manufactură a lui Ilie Ionescu, cătunul Sălciile, local închiriat în condițiuni igienice bune. Aranjament, curățenie bune, vinde 200 lei lunar.

Magazin manufactură și atelier de boangerie, a lui Ștefan Iliescu, cătunul Sălciile. Local închiriat în condițiuni igienice bune. Aranjament, curățenie, bune, vinde 400 – 500 lei lunar.

Industria insalubre. – În comuna Adâncată, este o moară a d-lui I. Doneseu, în valoare de lei 12,000, are autorizația Consiliului de igienă. Starea igienică satisfăcătoare. Actualmente nu funcționează.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	40		16	35	6	52
1902	27	35	-	39	50	-
1903	32	3	-	21	3	-
1904	24	13	3	58	83	1
1905	34	5	3	21	67	2
1906	34	19	3	7	13	-
1907	55	6	-	21	22	11
1908	27	-	-	11	29	-
1909	37	-	2	22	20	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, sau făcut 8 inspecții medicale, în 1901, 4; în 1902, 6; în 1903, 7; în 1904, 6; în 1905, 7; în 1906, 7; în 1907, 5; în 1908, 6; în 1909, 12.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	28	79	
1901	5	113	
1902	10	49	
1903	13	3	
1904	6	-	
1905	3	18	
1906	14	9	
1907	18	34	2
1908	17	29	12
1909	32	17	2

Medicamente. – Până în anul 1909, s'au procurat de comună pentru suma de 20 lei anual. Dela 1909, se aprovizionează de depozitul de medicamente.

Epidemii. – În anul 1909 dela 17 August, 17 Octomvrie, a fost febră tifoidă cu 3 cazuri, fără decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt 19 cazuri Paludism, 6 Pelagră.

AFUMAȚI

Plasă administrativă Băilești; Circumscripție medicală Afumați, Medic D-r. N. Enculescu dela 1 Maiu 1909; Agent sanitar Fl. Berceanu din 1903; Moașe – Vacant.

Date geografice. – Comuna Afumați compusă din două sate: Afumați și Amzulești, este așezată pe un loc șes, neaccidentat și ocupă o suprafață ca 100 ha. Afumați și 100 ha. Amzulești.

În jurul comunei, nu se află decât câteva măguri, ca puncte de reper ale moșiei, purtând diferite numiri.

Date istorice. – Înainte, comuna Afumați era alipită cu Amzulești și se numea Amzuleștii de jos, iar Amzuleștii de azi se numeau Amzuleștii de sus. Acest nume de Amzulești îl avea dela numele proprietarului acelei moșii, anume Amza.

Mai târziu aceste 2 sate se despărțiră și unul din ele se numi Afumați (Amzuleștii de jos), iar altul Amzulești.

Numele de Afumați, nu se știe de unde provine. Unii spun că în Amzuleștii de jos, trăgând pe vremuri un zapciu în gazdă la un locuitor, acesta ia dat ospitalitatea în bordeiul lui, în care soba afuma, din care cauză zapciu nu s'a putut odihni de loc. A doua zi, când a plecat din sat, se zice că ar fi blestemat satul zicându-i: Afumați să rămâie de veci vecilor, cum îl afumase pe el toată noaptea, soba.

Igiena comunei. – Solul e format din pământ negru, destul de productiv, care merge până la o adâncime de 1 m. De aci, pe o grosime de 3 – 4 m., se află pământ galben (argilă), apoi vine stratul nisipos și acvifer, și în urmă iar argilă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt în comună și nici în jurul ei.

Străzile sunt drepte însă multe din ele strâmte. Parte din străzi sunt acoperite cu pietriș și plantate cu salcâmi.

Curțile sunt îngrădite cu ulucă. Ele se curăță, de către locuitori, la trebuință, aruncând gunoiul pe câmp.

Curățenia locuințelor se face odată pe an, prin spoirea cu var și spălarea scândurilor, sau lipirea și spoirea cu pământ pe jos. Măturatul, la săptămână odată.

Mișcarea populații. – Dupe ultimul recensământ făcut la 1909.

Satul Amzulești numără 281 b. și 304 femei. În total comuna numără 1689 suflete adică 832 bărbați și 857 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	51	26	-	75
1901	57	25	-	32
1902	56	38	-	18
1903	52	25	-	27
1904	63	42	-	21
1905	69	29	-	40
1906	61	31	-	30
1907	91	28	-	63
1908	60	44	-	16
1909	71	67	-	4

Locuințele. – În comună sunt 195 locuințe, adică 87 case de nuele lipite cu lut, 90 case de pământ bătut și 18 de zid, construite după tipul obijnuit, descris în partea întâia.

Apa de băut se găsește la o adâncime de 5 – 6 m. este turbure, cu gust sălcu; să ia din 35 puțuri, dintre care 5 cu ghizduri de beton, 30 de lemn; zece din ele sunt în stare foarte rea.

Școalele. – În satul Afumați, o școală cu o clasă și o cancelarie construită din zid după modelul casei școalelor – are un cubaj de 100 m.c. și e frecventată de 50 elevi.

În satul Amzulești, o școală cu o clasă. Local impropriu, are o clasă cu un cubaj de 45 m.c. și e frecventată de 30 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O biserică afară din sat, destul de ruinată.

Cimitir este unul singur, în jurul bisericii. Există și un cimitir de vite neîmprejmuit.

Primăria este construită din zid, dispune de 2 camere destul de spațioase pentru personalul primăriei, este bine luminată, uneori curată.

Localuri publice și de consumație. – În comuna Afumați sunt două cârciumi de băuturi spirtoase și două numai de vin. Câte-și 4 sunt în rele condițiuni igienice.

Se mai află în această comună, încă 3 prăvălii de mărunțișuri, tot în condiții rele.

Industria insalubre. – O moară cu aburi în valoare de 5000 lei, proprietatea d-lui Simion Iancovici. Are autorizația Cons. de igienă cu No. 100 din 1909. E ținută rău. Întrebuințează 2 lucrători plătiți cu 30 – 50 lei lunar. Instalația aduce un venit anual de circa 1600 lei.

O altă moară cu motor cu benzină, în valoare de 22000 lei, proprietatea d-lui Gogu Gh. Ionescu. Are autorizația cu No. 534/1909, în stare bună. Întrebuințează 3 lucrători plătiți de la 20 – 60 lei lunar; nu se cunoaște venitul anual pentru că nu a început a funcționa.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	26	2		17	111	7
1901	23	2		11	100	
1902	43	1	36	13	53	
1903	45	3		6	115	21
1904	60	3		9	80	
1905	45	2		38	27	
1906	37	1		41	14	
1907	63	5		52	1	
1908	59	-		81	29	
1909	36	28		45	12	12

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 10 inspecții medicale; în 1901, 19; în 1902, 8; în 1903, 6; în 1904, 9; în 1905, 8; în 1906, 5; în 1907, 5; în 1908, 7; în 1909, 15.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	14	117	
1901	15	175	
1902	17	159	
1903	10	99	
1904	9	129	
1905	13	38	
1906	24	169	
1907	12	178	
1908	35	384	
1909	87	411	25

Medicamente sunt în abundență și, se procură de către depozitul regional de medicamente din Craiova.

Epidemiile ce au bântuit comuna, au fost: Scarlatina de la 8 Aug. la 14 Dec. 1909, cu 14 cazuri și un deces.

Boale infecto-contagioase. – Tuberculoză 3, Paludism 18, Pelagră 7.

ALMĂJ

Plasa administrativă Filiași; Circ. medicală Breasta; Medic Doctor C. Groper, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar Gh. Seculici, dela 1 Februarie 1910; Moașe Măria Seculici, dela 1 Februarie 1910.

Date geografice. – Comuna Almăj situată pe șesul și pe dealul numit Almăj, la o depărtare de 15 kilometri de Craiova, se învecinește la N. V. cu comuna Coțofenii din dos, de care se desparte prin pâraul Almăj, la Sud cu comuna Ișalnița, de care se desparte prin râul Jiu, iar la Est cu comunele, Adâncată, Goești, Mihăilești și Izvorul. Terenul este accidentat. Dealul Almăju are o înălțime de 94 m. Există și două movile înalte de 6 m., care spun bătrânii, serveau de streaje în timpul războaielor. Ape curgătoare sunt: Jiul și pâraul Almăjelul, acesta din urmă își ia naștere din valea Meteului și se varsă în Jiu lângă hotarul dintre comunele Coțofenii din față și Almăjul. În cuprinsul comunei sunt, pe râul Jiul, două poduri umblătoare. Comuna Almăj se compune din următoarele sate: Almăju, Almăju-Moșneni și Șitoaia.

Comuna are o suprafață de 4720 pogoane, din care 3828 arabile, 240 pogoane fânețe, 560 izlaz, 5 pogoane lac și 87 pogoane pădure.

La o depărtare de 2 km. de comună este gara Coțofeni.

Date istorice. – Se crede că numele de Almăj, ar fi rămas dela un român venit din ținutul Almășului (Transilvania) în timpul lui Radu Negru, și stabilit în această comună.

Aceasta este părerea unui bătrân, care spune că un vechi proprietar al acestei moșii, ar fi purtat numele de Barbu Almăjanu, nume purtat din moși, strămoși.

În satul de reședință Almăjul-Birnici, se află o casă boerească zidită în anul 1786 de Dincă Almăjanu.

Igiena comunei. – Pe ambele maluri ale pâraului Almăju și pe malul stâng al Jiului, pământul este crivinos, iar în restul comunei, solul este format din pământ mare și negru. Subsolvul este nisipos.

Pe malul stâng al Jiului, sunt câteva bălți, formate din izvoare ce nu seacă vara. Afară de aceste bălți, mai sunt și acele care se formează și sunt alimentate de apele meteorice și seacă în timpurile secetoase. Bălțile sunt situate la o mare distanță de comună. Străzile principale din această comună sunt: strada Primăriei, strada

Nouă, strada Bogeii, strada Moșneni, strada Sameșul și strada Locotenii. Aceste străzi, deși sunt alinate, plantate și așternute cu pietriș, sunt însă rău întreținute. Comuna este străbătută de calea ferată Craiova - Filiași - T. Severin; șoseaua națională București - T. Severin, care e paralelă cu calea ferată și are în comună o lungime de 3 ½ km; șoseaua vecinală Coțofenii-de-sus - Ișalnița, lungă de 2 km; șoseaua comunală, lungă de 5 km.

Curțile sunt toate îngrădite cu ulucă sau stobori, plantate în mare parte cu salcâmi, sau cu pruni, dar nu sunt curat întreținute.

Locuitorii își scot gunoaiele și bălăgarele din curțile și oboarele lor, numai primăvara și vara, în restul anului curțile sunt prea neglijate.

Casele sunt în mare parte curat întreținute, văruite atât pe dinăuntru cât și pe dinafară. Oamenii obișnuiesc să-și văruiască casele de bunăvoie la Paști, și la începutul toamnei, după ce își strâng bucatele după câmp, – se mătură rar.

Mișcarea Populației. – După ultimul recensământ făcut la Octombrie 1909, satul Almăjul-Birnici, numără 713 b. și 630 femei, satul Almăjul-Moșneni 197 b. și 173 f., satul Șitoaia 289 b. și 298 f.

În total comuna numără 1199 b. și 1151 f., în total 2350 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	75	10	1	5
1901	96	52	-	44
1902	82	53	2	29
1903	86	49	-	37
1904	92	35	-	57
1905	73	33	-	40
1906	87	54	1	33
1907	93	54	-	39
1908	85	72	-	13
1909	93	62	-	31

Caracterele populații. – Pe lângă populațiunea autohtonă, se găsesc în comună Bulgari și Sârbi.

Îmbrăcămintea: Bărbații poartă vara pălării de paie, cămăși și pantaloni largi de pânză de casă, desculți sau încălțați cu opinci; iarna poartă căciulă, nădragi de dimie, încălțați cu opinci sau cizme.

Femeile poartă, vara, cămăși albe de pânză de casă, fuste și șorțuri de stambă, legate la cap cu un prosop, desculțe sau încălțate cu opinci, iarna poartă bluze și fuste de barchet, scurteici, legate la cap cu un prosop și încălțate cu opinci sau pantofi.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Pământul fiind de bună calitate, munca câmpului se face cu oarecare înleznire. Instrumentele de care se servesc locuitorii, sunt cele obișnuite, ca plugul, sapa, rarița, secera, coasa și furca.

Mulți întrebuițează și mașini agricole pe care le împrumută dela proprietari. Locuitorii muncesc între 5 – 6 pogoane de fiecare cap de familie și câștigă anual din această muncă între 400 500 lei. Pe lângă agricultură, creșterea vitelor și a păsărilor, mai au și alte ocupațiuni accesorii. Mulți din ei cultivă zarzavaturile, mai cu seamă varza, și desfac aceste produse pe piețele Craiovei. Din comerțul cu zarzavaturi, unii din locuitori și-au agonisit averi frumoase. O parte din locuitori se ocupă cu fabricarea cărămizilor. Mai sunt unii cari cunosc diferite meșteșuguri, ca: zidăria, dulgheria, fierăria, etc. alții cari se ocupă cu transportul cerealelor și zarzavaturilor. În comună sunt 3828 pogoane arabile, din care 1000 pog. aparțin d-lui Pleșea; 912 pogoane aparțin moștenitorilor d-lui Dinu Mihail, iar restul de 1916 pog. arabile, aparțin locuitorilor. Pădurea Șitoaia, în întindere de 27 hectare, aparțin moștenitorilor d-lui D. Mihail, iar pădurea moșnenii, – 60 hectare – aparțin moșnenilor. Pădurile sunt acoperite de esențe de cer, gârniță, stejar, sălcii și plop.

Locuințe. – Sunt 532 locuințe, dintre care 53 case de nule, lipite cu pământ, două cu o încăpere și 51 cu câte două încăperi, având un cubaj mediu de 27 m.c., 36 case de lemn, dintre care 7 cu o încăpere și 29 cu două încăperi, cu un cubaj mediu de 28 m.c. și 443 case de zid, dintre care 14 cu o încăpere și 375 cu două încăperi, cu un cubaj mediu de 32 m.c.

Apa de băut. – Apa de băut se ia din 22 fântâni, dintre care 8 bune, 7 mediocre și 7 rele; 8 puțuri dintre care 4 bune, 2 mediocre și 2 rele.

Școale. – În comună sunt 2 școale, una în satul de reședință Almăjul-Birnici, funcționează dela 1834. Localul actual este o construcție de zid, făcută de comună și în bună stare. Are o singură clasă cu un cubaj de 60 m. cubi și frecventată de 84 elevi.

Școala din satul Șitoaia este instalată într'un local închiriat, având o singură clasă, cu un cubaj de 32 m. cubi, frecventată de 45 elevi.

Biserici – Cimitire. – În comună sunt 3 biserici, una în satul Almăjul-Birnici, cu hramul Mart. Barbu, fondată de Cluceru Barbu Păsnare la 1879; una în satul Șitoaia, cu hramul Sf. Dumitru, fondată de Dimitrie Medelnicerul-Socoteanu la 1819, alta în satul Almăjul-Moșneni, cu hramul Sf. Nicolae, zidită de moșne-ni la 1865. Aceasta din urmă nu funcționează.

În Almăjul-Birnici sunt 2 cimitire pentru oameni, situate la o distanță de 500 m. de comună; ambele cimitire sunt îngrădite cu ulucă.

În Almăjul-Moșneni, cimitirul este la distanță de 900 m. de ultima casă, iar în Șitoaia, la o depărtare de 600 m.

Aceste din urmă cimitire sunt îngrădite cu ulucă.

Nu există cimitir de animale.

Primăria. – Primăria are local propriu, situat în Almăjul-Birnici. Este o construcție modestă, dar bună, compusă din 3 camere, din care cea mai mare servește ca sală de ședință, una servește de cancelarie, iar a treia este ocupată de arhivă.

Afară de primărie sunt în comună 2 case de sfat sătesc, una în Almăjul-Moșneni și alta în Șitoaia.

Localuri publice și consumație. – În comună sunt 3 cârciumi. Probe de băuturi s'au luat în 1909, dela toți debitanți.

Industria insalubre. – O moară cu motor de benzină a d-lui Mihail Ștefănescu, în valoare de 20,000 lei, funcționează în baza autorizației Cons. de igienă No. 69 din 16/XI/1907, e în stare bună, întrebuițează 2 lucrători plătiți unul cu 50 lei lunar și altul cu 60 lei lunar, nu locuiesc în moară, mănâncă însă dela proprietar. Moara are un venit de 2,500 – 3,000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	59	34	-	7	22	6
1902	44	14	1	4	15	1
1903	81	7	2	10	18	1
1904	71	-	-	53	13	-
1905	61	3	-	53	5	7
1906	62	8	3	9	49	3
1907	64	11	-	44	31	1
1908	99	2	-	54	30	-
1909	35	29	-	63	17	-

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în 1900 de 2 ori, în 1901 de 9 ori, în 1902 de 5 ori, în 1903 de 5 ori, în 1904 de 3 ori,

în 1905 o dată, în 1907 de 5 ori, în 1908 de 14 ori și în 1909 de 19 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	32	266	-
1901	12	430	-
1902	8	301	25
1903	3	150	32
1904	10	107	18
1905	12	170	26
1906	28	313	44
1907	8	342	29
1908	19	377	32
1909	74	119	25

Medicamente. – Se procură dela depozitul de medicamente, filiala Craiova.

Epidemii. – În ultimii 4 ani, comuna a fost bântuită:

În 1906 de Tusă-Convulsivă, care a ținut 91 zile cu 68 cazuri și un deces.

În 1908 Tusă-Convulsivă, care a ținut 227 zile cu 57 cazuri și 4 decese.

În 1909 Scarlatină, care a ținut 132 zile cu 18 cazuri și 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – În comună sunt: 3 Tuberculoși, 2 Sifilitici, 13 Pelagroși, 3 cu Conjunctivită granuloasă.

AMĂRĂȘTI

Plasa administrativă Murgăș; Circumscripție medicală Mierea-Birnici; Medic D-r. S. Papadopol, dela 1 Maiu 1909; Agent sanitar, Petre Fărcășanu, dela Ianuarie 1904; Moașe, Constanța Bărbulescu, dela 1 Septembrie 1909.

Date geografice. – Comuna Amărăști se mărginește la est cu corn. Velești, de care se desparte prin scursura Fâgetelu și Gemărtalului ; la vest cu comuna Mierea-Birnici, de care se desparte prin dealul Golumbului.

La nord se învecinește cu comuna Tâlpaș, despărțindu-se prin hotarele moșiilor ce merge din limita Veleștilor, până în râul Amărădia; la sud cu comuna Melinești, de care o desparte râul Amărădia și cu comuna Godeni.

Comuna e înconjurată de dealuri, astfel la răsărit: Dealul Muerii, din care se lasă Dealul Înalt; la apus, Dealul Plopului și dealul Golumbului.

Aceste dealuri, formează mai multe văi, ca: Valea Bălaciului, Valea Perului, Valea Tătulești, Valea Balcanul, Amărăști, Valea Apostol, Valea cu Meri, toate în partea de est. La apus sunt văile: Golumbului, Aria, Maimanului, Cătulești, Plopului și Valea Seacă.

Comuna e udată de râul Plosca, ce vine din partea de nord, dinspre comuna Tâlpașu și curge între Dealul Muerii și Dealul Golumbului, vărsându-se în Amărădia, mai jos de comună. Râul Amărădia, udă puțin comuna – în partea de sud. Din dealul Muerii și Golumbului, se lasă mici pâraiașe alimentate de ploii, ce curg pe văile cu acelaș nume.

Comuna se compune din 7 sate: Amărăști, Băican, Golumbelu, Goltimbu, Fărcășanca, Fărcașu și Plopu.

Suprafața com. este de 17.361 pogoane.

Date istorice. – Comuna Amărăști, s'a înființat în 1832. Încă înainte de această dată, exista cătunul Amărăști – acum reședința comunei – căci în cătunul Golumbul, exista o biserică de zid, ridicată de locuitori la leatul 1816, deci existau cătune, care mai târziu, dupe 16 ani, s'au unit, formând comuna Amărăști.

Igiena comunei. – Solul este nu tocmai fertil. Terenul a fost mai tot acoperit cu păduri, stratul de humus este subțire. Argila vine imediat după acest strat, apoi nisip și pietriș. Stratul acquirer superficial, se găsește la 5–7 metri.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnate, nu există în comună.

Străzile. – Șoseaua județeană trece prin mijlocul comunei și unește Melineștii cu Tâlpașu. E pietruită și are șanțuri de scurgere. Șoseaua comunală Plopu și șoseaua Fărcașului, de asemeni împietrite. Șoseaua Golumbului, care duce în cătunul cu acelaș nume, e neîmpietrită.

Curțile nu se curăță decât în primăvară, când gunoierii și bălegarul e dus la câmp.

Iarna e foarte greu de străbătut aceste curți, pline de noroi.

Locuințele se văruiesc odată pe an, primăvara (de Paști). Mulți însă se mulțumesc a văruii numai pe dinafar sau numai pe dinăuntru. Maturatul se face rar, în timpul muncii, numai la sârbători.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Maiu 24, anul 1909, cătunul Plopu numără 92 bărbați și 91 femei; satul Amărăști, 83 bărbați și 86 femei; satul Băican, 137 bărbați și 138 femei; satul Fărcășanca, 153 bărbați și 154 femei; satul Fărcașiu, 163 bărbați și 164 femei; satul Golumbului, 241 bărbați și 245 femei; satul Golumbelu, 103 bărbați și 108 femei; în total comuna numără 972 bărbați și 986 femei, adică 1958 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	68	33	-	35
1901	47	43	-	4
1902	65	43	-	22
1903	61	61	-	-
1904	35	67	-	32
1905	57	52	-	5
1906	65	44	-	21
1907	45	64	-	19
1908	63	76	-	13
1909	57	69	-	12

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Munca se face cu brațele și cu vitele. Aproape toți locuitorii comunei, pleacă dupe Paști la București, unde fac precupeție, nu înainte însă de a-și fi arat pământul. Pogonul de arătură – la

proprietar – cu plugul cu 4 boi, se face într'o zi și jumătate și e plătit cu 7 – 8 lei.

În timpul seceratului, parte din precupeți, trimit bani din București, alții se întorc ei însăși pentru a face seceratul; se plătește 8 lei de pogon, de care se întrebunțează 6 – 7 oameni pentru a se termina într'o zi.

Proprietarii posedă în această comună, 1516 hectare; iar restul e al sătenilor – aproape 1000 de hectare.

Locuințe. – În comuna Amărăști, se află 456 de locuințe, dintre care 30 de zid, 10 cu 2 încăperi și 20 cu mai multe încăperi, având un cubaju de 40 m.c. și fiind locuite de 6 – 8 oameni; 420 case de lemn cu 2 încăperi, având un cubaju de 40 m.c. și fiind locuite de 6 – 8 persoane și 6 bordee cu o singură încăpere, având un cubaju de 16 m.c., fiind locuite de 4 – 5 persoane.

Apa de băut. – Locuitorii acestei comune, întrebunțează apă pentru băut, adăpatul vitelor și diferite aplicațiuni industriale din 6 fântâni sau cișmele în bună stare, 12 în stare mediocre; 16 puțuri în stare mediocre și din râulețul Plosca. Nu se află nici un puț construit cu colaci de beton sau de piatră.

Școlale. – În satul Fărcașu, se află o școală; construcție de zid, cu o clasă, având un cubaju de 150 m.c. și fiind frecventată de 70 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserici sunt trei; 1) S-fta Măria, în satul Băicanu, construită din lemn; 2) S-fta Măria din cătunul Popu, construită cam pe la 1860 din lemn; 3) S-ftul Nicolae în satul Golumbu, construită din cărămidă, e una din cele mai vechi biserici, zidită de Mihalache Bibescu.

Cimitire umane trei: 1) În satul Băicanu, așezat cam 60 metri departe de biserică, care e în afară de sat, împrejmuit cu ulucă; 2) În cătunul Popu, departe de sat și biserică; 3) În satul Golumbu, departe de biserică și sat, împrejmuit cu ulucă, de vre-o câțiva ani. Numai cimitirul din Popu, are împrejmuirea mai deteriorată. Se află un loc destinat în satul Fărcașu, pentru cimitir de animale. E neîmprejmuit și neutilizat.

Primăria. – E construită din lemn. Are 2 camere, una mai mare care servă de cameră de lucru a primăriei și alta mai mică pentru gârdaș. E pardosită cu cărămidă, e puțin încă-pătoare și joasă, acoperită cu tablă. Are 2 ferestre mici în odaia cea mai mare și una în cea mai mică.

Localuri publice și de consumație. – Cârciumi: Una în satul Fărcașu, compusă din 5 camere, 3 destinate pentru consumație și 2 locuite de cârciumar. Localul e construit în anul acesta 1909, din zid și pardosite, 2 camere cu

scânduri și 3 cu cărămidă. Cârciuma are 75 m.c. Se vinde tot felul de beuturi. Una în satul Golumbu, cu 3 camere, 2 sunt pentru consumație. Construită din zid și pardosită, cârciuma și odaia ei, cu olane, cealaltă nepardosită. Ambele sunt localuri spațioase și bine întreținute.

Industria insalubre. – În comuna Amărăști, se află o moară cu vaporii, valoarea instalației: 11.000 lei. Proprietar d-l Gh. I. Golumbeanu. Autorizația consiliului de igienă No. 97. Starea igienică bunicică; întrebunțează 2 lucrători, care sunt plătiți cu 220 – 240 lei anual, locuiesc la proprietar și mănâncă dela proprietar. Venitul ce aduce moara, anual, este de 1500 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	71	2		47	5	14
1902	41			27	5	2
1903	47	13	28	19	3	13
1904	33	6	32	92	113	62
1905	27	3	5		73	
1906	53	3	1	21	34	
1907	66	4		36	13	
1908	44	5		51	11	
1909	21	6		30	13	–

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1907, de 4 ori, în anul 1908, de 24 de ori și în anul 1909 de 20 de ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	74	
1901	-	47	
1902	-	27	
1903	-	52	
1904	3	70	
1905	-	85	
1906	8	63	
1907	10	87	1
1908	12	203	15
1909	36	75	16

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de primărie din fondul comunei; dela această dată se procură prin D-l Medic al circumscripției respective, dela depozitul de medicamente Craiova.

Epidemii. – Nu se găsește în comună registre sau scripte care să arate epidemiile ce au bătut în trecut.

Boale infecto-contagioase. – În comună sunt: Paludism, 22 cazuri; Sifilis, 1 caz; Pelagră, 18 cazuri; Conjunctivită granuloasă, 3 cazuri.

ARGETOAIA

Plasă administrativă Scaești, Circumscripție medicală Scaești, Medic Dr. N. Porubski dela 1 Maiu 1909;
Agent sanitar Ilie Andreescu dela 15 Octomvrie 1909; Moașe Iulica C. Ștefănescu.

Date geografice. – Comuna se compune din 11 sate și un cătun: Satele, Argetoaia, (Grădinărești). Argetoaia de jos, Bălăcești, Băranu, Berbeșu, Leordeasa, Moara Argetoaia, Moara Câmpu Crucii, Novacu, Racovița, Teascu din deal și cătunul lordăchești.

Satele: Argetoaia de jos (Teascu din vale), Grădinărești și Macrea formează Argetoaia de sus, situate pe o vale largă numită „Valea Macrea și Teascu”, determinate de dealul Macrei și Teascu din deal, cu direcție de la est la vest. Aceste sate înălțuite, în care se află (Grădinărești) reședința, primăria, școala și biserica să mărginesc la nord cu satul Buicești și Gura Motrului de Mehedinți, despărțite prin dealurile Leordeasei, Racovița; la sud cu satele: Novacu, Băranu și Câmpul Crucei, despărțite cu dealurile și văile lor respective, la care se mai adaugă și valea Georcotinelui, dealul Mascatului și Piscul Podului; la răsărit cu satele: Teascu din deal, Leordeasa și Racovița despărțite prin văile și dealurile respective; la apus cu satele: Bălăceștii, Atârnații, lordăchești și Berbesul despărțite prin dealurile și văile respective la care se mai adaugă dealul și valea Malomnicului, ce vin din prelungirea dealurilor din comuna Piria, județul Mehedinți. Prin satele de mai sus descrise, străbate o șosea comunală vecinală Salcea - Argetoaia, care se prelungeste spre apus, unde să împreună cu șoseaua vecinală din satul Turtaru (Mehedinți). Din șoseaua principală pleacă șoseaua comunală vecinală prin satele Câmpu – Crucei - Băranu; alta tot din centrul satului spre miazănoapte către satele Teascu din deal și Leordeasa, iar a 3-a pleacă tot din centru, legând satele Bălăcești, lordăchești, și Berbesul. Satele Novacu și Băranu, situate la miazăzi de satul de reședință, să mărginesc la nord cu satele Bălăcești și Atârnații despărțite prin valea și dealurile cu acelaș nume, la sud cu satele Țiu și Cernătești, despărțite prin dealurile și văile respective, la est cu comuna Salcia prin prelungirea văiei Sălciei la care se mai adaugă și valea Casocei; la vest cu satul Țiulerii zis Comanicean (Mehedinți) pendinte de comuna

Secu, despărțite prin dealul Mierului, valea Gercotinelui și piscul Novacului. Aceste sate sunt legate între ele prin drumuri de care, numai spre sud e șoseaua care pleacă din aceste sate spre comuna Argetoaia și alta spre comuna Secu.

Satele: Câmpu - Crucei, lordăchești și Berbesu, înălțuite, situate la sud de centru comunei, cu direcțiunea est-vest, pe platoul dealurilor cu acelaș nume; numai satul lordăchești se află situat pe povârnișul dealului cu acelaș nume. Se mărginesc la nord cu satele Bălăcești și Atârnați, despărțite cu dealurile cu acelaș nume: la sud cu satele Novacu, despărțit prin valea Mierului; la est cu satele Argetoaia de jos și la vest cu comuna Piria (Mehedinți) în prelungirea dealului cu acelaș nume, la care se mai adaugă dealul Gorunului. Prin aceste sate trece șoseaua comunală ce le leagă cu comuna Piria de Mehedinți. Cu celelalte sate să leagă prin drumuri de care.

Satele Bălăcești și Atârnați, situate la miazăzi de satul de reședință pe platoul dealurilor cu acelaș nume se mărginesc la nord cu satul Argetoaia de sus, despărțite prin valea Malomnicului și Macrea, la sud cu satele lordăchești și Câmpu - Crucei, la vest cu satul Malomnic pendinte de comuna Piria (Mehedinți) și la est cu satele Argetoaia de jos. Sunt legate între ele și cu satul de reședință prin drumuri de care.

Satul Teascu din deal, situat pe platoul dealului cu acelaș nume, spre nord de satul de reședință se mărginește la nord cu satul Ursoaica, pendinte de comuna Gura Motrului (Mehedinți), la sud cu satul de reședință, despărțită prin dealul văiei Boarești, la est cu satul Leordeasa, în prelungirea văiei și la vest cu comuna Țânțaru (Mehedinți). Legate cu celelalte sate prin drumuri de care.

Satul Leordeasa pe valea cu acelaș nume, la răsărit de satul de reședință se mărginește la nord cu satul Ursoaia, pendinte de comuna Gura Motrului, la sud cu dealul Călinești; la est cu satul Racovița și la vest cu satele Teascu din deal și Teascu din vale.

E legat prin drum de care cu celelalte sate ale comunei.

Satul Racovița situat pe o vale cu acei laș nume, la răsărit de satul de reședință, se mărginește la nord cu satul Balta și Gura Motrului, la sud cu satul Leordeasa și comuna Salcia; la est cu satul Purcărești, de comuna Braloștița și la vest cu satul Ursoaia, pe aceiași vale. Se leagă cu celelalte sate prin drumuri de care.

Comuna Argetoaia e udată de pâraele: Macrea și Malomnicul, ce sunt formate de apele meteorice; pâraul Brăgleasa cu pâraul Georcotinul, permanente, ce să împreună la răsărit de comună și prin pâraul Sălciei valea lui Pătru-Scaești, să varsă în Jiu, între Braloștița și Scaești.

Comuna este ocolită de păduri, cele dela răsărit ale d-lui Băicoianu și a lui Alexandru, la miazănoapte, apus și miazăzi, pădurea statului.

Date istorice. – Ca urme istorice se remarcă un drum ce se zice după unii a fi al împăratului Marcu Aurelian. Acest drum istoric începe din partea vestică a comunei, se îndreaptă spre miazăzi și răsărit prin satul Valea lui Patru către comuna Răcari. Drumul s'a cercetat și urmărit de către d-l Grigorie Tocilescu până la Răcari, unde se află urma unei vechi cetăți romane. La localitatea numită „Băcanul”, spre nord de satele Grădinărești și Macra, în malul unei râpe (ogaș), d-l învățător C. Alexandrescu, într'o excursie geografică făcută cu elevii, a găsit mai multe oase petrificate de mastodont (extremitatea superioară al osului femur, extremitatea superioară a tibiei, o măsea și alte oase mai mici), cari să păstrează în cancelaria școlii, afară de măseaua, care a fost luată de d-l Tocilescu, pentru muzeu, cu ocazia cercetării drumului de mai sus, în anul 1893.

La răsărit de comună, cam la 300 metri distanță, pe un loc șes, numit „Câmpul-Crucei”, s'a descoperit urmele a unor gropi și niște resturi de cazane, unde se fabrica potasă caustică.

Ca monumente istorice, putem cita biserica din mijlocul satului de reședință, foarte veche. Nu se poate preciza anul clădirii, dar să știe că a fost reclădită în anul 1813, suferind de atunci mai multe reparațiuni. Astăzi funcționează.

Această biserică este închisă de jur împrejur cu zid în ruină.

Se zice că comuna Argetoaia, ar fi fost cea mai bogată în monumente istorice, dacă Turcii nu distrugeau totul în calea lor. Despre devastarea și sălbăticia lor, se povestește, de cei bătrâni, că ar fi mers până acolo cu cruzimea c'ar fi băgat de viu, într'un cuptor, pe un preot din această comună, fiindcă nu le-ar fi copt pâinea la timp. Cea mai veche familie boerească a fost a Obedenilor, posedând moșia

Argetoaia și lăsând-o moștenire familiei Argetoenilor. Dela familia Obedenilor, să găsește aproape de biserică, urmele unei cule construită în lemn.

Igiena comunei. – Solul este parte humos, parte argilos. În partea de apus și miazăzi a comunei, stratul acvifer se găsește dela 2 – 4 metri, în celelalte părți dela 5 – 12 metri.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante nu sunt.

Străzile. Afară de șoseaua comunală vecinală Salcia - Argetoaia spre Țânțaru, ce e dreaptă și cu plantație, restul sunt șosele prost întreținute, neîmpietrite, precum și multe drumuri de care.

Curțile în genere mediocru întreținute, spațioase, împrejmuite cu uluci și gard, plantate cu dafini și pomi roditori.

Curățenia locuințelor se face prin văuire la Crăciun și Paști, precum și când sunt forțați de autorități, în timpul epidemiilor.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1904, satul Argetoaia de sus numără 160 b. și 175 f.; satul Novacu 139 b. și 190 f.; satul Leordeasa 174 b. și 145 f.; satul Teascu din vale 120 b. și 156 f.; satul Racovița 69 b. și 80 f.; satul Berbeșu 80 b. și 76 f.; satul Teascu din deal 95 b. și 85 f.; satul Baranu 72 b. și 73 f.; satul Câmpu Argetoaiei 55 b. și 54 f.; satul Bălăcești 47 b. și 35 f.; cătunul Atârnați 70 b. și 55 f.; cătunul lordăchești 48 b. și 29 f. În total comuna Argetoaia numără 2476 suflete, adică 1241 b. și 1235 f.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	98	97	-	1
1901	113	74	-	39
1902	99	106	-	7
1903	118	81	-	37
1904	108	84	-	24
1905	117	77	-	40
1906	106	65	-	41
1907	104	97	-	7
1908	103	90	6	13
1909	117	114	9	3

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Talia mijlocie, craniul dolicacefal, bosele frontale, proeminente, arcadele orbitare bine pronunțate, globii oculari înfundați bine în orbite și expresivi, colorarea ochilor în genere căprui, malarii și maxilarii inferiori bine dezvoltati, nasul potrivit, ca conformațiune generală, bine des-voltați. Părul capului castaniu, regulat împlântat.

Îmbrăcămintea. – La bărbați iarna în cap căciulă neagră de miel, cămăși de bumbac și

câneapă, lungi cu broderii din ațșoară la piept, încinși cu bete (brăciri) brăe de lână roșie, cojoc scurt, haina; lungă de dimie albă, lucrata de femei, încinși cu curea de piele, cioareci de dimie, izmene, opinci și cizme; vara cămașe lungă încinși cu bete, brăe și curele, izmene adesea băgate în ciorapi; în picioare opinci și ghete.

La femei, iarna în cap cărpe de bumbac (peșchire), tulpane, cămăși de bumbac cusute cu amici, mătase, diverse colori (cămăși de bumbac și borangic), fuste, zăvelci, vălance și camizoane; în picioare ghete, pantofi și opinci; vara cămăși lungi cusute, fuste, desculțe și opinci.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Muncesc pământul cu brațele și cu instrumentele agricole. Vechiul plug a dispărut și a fost înlocuit cu „plugul universal”. În termen mediu muncesc de cap de familie câte 8 – 10 – 12 pogoane, cultivă grâu, porumb. În grădină cultivă ceapă, praz, patlagele; sunt pe teritoriul comunei 7 grădinari români, care se ocupă numai cu grădinăria.

Ocupații accesorii: fabricarea cărămidei și ceramică, fabricarea desagilor de păr de capră și oaie, tâmplăria, fabricarea meselor, croitoria, cismăria, cojocăria, zidăria, boianeria, tinichigieria, măcelăria, cârnățaria. Solul e deținut:

Statul..... 240 pogoane.

Mihail Rachtioan..... 2400 pogoane.

Locuitorii.... 3400 pogoane.

Locuințele. – În total în această comună sunt 659 locuințe, adică 654 case de lemn, dintre care 1 cu 1 încăpere; 644 cu 2 încăperi și 10 cu mai multe încăperi. Cubajul unei camere fiind de 35 – 40 m.c. și locuind 4 – 5 persoane; 5 case de zid, dintre care 1 cu 1 încăpere, 1 cu 2 încăperi, 3 cu mai multe încăperi. Cubajul unei camere fiind de 45 – 50 m.c. și locuind 4 – 5 persoane.

Apa de băut se ia din 8 fântâni dintre care 3 bune și 5 mediocre; din 22 puțuri construite din lemn și din 16 ștubee de lemn.

Școale. – Există în comună 2 școale. Una în satul Argetoiaia, construită de zid de cărămidă, compusă din 2 sale pentru elevi, 2 camere și un antreu. Cubajul unei camere este de 130 m.c. și sunt frecventate de câte 142 elevi.

O altă școală în satul Leordeasa, clădită din lemn, compusă din o sală pentru elevi și o cancelarie. Cubajul salei este de 135 m.c. și e frecventată de 50 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – În toată comuna există o singură biserică, situată în centrul comunei, clădită în zid. Reparată a două oară la 1813; spațioasă, împrejmuită cu zid și uluci.

Cimitire de oameni este unul singur, pe dealul Grădinăreștilor, la 200 metri de sat, plantat cu dafini, liliaci, împrejmuit cu ulucă.

Pentru cimitir de animale, s'a destinat un loc la apus de sat, în locul numit Poiana Atâmașilor.

Primăria. – Primăria este clădită la anul 1889, în lemn, de către comună; insalubră, plouă în ea; se compune din două camere și antreu.

Infirmeria. – Există un local pentru infirmerie permanentă, închiriat, situat în interiorul satului, construită în lemn, compusă din 3 camere și un antreu, podită pe jos.

Localuri publice și de consumație. – Există în comună 4 cârciumi cu localuri satisfăcătoare și 2 mediocre, făcând vânzare toate dela 14.000 la 15.000 lei anual; 4 magazine cu manufactură, localuri mediocre, fac o vânzare de 3000 până la 4000 lei anual și 7 debite dintre care 4 cu localuri satisfăcătoare și 3 mediocre, fac o vânzare dela 1500 până la 2000 lei anual.

Industria insalubre. – În această comună sunt 2 mori cu aburi, una a d-lui Genera Băicoianu, în valoare de 10.000 lei, n'are autorizație, într'o stare igienică satisfăcătoare, întrebuințează 4 lucrători plătiți, unul cu 100 lei lunar, (mecanicul) și alții 3, cu câte 30 lei lunar. Această industrie aduce un venit anual de 3000 – 4000 lei.

Cealaltă a d-lui Gh, Cornea, în valoare de 10.000 lei, n'are autorizație, starea igienică mediocră, întrebuințează 4 lucrători plătiți, unul cu 60 lei lunar (mecanicul), și ceilalți 3 cu câte 20 lei lunar. Aduce un venit anual de 3000 – 4000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	80	5	-	13	37	-
1902	118	5	-	3	3	-
1903	70	16	-	21	19	-
1904	108	4	-	24	23	-
1905	103	1	-	27	7	-
1906	82	9	5	122	22	7
1907	95	1	-	20	9	-
1908	64	3	-	92	11	-
1909	-	-	-	-	-	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 5 inspecții medicale; în 1901, 4; în 1902, 7; în 1903, 7; în 1904, 2; în 1905, 5; în 1906, 5; în 1907, 4; în 1908, 12; în 1909, 16.

Medicamente. – Medicul circumscripției aprovizionează farmacia comunală dela Depozitul de Medicamente Craiova.

Epidemii. – În comună au fost următoarele epidemii: Tusa Convulsivă, dela 9 Noemvrie

1902 la 24 Septembrie 1903, cu 103 cazuri, din care 16 morți. Tusă Convulsivă dela 1 Iulie 1908 – 8 August 1908, cu 143 cazuri, din care 10 morți. Scarlatină dela 7 Noembrie 1909, cu 7 cazuri, fără morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, se află Paludism, 150 cazuri; Tuberculoză, 3; Sifilis, 1; Pelagră, 22; Conjunctivă granuloasă 6.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900			
1901	150	102	
1902	77	100	
1903	62	90	
1904	198	200	
1905	200	231	
1906	290	237	
1907	140	500	
1908	140	596	
1909	-	429	

BALOTA

Plasă administrativă Amărăști, Circumscripția medicală Negoești, Medic D-r. G. Militaru, dela 1 Martie 1908; Agent Sanitar D. Cojocaru, dela 1 Noemvrie 1908.

Date geografice. – Comuna se compune din satele: Balota de jos, Bușteni, Gaia-de-sus și cătunul Crucile. Se mărginește la răsărit cu comuna Murgaș, la apus cu comuna Veleşti, la miazăzi cu comuna Goești și Negoești și la miazănoapte cu comuna Bulzești. Este înconjurată de dealuri cari au diferite numiri. În dreptul cătunului Crucile, dealul Muereni și valea Teslului. În dreptul cătunului Bușteni, spre miazăzi dealul Piscu Lung, Mijlociu, Piscu Buții de o parte, dealul Muerii cu Piscu Meelor și vâlcea Meelor.

În dreptul satului Balota, dealul Muerii cu Piscu Gardului, Piscu Cucului și Piscu Bobalan și pe dealtă parte dealul Reii. Este străbătut de râul Gemartalului, în care se varsă apa Mijlocului și apa Gaița, seci în timpuri secetoase.

La 7 kilometri de reședința medicului. Negoești.

Date istorice. – Până la anul 1830, locuitorii erau răspândiți pe diferite locuri, unii pe dealuri și păduri, alții prin văi. Pe la 1830 locuitorii se strâng și formează comuna Balota cu reședința în cătunul Balota. La anul 1874, comuna Balota se unește cu comunele Veleşti și Murgașiu și formează o singură comună cu numele de Balota-de-jos și cu reședința în cătunul Gura mijlocului, care ținea de Balota.

Au stat unite până la anul 1876, când s'au despărțit din nou, rămânând 3 comune distincte, din care Balota singură având reședința în cătunul Buștenii, cum se află și actualmente. Comuna Balota cuprinde satele: Balota, Bușteni și Gaia-de-sus, precum și cătunul Crucile.

Cătunul Crucile își trage numele dela biserica cu acelaș nume, înaintea căreia se află 3 cruci cioplite și formate din 3 arbori care crescuseră în acele locuri. Se zice că această biserică ar fi fost clădită de un cioban, care pascănd turma lui prin acele locuri, și dormind sub cei 3 arbori, ar fi visat ca să-și vândă turma lui și să clădească în acele locuri o biserică. Ciobanu ar fi vândut turma de oi, ar fi cioplit cei 3 arbori, dându-le forma de cruce și ar fi clădit în acel loc și biserica.

Azi se vede la intrarea în biserica din cruci, cei doi arbori transformați în cruci, iar în mijlocul bisericii cea de-a treia cruce. În ziua de Înălțare, la aceea biserică, vin oamenii din toate părțile spre a sfinți apa aci; ei cred că aceea apă vindecă de orice boală. În ajunul Înălțării o arte din oameni se duc la Frăsinet, în apropiere de comuna Florești, loc unde crește o plantă numită Frăsinet, iar alții vin la biserica din cruci, unde așează vase cu apă. În ziua de Înălțare, apa din vase și planta Frăsinet, sunt slujite și de aceasta a doua se slujesc oamenii, crezând că are putere să tămăduiască orice boală.

Igiena comunei. – Solul e un strat gros de argilă, 20 – 30 cm. de pământ vegetal-humos, apa se găsește la 7 – 8 metri.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante nu sunt. Ape sunt: Gemartalului, apa Mijlocului și apa Gaița-mare, cari: se formează primăvara și toamna din apa ploilor și dispar în timpul verii.

Străzile, sunt nealiniat și neplantate. Străzile se mențin și să curăță foarte rar, așa, că comuna lasă mult de dorit în ceea ce privește starea de curățenie, atât vara cât și iarna. Șanțuri de scurgerea apei defectoase, pământul humos, formând un noroi lipicios fac aproape impracticabile străzile în timpul toamnei, iernei și în timpuri ploioase.

Curțile, se prezintă în stare de curățenie mediocră. În timpul verii se mătură și curăță odată, de două ori pe lună. În timpul iernei însă, curățenia curților ca și a caselor lasă foarte mult de dorit, în timpurile ploioase mai ales, nămolul cleios este amestecat cu murdăriile și necurățiile dela om și animale.

Curățenia locuitorilor lasă foarte mult de dorit, atât iarna cât și vara. De obicei se văruiesc de două ori pe an, felul iernei sunt însă construite casele, mizeria care domnește aci, la care se mai adaugă și nepăsarea peste măsură a locuitorilor, face ca niciodată să nu existe aci curățenie.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Decemvrie 1904, cătunul Crucile numără 95 b., 93 f.; Satul Balota 236 b., 233 f.; Buștenii 160 b., 144 f.; Gaia-de-sus 41 b,

38 f. În total, comuna Balota numără 1040 suflete, adică 532 b. și 508 femei. După recensământul ultim făcut la finele anului 1909, comuna numără 1120 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul	Total
1900	29	30	-	1	-
1901	30	23	-	7	-
1902	30	23	-	7	-
1903	29	21	-	8	-
1904	34	26	-	8	1040
1905	27	25	-	1	1041
1906	28	38	-	10	1054
1907	33	20	-	13	1064
1908	26	20	-	6	1070
1909	31	37	-	6	1064

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Nu se observă în comună tipuri de proveniență alta, decât autochtoni.

Îmbrăcămintea. Femeia: Cămașe de pânză, fuste de stambă sau parchet, zăvelcă mai des; de obicei desculțe, peș-chir de pânză pe cap.

Bărbatul: Cămașe de pânză, haine de dimie, șubă sau pantaloni de dimie colorată în negru sau albastru, cu glugă, căciulă, cisme sau opinci.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Timpul de muncă 6 – 7 luni, locuitorii muncesc pământul lor sau dela proprietari. Se cultivă mai totdeauna porumb și grâu. Pământul se muncește mai mult arându-se cu plugul și oarecum în mod satisfăcător. Locuitorii, în timpul când nu sunt ocupați cu munca, se ocupă cu mici lucrări pe lângă casa lor; nu au nici-o altă ocupațiune.

Proprietatea solului e deținută de următorii proprietari:

1. D-tru Ion Mitrănescu;
2. D-tru Marinescu;
3. Nae Cumpănașiu și Colonel Băltăceanu.

Locuitorii au și parte din ei pământ, unii câte ½ – 1 pogon, alții mai mult, până la 20 pogoane chiar.

Locuințe. – Sunt 303 case construite din lemn. 13 construite din zid de cărămidă. Aproape toate construite în acelaș fel; compuse din 2 camere, una mică care servă de bucătărie și alta puțin mai mare, care servă de cameră de locuit. Cea mai mare parte în condițiuni igienice nesatisfăcătoare, construite din lemn cu tavanul scund, cu ferestre mici, multe fixe, cu un cubaj de 15 – 25 m.c. Într'o asemenea cameră și într'un aer de tot viciat iarna și vara, locuiesc câte 5 – 6 suflete.

Apa de băut. – Apa de băut se ia din 19 fântâni cu chei de lemn și din cișmea. Aproape toate fântânile sunt în stare igienică rea, neîmprejmuite, nămol și murdării, bălți și băltoace veșnic în jurul lor, se slăesc și curăță rar, odată pe an și în mod destulător.

Școala. – Local închiriat, construit din lemn, lipit cu pământ, se prezintă în condițiuni igienice nesatisfăcătoare. Local impropriu, fără lumină suficientă, se compune dintr'o sală de curs cu un cubaj de 45 m.c, în care stau înghesuți 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 3 biserici din care numai două în stare bună, una numită, Biserica Înălțarea Domnului din cătunul Crucii, alta Sfântul Dumitru din satul Bușteni, clădită în anul 1847 de Gr. Brătășanu, a treea Sf. Arhanghel în cătunul Balota. Sunt 3 cimitire împrejmuite cu șanț și plantații, cimitire de vite nu există.

Primăria. – Localul propriu al comunei, se compune din 2 camere, în condițiuni igienice foarte rele.

Localuri publice și de consumație.

Cârciumă comunală, ținută în arendă de locuitorul Dumitru Dinculeanu, dela 1 Aprilie 1908, cu arendă anuală de 103 lei. Local propriu, situat în cătunul Bușteni, în condițiuni igienice satisfăcătoare, vinde 3500 – 4000 lei anual. Cârciuma comunală în cătunul Crucii, ținută în arendă dela 1 Iulie 1909, de locuitorul Ion P. Craioveanu, cu o arendă de 55 lei anual. Local propriu, în condițiuni igienice satisfăcătoare, vinde 1500 – 2000 lei anual.

Industrii insalubre. – În comună este o moară a d-lui N. Cumpănașu, în valoare de 12000 lei, are autorizația consiliului de igienă. Starea localului și a instalațiunilor bună, întrebuințează doi lucrători plătiți cu 500 lei anual. Venitul acestei industrii e de 1000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	14	4	-	16		
1901	14	4	-	16	6	4
1902	35	4	6	12	5	-
1903	20	5	-	26	-	-
1904	21	4	-	51	41	-
1905	17	2	2	23	31	8
1906	34	4	-	9	16	-
1907	32	11	-	24	6	-
1908	28	2	-	24	-	-
1909	20	1	-	23	4	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 5 inspecții medicale, în 1901, 3; în 1902,

3; în 1903, 4; în 1904, 6, 1905, 4; în 1906, 3; în 1907, 4; 1908, 10; 1909, 25.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	70	70	
1901	5	57	
1902	10	44	
1903	-	23	
1904	1	26	
1905	16	39	
1906	21	7	
1907	3	85	
1908	82	87	12
1909	198	73	10

Medicamente. – Până în anul 1909, medicamentele se procurau de autoritatea comunală, pentru suma de 20 – 30 lei anual. Dela 1909, farmaciile comunale se aprovizionează de serviciul sanitar.

Epidemii. – În anul 1909, dela 2 Septembrie la 26 Noemvrie, febră tifoidă, cu 6 cazuri, un deces.

Dela 19 Noemvrie 1909, la 1 Ianuarie 1910, tusă convulsivă 10 cazuri, 2 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 5; Pelagră 12; Conj. granuloasă 4.

BALTA-VERDE

Plasa administrativă Balta-Verde. Circ. medicală Balta-Verde. Reședința administrației, medicului, secției de jandarmerie și infirmeriei. – Medic Alexandru Teodoru, dela 1 Februarie 1910, agent sanitar I. Boca, dela 1 Noemvrie 1909.

Date geografice. – Comuna se compune din 6 sate: Balta-Verde satul de reședință, Podari, Braniștea, Popoveni, Romanești și Lascăr Catargiu.

Comuna Balta-Verde, este așezată la sudul orașului Craiova, pe ambele maluri ale Jiului și la o depărtare de 5 km. de oraș.

Se învecinează la est cu cătunul Preajba, pendinte de comuna Cârcea, la vest cu comunele Bucovățu și Cernelele, de care se desparte prin râul Jiu, la nord cu Craiova și la sud cu comunele Livezi și Vârvorul.

Terenul comunei este șes și bălțos. În mare parte, terenul este acoperit de nisipuri, iar terenul cătunii Podari este accidentat de următoarele dealuri izolate: Cosacul (325 m.), Solomon (305m.), Vâlcul (200 m.), Cucul (250 m.) și Mocanul (175 m). Dealul cosacul este acoperit de păduri, iar celelalte cu vii și fânețe. Aceste dealuri formează mai multe văi, purtând fiecare numele dealului ce o formează; valea Cosacului, valea Satului, valea Hoțului, valea Vâlcului și Podina.

Comuna este udată de următoarele ape curgătoare:

1) Jiul, care trece prin cătunele: Popoveni, Braniștea, Balta-Verde și Podari.

2) Pârâul Popoveni, care iese din Balta Popei, trece prin satul Popoveni, și se varsă în Jiu.

3) Pârâul Cârcea, care izvorăște din dealul Cârcea, merge spre Sud-Vest și se împreună cu pârâul Făcăilor, pe care se află două mori numite Făcăi, se dirijează spre sud și se varsă în lacul Bazdina, care la rândul său, se varsă în Jiu.

4) Pârâul Șerca, care se naște din bălțile Geanoglu de lângă Craiova, trece prin satul Popoveni, traversează poligonul de tir, și se varsă în balta monastirei „Jitea”.

5) Pârâul numit valea Hoțului, format din izvoare și fântâni, trece prin satul Podari, și se varsă în Jiu.

6) Pârâul Prădila, unit cu pârâiașul Vâlcu, se varsă tot în Jiu, trecând prin Podari.

În partea de sud a cătunului Braniștea, se află peste Jiu un mare pod de fier, numit podul Jitianului, construit astfel, încât jos deservește linia ferată Craiova-Calafat, iar sus trec trăsurile, carele, călăreți și pedestri.

Podul aparține județului, căruia aduce anual un venit de 18.000 lei. Linia ferată Craiova - Calafat, trece pe lângă cătunele: Balta-Verde, Braniștea și Podari. În această din urmă cătun, este o gară frumoasă, numită gara Livezi.

Suprafața întregului teritoriu comunal, este de 2850 hectare, sau 5700 pogoane, din care, pământ arabil 780 hectare, fânețe 350 hectare, izlazul situat în cătunul Balta-Verde 500 hectare, loc și teren sterp 33 hectare și pădure 1163 hectare.

Comuna este străbătută de un drum vechi, numit drumul „sărei”, care pleacă din județul Vâlcea dela Ocne, și atinge teritoriul acestei comune, trece prin cătunele Romanești și Balta-Verde și dă în șoseaua județeană Craiova - Calafat, în dreptul podului de fier. Este nu mit astfel, fiindcă pe el vin sărari din Ocne, spre a desface sarea în județ.

Șoseaua județeană Craiova - Calafat, lungă pe teritoriul comunei Balta-Verde de 5 km., trece prin cătunele Braniștea și Podari. Drumul comunal Popoveni - Craiova, căile vecinale Popoveni - Braniște și Braniște - Balta-Verde, unesc cătunul de reședință cu cătunele vecine.

Date istorice. – Comuna Balta-Verde, este numită astfel, din cauza bălților care nu seacă nici în lunile secetoase ale verei.

Comuna este cunoscută în istorie, pentru victoria renumită de Mircea cel Bătrân, în ziua de 10 Octomvrie 1394, în lupta ce a avut cu turcii, conduși de sultanul lor Baiazet I, supra-numit Fulgerul. Lupta a avut loc în vecinătatea bălței Geanoglu.

Baiazet, fiind învins, a încheiat un tratat de pace cu Mircea în condițiuni umiltoare pentru turci și s'a retras, trecând Jiul pe un pod plutitor, îndreptându-se prin satul Podari spre Calafat, unde a trecut Dunărea.

În această comună a mai avut loc numeroase lupte între ruși și turci și chiar azi, se văd lângă mănăstirea „Jitea“ niște movile de pământ, în cari după spusa bătrânilor se găsesc osemintele soldaților ruși.

Aci în anul 1821, a venit Tudor Vladimirescu cu pandurii săi, făcând din turla bisericei și chiliile monastirei „Jitea“ puncte de apărare, ale orașului Craiova, contra turcilor.

La 1760, autoritățile au adunat locuitorii răspândiți prin păduri de frica turcilor, și au format satele: Balta-Verde, Braniștea și Popoveni, iar la 1832 s'a format tot astfel satul Podari, numit astfel fiindcă locuitorii de aci, se ocupau cu facerea și conducerea podurilor plutoiare pe râul Jiu.

Aceste sate erau când unite, când despărțite până la 1 Aprilie 1908, când ele sau unit definitiv, formând comuna Balta-Verde, cu reședința la Braniște, unde se află un local de primărie construit la 1891.

În 1899, proprietarul Alexandru Palada, a vândut în loturi mici moșia ce avea la vestul orașului Craiova. Loturile s'au cumpărat de niște lucrători străini de pe la fabricile orașului și au format acolo satul Lascăr Catargiu, compus în mare parte din Italiieni, Nemți, Bulgari și Sârbi, iar în anul 1901, primarul Craiovei D-I N. Romanescu, voind a înfrumuseța orașul și a' l înzestrat cu un parc frumos, a expropriat pe locuitorii din sudul orașului Craiova, le-a dat în schimb locuri de case la bariera orașului, formând astfel satul Romaneschi.

Ambele aceste sate s'au alipit de comuna Balta-Verde, care astăzi este compusă din 6 cătune.

Igiena comunei. – Solul este humos și în mare parte nisipos, iar valea Jiului, pământ negru. Subsolut este nisipos.

Eleștee, bălți, ape stagnante. În comună sunt următoarele bălți: Bazdina, la Est de cătunul Balta-Verde, are scurgere în Jiu. Balta monastirei „Jitia“, situată împrejurul monastirei cu același nume, are o mică scurgere în Jiu.

În această baltă se varsă părâul Șerca, în care se adună toate necurătenile aduse de canalul de scurgere din Craiova.

Acest părâu în trecerea sa pe lângă cătunele: Lascăr Catargiu, Popoveni și Braniște, răspândește un miros pestilențial, viciază aerul, care devine irespirabil, periclitând sănătatea și chiar vieța locuitorilor. Afară de aceasta, curentul apei din părâu Șerca, având o viteză prea mică, iar vegetația sau plantele aquatice, care cresc pe lături fiind foarte abundente, constituiesc adevărate focare de țânțari; ceea ce explică numărul mare de impaludați din această comună.

Balta Popei, la Nord de cătuna Popoveni, se scurge în Jiu. Balta dela fântâna hanului Chintescu, se scurge în părâu Șerca. Balta Braniștea, ce înconjoară cătunul Braniștea în formă de semicerc, conține puțină apă și pe toată întinderea sa crește papură și trestie. Are o lungime de 2 km. și o lățime de 100 metri. Afară de aceste bălți mari, mai sunt două mai mici și anume: Balta Vițelului și Balta Cocoanei în cătunul Podari.

Străzile principale din această comună sunt: D-tru Sturdza în Romaneschi, Principesa Măria în Braniște, Principele Nicolae și Carol I în Popoveni, strada I. C. Brătianu și Mihail Cogălniceanu în Balta-Verde, Gabru, Linia Mare, Gionoesti, Cacalicieni, Morăreni, Rădulești, strada Gărei, Pârlogesti, strada Pimăriei și Vâlcu în Podari.

Aceste străzi sunt aliniate, dar puțin plantate și neașternute cu piatră, ceea ce face ca în timpurile ploioase să devină impracticabile din cauza noroiurilor mari.

Curțile sunt toate împrejuite cu gard sau ulucă. În timpul verei, locuitorii obișnuiesc să-și măture curtea odată pe săptămână, iar în restul anului, curțile sunt neglijate și în anotimpurile ploioase, noroiul de prin curți este așa de mare, încât cu greu străbați curtea spre a ajunge la casa locuitorului.

Curățenia locuințelor lasă mult de dorit. Locuitorii nu-și văruiesc casele decât de 2 ori pe an și numai în timpul epidemiilor le văruiesc mai des, fiind forțați de organele sanitare. Mulți din ei au obiceiul să țină în casă porci, viței și miei, cari infectează atmosfera și face ca aerul din casă să devie irespirabil.

Ventilația casei se face numai prin coșul sobei și prin deschiderea ușei la intrarea și ieșirea oamenilor din casă.

Ferestrele nu se deschid decât foarte rar în timpul verei și atunci nu pentru aerisirea camerei, ci pentru răcorirea aerului din casă. Femeile nu știu să văruiască. Lipitul și văruitul casei este lăsat în sarcina bărbatului.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ, făcut la 20 Decembrie 1909, satul Braniștea numără 118 b., 109 f., cătunul Balta-Verde 184 b. 198 f., cătunul Podari 720 b. 693 f., cătunul Popoveni 248 b. 234 f., cătunul Romaneschi 258 b. 226 f. și cătunul Lascăr Catargiu 131 b. 127 f. În total, comuna Balta-Verde numără 3246 suflete adică 1659 bărbați și 1587 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Judecând după conferința exterioară a craniului și a feței, dupe limbă și obiceiuri, locuitorii acestei comune sunt de origină Daco-Romană. În cătunul Lascăr Catargiu, sunt și tipuri de origină slavă.

Îmbrăcămintea. Femeile poartă vara șorțuri-fuste; pe cap cărpe albe de bumbac, iar iarna fuste groase de lână și scurteici. Bărbații poartă vara pantaloni și cămăși lungi de pânză de casă, iar iarna pantaloni și haine de dimie albă și cojoace brodate. Rar se încălță cu opinci. Mai toți poartă vara ghete și iarna cisme.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	75	53	3	22
1901	61	55	4	10
1902	75	92	3	23
1903	91	57	-	34
1904	99	72	4	27
1905	95	80	9	15
1906	113	58	10	55
1907	120	98	6	22
1908	150	112	9	38
1909	160	113	5	47

Alimentația. – *Posturile.* Locuitorii din această comună, pe lângă Mercurea și Vinerea din fiecare săptămână, țin toate: posturile din cursul anului, cu alte cuvinte postesc 230 zile pe an.

În zilele de post, se hrănesc cu mămăligă, pâine și cu legume precum: fasole, ceapă, varză, usturoi, praz, ciorbă de urzici, de dragavei, murători, ciuperci ciorbă și fripte, ciorbă de cartofi, ștevie fiartă în zeamă de varză, sau în apă acrită cu sare de lămâie, urzici îngroșate cu mălai, foi de ceapă și foi de usturoi cu oțet, preparat din esență de oțet. Mai rar mănâncă măsline și pește sărat. Toamna mănâncă lubenițe, pepeni și dovleți cu pâine.

Alimentațiunea în zile de dulce, constă din: mămăligă, pâine, lapte dulce, lapte bătut, unt, brânză, ouă răscoapte sau făcute ochiuri, slănină. În timpul iernei, mănâncă carne afumată și carne proaspătă de porc, iar vara mănâncă carne de oaie și de berbec. Păsat de mălai prăjit în untură și ciulama făcută din făină, untură și apă fără carne. Foarte rar mănâncă păsări.

Munca săteanului – Proprietatea solului.

– Pământul fiind argilos și în mare parte nisipos, munca agricolă este foarte dificilă. Instrumentele de cari se servesc sătenii sunt următoarele: sapa, plugul, rarița, secera, coasa, furca și grapa.

Unii se servesc și de mașini agricole precum: treerătoarea, vânturătoarea și secerătoarea, împrumutate dela proprietari.

Fiecare cap de familie muncește aproximativ până la 4 pogoane. Agricultură este ocupațiunea de căpetenie a locuitorilor, pe urma căreia câștigă anual 3 - 400 lei.

Afară de agricultură, locuitorii aceste comune au și alte ocupațiuni accesorii precum: desfacerea laptelui dulce, bătut, untului, brânzei, pe piețele Craiovei, cărături de nisip, cărămidă, lemne de foc, și nisip din Jiu.

Cu grădinile de zarzavaturi și florării, se ocupă străinii din comună, Bulgarii și Nemții. În cătunul Romanești, este o singură grădinărie de zarzavaturi cultivată de un locuitor român.

În locurile nisofoase, locuitorii cultivă pepeni și lubenițe.

Ca proprietari în comuna Balta-Verde, avem:

1) D-I Ștefan Filipescu, care are o moșie în întindere de 1000 hectare, arendată d-lor Tudor Celereanu și St. Georgescu.

2) Statul, care are două moșii, una compusă din 200 hectare arabile, 7 ha. fânețe artificiale și 130 ha. izlaz; arendată d-nei Măria I. Nedelcovici; iar a doua moșie în întindere de 213 hectare arabil și 49 hectare izlaz, este arendată d-lui Dumitru Mihailescu. Statul mai posedă în cătunul Podari, o pădure de 1285 hectare, compusă din cer, gârniță, stejar, frasin, jugastru, ulm și carpen. Dealurile din cătunul Podari, erau odată renumite pentru viile ce aparțineau locuitorilor. În anii din urmă, s'au distrus toate de filoxeră. Replantarea lor a început. După legea de împrumut de la 1864, avem în această comună 100 de împrumutări, din care 4 cu câte 11 pogoane, 70 cu câte 8 pogoane și 26 cu câte 5 pogoane; iar după legea însurăteilor din 1879 avem, 9 însurăței în cătunul Braniștea, cu câte 11 pogoane fiecare și 14 însurăței în cătunul Podari, cu câte 11 pogoane fiecare.

Locuințe. – La începutul anului 1910, comuna Balta-Verde număra 916 locuințe, dintre care 210 de zid de cărămidă, 1 de lemn, 700 de nuiete lipite cu pământ și 5 bordeie. Din acestea, 58 au numai o singură încăpere, 795 cu două și 60 cu mai multe încăperi.

Cubajul camerilor, este între 17,250 m.c. și 27,840 m.c.

În termen mediu, o cameră servește la 4 – 6 persoane, copii și adulți.

Apa de băut. – Comuna Balta-Verde număra 40 puțuri, din care 10 cu ghizduri de beton și 30 cu ghizduri de lemn; 2 cișmele sau fântâni, din care una în bună stare.

Școalele. – În comuna Balta-Verde sunt trei localuri de școală:

1) Școala din Podari, construită în 1903; este o școală model după planul tip oficial. Mobilierul e primitiv. Cubajul său este de 240 m.c. și e frecventată de 60 elevi și eleve.

2) Școala din Braniștea, o construcție bună de zid, făcută la 1887 din veniturile comunei; are un cubaj de 192 m.c. și e frecventată de 70

elevi. Mobilierul său este primitiv. Are o grădină de 626 m.p.

3) Școala din Romanești, improprie, fiind instalată într'un fost local de brutărie; a fost înființată în 1905. Sala de curs are un cubaj de 80 m.c. Mobilierul este primitiv. E frecventată de un număr de 35 elevi.

Toate trei școalele, au numai câte o sală de curs, o cancelarie și o cameră de locuință pentru învățător.

În chiliile mănăstirii Jitianul, s'au înființat la 1864, o școală și o fermă, și din cultura făcută de elevi, se găsește și azi o pepinieră de duzi. Școala n'a ținut decât 6 ani. Chiliile s'au dărâmat și din materialul lor s'au construit casele Corpului I-ii de armată, care se află pe poligonul de tir.

Biserici. – Cimitire – În comună sunt trei biserici:

1) Biserica mănăstirii Jitia, situată în cătunul Braniștea și fondată la 1572 de către Constantin Basarab Voevod Brâncoveanu; a fost reedificată la 1651 și reparată la 1853 de către călugări. În jurul ei, se văd ruinele chiliilor ce aparțineau monastirii.

2) Biserica din cătuna Popoveni, fondată la 1854 de obștea locuitorilor și reedificată la 1892.

3) Biserica din cătuna Podari, clădită de Pan Hagi Mladin și I. Hagi Neagoe, în anul 1817.

Cimitire de oameni sunt trei; câte unul în cătunele Podari, Braniștea și Popoveni. Cimitirile sunt îngrădite și situate la distanță regulamentară.

Pentru animale, este numai un cimitir, situat în cătunul Balta-Verde. Cimitirul este împrejmuit numai cu un șanț.

Primăria. – A fost în cătunul Balta-Verde până la 1891, când, construindu-se un nou local de primărie în cătunul Braniștea, reședința s'a mutat aci. Localul de primărie este o clădire frumoasă și spațioasă, compusă din trei încăperi; dintre care una servește ca sală de ședințe, este bine mobilată, alta servește de cancelarie și a treia arestul primăriei.

Primăria este situată în aceeași curte cu școala din Braniștea, pe marginea șoselei județene Craiova – Calafat.

Infirmeria este situată în cătunul Podari, strada Gărei, la 300 metri de Gara Livezi. Ea este permanentă și instalată într'o casă închiriată dela locuitorul Marin Cacaliceanu, în Aprilie 1909, cu chiria anuală de 160 lei.

Localul infirmeriei este o clădire nouă, zidită din cărămidă la 1908. Se compune din 3 camere cu o sală în față, un subsol și o latrină. Camerele sunt spațioase și luminoase. Camera din mijloc servește de cancelarie și locuință agentului sanitar, iar camerele din stânga și din dreapta cancelariei, sunt destinate pentru

bolnavii de boale contagioase. Subsolul servește de bucătărie și ca loc de adăpost pentru gardian în timpul iernei.

Latrina este primitivă și făcută din scânduri.

Curtea este spațioasă și împrejmuită cu ștacheți.

Mobilierul infirmeriei se compune din 5 paturi de fier, din care 3 sunt donate de locuitori, 5 saltele și 5 perne umplute cu paie, 10 cearșafuri, 10 fețe pernă, 5 pături de lână, prosoape, o masă, 2 scaune, un dulap de medicamente, o baie de zinc, un cazan, un butoi pentru apă, un termometru, o seringă Roux, eprubete, linguri, străchini, oale de fiert lapte, ulcele mici, lighian, ibric, țucale și scuiători.

Rufării pentru bolnavi, nu există.

Localuri publice și de consumație. – În comună sunt 7 băcării, dintre care 2 în cătunul Lascăr Catargiu, 1 în Romanești, 2 în Braniștea și 2 în Podari. Cărciumi sunt 9; 4 în Romanești, 1 în Popoveni, 1 în Braniștea și 3 în Podari.

Localurile sunt bine întreținute, curate și au vase speciale pentru spălătul sticlelor și paharelor. Localurile de cărciumă sunt situate la distanță regulamentară de biserică, școală și primărie.

Duminicile și sărbătorile, localurile de cărciumă stau închise până la orele 10. Seara se închid la orele 8.

Probe de băuturi s'au luat în cursul anului 1909, dela toți cărciumarii și în urma avizului laboratorului de chimie al facultății de științe din București, s'au constatat neregulamentare probele de beuturi dela 5 cărciumari, la care beuturile s'au sechestrat și debitantii s'au supus judecății.

Industria insalubre. – În comuna Balta-Verde, există următoarele industrii:

1) O moară cu vaporii, a d-lui Nicu Alexandrescu, cu două pietri. Valoarea instalațiilor este de 30.000 lei. Funcționează în baza unei autorizațiuni a Consiliului de igienă. Întrebuințează 2 lucrători, plătiți câte 35 lei lunar fiecare, care locuiesc și mănâncă la ei în familie. Moara aduce un venit anual de 2500 – 3000 lei. Starea igienică a acestui stabiliment e bună.

2) Două mori pe apa Făcăi – proprietatea Statului, – care le arendează și aduc ambele un venit anual de 3000 lei.

Întrebuințează câte un lucrător fiecare, plătiți a câte 25 lei lunar. Au locuința la moară și mănăncă dela arendaș. Valoarea instalațiilor se urcă la 4.000 lei.

3) Trei brutării, având ca valoare de instalație fiecare dela 5 – 14.000 lei și aducând un venit de 100 – 300 lei fiecare, întrebuințează 2 – 3 lucrători, plătiți între 30 – 60 lei lunar, care locuiesc în brutărie și au hrana dela proprietar.

Ca stare igienică, sunt bune.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901						
1902	90	-	47	73	12	10
1903	73	12	6	52	34	4
1904	65	3	20	14	5	38
1905	67	1	3	25	1	16
1906	84	-	1	33	3	-
1907	92	11	6	14	6	-
1908	92	2	-	9	1	-
1909	128	10	1	62	89	3

Inspecții medicale. – În anul 1909, comuna a fost inspectată de 52 de ori, dându-se ajutor medical gratuit la 475 persoane. Agentul sanitar, a dat ajutor la 127 de bolnavi, iar moașa a asistat un număr de 53 lehuze.

Epidemii. – În decurs de 10 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii :

În 1903, dela 14 Decembrie – 14 Fevruarie 1904, Pojar cu 186 cazuri, 8 decese.

Dela 26 Iunie 1907 – 30 August 1907, Pojar, 10 cazuri, 3 decese.

Dela 13 Iunie 1908 – 24 Sept. 1908, Tusă convulsivă, 29 cazuri, 2 decese.

Dela 12 August 1908 – 1 Noemvrie 1908, Febră tifoidă, 2 cazuri fără decese.

Dela 20 Martie 1909 – 1 Maiu 1909, Scarlatină, 1 caz fără deces.

Dela 24 Maiu 1909 – 16 Iulie 1909, Tusă convulsivă, 3 cazuri fără decese. Dela 16 Iunie 1909 – 31 Decemvrie 1909, Scarlatină, 45 cazuri, 13 decese. Dela 19 Octomvrie 1909 – 24 Decemvrie 1909, Febră tifoidă, 4 cazuri, 1 deces.

Dela 9 Noemvrie 1909 – 24 Noemvrie 1909, Angină difterică, 2 cazuri, fără decese.

Boale infectocontagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 100, Pelagră 29, Conjunctivită granuloasă 2.

BASARABI

Plasa administrativă Poiana; Circumscripția medicală Calafat; Medic Dr. Savu Stoica, dela 18 Decembrie 1909; Agent sanitar Năstasie Pavlovici, dela Oct. 1907; Moașe, loc vacant.

Date geografice. – Comuna Basarabi, la 6 kilometri de Calafat, pe șoseaua Calafat – Craiova, e așezată pe un teren șes. Se mărginește la N. cu comuna Maglavit, la S.-V. cu Calafatul și la răsărit cu șoseaua vecinală Maglavit – Poiana. La apus se mărginește cu Dunărea, care trece la o depărtare de 4 kilometri de comună.

Comuna se compune și din 2 sate: Golenți și Basarabi. În Dunăre, în dreptul acestei comune, se află ostroavele: Galia și Comani. Tot terenul din partea de apus a comunei este jos – nisipos, presărat de mai multe băltoace, care seacă în timpul verii.

Pe acest teren cresc păduri de salcâmi, salcie și plopi.

Date istorice. – Satul Basarabi a fost alcătuit în urma împroprietăririi din 1879, făcută pe moșia Golenți. Numele i s'a dat de către autoritățile cari au făcut parcelarea pentru vatra satului, în amintirea Domnilor Basarabi, cari au avut pe timpuri războaie prin părțile locului.

Satul Golenți e înființat cu mult înainte. I s'a dat numele după ostrovul Galia, așezat în Dunăre în dreptul satului. Prima înjghebare de sat, au făcut-o pescarii din ostrovul Galiei. În dreptul comunei Basarabi, în partea de N.-V. spre Dunăre, se văd urmele unei cetăți, care se zice că ar fi fost formată de Cumani. Localității i se zice Hunia Lungă – denumire ce se dă prin partea locului la scoborășurile spre terenul aluvial și zăvoaiele Dunării. În fundăturile acestei cetăți s'au găsit diferite monede de argint și bronz, unele austriace, altele romane. Între monedele austriace ce s'au găsit, s'au observat sfanți de argint după timpul lui Leopold II. Monede romane bizantine, se găsesc nu numai în jurul ruinelor, dar și pe locul care formează vatra satului. S'au găsit de asemenea lăncii, vârfuri de săgeți și arme vechi, osăminte, etc. lucruri cari dovedesc că aceste părți au fost teatrul unor lupte, în timpurile trecute.

Igiena comunei. – Solul comunei, începând din așa numitele Hunii în spre Est este argilos, nisipos; iar în partea de apus nisipos și humos.

Subsolul e nisipos, până la adâncimi mari. În dreptul satului Golenți, se află balta cu același nume, lungă de 2700 metri și lată între 7 – 800 metri, e alimentată de Dunăre și conține foarte mult pește; mai este și balta Comani și alte mici băltoace cari sunt alimentate de Dunăre și cari seacă în timpul verii.

Prin comună trece șoseaua județeană Craiova - Calafat, lungă – în comună – de aproape 5 klm. Șoseaua e bine întreținută și plantată; celelalte drumuri sunt râu îngrijite și neplantate.

Curțile sunt curat întreținute, spațioase și îngrădite cu gard de ulucă; vitele se țin într'un așa numit obor, care este mai departe și în dosul casei, în niște coșare făcute din stuh de baltă.

Curățenia locuințelor lasă de dorit, se văruiește odată pe an, mult de două ori înaintea sărbătorilor Pastelui și Crăciunului. Femeile mătură unele zilnic, altele la 2 – 3 zile.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1 Ianuarie 1910, satul Basarabi numără 665 b. și 626 f; satul Golenți, 387 b. și 387 f. În total comuna Basarabi, numără 2064 suflete, adică 1051 bărbați și 1013 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	54	32	-	22
1901	50	21	-	29
1902	40	26	-	14
1903	58	24	-	34
1904	56	19	-	37
1905	57	22	-	35
1906	58	22	-	36
1907	64	27	-	37
1908	74	47	1	27
1909	97	86	-	11

Îmbrăcămintea: Bărbații poartă pantaloni de dimie albă, făcută în casă din urzeală de bumbac, și băteală de lână; pe deasupra poartă cojoace, apoi tunică, sau peste cojoc se poartă tunici și flanelle, apoi haină lungă de lână. În

picioare opinci și în cap căciuli de lână de oaie neagră și imitație; cei bogați poartă căciuli de astrahan. Vara poartă cămașe lungă de bumbac și pantaloni largi. Parte, poartă pălării de paie.

La sărbători, cei bogați, poartă cisme. Vara, cea mai mare parte, umblă încălțați în pantofi ușori sau opinci. Femeile, vara, poartă: cămăși de bumbac, o bluză (talie) paltonași sau joavă de stambă, barchet etc. Pe cap tulpane, cărpe de borangic, fuste de amici cu flori, vârgate sau simple, făcute în casă. Iarna poartă peste cămașe paltonașe groase de barchet – cumpărate, fuste țesute în casă; ca încălțăminte: pantofiori, ghete, și papuci; pe cap probeade de lână cumpărate din târg.

Munca sâteanului. – Proprietatea solului.

– Sâteanul muncește pământul servindu-se de plug, grapă, seceră, rariță, coasă. Mai întrebuițează mașini agricole ca: semănătoare, treerătoare, vânturătoare. Un sâtean muncește între 5 – 20 pogoane, pe care le pune grâu, și porumb. Un pogon semănat cu grâu, scăzute toate cheltuelile, aduce un venit de 80 lei, iar unul de porumb 40 de lei. Dacă pământul e închiriat, venitul e pe jumătate. Un sâtean care ar munci 10 pogoane ale lui, ar avea un câștig anual de 600 lei și întreținerea casei cu porumb și grâu, iar dacă pământul ar fi luat cu chirie, ar avea un venit de 300 lei.

Unii locuitori se mai ocupă cu transportul pietrișului. În comună sunt doi cismari, doi fierari, lemnari unu. Proprietatea solului o dețin în parte locuitorii. Ceilalți, muncesc pe moșia Epitropiei Sf. Ilie din Craiova, și pe moșia Maglavitului a Madonei-Dudu din Craiova.

Locuințele. – În această comună sunt 215 locuințe: adică 4 bordeie dintre care 1 cu 1 încăpere și 3 cu 2 încăperi, având cubajul de 32 m.c.

81 Case de nuiete lipite cu lut, cu 2 încăperi, cu cubajul de 32 m.c.

128 Case de pământ bătut, dintre care 28 cu 2 încăperi; 100 cu mai multe încăperi, cu cubajul de 32 m.c. și locuind dela 5 – 6 persoane.

2 Case de zid cu mai multe încăperi, cu un cubaj de 50 m.c.

Alimentația. – (Vezi partea generală).

Apa de băut. – Apa de băut în această comună se ia din 6 fântâni, dintre care 1 de beton, 5 de lemn, și din 6 puțuri defectuoase.

Școalele. – Local propriu zidit de comună la 1902, după planul tip al județului. Are o singură clasă cu un cubaj de 240 m.c., și e frecventată de 110 elevi.

În cătunul Golenți, o școală de zid (planul tip al casei școalelor), făcută în 1899; are două clase cu un cubaj de 240 m.c. și e frecventată de 73 elevi.

Biserici. – Cimitire. – În comună există două biserici.

Biserica din satul Golenți e de zid de cărămidă, făcută în 1893 de locuitori. E încăpătoare și luminoasă.

Biserica din Basarabi, făcută din zid de cărămidă, de către obștea locuitorilor în anul 1884.

Există două cimitire. Unul la Golenți chiar în mijlocul satului, lângă biserică, și altul în Basarabi departe de comună de 200 metri. Ambele cimitire sunt împrejmuite cu uluci.

Primăria. – Comuna are un local propriu al ei, făcut din zid de către locuitori în anul 1899. Are patru camere, dintre care una e sala de ședință a Consiliului, una cancelarie, una pentru percepție și a patra pentru arest și cameră de gardă. E acoperita cu tablă de fier. Local încăpător întreținut bineșor.

Localuri publice și de consumație. În comună există trei cârciume, una în satul Golenți și două în Basarabi.

Cârciumari sunt: Ion Pătru Stan în Golenți, Petre Medianescu și Năstasie Bursuc în comuna Basarabi. Cârciumile sunt departe de școală la distanța regulamentară. Cârciuma lui Năstasie Bursuc e un local închiriat.

Ceilalți doi au localurile lor proprii. Ca stare igienică localurile sunt bineșor întreținute.

Industria insalubre. – În această comună este o fabrică de țiglă a d-lui Ion M. Ciupag, în valoare de 15.000 lei; n'are autorizație, întrebuițează 8 lucrători plătiți cu câte 40 lei lunar. Această fabrică aduce un venit anual de 400 - 600 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrăși	Cu succes	F. succes	Sustrăși
1900	41	5	2	17	20	24
1901	44	1	4	10	29	9
1902	55	3	-	16	19	2
1903	32	2	12	33	9	4
1904	38	12	20	18	2	14
1905	55	7	20	42	3	12
1906	58	3	4	30	1	1
1907	59	4	-	25	5	1
1908	26	1	3	34	-	-
1909	34	-	-	29	-	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 13 inspecții medicale; în 1901, 9; în 1902, 9; în 1903, 13; în 1904, 12; în 1905, 13; în 1906, 12; în 1907, 11; în 1908, 12; în 1909, 16.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună, din fondurile comunale de câte 30 - 40 lei anual și se țineau la primărie; dela această dată

medicamentele se procură de către d-l medic respectiv de la depozitul de medicamente al Statului filiala Craiova. Sunt în cantitate suficientă, se distribuie de notar care ține registru în regulă.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	23	N'a fost	N'a fost
1901	8		
1902	8		
1903	9		
1904	36		
1905	64		
1906	18		
1907	11		
1908	20		
1909	52		

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Rugeolă dela 20 Ianuarie 1904 – 19 Martie 1904, cu 55 cazuri, dintre care 2 morți.

Difterie dela 18 August 1905 – 26 August 1905, cu 21 cazuri, dintre care 6 morți. Tusă convulsivă dela 12 Iunie – 24 Iulie 1908, cu 9 cazuri, dintre care 1 mort.

Rugeolă dela 25 Maiu – 8 Iunie 1909, cu 9 cazuri. Scarlatină dela 27 August – 24 Noemvrie , cu 13 cazuri, dintre care 9 morți. Febră Tifoidă dela 8 Septembrie – 24 Noemvrie 1909, cu 5 cazuri, dintre care un mort.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, se afla în comună: Pelagră 8; Conjunctivită granuloasă 1.

BĂILEȘTI

Plasa administrativă Băilești, circumscripție medicală Băilești, (reședință), Spital, Judecătoria, Oficiu telegrafo-postal, Secție de jandarmerie, Stațiune importantă de cale ferată, linia Craiova – Calafat. Medic D-r Galeriu, suplinit de D-r Enculescu, dela 1908, agent sanitar Ion Dună, dela 20 Septemvrie 1897, moașe Măria Manole, dela 1 August 1909.

Date geografice. – Situată în reg. câmpului la 57 km., sud-vest de Craiova și la 32 N.-E. de Calafat, la o altitudine de 65 m. deasupra nivelului mării pe un teren ușor înclinat dela nord la sud. Se limitează la N.-V. cu comuna Galicea-Mare, la S.-V. cu comuna Seaca, la sud cu comunele Rastu și Negoiu, la S.-E. cu comuna Coveiu, la E. cu comuna Boureni, la N. E. și N. cu comuna Selișteea-Crucii. Limitele sunt toate convenționale. Comuna este străbătută de un pârâu, în direcțiunea N.-V., S.-E., acest pârâu se încarcă în drumul său prin comună cu ape din diferite izvoare și scurgeri și formează o baltă mare numită „Ciliciu“, în formă de potcoavă, ocupând tot mijlocul satului. De o lățime ce nu trece la punctul cel mai mare 200 metri, are o adâncime dela 1 – 1.50 metri. În timpul verii uneori seacă mult, alteori, din cauza ploilor și căldurei mari, devine foarte mirositoare și constituie un focar pestilențial. Până acum 4 ani, balta conținea foarte mult pește, cu care se făcea un negoț destul de important, s'a început însă de atunci secarea și asanarea acestei bălți, peștele a dispărut, balta însă a rămas. În partea de S. a comunei se află niște dune de nisip foarte puțin productive, care au început astăzi a fi plantate cu salcâmi, restul pământului de jur împrejurul comunei, este foarte fertil. Spre S.-E., comunei este o plantație de vie în întindere de 300 hectare, situată pe moșia proprietarului, aparținând însă locuitorilor. Spre S.-V., se află crângul numit Brobințarul, pe o suprafață de 12 ½ hectare.

Drumurile ce străbat comuna sunt: Șoseaua ce duce spre nord la Craiova, parcurge comuna pe o distanță 4 ½ km.

Calea vecinală ce duce spre vest la Calafat, lungă în comună de 5 km. Calea vecinală ce duce spre S.-V., la Poiană, lungă în comună de 9 km. Calea vecinală ce duce spre S. la corn. Rast, lungă de 6 km. Calea vecinală ce duce spre est la Boureni, lungă de 4 ½ km. în comună.

Date istorice. – Deși legenda spune că comuna ar fi fost întemeiată de frații Brătești

dela care ar fi trecut în posesiunea lui C-tin Vodă Brâncoveanu, apoi a fraților Bibescu și în fine a lui Vodă Barbu Știrbei, totuși începuturile ei par a fi mult mai îndepărtate, căci un hrisov a lui Matei Basarab, vorbește despre o slobozire ce acest Domn da lui Stoica, moș Ceauș și lui Lațcu și Manea, fiii lui Ionașcu, „pentru acești mai sus scriși și pomeniți inși, zice hrisovul, au fost vecinii domniei mele de moștenire din satul Băilești, jud. Dolj, încă mai dinainte vreme din zile epoci bătrâne“.

Ori cum ar fi, comuna a fost din cauza războaielor Turcești și Rusești, risipită și transformată în două mici sate în partea de S.-E. a actualei comune la punctul numit azi nisipuri. Satele se numeau: Băilești și Silișteea.

În anul 1832, când moșia Băilești, devine proprietatea Domnitorului Barbu Știrbei, acesta dă un ordin Domnesc, prin care spune că „toți locuitorii din comunele vecine, care ar voi să se stabilească în Băilești, vor căpăta proprietate și vor fi scutiți de miliție“. Se înțelege că această perspectivă a atras numeroși locuitori, care au pus bazele definitive comunei Băilești.

La 14 Septemvrie 1828, s'a dat aci o luptă între Ruși și Turci, la care au luat parte și pandurii Români ai Slugerului Solomon, sub comanda Generalului rus Gheismar. Rușii au fost victorioși. În timpul războiului neatârării 1877 – 78, a fost stabilit aci quartirul general al Diviziei III-a.

Igiena comunei. – Solul și subsolul, pământul este negru, pământ vegetal foarte fertil și pe alocuri nisipuri. Grosimea sa e de 0.80 – 1.00 metru, apoi vine un strat de argilă gros de 4 – 5 metri și mai apoi un strat permeabil format din nisip și pietriș, care formează și stratul aquifer superficial, la adâncime deci de 5 – 6 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Comuna este străbătută de o baltă, descrisă la notițele geografice, balta care servă de scurgere la toate necurățeniile și care constituie un permanent pericol pentru igiena comunei.

Străzile comunei sunt largi, aliniate parte din ele, plantate cu salcâmi, cea mai mare parte însă sunt fără pietriș, astfel în timpurile uscate praful și în timpurile umede nămolul, sunt insuportabile. Din distanță în distanță pe stradele principale, mai ales, sunt puse felinare în care arde lămpi cu petrol. Acestea din fondurile comunale.

Curțile se curăță destul de des de locuitori. Casele se văruie cel puțin de două ori pe an, de către proprietarii lor. Gunoaiele din grajduri, case și curți, se aruncă afară din comună, fie pe locurile arabile, fie în anumite locuri în jurul comunei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1907, comuna Băilești, număra 10131 suflete, adică: 5213 bărbați și 4918 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul	Total
1900	348	187	4	161	
1901	429	273	12	156	
1902	368	299	3	69	
1903	414	200	2	214	
1904	421	204	-	217	
1905	419	245	-	174	
1906	467	241	3	226	
1907	316	265	1	51	10131
1908	480	320	11	160	10291
1909	433	346	2	87	10378

Caracterele populației. – Tipul etnic. Populațiunea comunei Băilești, se compune din două elemente aproape egale din români și din așa zisii Sârbi (de origină Bulgară). Aceste două elemente formează două mahalale deosebite sau; Băileșteni propriu ziși (români) și mahalaua sârbilor, ce populează mai mult partea de Nord a comunei. Aceste elemente multă vreme au fost separate prin legăturile lor de familie și numai de câțiva ani aceste legături de rudenie și alianță au putut să se stabilească între ei. Elementul sârb, (bulgar de origină) a fost adus pentru agricultură.

Îmbrăcămintea. Se compune iarna din căciulă de oaie, cojoc, scurtă sau haină îmblănită, pantalonii de dimie albă (cioareci), ghețe, cisme sau opinci, cămăși și izmene de pânză, de bumbac sau in.

Vara: Cămăși și izmene de pânză de bumbac sau in, pălării de paie – lucrute în mare parte de elevi din școală sau adolescenți, ce au învățat fie din școală, fie dela elevi – ghețe, opinci sau merg cu picioarele goale. Rufăria se lucrează de țărance în casă. Bărbații își lucrează hainele la abagii, cojocari și cismari, opinci se

poartă numai argăsite. Femeia poartă vara cămașe și o fustă cu șorțuri (zăvelci), capul acoperit cu o cârpă albă de bumbac sau tulpă. Iarna haină groasă și scurteici, sau cojoc scurt după avere. Fetele: aceeași îmbră-cămintă însă cu capul descoperit. Părul împletit în două coade, ce înconjoară capul. La unii bărbați bătrâni să observă părul lung în plete pe ceafă și toată regiunea frontală a capului tunsă mărunt.

Alimentația. – Posturile, aproximativ 234 zile pe an, adică: postul mare, 50 zile, postul sf. Mării 15 zile, al Crăciunului 42 zile, al sf. Petru, între 15 – 40 zile, ajunul Bobotezii, ziua Crucii, precum toate Mercurile și Vinerile. În timpul postului se mănâncă: fasole, linte, cartofi, varză, ceapă, ardei, usturoi, ridiche, castraveți, pătlăgele roșii, vinete etc. cu oleuri vegetale, untdelemn. Aceste alimente se consumă în timpul postului, și sub formă de murături.

În zilele de dulce, mănâncă carne de oaie, de vacă, de porc, de pasăre, puțin vânat, pește sărat și proaspăt, lapte, ouă, brânză, puține conserve de carne. Din acestea, peștele sărat se consumă mai mult; laptele, ouăle, brânza puțin, în raport cu populațiunea. Clasa săracă a populații se nutrește mai mult cu vegetate, puțin pește carne. Clasa mijlocie, în majoritate, obișnuiesc un regim mixt. Clasa bogată, alimentația cu carne predominantă. Pâinea și mămăliga, cari formează baza alimentațiunii locuitorilor, se fabrică în casă. Populația flotantă și negustorimea, se hrănesc cu pâine dela brutari. Varietățile de cereale ce se cultivă pentru pâine și mămăligă sunt: grâul alb și roșu, porumbul românesc și cincuantin. Cea mai mare parte din locuitori și mai ales clasa săracă și mijlocie, țin toate posturile și în acest timp alimentația lor este exclusiv vegetală. Puțini locuitori țin vite pentru lapte și brânză. Residurile de grăsimi, locuitorii le întrebunțează la fabricarea casnică a săpunului. Ca fructe se consumă: mere, pere, struguri, stafide, prune, (foarte puțin prune uscate), pepeni, lubenițe, dovleci etc., care parte se cultivă aci, parte se importă fie din comunele învecinate, fie din județele vecine, (mere, pere, prune, nuci etc.). Carnea și produsele animale, se găsesc în comună la diferiți comercianți și măcelari. Peștele proaspăt se aduce din bălțile vecine și Dunăre, iar peștele sărat din Rusia. Oțetul se face fie din oțet „Vulturul–Urbanu“, fie din acid acetic glacial. De obicei pâinea se consumă mai mult în zilele de post și vara la muncă. În lunile de vară, locuitorii consumă mult oțet, ceapă verde, pește sărat, puțină brânză și ouă. Iarna mai mult cârnuri, varză acră cu grăsimi.

Munca săteanului – Proprietatea Solului. – Țăranul muncește în continuu la câmp, dela

Martie și până la Noemvrie, împreună cu familia și vitele. Munca ce săvârșește este: arat, semănat, grăpat, săpat, secerai, treierat, cules, cărat etc. Sărbătorile creștinești le țin toți locuitorii, pe acele păgânești parte din femei. În termen mediu, un țăran câștigă până la 200 – 300 lei anual. Afară de aceste ocupațiuni mulți mai au și altele ca: tâmplărie, fierărie, dulgherie, croitorie, jocărie, cismărie și țigani rogojinari. Femeile se ocupă cu diferite țesături și cusături casnice, confecționate din: lână, bumbac și cânepă.

Proprietatea solului pe teritoriul acestei comune, e repartizată după cum urmează: Principele George Știrbey, stăpânește 16000 pogoane, locuitorii stăpânesc 6055 pogoane, dupe legea rurală și 2135 pogoane izlaz, după legea agrară.

Locuințe. Locuințele se construiesc din cărămidă zidită cu var, din paiete sau din pământ bătut și sunt acoperite cu tinichea, țiglă și scânduri. Puține sunt prevăzute cu diferite ornamente de ghips și zugrăvite pe dinăuntru și afară. În general se spoiesc cu lapte de var, atât în interior cât și la exterior. Ferestrele acestor locuințe, lasă mult de dorit, căci sunt mici și se deschid rar.

Ca ventilațiuni la locuințe nu servesc decât coșurile dela sobe. Majoritatea locuințelor sunt prevăzute cu mai mult de 2 încăperi, care sunt strâmte, joase și în mare parte cu un cubaj insuficient, pentru persoanele ce locuiesc. Unele din aceste locuințe sunt pardosite cu cărămidă și pământ galbin. Locuințele se încălzesc prin ajutorul sobelor de pământ sau de fier, în care se arde lemne sau coceni și se luminează cu lămpi cu petrol. Ca mobilă, afară de clasa negustorilor și cea bogată, se găsește în camere unu sau două paturi de lemn, acoperite cu rogojini sau scoarțe, perini, masă, 2 – 3 scaune etc. Ca accesorii la locuințe, la foarte puțini, câte un cuptor de pâine și bucătărie separată. Majoritatea locuitorilor găsesc iarna în casă și vara la vatră. Privata lipsește la cea mai mare parte și chiar acolo unde sunt, sunt destul de primitive. Afară de aceasta, fiecare locuitor pe lângă casa lui, mai posedă: grajd, patul, magazie, șopru, cotețe de găini și porci etc. după starea socială în care se găsește. Numeric locuințele se pot repartiza astfel: 1750 cu mai mult de două încăperi, 20 cu o singură încăpere și 7 bordee. Pe fiecare an ce trece, acest număr progresaază și locuințele se modifică prin diferite adăugiri și înfrumusețări aduse. Locuitorii cari au și câte un petec de pământ liber împrejurul locuinței, nu-l lasă sterp, ci plantează pe el fie câțiva pomi roditori, fie flori și diferite zarzavaturi pentru trebuințele casnice. Prin cartierele unde apa este mai la

suprafață aproape fiecare locuitor își are în curtea sa o fântână cu ciutură (gropan) destul de primitiv construit, din care locuitorii iau apa pentru udatul zarzavaturii și trebuințele casnice. Aceste gropane neigienice și greu de curățit întrețin multe epidemii.

Apa de băut. – Comuna Băilești stă rău în ce privește apa potabilă; cișmele lipsesc cu desăvârșire. Toată populațiunea nu se alimentează decât din fântâni cu ciutură. Aceste fântâni sunt construite din piatră, ciment, beton, cărămidă sau ghizduri de lemn. Gropanele sunt niște găuri în pământ fără ghizduri sau cu ghizduri, numai dela suprafața pământului în sus, prea puțin ridicate având adaptate o cumpănă cu ciutură sau cu o găleată de fier. Fântânile construite, din piatră, beton, cărămida sunt înălțate deasupra solului cu cel puțin 1 metru, și împietrite împrejur, închise cu ștacheți și parte din ele cu acoperiș. Cele de lemn sunt cu totul rudimentare și neînălțate deasupra solului. Apa din fântânile de piatră, beton și cărămidă este mai limpede, cea din gropane și fântânile de lemn este mirositoare și amestecată cu putrigai de lemn și uneori cu diferite insecte și viermuși. Apa se găsește la o adâncime mică, în termen mediu 4 – 5 metri profunziune, în general turbure, cu gust sălcu. În două din fântâni, adică a spitalului și cea dela moara principelui Știrbei, este apa limpede, gustoasă însă se găsește la adâncime de 8 – 10 metri. Toate fântânile sunt construite din subscripții publice, sau de diferiți ctitori. Pe zi ce merge fântânile ruinate se reconstruiesc sistematic și din ciment, piatră sau cărămidă. După modul de construcție fântânile sunt repartizate astfel: fântâni de piatră 37, de ciment 13, de cărămidă 6, de beton 134, gropane 350 și pe la diferite fabrici, cu pompă acoperite 7. În timpuri normale fântânile se sleiesc de 2 ori pe an.

Școalele. – Comuna Băilești dispune de 4 localuri de școală, în care elevii frecventează tipurile cursului urban.

Aceste școli sunt construite după planul casei școalelor, sunt destul de încăpătoare, suficiente și igienice în raport cu numărul elevilor ce frecventează.

Mobilierul este cel prevăzut de casa Școalelor. Apa de băut se ține în butoaie închise și cu cană. Privățiile la toate aceste școale, lasă mult de dorit, atât ca construcție, ca suficiență cât și ca curățenie.

Biserici. – **cimitire.** – În comuna Băilești, se află trei biserici în trei mahalale deosebite ale comunei și poartă hramul de Sfântul Nicolae, Sfinții Archangheli și Adormirea Maicei Domnului. Sunt construite de enoriași și administrate de epitropi cu veniturile proprii ale bisericilor. Fiecare biserică are un venit anual

de câte 1300 lei. Personalul bisericii se plătește din casa bisericilor. Țăranii se duc la biserică numai la sărbători mari, în restul anului sunt frecventate mai mult de bătrâni.

Cimitire de oameni sunt două, așezate afară din raza satului, împrejmuite cu scânduri și bine întreținute. Regulamentul pentru înmormântări se păstrează.

Cimitire de animale este unul împrejmuit cu șanț, de el se uzează rar și numai pentru vite mari.

Primăria. – Primăria este situată în centrul comunei, construită din cărămidă și compusă din 4 camere destul de spațioase și un pridvor. Ferestrele sunt suficiente, localul se încălzește cu sobe de fier, în care se ard lemne.

Numărul bolnavilor tratați în acest spital an fost:

Anul	Intrati	Vindecati	Ameiilorat	Morti	Consult. gratuite
1900	1175	758	400	17	9118
1901	1064	648	402	14	9963
1902	1017	615	379	23	9233
1903	1109	645	453	11	8770
1904	1012	563	436	13	7888
1905	936	538	376	25	7780
1906	950	517	418	25	7200
1907	1021	611	398	12	6978
1908	983	565	401	17	8460
1909	866	241	79	25	6758

Spitalul, clădit de stat, după planurile spitalelor rurale pentru 30 de paturi, în anul 1890. Clădirea se compune din:

1) Pavilionul de boale mixte care cuprinde două saloane, unul de bărbați și altul de femei, care au un cubaj de 392 m.c. fiecare și în care sunt așezate câte 15 paturi în fiecare salon, două camere rezerve, una pentru bărbați și alta pentru femei, cu un cubaj de 74,800 m.c, conținând fiecare câte 2 paturi; una sală de operație; una magazie de efecte bune și o sală de baie, unde funcționează 2 băi de fier smălțat, cu dușuri reci.

2) Pavilionul de boale contagioase, compus din patru camere și un antreu unde pot încăpea 6 paturi.

3) Un pavilion – locuința medicului, compus din 4 camere și o bucătărie.

4) Un pavilion compus din 4 camere, 2 camere locuința subchirurgului, cancelaria și o sală de consultații.

5) Un pavilion compus din 6 camere, din care 2 pentru locuința intendentului, una bucătărie pentru spital, 2 camere pentru servitori, una spălătorie și un pod pentru uscatul rufelor.

6) Un pavilion – magazie de efecte degradate și păstrarea hainelor bolnavilor; ca anexe, una baracă de scânduri, pentru păstratul

lemnelor tăiate, un bordei pentru petrol, una ghețarie și un grajd.

Grădina spitalului este plantată cu salcâmi, pomi roditori, brazii, trandafiri și diferite flori și plante de ornament, aranjate în ronduri și dealungul micilor șosele ce străbat grădina.

Mobilierul și zestrea spitalului, complete și în bună stare. **Instrumentarul** complet.

Băile funcționează defectuos.

Localuri publice și de consumație. – În comuna Băilești sunt în total 13 cârciumi și 2 cafenele. Cârciumile sunt angajate conform monopolului băuturilor și vând toate felurile de substanțe alcoolice. Cafenelele sunt două din care una servește și de birt pentru negustorii, ce vin prin Băilești și având mai multe camere libere, servește și de hotel.

În general, toate cârciumile și cafenelele sunt neigienice, prost construite, nespațioase și întunecoase; iar în privința curățeniei lasă mult de dorit. Băutura care se consumă mai mult în aceste cârciumi este: țuica, rachiu, vin, bere și alte alcooluri: cârciumarii pe lângă băuturile alcoolice, mai vând și diferite articole de băcănie, conserve alimentare, tutun și petrol.

Industria insalubre. – Comuna Băilești posedă mai multe fabrici: *Fabrici de făină* două, una proprietatea principelui Știrbei, este foarte bine instalată și amenajată pentru a fabrica mai multe feluri de făină de lux, griș, făină de grâu pentru țărani și mălai. Este pusă în mișcare de un motor cu aburi, forță de 150 cai, în care ce arde paie; vara acelaș motor servește ca să pună în mișcare și 4 garnituri de treerat grâu, este iluminată cu electricitate. Orele de lucru sunt numai ziua dela orele 6 dimineața până la orele 6 – 7 seara.

Personalul acestei fabrici se compune din 30 – 40 lucrători, dela etatea de 20 – 50 ani și sunt plătiți lunar cu leafă de la 30 – 200 lei. Pe lângă această moară se mai află și diferite anexe ca: atelier de fierărie, lemnărie, strung de fier, remize de mașini, magazii, pătule, pompe de incendiu etc.

A două moară a d-lui V. D. Gabroveanu, pusă în mișcare de un motor cu gaz sărac, 75 cai putere, funcționează cu două pietri pentru făină de grâu, două pietri pentru mălai și una numitoare. În ea se lucrează numai ziua și după cum are clienți sau nu, sunt întrebuințați 4 oameni în vârstă de 20 – 40 ani și sunt plătiți dela 30 – 100 lei lunar.

Fabrici de Țiglărie sunt 3, una a Principelui Știrbei, alta a lui I. Petrescu și alta a lui Preda Milcu, toate trei sunt situate la extremitatea comunei. Pământul pentru fabricațiune se ia de afară din sat, se udă cu apă provenită dela fântâni, construite chiar în curte, funcționează cu pompă și acoperite. Pământul muiat se pune

Într'un malaxor de fier, care este pus în mișcare de un cal. La aceste fabrici lucrează din Aprilie și până în Octombrie 8 – 10 persoane, bărbați și femei, plătiți cu 30 – 60 lei lunar. Lucrul începe dela 4 dimineața și se termină la 8 - 9 seara; locuințele lucrătorilor sunt neigienice.

Tot în această comună, mai sunt 4 dărace de lână, așezate în interiorul comunei și puse în mișcare de cai, ele sunt așezate în niște mașgheruite de scânduri foarte strâmte, întunecoase și nepardosite, ventilația la toate este nulă.

Nu se lucrează în ele decât în lunile de iarnă și numai ziua; personalul acestor dărace este foarte restrâns, 1 – 2 persoane și sunt plătite cu remiză la ocaua de lână.

Măcelării sunt câteva barace, sistematice până la un punct, așezate în marginea bălții și în care măcelarii vând carne. Pentru tăiat vite nu este abator propriu, măcelarii taie vitele prin curțile lor și apoi aduc aci carnea spre vânzare.

Baracele ce sunt așezate de o parte și alta a șoselei principale, unde se vinde pește sărat, proaspăt, mere, pere, prune și diferite fructe, precum și prăvălii cu diferite articole de menaj, lipscănie, fierărie, scânduri.

Băi populare. Comuna posedă un local așezat în mijlocul comunei, în dosul primării anume construită, acum câțiva ani pentru băi populare. În acest local sunt 3 cabine pentru băi calde de puțină și 3 cabine pentru dușuri reci și calde. Pardoseala acestor cabine e de ciment, băile sunt de metal, iar apa se încălzește cu un motor cu abur. Apa necesară acestei instalațiuni se ia cu pompă dintr'o fântână acoperită. Băile sunt prevăzute cu tot confortul necesar. Singura parte rea la aceste băi este că nu au fost și nu sunt frecventate de nimeni; populația de aci nu e obișnuită cu curățenia corpului.

Băi de apă caldă, aburi, dușuri reci și calde se mai găsesc și la moara principelui Știrbey, însă sunt utilizate numai de personalul moșiei.

Atât morile de măcinat cât și fabricile de țiglărie au autorizația Consiliului de igienă.

Inspecții medicale. În anul 1900, s'au făcut 12 inspecții medicale ; în 1901, 15; în 1902, 14; în 1903, 13; în 1904, 16; în 1905, 14; în 1906, 13; în 1907, 12; în 1908, 12; în 1909, 14.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	287	15	12	340	86	-
1901	302	25	45	357	127	-
1902	250	38	44	205	131	7
1903	316	51	51	234	159	46
1904	370	22	15	316	128	-
1905	283	58	109	260	194	5
1906	352	29	50	237	237	7
1907	420	40	53	281	140	-
1908	352	7	18	99	23	-
1909	323	8	15	112	23	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	9118	362	
1901	9963	480	
1902	9233	369	
1903	4383	494	
1904	3520	456	
1905	3677	510	-
1906	4561	440	-
1907	6888	389	153
1908	6563	292	135
1909	6411	147	116

Epidemii. – În decurs de 7 ani, comuna Băilești a fost bătuită de următoarele epidemii:

În anul 1902, dela Noembrie până la Martie, Rugeolă cu 61 cazuri, 2 decese.

Dela Decembrie 1904, până la Martie 1905, Rugeolă cu 141 cazuri, cu 14 decese.

Dela Decembrie 1905, până la Ianuarie 1906, Febră tifoidă, cu 20 cazuri 1 deces.

Dela 15 Martie 1908, până la 15 Maiu 1908, Rugeolă, cu 35 cazuri, 6 decese.

Dela 16 Octombrie 1908, până la 25 Februarie 1909, Rugeolă, cu 29 cazuri, 2 decese.

Dela 22 Iulie 1909, Scarlatina, cu 76 cazuri, 10 deces, epidemia durează încă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 50; Tuberculoză 12; Pelagră 25.

BÂRCA

Plasa administrativă Barca. Circ. medicală Barca. Medic, D-r C. Stoenescu, dela 15 Maiu 1902. Agent sanitar, G. Crănguși, dela 21 Aprilie 1904, Moașe, Ecaterina Teodorescu, dela 1 Octomvrie 1904.

Date geografice. – Comuna Bârca, este situată în partea de sud a județului Dolj, cale de 15 kilometri până la Dunăre; este așezată pe malul stâng al râului Dăsnățui, cu un capăt la m.z. și cu alt capăt la m.n., dea lungul șoselei județene Craiova – Bistreț. Se învecinește la m.z. cu comuna Goicea-Mare, la apus cu satul lonelele, comuna Urzicuța, la m.n. cu comuna Giurguța și la răsărit cu locurile de muncă ale locuitorilor Berceni. În partea de apus a comunei, terenul este jos și des inundat de râul Dăsnățui, când vin apele mari.

Date istorice. – În vechime acesta comună, purta numele de Bârcauța.

Bătrânii spun că această comună își trage numele dela o familie numită Berculescu. Cine a fost acea familie și pe ce timp a existat, nu se poate ști.

Totuși, se zice că Berculescu, ar fi fost de fel cioban foarte bogat, cu turme mari de oi. S'ar fi așezat aci provizoriu, făcându-și târlele pentru oi, apoi definitiv, făcând bordeiu. Alți locuitori a început a se așeza aci, formând sat și dându-i numele de Bârca, dupe numele lui Berculescu.

Cu timpul, după ce a devenit sat mare, s'au ivit mai mulți proprietari cari pretindeau a avea drepturi pe moșia acelu sat. Ea sa și împărțit în două: Portari și Brătășani, dupe numele proprietarilor care s-au împărțit-o. Această numire de Portari și Brătășani se păstrează până azi.

Împărțirea comunei Bârca în două cătune, a durat până la Domnitorul Alexandru Ghica, care a cumpărat ambele trupuri întrunindu-le și făcând o comună și moșia Bârca cum este și astăzi.

Igiena comunei. – Solul acestei comune este constituit din pământ negru de cultură. Grosimea acestui strat merge până la 1 metru. Mai jos se găsește pământ galben, bun pentru construirea caselor de pământ bătut și pentru facerea cărămizii. Grosimea acestui strat este de 7 – 8 metri, în partea de răsărit a comunei, de 3 – 4 metri în partea despre apus. Sub acest strat se află pietriș și stratul aquifer.

Pe sol se cultivă cereale: grâu, porumb, orz, lucerna, mei, rapiță, ovăz etc.

În partea de miazăzi, fiind apă la o adâncime de 1 m., parte din locuitori cultivă diferite zarzavaturi. În comună se plantează dafini, duzi și puțini pomi roditori.

Eleștee, Bălți, Băltoace, ape stagnante nu sunt în comună. Către apus trece râul Dăsnățui, care pe timpul verei sacă pe alocuri.

Străzile: Strada principală și alte 4 strade sunt aliniate, celelalte nu sunt. Numai 5 strade împietrite, ceea ce întreține, iarna, noroi de nestrăbătut și vara un praf și o atmosferă irespirabilă. Pe zona șoselei sunt pe alocuri plantații cu dafini.

Curțile: În timpul verei, curțile sunt curate, pentru că țărani, în fiecare primăvară, scot bălegarele afară din curți și le pun unii pe locurile de cultură, alții la marginea comunei pe locuri virane și pe timpul verei le curăță în fiecare săptămână. În curte, țărani au obiceiul a face poteci împietrite, probă de ce noroi trebuie să fie în timpul iernei.

Cea mai mare parte din locuitori nu au privată în curțile lor, escrementele le depun prin curte, unde se mănâncă de animale: câini, porci și paseri.

Curățenia locuințelor: Casele nu se țin curate, văruirea se face cu mare silă, numai de frică ca să nu fie dați judecății și amendați. Puțini locuitori își văruiesc singuri casele, cei mai mulți fac aceasta prin maistori. Curățenia prin case se face de femei în toate zilele.

Rogojinile și așternuturile dupe paturi, nu se scutură decât Duminica.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	139	70	-	69
1901	131	67	-	64
1902	136	124	-	12
1903	140	67	-	73
1904	138	67	-	71
1905	145	57	-	88
1906	141	57	-	84
1907	141	71	-	70
1908	134	129	-	5
1909	140	78	-	62

Locuințele. – În această comună, sunt 623 locuințe, dintre care 40 bordeie cu o încăpere, cu cubajul de 27 m.c., în care locuiesc până la 6 persoane; 226 case de nuiete lipite cu lut, dintre care 126 cu o încăpere și 100 cu 2 încăperi, cu cubajul de 30 m.c., în care locuiesc câte 5 persoane, în mediu; 289 case de pământ bătut, din care 120 cu o încăpere, 169 cu 2 încăperi, având cubajul obișnuit de 32 m.c. și locuind 5 persoane; 68 case de zid dintre care 5 cu 2 încăperi, cu cubajul de 48 m.c. și locuite de 5 persoane; 10 cu mai mult de 2 încăperi.

Apa de băut. – Apa de băut se ia din 40 fântâni: 25 de beton, 5 de lemn; 5 din acestea sunt în stare absolut rea.

Școlile. Sunt: Una de cărămidă acoperită cu tablă, cu trei sale de cursuri. Cubajul claselor este: clasa I de 8 m.c., clasa II-a 208 m.c. și a treia 20 de 200 m.c, fiind frecventate: clasa 1-a de 42; clasa II-a de 62; clasa III-a de 45 elevi.

A doua școală, de pământ bătut, acoperit cu tablă, cu 2 sale, local închiriat, șalele au un cubaj: clasa I de 96 m.c., frecventată de 57 elevi, clasa II-a de 96 m.c, frecventată de 53 elevi.

Biserica. – Cimitire. – În comună se află o singură biserică în stare mediocră, un cimitir uman, un cimitir de vite.

Cimitirul uman este departe de ultima casă locuită cu 20 metri, iar de cimitirul de vite, nu se face uz.

Primăria. – Local propriu în bune condițiuni.

Infirmerie. – Permanentă, local mediocru.

Localuri publice și de consumație. – Sunt: 5 cârciumi cu tot felul de beuturi și 3 prăvăli de manufactură.

Industria insalubre. O moară proprietatea d-lui T. I. Cârtea, în valoare de 20000 lei, nu are autorizație, întrebuințează 2 lucrători, plătiți cu cât 80 lei lunar, aduce un venit anual de 9000 lei.

O fabrică de apă gazoasă, proprietatea d-lui Iorgu D. Iliescu, în valoare de 4000 lei, întrebuințează un lucrător plătit cu 120 lei anual, aduce un venit de 1000 lei anual.

Sunt și două brutării, una a d-lui Dumitru Avram, în valoare de 1000 lei, nu are autorizație, lucrător este chiar maestru și îi aduce un venit anual de 1500 lei; alta a d-lui Bogdan A. Ispas, în valoare de 1000 lei, nu are autorizație, întrebuințează un lucrător plătit cu 60 lei lunar, aduce un venit anual de 2000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	80	3	-	115	150	-
1901	56	-	-	15	122	-
1902	129	22	-	99	86	-
1903	142	3	-	87	97	-
1904	75	4	-	34	42	-
1905	79	6	-	102	55	-
1906	98	27	-	100	15	-
1907	127	8	-	92	3	-
1908	114	8	-	16	2	-
1909	94	8	-	70	-	-

Inspecții medicale. În anul 1904, s'au făcut 22 inspecții medicale; în 1905, 14; în 1906,12; în 1907, 19; în 1908, 22; 1909, 24.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	737	-
1902	-	1026	-
1903	21	798	32
1904	77	1278	70
1905	10	848	83
1906	30	441	50
1907	42	233	68
1908	82	679	73
1909	77	404	58

Medicamente. – Dela anul 1908, se procură de depozitul central de medicamente din Craiova, în cantitatea cerută, dupe lista de medicamente pentru dispensar.

Sunt în cantitate suficiente și să distribuie de agenții sanitari.

Epidemii. Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: În anul 1904 Scarlatina, a durat 69 zile, cu 1 caz; în 1907, Febra tifoidă, a durat 60 zile cu 9 cazuri, dintre cari 2 morți; în 1904 Pojar, a durat 113 zile cu 45 cazuri, cu 1 mort; în 1908 Dizenterie, a durat 94 zile cu 60 cazuri, dintre cari 12 morți; în 1908 Tusă convulsivă, a durat 99 de zile cu 25 cazuri; în 1909 Scarlatina, a durat dela 22 August – 24 Noemvrie, cu 18 cazuri, dintre cari 7 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 121; Pelagră 4.

BÂRZA

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripția medicală Șegarcea ; Medic, D-r N. N. Roteanu, dela 4 Noembrie 1909; Agent sanitar, Ștefan Niculescu, dela Ianuarie 1909; Moașe Ana Iovan, dela Mai 1909.

Date geografice. – Comuna Bârza, este situată la sud de capitala județului, mai jos de jumătatea distanței dintre Craiova și Dunăre; pe malul stâng al Jiului. Se mărginește la N. cu comuna Padea; la S. cu satul Horezu-Poenari, care ține de comuna Grecești; la E. cu râul Jiu și la V. se mărginește printr'o întinsă câmpie cultivabilă, cu comunele Giurgița și Barca.

Comuna are trei sate principale: Bârza, Țugulești și Valea Standului, toate sunt străbătute de singura șosea, ce trece prin comună, șoseaua vecinală Șegarcea – Gângiova.

Singura apă în această comună, este râul Jiu, care udă toată partea de est a comunei.

Date istorice. – Cam pe la anul 1800, pe locul unde este astăzi comuna Barza, veneau regulat în fiecare vară mai mulți ciobani (ziși și bârsani) din Transilvania, cu oile lor, pentru pășune.

Locul pentru pășunat era foarte bun, având aproape și apa Jiului. Ciobanii își făcuseră o covercă (colibă de adăpost) sub un copac mare și scorburos, tot în acel copac își făcuse cuibul și o barză. Ciobanii, în fiecare vară când veneau, își aveau adăpostul sub acelaș copac; iar barza aceeași, venea și ea regulat în fiecare an, tot în acelaș copac.

După câțiva ani, ciobanii au făcut un bordei sub copac și s'au stabilit definitiv. Înmulțindu-se bordeiele împrejurul copacului, s'a format satul care a luat numirea de Bârza, fie dela barza din copac, fie dela bârsani (ciobanii) de sub copac.

Prin legea pentru organizarea comunelor rurale din Iulie 1908, satele Țugulești și Valea Standului, care formau comună aparte, s'au alipit de Barza, formând o singură comună.

Astăzi Barza este compusă din trei sate și anume: Bârza, Țugulești și Valea Standului, și are în total o populație de 5950 suflete.

Igiena comunei. – Solul variază în compoziție, în general este humos și nisipos; iar spre malurile Jiului, este mai mult nisipos. Fertilitatea este mulțumitoare.

În unele părți, stratul nisipos e foarte abondent. Apa se găsește la 10 – 15 m.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt, afară de mici depresiuni ale solului, în cari stagnează apa în timpul ploios.

Străzile. Singura stradă principală este șoseaua vecinală, care trece prin toate satele comunei. Aceasta este acoperită cu pietriș și formează în comună strada principală, pe care sunt așezate casele mai principale, precum și primăria, școala, cârciumile, etc.

Pe câteva alte strade, a început a se pune pietriș, dar sunt încă neînțemeiate și în timpul ploios sunt aproape impracticabile.

Curțile sunt îngrădite, cele mai multe cu pari și nuele, precum și cu scânduri groase, ferestruite neregulat de locuitori, din lemnele pe care le cumpără din pădurile apropiate. La locuitorii mai cu dare de mână și pe la negustori, sunt împrejmuite și cu scânduri de brad.

Locuitorii din îndemnul lor, curăță de obicei curțile și chiar strada de dinaintea curții, în ajunul sărbătorilor mari, vara. În timpul din urmă, îndemnați de autorități, mulți le curăță în fiecare Sâmbătă.

Văruirea caselor se face de obicei înainte de sărbătorile Paștelui și ale Crăciunului. În timpul epidemiilor, se văruiesc casele din ordinul autorităților sanitare, și cu concursul autorităților comunale.

Înăuntru locuințelor, la majoritatea locuitorilor nu se țin curat. Numai la puține case de zid, se găsesc scânduri pe jos, la cele mai multe case și la toate bordeiele, pe jos este pământ, pe care nu-l îngrijesc decât măturându-l din când în când. Foarte rar, unii locuitori obișnuiesc înainte de Paști, să lipească din nou pe jos cu pământ galbîn amestecat cu balebă. Ca și în alte părți, se țin adesea animale în casă.

Numai casele de zid, mai nou, au ferestre bune, cari se pot deschide. Celelalte case și bordeiele, au ferestre mici și adesea fixate în zid, astfel că nu se deschid niciodată.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în Decembrie 1909, comuna numără în total 5950 suflete, dintre care 2883 bărbați și 3067 femei; cătunul Valea Stanciului 938 bărbați, 1044 femei; Barza 1945 bărbați și 2023 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	120	97	11	23
1901	150	95	8	65
1902	129	126	7	3
1903	150	113	6	47
1904	164	116	9	48
1905	163	102	7	61
1906	181	118	11	63
1907	172	89	7	83
1908	154	111	10	43
1909	178	113	6	41

Locuințe. – În comună sunt 1127 locuințe, dintre care 1020 case de zid de cărămidă, fiind 2 cu câte una încăpere, 324 cu câte două încăperi, 694 cu mai multe încăperi, având un cubaj dela 20 – 30 m.c.; 62 case de nuiete lipite cu lut, 11 cu câte două încăperi și 51 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 26 m.c. și 45 bordeie, dintre care 11 cu o încăpere, 32 cu câte două încăperi și 2 cu mai multe.

Apa de băut. – Locuitorii acestei comune iau apa de băut din 20 puțuri, dintre care 6 bune și cu apă potabilă, 6 mediocre și 8 în condițiuni foarte rele; din 6 fântâni și cișmele, dintre care: 4 bune și 2 mediocre.

Scoalele. – Sunt în număr de 3, una în satul Bârza cu doi învățători, local propriu, în condițiuni igienice bune, construit anume și donat de d-nu Dinu Mihail, compus din două clase și două sale, având un cubaj de 125 m.c. fiecare sală, și este frecventată de 100 elevi.

Salele fiind zugrăvite cu ulei, de câțiva ani, nu s'au mai vărui. Cea de-a doua din cătunul Valea Stanciului, local impropriu, are doi învățători, compusă din două sale, având un cubaj de 80 m.c. fiecare, și este frecventată de 80 elevi.

Cea de-a treia din cătunul Țugulești, local impropriu, cu un învățător, compusă din o sală cu un cubaj aproximativ de 100 m.c., frecventată de 40 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Trei biserici la care funcționează (slujesc) doi preoți și anume:

O biserică în Valea Standului, zidită la 1875, alta în Barza, zidită la 1829 și a treia în Țugulești, construită la 1864.

Cimitire sunt două, situate la marginea satului; ambele sunt îngrădite.

În satul Țugulești este și un cimitir pentru vite, care este la distanța cerută de lege (200 metri) departe de sat, nu servește însă la nimic.

Primăria. – Localul primăriei este în satul Bârza.

Este o clădire veche, improprie, care nu îndeplinește condițiunile igienice. Clădirea este

de zid, are o sală foarte mică la intrare și trei camere mici.

Infirmeria. – Este instalată într'o casă particulară, pentru care se plătește chirie anuală 200 lei.

De și clădirea este veche, totuși are camerele destul de bune și se poate face izolarea bolnavilor cu succes, când este bună supraveghere.

Localuri publice și de consumație. Sunt patru cârciume, cari au localuri relativ mulțumitoare din punct de vedere igienic; un local așa zis „Cafenea“, unde, mai ales sărbătoarea, se adună locuitorii mai de seamă și funcționarii.

Industria insalubre sunt: moară cu motor de benzină a d-lui Botescu și Lăzărescu, cu autorizația Consiliului de igienă No. 7 din 1909, starea igienică mediocră, întrebuițează 4 lucrători plătiți dela 40 la 80 lei lunar, având mâncare dela proprietar. Aduce un venit de 5000 lei anual. O moară a proprietății, stare igienică mediocră, întrebuițează 4 lucrători, plătiți dela 40 – 80 lei lunar, având și mâncare dela proprietar. Are un venit de 8000 lei anual. O tâmplărie a d-lui I. Țiculescu, întrebuițează doi lucrători și aduce un venit de 600 lei anual. O fierărie a d-lui Sep. Arpad, întrebuițează doi lucrători și aduce un venit anual de 1000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	60	3	1	57	12	-
1901	65	5	4	65	9	-
1902	80	2	-	73	13	6
1903	69	7	-	65	14	-
1904	70	4	-	56	12	-
1905	58	6	3	58	7	4
1906	93	-	-	62	5	7
1907	78	2	2	73	10	3
1908	80	1	-	60	11	10
1909	85	7	-	71	6	5

Inspecții medicale. – S'au făcut 6 în 1900, 5 în 1904, 7 în 1905, 8 în 1906, 5 în 1907, 8 în 1908, 13 în 1909.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	16	-
1901	-	8	-
1902	7	34	-
1903	12	108	-
1904	5	78	-
1905	34	123	65
1906	26	87	87
1907	15	-	-
1908	40	147	93
1909	123	421	177

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună și se păstrau la primărie, iar de la acea dată medicamentele se aprovizionează din Depozitul regional – filiala Craiova și se păstrează de agentul sanitar.

Epidemii. – În decurs de doi ani, comuna Bârza a fost bântuită de următoarele epidemii:

Dela 29 Aprilie – 10 Iunie 1908, Pojar 13 cazuri – 1 deces; dela 24 Septembrie – 8 Decembrie 1908, Febră Tifoidă 8 cazuri – 2 decese; dela 29 Ianuarie – 8 Septembrie 1909, Scarlatină 83 cazuri, 21 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1909 sunt: Paludism, 63 cazuri; Tuberculoză, 5 cazuri; Pelagră, 26 cazuri.

BECHET

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripția medicală Bechet, Reședință de medic, Judecătoria, Secție de jandarmi, Spital; Medic, d-r. Titu Pop, dela 1 Octombrie 1907; Agent sanitar, Alex. Frunzescu, dela 8 Octombrie 1908; Moașe, Măria Nicolescu, dela 1 Mai 1901.

Date geografice. – Comuna Bechet este situată pe malul stâng al Dunărei, în fața portului bulgăresc Raliova.

Se învecinește la nord cu comuna Damian, la sud cu Dunărea, la est cu comuna Călărași și la vest cu comuna Grindeni. Terenul comunei este cu totul șes; nu se găsesc decât câteva movile pe hotare, pe limitele de nord-est și vest.

Comuna Bechet este udată la S. de Dunăre, care are în dreptul său o lățime de 1450 metri și o adâncime de 30 metri; nivelul său deasupra Mării Negre este de 16 metri.

Comuna era udată până acum 15 ani și de râul Jiul, ce se vărsa în Dunăre chiar în apropiere. Fundul albiei sale ridicându-se din cauza nămolului depus de apele râului, iar pe de alta nisipurile aduse de vânturi, au silit Jiul să-și caute un alt drum, și acu se varsă în fața insulei Copanița. Aci, pe malul stâng al Jiului, se găsesc adevărate dune, care nu au fost fixate decât când locuitorii s'au hotărât să facă plantațiuni de salcâmi.

În comuna Bechet, se găsesc o mulțime de bălți, între care se numără: Balta Luminoasă, formată din revărsările Jiului, situată la vestul comunei, are o lungime dela vest la est de 300 metri și 100 metri lățime dela N.-S.; suprafața e de 30 km. pătrați.

Lacul Rădănul în estul comunei, format din izvoare și din revărsările Dunărei, este acoperit cu stuh, trestie și papură. Are o lărgime de 100 metri și o lungime de 3000 metri. Balta lui Pică e formată din revărsările Jiului. Balta din sat e formată din ploi.

Suprafața teritoriului comunal este de 2040 hectare, din care 1440 hectare pământ arabil, 146 hectare fâneață, 120 hectare izlaz, 44 hectare lac, 50 pădure.

Moșia se numește Bechet - Călărași. Afară de pământul dat locuitorilor, după legile din 1864 și 1879, restul aparține statului. Arenda în total este de 127100 lei anual. Înainte această moșie aparținea schitului Roaba. Păduri se găsesc pe moșia statului, în întindere de 50

hecare. Pe Dunăre sunt 5 ostroave, acoperite cu păduri. Drăcinul cu 100 hectare, Prundul Gol 300 hectare, Prundul Nou 30 hectare etc. Au aparținut și aparțin statului, care le dă în tăiere prin licitațiuni.

Viile în întindere de 49 hectare se găsesc pe moșia locuitorilor și produc vin roșu mediocru.

Comuna este străbătută de șoseaua județeană ce duce la Craiova, având în comună o lungime de 3 km. O cale comunală lungă de 2 km. o leagă cu Călărași la N.-E. și cu Ostroveni la N.-V.

Date istorice. – Comuna Bechet a fost înființată la anul 1830, în următoarele împrejurări: După terminarea războiului din 1828, dintre Ruși și Turci, o parte din Români, ce locuiau în Bulgaria, au trecut Dunărea în România și s'au așezat cu locuințele lor pe locul numit atunci „Pichet” care era un punct de a arare al țării, în dreptul satului Rahova din Bulgaria. Apoi veniră locuitori din alte părți, și astfel fondară comuna „Bechet” care fiind port a făcut în 1874 mare trafic cu importul mărfurilor pentru orașele Olteniei.

Portul comunei Bechet, se numea înainte schela Ciobanului. Aci s'a bătut Matei Basarab cu Turcii, după cum arată inscripțiunea depe mănăstirea Sadova.

Bechet a fost teatrul multor lupte dintre Români și Ruși, contra Turcilor. Prima luptă este aceea purtată de Mihaiu Viteazu la 1598, care după ce se luptase vitejește contra Turcilor, urcându-se dela Nicopole spre Vidin, se hotărîse să-și întoarcă oștile pela Rahova. Deabia jumătate oaste trecuse și începu un vânt cu vifor, încât cealaltă jumătate a trebuit să aștepte 10 zile, până să se potolească vântul. Tot astfel au pățit și oștile române în 1877, când din cauza unei păcle dese și a unui vânt viforos ce bătea asupra Rahovei, au fost silite să părăsească acest oraș.

Pe la Bechet a trecut generalul rus Geismar, la 1829 și a ocupat Rahova. La anul 1877, Bechetul a fost atacat și jefuit de Turci și de bande de Cerchezi, care treceau Dunărea în

bărți, pentru a săvârși jafuri și omoruri pe teritoriul român. Turcii nu s'au sfiit atunci, ca să vină cu vapoarele de război, cu nave cuirasate și monitoare, să intre în apele și forturile române, să ia cu sila, șlepurii și vase încărcate cu grâu sub pavilionul român și chiar strein.

Astfel au făcut la gura Jiului, la Bechet, unde soldații otomani debarcau, prădau și ardeau cu petrol proprietățile și pichetele românilor, în care nu se aflau decât doi sau trei oameni de pază, pe care îi măcelăreau fără milă. Tot atunci – în 1877, s'au așezat escadroanele regimentului 1 de roșiori, patrulând și având sub privighere malul Dunărei.

Când cu atacurile Turcilor dela 11 Maiu 1877, la Bechet se afla un batalion din regimentul 15 Dorobanți, escadronul Ilfov din regimentul 3 Călărași, o secție din bateria III, regimentul 4 de Artilerie.

Igiena comunei. – Solul. Comuna Bechet e așezată pe un teren nisipos mai ridicat, la o distanță de 3 km. dela malul Dunărei în spre nord. În timpul ploioșilor când se revarsă Dunărea, tot subsolul fiind nisipos, e plin cu apă, așa că nici un beciu din întreaga comună nu este uscat.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. În mijlocul comunei Bechet, este o baltă numită Balta din sat, pe o întindere de 10 hectare, formată din apele meteorice, și în timpul revărsării Dunărei, prin infiltrațiune. În timp de secetă, seacă și terenul atunci e folosit de locuitori pentru zarzavaturi.

În partea sudică e balta numită a lui Pică, alimentată în timpul inundațiilor de Jiu, pe o întindere de 8 hectare.

Spre nord dela balta lui Pică, în marginea comunei, începe balta numită Luminoasa, care se întinde până pe teritoriul comunei Grindeni, pe o întindere de 100 hectare. Pe lângă apele meteorice e alimentată și de izvoare proprii. În partea estică a comunei, balta numită Aradan, care se întinde în spre sud-est, pe o suprafață de peste 120 hectare. Din ea continuă spre comuna Călăraș, balta Sălicița. În această baltă crește stuf și e alimentată pe lângă apele meteorice și de izvoare proprii.

Străzile: Comuna Bechet e traversată de șoseaua statului ce vine dela Craiova, și care se continuă cu șoseaua portului. Această șosea e destul de rău întreținută, din lipsă de pietriș, astfel în timp de ploaie se face un noroi de nestrăbătut, în timp de secetă praful e în așa cantitate, încât face aerul irespirabil.

Celelalte strade și stradele (de o lățime de 2 – 5 m.) sunt neșoseluite și rău întreținute.

Curțile în majoritate sunt împrejmuite și întreținute curat.

Curățenia locuințelor sătenilor din Bechet lasă mult de dorit. Țărancile nu știu văru,

această lucrare o execută lucrătorii bulgari și sârbi.

În casă, majoritatea locuitorilor țin în timp de iarnă porci, viței și miei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Ianuarie 1909, comuna Bechet numără 1944 suflete, adică 1028 bărbați și 916 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	70	53	-	17
1901	86	53	-	33
1902	66	60	-	6
1903	82	49	-	33
1904	74	51	-	23
1905	82	35	1	47
1906	82	37	-	46
1907	76	55	-	21
1908	78	85	1	7
1909	92	52	1	40

Caracterele populației. – *Tipul etnic:* Pe lângă elementul autohton, se găsesc mulți bulgari sau încrucișați.

Îmbrăcămintea: Bărbatul poartă iarna, pe cap căciulă de oaie; în picioare ciorapi sau obiele de lână, pe corp cămașe lungă și izmene de bumbac, bete, brâu, cicice (un brâu de 9 cm. lat roșiu cu alesături) chimire înguste, nădragi cu deschizături în regiunea inguinală și pantaloni, cojoc cu mâneci; vara pălărie de paie și păslă, opinci și desculți, cămașe lungă, izmene și brâu.

Femeia, iarna, cârpă pe cap, ciorapi, ghete cu nasturi, pantofi, papuci, cămașe de pânză, brâu, rochie de flanelă, șorț de stambă, bluză de flanelă, scurteici îmblănite; vara, cârpă, batiste pe cap, papuci, cămașe, rochie de stambă, bluză.

Alimentația. – Posturile. În total într'un an de zile se țin 113 – 134 zile de post: postul Sf. Paști, de 49 zile; postul Sf. Petru, de 9 – 28 zile; postul Sf. Măria, de 15 zile; postul Crăciunului de 40 zile. În timpul postului se mănâncă, mămăligă, mălai dospit, pâine de grâu, varză acră, ceapă, fasole, murături (varză, pătlăgele verzi, lubenițe, sfecle, morcovi roși, țelină, ardei), ardei uscat, umplut (cu ceapă tocată, făină și orez), praz, ridichii, cartofi, pește sărat și ciorbă de pește. În zile de dulce, mănâncă mămăligă, mălai dospit, pâine de grâu, carne de pasăre, de oaie, de vacă, porc, pește, ouă, brânză și lapte dulce.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Sătenii din această comună, se ocupă mai mult cu agricultura, puțini au și vie. De asemenea își cresc și vitele necesarii pentru muncă.

Munca câmpului începe din Martie, și continuă până în Noemvrie. Ca ocupațiuni accesorii, sătenii din Bechet au transporturile de cereale dela magazinele din Bechet, unde se depozitează grânele, până în port, – o distanță cam de patru km. Aceasta în tot timpul navigațiunei. Mulți dintre dânșii cari au cai și căruțe, fac și pe chirigii până la Craiova, Corabia și Șegarcea.

Cel mai frumos câștig îl au din transportul cerealelor în port, așa că un sătean având car cu 4 boi câștigă până la 15 lei pe zi.

Proprietatea solului e deținută de stat și de locuitori. Locuitorii sunt împroprietăriți: 1) În baza legii din 1864 și anume : 1 biserică cu 2 preoți, cu 34 pogoane și 996 stj. pătrați pentru loc de casă; 34 fruntași cu câte 11 pogoane și câte 498 stj. pătrați, pentru loc de casă; 68 mijlocași cu câte 7 pogoane și 19 prăjini și câte 498 stj. pătrați loc ele casă; 26 pălmași cu câte 4 pogoane și câte 15 prăjini și câte 498 stj. pătrați loc de casă; 21 locuri cu locuri de casă de câte 498 stj. pătrați pentru loc de casă. 2) În baza legii dela 1879 au fost împroprietăriți cu 11 pogoane 82 locuitori și anume: 18 din Bechet, 27 din Călărași și 37 din Grindenii. Tot în baza acestei legi, s'a dat școalei 2 pogoane în vatra satului și 17 la câmp.

Locuințele. – Sunt în număr de 369 adică, 4 bordeie, 320 case de nuele, lipite cu lut și 45 case de cărămidă.

Apa de băut. – Se ia din 19 puțuri, dintre care 10 în bune condițiuni igienice și 9 rele, cu ghizduri de lemn.

Școale. – Localu propriu, construit din cărămidă, fundamentul de piatră, compus din 3 clase, cubajul fiecărei clase este de 136,65 m.c., fiind frecventată clasa I de 62 elevi; clasa II, 34 elevi; clasa III–V de 52 elevi; în total școala e frecventată de 148 elevi.

Ca latrină servește o groapă simplă, săpată în pământ, peste care s'au așezat două cabine de scânduri, întreținute foarte prost.

Biserici. - Cimitire. – O biserică de cărămidă a cărei construcție s'a început la 1861, de către egumenul schitului Roaba și s'a terminat de către obștea locuitorilor în anul 1870. A costat 50 mii lei.

Cimitirul de oameni, e în afară de raza; comunei la 500 metri depărtare și împrejmuit.

Cimitirul de animale, e în afară de raza comunei și împrejmuit cu șanț.

Primăria. – Local propriu, construit de cărămidă în anul 1873. Din cauza terenului și a lipsei de prevedere, pereții sunt igrasiosi până la jumătatea înălțimei ferestrelor.

Are două sale mai mari și 2 mai mici.

Curtea e împrejmuită cu uluci.

Latrina constă dintr'o groapă săpată în pământ peste care s'a așezat o gheretă.

Când se umple se sapă alătura altă groapă la fel, peste care se așează aceeași gheretă.

Infirmeria. – Local înclinat, impropriu. În intervalul din urmă, de 2 ani, s'au tratat un număr de 253 bolnavi de diferite boale contagioase.

Spital. – S'a înființat la 1 Aprilie 1906 și e instalat într'o casă, pentru care se plătește o chirie anuală de 400 lei. Are trei camere pentru bolnavi. Una de 330 m.c., alta de 287 m.c., și alta de 28 m.c.

O cancelarie, o mică farmacie, două antreuri, trei camere pentru subchirurg-intendent și o bucătărie. Local absolut impropriu pentru acest scop.

Au funcționat ca medici Dr. Abramescu, dela 1 Aprilie până la 1 Octomvrie 1900, Dr. Slăvișteanu St., dela 1 Octomvrie 1906, până la 1 Iulie 1907. Dr. Nanu C., dela 1 Iulie până la 1 Octomvrie 1907. Dr. Pop Titu, dela 1 Octomvrie 1907, până în prezent.

Ca subchirurg-indendent funcționează C. Tănăsescu, dela început și până în prezent.

În timp normal sunt ocupate 10 paturi și ca personal este un infirmier, 1 bucătăreasă și rândaș. Aprovizionarea pentru hrană se face dela deosebiți furnizori din localitate, sub controlul medicului. Apa de beut să ia din fântână și e foarte calcaroasă. Băi nu există. Din instrumente există cele necesare unui spital fără sală și masă de operație.

Numărul bolnavilor tratați în acest spital au fost.

Anul	Intrati	Vindecati	Ameliorati	Morti	Consult. gratuite
1906	208	149	45	3	2802
1907	285	198	82	4	4606
1908	344	186	149	12	4737
1909	400	201	188	11	5689

Localuri publice și de consumație. 4 cafenele, 4 cârciumi în comună și în port, 2 hoteluri. Majoritatea din ele lasă de dorit. Controlul lor e făcut de aproape de medicul din localitate.

Industrii insalubre. – Brutării: Cristea Sima, Gh. Sima, Iani Hristodul, Marin Șerpeanu, toate cu autorizația Consiliului, de igienă, iar a d-lui Avram Velcu, nu.

Cazane pentru fabricat rachiu, ale d-lor Ion Catinescu, Gheorghe Popescu, cu autorizație. Stanciu Tudor, Constantin Angelescu – fără.

Căldărării: Ștefan Gh. Popescu. Depozite de cherestea: Gheorghe Popescu, Marin

Nicolaescu, Manițescu și Ionescu, Ștefan Gh. Popescu.

Fierării: Mihai Kooși, Iohan Filka, cu autorizație, St. Dumitrescu, Mihai Fructus cu autorizație. Fabrică de oale: Gheorghe Popescu. Fabrică de apă gazoasă Ilie Gh. Popescu. Fabrică de cărămidă Gheorghe Popescu, Manițescu și Ionescu, Ștefan Gh. Popescu, Marin Nicolaescu.

Grădină de zarzavat: Ion Călinescu. Hoteluri: Cezar Pretorian, Sevastița Gabrilescu cu autorizație. Mașini agricole: Iosef Tegarten. Măcelării: Nicu M. Dumitriu, Nae Olteanu, Ilie I. Diaconu și Ion St. Tudor, cu autorizații. Pescării: Stelian Rădulescu, Marin Georgescu, cu autorizații.

Tâmplărie: Iohan Hellinger, cu autorizație.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	22		9	16	33	1
1902	59	6	3	2	36	
1903	60	4	5	73	10	
1904	28			46		
1905	39	9	7	50	1	
1906	68	7	4	66	6	
1907	73	3		18	22	
1908	51			145		
1909	69	6	1	77	2	

Inspecții medicale. – În anul 1901, s'au făcut 6 inspecțiuni medicale: în 1902, 11; în 1903, 11; în 1904, 11; în 1905, 12; în 1906, 7; în 1907, 6; în 1908, 9; în 1909, 12.

Medicamente. – Pentru medicamente, s'au cheltuit următoarele sume:

În anul 1900, 20 lei; în 1901, 100 lei; în 1902, 100 lei; în 1903, 150 lei; în 1904, 128.

În anul 1905, s'au cheltuit 480 lei și în 1906 1907, 1000 lei subvenție pentru întreținerea spitalului.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900		-	-
1901		-	-
1902		-	46
1903	100	-	42
1904	437	-	71
1905	749	-	84
1906	211	-	76
1907	211	-	72
1908	260	-	70
1909	271	-	88

Epidemii. – În decurs de 6 ani, comuna Bechet a fost bătuită de următoarele epidemii: Scarlatină dela 18 Septemvrie 1902 – 1 Ianuarie 1903 cu 40 cazuri dintre care 9 morți; Pojar dela 24 Ianuarie 1904 – 16 Mai 1904, cu 86 cazuri dintre care 4 morți; Febră-Tifoidă dela 11 Septemvrie 1904 – 2 octomvrie 1904, cu un caz; Angina difterică dela 26 Iulie – 9 Septemvrie 1905; Tusă convulsivă dela 26 Aprilie 1907 – 24 Aprilie 1908, cu 27 cazuri dintre care 3 morți; Tusă convulsivă dela 14 Mai – 8 Iulie 1908, cu 6 cazuri.

Pojar dela 4 Iunie – 19 Iunie 1908, cu 3 cazuri; Scarlatină dela 17 Iunie – 7 Decemvrie 1908, cu 74 cazuri, dintre care 12 morți; Febră tifoidă dela 5 Septembrie – 7 Decemvrie 1908, cu 11 cazuri dintre care 1 mort; Scarlatină dela 1 Iulie 1909-31 Decemvrie 1909, cu 4 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 147; Tuberculoză 1; Sifilis 5; Pelagră 19.

BELOȚU

Plasa administrativă Brabova, circumscripție medicală Babrova, Medic Dr. N. Vasilescu, dela 1 Mai 1909, agent sanitar C. Vasilescu, dela 1909 moașe, Ana Mazilescu, dela 1909.

Date geografice. – Comuna Beloț, se compune din:

Beloțu propriu zis, cu direcția dela est spre vest, situat în capul unui deal „Gugu” și parte pe poala dealului Mesdoaia-Vâcșea, se mărginește la nord cu comuna Raznic, prin care se desparte de dealul și valea „Stejarului”; la sud cu satele: Bașcov, care se desparte prin dealul „Gugului”; la răsărit cu Sârșca, despărțit prin dealul numit Câmpul fierii; la est cu moșia Predești și la vest cu comuna Sopotu. Ca șosele comunale – vecinale, Beloțu - Predești și Beloțu - Sopotu. Prin interiorul Beloțului, străbate printr’o vale un pârâu numit pârâu Beloțului, format din izvoare, ce în timpurile secetoase, seacă pe alocurea.

Satul Sârșca, cu direcția dela est la est, situat pe povârnișul unui deal „Sârșca-Căprioara”. Se mărginește la nord cu satul Beloțu, despărțit Câmpul fierii și cu satul Bascovului, despărțit prin dealul Priei și vâlceaua gura Bascovului; la sud cu comuna Pleșoiului, despărțit prin dealul Colunului, vâlceaua Cioropăreasa și Colunului; la est cu satele: Milovanului și Predești; la vest cu satul Pleșoi. Pârâu Sârșcei, produs din izvoare curge la partea nordică a satului, printr’o vale numită „Valea Sarcei”. În timpul secetei, seacă pe alocurea. Valea Sârșcei mai poartă numele de Valea Sancutului. Satul Sârșca e pătruns de un singur drum de cară, care duce spre Frasin și pleacă din șoseaua județeană Craiova – Predești - Brabova.

Satul Petroaia, cu direcție dela est la vest, situat la poalele unui deal, numit dealul „Boianu-Urdinița”, se mărginește la nord cu satul Bascov, despărțit printr’o culme de deal numit Boiau, la sud cu Pleșoiul și Frasin, despărțite prin valea și pârâu Irinovului și gura Vâlcii Bără, la est cu Pleșoiul și la vest cu comuna Brabova, despărțit prin hotare de moșii. Prin partea de sud-vest a satului, curge pârâu Irinovului. Prin mijlocul satului străbate șoseaua județeană Craiova – Predești - Brabova. Șoseaua comunală vecinală Petroaia - Corzu, trece prin Urzicuța și o altă șosea comunală vecinală numită Petroaia – Bascov.

Satul Bascov, situat în fundul unor văi numite: Boncateul, Tatulea și Ratânglava, cu direcție est-vestică. Se mărginește la nord cu Sopotu, despărțit prin dealul Boianului, la sud cu Petroaia, la est cu Beloțu și Sârșca și la vest parte cu Urdinița și parte cu Sopotu. Prin fundul văilor se găsesc izvoare, din care își ia naștere pârâu Bascovului, care curge la est de sat, până la împreunarea cu pârâu Sârșca. Prin sat trec: șoseaua comunală vecinală Bascov - Petroaia, Bascov - Beloț și un drum de cară Bascovu - Sopotu.

Date istorice. – Nu se poate stabili de unde își trage numele comuna Beloțu. Ceeace se poate afla e că, un oarecare Ion Poroineanu, pe atunci cu rangul de clucer ar fi adus oameni dela munte (județele: Mehedinți și Gorj) și ar fi înșghebat două cătune: Beloțu și Sârșca, ambele formând comuna Sârșca. Pe timpul lui Tudor Vladimirescu, comuna a început să fie populată cu mulți fugari dela câmp cari se retrăgeau prin aceste locuri păduroase cu multe ascunzători, de frica Turcilor. De atunci au început a se aduna în linie și casele răspândite.

La formațiunea comunei, au contribuit mult familiile Stăneștilor și Sutimăneștilor, formând vechii moșneni, apoi a Popeștilor și Curneștilor. Pe teritoriul comunei, s’au găsit urme vechi de colonii Romane, așa pe moșia d-lui N. Economu, s’au găsit cărămizi vechi, urmele unei Cetăți, la Bascov, preotul a găsit în pământul de lângă biserică, o bucată sau mai bine zis vârful unei săgeți, precum și un port arc. Lângă satul Sârșca, există măguri (movile de pământ).

Igiena comunei.– Solul format din pământ negru, iar subsolul e parte nisipos, parte calcaros.

Eleștee, Băiți, Băltoace. Ape stagnante. În timpurile secetoase, când albia pârâelor de mai sus seacă, rămân bălți și băltoace, alimentate de izvoare ce sunt foarte multe pe teritoriul acestei comune.

Străzile: Afară de șosele județene, celelalte șosele comunale vecinale lasă de dorit, din cauza lipsei de pietriș; sunt foarte puțin plantate, și acestea de către locuitori.

Curțile: Unele împrejmuite bine, altele mai prost, întreținute curat, bălegarele scoase regulat pe locurile de muncă.

Curățenia locuințelor lasă de dorit, mai ales iarna, când e prea mare aglomerație în casă având obiceiul a se aduna din cauza frigului cu toți în aceeași cameră, în care se mai adăpostesc și animale.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ, făcut la 16 Decembrie 1909, Satul Beloțu propriu zis, numără 242 b. 246 f., cătunul Percin 176 b. 15 f.; satul Petroaia 153 b. 138 f.; satul Sârșca 133 b. 128 f.; satul Bascov 230 b. 212 f. În total, comuna Beloțu numără 1514 suflete adică: 775 bărbați și 739 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	40	28	-	12
1901	34	34	-	-
1902	24	28	-	4
1903	41	24	-	17
1904	33	21	-	12
1905	41	31	-	10
1906	28	23	-	5
1907	41	28	-	13
1908	44	59	-	15
1909	49	42	6	7

Caracterele populației. – *Tipul etnic*, pare a fi cel Daco-Roman, neamestecat cu alte elemente.

Îmbrăcămintea. Bărbații: Căciulă de oaie, șuba albă de dimie, haină scurtă sau cojoc, cioareci albi de dimie și: opinci în timpul iernii; în timpul verii: cămăși lungi simple (bumbac), izmene largi, opinci și căciulă neagră.

Femeile: la cap cârpă lungă de bumbac, cămașe cusută cu arnici de diverse culori, zăvelca și bete colorate în timpul verii, iar în timpul iernii, se mai adaugă scurteici sau camizoane și opinci.

Alimentația. – Posturile, aproximativ 234 zile pe an, adică postul mare 50 zile, postul Sfintei Mării 15 zile, al Crăciunului 42 zile și al Sf. Petre 15 – 40 zile, plus 104 zile Mercurile și Vinerile, ajunul Bobotezii o zi și postul ziua crucii 2 zile.

În timpul postului se mănâncă fasole, varză acră, murători, puțin cartofi, sfeclă, praz, usturoi, ceapă, puțin untdelemn, boabe de porumb fierte și coapte în foc, mălai și mămăligă, pâine puțină. Aproximativ zilnic, se consumă pentru un adult un kg. mălai, cam ¼ legume, pește sărat, mai ales în postul Crăciunului și al Sf. Petre; pește proaspăt prea puțin. În zilele de dulce se mănâncă mălai și mămăligă, puțină

pâine, lapte foarte puțin, ouă, untură de porc, carne de porc și carne de pasăre; puțină mănâncă carne de vacă și oaie, pește sărat și foarte puțin proaspăt. În timpul verei, atât la post cât și la dulce, mănâncă fasole verde, mază-re, castraveți, pătlăgele roșii, varză și cartofi.

Munca sateanului, proprietatea solului.

– Se muncește pământul cu brațele și cu instrumente agricole: plugul, coasa, secera, precum și cu mașini mai perfecționate de treerat, etc.; în general se muncește cam 10 pogoane de cap de familie și câștigul anual e între 400 – 500 lei. Ocupații accesorii: transporturi cu cereale, cu lemne de foc la Craiova. Construiesc case de lemn, magazine de grâu, păture de porumb, etc.

Proprietatea solului pe teritoriul acestei comune, e reprezentată după cum urmează:

N. Economu, proprietar	900 hectare
I. Isvoranu proprietar	900 hectare
C. Popescu proprietar	50 hectare
Moșnenii Beloții	1000 hectare
Moșnenii Sârșca	150 hectare
Clăcașii Beloții	200 hectare
Clăcașii Bascov	600 hectare
Clăcașii Petroaia	600 hectare
Clăcașii Sârșca	100 hectare
Total	4500 hectare

Locuințe. – În comună, sunt: 366 locuințe, dintre care un bordei, 10 case de nuiel lipite cu lut, 342 case de lemn și 13 case de cărămidă cu una sau mai multe încăperi.

Apa de băut. – Se ia din 28 puțuri, dintre care 7 bune cu ghizduri de beton, 21 insalubre, 3 cișmele în bună stare, 11 fântâni în rea stare.

Școale sunt două: una în comuna Beloțu, construită în zid de către județ, cu o sală pentru elevi, un antreu și cancelarie și o cameră de locuință a învățătorului, având un cubaj de 240 m.c., și e frecventată de 93 elevi. A doua școală în comuna Petroaia, construită în zid de către județ, cu o sală pentru elevi, un antreu și o locuință pentru învățător, având cubajul de 130 m.c. și e frecventată de 61 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 2 biserici, dintre care una singură funcționează, construită în zid în satul Bascov, nu tocmai spațioasă; cealaltă situată între satele Beloțu și Sârșca, lângă șoseaua județeană Craiova – Brabova, este ruinată.

Un cimitir lângă biserica ruinată și altul în satul Bascov, în afară de sat, cam la 300 metri, împrejmuite cu șanțuri; ambele cimitire sunt plantate cu dafini și liliaci.

Cimitire de animale sunt două: unul în vâlceaua Gogului, lângă Beloț, și altul în vâlceaua Bancateului, lângă satul Bascov. Ambele cimitire sunt neîmprejmuite.

Primăria. – Primăria e construită în lemn și zid la anul 1888, cu cheltuiala comunei. Are

două camere: una spațioasă dar igrasioasă, și alta mai mică. În tot, localul de primărie este insalubru.

Localuri publice și de consumație. Trei cârciumi, dintre care una în Beloț, alta în Petroaia și a treia pe proprietatea d-lui N. Economu, la Rac; două, din Petroaia și Beloț, în proaste condițiuni iar cea din Rac, satisfăcătoare. Fac vânzare între 2500 – 3000 lei anual.

Un magazin de consumație și manufactură, satisfăcător; face vânzare între 4000 – 5000 lei anual.

Industrii insalubre. – În comună este o singură moară cu aburi a d-lui N. Economu, în valoare de 20000 lei, n'are autorizația Consiliului de igienă, e în stare igienică satisfăcătoare, lucrează cu patru oameni, dintre care doi mecanici plătiți cu 100 lei lunar și doi fierari a 30 lei lunar. Are un venit de 10000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	34	-	8	8	-	3
1903	29	4	1	15	1	-
1904	27	-	-	11	1	-
1905	32	1	5	7	5	4
1906	18	4	4	12	4	-
1907	25	13	4	21	9	3
1908	47	1	1	20	-	-
1909	-	-	-	-	-	-

Inspecții medicale. – În anul 1900 s'au făcut 13 inspecții medicale; în 1901, 11; în 1902, 8; în 1903, 8; în 1904, 8; în 1905, 7; în 1906, 8; în 1907, 5; în 1908, 14 și în 1909, 23 inspecții medicale.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	27	168	-
1901	10	29	-
1902	15	175	-
1903	1	176	-
1904	15	120	-
1905	33	180	-
1906	22	258	-
1907	2	170	-
1908	1	144	-
1909	143	145	-

Medicamente. – Înainte de trecerea fondurilor sanitare la stat, comuna procura medicamente din fondul comun.

Dela 1908, medicamentele pentru comună se procură dela depozitul de medicamente, filiala Craiova. Cu vechiul sistem de aprovizionare, aproape în permanență lipseau medicamente din farmacia comunală. Medicul de circumscripție aprovizionând la fiecare inspecție farmacia comunală cu medicamentele ce s'au terminat sau sunt aproape de terminare, farmacia comunală e continuu aprovizionată cu medicamente suficiente.

Epidemii. – În ultimii 3 ani au fost în comună următoarele epidemii:

În anul 1904, dela 3 – 27 Februrie, Rugeola cu 6 cazuri, fără decese.

Dela 9 Ianuarie la 14 Aprilie 1908, Rugeola cu 63 cazuri, 1 deced.

Dela 12 August la 31 Septemvrie 1908, Tusa convulsivă cu 6 cazuri, fără deces.

Dela 25 Septemvrie 1909, Febra tifoidă cu 4 cazuri, 1 deced; epidemia este încă în ființă.

Boale infectocontagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludizm 17; Tuberculoză 3; Pelagră 48; Conjunctivită granuloasă 1.

BISTREȚ

Plasa administrativă Bârca; Circumscripția medicală Bârca; Medic, Dr. Stoenescu dela 1 Noemvrie 1901; Agent Sanitar I. Gădăr dela 10 Octomvrie 1904; Moașă Elena Nedeeanu dela 10 Octomvrie 1904.

Date geografice. – Situată în partea de sud, la o distanță de 58 km. departe de Craiova și la 20 km. departe de reședința plășii Băilești.

Pe Dunăre, în fața localităților următoare din Bulgaria: Cibru Palanca, mic orășel și satele Cordosului și Varosului, locuite în mare parte de români. Se învecinește la nord cu comuna Afumați; la sud cu Dunărea; la vest cu comuna Catanele; la est cu comuna Plosca.

În comună se găsește o movilă numită Caravanul. Dune de nisip se întind dealungul Dunărei.

Istoricul comunei. – La marginea Dunărei în fața orășelului Cibru Palanca, se văd ruinele unor ziduri numite Cetatea. Dupe monedele găsite acolo, se crede că datează din timpul lui Sever Septimiu. În comună sunt două biserici; una începută la anul 1827, terminată la 1832 de către locuitori și azi în ruină, cealaltă zidită la anul 1886, tot de locuitori.

Ambele serbează hramul la Sf. Nicolae.

Bistrețul, a jucat un rol însemnat în timpul războiului româno-ruso-turc, din 1877 – 78. La 18 Mai 1877, un detașament de turci a pornit dela Cibru-Palanca, încercând să debarce, aci a fost însă alungat de regimentul I de roșiori.

În lunile Iunie și Iulie din acelaș an să aflau staționate aci două escadroane din regimentul 5 de călărași și regimentul 6 de Călărași întreg.

Igiena comunei. – În partea despre sud a comunei, solul e compus din argilă acoperit de nisip, iar pe alocurea sub nisip se află pământ negru cleios. În partea despre nord, se află ca doi metri pământ negru și sub acesta se află pământ galben. Între Dunăre și Balta Bistrețu se află nisip foarte mult, formând dune importante.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante: Balta numită Bistrețul, la 4 kilometri departe de Dunăre, și balta Călugărul, cu o suprafață de 15 hectare; iar celelalte ocupă o suprafață de 250 hectare.

Străzile. Comuna are 21 strade dintre care: 9 sunt aliniat, 12 sunt nealiniat. Din acestea una plantată de județ cu salcâmi, iar restul de 20 neplantate. Stradele se mătură și

curățată în fiecare săptămână (Sâmbăta) de către fiecare locuitor în dreptul curții sale.

Curțile se mătură primăvara, vara și toamna, de câte 2 – 3 ori pe săptămână; iarna numai câte odată pe lună și de multe ori odată la 3 luni.

Curățenia locuințelor se face zilnic, se scutură pereții de 2 – 3 ori pe săptămână, se spală scândurile odată pe săptămână.

Se vărue de obicei primăvara și toamna, însă și peste an, când este nevoie, iar în cazuri de epidemie vărue și curățată în orice timp al anului ar fi, și ori de câte ori i s'ar impune.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 31 Decemvrie 1910, satul Bistreț numără 1723 bărbați; 1775 femei; satul nou Bistrețu 223 bărbați, 204 femei, în total comuna Bistrețu numără 3925 suflete, dintre care 1946 bărbați și 1979 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	147	62	-	85
1901	134	65	-	69
1902	157	110	6	41
1903	175	80	4	91
1904	149	75	2	72
1905	163	62	3	98
1906	160	78	4	78
1907	183	79	4	100
1908	163	87	5	71
1909	142	72	1	69

Locuințe. – Sunt în total 663, dintre care: 46 case de zid de cărămidă cu mai multe încăperi, locuite de câte 3 – 4 persoane, având fiecare un cubaj de 32 metri cubi; 462 case de pământ bătut, dintre care 132 cu câte 2 încăperi, 330 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 32 m.c., locuite de 4 – 6 persoane; 51 case de nuiete lipite cu lut, din care 28 cu câte 2 încăperi și 23 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 28 m.c., și locuite de câte 4 – 6 persoane; 104 bordee, dintre care 5 cu una

încăpere, 74 cu 2 încăperi și 25 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 20 m.c. și locuite de câte 4 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 60 puțuri, dintre care: 37 în bune condițiuni igienice și cu apă potabilă, 13 mediocre și 10 rele.

Școala. – Comuna are o școală, local propriu și una închiriată pentru copii din clasa I și cursul de menaj al fetelor.

Școala proprie are trei sale și 2 încăperi mici. În raport cu numărul elevilor ce ar trebui să urmeze la școală, nu este destul încăpătoare.

Școala este construită la 1891 de comună și are pentru fiecare sală de curs un cubaj de 56 m.c. Este frecventată de 391 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Comuna are două biserici, una veche făcută la 1827 – 1832, în care nu se face slujbă și o alta mai nouă făcută la 1886. Ambele sunt făcute de comună.

Cimitire sunt două de oameni și unul de animale. Unul din cele de oameni este așezat în partea de nord a comunei, de care e despărțit prin o stradă de 7 – 8 metri, și închis de jur împrejur cu gard. Acest cimitir este destinat comunei prin legea rurală la 1864.

Un altul tot pentru oameni, este așezat în partea de vest a satului Bistrețu-mare la o depărtare de 500 metri de bariera satului.

Acesta este dat odată cu darea loturilor la locuitori în anul 1892. Este închis cu șanț și partea neocupată de morți este închiriată prin licitație publică, la un locuitor care îl cultivă cu grâu și porumb.

Cimitirul de vite, este așezat în partea de vest a comunei Bistrețu la o depărtare de 2 km. și la sud de satul Bistrețu-nou, la o depărtare tot de 2 km. Este un loc viran, lăsat și destinat pentru cimitir de vite, când s'a dat loturile; nu se prea utilizează.

Primăria. – Zidită în anul 1898, în centrul comunei, în partea de sud și lângă șoseaua județeană Craiova - Bistreț. S'a făcut de comună. Are 2 cămăruțe care servesc de arest, două de cancelarie și una de întrunire și deliberare a consiliului comunal.

Localuri publice și de consumație. Douăzeci, dintre care 1 cafenea și cârciumă, 5 cârciumi, 1 băcănie, 6 brașovenii, 1 brutărie, 1 pescărie, 2 lemnării, 2 fierării și 1 depozit de cherestea.

Industria insalubre. – O moară a d-lui J. Doghioth, având autorizația consiliului de igienă No. 128 din 12 Decembrie 1908, stare igienică bună, întrebuințează 8 lucrători, având dormitorul și mâncarea dela proprietar.

O instalație de dărăcit lână, în valoare de 14.000 lei a d-lui Ion D. Ionică, stare igienică mediocră, nu întrebuințează nici un lucrător.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	63	13	12	2	103	30
1901	61	7	2	32	17	23
1902	130	18	17	13	63	17
1903	124	24	25	45	168	45
1904	85	30	36	24	191	30
1905	73	43	15	78	132	34
1906	148	4	3	115	10	3
1907	170	3	-	97	8	-
1908	119	4	16	100	17	7
1909	158	13	1	123	67	2

Inspecții medicale. – Bistrețul a fost inspectat în anul 1900, de 13 ori; în 1901, de 12 ori; în 1902, de 12 ori; în 1903, de 23 ori; în 1904, de 14 ori; în 1905, de 10 ori; în 1906, de 8 ori; în 1907, de 13 ori; în 1908, de 10 ori și în 1909, de 13 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	132	541	
1901	27	751	
1902	18	949	53
1903	323	833	43
1904	90	1089	89
1905	27	2879	97
1906	62	508	93
1907	17	996	32
1908	19	892	115
1909	35	960	121

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de comună și se păstrau la primărie, iar dela acea dată se aprovizionează de depozitul regional – filiala Craiova – și sunt păstrate de agentul sanitar.

Epidemii. – În decurs de 5 ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

În anul 1903, Pojar, care a durat 76 zile, cu 325 cazuri – 9 decese.

În anul 1904, Tusă convulsivă, care a durat 63 zile, cu 18 cazuri – nici un deced.

În anul 1907, Tusă convulsivă, care a durat 25 zile, cu 9 cazuri – nici un deced.

În anul 1909, Pojar, care a durat 44 zile, cu 10 cazuri – nici un deced.

În anul 1909, Scarlatină, care a durat 14 zile, cu 9 cazuri – 2 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism, 85 cazuri; Pelagră, 14; Lepră, 1.

BODĂEȘTI

Plasa administrativă Negoești, circ. medicală, Mierea Birnici, medic D-r Simion Papadopol, dela 1 Maiu 1909; Agent sanitar Petre Fărcășanu, dela Ianuarie 1904; Moașe Constanța Bărbulescu, dela 1 Septembrie 1909.

Date geografice. – Comuna Bodăești, se mărginește la răsărit cu comuna Amărăști, de care se desparte prin culmea Fărcașului, la apus cu comuna Filiașu, despărțită prin matca Almășului, la miazăzi cu Melinești, prin hotare de moșie și la miazănoapte cu Mierea-Birnici, de care se desparte tot prin hotarul moșiilor.

Dealuri: La răsărit dealul Tomița, aproape de culmea Fărcașului și Piscul Corbului, acoperit cu vii. Pe aceste dealuri se găsesc cariere de pietriș.

Ape: Amaradia, ce trece prin partea de răsărit a comunei.

Văi: Valea Bodăești, cam la mijlocul comunei; valea Ohabei, ce trece prin mijlocul satului, cu acelaș nume; valea Muerei la apus, lângă care se află și satul cu acelaș nume; valea Bușetului, tot spre apus, așezată pararel cu valea Muerei. Comuna se compune din 3 sate: Ohaba, Valea Muerei și Bodăești, satul de reședință.

Cătun: Drumu-Mare.

Suprafața comunei este de 4500 pogoane, dintre care 2500 arabile și restul pădure.

Date istorice. – Se crede că comuna Bodăești și-ar fi luat numele dela unul Bodescu, care își avea bordeiul său pe coasta văii de astăzi, numită Bodăești. Întai și-ar fi luat valea numele dela el și apoi comuna. În ceeace privește vechimea comunei, se găsesc în arhivă registre ale stării civile cu numele comunei, dela 1834. Biserici mai vechi, este biserica „Schimbarea la față“, dar nu se știe anul când a fost zidită. În anul 1884, a fost reparată de General D-r A. Fotino și soția sa Aretii Fotino.

Igiena comunei. – Solul este compus din pământ negru-humos, strat subțire, sub care se găsește argilă și în unele locuri pietriș. Localitatea a fost mai înainte acoperită cu păduri. Apa se găsește în locurile joase la 6 – 7 metri adâncime, pe dealuri la adâncimi mai mari.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt.

Străzile: Drumu mare – șoseaua Craiova – Hurezani (Gorj), trece numai prin partea de răsărit a comunei, e împietrită și are rigole de

scurgere. O șosea județeană care merge de-a lungul comunei, către Filiași, împietrită, cu șanțuri pe margine. Șoseaua comunală Bodăești - Ohaba, împietrită.

Curțile împrejmuite cu gard de stobori, se curăță în timp de vară. Iarna noroiu, resturile de nutreț al vitelor și murdăriile acestora dau un aspect foarte urât curților.

Curățenia locuințelor se face rar. Iarna când toți stau în casă, se mătură mai des. Patul se curăță când se văruie, adică o dată pe an, la Paști, dacă nu cumva intervine vr'o epidemie care-i obligă, fie vara, fie iarna la o văruire generală.

Mișcarea populații. – Dupa ultimul recensământ făcut la 1 Septembrie 1904. Cătunul Drumu-Mare, numără 30 bărbați și 23 femei; Satul Bodăești, 122 bărbați și 120 femei; Satul Ohaba, 321 bărbați și 304 femei; Valea Muerei, 168 bărbați și 142 femei, în total comuna numără 641 bărbați și 599 femei, adică 1240 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	41	32	-	9
1901	50	25	-	25
1902	37	22	-	15
1903	48	36	-	12
1904	35	29	-	6
1905	30	30	-	-
1906	50	24	-	26
1907	41	38	-	3
1908	29	43	-	14
1909	45	35	-	10

Caractere populații. – *Tipul etnic:* Populația acestei comune nu pare a fi suferit vreun amestec cu diferite tipuri ce-au năvălit și trăit în această țară.

Îmbrăcămintea: (vezi Melinești).

Munca săteanului. – **Proprietatea solului.** – Săteanul muncește cu brațe și cu vite. Cu brațe la prășit, se întrebuintează 7 oameni la

pogon și plătește 1 fr. – 1.50 pe zi, cu hrana proprietarului. La secerat se întrebunțează 7 oameni pe pogon și li se plătește acelaș preț. Cu vite, întrebunțând 4 boi la plug și 3 oameni, fac într'o zi și ceva, un pogon de arătură care se plătește dela 7 – 8 lei.

Fiecare sătean, pentru îndestularea casei lucrează 6 – 10 pogoane de pământ. Ocupații accesorii: Până la vârsta de 21 de ani, cei mai mulți săteni fac precupeție în București. Mai sunt câțiva zidari și tâmplari.

Proprietatea solului. Suprafața comunei este 6010 pogoane, dintre care 2289 au proprietarii și restul rămâne pentru moșneni și țărani.

Locuințe. – Sunt în număr de 362, dintre care 10 case de cărămidă, cu mai multe încăperi, având un cubaju de 48 m.c., fiind locuite de 5 – 7 persoane; 350 case de lemn, dintre care 335 cu încăperi, 15 cu mai multe încăperi, având un cubaju de 18 m.c., fiind locuite de 6 – 8 persoane; 2 bordee cu 2 încăperi, având un cubaju de 18 m.c., fiind locuite de 4 – 5 persoane.

Apa de băut. – Locuitorii comunei Bodăești iau apă de băut din 17 fântâni, sau cișmele bune; din 15 puțuri bune și 2 rele și din 3 ștubee bune, iar pentru adăpatul vitelor și alte trebuințe industria, întrebunțează apă din râul Amărădia.

Școale. – O singură școală în satul Bodăești, construită de zid, având două clase, cu un cubaju de 231 m.c., și frecventată de 68 de copii.

Școala a fost construită în 1881, de domnul General D-r A. Fotino, cu ajutorul locuitorilor, valoarea ei e de 12000 lei. Are 5 camere și un antreu, două sunt destinate pentru clase, una pentru cancelarie, alta, cameră de locuit și o bucătărie. E acoperită cu tablă și e pardosită cu scânduri. Școala are nevoie de mari reparații, căci unele ziduri amenință să cadă.

Biserici. – **Cimitire.** – Sunt trei biserici: Schimbarea la față, în satul Bodăești; Cuvioasa Paraschiva, în satul Ohaba; Sfântul Ioan Botezătorul, în satul Valea Muerei.

Prima e de cărămidă și celelalte de lemn, în stare bună.

Cimitire umane sunt trei: în satul Bodăești, la marginea satului; în satul Ohaba, tot la marginea satului; în satul Valea Muerei, în curtea bisericii, care se găsește afară de sat.

Cimitire de animale există, numai cu numele însă.

Primul cimitir e închis cu șanț și gard de mărăcini, celelalte 2 cu pârmaci îngrădiți cu nuele.

Primăria. – Se află în satul Bodăești construită de zid, are 3 camere și o sală mare

spațioasă. Clădită în 1903, costă 9000 lei. Clădirea a fost făcută de d-l General D-r A. Fotino, cu concursul de brațe al locuitorilor.

Infirmeria. – E zidită în 1904, de d-na Areti Fotino, soția d-lui General D-r A. Fotino. Construită de cărămidă, compusă din 2 camere și o sală, camerile sunt spațioase, au fiecare câte 3 ferestre mari, sunt pardosite cu scânduri. Are pivniță sub o parte din clădire. Curtea infirmeriei e spațioasă și îngrădită cu gard, are latrină.

Localuri publice și de consumație. Cărciume: Două, una în cătunul Drumu Mare și a doua în satul Valea Muerei. Prima e compusă din 5 camere, dintre care două sunt pentru consumație, construită de zid, pardosită cu scânduri, are vas cu cana de spălat paharele. A doua compusă din 2 camere, clădirea făcută de scânduri lipite cu lut, nepardosită, e în foarte proastă stare, improprie pentru cărciumă.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	34	8	2	38	12	8
1902	46	6	-	19	16	5
1903	16	8	3	9	19	12
1904	47	1	3	58	75	3
1905	27	5	-	11	78	-
1906	33	15	10	18	26	-
1907	53	7	1	29	14	5
1908	21	3	-	34	10	-
1909	45	2	1	33	21	1

Inspecții medicale. – Această comună a fost inspectată în anul 1900, de 12 ori; în 1901, de 6 ori; în 1902, de 7 ori; în 1903, de 10 ori; în 1904, de 9 ori; în 1905, de 7 ori; în 1906, de 7 ori; în 1907, de 8 ori; în 1908, de 24 ori; în 1909, de 33 de ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	67	50	
1901	18	14	
1902	-	17	
1903	3	16	
1904	-	16	
1905	2	54	
1906	6	4	
1907	16	20	
1908	1223	49	3
1909	1009	30	13

Medicamente. – Până în anul 1908, au fost procurate din fondurile comunei, de câte 20

– 30 lei lunar, iar dela 1908, se procură dela depozitul de medicamente Craiova, în abundență.

Epidemii. – Comuna a fost bătuită în ultimii ani, dela 19 Noemvrie 1903, la Ianuarie

1904 de Rujeolă, 66 de cazuri și 1 deces, tratați acasă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 11 cazuri Tuberculoză un caz; Pelagră 2 cazuri.

BOURENI

Plasa administrativă Băilești; Circumscripție medicală Afumați; Medic, N. Enculescu, dela 1 Maiu 1903; Agent sanitar, Florea Berceanu; Moașe, loc vacant.

Date geografice. – Comuna Boureni este așezată pe un șes și vatra satului, ocupă o întindere de 122 ha. Se mărginește la est cu Afumați, la vest cu Băilești, la sud cu Coveiu și la nord cu Seliște-Crucii. Împrejurul comunei se află mici vâlcele, delușoare și movile fără însemnătate. Movilele au fost făcute pe timpuri, de diferiți proprietari și locuitori, purtând diferite numiri, așa bunăoară: Movila Vărvoreanu, mägura Popii, mägura lui Asan, dealul Mandi, valea Maridi, valea largă, etc. În spre partea de nord-est a satului, curge un mic pârâiaș care se formează primăvara și toamna din ploi. Vara este sec. Albia lui e lată ca de un metru și adâncă ca 30 cm.

Date istorice. – Pe locul unde se află acuma comuna Boureni, erau izlazuri și crânguri. Și prin aceste izlazuri se zice că pribegea un taur foarte frumos al unei văduve ce se numea „Rena“ și de atunci acest loc a rămas cu numele de „boul Reni“ sau Boureni.

Igiena comunei. – Suprafața solului este formată de pământ negru, fertil, gros ca 1 m., apoi pământ galben, nisip și în urmă stratul argilos la 4 – 5 m. sub sol. Apa se găsește la adâncimi variind între 5 și 7 metri.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante, nu sunt.

Străzile sunt largi, aliniate și foarte puține plantate cu salcâmi și împietrite. Ca stare de curățenie, sunt întreținute mediocru. Șoseaua care unește Bourenii cu Băilești, în timpuri ploioase, devine impracticabilă din cauza neîmpietririi, tot astfel și șoselele Boureni – Covei și Boureni – Siliște-Crucii.

Curțile sunt împrejmuite cu gard sau mărăcini, se întrețin în stare mediocră; gunoalele din curți se aruncă pe câmp.

Curățenia locuințelor se face de locuitori, de 2 ori pe an, prin spoirea cu lapte de var și spălarea scândurilor. În general puține locuințe sunt confortabile.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna Boureni numără 1413 suflete, adică 729 bărbați și 684 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	46	12	-	34
1901	39	15	-	24
1902	61	37	-	24
1903	49	24	-	25
1904	58	25	-	33
1905	51	19	-	32
1906	63	22	-	41
1907	65	31	-	34
1908	61	32	-	29
1909	48	37	-	11

Caracterele populații. – *Tipul etnic:* pare a fi fost destul de ferit. În genere locuitorii sunt de talie mijlocie, de constituție robustă.

Îmbrăcămintea se compune iarna din căciulă de oaie, cojoc scurt sau haină îmblănită, pantaloni de dimie albă (cioareci), ghete, cisme sau opinci, cămăși și izmene de pânză de bumbac sau in. Vara: cămașe și izmene de pânză de bumbac sau in, pălărie de paie lucrată în mare parte de elevi din școală sau adolescenți, ce au învățat fie din școală fie dela elevi, ghete, opinci sau merg cu picioarele goale. Rufăria se lucrează de țărance în casă. Bărbații își lucrează hainele la abagii, cojocari și cismari, opinci nu se poartă decât argășite. Femeia poartă vara cămașe și o fustă cu șorțuri (zăvelci), capul acoperit cu cârpă albă de bumbac sau tulpan. Iarna haină groasă și scurteică sau cojoc scurt, după avere.

Fetele au aceeași îmbrăcămintă, dar cu capul descoperit.

Munca săteanului. Proprietatea solului. – Locuitorii se ocupă cu agricultura, muncind 180 – 190 zile pe an. Fiecare țăran câștigă în termen mediu cam 4 – 500 lei anual. Se ocupă cu cultura grâului și a porumbului, foarte puțin cu plante textile pe care nu le cultivă decât pentru trebuințe casnice (cânepă și in). Pomicultură nu se face de loc. Vinicultură asemenea. Grădinărie, sub strictul necesar, iar

unii locuitori de loc, căci cumpără vara și toamna zarzavaturi dela grădinari ambulanți străini din Urzicuța.

Proprietatea solului este deținută de Princip. Brâncoveanu-Basarab, pe o întindere de 1200 ha., restul de 1400 sunt moșneni împroprietăriți prin legea dela 1864.

Locuințe sunt în număr de 338, adică 234 case de nuiete lipite cu lut, 28 case de pământ bătut și 76 case de zid; în genere locuințele sunt cu mai mult de 2 încăperi, cu ferestre mici, care însă se deschid. Cubajul nesuficient pentru locatari, insuficient luminate. Mobilierul locuințelor în genere, se compune din paturi cu rogojini, velințe, perini de paie sau lână, încălzite cu sobe de pământ sau fier și luminate cu lămpi în care se arde petrol. Combustibilul de încălzire: coceni sau lemne de dafin și salcâm.

Apa de băut se ia din 11 fântâni de beton și din 10 puțuri de lemn.

Apa se găsește la o adâncime de 5 – 6 metri, este turbure, fără miros, cu gust sălcu și indigestă.

Școala este construită din zid, are 3 camere, din care 2 săli de cursuri cu cubajul de 252 m.c. și o sală mai mică care servește de cancelarie a școlii și bancă populară. Ca stare igienică sălile de curs sunt mediocre, mobilierul însă este primitiv. Apa de băut în școală se ține în vas închis. Latrina școlii este rudimentară.

Biserici. – Cimitire. – În această comună se află o singură biserică destul de veche și ruinată, construită de săteni în anul 1855. A costat 15.000 lei.

Un singur cimitir uman, așezat la 200 metri afară din comună, împrejmuit cu gard și plantat cu salcâmi. Cimitir de animale nu există. Legea și regulamentul de înmormântări se păstrează.

Primăria este construită din zid. În bune condițiuni igienice. Dispune de 2 camere spațioase și bine luminate.

Localuri publice și de consumație. – În comună se află 2 cârciumi complete și una cu vin. Toate se găsesc în condițiuni mediocre de curățenie.

Pe lângă acestea, mai sunt și 2 prăvălii unde se vinde diferite mărunțișuri.

O brutărie, care se găsește în condițiuni igienice destul de rele.

Industria insalubre, nu sunt.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	32	11	-	9	47	-
1901	25	33	-	42	29	13
1902	42	8	-	53	72	10
1903	42	11	3	55	29	5
1904	59	7	9	84	16	8
1905	51	5	1	42	44	-
1906	45	4	-	42	10	6
1907	40	6	-	38	12	3
1908	57	2	-	32	15	2
1909	32	15	-	42	10	8

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 11 inspecții medicale ; în 1901, 13; în 1902, 10; în 1903, 5; în 1904, 8; în 1905, 10; în 1906, 5; în 1907, 6 în 1908, 9 și în 1909, 17.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1904	5	36	-
1905	12	62	-
1906	7	13	-
1907	14	85	3
1908	65	123	5
1909	96	376	18

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale, și se păstrau la primărie. Dela această dată se procură de către d-l medic respectiv dela depozitul regional de medicamente filiala Craiova. Farmacia comună bine aprovizionată.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 67, Sifilis 1, Pelagră 6.

BRABOVA

Plasa administrativă Brabova; Circ. medicală Brabova ; Reședința administrației, medicului, spital, judecătore, oficiu postal, secție de jandarmerie; Medic D-r. N. Vasilescu, dela 1 Mai 1909 ; Agent sanitar, C. Iordăchescu, dela 1 Sept. 1909; Moașe, Domnica Niculescu, dela 1 Noemv. 1909.

Date geografice. – Comuna se compune din 3 sate și 2 cătune: satele Brabova (reședința), Vălcom - Răchita, Urdinița; cătunele: Brăceni și Burtoiu. Satul Brabova, cu direcție dela est la vest e situat pe valea Brabovei și pe laturile dealurilor, cari determină această vale. La nord, despărțit prin dealul Corbului, se învecinește cu satul Urdinița, la sud cu satul Vălcom, despărțit prin dealul Vilaia, la est cu cătunul Brăceni și la vest, în continuitatea văii cu cătunul Burtoiu.

Centrul satului e străbătut de șoseaua județeană Craiova – Seaca - Cleanov (kilometri 17), de care se desprind șoselele comunale - vecinale Brabova - Urdinița, peste dealul Corbului, și Brabova - Vălcom, peste dealul Vilaia.

În fundul văiei, curge, nesecat, pârâul Brabovei.

Satul Vălcom - Răchita, situat pe valea cu acelaș nume, vale delimitată de dealurile Vilaia și Vălcom, se mărginește la nord cu satul Brabova, despărțit prin dealul Vilaia, la sud cu satele Mosna și Căciulătești, de care îl desparte dealul Vălcom și șoseaua județeană Craiova - Cleanov; la vest cu cătunul Caraimanu al comunei Căciulă și la est cu comuna Pleșoiu.

Satul Vălcom e legat de reședință prin șoseaua vecinală Brabova – Vălcom - Mosna, iar cu comuna Pleșoiu printr'un drum de care. Fundul văiei servește de scurgere apelor meteorice.

Satul Urdinița, cu direcția dela est la vest e situat pe valea Urdiniței și pe poalele dealurilor Boianu și Corbu.

Se învecinește la nord cu satul Mănăstiricea, despărțit prin dealul Boian; la sud cu Brabova, despărțit prin dealul Corbu; la est cu satul Pietroaia și la vest cu satul Gogoșița. În continuitatea aceleași văi – Valea Urdiniței, – în fundul căreia curge un pârâu, produs al apelor meteorice.

Satul e străbătut de șoseaua vecinală - comunală Urdinița – Botoșești - Băcleș. O șosea vecinală - comunală îl leagă de Brabova și un drum de care cu Mănăstiricea.

Cătunul Brăceni, situat pe valea Brabovei și pe poalele dealului Vilaia, se mărginește la nord cu șoseaua județeană Brabova - Breasta, la sud cu culmea dealului Vilaia, la est, despărțit prin dealul împădurit Irinov, cu satul Pietroaia și la vest cu satul Brabova.

În partea nordică, în comună mai există un drum de comunicație. Pârâul Brabovei, udă partea nordică a satului.

Cătunul Burtoiu e format din 15 case așezate la 3 kilometri la vest de Brabova, în fundul văii Răchita, de-a lungul șoselei județene Brabova - Saca, se mărginește la nord cu dealul Bogdanei, la sud cu pădurea statului Saca, la est cu satul Brabova, și la vest cu satul Răchita.

Date istorice. – Satul Brabova își trag numele dela C-tin Braboveanu, fost mare proprietar și caimacan al Olteniei, pe timpul Domnitorului Bibescu. Fiind numai păduri prin aceste locuri, casele erau foarte rare și răspândite ici, colo, prin diferite poeni și luminișuri ale pădurilor. C-tin Braboveanu a adunat casele „în linie” pe valea Brabovei, aducând și din alte părți locuitori, cărora le da case construite de el, astfel că acei locuitori creau un fel de chiriași ai lui Braboveanu și când unii din ei plecau lăsau totul lui Braboveanu. Tot el a adus aci și țigani. Printre familiile venite aci din alte părți, de frica birurilor turcești, mai există familia Boboienilor, a Rocșorenilor etc. O familie veche, ce se succede de sute de ani în această comună este familia Isvoranu, ce își trage numele dela sertarul Barbu Isvoranu.

În partea de sud-vest a satului, la 3 kilometri, în pădurea d-lui R. Geblescu, se văd urmele unei cetăți romane „la Cetate”.

În 1901, localitatea a fost vizitată de d-nul Tocilescu, care făcând săpături a găsit un urciur de formă romană și câteva cărămizi întregi foarte groase și lungi. Pe locul unde se află via d-lui R. Geblescu cu ocazia plantării, muncitorii au găsit o mare cantitate de oseminte omenești, se crede că acolo ar fi fost „cimitirul roman”. Pe unul din aceste oase, părintele Braboveanu a găsit un inel de argint având pe pecetea inelului gravată o barză.

Cula, locuită azi de d-l Geblescu, este una din cele mai vechi și construită de C-tin Braboveanu.

Nu se știe de unde își trage numele satul Urdinița.

Satul Vălcom ar avea origina în un nume slavon, care ar însemna „lupărie”. La partea sud-vestică a satului există o vale lungă numită „lupoia”, unde pe vremuri existau mulți lupi.

Igiena comunei. – Solul este compus dintr'un strat nu tocmai gros de humus, argilă și nisip. Nisip și pietriș în straturi mai inferioare. Stratul superficial de apă se găsește la adâncimi variind între 6 și 8 metri.

Eleștee, bălți, ape stagnante. Nu sunt eleștee, dar ape stagnante în timpuri ploioase, precum și de-a lungul pârâului Brabova, pe timp de secetă. La un kilometru de sat se află două eleștee artificiale, cu scurgere insuficientă.

Străzile. Șoseaua județeană e dreaptă, neplantată și cu defectele unei șosele insuficient împietrite. Drumurile sunt impracticabile pe timpuri ploioase.

Curțile, împrejmuite cu ulucă, stobor sau mărăcini sunt rău întreținute. Grădini nu există.

Curățenia locuințelor se face de două ori pe an, la Crăciun și Paște, când unii din locuitori fac și un simulacru de văuire.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ, făcut la 20 Decembrie 1909, satul Brabova, numără 565 bărbați, 486 femei; satul Urdinița 396 bărbați, 339 femei; satul Vălcom 600 bărbați, 540 femei; cătunul Burtoiu 17 bărbați, 15 femei. În total, comuna Brabova numără 2958 suflete, adică 1578 bărbați, 1380 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	63	43	4	20
1901	71	58	-	13
1902	57	49	9	8
1903	82	51	1	31
1904	65	62	4	3
1905	76	47	3	29
1906	65	46	1	19
1907	66	47	1	19
1908	90	59	3	31
1909	98	82	1	16

Caracterele populației. – Îmbrăcămintea la bărbați în timpul iernei: căciulă de oaie neagră, cămașe de bumbac lungă, puțini poartă izmene, joc scurt de oaie, pe deasupra haină scurtă de lână albă sau neagră, iar parte din ei haină lungă numită șubă. În picioare, cioareci și cisme sau opinci. Pe timpuri ploioase mai poartă un fel de pelerină numită ipingea. Vara: cămașe, izmene, căciulă, în picioare opinci sau desculți.

La femei iarna, pe cap poartă cărpe și broboade, cămașe de pânză cusută cu arnici, scurteici și zăvelci; în picioare opinci, ghete sau desculțe. Vara, în loc de zăvelci, poartă și fuste de stambă.

Alimentația. – Posturile se țin aproximativ 234 zile pe an, adică postul mare 50 de zile, postul Sf. Mărie 15 zile, al Crăciunului 42 zile, al Sf. Petru 15 - 40 zile, ajunul Bobotezii, ziua Crucii, precum și toate Miercurile și Vinerile. În timpul postului se mănâncă fasole, varză acră, murături, puțini cartofi, sfeclă, praz, ceapă, usturoi, puțin undelemn, boabe de porumb fierte sau coapte în foc, mălai și mămăligă, pâine puțină. Se mănâncă pește sărat mai cu seamă în postul Crăciunului și a Sf. Petru. Pește proaspăt prea puțin.

În zilele de dulce se mănâncă mălai și mămăligă, prea puțină pâine, ouă, untură de porc, carne de oaie, porc și pasăre, pește sărat și prea puțin lapte sau pește proaspăt. În timpul verei se mai obișnuiește fasolea verde, mazărea, castraveți, pătlăgele roșii, varză și cartofi.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Muncește pământul cu brațele și cu instrumentele agricole: plug, coase, seceră precum și mașini mai perfecționate de treerat, secerat și alte. În general, muncește cam 10 pogoane de cap de familie, câștigând anual între 400 și 500 lei.

Ocupațiuni accesorii: Transportul la Craiova cu cereale, chirii cu căruțele, construcții de case, hambare de grâu, pătule de porumb. Puțini din ei cunosc croitoria, cismăria, cojocăria.

Proprietatea solului pe teritoriul acestei comune e repartizată după cum urmează:

R. Geblescu	1700 hectare
I. Isvoranu	2550 hectare
B. Ionescu	250 hectare
Delimitările loc. Brabova	710 hectare
loc.Vălcom	1500 hectare
Împroprietăriți Vălcom	50 hectare
Total	6710 hectare.

Locuințe. – La începutul anului 1910, comuna Brabova număra 757 locuințe, dintre care 140 case de nuele lipite cu lut; 560 case de lemn, 57 de zid de cărămidă, având toate două sau mai multe încăperi.

Apa de băut. – Comuna Brabova numără 24 de puțuri, din care 3 cu ghizduri de beton și apă bună și 21 cu ghizduri de lemn sau de loc, cu apă de rea calitate; 11 cișmele sau fântâni, dintre care 7 bune lucrate în beton și 4 în foarte rea stare.

Școalele. – Sunt 3 școli: 1) Școala din Brabova, construită în 1906 după planurile tip oficiale, conține două săli de studii, o intrare, o cancelarie și două camere de locuit. Sălile de clasă cubează una 216 metri cubi și alta 240 m.c. și frecventează 144 elevi. 2) Școala din

Vălcom, construită de locuitori, în lemn, tencuită cu var, compusă din 2 clase, cubând în total 150 m.c., o intrare și o cancelarie. E frecventată de 61 elevi. Localul nu corespunde cerințelor.

3) Școala din Urdinița, construită de comună în cărămidă, având o sală de clasă, o cancelarie, o intrare. Sala are 140 m.c., pentru 80 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt două, una în satul Brabova, clădită în 1883 de obștea comunei. E de zid și spațioasă, fiind puțin deteriorată s'a luat măsuri a se repara. O altă biserică în satul Vălcom construită în lemn, tencuită cu var la anul 1903. Spațioasă.

Cimitire de oameni două, unul în partea de nord, la 200 metri de sat, împrejmuit cu șanț și plantat cu dafini; altul în satul Vălcom, la 50 de metri de partea de nord a satului, împrejmuit cu șanț și plantat cu dafini.

Cimitire de animale unul, situat în valea Corbului, la depărtare de 500 metri de sat.

Primăria. – Local propriu, clădit de comună, în zid, în anul 1902, cinci camere bune și un antreu.

Spitalul. – Clădit cu cheltuiala județului după planurile date de Direcțiunea generală a serv. sanitar, pentru 10 paturi, a început a funcționa în Aprilie 1901. Clădirea se compune din 5 corpuri: 1) Corpul principal, cuprinzând un salon pentru bărbați, cubând 300 m.c., un salon pentru femei, 200 m.c., o rezervă, 36 m.c., o cancelarie și farmacie, o sală de operație, o sală de așteptare și două latrine; 2) Dependințele, cuprinzând bucătăria, spălătoria, camera servitorilor, magazia de efecte și locuința subchirurgului; 3) Locuința medicului, compusă din 4 camere și o bucătărie; 4) Un pavilion de izolare; 5) Morga.

Clădirea prezintă oarecari neajunsuri, cărora ar trebui să se aducă grabnică îndreptare, astfel latrinele din corpul principal sunt prea aproape de saloane, iar canalul de scurgere răspunde în camera destinată pentru baie, unde exală un miros nesuferit. Deși există o cameră destinată pentru baie, totuși nu este nici o instalație de baie. Pavilionul de izolare e atât de ruinat, încât nu se poate utiliza. Nu există ventilatoare în saloanele de bolnavi.

Grădina este bine aranjată și întreținută cu arbori de ornamentație și pomi fructiferi.

Aprovizionarea pentru hrană se face dela comercianții din localitate și din Craiova. Apa de băut se procură cu ușurință din puțul săpat în curtea spitalului. E de bună calitate.

Instrumentarul și zestrea spitalului complete.

Personalul spitalicesc se compune din un medic, care are și o circ. medicală de 6 comune, un subchirurg, un preot, un infirmier, o infirmieră, o bucătăreasă și un rânđaș.

Medicii cari au condus acest spital, sunt: D-r. V. Lateș, 1901, apoi d-r. G. Giuriade, d-r. Smelț, d-r. Avrămescu, d-r. Slăvisteanu, d-r. Cioroianu, d-r. Periețanu și acum d-r. N. Vasilescu, dela Mai 1909. Subchirurgii ce s'au perindat dela înființare sunt: Gr. Anastasiu, I. Staicu, C. Stănculescu, I. Staicu, C. Demetrescu, N. Rosmanică, Gh. Dinulescu și acum I. Mărculescu.

Numarul bolnavilor tratați în acest spital au fost:

Anul	Intrați	Vindecați	Ameliorați	Morti	Consult. gratuite
1901	264	255	37	2	7010
1902	296	224	65	7	7565
1903	528	416	110	2	7911
1904	494	420	69	5	5965
1905	331	271	55	5	4920
1906	400	315	78	7	5826
1907	305	294	102	8	6456
1908	306	208	91	6	4784
1909	334	191	134	9	6628

Localuri publice și de consumație. – Există 4 cârciumi, două în Brabova, una în Urdinița și una în Vălcom, toate în localuri neigienice și insalubre, un debit de tutun neigienic, șase magazine de manufactură satisfăcătoare și șase Băcăni satisfăcătoare.

Industria insalubre. – În Brabova sunt două mori cu aburi, una a d-lui Geblescu, alta a d-lui Isvoranu, ambele în valoare aproximativ de 20.000 lei fiecare. N'au autorizații din partea Cons. de igienă. Starea localurilor și a mașinilor satisfăcătoare, întrebuițează câte trei lucrători fi care, plătiți, mecanicul cu 100 lei și 2 fochiști cu câte 20 lei lunar. Venitul acestor industrii e de 5.000 lei aproximativ pe an.

În comuna Urdinița, o moară cu aburi pentru porumb, proprietatea d-lui Isvoranu, valoarea 15.000 lei, n'are autorizația Cons. de igienă. Starea localului și mașinilor satisfăcătoare, întrebuițează 3 lucrători, plătiți la fel cu cei din Brabova. Venitul anual al industriei 5000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1901	68	-	-	40	-	-
1902	48	-	-	20	6	12
1903	68	4	-	17	-	-
1904	46	2	3	21	-	-
1905	69	-	7	25	7	6
1906	46	6	2	36	11	7
1907	59	8	3	31	4	11
1908	61	1	-	116	11	-
1909	-	-	-	-	-	-

Inspecții medicale. – În anul 1905 s’au făcut 8 inspecții; în 1900, 7; în 1908, 5; în 1909, 24.

Epidemii. – În decurs de 10 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: în 1903, dela 22 Iulie la 2 Decembrie, tuse convulsivă, cu 22 cazuri, 1 deces.

Dela 6 Noiembrie 1903 la 10 Februarie 1904, Pojar, 52 cazuri, 3 decese, Dela 19 Noiembrie 1907 la 15 Martie 1908, Tuse convulsivă, 30 cazuri, fără decese.

Dela 21 Martie la 8 Mai 1908, Pojar, 43 cazuri, 5 decese, Dela 28 Noiembrie la 8 Decembrie, Angină difterică 1 caz, vindecat.

Dela 18 Iunie la 25 Octombrie 1909, Dizenterie, 6 cazuri, vindecate. Dela 4 Octombrie la 1 Decembrie 1909, Febră tifoidă, 4 cazuri, 1 deces.

Dela 13 Octombrie la 8 Noiembrie 1909, Pustulă malignă, 2 cazuri, 1 deces.

Dela 26 Septembrie 1909 până în prezent, Scarlatină, 13 cazuri, 1 deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 16, Tuberculoză 6, Pelagră 29.

BRALOȘTIȚA

Plasa administrativă Scaești; Circumscripția medicală Scaești; Medic D-r N. Porumbski dela 1 Mai 1909;
Agent sanitar Tudora C-tin ; Moașe Măria Gh. Dumitrescu.

Date geografice. – Comuna Braloștița se compune din 10 sate și o cătună, cu direcția dela est la vest la depărtare de 31 kilometri de Craiova. Situată pe valea largă a Jiului și pe povârnișurile a mai multor dealuri întretăiate prin văi adânci și transversale.

Satul Storcea situat la extremitatea estică a comunei pe valea Jiului și pe coasta dealului Nămăești, se mărginește la nord cu comuna Tatomirești, despărțită prin Jiu și valea Jiului, la sud cu Scaești și valea lui Pătru, despărțit prin prelungirea văii Jiului și dealul Nămăești, la est cu Scaești, despărțit prin valea Jiului, la vest cu satul Ochișor. Prin centrul satului străbate șoseaua comunală vecinală Scaești - Sfircea. Din centrul satului pleacă o șosea comunală spre Tatomirești peste Jiu (pod plutitor).

Satul Ochișor mărginit la nord cu gara Răcari, despărțit prin râul Jiu și valea Jiului, la sud cu valea lui Pătru, despărțit prin dealul Ochișorului, la est cu satul Sfircea și la vest cu satul de reședință Braloștița. Prin centrul satului străbate șoseaua comunală Scaești – Sfircea – Ochișor; din mijlocul satului pleacă o șosea comunală spre Filiași – Răcari, peste podul județean Răcari.

Satul Braloștița (zis și Cocuia), situat puțin pe deal și pe valea Jiului, mărginit la nord cu gara Răcari, despărțit prin Jiu, la sud cu valea lui Pătru, despărțit prin dealul Teiului, la est cu Ochișor și la vest cu Fața Racoviței, prin centrul satului, străbate șoseaua comunală Scaești – Sfircea – Braloștița. Din centrul satului pleacă o șosea spre gara Răcari, alta spre Fața Racoviței și un drum de care, spre satul Corbu, și altul spre satul Schitu.

Satul Corbu, așezat dea lungul pârâului Racovița, se mărginește la nord cu Fața Racoviței, despărțit prin pârâul Racovița, la sud cu Salcea, la est cu satul Braloștița și la vest cu o parte din Schitu și o parte din Racovița. Prin mijlocul satului, străbate un drum de care, care pleacă din șoseaua comunală Scaești - Braloștița, și altul spre valea lui Pătru.

Satul Fața Racoviței, situat pe valea pârâului Racovița, mărginit la nord cu Jiu și

valea Jiului, la sud cu satul Corbu, despărțit prin pârâul Racovița, la est cu satul Braloștița, despărțit tot prin pârâul Racovița, la vest cu Schitu despărțit prin dealul lui Petrache și piscul Spaiogului.

Prin mijlocul satului trece o șosea care vine dela Schitu și merge spre Porcărești.

Satul Porcărești situat pe valea pârâului Racovița și pe fața dealului lui Petrache sau piscul Spaiogului, se mărginește la nord cu Schitu, la sud cu Salcea, la est cu Corbu și la vest cu Cotina. Prin mijloc străbate o șosea ce vine dela Schitu, Fața - Racoviței, Porcărești, iar din mijlocul satului pleacă două, una spre Colina și una spre Salcea, care trece peste pârâul Racovița.

Satele Cotina și Ciocanele, situate spre vest de satul Porcărești, pe valea pârâului Racovița și pe continuarea poalelor dealului lui Petrache, se mărginește la nord cu satul Balta, despărțit prin dealul lui Petrache, la sud cu comuna Salcea, la est cu Porcărești, pe prelungirea văii pârâului Racovița, și la vest cu comuna Argetoaia, despărțit printr'un deal. Prin mijlocul satului trece o șosea ce vine dela Porcărești spre Argetoaia, un drum de care spre Salcea și altul spre Balta.

Satele Schitu și Balta, situate pe valea Jiului și pe poalele dealului Petrache, se mărginește la nord cu com. Filiași, despărțit prin Jiu și valea Jiului, la sud cu valea Racoviței, despărțit prin dealul lui Petrache, la est cu satul Braloștița, pe prelungirea văii Jiului, la vest cu comuna Gura Motrolui, pe prelungirea văii Jiului. Prin mijlocul satului, străbate o șosea ce vine din Braloștița spre Gura Motrolui, un drum de care, pleacă din Balta spre Ciocanele și Cotina și o șosea spre Filiași, pe pod plutitor.

Cătunul Racovița, situat pe partea dreaptă a văii pârâului Racovița, mărginit la nord cu Balta, la sud cu Salcia, la est cu Ciocanele și la vest cu Argetoaia, străbate prin mijloc un drum de care, care vine din Ciocanele spre Argetoaia.

Pe teritoriul comunei nu există păduri.

Date istorice. – Nu se poate preciza origina numelui comunei Braloștița. – Cea mai

veche familie prin aceste locuri a fost a Argetoienilor, care posedă întreaga moșie a Braloștiței. Această familie a construit biserica ce și în prezent funcționează, bine înțeles grație numeroaselor reparațiuni ce s-au făcut după familia Argetoienilor, moșia a ajuns în posesia prințului Ghica, ce a construit un conac lângă biserica.

Igiena comunei. – Solul e parte format, pe vale, de aluvion iar pe deal mai mult argilos. Stratul aquifer se găsește la 8 până la 14 metri.

Pe regiuni deluroase și pe povârnișurile dealurilor, stratul aquifer se găsește în genere până la 14 m. adâncime, iar pe vale la 8 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, nu sunt.

Străzile sunt cotite, prost întreținute, afară de șoseaua comunală vecinală Scaești - Braloștița, care trece prin mijlocul satelor. Aceasta este dreaptă, împietrită, bine întreținută și plantată, către gara Răcari, cu dafini.

Curțile, parte spațioase, parte înguste mediocru întreținute, puțin plantate cu dafini.

Curățenia locuințelor se face regulat la Crăciun și Paște precum și în timpul epidemiilor, când sunt forțați de autorități.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1904, comuna numără 72 b. și 67 f; satul Sfircea, 249 b. și 253 f; satul Ochisor, 85 b. și 90 f; Schitu, 49 b. și 43 f; Cotina, 50 b. și 51 f; Balta, 393 b. și 355 f; Corbu, 106 b. și 144 f; Fața Racoviței, 97 b. și 96 f; Porcărești, 204 b. și 178 f; Ciocanele, 105 b. și 86 f; Cătunul Racovița, 33 b. și 42 f. În total comuna numără 2818 suflete, dintre care 1443 bărbați și 1375 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	54	36	-	18
1901	50	42	-	8
1902	60	31	-	29
1903	70	50	-	20
1904	54	49	-	5
1905	65	26	-	39
1906	64	37	-	27
1907	64	93	-	29
1908	98	83	-	15
1909	119	170	2	51

Caracterile populației. – *Tipul etnic.* Talia mijlocie și peste mijlocie, oasele craniului bine dezvoltate, ochii expresivi, culoarea în genere căpruie, puțin albaștrii, bolta ogivală, dinții regulat împlântați în arcadele dentare, părul capului scurt castaniu cu tendința spre negru, îl poartă scurt, bătrânii îl lasă lung, mustața mare.

Îmbrăcămintea la bărbați, iarna; căciulă neagră de miel, cămașe lungă, de bumbac, izmene, cioarici de dimie, cojoc scurt de oaie, pe deasupra cămașei, bete colorate de lână, haină lungă albă de dimie; în picioare opinci, sau cisme. Vara: căciulă, pălărie de postav sau paie, cămăși lungi de bumbac, bete, izmene, opinci. La femei, iarna pe cap, peșchire de bumbac, cămăși lungi și cusute cu arnici, camizoane de lână sau stambă, zăvelci sau cațe de lână, fuste de stambă, opinci, ghetete sau desculțe; vara pe cap peșchire de bumbac sau tulpane albe cu mărgelile, cămăși lungi de bumbac, fuste cusute cu arnici cu tendința spre negru, bete colorate, fuste de stambă, ghetete sau desculțe.

Alimentația. – În această comună, țăranii postesc aproximativ 200 – 250 zile pe an.

În timpul postului, mănâncă: mălai, mămăligă, – 1 kg. făină – pește, varză, ceapă, praz, usturoi, fasole, dovleac copt, ¼ kg. zarzavat, boabe coapte și fierte, ardei verzi și castraveți.

În timpul dulcelui mănâncă: puțin lapte, ouă, carne de pasăre, de porc, miel, oae, untură de porc, pește sărat sau proaspăt.

Munca săteanului – Proprietatea solului. – Muncește cu brațele și instrumentele agricole, plugul universal, rariță, mașina de treerat. Câștigă anual, între 450–550 lei anual.

Cultivă grâu, porumb, puțin orz și ovăz, puțin zarzavat.

Solul e deținut de următorii proprietari: D-tru I. Popescu, 1290 pogoane. D-tru I. F. Isvoranu, 344 pogoane. Măria G. Forăscu, 80 pogoane. Maior Gh. Anastasiu, 300 pogoane. Ion D. Preda, 60 pogoane. Locuitorii, 1080 pogoane. În total 3154 pogoane.

Locuințe. – Sunt 798 locuințe, dintre care 50 sunt de nuiete lipite cu pământ cu câte 2 încăperi, având un cubaj de 25 – 30 m.c., locuite în termen mediu de 5 – 7 persoane; 647 case de lemn, dintre care 498 cu 2 încăperi și 150 cu mai multe, cu un cubaj de 25 – 30 m.c. locuite de 3 – 6 persoane; 100 de cărămidă dintre care 90 cu 2 încăperi și 10 cu mai multe, cu un cubaj de 35 – 40 m.c. locuite de 3 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia apă de băut din 23 fântâni, dintre care 3 în condiții bune și 20 mediocre, din 27 puțuri în stare mediocră, și din 10 știubee în stare mediocră. În această comună sunt pâraiele Balta și Racovița.

Școale. – În comuna Braloștița se află un local de școală construit de zid de cărămidă, compus dintr'o sală și o cancelarie. Sala are un cubaj de 198 m. c. și e frecventată de 75 elevi.

În comuna Balta, local închiriat având clasă cu un cubaj de 190 m. c, frecventată de 96 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Există în comună 4 biserici: o biserică situată în satul Sfircea, în mijlocul satului, construită în lemn, veche, spațioasă, împrejmuită cu gard de ulucă, plantată cu dafini. O biserică situată în satul Braloștița, – cea mai veche, construită în zid, de către familia Argetoenilor, suferind mai multe reparațiuni, spațioasă, funcționează, împrejmuită cu ulucă. O biserică situată în satul Schitu, construită în lemn, a fost acoperită cu tinichea în anul 1909, împrejmuită cu ulucă. O biserică în satul Balta, construită în zid în anul 1909, de către locuitorii din acest sat, nu e terminată, mai are trebuință de zugrăveală, nefrejmuită.

Cimitire de oameni sunt 4, în satele unde sunt biserici, aproximativ 200 metri distanța de sat, numai două sunt împrejmuite cu ulucă – din Braloștița și Schitu – iar alte două sunt împrejmuite cu șanț, plantate cu dafini. Nu s'a destinat teren pentru cimitir de animale.

Primăria. – Local propriu, construit în zid, la anul 1892, de către locuitorii comunei, situat în satul Braloștița, compus din 2 camere spațioase fără antreu.

Localuri publice și de consumație. Există în comună trei cârciumi, cari au localuri mediocre și fac o vânzare de 2000 – 3000 lei anual. Două magazinuri de manufactură, care fac o vânzare anuală 3000, până la 4000 lei și 6 debite cu localuri mediocre și două insalubre, făcând o vânzare de 1500, până la 2000 lei anual.

Industrii insalubre. – Ca industrii insalubre în această comună, avem o moară cu vapori, a d-lui Ioan D. Preda, care are o valoare de 10000 lei, n'are autorizația Consiliului de igienă, e în stare mediocră, întrebuințează 2 lucrători: un morar și un focar; moraru plătit cu 35 lei lunar, iar focarul cu 20 lei lunar, locuiesc la moară, mănâncă dela proprietar. Aduce un venit anual de 4000, până la 5000 lei.

Inspecții medicale. – Comuna Braloștița, a fost inspectată în 1900, de 10 ori; în 1901, de 7 ori; în 1902, de 8 ori; 1903, de 5 ori; în 1904, de 9 ori; în 1905, de 5 ori; în 1906, de 5 ori; în 1907, de 6 ori; în 1908, de 9 ori; în 1909, de 30 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunale de câte 20 – 30 lei anual. Dela 1908, medicamentele se procură farmaciei comunale de medicul circumscripției, dela depozitul de medicamente, filiala Craiova.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	29	8	-	24	3	6
1902	58	13	-	-	12	-
1903	70	10	2	14	4	-
1904	40	-	1	22	1	1
1905	53	-	-	25	3	-
1906	46	8	2	38	9	6
1907	59	4	-	36	10	-
1908	35	14	12	32	54	-
1909	-	-	-	-	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	6	54	-
1901	-	117	-
1902	-	93	-
1903	-	69	-
1904	36	3	-
1905	-	4	-
1906	-	-	-
1907	14	106	-
1908	33	28	-
1909	120	175	-

Epidemii. – În ultimii 3 ani comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Tusă convulsivă, dela 2/7, 1907, până la 22/9 1907, cu 43 cazuri și 2 morți, tratați acasă. Tusă convulsivă dela 9/1, 1909, până la 8/5, 1909, cu 21 cazuri, tratați acasă. Dizenterie dela 15/7, 1908, până la 27/8, 1909, cu 52 cazuri și 7 morți, tratați acasă. Anghina difterică, dela 10/9, 1909, până la 8/12 1909, cu 7 cazuri și un mort, tratat acasă. Scarlatină dela 10/10, 1909, cu 55 cazuri și 5 morți, tratați în infirmerie și acasă.

BRATOVOEȘTI

Plasa administrativă Rojiștea; Circumscripție medicală Rojiștea; Reședința medicului, secției de jandarmi; Doctor Mihail Smărăndescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar Mitran Voica, dela 1 Aprilie 1909; Moașe Ioana Dumitrescu, dela 20 Noemvrie 1909.

Date geografice. – Comuna Bratovoiești se află situată în partea de N.-V. a plășii Rojiștea, 20 kilometri la sud de Craiova. Se învecinește la răsărit cu comuna Giorocu-Mare; la apus cu Jiu, care o desparte de comuna Foișoru; la nord cu comuna Secuiu și la sud cu comuna Rojiștea. E compusă din următoarele sate: Bados, care e în partea de nord și Bratovoiești în partea de sud, situate de o parte și alta a șoselei județene Craiova – Bechet.

Adunații de Geormane, situat la 20 kilometri S.-E. de Craiova, pe șesul din stânga Jiului și pe primul platou ce se înalță peste șesul acestui râu, la o depărtare de 2 kilometri de apa Jiului; platoul acesta poartă numele comunei. Se învecinește la răsărit cu comuna Giorocu-Mare; la apus cu comuna Foișoru, de care se desparte prin râul Jiu; la nord cu comunele Secuiu și Ghindenii și la sud cu comuna Rojiștea.

Terenul prezintă câteva ondulațiuni, cari, plecând din apa Jiului, se ridică spre răsărit, având ici și colo forma unui anfiteatru.

În partea de S. a satului, în centrul cătunului Adunații de Geormane, legate între ele printr'un pârâu, lung ca de 200 m., și care le face să comunice una cu alta, se află niște bălți; ele au o suprafață ca de 200-300 pogoane. Apa lor de prisos se lasă în cel din urmă șes al Jiului, preumblându-se aci în toate direcțiunile, formând mai multe băltoace, smârcuri și pâraiașe numite jiețe, cari în dreptul cătunului Bratovoiești, merg de se varsă în Jiu.

Toate aceste jiețe sunt pline cu pește, sau acoperite cu stuț, trestie, zăvoaie, papură, etc. Din bălțile Geormane se scoate anual 5000 – 6000 kg. pește: crap, știucă, cosace, belbițe, etc.

Comuna este udată la miazănoapte de râul Jiu, care, după ce formează linia despărțitoare către apus, se îndreptează spre miazăzi pentru a ajunge mai curând la Bechet, unde se varsă în Dunăre. Pârâul Giorocului izvorește din comuna Cacaletul din Romanați, trece prin comuna Giorocul-Mare și pătrunde prin miazăzi în raionul acestei comune, intră în pădurea

statului Bratovoiești, și după ce cutreeră pădurea în toate direcțiunile, formează la hotarul către Rojiște, balta Ochiul, apoi intră în comuna Rojiștea și se varsă în Jiu; Jiețul, care se alimentează din bălțile Geormane, din revărsările Jiului și din mici izvoare ce le întâlnește în cursul său, merge spre miazăzi, formând bălți și stufuri și se îndreptează spre râul Jiu; Pârâul Morilor, care uneori primește prisosul bălților Geormane, merge în comuna Rojiștea și se varsă aci în balta Strâmba. Teritoriul acestei comune este acoperit de pădurea Statului și aceea a d-lui Costache Dumba.

Date istorice. – Adunații de Geormane și-a luat numele de „Adunați”, dela faptul că aci s'au stabilit locuitorii din alte părți, adunându-se cu toții în jurul bălții Geormane. Primii locuitori ai satului nu locuiau aci, ci în vale la o depărtare ca 4 kilometri de satul actual, în pădure, unde se ascundeau de teama invaziunilor turcești. Pe la anul 1850 au ieșit însă în deal, adunându-se în jurul bălții sus citate. Cătunul Geormane se crede a-și trage numele dela o veche familie de germani.

Bratovoiești, care poartă numele întemeietorului său Brat Antoniu, este situat pe moșia Statului Bratovoiești, fost moșia Domnitorului Constantin Brăncoveanu, cumpărată în anul 7200 (1691) Decemvrie 16, dela megiu lui. În urmă, această moșie a fost întărită de Constantin Basarab stăpânirii monastirei Horezu, devenind în urmă proprietatea Statului. Brat Antoniu erea crescător de vite în locurile acestea. Satul, mai înainte de anul 1820, se compunea numai din câteva familii și anume: Ștefan Ciucă, Radu Ghidurea, Nicolae Geantă, Șerban Dinu Mustață și alți – vreo șasă; ei de și n'aveau locuințe în această vatră, trăiau însă prin păduri, în locurile numite: Ostrov, Ochi, Schitu și Punțile, de frica turcilor, până în anul 1836 când au fost scoși la linie de Stat, sfărâmându-le bordeiele din pădure. De atunci a început a se înființa satul actual. Pe teritoriul acestui sat, spre răsărit de șoseaua Malu Mic - Bechet, se află o localitate numită „Leșile”; aci

se zice, dar nu se știe când, au locuit un popor numit Leși; se găsește adeseori în pământ vârfuri de lănci, sulite, lanțuri de cai și alte obiecte de fier. Spre răsărit de această localitate, se cunosc urmele unui mare Sanț, care se zice că a servit de cetate aceluia popor. Spre apus de șoseaua Malu Mic – Bechet, pe locurile numite „Ghidovanu” și „Radeșiu”, se găsesc în Pământ oseminte omenești; se vede că aci a fost gropiștea acestui popor. Tot la Radeși, în niște anini se zice că ar fost o fântână de piatră, care cu timpul s'a cutropit de pământ, locul se cunoaște însă.

Badoși, numit astfel după numele întemeietorilor lui: Stan Bădasu, Dinu Bădasu și alții; la început număra numai vreo zece familii, în plus câteva familii numite: Geormăneni, după numele bălților Geormane. Bădașenii, mai înainte fiind crescători de vite, locuiau pe vale, prin păduri, dar cu timpul au ieșit la nisip unde se află și azi. Cu timpul alipindu-se cu mahalaua Geormane, au format împreună actualul sat Bădoși; care, mai înainte de legea pentru organizarea comunelor rurale din 1904, purta numele de „Geormane”. Dela formarea lor, aceste sate n'au fost despărțite nici odată, însă întreaga comună, în anul 1875, a fost alipită la comuna Georocu-Mare cu reședința în Georoc.

Igiena comunei. – Solul în satele Bratovoști și Badoși, e pământ negru, puțin nisipos pe vale în spre Jiu, iar în partea din deal nisipos. Solul satului Adunați e în întregime nisipos, și deci puțin productiv.

Sub solul în întreaga comună e un nisip galben humos, pe alocuri se găsește și pietriș.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În partea de est și nord a comunei sunt două bălți mari descrise în notele geografice. Bălțile acestea nu sunt formate decât din propriile lor izvoare. Pe valea Jiului sunt ape stagnante, băltoace care își au originea din revărsarea Jiului în timpurile toamnei și primăverii, bălți cari parte din ele persistă toată vara.

Străzile în toate satele acestei comunei, sunt alinate. Plantație nu este decât pe șoseaua Craiova – Bechet și Bratovoști - Georocu-Mare. Pe străzile comunei sunt așezate 12 felinare pentru Iluminatul în timpul nopții; lărgimea străzilor este între 8 – 12 metri, și parte din ele sunt bine întreținute.

Curțile. Mai toate locuințele oamenilor fie casă sau bordei au curțile lor, în majoritate destul de spațioase. În curți își au șoproane, hambare, oboare etc. Majoritatea locuitorilor își curăță în fiecare Sâmbătă seara în timpul verii sau Duminică până nu s'a ivi soarele, curțile și o bucată cât ține curtea din linia satului.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, satul

Bratovoști numără 420 bărbați și 422 femei; satul Adunații de Geormane, 281 bărbați și 255 femei; satul Bădoși, 260 bărbați și 248 femei, în total comuna Bratovoști numără 1886 suflete adică 961 bărbați și 925 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	53	47		6
1901	73	47		26
1902	67	43		24
1903	62	31		31
1904	100	62		38
1905	77	43		34
1906	83	44		39
1907	64	41		23
1908	80	43		41
1909	85	97		12

Caracterele populației. – Tipul etnic.

Locuitorii acestei comunei își păstrează bine caracterile originare, căci nici limba, nici exteriorul corpului, nici obiceiurile par a nu fi fost influențate de popoarele străine cu care ar fi venit în contact. Statura corpului potrivită, blonzi și bruni, cu un caracter pacinic și docil.

Îmbrăcămintea locuitorilor în timpul verei fiind numai cămașea, pantalonii albi și bete nu diferă întru nimic de a altor țărani din această plasă. Îmbrăcămintea de iarnă prezintă o particularitate. Căciulile nu sunt de mițație ca la Georocu-Mare ci de oaie neagră în afară și albă înăuntru. Peptarul de blană de oaie, cojocul, șuba și pantalonii de aba ce-i poartă, toate sunt ornate cu găitan negru și roșu și cu lâniță de diferite colori.

Alimentația. – Posturile. În cursul săptămânei se postește Mercurile și Vinerile. De asemenea postește cele 4 posturi ale anului, în total pe an 189 zile.

În postul Sf. Petre și Sf. Mărie se mănâncă varză, murători, ceapă, fasole, linte etc. În termen mediu, mănâncă pe zi 1 kg. pâine, sau 1 ½ mămăligă.

Alimentația în zile de dulce. Vara mănâncă lapte, ouă, brânză și verdețuri, pește dulce și sărat. Iarna între Crăciun și postul Paștelui, mănâncă carne de porc.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Locuitorii muncesc în timpul verii, cu brațele și vitele, până la 2 ½ hectare pământ cu grâu, porumb și secară, din care poate câștiga până la 100 lei anual. Ocupațiunii accesorii nu au.

Proprietatea solului se compune din: Moșneni vechi, clăcași dela 1864, împrăprietăriți dela 1879 și loturi date la 1897.

Locuințe. – Majoritatea locuitorilor acestei comune, fie că trăesc în casă sau bordei, își au o tindă, o odaie de vatră și o odaie unde dorm și unde păstrează țealele, numită „soba”. În tindă șade câinele, porcu etc. În odaia de vatră unde face focul are deasupra vetrei focului un coș mare, prevăzut pe margini cu o scândură orizontală numită corlată, pe care își păstează în loc de dulap vasele, oalele, lingurile etc. Odaia aceasta, vatra, e cu totul lipsită de curățenie, rar dacă o văruiește de 2 ori pe an. Dela vatră e o deschizătură prin perete în odaia unde șed, unde e o sobă de zid înfundată, focul făcându-se din odaia de vatră. În timpul iernei neavând lemne, se întrebuițează paie. Fumul din acea sobă iese tot în coșul vetrei printr-o altă gaură în zid mai mică.

În „sobă” e un pat sau două de lemn, cu scaunele lor bătute în pământ, căci rar case sunt pardosite. Pe paturi în genere, nu e decât o rogojină și rar și o velință (un țol). Ca mobilă n’au decât o ladă unde își păstrează țealele și la parte din ei o icoană și un scaun. Parte din locuitori păstrează o curățenie relativă, majoritatea vărue odată pe an, la Paști.

În comună sunt 397 locuințe, adică 261 bordeie cu 2 încăperi, 258, cu mai multe încăperi 3. Cubajul obișnuit al unei camere de bordei este 12 m.c. și locuiesc în ia 6 persoane; 7 case de nule lipite cu lut, toate având câte 2 încăperi, cubajul 18 m.c. și locuiesc în ia 6 persoane; 129 case de zid de cărămidă, cu o încăpere 112; cu două încăperi 17, având un cubaj de 16 m.c., și locuind în ia 6 – 8 persoane.

Apa de băut. – Apa de băut se ia din 6 fântâni și din 32 puțuri.

Școlale. – În comuna Bratovoști este o școală tip nou, situată în cătunul Bratovoști. E clădire nouă de zid, are curte și grădini spațioasă. Are o sală de cursuri de 12 m. lungime, 6 m. lățime și 4 m. înălțime, având deci un cubaj de 288 m.c.

Lumina o primește prin trei mari ferești din spre partea de răsărit. Sala aceasta de cursuri este despărțită printr’un antreu de cancelarie și o altă sală de cursuri mai mică. În fine o magazie și latrină.

Biserici, Cimitire. – Comuna Bratovoști are trei biserici.

1. Biserica Adunați, cu hramul Sf. Nicolae, poartă următoarea inscripție, „Cu puterea făcătoarei de vieață Troița s’a zidit această sfântă biserică, tot în locul celei vechi, care înainte a fost de lemn și acum s’a început din temelie, servindu-se cu toate podoabele a cinstului, lăudatului Hiriarih Nicolae, pe osârdia și cheltuiala d-lor fericiților geotormi d-lor Constantin Ghimpa, Chir Nicolae Geotormăneanu, Chir Dumitru Bădosu, mai ajutând și alții, care

cu bani, care cu lucru, cărora veșnică să le fie pomenirea, și începerea acestui lucru în leatul 1838 și s’a sfârșit în leatul 1840 lunie 8, zugrav Stancu Postelnicu Cârcea, Nemuraogi Marin Coșoveanu, Dumitru Popescu, Craiova”.

2. Biserica Geomanu, cu hramul Sf. Nicolae, inscripțiunea veche fiind ștearsă, este înlocuită cu următoarea: Această sfântă biserică cu hramul de Sf. Nicolae, s’a fondat din temelie la anul 1875, s’a reparat de d-lui Barbu Bălcescu, iar la anul 1897, s’a înfrumusețat de d-lui Dumitru Florea Bănuțescu cu mama sea Ana”.

3. Biserica cu hramul Sfinții Voevozi din satul Bratovoști, a cărei inscripție nu s’a putut ceti fiind aproape ștearsă, este începută în anul 1856 și sfințită în anul 1859 Decemvrie 13, este fondată de Gh. Brâncoveanu, cu cheltuiala sa, contribuind locuitorii numai cu transportul materialului. Fondatorul Gh. Brâncoveanu fiind din familia Constantin Brâncoveanu, căruia aparținea moșia Bratovoști pe care a închinat-o monastirei Horezu; a clădit această biserică în amintirea familiei sale. În interiorul bisericii pe zidul dinspre apus, se află zugrăviți Constantin Brâncoveanu și M. Brâncoveanu, care țin biserica în mână și G.Brâncoveanu, iar pe zidul dinspre miazăzi, Gr. Brâncoveanu în uniformă de ofițer, soția sa Zoia Brâncoveanu și alături Sfântul Monah. La sfințirea bisericii a venit în persoană Gr. Brâncoveanu, care a dăruit un policandru, cărțile bisericii, vestmintele și diferite îmbrăcăminte pentru sfințele icoane.

Cimitire de oameni sunt trei. Sunt împrejmuite și așezate la distanță între 200 – 500 metri departe de sate. Pe teritoriul comunei, mai este un loc pentru îngropatul animalelor.

Primăria. – Localul primăriei nu este tocmai în condițiuni bune, este așezat pe partea stângă a șoselei principale, la intrarea în sat. E compus din două camere și un antreu, având fiecare un cubaj de 30 m.c.

Localuri publice și de consumație. – În comuna Bratovoști sunt trei cârciumi, dintre care una în cătunul Bădoși și două în cătunele Bratovoști, toate trei sunt în bune condițiuni ca stare igienică și fac o vânzare anuală între 1500 – 2000 lei.

Industrii insalubre. – Există pe pârâul Georocului-Mare mori pe apă cu vaduri vechi, pomenite așa de locuitori, n’au avut și nu au autorizația Consiliului de igienă. Aceste mori sunt: una a d-lui Andrei Popleanu, alta a d-lui Ion T. Rădulescu și alta a d-lui Florea Marinescu.

Inspecțiuni medicale. – În anul 1900, s’au făcut 12 inspecțiuni medicale; în 1901, 6;

în 1902, 4; în 1903, 8; în 1904, 8; în 1905, 9; în 1906, 5; în 1907, 4; în 1908, 2; în 1909, 35.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	40	16	7	59	20	-
1901	51	1	7	87	15	-
1902	42	5	1	89	19	-
1903	62	13	-	78	6	-
1904	34	30	-	30	4	-
1905	126	3	-	35	7	-
1906	69	4	-	50	17	-
1907	60	4	-	53	-	-
1908	150	9	-	134	6	-
1909	36	13	-	21	8	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei, însă în mod insuficient, iar dela acest timp se aprovizionează prin medicul circumscripției dela depozitul statului din Craiova, astfel că comuna este întotdeauna în

deajuns aprovizionată cu toate medicamentele necesare.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	5	30	-
1901	-	20	-
1902	10	40	-
1903	-	-	-
1904	-	15	-
1905	-	16	-
1906	4	100	-
1907	12	120	-
1908	20	80	-
1909	600	40	-

Epidemii. – În această comună, a bătuit următoarele epidemii: Febră tifoidă dela 8 Decemvrie 1905, până la 10 Mai 1907, cu 36 cazuri dintre care 3 morți ; Scarlatină dela 26 Iulie 1909 până la 1 Octomvrie 1909, cu 14 cazuri, dintre care 1 mort.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 8; Pelagră 20.

BRĂDEȘTI

Plasa administrativă Filiași; Circumscripția medicală Filiași; Medic, Dr. D. Roca; Agent sanitar, T. Dincă ; Moașe, Elena Răduiescu.

Date geografice. – Comună rurală, în S.-E. plășii Filiași, la 22 km. de Craiova și la 13 km. de reședința plășii. Situată pe loc șes, afară de satul Brădeștii din dos, care e despărțit prin un deal numit Valea Rea. Se învecinește la E. cu comuna Adâncata, la S. cu Coțofenii din față, la N. cu com. Tatomireștii și la V. cu com. Braloștița.

Comuna este udată de pârâul Almăjelu și de râul Jiu, în care se varsă Almăjelu. Peste Jiu se află un pod umblător. Comuna se compune din 3 sate: Brădeștii de sus, Brădeștii de jos și Brădeștii din dos.

Date istorice. – De și unii susțin că numele de Brădești, ar proveni dela o cetate romană numită „Abrad”, ale cărei urme se mai văd la Valea Rea, deasupra podului cel mare spre răsărit, este însă mult mai probabil, că numele vine dela vechii proprietari Brădești, cari au posedat și locuit în satul Brădeștii din dos, cum se vede de altfel și în frontispiciul bisericei, zidită de Bivel Vornicu Constantin Bradescu în 1751. Locuitorii din Brădeștii din față s’au așezat la „linie” în 1883, adunându-se mai ales din valea Brădeștilor. În comună se află două cruci, una ridicată la moartea unui general rus în 1672, iar cealaltă în anul 1751, nu se știe cui.

Se zice că din Valea Rea, unde ar fi existat vechea cetate „Velendora”, pleacă un canal subteran, ce duce în Brădeștii din dos. Prin acest canal umblau făcătorii de rele când erau urmăriți de potera de pe timpul lui Mihai Viteazu. În vârful unui deal se află o piatră de 3 metri lung și un metru lată, din înălțimile căreia se spune că potera observa pe făcătorii de rele.

Comuna este traversată de calea ferată și de șoseaua națională Craiova – T. Severin, având stațiuni la Coțofenii din față și Răcari. În comună există și o Bancă populară cu numele de „Abrad”. Capital 45000 lei aproximativ.

Igiena comunei. – Solul acestei regiuni este mai ales argilos și humos, în partea dinspre valea Jiului predomină nisipul.

Eleștee, bălți, băltoace nu sunt.

Străzile. – Afară de șoseaua națională Craiova – Severin, care trece prin mijlocul

acestei comune și care e bine întreținută, celelalte drumuri comunale sunt rău întreținute și în timpuri ploioase foarte greu de străbătut, fiind pline de noroi.

Curțile, în majoritate sunt împrejuite cu uluci sau stobori. Se curăță numai în zilele de sărbători, gunoiul este scos la câmp. În restul zilelor, curțile sunt murdare din cauza vitelor care nu au grajduri.

Curățenia locuințelor. Casele se văruiesc de două ori pe an, la Paști și la Crăciun, de însăși proprietari. Se mătură zilnic, se aerisesc numai vara. Iarna este o murdărie enormă în casa săteanului, căci pe lângă numărul mare de persoane ce locuiesc în cameră, mai țin și diferite animale domestice ca: pui de găină, porcei, pisici, etc.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Iulie 1908, odată cu alipirea comunelor, satul Brădeștii din dos numără 312 b. și 289 f., satul Brădeștii de sus numără 320 b. și 282 f. și Brădeștii de jos numără 377 b. și 380 f. În total comuna numără 1960 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	69	54	-	15
1901	77	33	4	40
1902	76	62	1	13
1903	92	45	1	46
1904	70	55	-	15
1905	85	53	3	29
1906	89	49	1	39
1907	87	53	-	34
1908	76	65	-	11
1909	97	85	2	10

Caracterele populații. – *Tipul etnic:* Locuitorii sunt de statură mijlocie, în majoritate blânzi și slabi, se epuizează înainte de timp, mai ales femeile, puțin muncitori, superstițioși, inculți, fără noțiuni elementare și fataliști.

Îmbrăcămintea bărbaților se compune din căciulă, cămașe, izmene, haină, manta, bete,

chimir, opinci, obiele, ghetе, cisme și cojoc pentru iarnă.

Femeile poartă cârpe de bumbac sau borangic, peșchire, zăvelci, bete, ciorapi și ghetе. Cămășile sunt cusute (brodate cu râuri sau cu flori). La gât poartă salbă de galbini de aur. Femeile în mai tot timpul verii, umblă desculte și iarna la drumuri mai mici. Dintre bărbați foarte puțini umblă desculți.

Obiectele de îmbrăcăminte, până la o vreme, se lucrau numai în casă, dela un timp se cumpără, costă mai ieftin.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– În comună sunt opt proprietari cu 1036 hectare, din care dau locuitorilor 584 hectare spre a-l cultiva pe seama lor, mai mult cu porumb, iar pământul lor de 511 hectare îl cultivă cu diferite cereale, ca: grâu, orz, ovăz și porumb.

Locuințele. – Sunt în majoritate cu două camere, una de dormit și alta numită ogeac pentru gătit mâncare. Odăile de dormit, au un cubaj de 12 – 24 m.c. și adăpostesc dela 3 – 8 persoane în termen mediu.

Apa de băut. – Se ia din 6 fântâni în stare bună, din 11 puțuri, dintre care 3 în stare bună și 8 în stare mediocră, și din 8 ștubele mediocre. Ca ape curgătoare e Jiu.

Școlalele. – Un local de școală de zid, bun, închiriat, are două camere, cu un cubaj una de 174 m.c., alta 152 m.c., frecventată de 136 elevi. În comuna Brădești din dos o școală cu o singură clasă, cu un cubaj de 56 m.c., frecventată de 33 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Două biserici construite din zid, în bună stare, două cimitire îngrădite cu ulucă, la distanță reglementară. Două cimitire de animale îngrădite cu ulucă.

Primăria. – Local bun din zid, cu două încăperi spațioase, luminoase.

Localuri publice și de consumație. Trei localuri de cârciumi în stare submediocră.

Industrii insalubre, nu există în comună.

Inspecții medicale. – Comuna Brădești a fost inspectată în 1902, de 5 ori; în 1903, de 12 ori; în 1904, de 7 ori; în 1905, de 4 ori; în 1906, de 3 ori; în 1907, de 5 ori; în 1908, de 11 ori și în 1909, de 18 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei pentru 20 – 30 lei pe an. Dela 1908

însă, se procură dela depozitul central, filiala Craiova, repartizându-se de medicul circumscripției de câte ori se simte nevoie.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	5	10	1	47	80	-
1902	47	6	-	8	20	-
1903	84	3	-	4	6	-
1904	66	-	4	24	-	-
1905	52	-	1	39	9	8
1906	77	-	5	26	24	7
1907	73	7	-	32	22	-
1908	78	1	-	52	2	-
1909	35	-	-	46	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	14	-	-
1901	-	-	-
1902	3	-	-
1903	24	-	-
1904	4	-	-
1905	10	-	-
1906	16	265	-
1907	20	301	-
1908	10	85	-
1909	54	350	-

Epidemii. – În ultimii 8 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: de Tusă convulsivă în 1902, dela 20 Iulie până la 25 Noemvrie, cu 32 cazuri; de Rugeolă, dela 8 Septemvrie până la 4 Decemvrie 1903, cu 6 cazuri; tot de Rugeolă, dela 23 Ianuarie până la 13 Mai, cu 180 cazuri și 4 morți; tot de Rugeolă, dela 2 Decemvrie 1907 până la 16 Ianuarie 1908, cu 4 cazuri. De Tusă convulsivă, dela 14 Mai până la 22 Octomvrie 1908, cu 40 cazuri și 13 decese; de Febră tifoidă, dela 2 Octomvrie până la 1 Ianuarie 1910, cu 12 cazuri și 2 decese; de Scarlatină, dela 11 August până la Ianuarie 1919, cu 26 cazuri și 7 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, au fost: Sifilis 1 caz; Pelagră 7; Tuberculoză pulmonară 1.

BREASTA

Plasa administrativă Scaești; Circumscripția medicală II-a Breasta; Medic, D-r. C. Groper, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar, Ion Avrămescu, dela 1 Septembrie 1909; Moașe, Măria Gh. Ionescu, dela 1 Noiembrie 1902.

Date geografice. – Comuna Breasta, situată la o distanță de 7 kilometri de Craiova, se învecinește la est cu comuna Cernelele, de care o desparte râul Jiu, la vest cu comunele Pleșoiu și Predești, la nord cu comuna Mihăița și la sud cu comuna Bucovăț. Terenul este accidentat, având următoarele dealuri: Dealul Morenilor, Dealul Obedinul, Dealul Văcarilor și Dealul Crețeștilor. Înălțimea acestor dealuri, variază între 40 și 50 m., fiind acoperite cu iarbă pentru nutrețul vitelor.

Ape curgătoare: Jiul, peste care se află un frumos pod de fier. Pe teritoriul acestei comune, lângă podul Breasta, Jiul primește pe dreapta pârâul Obedinul, care la rândul său se încarcă pe dreapta cu pârâul Brestuica.

Date istorice. – Deși comuna datează de mai bine de un secol, totuși nu putem găsi nici o urmă scrisă sau spusă de înființarea acestei comune. Se zice că, niște turci urmăreau câțiva români și că ajunși la Jiu, românii s'ar fi aruncat în apă să treacă dincolo. Turcii ar fi strigat: bre, stai ! bre, stai ! De aci numele comunei Breasta.

Igiena comunei. – Solul este aproape în total format din pământ vegetal și negru. Subsolul este format din nisipuri.

Elește, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. – Ape stagnante permanente nu sunt în comună. Numai în urma ploilor mari și topirei zăpezilor, sau în urma revărsare a Jiului, se formează bălți cari seacă în timpul verii.

Străzile. Comuna este străbătută de mai multe străzi, din care cele mai principale sunt: strada Iulian Vrăbiescu, str. General Argetoianu, strada Văcăreni și strada Breslei. Aceste străzi sunt aliniate, plantate și așternute cu piatră, dar rău întreținute. Prin comună trece șoseaua județeană Craiova – Corzu, șoseaua județeană Breasta - Cleanov și șoseaua vecinală Obedeni – Argetoiaia. Aceste șosele, deși sunt așternute cu piatră, dar fiind rău întreținute, noroiul este foarte mare în timpurile ploioase.

Celelalte străzi din comună sunt nealiniate, neplantate și neașternute cu piatră. Aceste din urmă străzi devin impracticabile toamna și la începutul primăverii.

Curțile sunt în mare parte curat întreținute, locuitorii obișnuiesc să-și scoată gunoaiile și băligarele din curțile și oboarele lor la intervale scurte. Curțile sunt toate îngrădite cu ulucă. Satele ce compun această comună, fiind situate toate pe dealuri, curțile au o pantă mai mult sau mai puțin mare, așa că apa provenită din ploii sau din topirea zăpezilor, nu poate stagna prin curțile locuitorilor, unde noroiul nu este tocmai mare.

Curățenia locuințelor. Cea mai mare parte din locuințe sunt văruite atât pe dinafară cât și pe dinăuntru și curat întreținute. Locuitorii își văruiesc casele de bunăvoie, de trei ori pe an: la Paști, la Crăciun și la începutul toamnei după ce își adună bucatele depe câmp, iar în timpul epidemiilor, fiind forțați de organele sanitare, toți locuitorii comunei își văruiesc din nou casele.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1908, comuna numără în total 1931 suflete. Cătunul Crovna 41 bărbați și 43 femei; satul Breasta 306 bărbați și 298 femei; satul Crețești 204 bărbați și 258 femei; satul Obedin 171 bărbați și 174 femei; satul Constanța 201 bărbați și 185 femei. În total 973 bărbați și 958 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	69	54	-	15
1901	77	33	4	40
1902	76	62	1	13
1903	92	45	1	46
1904	70	55	-	15
1905	85	53	3	29
1906	89	49	1	39
1907	87	53	-	34
1908	76	65	-	11
1909	97	85	2	10

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Afară de locuitorii autochtoni de origine Daco-Romană, mai există în această comună, un mic

număr de străini: Nemți, Unguri, Italiani, Sârbi, Bulgari și Turci.

Îmbrăcămintea bărbaților în timpul verii constă dintr'o cămașe lungă și albă de pânză de casă, pantaloni largi tot de pânză de casă, o pălărie de paie și încălțați cu opinci sau desculți, iar în timpul iernei poartă nădragi albi de dimie, joc cu mâneci și haină albă de dimie, căciulă și încălțat cu opinci sau cisme.

Femeile poartă vara cămăși, fuste și șorțuri de stambă, legate la cap cu un bariș și deasupra cu un prosop, mai toate desculțe; iarna poartă cămăși de pânză de casă, fuste și bluze de barchet și scurteici, pe cap un bariș și pe deasupra un prosop, încălțate cu opinci sau pantofi.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Pământul fiind de o calitate bună, el se muncește cu ușurință. Uneltele de care se servesc sătenii la munca câmpului, sunt : plugul, sapa, rarița, secera, coasa și furca. Ei se mai servesc de mașini agricole pe care le împrumută dela proprietari. În această comună se cultivă grâu, orz, ovăz, porumb, rapiță, și puțină secară, se mai cultivă viță, fânețe artificiale, varză, sfeclă și diferite zarzavaturi. – Fiecare familie muncește 4 – 5 pogoane și câștigă anual 300 – 400 lei. – Pe lângă munca câmpului și creșterea vitelor, care este ocupațiunea de căpetenie, ei mai au și alte ocupațiuni accesorii. Unii cunosc diferite meșteșuguri, precum: fierăria, tâmplăria, dulgheria și zidăria, alții se ocupă cu transportul cerealelor și lemnului din pădurile învecinate spre Craiova.

Suprafața întregului teritoriu comunal este de 5815 hectare.

Din proprietatea solului, deține d-nul General Argetoianu 3249 hectare pământ arabil, 536 hectare pădure și 25 hectare vie. Pe această moșie sunt mai multe conace frumoase, dintre care două sunt situate pe culmea dealului Crețești, înconjurate de un parc splendid situat pe malul drept al Jiului. În apropierea acestor conace se află o lăptărie model, care deservește orașul Craiova cu lapte în sticle închise și cu unt proaspăt, un atelier de tâmplărie și altul de fierărie, pentru trebuințele moșiei, o moară și mai multe grajduri sistematice pentru prăsilă de cai și de porci.

D-l Ilie Predoi stăpânește 505 hectare pământ arabil și 167 hectare pădure. D-l Inginer Teodor Chivulescu, posedă în satul Obedeni 124 hectare pământ arabil și 210 hectare pădure. Restul de pământ este al altor proprietari mai mici și al locuitorilor din comună.

Locuințe. – În comuna Breasta sunt 455 locuințe, dintre care 201 case de cărămidă (zid); 17 cu o încăpere; 130 cu 2 încăperi; 54 cu mai multe încăperi cu un cubaj de 32,25 m.c.

fiind locuite de 6 persoane; 12 case de lemn, cu 1 încăpere; 81 de lemn cu 2 încăperi, având un cubaj de 27,50 m.c. fiind locuite de 5 persoane; case de nuele 23 cu 1 încăpere; 138 cu 2 încăperi, având un cubaj de 27,30 m.c., fiind locuite de 6 persoane.

Apa de băut. – Locuitorii comunei iau apă de băut și diferite trebuințe din 8 fântâni sau cișmele bune, 3 mediocre, și 3 în stare rea; din 10 puțuri bune, 8 mediocre și 3 în stare rea; pentru adăpatul vitelor și altele, din râul Jiu, pâraul Brestuica, pâraul Obedinul.

Școala. – Un local de construcție modestă, clădit de comună în anul 1890. Are o clasă în lungime de 6,90 m; lățime 6 m; înalt 3.70 m, frecventată de 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 3 biserici din care funcționează numai cea din satul Crețești, cu hramul Sf-ta Măria, fondată la 1784 de Marița Bengeasca Stolniceasa. Biserica este o clădire modestă, reparată în anul 1908 de d-l General Argetoianu, este pardosită cu cărămidă, cu ușile și ferestrele mici. Celelalte 2 biserici sunt ruinate. – Cea din satul Obedeni, nu se știe când și de cine este făcută, iar mănăstirea din satul Crețești se crede a fi făcută de haiduci. Cimitire umane sunt 3: unul în satul Breasta în condițiuni bune, altul în satul Obedeni care nu e în bune condițiuni și unul în satul Constanța, la distanța reglementară și împrejmuit cu mărcini. Cimitire de animale este unul, împrejmuit cu șanț.

Primăria este instalată într'un local propriu clădit la 1891 și se compune din trei camere, din care cea mai mare servește ca sală de ședințe, una de cancelarie și a 3-a este ocupată de arhiva primăriei.

Infirmeria este permanentă și instalată într'un local închiriat, alături de locuința medicului de circumscripție. Ea se compune din 3 camere, din care 2 pentru bolnavi și una servește de cancelarie. În fața infirmeriei se află o curte spațioasă, plantată cu salcâmi. Latrina e făcută din scânduri în mod primitiv și așezată în dosul infirmeriei. Zestrea infirmeriei este completă.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 4 cârciumi: 2 în satul Breasta, una în satul Constanța și una în satul Obedeni. În cursul anului 1909, s'a luat probe de băuturi numai dela 2 debitanți din satul Breasta. Rezultatul analizei n'a sosit până în prezent.

Industria insalubre. – O moară cu vapori în valoare de 85000 de lei, a d-lui General Argetoianu, în stare igienică bună; întrebuințează 4 lucrători plătiți cu 25 – 50 lei lunar, locuiesc la moară, mănâncă dela proprietar; moara aduce un venit de 6000 - 8000 lei anual.

O brutărie în valoare de 4000 lei a d-lui Ion Costea, în stare igienică mediocră; întrebuințează 1 lucrător plătit cu 60 lei lunar, locuște la brutărie, mâncare procurată de stăpân, aduce venit anual 1500 - 2000 lei. O măcelărie a d-lui Constantin Nițulescu; instalată cu aprobare a Cons. de igienă No. 533, întrebuințează un lucrător plătit cu 20 lei lunar, locuind în familie, procură mâncare dela stăpân; măcelăria are venit 500 lei anual. O măcelărie a d-lui Radu Marinescu, aprobat instalația cu autorizația Cons. de igienă No. 525 întrebuințează un lucrător plătit cu 15 lei lunar, locuște în familie, mâncare are dela stăpân, măcelăria are venit anual 400 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	5	10	1	47	80	-
1902	47	6	-	8	20	-
1903	84	3	-	4	6	-
1904	66	-	4	24	-	-
1905	52	-	1	39	9	8
1906	77	-	5	26	24	7
1907	73	7	-	32	22	-
1908	78	1	-	52	2	-
1909	35	-	-	46	-	-

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în 1900, de 12 ori; în 1901, de 11 ori; în 1902, de 6 ori; în 1903, de 12 ori; în 1904, de 13 ori; în 1905, de 6 ori; în 1906, de 7 ori; în

1907 de 6 ori; în 1908, de 8 ori; și în 1809 de 17 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	14	-	-
1901	-	-	-
1902	3	-	-
1903	24	-	-
1904	4	-	-
1905	10	-	-
1906	16	265	-
1907	20	301	-
1908	10	85	-
1909	54	350	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de primărie din fondurile comunei, dela această dată procură de d-l medic al circumscripției respective prin d-nul medic primar dela depozitul de medicamente Craiova.

Epidemii. – Comuna a fost bătuită în ultimii 10 ani, de următoarele epidemii: 1904 Pojar, 63 zile, 70 de cazuri; 1906 Febră Tifoidă, 29 zile, 5 cazuri; 1907 Febră Tifoidă, 83 zile, 3 cazuri; 1909 Tusa convulsivă, 30 zile, 2 cazuri; Febră tifoidă, 129 zile, 9 cazuri, un deces; Scarlatină, 48 zile, 5 cazuri, un deces; Gastroenterită, 26 zile, 12 cazuri, un deces; Peritonită, 26 zile, 10 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 85 cazuri; Tuberculoză 8 cazuri; Sifilis 8 cazuri; Pelagră 31 cazuri; Conjunctivită granuloasă 3 cazuri.

BUCOVĂȚ

Plasa administrativă, Balta - Verde; circumscriptie medicală, Breasta, medic D-r C. Groper, dela 1 Decembrie 1909.
Agent sanitar Al. Caracaleanu, dela 15 Decembrie 1909. Moașe Julieta Constantinescu, dela 1 Ianuarie 1908.

Date geografice. – Comuna Bucovăț, la 4 km. de Craiova, este așezată pe dealul Bucovățului și Valea Albă, în care se găsesc urmele unei cetăți romane. Se învecinește la nord cu comunele Cernelele și Craiova, la sud cu comuna Vârvoru, la vest cu comuna Terpezița și la est cu comuna Balta - Verde. Comuna are următoarele dealuri: Bucovățul, Cosacul, acoperite cu pășune și cu o înălțime de 50 m., apoi dealul Palilula, înalt de 40 m., acoperit cu vii și păduri. Comuna este udată la est de râul Jiu, peste care se află un pod de lemn, ce aduce județului un venit de 16000 lei anual, pâraul Palilula, pâraul Valea - Albă, pâraul Drăcsuiul și pâraul Sărbătoarea. Suprafața comunei este de 6363 pogoane, din care 5045 arabile, 700 pogoane pădure, 520 pogoane izlaz și 100 pogoane fâneată.

Date istorice. – Numirea de Bucovăț se trage dela numele „Buhaiu”, se zice că odată în vremurile vechi, au fost păduri multe prin împrejurimi. După alți numele ar veni dela un vestit tâlhar Bucov – hoțu.

În cătunul Mofleni, unde se află o mănăstire foarte veche, se vede scris pe frontispiciul ei că este zidită la anul 1170, de către Pârnu și fiul său Ștefan, mari boeri ai Olteniei, numiți bani, astăzi se vede numai jumătate, restul de jumătate a căzut în apa Jiului. Între apus și mieznoapte distanță un kilometru în mijlocul pădurei Bucovățu, se văd niște ridicături de pământ, un fel de movile, săpându-se se văd cărămizi multe, pare că ar fi locuit cineva vre-o dată acolo. (Jidovii spun legenda).

Se zice că comuna Bucovăț datează din anul 1827, când a fost înființată de familiile Cuțulești, Pegeni și Pandurești.

În comuna Bucovăț, se află zidită mănăstirea Bucovățul, este situată la 4 kilometri de Craiova, pe malul Jiului, puțin mai jos de vărsarea pâraului Sărbătoarea, Leamna în Jiu. Este una din cele mai vechi și mai avute mănăstiri din țară. Această mănăstire s'a zidit de jupan Ștefan Cluceru, de fiul său jupan Pârnu Clucerul, de Archimandritul Cristantie și

Serdarul Băluță Băicoianu, în zilele Măriei sale Alexandru Vodă, fiul lui Mircea Vodă, în anul 1573. Cu toate acestea, se găsesc danii făcute mănăstirii la 1568, de Petre Vodă Șchiopu și în zilele lui Radu Vodă. La 1495, jupâneasa Dobra dăruiește mănăstirii jumătate din satul Zmărdășești, ceea ce dovedește că mănăstirea există din vechime și că Ștefan Cluceru și fiul său Pătru, au rezidit-o numai.

Clucerul Ștefan a înzestrat mănăstirea cu satele Bucovăț, Cornățelul, Săcuiu, Olcănești și cu cealaltă jumătate din satul Zmărdășești. La 1609, mănăstirea a fost înzestrată de Banul Arcnega cu moșiile Drăgoaia, Gabrova, Maraeșul, Bărbești, Mușetești, Zalușești și Balomirești. Astăzi n'a mai rămas din mănăstire decât biserica zidită de cărămidă netencuită. Surupădu-se malul Jiului a căzut și cloponița. Mănăstirea a fost reînțemeiată de călugării greci, prin Crisant Horezianu, sub numele de Bucovățul nou, pe celălalt mal al Jiului, la loc mai adăpostit, iar biserica cea veche a fost reparată cu cheltueala unui țaran anume Sandu. Arhitectura ei este de un stil minunat, temelia până la soclu este zidită cu cărămidă rămasă, toată din ruinele unei cetăți alătura cu dânsa de unde mai scot și azi locuitorii asemenea cărămidă. Astăzi în casele mănăstirii este instalat un penitenciar.

Igiena comunei. – Solul și subsolul. Trei părți din suprafața solului sunt formate din pământ mare și negru, iar o parte formată din nisipuri. Subsolul este nisipos.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Apa stagnate. În partea Ocolului Silvic Leamna, sunt eleștee, ce conțin diferiți pești. Aceste eleștee aparțin Statului. În Leamna de sus se găsește o baltă formată din izvoare, numită balta podului Băran, care nu seacă nici odată. În urma ploilor mari sau în urma topirei zăpezilor, se formează și alte bălți, dar acestea din urmă seacă în lunile secetoase.

Străzile principale din această comună sunt: Strada Iulian C. Vrăbiescu și str. Sft. Nicolae, în satul Mofleni, str. Cosacu, str. Valea Albă, str. Drăcsinu și str. Dealul Perilor, în satul Bucovățu

str. Slaova și str. Cârlikei, în satul Cârlikei, str. Bucovăț – Palilula și str. Stoican, în satul Palilula, str. Bucovăț – Leamna de jos, în satul Leamna de jos, str. Leamna de sus și str. Bâran, în satul Leamna de sus, str. Sărbătoarea, str. Codîtoiu și str. Piscu, în satul Sărbătoarea. Aceste străzi sunt toate aliniate, plantate și cea mai mare parte din ele, așternute cu piatră. Prin comună trece șoseaua județeană Craiova – Cetate și calea comunală spre comunele Podari și Predești.

Curțile sunt toate îngărdite cu ulucă sau stobori și curat întreținute, unele curți sunt așternute cu nisip. Locuitorii obișnuiesc primăvara, vara și chiar toamna să scoată gunoarele și bălegarele la intervale scurte din curțile și oboarele lor. Iarna gunoarele și bălegarele se adună într'un loc situat în fundul curții.

Curățenia locuitorilor. Locuințele au mai toate, ferestre mobile, sunt însă și case cu ferestre fixe, lipsite de aer și lumină, dar aceste din urmă sunt puține la număr. În general casele sunt curat întreținute, văruite pe din afară și pe dinăuntru. Văruirea caselor se efectuează de bărbați la Paști, la Crăciun și la începutul toamnei. Siliți de împrejurări, precum în timpuri de epidemie, văruirea caselor se operează mai des.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1 Ianuarie 1910, satul Bucovățul, numără 292 bărbați și 282 femei; satul Mofleni, 273 bărbați și 255 femei; Leamna de sus, 227 bărbați și 197 femei; satul Leamna de jos, 98 bărbați și 93 femei; satul Sărbătoarea, 402 bărbați și 367 femei; satul Cârlikei, 245 bărbați și 236 femei; satul Palilula, 448 bărbați și 387 femei. În total comuna Bucovăț, numără 3802 suflete, adică 1985 bărbați și 1817 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	138	113	-	25
1901	129	139	-	10
1902	121	103	3	18
1903	155	91	3	64
1904	127	93	4	34
1905	162	111	4	51
1906	156	89	3	67
1907	165	95	3	70
1908	168	103	9	65
1909	186	189	5	47

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii sunt toți de origine daco - romană, afară de câteva tipuri slave, bulgari și sârbi.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă vara pălării de paie, cămăși și pantaloni largi de pânză de casă, desculți sau încălțați cu opinci, iarna poartă căciulă, nădragi albi de dimie, cojoace cu mâneci și haine lungi albe de dimie, încălțați cu opinci și cisme. Cei din satul Mofleni au adoptat în mare parte portul orașenilor.

Femeile poartă vara cămăși albe de pânză de casă, fuste și șorțuri de stampe legate la cap cu un prosop, desculțe sau încălțate cu opinci, iarna poartă fuste și bluze de barchet, scurteici, legate la cap cu un prosop și încălțate cu opince sau pantofi.

Munca săteanului. – Proprietatea solului. – Aci munca câmpului este mai dificilă din cauza terenului care este accidentat. Uneltele întrebuițate la muncă sunt cele obișnuite, precum plugul, sapa, rarița, seceră, coasa și furca. Mai rar se întrebuițează mașini agricole ca: treerătoare, semănătoare, vânturătoare și secerătoare, pe care le împrumută dela proprietar. În comună se cultivă grâu, porumb, orz, ovăz, seceră și puțin nutreț artificial, se mai cultivă via, zarzavaturi, iar pe locurile nisipoase se cultivă pepeni și lubenițe. Fiecare cap de familie muncește între 5 și 10 pogoane, și câștigă anual din această muncă între 400 și 600 lei. Afară de agricultură, creșterea vitelor și a păsărilor, locuitorii mai au și alte ocupațiuni accesorii. Unii cunosc diferite meșteșuguri ca: zidăria, dulgheria, fierăria, croitoria și cismăria. Mulți din ei se îndeletnicesc cu fabricarea cărămizilor și sunt ocupați în fabrica de cărămidă a d-lui Titu Andreescu, cei din satul Mofleni sunt mai toți lăptari și desfac laptele, untul și brânza, pe piețele Craiovei. Unii se ocupă cu extragerea pietrișului din albia Jiului, iar alți sunt chirigii și transportă cu carele spre Craiova, cărămidă, lemne, cereale, nisip, pietre și altele.

Din proprietatea solului deține, d-l Iulian C. Vrăbiescu, 275 hectare arabile 22,50 hectare fâneață, 10 hectare izlaz, și 50 hectare pădure. D-l Nae C. Vrăbiescu deține 266 hectare arabile, 22,50 hectare fâneață, 8 hectare izlaz și 50 hectare pădure.

Moșia statului arendată d-lui N. Staicu, se compune din 5 hectare arabile, 2,50 hectare fâneață și 45 hectare izlaz. Statul mai are în această comună 1000 hectare pădure compusă din stejar, cer gorun și gârniță. Moșia statului din Mofleni, se compune din 266 hectare arabile, și 65 hectare pădure pe ambele părți ale șoselei județene Craiova – Bucovăț. Această pădure este populată cu stejari, ceri, arțari, și frasini.

Restul terenului arabil este al locuitorilor cari mai au 32,50 hectare fâneață și 4,50 hectare vie.

Locuințele. – În comună sunt 802 locuințe adică: 10 bordeie dintre care 3 cu 1 încăpere și 7 cu 2 încăperi, având un cubaj de 26,35 m.c. și locuind până la 5 persoane; 92 case de nulele lipite cu lut, dintre care 17 cu 1 încăpere, 75 cu 2 încăperi, având cubajul de 28,50 m.c. și locuind până la 4 persoane; 58 case de lemn dintre care 6 cu 1 încăpere; 50 cu 2 încăperi și 2 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 28,75 mc. și locuind până la 6 persoane; 642 case de zid, dintre care 561 cu 2 încăperi și 81 cu mai multe încăperi, cu cubajul de 32,50 m.c. și locuind până la 6 persoane într'o locuință.

Școlile. – Școala din satul Bucovăț este instalată într'un local propriu construit în anul 1864. Astăzi este aproape în ruină, are o singură clasă, cu un cubaj de 135 m. c. și e frecventată de 70 elevi.

Școala din satul Mofleni este instalată într'un local închiriat cu o singură clasă, cu cubaj de 78,51 m.c. și e frecventată de 52 elevi.

Școala din satul Palilula este instalată într'un local închiriat, impropriu pentru școală, are o singură clasă cu un cubaj de 50,62 m.c., și e frecventată de 42 elevi. Școala din satul Leamna-de-sus, asemenea instalată într'un local închiriat, are o clasă cu un cubaj de 63 m.c., și e frecventată de 40 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** - În comună este o biserică și o mănăstire. Biserica cu hramul la Mucenica Darvara, se află în satul Palilula și este de zid. Anul fondării este 1864.

Cimitire de oameni, sunt șapte: unul în satul Palilula, unul în Bucovăț, unul în Cârligei, unul în Mofleni, unul în Leamna-de-sus, unul în Leamna-de-jos și unul în Sărbătoarea. Cimitirele sunt toate îngrădite cu ulucă și la distanța reglementară. Pentru animale nu există cimitir.

Primăria. – Local propriu. Primăria s'a clădit în anul 1899, din fondurile comunei. Localul se compune din 4 camere, dintre care cea mai mare servește ca sală de ședințe; una servește de cancelarie, alta este ocupată de percepție, și a patra cameră, servește corpului de gardă.

Infirmeria. – este permanentă și instalată într'un local închiriat dela locuitorul Ion Nicola. Se compune din 2 camere și o bucătărie.

Localuri publice și de consumație. – În comună sunt 3 cârciumi. Probe de băuturi s'a luat în cursul anului 1909.

Industria insalubre. – În comună este o fabrică de cărămidă, în valoare de 1.000.000, proprietatea d-lui Petre Andreescu și fii, într'o stare igienică bună; întrebuințează 100 – 200 lucrători plătiți cu câte 1,50 până la 4 lei pe zi, aduce un venit anual de 60.000 - 80.000 lei

anual; tot aci mai este și abatorul Primăriei Urbei Craiova, ținut într'o stare pecăt posibil de bună, când în schimbul unui canal de scurgere a necurătenilor ai unui șanț veșnic împodmolt din lipsă de pantă.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	25	42	23	12	5	7
1901	76	2	16	8	11	7
1902	170	1	2	24	7	6
1903	110	19	16	13	1	3
1904	83	8	13	13	4	19
1905	97	30	10	9	1	6
1906	130	6	8	-	-	5
1907	59	1	6	62	1	8
1908	64	2	-	28	6	-
1909	147	33	2	152	39	28

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'a făcut 15 inspecții medicale; în 1901, 12; în 1902, 5; în 1903, 6; în 1904, 8; în 1905, 4; în 1906, 9; în 1907, 5; în 1908, 6; în 1909, 16.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	38	-	-
1901	79	-	-
1902	13	-	3
1903	21	-	60
1904	16	-	79
1905	32	89	109
1906	45	121	105
1907	68	142	91
1908	30	57	109
1909	32	230	127

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună, din fondurile comunale și se țineau la primărie; dela această dată, medicamentele se procură de către d-l medic respectiv dela depozitul de medicamente al Statului, filiala Craiova.

Epidemii. – Această comună a fost bătuită de următoarele boale molipsitoare (epidemii):

În 1902 Pojar, care a durat 120 zile, cu 10 cazuri; în 1904, Pojar care a durat 55 zile, 82 cazuri, dintre care 3 morți; în 1906, Pojar care a durat 62 zile, cu 4 cazuri; în 1909, Scarlatină care a durat 136 zile cu 32 cazuri, dintre care 5 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Sifilis 1; Pelagră 40.

BULZEȘTI

Plasa administrativă Amărăști. Circ. Medicală Simnic. Medic. Doctor C-tin Trangopol, dela Maiu 1909. Agent sanitar Cojocariu din 1902.

Date geografice. – Comuna e așezată în aproape toată întinderea ei pe un deal, înclinată spre răsărit, și numai o mică parte, cea despre sud e așezată mai pe șes. Spre apusul comunei, continuarea dealului pe care e așezată, e în mare parte râpos și gol, altă dată însă acoperit cu vii și livezi de pruni. Sus, pe culme, dealul e acoperit de păduri care se continuă cu acele al comunei Murgași.

Spre răsărit e o vale, inundabilă, în timpurile ploioase, prin ea curge pârâul ce vine despre Prejoi și munte. La nord se continuă cu satul Prejoi, iar la sud aproape se înfundă în un mare deal care trece pe șoseaua spre Craiova. Stuațiunea satului, privit de departe, de pe dealul din fața sa, e pitorească.

Comuna se compune din 5 sate: Bulzești, Gura Racului, Mătăsoaia, Năstăsești și Seculești.

Distanța de Șimnic, reședința medicală, 25 kilometri.

Date istorice. – Comuna Bulzești e de veche formație. În timpuri depărtate locuitorii ereau așezați prin locuri adăpostite, făcând bordee prin pădurile de care și astăzi e aproape înconjurată comuna. Primul proprietar, ar fi fost un căpitan care murind a lăsat proprietatea soției sale căpităneasa. După spusele bătrânilor, el punea să dărâme coșurile bordeelor, spunând locuitorilor să se tragă la linie la șoseaua Craiova – Râmnicu - Vâlcea și Prejoi - Munte și să se îmbulzească la un loc, să numai stea răspândiți. De aci, numele Bulzești. Pământul s'a împărțit în loturi, fiecărui locuitor la șosea, fapt ce a contribuit ca satul să se întindă pe o lungime de peste 8 km., căci aproape nu se găsesc două case una lângă alta, ci toate pe lungul șoselei. Cam vreo 80 ani în urmă, moșia a fost a unor călugări care au dato Sadovei, fapt pentru care mai mulți locuitori au dat foc mănăstirii ce a ars cu călugări cu tot. Se zice că atunci călugării au blestemat pe oamenii ce vor mai fi pe acele locuri să se facă moroi, credință care prezintă și azi.

Igiena comunei. – Pământul argilos, cleios, greu permeabil în o grosă pătură de peste 1 metru.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. În timpurile ploioase, se formează în valea satului o baltă care seacă.

Străzile. O singură stradă rău întreținută, șerpuitoare, dupe locul pe care a trebuit să se formeze și dupe obstacole ce le-a întâmpinat.

Curțile, relative curate, când nu sunt ploii, altfel pământul se desfundă adânc și amestecat cu bălegar.

Curățenia locuințelor. Casele se spoesc de 2 – 3 ori pe an. Se mătură rar.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în 1904. Satul Mătăsoaia numără 28 b. și 23 f., satul Năstăsești 42 b. și 57 f., Gura Racului 143 b. și 132, f., Seculești 358 b. 393 f, Bulzești 303 b. 276 f. În total, comuna numără 1757 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	53	33	-	20
1901	62	40	-	22
1902	72	47	-	25
1903	61	49	-	12
1904	63	78	-	15
1905	66	43	-	23
1906	57	42	-	15
1907	56	55	1	1
1908	59	33	1	26
1909	71	36	2	37

Caracterele populații. – *Tipul etnic:* Daco-Roman.

Îmbrăcămintea. Femeile păstrează portul național, confecționat de ele, bărbații însă în majoritate cu portul de oraș, fiindcă $\frac{3}{4}$ pleacă prin orașe făcând precupeție.

Munca Săteanului. – **Proprietatea solului.** – Puțini bărbați rămân în sat vara, cea mai mare parte foarte, pleacă la precupeție prin orașe, unde câștigă din Aprilie până în

Octombrie, între 350 - 600 lei. Restul timpului stau în sat neocupați. Munca câmpului o fac mai mult femeile și pe o scară puțin întinsă, pământul nefiind propriu cultivei din cauza terenurilor accidentate. Sunt multe fânețe și puține pomarii. Ocupații accesorii: cărăușia de lemne la oraș, iarna câștigând 4 – 6 lei pe zi, din când în când. Un singur proprietar cu vre-o 400 pogoane. 450 proprietari mici posedând între 1 – 15 pogoane.

Locuințe. – În comună sunt 485 case de lemn cu mai multe încăperi, locuite de 2 - 6 persoane în mediu, 6 locuințe zid cu câte două încăperi, locuite de 3 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia de locuitori din fântâni în stare mediocră și din 45 puțuri tot în stare mediocră. Apă curgătoare este Gemărtăului.

Școala construită din cărămidă, având o singură clasă cu un cubaj de 180 mc., frecventată de 101 elevi.

Biserici - Cimitire. - Trei biserici, din care două bune, funcționează, una e închisă, în ruină.

Trei cimitire, depărtate mai mult de 200 metri de comună, sunt împrejmuite.

E destinat un loc pentru cimitir de vite, dar nu se utilizează.

Primăria compusă din 2 camere, construcție veche, neigienică, local închiriat de comună.

Localuri publice și de consumație. Două cârciume, una în stare mai bună compusă din 2 camere, alta în stare rea.

Industria insalubre. – O singură moară a d-lor Gh. Ștefănescu și I. Popescu, în valoare de 19.000 lei, întrebuințează un focar și un mecanic plătit cu 60 lei lunar, iar focarul cu 20 lei lunar, stau în localul moarei. Moara are un venit de 2000 lei.

Inspecții medicale. – Comuna Bulzești a fost inspectată în 1900, de 9 ori; în 1901, de 5 ori; în 1902, de 3 ori; în 1903, de 5 ori; în 1904, de 5 ori; în 1905, de 5 ori; în 1906, de 3 ori; în 1907, de 2 ori; în 1908, de 6 ori; în 1909, de 15 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile

comunei de 20 – 30 lei anual. Azi se aprovizionează în abondență de la depozitul central, filiala Craiova, de d-l medic al circumscripției.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	41	4	1	28	6	4
1902	81	1		29	1	
1903	15	5		37	3	
1904	36	5		16	2	
1905	39	-		37	22	
1906	66	20	1	23	28	1
1907	34	4	2	54	16	9
1908	50	6	7	34	7	10
1909	38	25		39	12	20

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	61	212	
1901	-	346	
1902	7	155	
1903	-	185	
1904	-	46	
1905	8	102	
1906	-	55	
1907	-	44	
1908	96	101	
1909	76	159	

Epidemii. – În cursul celor 5 ani din urmă, comuna a fost bătută de următoarele epidemii: Rujeolă de la 29 Decembrie 1904, până la 1 Februarie 1905 cu 75 cazuri și 4 decese; Scarlatină de la 27 Ianuarie 1909, până la 16 August 1909, cu 7 cazuri; Tusă convulsivă de la 13 Octombrie cu 23 cazuri și 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 14 cazuri; Tuberculoză, 4 cazuri; Pelagră, 19 cazuri; Conjunctivită - granuloasă 1 caz.

CALOPĂR

Plasa administrativă Șegarcea. Circ. medicală X-a Șegarcea. Medic D-r N. Roteanu, dela 4 Noembrie 1909.
Agent sanitar Bencea Dionisie, dela Iunie 1909. Moașe Maria Vasiliu, dela Octombrie 1904.

Date geografice. – Comuna Calopăr este situată la sud de capitala județului, cam după o treime din distanță dintre Craiova și Dunăre și aproape de malul stâng al Jiului.

Face parte din plasa Șegarcea, atât administrativă cât și medicală.

Comuna Calopăr este compusă din 5 sate și anume: Calopărul, Dâlga, Sălcuța, Panaghia și Bâzdana. Se mărginește la nord cu satele Livezi și Glodu, care țin de comuna Balta-Verde; la sud cu comunele Șegarcea și Foișoru; la est cu râul Jiul și cu comuna Foișorul; iar la vest cu comuna Lipovu și cătunul Bodoveanu, care țin de comuna Întorsura.

Este în apropiere de calea ferată Craiova – Calafat, care trece prin satele Sălcuța și Panaghia, unde are și o haltă numită Sălcuța. Șoseaua județeană Craiova – Bistreț trece în apropiere (ca 2 km.) de vatra satului Calopăr și pentru înlesnirea comunicației s'a făcut o singură șosea comunală, care pleacă din centrul comunei și merge până la șoseaua județeană.

În comuna Calopăr, sunt următoarele ape: două pârâiașe mici, numite unul Dâlga, care iese din isvor, în satul cu acelaș nume și se varsă în apele Jiului și pârâul Țiței, care izvorăște din fântâna Țiței și care, având un debit foarte mic, adesea apele sale nu ajung la Jiu, ci se pierd în pământ, mai cu seamă în timp secetos. Mai este o baltă numită Lacul Mare, în satul Dâlga și două bălți mai mici numite lacul Bicanului și lacul Vițelului și care sunt în satul Panaghia. Apa cea mai importantă este râul Jiul, care trece prin marginea de est a comunei.

Date istorice. – Cam pe la anul 1804, pe locul unde este astăzi comuna Calopăr, era un singur proprietar grec, care zicea că localitatea este proprietatea (moșia) lui. Pe proprietar îl chema Serdariu. Nu se poate ști dacă acesta era pronumele lui, sau era numai titlu. Pe aceea proprietate nu erau decât vre-o 10 familii, care locuiau în bordeie ascunse în păduri de frica Turcilor. După câțiva timp Serdaru, voind a face sat pe proprietatea sa, a mers la schitul Șegarcea, unde învoindu-se cu călugării, a luat de acolo vre-o 10 familii și la acestea, precum

și la acelea pe care le avea deja în pădure, le-a făcut bordeie și le a dat pământ pentru muncă. Astfel a fost înființat satul Calopăr de astăzi. Locuitorii de atunci din Calopăr, au muncit învoindu-se cu proprietarul lor Serdariu, până la 1864, când Domnitorul Țărei a luat moșia lui Serdariu și a împroprietărit cu ea optzeci și șase de locuitori.

În acest timp locuitorii se ocupau mult cu creșterea vitelor, având fânețuri în belșug, cultivau grâu și porumb, însă în mică cantitate. Cu timpul, treptat, locuitorii comunei s'au înmulțumit și astăzi comuna Calopăr are 5 sate mari cu o populație totală de 2491 suflete.

Igiena comunei. – Solul și subsolul, Solul variază în compoziție, în general este argilos-nisipos, este destul de fertil.

Subsolul are aceleași caractere, fiind puțin mai sărac în substanțe minerale.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Ape stagnante sunt următoarele: *Lacul Mare*, în satul Dâlga, *Lacul Bicanului* și al *Vițelului*, (ambele) în satul Panaghia. Aceste lacuri nu sunt decât niște băltoace, care vara seacă aproape cu totul. Sunt departe de casele locuitorilor, totuș pe ele se dezvoltă destui țânțari și ar fi de dorit ca să fie secate și astupate cu totul. Astfel de bălți nu sunt în afară de cât câteva mici.

Străzile în mai toate satele comunei sunt drepte. În cătunul Calopăr sunt mai neregulate. Au puțină plantații pe margini.

Toate sunt neîmpietruite, făcând comunicația grea în timpul ploios. Cele mai însemnate se curăță rar la sărbători din îndemnul autorităților.

Curțile sunt îngrădite, cele mai multe cu pari și nuele, precum și cu scânduri groase ferestruite neregulat de locuitori, din lemnele pe care le cumpără din pădurile apropiate. La locuitorii mai cu dare de mână sunt îngrădite și cu scânduri de brad.

Curțile dela pavilioanele Domeniului Coroanei, precum și parcurile sunt îngrădite cu sârmă zincată. Locuitorii curăță de obicei curțile și chiar strada de dinaintea curții în ajunul sărbătorilor mari, vara.

Curățenia locuitorilor. Văruirea caselor se face de obicei înainte de sărbătorile Paștelui și Crăciunului.

În timp de epidemii se văruiesc din îndemnul autorităților sanitare și concursul autorității comunale. La casele de zid mai ales, este pardoseala de scânduri dar celelalte în majoritate sunt pardosite cu pământ, ținute într-o stare rea de curățenie.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909: cătunul Calopăr numără 345 bărbați și 338 femei; Panaghia 308 bărbați și 268 femei; Sălcuța 249 bărbați și 197 femei; Bâzdana 108 bărbați și 98 femei; Dâlga 287 bărbați și 297 femei; adică în total 1297 bărbați și 1194 femei, 2491 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	86	60	1	26
1901	101	72	-	29
1902	91	84	-	7
1903	106	63	1	43
1904	110	71	-	39
1905	128	63	2	65
1906	136	74	2	60
1907	117	64	3	53
1908	130	131	9	1
1909	125	109	2	16

Locuințe. – Sunt în total 415 locuințe și anume: 13 bordeie, dintre care 5 cu o încăpere, 6 cu 2 încăperi și 2 cu mai multe încăperi; 247 case de pământ băut, dintre care 14 cu o încăpere, 123 cu 2 încăperi și 110 cu mai multe încăperi; 155 case de zid, dintre care 1 cu o încăpere, 104 cu 2 încăperi și 50 cu mai multe încăperi.

Apa de băut. – Locuitorii comunei Calopărului întrebuințează apă pentru băut, adăpatul vitelor și diferite aplicațiuni industriale, din 6 fântâni bune, 2 mediocre și una rea, din 10 puțuri bune, 4 mediocre și 2 rele.

Școala. – În comună sunt 2 școli: școala din satul de reședință, clădire în bune condițiuni, cu o clasă, are un cubaj de 240 m.c. și e frecventată de 88 de elevi.

Cea din cătunul Panaghia, clădire nouă, în bune condițiuni, cu o clasă, având un cubaj de 450 m.c. și e frecventată de 65 de elevi.

Biserici.-Cimitire. – Două biserici, patru cimitire pentru oameni, un cimitir pentru animale.

Toate cimitirele sunt împrejmuite cu plantații și șanț și au distanța reglementară de raza comunei.

Primăria. – Local situat în centrul comunei și relativ bun; clădirea este de zid, având un antreu și 2 camere mari pentru cancelarie și telefon.

Infirmeria. – O casă închiriată. Are 3 camere și o sală cu geamlăc. Nu îndeplinește condițiunile igienice necesare. Este situată pe o stradă neîmpietruită, departe de primărie ca la 200 metri distanță.

Pe timp ploios se merge foarte greu până la infirmerie.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 2 cârciumi în care se vinde tot felul de băuturi spirtoase, precum și articole de băcănie.

În afară de acestea, mai sunt 3 cârciumi care vând numai vin și articole de băcănie. Localurile pentru aceste cârciumi, sunt relativ mulțumitoare.

Industria insalubre, nu sunt.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	30	2	-	42	12	-
1901	34	3	2	41	10	-
1902	31	5	-	48	16	-
1903	29	1	-	39	8	3
1904	42	6	3	46	15	-
1905	27	-	-	31	13	5
1906	30	8	2	29	18	-
1907	39	2	-	32	20	-
1908	42	1	-	33	16	-
1909	35	6	-	35	21	-

Inspecții medicale. – Au fost 19 inspecții medicale în anul 1909.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din comerț, plătindu-se din fondul comunei câte 30 – 40 lei anual; dela această dată se procură dela depozitul de medicamente Craiova de d-l medic respectiv, ori de câte ori e nevoie.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	6	-	-
1903	12	17	-
1904	5	-	-
1905	7	31	-
1906	18	62	-
1907	70	123	-
1908	118	315	42
1909	-	-	-

Epidemii. – Comuna a fost bântuită în ultimii trei ani de următoarele epidemii:

1907, Febră tifoidă, dela 20 August la 1 Oct., 7 cazuri cu 3 decese; 1908, Dizenterie, dela 28 Iunie la 16 N-vrie, 38 cazuri cu 6 decese; 1908, Febră tifoidă, 29 August la 1 D-vrie, 76 cazuri cu 8 decese; Dizenterii dela 18 Iulie la 4 August 1909, 9 cazuri cu 1 deces;

Scarlatină, 4 Sept. – 1 N-vrie 1909, 35 cazuri cu 10 decese; Anghina difterică, 4 Sept. – 1 N-vrie 1909, 5 cazuri cu 1 deces și Febră tifoidă, 6 Sept. – 16 D-vrie 1909, 10 cazuri.

Boale infecto-contagioase. La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 9 cazuri; Tuberculoză, 3 cazuri și Pelagră 17.

CARAULA

Plasa administrativă Giubega ; Circumscripție medicală Plenița; Medic, D-r. Teodorescu; Agent sanitar, P. Iordăchescu; Moașe, Ecat. Nicolau.

Date geografice. – Comuna e așezată pe ambele povârnișe ale văii Caraula. Se învecinește la est cu comuna Corlatele și Rudarul, la vest cu comuna Plenița, la nord cu comuna Cornul, la nord-est cu comuna Orodelu și la sud de valea Corlatelor, prin care curge pârâul cu acelaș nume. Terenul este accidentat de dealuri, acoperite mai toate cu vii.

Comuna este udată de: pârâul Eruga, ce izvorăște din această comună, curge spre vest, unindu-se cu pârâul din valea Ciocănarilor și merge pierzându-se pe moșia Galicea-Mare, la fântâna lui „Niță”; Pârâiele Oltenița și Corlatele se pierd aproape de limita de nord a comunei; Pârâul Caraula, care izvorăște tot din comună, curge și se pierde în valea Caralei. Moșia depe teritoriul acestei comune aparține locuitorilor ei, cari au fost împrăprietăriți în anii 1864 și 1879.

Date istorice. – Cam pe la 1800, pe locul de azi al comunei se aflau două sate: Siliștea și Ciocănarilor. Pe locul dintre aceste două sate, au așezat mai târziu Rușii tabăra, punând straje sau caraula de pază contra invaziei Turcilor.

După plecarea Rușilor, locuitorii din ambele sate, se așezară pe acest loc, pe locul caraulilor, de unde și numele comunei.

Terenul comunei Caraula, era mai înainte acoperit de păduri în mijlocul cărora locuitorii se adăposteau în bordeie, iar în urmă, acum 70 – 80 de ani, au început a se construi case.

Igiena comunei. – Solul, pământ negru vegetal, fertil. La 10 – 12 metri, nisip – apă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile sunt alinate și mediocru întreținute, lipsind plantațiile aproape cu desăvârșire, împietrirea insuficientă.

Curțile sunt împrejmuite cu gard de ulucă și stobori. Se curăță vara, Sâmbăta seara spre Duminecă și foarte rar în restul săptămânei.

Curățenia locuințelor, se face de stăpânii casei, bărbatul sau femeia, văruindu-se odată pe an, înaintea Paștelui și foarte rar înaintea Crăciunului. Se mătură zilnic.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1904, comuna numără 1349 bărbați și 1243 femei, în total 2592 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	101	40	-	61
1901	115	100	-	15
1902	95	65	-	30
1903	141	71	-	70
1904	124	73	-	51
1905	116	40	-	76
1906	114	100	1	44
1907	121	81	1	40
1908	123	88	8	35
1909	110	94	5	16

Caracterele populații. – *Tipul etnic:* Elementul predominant e cel Daco-Roman, se găsesc însă, Slavi (Sârbi), stabiliți din vechime. Încrucișerile sunt însă așa de frecvente încât cu greu se mai poate stabili vr'o distincțiune.

Îmbrăcămintea constă atât la bărbați cât și la femei din stoffe de lână lucrate în casă, iar în timpul verei din cămăși și ismene la bărbați și la femei din fuste și talii de stambă. În picioare poartă opinci și ghete, iar în timpul verei umblă desculțe.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Săteanul muncește anual 2 – 3 hectare de pământ, cultivând grâu și porumb. Proprietarul S. Pherichide, deține 5000 pogoane.

Locuințe. – Sunt 600 de locuințe dintre care 150 case de zid și 450 case de pământ bătut.

Apa de băut se ia din 8 cișmele bune și 36 puțuri, dintre care 21 bune restul rele.

Școala. – O singură școală, construcție de zid compusă din 2 camere.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică de zid, construită în anul 1896 de enoriași, e în bune condițiuni igienice. Cimitire umane, unul la 200 metri distanță de raza satului.

Primăria. – Construcție de zid, deteriorată, compusă din 3 camere, rău întreținute.

Infirmeria se află într'un local închiriat, în condițiuni mediocre.

Localuri publice și de consumație. 6 localuri de consumație, mediocru întreținute, fac fiecare o vânzare anuală între 1000 – 2000 lei.

Industria insalubre. – O moară cu aburi a d-lui S. Ferichide, în stare igienică bună, întrebuințează 2 lucrători plătiți 55 lei lunar unul, are venit anual de 2500 lei. Două dărace, unul al d-lui Iosif Boboc, întrebuințează 4 lucrători și 2 cai, aduce un venit anual 2000 lei. Al II-lea al d-lui Ilie St. Firoi, care încă nu funcționează.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	29	2	6	14	15	-
1902	127	6	-	32	15	-
1903	100	10	23	65	10	16
1904	113	-	59	39	4	74
1905	120	-	6	47	6	20
1906	79	6	7	48	5	5
1907	120	2	13	46	10	7
1908	113	15	-	59	13	-
1909	95	22	-	58	51	3

Ambele sunt în stare igienică bună.

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1900, de 16 ori; în 1901, de 19 ori; în 1902, de 10 ori; în 1903, de 16 ori; în 1904, de 13 ori; în 1905, de 9 ori; în 1907, de 10 ori; în 1908, de 30 ori și 1909, de 18 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de primărie plătindu-se din fondul comunei câte 30 – 50 lei

anual, iar dela această dată se procură de d-l medic al circ. respective dela depozitul de medicamente Craiova.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	32	130	
1901	28	713	
1902	47	254	
1903	49	168	
1904	68	268	
1905	8	898	
1906	737	84	
1907	-	202	98
1908	165	791	108
1909	51	869	110

Epidemii. – Comuna a fost bătuită în ultimii 10 ani, de următoarele epidemii: Rugeolă, dela 2 Mai, la 4 Septembrie 1900, cu 3 cazuri; Scarlatină, dela 7 Iulie la 11 Decembrie 1901, 22 cazuri, 5 decese; Febră tifoidă, dela 26 Martie la 24 Mai 1903, 2 cazuri; Tuse convulsivă, dela 12 Iunie la 8 Septembrie 1903, cu 24 cazuri, 3 decese; Rugeolă, dela 1 Ianuarie la 11 Martie 1904, 35 de cazuri, 6 decese; Dizenterie, de la 12 Iulie la 17 August 1904, cu 32 cazuri, 4 decese; Tuse convulsivă, dela 1 Iulie la 25 August 1907, cu 100 cazuri, 23 decese; Rugeolă, dela 15 Decembrie 1908, la 18 Mai 1909, cu 60 cazuri, 6 decese; Tuse convulsivă, dela 15 Martie la 18 Noembrie 1908, cu 43 cazuri, un deced; Dizenterie, dela 26 Iunie la 1 Octombrie 1908, cu 11 cazuri, un deced; Scarlatină, 30 August 1909, se menține și în 1910, 29 cazuri, 4 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 23 cazuri; Sifilis 2 cazuri; Pelagră 15 cazuri.

CARPEN

Plasa administrativă Plenița, circumscripție medicală Brabova. Medic, Dr. N. Vasilescu, dela 1 Mai 1909. Agent sanitar, vacant.

Date geografice. – Comuna Carpen se compune din:

Carpenul propriu zis, situat pe patru dealuri tăiate de văi, cu direcția dela vest la est, în sensul lungimei. Printre văile care desparte cele patru dealuri preterate de case, e una mai adâncă și mai largă, prin mijlocul căreia curge pârâul Dăsnățuiul mic, spre deosebire de Dăsnățuiul mare, ce formează hotarul comunei dinspre miazăzi.

Ambele aceste părae sunt temporare, formându-se numai în timpul ploilor și a topirei zăpezii; în timpul secetei albiile lor sunt uscate.

Carpenul propriu zis se mărginește la nord cu comuna Seaca, despărțite prin pădurea statului Seaca; la sud cu proprietățile moșilor: Cleanovul și Călugărei; la vest cu comuna Cleanov, despărțită prin proprietatea d-lui Colibășeanu; la est cu satul Boca, aproape în continuitate.

Satul Boca, situat pe coasta unui deal cu o direcție est-vest, mărginit la vest cu Carpen, la est cu satul Geblești, despărțit prin moșia d-lui I. Geblescu, la nord cu Seaca, despărțit prin pădurea statului Seaca și la sud cu moșia Călugăreilor.

Satul Geblești, situat pe laturile a două dealuri care se întretaie printr-o vale ce în timpurile ploioase formează un pârâu numit Pircărețu, ce se varsă în Dăsnățuiul mic. Se mărginește la vest cu satul Boca, la est cu moșia și pădurea statului Știubeiu, la nord cu pădurea statului Seaca și la sud cu moșia Călugăreilor.

Carpenul propriu zis, este parcurs la nord de șoseaua județeană Breasta-Cleanov; dela nord la miazăzi de șoseaua comunală vecinală Carpen-Cetate; dela vest la est este parcurs de șoseaua comunală vecinală Carpen-Căciulatu.

Satul Boca este parcurs dela vest la est, de șoseaua comunală-vecinală Carpen - Căciulatu. Satul Geblești este parcurs tot de șoseaua comunală-vecinală Carpen - Căciulatu, precum și de șoselele care merg din Geblești către nord și se unesc cu șoseaua județeană Breasta - Cleanov, în dreptul cantonului silvic

Câmpu - Mojnei; iar alta care merge din Geblești, cu direcție spre sud spre satul Bucovicior.

Date istorice. – Denumirea comunei Carpen vine dela arborul carpen; în văile unde e situată comuna erau foarte mulți carpeni, constituind pădure de carpeni. Casele erau presărate pe diferite dealuri și văcele; dela 1828, au început a se aduna și construi la „linie”.

Se zice că un oarecare român Poenaru a cumpărat moșia Carpenului, dela Turci. El a avut patru copii: Carapancea, Teacă, Boca și Geblea, de unde își trag numele satele: Boca, Geblești, precum și familiile Carapanceștilor și Teculești, ce au transcris numele lor și unor mahalale din satu Carpen. Tot din familia Poenarilor s'ar trage origina atât Brabovenii cât și Izvorăni de oarece unul din fii lui Poenaru-Teacă – ar fi cumpărat moșia Brabovei și ar fi dat'o unui fecior al lui, din care se trage familia Braboveanu, precum și de zestre unui ginere din care se trage familia Izvorănilor. D-l I. Geblescu, a cumpărat moșia din Carpen și Geblești, dela Braboveanu. Afară de această întinsă familie veche boerească a lui Poenaru, s'ar mai fi stabilit în satu Carpen și alte familii străine, rămânând cea mai mare parte, clăcași la Braboveanu, mulți însă devenind moșneni.

Igiena comunei. – Solul în genere în cele 3 sate, este argilos, afară de fundul văilor unde este nisipos.

Subsolul în Carpenul propriu zis, este pietros, găsindu-se pietriș mărunț și pietrii mari de construcții, din care locuitorii își fac temelia casei. Se ia și pentru alte comune.

Eleștee, Bălți, Băltoace, ape stagnante. În comună fiind văi adânci cu scurgeri de apă; apa scurgându-se pe măsură ce se formează, nu există pe teritoriul acestei comune eleștee, bălți, băltoace, și ape stagnante; solul nisipos din fundul văilor absoarbe apele de ploaie.

Străzile în genere sunt bine aliniate, bine întreținute, cu puține plantațiuni și acelea făcute de locuitori.

Curțile sunt bine întreținute, se curăță în fiecare sârbătoare, iar bălegarele se scot la

câmp pe ogoarele de cultură. Locuitorii fiind mai toți moșneni, cultivându-și singuri pământurile de cultură, adesea ori cumpără bălegarul dela alți locuitori ce n'au pământuri de cultură sau au prea puțin.

Curățenia locuințelor se face de regulă la sărbătorile mari; Crăciun și Paște, precum și la nunți; și mai rar la botezuri. După moarte nu se mătură decât după 3 zile, une ori chiar mai târziu.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 14 Decembrie 1909, satul Boca numără 70 b. 75 f.; satul Geblești, 130 b. 116 f. și satul Carpen propriu zis, 10796 b. 1048 f.

În total, comuna Carpen numără 2518 suflete dintre care 1279 bărbați și 1239 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	72	72		2
1901	100	69		31
1902	82	56		26
1903	93	46		47
1904	91	53		38
1905	89	49		40
1906	111	66		45
1907	93	58		35
1908	94	70		20
1909	96	53		43

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Nu se găsesc tipuri străine.

Îmbrăcămintea este făcută din lână și bumbac, lucrată de către sătence. Coloarea predominantă e: tunică scurtă neagră și pantalonul alb de dimie. Foarte puținii din locuitori mai poartă haina lungă albă (sarica) de dimie.

Alimentația. – Posturile ce se țin sunt: Postul mare 50 zile, postul Sf. Mării 15 zile, al Crăciunului 42 zile și a Sf. Petru diferă cam între 15 – 40 zile, plus 104 zile mercurile și vinerile, ajunul Bobotezei o zi, ziua Crucii 2 zile. În total cu aproximație 234 zile.

În timpul postului, se mănâncă: fasole, varză acră, diverse murături, puținii cartofi, sfeclă, praz, ceapă, usturoi, puțin untdelemn, boabe de porumb fierte și coapte în foc, mălai, mămăligă, pâine puțină. Zilnic se consumă pentru un adult 1 kg. făină de porumb și cam $\frac{1}{4}$ legume. Pește sărat se mănâncă în postul Crăciunului și al Sf. Petre. Pește proaspăt prea puțin.

În zilele de dulce se mănâncă mălai și mămăligă, puțină pâine, lapte foarte puțin, ouă îndeajuns, untură de porc, carne de porc și carne de pasăre, rar carne de oaie și vacă. Pește sărat și foarte puțin proaspăt. În timpul

verii atât la post, cât și la dulce se mănâncă fasole verde, mazăre, castraveți, pătlăgele roșii, varză și cartofi.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Săteanul muncește pământul cu brațele și cu diverse unelte agricole (plugul, sapa, secera, coasa etc.); în general, muncește cam 10 pogoane de pământ de cap de familie, câștigă cam între 400 – 500 lei anual. Ocupații accesorii: transporturi cu cereale la Cetate, alții construiesc case, magazii, pătule pentru porumb, puținii se ocupă cu cismăria și croitoria.

Proprietatea solului: sătenii 1725 hectare, marii proprietari 372 hectare, total 2097 hectare.

Locuințele. – În comună sunt: 521 locuințe dintre care 401 de lemn și 120 de zid.

Apa de băut se ia din 53 puțuri, din care patru cu ghizduri de beton, 49 în rele condițiuni și două cișmele bune.

Școlalele. – În comuna Carpen, sunt două școlale: una în satul Carpen, construită în anul 1909, model nou, compusă din două sale pentru elevi, o cancelarie și un antreu, având fiecare sală un cubaj de 273 m.c., e frecventată de 81 elevi într-o singură sală cu un învățător. Privata e separată de corpul clădirii și în bune condițiuni. A doua școală e în satul Geblești, model nou, construită în zid, compusă dintr-o sală de clasă, o cancelarie și un antreu, având cubajul de 130 m.c. și e frecventată de 60 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Sunt două biserici în Carpenul propriu zis, ambele funcționează și sunt în bună stare, spațioase. Sunt construite temelii din piatră și din soclu în sus de lemn, tencuite în afară și înăuntru cu mortar de var. În Boca, o biserică de lemn ruinată, nu funcționează. În Geblești, o biserică de zid în întregime, funcționează, cam mică dar în bună stare.

Cimitire. În Carpenul propriu zis, un cimitir situat în afară de sat, spre nord, lângă șoseaua județeană Breasta-Cleanov. E împrejmuit cu sârmă dințată.

În Boca, nu există cimitir propriu zis, cadavrele se îngroapă în curtea bisericii ce nu funcționează. E la 150 metri în afara satului.

În Geblești există cimitir în afară de sat cam la 150 metri, împrejmuit cu sârmă dințată.

Cimitire de animale unul, în afară de mahalaua Carapeneștilor, (Carpen) într-o vale. Nu este împrejmuit, se folosește puțin de el.

Primăria. – Are patru camere. E construită în lemn, tencuită în afară și înăuntru cu var, e pardosit cu blane de brad, camerele cu cubajul suficient (75 m). Local închiriat.

Localuri publice și de consumație. – Există trei cârciumi dintre care două în Carpen și una în satul Geblești. Două din ele sunt mediocre iar a 3-a insalubră și cu cubajul

insuficient. Fac vânzare peste de 3000 lei anual.

Sunt trei magazine de manufactură și consumație, unu mediocru și două insalubre, cu cubajul insuficient. Fac vânzare peste 5000 lei.

Industria insalubre. – Două mori una a d-lui Ion Costantinescu și alta a d-lui Răduț Geblescu, ambele în valoare de 10000 lei. Nu au autorizația Consiliului de igienă, întrebuințează câte un fochist plătit cu 80 lei anual și câte un morar plătit cu 180 lei anual. Au un venit de 7000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	111	4	23	34	10	7
1901	38	-	9	1	7	10
1902	63	2	31	21	13	22
1903	76	2	24	29	9	6
1904	82	4	26	38	-	4
1905	79	-	-	31	2	35
1906	75	8	17	23	11	10
1907	89	17	26	18	11	14
1908	163	6	9	152	17	-
1909						

Inspecții medicale. – În anul 1903, s'au făcut 6 inspecții medicale; în 1904, 12; în 1905, 11; în 1906, 16; în 1907, 10; în 1908, 9 și în 1909, 15 inspecții medicale.

Medicamente. – Înainte de a se trece fondurile sanitare la stat, comuna procura medicamente din fondul comunal, pentru suma de 30 – 40 lei anual; dela 1908 medicamentele se procură dela depozitul Direcției sanitare.

Medicamentele erau în permanență lipsă din farmaciile comunale, acum comuna are medicamente suficiente.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1903	83	100	-
1904	50	101	-
1905	42	98	-
1906	118	462	-
1907	13	240	-
1908	10	231	-
1909	188	180	-

Epidemii. – În ultimii cinci ani, au fost următoarele epidemii în comuna Carpen.

În anul 1903, dela 10 Iunie – 10 Decembrie, Tusă convulsivă, cu 78 cazuri fără nici un deces.

Dela 21 Iulie – 13 Septembrie 1903, Rugeolă, 5 cazuri fără deces.

Dela 19 Aprilie – 24 Iunie 1904, Rugeolă, cu 64 cazuri fără deces.

Dela 16 Octombrie – 28 Decembrie 1906, F.-tifoidă, 48 cazuri, 3 decese.

Dela 3 Aprilie – 17 Aprilie 1908, Rugeolă, 4 cazuri fără decese.

Dela 28 Iulie – 24 August 1909, Dizenterie, 5 cazuri fără decese.

Dela 10 Octombrie – 16 Noembrie 1909, F.-tifoidă 3 cazuri fără decese.

Dela 11 Decembrie 1909, Scarlatină 3 cazuri 2 decese, epidemia încă continuă.

Boale infetco-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 21; Tuberculoză 1; Pelagră 43; Conj. granuloasă 4.

CATANE

Plasa administrativă Băilești. Circ. medicală Afumați. Medic Doctor N. Enculescu, dela 1 Mai 1909. Agent sanitar, vacant. Moașe Maria Stănescu.

Date geografice. – Comuna este situată lângă Dunăre la 59 m. deasupra nivelului fluviului, la 63 km. la sud de Craiova, se învecinește la est cu com. Bărca și Bistreț, la vest cu com. Negoiu, la nord cu comuna Coveiu și la sud cu Dunărea. Hotarul de nord merge din Covei spre est până la Movila Cărbunelui, hotaru de sud e format prin Dunărea dela Gârla Cârjanului la Gârla Sârbului. La est, o linie convențională dela Movila Cărbunelui la Gârla Sârbului, la vest dela Movila Coteiului la Gârla Cârja.

Comuna este udată de Dunăre care primește aci Gârla Sârbului și Gârla Cârjan. În comună sunt următoarele lacuri: Strâmba, Scuicele și Ciobanu, cari vara sacă cu desăvârșire.

Date istorice. – În vechime această comună se numea Strâmba, dela balta ale cărei margini sunt sinuoase. Această numire s'a dat și moșiei, închinată pe atunci mănăstirii Govora. A devenit proprietatea statului și s'a vândut locuitorilor. Satul se găsea așezat pe malul drept al bălții Strâmba, cari formează marginea spre miazănoapte, spre răsărit avea balta Călugăreni din Bistreț, hotar cu Strâmba, iar spre sud Dunărea, când balta se revărsa, înconjura satul, care atunci avea aspectul unei insule. Din aceste motive satul a fost strămutat pe locul de azi, care este mai ferit de inundații și departe de Strâmba, ca 3 km. spre nord. Alții susțin că locuitorii s'ar fi mutat fiindcă în apropiere trecea un drum foarte mult frecventat de armatele năvălitoare. Lângă apa Strâmba se află în comună o groapa în care ereau în vechime bordeele locuitorilor; se găsesc acolo ruine de ziduri vechi și locul vechi al bisericii. În pământ s'au găsit instrumente de formă bizară, între altele o sapă care se află la muzeul din București. Numele de Catane vine dela cuvântul catană (soldat), căci se zice că de aici se recrutau, pe timpuri, foarte mulți soldați. La 1864, la această comună se alipi satul Covei și rămasără lipite până la 1881, când Coveiu se despărți, rămânând comună aparte, până la noua lege de organizare a comunelor.

Vatra comunei Catanele, are o întindere de 15 km.p., în care se cuprinde și cătunul Satul nou, cu o populație de 300 familii. Acest cătun s'a format cu ocaziunea parcelării moșiei în loturi mici.

În comună se găsește o biserică fondată în 1842 de Nicolae Iota Bivel Sărdar.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ negru foarte productiv, mai în profunziune nisipos și cu pietriș mărunț. Apa la 5 – 7 metri adâncime.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Ape stagnante. În apropiere de Catane există balta Strâmba, care aparține satului și se arendează cu moșia. Exploatarea peștelui în această baltă nu prea este importantă. Locuitorii învoiți pe moșie au dreptul și la pescuit, împărțind după învoială cu proprietarul.

Străzile sunt ținute în stare mediocră de curățenie, parte din ele sunt acoperite cu pietriș și plantate cu salcâmi. Curțile sunt împrejmuite cu ulucă, se curăță vara, odată pe săptămână. În cătunul Satul Nou, numai o parte din locurile de casă sunt împrejmuite. Curățenia locuințelor se face prin spoirea pereților cu lapte de var, de două ori pe an, la Paști și Crăciun. Se mătură prea rar.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în anul 1909, Catanele numără 922 b. și 944 f. satul Coveiu, numără 539 b. și 604 f. În total comuna numără 3063 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	118	54	-	64
1901	116	57	1	59
1902	104	70	4	34
1903	106	71	2	35
1904	142	81	4	61
1905	111	48	1	63
1906	131	54	3	77
1907	138	48	3	90
1908	119	63	1	56
1909	122	84	-	38

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Locuitorii în majoritate sunt de talie supra-mijlocie, bine conformați. Fața ovală cu trăsăturile regulate.

Îmbrăcămintea: Iarna; căciulă de oae, cojoc scurt, sau haină îmblănită, pantaloni de dimie albă, ghete, cisme sau opinci, cămăși și izmene de pânză de bumbac sau in. Vara; cămașe și izmene de bumbac, pălărie de paie, lucrata în mare parte de elevi din școală, sau adolescenți ce au învățat în școală, ghete, opinci sau desculți. Rufăria se lucrează de țărance în casă, bărbații își lucrează hainele la abagii, cojocari și cismari; opinci se poartă numai argășite. Femeia poartă vara, cămașe și o fustă cu șorțuri, zăvelcă, capul acoperit cu o cârpă albă de bumbac sau tulpan. Iarna; haină groasă sau scurteică, după avere. Fetele aceeași îmbrăcăminte, însă cu capul, descoperit. Părul împletit în două coade ce înconjoară capul.

Munca săteanului. Proprietatea solului - Întinderea moșii este de 2200 hectare din care 600 s'au vândut locuitorilor, iar restul este arendat. Proprietarul acestei moșii este statul. Se cultivă grâu și porumb, puțin orz și ovăz. Zarzavaturi nu se cultivă, majoritatea și le procură dela grădinari străini.

Ca plante textile, se cultivă foarte puțină cânepă pentru trebuințele casnice. Săteanul câștigă mijlocii 300 – 400 lei anual. Ocupații accesorii nu au.

Locuințe. – Locuințele în această comună, sunt construite din nuele lipite cu pământ, din pământ bătut și de zid. Toate au două sau mai multe încăperi, sunt de 2 – 3 m. înalte și acoperite cu tablă de fier, țiglă, stuh. Ferestrele au un metru, înălțime și se deschid. Cubajul la cea mai mare parte din ele nu este suficient pentru cei ce o locuiesc. Sunt încălzite cu sobe de fier, zid sau pământ, în care se arde coceni, lemne și stuh. Sunt luminate cu petrol. Mobilierul se compune din: pat, masă, scaune etc. Paturile sunt acoperite cu așternuturi de lână, cânepă sau rogojini. În comună sunt 6 case cu câte două încăperi, construite din nuele, 500 case de pământ bătut, cu câte două încăperi și 23 de zid, cu mai multe încăperi.

Apa de băut. – Se ia din 40 puțuri, dintre care 9 în stare bună, 20 în stare mediocră și 11 rele. Apa se găsește la o adâncime de 3 – 4 m. însă este o apă cu gust sărat și sălcu. În cătunul Satul Nou, apa izvorăște la o adâncime de 7 – 8 metri și are un gust bun.

Școlalele. – Școala No. 1, construită din zid, cu o singură clasă, având un cubaj de 116,29 m.c., frecventată de 58 elevi. Este iluminată și ventilată suficient. Școala No. 2 este într-o stare deplorabilă, strâmpță,

întunecoasă, având o singură clasă, cu un cubaj de 158 m.c., frecventată de 79 elevi. Școala din Covei, local vechi, în stare rea, având o singură clasă, cu un cubaj de 79 m.c. frecventată de 79 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică în stare bună, construită de săteni. Are 8¹/₂ hectare de pământ, care se cultivă de preot și cântăreț. Cimitire umane, unul. Legea și regulamentul de înmormântare se păstrează. Cimitire de vite nu există.

Primăria. – Este o construcție nouă de zid, are 4 - 5 încăperi, destul de spațioase și bine întreținute.

Infirmeria. – Local închiriat, 3 camere mici, ale căror sobe nu funcționează. Este înzestrată suficient de materialul ce trebuie unei infirmerii, însă se întreține rău din cauza proprietarului.

Localuri publice și consumație. – Trei cârciume complete și una de vin. Nici una nu corespunde condițiilor cerute de regulament și se întrețin rău, murdare. O brutărie în condițiuni igienice destul de rele, nu are producție mare, locuitorii obișnuiesc ași fabrica pâinea în casă.

Industria insalubre. – Un local de moară cu aburi, în valoare de 40,000 lei, a d-lui I. Mitrănescu, are autorizația Consiliului de igienă, No. 1552/903. În stare rea, întrebuițează 6 lucrători, plătiți între 20 – 60 lei lunar, sau în comună, mănâncă dela proprietar și are un venit de 10000 lei anual. Construcția morii este de pământ, moara este pusă în mișcare cu motor de abur de 24 cai putere. Situată afară din sat.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	43	27	-	34	99	3
1901	56	23	-	7	117	35
1902	88	46	55	8	47	194
1903	70	4	5	50	82	66
1904	49	20	19	109	124	92
1905	76	26	19	72	45	5
1906	122	3	-	95	20	-
1907	118	13	-	69	12	-
1908	100	-	-	25	20	-
1909	100	3	-	94	37	-

Inspecții medicale. – Comuna Catanele a fost inspectată în cursul anului 1900, de 10 ori; în 1901, de 15 ori; în 1902, de 9 ori; în 1903, de 10 ori în 1904, de 7 ori; în 1905, de 9 ori; în 1906, de 3 ori; în 1907, de 3 ori; în 1908, de 6 ori și în 1909, de 9 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	6	166	
1901	22	167	
1902	3	214	
1903	8	357	
1904	6	284	
1905	12	206	
1906	4	1757	
1907	6	1234	
1908	15	1591	
1909	50	1055	93

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei, de 50 – 60 lei anual; dela 1908, se procură dela depozitul central filiala Craiova, reprovizionându-se de câte ori e nevoie de medicul circumscripției.

Boale infectocontagioase. – La 1 Ianuarie 1910, au fost: Paludism 99 cazuri; Tuberculoză 3; Pelagră 14.

CĂCIULATU

Plasa administrativă Vela. Circumscripția medicală Vela. Medic Dr. V. Teodorescu, dela 1 Mai 1909. Agent sanitar V. Ionescu, dela Aprilie 1909. Moașe Zoe Nițescu de la 1902.

Date geografice. – Comuna Căciulatu este așezată pe loc șes la o distanță de 34 km. de Craiova și 6 km. de reședința medicului – Vela. Se învecinește la est cu comuna Terpezița, la vest cu comuna Mosna, la nord cu comuna Răchita și la sud cu comuna Vela. Se compune din 6 sate: Caraiman, Căciulatu, Floran, Ivăchești, Mosna și Știubeiu.

Terenul comunei este șes, pe el se găsesc câteva scursori formate din ploi, cari se pierd nu departe de origina lor. Suprafața întregului teritoriu comunal e de 1669 pogoane. Statul are în comună, moșiile Floranu și Știubeiu. Suprafața vândută locuitorilor e de 1468 hectare, rămânând statului 493 hectare. În cătunul Știubei se găsește o mică carieră de piatră.

Date istorice. – Moșia Căciulatu a aparținut vistierului Polichronie, care a contribuit la formarea satului și a zidit biserica din sat. A trecut apoi în posesia d-lui Tache Guran.

Igiena comunei. – Solul. Pământ negru vegetal în grosime de 0.30 – 0.60 cm. nisip, argilă; apa se găsește la o adâncime, care variază după localități, dela 6 - 20 metri.

Elește, Bălți, Băltoace, Ape stagnante, nu sunt. Străzile sunt mediocru întreținute, numai parte împietrite și plantate. Curțile sunt împrejmuite cu gard de uluci sau stobori, se curăță în timpul verei săptămânal și anume Sâmbătă seara; gunoiul nu se ridică decât primăvara. Curățenia locuințelor se face de către însuși proprietarii caselor, văruindu-le de 2 – 3 pe an, mai ales înaintea Paștelui și Crăciunului. Se mătură zilnic.

Premenirea aerului din odăi, nu se face decât incidental, când intră sau ese cineva pe ușe.

Mișcarea populațiunii. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Căciulatu numără 777 bărbați și 800 femei, satul Caraiman, 132 bărbați și 130 femei, satul Ivăchești, 4 bărbați și 6 femei, satul Mosna 502 bărbați și 536 femei, satul Știubei 361 bărbați și 372 femei; în total comuna numără 3620 de suflete, dintre care 1776 bărbați și 1844 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	70	25	-	45
1901	55	27	-	28
1902	49	35	-	14
1903	65	29	-	36
1904	59	40	-	19
1905	63	20	-	43
1906	65	29	-	36
1907	69	35	-	34
1908	84	47	-	37
1909	89	77	-	12

Caracterele populației. – Tipul etnic.

Caracterele etnice ale populațiunii nu par alterate prin elemente străine.

Îmbrăcămintea: la bărbați, iarna: în cap căciulă neagră; pe corp, cămașe de bumbac lungă, bete de lână colorată, pe deasupra șubă de dimie albă cusută cu găitane, încinși pe deasupra cu o curea de piele neagră. În picioare cisme sau opinci. Vara: cămașă, izmene, bete, opinci. La femei, iarna: pe cap, pânză albă de bumbac; pe corp, cămăși lungi, cusute cu arnici, zăvelci sau vălince de lână, scurteică cu blană. În picioare, ciorapi și opinci. Vara: tulpane albe și cu măgele pe cap, cămașe lungă cu arnici și măgele, zăvelci de bumbac și lână, în picioare, ghețe sau desculțe.

Munca săteanului – Proprietatea solului.

– Săteanul muncește 2 – 3 hectare pământ cultivându-l cu grâu și porumb, parte din ei muncesc și la proprietari cu dijmă.

Întrebuințează instrumentele agricole generalizate în Dolj și câștigă în mediu între 300 – 400 lei anual. Nu se cultivă zarzavaturi. Ocupațiuni accesorii: transporturi cu carele la Craiova și Calafat.

Locuințe sunt în total 1286, dintre care 693 case de zid de cărămidă sau piatră, 423 case de lemn, 7 case de nuiel lipite cu lut și 163 bordei. În genere, locuințele sunt neîncăpătoare pentru numărul celor ce locuiesc în ea, la care

adesea se adaugă pui de găină, un miel, un purcel etc.

Apa de băut. – Locuitorii acestei comune iau apa de băut din 34 puțuri, din care 7 bune, 13 mediocre și restul rele și din 2 cișmele în condițiuni igienice mediocre.

Scoalele. – Sunt 3 localuri de scoale, una clădită din bârne și două din lanțuri, compusă din 2 – 3 camere fiecare școală. Ca stare igienică sunt mediocre, întreținute binișor, sunt încăpătoare până la 40 – 50 elevi fiecare.

Biserici. – Cimitire. – Trei biserici, două construite din cărămidă și una din bârne, sunt mediocru întreținute.

Cimitire de oameni: trei, la o distanță de 400 metri de sat, împrejmuite.

Cimitire de animale: două, la o distanță de 500 metri de sat.

Primăria. – local închiriat, starea igienică a localului e mulțumitoare.

Localuri publice și de consumație. Sunt trei localuri de consumație, mediocru întreținute, fac o vânzare anuală între 7000 – 8000 lei anual.

Industria insalubre nu sunt.

Inspecții medicale. – Comuna Căciulatu a fost inspectată în anul 1904, de 10 ori; în 1905, de 8 ori; în 1906, de 7 ori; în 1907, de 6 ori; în 1908 de 7 ori; în 1909, de 10 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei de 30 – 40 lei anual și se păstrau la primărie. Dela acea dată, se aprovizionează dela depozitul regional filiala Craiova și se păstrează de agentul sanitar. Medicamente sunt suficiente.

Epidemii. – În ultimii doi ani, comuna Căciulatu a fost bătuită de următoarele epidemii:

Dela 16 Ianuarie – 18 Septembrie 1903, Scarlatină 13 cazuri; 3 decese. Dela 2 Iulie – 27 August 1903, Rugeolă 57 cazuri; nici un deced. Dela 21 Februarie – 27 Aprilie 1904, Rugeolă 34 cazuri; 2 decese.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	32	6	1	42	12	3
1901	23	7	2	51	14	5
1902	18	3	-	19	12	-
1903	28	4	1	11	25	3
1904	30	-	-	18	26	-
1905	42	1	-	10	29	-
1906	33	4	2	18	42	3
1907	42	2	-	20	14	-
1908	35	4	1	13	25	-
1909	15	6	-	19	32	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	14	-
1902	-	26	-
1903	-	35	-
1904	-	42	-
1905	69	63	-
1906	12	44	2
1907	160	32	4
1908	41	62	-
1909	64	71	-

CĂLĂRAȘI

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripție medicală Bechet; Medic, D-r. Titu Popp, dela 1 Octombrie 1907; Agent sanitar, Frunzescu dela 8 Octom. 1908; Moașe, Maria Nicolescu, dela 1 Mai 1901.

Date geografice. – Comuna Călărași e situată dealungul șoselei ce duce de la Corabia la Bechet, la o distanță de 9 km. dela Bechet și 5 km. dela malul Dunărei. Teritoriul acestei comune se mărginește la nord cu moșia domeniului Sadova și cu a eforiei spitalului Brâncovenesc, spre est cu comuna Dăbuleni, spre sud cu Dunărea și spre vest cu comuna Bechet. Spre sud de comuna Călărași este situat satul numit Sărata. Comuna e la depărtare de 4 km. de Dunăre. Ea e udată de pârâul Ascunsa, ce izvorăște din jud. Romanați și se oprește lângă grădini, formând o mică mlaștină. În această comună se află mai multe smârcuri, cari vara seacă mai totdeauna. Acestea sunt: Peteleanca, Salcița și Vadul Barcei. Ele au o pantă de scurgere spre lacul Potelu din jud. Romanați. Fântâni sunt: Fântâna Hamului, fântâna Mantea, fântâna Marinescu, fântâna Nouă a lui Drăgoi, Sercău, Vladului, Obede, Nuteiului, cișmeaua lui Vasile și fântâna cu salcie.

Terenul cătunului Sărata e inundabil de Dunăre.

Suprafața comunei este de 10.358 pogoane, dintre care 7358 arabile. Statul posedă aci moșia Bechet - Călărași de 5290 ha. Din ea a vândut pentru înființarea satului Sărata 8455 hectare. În fața comunei, există: insula Prundul - Nou, în Dunăre, care aparține Statului și e acoperită cu păduri de salcie, are o suprafață de 50 hectare. Terenul de lângă Dunăre și în special aproape toate terenurile din această regiune, începând dela Sadova, sunt nisipoase – un nisip sburător – care la cel mai mic curent de aer, se mișcă și prăpădește vegetația. Pe locurile de cultură s'a isbutit a se fixă aceste nisipuri. În partea de nord a comunei, trece șoseaua vecinală Bechet – Corabia, iar la sud se află o veche șosea părăsită numită Drumul Sărei. Această șosea e prelungirea înspre Bechet a vechiului drum pe care se exporta sarea din ocnele dela Vâlcea (vezi Balta-Verde). Dela ea și-a luat numele cătunul Sărata.

Date istorice. – După spusele bătrânilor, comuna își trage numele din faptul că o ceată

de călăreți turci s'au abătut în această comună, pe timpul când nu eră compusă decât de câteva case și au măcelărit pe locuitori. Locul s'a numit, după călăreții turci, Călărași. Comuna se compune din două sate: Călărași și Sărata. În vechime exista un cătun „Ascunsa”, sare s'a desființat din cauza că izvora apa în casele locuitorilor. Cătunul Sărata e în formație. Terenul pe care e situat cătunul, precum și terenul care se întinde până în marginea Dunării, a fost vândut în loturi de către stat, locuitorilor din comunele vecine. Aceste pământuri se muncesc de proprietarii lor, care vin unii dela depărtări de mai mult de 30 km. Vatra satului cu ogrăzile destinate cumpărătorilor de pământ, a fost parcelată și cumpărătorii au și început a-și clădi locuințe. Din cauză că nu toți au avut mijloace materiale pentru a se stabili, casele din acest cătun sunt foarte răzlețe, rămânând între case parcelele celor ce nu s'au stabilit încă. În comune se află o biserică cu hramul sf. Nicolae și Adormirea Maicei Domnului, zidită la 1820 de Hagi Ion Enuși și terminată în 1833.

Igiena comunei. – Solul e nisipos, atât în comună cât și în întregul teritoriu ce aparține comunei; excepție face partea dinspre Dunăre, care e mai productivă din cauza nămolului ce lasă Dunărea când inundează.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. Pe teritoriul comunei este o baltă care începe din balta numită Aradan, de lângă Bechet și continuă printre comuna Călărași și Sărata spre est, până la balta numită Potelu în jud. Romanați. Această baltă, numită Sălcița, cuprinde un teren cam de 40 hectare, în timp de secetă seacă, în timp de ploaie și mai cu seamă când Dunărea crește, e alimentată de 4 gărlă (guri de Dunăre) numite gărlă Potileanca, a Țigăncei, a Vițelului și a Bizărei.

Străzile. Dealungul Călărașului, șoseaua națională ce duce dela Bechet la Corabia. În comună o mulțime de străzi și stradele dela 2 – 5 metri, neșoselite, fără șanțuri pe margine, astfel că în timp de ploaie, din cauza noroiului, nu se poate pătrunde pe jos, iar în timp de secetă, praful e de nedescris.

Curțile. În mare parte sunt împrejmuite, sătenii nu sunt toți obișnuiți să le ție curate. Intervenția serviciului sanitar și a jandarmului, sunt de multe ori necesare pentru obținerea curățeniei.

Curățenia locuințelor lasă de asemeni mult de dorit. Țărancele nu știu vărui, această lucrare o execută lucrătorii bulgari și sârbi. Cu ocazia epidemiei de scarlatină din anul 1908, când s'au luat riguroase măsuri pentru profilaxia acestei epidemii, s'au găsit case care nu fuseseră văruite dela construcția lor, adică de 20 – 30 ani. În multe case, neîncăpătoare pentru ei, țăranii mai trăesc cu porcei, miei, viței, mai ales în timpul iernei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Ianuarie 1909, satul Călărași numără 1362 bărbați și 1333 femei, satul Sărata numără 377 bărbați și 396 femei; în total sunt în această comună 3438 suflete, dintre care 1709 bărbați și 1729 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	129	91	-	38
1901	161	94	-	67
1902	111	74	-	37
1903	160	83	-	77
1904	163	89	-	74
1905	131	87	-	44
1906	181	70	-	111
1907	181	98	1	83
1908	148	146	1	2
1909	206	89	2	125

Caracterele populației. - *Tipul etnic.* Afar de populația autohtonă – daco-romană, se observă în această comună, ca de altfel pe tot litoralul Dunării, atât ca obiceiuri cât și ca expresiuni în vorbire și conformația craniului, o influență a elementului bulgar și sârb.

Alimentația. – Posturile: în cursul anului se țin 113 – 134 zile de post, dintre care 49 zile postul sf. Paște; 9 – 28 zile postul sf. Petru; 15 zile postul sf. Măria; 40 zile postul Crăciunului, în care timp se mănâncă: mămăligă, mălăiaș, rar pâine de grâu, varză, ceapă, fasole, murători (varză, pătlăgele, lubenițe, sfeclă, țelină, morcovi și ardei), ardei uscat, urzici uscate, praz, ridichii, cartofi, sfeclă roșie coaptă în spuză de foc, tăiată felii și cu usturoi pisat și oțet și pește.

În zilele de dulce: mămăligă, mălăiaș și pâine de grâu, carne de pasăre, de oaie, miel, vacă și de porc. Pește proaspăt, scoici și melci. Brânză de oaie și lapte dulce.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Ocupația de căpetenie: agricultura, apoi viticultura, creșterea vitelor pentru muncă. Munca se desfășoară astfel: la sfârșitul lunii Fevruarie sau la începutul lui Martie, când se desgheață, începe cu tăiatul viilor, aratul ogorului pentru porumb, semănat de orz și ovăz. În Aprilie, săpatul viilor. În Mai, pusul porumbului. În Iunie și Iulie, seceratul orzului, grâului, secarei și ovăzului, cositul fânului. Septembrie, culesul viilor, porumbului, tăiatul cocenilor și căratul.

Octombrie și Noembrie, aratul, semănatul grâului și secarei. Din sfârșitul lui Noembrie și până în Fevruarie, repaus. Un sătean harnic, cu familia poate câștiga, afară de munca ce se face pentru familie, 5 – 800 lei anual. Ocupații accesorii nu au. Proprietatea solului e deținută de stat și locuitori. Statul are o moșie arendată, de o întindere de 930 hectare și adică 720 hectare arătură, 80 fânețe, restul de 130 hectare e izlaz și neproductiv.

Locuitorii sunt împroprietăriți în baza legii din 1864 și anume; 1 biserică cu 34 pogoane și 996 stânjeni, 31 frunțași cu câte 11 pogoane și 498 stj.; loc de casă: 200 mijlocași cu câte 7 pogoane, 19 prăjini și 498 stj., 92 pălmași sau toporași cu câte 4 pogoane 15 prăjini, și 448 stj., 12 cu locuri de casă de câte 498 stj., în total 1336 familii.

Împroprietăriți în baza legii dela 1899, în satul Sărata 600 familii cu câte 5 hectare, iar în satul Ogrin, ce erea să se înființeze, 24 familii cu câte 5 hectare.

Locuințe. – În comuna Călărași, sunt în total 549 bordeie; 370 case de nuele, lipite cu lut și 45 case de zid, făcute din cărămidă. Locuințele sunt mai toate în proaste condițiuni igienice și rău întreținute.

Apa de băut. – Se ia din 12 cișmele, dintre care 9 în stare bună și 3 mediocre și din 26 puțuri, din care 10 în stare bună și 16 mediocre.

Școalele. – În Călărași se află o școală, local propriu, construită din cărămidă și fundamentul din piatră, are 3 clase cu un cubaj de 80 m.c., fiecare. Latrina constă dintr'o groapă săpată în pământ, nezidită, peste care s'a așezat 3 cabine de scânduri, mobile. Când se umple să sapă alta alături, peste care să așază aceeași cabină.

Școala din satul Sărata, instalată într'o casă cu chirie, având o singură sală cu un cubaj de 30 m.c.

Biserici. – **Cimitire.** – O biserică zidită la anul 1820. Până la anul 1882–83, morții se îngropau în curtea bisericii, la acel an s'a destinat un loc afară de raza satului, care s'a împrejmuit cu uluci de stejar, și care de atunci

servește de cimitir pentru oameni. Este la distanță regulamentară. Există și un cimitir de animale, afară de raza comunei, împrejmuit cu șanțuri.

Primăria. – E local propriu, construit în 1892 din cărămidă. Are două camere rezervate pentru cancelarie și arhiva primăriei și 2 saloane mai spațioase în care a fost instalată școala înainte de a și avea local propriu. Local prost întreținut, curtea nu e împrejmuită, are o mărime de 561 stânjeni pătrați. Latrina constă dintr'o groapă simplă săpată în pământ, peste care este așezată o cabină de scânduri în ruină, în prezent e într'o completă stare de murdărie.

Industria insalubre. – 18 cazane pentru fabricarea rachiului cari n'au autorizațiuni, și o mașină de treerat.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	127	1	-	33	64	-
1902	130	-	-	20	41	-
1903	159	7	-	19	-	-
1904	107	7	-	75	-	-
1905	143	5	-	97	6	-
1906	171	5	-	101	14	-
1907	128	11	-	83	9	-
1908	44	-	-	327	50	-
1909	123	11	-	127	14	-

Inspecții medicale. – Pe anul 1900, s'au făcut 11; pe 1901, 6; pe 1902,5; pe 1903, 9; pe

1904, 8; pe 1905, 9; pe 1906, 5; pe 1907, 6; pe 1908, 17; pe 1909, 20.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	147	-
1901	-	113	-
1902	-	5	-
1903	93	501	-
1904	89	439	43
1905	103	170	107
1906	35	177	55
1907	35	248	17
1908	112	135	1
1909	166	257	2

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei pentru suma de 60 lei anual. Dela 1908, se aprovizionează din depozitul statului, filiala Craiova, prin d-nul medic al circumscripției.

Epidemii. – În decurs de 3 ani au existat următoarele epidemii:

Pojar, dela 3 Aprilie până la 4 Iunie 1904, cu 62 cazuri și 6 morți, tratați acasă; Anghina difterică, dela 3 August până la 28 Oct. 1905, cu 4 cazuri și 1 mort, tratați în infirmerie; Scarlatină, de la 2 August până la 15 D-vrie 1908, cu 111 cazuri și 32 morți, tratați în infirmerie; Febră tifoidă, dela 23 Oct. până la 30 N-vrie 1908, cu 2 cazuri, tratate în infirmerie.

Boale infecto-contagioase. La 1 Ianuarie 1910, sunt în Călărași: Paludism, 77 cazuri; Tuberculoză, 1 caz, Pelagră 58 cazuri.

CĂLUGĂREI

Plasa administrativă Plenița; Circumscripția medicală Plenița; Medic, Dr. Lucie Teodorescu, dela 6 Iulie 1909; Agent sanitar, N. Marinescu, dela 1 Iunie 1909; Moașe, Constantina Părvulescu, elevă în căminul moașelor.

Date geografice. – Comuna Călugărei este așezată în dreapta râului Dăsnățui, pe ambele povârnișuri ale Văiei Călugăreasca, cu direcție dela apus la răsărit, fiind străbătută de două văi, udate de mici pâraieșe. Se compune din 2 sate: Călugărei și Bechetu. Distanța între ele de 3 kilometri.

Comuna Călugărei se mărginește la nord cu comuna Carpen, de care o desparte râul Dăsnățui; la est cu comuna Gubaucea, despărțită prin pământurile locuitorilor din ambele comune; la sud cu comuna Orodellu, despărțită prin moșia Călugărei; la vest cu comuna Verbița și comuna Cleanovu (Mehedinți), de care o desparte pădurea statului Verbicioara și delimitările locuitorilor.

Teritoriul comunei e în suprafață de 1800 pogoane, în care intră și vatra satului de 95 pogoane. Pământ arabil 1715 pogoane.

Comuna e străbătută de Valea Dăsnățuiului, ale căror maluri înalte de 150 metri, sunt acoperite cu arături.

La vestul comunei, se află o fântână numită a „Udrei”, făcută de un păstor Udrea. Această fântână formează un pârau ce se scurge în Dăsnățui. Sunt în comună circa 400 pogoane păduri, 70 fanețe și 50 vii, aproape distruse. După legea dela 1864, sunt 150 de împrăprietăriți.

Date istorice. – Se crede că comuna Călugărei, își trage numele dela un cămătar care a fost proprietarul acestei moșii și la care se refugiau ceilalți călugări de frica turcilor. În urmă, această moșie a intrat în stăpânirea Sărdarului Plenițeanu, zis „Căpățină”. Acesta având un frate, mare demnitar la cărmuirea țării, se zice că prin ajutorul lui ar fi populat această comună cu toate elementele rele, cari găseau loc de scăpare aci, cu condiție ca să rămâie ca locuitori al acestei comune.

În tinda bisericei din acest sat, este scrisă următoarea inscripție: „Această sfântă biserică, ziditu-sa din temelie la anul 1833; cu osteneala mea, Serdarul Dumitru Plenițeanu și muma sea Măria Pleșoianu”.

Igiena comunei. – Solul destul de fertil, e compus dintr'un strat relativ subțire de humus,

prin care se găsește argilă, nisip și pietriș în fundul văilor. Apa se găsește la mici adâncimi în fundul văilor.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu există în comună.

Străzile. În comună sunt 4 străzi mai principale, aliniate în parte și mediocru întreținute.

Curțile se curăță mai ales primăvara și se mătură în ajunul sărbătorilor. Sunt împrejmuite cu gard, fie de ulucă, sau stobori.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruesc de 3 – 4 ori pe an, și se mătură aproape zilnic.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Bechet numără 53 bărbați și 52 femei, satul Călugărei 476 bărbați și 483 femei. În total comuna Călugărei numără 1064 suflete, adică 529 b. și 535 f.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	37	27	-	10
1901	32	22	-	10
1902	28	26	-	2
1903	40	14	-	26
1904	35	16	-	19
1905	40	16	-	24
1906	30	23	-	27
1907	46	29	-	17
1908	34	26	-	8
1909	34	36	-	2

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Elementul Daco-Roman.

Îmbrăcămintea obișnuită în această regiune (vezi Vela și partea generală).

Munca săteanului. - Proprietatea solului. – Săteanul muncește în mediu 4 hectare de pământ, dintre care 2 cu porumb și 2 cu grâu.

În comună sunt doi proprietari: Ioniță Geblescu, care deține 1250 hectare. Elisabeta Verbiceanu care deține 262 hectare.

Total 1512 hectare iar restul terenului, este deținut de locuitorii comunei.

Locuințe. – În comună sunt 250 locuințe, adică: 148 case de nuiete lipite cu lut; 100 case de pământ și 2 case de zid. Mai toate sunt neîncăpătoare pentru numărul ce locuiesc în ele.

Apa de băut. – Se ia din 23 fântâni, dintre care 5 de beton și 18 de lemn și din 12 puțuri de lemn.

Școala. Este o construcție de cărămidă, model tip al școalelor rurale, cu o singură clasă încăpătoare și este frecventată de 40 elevi.

Biserici. – Cimitire. – În comună este o singură biserică, zidită de fostul proprietar D. Pleniceanu, e în bună stare și curat întreținută.

Cimitirul comunei este la distanță regulamentară, îngrădit cu gard de ulucă.

Primăria. – Localul primăriei e în stare bună, spațios, luminat și relativ curat.

Localuri publice și de consumație. Un singur local public și de consumație, o cârciumă bine întreținută, face o vânzare anuală între 1500 – 2000 lei.

Industria insalubre nu sunt în comună.

Inspecții medicale. – În anul 1900 s'au făcut 9 inspecții medicale; în 1901, 4; în 1902, 7; în 1903, 10; în 1904, 10; în 1905, 8; în 1906, 6; în 1907, 9; în 1908, 7; în 1909, 12.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună, de 30 – 40 lei anual, din fondurile comunale și se țineau la primărie; dela această dată, medicamentele se procură de d-l medic respectiv, dela depozitul central de medicamente al Statului, filiala Craiova.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	23	4	-	32	12	-
1901	28	6	-	46	14	8
1902	24	3	4	42	18	-
1903	32	5	-	31	15	-
1904	28	8	3	45	14	4
1905	33	7	-	61	20	-
1906	31	6	1	59	25	-
1907	40	5	-	60	18	6
1908	44	4	3	72	13	-
1909	46	26	4	68	25	4

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	36	De la 1900-1909, s'au dat 880 consultații	-
1901	-		-
1902	23		-
1903	26		-
1904	35		-
1905	42		-
1906	16		-
1907	18		-
1908	64		-
1909	95		-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: 27 cazuri Pelagră; 3 Tuberculoză; 1 Sifilis.

CĂPRENI

Plasa administrativă Stoina; Circumscripția medicală Mierea Birnicii; Medic, Dr. Simion Papadopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Gh. Crăciunescu, dela 1 Decembrie 1909 ; Moașe, loc vacant.

Date geografice. – Comuna Căpreni, situată la N.-V. județului, la 52 km. de Craiova, e mărginită la răsărit de dealurile Slăvuța și Băcești, care o despart de comuna Slăvuța și de județul Gorj. La apus cu culmea Seci, ce o desparte de satul Turburea și Andreești din Gorj. La miazăzi cu comunele Stoina și Florești. La miazănoapte prin culmea Băceștilor, se desparte de Pegeni și Băcești din Gorj.

Afară de dealurile Artanului între Căprenii de mijloc și Băloșani, și dealurile Unghiu și Spirei în Căprenii de sus, între care se află valea Caprei, apoi piscurile: Dogarului, Găgăiului, Grinolea, Bălăceni, Bârăia, a căror înălțime ajung la 609 metri.

Ape: Amaradia ce trece prin Căpreni și Amărăzuia ce trece prin Băloșeni. Ambele se împreună în cătunul Brătești. Amaradia mai primește pe dreapta pârâul Plopu.

Suprafața teritoriului comunei este aproximativ de 3500 hectare.

Date istorice. – Până la 1876, Căprenii de sus, a aparținut de Gorj și comuna se numea Pegeni-Căpreni; dela 1876 Căprenii de sus, s'a unit cu cei de jos, în care intră toate satele afară de Bulbuceni, formând comuna de astăzi. Satul Bulbuceni s'a alipit de comuna Căpreni în 1908.

Numele și-l trage cu cea mai mare probabilitate dela Valea Caprei, care e așezată în Căprenii de sus.

În legătură cu vechimea comunei, este biserica Sf. Dumitru din Căprenii de mijloc, care a fost zidită la 1808 de către Bivel Barbu Socoteanu, mare proprietar. Se crede însă că această biserică a existat și înainte de 1808, fiind construită de lemn și că a ars, iar după aceea a fost clădită din nou de către Barbu Socoteanu.

Biserica din cătunul Cornetu, fondată la 1863 de Ioan Pascal Caragea și sora sa Ralina Măldărescu.

Igiena comunei. – Solul pe valea Amărăzii e foarte fertil; dealurile sunt împădurite și acoperite cu fânețe. Apa – de bună calitate – se găsește la adâncimi variând între 5 și 8 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante: există o singură baltă, numită Balta mare, situată între cătunele Cornetu, Grănulea, Găgăiu și Baloșani.

Străzile: 1) Șoseaua națională, bună, pietruită și cu șanțuri de scurgere. 2) Șoseaua comunală Băloșani – Brătoști, pietruită și cu șanțuri de scurgere. 3) Grănulea – Bulbuceni, împietruită numai pe jumătate. 4) Capra – Andreești, acoperită cu nisip.

Curțile, mai toate împrejmuite cu stobori sau ulucă lucrată de oameni din trunchiuri de fag sau plută, se țin relativ curate. Vara se mătură mai des și gunoiul se scoate la câmp.

Curățenia locuințelor lasă de dorit. Văruirea se face rar, măturatul foarte rar.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1904, cătunul Brătești numără 90 bărbați și 101 femei; cătunul Scurta, 45 b. și 34 f.; satul Băloșani, 347 b. și 353 f.; satul Grănulea, 52 b. și 48 f.; satul Găgăiu, 77 b. și 86 f.; satul Cornet, 108 b. și 107 f.; satul Căprenii de mijloc, 173 b. și 195 f.; satul Căprenii de sus 272 b. și 278 f.; satul Plopu 92 b. și 78 f.

În total, comuna Căpreni numără 2536 suflete, adică: 1256 bărbați și 1280 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	Total
1900	96	68	-	28	
1901	112	60	1	51	
1902	93	56	1	36	
1903	100	50	2	48	
1904	100	70	1	29	2536
1905	107	63	3	41	2577
1906	114	62	-	52	2629
1907	121	66	2	83	2682
1908	118	96	3	19	2701
1909	177	128	4	45	2748

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii acestei comune au caracterele tipului Daco-Roman, fără amestec cu alte elemente străine. Muncitori, vioi, uneori până la violență.

Îmbrăcămintea. Vara: bărbații poartă cămașe lungă și izmene largi, încinși cu bete, brâu sau curea. Pe cap, pălărie sau căciulă; în picioare – opinci, ghete sau cisme. Iarna: nădragi sau ițari, cojoc, cojocel și șubă. Femeile poartă vara: cămașe și zăvelci, încinse cu bete sau brâu; pe cap, peșchire sau prosoape. Iarna mai îmbracă un cojocel sau scurteică. Ghete nu port, decât la horă și sărbători, când dresurile și sulimanurile sunt nelipsite.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Locuitorii muncesc pământul cu brațele și cu vitele.

La prășitul unui pogon de porumb muncește cu brațele 6 zile și câștigă zilnic câte 1 leu și 20 bani, plus hrana.

La secerat face 7 zile la un pogon și câștigul său zilnic este de 1 leu și 60 bani, plus mâncare.

Cu vitele poate ara pe zi până la un pogon, având plug cu 4 vite și atunci câștigă 8 lei și mâncarea. Primăvara nu poate ara cu plugul cu 4 vite mai mult de $\frac{3}{4}$ dintr'un pogon pe zi, câștigând 6 lei cu hrana lui.

La căratul grânelor cu carul cu 2 vite săteanul primește vara câte 3 lei pe zi, iar toamna câte 2 lei.

Ca ocupații accesorii: foarte putini fac zidărie și tâmplărie; cei mai mulți, peste 50 din săteni, fac precupeție în București.

Din proprietatea solului, revine proprietarilor 459 hectare, iar sătenilor 1400 hectare cultivabile.

Locuințe. – În total sunt 818 locuințe, adică: 766 case de lemn, dintre care 700 cu 2 încăperi și 66 cu mai multe încăperi; o cameră având un cubaj de 70 m.c. și locuiesc până la 6 persoane. 52 case de zid, dintre care 20 cu 2 încăperi; 32 cu mai multe încăperi; o cameră având un cubaj de 96 m.c. și locuind până la 7 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 10 fântâni de beton și din una în rea stare; se mai ia din 25 puțuri de beton, din 12 de lemn, din care 7 în foarte rea stare.

Școalele. – 1) Școala din Căprenii de sus e construită din lemn, compusă din 4 camere, 2 săli de cursuri, o cancelarie și cealaltă pentru învățător. Sălile de clasă, una e pardosită cu cărămidă și cealaltă cu scânduri; au câte 3 ferestre fiecare sală. E acoperită cu șindriă.

Cubajul unei clase e de 105 m.c. și e frecventată de 140 elevi.

2) Școala din Baloșani e construită din zid, pardosită cu scânduri, are o clasă cu un cubaj de 90 m.c. și e frecventată de 80 elevi.

3) Școala din Bulbuceni e construită din zid, pardosită cu scânduri și are 2 ferestre; sala

de clasă are un cubaj de 80 m. c. și e frecventată de 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserici:

1) Sf. Dumitru, construită din zid, în Căprenii de mijloc.

2) Schimbarea la față, construită din zid, făcută cam pe la 1864 de către Ioan Caragică, proprietar.

3) Cuvioasa Paraschiva, construită din bărne în 1896, în comuna Baloșani.

4) O biserică în construcție în satul Bulbuceni.

Cimitire: unul în Căprenii de mijloc, în curtea bisericii, care e departe de sat. Altul în satul Cornet, departe de biserică și de sat. Al treilea în curtea bisericii din Baloșani, care e tot afară din sat.

Cimitire de animale. Sunt locuri destinate, neîngrădite și neutilizate încă.

Cimitirele de oameni sunt împrejmuite cu șanț și mărăcini.

Primăria. – E construită din zid, are 5 camere, una mai mare, iar restul sunt mici. Datează din 1900 și e în bună stare.

Infirmeria. – Local închiriat. Construită din zid. Are 3 camere, dintre care 2 servesc la izolarea bolnavilor, iar a treia are un cuptor ce o face nepractică pentru bolnavi. E pardosită cu ciment. Nu e îngrădită. Fiecare odaie are 2 ferestre.

Localuri publice și de consumație.

Cârciumi: una în satul Gâgâiu; alta în Căprenii de sus, „Societatea Albina”; alta în satul Baloșani; o a patra în satul Bulbuceni. Toate vând vin și țuică și sunt construite 3 din zid și una de lemn.

Prima cârciumă e alcătuită din 5 camere, dintre care una e pentru locuință, iar restul pentru cârciumă. Odaia unde se vinde e potrivit de mare și pardosită cu scânduri. E construită din zid. A doua are 4 camere, dintre care una servește de locuință. Are o odaie mai mare unde stau consumatorii, e pardosită cu blane.

Celelalte două sunt alcătuite din 2 odăi, una pentru cârciumă și una de locuit. Pardosite cu blane.

Starea curățeniei e relativ bună în toate aceste cârciumi.

Industria insalubre. – În comună sunt două mori cu aburi: una a d-nei Ecaterina Căpreanu, n'are autorizație, starea igienică bunișoară, întrebuințează 2 lucrători plătiți: unul cu 120 lei lunar și al doilea cu 25 lei lunar. Alta a d-lui Gh. Sotir, în valoare de 40000 lei, n'are autorizație, starea igienică bună, întrebuințează 2 lucrători: unul plătit cu 120 lei lunar și altul plătit cu 30 lei lunar. Tot în această comună mai este o boiangerie a d-lui Dumitru V.

Smărăndescu, n'are autorizație, starea igienică bună, ca lucrător este însuși proprietarul.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 12 inspecții medicale; în 1901, 6; în 1902, 7; în 1903, 4; în 1904, 4; în 1905, 3; în 1906, 1; în 1907, 4; în 1908, 7; în 1909, 37.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1901	80	3	1	46	14	7
1902	66	6		48	5	
1903	110	13		47	31	
1904	97	2		61	57	
1905	47	17		1	85	
1906	75	43		24	24	1
1907	136	26		76	6	8
1908	96	3	11	50	29	
1909	127	6	46	83	6	16

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se aprovizionau de către comună de câte 50 – 60 lei anual și se păstrau în primărie; dela această dată se aprovizionează de către d-l medic respectiv

dela depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova, și se păstrează și distribuie de agentul sanitar.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	66	99	
1901		108	
1902		84	
1903		139	
1904		130	
1905		22	
1906		48	
1907		62	
1908	25	139	
1909	110	197	

Epidemii. – În comună au bătuit următoarele epidemii: Tusă Convulsivă de la 8 Decemvrie 1908 – 1 Martie 1909, cu 22 cazuri dintre care 5 morți; Scarlatină dela 15 August 1909.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 22; Tuberculoză 2; Sifilis 5; Pelagră 16.

CÂRCEA

Plasa administrativă Balta-Verde; Circumsc. Medicală Balta-Verde; Medic, Domnișoara Alexandrina Teodoru; 1 Decembrie 1909; Agent sanitar, Ion Nicolaescu.

Date geografice. – Comuna Cârcea, se mărginește la est cu Coșovenii de sus, la vest cu Balta-Verde și o parte din urba Craiova, la sud cu Malu-Mare și Livezile, iar la nord cu Pielești.

Limita de nord începe din răscrucea, la 200 metri spre răsărit de bariera Craiovei, numită „Crucea de Piatră”; limita de sud începe din colțul de sud-vest al teritoriului comunei Balta-Verde, iar limita de răsărit începe din punctul numit Cotofirul.

Comuna e udată de pârâul Cârcea, care dă naștere la mai multe smârcuri. El naște din izvoarele de pe valea Sfenea, și valea Călugărului, și curge pe valea Buduroaale spre satul Preajba, având direcțiunea dela est spre vest, și se varsă în pârâul Morilor dela Făcăi.

El formează mai multe vaduri, și are un pod la hanul din valea: Pârâul Cârcea.

Prin comună trece calea ferată Craiova – București, care intră în comună pe Valea Croitorului, și are o gară – Cârcea la o depărtare de sat de 1 km.

Șoseaua județeană Craiova – Caracal, trece prin satul Preajba, pe o lungime de 9 km.; având direcția dela vest la est.

Șoseaua județeană Craiova – Bechet, trece prin vestul cătunului Preajba, pe o porțiune de 9 km., cu direcția dela nord la sud. Suprafața totală a comunei este de 7330 pogoane dintre care 5984 arabil, 30 fânețe, 90 izlaz, 216 teren sterp, 60 vârzării și 950 vii. Viile aparțin nu numai locuitorilor din comună, ci și altora și anume: orășenilor din Craiova, locuitorilor din Pielești și Popânzălești, jud. Romanați.

Date istorice. – Comuna Cârcea, datează din 1908, prin strămutarea reședinței din cătunul Preajba în Cârcea. Până la această dată, comuna a fost numai un cătun al comunei Preajba. Pe la 1873, Cârcea, cătunul Prisca și Preajba, formau comuna Preajba. Dela 1874 până la 1876, aceste trei cătune au avut reședința la Coșovenii de sus, iar dela această dată s'au deslipit, și au continuata forma comuna Preajba.

În comună sunt două biserici. În Cârcea, biserica cu hramul Sf. Nicolae, fondată de Dumitrache Chintescu, și Preotul Șerban Chintescu, reparată la 1874 de Preotul I. Zamfirescu și locuitorii satului; în cătunul Preajba, o biserică de zid, fondată de jupân Hași Stan Jianu, Vel Paharnic, pe la 1778.

Igiena comunei. – Solul. Trei părți din suprafața solului, sunt formate din pământ bun, negru, foarte prielnic agriculturii, și numai o parte este nisipos. Subsolul este nisipos.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. În comună sunt trei eleștee. Eleșteul Groșinești, eleșteul căpitanului Costescu și eleșteul Cârcea, proprietatea unui locuitor din comună. În ele se găsesc diferite specii de pești, mai ales cрпи. Afară de aceste eleștee, care nu seacă nici odată, mai sunt o mulțime de bălți, în valea: Vârzăriilor, care desparte satul Cârcea de Preajba, și sunt formate în urma topirei zăpezilor și urma ploilor, săcând în lunile secetoase ale verei.

Atât eleșteele, cât și bălțile, fiind situate la o depărtare foarte mare de comună, nu influențează decât foarte puțin, asupra sănătății locuitorilor.

Străzile. Comuna este străbătută de opt străzi, dintre care două mai principale: strada Gărei și strada Groșineștilor.

Aceste două străzi sunt aliniate, plantate, așternute cu piatră și bine întreținute. Celelalte străzi, deși sunt aliniate, nu sunt împietrite și plantate, iar în anotimpurile ploioase, devin impracticabile din cauza noroiului.

Șoselele județene Craiova – Caracal, și Craiova – Bechet sunt, de asemenea, bine întreținute.

Curțile sunt relativ curate; locuitorii sunt obișnuți să scoată des băligarele și gunoaiile de prin curți și oboare.

Comuna fiind așezată pe deal, curțile sunt mai toate înclinate, așa că apele provenite din ploi și zăpezi nu stagnează în curți – astfel noroiul nu e mare.

Curățenia locuințelor. Locuințele sunt, de asemenea, relativ curate. Locuitorii sunt obișnuți

să-și văruiască casele la începutul toamnei și la sărbătorile mari, Crăciunu și Paștile. În timpul epidemiilor, casele se văruiesc și mai des, locuitorii fiind forțați la aceasta de autoritățile sanitare.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 31 Octombrie 1909, comuna Cârcea numără 1143 bărbați și 1349 femei, în total 2492 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	100	67	-	33
1901	101	73	1	28
1902	89	60	1	29
1903	94	91	-	3
1904	119	62	1	57
1905	99	68	-	31
1906	100	70	2	30
1907	100	71	1	29
1908	107	64	-	43
1909	111	88	-	23

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii, afară de câteva tipuri slave, sunt toți de origină Daco-Romană.

Îmbrăcămintea. Bărbații în timpul veri poartă cămăși și pantaloni largi de pânză de casă; pălării de paie și încălțați în opinci sau desculți. Iarna poartă nădragi albi de dimie, cojoace sau pieptare de piele de oaie, și pe deasupra o haină albă de dimie; în cap căciula de piele neagră și ca încălțăminte, pe lângă opinci, cei mai cu dare de mână poartă cisme.

Femeile poartă în timpul veri, cămașe de pânză lucrată în casă, o fustă, o bluză și un șort de stambă cumpărate, pe cap poartă un peșchir sau cărpă de borangic, iar ca încălțăminte opinci, pantofi sau mai des umblă desculțe.

În timpul ernei poartă fuste și bluze groase de lână, ilice și scurteici, iar pe cap cărpe sau broboade mai groase; ca încălțăminte opinci și pantofi.

Alimentația. – Locuitorii comunei Cârcea, țin toate posturile mari de peste an și mai mulți din ei țin Mercurea și Vinerea din fiecare săptămână, precum și unele ajunuri. În total, mănâncă post cam 225 de zile pe an. Alimentația în timpul postului constă din pâine, mai rar mămligă și diferite legume, varză, ceapă, usturoi, fasole fiartă, praz, ciorbă de dragavei, de urzici, stevie, foi de ceapă făcute salată cu oțet de esență de oțet, dovlecei, pepeni, rar pește sărat și măslina.

În zilele de dulce, pe lângă pâine și mămligă, ouă răsoapte sau făcute ochiuri, lapte dulce, bănut, puțină brânză, păsat de mălai

prăjit cu untură. Carne de porc afumată. Iarna mănâncă carne de porc proaspătă, vara carne de oaie, berbece și foarte rar carne de pasăre.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– În locurile unde suprafața solului este formată din pământ mare și negru, se cultivă grâu, porumb, orz și ovăz, iar în locurile nisipoase se cultivă via, lubenite și pepeni.

În valea vărzărilor se cultivă varză și zarzavaturi. Pe lângă uneltele obișnuite de muncă, locuitorii se mai servesc de mașini agricole ca: secerătoare, treerătoare și vânturătoare, pe cari le ia cu chirie dela proprietari, plătind prețul chiriei în bucate. Fiecare cap de familie muncește 3 – 4 pogoane, care îi aduce un venit de 3 – 400 lei.

Munca și creșterea vitelor este principala ocupațiune a locuitorilor. Afară de aceasta, unii se ocupă cu cultivarea viei și cu grădinăria, în special cultivarea verzei și pepenilor.

În fine, ca ocupațiuni accesorii, unii din ei fabrică cărămizi, alții se ocupă cu cărăușia, în special căratul cerealelor, lemnului și vinului în spre Craiova, sau la gară, atât din comună, cât și din comunele învecinate.

Locuitorii nu dețin decât o parte din proprietatea solului, celelalte părți aparțin proprietarilor: Băncioiu, Secșoreanu, Păunescu, Geblescu și Căpitan Costescu.

Locuințe. – În comuna Cârcea există un număr de 551 locuințe, dintre care aproape jumătate sunt de zid de cărămidă. Ele se repartizează după cum urmează: case de zid cu două sau mai multe odăi 270; case de lemn 5, cu o singură odaie și 54 cu două; iar bordeie 180, dintre care 54 cu o singură încăpere și restul cu două. Cubajul obișnuit al camerelor este între 25 – 26 și 32 m.c., și sunt locuite în mijlociu de 5 – 6 persoane.

Apa de băut. – Comuna se alimentează cu apă de băut din 9 fântâni și cișmele curgătoare, dintre care 7 bune și două mediocre și din 12 puțuri dintre care 8 bune, 2 mediocre și 2 rele.

Comuna mai e alimentată și de pâraul Cârcea.

Școlale. – În comuna Cârcea sunt trei școli, două în cătunul de reședință și una în cătunul Preajba. Prima școală este o construcție nouă model, cu mobilier sistematic și cu două sale de curs, având fiecare un cubaj de 285 m.c. și e frecventată de un număr de 145 elevi. A doua școală e într'un local închiriat. Localul e impropriu pentru școală, are un cubaj de 52 1/2 m. c. și e frecventată de 40 elevi.

Școala din cătunul Preajba este o construcție nouă, deschisă în toamna anului 1909, mobilierul e primitiv. Are o singură sală de

curs, cu un cubaj de 480 m. c. și e frecventată de 95 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Există două biserici în comuna Cârcea, una în cătunul de reședință, și alta în cătunul Preajba.

Biserica din Cârcea, cu hramul Sf. Nicolae, e o construcție veche, neîncăpătoare, pardosită cu scânduri și având ușile și ferestrele mici. Biserica din satul Preajba e foarte veche, dar bine îngrijită.

Cimitire de oameni sunt două: unul în Cârcea și altul în Preajba. Amândouă sunt împrejmuite și situate în mijlocul satelor. Pentru animale, există un singur cimitir, împrejmuit cu șanț și la depărtare de sat de 1 km. și 1/2.

Primăria. – Comuna are un local propriu de primărie. Construcția este nouă și compusă din trei camere; una servește ca sală de ședințe, iar cele două una de cancelarie primăriei și alta percepției. Localul este întotdeauna curat întreținut.

Infirmeria. Comuna n'are infirmerie. În vara anului 1909, când comuna a fost bătută de epidemie de scarlatină, bolnavii s'au izolat în infirmeria cercului Coșovenii-de-sus.

Localuri publice și de consumație. Ca localuri publice și de consumație sunt șapte cârciumi. Toate sunt în bune condițiuni. Probe de băuturi s'au luat în cursul anului 1909 dela toți șapte debitanți și în urma avizului laboratorului de chimie, al facultății de științe din București, s'a constatat că 5 din debitanți au pus în consumațiune publică beuturi neregulate. Beuturile s'au sechestrat, iar debitanții au fost supuși judecății.

Industria insalubre. – În comuna Cârcea există numai o brutărie, care întrebuințează trei lucrători. Acești lucrători locuiesc în brutărie, au mâncarea dela patron și sunt plătiți unul cu 60 lei lunar, iar ceilalți doi cu câte treizeci lei.

Valoarea acestei instalațiuni este de 10.000 lei și aduce un venit anual de 3000 lei.

Ca stare igienică, localul și toate instalațiunile se prezintă bine; autorizație din partea Consiliului de igienă și salubritate publică, nu are.

Alte industrii, nu se află în comună.

Inspecții medicale. – În anul 1908, comuna a fost inspectată de 11 ori de către medic, dându-se un număr de 28 consultațiuni gratuite, iar agentul sanitar 257 – moașa a asistat 36 faceri.

În anul 1909, s'a inspectat comuna dela 1 Mai la 31 Decembrie de 38 ori, dându-se de medic 857 consultațiuni, iar de agentul sanitar 526; moașa a asistat 53 faceri.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900			
1901			
1902			
1903			
1904			
1905			
1906			
1907			
1908			
1909			

Medicamente. – Depozitul de medicamente, filiala Craiova, a aprovizionat comuna cu medicamentele necesare prevăzute în formularele date de onor. Direcțiunea Sanitară, în luna Mai 1909. Dela această dată, comuna a mai fost reaprovizionată de două ori, după trebuință.

Farmacia comunei a fost la început încredințată agentului sanitar Ianculescu și apoi notarului comunei. Controlul asupra farmaciei s'a exercitat de medic la fiecare inspecție făcută comunei.

Epidemii. – În decurs de zece ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

La 1902, scarlatină, durând 30 zile cu 8 cazuri, nici un deced.

La 1903, scarlatină, durând 90 de zile, cu 15 cazuri, 7 decese și pojar 107 cazuri, durând 120 zile, cu 11 decese. În 1908, pojar 4 cazuri, durând 30 zile și tusă convulsivă 5 cazuri, durând 60 de zile. La ambele epidemii, nici un deced.

În 1909, tusă convulsivă, cu 125 cazuri, dintre care 10 decese, durând 150 zile; febră tifoidă 4 cazuri cu 2 decese, durând 120 zile și scarlatină 20 cazuri cu 2 decese, durând 150 zile. Cazurile de scarlatină din 1909, au fost izolate și tratate în infirmerie.

Boale predominante. – Paludism 58, Pelagră 25, Sifilis 2, Tuberculoză 4, Conjunctivită granuloasă 1.

CÂRNA

Plasa administrativă Barca; Circumscripția medicală Bărca; Medic Dr. C. Stoenescu, dela 1 Noembrie 1901;
Agent sanitar T. I. Neagu, dela 16 Iulie 1905; Moașă Rada Stănescu, dela 17 Aprilie 1907.

Date geografice. – Comuna Cârna, este așezată la 51 kilom. de Craiova, pe malul stâng al Dunărei, pe un loc șes, numit șesul Cârna. Comuna se compune din 3 sate: Cârna, Plosca și Săpata. Se învecinește la est cu comuna Măceșu, la vest cu Plosca, la nord cu Goicea Mare, la sud cu Dunărea. Limita de vest este formată de Movila Gogăi și de apa râului Dăsnățuiului.

Limitele de nord și de est sunt formate de movile; limita de sud de Dunăre.

Suprafața comunei e de aproape 3000 hectare, din care 1200 arabile, 400 fânețe – izlazuri, 1000 locuri sterpe și locuri, 250 pădure de sălcii numite zătoane. Moșia aparține statului; din ea s'a dat 183 loturi mici și 29 loturi mari de 25 hectare.

Pe teritoriul comunei se află Balta-Cârnei, cu o suprafață de 500 pogoane care începe din comuna Bistreț și se termină la punctul numit Țicbanul.

Iazuri și gâldaie sunt multe formate din râvârsările Dunărei, pe care de altfel se găsesc zmârcuri cu tufe de trestie și tufărișuri numite zătoane.

Când Dunărea se revarsă, Balta-Cârna se mărește până la a inunda comuna.

Este alimentată și de râul Dăsnățuiiu care trece prin comună.

Șoselele principale ce leagă această comună cu cele vecine, sunt: una la nord spre Goicea mică, alta la est spre Măceșu de jos și a treia la vest spre Plosca, trecând peste râul Dăsnățuiiu.

Date istorice. – Pe malul Dunărei și în dreptul comunei se află localitatea numită Cetatea, este o ridicătură de pământ în care se găsesc ziduri de cărămidă, a cărei suprafață are forma unui cerc și din care Dunărea prin revărsarea ei a ros jumătate rămânând un semicerc.

Data înființării acestei comune nu se poate spune hotărît; se știe numai că în timpul Holerei la 1848, comuna s'a strămutat pentru scurt timp mai departe spre răsărit, distanță de

7 kilometri pe locul unde astăzi este înființat satul Săpata.

După stingerea acestei epidemii, locuitorii au venit la locul unde se află și astăzi. Bătrânii spun că pe locul unde se află această comună Cârna, a fost o cârciumă (han), loc de popas pentru călători și că acea cârciumă era ținută de o femeie cu nasu cârn, dela care și-a luat și comuna numele de Cârna.

La 1877, în timpul războiului pentru independență, se află aci un batalion de vânători.

Igiena comunei. – Solul acestei comune este constituit din pământ negru vegetal, în grosime ca de 50 cm., sub care se găsește pământ galben, bun pentru construirea caselor de pământ bătut. Grosimea acestui strat este de 9 – 10 metri, urmând apoi nisip și pietriș unde se află și stratul aquifer.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Afară de Balta-Cârna mai sus descrisă, nu se află în comună alte bălți sau ape.

Străzile. O mică parte împietrite și aliniată, restul neșoselite, nealiniată și neîmpietrite. Iarna, noroi mare, care face comunicația pe jos, aproape imposibilă, pe stradele frecventate este praf mult care întunecă atmosfera. Plantații pe zona șoselelor nu sunt.

Curțile. Locuitorii au început să-și are băligarul pe locurile lor de cultură. Iarna, totuși, există noroi și necurătenie din cauza vitelor.

În curte se află, casă, grajd, pățul, magazie, cocină de porci, care se curăță neregulat și vara exală la distanță un miros infect.

Curățenia locuințelor. – Casele nu se mai țin curat, văruirea se face cu mare silă. Țăranii nu știu să-și văruască casele, așteaptă totdeauna maistori, străini sau din comună.

Se mătură cel puțin odată pe zi.

Rogojinile așternute pe pat se scutură odată pe săptămână Duminica. Porcul mănâncă în casă și tot în casă se ține purcelu, clocește, găina, se cresc puii de găină. Copii mici ies afar și urinează în casă, jos pe pământ. Se curăță în urmă dar pământul tot rămâne infiltrat cu

liquidele defecațiilor. Iarna se grămădesc cu toții într-o singură odaie.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Cârna numără 912 bărbați, 917 femei; satul Săpata, 164 bărbați, 190 femei; satul Plosca, 561 bărbați, 564 femei; satul Carcota, 97 bărbați și 87 femei, în total, comuna numără 3492 suflete dintre care 1734 bărbați și 1758 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	150	176	-	84
1901	135	106	-	29
1902	137	108	-	29
1903	164	94	-	70
1904	166	76	-	90
1905	165	74	-	91
1906	145	117	-	28
1907	179	78	-	101
1908	185	101	-	84
1909	155	148	-	7

Locuințele. – Sunt în total 609 locuințe, dintre care 17 case de zid de cărămidă, cu mai multe camere; 592 de pământ bătut, dintre care 200 cu câte 2 încăperi și 392 cu mai multe încăperi, având fiecare cameră un cubaj aproximativ de 30 – 35 m. c, fiind locuite de câte 5 – 6 persoane.

Apa de băut. – Locuitorii acestei comune iau apa de băut din 55 puțuri dintre care 40 în bune condițiuni și cu apă relativ bună și 15 în rele condițiuni.

Școlile. – În comună sunt 3 școli dintre care, una de zid de cărămidă, acoperită cu tablă de fier, compusă din 2 sale având un cubaj de 480 metri cubi și frecventată de 100 de elevi; alta la fel cu cea dintâi, compusă din o sală, având un cubaj de 135 metri cubi și frecventată de 82 elevi; a treia construită din pământ bătut, compusă din una sală cu un cubaj de 100 m. c., și frecventată de 50 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Două biserici, ușa în comuna de reședință, și una în satul Plosca.

Cimitire umane sunt 4, la distanța cerută și împrejmuite.

Primăria, local propriu al comunei, în condițiuni bune. Sfat sătesc la Plosca și Săpata.

Localuri publice și de consumație. – Trei cârciumi cu tot felul de băuturi și una numai cu vin, localuri mediocre, curățenie relativă.

Industria insalubre. – Două țiglării, una a d-lui Milard Vintici, în valoare de 1000 lei, întrebuințează 3 lucrători ce sunt plătiți cu câte 2 lei pe zi, fără mâncare, aduce un venit de

2500 lei anual. A doua, a d-lui Dumitru Marcof, în valoare de 1000 lei, întrebuințează 5 lucrători, plătiți cu cât 2 lei pe zi fără mâncare, venit de 2500 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	36	4	-	112	50	-
1901	48	6	-	62	108	-
1902	72	62	-	13	36	-
1903	74	4	-	57	141	-
1904	91	27	-	36	148	-
1905	123	13	-	82	84	-
1906	121	19	-	101	13	-
1907	117	17	-	98	12	-
1908	170	5	-	104	21	-
1909	118	15	-	39	4	-

Inspecții medicale. – Comuna Cârna, a fost inspectată în anul 1900, de 18 ori; în 1901, de 23 ori; în 1902, de 16 ori; în 1903, de 16 ori; în 1904, de 22 ori; în 1905, de 19 ori; în 1906, de 16 ori; în 1907, de 16 ori; în 1908, de 18 ori și în 1909, de 15 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	72	556	-
1901	22	517	-
1902	12	525	-
1903	96	748	-
1904	82	649	8
1905	34	1121	115
1906	32	501	67
1907	51	423	59
1908	26	558	85
1909	53	506	113

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 40 – 50 lei anual, și se țineau la primărie, dela acea dată medicamentele se aprovizionează din Depozitul Central filiala Craiova și sunt distribuite de agentul sanitar.

Epidemii. – În decurs de 4 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Timp de 60 de zile în anul 1904, Pojar, cu 4 cazuri, nici un deced.

În 1906, Febră-Tifoidă, timp de 36 zile, 10 cazuri, 2 decese.

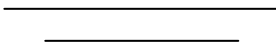
În 1904, Pojar, 48 zile, 130 cazuri, 6 decese.

În 1908, Dizenterie, 28 zile, 9 cazuri, nici un deced.

În 1908, Tusă convulsivă, 92 zile, 21 cazuri, un deced.

În 1909, dela 9 Mai până la 1 Iulie, Tusă
convulsivă 22 cazuri, nici un deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie
1910 sunt: Paludism, 89 de cazuri; Pelagră, 3
cazuri; Tuberculoză, 1; Sifilis, 1.

CERĂT

Plasa administrativă Șegarcea; Circumscripția medicală Șegarcea; Medic, D-r. N. M. Roteanu dela 4 Noemvrie 1909; Agent sanitar, Mihail Popa dela Noemvrie 1904; Moașe Sofica Tășcău.

Date geografice. – Situată la 33 km. la sud-vest de Craiova și 5 km. de Șegarcea, reședința administrației și a medicului. Se compune din două sate: Cerātu și Malaica situate pe șesul Cerătului, pe coasta dealului Teișul și malul stâng al Desnățuiului.

Se mărginește la nord cu comuna Șegarcea, la sud cu comuna Giurgița, la Vest cu comuna Lipov și la est cu comuna Șegarcea.

Terenul comunei este accidentat de dealuri puțin înalte, Teișul și Cerātu și udată de râul Desnățui, care adesea vara sacă. De șesul Cerătului mai trece un pârâu, Malaica Slătioarele.

Teritoriul comunei este de 8259 pogoane, dintre cari; 7500 arabile, 100 fânețe, 50 izlaz, 200 pădure.

Proprietari: Ioniță Geblescu și Statul, care după legea din 1879 a împroprietărit 15 însurăței, iar după cea din 1864 191 locuitori.

În apropiere de comună trece linia ferată Craiova – Calafat (Gara Portărești). Prin comună trece șoseaua Craiova – Bistreț, precum și o șosea vecimală care unește comuna cu șoseaua Craiova – Calafat.

Date istorice. – Numele comunei pare a fi fost luată dela pădurea din apropiere, Ceriș. Într'un timp se numea Cetățuia lui Traian. Se crede că a fost înființată pe la 1820 de vre-o 50 familii. Ei ereau porecliți „Schiopârlani”. Prima îndeletnicire a acestora, în aceste locuri păduroase era creșterea vitelor; după războiu însă, când s'a început a se tăia și defrișa pădurile, sătenii atrași de pământul roditor, au început a se stabili în această comună.

Se zice că pe vremuri, un boier, F. V., ar fi reușit a acapara pământurile sătenilor, transformându-i în clăcași și constituindu-și o moșie, azi vândută și revândută.

Igiena comunei. – Solul variază în compoziție, în general este argilo-nisipos, este destul de fertil. Apa se găsește la o adâncime de 8 – 10 metri.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. Nu se găsesc, afară de câteva mici depresiuni ale solului în care apa stagnează în timp ploios și primăvara.

Străzile. Numai șoseaua, care trece prin comună, constituie o stradă împietrită, celelalte strade sunt în timpul ploios pline de noroi neavând piatră. Chiar strada principală – șoseaua – în partea de jos a comunei, spre Lipov, în timp ploios este foarte cu greu de străbătut, din cauza noroiului.

Curțile sunt îngrădite, cele mai multe cu pari și nuiele, precum și cu scânduri groase, ferestruite neregulat de locuitori, din lemnele pe care le cumpără din pădurile din apropiere

La locuitorii mai cu dare de mână și pe la negustori, sunt îngrădite și cu scânduri de brad. Curțile dela pavilioanele Domeniilor Coroanei precum și parcurile sunt cele mai multe îngrădite cu sârmă zincată.

Locuitorii curăță de obicei vara curțile și chiar strada de dinaintea curței în ajunul sărbătorilor mari. În timpul din urmă, îndemnați de autorități, mulți le curăță în fiecare Sâmbătă.

Curățenia locuințelor. Văruirea locuințelor se face de locuitori înainte de sărbătorilor Paștelui și Crăciunului. Interiorul locuințelor nu se țin curat. Cele mai multe case și bordeie sunt pardosite cu pământ, pe care nu-l îngrijesc decât măturându-l din când în când. Foarte rar unii locuitori obișnuiesc să lipească pe jos în ajunul sărbătorilor cu pământ galben amestecat cu bălegar.

Mișcarea populațiunii. – După ultimul recensământ făcut la Decemvrie 1909, satul Cerăt numără 1155 bărbați, 811 femei; satul Malaica, 152 bărbați, 193 femei; în total, comuna Cerăt numără 2211 suflete, dintre care 1207 bărbați, 1004 femei.

Locuințe. – În comună sunt 619 locuințe, dintre care 133 case de zid de cărămidă, 15 fiind cu câte 2 încăperi și 108 cu mai multe încăperi, având un cubaj de fiecare cameră cam de 25 m.c.; 456 case de pământ bătut, dintre care 254 cu câte 2 încăperi, 202 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 21 m.c. de cameră și 30 bordeie, dintre care 1 cu una încăpere, 28 cu 2 încăperi, și una cu mai multe încăperi, având un cubaj de 28 m.c.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	86	53	5	33
1901	88	69	4	19
1902	76	97	6	21
1903	95	46	8	49
1904	100	55	6	45
1905	90	71	6	19
1906	95	54	5	41
1907	108	66	17	42
1908	112	105	88	7
1909	115	88	9	27

Apa de băut se ia din 24 fântâni dintre care 9 cu ghizdurile de lemn și 5 de piatră; toate întreținute în stare satisfăcătoare.

Școala. – În comună este o școală local închiriat, nu corespunde cerințelor igienice, compusă din 2 sale, din care una are un cubaj de 48 m. c., fiind frecventată de 50 elevi și cea de a doua are un cubaj de 140 m.c. și este frecventată de 130 elevi.

Biserici. – Cimitire. – În comună o singură biserică veche construită în anul 1828 de fostul proprietar Vlădoianu.

Sunt două cimitire pentru oameni, ambele îngrădite și la distanța reglementară. Este și un cimitir de animale.

Primăria are local propriu, bun, în condițiuni igienice relativ mulțumitoare.

Construcția este de zid, având pe jos scânduri, are trei sale și un antreu. Între local și șosea este o mică grădiniță.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt trei cârciumi, cari vând tot felul de băuturi spirtoase.

Localurile sunt în condițiuni igienice relativ mulțumitoare.

Industrii insalubre sunt: o moară (cu vapor) a d-nului Al. Becherescu, stare igienică mediocră, întrebuințează 3 lucrători plătiți dela 20 – 100 lei lunar și mâncare. Un darac, în valoare de 500 lei al d-lui Marin St. Gheorghe, stare igienică mediocră, aduce un venit de 300 lei anual și una brutărie a d-nului Tudor Cârstea, stare igienică mediocră, întrebuințează un lucrător și aduce un venit anual de 300 lei.

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată de d-l medic al circ. de 121 ori, dela 1901 – 1909.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	13	17	71	25	78	166
1902	44	23	36	66	29	151
1903	78	7	22	61	33	185
1904	85	10	4	39	65	13
1905	61	5	1	43	32	3
1906	81	2	-	93	-	30
1907	91	5	-	32	8	1
1908	46	-	-	51	6	3
1909	76	10	-	46	3	18

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de comună de 40 – 50 lei anual și se păstrau la primărie; azi medicamentele se furnizează de Depozitul central de medicamente, filiala Craiova și sunt în primirea agentului sanitar.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	19	240	-
1901	67	239	-
1902	18	321	-
1903	31	131	-
1904	61	319	-
1905	29	328	-
1906	8	425	-
1907	46	386	-
1908	41	343	-
1909	35	294	27

Epidemii. – În decurs de 5 ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

În anul 1904 Iulie – August, Dizenterie 7 cazuri, 2 decese.

În anul 1906 Aprilie – Iunie, Febră tifoidă 9 cazuri, nici un deced.

În anul 1907 Septembrie – Martie 1908, Tusă convulsivă 59 cazuri, 5 decese.

În anul 1908 Octombrie 1 – 31 Oct. Rugeolă 19 cazuri, nici un deced.

În anul 1908 dela 1 Noembrie – 24 Noembrie, Rugeolă 26 cazuri, 1 deced.

În anul 1909 dela 1 Octombrie – 16 Noembrie, Febră tifoidă 13 cazuri, 2 decese.

Boale Infecto-contagioase. – Dela 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 27 cazuri; Tuberculoză 3; Sifilis 2.

CERNĂTEȘTI

Plasa administrativă Scaești; Circumscripție medicală Scaești; Medic, Dr. N. I. Porubsky, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, N. Limbide, dela 1 N-vrie 1909; Moașe, loc vacant.

Date geografice. – Comuna Cernătești situată la 33 km. de orașul Craiova, e compusă din satele Cernătești și Tiu. Cernătești este situată pe povârnișul și pe vârful unui deal numit „Dealul calului”, precum și pe poalele dealului numit „Dosul”. Dealurile sunt întretăiate de o vale adâncă, numită „Valea mare”, prin mijlocul căreia curge pârâul Obedeanca ce izvorăște în județul Mehedinți și se varsă în râul Jiu, la nord de comuna Breasta. Pe această largă vale nu sunt construite case, în timpurile ploioase este inundată.

Comuna se mărginește la nord cu satul Salcia, despărțit prin dealul „Sălciei”, la sud cu cătunul Ștefanei, despărțit prin dealurile Bucur și Treștenic, întretăiată prin valea Bucurului; la est cu cătunul Cornița, despărțit prin prelungirea Văiei Mari; la vest cu satul Țiu, pe prelungirea tot a Văiei-Mari.

Țiu, situat la 4 km. de satul Cernătești, spre vest; se mărginește la nord cu comuna Argetoaia, cătunul Câmpul Crucei Novac, despărțit prin dealul numit dealul „Mascotului”; la sud cu comuna Gogoși, despărțit prin valea Țiului, prin mijlocul căreia curge un pârâu numit Obedeanca și prin dealul Bobului; la est cu satul Cernătești, pe prelungirea Văiei Mari și la vest cu comuna Bârboi – Mehedinți, pe prelungirea văiei Țiului.

Prin satul Cernătești străbate șoseaua județeană Craiova – Corzu, cu direcție est-vest; din această șosea, pleacă la partea periferică și vestică a satului, șoseaua comunală-vecinală Cernătești – Țiu. Șoseaua județeană Craiova – Corzu se prelungeste tot din acest punct spre vest, către comuna Secu-Mehedinți. Tot din șoseaua județeană, pleacă o altă șosea comunală-vecinală pe la punctul numit dealul Mascotului, cu direcție spre nord, numită șoseaua comunală Cernătești – Argetoaia. O altă pleacă din mijlocul satului spre sud, peste dealul Bucurului, iasă în valea Treștenicului spre est, constituind șoseaua comunală-vecinală Cernătești – Sopotu. Un drum de care, pleacă din mijlocul satului spre nord-est, trecând

pe dealul Calului, valea Mânzatului și dealul Sălciei, spre Salcia.

Prin satul Țiu, străbate șoseaua comunală-vecinală Cernătești – Țiu; din satul Țiu cu direcție spre sud peste dealul Bobului, pleacă o șosea comunală-vecinală spre Gogoși și un drum de care, tot din centrul satului spre nord, spre Argetoaia, în fine o șosea comunală-vecinală cu direcție spre vest, merge la comuna Bârboiu.

La nord de satul Țiu, se întinde o pădure a statului, cam de 300 – 400 pogoane.

Date istorice. – Comuna Cernătești, își trage numele dela un proprietar din Raznic, numit Cernat.

Acesta, având mulți copii, însurându-i, le-a cumpărat proprietăți la Cernătești, pe acele vremuri săracă în locuitori. Se zice că un oarecare proprietar Țuileanu, din Țuileni (Mehedinți), își recruta oamenii de muncă de prin aceste locuri, de unde a rămas și numele de Țiu.

Pe teritoriul comunei Cernătești, pe dealul Bucurului, la partea sudică a satului Cernătești, la anul 1596, s'a dat o luptă între Mihai Viteazul și oștile turcești. Mihai Viteazul, care urmărea armatele turcești, îi întâlnește în Valea largă a Cernăteștilor, îi alungă pe dealul Bucurului, la sud de sat, unde se dă o luptă decisivă, din care brava armată a lui Mihai Viteazul ieșind învingătoare, alungă oștile turcești, împingându-le către Dunăre.

Țot pe dealul Bucurului, unde a avut loc lupta, la punctul numit Treștenic, se văd și astăzi urmele unei biserici, ce se crede a fi fost clădită de Mihai Viteazul înainte de trecerea Turcilor cari au dărâmat-o. Pe dealul Bucurului, prin săpături în pământ, s'au găsit foarte multe oseminte omenești, precum și resturi de arme (arcuri, săgeți, lănci, topoare, lopeți ascuțite). În mod mai sistematic s'au făcut săpături în anul 1887 – 1888 și multe din obiecte găsite, s'au trimis muzeului istoric din București. Ca monument istoric, există în satul Cernătești o culă de zid, clădită de un membru al familiei Cernăteștilor pentru a-i servi de apărare contra Turcilor; această culă s'a reconstruit și e în bună stare, e proprietatea d-nului Alexandru

Cernătescu. Biserica, în mijlocul satului, clădită în zid la anul 1820 de către proprietarii din Cernătești, posedă „Salba Maicei Domnului”, făcătoare de minuni. Această salbă e spălată la sărbători de către preot, iar apa e dată bolnavilor să o bea sau să se spele pe față. Vin oameni aici să-și caute tămăduirea, nu numai din Dolj, dar și din satele limitrofe din jud. Mehedinți și chiar din Romanca, Vâlcea. Nu se știe de unde provine această salbă, se compune însă din 10 - 12 piese (monede) de argint, de mărimea unui ban.

Igiena comunei. – Solul în general e format din humus și argilă; apa de băut în fântână se găsește în mediu la 6 - 10 metri de suprafața solului.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante, nu sunt.

Străzile. Afară de șoseaua județeană Craiova – Corzu, ce trece prin mijlocul satului, care este dreaptă, împietrită și bine plantată, celelalte sunt neregulate, neîmpietrite și neplântate.

Curțile. Sunt bine întreținute, puțin spațioase, toate sunt împrejmuite cu gard de ulucă sau stobori și cu plantațiuni dafini.

Curățenia locuințelor. Se văruiesc de 2 ori pe an, toamna și primăvara, iar în timpul epidemiilor, forțați de autorități.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Țiu numără 573 bărbați și 592 femei.

În total, comuna Cernătești numără 1194 bărbați și 1193 femei, adică 2387, suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	27	19	-	8
1901	36	27	-	9
1902	32	31	-	1
1903	44	37	-	7
1904	41	23	-	18
1905	40	25	-	15
1906	40	30	-	10
1907	43	54	-	-
1908	81	87	3	6
1909	99	87	1	12

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Talia mijlocie și peste mijlocie. Craniul sub dolicocefal, oasele malare și maxilari inferiori pronunțați, dinții regulat împlântați; fruntea înaltă și bombată; arcadele orbitare bine pronunțate, ochii mari căprui, rar albaștri; nasul potrivit, drept, regulat. Poartă părul scurt, bătrânii lung. Părul capului, sprâncenele, mustața, în genere castaniu închis, sau negru.

Îmbrăcămintea. La bărbați: iarna, căciulă neagră, cămașe de bumbac lungă simplă, cojoc scurt, bete de lână colorate, pe deasupra haină lungă albă de dimie, cusută cu găitan negru, încinși peste haină cu curea de piele neagră, cioareci, izmene, opinci sau cisme; vara, cămașe lungă, izmene, bete colorate, opinci. La femei: iarna, pe cap cărpe albe de bumbac, îmbrăcate în cămăși lungi, cusute cu arnici, camizoane de lână, zăvelci sau vâlnice de lână, în picioare ciorapi și opinci, pe deasupra mai poartă și scurteică cu blană; vara, pe cap cărpe și tulpane albe și cu mărgelile, cămașe lungă, cusută cu arnici și mărgelile; zăvelci de lână și de bumbac, în picioare ghetete, pantofi și desculțe.

Fetele și femeile tinere cu dare de mână, poartă salbă de galbini austriaci.

Alimentația. – Aproximativ postesc pe an 200 de zile. În timpul postului mănâncă mălai cam 1 kg. de persoană, pâine 1 kg., legume ¼ kg. (fasole, varză, ceapă, praz, ridichii, sfeclă, puțini mănâncă linte).

Alimentația în zile de dulce: ouă, lapte, carne de pasăre, de porc, de oaie, puțini mănâncă carne de vacă, untură de porc, unt topit și netopit, pește sărat și proaspăt.

Munca săteanului. – Proprietatea solului. – Muncește pământul cu brațele și cu instrumente agricole ca: plugul (Universal), rarița, grapa de fier, secerătoare, mașină de treerat. În termen mediu, muncește de cap de familie câte 6 pogoane. Cultivă grâu, porumb, orz, ovăz, puțin meiu, puțin lucernă; în grădină cultivă zarzavat: ceapă, usturoi, ardei, pătlăgele, praz, iar cei depe lângă apă cultivă și varză.

Câștigă anual, în termen mediu, între 500-600 lei.

În comună este constituită obștea sătească cu numele „Alexandru C. Cernătescu”, care are în arendă moșia d-lui A. Cernătescu, în întindere de 400 pogoane, pe prețul de 7000 lei anual. Obștea câștigă anual, brut până la 40000 lei. În obște intră 43 săteni.

Proprietatea solului o deține:

Micii proprietari 2287 pogoane.

Locuitorii 2275 pogoane.

Locuințele. – În total sunt 645 locuințe, adică: 570 cu 2 încăperi și 60 cu mai multe încăperi; cubajul unei camere fiind 30 – 35 m.c. și locuiesc 4 și 5 persoane, 15 case de zid cu mai multe încăperi; cubajul unei camere fiind 45 – 50 m.c. și locuiesc 3–4 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 31 fântâni, dintre care 6 de beton și 25 de blane; din 27 puțuri, dintre care 1 de beton, 26 de lemn, din care 4 foarte rele. Se mai găsește și 6 știubeie de lemn.

Școalele. – Două școli: una construită de zid, compusă dintr'o sală pentru elevi, 2 camere

și un antreu; clasa având un cubaj de 280 m.c. și fiind frecventată de 69 elevi.

Alta în cătunul Gogoșița construită din zid și compusă dintr'o sală pentru elevi și două camere. Clasa având un cubaj de 190 m.c., este frecventată de 72 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Există două biserici în comuna Cernătești, în centrul satului, veche, clădită în zid la anul 1820, spațioasă, funcționează, a suferit multe reparațiuni în prezent, e legată cu fier, ca să nu se dărâme, e împrejmuită cu ulucă; alta în centru satului Țiu, clădită în zid, dela 1905, de către locuitori, prin ofrande, spațioasă, împrejmuită cu gard de ulucă.

Cimitire de oameni se află în Cernătești, la partea de est a satului, la 250 metri distanță, împrejmuit cu ulucă plantat cu dafini; în Țiu, un altul situat la nordul satului, la 250 metri distanță, împrejmuit cu șanț, plantat cu dafini.

Cimitire de animale sunt destinate pentru satul Cernătești, pe dealul Dasului, la distanță de 200 metri de sat, neîmprejmuit; la Țiu, pe ogașul Macrea, neîmprejmuit și la 200 metri distanță de sat.

Primăria. – Clădită din bârne de lemn de către locuitori, pe la anul 1885, cu două camere și o sală, insuficientă și insalubră.

Localuri publice și de consumație.

Există în comună 4 cârciumi, cu localuri mediocre, făcând o vânzare dela 4000 la 5000 lei anual, 3 magazinuri de manufactură, dintre care două cu localuri mediocre, iar unul insalubru, făcând o vânzare dela 2000 până la 3000 lei anual și trei debite de vin, cu localuri mediocre, făcând o vânzare dela 2000 până la 3000 lei anual.

Industrii insalubre. – O moară cu vapori, proprietatea d-lui Iancu Ionescu, în valoare de 16000 lei, n-are autorizație, starea igienică mediocră, întrebuințează doi lucrători, un morar și un focar, moraru plătit cu 40 lei lunar și focaru cu 30 lei. Instalația aduce un venit anual de 3000 până la 4000 de lei anual.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 9 inspecții medicale; în 1901, 6; în 1902, una; în 1903, 6; în 1904, 2; în 1905, 3; în 1906, 3; 1907, 8; în 1908, 11; în 1909, 21.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	23	-	-	4	11	-
1902	30	6	-	-	4	-
1903	37	4	-	16	16	-
1904	37	-	-	17	6	-
1905	46	-	-	15	5	-
1906	23	3	-	20	6	-
1907	24	-	-	26	17	-
1908	108	11	-	89	36	-
1909						

Medicamente. – Medicul circumscripției aprovizionează farmacia comunală de depozitul de medicamente Craiova. Cantitate suficientă; se păstrează la primărie și distribuirea se face de medic agentul sanitar.

Epidemii. – În decurs de doi ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Tusă convulsivă, dela 22 Octomvrie 1907-16 Ianuarie 1908, cu 30 cazuri, dintre care un mort; Rugeolă, dela 25 Ianuarie 1908 – 8 Aprilie 1908, cu 145 cazuri, dintre care 23 morți; Dizenterie, dela 24 Iulie 1909 - 24 August 1909, cu 14 cazuri, dintre care un mort; Scarlatină, dela 30 Octomvrie 1909, cu 40 cazuri, dintre care 14 morți.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	13	-	-
1901	7	-	-
1902	2	24	-
1903	8	12	-
1904	12	32	-
1905	10	64	-
1906	5	56	-
1907	-	73	-
1908	37	91	-
1909	58	28	-

Boale infecto contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Tuberculoză 2; Sifilis 1; Pelagră 13.

CERNELE

Plasa administrativa Șimnic; Circumscripția medicală Breasta; Medic Dr. G. Groper, dela 1 Decembrie 1909;
Agent sanitar Ion Avramescu, dela 1 Septembrie 1909; Moașe Măria Gh. Ionescu dela 1 Aprilie 1902.

Date geografice. – Comuna Cernele, situată la o distanță de 4 km. de Craiova, este așezată pe un loc șes pe malul stâng al râurilor Jiu și Amărădia. Comuna se învecinește la nord cu comuna Ișalnița, de care se desparte prin râul Amărădia; la sud cu comuna Bucovăț, de care se desparte prin râul Jiu. Între comunele Breasta și Cernele se află peste Jiu, un frumos pod de fier, care aduce județului un venit de 18000 lei anual. Terenul este șes și ud de râurile Jiu și Amărădia. Amărădia se varsă în Jiu în dreptul satului Troaca.

Pe teritoriul acestei comune se găsește o fântână frumoasă numită fântâna Obedeanu, zidită la 1821, de Petrace Obedeanu și rezidită la 1895 de D-șoara Eliza Opranu. Multe familii din Craiova se alimentează cu apă dela această fântână.

Date istorice. – Comuna datează din anii 1700. În vechime cuprindea pe lângă satele de azi, și satul Atârnați, care mai târziu se alipi de Breasta, de care chiar comuna Cernele a fost alipită în 1876 și apoi iar despărțită.

Igiena comunei. – Solul. O parte din suprafața solului este formată din pământ negru humos și restul de trei părți este nisipos. Subsolul este nisipos.

Eleștete, bălți, băltoace. Ape stagnante. În comună se află lacul Șerca, care are o mică scurgere dând naștere pârâului Șerca ce trece prin satele Popoveni și Balta-Verde și se varsă în râul Jiu. Acest lac are o suprafață de 800 m. p. Balta Scheaua cu o suprafață de 300 m. p., este formată din izvoare. Balta Craiovița asemenea formată din izvoare ocupă o suprafață de aproape 20 pogoane. Afară de aceste ape stătătoare, cari nu seacă nici odată, tot câmpul cuprins între șoseaua Amărăzei și comuna Cernele este acoperit de un mare număr de bălți formate din topirea zăpezilor sau în urma ploilor mari, dar aceste bălți seacă toate în lunile secetoase ale verii. Străzile principale din această comună sunt: strada Craioviței și strada Cernelele de sus, formate de șoseaua județiană Craiova-Corzu, strada Jiului în satul Troaca, strada Primăriei și strada

Ghițulescu, în satul Cernelele de sus. Toate aceste străzi sunt alinate, plantate și așternute cu piatră, dar rău întreținute. Afară de aceste străzi mai sunt altele cari n'au numiri speciale, nu sunt alinate, nici plantate și neașternute cu piatră, aceste din urmă devin impracticabile în timpurile ploioase.

Curțile. Terenul fiind nisipos, curțile sunt mai toate uscate, fără noroi. Primăvara și în tot cursul verei și chiar toamna dacă timpul este favorabil locuitorii scot la intervale scurte, gunoaiele și bălgarele din curțile și oboarele lor. În timpul iernei aceste necurățenii se fac grămadă într'un colț din fundul curței. Curțile sunt toate îngrădite cu stobori.

Curățenia locuințelor. Locuințele sunt mai toate vechi și neîncăpătoare pentru numărul persoanelor cari le locuiesc, lipsite de aer și de lumină, rar sunt pardosite cu scânduri, cele mai multe cu pământ bătut.

Ferestrele sunt mici și fixe. Cea mai mare parte din ele sunt acoperite cu coceni sau trestie, așa că ploaia străbate cu înlesnire în interiorul locuințelor a căror curățenie lasă de dorit deși se văruiesc de 2 ori pe an în timpuri normale și mai des în cazuri de epidemie.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	43	30	-	13
1901	58	41	-	17
1902	-	-	-	-
1903	70	31	-	39
1904	61	38	-	23
1905	49	41	-	8
1906	66	21	-	45
1907	57	52	2	5
1908	63	45	-	18
1909	67	55	-	12

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Ianuarie 1910, satul Cernele de jos numără 256 b. și 263 f.; Satul Cernele de sus, 104 b. și 113 f.; Satul Troaca, 233 b. și 233

f.; Satul Craiovița, 225 b. și 193 f.; Cătunul Atârnați, 59 b. și 55 f.; Cătunul Poenari, 55 b. și 55 f.; În total comuna Cernele numără 1854 suflete, adică 942 bărbați și 922 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Afară de câteva tipuri slave, locuitorii sunt toți de origine Daco-Romană.

Îmbrăcămintea: Bărbații poartă vara cămăși albe și lungi, pantaloni albi și largi de pânză de casă, pălării de paie, desculți sau încălțați în opinci; iarna poartă nădragi albi de dimie, căciuli, încălțați cu opinci sau cisme. Femeile poartă vara cămașe de pânză de casă, fuste și șorțuri de stambă, desculțe sau încălțate cu opinci sau pantofi și legate la cap cu un prosop, iarna poartă peste cămașe o fustă groasă de lână, bluze de stambă și scurteică, încălțate cu opinci sau pantofi și legate la cap cu un tulpan și deasupra cu un prosop. Locuitorii din satul Craiovița au adoptat costumul orășenilor.

Munca săteanului. – **Proprietatea solului.** – Pe malul stâng al Jiului, pământul fiind de bună calitate, el este mai productiv de cât restul teritoriului comunal care este nisipos. Locuitorii se servesc la munca câmpului de uneltele obișnuite ca: plugul, sapa, rarița, furca, coasa și secera. Mulți din ei întrebuințează mașinii agricole ca: treerătoarele, secerătoarele, vânturătoare și semănătoarele, pe care le împrumută dela proprietari. Aci se cultivă grâu, orz, ovăz, porumb, secară, lubenițe, pepeni, varză și diferite zarzavaturi. Fiecare locuitor muncește între 4 și 6 pogoane, pământul însă fiind sărac, el nu câștigă pe urma acestei munci decât 200 – 300 lei anual.

Locuitorii mai au și alte ocupațiuni accesorii. Mulți din ei fiind lăptari, se ocupă cu desfacerea laptelui, untului și brânzei pe piețele Craiovei.

Unii cunosc diferite meșteșuguri precum: zidăria, ferăria, dulgheria, cojocăria și cismăria. Alții se ocupă cu transportul cerealelor și lemnului spre Craiova. Întreg teritoriul comunal este de 4000 pogoane din care 700 pogoane pădure și 100 pogoane islaz.

În această comună sunt 3 moșii: una în satul Cernelele de jos cu un venit anual de 17000 lei, aparținând D-șoarei Eliza Opran, care mai posedă aci și o pădure de 450 pogoane, alta în satul Cernelele de sus, cu un venit de 4000 lei aparținând d-lui C. N. Mihail, care are pe moșie și 250 pogoane pădure; a treia moșie este a d-lui Dumitru Pața, în satul Troaca, cu un venit anual de 3600 lei. Restul pământului arabil este al locuitorilor.

Locuințe. – În comună sunt 345 locuințe, adică: 144 case de nuiete, dintre care 9 cu 1

încăpere și 135 cu 2 încăpери, cu un cubaj de 26.25 m.c. și locuind până la 6 persoane. 201 case de zid, dintre care 28 cu 1 încăpere, 132 cu 2 încăpери și 41 cu mai multe încăpери, având un cubaj de 30.50 m.c. și locuind până la 6 persoane.

Apa de băut se ia din 1 fântână de beton și din 21 puțuri, dintre care 5 de beton, 13 de lemn și din 3 în condițiuni rele. Ape curgătoare: Jiul și Amaradia.

Școalele. – Localul școlii este o construcție modestă, clădită de comună în anul 1891, are o clasă cu un cubaj de 138 m.c. și e frecventată de 58 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – În comună sunt 2 biserici: una în satul Cernelele de sus, clădită la 1813 de Dincă Rizea și reparată la 1883 de Ion Grecu. Patronii acestei biserici sunt sfinții Constantin și Elena. Biserica este neîncăpătoare, cu uși și ferește mici. Altă biserică este în satul Troaca, zidită la 1855 de Gh. Sândoiu și Dumitru Pața, cu hramu sfinții Gheorghe și Dumitru.

În comună sunt 2 cimitire: unul în satul Cernelele de sus și altul în satul Troaca. Ambele cimitire sunt îngrădite, dar nu sunt situate la distanța reglementară.

Cimitire de animale este unul în satul Cernelele de jos, îngrădit cu șanț și situat la o distanță de 400 m. de ultima casă din comună.

Primăria, local propriu. Clădirea este veche, ruinată și se compune din 2 camere, dintre care cea mai mare servește ca sală de ședință și cancelarie, iar cea mică este ocupată de jandarmerie.

Localuri publice și de consumație. – În comună sunt 5 cărciumi. Probe de băuturi nu s'au luat dela nici un debitant în cursul anului 1909.

Industria insalubre. – O fabrică de clei, proprietatea d-lui Grig. Zalnosky, în valoare de 6000 lei, n'are autorizație, starea igienică mediocră, întrebuințează 6 lucrători plătiți cu câte 35 lei lunar. Această industrie aduce un venit de 2000 lei anual.

O zahana, proprietatea d-lui Const. R. Nedeianu, în valoare de 2500 lei, starea igienică mediocră, întrebuințează 5 lucrători, plătiți cu câte 30 lei lunar, aduce un venit de 1000 – 1500 lei anual.

Inspekții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 2 inspekții medicale; în 1901, 8; în 1902, 5; în 1903, 5; în 1905, 3; în 1906, 2; în 1907, 4; în 1908, 6; în 1909, 20.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale de 20 – 30 lei anual; dela această dată medicamentele se procură de d-l medic respectiv dela Depozitul statului

filiala Craiova și s'au încredințat d-lui notar al comunei, care, până la 1 Ianuarie 1910, a distribuit din farmacia comunală medicamente la 181 bolnavi.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	26	-	-	2	2	-
1901	16	-	-	5	17	-
1902	63	-	-	5	15	5
1903	53	3	5	-	17	-
1904	28	2	-	12	5	12
1905	44	1	2	3	3	7
1906	27	-	-	11	1	-
1907	56	5	-	18	-	-
1908	55	4	1	15	2	-
1909	59	-	1	22	2	-

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de: Scarlatină, în anul 1909, care a durat 116 zile cu 17 cazuri, dintre care 4 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism, 15; Pelagră, 6; Tuberculoză, 1.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	27	-	-
1901	35	-	-
1902	12	-	-
1903	5	-	-
1904	8	-	-
1905	16	-	3
1906	25	-	16
1907	18	75	46
1908	13	148	18
1909	38	179	31

CETATEA

Plasa administrativă Cetate; circumscripție medicală Cetate, reședința administrativă, secție de jandarmi, reședința medicului, medic d-r. D. Lureș dela 1 Mai 1909; agent sanitar Pantelie Salapa dela 15 Sept. 1809; Moașe Măria Economu, dela 10 Aprilie 1906.

Date geografice. – Comuna Cetate este așezată pe malul Dunării, pe dealul numit Cetatea, la o depărtare de Craiova de 76 km., iar de Calafat la 22 km. Configurația comunei este a unui paralelogram cu direcție est-vest.

Se învecinește la N. și N.-V. cu comunele Dârvari și Salcia, jud. Mehedinți și Risipiți din jud. Dolj, la S. cu comuna Hunia, iar la E. cu com. Fântâna-Banului și la V. cu Dunărea. Afară de râul Dunărea, comuna este udată de râulețul Reea, ce izvorește din jud. Mehedinți și se varsă în balta Ochiul.

Date istorice. – Comuna Cetate se numea mai înainte Ulmul și era compusă din două cătune: Ulmul și Cetatea. Mai târziu, fostul proprietar Dumitru Haralambie, le-a unit sub numele de Cetate. Numele comunei vine dela o cetate de pământ, înconjurată de un șanț. Această comună a fost teatrul războiului Ruso-Turc din anii 1853 – 58. Astăzi comuna Cetate este compusă din vechea Cetate, Fântâna-Banului, cătunele Moreni și Principele Carol. Tot în această comună, se găsesc câteva cruci cu datele de 1818, 1819 și 1820, resturi din cimitirul și biserica veche a satului.

Igiena comunei. – Solul. Pământ negru foarte productiv, iar în partea despre Dunăre, nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În partea de V. a comunei și afară din comună este un eleșteu făcut de proprietarul moșii V. Câncea, iar în partea de sud cel făcut de proprietarul I. G. Pleșea.

Lângă Dunăre este balta Ochiului, care e alimentată de apă din Dunăre când se revarsă. O altă baltă e lângă satul Moreni. Lângă Fântâna-Banului, în partea de sud, se află lacul Năucului și lacul Dintre Vii, cari sunt alimentate de izvoarele ce ies din poalele dealului Cetate.

Străzile. Două din strade sunt împietrite și bine întreținute, iar celelalte sunt rău întreținute și pline de noroi.

Curțile, în general, sunt curate, de oarece majoritatea locuitorilor au arii unde țin nutrețul și vitele.

Curățenia locuințelor se face de obicei la Paști, foarte puțin de Crăciun, alți nu-și văresc casele decât forțați de autorități.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în luna Martie 1909, satul Cetatea număra 3000 b. 2890 f.; Satul Moreni, 258 b. și 264 f.; Satul Principele Carol, 77 b. și 69 f. În total comuna Cetate numără 6558 suflete, din care 3335 b. și 3223 f.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	260	126	1	134
1901	266	136	-	130
1902	249	160	4	89
1903	285	168	1	117
1904	287	139	4	148
1905	280	148	6	132
1906	291	176	2	113
1907	345	140	2	205
1908	312	219	3	93
1909	287	208	-	79

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Țăranii sunt bine conformați, trăsăturile feței regulate, părul castaniu, statura oamenilor este superioară mijlocie, sunt foarte îndrăzneți și muncitori. Numeroase elemente străine, bulgari dar mai cu seamă sârbi.

Îmbrăcămintea. Țăranul poartă cămașe lungă. Haina orășenească tinde a înlocui haina de dimie și cojocul. Pantalonii sunt de dimie.

Țărancele poartă bașca (talie) lucrată de croitoreasă, din stofe cumpărate, fustele însă sunt lucrate de ele.

Munca săteanului. – Proprietatea solului. – Țăranul se ocupă cu agricultura muncind în termen mediu, fiecare cap de familie cam 10 pogoane de pământ din care 5 pentru el și 5 pentru proprietar sau arendaș. Din 5 pogoane, în termen mediu, câștigă anual 500 lei. Comuna fiind pe malul Dunării și fiind schelă, țăranul mai

are un câștig de vre-o 100 lei, pentru transportul cerealelor la schelă.

Locuințe. – În total, în comuna Cetate, sunt 1110 locuințe, dintre care 100 case de zid cu mai multe încăperi, 1000 case de nuele, lipite cu pământ, cu una sau două încăperi și 10 bordee, cu două încăperi.

Apa de băut. – Să ia din 52 fântâni, dintre care 42 în bună stare și cu apă potabilă, iar 10 în stare mediocră.

Școlile.– În comună sunt 3 școli: Școala primară No. 1, construită de cărămidă, având 3 clase, cu un cubaj de 122 m.c. e frecventată de 160 elevi; Școala No. 2, compusă din 4 clase, cu un cubaj între 245 – 269 m.c. e frecventată de 280 elevi; Școala No. 3, având 2 săli cu un cubaj de 98 și 207 m.c. e frecventată de 150 elevi. Toate 3 sunt în bună stare și curat întreținute.

Biserici – Cimitire. – Comuna are 4 biserici, două în Cetatea propriu zisă, una în Fântâna Banului și alta în satul Moreni.

Cimitire de oameni sunt de asemenea patru; sunt spațioase, închise cu gard de ulucă și toate plantate cu salcâmi.

Cimitire de animale, este unul singur și neîmprejmuit.

Primăria. – Local spațios, zidită din cărămidă, are cinci camere și un antreu, din care 4 camere sunt spațioase și în conformitate cu cerințele igienice.

Infirmeria. – Local închiriat în casa d-lui Pătru Oprea Vagă, construcție de cărămidă, compusă din 3 camere și una în subsol. Are 14 paturi complete.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt opt cârciumi și patru cafenele, localurile sunt întreținute curat, băuturile în general sunt bune. Toți posedă vase speciale pentru spălatul paharelor și scuiători metalice. Măcelării sunt 6, vitele se taie prin curți de oarece comuna nu are abator; localurile unde se vinde carnea sunt curat întreținute.

Industria insalubre. – În comuna Cetate sunt 3 instalații de moară dintre cari o moară cu aburi în valoare de 25.000 lei, proprietatea d-lui Ion V. Căncea, e în bună stare, întrebuințează 6 oameni plătiți între 25 – 35 lei lunar, având un venit de 10.000 lei anual; 2) Moara cu benzină în valoare de 15.000 lei, proprietatea d-lui Dincă Stănescu, bine întreținută întrebuințează 3 oameni salariați între 25 – 35 lei lunar, având un venit anual de 6000 lei; 3) Moara pe apă a d-lui Vasile Mirică în valoare de 5000 lei, e bine întreținută, întrebuințează 2 lucrători în conducerea ei și aduce un venit de 3000 lei.

Două cărămidării și țiglariei, una a d-lui Belizariu Căncea și cealaltă a lui Ion Ciochia, fiecare în valoare de 5000 lei, sunt bine

întreținute, întrebuințează între 10 – 11 lucrători, plătiți cu 8 lei mia de bucați; au un venit până la 6000 mii lei fiecare anual. Două olării: a d-lui Al. Maglnovici și Marencu Merdenovici, au un venit de 300 lei fiecare, sunt igienic întreținute, întrebuințează 10 – 11 oameni plătiți anual; aceste olării lucrează numai în timpul verei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinații			Revaccinații		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	-	-	-	-	-	-
1904	132	9	34	90	7	54
1905	198	16	32	82	28	38
1906	162	3	4	116	20	28
1907	164	15	2	103	19	16
1908	241	4	11	89	22	-
1909	173	-	7	45	12	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 10 inspecții medicale; în 1901, 16; în 1902, 11; în 1903, 18; în 1904, 9; în 1905, 7; în 1906, 14; în 1907, 10; în 1908, 13.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	30	-	-
1901	21	-	-
1902	-	-	-
1903	58	-	-
1904	83	-	-
1905	60	-	-
1906	162	-	-
1907	33	-	-
1908	122	-	-
1909	1410	410	104

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei de 60 – 80 lei anual și se țineau la primărie, distribuindu-se de notar; dela acea dată, medicamentele se procură dela depozitul regional din Craiova, și se reaprovizionează de medicul circumscripției, de câte ori se simte nevoie. Se distribuie de medic și agentul sanitar.

Epidemii. – Comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

Scarlatină, dela 20 Iunie 1901, până la 12 Iulie 1902, cu 28 cazuri, 6 morți.

Tusă convulsivă, dela 21 Iunie 1903 până la 29 Septembrie 1903, cu 45 cazuri, 9 morți.

Dizenterie, dela 1 August 1903 până la 18 Septembrie 1903, cu 28 cazuri, 8 morți.

Scarlatină, dela 29 August 1903 până la 10 Octomvrie 1903, cu 4 cazuri.

Febră tifoidă, dela 12 Septemvrie 1903 până la 3 Octomvrie 1903, cu un caz care a decedat.

Pojar, dela 21 Martie 1904 până la 19 Iunie 1904, cu 68 cazuri, 7 morți.

Tusă convulsivă, dela 6 Iunie 1906 până la 2 Septemvrie 1906, cu 27 cazuri, 5 morți.

Febră tifoidă, dela 15 August 1906 până la 6 Octomvrie 1906, cu 4 cazuri.

Dizenterie, dela 23 August 1906 până la 8 Septemvrie 1906, cu 2 cazuri, dela 29 Martie 1908.

Febră tifoidă, dela 6 Octomvrie 1908 până la 30 Noemvrie 1908, cu 9 cazuri, 3 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludizm 89; Tuberculoză 4; Sifilis 4; Pelagră 17; Conjunctivită granuloasă 1.

CIOROAȘI

Plasa administrativă Giubega; Circumscripția medicală Afumați; Medic, Dr. N. Enculescu, dela 1 Mai 1909;
Agent sanitar, elev în școală; Moașe, Maria Teodorescu Tincu, dela 1 septembrie 1909.

Date geografice. – Cătunele ce formează comuna Cioroiși nu sunt departe unele de altele, așa Trochești este alături de Cioroiși și nu sunt despărțite decât printr'un maidan. Cetățuia este asemenea foarte aproape de Cioroiși. Cioroiul Nou este așezat la S. de Cioroiși și la o distanță cam 1500 m. Pe la S. de Cioroiși și la N. de Cioroiul Nou, curge un mic pârau pe care locuitorii îl numește „Balta Cioroiului”, în care, vara, femeile obișnuiesc a topi cânepă.

În afară de comună sunt mici movile care servesc ca puncte de reper pentru locuitori, cu numiri neînsemnate. Aria fiecărui sat nu întrece suprafața pe 100 hectare.

Date istorice. – Comuna Cioroiși datează din timpuri străvechi și a fost așezată ceva mai la S.-E. de actuala comună, la o distanță de 3 km. Acest sat era renumit pe atunci și constituia pentru populațiunea din împrejurimi un centru comercial destul de însemnat. Pe la anul 1821, cu ocazia războiului Ruso-Turc, aci a fost un punct strategic și locuitorii începură să fugă prin alte comune cu avutul lor. După război veni ciuma care hotărî și pe cei cari mai rămăseseră, să pribegescă și să sparzeze alte sate prin împrejurimi și astfel se sparze Cioroișu.

Mai târziu, din cei fugiți, vin cu ocazia legei din 1864 și formează satul de azi Trochești. La 1879, dându-se din nou pământ după legea rurală, se fondă satul Cioroiu; iar la 1897, în aceleași condițiuni, se formă cătunul Cetățuia.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ negru humos destul de fertil, care are o grosime de 1 m. De aci un strat argilos galben, pe o adâncime de 3 – 4 m., apoi stratul nisipos și apa.

Străzile sunt largi, bine întreținute, parte din ele sunt împietrite și plantate cu salcâmi.

Curțile sunt îngrădite cu ulucă și se curăță de către locuitori de mai multe ori pe an, aruncând gunoiul și băligarele pe câmp.

Curățenia locuințelor se face de locuitori, prin spoire cu lapte de var, de mai multe ori pe an.

Mișcarea populației. - După ultimul recensământ făcut în anul 1908, satul Cioroiși numără 594 b. și 527 f. Satul Cioroiul Nou 460 b. și 440 f. Satul Trochești 528 b. și 500 f. și cătunul Cetățuia 40 b. și 34 f. În total comuna Cioroiși numără 3115 suflete, dintre cari 1614 b. și 1501 f.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	93	35	-	58
1901	110	64	-	46
1902	138	90	-	48
1903	114	63	-	51
1904	117	91	-	51
1905	135	66	-	69
1906	148	65	-	83
1907	146	73	3	73
1908	139	84	-	55
1909	94	94	-	-

Locuințe. – În comună sunt în total 855 locuințe, dintre cari 26 bordee, 360 case de nuiele lipite cu pământ și 469 case de zid. Cea mai mare parte din locuințe sunt cu mai mult de două camere și au un cubaj suficient. Se încălzesc cu sobe de fier sau de pământ, în care se ard lemne.

Apa de băut. – Se găsește la o adâncime de 6 – 7 metri, este puțin turbure, cu gust bun. Se ia din 45 puțuri și 3 ștubee. Dintre acestea 17 puțuri bune, 20 mediocre și 8 rele; cele 3 cișmele sunt în stare mediocră.

Școale. – Două: școala din satul Trochești, construcție de zid, compusă din 4 clase destul de spațioase, cu un cubaj suficient și bine iluminate; local propriu.

Școala din Cioroiul Nou este improprie, construcție de zid, cu o singură clasă nesuficientă. În ambele școale urmează 240 elei.

Biserici. – **Cimitire.** – În comună sunt două biserici bine întreținute.

Cimitire de oameni sunt asemenea trei, împrejmuite cu gard de ulucă.

Cimitire de animale este unul singur.

Primăria. – Construcție de zid, cam joasă, dispune de două camere, destul de spațioase, dar insuficient luminate.

Infirmeria. – Local închiriat așezat la marginea satului Cioroiu Nou, compus din trei camere, construcție de zid, spațioase dar insuficient luminate. Are 6 paturi complete.

Localuri publice și de consumație. – Îți comună sunt 3 cârciumi complete și 2 cari pun în consumație numai vin; suni în condițiuni mediocre. Afară de acestea mai sunt 5 prăvălii de mărunțișuri și o boiangerie cum și o brutărie.

Industrii insalubre. – Două mori cu aburi, una proprietatea d-lui Iancu Cioroiu și cea de a doua a d-lui Gh. Gh. Cioroiu, au o valoare de 2000 lei fiecare, au autorizația consiliului de igienă, sunt în stare mediocră, întrebuițează 4 lucrători de fiecare în conducerea instalații, plătiți între 20 - 60 lei lunar. Au un venit anual între 1000 – 1400 lei fiecare.

Inspecții medicale. – Comuna Cioroiși a fost inspectată în anul 1900 de 2 ori; în 1901, 8; în 1902, 7; în 1903, 8; în 1904, 9; în 1905, 7; în 1906, 9; 1907, 10; 1908, 9 și în 1909 s'a inspectat de 12 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 30–40 lei anul și se păstrau la primărie; dela acea dată se procură de la depozitul central de medicamente, filiala Craiova, de către medicul circumscripției ori de câte ori e nevoie.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	33	32	-	25	7	10
1901	63	-	58	40	115	140
1902	64	-	50	5	82	70
1903	118	-	32	56	122	120
1904	74	3	2	50	70	6
1905	109	-	17	65	42	19
1906	89	6	13	54	27	18
1907	122	25	-	72	17	-
1908	35	3	36	20	22	-
1909	2	40	-	3	29	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	4	-	Nu s'a dat
1901	-	-	
1902	17	-	
1903	10	-	
1904	59	-	
1905	9	-	
1906	-	-	
1907	-	-	
1908	5	-	
1909	47	91	

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 31; Tuberculoză 1; Pelagră 2.

CIUPERCENII-NOI

Plasa administrativă Poiana; Circumscripție medicală Calafat; Medic D-r Savu Stoica, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar C. Dragomirescu, dela 15 Februarie 1909; Moașe Gabriela C. Dragomirescu, dela 1 August 1909.

Date geografice. – Comuna Ciupercenii-Noi e așezată la o distanță de 8 kl. de Dunăre, care îi formează limita de apus; la nord se mărginește cu Ciupercenii-Vechi, la sud cu comuna Desa și Dunărea, la răsărit se învecinește cu comuna Smârdan și Poiana. Terenul e șes, afară de câteva măgure și movile, ca: Măgura Viilor, măgura Radei, măgurile Troci.

Suprafața comunei e de 5500 pogoane. La răsărit se află o pădure de salcâmi numită pădurea Rotundeii, plantată de Stat, pentru a fixa nisipurile.

Date istorice. – Pe la anul 1891, exista pe locul acestei comune trei locuințe omenești. Până la 1895, cătunul s'a format și s'a constituit comună, căci până la această dată ținea de comuna Ciupercenii-Vechi. În 1891, s'a delimitat pământul necesar pentru vatra satului Ciuperceni. Delimitarea s'a făcut în parcele de 10 pogoane. La această dată sa împroprietărit 540 locuitori. La 1 Iulie 1908, s'a alipit la comună satul Smârdan, înființat la 1879, după legea însurățeilor din acest an, în loturi de câte 11 pogoane.

Igiena comunei. – Solul e în general nisipos, apă la mică adâncime.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Ape stagnante. În comună există balta Primăverii, iar una departe înspre răsărit, balta Rotunda, în suprafață cam de 10000 metri pătrați. Mai sunt altele mai mici și fără nume.

Străzile, sunt în general bune, lipsite de noroaie din cauza terenului nisipos și lesne permeabil, astfel că apa din ploii și zăpezi se infiltrează repede. Străzile sunt puțin plantate. Prin comună trece șoseaua comunală vecinală Desa – Calafat și Ciupercenii-Vechi.

Curțile locuitorilor sunt ținute curat de oarece vitele se țin iarna în coșare, nu se formează noroi.

Curățenia locuințelor se face în general mediocră, se văruesc mai ales la Paști și Crăciun. Pardoseala camerei, care este din pământ bătut, se reface în fiecare toamnă, lipindu-se cu pământ amestecat cu pleavă.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	118	64	6	54
1901	136	101	6	35
1902	131	95	2	36
1903	176	67	8	109
1904	143	95	11	48
1905	149	87	7	62
1906	173	72	9	101
1907	183	84	9	99
1908	167	97	9	70
1909	181	121	13	60

Locuințe. – În comună sunt 426 locuințe, dintre care 6 de cărămidă; 150 case de pământ bătut; 260 case de nuele lipite cu lut și 10 bordee. Toate locuințele au cel puțin două încăperi. Casele sunt în majoritate acoperite cu țiglă, mai rar cu trestie și foarte puține acoperite cu tinichea.

Apa de băut. – Se ia din 59 puțuri, dintre care 6 bune și 53 rele și cu apă de rea calitate.

Școala. – Localul propriu făcut din zid de cărămidă, după planul tip al casei școalelor, în anul 1900, compus din două clase, cu un cubaj de 279,82 m.c. fiecare și e frecventată de 206 elevi. Localul de școală este bine întreținut. Apa de băut se ține într'o puțină cu capac.

Biserici. - Cimitire. – În comună sunt două biserici, una în satul de reședință și alta în satul Smârdan, fondată în anul 1898, iar prima în anul 1904, de enoriași. Ambele biserici sunt încăpătoare și mediocră întreținute.

Sunt două cimitire, așezate la o distanță de un km. de raza satului, ambele sunt împrejmuite cu gard de ulucă.

Cimitire de animale este unul singur, împrejmuit cu șant.

Primăria. – Local propriu, făcut în anul 1898, de obște locuitorilor, din pământ bătut. Localul este compus din trei camere, cari sunt mediocră întreținute.

Infirmeria e un local închiriat, compus din două camere și o sală înființată în anul 1908, are zestre necesară pentru 6 paturi complete.

Localuri publice și de consumație. În comună se găsește o singură cârciumă, a lui Petre Popescu, localul proprietarului, curat întreținut.

Industrii insalubre. – În comună sunt două mori, una cu aburi, proprietatea d-lui Nic. St. Colan, mediocru întreținută, în valoare de 12000 lei, întrebuințează doi lucrători și are un venit anual de 2 – 3000 lei; a doua moară cu benzină, proprietatea d-lui Anghel Mirea, e bine întreținută, în valoare de 32000 lei, întrebuințează doi lucrători în conducerea instalației și are un venit anual dela 2-3000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	110	-	-
1901	68	-	-	110	33	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	90	2	3	59	14	16
1904	60	6	9	67	23	11
1905	85	4	12	51	20	44
1906	95	2	3	73	23	8
1907	95	-	2	60	12	7
1908	107	-	6	70	10	5
1909	80	3	8	1	-	-

Inspecții medicale. – Dela anul 1900, comuna a fost inspectată: în 1900, de 12 ori; în 1901, 6; în 1907, 1; în 1908, 13 și în 1909, s'a inspectat de 14 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună

de 30 – 40 lei anual și se păstrau la primărie, dela această data se procură dela depozitul statului, filiala Craiova, complectându-se de câte ori se simte nevoie, de către medicul circumscripției respective.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	605	405	
1901	231	226	
1902	257	287	
1903	26	91	
1904	39	360	
1905	82	82	
1906	30	301	
1907	20	483	
1908	58	249	
1909	28	25	162

Epidemii. – În decurs de trei ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Dela 29 Mai 1906-30 Mai 1907, Rugeolă, 27 cazuri, fără deces; Dela 10 Iulie - 22 Oct. 1907, Dizenterie, 46 cazuri, 10 decese; dela 29 Oct. – 3 D-vrie 1907, Difterie, cu 6 cazuri, 1 deced; dela 20 Oct. – 3 D-vrie 1908, Febră tifoidă, cu 1 caz, fără deces; dela 29 Ianuarie – 5 Februarie 1909, Febră tifoidă cu 4 cazuri, 1 deced; dela 25 Aprilie - 17 Oct. 1909, tușă convulsivă, cu 20 cazuri, 1 deced; dela 27 Iulie – 8 August 1909, Dizenterie, 2 cazuri fără decese; dela 25 N-vrie 1908 – 16 Fevr. 1909, Rugeolă, cu 35 cazuri, 7 decese; dela 8 Sept. – 1 Octomvrie 1909, Scarlatină, 2 cazuri fără decese; dela 16 N-vrie – 1 Ianuarie 1909, Scarlatină, cu 18 cazuri, 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 7; Tuberculoză 1; Sifilis 1; Pelagră 27; Conjunctivită granuloasă 4.

CIUPERCENII-VECHI

Plasa administrativă Poiana; Circumscripția medicală Calafat; Medic, Di. Savu Stoica, dela 1 Ianuarie 1910;
Agent sanitar, vacant; Moașe, Măria Dumitrescu, dela 20 August 1909.

Date geografice. – Comuna Ciupercenii-Vechi e așezată lângă Dunăre, la o depărtare de 1 km. Terenul comunei e argilo-nisipos și supus inundației Dunării în timpul ploilor. La nord comuna se mărginește cu satul Smârdan din Ciupercenii-Noi, iar la apus cu Dunărea, care e departe de Bulgaria.

La răsăritul comunei, terenul se ridică într'o pantă ușoară. La apus, între sat și Dunăre, se află un lac numit „Balta Ciupercenilor“, care are o lungime de 3 km. și o lățime până la 700 metri. Balta e alimentată de Dunăre. Ea își are scurgerea în partea de miazăzi. În această baltă se găsește mult pește.

Balta e proprietatea comunei. În Dunăre se află ostrovul Schela veche, Râiosul și Canapa. În partea de miazăzi se află o pădure de salcâmi.

În ostroave se găsesc de asemenea păduri de sălcii și plopi.

Date istorice. – Comuna Ciupercenii-Vechi își trage numele dela crescătorii de oi din cătunul Ciupercești, care ține de comuna Poenari din jud. Gorj și care pășteau vitele lor prin smârcurile Dunării de prin părțile aceste. Pe locul comunei au format o colonie care se zicea la „Ciupercești“. La 1832, locuitorii care formau un sătuleț la măgura Oprinci, s'au mutat la Ciupercești, unde au găsit vre-o 40 case. Locuitorii care au populat Măgura Oprinci, au venit din acel sătuleț „Șdeglă“, pe care l'au spart. Nu se mai văd azi decât gropile unde au existat acele sătulețe. La 1864, statul a împroprietărit pe locuitorii din Ciupercești și de atunci comuna și-a luat avânt.

Biserica din comună e zidită la anul 1857, de obștea locuitorilor. În timpul războiului din 1877, pe teritoriul comunei, în partea de lângă Dunăre, începând dela Schela Veche până la marginea Oprinci, tot teritoriul era presărat de fortificații, pasagere, redute pentru artilerie și metereze pentru batalioanele de linie, care au luat parte la asediul Vidinului

Igiena comunei. – Solul e în mare parte nisipos, iar pe alocurea nisipo-argilos. Subsolul e de asemenea nisipos.

Terenul nisipos a fost fixat prin plantații de salcâmi, de către stat.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. În partea de miazăzi există următoarele bălți: Șdeglă, Mancinița, Agia, balta Scheli, Topilele, lacul Sărat, lacul Gogoneț, lacul cu Salcie și alte băltoace, care seacă parte din ele în timpul verii.

Străzile. Comuna e străbătută de șoseaua comunală Calafat – Ciupercenii-Noi, lungă în comună de 500 metri. Străzile comunei nu sunt împietrite, nici plantate. Terenul fiind nisipos și permeabil, sunt ferite de noroaie mari.

Praful în timpul verii e foarte abundant.

Curțile locuitorilor sunt spațioase și ținute curat. Vitele iarna se țin în coșare de stof, iar vara în bălțile Dunării la pășune.

Curățenia locuințelor. Casele sunt ținute curat. Locuitorii le văruiesc de doua ori pe an. Toamna se spoiește cu pamânt proaspăt pardoseala casei. Măturatul se face zilnic. Toți membrii unei familii dorm într'o singură odaie, în care fac căldură în timpul iernii. Vara dorm mai mult la locurile de muncă.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Ciupercenii-Vechi numără 1088 bărbați și 1079 femei; Satul Bogdana numără 50 bărbați și 61 femei; în total comuna numără 2278 suflete, dintre care 1138 bărbați și 1140 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	109	56	-	53	
1901	144	55	-	89	
1902	97	99	-	-	
1903	109	72	1	37	2
1904	100	49	1	51	
1905	98	65	4	33	
1906	100	62	7	37	
1907	115	56	6	59	
1908	101	71	5	30	
1909	109	111	8	-	2

Școala. – În comună există o școală, local propriu, după planul tip al județului. E compusă din două sale de clasă, având un cubaj una de 133 m.c. și alta de 134 m.c., fiind frecventate

de 121 elevi, construită din zid de cărămidă în anul 1885, de comună. Localul este insuficient pentru elevi. Din cauza localului nespațios, un număr de 50 copii sunt respinși dela școală. Apa de băut se ține într'o puțină cu cană și robinet și acoperită cu capac.

Biserici. – Cimitire. – Există o singură biserică, construită în 1856 de obștea locuitorilor. E o construcție de zid de cărămidă, cu uși și ferestre mari. Există un singur cimitir de oameni, împrejmuit cu ulucă. E situat în partea de apus, la distanță de 500 metri. Cimitir de animale există unul la distanță de 500 m., în partea despre miazăzi și e împrejmuit cu șanț.

Primăria, local propriu, construit în 1895 de comună. E din zid de cărămidă și are trei camere și un antreu.

Prima cameră servește de sală de ședințe și cancelarie. A doua e ocupată de percepție, iar a treia servește ca cameră de gardă.

Localul este construit după planul tip și în condițiuni igienice bune.

Infirmeria. – Înființată în 1904, se află într'un local închiriat. Localul e compus din două camere despărțite printr'o sală. Are 6 paturi și zestrea necesară pentru amenajarea acestor paturi completă. În 1907 s'au tratat în infirmerie 2 cazuri de Febră tifoidă; în 1908, 15 cazuri de Dizenterie, 18 de Rugeolă, 3 de Scarlatină și 2 de Febră tifoidă.

Localuri publice și de consumație. – În comună se găsesc 4 cârciume: a lui Florea I. Encioiu, Ioan I. Ghenea, Gh. I. Fudulu și Vasile M. Pavel.

Gg. I. Fudulu și Vasile M. Pavel au localuri proprii, ceilalți doi le țin cu chirie, condițiuni mediocre.

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* După limbă, port, obiceiuri, constituția fizică și după conformația craniului și feței, locuitorii acestei comune sunt de origină Daco-Romană, cu puțină influență a elementelor slave.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă iarna: cămașe, cojoc, haină de dimie și cioareci, în picioare opinci, puțini poartă cisme, iar în cap căciulă de piele de oaie.

Vara poartă: cămașe de bumbac și pantaloni largi de pânză, flanele ușoare și pălării de paie sau postav. Umblă de obicei desculți.

Femeile poartă iarna: cămașe de pânză de bumbac făcută în casă cu răuri sau simplă, fuste țesute în casă cu arnici, pe deasupra paltonașe de stambă, pe cap broboade de lână cumpărate, și în picioare ciorapi, și papuci sau pantofi. Vara, umblă în cămașe și fuste pe cap poartă tulpăne, în picioare papuci – numai la sărbători; în celelalte zile umblă desculțe.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Locuitorii se servesc în munca pământului de:

plug, grapă de măracini, sapă, seceră, rariță, coasă.

Mașini au numai la treerat și plătesc dijmă în natură pentru ea.

Locuitorii împroprietăriți în 1864, 1898 și 1902 au între 10 și 4 pogoane.

Un pogon muncit din proprietatea lor nu le aduce decât un venit neînsemnat din cauza pământului impropriu cultivei.

Ratele de loturi sunt în restanță, pe câțiva ani în urmă. Sătenii muncesc parte din ei și pe alte proprietăți. Câțiva din ei se ocupă cu fabricarea de rogojini și mături de tatar.

Proprietatea solului o dețin cea mai mare parte a locuitorilor. Statul posedă în hotarul acestei comuni moșia „Ciuperчені”.

Locuințe sunt un număr de 400, dintre care 50 case de zid de cărămidă sau de piatră, având mai multe încăperi cu un cubaj de 50 m.c. și fiind locuite de 5 – 6 persoane; 200 case de pământ bătut cu câte 2 încăperi, având un cubaj de 43 m.c. și fiind locuite de 5 – 6 persoane și 150 case de nuele lipite cu lut, având câte 2 încăperi, cu un cubaj de 43 metri cubi și fiind locuite de 5 – 6 persoane.

Apa de băut se ia din 20 puțuri, dintre care 10 bune cu apă potabilă și în condițiuni igienice bune, iar 10 în condițiuni rele.

Industria insalubre. – O moară a d-lui Milan Milaicovici, în valoare de 12000 lei, nu are autorizația Consiliului de igienă, întrebuițează un lucrător; 2 țiglării, una a d-lui Mihai Petre, în valoare de 10000 lei, n'are autorizația Consiliului de igienă, întrebuițează 7 lucrători plătiți cu 70 lei lunar, locuiesc în localul țiglăriei, mâncarea dela ei și aduce ca venit anual dela 400 – 500 lei anual. Cealaltă a d-lui I. Vasilescu, în valoare de 8000 lei, întrebuițează 5 – 6 lucrători, plătiți cu 70 lei lunar, aduce un venit de 300-400 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	51	1	26	19	3	22
1901	44	-	-	2	3	-
1902	60	7	5	34	33	12
1903	89	3	6	62	33	20
1904	73	4	7	55	13	13
1905	70	19	14	66	6	8
1906	93	1	1	55	4	2
1907	70	6	3	10	1	3
1908	101	1	-	63	4	-
1909	25	1	-	17	2	-

Inspecții medicale. – Comuna Ciuperчені-Vechi a fost inspectată în anul 1900, de 10 ori; în 1901, de 12 ori; în 1902, de 11 ori; în 1903,

de 14 ori, în 1904, de 11 ori; în 1905, de 12 ori, în 1906, de 10 ori; în 1907, de 9 ori, în 1908, de 13 ori; în 1909, de 17 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	150	-	-
1901	55	-	-
1902	178	-	-
1903	76	-	-
1904	85	-	-
1905	63	-	-
1906	65	-	-
1907	30	-	-
1908	39	469	-
1909	82	116	22

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei, iar dela acea dată se aprovizionează din fondurile statului dela depozitul central filiala Craiova.

Epidemii. – În decurs de 5 ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

Dela 14 Septembrie – 9 N-vrie 1905, Dizenterie 90 cazuri, 10 decese; Dela 2 August – 17 D-vrie 1906, Dizenterie 8 cazuri, nici un deced; Dela 5 Maiu – 1 Iunie 1907, Febră tifoidă 2 cazuri, nici un deced; Dela 18 Oct. 1907 – 26 Fevruarie 1908, Tusă-convulsivă 10 cazuri, nici un deced; Dela 4 Aprilie-17 Iulie 1908, Tusă-convulsivă 17 cazuri, nici un deced; Dela 17 Iulie - 18 Oct. 1908, Dizenterie 16 cazuri, 2 decese; Dela 22 Ianuarie – 8 Aprilie 1909, Rugeolă 43 cazuri, 4 decese; Dela 17 August – 1 D-vrie 1909, Scarlatină 15 cazuri, 4 decese; Dela 1 N-vrie – 15 D-vrie 1909, Febră tifoidă 1 caz, nici un deced; De la 1 D-vrie – 31 D-vrie 1909, Scarlatină 13 cazuri, 6 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 59; Sifilis 2; Pelagră 26; Conjunctivită granuloasă 21.

CIUTURA

Plasa administrativă Vela; Circumscripția medicală Vela; Medic Dr. N. Teodorescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar N. Georgescu, dela Septembrie 1909; Moașe Vila Marius.

Date geografice. – Comuna Ciutura, așezată la o distanță de 21 km. de Craiova, pe valea râului Ciutura, care străbate comuna dela N. la S., se învecinește la E. cu comuna Vârvor, la V. cu comuna Tencănau, la N. cu comuna Terpezița și la S. cu comuna Perșoru.

Terenul comunei e accidentat la S. de dealul Viilor, la N. de Dealul Gabrului, la E. Dealul Vârvorului și la V. de Dealul Scupia. La dealul Gabrului, este o pădure a statului, iar celelalte dealuri sunt plantate cu viile locuitorilor.

Comunicația se face pe căile comunale, ce o unesc cu Calafat și Cetate.

Moșia înainte de secularizarea bunurilor mănăstirești, aparținea mănăstirii Jiteanul. Pe teritoriul acestei comune, este o carieră de pietriș, care se exploatează în regie de comună.

Date istorice. – Comuna Ciutura și-a luat numele dela pârâul Ciuturica, care udă acest sat. A fost fondată la 1575 de locuitorii veniți din alte comune, care la început s'au așezat pe dealurile ce ocolesc comuna, iar mai târziu s'au așezat pe vale, în locurile unde sunt azi. În comună se află un schit numit Ciutura, fondat la 1540–1542. În tinda acestei biserici se află următoarea inscripție: „Fondat de Constantin Voevod Basarab la 1540 – 1542“.

Igiena comunei. – Solul argilos și pietros.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante, nu sunt.

Străzile comunei sunt în parte aliniate, plantații foarte puține, împietruire insuficientă.

Curțile sunt împrejmuite cu gard de uluci sau stobori îngrădiți cu nuele, se curăță și mătură foarte rar, de obicei în timpul verii și în zilele de sărbătoare.

Curățenia locuințelor. Văruitul se face de fiecare locuitor în parte, la Paști și Crăciun și de câte ori intervin autoritățile. Maturatul prin casă se face de femei odată pe zi, aruncându-se gunoiul în curtea casei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ, comuna numără 1375 de suflete adică: 700 b. și 675 f.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	60	24	-	36
1901	37	36	-	1
1902	48	28	-	20
1903	59	25	-	34
1904	57	26	-	31
1905	54	25	-	29
1906	60	43	-	17
1907	46	31	-	15
1908	66	52	-	14
1909	69	60	-	9

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Populațiunea comunei este o amestecătură de bulgari cari, în decursul vremii, s'au romanizat pierzându-și atât limba cât și obiceiurile și cotopindu-se cu țărani români.

Îmbrăcămintea bărbaților în timpul iernii constă din haine lungi de dimie sau haină scurtă de postav cumpărat și îmblănit cu cojoc, căciulă de blană de miel, pantaloni de dimie albă, țesută de femei în casă; cisme. Vara cămăși lungi și izmene, pălării pe cap și ghete sau desculți.

La femei: scurteici cumpărate, pieptare, broadă pe cap, fuste, ghete în picioare; vara mai mult desculțe.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– La 1 Martie se fac ogoarele pentru porumb, iar la 1 Aprilie se pune porumbul. În tot timpul verei se ocupă cu prășitul și răritatul porumbului, plivitul grâului, iar la 25 Iunie începe seceratul și treeratul grâului.

Locuitorii acestei comune muncesc dela 5 – 20 pogoane, fiind toți împroprietăriți prin legea rurală din 1864, a însurățeilor din 1880 și legea din 1892, astfel că toți locuitorii au pământul lor propriu. Proprietari nu sunt în această comună. În timpul iernii parte din ei se îndeletnicesc cu facerea de case, coșare, pătule etc. foarte puțini se ocupă cu cismăria și croitoria groasă.

Locuințe. – Sunt un număr de 264, din care majoritatea construite din bârne de lemn, scunde și cu un cubaj insuficient.

Apa de băut. – Se ia din două puțuri în condițiuni igienice bune și 18 cișmele bune.

Școalele. – Una construită din lănteți umplute cu pământ, compusă din două săli mari încăpătoare, un antreu și o cancelarie. Tot localul e bine întreținut, mobilierul nou și curat. Are doi profesori.

Biserici. – Cimitire. – O singură biserică zidită cam pe la 1540 de Voevod Basarab, s'a reparat de enoriași în 1876, iar în 1902 s'a cumpărat mobilierul ce lipsea.

Cimitire pentru oameni este unul așezat la distanța regulamentară și împrejmuit cu ulucă.

Pentru animale un cimitir, împrejmuit cu șanț.

Primăria, făcută de cranțuri umplute cu pământ, compusă din 2 camere în bună stare.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 3 cârciumi în stare mediocră, având un venit anual dela 1500 la 2000 lei.

Industria insalubre. – Nu sunt în comună.

Inspecții medicale. – Comuna Ciutura a fost inspectată în anul 1900, de 7 ori; în 1901, de 3 ori; în 1902, de 5 ori în 1903, de 6 ori; în 1904, de 5 ori ; în 1907, de 1; 1908, de 9 ori și în 1909 de 16 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei de 20 – 30 lei anual și se păstrau la primărie, de către notar; dela acea dată, medicamentele se aprovizionează de către depozitul regional filiala Craiova, și se păstrează de agentul sanitar.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	12	-	1	9	2	-
1902	11	1	5	13	2	17
1903	50	2	1	33	1	1
1904	48	5	20	25	5	1
1905	49	4	4	20	5	7
1906	59	10	7	8	18	18
1907	29	9	7	7	21	-
1908	49	12	-	15	14	6
1909	49	8	24	37	2	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	61	200	-
1901	-	85	-
1902	25	54	-
1903	7	82	-
1904	91	46	-
1905	8	128	-
1906	5	238	-
1907	14	174	-
1908	7	250	-
1909	39	175	-

Epidemii. – În decurs de 3 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Dela 13 Decembrie 1903, până la 3 Martie 1904, Rujeolă, 68 cazuri, nici un deces.

Dela 8 Aprilie, 8 Mai 1908, Rujeolă, 60 cazuri, 2 decese.

Boale predominante. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză 3; Sifilis 8; Pelagră 4.

COMOȘTENI

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripția medicală Bârca; Medic D-r Gh. Stoenescu, dela 1 Noembrie 1901; Agent sanitar M. Afronie, dela 28 Mai 1903; Moașe Zina D. Encea, dela 1 Mai 1905.

Date geografice. – Situată la 36 km. la est de Craiova, comuna este așezată pe țărnul drept al Jiului, pe înclinarea formată de dealul Comoșteni. Se mărginește la nord cu comuna Gângiova, de care se desparte prin o linie convențională ce merge dela Drigul discului la măgura lui Scarlat, la sud se mărginește cu comuna Zăvalul și comuna Gighera, despărțite prin delimitările locuitorilor din această comună, la vest cu comuna Gângiova și la est cu Jiu.

În comună se află dealul Comoșteni, precum și măgurile Movila din Câmp, 14 metri diametru, 4 înălțimea și măgura Ostrici, 22 m. diam. 5 înălțimea.

Suprafața comunei e de 1472 pogoane din care 1462 arabile.

Date istorice. – Numirea de Comoșteni, se crede că i s'a dat dupe pozițiunea locului pe care este situat, comuna fiind situată pe coama dealului, dupe partea dreaptă a albiei Jiului, care traversează comuna în partea dinspre răsărit.

Origina lui este foarte veche, data înființării nu se poate preciza. În vechime această comună a fost populată de locuitori cu bun renume, fiind cea mai mare parte din ei boieri de neam. Mazilii și Ceaușii ei, în vechime, au avut și curele de moșii, în hotarul Găureni și codrul de loc din comuna Grecești, unde chiar se mai găsec astăzi 4 - 5 familii posedând pământ.

Biserica din comună e zidită la anul 1786 de Șerban Lazarovici, de Luca Cocoiul și preotul Dimitrie.

Igiena comunei. – Solul acestei comune este constituit din pământ negru de cultură, grosimea acestui pământ este de un metru. Sub acest strat se găsește pământ galben, bun pentru construcția caselor de pământ bătut, pentru facerea cărămizii și țiglei, grosimea acestui strat este de 8–9 metri, care este și adâncimea fântânilor, în urmă se găsește nisip și pietriși, pe sol se cultivă grâu, porumb, orz, secară etc. În comună se plantează dafini și pomi roditori.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Ape stagnante, nu sunt în comună. La o distanță de un km. este râul Jiu.

Străzile: O mică parte împietrite și alinate, restul nealinate și neîmpietrite, în timpul iernei nu se face noroi mare, fiind pământul cam nisipos. Vara pe străzile frecventate este praf mult, care i se ridică în atmosferă formând nori deși, mai cu seamă din umblatul vitelor. Plantații pe zona șoselei nu sunt.

Curțile: În timpul verei, primăverii și toamnei se mătură prin curte și șoseaua jumătate, cât ține căminul său, odată pe săptă-mână, în timpul iernei însă se face noroi prin curți din cauza călcăturilor și dricuirilor de vite.

Țăranii nu au obicei să facă poteci și șosele cu pietriș prin curte. În curte pe lângă casă, se mai află grajd, patul, magazii, cocini de porci. Țăranii nu au latrine în curte.

Curățenia locuințelor: Casele nu se țin curate, văruirea se face cu mare silă și impunere, țăranii nu știu să văruiască casele, așteaptă totdeauna maistori și în lipsă oameni meșteri. Se mătură de mai multe ori pe zi, gunoiul format după fiecare mâncare și dimineața.

În genere casele sunt foarte rău întreținute și nu îndeplinesc decât foarte puține condițiile igienice.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	111	51	-	60
1901	129	67	-	62
1902	94	111	-	17
1903	128	60	-	68
1904	110	66	-	56
1905	111	65	-	46
1906	149	71	-	78
1907	133	85	-	48
1908	143	87	-	56
1909	134	99	-	35

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără: Satul

Comoșteni, 885 bărbați și 750 femei; satul Zavalu, 655 bărbați și 635 femei, în total, comuna numără 2925 suflete, dintre care 1540 bărbați și 1385 femei.

Locuințe. – În această comună sunt în total 527 locuințe, dintre care 200 case de zid de cărămidă sau piatră, cu mai multe încăperi, având un cubaj de 42 m.c. și sunt locuite de câte 6 persoane; 47 case de lemn, cu câte 2 încăperi, având un cubaj de 39 m.c. și sunt locuite de câte 6 persoane; 280 case de pământ bătut, dintre care 100 cu o încăpere și 180 cu câte 2 încăperi, având 40 m.c. cubaj și sunt locuite de câte 5 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 17 puțuri, dintre care 10 bune și cu apă potabilă și 7 în condițiuni mediocre, 3 sunt construite de beton, două de piatră, 12 din lemn.

Școalele – În comună există 3 școli, dintre care una construită din cărămidă, compusă din două camere, având un cubaj de 700 m.c. și este frecventată de 140 elevi; iar cea dea doua compusă din o sală, având un cubaj de 350 m.c. și este frecventată de 85 elevi și a 3-a compusă din una sală cubaj de 82,52 m.c. și este frecventată de 48 elevi.

Biserici. - Cimitire. – Două biserici. Două cimitire de oameni și două cimitire de animale.

Primăria. – În Comoșteni un local de primărie, relativ bun și încăpător iar în satul Zaval un local de sfat sătesc.

Localuri publice și de consumație. 2 cârciumi în condițiuni mediocre.

Industria insalubre. – Sunt: o moară cu motor de vapori a d-lui Alex. Dimancea, în valoare de 14000 lei, stare igienică bună, întrebuințează un lucrător cu 30 lei lunar, având dormitorul în familie și mănâncă dela proprietarul morei, aduce un venit de 1200 lei anual.

Inspecții medicale. – Comuna Comoșteni a fost inspectată în anul 1900, de 10 ori; în 1901, de 3 ori; în 1902, de 10 ori; în 1903, de 7 ori; în 1904, de 9 ori; în 1905, de 9 ori; în 1906, de 6 ori; în 1907, de 11 ori; în 1908, de 12 ori; în 1909, de 14 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună, de 30 – 40 lei anual și se păstrau la primărie,

dela acea dată medicamentele se aprovizionează din depozitul regional, filiala Craiova și se păstrează de către agentul sanitar, care le distribuie.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	34	1		37	3	
1901	43	3		47	10	
1902	59	2		17	18	
1903	25	-		39	6	
1904	66	4		54	1	
1905	29	1		42	3	
1906	36	9		47	2	
1907	76	1		56	10	
1908	71	7		53	4	
1909	80	3	1	40	3	

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	53	110	-
1901	10	118	-
1902	17	123	-
1903	13	129	47
1904	12	125	40
1905	16	212	50
1906	24	236	52
1907	23	255	45
1908	24	290	90
1909	51	340	110

Epidemii. – În decurs de trei ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii: În anul 1909, scarlatină, dela 3 Mai – 24 Septembrie, 50 cazuri, 15 decese; dela 7 Decembrie 1907 – 20 Ianuarie 1909, pojar, 94 cazuri, 4 decese; Dela 29 Octombrie 1908 – 5 Decembrie 1908, febră tifoidă, 2 cazuri, nici un deced; dela 4 Decembrie 1908 – 1 Ianuarie 1909, scarlatină 6 cazuri, un deced.

Boale infecto contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 35 cazuri; Tuberculoză un caz; Sifilis un caz; Pelagră 6 cazuri.

CORNU

Plasa administrativă Plenița; Circumscripția medicală Plenița ; Medic, Dr. Teodorescu, dela Mai 1909 : Agent sanitar, T; Pârvulescu, dela Iunie 1909.

Date geografice. – Situată la 45 kilometri la sud de Craiova, pe un mic platou comuna Cornu se învecinește la E. cu comuna Vârtopu, la V. cu comuna Orodelu, la N. cu moșia Gubaucea și la S. cu comuna Caraula.

Platoul pe care e situat e întrerupt de mai multe văi mici, dintre care: Valea Cornului, care se continuă cu valea Mirciel, padina Adâncă, padina Balaurului, valea Olarului, etc.

Prin fundul acestor văi curg mici pârâiașe cu acelaș nume; cel mai important este valea Tetului, care se varsă în Dăsnățui, ce nu trece departe de comună.

Suprafața teritoriului comunal este de 8170 pogoane, din care 7328 pământ arabil, împărțit la mai multe cete de moșneni.

În comună sunt două șosele principale: Orodol – Vârtop (4 kilometri în comună), Covei – Caraula (6 kilometri în comună).

Date istorice. – Platoul pe care e așezată comuna, era înainte acoperit de o pădure de corni. Dela acest arbore își ia numele comuna.

Existența comunei nu poate fi decât de dată recentă; cea mai veche biserică e construită acum 60 ani; până la 1875 forma un cătun pendinte de comuna Vârtop.

Igiena comunei. – Solul e format din pământ negru vegetal și pe dealuri argilos.

Eleștee, bălți, băltoace, nu sunt.

Străzile. Afară de trei șosele județene care sunt bine întreținute și împietrite, fiind și plantate pe alocuri, celelalte sunt drumuri comunale rău întreținute, neîmpietrite și neplantate.

Curțile sunt în parte împrejmuite cu gard de stobori și ulucă; se curăță regulat, iar gunoiul strâns la un loc anumit, este transportat pe ogoare la câmp.

Curățenia locuințelor lasă foarte mult de dorit, fiind însărcinați bărbații cu ceastă operație. Constrânși de autorități, casele se văruesc numai în părțile vizibile, spre a scăpa de amendă. Casele se mătură zilnic; aerul se reînoește foarte rar.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut în anul 1904, satul Moșneni numără 726 b. și 678 f., satul Teiu numără 204

b. și 201 f. În total, comuna numără 1809 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	78	48	-	30
1901	60	65	-	5
1902	81	72	-	9
1903	84	32	-	52
1904	83	44	-	9
1905	82	33	-	49
1906	102	43	-	59
1907	81	42	-	39
1908	67	54	-	13
1909	86	49	-	37

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Săteanul muncește aproximativ între 3 – 6 hectare, cultivând mai ales grâu și porumb. Sunt toți moșneni, câștigă anual între 250 – 300 lei. Proprietari nu sunt în comună.

Locuințe. – În această comună sunt 449 locuințe, dintre care: 6 bordei, 244 case de nule, lipite cu pământ; 112 case de lemn și 87 case de zid.

Apa de băut. – Locuitorii iau apa de băut din 12 cișmele în stare bună, din 23 puțuri în stare mediocră și dintr'un ștubei în stare bună.

Școale. – O școală construită din cărămidă, compusă din 2 clase și 4 dependințe, având un cubaj de 500 m. c. și e frecventată de 206 elevi și e în condițiuni mediocre de întreținere.

Biserici. – **Cimitire.** – Sunt 3 biserici, construcție de zid; sunt în bună stare și curat întreținute.

Cimitire umane sunt două, împrejmuite cu ulucă.

Primăria. – Construită din cranțuri, lipită cu pământ; e în condițiuni mediocre.

Localuri publice și de consumație. Sunt 3 cârciumi în stare mediocră; fac o vânzare anuală între 1000 și 2000 lei flecare.

Industria insalubre. – Sunt: moara cu aburi a d-lui I. D. Opișan, n'are autorizație, e în

stare mediocră, întrebuințează 3 lucrători, plătiți cu 300 lei anual. Are un venit de 2 – 2500 lei anual.

O moară cu aburi a d-lui M. D. Ioniță.

Alta a d-lui N. Predescu, în aceleași condițiuni.

O moară cu motor de benzină a d-lui Constantin Oprescu, are autorizația cu No. 513/909, e în stare bună, întrebuințează 3 lucrători, plătiți cu 500 lei anual, are un venit de 4800 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	61	5	1	73	60	4
1901	50	2	3	21	43	6
1902	73	3	-	18	39	8
1903	71	4	2	23	38	11
1904	79	2	-	31	30	5
1905	89	5	-	25	33	4
1906	75	3	-	24	37	-
1907	67	2	-	19	42	3
1908	59	4	-	20	38	-
1909	-	-	-	-	-	-

Inspecții medicale. – Comuna Cornu a fost inspectată în anul 1900, de 9 ori; în 1901, de 7 ori; în 1902, de 6 ori; în 1903, de 12 ori; în 1904, de 10 ori; în 1905, de 11 ori; în 1906, de 9 ori; în 1907, de 8 ori; în 1908, de 14 ori și în 1909, de 20 ori.

Medicamente.– Până în anul 1908, medicamentele se procurau de comună de câte 20 – 30 lei anual și se țineau la primărie. Din 1908, medicamentele se procură de către Stat dela depositul de medicamente din Craiova, prin d-l medic al circumscripției, care reaprovizionează comuna ori de câte ori este nevoie.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	27	22	-
1901	28	101	-
1902	54	46	-
1903	13	43	-
1904	13	84	-
1905	-	129	-
1906	9	238	-
1907	-	264	-
1908	65	168	-
1909	46	388	-

Epidemii. – În ultimii 5 ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii: Variolă, în 1904, cu 14 cazuri și 14 decese; Difterie, în 1905, cu 2 cazuri; Tusă convulsivă, în 1907, cu 42 cazuri și 2 decese; Rugeolă, în 1908, cu 30 cazuri și 4 decese; Tusă convulsivă, în 1908, cu 9 cazuri.

Boale infecto-contagtoase. – La 1 Ianuarie 1909 sunt: Paludizm, 22 cazuri; Tuberculoză 1; Pelagră 9.

COȘOVENII-DE-JOS

Plasa administrativă Balta-Verde; Circum. medicală Balta-Verde, Reședința agentului sanitar al cerc. Coșoveni; Agent sanitar, Gh. Seculici, dela 1908; Moașe, Măria Gh. Seculici, dela 1908.

Date geografice. – Comuna Coșovenii-de-jos e așezată pe coasta dealului Luminișul. Se mărginește la nord cu comuna Pielești, la sud cu comuna Ghindeni, la vest cu com. Preajba și Urbea Craiova, iar la est cu comuna Coșovenii-de-sus.

În partea de vest a comunei, terenul e deluros și prezintă 4 mai însemnate și anume: Dealul Vâlcăneștilor, Dealul Țuțurelelor, Dealul Deleni și Dealul Sârbei.

Apele care udă comuna sunt: Pârâul Luminișului, care izvorăște din Fântâna Călugărului, ce vine în dreptul școlii primare, curge în partea de vest a comunei și în fine două mici pârâiașe născute de două izvoare: Țuțurele și Băneșele.

Suprafața comunei este de 1900 hectare, dintre care 1750 arabil, iar restul pădure.

Date istorice. – Numele comunei Coșovenii-de-jos, se presupune că ar veni dela Cosova sau Casovia, lângă câmpia Mierlei în Serbia, între Copanic și Scopia; iată în ce împrejurări:

La 1389, Mircea aliat cu Lazăr Despotul Serbiei, bate pe Amurat I Sultanul Turcilor, la Cosova. Acolo ar fi dat peste niște români pe care i-ar fi luat în armata sa, și în trecerea oștilor spre capitală, i-ar fi lăsat pe locul unde e acum comuna Coșoveni. Aceștia au fost în număr de 12 inși și o femeie, dela care se pomenește până azi de cei 12 moși și jumătate ai Coșovenilor – dintre care 5 au fondat satul Coșoveni, iar 7 și o femeie au trecut mai la răsărit și din ei se trage satul Coșovenii-de-sus. Fiecare moș a fost împărțit pe moștenitori – așa că până azi Coșovenii sunt moșneni de pământ.

În vechime, comuna se numea Deleni, și a fost alipită la comuna Coșovenii-de-sus, dela 1864 și până la 1884 Martie 26, când s'a constituit comună singură cu numele de Coșovenii-de-jos. La răsăritul comunei există 10 movile mari și cari, se pretind a fi făcute de Comani, un popor care a cutreierat câmpia țării Românești, între Olt și Dunăre.

În partea de sud-vest, se văd două ridicături de pământ de câte 100 metri lungime și 10 lățime – probabil un val de apărare din timpul ocupațiunei Romane (muri cespitici), și despre care poporul crede că sunt mormintele a doi uriași îngropați acolo. Lângă fântâna Băneșele, se zice că au fost curțile sau conacul Banului Mărăcine, iar pădurea Luminișul i-ar fi aparținut de asemenea. Această pădure a fost averea mănăstirii Sadova, iar dela secularizare aparține statului.

Igiena comunei. - Solul este format dintr'un strat de humus negru, numit altfel și pământ mare negru, iar subsolul este nisipos. Apa la o adâncime de 7 – 10 metri.

Eleștee, Bălți și Ape stagnante, nu există în comună.

În timpul verii, locuitorii sapă în apropierea locuințelor și grădinilor niște gropi în care captează apa dela izvoare; aceste gropi servă de scaldă porcilor, rațelor și găștelor.

Străzile mai principale sunt trei, și anume: Linia Mare, Linia Nouă și str. Primăriei. Aceste străzi sunt aliniat, puțin plantate, așternute cu piatră, dar rău întreținute. Mai sunt și alte 4 străzi, aliniat și așternute cu pietriș, ceea ce face ca noroiul pe ele să fie foarte mare în timpurile ploioase. La estul comunei, trece șoseaua județeană Craiova – Caracal, din care se desparte șoseaua vecinală-comunală spre Ghindeni.

Curțile în timpul verii, sunt curat întreținute, iar în celelalte anotimpuri sunt pline de gunoai și bălegare, mai ales în timpul iernei, noroiul este așa de mare, că cu greu se poate străbate prin curte până în casă.

Curățenia locuințelor. Numărul bordeielor este foarte mare în raport cu populațiunea comunei. Ele sunt toate vechi, acoperite în mare parte cu pământ sau paie, amestecate cu coceni; pardoseala pe jos de pământ bătut, foarte rar cu scânduri, iar ferestrele sunt mici și fixe. Curățenia locuințelor lasă mult de dorit, oamenii nu și le văruiesc decât la marile sărbători, de Paște și Crăciun, alte ori nu le

văruie nici la aceste date și trec ani, fără a le văruie de loc.

În cazuri de epidemii, cu mare greutate autoritățile sanitare pot decide pe locuitori să-și văruiască casele; mulți din ei preferă să fie supuși judecății, să plătească amendă, decât să văruiască casa.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1 Octomvrie 1909, comuna Coșovenii-de-jos numără 489 bărb. și 486 femei, în total 975 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	48	24	1	24
1901	42	24	-	18
1902	42	31	2	11
1903	45	34	-	11
1904	31	53	1	-
1905	50	26	-	24
1906	43	24	-	19
1907	43	30	1	13
1908	56	30	1	25
1909	44	35	-	9

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Locuitorii comunei sunt toți de origine Daco-Romană, având în vedere forma exterioară a craniului și feței. Străini nu sunt în comună. Îmbrăcămintea bărbaților în timpul verii constă din cămăși lungi și pantaloni de bumbac, pălării de paie în cap, mai toți umblă desculți. Iarna poartă nădragi de dimie, pieptar sau cocoj de piele de oaie, haină albă de dimie și căciulă; ca încălțăminte, opinci sau cisme. Îmbrăcămintea femeilor în timpul verii constă din: cămașe, fustă, șorț și bluză de stambă cumpărată din târg, la cap se poartă legate cu o bluză sau peșchir și mai toate umblă desculțe.

În timpul iernei, femeile mai adaugă pe lângă îmbrăcămintea lor de vară și ilice, scurteici, iar ca încălțăminte poartă opinci și pantofi.

Alimentația. – Posturile. În timpul posturilor care sunt 4 pe an, precum și toate Mercurile, Vinerile și ajunurile în total cam 235 zile de post, – sătenii se hrănesc cu mămăligă, mai rar cu pâine, mâncările le prepară din fasole, varză, cartofi, sfeclă, pătlăgele, ciuperci, dragavei, urzici, ceapă, praz, usturoi, ardei și alte zarzavaturi – lubenițe, pepeni, dovlecei, etc. și parte din ei, foarte rar, măsline, – iar câte odată pește sărat.

În zilele de dulce mănâncă pe lângă mămăligă, care e hrana principală în casă, rar puțină pâine, în timpul verei carne de oaie sau berbece, lapte dulce sau bătut, ouă răscoapte

sau ochiuri, brânză, slănină și carne de porc afumată rămasă de iarna.

Mâncările din zilele de dulce sunt preparate din varză, fasole, știr, lobode, dragavei etc., drese cu untură sau slănină, foarte rar mănâncă paseri.

Munca săteanului, proprietatea solului – Pământul fiind de bună calitate, munca câmpului este relativ ușoară. La această muncă ei se servesc de instrumentele obișnuite: plug, sapă, rariță, grapă, secere, coasă, greblă și furcă. La treerat, secerat și vânturat, aduc mașini din satele vecine, plătind o chirie în produse.

Fiecare cap de familie muncește între 3 – 4 pogoane, care îi aduc un venit de cel mult 300 lei anual.

Agricultura este ocupațiunea principală a locuitorilor. Unii din ei se ocupă și cu căraușia, având care cu boi și căruțe cu cai. Transportă, fie locuitori spre Craiova, fie vinuri din comunele Mârșani și Dăbuleni. Alții cunosc și diferite meșteșuguri, ca dulgheria, tâmplăria și zidăria. În fine, mai sunt alții cari se ocupă cu fabricarea cărămidilor.

Proprietatea solului o dețin în mare parte locuitorii, fiind cea mai mare parte moșneni, iar cealaltă parte statul, care posedă moșia „Luminișului”, care, arendată aduce statului un venit de 1150 lei anual. Statul, de asemenea, mai posedă pe teritoriul comunei Coșovenii de jos o pădure de 150 hectare ca suprafață.

Locuințe. – Coșovenii-de-jos are un număr de 210 locuințe dintre care: 73 case de zid, 7 de lemn, 3 de nuiele lipite cu pământ și 127 bordeie.

Din totalul de 210 locuințe, 52 au numai o singură încăpere, 144 câte două încăperi și 14 cu trei și mai multe încăperi.

Cubajul unei camere variază între 26, 25 m.c., 27 – 30 m.c. și între 32 – 40 m.c., iar într'un asemenea cubaj de aer cât închide o cameră, trăește 5 – 6 persoane în mijlociu.

Apa de băut se ia din 4 fântâni sau cișmele curgătoare, dintre care una bună și 3 mediocre; 5 puțuri, dintre care 2 bune și 3 mediocre. Pârâul Luminișului udă comuna în partea de răsărit.

Școala comunei nu e un local propriu pentru această destinație, ci este închiriat. Construcțiunea este modestă, are o singură sală de curs, cu un cubaj de 120 m.c. și e frecventată de 63 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică făcută de locuitor, cu hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gabriel. Biserica este neîncăpătoare, cu uși și ferestre mici și pardosită cu scânduri.

Cimitire de oameni există unul singur, la o depărtare de 500 metri de ultima casă locuită.

Cimitirul e plantat și îngrădit. În mormântările se fac la o adâncime de 2 metri. Cimitirul de animale este situat la o distanță departe de sat de aproape un kilometru și este împrejmuit cu șanț.

Primăria, local propriu. Construcțiunea este nouă și se compune din trei camere, dintre care cea mai mare servă ca sală de ședință, iar cele două, una de cancelarie primăriei și cealaltă percepției. Localul e curat întreținut.

Infirmeria. – Comuna nu are infirmerie. În vara anului 1909, când comuna a fost bătuită de scarlatină, bolnavii s'au izolat în infirmeria cercului Coșovenii-de-sus.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt două cârciumi, ambele în bune condițiuni. Probe de beaură s'au luat dela ambii debitanți, și în urma avizului laboratorului de chimie a facultății de științe din București s'a constatat neregulamentară numai o probă de țuică dela unul din acești debitanți având concentrațiunea alcoolică sub limită.

Industrii insalubre. – În comună există o moară cu aburi, proprietatea d-lui Petre Constantinescu. Valoarea instalației până la 35000 lei. Nu are autorizație, ca stare igienă e bună. Întrebuințează patru lucrători, care locuiesc în familii și în casele lor proprii și sunt plătiți unul cu 80 lei lunar, 2 cu 50 și unu cu 40 lei lunar. Moara aduce un venit anual între 4000 - 5000 lei.

Inspecții medicale. – În anul 1908, comuna a fost inspectată de 5 ori; iar în 1909, dela 30 Mai la 31 Decembrie, de 27 ori; dându-se un număr de 336 consultațiuni de către medic, 259 de agentul sanitar, și moașa, asistând 32 de lehuze.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	28	-	18	2	1	4
1902	42	-	-	6	11	-
1903	37	-	1	14	20	-
1904	24	2	5	11	6	4
1905	28	3	5	17	1	2
1906	42	4	-	18	2	-
1907	34	6	-	17	3	-
1908	39	1	-	20	3	-
1909	32	4	-	29	2	-

Medicamente. – Farmacia comunei a fost aprovizionată în luna Mai cu toate medicamentele necesare, prevăzute în listele direcțiunei generale sanitare, de către depozitul regional de medicamente din Craiova. Distribuirea lor a fost încredințată învățătorului, apoi notarului și controlată de exactitate din 15 în 15 s'a aprovizionat în două rânduri cu medicamente din farmacia dispensarului.

Epidemii. – În decurs de 10 ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

În 1903, Febră tifoidă, care a ținut 120 zile, cu 15 cazuri și 5 decese; În 1904, Pojar, a ținut 90 zile cu 76 cazuri, 14 decese; în 1908, Tusă convulsivă, a ținut 120 zile, 20 cazuri, un deces și; În 1909, Scarlatină, a ținut 150 zile, cu 47 cazuri și 9 decese. Toți bolnavii de scarlatină din 1909, au fost internați în infirmerie.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 47; Pelagră 18; Conjunctivită granuloasă 1. Tuberculoză 3.

COȘOVENII DE SUS

Plasa administrativă Balta-Verde; Circumscripția medicală Balta-Verde; Medic, Dr. Alexandrina Teodoru, dela 28 Decembrie 1909; Agent sanitar, G. Seculici, dela 1908; Moașe, Măria Gh. Seculici, dela 1908.

Date geografice. – Comuna Coșovenii de sus este așezată la estul comunelor Cârcea și Malu-Mare, pe un loc șes, de formă dreptunghiulară și la 12 kilom. de Craiova. Comuna se învecinește la est cu comuna Leu și cătuna Buzduc, pendinte de comuna Popânzălești, ambele din județul Romanați. La vest cu comunele Cârcea și Malu-Mare. La nord cu cătunele Lăcrița Mare și Lăcrița Mică, pendinte de comuna Pielești. La sud cu comuna Coșovenii de jos.

În această comună sunt 2 văi și anume: valea Fântânița și valea lazului. Ape curgătoare și dealuri nu sunt. Ape stătătoare sunt două: balta Mandii și balta Manii. Mai sunt și alte bălți, formate în anotimpuri ploioase, cari însă seacă în timpul verei.

Câmpiile din jurul comunei sunt foarte mănoase. Ele produc în abundență cereale: grâu, porumb, orz și ovăz. Locuitorii desfac prisosul productelor pe piețele orașului Craiova.

Date istorice. – Pe locul unde se află vatra comunei, la început a fost pădure. Șapte moși cu șapte familii s'au așezat, pentru prima oară, în șapte poeni aflate în pădure, și încetul cu încetul s'a format comuna, mărindu-se cum se află astăzi.

Numirea comunei de Coșovenii de sus, din tradiția bătrânilor, se spune că i s'a dat de un Ungurean, numit Cașcova, venit dela munte și care erea însărcinat de locuitori cu paza oilor ce pășteau prin pădure. La început, satul erea cârmuit de soborul bisericesc, compus dintr'un preot și câțiva bătrâni. Aceștia aveau și puterea judecătorească și ori de câte ori găseau pe vreun sătean vinovat, îi atârnavu jugul de gât. Mai târziu, satul a fost cârmuit de aleși sau deputați, care se adunau în vreun bordei, când trebuiau să se sfătuiască asupra nevoilor comunei, sau când trebuiau să judece pe vreun vinovat. Această comună a fost odată alipită la comuna Ghindeni, altădată alipită de comuna Coșovenii de jos. Astăzi formează o comună deosebită.

În această comună au fost multă vreme niște pătule mari, numite pătule de rezervă

pentru anii secetoși, și în care pătule, fiecare cap de familie, era obligat să aducă în fiecare toamnă câte un obroc de porumb, adică o măsură de capacitate egală cu 3 băncioare, iar în timpuri secetoase și de lipsă, se împărțea locuitorilor porumb fără nicio plată.

Igiena comunei. – Solul. Suprafața solului este în mare parte formată din pământ mare și negru, foarte priincios agriculturii. Subsolul este nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Afară de apele stagnante, formate în urma ploilor și în urma topirii zăpezilor și cari seacă în timpul verei, mai sunt următoarele două bălți, situate în centrul comunei și care nu seacă niciodată; Balta Mandii între străzile: Gavriilești, Dogari și Pasul Belu. Balta Manii între străzile: Daneți, G. I. Pleșea și strada Morilor. Ambele aceste bălți contribuie la numărul mare de impaludați din această comună.

Străzile. – Comuna are următoarele străzi mai principale: strada G. I. Pleșea, strada Primăriei, strada Săvuleștilor, strada Nedelcești, strada Morilor, strada Curtenilor, strada Ciuleașilor, strada Nichitoaia, strada Dăneștilor, strada Gavriilești, strada Dogaru și strada Pasul Belu. Aceste străzi sunt aliniate, puțin plantate, așternute cu piatră, dar rău întreținute. În anotimpurile ploioase, aceste străzi devin nepracticabile din cauza noroaielor mari.

Curțile. – În timpul primăverii și al verei, curțile sunt curat întreținute. Locuitorii obișnuiesc să-și măture curțile și să scoată gunoaiile și băligarele în sus zisele anotimpuri, cel puțin odată pe săptămână. În schimb, curțile sunt neglijate toamna și iarna, când noroiul de prin curți este așa de mare, încât, de multe ori străbați cu mare anevoie până în casa locuitorului.

Curățenia locuințelor lasă foarte mult de dorit și aceasta din cauză că văruiul caselor este lăsat în sarcina bărbaților, care pentru a masca aparența și a scăpa de observațiunile autorităților, își văruesc fațada casei care privește spre stradă. Interiorul casei nu se văruește decât în timpuri de epidemii, când sunt forțați de medici, agenți sanitari și jandarmi.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1 Octomvrie 1909, comuna Coșovenii de sus numără 2262 suflete, adică 1161 bărbați și 1101 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți i morți	Sporul populații
1900	92	51	4	41
1901	106	78	6	28
1902	95	53	3	42
1903	98	62	4	36
1904	94	65	2	29
1905	105	49	5	56
1906	125	64	3	61
1907	102	54	5	48
1908	104	81	2	23
1909	100	98	-	2

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii acestei comune sunt toți de origine Daco-Romană.

Îmbrăcăminte. – Bărbații poartă vara pantaloni largi și cămăși lungi de pânză albă, pălării de paie, ghete sau opinci și încinși cu un brâu lat; iarna poartă căciulă, nădraji de dimie, pieptar de piele de oaie, șubă albă de dimie și încălțați cu cisme sau opinci. Femeile poartă vara cămăși de bumbac, fuste și bluze de stambă, încălțate cu papuci și în cap o cărpă sau peșchir; iarna poartă scurteici, fuste groase de lână și încălțate cu ghete sau opinci.

Alimentația. – Posturile. Pe lângă Mercuria și Vinerea din fiecare săptămână, locuitorii acestei comune țin toate posturile din cursul anului.

Locuitorii din această comună se hrănesc mai mult cu pâine și rar cu mămăligă.

În zilele de post se hrănesc cu pâine, mai rar cu mămăligă și cu tot felul de legume ca: fasole fiartă, varză acră, ciorbă de urzici, praz, ceapă, usturoi, ciorbă de dragavei și de ciuperci, cartofi fierți, murături, pepeni, lubenițe și dovleți, mai rar măslină și pește sărat. Alimentația în zilele de dulce, constă în pâine, mai rar mămăligă, foarte rar lapte dulce pentru care au un fel de aversiune, mai des lapte bătut, brânză, ouă fierte sau făcute ochiuri, slănină, carne afumată, carne de porc iama și de oaie vara. Numai cei bolnavi, precum și la nunți, botezuri, consumă și carne de pasere.

Munca săteanului. Proprietatea solului. – Pământul fiind de o calitate bună, munca agricolă este relativ mai ușoară ca în comunele unde pământul este argilos sau nisipos. Instrumentele de care se servesc locuitorii la munca agricolă, sunt următoarele: sapa, plugul, rarița, secera, coasa, furca și grapa.

Mulți se servesc și de mașini agricole precum: treerătoare și vânturătoare, pe care le iau împrumut dela proprietarul moșii. Fiecare cap de familie nu muncește între 4 și 5 pogoane și câștigă din această muncă între 300 și 400 lei anual.

Locuitorii se ocupă în prima linie cu agricultura și creșterea vitelor. Mulți din ei au și alte ocupațiuni accesorii, precum: transportul lemnului din pădurile vecine spre Craiova, transportul vinului din comunele Mârșani și Dăbuleni spre Craiova. Unii din ei cunosc diferite meșteșuguri ca: zidăria, tâmplăria, dulgheria, rotăria și fierăria. Trei părți din proprietatea solului, aparține locuitorilor și numai o parte aparține proprietarului Ghiță Pleșea.

Locuințele. – În total în comună sunt 373 locuințe, adică 192 bordeie, dintre care 75 cu o încăpere, 117, cu două încăperi, cubajul unei camere fiind de 26,25 m.c. și locuind în termen mediu până la 6 persoane într'o cameră; 16 case de nuele, lipite cu lut, dintre care, 5 cu o încăpere, 11 cu două încăpere, cubajul unei camere fiind 27,30 m.c.; locuind 5 persoane într'o cameră; 12 case de lemn, dintre care 7 cu o încăpere și 5 cu două încăperi, având cubajul de 26,39 o cameră și locuind până la 5 persoane; 253 case de zid, dintre care 58 cu o încăpere, 173 cu 2 încăperi și 22 cu mai multe încăperi, fiecare cameră având un cubaj de 32,40 m.c., locuind până la 6 persoane într'o cameră.

Apa de băut. – Se ia din 28 puțuri bune și din 8 puțuri de lemn, ca ape curgătoare sau stătătoare sunt 2 bălți.

Școala. – Este o construcție nouă, având trei clase, având cubajul fiecare clasă de 298,25 m.c., fiind frecventată de 171 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Două biserici deservite de un singur preot. Biserica cu hramul Sf. Nicolae, este o clădire mai nouă spațioasă, pardosită cu scânduri, cu uși și ferestre mari, iar biserica Curtenilor, cu hramul Sf. Arhanghel, este o clădire veche, neîncăpătoare, pardosită cu cărămidă, cu uși și ferestre mici.

Cimitire de oameni sunt două, situate unul la apus și altul la răsărit, cam la 500 metri departe de comună. Cimitirele sunt îngrădite cu ulucă.

Pentru animale există numai un cimitir, îngrădit cu șanț și la o distanță de 2 km. de comună.

Primăria. – Este într'un local propriu, construcțiunea este nouă. Se compune din trei camere, dintre care cea mai mare servește ca sală de ședință, alta servește de cancelarie, iar a treia cameră este ocupată de percepție.

Infirmeria. – Este situată în strada Dăneștilor, într'un local închiriat cu contract anual. Localul se compune din 5 camere din

care numai două sunt pardosite cu scânduri, iar celelalte 3 camere sunt pardosite cu cărămidă. Infirmeria este permanentă. Împrejurul infirmeriei este o curte vastă, plantată cu pomi roditori. Mobilierul infirmeriei se compune din 5 paturi de fier, 5 saltele umplute cu paie, 5 perne tot cu paie, 5 păături de lână, 10 cearșafuri și 10 fețe de perine, o masă, 2 scaune, un dulap pentru medicamente, 2 prosoape, o baie, un cazan, un lighian, un ibric, scuiători, oale de noapte, ulcele pentru lapte, străchini de fier, linguri, lingurițe, o oală mare de fier, în care se fierbe laptele, eprubete de analizat urina, un termometru, 10 bluze, o lampă de spirt, 2 lămpi de gaz și o seringă Roux.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 3 cârciumi, dintre care numai una este în bune condițiuni. Probe de băutură s'a luat dela toți 3 și numai la unul, băuturile în urma avizului laboratorului de chimie, al facultății de științe din București, au fost neregulamentare.

Industria insalubre. – O moară cu motor cu benzină, proprietatea d-lui C. P. Brătășanu, în valoare de lei 80.000. N-are autorizația Consiliului, într'o stare igienică bună, întrebuințează 5 lucrători, dintre care 3 sunt plătiți cu câte 50 lei, lunar și 2 cu câte 40 lei lunar, aduce un venit de 10.000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901	98	-	16	4	17	8
1902	104	-	-	8	17	2
1903	71	7	4	3	18	-
1904	72	5	17	20	4	16
1905	60	13	8	15	1	4
1906	105	5	2	22	2	-
1907	109	5	1	14	2	2
1908	85	-	-	-	-	-
1909	61	3	6	30	3	17

Inspekții medicale. – În anul 1900, s' au făcut 11 inspekții; în 1901, 14; în 1902, una; 1903, 5; în 1904, 7; în 1905, –; în 1906, 9; în 1907, 6; în 1908, 9; în 1909, 27.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	13	-
1901	370	-	-
1902	2	-	-
1903	75	1	-
1904	240	60	-
1905	-	73	-
1906	17	150	-
1907	12	64	2
1908	51	554	64
1909	402	353	85

Medicamente. – În luna Mai 1909, farmacia comunală s'a aprovizionat cu medicamente suficiente, de depozitul regional din Craiova. Medicamentele s'au încredințat agentului sanitar Gh. Seculici, cu reședința în această comună și care a distribuit medicamente la 353 bolnavi, de diferite maladii, notând în registru de distribuirea medicamentelor, felul și cantitatea medicamentelor distribuite. Farmacia comunală a fost revizuită și controlată la fiecare vizită de medicul de circumscripție, care a reaprovizionat în trei rânduri.

Epidemii. – În comună au fost următoarele epidemii: Pojar, în 1904, a durat 90 zile, cu 179 cazuri, dintre care 41 morți; în 1908, Tusă convulsivă, care a durat 150 zile, cu 87 cazuri, dintre care 10 Morți; în 1909, Scarlatină, a durat 180 zile, cu 68 cazuri, dintre care 25 Morți.

Boale infecto contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 52; Pelagră 7; Sifilis 2; Tuberculoză 2.

COȚOFENII din DOS

Plasa administrativă Scaești; Circ. medicală Scaești; Medic Dr. N. Porubschi, dela 1 Mai 1907; Agent sanitar.....; Moașe Maria Gr. Dumitrescu, dela Septembrie 1901.

Date geografice. – Comuna Coțofenii din dos este compusă dintr'un singur sat, așezat pe șoseaua principală sub dealul Dosul Verzei, cu 2 ramificațiuni de care una spre miazăzi, pe Dealul Vodinici și Dosul, alte case înălțuite pe Valea Bisericii.

Este situată la distanță de 21 km. de Craiova, întinderea în lungime a comunei dela sud la nord, este de 2 km.

Se mărginește la nord, cu comuna Scaești, pe prelungirea Văii Jiului; la est cu comuna Coțofenii din față, despărțită prin apa Jiului și la vest cu satul Raznicul - Bătrân, despărțit prin dealul Poenele - Lungi. Prin mijlocul satului în sensul lungimei, străbate șoseaua comunală vecinală Craiova – Argetoaia - Țințaru, (Mehedinți), dela extremitatea nordică a satului, în lungul ogașului Văii Bisericii, pleacă o șosea comunală spre Coțofenii din față, peste Jiu (Luntre); dela extremitatea sudică a satului, pleacă spre Raznic, un drum de cară peste dealul Poenele-Lungi, tot din acel punct; mai pleacă un drum de cară spre Predești.

Pe malul Jiului e puțin zăvoi, puțin tufăriș, la punctul numit Cetatea, pe dealul Cetatea.

Există două poduri peste ogașele ce curmă șoseaua principală, de prin mijlocul satului.

Date istorice. – Comuna Coțofenii din dos, își trage numele dela un proprietar anume Coțofeanu, ce avea în stăpânire moșiile din ambele comune, Coțofenii din față și Coțofenii din dos.

La anul 1848, a bătuit în acest sat holera, mulți locuitori au murit.

La 1854, atât armatele Rusești și cele Turcești, au trecut prin această comună, în lupta ce aveau între ele. Turcii nu găseau să prădea nimic, casele fiind ascunse în păduri, ce erau numeroase pe acele vremuri. Casele fiind răspândite prin pădure în grupuri decâte 5 - 6, se mai găsesc și astăzi pruni și duzi pe dealuri și văi, urme de ale vechelor case de odinioară. Proprietarul moșiei Ion Gigârțul, pe atunci părdar, a adunat casele de prin păduri, aranjându-le în linie.

La localitatea numită „Botul Cetății“, situată la sud de sat, pe un pisc de deal, la distanță de 2 km. de sat, s'a găsit urmele unei cetăți și prin săpături făcute de d-l General Gigârțu, s'a găsit în pământ cărămizi vechi de ½ metru lungime 10 – 12 c.m. lățime și 8 c.m. grosime. Această denotă că probabil sunt urmele unei vechi cetăți romane.

Igiena comunei. – Solul pământului depe valea Jiului, este aluvionar, foarte fertil; pe deal argilos, mai puțin fertil. Din punctul de vedere al suprafeței apei de băut, teritoriul comunei se poate divide în 2 regiuni; sub deal suprafața apei de băut, în puțuri se găsește la 2 metri adâncime, pe vale la 18 metri adâncime.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante. În timpurile ploioase, se formează băltoace și nu seacă decât în timpurile secetoase; aceste băltoace sunt formate din scursurile apelor de ploaie și topirea zăpezilor de dupe dealuri.

Străzile în general sunt drepte, șoseaua principală este bine întreținută, acoperită cu pietriș, plantată, iar celelalte sunt neîmpietruite și neplantate.

Curțile sunt mici, mediocru întreținute, sunt pline de mocirle în timpul ploilor, din cauza vitelor ce stau prin curte; sunt plantate cu salcâmi.

Curățenia locuințelor. Văruiesc casele cam de 2 ori pe an, la Crăciun și Paști, precum și în timpul epidemiilor forțate de autorități.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți și morți	Sporul populației
1900	43	24		19
1901	40	30		10
1902	41	20		21
1903	40	38		2
1904	53	21		32
1905	50	29		21
1906	44	45		-
1907	50	19		31
1908	41	43		-
1909	66	33		33

Caracterele populației. Tipul etnic. Talia mijlocie; craniul sub dolicocefal; oasele craniului

bine dezvoltate; ochii mari, expresivi și bine înfundate în orbite, culoarea ochilor în general căprui, rar albaștrii; boltu palatină ogivală, culoarea părului castanie, dinții regulat împlântați în arcadele dentare.

Îmbrăcămintea la bărbați iarna: în cap căciuli de miel, negre, îmbrăcați cu cămași lungi de bumbac, simple, izmene bumbac largi, încinși cu brâu și bete colorate, cojoc scurt de oaie, haină scurtă și pantaloni cu găitan și pe deasupra o haină lungă; în picioare opinci și ghete. Vara: în cap pălării de postav și paie, cămăși lungi cu izmene, bee și o vestă pe deasupra cămășii, în picioare opinci și ghete.

La femei iarna: în cap peschire de bumbac, cămăși de bumbac cusute cu arnici, camizoane, zăvelci de lână, și fuste de stambă; în picioare ghete, ciorapi de bumbac și de lână sau desculțe. Vara în cap peșchire, batiste cu mărgelile, cămăși de bumbac și fuste de stambă; desculțe.

Alimentația. – Postesc pe an cam 200 – 230 de zile, în care timp mănâncă: mămăligă, turtă de mălai, pește, varză, ceapă, praz, usturoi, fasole, dovleac copt, boabe coapte și fierte. Consumă cam 1 kg. mălai pe zi de persoană matură, și cam ¼ kg. zarzavat, ardei iute, castraveți.

În zilele de dulce, adaugă lapte puțin, ouă, carne de pasăre, de porc, de miel, oaie, capră, untură de porc, pește sărat și proaspăt, legume, pătlăgele roșii, ardei verzi.

Munca săteanului. – **Proprietatea solului.** – Muncește cu brațele și instrumentele agricole, cu secera, plugul Universal, rarița, cu mașini de treerat. Câștigă anual între 500 – 600 lei.

Cultivă grâu, porumb, puțin orz și ovăz, puțin zarzavat.

Construcția caselor, tinichigeria, croitoria și cismăria, cu ocupațiuni în accesorii.

Proprietatea solului e deținută de către proprietar, 2440 pogoane, de săteni 900 pogoane.

Locuințe. – Sunt 282 de locuințe, adică 176 case de zid de cărămidă, sau piatră, din care 1 cu o încăpere, 76 cu 2 încăperi, 100 cu mai multe încăperi având un cubaj de 35 – 40 metri cubi și este locuită de 5 – 6 persoane; 103 case de lemn, dintre care 93 cu două camere și 10 cu mai multe camere, având un cubaj de 25 – 30 metri cubi, 1 casă de pământ bătut cu mai multe camere, având un cubaj de 25 – 30 metri cubi, locuită de 4 persoane; 2 cu două încăperi, având un cubaj de 25 – 30 metri cubi, locuite de 4 – 5 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 10 puțuri, care sunt în condițiuni mediocre, 5 fântâni, una în

condițiuni bune, 4 în condițiuni mediocre; dintr'un știubeiu în condițiuni mediocre și râul Jiul.

Scoala. – Construită în paintă, lipită cu pământ local închiriat, compus din o sală pentru elevi, o cancelarie și o cameră pentru locuința directorului, având un cubaj de 120 metri cubi și este frecventată de 55 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică, construită din lemn și zid la anul 1858, de către enoriașii din comună; s'a reparat la 1882; spațioasă, neîmprejmuită, are trebuință de acoperiș, coperișul actual fiind de șindrilă putredă. Există în biserică o cutie de tinichea foarte veche de 60 – 70 ani, în care se păstră grijania, cu toate piesele trebuitoare la serviciul împărțășirei.

E un singur cimitir de oameni, situat la partea de nord-est al satului, la 300 metri, împrejmuit cu ulucă de lemn, plantat cu dafini.

Există un loc viran pe malul Jiului, destinat pentru cimitir de animale.

Primăria, local propriu, construit de comună, la anul 1899, compus din 5 camere și un antreu. Camerele sunt salubre, igienice, bine aerate cu ferestre mari.

Localuri publice și de consumație. O cârciumă cu local satisfăcător, face o vânzare de la 4000 până la 5000 lei anual, 2 magazine cu manufactură, localurile mediocre, fac o vânzare de la 2000 până la 3000 lei anual și 2 debite cu localuri mediocre, care fac o vânzare de la 1000 până la 1500 lei anual.

Industria insalubre. – O moară cu vapori a d-lui P. Ionescu, în valoare de 11000 lei, în condițiuni igienice satisfăcătoare, întrebuințează un mecanic și un focar, fiind plătiți de la 180 și 1400 lei anual, locuind chiar în localul morii și având și hrana de la proprietar, venit de la 4 – 5000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	9	4	8	7
1901	22	15	12		-	6
1902	31	45	1		13	-
1903	55	10		10	11	6
1904	47	-		21	7	-
1905	49	-		17	10	4
1906	44	4	2	26	10	-
1907	38	-		32	1	2
1908	31	1		5		
1909	-	-				

Inspecții medicale. – Comuna Coțofenii din dos, a fost inspectată în anul 1900, de 7 ori; în 1901, de 10 ori; în 1902, de 4 ori; în 1903, de

8 ori; în 1904, de 5 ori; în anul 1905, de 2 ori; în 1909, de 11 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	3	-	-
1901	6	-	-
1902	-	-	-
1903	67	-	-
1904	-	-	-
1905	-	-	-
1906	-	-	-
1907	8	-	-
1908	15	-	-
1909	19	-	-

Medicamentele se procură farmaciei comunale, de către medicul circumscripției, dela depozitul de medicamente filiala Craiova, și se păstrează de notarul comunei.

Epidemii. – În decurs de 3 ani, comuna Coțofenii din dos, a fost bătuită de următoarele epidemii:

Tusa convulsivă, dela 14 Iulie 1907, până la 21 Septemvrie 1907, cu 24 cazuri, 1 deces.

Dizenteria, dela 9 Iulie 1908, până la 1 Octomvrie 1908, cu 27 cazuri, 2 decese.

Tușă convulsivă, dela 1 Iunie 1909, până la 1 August 1909, cu 18 cazuri, nici un deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludizm 153; Pelagră 8; Conjunctivită granuloasă 1.

COȚOFENII DIN FAȚĂ

Plasa administrativă Filiași; Circumscripția medicală Filiași; Medic D-r Roca; Agent sanitar Tudor Dincă, dela 1907, Ianuarie 10; Moașe Eelena Bădulescu, dela 1 Iunie 1909.

Date geografice. – Comuna Coțofeni e așezată la 16 km. la nord de Craiova și la 19 km. spre sud de Filiași. Terenul pe care e așezată, e un șes numit câmpia Coțofenilor. Pe acest șes se găsesc câteva bălți, precum: Balta Glodul, cu o suprafață de 10 ha., Râioasa cu o suprafață de un ha., Voivodeasa, de 5 ha. și Ruptura cu o suprafață de 8 ha.

La nord comuna se mărginește cu Almăjul, de care se desparte prin pâraul Almăjul, la vest cu comuna Brădești, la sud cu com. Coțofenii din Dos, de care se desparte prin Jiul.

Comuna e udată de râul Jiul, care formează linia către Coțofenii din Dos.

Primește pe stânga pe Almăjul, care desparte de comuna Almăjul.

Când Jiul se revarsă, formează o singura masă de apă cu bălțile depe șesul Coțofenilor.

Moșiile depe teritoriul comunei se numesc: Coțofenii de Sus, Coțofenii de Jos și Beharca, aparținând la diverși proprietari.

Pe teritorul comunei sunt păduri în suprafață de 200 ha., compuse din Gârniță, Cer și Gorun.

Viile ocupă mai mult de 50 ha.

Prin comună trece calea ferată București – Verciorova și se află și gara Coțofeni, la 1/2 km. departe de sat. De asemenea trece prin comură șoseaua națională Craiova – Filiași. Locuitorii își desfac produsele pe piețele orașului Craiova, transportându-le cu calea ferată, sau pe șoseaua națională.

Date istorice. – Comuna a fost înființată de Spătarul Mihai Coțofeanu, ce a trăit pe timpul lui Mihai Bravu; dela acest spătar își trage numele. În comună se află o biserică de zid, făcută la 1828, de Aga Gheorghe Coțofeanu, care se găsește înmormântat în biserică. Printre alte morminte se găsește și al Colonelului Ignație Psnachi, adjutant al Generalului Chiselef.

În apropiere de comună se văd ruinele unei case foarte vechi, precum și două movile. Se spune că movilele au fost făcute de împăratul Traian, iar ruinele sunt ale casei

Spătarului Coțofeanu, ce a luat parte la războaiele lui Mihai Viteazu.

Se spune că aci și-a avut lagărul Tudor Vladimirescu. În comună se văd multe urme de case boerești. Actualmente se găsesc casele boerești ale Coțofenilor, ce datează din timpul lui Matei Basarab 1653 și care sunt dovadă de artă și construcție dupe atunci.

Altă versiune despre origina acestei comune: Se povestește că în urma ciumei din timpul lui Caragea, numărul locuitorilor a scăzut simțitor. Cei rămași s'au adunat în jurul caselor boerești. Mai târziu acești locuitori au fost așezați de proprietari, la locurile de casă, unul lângă altul și astfel s'a format satele Beharca, Coțofenii de Sus și Coțofenii de Jos.

Fiecare sat avea casa sa de sfat și delegatul său. Alături de casa sfatului era și patului de rezervă din care se alimentau și locuitorii, la vreme de lipsă.

În timpul lui Cuza-Vodă, votându-se legea comunală, aceste trei sate au format comuna Coțofenii din Față.

Populația acestei comune se ocupă cu agricultura și grădinăria, pe care au învățat-o dela câțiva sârbi, ce au venit dela 1830, fugiți de frica jafurilor turcești. Acești străini au fost primiți de proprietari, spre a popula satele și a cultiva zarzavatul, pe care locuitorii pământeni nu știau să-l cultive.

Locuitorii au fost împrăștiți la 1864.

În comună se află și o bancă populară cu 74 membri și 24000 lei capital.

Locuitorii își desfac produsele lor la Craiova. Cerealele se speculează de diferiți samsari evrei, ajutați de câțiva români pământeni.

Igiena comunei. – Solul e format din pământ vegeta – humos, foarte productiv. Apa se găsește la o adâncime de 5-7 metri.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Ape stagnante. Comuna este cu totul șeasă. Se găsesc pe acest șes câteva bălți, precum: Balta Glodul, cu o suprafață de 20 pogoane, Râioasa, cu o suprafață de 2 pogoane, Voevodeasa, 10 pogoane, Ruptura, cam de 13 pogoane.

Când Jiul se revarsă, formează o singură apă, cu aceste 4 bălți.

Străzile. Afară de șoseaua comunală, care trece prin mijlocul comunei și care este împietrită și bine întreținută, mai sunt și altele care sunt rău întreținute.

Curțile, din cauză că sunt neîmpietrite și din cauză că vitele n'au grajduri sau coșare, curțile sunt în timpurile ploioase, totdeauna murdare și cu nămol.

Curățenia locuințelor se face de către locuitori, de două ori pe an, în mod foarte sumar.

Casele fiind în majoritate de bârne și în paiente, sunt niște focare de stelnițe și pureci, mai ales în timpul ernei. Locuințele se mătură de către femei regulat în fiecare zi, iar alirisirea camerei se face rar și numai în timpul verei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Ianuarie 1909, satul Beharca, numără 228 b., 201 f.; satul Coțofenii de jos, numără 380 b., 396 f.; satul Coțofenii de sus, numără 229 b., 244 f., în total, comuna Coțofenii din față, numără 1793 de suflete, dintre care 886 bărbați și 907 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	58	35	1	22
1901	58	40	-	18
1902	55	42	-	13
1903	69	31	-	38
1904	54	36	-	18
1905	54	37	-	17
1906	50	41	2	7
1907	67	45	3	19
1908	66	48	2	16
1909	71	68	1	1

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Majoritatea români, de statură mijlocie, blonzi și slabi, se epuizează înainte de timp, mai ales femeile, puțini muncitori, surperstițioși, inculți, fără noțiuni elementare și fataliști.

Îmbrăcămintea națională, care începe a fi abandonată se compune la bărbați din: căciulă, cămașe, izmene, haină, manta, bete, chimir, opinci, obiele, ghete, cisme și cojoc pentru iarnă. Femeile poartă cărpe, ciupage și poale de bumbac sau borangic, peschire, zăvelci, bete, ciorapi și ghete; cămășile sunt cusute, (brodate cu răuri sau flori), la gât poartă salbe de galbeni de aur. În timpul verei mai toate umblă desculțe, uneori chiar iarna pentru drumuri mai mici (pentru a aduce apă). Dintre bărbați puțini umblă desculți cei mai nevoiași.

Obiectele de îmbrăcăminte, până la o vreme se lucrau numai în casă, acum se cumpără.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Cinci proprietari din comuna Coțofenii din Față, dețin 1065 hectare de pământ. Locuitorii clăcași împroprietăriți la 1864, pe lângă cele 600 hectare, afară de vatra satului, mai muncesc încă 433 hectare, date de proprietari. Pe pământul lor cultivă; grâu, orz, secară, pe al proprietarilor dat în dijmă, cultivă mai mult porumb.

Câțiva din locuitori se ocupă cu grădinăria; zarzavatul îl vinde la Craiova și la târguri.

Apa de băut. – Se ia din 6 puțuri, dintre care 2 bune, 4 mediocre; din 8 fântâni și cișmele în condițiuni bune, iar pentru trebuințe mai mari, iau apă din râul Jiul.

Școala. – Construcție nouă de cărămidă, compusă din 2 clase, cu un cubaj de 240 m.c., iar alta cu un cubaj, 226 m.c. și frecventată de 188 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O biserică zidită la 1828. Un cimitir uman, îngrădit cu ulucă. Cimitir de vite nu este.

Primăria. – Local propriu nou, cu încăperi, destul de spațioase. Curat.

Infirmeria. – Se închiriază cu anul sau cu luna, localuri în condițiuni sub mediocru.

Localuri publice și de consumație. Sunt 4 cârciumi mici dar curate, relativ bine întreținute.

Industria insalubre. – Două mori cu aburi, una a d-lui Tib. Amzulescu, în valoare de 15000 lei aproximativ, în condițiuni bune, întrebuințează un fochist, care are dormitorul chiar în localul morii, iar alta a d-lui Evnert Unterheltz, ca și cea dintâi, cu deosebire că nu îndeplinește condițiunile igienice și e întreținută mai puțin bine.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900				12	45	
1901	43	15	-	-	1	
1902	33	15	-	9	18	
1903	76	3	-	30	13	
1904	43	-	-	35	11	
1905	50	1	-	18	32	
1906	38	1	-	38	13	
1907	49	4	-	42	2	
1908	67	3	-	47	-	
1909	27	1	-	47	1	

Inspecții medicale. – Comuna Coțofenii din Față, a fost inspectată în anul 1900, de 11

ori; în 1901, de 10 ori; în 1902 de 7 ori; în 1903, de 7 ori; în 1904, de 8 ori; în 1905, de 3 ori; în ,1906, de 6 ori; în 1907, de 7 ori; în 1908, de 8 ori și în 1909, de 22 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se aprovizionau de către comună de 20 – 30 lei anual și se țineau la primărie; dela această dată se aprovizionează de către d-l medic respectiv, dela depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova.

Epidemii. – În decurs de 4 ani comuna a fost bântuită de următoarele epidemii. Dela 5 Februarie până la 3 Martie 1904, Rujolă, 28 cazuri, un deces; dela 1 Septembrie până la 1 Noembrie 1907, Tusă convulsivă, 7 cazuri, nici un deces; dela 19 Noembrie 1907, până la 18 Ianuarie 1908, Rujolă, 45 cazuri, 4 decese; dela 3 Iunie până la 22 Octombrie 1908, Tusă convulsivă, 24 cazuri, un deces; dela 4 August până la 11 Octombrie 1908, Febră tifoidă, 10 cazuri, nici un deces; dela 15 Septembrie până la 8 Octombrie 1908, Anghina difterică, un caz,

nici un deces; dela 17 Iulie 1909, până la 1 Ianuarie 1910, Febră tifoidă, 49 cazuri, 11 decese; dela 19 August 1909, până la 1 Ianuarie 1910, Scarlatină, 38 cazuri, 14 decese.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	23		-
1901	30	207	-
1902	18	357	-
1903	43	606	-
1904	46	551	-
1905	-	293	-
1906	-	342	-
1907	24	511	-
1908	17	420	-
1909	115	730	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Pelagră 9; Tuberculoză 1; Sifilis 1.

DESSA

Plasa administrativă Poiana; Circumscripția medicală Calafat; Medic D-r Savu Stoica, dela 18 Decembrie 1909; Agent sanitar, C. Dragomirescu, dela Ianuarie 1909.

Date geografice. – Comuna Dessa, așezată în partea de S. V. a județului, la o distanță de 7 km. la nord de Dunăre. La nord se învecinește cu comuna Poiana și Tunari, la est cu cătunul Nebuna, ce ține de Pisc, despărțit prin moșia „Dessei”, la vest cu comuna Ciuperceii - Noi. Spre nord sunt mai multe măguri: Inșiratele, Măgura Costei; la vest Măgura Netemenia, care desparte comuna de Ciuperceii Noi; spre răsărit Măgura lui Chiot, a lui Cască, Măgura Mare iar la sud Măgura cu Țapă, Măgura lui Nedelcu, Măgura Viilor. În partea de sud a comunei se află plantate păduri de salcâmi cu care s'a fixat nisipurile, iar pe marginea Dunării păduri de sălcii, plopi și tufani (stejari).

Date istorice. – Istoricul comunei cum și origina se pierde în negura timpurilor. Satul e mutat aci dela 1873, până la această dată a fost așezat mai spre Dunăre distanță de 3 km. unde azi se mai găsește numai conacul proprietății.

În marginea Dunării la locul numit Arceru, se văd și ruinele unei Cetățui, despre care se spune că ar fi încă din timpurile lui Traian, unde prin suruparea malului de ape s'au găsit bani cu efigia lui Traian, Decebal, Cesar, împărați C-tin și Elena.

În apropierea ruinelor acestei Cetățui Mihai Vodă Viteazul a avut în 1597 o hârțuială cu Turcii. În timpul războiului din 1877 comuna a servit ca loc de cantonament regimentelor de cavalerie cari făceau recunoașteri pe marginea Dunării și în preajma Vidinului.

Igiena comunei. – Solul comunei e nisipos-argilos. Subsolul nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Bălți sunt: la nord Uturinul, cu o lungime de 1 1/2 km. lat de 300 m. și adânc până la 1 1/2 metru, Balta Ghesi, Balta-Neagră, care conține o apă zisă minerală, colorațiunea neagră nu este însă datorită decât materiilor vegetale în descompunere, – proprietatea bisericeii, – la sud Pasanca, Erhiul, Sebazul, Scoarul, Bulgioaica, Bulbocile, Scomia, Balta lui Marin, Sarul Dunării, Balta Mare și Lacul Popii. În toate

aceste bălți se găsește pește. Bălțile sunt alimentate prin revărsări succesive.

Străzile comunei sunt neîmpietrite și neplantate. Nu se formează totuși noroi în timpul ploilor, din cauză că terenul fiind nisipos, apă se infiltrează repede. Vara străzile sunt pline de praf și de nisip.

Curțile sunt bine întreținute, spațioase și mai toate împrejmuite cu gard de ulucă.

Curățenia locuințelor lasă foarte mult de dorit. Toți membri familiei dorm iarna într'o singură odaie. Văruirea o fac numai odată sau de două ori pe an.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ, comuna numără 2135 suflete adică 1113 bărbați și 1023 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	73	55	3	18
1901	85	72	1	13
1902	90	50	3	40
1903	85	37	2	48
1904	83	46	6	37
1905	96	53	2	43
1906	82	46	2	36
1907	94	38	6	56
1908	75	77	6	2
1909	85	74	3	11

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* După port, limbă și obiceiuri, locuitorii acestei comune sunt de origină Daco-Romană. Au suferit însă influența elementului vecin Bulgar.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Locuitorii muncesc pământul cu plugul, grapa, rarița, sapa, secera, coasa, furci, greble. Treeratul îl fac cea mai mare parte cu mașina cu vapori, pe care o închiriază dela proprietarii de moșii din comunele vecine. Prețul chiriei se plătește în natură. Un sătean gospodar muncește până la 10 pogoane de pământ pe care le seamănă cea mai mare parte porumb, restul seacă și prea puțin grâu.

Din munca sa un sătean câștigă dela 100 – 200 lei anual, afară de întreținerea casei.

Proprietatea solului o dețin parte locuitorii împroprietăriți la 1864 cu 2040 pogoane, iar restul aparține proprietarului. Moșia Dessa de 14.800 pogoane, dintre care 5000 arabile, restul fânețe, bălți, nisipurile plantate cu salcâmi și izlazuri.

Locuințe. – În comună sunt 330 case dintre care 11 case de zid cu mai multe încăperi; 568 case de pământ bătut; 42 case de nuele și 9 bordee.

Cea mai mare parte din locuințe sunt acoperite cu trestii, puține cu țigle și foarte puține cu tinichea.

Apa de băut se ia din 24 puțuri dintre care 5 bune și 19 rele și rău întreținute.

Școala. – Local propriu, construit în 1895 din zid de cărămidă, după planul tip al județului, făcută de comună, compusă din două clase având un cubaj de 123.40 m.c. fiecare clasă și e frecventată de 143 elevi.

Biserici – Cimitire. – O biserică construită în 1904 de enoriași, spațioasă, ușa de intrare și ferestrele mari, local nou și în bună stare igienică.

Cimitire de oameni, unul, așezat în partea de nord-vest a comunei la o distanță de 150 metri, e împrejmuit cu ulucă.

Cimitire de animale, unul, în apropiere de cel de oameni, împrejmuit cu șanț.

Primăria. – Local propriu construit în 1897, de obștea locuitorilor, construcție de zid de cărămidă între paiente, are trei camere spațioase și conform cerințelor igienice.

Infirmeria. – Local închiriat compus din 3 camere.

Localuri publice și de consumație. Trei cârciumi ale d-lor Tache Țeca, Ion P. Labovici și Ștefan I. Popescu, toate trei localurile ca stare igienică mediocră.

Inspecții medicale. – Comuna Dessa a fost inspectată în 1900, de 10 ori; în 1901, 14; 1902, 14; 1903, 12; 1904,8; 1905, 9; 1906, 7; 1907, 5; 1908, 10 și în 1909, s'a inspectat de 8 ori.

Medicamente. – Până in anul 1908, medicamentele se procurau de către comună,

păstrându-se la primărie iar dela acea dată se procură dela depozitul filiala Craiova, reprovizionându-se ori de câte ori se simte nevoia, de medicul circumscripții.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	72	1	-	1	-	-
1901	32	-	-	16	8	-
1902	68	15	-	15	29	-
1903	77	9	-	60	21	-
1904	68	13	12	53	13	9
1905	63	20	5	59	26	12
1906	87	11	6	61	21	5
1907	86	4	-	48	4	2
1908	63	-	4	18	9	5
1909	31	3	-	3	3	5

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	58	395	-
1901	27	495	-
1902	3	351	-
1903	57	431	-
1904	39	-	-
1905	63	-	-
1906	25	-	-
1907	15	-	-
1908	38	237	-
1909	12	110	-

Epidemii.–În ultimii trei ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Dizenterie dela 14 Iulie – 17 Noemvrie 1909, cu 44 cazuri, 7 decese; Tusă convulsivă dela 15 Iulie – 2 Septemvrie 1909 cu 24 cazuri, fără decese.

Dela 17 Octomvrie la 8 Decemvrie 1900, Scarlatină cu 18 cazuri. 5 decese; dela 11 Noemvrie – 8 D-vrie 1908, Rugeolă, cu 30 cazuri, 10decese; dela 27 Octombrie – 1 Noemvrie 1909, Scarlatină, cu 13 cazuri, 7 decese;

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Pelagră 23; Conj. granuloasă 1; Tuberculoză 2; Sifilis 2.

DOBREȘTI

Plasa administrativă Rojiștea; Circumscripția medicală Rojiștea; Medic, Dr. Mihail Smarandescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Antonie Z. Leoveanu, dela 1 Aprilie 1909; Moașe, Sofia Ionescu.

Date geografice. – Comuna Dobrești se află situată în partea de sud a plășii Rojiștea, se mărginește la nord cu teritorul comunei Rojiștea, la nord-est cu Locusteni, la apus cu Jiu, care o desparte de comunele Horezu-Poenari și Grecești, iar la sud cu teritorul comunei Sadova.

Satele care compun comuna sunt: în partea de nord Giorocul, așezat pe valea pârâului Giorocu mic, pe drumul care pleacă din Murta, (sat tot din Dobrești), din șoseaua principală și de-a rândul acestei șosele, avem Dobrești, Toceni și Căciulătești.

Pe valea Jiului, între sate și Jiu, distanță de 3 – 4 kilometri, pe toată valea aceasta nu se află decât mlaștini și bălți legate prin pârâul Jiețului. Între cătunul Murta și Dobrești, se află un deal ce poartă numele de „Țapa”; se vorbește că în acel loc se afla o țapă înfiptă pe timpul lui Vlad Țepeș. Tot în această cătună Murta, se află un puț numit „puțul sec”, din cauză că de multe ori sacă. În această cătună se mai află un pârâu, pe care umblă mai multe mori de apă.

Între Dobrești și Căciulătești, se află un deal mare cu o întindere de un kilometru, ce poartă numele de „Gânsoc”, o vale ce se prelungește din Dobrești spre răsărit, cu numele de „Valea Predeștilor”, cu un pârâu, pe care umblă mai multe mori de apă. În comuna Dobrești se află o baltă mare ce poartă numele de „Ștegăroaia”.

Date istorice. – Se afirmă că numele ce-l poartă această comună, ar veni de la un proprietar cu numele Dobrescu. O legendă spune că pe vremurile vechi ar fi venit un bulgar, care s'ar fi întâlnit cu o femeie în drum și i-ar zis cuvântul „Dobroito” (Bună ziua), și după ce au făcut o intimă cunoștință a luat-o de soție, făcând casă chiar în acel loc, așa că înmulțindu-se, a rămas satul cu numele de Dobrești. În anul 1875, cătuna Murta, care și astăzi aparține de comuna Dobrești, a fost alipită iarăși la Dobrești, iar cătuna Tâmburești la comuna Rojiștea.

Satul Căciulătești până în anul 1908, Iulie 1, împreună cu Dobrești purta numele de comuna Căciulătești, iar în anul 1908, când s'a alipit cu Murta, poartă numele de comuna Dobrești. Până în anul 1864 a fost așezată în vale, în pădure, pe lunca Jiului și din cauza inundației Jiului, a fost mutată în deal, la o depărtare de 2 kilometri.

În acest sat se află o stradă ce poartă numele de „Robeni”, dela un călugăr anume Pahonie Robu, căruia i-a aparținut moșia „Roaba”, care în anul 1864 a fost trecută la Stat. În privința numelui acestui sat, se pare că pe vremurile vechi călugării monastirei ar fi purtat căciuli late în cap, așa că oamenii i-au poreclit „Căciula lată”, de unde satul a rămas cu numele de Căciulătești.

Cătunul Murta, care până în anul 1908, Iulie 1, împreună cu cătunul Tâmburești a format comuna Murta, a fost alipită de comuna Dobrești, iar Tâmburești a fost alipită de comuna Rojiștea.

Se spune că această cătună și-ar fi luat numele de la o iapă moartă ce s'ar fi găsit pe acest loc, zicându-i-se în continu o iapă murgă moartă, a rămas numele de Murta. După o altă legendă se spune că în pădurea Murta, azi a Statului, a fost pripășită o familie străină care se numea Murta, aceasta ar fi înființat satul Murta; iar un fiu al său, care se numea Giorocel, ar fi fondat satul Giorocel. Tot aci se află o pădure și moșie cu numele de Selavacioc ce se spune că a fost a lui Vlad Țepeș, care a dăruit-o monăstirei Selavaciocu.

În ce privește cătunul Toceni, se zice că ar fi fost un proprietar cu un picior scurt și cu unul mai lung, la cel scurt purta tocu dela gheată mai înalt, a fost poreclit „Toc”, de unde a rămas cătunul cu numele de Toceni.

Igiena comunei. – Solul satelor Dobrești, Murta, Căciulătești și Giorocelul, este pământ mai mult negru decât nisipos în partea despre deal și argilos și mlaștinos pe valea Jiului. Sunt multe dealuri. Apa se găsește la o adâncime în partea dealului ca la 4 m., iar în vale la 1 ¹/₂ m.

sau 2 m. Din cauza mlaștinilor, pământul e puțin cultivabil.

Plantații pe șosele, iar pe valea Jiului sunt păduri și zăvoaie.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În partea despre Jiu sunt bălți și băltoace, unele saca vara, iar altele nu.

Stradele sunt neregulate, puțin împietrite, puțin plantate.

Curțile. Locuitorii au curțile împrejmuite, parte eu gard de ulucă, parte cu stobori și parte cu șanț și mărăcini. În curțile lor, afar de locuințe, au hambare și magazii pentru produse. Locuitorii se îngrijesc de curățenia curților. Au coșare pentru vite și animale.

Curățenia locuințelor. Se face prin văruire de câte 2 ori pe an.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, cătunul Murta numără 372 bărbați și 322 femei; cătunul Dobrești, 220 b. și 194 f.; cătunul Toceni, 207 b. și 205 f.; cătunul Căciulătești, 253 b. și 276 f. În total, comuna Dobrești numără 2049 suflete, adică 1052 b. și 997 f.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	111	66	-	45	1914
1901	114	78	-	36	1959
1902	107	110	-	3	1995
1903	124	98	-	26	1992
1904	126	121	-	5	2018
1905	110	92	-	18	2023
1906	112	96	-	16	2041
1907	131	109	-	22	2057
1908	117	89	-	28	2079
1909	101	84	-	17	2096

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Oameni blânzi, inteligenți și muncitori. Mai toți sunt oacheși și puțin dezvoltăți. Se găsesc și țigani, parte aduși, parte pomeniți acolo.

Îmbrăcămintea. În timpul verii poartă cămăși de pânză, țesută în casă, împodobite cu râuri de lănițe sau arnici de diferite culori. În timpul iernei poartă pantaloni și șubă de dimie și pieptare și cojoace de oaie, ornate cu cusături de arnici în diferite culori și cu găitane, pantaloni și șubă, e garnisită cu câte un fir de găitan negru. Căciulile sunt de blană de oaie, format drept.

Alimentația. – Posturile. În cursul săptămânei se postește Miercuri și Vinerea. De asemenea se postește cele 4 posturi ale anului; în total 189 zile.

În postul Sf. Petru și Sf. Maria, se mănâncă verdețuri, fructe, pâine sau mămăligă. În postul

Crăciunului și al Paștelui, se mănâncă varză acră, murături, ceapă, fasole, linte, etc. în termen mediu, mănâncă pe zi 1 kg. pâine sau 1 1/2 kg. mămăligă.

Alimentația în zilele de dulce: vara mănâncă lapte, ouă, brânză și verdețuri, pește dulce și sărat; iarna, între Crăciun și postul Paștelui, mănâncă carne de porc.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– În general locuitorii muncesc în timpul verii cu brațele și cu vitele, atât la pământul lor, cari sunt moșneni sau lotași, precum și la proprietar pe plată.

În medie, câștigul anual este între 300 – 350 lei. Alte ocupațiuni accesorii nu au. Solul aparține în parte moșnenilor și clăcașilor, împrumătăriți și lotași.

Locuințele. – În comună sunt 306 locuințe, adică: 104 bordeie, dintre care 20 cu 2 încăperi, 84 cu mai multe; case de nuele lipite cu lut: 30 cu 1 încăpere, 50 cu 2 încăperi, 40 cu mai multe încăperi; case de lemn: 12 cu 2 încăperi, 8 cu mai multe; case de zid de cărămidă: 10 cu 1 încăpere, 30 cu 2 încăperi, 22 cu mai multe încăperi. Parte din locuitori au locuințele compuse din 2 – 3 și 4 încăperi.

Apa de băut. – Se ia din 4 fântâni, dintre care 2 bune și 2 mediocre; din 13 puțuri: 2 bune, 5 mediocre și 6 rele și din 9 ștubee mediocre.

Ape curgătoare sau stătătoare, sunt bălțile dupe valea Jiului și pâraiele formate din pârae.

Școale. – O școală în cătunul Murta, model nou, construită în anul 1907. Are o sală de clasă de 12 m. lungime, 6 m. lățime și 4 înălțime, o cancelarie și locuința învățătorului. Mobilierul școlii este bun, apa se ține într'un butoi cu cana. Școala este lucrată în condiții bune. Solul pe care este așezată, este un teren bun; nu are nici bălți, nici mlaștini împrejur. Lumina o primește din spre nord.

Biserici. Cimitire. – În cătunul Căciulătești este Monastirea Roaba. Nu se știe anul în care s'a zidit, dar este făcută pe moșia Roaba, de un călugăr anume Pahonie Robu, de unde și poartă numele. În anul 1851, s'a mai făcut o biserică de locuitorii moșneni, este în ruină, și servă de capelă a cimitirului, departe de sat de 500 de metri.

În anul 1855, s'a mai făcut o monastire cu schit de călugări, de Macarise călugării. De aceasta se servesc locuitorii azi.

În cătunul Dobrești, este o biserică făcută de locuitori și de proprietarul Dobrescu în anul 1847.

Biserica din cătunul Murta, e făcută de Alecu Georocanu și de locuitori.

Cimitire de oameni: unul în bună stare, la distanță de 300 metri de sat și împrejmuit.

Cimitire de vite: unul împrejmuit de un șanț.

Primăria. – Localul închiriat, puțin spațios, este așezat în partea dreaptă a șoselei principale, ce duce la Rojiște, la Dobrești. Este compus din două camere, având fiecare lungimea de 4 m. lățimea de 3 m. și înălțimea 3 m.

Localuri publice și de consumație. Două localuri de manufactură și o cârciumă, unul în satul Murta, altul în satul Toceni. Cârciuma este așezată în mijlocul satului Dobrești, în cătunul Toceni, pe șoseaua principală. Este compusă dintr'o odaie de prăvălie și o odaie de consumație. Dimensiunile odăilor în genere este de 4/4 m. și înalt de 3 m.

Industria insalubre. – Trei mori puse în mișcare de pâraele comunei, aparținând d-lor Săulescu, Mihai Veleanti și una a locuitorilor.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	17	-	-	64	4	-
1901	70	1	-	82	2	-
1902	74	1	-	97	6	-
1903	24	18	2	72	5	2
1904	54	6	-	81	1	-
1905	61	1	1	64	4	9
1906	59	2	-	72	8	-
1907	59	4	7	94	1	8
1908	79	5	-	115	2	-
1909	52	14	-	14	4	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 11 inspecțiuni medicale; în 1901, 9; în 1902, 7; în 1903, 16; în 1904, 6; în 1905, 8; în 1906, 4; în 1907, 7; în 1908, 5; în 1909, 16.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	244	
1901	15	123	
1902	-	103	
1903	33	289	
1904	17	243	
1905	-	145	
1906	-	106	
1907	16	169	
1908	-	225	
1909	150	119	

Medicamente. – Până la formarea depozitului de medicamente, se procurau de către comună în limitele sumei prevăzute în buget, 30 – 40 lei.

Epidemii. – În decurs de 5 ani, această comună a fost bătuită de 5 epidemii, dintre care: Rujolă, dela 24 Ianuarie 1904, până la 8 Iunie 1904, cu 192 cazuri, dintre care 21 morți; Rujolă, dela 14 Noemvrie 1904, până la 24 Ianuarie 1905, cu 7 cazuri; Tusă convulsivă, de la 15 Februarie 1907, până la 1 Aprilie 1907, cu 16 cazuri, dintre care 4 morți; Scarlatină, dela 21 Mai 1909, până la 1 Iulie 1909, cu 2 cazuri; Scarlatină de la 1 August 1909, cu 21 cazuri, dintre care 2 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 46; Pelagră 7; Sifilis 2; Tuberculoză 3.

DOBRIDOR

Plasa administrativă Cetatea; Circumscripție medicală Cetatea; Medic, Dr. D. Iureș, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Gr. Ionescu; Moașe, Elena Pădureanu, dela 1 Aprilie 1900.

Date geografice. – Comuna Dobridor e așezată la 57 km. în partea de sud-vest de Craiova și la 31 km. de orașul Calafat. E așezată pe un loc șes pe fundul unor vâlcele formate din două delulețe: Coțobățul și Moțățeiul. Una din aceste vâlcele vine dela nordul comunei Risipiți, din locul numit Coțobățul, între Dobridor și Risipiți. Această vâlcea merge spre sud-est, pe o lungime de 400 m.; de aci merge spre sud, traversând comuna prin mijloc și iese prin partea de sud-est, trecând în comuna Moțăței. O altă vâlcea vine din vestul satului Dobridor, merge spre est pe marginea de sud a comunei și la ieșirea sa din comună se unește cu cea d'întâi, pentru a forma o singură vale ce trece în Moțăței. Comuna e situată pe fundul și marginile acestei vâlcele, dar mai mult în unghiul șesului cuprins între ele.

Comuna Dobridor, se învecinește la nord cu comuna Risipiți, la est cu comuna Moțăței, la sud-vest cu comuna Fântâna Banului și Cetatea. Limita de nord începe din punctul numit Fântâna Naltă, cea de vest merge prin vâlceaua Coțobățul până în punctul numit Măgura Crângului, de unde spre sud-vest trece prin vâlceaua Moțățeiului, până la Movila Ovreiului. De aci limita apucă spre sud, unde se întâlnește cu moșia Fântâna Banului, merge pe lângă ea mai departe, pe lângă Cetate, până ajunge iar la Fântâna Naltă.

Pe teritoriul comunei sunt mai multe măgure, cele mai principale sunt: Măgura Crângului, Măgura Mare, Măgura Ovreiului, Măgura Lată, Măgura lui Andrei, Măgura Lemnelor, Măgura Țecăi, Măgura lui Găină, etc.

Comuna este udată de pârâul Coțobățul, care se formează numai când plouă. El își are origina din smârcul Coțobățului și se pierde în comuna Moțăței.

Suprafața comunei e de 4800 pogoane, dintre care 4103 arabile.

Proprietatea solului e a locuitorilor, care mai toți sunt moșneni.

Locuitorii își desfac produsele solului la schela Cetate.

Comuna e străbătută prin centru, pe o lungime de 2 ½ km., de calea comunală-vecinală Dobridor – Cetate.

Date istorice. – Comuna Dobridor, pare a-și trage numele dela cuvântul slavon „Dobrovole“, care însemnează bună-vale.

Data înființării comunei, cam pe la 1600.

Comuna împreună cu moșia, ar fi fost proprietatea unui oare care Obedeanu, dela care au cumpărat-o frații Ion Lungu și Badea Lungu, după al căror nume comuna a purtat multă vreme numele de Lungești.

În apropiere de comună, se văd urmele unei biserici vechi și acele ale unui foișor turcesc.

Igiena comunei. – Solul și pământul este negru, vegetal, pe timpul ploios lipicios.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnante, nu sunt.

Străzile sunt strâmte și foarte rău aliniate, aproape e imposibil a străbate pe unele locuri din partea de nord a comunei.

Curțile sunt spațioase, îngrădite și relativ curate.

Curățenia locuințelor. Casele se vâruie de Paști și Crăciun, se mătură zilnic.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 752 bărbați și 760 femei, în total, 1512 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	76	49	-	27
1901	64	48	-	16
1902	54	48	-	6
1903	70	20	-	50
1904	55	31	-	24
1905	64	37	2	27
1906	64	22	1	42
1907	56	29	1	27
1908	60	34	1	26
1909	66	44	2	22

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Țăranii sunt bine conformați, trăsăturile feței regulate, părul castaniu. Statura oamenilor este superioară mijlociei. Sunt foarte îndrăzneți și muncitori. Numeroase elemente străine (bulgari, dar mai cu seamă sârbi).

Îmbrăcămintea. Țăranul poartă cămașe lungă. Haina orășenească tinde a înlocui haina de dimie și cojocul; pantalonii sunt de dimie. Țărancele poartă bască (talia), lucrată de croitoreasă din stofe cumpărate, fustele însă sunt lucrate de ele.

Munca sateanului. – Proprietatea solului. – Țăranii sunt moșneni, au mai toți proprietate câte 10 pogoane de pământ, așa că câștigă pe fiecare an 600 – 1000 lei; ocupații accesorii nu au afară de munca câmpului.

Locuințe. – În total sunt 347 locuințe, dintre care 66 de zid, cu mai multe încăperi; 281 case de nuiete lipite cu lut, cu mai multe încăperi.

Apa de băut se ia din 46 fântâni și cișmele, dintre care 16 în stare bună și 30 în stare mediocră.

Școlile. – În comuna Dobridor sunt 2 școli: O școală construită din cărămidă, cu o clasă, având un cubaj de 149 m. c. în stare foarte proastă. O școală construită din zid de cărămidă cu o clasă, având un cubaj de 85 m.c. cu chirie dela un locuitor. Ambele școli sunt frecventate de un număr de 175 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Comuna are o biserică construită din cărămidă e bine întreținută. Cimitire umane este unul închis cu uluci, – spațios. Cimitire de animale nu există.

Primăria e construită din cărămidă, 1 are 3 săli una mare și două mici, este bine întreținută.

Localuri publice și de consumație. Sunt 3 cârciumi. Fiecare are scuiători metalice și vase speciale pentru spălatul sticlăriei, beuturile sunt în general mediocre. Două cafenele, în condițiuni igienice mediocre.

Industria insalubre. – În comuna Dobridor e o instalație de moară cu aburi, în valoare de 22.000 lei, proprietatea d-lui Anton A. FI. D-tru, e în stare mediocră, întrebuințează 2 lucrători

plătiți unul cu 100 lei lunar și unul cu 20 lei lunar.

Au locuințe aparte și mâncare dela proprietar, moara aduce un venit de 5000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	-	-	-	-	-	-
1904	-	-	-	-	-	-
1905	27	1	20	35	11	18
1906	41	7	-	36	7	5
1907	41	7	1	25	6	4
1908	49	1	-	-	-	-
1909	37	1	1	43	2	1

Inspecții medicale. – Comuna Dobridor a fost inspectată în anul 1909, de 37 de ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	164	90	-
1901	110	224	-
1902	39	362	-
1903	35	145	-
1904	109	265	-
1905	19	186	-
1906	-	34	-
1907	-	48	-
1908	35	33	-
1909	150	180	1

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună, ținându-se la primărie, iar dela 1908, până în prezent, se procură dela depozitul de medicamente Craiova.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 27 cazuri; Pelagră 6; Sifilis 1; Tuberculoză 1.

DRĂNIC

Plasa administrativă Șegarcea; Circ. medicală X-a Șegarcea; Medic D-r N. N. Roteami; dela 4 Noemvrie 1909; Agent sanitar Ion Catăru, dela Aprilie 1909; Moașe Elena Iovan, dela Martie 1909.

Date geografice. – Comuna Drănic este situată la sud de Craiova, la o depărtare de 35 km., pe malul stâng al Jiului și puțin mai jos de jumătatea distanței dintre Craiova și Dunăre. Se mărginește la nord cu satul Boureni, care face parte din comuna Foișoru, la sud cu comuna Padea, la răsărit cu râul Jiul și la apus cu comuna Șegarcea, pădurea Drănicului și cureaua cu Pricina. Este la distanță de 7 km. de comuna de reședința medicului Șegarcea, unde are și gara cea mai apropiată.

Străbătută de șoseaua vecinală care începe din Șegarcea, trece prin Drănic și merge înainte pe malul Jiului, prin comunele Padea, Barza, până la Dunăre.

Comuna este așezată pe două dealuri numite: unul Dealul Mare și altul Dealul Crivina, care formează și malul Jiului. Singura apă care trece prin comună este râul Jiul, care udă toată marginea de est a comunei și primește pârâul Drănic, ce trece prin balta Aleșteul.

Suprafața comunei e de 1436 ha. dintre care 552 ha. arabil, 700 pădure, restul fânețe și vie.

Date istorice. – Pe locul unde este azi comuna, la marginea unei păduri, a fost pe la anul 1775, mai multe bordeie cu vreo 17 familii. Printre acești locuitori erau și vreo câțiva bulgari, tovarăși la muncă. Pădurea avea în apropierea bordeelor mulți corni (arbori) cărora bulgarii le ziceau „Drinci”. Probabil că de aci și-a luat comuna numele de astăzi.

Pădurea Drănicului era în vremuri foarte deasă, având în interior o vale adâncă. Acestea permitea locuitorilor băștinași, a se ascunde atunci când năvăleau ostile străine, fapt care a permis comunei să se desvolte încă din vechime.

Astăzi comuna este la o mică distanță de pădurea Drănic.

Igiena comunei. – Solul. În general solul este humos, nisipos și destul de fertil. Subsolvul constituit din nisip.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Ape stagnante nu sunt.

Străzile. Șoseaua vecinală care trece prin comună formează strada principală. Din

comună, din șoseaua vecinală, pleacă o șosea comunală spre Foișor. Celelalte strade nefiind înpietrite, în timp ploios sunt pline de noroi, iar vara încărcate cu praf.

Curțile sunt împrejmuite cu nule sau cu scânduri. Vara se curăță adesea ori, mai cu seamă în ajunul sărbătorilor, gunoarele și bălegarele se duc regulat la câmp din îndemnul locuitorilor.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc în ajunul sărbătorilor mari (Paști și Crăciun) și în cazuri de epidemii din îndemnul autorităților. Cele mai multe case sunt pardosite cu pământ și foarte rar se premenește pământul amestecat cu balegă. Casele de zid, unele sunt pardosite cu scânduri.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decemvrie 1909, comuna numără 880 bărbați și 800 femei, în total 1680 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	46	26	-	20
1901	58	36	1	22
1902	55	45	2	10
1903	71	40	-	31
1904	69	48	-	21
1905	60	36	1	24
1906	80	33	-	47
1907	82	44	-	38
1908	73	53	-	20
1909	86	67	-	19

Locuințe. – În comună sunt în total 342 de locuințe anume: 11 bordeie, dintre care unul cu o încăpere, 9 cu 2 încăperi și unul cu mai multe încăperi; 33 case de nule lipite cu lut, dintre care 10 cu 2 încăperi, 23 cu mai multe încăperi; 298 case de zid dintre care una cu o încăpere, 42 cu 2 încăperi și 255 cu mai multe încăperi.

Apa de băut. – Apa de băut în această comună se ia din 10 fântâni și o cișmea din care 5 sunt cu ghizduri de piatră și 11 cu ghizduri de lemn.

Școala. – Local propriu, nou, în bune condițiuni igienice. Are 2 învățători, are două sale mari pentru elevi și două mai mici pentru cancelarie. Sala I-a are un cubaj de 180 m.c. și sala II-a 160 m.c. Școala e frecventată de 130 de elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – În comună e o singură biserică veche și destul de spațioasă.

Cimitire de oameni este numai unul, are împrejurimea bună și e ca la 50 metri distanță de raza comunei.

Cimitire de animale nu sunt.

Primăria. – Nu are un local propriu. Este o clădire veche, cu totul improprie cu șalele mici și joase. Localuri Publice și de consumație. În comună sunt trei cârciumi în condiții mediocre.

Industria insalubre. – Nu sunt în comună.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	46	712	-	53	3	-
1902	37	-	-	72	13	-
1903	70	37	-	89	12	-
1904	64	35	-	47	2	-
1905	54	22	-	55	2	-
1906	64	14	-	52	8	-
1907	62	31	-	44	2	-
1908	51	22	-	31	1	-
1909	61	1	-	42	6	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s-au făcut 10 inspecții medicale; în 1901, 12; în 1902, 8; în 1903, 16; în 1904, 16; în 1905, 10; în 1906, 13; în 1907, 9; în 1908, 17; în 1909, 31.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de comună de 30 – 40 lei anual, dela această dată se procură de d-l medic respectiv, dela depozitul central Craiova, ori de câte ori este nevoie.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	43	116	-
1901	42	118	-
1902	17	107	-
1903	24	364	-
1904	21	99	-
1905	6	233	-
1906	11	81	-
1907	4	51	-
1908	38	131	-
1909	112	345	24

Epidemii – În decurs de doi ani, comuna Drănic, a fost bătuită de următoarele epidemii : Febră tifoidă, dela 8 Septembrie la 17 Noiembrie 1908, 6 cazuri, cu un deced; Tusă convulsivă, de la 29 Aprilie, la 12 Mai 1908, cu 5 cazuri; Scarlatină, dela 8 Mai, la 16 Octombrie 1909, 43 de cazuri, cu 12 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism, 12 cazuri; Pelagră, 7; Tuberculoză, unul.

FILIAȘI

Plasa administrativă Filiași; Circumscripția medicală Filiași; Reședința administrației medicului, spital, o secție separată pentru bolnavii de ochi, judecătorie, oficiu poștal, secție de jandarmi, stație de drum de fier; Medic, Dr. D. Roca, dela 1901; Agent sanitar, I. Georoceanu, dela 3 Aprilie 1909; Moașe, Elena Iorgulescu, dela 15 Decembrie 1909.

Date geografice. – La 36 kilometri de Craiova, situată pe malul stâng al râului Jiu, comuna se învecinește la N. cu comuna Fratoștița și cu comuna Țânțăreni, la S. cu Braloștița. Limita liniei de N. începe la conacul lui Bugă, merge în linie dreaptă până la Curești și Poiana Mare, de aci tot spre V. pe valea Negreia până la gura sa, unde se mărginește cu teritoriul comunei Țânțăreni. Hotarul de V. cu direcțiune N.-S. este râul Jiu. Dela schit, care aparține de Braloștița, hotarul comunei Filiași merge spre N. până atinge cătunul Almăjel, care ține de Tatomîrești și formează linia de V. către satul Răcari, aparținând de comuna Tatomirești. Comuna este accidentată de mai multe dealuri: dealul Cârneștilor, Siova și Cioco sau Racovița.

Comuna e udată de râul Jiu în partea de N.-V. și S.-E., peste care, în dreptul cătunului Balta, se află un pod plutitor. Pe teritoriul comunei, mai sunt următoarele bălți: Răchita, Lacul Izvorut, Schitul și Ruioasa. Toate acestea, conțin pește, în special știucă, șalău, crap și plătică.

Suprafața comunei e de 6048 hectare, dintre care 2319 arabil. Pe teritoriul comunei trece linia ferată Craiova – Severin, și se află și gara Filiași. Prin Filiași trece calea națională Craiova – T.-Jiu.

Date istorice. – Comuna ar avea numirea de Filiași dela proprietarul moșii, numit Filișanu. După spusele locuitorilor, comuna era răspândită în multe locuri și numai pe la anul 1828 s'au adunat pe locul unde se găsesc astăzi, formând actuala comună.

Igiena comunei. – Solul. Pământul este humos, nisipos și parte argilos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În această comună sunt următoarele 3 bălți: 1) Răchita la E. în întindere de un hectar, se scurge pe moșia Răcari; 2) Balta Izvorul la S., cu o întindere de $\frac{1}{2}$ hectar; 3) Răioasa la V., cu o întindere de $2 \frac{1}{2}$ hectare, se scurge în Jiu și Balta Vladu ca $\frac{1}{2}$ hectar. Toate aceste bălți, în ultimii ani, din cauza canalurilor făcute de către

cei interesați, pentru a abate apa pe grădinile lor, s'au micșorat mult.

Străzile. Șoseaua județeană Craiova – Severin, care trece prin mijlocul comunei, precum și șoselele vecinale, sunt bine întreținute; însă drumurile comunale, lasă mult de dorit.

Curțile sunt în majoritate împrejmuite cu gard de ulucă sau stobori, rău întreținute în ce privește curățenia, deoarece, fiind neimpietrite și neavând grajduri pentru vite, mai tot timpul sunt pline de noroi; gunoiul făcut, rar îl strâng într'un colț și de multe ori trebuie să intervină autoritățile ca să-l scoată la câmp.

Locuințele, în majoritate, se văruiesc numai de două ori pe an, lăsând foarte mult de dorit în privința curățeniei; se mătură zilnic de femei, aerisându-se mai ales în timpul verei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut în anul 1908, cu ocazia alipirei comunelor, Filiași numără 3021 suflete, adică: 1555 bărbați și 1466 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	131	103	9	28
1901	142	82	13	60
1902	143	81	9	62
1903	138	116	9	22
1904	166	135	10	31
1905	167	109	11	58
1906	160	95	10	65
1907	149	147	6	2
1908	151	111	6	40
1909	118	113	10	5

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Populația comunei se compune din Români și străini de diferite naționalități.

În genere, sunt de statură mijlocie, în majoritate blânzi și slabi; se epuizează înainte de timp, mai ales femeile puțin muncitoare, superstițioși, inculți și fataliști.

Îmbrăcămintea bărbaților se compune din: căciulă, cămașe, izmene, haină, manta, bete, chimir, opinci, obiele, ghete, cisme și cojoc pentru iarnă.

Femeile poartă cărpe, ciupage, poale de bumbac sau borangic, peșchire, zăvelci, bete, ciorapi și ghete; cămășile unt cusute. La gât poartă salbă de galbini de aur. Femeile în timpul verii mai toate umblă desculțe, câte odată și iarna când au de parcurs distanțe mai mici. Mai înainte, toate lucrurile de îmbrăcămintă se confecționau în casă, acum se cumpără din oraș.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Terenul comunei Filiși este repartizat după cum urmează : Locuitorii comunei sunt clăcași, împrăștiți după legea rurală din 1864 și posedă 1808 hectare, afară de vatra satului, pe care cultivă diferite cereale: grâu, orz, ovăz, porumb, etc. Sunt doi proprietari: Județul, care deține 1250 hectare, dintre cari 885 cultivabile și d-l Izvoranu cu 2500 hectare, dintre care 1150 hectare cultivabile. Locuitorilor pentru munca în învoială, li se dă de ambii proprietari 660 hectare. Unii locuitori se mai ocupă și cu creșterea albinelor, cu cultura viermilor de mătasă (sericicultura), cu diferite meșteșuguri, ca: cismărie, croitorie, cojocărie și fierărie. În comună, se fac trei bălciuri, în lunile: Februarie, Iulie și Octombrie.

Locuitorii își desfac produsele la stația drumului de fier Filiși, la bălciuri și târgurile săptămânale din Țânțăreni și Craiova.

Apa de băut se ia din 36 puțuri, din care 6 bune, iar 30 mediocre; din 18 fântâni și cișmele, dintre care 8 bine întreținute și cu apa bună, 10 mediocre și una rea.

Școale. – În comună sunt două școale. Una fondată în anul 1840 de Dumitru Filișanul, cu o singură clasă, având un cubaj de 210 m.c. și e frecventată numai de fete cari urmează, în număr de 70, clasa I și II-a. Al doilea local de școală, construcție de zid, model nou, compusă din 4 clase, cu un cubaj de 940 m.c., e frecventată de 180 elevi.

Biserici. – Cimitire. – În comună se află o biserică cu hramul sf. Nicolae, zidită la 1820 de obștea locuitorilor.

Cimitire, unul singur, îngrădit cu gară, se află aci ruinele unei biserici vechi.

Cimitir de animale unul, neîmprejmuit.

Primăria. – Local de cărămidă, cu 4 încăperi destul de bune, așezat în centrul comunei.

Spitalul. – Clădit cu cheltuiala defunctului Dimitrie Filișanu, pentru 10 paturi și donat județului. A început a funcționa în anul 1883. Pentru întreținerea lui, defunctul D. Filișanu, a donat odată cu spitalul și 1250 hectare de

moșie, din venitul căreia se întreține spitalul. Clădirea se compune din cinci corpuri: 1) Pavilionul pentru bolnavi, compus din un salon pentru bărbați cu 6 paturi și un cubaj de 300 m.c., un salon pentru femei, cu 4 paturi și un cubaj. de 200 m.c., două rezerve de 38 m.c. fiecare; 2) Pavilionul dependențelor; 3) Locuința medicului; 4) Morga și 5) Baraca de scânduri.

Clădirea prezintă oare cari neajunsuri, având nevoie de mici reparațiuni.

Grădina este bună și curat întreținută, este plantată cu brazi și arbori fructiferi.

Aprovizionarea pentru hrană, se face dela comercianții din localitate, după prețurile stabilite de primărie. Apa de băut se procură cu ușurință din fântâna cu pompă, săpata în curtea spitalului.

Instrumentarul și zestrea spitalului, complete.

Personalul spitalului se compune din un medic, care are și o circumscripție medicală de 8 comune, un sub-chirurg, un preot, 2 infirmieri, un bucătar, o spălătoreasă și un argat.

Medicii cari au condus acest spital, sunt: Dr. Lupus, Dr. S. P. Ionescu, Dr. M. Lupescu, Dr. Urdăreanu, Dr. Popovici, Dr. Enășescu, Dr. Pavlov, Dr. Atsul, Dr. Lateș, Dr. Posmantir, Dr. Slăvesteanu, Dr. Ștefănescu și acum Dr. D. A. Roca, dela 1902.

Sub-chirurgii ce s'au perindat au fost: Ștefan Staicu, Polichron Tomescu, P. Frunzescu, V. Ionescu și acum P. Frunzescu.

Numărul bolnavilor tratați în acest spital au fost:

Anul	Intrați	Vindecați	Amelior.	Morți	Consultați gratuite
1900	336	236	94	6	7453
1901	349	220	126	3	9573
1902	321	210	108	3	7582
1903	354	245	105	4	6713
1904	329	221	105	3	7045
1905	354	247	102	5	6914
1906	322	216	101	5	8537
1907	377	222	148	7	10514
1908	312	161	145	6	10980

Secția de ochi, pendinte de spitalul Filișanilor. – Construit în 1907 de către județ, din fondurile lăsate tot de defunctul Filișanu, (pentru 10 paturi). Clădirea se compune din un singur corp, prevăzut cu un salon pentru bărbați, cu 5 paturi, având un cubaj de 120 m.c., salon pentru Femei la fel cu al bărbaților, două rezerve cu un cubaj de 56 m.c. fiecare și patru rezerve mici a 48 m.c. fiecare.

Clădirea e local nou și nu are nevoie de nici o reparație.

Grădina este plantată cu diferiți pomi și curat întreținută, comună cu a spitalului de boale generale.

Aprovizionarea se face de către spitalul de boale generale, de unde se întreține și acest pavilion.

Instrumentarul și zestrea pavilionului complete afară de mici lipsuri din trusa de operații.

Personalul spitalicesc se compunea până la Aprilie 1908 din: Un medic un subchirurg și trei servitori, iar dela acea dată și până în prezent din : un medic și doi servitori.

Dela înființare secția de ochi a fost condusă de d-l d-r. Ceoioianu, care funcționează în prezent.

Numărul bolnavilor tratați în această secțiune: Anul 1907; Intrați 251; vindecați, 181; ameliorați, 70; – cons. gr., 1003.

Localuri publice și de consumație. În comună se află un restaurant la stația C.F.R., două cârciumi cu birt, 8 cârciumi, 8 magazine cu manufactură și băcănie, 5 măcelării, 3 brutării. Starea localurilor e relativ bună.

Industrii insalubre. – În comună sunt 3 instalații de moară, a d-lui Isvoranu, a lui C. Ionescu și a lui Koch, sunt în bună stare.

Fabrica de cherestea tot a d-lui Koch întrebuințează 11 lucrători, în permanență.

Fabrica de apă gazoasă și limonada a d-lui Mătușoiu, bine întreținută.

Bae populară. – În comună există o bae populară, construită de județ. Deși în bună stare, totuși nu funcționează.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	115	4	6	54	178	5
1902	44	22	-	3	42	-
1903	71	-	4	6	20	-
1904	117	-	1	4	10	-
1905	107	6	13	62	5	26
1906	36	2	8	55	17	54
1907	106	19	1	50	11	5
1908	55	18	2	91	109	10
1909	67	8	11	123	13	22

În decurs de 8 ani, comuna a fost inspectată după cum urmează: în 1902, 4; 1903, 10; 1904, 12; 1905, 6; 1906, 14; 1907, 9; 1908, 9; și în 1909, 18.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de comună de 603, 90 lei anual, ținându-se în primărie, iar dela acea dată medicamentele se procură dela depozitul statului filiala Craiova, reprovizionându-se ori de câte ori se simte nevoie, de medicul circumscripției.

Medicamentele se distribuie la spital.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900			
1901			
1902			
1903			
1904	16		
1905	24		
1906	67		
1907	82		
1908	91		
1909	428	1050	

Epidemii. – În ultimii șapte ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Tusa convulsivă dela 12 Martie – 26 Iulie 1902, cu 43 cazuri, 1 deces; Tusă convulsivă, dela 7 Iunie 1903 – 10 Martie 1904, cu 65 cazuri, 9 decese; Pojar, dela 6 Noemvrie 1903 – 5 Septemvrie 1904, cu 156 cazuri, 12 decese ; Scarlatină dela 11 August 1904 – 17 Ianuarie 1905, cu 6 cazuri, 1 deces; Febră tifoidă dela 9 Septemvrie 1906 – 16 Ianuarie 1907, cu 25 cazuri, 6 decese; Tusă convulsivă, dela 31 Iulie 1907 – 23 Iulie 1908, 161 cazuri, 16 decese; Dizenterie dela 21 Septemvrie 1907 – 30 Ianuarie 1908, 28 cazuri, 6 decese; Pojar dela 23 Aprilie – 23 Iulie 1908, 28 cazuri, fără decese; Tusă convulsivă, dela 2 Iunie – 23 Iulie 1908. 17 cazuri, 3 decese; Angină difterică 26 Iunie 1909 – 4 Ianuarie 1910, cu 57 cazuri, 9 decese; Febră tifoidă, dela 13 Septemvrie 1909, cu 15 cazuri, 1 deces, epidemia e în continuare ; Scarlatină dela 25 Septemvrie 1909, cu 27 cazuri, 4 decese, epidemia continuă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Tuberculoză, 1; Sifilis, 9; Pelagră, 24; Paludism 36.

FLOREȘTI

Plasa administrativă Filiași; Circumscripția medicală III-a Filiași; Medic D-r D. Roca, dela 1902; Agent sanitar Ilie Birou, dela 6 Martie 1907.

Date geografice. – Florești, de care s'a unit Poiana la 1908, este situată la 46 km. de Craiova și la 11 km. de Filiași, parte pe valea Arpadiei, parte pe șesul Gilortului, pe dealul Icleanu, pe coasta dealului numit Câmpu-Mare și pe gârla Cocorova.

Se învecinește la nord cu comuna Șipot din jud. Gorj, la vest cu Brănești și Lonești din jud. Gorj, la sud cu Țânțăreni și la est cu Valea Boului și Stoina din plasa Amaradia.

Comuna este accidentată de dealuri: Icleanu, cu două vârfuri Bobiceanu și Cocoșatu, având 400 metri înălțime; la vest dealul Chera, 500 m., în al cărui vârf se află movilele numite: Cula Nemților, sau Streaja înaltă, punct de supraveghere între valea Gilortului și valea Jiului. Dealurile sunt prelungire dealurilor din Gorj, acoperite cu păduri, vii, pruni, locuri de muncă și tufişuri ce servesc de izlaz. Comuna este udată de Gilort, se varsă în Jiu, pe teritoriul comunei Florești, în dreptul Țânțărenilor. Ca pârae primește Cocorova, care izvorăște din valea Mailețului și care se încarcă de pâraele Dainicu, Bulbuceni, Arpadia, Valea Lungă și Valea Epei. În comună sunt Valea Gardului, Valea Budulanului și Valea Dorvoreanului, pârae care nu au apă decât în timpurile ploioase și cari se varsă în râul Gilort.

Date istorice. –Se zice că satul Florești, s'ar fi luat numele dela „Florea“ unul din vechii săteni cari au venit aci nu se știe de unde. Comuna erea înainte de 1830, foarte răspândită, dar la 1830, 1856 și 1858 și la 1868, cu împrăștierea, au fost siliți să se așeze pe locurile unde se găsesc astăzi.

Până la 1864, Florești și Poiana, au fost întrunite formând 5 sate, cu 5 case de sfat și 5 pătule de rezervă. La 1864, s'au făcut două comune, s'au unit, iar s'au despărțit și s'au unit din nou la 1908. Se pare că Poiana de sus și Poiana de jos, nu au fost în locurile în cari se găsesc azi, dar puțin mai departe. Pe vechiul loc se mai văd și azi urme de ziduri, fântâni și biserici. Pe timpul războaielor dintre Turci și Ruși, multă vreme dealul Chera, a servit ca punct de observație, pentru că din acest deal se

putea observa mișcările sau apropierea inamicului. În satul Poiana, se află o fântână numită Fântâna Rece, făcută de banul Barbu Craiovescu. Se mai văd niște ziduri vechi, care se cred a fi ruinele palatului marelui proprietar Banu Craiovescu.

Igiena comunei. – Solul și subsolul, argilos și humos, iar pe matca Jiului nisipos.

Eleștee, Bălți, Băltoace. Ape stagnante. În comuna Florești sunt: Balta Edului, Balta cu pește și Catul, cari sunt mai tot anul secate. Pe lângă Gilort, sunt smârcurile Gilortului.

Străzile. Afară de șoseaua județeană care este bine întreținută, celelalte șosele comunale sunt totdeauna pline de noroi sau praf, nefiind împietruite.

Curățenia locuințelor. Locuințele de obicei sunt murdare și pline de paraziți (pureci, stelnite), căci mai locuiesc în ele, mai ales iarna, vitele născute de curând, viței, miei, pui de găină. Abia se vâruiesc de două ori pe an și aceasta cu mare greutate și dupe imboldul și amenințările autorităților.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1908, satul Florești, numără 367 b. și 370 femei, satul Căpinteni, numără 302 b. și 319 f., satul Chiciora, 137 b. și 135 f., satul Arpadia, 78 și 78 f, satul Poiana de jos, 235 b. și 219 f., satul Poiana de sus, 155 b. și 143 f., satul Cocorova, 146 b și 138 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	135	95	3	40
1901	141	76	4	65
1902	144	116	7	28
1903	145	96	8	49
1904	151	112	8	39
1905	145	83	13	62
1906	174	75	10	99
1907	161	97	9	64
1908	129	118	4	11
1909	109	113	8	14

Caracterele populații. – Tipul etnic.

Locuitorii sunt de statură mijlocie, în majoritate blonzi și slabi, se epuizează înainte de timp, mai ales femeile.

Îmbrăcămintea națională a bărbaților, se compune din: căciulă, cămașe, izmene, haină, manta, bete, chimir, opinci, obiele, ghete, cisme și cojoc pentru iarnă. Femeile poartă cârpe, ciupage și poale de bumbac sau borangic, peșchire, zăvelci, bete, ciorapi și ghete. Cămășile sunt cusute (brodate cu râuri sau flori).

La gât poartă salbă de galbeni de aur. În timpul verei femeile umblă desculțe.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– În această comună sunt 8 proprietari, cari dețin în total 3500 h. dintre care 2125 arabile. Dintre acestea se dau locuitorilor ca învoeli 871 hectare, iar restul se muncește de proprietari și arendași. Rămân ca 300 hectare izlaz și locuri de pășune pentru vite.

Pe locurile date în dijmă, sătenii cultivă mai mult porumb, pe a lor – în total 1900 ha. – cultivă pe lângă porumb și diferite cereale: grâu, orz și ovăz. Parte din locuitorii din satul Cocorova, sunt moșneni și posedă în total ca 500 hectare pământ de cultură, păduri, văi și poene.

Apa de băut. – Se ia din 16 fântâni, dintre care 2 de beton și 14 de lemn, din 23 puțuri, dintre care 6 de beton, 10 de lemn, și 7 rele.

Școlalele. – În comună sunt 3 localuri de școală, unul de zid, în condițiuni rele, are o clasă cu un cubaj de 254 m.c. și e frecventată de 75 elevi; alta de lemn, în stare mediocră, cu o clasă cu un cubaj de 108 m.c. și frecventată de 70 elevi. O altă școală este într'un local închiriat, cu o clasă, cu un cubaj de 70 m.c. și frecventată de 38 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Cinci biserici, una de zid și 4 de bărne. Cimitire 5, îngrădite, dintre care două se găsesc în curtea bisericilor din satul Florești. Cimitire de vite nu este.

Primăria. – Local cu 4 încăperi model nou, este bun, dar prost întreținut.

Infirmeria. – O locuință oferită gratuit de d-l proprietar N. Mândrea, este un local de bărne, care are nevoie de reparații radicale, pentru a putea servi cerințelor unei infirmerii.

Localuri publice și de consumație. Două cârciumi cu localuri mici.

Industria insalubre. – În comună sunt două mori, una a d-lui Druțu & comp. cu autorizația No. 98908, în stare bună, o altă moară pe apa Gilortului, a Primăriei Urbei Craiova, în stare bună.

Inspecții medicale. – În anul 1901, s'au făcut 4 inspecții medicale; în 1902, 6; 1903, 12; în 1904, 22; în 1905, 11; în 1906, 16; în 1907, 10; în 1908, 16; în 1909, 18.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	106	7	6	30	27	-
1902	115	24	2	21	9	-
1903	117	9	-	6	9	2
1904	112	-	-	41	6	24
1905	101	3	5	72	15	-
1906	102	5	5	64	-	13
1907	112	5	-	15	36	-
1908	135	2	4	20	47	15
1909	42	54	-	23	51	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	-	206	-
1904	38	416	-
1905	19	-	-
1906	63	-	-
1907	41	98	-
1908	74	108	-
1909	125	435	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 20 – 30 lei anual și se țineau la primărie; dela această dată se procură dela depositul de medicamente al statului, filiala Craiova, se aprovizionează de medic, ori de câte ori e nevoie.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Rugeolă, dela 3 Octomvrie 1903 – 20 Mai 1904, 131 cazuri, dintre care 22 morți; Tusă convulsivă, dela 16 Iulie 1903, – 3 oct 1903, cu 2 cazuri; Rugeolă dela 9 Februarie 1904, - 2 Iulie 1904, cu 118 Cazuri; Dizenterie, dela 8 Oct. 1904. – 23 Noemvrie 1904, cu 20 cazuri, dintre care 3 morți; Rugeolă, dela 24 Mai 1908, – 15 Sept. 1908, cu 41 cazuri, dintre care un mort; Febră tifoidă, dela 14 Oct. 1908 - 22 Decemvrie 1908, cu 14 cazuri, dintre care un mort; Scarlatină, dela 22 Decemvrie 1908, - 23 Iulie 1909, cu 14 cazuri, dintre care 3 morți; Tusă convulsivă, dela 11 Aprilie 1909 - 6 Octomvrie 1909, cu 56 cazuri, dintre care 15 morți; Febră tifoidă, dela 6 Sept. 1909 cu 42 cazuri, dintre care 7 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 ianuarie 1910, sunt: Tuberculoză, 3; Sifilis, 4; Pelagră, 31; Conjunctivită granuloasă 2; Paludism, 18.

FRATOȘTIȚA

Plasa administrativă Filiași; Circumscripție medicală Filiași; Medic, Dr. Roca; Agent sanitar, Ioniță Nae; Moașe, Băla Roșculescu.

Date geografice. – Comuna Fratoștița așezată pe ambele maluri ale pârâului Fratoștița, care în timpul verii sacă și la 43 km. departe de Craiova. mărginește la est cu Valea Boului, vest cu Țânțăreni, la nord cu Florești și la sud cu Filiași. Comuna nu are bălți. Terenul este accidentat de dealurile iscul Zidului, Cioca, Dealul cu Peri, precum și dealul și punctul Fratoștița la 243 m. altitudine.

Comuna este legată prin șosele vecinale, de comunele Filiași, Bodăești, Valea Boului și Țânțăreni.

Suprafața comunei e de 1718 pogoane, dintre care 818 arabile. Statul are aci moșia Fratoștița-Mare, pe care se află o pădure.

Date istorice. – Comuna și-a luat numele dela apa Fratoștița, care curge dela răsărit spre apus sau dela înfrățirea care s'a făcut prin aceste văi și păduri între locuitorii fugiți dela câmp de teama năvălitorilor. În pădurile seculare ale acestei comune și a comunei Valea Boului, se adunau și mulți tâlhari. S'au făcut hurcuri oficiale ordonate de Ad-trație pentru prinderea făcătorilor de rele.

Igiena comunei. – Solul comunei este Pământ negru vegetal și argilă. Apa se găsește la o adâncime de 5 – 7 metri.

Eleștee, Bălți, Băltoace, Ape stagnate, nu sunt.

Străzile. – Afară de șoseaua județeană ce trece prin comună și care este bine întreținută, celelalte drumuri sunt în majoritatea timpului, impracticabile.

Curțile. Din cauză sunt neîmpietrite și că vitele n'au grajduri sau coșare, curțile sunt mai totdeauna murdare, iar în timpurile ploioase nu se poate trece prin ele.

Curățenia locuințelor se face de către locuitori de două ori pe an în mod foarte sumar. Casele fiind mai toate de bârne și în paiente, sunt focare de ploșnițe (stelnițe) și pureci, mai ales în timpul verii; locuințele se mătură zilnic dar nesuficient de către femei, aerisirea se face vara... ca să se răcorească camera.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1908, comuna numără 1475 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	42	35	-	7	
1901	60	31	-	29	
1902	56	25	-	31	
1903	47	25	-	22	
1904	55	34	1	20	
1905	62	34	-	28	
1906	61	28	1	32	
1907	71	39	1	31	
1908	38	54	6	-	22
1909	75	48	1	26	

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Majoritatea sunt români, de statură mijlocie, blonzi și slabi, îmbătrânesc înaintea de timp, mai ales femeile. Puțin muncitori, superstițioși, incuți și fataliști. Îmbrăcămintea bărbaților se compune din: căciulă, cămașe, izmene, haină, manta, bete chimir, opinci, obiele, ghete, cisme și cojoc pentru iarnă. Femeile poartă: cârpe, ciupage și poale de bumbac sau borangic, peșchire, zăvelci, bete, ciorapi și ghete. Cămășile sunt cusute (brodate râuri sau flori). La gât poartă salbe de galbeni de aur. În timpul verii și uneori iarna, femeile mai toate umblă desculțe. Dintre bărbați puțini umblă desculți, cei mai nevoiași.

Obiectele de îmbrăcămintă se cumpără, rar se lucrează în casă.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Trei proprietari și statul dețin pământul de muncă (578 hectare) Locuitori cari au pământ propriu sunt ca lotași 333, pogoane; ca moșneni, 350; ca împrăprietăriți d la 1864, 440 pogoane.

Apa de băut se ia din 2 fântâni sau cișmele în stare bună, din 6 puțuri betonate în stare bună și din 11 puțuri în stare rea.

Școala.— În stare bună ; construită de zid, cu o clasă, având un cubaj de 168 m. c. și e frecventată de 50 - 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O biserică, care deși veche, e construită de zid și în bună stare. Un cimitir îngrădit cu ulucă se găsește în curtea bisericii.

Cimitir de animale nu este.

Primăria. – Localul de primărie este vechi și în stare rea.

Localuri publice și de consumație. Un singur local de cârciumă, în condițiuni relativ bune.

Industrii insalubre. – Două mori; Una cu motor cu benzină a d-nului P. Fratoșiteanu, în valoare de 12000 lei, cu autorizația Cons. de igienă No. 41 din 31 N-vrie 1909, în stare bună și una cu vapori a d-lui M. Ungureanu, în valoare de lei 10.000, autorizația Cons. de igienă No. 7 din 1909.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 7 inspecții; în 1901, 5; în 1902, 7; în 1903, 7; în 1904, 1; în 1908, 4 și în 1909, 12.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se aprovizionau de către comună de 20 – 30 lei anual și se țineau la primărie; dela această dată se aprovizionează de către d-nul medic respectiv dela depozitul de medicamente Craiova.

Epidemii.—În ultimii 4 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii : Rugeolă, dela 1904 până la 8 Iunie, cu 48 cazuri; Tuse convulsivă, dela 8 Mai la 18 Septembrie 1908, cu 62 cazuri, dintre care 8 decese; Febră tifoidă la 24 Sept. 1909 la Ianuarie 1911 cazuri, dintre

care 6 decese; Scarlatină, dela 29 Oct-vrie 1909 la Ianuarie 1910, cu 32 cazuri.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	71	5	-	15	24	-
1903	39	1	-	9	13	-
1904	50	-	-	23	11	-
1905	44	1	-	32	2	-
1906	51	-	-	56	8	8
1907	65	3	-	29	11	4
1908	31	-	-	46	4	5
1909	8	1	-	71	9	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	30	-
1901	-	6	-
1902	-	-	-
1903	-	47	-
1904	8	119	-
1905	19	120	23
1906	21	20	-
1907	3	46	1
1908	23	3	10
1909	49	29	55

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză, 2 cazuri; Pelagră, 22; Sifilis, 4; Paludism, 23.

FOIȘOR

Plasa administrativă Șegarcea; Circumscripția X-a medicală Șegarcea; Medic, Dr. N. N. Roteanu, dela 4 Noembrie 1909; Agent sanitar, Bencea Dionisie, dela Iunie 1909; Moașe, Măria Vasiliu, dela Octomvrie 1904.

Date geografice. – Comuna Foișor, este situată la sud de capitala județului, aproape la jumătatea distanței dintre Craiova și Dunăre, pe malul stâng al Jiului și pe valea Ursoaiei. Face parte din plasa Șegarcea, atât administrativă, cât și medicală. Se mărginește la nord cu comuna Calopăr și apa Jiului; la sud cu comuna Drănic; la est cu râul Jiu și la vest cu comuna Șegarcea.

Această comună este singura din plasa Șegarcea, care până în prezent nu are nici o șosea pentru înleznierea comunicației, ci numai drumuri naturale, cari timpuri ploioase sunt aproape ca totul impracticabile. În prezent s'au început lucrări pentru o șosea care să lege comuna Foișor cu Șegarcea.

Comuna e accidentată de Dealul-Gol, nalt de 50 metri.

Singura apă în această comună este râul Jiu, care udă și mărginește toată marginea de est, precum și o mică parte nordului comunei. Suprafața sa este de 4900 pogoane, dintre care 2000 arabile. Locuitorii sunt împământeniți după legea din 1864 și 1879.

Date istorice. – Localitatea pe care azi se găsește comuna Foișor, erea pe vremuri proprietatea unui boer numit Verdeș; acesta avea în mijlocul moșiei un turnuleț sau foișor, în care, când urca, putea vedea și supraveghea tot ce petrecea pe moșie. În urmă, acel proprietar neavând cu cine să lucreze moșia, a dat locuri pentru bordeie și pentru muncă la oamenii care voiau să stabilească pe moșia lui. Cu timpul, cititorii veniți acolo, au format un sat chiar în dreptul foișorului proprietarului. Foișorul, nefiind de o construcție solidă, s'a ruinat; dar satului i-a rămas numele de Foișor.

Astăzi comuna are trei sate mărișoare numite: Foișorul, Belcinii și Boureni, având în total o populație de 1221 suflete.

Această comună a avut o dezvoltare mai târzie, fiind puțin populată și neavând căi bune de comunicație.

Igiena comunei. – Solul, in general, este argilo-nisipos foarte fertil; Subsolul, ceva mai nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile. O singură stradă împietrită.

Curțile, sunt îngrădite, cele mai multe cu pari și nuele, precum și cu scânduri groase, ferestruite neregulat de locuitori, din lemnele pe care le cumpără din pădurile din apropiere. La locuitorii mai cu dare de mână și pe la negustori, sunt îngrădite și cu scânduri de brad.

Locuitorii curăță curțile și chiar strada de dinaintea curții, în ajunul sărbătorilor mari din timpul verii. În timpul din urmă, îndemnați de autorități, mulți le curăță Sâmbăta.

Curățenia locuințelor. Văruirea locuințelor se face de obicei de locuitori, înainte de sărbătorile Paștelui și ale Crăciunului.

Aerisirea se face mai ales vara, căci ferestrele, în majoritate, sunt prinse cu totul în zid, astfel că nu se pot deschide.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, comuna Foișoru numără 5455 suflete, adică : 5259 bărbați și 2196 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	177	173	-	64
1901	207	108	3	99
1902	170	140	4	50
1903	277	151	2	66
1904	275	120	-	45
1905	195	113	1	82
1906	216	111	-	36
1907	229	140	5	89
1908	195	178	2	17
1909	236	29	1	27

Școala, un local cu totul impropriu, are o singură clasă, cu un cubaj de 49 m.c. și frecventată de 60 elevi.

Primăria. – Local vechiu, impropriu.

Localuri publice și de consumație. Două cârciumi în localuri mediocre, destul de rău întreținute.

Industria insalubre, nu sunt.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	82	13	2	19	64	14
1901	75	18	-	28	59	16
1902	90	2	1	30	38	4
1903	84	1	-	41	13	-
1904	75	4	-	24	43	6
1905	68	6	1	18	61	-
1906	91	1	-	13	56	-
1907	68	2	-	28	32	7
1908	75	1	2	32	14	-
1909	63	1	-	44	40	-
			-	48	52	5

Inspecții medicale. – În anul 1907 comuna a fost vizitată de 5 ori; în 1908 de 7 ori; în 1909 de 10 ori.

Medicamente. – Atât dispensarul circumscripției, cât și farmaciile comunale, sunt foarte bine aprovizionate cu medicamentele necesare, dela depozitul de medicamente din Craiova.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	6	-	-
1904	13	-	-
1905	-	-	-
1906	-	-	-
1907	7	18	-
1908	18	36	-
1909	36	24	-

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: În 1907, Scarlatina, care a durat 45 zile, cu 17 cazuri și 2 decese; în 1909, Scarlatina, care a durat 37 zile, cu 12 cazuri și 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Pelagră, 17 cazuri; Tuberculoză 2; Sifilis 1; Paludizm 23.

GALICEA MARE

Plasa administrativă Giubega; Circumscripție medicală Afumați; Medic Dr. N. Enculescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar Gh. Rădulescu, dela 1909; Moașe Măria Piculescu, dela 1909.

Date geografice. – Comuna Galicea Mare e situată în partea din sud-vest a județului, la o depărtare de 55 km. de Craiova. Terenul comunei e un loc șes, care se întinde la poalele dealului Smărdăcețiul – departe de Dunăre la 30 km.

Se mărginește la nord cu comuna Rudari, la sud cu comuna Băilești, la est cu Galiciuca și la vest cu Moțăței.

Limita liniei de sud, începe din hotarul Moțăței, și merge în linie dreaptă spre est până în hotarul Băileștilor.

Limita de est începe din tabia comunei Galiciuca și merge drept spre sud până în viile Băileștenilor, de unde se îndreptează către vest tot în linie dreaptă până la Măgura Buzatului, apoi iar spre sud, până în hotarul Băilești.

Limita de vest, începe din hotarul Rudari, numit Gura Pietroasei și merge în linie dreaptă spre sud până în hotarul Pisculețul.

Terenul comunei este accidentat de dealul Smărdăcețiului, care e în legătură cu dealurile Rudariului, Caraulei și Vârtopiului. Comuna e udată de pârâul Eruga, care vine din comuna Rudari, curge pela poalele Smărdăcețiului și se pierde pe moșia Galicea Mare, aproape de fântâna-Niță, după ce a curs în direcțiunea vest-est. Pe șesul comunei e lac bogat în pește, numit Călieni.

Prin comună trece calea județeană Craiova – Calafat și drumurile Galicea – Silești, Galicea – Galiciuca și Galicea – Giubega.

Suprafața comunei e de 19730 pogoane, dintre care 17730 arabile. Locuitorii posedă 3730 pogoane din toată întinderea comunei. Restul aparține Principelui Gh. Bibescu.

Date istorice. – În vechime pe teritoriul acestei comune grele de străbătut se pripășiseră făcători de rele cari țineau calea trecătorilor și îi pungășeau. Pe aceștia, populația dinprejur îi numiau calici, fiindcă făceau mari calicii. De atunci a rămas numele de Calicea sau Galicea.

Prin comună trece un drum vechi numit Olacul, pe care au trecut în spre Cetate armatele Ruse în războiul din 1853.

Igiena comunei. – Solul e compus din un strat de 1 – 2 metri pământ negru foarte fertil. De aci în jos, pe o grosime de 3 – 4 metri, se află pământ galben, apoi stratul nisipos și în fine cel impermeabil la o adâncime de maximum 5 – 6 metri.

Eleștee, bălți, băltoace nu sunt.

Străzile sunt largi, drepte și întreținute curat, parte din ele, cele mai principale sunt împietrite și plantate cu salcâmi.

Curțile sunt îngrădite cu ulucă, și se curăță de 2 – 3 ori pe an de către locuitorii. Gunoaiele se aruncă pe câmp.

Curățenia locuințelor se face de către locuitorii prin spoirea cu var de 2 ori pe an. Se mătură zilnic.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la anul 1906, satul Galicea Mare, numără 4652 suflete dintre care 2394 bărbați și 2258 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	163	117	-	46
1901	186	129	-	57
1902	166	109	-	57
1903	218	121	-	97
1904	196	122	-	74
1905	181	98	-	83
1906	200	85	1	115
1907	201	133	3	68
1908	194	196	-	2
1909	197	107	-	90

Locuințe. – În comună sunt 854 locuințe, dintre cari 2 bordeie, 402 case de nuele lipite cu pământ, 210 case de pământ bătut, 240 case de zid. Cea mai mare parte din locuințe au mai mult de 2 încăperi.

Apa de băut se află la o adâncime de 5 – 6 metri, e turbure, însă cu gust bun și ușoară.

Se ia din 70 de puțuri, dintre cari 5 bune, 60 mediocre și 5 rele.

Școala. – O singură școală, construcție de zid după planurile casei școalelor, compusă din 4 camere destul de spațioase, frecventată de 262 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O singură biserică în condițiuni bune.

Cimitire umane, unul, împrejmuit, la distanță reglementară.

Cimitire de animale, unul, neîmprejmuit.

Primăria. – Este construită din zid, având cinci camere destul de mari și bine luminate, – curate.

Infirmeria. – Local închiriat, construcție de zid, patru camere destul de mari și bine luminate, are 8 paturi complete și bine înzestrate.

Localuri publice și de consumație. 6 cârciumi complete, toate în rele condițiuni igienice. Afară de acestea se mai află în comună 3 prăvălii de mărunțișuri și o brutărie.

Industria insalubre. – În comună sunt două mări, una a d-lui St. Vâncea în valoare de 26000 lei, are autorizația Consiliului de igienă e în stare mediocră, întrebuințează 6 oameni și are un venit anual de 3500 lei.

A doua moară proprietatea lui Ion Georgescu, în valoare de 28.000 lei nu are autorizația consiliului de igiena, în stare mediocră, întrebuințează 6 oameni plătiți lunar dela 20 – 60 lei, are un venit de 3000 lei anual.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'a inspectat comuna de 6 ori; în 1901, 14; în 1902, 13; în 1903, 17; în 1904,12; în 1905, 8; în 1906, 8; în 1907, 10; în 1908, 12; și în 1909, s'a văzut de 15 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, se procurau de comună de 50 – 70 lei anual,

ținându-se la primărie, dela acea dată se procură dela depozitul statului filiala Craiova, și se reprovizionează ori de câte ori e nevoie de medicul circumscripției.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	111	3	-	12	-	-
1901	134	1	-	8	20	-
1902	156	1	-	63	36	-
1903	163	4	-	128	76	-
1904	116	5	-	44	4	-
1905	164	3	-	81	7	-
1906	82	9	-	52	16	-
1907	202	15	-	119	10	-
1908	150	5	-	5	5	-
1909	154	14	-	87	3	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	116	-	-
1901	420	-	-
1902	119	-	-
1903	127	-	-
1904	108	1321	-
1905	74	1457	-
1906	50	1154	-
1907	65	880	-
1908	369	916	-
1909	174	641	124

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 133; Tuberculoză 3; Pelagră 20; Sifilis 3.

GALICIUICA

Plasa administrativă Giubega; Circumscripție medicală Afumați; Medic, Dr. N. Enculescu, dela 1 Mai 1909;
Agent sanitar, G. Bădulescu; Moașe, Măria C. Tomescu.

Date geografice. – Comuna Galiciuica este așezată pe două povârnișuri de deal, care se împreună cam în mijlocul satului, formând ovale în dosul primăriei și în direcție est spre vest. Pe această vale sunt izvoare multe și la suprafața pământului. Locuitorii obișnuiesc a cultiva aci pe câte un petecel de pământ zarzavaturi pentru trebuințele caznice. Ea se numește Valea Fântânelor.

În partea de sud a comunei, se află un deal numit dealul Galiciuicăi. Alte accidente de teren nu sunt, decât câteva movile răspândite pe teritoriul comunei.

Galiciuica se mărginește la nord cu Giubega, la sud cu Băilești, la sud-vest cu Galicea-Mare și la est cu Cioroiăș.

Suprafața comunei e de 3619 pogoane, dintre care 3360 arabile. Pe teritoriul comunei sunt două moșii: Buhana și Izvorul. Moșia Buhana, fostă a statului, a fost cumpărată în loturi de către locuitori.

Produsele solului se desfac de locuitori la schelele Calafat și Cetate, sau pe piața Craiovei.

Prin comună trece o cale vecinală, precum și șoseaua județeană Craiova – Calafat.

Date istorice. – Comuna Galiciuica este de formațiune nouă. La 1864, când se împărțiră pământurile locuitorilor din Galicea, din Giubega și Cioroiăș, o parte din ei se stabiliră aci și formară un sat cu numele de Galicea-Mică, spre deosebire de Galicea-Mare, care este la distanță de vreo 4 – 5 km. spre sud-vest. Din Galicea-Mică numele s'a transformat în Galiciuica.

Igiena comunei. – Solul este pe o grosime de un metru, format din pământ negru destul de fertil, apoi un strat de pământ argilos pe o grosime de 4 – 5 m.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile sunt drepte, destul de largi, parte din ele împietrite și plantate cu salcâmi, parte neplantate. În general se întrețin curat.

Curtile sunt îngrădite cu ulucă sau cu sârmă, se țin curate, se mătură de mai multe ori pe an și gunoaietele se aruncă pe câmp.

Curățenia locuințelor, se face de locuitori prin spoirea cu lapte de var, de 2 ori pe an.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1905, comuna numără 1013 bărbați și 991 femei, în total 2004 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	72	38	-	34
1901	80	61	-	19
1902	74	79	-	5 minus
1903	89	46	1	43
1904	67	44	1	23
1905	72	38	1	34
1906	92	39	-	53
1907	81	44	1	37
1908	87	52	-	35
1909	75	67	2	8

Locuințe. – În total sunt 366 de locuințe, anume: 4 bordeie cu 2 încăperi; 230 case de nuiete lipite cu lut, cu mai multe încăperi și 132 case de zid, cu mai multe încăperi.

Apa de băut se ia din 12 puțuri bune, 30 mediocre și din 8 rele.

Școala. – O singură școală construită din zid, are 2 clase de curs și o cancelarie. Clasele sunt joase și insuficient luminate. E frecventată de 135 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Comuna are o singură biserică, în condițiuni bune. Un cimitir uman, îngrădit cu gard și un cimitir de vite.

Legea și regulamentul înmormântărilor, se păstrează.

Primăria. – E construită din zid, are 3 camere destul de mari și suficient luminate.

Localuri publice și de consumație. – În comună se află 3 cârciumi complete, în care se vinde și mărunțișuri, ținute în condițiuni mediocre. O brutărie în condițiuni rele.

Industria insalubre.- O moară în valoare de 20,000 lei, a d-lui Pavel Udrea, în stare mediocră, întrebuințează 3 lucrători plătiți 20 – 60 lei lunar, locuiesc în anexele localului și mănâncă dela proprietar. Moara aduce un venit de 6000 lei anual. Construcția este de zid, iar motorul alimentat cu gaz sărac. Motorul are forță de 25 cai și lucrează cu 2 pietri și o uruitoare. Vara, acelaș motor, mișcă și o treerătoare.

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1900, de 18 ori; în 1901, de 15 ori; în 1902, de 18 ori; în 1903, de 22 ori; în 1904, de 14 ori; în 1905, 9 ori; în 1906, de 12 ori; în 1907, de 8 ori; în 1908, de 9 ori și în 1909, de 15 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de primărie de câte 40 – 50 lei anual, iar dela această dată se procură dela depoz. de medicamente Craiova.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 44 cazuri; Tuberculoză, 6; Sifilis, 1; Pelagră, 20.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	70	-	-	54	-	-
1901	35	-	-	17	14	-
1902	65	-	-	35	19	-
1903	72	11	-	42	7	12
1904	50	3	18	37	1	15
1905	60	-	38	45	9	15
1906	57	-	7	33	2	4
1907	63	10	7	49	5	9
1908	47	1	-	33	29	-
1909	45	31	2	38	18	2

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	81	110	-
1901	15	87	-
1902	145	160	-
1903	56	175	-
1904	74	180	-
1905	62	195	-
1906	80	201	-
1907	35	180	-
1908	63	165	-
1909	84	243	65

GÂNGIOVA

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripție medicală Barca; Medic D-r C. Stoenescu, dela 1 Noemvrie 1901; Agent sanitar M. Afronie, dela 28 Mai 1903; Moașe Zina D. Encia, dela 1 Aprilie 1905.

Date geografice. – Comuna Gângiova e situată în partea de sud a județului, la o depărtare de 53 km. de Craiova, terenul său e o pantă puțin cam înclinată către malul drept al Jiului.

Comuna se mărginește la est cu Jiul, la vest cu Măceșul de sus, la nord cu Grecești și la sud cu comuna Comoșteni. Limita liniei de nord, începe din Jiu, merge spre vest, pe la fântâna Mirei și ajunge la Bebegei, de aci pleacă spre nord până la movila Lăzărești și de aci în linie dreaptă, iar spre vest pe la colțul viilor lui Ștefănuță și până la capul codrului despre Măceșii de sus.

Limita de sud e o linie care începe dela Măgura lui Scarlai, trece prin delimitările Gângiovenilor și Comoștenilor, trece Jiul până la Drigul Piscului, despre Domeniul Coroanei – Sadova.

Limita de est începe dela movila Drigul Piscului, trece prin balta Purului, poiana lui Drăgilă și în undulațiuni, ajunge iar la apa Jiului despre Sadova.

Terenul comunei e șes, aproape de hotarul com. Măceșul de sus, se află o movilă numită Găunoasa. Comuna e udată de Jiu, care are aci direcția nord-Sud și prezintă un vad pentru luntre.

Apa se ia din mai multe fântâni-cișmele, între care mai principale sunt: fântâna Bâlcuiului, Găvanul, la Criveanu, Stănuțului, Ninului și Viilor.

Suprafața comunei e de 1936 pogoane, din care 1589 arabile. Tot pe teritoriul comunei se află și moșia Gângiova, proprietatea așezămintelor Brâncovenești. Locuitorii sunt împroprietăriți la 1864.

Desfacerea produselor se face pe piețele schelei Bechet.

Prin comună trece calea județeană Craiova – Gângiova - Bechet.

Date istorice. – Un om cu numele Gângiu Iovan, pare a fi dat numele său comunei. Comuna a fost fondată de ciobanii ce veneau cu oile dela munte. Acești ciobani au rămas pe aceste locuri împământându-se la 1864.

Igiena comunii. – Solul comunei este constituit din pământ negru vegetal. Grosimea acestui strat este de un metru, se găsește apoi pământ galben, bun pentru construcția caselor de pământ bătut, precum și pentru facerea cărămizii, țiglei, în grosime de 8 – 9 metri. Tot aceasta este și adâncimea fântânilor.

Străzile. O mică parte împietrite și alinate. În timpul iernei străzile sunt bune de oarece terenul este nisipos și apa se infiltrează repede.

Curțile. În timpul verii curțile sunt mai întotdeauna curate, de oarece bălegarul făcut iarna, este dus primăvara la câmp. Vilele, în timpul verii, se duc la câmp, curțile rămân curate.

Curățenia locuințelor. Se văruește foarte rar, locuitorii neștiind a vărui. Această operație se face de maistori speciali, cari dacă lipsesc din comună, rămân și casele nevăruite. Se mătură zilnic. Aerul este foarte greoi în locuințe din cauză că pe lângă marele număr de oameni ce locuiesc și dorm în aceeași cameră, mai țin și diferite animale mici ca pui de găină, porci, miei etc. iar ferestrele se deschid rar.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut în anul 1909, comuna Gângiova, numără 2644 suflete, dintre care 1376 bărbați și 1268 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	82	47	-	35
1901	98	47	-	51
1902	86	112	-	26
1903	116	43	-	73
1904	93	48	-	45
1905	90	51	-	40
1906	112	54	-	58
1907	96	87	1	9
1908	110	46	-	64
1909	115	55	1	60

Locuințe. – În comună sunt 454 locuințe, dintre care 115 bordee, 99 case de lemn și 24

case de zid, cu una sau mai multe încăperi, având un cubaj între 5 – 6 metri.

Apa de băut. – Se ia din 19 puțuri dintre care 10 sunt în bună stare, 8 mediocre și una rea.

Scoale. – În comună sunt două scoale construcție de cărămidă, acoperite cu tablă, compuse din câte două sale de curs, având fiecare un cubaj între 175– 280 m.c., sunt frecventate ambele de 240 elevi.

Biserici. – Cimitire. – În comună e o singur biserică bună. Un cimitir de oameni și unul de animale.

Primăria. – Local propriu, în condițiuni mediocre.

Infirmeria. – Local închiriat, în condițiuni mediocre, 10 paturi complete.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 4 cârciumi, cari pun în consumație tot felul de băuturi spirtoase și una numai cu vin.

Industria insalubre. – În comună sunt următoarele industrii insalubre:

1) O moară cu vapori, proprietatea d-lor Frați Constantinescu, în valoare de 20000 lei, e în bune condițiuni, nu are autorizația Consiliului de igienă, întrebuințează 3 lucrători plătiți dela 30 – 60 lei lunar, are un venit anual de 5000 lei;

2) O moară cu motor cu benzină, proprietatea lui Toni N. Pata, în valoare de 18000 lei, în bune condițiuni igienice, întrebuințează 3 lucrători, plătiți între 40 – 100 lei lunar, are un venit anual de 10000 lei;

3) Fabrica de lumânări a lui Ion Ilie Nistrea, nu are autorizația Consiliului de igienă, e în bune condițiuni, întrebuințează doi lucrători, are un venit de 1500 lei anual;

4) O fabrică de țigla a lui Tudor Simionovici, n'are autorizația Consiliului de igienă, în bune condițiuni, întrebuințează 3 lucrători, care locuiesc la casele lor, mănâncă dela ei, are un venit anual de 1000 de lei;

5) O brutărie în valoare de 2000 de lei, a d-lui Vâlcu Lazăr, n'are autorizația Consiliului de igienă, în stare bună, întrebuințează 3 lucrători, plătiți 30 de lei lunar, locuiesc la casele lor, mănâncă dela ei, are un venit anual de 1000 de lei.

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1900, de 9 ori; în 1901, de 8 ori; în 1902, de 11 ori; în 1903, de 8 ori; în 1904, de 9 ori; în 1905, de 10 ori; în 1906, de

11 ori; în 1907, de 10 ori; în 1908, de 16 ori; în 1909, de 11 ori.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	53	1		43	4	
1901	62	3		75	25	
1902	120	5		83	8	
1903	74	4		61	4	
1904	83	8		150	12	
1905	77	9		97	4	
1906	101	5		68	3	
1907	86	-		65	2	
1908	96	2		142	3	
1909	79	5	3	11	12	6

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	51	135	-
1901	43	145	-
1902	23	148	-
1903	25	128	80
1904	20	260	91
1905	14	106	81
1906	30	292	101
1907	36	279	90
1908	18	268	91
1909	10	270	106

Medicamente. – Până în anul 1908, se procurau din comerț, de câte 50 – 60 lei anual, dela această dată se procură de d-l medic respectiv, dela depozitul de medicamente Craiova.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Pojar, dela 24 Septembrie la 23 Octombrie 1904, 30 de cazuri; Dizenterie dela 3 Sept. la 21 Oct. 1905, două cazuri; Varicelă, dela 21 la 26 Oct. 1906, 4 cazuri; Anghina difterică, dela 23 Ianuarie la 30 Martie 1907, 10 cazuri, cu un deced; Pojar, dela 16 Ianuarie, 28 Februarie 1908, 49 de cazuri, cu 2 decese; Tuse convulsivă, dela 17 Mai la 21 Decembrie 1908, 89 cazuri, cu 6 decese; Febră tifoidă, dela 25 Octombrie la 5 Decembrie 1908, cu 10 cazuri, un deced.

Boale infecto contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 25 de cazuri; Pelagră, 7; Tuberculoză 1.

GHERCEȘTI

Plasa administrativă Șimnic; Circumscripția medicală Șimnic; Medic, Dr. Const. Frangopol dela Mai 1909; Agent sanitar, Dumitru Alexandru, dela 1905.

Date geografice. – Comuna Ghercești, la o depărtare de 9 km. de Craiova, e așezată pe ambele maluri ale râului Teslului. Se mărginește la nord cu comuna Mischii, la sud cu orașul Craiova, la vest cu comuna Șimnicu și la est cu comuna Pielești. Terenul e foarte puțin accidentat – mai mult șes. Comuna e udată de râul Teslului, care trece prin centru, încercându-se pe dreapta cu pâraiele Sodolul și Croia, iar pe stânga cu Țarova și Criva. Are pe dânsul două poduri. Având malurile joase, în timpul ploilor și desghețului se revarsă și inundează terenul din apropiere.

Suprafața comunei e de 4079 hectare, dintre care 3750 arabile. În comună se găsesc moșiile: Gârleștii de sus, Gârleștii de jos, Ghercești și Teișani-Moșneni.

Locuitorii sunt parte împroprietăriți la 1864. Prin comună trece o cale comunală, care o unește cu comuna Mischii la nord și cu comuna Pielești la sud. Spre vest, la o depărtare de 4 km. e stația de drum de fier Craiova.

Date istorice. – Nu se știe de când e fondată și de către cine, probabil aceleași începuturi ca la comuna Pielești. În tot timpul a fost centrul autorității, afară de 1875 și 1876 când a fost alipită la comuna Pielești. Gârleștii iarăși nu se știe de când e fondat, din acte vechi se vede că au existat pe timpul lui Matei Basarab și purtau acest nume.

Cătunul Teișani purta acest nume încă dela 1786. Cătunul Lânga, e alipit la Corneni din 1908. Cătunul Gherceștii-Noui, situat la marginea orașului și depărtat de Corneni la 9 kilometri, e fondat cam pe la 1875, prin extinderea razei orașului.

Igiena comunei. – Solul e format din o subțire pătură de pământ arabil, cam de 15 – 20 cm. și subsolul nisipos sau nisipo-argilos pe o grosime foarte mare.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt. Rar se formează în anii ploioși câte o băltoacă în Gârleștii de jos, unde terenul e mai puțin ridicat și prin locurile mai joase ale Teslului.

În cătunul Lânga e o baltă ce se menține aproape tot anul.

Străzile nu sunt drepte, foarte rău întreținute. În timpul ploilor sunt aproape impracticabile, aceasta datorită pământului cleios și lipsei de împietrire.

Curțile. Se țin relativ curate, se curăță des, ducându-se bălگیرele pe locurile de cultură.

Curățenia locuințelor. Relativ curate, se spoiesc de 3 – 4 ori pe an în general. Iarna însă, lasă de dorit, de oarece stând câte 5 – 6 persoane într'o singura cameră și porcul de Crăciun, sau vițelii fiind ținuti în tindă, forțat casa va fi murdară.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1 Ianuarie 1909, comuna numără 266 bărbați și 298 femei satul Gârleștii de sus, 82 bărbați și 52 femei; satul Gârleștii de jos, 184 b. și 190 f.; Gârleștii noi, 349 b. și 287 f.; Teișani, 52 b. și 65 f.; Lânga, 197 b. și 132 f.; în total, comuna numără 9154 suflete, dintre care 1130 bărbați și 1024 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	71	35	-	36
1901	54	47	-	7
1902	48	36	-	12
1903	76	49	1	27
1904	81	55	2	26
1905	82	42	3	40
1906	75	40	2	35
1907	79	64	3	15
1908	80	49	3	31
1909	100	82	3	18

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Daco-Roman.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă vara cămăși de bumbac și Țari, lucrate în casă, în cap căciuli sau pălării. Iarna: nădragi și haină de dimie, șubă cu pelerină sau nu, de culoare albă sau cafenie; în cap, căciulă. Se încălță cu ciorapi de lână, opinci sau cisme. Femeile vara:

cămăși de bumbac, rochii și fuste de stambă, mai rar fote. Iarna: haine de la oraș, fuste groase, jachete; în picioare opinci sau ghete, pe cap broboade, peșchire, șaluri.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Ocupațiunea de căpetenie e agricultura și pe o scară mai mică creșterea vitelor, mai ales a oilor. În general modul de a face agricultura lasă mult de dorit, locuitorii nefiind tocmai harnici, poate datorită și disproporției între pământul lor de cultură și acel al proprietarilor.

Aproximativ 2935 ha. le stăpânesc 9 proprietari, iar vre'o 1500 stăpânesc 423 capi de familie, țărani.

Locuitorii muncesc pământul lor de 1 – 2 - 4 pogoane și locuri în dijmă la proprietari, câștigând în termen mediu 180 – 400 lei pe an, în timp de 180 – 200 zile; în restul timpului aproape un an – nici o ocupațiune.

Locuințe. – În comuna Ghercești, sunt 182 case de zid, cărămidă sau piatră și fiind locuite în termen mediu de 2 – 6 persoane; 34 case de lemn, fiind locuite mediu de 3 – 5 persoane, 279 case de nuiele lipite cu lut, locuite în mediu 4 - 7 persoane; 5 bordeie locuite în mediu de 4 - 5 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 24 puțuri bune; 25 puțuri în condițiuni mediocre; 2 fântâni și cișmele în condițiuni bune. Pentru adăpatul vitelor sau alte trebuințe, iau apa din râulețul Teslului și din o baltă ce se află în satul Lânga.

Școale. – O școală construită din zid de cărămidă, acoperită cu tablă, cu una clasă; având un cubaj de 200 m. fiind frecventată de 90 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Trei biserici; construite din zid de cărămidă, în bună stare; 4 cimitire, dintre care 3 împrejmuite cu ulucă, la marginea satelor, unul în Gherceștii-Noui neîmprejmuit.

Cimitire de animale nu sunt.

Primăria, local propriu construit în 1905, relativ bun, compus din două camere; o cameră „reședință de vară” colosală și o cameră mică „reședință de iarnă” și o sală; e acoperită cu tablă de fier.

Localuri publice și de consumație – 2 cârciumi, un local destul de bun, compus din 3 camere, altul mediu compus din 2 camere. Se țin relativ curate. În Gherceștii-Noi, sunt 5 localuri de cârciumă.

Industria insalubre. – O moară a d-lui FI. Mărinică, în valoare de 18000 lei, în stare igienică bună, având doi lucrători, plătiți cu 40 – 60 lei lunar, locuiesc în localul morii, mâncare își procură singuri; are un venit de 4 – 5000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	24	1	4	21	4	5
1901	47	2	7	14	2	2
1902	47	4	9	1	11	3
1903	52	7	6	8	3	2
1904	75	4	1	1	-	-
1905	42	-	-	-	-	-
1906	70	-	-	16	1	-
1907	77	1	-	28	11	-
1908	29	3	-	11	4	-
1909	-	-	-	-	-	-

Inspecții medicale. – Comuna Ghercești, a fost inspectată în anul 1900, de 10 ori; în anul 1901, de 5 ori; în 1902. de 2 ori; în 1903, de 2 ori; în 1904, de 8 ori; în 1905, odată; în 1906, de 8 ori; în 1907, de 11 ori; în 1908, de 10 ori și în 1909, de 37 de ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	112	-
1901	48	139	-
1902	-	129	-
1903	13	13	-
1904	138	137	-
1905	8	20	-
1906	10	79	-
1907	20	27	-
1908	19	83	-
1909	108	40	-

Medicamentele. – Se procură dela depozitul Craiova și se aprovizionează de medic, la vizitarea comunei, complectându-se cele ce lipsesc. Se distribuie de notar și de agentul sanitar. Înainte se luau de 30 – 40 lei anual.

Epidemii. – În ultimii șase ani, comuna Ghercești, a fost bătuită de următoarele epidemii: Rujeolă, 23 Ianuarie de 1904, 41 de cazuri; Tuse convulsivă, 26 Aprilie 1904, 52 cazuri, 2 decese; Tuse convulsivă, 6 Iulie 1907, 3 cazuri; Pojar, 7 August, 5 cazuri; Scarlatină, 27 Ianuarie 1909, 2 cazuri tratați în infirmerie; Scarlatină 26 Mai 1909, 45 cazuri, 10 decese; Febră tifoidă 2 cazuri, două decese, 16 Mai 1909.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Pelagră 5 cazuri; Paludism 18; Tuberculoză 1; Sifilis 2.

GHIDICIU

Plasa administrativă Poiana Mare; Circumscripția medicală Poiana Mare; Medic Dr. I. Matu, dela 1 Noemvrie 1909; Agent sanitar Gh. Scriciu.

Date geografice. – Comuna Ghidiciu este așezată pe un loc șes la o distanță de 93 km. de Craiova, la nordul Dunării în fața orașului Lom-Palanca din Bulgaria. Se mărginește la nord cu comuna Seaca, la sud cu Dunărea, la est cu comuna Rast și la vest cu comuna Piscu. E brăzdată de movilele: Măgura Targiului, Măgura Turcului și Măgura lui Iacob.

Comuna este udată la sud de râul Dunărea și gârla Ghidiciu ce izvorăște din apropiere de Dunăre și se varsă în balta Raței, precum și de mai multe bălți ca: Ochiata, Săpata, Ghidiciu, Brealul și Rața. Comuna este străbătută de calea județeană care duce la Calafat asemenea de drumurile ce merg spre comunele: Seaca de câmp, Rast și Piscu. Suprafața sa e de 6500 hct. dintre care 4000 arabile. Moșii sunt: Ghidiciu, Băneasa și Pisculețul. Pe moșia Ghidiciu se află o pădure de 35 hectare. Locuitorii sunt împroprietăriți la 1864 și 1879.

Date istorice. – Comuna Ghidiciu, s'a format înainte de anul 1864 și e înființată de locuitorii veniți din județul Romanați și județul Mehedinți – comuna Darvari – iar alții din Barca și din împrejurimi. Acolo au format fiecare câte un bordei în pământ în partea dinspre miazăzi de Balta Mare, de unde apoi nisipul adus de vânturi ia silit să fugă trecând în partea dinspre miazănoapte de Balta Mare unde s'au și împroprietărit în anul 1864 formând satul Ghidiciu, cu cătunul Pisculeț.

După alții comuna Ghidiciu s'ar fi format încă din timpul lui Mihai Viteazu. Numele său este turcesc din timpul Turcilor.

Ea ar fi fost situată la Balta Satului în partea dinspre miazăzi de conacul moșiei de azi, unde se găsesc mai multe cruci de piatră. În apropiere de acest loc, în partea de apus și miazăzi este locul numit Vlădica, unde se găsesc urme de ruine, probabil ale unei biserici.

Tot aci s'a găsit și o cruce de piatră cu litere vechi pe dânsa.

Igiena comunei. – Solul. Parte humos, parte nisipos. Apa se găsește la adâncime de 4 – 6 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt. În interiorul comunei, dor în partea dinspre miazăzi se găsește o baltă mare.

Străzile, toate sunt aliniate, plantație în sat în dreptul locuințelor.

Curțile. Unele sunt mai mari, altele sunt mai mici, depinde după cum locuitorul a avut unul sau mai mulți copii. Toate curțile împrejmuite cu gard de stejar.

Tot în curți fiecare locuitor își are câte o magazie, un mic patul și câte un grajd pentru vite.

Bălgarul din grajd îl strânge într'un colț și îl duc primăvara și toamna la câmp pentru îngrășarea pământului.

Unii locuitori care au pământ mai mult își fac câte o mică grădiniță pentru diferite zarzavaturi și nutrețuri de vite.

Curățenia locuințelor se face de către femei, vâruște de 2 ori pe an : la Paști și Sf. Măria, se mătură în toate zilele.

Mai toate casele sunt făcute din lemn de salcâm tencuite cu pământ și apoi vărute înăuntru și în afară. Sunt 819 case de locuință, 19 bordee aproape ruinate, 120 bordee bune de zid. Sunt 49 case de cărămidă bune. 521 case de pământ bătut, 110 case de paente.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	85	62	2	23
1901	93	103	3	10
1902	92	54	2	38
1903	73	41	-	32
1904	56	19	-	37
1905	68	31	1	37
1906	71	25	-	16
1907	74	32	-	12
1908	60	39	2	21
1909	76	104	1	28

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1 Ianuarie 1909, satul Ghidiciu numără 604 bărbați, 607 femei; satul Pisculețu

numără 110 bărbați, 92 femei; în total, comuna Ghidiciu numără 1413 de suflete, dintre care 714 bărbați 699 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Daco-Roman.

Îmbrăcămintea. Haina fie de bumbac, fie de lână lucrată în casă de femei. Țăranii umblă vara în cămăși vărgate, (cămăși cu margine) cu borangic, bumbac, iar iarna în pantaloni albi de lână pe care îi numesc cioareci, în cojoace sau haină de lână albe.

Femeile și fetele cu fuste, zăvelci, țesute foarte frumos, cu vergi sau flori frumoase, de lână și bumbac. Cămăși albe brodate cu râuri diferite colori. Fetele umblă cu capul gol, iar femeile cu cărpe albe.

Școala cu două clase, construită din cărămidă arsă, acoperită cu tinichea, având cubajul de 240 m.c. și e frecventată de 134 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O biserică construcție de cărămidă nouă și spațioasă.

Un cimitir de oameni, împrejmuit cu uluci.

Un cimitir de animale împrejmuit.

Primăria. – Local propriu nou construit în anul 1909, în condițiuni bune igienice și spațios.

Infirmeria. – O casă veche, țărănească, acoperită cu trestie, are 3 camere din care o sală la mijloc, local închiriat cu 150 lei anual, are 8 paturi de fier.

Localuri publice și de consumație. – O cârciumă în condițiuni mediocre.

Industrii insalubre. – Nu sunt.

Inspecții medicale. – Comuna Ghidiciu, a fost inspectată în anul 1900, de 9 ori; în 1901, de 21 ori; în 1902, de 9 ori; în 1903, de 6 ori; în 1904, de 7 ori; în 1905, de 6 ori; în 1907, de 3 ori; în 1908, de 8 ori și în 1909, de 20 ori.

Medicamente. – Se prevedea anual în bugetul comunei suma de 80 – 100 lei pentru medicamente până în anul 1908. Azi se aprovizionează dela depozitul statului din Craiova.

Epidemii. – În decurs de 6 ani comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Dela 28 Decembrie 1908 – 24 Aprilie 1909, Rugeolă, 184 cazuri, nici un deced; Dela 10 Mai 1901 –

18 Noembrie 1901, Scarlatină, 56 cazuri, 17 decese; Dela 27 Iulie 1902 – 28 Noembrie 1902, Febră Tifoidă, 17 cazuri, 1 deced; Dela 27 Martie 1903 – 1 Mai 1903, Tusă convulsivă, 10 cazuri, nici un deced; Dela 29 Ianuarie 1909 – 16 Aprilie 1909, Rugeolă 254 cazuri, 37 decese; Dela 6 Martie 1909-1 Decembrie 1909, Tusă convulsivă 46 cazuri, 8 decese; Dela 12 Septembrie 1909 – 10 Ianuarie 1910, Scarlatină 35 cazuri, 4 decese; Dela 12 Septembrie 1909 – 10 Ianuarie 1910, Febră Tifoidă, 15 cazuri, 2 decese.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	50	-	8	2	52	56
1901	15	-	16	9	35	36
1902	82	19	27	64	53	38
1903	62	8	11	29	108	25
1904	43	1	13	-	54	18
1905	36	15	8	26	27	3
1906	72	7	2	32	5	-
1907	81	4	1	26	8	2
1908	48	-	-	51	83	2
1909	31	1	1	19	26	3

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	6	262	-
1901	217	681	-
1902	11	667	-
1903	29	252	-
1904	12	271	-
1905	30	319	-
1906	38	333	-
1907	30	447	-
1908	40	403	-
1909	106	940	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 388; Tuberculoză, 1; Pelagră 51; Sifilis 2.

GHINDENI

Plasa administrativă Balta-Verde; Circumscripția medicală Balta-Verde; Medic, D-șoara Dr. A. Teodoru, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar, G. Seculici.

Date geografice. – Comuna Ghindeni e situată pe costișa și platoul format de dealul văiei, numită Valea Fântânilor, la 17 kilometri de orașul Craiova.

Se mărginește la nord cu comuna Coșovenii de jos, la sud cu comuna Adunații de Geormane, la est cu comuna Leul din județul Romanați, la S.-V. cu comuna Secuiul și la N.-V. cu comuna Malu Mare. Terenul comunei este mai mult șes, întrerupt de câteva văi: Valea Fântânilor și Valea Siliștea. Ea este udată de micul râu Siliștea, care izvorăște din comuna Leul, trece pe lângă cișmeaua dela Siliște, străbate în tot lungul său valea Siliștea și merge de se varsă în Jiu, pe teritorul comunei Secuiu. În comună sunt următoarele lacuri : Ștubeiul, Siliștea și Lacul Săpat, în care se găsesc raci și pește. Comuna e străbătută în partea de N.-E. de șoseaua județeană Craiova – Caracal. Suprafața sa este de 2600 hectare. La nordul comunei e pădurea numită Ghindeni, iar la sud pădurea Siliștea. Moșii sunt: Ghindeni, Străchinoasa, Dinache, Călugăreasa și Zătreanul.

Date istorice. – Acum 100 de ani, comuna Ghindeni era situată în mod neregulat pe platoul din dealul Siliștea, când slugerul Dumitrache Chinezu, proprietarul de atunci, a îndemnat pe locuitori să se adune pe locul unde se găsesc astăzi. La 1873, Ghindenii cuprindea un singur cătun; la 1875, s'a alipit actuala comună Malu Mare.

Astăzi comuna are un singur sat numit Ghindeni. Biserica din comună e zidită în 1825 de cocoana Ana și slugerul D. Chinezu.

În dreptul cișmelei dela Siliștea, se zice că se aflau în vechime casele vornicului Drăghin din Ghindeni, pe a căruia fiică a luat-o Banul Mărăcine.

Igiena comunei. – Solul. Trei părți din suprafața solului sunt arabile și formate din pământ mare negru, iar a patra parte e nisip. Subsolul este nisipos. Apa se găsește la o adâncime de 5 – 7 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În apropierea comunei, cam la vreo 3 km. se

găsește un eleșteu numit „Sala“, proprietatea dnei Elena Davidescu, iar între sat și comuna Coșovenii de jos, se găsesc mai multe ape stagnante formate din apa de ploi, care sacă în timpul verii.

Străzile mai principale sunt 3 și anume: strada Primăriei, strada Fântânilor și strada Infirmeriei. Aceste trei străzi sunt aliniate, plantate, așternute cu piatră și bine întreținute. Afară de aceste străzi principale mai sunt și altele care n'au numiri speciale, nu sunt aliniate, nici plantate și nici așternute cu piatră.

Curțile. În general, curțile locuitorilor sunt curate. Locuitorii acestei comune obișnuiesc a scoate gunoaiele și băligarele din curțile și oboarele lor la anumite timpuri. La mulți din locuitori curțile sunt așternute cu nisip.

Curățenia locuințelor. Locuințele sunt relativ curate. Locuitorii obișnuiesc să-și văruiască casele de 4 ori pe an. În cazuri de epidemii le văruiesc și mai des.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Octombrie 1909, comuna numără în total 2041 suflete, dintre care 1057 bărbați și 984 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	69	60	2	9
1901	98	47	4	51
1902	74	43	3	31
1903	85	61	2	24
1904	92	71	3	21
1905	85	47	-	38
1906	90	49	4	41
1907	95	74	2	21
1908	86	62	1	24
1909	107	86	11	21

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Locuitorii sunt toți de origină Daco-Romană.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă vara cămăși lungi, pantaloni largi de pânză de casă, pălării de paie, sunt încălțați cu opinci sau

ghete. Iarna poartă nădrași de dimie, pieptar de piele de oaie, haină albă de dimie, căciulă, încălțați cu cisme sau opinci. Femeile poartă vara cămăși și fuste subțiri, încălțate cu opinci, papuci sau desculțe, legate la cap cu un peșchir; iarna poartă fuste groase de lână, scurteici, încălțate cu opinci, ghetete sau pantofi și legate la cap cu un peșchir.

Alimentația. – Pe lângă Mercurea și Vinerea din fiecare săptămână, locuitorii țin toate posturile din cursul anului.

În timpul postului mănâncă mămăligă, mai rar pâine și legume: ceapă, usturoi, fasole, murături, varză, ciorbă de urzici, dragavei, cartofi, praz, ștevie fiartă cu zamă de varză, pepeni, lubenițe și dovleci, mai rar pește sărat și măslina.

În zilele de dulce mănâncă mămăligă, rar pâine, ouă răscapte sau ochiuri, lapte dulce, lapte bătut, ciulama făcută din făină, untură, slănină, cârnați și carne de porc afumată în timpul iernei, iar vara carne de oaie și de berbec. Pasări se consumă decât în cazuri de boală sau la ospățuri.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– În părțile nisipoase munca e dificilă și chiar zadarnică, căci în timpul verii în cazuri de furtună, nisipurile sburătoare acopere toată recolta grâului și porumbului. Nu tot astfel este însă în părțile unde solul e compus din pământ mare și negru, recolta aici este mai totdeauna abondentă.

Locuitorii se servesc la munca agricolă de sapă, plug, rariță, seceră, coasă, furcă și grapă. La secerat, treerat și vânturat, se servesc de mașini agricole pe cari le iau dela proprietarul moșii. Fiecare cap de familie, lucrează între 5 – 6 pogoane și câștigă anual 400 – 500 lei.

Pe lângă agricultură și creșterea vitelor, care este ocupațiunea lor principală, locuitorii mai au și alte ocupațiuni accesorii. Unii din ei se ocupă cu fabricarea măturilor și cărămizilor, alții sunt buni zidari, tâmplari și dulgheri. În fine, sunt mulți care se ocupă cu transportul lemnului și vinului din comunele Mârșani și Dăbuleni spre Craiova. Proprietatea solului e deținută o parte de locuitori și restul de trei părți aparține proprietarului.

Locuințe. – La începutul anului 1910, comuna Ghindeni număra 210 case de zid de cărămidă sau piatră, dintre care 192 cu două încăperi; 18 cu mai multe încăperi, având cubajul de 32 m.c. 40, fiind locuite de 6 persoane; 6 case de nuele lipite cu lut, având câte 2 încăperi și cu un cubaj de 26 m.c. 39, fiind locuite de 5 persoane și 216 bordeie, dintre care 113 cu câte o încăpere, 103 cu câte 2 încăperi, având cubajul de 21 m.c., fiind locuite de câte 4 – 5 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 6 fântâni bine întreținute, din 29 puțuri, dintre care 19 bune, 8 mediocre și 2 rele.

Este și o apă curgătoare, din care se adapă vitele și se ia apă pentru trebuințe mai mari.

Școala. – Construcție de cărămidă, model tip al școalelor rurale; compusă din 2 clase și o cancelarie, are un cubaj de 48 m.c. și este frecventată de 175 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O singură biserică cu hramul Sf. Gheorghe, spațioasă, pardosită cu scânduri, ferestre și uși mari. E zidită la 1825 de cocoana Ana și slugerul Chinezu.

Există un singur cimitir pentru oameni, situat la o distanță de 400 metri de ultima casă, în partea de răsărit a comunei. Cimitirul este îngrădit cu ulucă. Cimitirul de animale este situat în partea de miazăzi și la o distanță de 1500 metri de ultima casă. Cimitirul este împrejmuit cu șanț.

Primăria. – Este o construcție veche, dar bine întreținută. Acest local a servit altădată de locuință dirigintelui școalei și se compune din 2 camere, dintre care una servește de cancelarie și una ca sală de ședință.

Infirmeria. – Este un local vechi, compus din 3 camere. Localul s'a luat cu chirie pe timpul cât va ține epidemia de scarlatină, de care este bătuită în prezent comuna. Mobilierul infirmeriei s'a adus din comuna Coșovenii de sus.

Această infirmerie funcționează dela 1 Decembrie 1909, când s'a închis infirmeria comunei Coșovenii de sus.

Localuri publice și de consumație. – Trei cârciumi, dintre care 2 sunt în condițiuni satisfăcătoare. În cursul anului 1909, s'a luat probe de băuturi dela toți debitanții de băuturi din această comună. S'a găsit neregulamentare băuturile dela doi debitanți cari au fost supuși judecății.

Industria insalubre. – Nu sunt.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	33	1	-	8	29	-
1901	57	-	10	3	19	-
1902	11	-	-	14	36	-
	2					
1903	50	5	4	21	52	-
1904	81	1	8	38	6	6
1905	59	1	6	26	5	4
1906	77	4	-	40	2	-
1907	79	1	-	43	1	-
1908	78	-	-	75	3	-
1909	25	2	-	22	-	-

Inspecții medicale. – În decurs de 9 ani, s'au făcut următoarele inspecții:

În anul 1900, s'au făcut 11 inspecții; în 1901, 6; în 1902, 3; în 1903, 2; în 1904, 8; în 1906, 7; în 1907, 4; în 1908, 10 și în 1909, 23.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	240	-
1901	-	340	-
1902	-	113	-
1903	-	364	-
1904	-	140	-
1905	-	188	-
1906	-	289	-
1907	92	417	-
1908	52	292	21
1909	430	379	40

Medicamente. – Farmacia comunală s'a aprovizionat cu medicamente suficiente de depozitul regional din Craiova, în luna Mai 1909. Dela această dată și până în prezent,

farmacia comunală s'a reaprovizionat în două rânduri de medicul de circumscripțiune. Medicamentele s'au încredințat d-lui notar, care ține în bună stare farmacia și registrul de distribuirea medicamentelor, în care notează la fiecare distribuire, cu mare exactitate, felul și cantitatea medicamentului distribuit. Farmacia a fost controlată la fiecare vizită a medicului.

Epidemii. – În decurs de trei ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

În anul 1904, de Pojar care a durat 98 zile, cu 383 cazuri și 29 decese.

În 1908, Pojar care a durat 40 zile, cu 14 cazuri și 2 decese.

În 1908, Tusă convulsivă care a durat 145 zile, cu 39 cazuri și 2 decese.

În 1909, Scarlatină care a durat 150 zile, cu 45 cazuri și 12 decese.

Boale infecto-contagioase. – La începutul anului 1910, în comuna Ghindeni s'a găsit următoarele: Paludizm 74, Sifilis 2, Tuberculoză 1, Pelagră 12.

GIGHERA

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripția XV-a medicală Barca; Medic D-r C. Stoenescu, dela 1 Noemvrie 1901; Agent sanitar Vălu T. Iosef, dela 1 Ianuarie 1909; Moașe Constantina N. Bogdan, dela 1 Martie 1907.

Date geografice. – Comuna Gighera, este situată la sudul județului, cale de 6 km. până la Dunăre și la 53 km. departe de Craiova. La răsărit se mărginește cu comuna Comoșteni, satul Zăvalu, la apus cu comuna Nedeea, la nord și sud locurile cultivabile ale locuitorilor. În genere teritoriul comunei este șes, în partea de nord un mic deal numit dealul Viilor, se înfățișează înaintea ochilor, cu o ușoară înclinare spre sud. Azi pe această parte se cultivă numai grâu și porumb, în partea de sud terenul este mai jos pe alocurea mlăștinos, dar care totuși este fertil din cauza Dunărei și Jiului, ce curge prin apropiere și care câte odată inundă aceste locuri. Jiul trece spre partea despre răsărit a comunei, la o depărtare de 4 km. Lângă vatra satului, la răsărit se află mai multe izvoare cu apă sărată, cum și pârâul numit Vâjeitoarea, conținând și el apă sărată. Locuitorii din aceste părți nu dau sare în timpul velei la vite, servindu-se de acele ape sărate.

La estul comunei în localitatea numită Baracă, sunt izvoare de ape minerale, care conțin sare, fier, pucioasă și iod.

Suprafața comunei e de 3270 pogoane dintre care 2600 arabile. Pe teritoriul comunei e moșia numită Gângiova de 1609 pogoane, cu trupurile Comoșteni și Gighera, aparține așezămintelor Brâncovenești.

Prin comună trece calea vecinală comunală, spre Nedea. Locuitorii își desfășoară produsele solului, la schela Becherul și Copaniței.

Date istorice. – În direcția N. V., pe valea Dunărei, la o depărtare de vreo 7 km. de confluența Jiului cu Dunărea și cam la 6 km. la nord de insula Copanița, pe întâia treaptă a platoului, ce se înalță în această câmpie, este așezată comuna Gighera, numită în termeni populari Jighera. Origina numelui nu se știe, unii din locuitori zic că ar provenii dela cuvântul „Jiglă”, alții dela Jiu (râul), în unire cu numele bărbătesc de Gherea. Comuna este așezată pe actualul loc, pe la anii 1837 – 38, căci până la această dată era așezată mai spre sud cu un

km., în locul numit azi Silișteea. S'a mutat din cauza nisipurilor sburătoare.

În vechime forma un sat cu numele de Nedeița, ce exista chiar în anul 1672. În actul de danie făcut de Domnitorul Grigorie Ghica, mănăstirei Sadova, dupe cum se constată din cartea de hotărnicie a moșiei Gângiova, Comoșteni, Gighera, întocmită de inginerul hotarnic A. T. Robescu, în 1885, sub titlu „Actele proprietății” sub punctul unu se pomenește de acest sat. Tot în această carte de hotărnicie se mai vede că numirea de Nedeița, se mai găsește într'un act de schimb făcut în anul 7217 (1709), Mai 1, între Constantin Brâncoveanu Voevod și Egnumenul mănăstirei Sadova. Moșia Gighera se anexează deci domeniului Brâncoveneșc, Gângiova, iar Sadova, aparține de aci înainte mănăstirei. De când datează schimbarea numelui Nedeița, în Gighera, nu se știe. Tot la această comună spre sud la Dunăre, există schela Copanița, unde se încarcă diferite cereale pentru export. Această schelă a existat din vechime.

Igiena comunei. – Solul comunei este constituit din pământ negru de cultură, grosimea acestui strat este ca de 50 c.m. Sub acest strat se găsește pământ galben bun pentru construirea caselor de pământ bățut și pentru facerea cărămidei, în grosime fiind de 7 – 8 metri. Aceasta este și adâncimea fântânilor.

Pe sol se cultivă cereale: grâu, porumb, orz, lucerna, mei, secară și rapiță. În marginea comunei spre răsărit apa fiind la o adâncime numai de un metru, țărani cultivă tot felul de zarzavaturi. În comună se plantează dafini și puțini pomi roditori.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În raza comunii nu se află eleștee, bălți, băltoace sau ape stagnante. În partea de miazăzi a comunei se află încă o baltă provenită din revărsarea Dunărei, dar nu ține tot timpul verei, cel mult până la 15 Iulie.

Străzile. O mică parte sunt împietrite și aliniate. În timpul iernei nu se face noroi mare, fiind pământul nisipos, vara pe stradele frecventate este praf mult care se ridică în

atmosferă, formând nori deși, mai cu seamă când umblă vitele. Plantații pe zona șoselei nu sunt.

Curțile. În timpul verei curțile sunt curate aproape în tot timpul, pentru că țărani în fiecare primăvară scot bălegarul strâns în curțile lor din timpul iernei și îl duc pe locurile lor cultivabile; vitele pe tot timpul verei se află pe câmp la muncă și pășunat, nemaifăcându-se bălegar în curți.

În timpul iernei țărani scot bălegarele la câmp, dacă iarna nu este grea. Ei apreciază avantajele ce prezintă bălegaru pentru cultură. În curte se află de obicei pe lângă casă: grajd, patul, magazie, cocină de porci, care se curăță neregulat și vara produce un miros greu, sunt paie, fân, coceni etc. Nu au privată, escrementele se mănâncă de câini și paseri.

Curățenia locuințelor. Casele nu se țin curate, varuirea se face cu mare silă și impunere.

Țărani nu știu să-și văruiască casele, așteaptă totdeauna maistori și în lipsă, oameni meșteri din comună. Se mătură de mai multe ori pe zi, gunoiul format dupe fiecare mâncare. Rogojina așternută pe pat se scutură odată sau cel mult de 2 ori pe săptămână. Înainte de Crăciun dă porcului pe care îl îngrașe, să mănânce în casă. Iarna cloștile sunt sub pat în camera de locuit.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1900, comuna numără 1426 suflete, adică 714 bărbați și 712 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	59	31		28
1901	59	24		35
1902	72	79		7
1903	75	25		50
1904	60	38		22
1905	69	47		22
1906	69	33	9	32
1907	70	35		38
1908	75	85		10
1909	66	81		15

Locuințele. – Sunt 258 locuințe, adică 38 bordee toate cu 1 încăpere, cu un cubaj de 27 m.c. și locuite de 4 – 5 persoane, 162 case de pământ bătut cu mai multe încăperi, având cubajul de 30 m.c. și locuind până la 5 persoane, 58 case de lemn cu 2 încăperi având cubajul de 29 m.c. și locuind 4 persoane, 16 case de zid cu mai multe încăperi având cubajul de 40 m.c. și locuind 6 persoane.

Apa de băut se ia din 11 fântâni de beton.

Școala local construit din cărămidă acoperită cu tablă de fier, are 2 săli de cursuri una cu cubajul de 138 m.c. e frecventată de 120 elevi, și alta cu cubajul de 68 m.c. și e frecventată de 51 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O biserică, un cimitir uman și un cimitir de vite.

Cimitirul uman este departe de 50 metri de comună este împrejmuit cu șanț. De cimitirul de vite nu se face uz.

Primăria, local donat de Epitropia Așezămintelor Brâncovenești. În stare bună.

Infirmeria. – Local închiriat, satisfăcător, 19 paturi, zestrea completă.

Localuri publice și de consumație. – 1 Două cârciumi cu tot felul de beuturi și două prăvălii de manufactură, localuri mediocre. Curățenie relativă.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	22	6	-	8	56	-
1901	36	1	-	-	50	-
1902	47	3	-	17	89	73
1903	43	8	-	12	76	50
1904	64	5	-	19	44	15
1905	46	5	-	51	29	1
1906	42	6	-	31	1	-
1907	45	25	-	55	-	-
1908	73	12	-	5	-	-
1909	51	13	-	6	-	3

Inspecții medicale – În anul 1900 s'au făcut 11 inspecții medicale; în 1901, 8; în 1902, 11; în 1903, 7; în 1904, 8; în 1905, 8; în 1906, 7; în 1907, 12; în 1908, 12; în 1909, 11.

Medicamente. – Dela anul 1908, medicamentele se procură de depozitul central din Craiova, în cantitatea cerută dupe lista de medicamente pentru dispensariu.

Înainte de 1 Aprilie 1908, în bugetul comunei erau prevăzute sume variind între 50 – 60 lei anual.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	58	53	-
1901	16	151	-
1902	38	136	-
1903	14	100	-
1904	35	237	22
1905	27	224	58
1906	45	78	66
1907	24	60	46
1908	131	318	32
1909	15	104	26

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: În 1908, Disenterie, dela 16 Iunie – 6 D-vrie 1908, cu 106 cazuri, dintre care 26 morți; în 1908, Tusă convulsivă, dela 23 Iulie – 6 D-vrie, cu 59 cazuri, dintre care 6 morți; în 1908 Pojar care a durat 53 zile, cu 131

cazuri, dintre care 14 morți; în 1909, Scarlatină dela 6 – 16 Iunie cu 2 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, au fost: Paludism 33; Pelagră 3; Tuberculoză 1.

GEOROCU MARE

Plasa administrativă Rojiștea; Circumscripție medicală Rojiștea; Medic, Dr. Mihail Smărăndescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Voica Mitran, dela 1 Aprilie 1909; Moașe, Ioana C. Dumitrescu, dela 20 Noemvrie 1909.

Date geografice. – Comuna se află situată în partea de nord-est a plășii Rojiștea, departe de Craiova în spre sud la 27 km. Se învecinește la răsărit cu comuna Cacleți (jud. Romanați), la apus cu comuna Bratovoști, la nord cu com. Leu (jud. Romanați) și la sud cu comuna Rojiștea.

Suprafața comunei Georocu Mare, este de 5250 hectare și anume Georocu 1300 hectare, satul Puțuri 3950 hectare. Este așezată pe un deal și pe o vale, care poartă numele de Valea Georocu Mare, adânc ca 20 cm. și lat ca 2 m. Pârâul acesta, izvorăște din comuna Cacleți (jud. Romanați) și se varsă în apa Jiului la Bratovoști, formând în cursul său mai multe mlaștini.

Calitatea pământului este humos în partea Puțurilor și nisipos în partea Georocului.

Izvoare sunt numai în Georoc, nivelul apelor în satul Puțuri, se găsește la o adâncime de 8 metri. Apa e bună de băut. Plantații sunt numai pe șosele.

Date istorice. – Comuna și-a luat numele dela pârâul Georocu Mare, care trece prin apropierea satului în partea de sud.

Satul Puțuri și-a luat numele dela o fântână-puț, care se găsea înaintea de formarea satului pe acest loc și în jurul căreia s'au așezat locuințele.

În vechime, în partea de răsărit a actualului sat Georocu Mare, în dreptul km. 6 după șoseaua Bratovoști - Puțuri, era un sat care purta numele de Popești. Oamenii au abandonat acest sat din cauza lipsei de apă. În adevăr, apa se află acolo la adâncimi foarte mari și locuitorii rând pe rând s'au mutat și așezat în jurul puțului mai sus arătat, formând satul Puțuri de astăzi, unde apa se găsește mult mai la suprafață.

Satul Georocu Mare, are o origină mult mai veche, datând – se crede – de mai bine de două veacuri.

În anul 1876, satul Georocu Mare cu Puțurile, erau lipite cu Bratovoști, formând o singură comună.

Igiena comunei. – Solul. În cătunul Puțuri, solul e format din pământ negru vegetal, iar în cătunul Georocu Mare pământul e argilinos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Pe valea Georocului sunt bălți care se scurg din pârâu și stagnează, fără a seca vara.

Străzile. Plantații numai pe șoseaua Bratovoști – Puțuri. Străzile atât în Puțuri cât și Georocu, sunt bine alinate și bine întreținute.

Curțile locuitorilor sunt spațioase și împrejmuite cu garduri de ulucă, stobori și nuiele. Locuitorii își păstrează curățenia necesară, având grije a-și curăți de bălegare și gunoaie oboarele și curțile lor.

Curățenia locuințelor. Mai toți locuitorii păstrează o curățenie relativă. La Paști și la Crăciun își văruiesc casele sau bordeiele. În fiecare zi își mătură locuințele. În odaia cu vatra unde face focul pentru gătit, curățenia de obicei lasă de dorit.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Puțuri numără 746 bărbați și 751 femei; satul Georoc, 322 bărbați și 288 femei, în total comuna Georocu Mare numără 2107 suflete, adică 1068 bărbați și 1039 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	81	52	-	2013
1901	120	67	1	2042
1902	90	55	-	2095
1903	95	78	1	2130
1904	111	65	-	2147
1905	100	65	-	2139
1906	88	44	1	2237
1907	98	68	1	2267
1908	88	62	2	2303
1909	104	136	-	2271

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii acestei comune au fost influențați de elementul slav.

Alimentația.– Se postește în cursul săptămânei Mercuria și Vinerea, precum și cele 4 posturi ale anului, în total 189 de zile pe an. În postul sf. Petru și sf. Marii mai ales, se mănâncă verdețuri și fructe cu pâine sau mămăligă. În postul Crăciunului și al Paștelui, se mănâncă varză, murători, ceapă, fasole, linte etc.

În termen mediu mănâncă pe zi 1 kg. pâine sau 1 kg. mămăligă.

Alimentația în zile de dulce. Vara, mănâncă lapte, ouă, brânză și verdețuri. Iarna, între Crăciun și postul Paștelui, mănâncă carne de porc.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Mai toți locuitorii muncesc cu brațele și parte din ei, care au vite, cu carele și plugul. Sunt mai toți moșneni și au mai cu deosebire în Puțuri pământ bun. Mai au vii, cari le aduc un venit suficient. În termen mediu țaranul din comuna Georocu Mare câștigă anual 500 – 600 lei. Ocupațiuni accesorii: tâmplari, cojarari, dulgheri, mai ales în timpul iernei

Solul e deținut de stat, E. Dumba și moșnenii împrumătați la 1864 și alții 1879, iar alții lotași dela 1897.

Locuințele. – În comună sunt 534 locuințe, adică 384 bordeie, dintre care cu 2 încăperi și 184 cu mai multe încăperi; 150 case de zid, dintre care 50 cu 2 încăperi și 100 cu mai multe încăperi.

Apa de băut se ia din 2 fântâni de lemn și din 54 puțuri, dintre care 18 cu apă bună și construite din beton, 30 de lemn și din 6 în stare rea.

Școale.– Două școale, una în satul Georocu și una în satul Puțuri. Școala din satul Georoc, este înființată cam pe la anul 1860. Local închiriat, compus din o sală având un cubaj de 100 metri și este frecventată de 45 elevi. Școala din satul Puțuri este înființată la anul 1886, a funcționat într'un local dăruit de stat la conacul moșiei Puțuri, ce era compus din două săli, având un cubaj de 480 m.c., fiind frecventată de 100 elevi. Această școală a funcționat până în toamna anului 1909, când s'a mutat într'un local propriu, clădit dupe modelul tip al școalelor rurale. Noul local are 2 sale de cursuri cu un cubaj de 480 m.c.

Biserici. – Cimitire. – Sunt patru biserici, deservite de un singur preot și un singur dascăl.

Biserica cu hramul trei Erarchi, în cătunul Puțuri, zidită la anul 1856, este în bună stare.

Biserica cu hramul Adormirea Maicii Domnului, tot în satul Puțuri, e cea mai veche și e clădită la anul 1833. În față are cimitirul, în stare bună.

Biserica cu hramul sf. Nicolae, situată în partea de nord a Georocului Mare, e zidită la

anul 1858. Această biserică s'a lăsat în părăsire de către locuitori, așa că se găsește astăzi aproape ruinată. Servește de capelă mortuară, fiind în curtea cimitirului.

Biserica cu hramul sf. Arhanghel, din Mahalaua Comisărești din satul Georocu, e clădită la anul 1848. În stare bună.

Cimitire de oameni. Sunt trei; două în cătunul Puțuri și unul în satul Georocu. Două din ele sunt la biserică, iar unul este în partea de răsărit a satului Puțuri, în partea de miazăzi a drumului care duce la Zănoaga. Cimitirele sunt bine întreținute și bine împrejmuite cu gard de ulucă.

Cimitire de vite. Între ambele sate care compun această comună, se află un cimitir de vite, împrejmuit cu șanț.

Primăria. – Local spațios este așezat în partea stângă pe șoseaua ce duce din Georoc la Puțuri. Localul este vechi, cu etaj. La etaj sunt două camere, un antreu și o sală. Camerele au fiecare un cubaj de 36 m.c. Dedesubt este un beciu și o pivniță.

Localuri publice și de consumație. – Două cârciumi, în bună stare ca local, sunt bine întreținute. Afară de odaia de prăvălie și odaia de consumație, au și odăi pentru dormit, pentru adăpostul călătorilor în timpul nopții.

Vânzarea anuală este între 2000 – 3000 lei. Mai sunt încă alte trei prăvălioare de manufactură, în stare mediocră.

Industrii insalubre. – Pe pâraul Georocului Mare, sunt mori de apă din timpurile cele mai vechi, n'au autorizația Consiliului de igienă; proprietățile d-lor Ion C. Dincă, Florea Robănescu, Costică Urziceanu și una a statului.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	50	5	-	98	30	-
1901	51	1	-	87	20	-
1902	78	9	-	45	5	-
1903	98	10	-	58	6	1
1904	102	11	1	72	15	-
1905	87	3	-	82	20	2
1906	91	2	2	62	12	-
1907	35	1	-	110	40	-
1908	147	8	-	180	11	-
1909	35	28	-	18	11	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 4 inspecții medicale; în 1901, 5; în 1902, 4; în 1903, 2; în 1904, 2 în 1905, 4; în 1906, 3; în 1907, 5; în 1908, 2; în 1909, 25.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	42	20	-
1901	37	30	-
1902	-	120	-
1903	187	98	-
1904	42	88	-
1905	6	23	-
1906	4	149	-
1907	8	375	-
1908	-	231	-
1909	200	321	-

Medicamente. – Până la înființarea depozitului central de medicamente, medicamentele din farmacia comunală se procurau de către comună, de 40 – 50 lei anual. Acum se aprovizionează prin medicul circumscripției dela depozitul statului din Craiova, fapt care îndeplinează cerințele.

Epidemii. – În comună a bătuit Scarlatina, dela 3 August 1909, continuă în prezent cu 16 cazuri, dintre care 3 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: 16 cazuri de Paludism, 26 de Pelagră, 1 de Tuberculoză.

GIUBEGA

Plasa administrativă Giubega; Circumscripție medicală Afumați; Medic Dr. N. Enculescu, dela 1 Mai 1909 ; Agent sanitar Gh. Bădulescu; Moașe Măria C. Tomescu, dela 1905.

Date geografice. – Vatra comunei este așezată pe un platou ușor înclinat dela N. la S. și ocupă o suprafață cam de 400 - 500 pogoane. În comună sunt mici văi și delușoare fără importanță și numire. În afară din comună, se află pe moșie mai multe movile, care poartă diferite numiri și care servesc ca puncte de orientare pe moșie.

Suprafața comunei e de 3900 pogoane, pământ arabil. Toți locuitorii comunei sunt moșneni. Prin comună trece calea județeană Craiova - Calafat. Produsele solului, le desfac locuitorii în orașul Calafat, sau pe piețele Craiovei.

Date istorice. – În vechime un turc în „giubea”, avea niște stupi pe care îi ținea în punctul numit pe atunci Slotum, și vindea miere la diferiți locuitori. Locuitorilor fi că le crea greu să pronunțe numele turcului, fie că îl porecleau, îi ziceau Giubelușe, și când se sparse Cioroiul vechi, mulți locuitori au venit aci în jurul stupilor turcului și au dat numirea satului Giubega, dela Giubea și Giubelușe. Comuna a fost unită la 1876 cu Galiciuca, azi e comună de sine stătătoare.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ negru, foarte fertil și are o grosime de 1 – 2 m. de aici în jos, pe o grosime de 5 – 6 m., se află pământ galben, apoi stratul nisipos cade 2 m. și în fine stratul impermeabil.

Eleștee, balli, băltoace ape stagnante, nu sunt.

Străzile sunt drepte, largi, dar numai 2 împietrite și plantate cu salcâmi, se întrețin rău.

Curțile. Sunt parte închise cu ulucă, parte cu sârmă. Ele se curăță de locuitori numai când autoritățile îi forțează.

Curățenia locuințelor se face de locuitori prin spoirea cu lapte de var, odată pe an.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna Giubega, numără 2463 suflete adică 1316 bărbați și 1147 femei.

Locuințele. – Sunt construite în cea mai mare parte din zid, și camerile posedă ferestre ce se deschid, cubajul lor este însă insuficient

pentru cei ce locuiesc. Se încălzesc cu sobe de fier, sau de pământ în care se ard lemne. Sunt iluminate cu petrol.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	86	68		18
1901	98	57		41
1902	84	53		31
1903	106	80		26
1904	120	67		53
1905	105	50		55
1906	99	50	2	49
1907	120	69	1	51
1908	136	71		65
1909	101	95		6

În total în comună sunt 293 locuințe adică: 220 de zid; 70 case de nulele lipite cu lut și 3 bordeie.

Apa de băut. – Se găsește la o adâncime de 10 – 12 m., este limpede cu gust bun și digestă. Se ia din 68 puțuri, dintre care 4 bune de beton, 50 de lemn și 14 în condițiuni neigienice.

Școala. – Este închiriată, construită din zid, dispune de 4 camere mici în care deabia pot încăpea 2 bănci. Clasele sunt insuficient luminate și ținute destul de murdar; este frecventată de 150 elevi.

Apa de băut se ține într'un șiștar și se obișnuiește a se bea și cu troaca.

Biserici. – **Cimitire.** – O biserică în stare mediocră.

Cimitirul cel mare se află împrejmuit cu ulucă.

Cimitir de vite nu este.

Primării. – Este construită din zid, dispune de 3 camere destul de suficiente, bine iluminate, dar prost întreținute ca stare de curățenie.

Infirmeria. – Local închiriat, construit din zid, dispune de 3 camere nesuficiente, joasă și

întunecoasă. Are 6 paturi și este prevăzută cu toată lenjeria și zestrea necesară.

Localuri publice și de consumație. – 4 cârciumi complete însă rău întreținute. Mai sunt și 3 prăvălii de mărunțișuri și brutărie.

Industria insalubre. – O moară proprietatea d-lui Ilie Popescu, în valoare de 30000 lei, n'are autorizație, într'o stare igienică mediocră, întrebuințează 4 lucrători plătiți dela 20 – 60 lei lunar, aduce un venit anual de 10000 lei.

Localul morei este construit de zid și forța e produsă de un motor cu aburi în care se arde paie. Motorul învârtește 2 pietre.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 10 inspecții medicale ; în 1901, 12; în 1902, 12; în 1903, 11; în 1904, 12; în 1905, 12; în 1906, 12; în 1907, 14; în 1908, 12; în 1909, 15.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale, de câte 30 – 40 lei anual și se țineau la primărie ; dela această dată medicamentele se procură de către d-l medic respectiv, de la depozitul regional de medicamente al Statului.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 33; Tuberculoză 2 ; Pelagră 4.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	18	34	6	4	29	5
1901	8	36	4	2	5	20
1902	95	18	-	51	13	-
1903	113	-	26	51	5	43
1904	49	1	50	55	-	36
1905	87	-	109	50	10	94
1906	83	4	5	36	12	16
1907	111	20	3	33	13	7
1908	101	11	5	38	16	14
1909	42	77	3	66	43	22

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	29	-	
1901	52	-	
1902	16	-	
1903	44	82	
1904	37	180	
1905	37	504	
1906	18	112	
1907	-	184	
1908	39	176	
1909	122	336	80

GIURGIȚA

Plasa administrativă Barca ; Circumscripție medicală Barca ; Medic, Dr. C. Stoenescu, dela 1 Noembrie 1901; Agent sanitar, N. Niculescu, dela 1 Noembrie 1908; Moașe, Ana Ionescu, dela 1 Noembrie 1905.

Date geografice.— Comuna Giurgița e situată în partea de sud-vest a județului, la o depărtare de 4 km. de Craiova, terenul său e șes pe malul stâng al apei Desnățuiul și la marginea pădurei Giurgița.

Se mărginește la nord cu com. Cerățul, la sud cu Bârca, la vest cu Urzicuța și la est cu Valea Stanciului. Limita de nord începe dela corn. Urzicuța și merge în linie dreaptă spre est până în teritoriul corn. Drănic.

Limita de sud începe dela Desnățui lângă teritoriul com. Urzicuța și merge drept spre est până da în moșia Horezu-Poenari.

Limita de est începe dela această moșie, formând o curbă până în com. Drănic.

Cea de vest, merge dela hotarul com. Cerăț, în direcție spre sud până în moșia Bârca.

Terenul comunei e șes și udat de râșorul Desnățuiul, ale cărui maluri sunt împădurite.

Suprafața comunei este de 12834 pogoane. Pe teritoriul său se află următoarele moșii: Horezul, Obedeanul, Vâlcea, Grănărești, Portărești, Giurgița și Cioromela. Ele aparțin statului, proprietarilor și locuitorilor împroprietăriți la 64, 79, precum și cumpărătorilor de loturi, în vânzarea făcută de stat la 1892.

Pe teritoriul comunei trece linia ferată Craiova-Calafat și se află situată gara „Portărești”. Prin centrul comunei trece calea județeană Craiova-Calafat. Locuitorii își desfac produsele solului în Calalat, transportându-le pe calea ferată și șoseaua județeană.

Date istorice. — După tradițiunea păstrată până în prezent, comuna Giurgița și-a luat numirea dela o cârciumăreasă anume „Gheorghia” care înainte de formarea comunei, ținea o cârciumă în marginea Drumului Mare ce trecea pe acest loc și pe care se comunica dela Dunăre până la munte.

Data înființării e foarte veche. Prin Chrisovul lui Mihail Rocoviță-Vodă din leatul 7721, se vorbește de închinarea a treia parte din moșia Giurgița unei monastiri.

Satul Cioromela și-a luat numirea dela primii locuitori veniți dela un desființat sat, numit Cioromela.

Satul Curmătura își trage numele dela un deal din apropiere, care se numește Curmătura și unde s'a înființat o mahala numită „Moșneni” la anul 1865. Primii locuitori ai acestor sate au locuit înainte în satul Cioromela.

Satul Portărești își trage numele dela proprietarul moșiei Portărescu înainte de anul 1827.

Satul Cioromela Nouă, s'a înființat la anul 1892 și își trage numele tot dela desființatul sat „Cioromela” fost situat pe acel loc și care s'a desființat după cum spun bătrânii din cauza Ciumei.

Cătunul Filaretu după spusele bătrânilor și-a luat numirea dela părerea unor cirezari bucureșteni, care cu ocazia unei petreceri făcute la o cârciumă din acel cătun, au asemănat pozițiunea cu cea a Filaretului din marginea Bucureștilor. S'a înființat la anul 1865. Ca localități istorice putem cită: dealul Curmătura, care a servit ca punct de observație armatelor rusești în timpul vechilor lupte dintre Ruși și Turci.

O altă tradițiune ne mai spune că pe „Curmătură” în timpurile de mult, își avea locuința un turc numit „Carale” însărcinat cu strângerea dăjdiilor dela sătenii din prejurimi.

În comuna Giurgița sunt trei biserici, două parohiale și una filială. Pe frontispiciul bisericii filiale din satul Portărești, stă scrise următoarele:

„Această sf. și Dumnezească biserică ce se prăznuiește cu hramul sfinții Voevozi, care întâi au făcuto Domnu Pitaru Constantin Portărescu, făcând-o din lemn și paieante de cărămidă la leatul 1827 în zilele Domnitorului Grigorie Ghica dela care s'a început, iar în principatele Românești a fi prinți români și fii ai patriei și în zilele iubitorului de Dumnezeu prea sfinției sale Episcop Neofit Romanul și fiind în stare proastă cu ajutorul lui Dumnezeu s'au prefăcut la leatul 1850 de Domnul Domn Spiridon Constantin Portărescu fratele cel mic, care n'au moștenitori și până în noi au stătut neamul și s'au mai adăogat și hramul Sfintei Troițe în zilele prea înaltului nostru Domn Barbu Dumitrie Stirbey Voevod și al iubitorului de

Dumnezeu Episcopului nostru Călinic Romanul și s'au sfârșit la leatul 1853, Mai 28.

Jugravi au fost Nae, Costea și Scarlat.“

Igiena comunei. – Solul comunei este constituit din pământ negru de cultură. Grosimea acestui strat este ca de 50 cm. Sub acest strat se găsește argilă galbenă cam roșu, acest strat este de 10 – 12 metri pe unele locuri mai ridicate până la 20 metri, în urmă se găsesc nisip, piatră și apele subterane.

Se cultivă cereale, grâu, porumb, orz, ovăz, lucerna, mei și tot felul de zarzavat. În comună se plantează dafini, (salcâmi) și puțini pomi roditori.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt; în partea despre apus a comunei se află cam la o distanță de 500 metri râul Dăsnățuiu.

Străzile. O mică parte împietrite și aliniată, restul neșoselite și neîmpietrite. Iarna se face mare noroi pe strade și vara praf mult.

Plantații pe zona șoselelor nu sunt.

Curțile. Locuitorii au început să care bălegarul pe locuri, iarna totuși în curțile lor este noroi din cauza vitelor cari fac parte din gospodăria curții țărănești. Curtea se mătură bine odată pe an, anume primăvara. Vara este curată, vitele fiind la câmp la iarbă.

În curtea țaranului se află casa, grajd, patul, magazie, cocină de porci, care se curăță neregulat și vara exală un miros greu. În curte se mai află, paie, coceni, fân, etc.

Curățenia locuințelor. Casele nu se țin curat, văruirea se face cu mare silă și impunere. Țăranii nu știu să-și văruiască casele, așteaptă în totdeauna maistori și în lipsă oameni meșteri din comună. Se mătură de mai multe ori pe zi, gunoiul format dupe fiecare mâncare. Rogojinele așternute pe pat se scutură odată pe săptămână.

Înainte de Crăciun se dă porcului de îngrășat să mănânce în casă. Țin în camerele de locuit câte un porcel; iarna cloștele sunt puse sub pat, puul de găină mici se cresc în casă. În zilele geroase, copiii mici urinează și fac defecația în casă jos pe pământ. Rămâne un strat de pământ infiltrat cu lichidele dejecțiilor, ori cât s'ar curăța. Curățenie nu se mai face vara, căci țăranii dorm ziua și noaptea afară din casă. Iarna se grămădesc cu toții într'o odaie în cele mai rele condiții igienice. Case cu ferestre fixe, sobă fără ventilație, cu ușa în afară de camera de locuit.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Giurguța numără 853 bărbați, 808 femei; Cătunul Curmătura 384 bărbați, 343 femei; satul Filaretul 30 bărbați, 41 femei, satul Portărești 177 bărbați, 160 femei; Cioromela nouă 47 bărbați și 40 femei, în total,

comuna numără 2883 persoane, dintre care 1791 bărbați și 1392 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	102	87	2	13
1901	122	74	5	43
1902	121	108	3	10
1903	139	84	-	55
1904	140	72	11	57
1905	116	66	3	47
1906	124	77	6	41
1907	158	78	1	79
1908	140	133	2	5
1909	136	100	2	34

Locuințele. – În comună sunt 555 locuințe, dintre care 183 case de zid de cărămidă, fiind 100 cu câte 2 încăperi, 83 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 40 m. c. fiind locuite de câte 6 persoane; 253 case de lemn, dintre care 100 cu una încăpere, 153 cu câte două încăperi, având un cubaj de 40 m. c. și sunt locuite de câte 5 – 6 persoane; 119 bordeie, cu câte una încăpere, având un cubaj de 28 m.c. și sunt locuite de câte 4 – 5 persoane.

Apa de băut. – Locuitorii acestei comune iau apa de băut din 52 puțuri, dintre care 10 bune și 42 mediocre, ele sunt construite de lemn, beton și piatră și anume: 10 de beton, 4 de piatră și 38 de lemn.

Puțurile de lemn când sunt noi sunt bune, în urmă dupe ce se învechesc nu se mai întrețin în regulă, nu au pietriș de jur împrejur, ghizdurile nu se mai repară, astfel că apa deafară se scurge înăuntru.

Nu se sleiesc regulat, nu sunt acoperite.

Țărancele au obicei de se spală pe picioare în apropiere de gura fântanei, ori decâte ori iau apă dela fântână, astfel că această apă se scurge în fântână.

Mai au obicei că, nălbesc pânze, lână și grâu în apropiere imediată de fântână.

Școlalele. – Două școlale, construcție de zid de cărămidă, compuse din câte două sale, având prima școală fiecare sală câte 200 m.c., iar la a doua școală fiecare sală câte 264 m.c. și sunt frecventate în total de 248 elevi. Ambele localuri în stare bună, scândurile sunt întreținute curat, mobilierul vechi. Apa de băut este în vase sistematice închise și cu cana. Școlarilor li se impune curățenia hainelor, ruiării și corpului, a se tunde, spăla pe mâini și față, a și tăia unghile.

Biserici. – **Cimitire.** – În comună există trei biserici în bună stare și 4 cimitire omenești.

Primăria. – Local propriu al comunei se întreține curat, este compus din două sale mari, un antreu și o sală mai mică. Privata de scânduri peste o groapă rău întreținută.

Infirmerie. – Local luat cu chirie, are două camere mici, un antreu și privată, curte foarte mică, local impropriu pentru infirmerie.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	58	1	97	13	125	304
1902	97	7	8	152	51	84
1903	86	1	14	60	43	99
1904	90	1	15	16	21	51
1905	82	14	2	58	20	23
1906	85	2	-	66	-	-
1907	84	14	-	33	26	-
1908	161	8	2	27	-	-
1909	116	7	8	47	1	10

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1900, de 17 ori; în 1901, de 9 ori; în 1902, de 11 ori; în 1903, de 10 ori; în 1904, de 12 ori; în 1905, de 11 ori; în 1906, de 12 ori; în 1907, de 8 ori; în 1908, de 11 ori 1909, de 15 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908 medicamentele se procurau de comună de 50 - 60 lei anual și se păstrau la primărie, dela acea dată medicamentele se aprovizionează din depozitul regional filiala Craiova și se păstrează de către agentul sanitar.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	61	270	-
1901	42	262	-
1902	38	469	-
1903	45	200	-
1904	51	299	-
1905	49	235	-
1906	26	234	72
1907	35	447	75
1908	28	588	61
1909	41	820	67

Localuri publice și de consumație. – Trei cârciumi cu tot felul de beuturi și două numai cu vin.

Localurile nu se întrețin curat. Băuturi naturale: țuica și rachiu de comină rău preparate.

Industrii insalubre. – Două mori, dintre care una cu motor cu benzină, în valoare de lei 18.000 a d-lui A. Constantinescu, stare igienică rea, întrebuințează doi lucrători plătiți dela 70 – 75 lei lunar. Aduce un venit anual de 15.000 lei.

O moară cu vapor cu aburi a d-lui Gg. Gg. Gărdăreanu, stare igienică rea, întrebuințează doi lucrători plătiți dela 20 – 80 lei lunar, aduce un venit anual de 5000 lei.

Epidemii. – În cursul anului 1909, comuna a fost bântuită de scarlatină dela 17 Septemvrie până la 16 Octomvrie, 7 cazuri – 4 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie sunt: Paludism 79 cazuri; Pelagră 7 cazuri.

GODENI

Plasa administrativă Negoești; Circumscripția medicală Negoești; Medic D-r. George Militaru, dela Martie 1908; Agent sanitar, Petre Popescu, dela 1 Septembrie 1909; Moașe, Sofia Marinescu, dela 15 Iulie 1908.

Date geografice. – Comuna Godeni e situată pe ambele maluri ale râului Amărădia, în partea de nord a județului, la o depărtare de 23 km. de Craiova. Se mărginește la răsărit cu comuna Veleşti, de care o desparte dealul viilor, (înainte plantate cu vii) și dealul Zoreanului, (numit astfel fiindcă venea apa repede pe el în jos); la apus comuna Brădești, de care e despărțită de dealul Buțile și dealul Runcului; la miazăzi cu Negoești și Goești; iar la miazănoapte cu Melinești și Amărăști.

Este străbătut dela miazănoapte spre miazăzi, de râul Amărădia, care udă satele Spineni și Godeni și de șoseaua județeană Craiova - Căpreni. Comuna are o suprafață de 3025 hectare. Locuitorii sunt toți moșneni.

Râul Amărădia, împarte comuna în 2 părți, o parte situată spre răsărit, formată de satele Spineni și Godeni; o altă parte situată spre apus, formată de satele Drumul-Mare, Valea-mare și Blaștina.

Date istorice. – Data înființării comunei Godeni, nu se cunoaște.

Înainte de anul 1804, satele care actualmente compun comuna, formau 2 comune distincte: O parte formau comuna Potlogi, situată în dealul Zoreanului și o altă parte formau comuna Godeni. – După anul 1804, comuna Potlogi este mutată în valea Amărădiei, pe un loc până atunci plin de tufiș și mărăciniș și ia numele de Spineni, dela spin (mărăcini).

Mai târziu cele 2 comune se alipesc și formează o singură comună, cu numele de Godeni și cu reședința în comuna Godeni.

La anul 1874 – 75, comuna Godeni. este alipită la comuna Negoești, în anul 1877 ele se separă însă din nou și rămân separate de atunci înainte.

În anul 1907, prin ofrande dela locuitori se clădește local pentru primărie și școală în satul Drumul-Mare, dincolo de Amărădia, pe șoseaua județeană Craiova-Căpreni; de atunci reședința com. este mutată aci unde se află și azi.

Comuna Godeni, și-a luat numele dela familia Godeanu, care probabil a fost prima

familie stabilită pe locul unde actualmente se află satul Godeni.

Satul Drumul-Mare, și-a luat numele dela situația lui pe șoseaua județeană Craiova-Căpreni.

Satul Ploștina, și-a luat numele dela băltoacele numeroase care se formau în acel loc, din cauza apelor care veneau dupe dealurile vecine, în timpi ploioși.

Satul Valea-Mare, și-a luat numele dela vâlceaua care se află în dreptul celui sat, situată între dealul Buțile și dealul Runcului: (Din pădurea aflată pe acel deal, se tăiau lemne care se întrebuntau pentru dogărie).

Igiena comunei. – se compune din un strat permeabil format din pământ negru și nisip și al doilea strat impermeabil ce merge până la o adâncime de 10 – 15 metri de suprafața solului.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Până în anul 1896, în partea din spre comuna Amărăști, în apropiere de Podul Boului, pe o întindere de pământ destul de mare, se aflau o mulțime de bălți și băltoace, formate prin adunarea apelor din ploi, bălți în care apa stagna o mare parte din an și din cauza cărora locuitorii din aceea parte, dau un contingent însemnat de bolnavi de paludism.

Dela 1896, probabil prin schimbarea configurației acelei părți, apa numai stagnează, cea mai mare parte scurgere spre Amărădia și azi pe mare parte din acele bălți, locuitorii cultivă cereale; puține sunt acelea unde mai crește încă papură și trestie.

Străzile. Cea mai mare parte sunt aliniate și plantate, având șanțuri pentru scurgerea apei.

În timpul verii, sub controlul autorităților comunale care se interesează foarte mult de buna stare igienică a comunei, locuitorii mătură odată pe săptămână, de obicei Duminică dimineața, jumătate strada din dreptul casei și curții lui. În excepție cu locuitorii din alte comune, cei de aci ridică și gunoiul măturat, nu-l lasă în șanțuri sau mijlocul drumului.

În timpul iernei însă, curățenia stradelor ca și-a curților și caselor lasă mult de dorit.

Curțile. În timpul verii curățenia prin curți se prezintă în stare satisfăcătoare, cea mai mare parte din locuitori curățindu-le și măturând 1 – 2 ori pe săptămână. În timpul toamnei și iernei însă, din cauza apelor din ploii și zăpadă, se formează prin curți un strat adânc de nămol prin care om și animale cu greu străbat. La curățenie nimeni nu se mai gândește, cea mai mare parte din locuitori având conviețuirea că e absolut imposibil a o obține.

De câțiva timp însă unii locuitori au început a aduce și presăra nisip și pietriș, rezultatul e satisfăcător. La acestea se observă un grad de curățenie oare cum satisfăcător.

Curățenia locuințelor. Primăvara și vara curățenia locuințelor e satisfăcătoare, se mătură în fiecare zi prin case, se țin ceea mai mare parte din timpul zilei ferestrele deschise, iar acolo unde sunt ferestrele fixate, se deschid ușile.

În timpul iernei însă, aci ca pretutindeni, găsești necurătenie și aer viciat.

În timp de ploaie sau zăpadă, nămolul și necurătenia e aceeași în curte, în sală ca și în casă. Se mătură foarte rar, nu se țin de loc ferestrele deschise, în case se face o căldură înăbușitoare. Când intri într-o casă în acest timp, nu poți suportă mult timp căldura înăbușitoare aerul de tot viciat, în care e de mirare cum cei din casă trăiesc.

Casele se văruiesc în general de 2 – 3 ori pe an, de către locuitori (bărbați)

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1904, satul Godeni numără 158 bărbați și 180 femei; satul Spineni, 129 bărbați și 115 femei; satul Drumul-Mare 89 bărbați, 84 femei; satul Ploștina 162 bărbați și 155 femei; satul Valea-Mare, 116 bărbați și 117 femei.

În total, comuna Godeni, numără 1305 suflete adică; 654 bărbați și 651 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	Total
1900	49	25	-	24	-
1901	49	31	-	18	-
1902	40	47	-	7	-
1903	50	41	-	9	-
1904	45	23	-	22	1305
1905	56	21	-	35	1340
1906	50	30	-	20	1360
1907	58	39	-	19	1379
1908	65	43	-	22	1401
1909	-	-	-	-	-

Alimentația. – Posturile. Cele 4 posturi: postul Crăcinului, postul Paștelui, postul Sf. Petru, postul Sf. Măria; Miercurile și Vinerile, la care se mai adaugă încă 5 – 6 zile în total 215 zile pe an, postește locuitorii din această comună.

În postul din timpul verei se mănâncă: fasole, castraveți, salată de ceapă, mămăligă sau turtă de mălai, rar pâine de grâu.

În timpul iernei se mănâncă: fasole, varză acra, murători, praz, sfeclă, rar cartofi.

În termen mijlociu un adult consuma într-o zi: $\frac{1}{4}$ kilogram fasole la care se adaugă ca accesorii $\frac{1}{4}$ kilogram zarzavat, enumerat mai sus, $1 \frac{1}{2}$ kilogram mălai sau pâine. Alimentația în zile de dulce. În timpul verei, mare parte din locuitori consumă carne de porc, pe care o păstrează de iarna în oale cu untură. Cu aceea untură prăjesc fasole, fac ouă mestecate. Din când în când taie câte o pasăre pe care o gătește într'un singur fel: ciorbă lungă.

Se obișnuiește mai mult carne de berbec sau oie. Carnea de vacă nu se mănâncă, femeile mai ales nu o pot suferi. Laptele se mănâncă rar și numai de cei cu dare de mână, de obicei sub formă de lapte cu mămăligă, brânză, unt, lapte bătut – rar.

În termen mijlociu un adult consumă: 150 – 200 grame carne pe zi (timp de 4-5 luni); grăsimi 20 – 30 grame; 1200 grame mălai sau pâine; 200 – 250 grame zarzavaturi.

Munca săteanului.–Proprietatea solului.

– Timp de 6 – 7 luni, locuitorii sunt ocupați cu munca câmpului. – Muncește propriul lui pământ și pe al proprietarului. Se muncește nesistematic, mai mult se sgârie decât se ară. Se pune de obicei grâu și porumb. – Zarzavat nu se cultivă.

În timpul verii se plătește ziua de muncă 1 leu 80 fără mâncare, 1 leu 20 – 1 leu 50 cu mâncare, dela care nu lipsește basamacul. Mâncare i se dă de 3 ori pe zi: la ora 8 – 9 dimineața; ora 1 - 2 după amiază; la ora 9 seara.

În timpul iernii se ocupă cu scoaterea de buturugi, de prin păduri, pentru foc, sau mici ocupațiuni pe lângă casă. Mare parte din timpul primăverii și verii, unii din locuitori se ocupă cu precupețitul la București, – munca câmpului o fac femeile, – toamna se reîntorc aducând câțiva lei câștig și râie pe care o dă la toți ai casei.

Proprietara pământului e d-na General Stoilov, din Craiova.

Locuitorii au pământ propriu dela 1 – 20 - 24 pogoane.

Din aceștia: 5 n'au de loc pământ, 14 au numai pământ de casă și grădină, 343 au pământ variind dela 1 – 24 pogoane, 12 locuitori stau în comună și au pământ de mână în alte

comune, 19 stau în alte comune, dar au pământ de muncă aci.

Locuințele. – Sunt 23 case de zid de cărămidă cu var, 151 case de zid de Pământ, 142 case de lemn, 2 case de nuele lipite cu lut, 1 bordei, 1 casă de pământ bătut.

Cea mai mare parte din case sunt construite după același tip: cu 2 încăperi una care servă de bucătărie, unde e ogeacul și câte o mică ferestruie fixă, de cele mai multe ori astupate cu hârtie și unde lumina vine pe coșul dela ogeac, și altă cameră de locuit, unde există o sobă de pământ (cărămidă) oarbă a cărei ușe se află în bucătărie.

Cea mai mare parte au ferestre mici deschizătoare, sunt și case cu ferestre fixe, treptat însă se înlocuesc prin ferestre deschizătoare.

Cubajul obișnuit al camerei de locuit este de 25 – 40 m.c. și într-o asemenea cameră se grămădesc 4 – 5, une ori și 8 ființe.

Afar de tipul obișnuit al locuințelor, sunt unele case compuse din 3 camere: un antreu (bucătărie) și 2 camere laterale și aci însă numai o singură cameră servă de locuință, cealaltă e transformată în magazie de păstrat cereale.

Apa de băut se ia din 1 puț de piatră, 21 fântâni de lemn, 7 fântâni curgătoare.

Cea mai mare parte din acestea sunt împrejmuite cu gard de jur împrejur, se pune din când în când nisip și pietriș în jurul lor, se astupă bălțile formate.

Nu sunt acoperite. Gălețile mare parte au fiare în cruce, sunt și unele la care acestea lipsesc, astfel că vitelor li se dă să bea apă direct din găleată.

Fântânile se sleesc și se curăță odată pe an, de obicei prin Mai sau Iunie, se curăță bine însă numai acolo unde se face sub controlul autorităților sanitare, la celelalte se mărginesc a scoate 2 – 3 hârdaie de apă, pe care o împrăștie în jurul fântânii ca să se vadă că s'a scos apă multă: nămolul și necurătenia rămâne tot în fântână.

Școala. – Local construit de zid de cărămidă cu var, în anul 1907, cu bani strânși prin ofrandă dela locuitori, se compune dintr'o sală de curs în condițiuni igienice satisfăcătoare, al cărei cubaj este de 180 m.c. și o cameră pentru cancelarie al cărei cubaj este de 27 m.c.

Mobilierul școlii bănci și catedră de scânduri de brad primitive.

Apa de băut se ține în butoi acoperit și cu vrană, elevii iau însă apă cu cana direct din butoi.

Latrina din scânduri de brad așezată pe o groapă.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 3 biserici din care 2 funcționează, fiind în condițiuni igienice satisfăcătoare. Una este ruinată.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului“, din satul Godeni, construită în anul 1854, luna August de Ilie Godeanu.

Biserica „Sf. Treime“, situată între satul Valea-Mare și Ploștina, construită în August 1902, din fondurile ei proprii.

Biserica „Sf. Nicolae“, construită în anul 1785, polcodnicul Nicolae Poenaru, ruinată.

Cimitire situate în afar de comună:

Unul în Godeni, împrejmuit cu stobori; unul între Valea-Mare și Ploștina; unul în Spineni.

Două cimitire de animale: în Godeni și în Ploștina.

Au fost împrejmuite cu ulucă, pe care au luat-o locuitorii. Până în prezent nu s'a îngropat nici un animal în ele.

Primăria. – În anul 1907, prin ofrande dela locuitori, se construiește în același corp de case cu școala, local pentru primărie, 2 camere în condițiuni igienice satisfăcătoare.

Localul e construit de cărămidă și var, pardosit cu scânduri de brad, ferestre mari deschizătoare.

Localuri publice și de consumație. – O cârciumă cu băuturi alcoolice luată în arendă de locuitorul Ștefan Ion Popa, pentru suma de 120 lei lunar.

Localul propriu se prezintă în condițiuni igienice satisfăcătoare.

Instalație, aranjament, curățenie, lasă de dorit.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	45	-	2	10	8	18
1901	35	-	4	23	6	8
1902	48	21	5	28	22	5
1903	32	5	-	16	7	-
1904	47	2	-	129	65	-
1905	32	3	-	17	67	-
1906	67	13	-	23	16	1
1907	28	8	2	11	25	-
1908	53	-	2	14	23	-
1909	44	7	7	14	36	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 8 inspecții medicale; în 1901 6; în 1902, 10; în 1903, 9; în 1904, 7; în 1905, 7; în 1906, 4; în 1907, 8; în 1908 6; în 1909, 23.

Medicamente. – Dela anul 1900 – 1906, s'a cumpărat medicamente de către comună, pentru suma de 25 lei anual. În anii 1906, 1907 și 1908, nefiind fonduri pentru procurare de

medicamente, nu s'a mai aprovizionat farmacia comunală.

În anul 1909, s'a dat de serviciul sanitar, medicamente pentru farmacie, în cantitate suficientă, dela depozitul statului filiala Craiova.

Epidemii. – În anul 1902, dela 11 martie – 30 Aprilie a fost tusa convulsivă, cu 25 cazuri fără nici un deces.

Boale infecto-contagioase la 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 8; Sifilis 3; Pelagră 16.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	la 23 bol.	43 f. asist.
1901	2 cons.	la 68 bol.	-
1902	64	la 91 bol.	-
1903	12	147	-
1904	-	21	-
1905	-	18	-
1906	-	-	-
1907	-	-	-
1908	8 cons.	-	33 f. asist.
1909	-	-	-

GOEȘTI

Plasa administrativă Negoești; Circumscripție medicală Negoești; Medic D-r George Militaru, dela 1 Martie 1908; Agent sanitar Gheorghelon dela 1 Septemvrie 1909.

Date geografice. – Comuna Goești se mărginește la răsărit cu comuna Balota, la apus cu Almăjul, la miazăzi cu comuna Mălăești și la miazănoapte cu comuna Negoești. Distanța ce o separă de Craiova, e de 16 km.

Este înconjurată de dealul Muerii și dealul Teslului la răsărit, la apus de dealul culmea Almăjului. Dela miazănoapte la miazăzi e străbătută de râul Amărădia, care udă satul Piorești și de râul Teslului.

Este străbătută în lat de șoseaua județeană Craiova – Căpreni, având așezate de o parte și de alta cătunele ce compune comuna.

Suprafața comunei e de 4076 pogoane, dintre care 3087 arabile. Sunt 5 moșii pe teritoriul comunei și anume: Goești, Piorești, Ciorobești, Muerișul și Crucile. Aceste două din urmă, sunt ale moșnenilor.

Date istorice. – Până în anul 1831, locuitorii erau răspândiți unii prin văi, alții prin dealuri și păduri. La anul 1864, au fost împroprietăriți după legea rurală și s'au strâns formând cătunele din care se compune azi comuna.

La anul 1874 – 75, s'a alipit la comuna Goești, cătunele Țandăra și Adâncata, care aparțineau până atunci de comuna Adâncata. După un an și jumătate aceste cătune trec la comuna Adâncata și comuna Goești rămâne cu satele dinainte, așa cum se află actualmente.

Se zice, că comuna își trage numele dela un locuitor Goescu, care s'a stabilit primul în acele locuri.

Sătul Muerii, își trage numele dela cetatea cu același nume, care se afla în vechime în apropiere.

Satul Vladimir s'a numit astfel dela familia Vladimirești, prima stabilită aci.

Satul Cruci, ca și cătunul Crucile, ce depinde de comuna Balota, s'a numit astfel din cauza celor 3 cruci făcute din trei arbori, care cruci șt azi se găsesc în biserica din acel loc, două de-o parte și alta intrării în Biserică, cea de-a treia în mijloc.

Igiena comunii. – Solul format din pământ vegetal, amestecat cu pământ nisipos și pietros. Apa se găsește la o adâncime de 8 – 12 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape sagnante nu sunt.

Străzile nu sunt alinate, nici plantate. Se curăță la o săptămână odată, de obicei sâmbătă seara, când fiecare locuitor curăță jumătate strada din dreptul casei lui.

Curțile se țin într'o stare de curățenie satisfăcătoare, măturându-se și curățându-se, mai ales în timpul verii, cel puțin o dată pe săptămână, de obicei sâmbătă seara.

Curățenia locuințelor. În timpul verii se mătură și curăță casele aproape în fiecare zi, ferestrele se țin deschise. Iarna însă curățenia se face rar, uși și ferestre ermetic închise, iar în casă un aer viciat și o căldură înăbușitoare.

Se văruesc locuințele de 2 – 3 ori pe an.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 29 Iulie 1908, cătunul Cruci, numără 32 bărbați și 25 femei; Satul Goești, 215 b. și 220 f. Satul Vladimir, 98 b. și 117 f.; Satul Muerii, 138 b. și 143 f.; Satul Piorești, 130 b. și 165 f.; Satul Ciorbești, 100 b. și 90 f.

În total, comuna Goești, numără 1473 suflete, adică 713 bărbați și 760 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	31	56		25	
1901	48	24	1	24	
1902	35	41	1	6	
1903	53	40	2	13	
1904	38	22		16	
1905	42	19		23	
1906	49	27		22	
1907	37	32		5	
1908	46	28		18	1473
1909	57	40		17	1490

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Statura mijlocie, dezvoltarea corpului potrivită,

cei mai mulți locuitori slabi. Fața albă pârlită, ochii aproape la toți căprui, părul castaniu, rar de tot se întâlnește câte o femeie cu păr blond sau negru.

Îmbrăcămintea. Femeia, vara: cămașe de pânză, fustă de stambă, peschir de pânză, desculță; larna: cămașe de pânză fustă sau zăvelcă, scurteică sau șubă de dimie, peșchir sau basma de lână, ghete sau desculță.

Bărbatul, vara; cămașe și pantalonii albi de pânză, căciulă, opinci sau ghete. larna: cămașe și pantalonii albi de pânză, haine albe de dimie, flanel, cojoc, șubă, ghete sau opinci, căciulă pe cap.

Alimentația. – Posturile: Cele 4 posturi; Mercurile, Vinerile, la care se adaugă încă 4 posturi în ajunul unor sărbători, în total 210 – 215 zile de post. În timpul postului se mănâncă ceapă cu mămăligă, praz, ridichii, varză acră, murături, fasole.

Un adult consumă în termen mediu 150 – 200 gr. fasole, 100 – 200 gr. zarzavaturi. 1000 – 1200 gr. mămăligă.

Alimentația în zile de dulce: Carne de porc, conservată, uscată și afumată sau în untură, ouă, fasole, pește sărat, Rar lapte sau brânză. Mămăligă, rar pâine, sub formă de turtă. Carne oae sau berbec, rar de tot de vacă.

Un adult consumă într-o zi 100 – 150 gr. carne, (timp de 4 – 5 luni), 30 – 40 gr. grăsime, 150 – 200 gr. zarzavaturi 1000 - 1200 gr. mămăligă.

Munca săteanului. Proprietatea solului. Timp de 6 – 7 luni locuitorii muncesc pământul lor propriu și pe al proprietarilor.

Munca se face în mod rațional, se seamănă grâu, porumb, ovăz.

Un om câștigă în timpul verii 1 – 2 lei pe zi, după cum e angajat, cu sau fără mâncare.

Proprietatea solului, o dețin parte proprietarii (2000 pogoane), parte unii din locuitorii (1764 pogoane), moșnenii au 208 pogoane, prin cumpărare, locuitorii au 88 pogoane, iar ca moștenire părintească 694 pogoane.

Locuințele, sunt: 220 case de pământ, 165 de lemn, 8 de zid de cărămidă. Compuse din două camere, una care servă pentru bucătărie, una, cameră de locuit. În termen mijlociu camera de locuit având un cubaj de 30 – 50 m.c., locuind în ea 3 - 6 persoane.

Apa de băut, se ia din 2 puțuri de piatră, 10 puțuri de lemn, 10 cișmele.

Școala, proprietatea comunei, funcționează în acel local dela anul 1895.

Construită de zid de cărămidă, înainte de 1864, este în condițiuni igienic satisfăcătoare, are trebuință însă de reparațiuni. Se compune

din o cameră cu un cubaj de 96 m.c., unde urmează 52 elevi.

Apa de băut se ține în butoi acoperit și cu vrană. Mobilier școlar, bănci și catedră din scânduri de brad.

Biserici. – Cimitire. – Una în condițiuni igienice satisfăcătoare.

Trei cimitire împrejmuite cu șanț și plantații.

Primăria. – Local închiriat, în condițiuni igienice, lasă mult de dorit.

Construită din scânduri de lemn, lipită cu pământ, se compune din două camere, în condițiuni igienice nesatisfăcătoare.

Localuri publice și de consumație. – Cărciuma comunală ținută în arendă de Const. Ștefan Pleșa, local propriu în condițiuni igienice satisfăcătoare. Instalațiune, aranjament, curățenie, lasă de dorit.

Cărciuma comunală ținută în arendă de Minai I. P. Craioveanu, dela 1 Octomvrie 1909, local cu chirie, în condițiuni igienice nesatisfăcătoare, arendă anuală 120 lei. Instalație, aranjament, curățenie lasă de dorit. Vinde 15 – 20 lei pe zi.

Ștefan N. Dumitru, magazin de manufactură.

Iorgu Fotescu, magazin de manufactură.

Industria inalbure. – O moară care nu funcționează actualmente.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	25	-	-	22	11	-
1901	47	-	6	24	9	10
1902	18	23	-	16	27	-
1903	23	17	2	9	19	-
1904	45	9	-	85	83	-
1905	19	29	15	33	56	1
1906	54	12	2	21	16	-
1907	30	-	2	-	-	-
1908	48	-	2	26	3	1
1909	37	13	-	16	32	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	68	8	-
1901	2	46	-
1902	50	98	-
1903	12	30	-
1904	-	79	-
1905	10	31	-
1906	2	32	-
1907	-	29	-
1908	58	126	-
1909	104	187	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 4 inspecții; în 1901; 5 în 1902, 6; în 1903, 7; în 1904, 4; în 1905, 3; în 1906, 8 ; în 1907, 12; în 1908, 9; în 1909, 33.

Medicamente. – S'a procurat de autoritatea comunală până în anul 1909, pentru suma de 25 – 30 lei anual. Actualmente se

aprovizionează în cantitate suficientă dela depozit.

Epidemii. – În anul 1902, dela 26 Fevruarie, 23 Aprilie, a fost Tusă convulsivă, cu 42 cazuri, 2 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 14; Pelagră 11.

GOGOȘI

Plasa administrativă Brabova; Circumscripția medicală Scaești; Medic, Dr. N. Porubsky, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Gh. Curteanu.

Date geografice. – Comuna Gogoși, așezată în partea de N.-V. a județului, la o depărtare de 38 kilometri de Craiova, e compusă din satele: Gogoși propriu zis, Gogoșița și Ștefanei.

Gogoși propriu zis, este situat pe două laturi de dealuri și pe fundul unei văi largi, cu direcțiune dela est la vest. Se mărginește la nord cu comuna Țiu din județul Mehedinți, despărțită prin dealul Boburu; la sud cu satul Gogoșița, despărțit prin dealul Mătușa-Moartă; la est cu satul Ștefanei, situat pe prelungirea văiei Gogoșului; la nord cu comuna Botoșești, despărțită prin dealul Măciucanului. Prin fundul văiei Gogoșului se formează în timpurile ploioase și mai ales primăvara și toamna, un pârau numit Pârâul Văiei Mari, după numele văiei unde e situată partea mijlocie a satului.

Satul Gogoși e parcurs prin mijloc de o șosea comunală-vecinală Sopot – Gogoși. Din această șosea principală pleacă o șosea comunală-vecinală Gogoși – Gogoșița, o alta se ramifică tot din cea principală Sopot – Gogoși, spre Țiu. Ca drumuri: un drum spre Botoșești de Mehedinți, plecând din șoseaua Sopot –, Gogoși, din mijlocul satului, și un alt spre Bărboi tot din centrul satului. Pădurea Gogoși se întinde în partea de nord a satului, la 10 km. între satele Gogoși și Cernătești pe dealul Bobului.

Satul Gogoșița, la sudul satului Gogoși, situat pe versanta unui deal numit dealul Moga, pe o vale numită valea Gogoșiței, cu direcție dela est la vest, se mărginește la nord cu satul Gogoși, despărțit prin dealul Moga și Mătușa-Moartă; la sud cu satul Saca Bătrână, despărțit prin dealul Covea; la est cu satul Udrinița, despărțit prin prelungirea văiei Udrinița – Gogoșița – Botoșești; la vest cu Botoșești, despărțit prin prelungirea văiei Gogoșița. Prin mijlocul satului străbate șoseaua comunală-vecinală Udrinița – Botoșești. Din aceasta, se ramifică o altă șosea comunală-vecinală Gogoșița – Gogoși, pe fundul văiei Gogoșița și în anotimpurile ploioase se formează un pârau temporar ce saca în anotimpurile secetoase.

Pădurea statului, Icoada, se întinde în partea de răsărit și nord a satului.

Ștefanelul, cătun situat la răsărit de satul Gogoși, pe fundul unei văi.

Ștefanelul-Gogoși, cu direcția dela est la vest și la 3 km. distanță de Gogoși. Se mărginește la nord cu comuna Cernătești, despărțit prin dealul Bobului, la vest cu satul Gogoși, despărțit prin prelungirea văiei Gogoși – Ștefanei și la est cu comuna Sopot, despărțit prin prelungirea văiei Ștefanei – Gogoși. Satul e pătruns prin mijlocul său de șoseaua comunală-vecinală Sopotu – Ștefanei. Din această șosea și din mijlocul satului, pleacă un drum de cară spre satul Monastirea, ce trece peste dealul Galbena. Și un altul, tot din mijlocul satului către satul Cernătești și trece peste dealul Bobului.

Tot în timpurile ploioase, pe fundul văiei Ștefanei – Gogoși, se formează un pârau temporar.

Suprafața comunei e de 9191 pogoane. În comună se află moșia Gogoși – Gogoșița, ce aparține statului. Locuitorii sunt parte moșneni, parte împrăprietăriți la 1864, 1880, 1891 și 1895.

Date Istorice. – Origina numelui Gogoși nu se poate preciza, se povestește totuși că numele de Gogoși s'ar trage dela fructul de tufan numit gogoși, căci prin aceste locuri erau păduri întinse de tufani ce produceau gogoși. Moșia Gogoșului. proprietatea în vechime a călugărilor monastirei Strehaia, erea arendată pe vremuri unei vechi familii boerești, a Cernăteștilor. Aceștia, ca curiozitate, ar fi dus ca plocon pe lângă banii de arendă și un sac de gogoși călugărilor proprietari din Strehaia, și de atunci salul s'ar numi, zice-se, Gogoși.

Prin aceste locuri fiind multe păduri, casele erau foarte răspândite. Pe timpul ocupațiunei rusești, casele au fost adunate în linie și în formație de sat.

La 1848, satul a fost bântuit de o grozavă epidemie de holeră, murind peste 100 locuitori. Austriacii au cantonat mult timp în acest sat. Există și un cimitir rămas dela ei. La 1854,

Austriacii au fost alungați de Turci, care trecură prin aceste locuri după ce bătuseră pe Ruși, aliații Austriacilor.

La apus de satul Gogoși, cam la distanță de 2 km., într'un ogaș (vlea râpoasă) numit „La Monastire“, e localitatea numită „Drăcoia“ sau fântâna Țuturului, se văd urmele unei vechi biserici ce nu i se poate preciza origina.

Igiena comunei. – Solul e în mare parte humos, a cincea parte este nisipos.

Apa de băut se găsește la 10-30 metri dela suprafața solului, aceasta numai pentru satele Gogoși și Ștefanei. În satul Gogoșița, suprafața apei de băut în fântâni este la o adâncime mult mai mică, cam dela 5 – 10 – 12 metri.

Eleștee, bălți, băltoace. Nu se formează în prezent, de oarece administrația comunală a luat măsuri ca toate apele stagnante să fie drenate și uscate.

Străzile. Șoselele principale care parcurge centrele satelor, sunt drepte, bine aliniate, bine plantate cu dafini de către locuitorii, prin prestație. Nu sunt împietrite.

Curțile sunt largi, spațioase, majoritatea bine întreținute, plantate cu pomi fructiferi și cu dafini.

Curățenia locuințelor. De obicei se vâruește la Paști și la Crăciun și din când în când, forțați de autorități. În timpul epidemiilor se curăță și se vâruesc mai des.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 702 bărbați și 708 femei; satul Gogoșița 448 b. și 419 f.; Ștefanelul 295 b. și 290 f. În total, comuna numără 2862 suflete, dintre care 1445 bărbați și 1417 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	94	62	-	32
1901	85	53	-	32
1902	67	72	-	-
1903	109	62	-	47
1904	102	49	-	53
1905	101	42	1	59
1906	100	70	-	30
1907	101	48	2	53
1908	101	51	-	20
1909	106	71	5	35

Caracterele populației. – Îmbrăcămintea. La bărbați, iarna: căciula de miel neagră, cojoc scurt de oaie, pe deasupra haină albă de dimie, puțini poartă și haine scurte de dimie și lână, în picioare cioareci, nădrași de dimie, opinci și cisme. Vara: cămăși de bumbac cusute cu

antici ori simple, lungi; izmene de bumbac largi. În cap pălării de paie și negre, puțini cu căciulă, în picioare ghete sau opinci. La femei, iarna pe cap broboadă de tulpan alb cu mărgelile și broboade de lână, îmbrăcate cu camizoane de lână, cu scurteici îmblănite, cu zăvelcă de lână; cămăși cusute cu arnici. În picioare ghete și opinci. Vara, pe cap tulpane și cărpe, cămăși de bumbac cusute cu arnici de diferite colori. În picioare ghete, opinci, pantofi și desculțe. Poartă salbe de galbeni austriaci.

Alimentația. – În această comună se postește foarte puțin. Majoritatea sătenilor nu mai țin posturile, nici Miercurea nici Vinerea. Postesc postul cel mare precum și al sft. Marii. În timpul postului mănâncă cam un kg. mălai sau un kg. pâine, varză acră, fasole, ridichii, ceapă, praz, usturoi etc., în genere cam $\frac{1}{4}$ kg. legume.

În dulce carne de pasăre, foarte puțină carne de vită mare, mai mult de viță mică, (porci, oi, miei capre etc.), untură de porc și unt, lapte dulce, băut, covășit, ouă.

Munca săteanului. – Proprietatea solului. – Munca agricolă o face cu brațele și cu instrumente agricole, ca: plugul perfecționat, rarița, grapa, mașini de treerat, secerătoare etc. În termen mediu muncește de cap de familie câte 6 pogoane, cultivă grâu, porumb și puțin orz și ovăz. În grădini cultivă și zarzavat ca: ciapă, usturoi, castraveți, cartofi, varză. Câștigă anual în termen mediu, între 500 – 600 lei. Ca ocupații accesorii, croitoria, cismăria și transporturile la Craiova, cu carăle și căruțe, întreaga proprietate cultivabilă e de 7527 pogoane din care deține: Clăcași împroprietăriți 6177 pogoane; Statul, 1350 pogoane.

Locuințe. – Sunt 647 locuințe, dintre care 631 construite din lemn, 72 cu mai multe încăperi și 559 cu 2 încăperi, cu un cubaj obijnuit de 30 m.c., locuite de 4 - 5 persoane; 16 construite din cărămidă, având mai multe încăperi, cu un cubaj de 35 – 40 m.c., locuite de 4 – 5 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 9 fântâni, dintre care 3 bune și 6 mediocre din 42 puțuri, dintre care unul în condiții bune, 36 mediocre și 5 rele. Ștubee 5, mediocre.

Școale. – Trei școale, dintre care, una în satul Gogoșița, construită de zid, model nou, compusă dintr'o sală și un antreu, având un cubaj de 195 m.c. frecventată de 74 elevi; A doua în satul Gogoși, construită din zid, în anul 1865, de către locuitorii, compusă dintr'o clasă pentru elevi, cancelarie și locuința dirigintelui, cu un cubaj de 192 m.c., frecventată de 75 elevi; Una în satul Ștefanei, local închiriat construit din lemn având o singură clasă, cu un cubaj de 45 m.c., frecventată de 54 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Două biserici, una în satul Gogoși, construită din lemn, pe anul 1875, de locuitorii comunei, a doua în satul Gogoșița, construită din zid de cărămidă, pe la anul 1882, de către locuitorii comunei, ambele funcționează.

Există în comună două cimitire de oameni, situate pe dealurile numite Marina și Hurconești, la o distanță de 200 metri de sat, împrejmuite cu uluci. Mai există 3 cimitire de animale, situate pe văile satelor numite Gogoșiu, Gogoșița și Ștefanelul, împrejmuite cu șanț și depărtare de peste 500 metri de sate.

Primăria. – Local propriu, clădit în zid, confortabilă, spațioasă, în bune condițiuni, se compune din 3 camere și un antreu.

Localuri publice și de consumație. – Patru cârciumi, cu localuri mediocre, făcând o vânzare de la 9000 până la 10000 lei anual; 4 magazine de manufactură, într-o stare mediocră, fac o vânzare de 500 – 600 lei anual și 5 debite cu localuri mediocre, fac o vânzare de la 200 la 300 lei anual.

Industria insalubre. – Două mori cu vapori, una a d-lui Gh. Stănescu, în valoare de 13,000 lei, are autorizația Consiliului de igienă cu No. 1425/907, e în stare satisfăcătoare, întrebuințează 2 lucrători, un morar și un focar, plătiți ambii cu câte 30 lei lunar, stau la casele lor, mănâncă dela proprietar. Aduce un venit de 4 – 5000 lei anual. A doua a d-lui L. Ghergan, în valoare de 13000 lei, n'are autorizație, e în stare satisfăcătoare, întrebuințează 2 lucrători, plătiți cu câte 30 lei lunar, care stau la casele lor și mănâncă dela proprietar, aduce un venit de 4 – 5000 lei anual.

Inspecții medicale. – Comuna Gogoși, a fost inspectată în 1900, de 3 ori; în 1901, de 3 ori; în 1902, de 3 ori; în 1903, de 17 ori; în 1904, de 11 ori; în 1905, de 8 ori; în 1906, de 8 ori; în 1907, de 10 ori; în 1908, de 10 ori; în 1909, de 17 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunale de 20 – 30 lei anual, iar dela 1908, se procură dela depozitul statului de

medicamente, filiala Craiova, de medicul circumscripției.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	73	6	-	72	16	-
1901	89	-	-	24	-	-
1902	54	-	5	19	7	5
1903	87	3	1	25	1	3
1904	89	-	3	40	1	5
1905	88	-	9	49	18	28
1906	59	6	11	54	7	8
1907	11	13	9	18	19	3
	6					
1908	82	24	2	70	3	14
1909	-	-	-	-	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	128	63	-
1901	14	28	-
1902	29	90	-
1903	19	134	-
1904	204	162	-
1905	28	186	-
1906	32	394	-
1907	21	312	-
1908	11	141	-
1909	-	334	-

Epidemii. – În ultimii 6 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Tusă convulsivă, dela 25/9 1900, până la 25/2 1903, cu 6 cazuri, tratați acasă, tot de Tusă convulsivă, dela 18/8 și 1907, la 16/11 1907, cu 29 cazuri și un mort, tratați acasă; de Febră tifoidă de la 9/10 1907, la 20/11 1907, cu 4 cazuri, un mort, tratați în infirmerie; de Rujolă, la 28/2 1908–21/5 1908, cu 41 cazuri, 12 morți, tratați acasă; de Scarlatină 3/10 1909, cu 32 cazuri și 7 morți, tratați acasă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, au fost: 6 cazuri de Paludism; 4 cazuri Tuberculoză; 2 cazuri Sifilis; 18 cazuri Pelagră; un caz Coniunctivită granuloasă.

GOICEA-MARE

Plasa administrativă Barca; Circumscripția medicală XV Brăca ; Medic Dr. Chirii Stoenescu, dela 1 Noemvrie 1901; Agent sanitar R. Danciu, dela 20 August 1909; Moașe Măria Poppescu dela 1 Decemvrie 1909.

Date geografice. – Comuna Goicea Mare, este situată pe un platou, pe malul stâng al râului Dăsnățuiului, în partea de vest a județului și la o depărtare de 51 km. de Craiova. Se învecinează la miazănoapte cu comuna Bărca, la miazăzi cu comuna Cârna, la răsărit cu Măceșiu-de-sus, și la apus cu râul Dăsnățuiul, care izvorăște din județul Mehedinți, trece în județul Dolj și udă în partea de apus a comunei Goicea Mare, vărsându-se în balta satului Cârna. Comuna Goicea Mare se compune din Satul Nou și fosta comună Goicea Mică, având o suprafață de 3200 pogoane dintre care 2972 arabile. Statul posedă aci moșia Goicea Mare, de 407 hectare. E străbătută de 2 căi comunale: una duce la Cârna și alta la Goicea Mică.

Date istorice. – Origina comunei Goicea Mare, e necunoscută. Singur într'un hrisov dela Mihail Racoviță Voevod, din leatul dela facerea lumii 7221, se vorbește de moșia Goicea Mare, ohavnică a unui Ion Balcoiul, care neavând copii, soția sa, jupâneasa Măria, la moartea ei, a închinat monastirei Horezu, a treia parte din această moșie.

Igiena comunei. – Solul acestei comune este constituit din pământ negru de cultură. Grosimea acestui strat este cam de 50 c.m., sub el se găsește argilă bună pentru construcția caselor de pământ bătut. Grosimea acestui strat este de 10 metri, care este și adâncimea fântânilor.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În partea de apus a comunei, se află bălți provenite din revărsarea Dăsnățuiului.

Străzile. O mică parte împietrite și aliniate. Restul, neșoseluite, nealiniate și neîmpietrite. Iarna se face noroi mare din care cauză comunicația e foarte grea și aproape imposibilă. Vara este praf mult pe șosele.

Curțile. Locuitorii curăță curțile și cară gunoaiile la câmp. Iarna e noroi în curți din cauza umbletului vitelor.

Curțile se mătură odată pe an, primăvara.

Curățenia locuințelor. Maturatul caselor de locuit se face zilnic, văruirea se face cu greutate și abia odată, sau mult de două ori pe

an, din cauză că nici oamenii, nici femeile nu sunt obișnuiți ași văruii casele, având pentru aceasta nevoie de maistori.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna Goicea Mare, numără 4397 suflete anume: 2231 bărbați și 2166 femei; satul Goicea Mică, 955 bărbați și 879 femei; comuna 935 bărbați și 935 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	Deficit
1900	169	65	1	104	
1901	179	130		49	
1902	179	192			13
1903	174	102	2	72	
1904	205	84	4	121	
1905	188	76		112	
1906	189	90	2	99	
1907	209	65	2	144	
1908	184	117	1	67	
1909	177	95	2	82	

Locuințe. – Sunt 723 de locuințe anume: 13 bordeie cu o încăpere; 34 case de nuiete lipite cu lut; 131 case de pământ bătut, cu o încăpere; 300 cu 2 încăperi și 200 cu mai multe încăperi; 45 case de zid cu mai multe încăperi.

Apa de băut. – Se ia din 42 puțuri bune; 19 mediocre și 2 rele.

Școalele. – Sunt trei școli și anume: una cu o clasă având un cubaj de 147 m.c. frecventată de 80 elevi; a doua cu 2 clase având un cubaj de 198 m.c. și frecventată de 150 elevi și a treia cu 2 clase, având un cubaj de 400 m.c. fiind frecventată de 160 elevi. Toate trei construcție de zid de cărămidă.

Biserici. – **Cimitire.** – Există 2 biserici, 2 cimitire de oameni și un cimitir de animale în bune condițiuni.

Primăria. – Local propriu al comunei, în bune condițiuni. Pentru sfatul sătesc se ține o casă cu chirie.

Localuri publice și de consumație. – Sunt 5 cârciumi cu tot felul de băuturi și una în care se vinde numai vin, localuri mediocre.

Industria insalubre. – O moară cu motor de benzină în valoare de 25.000 lei a d-lui Ion P. Ștefan, autorizația No. 39 din 1908, în stare igienică bună; întrebuințează 3 lucrători asociați; locuiesc la casele lor; mănâncă de acasă. Moara are venit de 10000 lei anual. O moară cu motor de benzină în valoare de 30000 lei, a d-lui I. Crăciunescu, în stare igienică bună, întrebuințează 3 lucrători asociați, locuiesc la casele lor, mănâncă de acasă; are venit anual de 10000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	100	1	-	47	129	-
1901	57	10	-	14	97	-
1902	157	4	-	109	30	-
1903	128	12	-	89	46	-
1904	97	7	-	29	99	-
1905	128	31	-	96	92	-
1906	140	18	-	116	8	-
1907	164	11	-	93	13	-
1908	159	24	-	20	3	-
1909	111	32	-	36	27	-

Inspecții medicale. – Comuna Goicea Mare a fost inspectată în anul 1900, de 18 ori; în 1901, de 21 de ori; în 1902, de 19 ori; în 1903, de 7 ori; în 1904, de 25 de ori; în 1905,

de 37 de ori; în 1906, de 21 de ori; în 1907, de 15 ori; în 1908, de 27 de ori; în 1909, de 14 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	18	135	-
1901	13	139	-
1902	70	201	11
1903	87	228	25
1904	880	13	84
1905	1516	19	86
1906	1048	-	44
1907	559	8	48
1908	1303	72	28
1909	1191	3	89

Medicamente. – Până în anul 1908, se procurau din comerț, plădindu-se din fondul comunei, de câte 40 – 50 lei anual. Dela această dată se procură dela depozitul central de medicamente Craiova, de d-l medic respectiv, reaprovizionându-se ori decâte ori e nevoie.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: În 1908, Dizenterie, a durat 95 de zile cu 81 de cazuri și 8 decese; Tusa convulsivă, în 1908, a durat 81 de zile, cu 20 de cazuri și 3 decese; Scarlatină dela 9 Fevruarie la 1 Iulie 1902, cu 23 de cazuri și 7 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 132 cazuri; Tuberculoză, 1 caz; Sifilis 1 caz; Pelagră 4 cazuri și Conjunctivită granuloasă, 1 caz.

GRECEȘTI

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripție medicală Șegarcea; Medic, Dr. N. N. Roteanu, dela 4 N-vrie 1909; Agent sanitar, C-tin Smedescu, dela Sept. 1903; Moașe, Elena C. Tomescu, dela Iulie 1902.

Date geografice. – Comuna Grecești este situată la 48 km. de capitala județului, aproape trei sferturi din distanța dela Craiova până la Dunăre, pe malul stâng al Jiului.

Se mărginește la nord cu satul Valea Standului, care ține de comuna Barza; la sud cu comuna Gângiova; la est cu Jiul și la vest cu comunele Barca și Măceșiu.

Comuna este compusă din două sate principale, Grecești și Horezu-Poenari.

Terenul comunei e în general șes, în mijlocul său se află o vâlcea, numită Vâlcea înaltă, în care se află un eleșteu. În comună sunt măgurile: Târnavă, Turtită, Măgura înaltă și Măgura lui Picioruși. Comuna e udată de Jiu, care curge dela nord la sud udând toată partea de est a comunei.

Ambele sate ale comunei sunt străbătute de șoseaua vecinală Șegarcea – Gângiova, care este singura șosea ce trece prin comună.

Suprafața comunei e de 3509 hectare, cea mai mare parte arabilă. În această comună sunt următoarele moși: Rebegei a statului, Grecești, Măgureni și Masa sau Dama. Produsele solului se desfac în portul Bechetului.

Date istorice. – Comuna Grecești, de astăzi, s'a înființat cam pe la anul 1805 de către câțiva ciobani veniți din alte locuri. Un sătuleț a luat numele de Rebegi, dupe cum se zice că în locul acela ceilalți locuitori, au găsit pe un cioban rebegit de frig.

Locul unde este azi satul Grecești, pe la 1805, nu avea decât vreo 5 – 6 bordeie tot cu atâtea familii, în urmă însă, familiile înmulțindu-se, au format un sat mai mare și pe moșia celui sat s'a făcut proprietar un grec numit Hagienuși. După naționalitatea proprietarului moșiei, locuitorii au dat numirea satului.

Satul Horezu-Poenari, care în prezent ține de comuna Grecești, se zice că s'ar fi înființat cu câțiva ani mai înaintea satului Grecești.

Numirea sa in vechime, ar fi fost Huhurezii, după numirea pășărilor – huhurezi, – cari pe atunci abundau în localitate, fiind și păduri multe. În urmă i-a zis Hurezii, iar în

timpurile mai din urmă s'a dat numirea de Horezu-Poenari.

Numirea de Poenari s'a dat după numele unui boier venit din Transilvania, care s'a făcut proprietar în acea localitate și s'a adăugat la numirea Horezu, pentru a se deosebi de comuna Horezu din județul Vâlcea.

Astăzi, comuna Grecești, se compune din două sate principale: Grecești și Horezu-Poenari și numără în total peste 2900 suflete.

Igiena comunei. – Solul este în genere argilo-nisipos, este însă destul de fertil.

Subsolul mai mult nisipos. Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile. Numai șoseaua este împietrită, celelalte strade sunt toate noroioase iarna și cu praf, vara.

Curțile sunt mai toate îngrădite, unele cu nuiete, altele cu scânduri cioplite din arbori și tăiate neregulat, altele cu scânduri de brad. De obicei, curțile se țin curate, pentru că oamenii le mătură în totdeauna înaintea sărbătorilor.

Curățenia locuințelor. Văruirea locuințelor se face de către locuitori, mai ales înaintea sărbătorilor Paștelui și Crăciunului; aerisirea nu se face decât în timpul verii, de oarece ferestrele sunt fixe în zid. Locuințele se mătură și scutură de către femei în timpul zilei.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, comuna Grecești numără 2877 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	92	45	-	47
1901	100	55	-	45
1902	118	68	-	50
1903	101	47	-	54
1904	117	79	-	38
1905	106	78	-	28
1906	142	123	-	20
1907	117	65	-	52
1908	86	72	-	14
1909	115	125	4	10

Locuințele. – Sunt 575 locuințe, adică 237 case de zid, 190 case de nuiele și 148 bordeie.

Apa de băut se ia din 21 puțuri bune și din 4 cișmele.

Școala. – De zid, cu două sale, cu 2 sale de 384 m.c., e frecventată de 78 băieți și 28 fete.

Biserici. – Cimitire. – Biserică de zid, făcută pe la anul 1850 de un anume Hagienuși, care erea grec – și o alta făcută la 1850 de Târnoveau și Pretorian.

Cimitire, unul împrejmuit cu șanț, la depărtare de sat de 500 m., mai sunt încă două în satul Horezu-Poenari, închise cu șanț, departe de sat la o distanță de 1800 metri.

Primăria. – Două localuri de primărie, unul în comuna Grecești, local închiriat, construcție de zid și încăpătoare; alta în satul Horezu-Poenari, în stare rea, cu o singură încăpere. Infirmeria se află în comuna Grecești, local de zid închiriat, în condițiuni igienice bune.

Localuri publice și de consumație. – Cinci cârciumi cu beuturi spirtoase, localuri mediocre și 8 brașovenii, făcând un câștig anual de 800 – 900 lei.

Industrii insalubre. – O moară de foc, care nu funcționează.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	21	-	-	11	-	-
1902	20	-	-	30	-	-
1903	33	-	-	48	-	-
1904	40	-	-	30	-	-
1905	99	-	-	63	-	-
1906	86	-	-	100	-	-
1907	103	-	-	70	-	-
1908	83	-	-	102	-	-
1909	126	-	-	35	-	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 40 – 60 lei anual și se țineau la primărie;

dela această dată, medicamentele se procură de către d-l medic respectiv dela depozitul statului, filiala Craiova.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	18	213	-
1901	32	114	-
1902	24	316	-
1903	36	324	-
1904	22	430	-
1905	16	371	-
1906	19	415	-
1907	14	500	-
1908	12	310	-
1909	-	539	-

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

Scarlatină, dela 8 Iulie 1904 – 20 Februarie 1905, cu 8 cazuri.

Pojar, dela 21 Decembrie 1904 – 12 Martie 1905, cu 18 cazuri.

Febră tifoidă, dela 5 Decembrie-1904 până la 16 Septembrie 1905.

Rugeolă, dela 5 Martie 1904 – 21 Iunie 1904, cu 35 cazuri.

Febră tifoidă, dela 5 Decembrie 1905 până la 28 Martie 1906, cu 6 cazuri.

Tusă convulsivă, dela 11 August – 14 Octombrie 1906, cu 63 cazuri.

Febră tifoidă, dela 4 Octombrie 1906 până la 4 Februarie 1907, cu 7 cazuri.

Rugeolă, dela 31 Mai 1908 – 10 Iulie 1908, cu 55 cazuri.

Rugeolă, dela 18 August 1908 – 22 Septembrie 1908, cu 9 cazuri.

Febră tifoidă, dela 16 Ianuarie 1909 până la 30 Ianuarie 1909, cu 4 cazuri.

Rugeolă, dela 16 Ianuarie 1909 – 20 Martie 1909, cu 4 cazuri.

Scarlatină, dela 12 Februarie 1909 – 14 Septembrie 1909, cu 70 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză 2, Pelagră 5, Paludism 37 cazuri.

GRINDENI

Plasa administrativă Gângiova; Circumscripție medicală Bechet; Medic Dr. Titu Popp, dela 1 Octombrie 1907;
Agent sanitar Anastasie Iorga, dela 18 Decembrie 1909; Moașe Eremia I. Popescu, dela 15 Aprilie 1907.

Date geografice. – Comuna Grindeni e așezată în partea de sud-est a județului Dolj, departe de Craiova cu 57 km. și în apropiere de Dunăre.

Se mărginește la nord cu comunele Piscul și Sadova, la sud cu Becherul, ia vest cu Zavalu și la est cu Călărași.

Terenul său e accidentat de mai multe movile, ca vărfuri ale unui mic platou, brăzdat de trei văi mai principale și anume Severinul, Robia și Biserica-Arsă.

Este udată de râul Jiul, care și-a părăsit cursul de câțiva ani, curgând spre vechea sa matcă.

Apele din bălțile și smârcurile de pe moșia Sadova, se scurg printr'un canal pe teritoriul comunei, formând mai multe bălți și lacuri. Bălți suni: Topilele, Ograda, Luminoasa, Crucea, Gârlele, Plumina, Vârtoapele, Drăxana, Lungile, Latele, Zătoaca, Jiul bătrân și Balta-Vie.

Lacuri sunt: Săratele, Răscrucile și Lungile.

Suprafața teritoriului comunei este de 12769 pogoane, din care 7552 pogoane arabile.

Moșii sunt: Grindeni, Lișteava și Ostroveni. Aceasta din urmă aparține statului. În partea de sud și de est se întind mai multe păduri dintre care mai însemnate sunt: Portăreasa, Uța, Amza, Smadul, Vârsariul, Ostrovul, Carabulea și Ostrovul Drăxani.

Viile ocupă o suprafață de 290 hectare și sunt pe moșia Ostroveni. Prin comună trece o cale vecinală comunală, care leagă cele patru cătune între ele.

Ea începe din șoseaua județeană Craiova – Bechet, și se continuă făcând o curbă cu concavitatea spre est până dă iar în această șosea, la intrarea în comuna Bechet.

Locuitorii își desfac produsele solului la Schela Bechetului și pe piețele acestui orașel.

Date istorice. – Comuna Grindeni se numește astfel dela podișul pe care e situată, numit „grind” adică loc accidentat.

Data înființării comunei se pierde în negura timpurilor.

După diferitele monede romane ce se găsesc numeroase în aceste părți, se deduce că a fost locuită în epoca stăpânirii romane. Înjghebarea comunei s'a făcut înainte de 1780, de oarece vedem terminată la 1793 biserica din satul Orășani, iar în Ostroveni se începe una la 1796.

Biserica din Lișteava, se termină la 1885, cu ajutor bănesc, odoare și un clopot, din partea Maiestății Sale Regele Carol I.

Au mai contribuit la înălțarea ei administrația Domeniilor Coroanei, locuitorii satului, și alte persoane din împrejurimi.

În cătunul Ostroveni, se află o localitate numită Biserica-Arsă, unde se zice că a fost un sat și o biserică, care a fost arsă de Turci la 1806, iar în cătunul Lișteava, în partea de est se văd ruinele unui sat numit „Ogriul” lângă care este o frumoasă fântâna.

Cătunul Ostroveni, poartă acest nume pentru că se zice că a fost întemeiat de niște locuitori veniți din Ostroavele Dunării. Înainte purtă numele de Potrojeni, dela un anume Potrojanu, stabilit mai întâi în acel loc.

Orășani, se numește astfel, dela origina Orășenească a primilor săi locuitori.

Azi comuna are patru cătune; Orășani, Grindeni, Ostroveni și Lișteava.

Igiena comunei. – Solul com. Grindeni în general e nisipos. Terenul după fertilitate îl puteau împărți în argilo-nisipos, nisipo-argilos și nisipos, subsolul în general e argilos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt. În timp de ploae când inundează Jiul se formează bălți. De asemenea se formează bălți, în matca veche a Jiului care este în imediată apropiere de aceste sate.

Străzile. Șoseaua județeană care tranversează aceste patru sate e rău întreținută, afară de aceasta mai sunt stradele dela 2 – 5 metri neșoselitate care în timp de ploae sunt aproape impracticabile.

Curțile în marea majoritate sunt împrejmuite și se curăță când autoritatea intervine.

Curățenia locuințelor lasă de dorit. Dintre toți locuitorii din împrejurimi cei din Grindeni

sunt cei mai recalcitranți, nici chiar prin darea în judecată nu se poate obține să-și văruească casele pe care le întrețin foarte murdare.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut în luna Ianuarie 1908, satul Grindeni numără 552 b. și 611 f.; satul Ostroveni numără 717 b. și 763 f.; satul Orășani 744 b. 987 f.; satul Lișteava 656 b. și 710 f.; în total, comuna Grindeni numără 5740 de suflete adică 2669 b. și 3071 f.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	207	115		92
1901	227	150		77
1902	170	219		49
1903	225	134		91
1904	198	135		63
1905	226	156		70
1906	246	112		134
1907	256	121		135
1908	225	176		49
1909	300	172	2	128

Alimentația. – Se țin următoarele posturi: Postul Sf. Paște, 49 zile; Postul Sf. Petru 9 – 28 zile; Postul Sf. Măriei 15 zile; Postul Crăciunului 48 zile: În total se postește dela 113 – 134 zile pe an.

În timpul postului se mănâncă: mămăligă, mălai copt, dospit, pâine de grâu amestecată cu secară, varză, ceapă, fasole, murători (care constau din varză, lubenițe, pătlăgele verzi, sfecle, morcovi țelină și ardei) ardei uscați, umpluți cu ceapă tocată făină și orez, urzici uscate, praz, cartofi, ridichii, pește și raci. În zile de dulce se mănâncă, mămăligă, mălai copt dospit, pâine de grâu amestecată cu secară, carne de pasăre, de oae, de vacă, de miel, de porc, pește proaspăt, scoici și melci, brânză de oae și lapte de vacă.

Munca săteanului, proprietatea solului. Sătenii din această comună se ocupă cu agricultura și viticultura, creșterea vitelor se face numai întrucât au nevoie pentru muncă. Munca se face din Martie până la Noemvrie, restul timpului nu se ocupă cu nimic. Munca se rezumază în următoarele începând de când se desghiață pământul: Se fac ogoarele pentru porumb, se desgropă și taie viile, să seamănă orz și ovăz, la sfârșitul lui Martie și începutul lui Aprilie, să sapă viile și se pune bostane cu lubenițe.

Dela jumătatea lui Aprilie și până în primele zile ale lui Mai se sapă pentru a doua oară viile și se stropesc să prășește porumbul, iar la sfârșitul lui să rărițește și să seceră

orzul, se începe seceratul, grâului și a secerii care continuă și în Iulie când se cosește Fânul și se sapă pentru a treia oară viile. Către sfârșitul lui se leagă și stropesc viile.

În August se treeră, se cară snopii, se seceră ovăzul și meiul. În Septemvrie se culeg viile și porumbul, se taie cocenii și începe căratul. În Octomvrie și Noemvrie se fac semănăturile de toamnă.

Un sătean harnic cu familia sa poate câștiga afară de produsul muncii pământului și a viei până la 500 lei anual.

Ocupațiunile accesorii nu au. Proprietatea solului e deținută de către locuitori și 5 proprietari. Locuitorii sunt împărțiți în baza legii dela 1864 în modul următor, 1) În Lișteava sunt 8 frunțași cu câte 11 pogoane și câte 498 stj. pentru loc de casă, 73 mijlocași cu câte 7 pogoane și câte 19 prăjini și 498 stj. pentru loc de casă, 34 pălmași cu câte 4 pogoane și 15 prăjini și 498 stj. pentru loc de casă și 13 cu locuri de casă de câte 498 stj.

2) În Ostroveni, se află o biserică cu 34 pog. și cu 996 stj. pentru loc de casă la 2 preoți, 21 frunțași cu câte 11 pog. și câte 498 stj. pentru loc de casă, sunt 85 mijlocași cu câte 7 pogoane și 19 prăj. și 498 stj. pentru loc de casă, 3 pălmași cu câte 4 pog. și 15 prăj. și câte 498 stj. pentru loc de casă și 11 cu locuri de case cu câte 498 stj. pentru loc de casă.

3) În Orășani, se află 27 frunțași cu câte 11 pog. și cu câte 498 stj. pentru loc de casă, 87 mijlocași cu câte 7 pogoane și 19 prăj. și 498 stj. pentru loc de casă, 37 pălmași cu câte 4 pog. și 15 prăj. și 498 stj. loc pentru casă, 16 cu locuri de case de câte 498 stj. și 1 Biserică cu 34 pogoane și 996 stj. loc de casa pentru 2 preoți.

4) În Grindeni sunt 4 frunțași cu câte 11 pogoane și câte 498 stj. loc pentru 1 casa, 44 mijlocași cu câte 7 pogoane și 19 prăj. și 498 stj. pentru loc de casă, 37 pălmași cu câte 4 pog. și 15 prăj. și 498 stj. pentru loc de casă, 15 numai cu locuri de casă de câte 498 stj. și una Biserică cu 34 pog. cu 996 stj. loc de casă pentru 2 preoți.

Proprietari sunt: 1) Nae T. Popp, cu o moșie de 1697 hect. și adică, 1270 hect. arătură, 75 hect. fânețe, 28 hect. izlaz, 6 hect. vie, 250 hect. pădure și 50 hect. loc necultivabil 2) D-na Elena General Drăgoescu are o moșie de 250 hect. și anume: 150 hect. arătură, 70 hect. izlaz și 30 hect. necultivabil. 3) Statul are o moșie de 750 hect. adică: 500 hect. arătură, 50 hect. izlaz, 150 hect. pădure și 50 hect. necultivabil. 4) Epitropia Madona-Dudu, are o moșie de 1015 hect. și anume: 510 hect. arătură, 300 hect. izlaz, 10 hect. vie, 145 hect., pădure și 50 hect. necultivabil. 5) Gh. P.

Gărdăreanu are o moșie de 250 hect. 150 hect. arătură, 100 hect. izlaz.

Apa de băut se ia din 39 fântâni dintre care, 12 în stare bună, 14 mediocre și 13 rele.

Scoalele. – În comună sunt 4 scoale. Școală din satul Orășani, local luat cu chirie, având un cubaj de 35 metri cubi cu o singură clasă și este frecventată de 28 elevi. În aceeași clădire locuiește și proprietarul. Latrina este rudimentară compusă din o singură groapă împrejmuită cu stof.

Tot în această comună se mai află o școală cu o singură clasă având un cubaj de 62 m.c. și frecventată de 50 elevi.

Localul este închiriat, șezând în acelaș corp de case și proprietarul. Tot în acest sat se mai află un corp de școală construcție de cărămidă cu o singură clasă, având un cubaj de 149 m.c. și e frecventată de 55 elevi..

Latrina la această școală este în bune condițiuni.

Școala din satul Lișteava, local propriu construcție de cărămidă, având o singură clasă cu un cubaj de 182 m.c. și e frecventată de 90 elevi. Latrina e în bune condițiuni, e zidită din cărămidă și ciment.

Biserici. – Cimitire. – În comuna Grindeni sunt 4 biserici și anume: Una în comuna Grindeni, zidită din piatră, între anul 1840 – 1860. Una în Lișteava, zidită dela 1883 – 1885. La ambele biserici servește preotul din Grindeni. Una în Orășani, zidită între anul 1796 – 1818, și alta în Ostroveni, (data zidirei nu se știe). La aceasta servește preotul din Ostroveni. În fiecare sat este câte un cimitir pentru oameni, în afară de raza satului, la distanțe reglementare, împrejmuite cu uluci. Sunt și două cimitire de animale la distanță reglementară și împrejmuite cu șanțuri.

Primăria. – Local propriu, construit în anul 1899, din cărămidă, are o sală mai mare, două mai mici și antreu. E bine întreținut, Curtea e împrejmuită. Latrina constă din o groapă săpată în pământ, peste care e așezată o gheretă de scânduri. Când se umple, se sapă alătura alta la fel, peste care se așează aceeași gheretă.

Localuri publice și de consumație. – În satul Lișteava, există o cârciumă situată lângă șoseaua națională, ce duce dela Craiova la Bechet în condițiuni bune.

Industria insalubre. – Un local de brutărie al d-lui Lazăr Dumitrescu, are autorizația Consiliului de igienă cu No. 361. Starea igienică satisfăcătoare, întrebuițează un singur lucrător.

Cazane pentru fabricarea de rachiu are d-nii Nicolae I. Boiangiu, I. Dumitrescu, Ion S. Burtea, Marin Oprescu, Stan S. Neagu, Ion Preda Dragomtr, Grigorie D. Oprea, Lazăr O.

Lupu, Marin I. Popa, Lazăr Dumitrescu, Barbu P. Ciucu, Ion Dinu Stanciu, D-tru N. Slăvuleț, Ion Marinescu, Staicu Badea, (are autorizația cu No. 399), Paraschiva I. Opriceana, Marin V. Lazăr, Petre Negulescu, Oprea I. Lupu, C-tin Țârcomnicu, Ioniță Dumitrescu, Nicu Gheorghe, Preotu I. Iliescu, Ion N. Nicolae, C-tin Fl. Sadoveanu, Ion S. M. Nicolae, Ion Ghenciu, Grigorie G. Negrilă, Radu Birtoiu, Preotu D. Iliescu, Florea de Sfetcii, care n'au autorizație. Se găsește și un atelier de cojocărie al d-lui Costache M. Cârciumaru și un atelier de dărăcit al d-lui Nicolae I. Boiangiu. Două mori de măcinat ale d-lor Nae T. Popp și a lui Dișteanu S. Coltive. O grădină de zarzavat a d-lui Ion Ghenciu, 5 mori de treerat ale d-lor Nae T. Popp, Dișteanu S. Coltive, Eracle G. Iliescu, Nicolae I. Boiangiu, Preotu I. Iliescu și o cârciumă a d-lui Gheorghe Iliescu, cu autorizația cu No. 192.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrăși	Cu succes	F. succes	Sustrăși
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	-	-	-	-	-	-
1904	-	-	-	-	-	-
1905	-	-	-	-	-	-
1906	300	1	-	132	1	-
1907	193	26	-	90	8	-
1908	183	10	-	317	86	-
1909	182	17	-	208	27	-

Inspecții medicale. – Comuna Grindeni în anul 1900, s'a inspectat de 11 ori; în 1901, de 7 ori; în 1902, de 5 ori; în 1906, de 12 ori; în 1907, de 10 ori în 1908, de 12 ori și în 1909, de 18 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	105	-
1901	-	96	-
1902	-	806	-
1903	172	679	-
1904	144	467	67
1905	145	73	170
1906	98	120	39
1907	98	521	75
1908	143	185	101
1909	135	882	197

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se furnizau din fondurile comunei de 50 – 70 lei anual, ținându-se la

primărie, iar dela acea dată medicamentele se aprovizionează dela depozitul statului filiala Craiova, reprovizionându-se de medicul circumscripției, ori decâte ori se simte lipsă.

Epidemii. – În decurs de 5 ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Scarlatina, dela 26 Mat la 1 Noemvrie 1902, cu 70 cazuri și 7 morți, tratați acasă; Tusa convulsivă, dela 26 Mai la 26 Iulie 1902, cu 68 cazuri, din care un mort – tratați acasă; Pojar, dela 28 Sept. la 23 Oct. 1904, cu 8 cazuri – tratați în infirmerie; Pojar, dela 6 Decemvrie 1903, până la 12 Aprilie 1904, cu 219 din care 25 morți – tratați acasă; Angina Diferică, dela

19 Sept. până la 3 Oct. 1905, cu 5 cazuri – tratați în infirmerie; Scarlatina, dela 15 Sept. până la 23 Noemvrie 1908, cu 27 cazuri și 4 morți – tratați în infirmerie; Febră tifoidă, 4 – 23 Noemvrie cu 1 caz – tratat în infirmerie; Scarlatina dela 14 Octomvrie până la 24 Ianuarie 1909, cu 7 cazuri și 3 morți, din care 5 tratați în infirmerie, iar 2 acasă; Febră-tifoidă, dela 24 Noembrie, până la 24 Decemvrie 1909, cu 7 cazuri și 1 mort – tratați în infirmerie.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: 17 cazuri de Pelagră; 24 de Paludism și 1 de Sifilis.

GUBAUCEA

Plasa administrativă Plenița; circumscripție medicală Vela ; medic, Dr. V. Teodorescu, dela 6 Iunie 1909; agent sanitar, Ion Marinescu, dela 1 Iunie 1909; moașe, Părvulescu Constaniina elevă în căminul moașelor.

Date geografice. – Comuna Gubaucea e așezată în partea de vest a județului la o depărtare de Craiova de 38 km.

Se mărginește la E. cu com. Vela, la V. cu Călugărei, la N. cu cătunul Bucoviciorul de Vela, iar la S. cu comunele Vârtopul și Cornul de care se desparte printr'o linie convențională, trasă ca hotar de moșie.

Limita de N. începe din șesul numit Toaia, merge spre E., intră puțin în valea Făgețelului apoi se îndreaptă spre N. (face o cotitură spre N.-V, de aci iar spre E, trece prin ogașul Minciuna, cotește puțin spre S.-V, iese puțin pe culmea dealului Burdiosul, unde se unește cu hotarul corn. Vela. Limita de E. începe din valea Burdiosului, merge spre E., trece peste râul Dăsnățuiul și cu mici cotituri merge până în punctul Genoia, unde se învecinește cu Vârtopul. Limita de N.-V. începe din șesul Dăsnățuiului, în punctul Dragnei, de aci spre com. Cornu, în direcția E. Cea de S. pleacă din capul liniei de V., merge spre S.-E., până în hotarul Vârtopului, la punctul Genoia, iar de aci spre V., până se unește cu linia de E. Comuna e brăzdată de mai multe văi și anume: Petricana, pe care e așezat satul Făgețelul și Valea Dăsnățuiului sau Valea Mare.

La N. se ridică dela Făgețelul de Nord și Petricana de Nord acoperite cu semănături. La sud de asemenea Făgețelul și Petricana de sud acoperite în parte cu Păduri și izlaz de vite.

În partea de N.-E. e un deal ramură a Făgețelului, înalt până la 100 metri, acoperit cu grâu și porumb.

Șesuri sunt: Comisul, Toaia și Peretul, toate în partea de N., la sud e șesul Dealului Mare, până la hotarul Vârtopului. E udată de Dăsnățuiul, care primește pârâul Petriceanca și care la rândul său, primește și el pe Făgețelul. Suprafața com. e de 5739 pogoane. Sunt 3 moșii: Scofești-Gubaugea, Coțofeni și Dagna. Locuitorii sunt împrăștiți la 1864. O șosea vecinală străbate comuna prin centru, dela V. la E., pe o distanță de 2 km.

Date istorice. – Se crede că numele acestei comune este dela o veche fântână

numită Gubăușița, care în urmă sa deteriorat, rămânând azi numai mici pârae, formate din izvoarele ei.

Igiena comunei. – Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt.

Străzile. O stradă mai principală plantată cu dafini și alți pomi, celelalte mici drumuri neplântate și rău întreținute.

Curțile sunt împrejmuite cu gard de ulucă sau stobori și bine întreținute cu curățenia.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruesc mai ales înaintea sărbătorilor mari: Crăciun și Paști, de însuși locuitorii. Se mătură zilnic de femeile lor. În timpul verei, curățenia locuințelor este mulțumitoare. Iarna lasă de dorit căci pentru a face economie de combustibil dorm toți membrii familiei într'o singură încăpere împreună și cu animalele născute de curând.

Munca săteanului. Proprietatea solului. Săteanul muncește dela 3 – 4 hectare pe an, întrebuițând ca instrumente: plugul, rarița, sapa, coasa, secera, cultivând mai ales porumb și foarte puțin grâu.

Terenul comunei, ca 3000 hectare este deținut de proprietari și arendași, restul pământului aparține locuitorilor.

Locuințele. – În această comună sunt 205 locuințe, adică 155 case de nuele lipite cu lut, 30 case de lemn, 20 case de zid.

Apa de băut. – Se ia din 41 fântâni, dintre care 2 de beton și 21 de lemn și dintr'un puț de beton.

Scoală, construcție de cărămidă, după planul tip al Ministerului de Instrucție, compusă din 3 sale de cursuri, una din sale cu un cubaj de 240 m.c., celelalte două a 70 m.c., este frecventată de 50 elevi, fiecare clasă.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică, construcție de zid, mediocru întreținută.

Cimitire de oameni unul, împrejmuit cu gard de ulucă în bună stare.

Primăria. – Construcție în paente, în stare bună.

Localuri publice și de consumație. – Două cârciumi. Una a lui Gh. Brânzan, care

vinde tot felul de beuturi alcoolice, face o vânzare anuală de 2500 lei, a doua a lui C. Bărbulescu, care pune în consumație numai vin, face o vânzare de 1300 lei anual. Ambele localuri sunt bine întreținute.

Industria insalubre. – O moară cu aburi, proprietatea d-lui M. Kelner, ținută într'o stare bună, aduce un venit anual de 8000 lei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 1168 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	28	15	-	13
1901	31	23	-	8
1902	24	25	-	1
1903	20	9	-	11
1904	46	13	-	23
1905	20	11	-	9
1906	33	22	-	11
1907	36	22	-	14
1908	25	21	-	4
1909	43	21	-	22

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	18	3	2	11	7	-
1901	28	2	-	7	9	-
1902	19	4	-	6	10	2
1903	16	3	-	12	11	-
1904	38	5	1	14	14	-
1905	14	4	-	5	16	4
1906	25	2	-	8	12	-
1907	30	4	-	12	17	-
1908	18	-	1	6	19	3
1909	29	2	-	14	20	-

Inspekții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 8 inspekții medicale; în 1901, 5 în 1902, 7; în 1903, 10; în 1904, 12; în 1905, 11; în 1906, 10; în 1907, 7; în 1908, 16; în 1909, 15.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 30 – 40 lei anual din fondurile comunale, și se țineau la primărie. Dela această dată, medicamentele se procură de către d-l medic respectiv dela depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	-	-	-
1904	-	-	-
1905	-	-	-
1906	16	-	-
1907	25	42	-
1908	34	53	3
1909	65	41	4

Epidemii. – În comună au bătuit următoarele epidemii:

Rugeolă, dela 3 Martie – 28 Aprilie 1904, cu 72 cazuri și 3 morți.

Dizenterie, dela 4 Iulie – 1 Septembrie 1908, cu 21 cazuri, cu 1 mort.

Tusă convulsivă, dela 5 Martie – 18 Martie 1908. cu 13 cazuri,

Rugeolă, dela 24 Aprilie – 8 Mai 1908, cu 4 cazuri și 2 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Pelagră, 17 cazuri; Paludism, 24; Sifilis, 1.

HUNIA

Plasa administrativă Cetate; Circumscripție medicală Calafat; Medic, Dr. Sava Stoica dela 1909; Agent sanitar, Xenofonte Mihăescu, dela 1 Noembrie 1909.

Date geografice. – Comuna Hunia este așezată pe malul stâng al Dunărei, la distanță de 4 km. Terenul pe care e situată, formează un podiș. Marginea de către apus a acestui podiș se lasă brusc în jos, aproximativ 30 – 40 de metri, de unde începe un teren mlăștinos, acoperit cu bălți și păduri de salcâmi și se întinde până în marginea Dunării. Acest teren e format din aluviunile fluviului, care în vechime curgea pe lângă marginea podișului, dar care cu timpul și-a părăsit vechea sa matcă și cu încetul prin roaderea malului bulgăresc s'a îndepărtat cu 4 km. spre vest. În fața comunei în Dunăre se găsesc două ostrove: ostrovul Gotici și ostrovul Mirică.

Comuna Hunia se mărginește la N. cu com. Cetate, cât. Moreni.

Această limită începe din Dunăre, taie în două Balta-Lungă și merge până în hotarul Moțăteilor. Din Dunăre limita are direcția N.-E., iar din Movilă, marginea lui Nicolaie, ia direcțiunea S.-E. la S. comuna se mărginește cu Maglavit, printr'o linie convențională, la marginea plantației de salcâmi, pe limba de teren nisipos a Maglavitului. La răsărit cu hotarele Moțăteilor, despărțiți prin moșia Maglavitului, proprietatea Madonei-Dudu. La apus se mărginește cu Dunărea, care o desparte de Bulgaria.

În fața comunei, se află dincolo de Dunăre satul Cosova. Pe terenul aluvial dela est, se află o baltă numită Balta-Hunia. Această baltă e alimentată de niște irugi care vin din bălțile Fântânei-Banului și dinspre balta Maglavitului. Tot terenul bălților e inundabil de Dunăre, care aduce și pește în aceste bălți.

Comuna e străbătută de șoseaua vecinală Cetate-Maglavit. Din marginea de sud spre est pleacă șoseaua vecinală Hunia-Gara-Moțătei-Băilești. La distanță de 3 km. 800 m. în spre sud-est, trece șoseaua județeană Craiova-Calafat. Suprafața comunei este în total de 1909 pogoane, dintre care 1729 arabile, iar restul ca vatră a satului.

Date istorice. – Comuna Hunia datează de peste o sută de ani, însă vechiul loc al

comunei a fost sub vechiul mal al Dunărei. Locul acesta l'au ales din cauza multor izvoare care țșnesc din mal. Din cauza revărsărilor Dunării la oarecare intervale, vatra a fost părăsită și locuitorii s'au reșezat pe localitatea „Lovcea” în dreptul Maglavitului și Stanotinului din Bulgaria.

În timpul războaielor dintre Ruși și Turci în intervalul dela 1875 și 1825, locuitorii fugeau de invaziunea rusească și de încălcările oștilor ce ocupau malul stâng al Dunării și căutau scăpare în preajma fortăreței Vidinul care apăra malul drept. În această cetate cât timp a fost ocupațiunea otomană, a fost totdeauna în ea o garnizoană puternică.

Sub scutul cetății care n'a fost ocupată nici-o dată, locuitorii își aveau cu siguranță avutul lor. După ce încetau ostilitățile și se făcea pacea se întorcea fiecare la vatra lui, alții rămăneau peste Dunăre și-și întemeiau gospodăria acolo. Toate satele dupe malul drept al Dunării din Bulgaria sunt românești, locuitorii vorbesc între ei limba românească și chiar serviciul divin în biserică se face în românește de către preoți români. Până în timpul războiului din 1877 locuitorii își aveau și o școală a lor. Serviciul divin în românește se mai oficiază pe ici pe colo de către preoții români. Pe locul comunei Hunia probabil că au fost așezăminte omenești din timpuri foarte vechi. Din săpăturile făcute s'au găsit diferite monede romane ale împăraților din Bizanț, care erau probabil aduse de greci, ce făceau comerț pe Dunăre până la Gherdapuri (porțile de fier).

Mai târziu probabil prin secolul al XVII, satele depe malul românesc, erau de servite de corăbieri Genovezi cari își aveau cale deschisă pe Dunăre și aduceau mărfuri prin Mesembria, port genovez la Marea-Neagră. La apusul comunei se află o movilă înaltă numită movila D-nei Stanca. Această movilă a servit probabil ca punct de observație asupra malului drept și datează după timpul lui Mihai-Vodă Viteazul, care i-ar fi dat numele soției sale. Până în 1878 a existat pe această movilă un

pichet românesc care s'a mutat pe urmă la Cetate.

La marginea Dunării în dreptul ostrovului Mirica, se găsește de asemenea o movilă care înlesnește vederea peste ostrov în spre malul opus. Această movilă a avut probabil un scop strategic ca punct de observație. Marginea de apus a terenului care se ridică brusc deasupra terenului aluvial al Dunării, e ruptă brusc de niște văi sau ogașe, formate din cauza apelor sau făcute de locuitori și înlesnind scoborîrea înspre , balta Huniei și zăvoaete Dunării. Acestor ogașe li s'a dat numele de *Unii*. În comună sunt vre-o șeaze asemenea *Unii* și e probabil că după ele ș'ar fi luat comuna numele de Hunia. În dreptul satului Basarabi, se află o asemenea unie unde ar fi existat o cetate ale cărei fundațiuni se văd și azi. În Maglavit de asemenea scoborâșiurile spre Dunăre se numesc unii. De aci numirea generală ce se dă acestor scoborâșuri în această parte unde malul e mult ridicat și domină pe cel opus.

Igiena comunei. – Solul comunei e nisipos-argilos, foarte productiv în ceace privește cerealele și legumele. În partea de sud este nisipos și plantat cu păduri de salcâmi.

Grosimea solului variază între 15 m. și 50 cm.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În partea de apus se întinde balta Hunia și mici ochiuri de apă care vara seacă cu desăvârșire. Gurile de alimentare sunt mlăștinoase și acoperite cu trestie de șovar.

Străzile comunei sunt: porțiunea din șoseaua vecinală Cetate - Maglavit, atât cât trece prin comuna Regele Carol. Din această stradă se despart străzile în spre răsărit, strada Stancăi, linia Principală, strada Soarelui, str. Principele Ferdinand și str. Bujorului, la apus merg străzile: Prelungirea străzei Principale, strada d-na Stanca și str. Mitrănescu. Str. Regele Carol și str. Stancăi, sunt împietrite, celelalte străzi nu sunt împietrite și nici plantate.

Curțile sunt ținute curate, unele din ele așternute cu nisip. Vitele nu se țin în curtea din fața casei, ci iarna în niște coșaruri făcute din stuh sau din gard de nuele, lipit cu pământ, vara în stuhai pe marginea Dunării, prin suhaturi sau izlazuri. La cea mai mare parte din locuitori curțile sunt mari și spațioase, împrejmuite absolut la toți cu gard de uluci sau cu ștacheți.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruesc de două ori pe an, de Paști și Crăciun, măturarea se face în fiecare zi. Aproape cele mai sărăcicioase locuințe au și ele o cameră ținută curat, pentru oaspeți la zile însemnate. În aceste camere aranjate cu oarecare gust și îmbrăcate cu țesături făcute în casă, nu

locuște nimeni și se utilizează numai pentru primit oaspeți. În timpul iernei toți membrii familiei dorm într'o singură cameră, pentru a nu arde mai multe focuri, lemnele fiind scumpe prin partea locului.

Au obicei de a ține în casă viței, miei și porcei, când sunt mici și e ger afară, deasemenea cloțe cu pui, care iau scos prea în iarnă, clocitul găștelor se face tot în casă.

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Având în vedere conformația craniului și feței, statura potrivită, ochi vioi și căprui, se poate deduce că locuitorii acestei comune sunt de origină Daco-Romană. Influența slavă însă se resimte mult.

Îmbrăcămintea vara constă dintr'o cămașe lungă de bumbac, pantaloni de bumbac, un flanel pe deasupra, în cap pălărie de paie sau păslă; umblă de obicei desculți, numai sărbătoarea poartă pantofi. Iarna poartă pantaloni de dimie, haină lungă, cojoc, în cap căciulă de blană de oaie și ca încălțăminte opinci și cisme. Femeia poartă vara cămașe de bumbac cu râuri, o fustă de arnici, o bluză subțire de stambă, pe cap tulpan, iar ca încălțăminte pantofi. Iarna poartă în loc de bluze, paltonașe și pe cap broboade.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Un sătean cu familia lui muncește într'un an dela 15 – 30 pogoane de pământ. Munca pământului se face cu plugul, sapa și rarița. Pentru treerat întrebunțează mașini. Semănatul și seceratul se fac cu mâna. Cerealele care le:cultivă de obicei sunt grâul și porumbul în parte egale. Aproape toți locuitorii au grădini de zarzavaturi, cultivă în special ardeiul. Aproape 25 – 30 familii trăiesc numai din cultivarea zarzavaturilor, pe care le desfac la Cetate, Calafat și chiar la Craiova. Acești locuitori fabrică din ardei așa numita „pacea boia“, care o desfac în Severin, Craiova și Galați. Un muncitor de pământ câștigă la pogon între 40 – 50 lei, în anii buni până la 80 lei. În mijlociu un locuitor câștigă cu munca lui 400 – 600 lei anual. Grădinarii câștigă între 800 – 1200 lei anual.

În comună există un cismar, trei cojocari, doi fierari, un tâmplar, un tinichigiu și vreo 15 dulgheri.

Proprietatea solului o deține locuitorilor. Solul e insuficient pentru ei și se învoesc pe moșia Maglavit a Epitropii Madona-Dudu din Craiova. Locuitorii au fost împroprietăriți la 1864.

Locuințe. – Sunt 388 de locuințe, dintre care 7 bordeie, cu un cubaj de 34 m.c.; 361 case de nuele lipite cu pământ, cu câte 2 încăperi, cu un cubaj de 44 m.c.; 15 de pământ bătut, cu cate 2 încăperi, cu un cubaj de 44

m.c.; 2 case de lemn, cu câte 2 încăperi; 3 case de zid, cu mai multe încăperi, cu un cubaj de 48 m. c.

Apa de băut. – Se ia din 5 puțuri, între care 4 în stare rea și 1 în stare bună și din 10 fântâni, dintre care 9 mediocre și 1 în stare bună.

Școale. – Un local construit în 1905, de zid de cărămidă, de către județ și comună. Are 2 clase, dintre care una cu un cubaj de 240 m.c., frecventată de 86 elevi. A doua are un cubaj de 216 m.c., frecventată de 78 elevi, și o locuință pentru diriginți.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1 Ianuarie 1910, comuna Hunia, numără 1100 bărbați și 1082 femei. În total, comuna numără 2182 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	67	42	1	25
1901	86	40	-	46
1902	76	42	-	34
1903	85	70	-	15
1904	101	69	-	32
1905	77	54	-	23
1906	97	55	4	-
1907	97	56	3	41
1908	102	64	7	38
1909	99	66	10	33

Biserici. – Cimitire. – În comună există o biserică de zid de cărămidă, fondată în anul 1899 de locuitorii comunei, un cimitir, la 200 m. depărtare de comună, împrejmuit cu bondoci și sârmă. E situat în partea de sud-est.

Cimitire de animale unul singur, în partea de apus, împrejmuit cu șanț și acesta inutilizat.

Primăria. – Local propriu, făcut la 1887, din zid de pământ bătut și acoperit cu țiglă. Are două sale, un antreu și o cameră de gardă ocupată de arhivă. Starea igienică e satisfăcătoare.

Localuri publice și de consumație. – În comună sunt 3 cârciumi. Toate sunt instalate în local propriu. Localurile sunt ținute curat.

Industria insalubre. – O moară cu aburi, a d-lui Gh. Popescu, în valoare de 15000 lei, are autorizație, e în stare bună, întrebuințează 6 lucrători plătiți între 25 – 40 lei lunar, stau la moară, mănâncă dela proprietar. Are un venit de 4 – 5000 lei. O brutărie a d-lui Ștefan Stoica, în valoare de 500 lei, n'are autorizație, e în stare mediocră.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	-	-	-	-	-	-
1904	96	2	19	51	6	19
1905	62	4	12	44	12	23
1906	60	3	-	33	6	1
1907	91	1	-	46	6	5
1908	92	5	-	101	5	-
1909	28	-	-	28	-	-

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în 1901, de 3 ori; în 1902, de 13 ori; în 1903, de 11 ori; în 1904, de 16 ori; în 1905, de 3 ori; în 1907, de 6 ori; în 1908, de 11 ori și în 1909, de 8 ori.

Medicamente. – Pană în anul 1908, medicamentele se procurau de comună de 50 - 60 lei anual; de atunci se procură dela depozitul central filiala Craiova, reaprovizionându-se de câte ori e nevoie prin medicul circumscripției.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	14	-	-
1901	25	-	-
1902	20	-	-
1903	45	-	-
1904	65	-	-
1905	16	12	-
1906	74	23	-
1907	18	18	-
1908	18	27	-
1909	22	33	-

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

Scarlatină dela 16 Februarie până la 28 Mai, cu 11 cazuri și 1 deces.

Scarlatină în 1909 dela 8 Septembrie cu 15 cazuri și 8 decese.

Rugeolă în 1905, dela 14 Ianuarie până la 17 Martie, cu 179 cazuri și 10 decese.

Tusă convulsivă în 1907, dela 4 Decembrie, până la 29 Ianuarie 1908, cu 23 cazuri și 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 45 cazuri; Tuberculoză 1; Pelagră 4.

ÎNTORSURA

Plasa administrativă Șegarcca; Circumscripția medicală Șegarcea ; Medic, Dr. N. N. Roteaiui, dela 4 Noemvrie 1909; Agent sanitar, Vasile Bercescu, dela Aprilie 1909; Moașe Elisabeta Mănărcescu dela Aug. 1908.

Date geografice. – Comuna Întorsura e așezată în partea de sud a județului la 31 km. depărtare de Craiova și la sud de șoseaua județeană Craiova - Calafat; se mărginește la est cu comuna Lipov, la vest cu Siliștea Cruci și Cioroiășul, la sud cu Urzicuța și la nord cu Vârvorul-Fântânelele.

Limita de nord începe dela dealul Căprioarelor, trece peste râul Bănagiul și valea Slodonului până la hotarul Lipovului.

Limita de sud începe dela măgurele cele două, și apoi trece peste dealul viilor; Limita de est începe dela Braniștea-Reodului până la Dealul Întorsura, iar cea de vest începe dela Măgura cu spică și trece pârâul Jivanului, până la limita de nord.

Terenul comunei e accidentat spre răsărit de dealul Radovanul, înalt de 300 metri, acoperit cu vii și păduri și care este brăzdat de Valea-Rea și Dăsnățuiul. Al doilea deal este Dealul-Viilor, înalt de 150 m.

E udată de râul Dăsnățuiul, care primește pe dreapta pe Jivanul, pe stânga Bănagiul și Valea-Rea, care se varsă în Brațul cătunului Radovanul. Suprafața comunei e de 12078 pogoane, dintre care 9280 arabile. Moșiile se numesc: Întorsura și Radovanul, cea dintâi proprietatea Eforiei spitalelor civile din București, iar cealaltă a Statului. Locuitorii sunt împroprietăriți dupe legea rurală din 1864 și 1875. Prin comună trece o șosea vecinală care o unește cu Lipovul, ea se ramifică din șoseaua județeană Craiova-Calafat in dreptul Radovanului.

O altă cale vecinală duce spre Urzicuța.

La 14 km. spre est se află gara Sălcuța, unde locuitorii își pot transporta produsele solului, pentru a fi duse pe piața Craiovei sau Calafatului.

Date istorice. – Acum vreo 200 ani, pe locul unde se găsește azi com. Întorsura, erau numai câteva bordeie, cu locuitori români, cari se ocupau cu creșterea vitelor. Localitatea erea pe atunci foarte avută, în păduri, livezi și fânețe. După câțva timp, cum pe atunci turcii năvăleau

des în țară, o ceată de turci, au pornit și în spre bordeele mai sus citate, cu scopul de a jefui.

Locuitorii bordeelor prinzând de veste au fugit cu avutul lor, ascunzându-se în pădurile din apropiere, unde și-au făcut alte bordeie și unde turcii nu i-au putut găsi.

După mai mulți ani, aflând că turcii nu ar mai da năvală, s'au întors iarăși la vechile lor bordeie, unde aveau și pământ pentru agricultură și au format din nou acolo un sătuleț căruia locuitorii din alte comune îi ziceau satul celor cari s'au întors. – Mai târziu i-a rămas satului numele de Întorsura.

Astăzi comuna Întorsura are două sate mari: Întorsura și Radovanul, având în total o populație de 2566 suflete.

Igiena comunei. – Solul este în general argilo-nisipos. Subsolul este mai mult nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile: Șoseaua vecinală, care trece prin comună este strada principală. Celelalte strade sunt pline de noroi pe timp ploios și la secetă pline de praf.

Curțile sunt împrejmuite cele mai multe cu gard de pari și nuiete, precum și cu scânduri groase ferestruite de ei din lemnele pe cari le cumpără din pădurile din apropiere. La locuitorii cu dare de mână și pe la negustori, sunt împrejmuite cu scânduri de brad.

Locuitorii din îndemnul lor curăță de obicei curțile și chiar strada de dinaintea curței, în ajunul sărbătorilor mari, vara. În timpul din urmă mulți îndemnați de autorități, le curăța sâmbăta.

Curățenia locuințelor. Văruirea caselor se face de obicei din îndemnul propriu al locuitorilor, înainte de sărbătorile Paștelui și Crăciunului.

În timpul epidemiilor, se văruiesc casele din ordinul autorităților sanitare și cu concursul autorităților comunale.

Înăuntru, la majoritate, nu se ține curat. Numai la puține case de zid se găsește scânduri pe jos, la cele mai multe case și la toate bordeele, pe jos este pământ, pe care nu-l îngrijesc decât măturându-l din când în când.

Foarte rar unii locuitori, obișnuiesc înainte de Paște, să lipească pe jos cu pământ galben. Mai tot anul casa e ținută murdar. Numai casele de zid mai noi au ferestrele mari și deshidzătoare, celelalte case și bordeele au ferestrele mici și adesea fixate în zid, astfel că nu le mai deschid niciodată.

Mișcarea populației. După ultimul recensământ, făcut la Decembrie 1909, comuna Întorsura numără 2566 suflete, dintre care 1335 bărbați și 1231 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	76	46	-	30
1901	114	84	-	30
1902	105	120	-	15
1903	123	60	-	63
1904	114	67	-	47
1905	103	45	-	58
1906	90	49	-	51
1907	103	67	-	36
1908	120	78	-	42
1909	99	76	-	23

Locuințele. – În comuna Întorsura sunt 341 locuințe dintre care 128 de cărămidă, 198 case de nuiele lipite cu lut și 15 bordeie.

Apa de băut se ia din 18 puțuri bune.

Școala e un local construit de zid, are două camere, una care servește pentru sală de cursuri și una pentru cancelarie. Au un cubaj de 73,50 m.c. și e frecventată de 72 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserica este construită din cărămidă, datează de aproape 90 ani, se află la o distanță de 600 metri depărtare de comună. Cimitire, unul lângă biserică împrejmuit cu șanț.

Primăria are 3 camere cu un cubaj de 105 m.c. în stare bună, întreținut curat.

Localuri publice și de consumație. – Două cârciumi ale d-lor Const. Marin Gane, care aduce un venit de 1000 lei anual și alta a d-lui Gheorghe Ghercioiu, care aduce 1500 lei anual, localuri mediocre.

Inspecții medicale. – În anul 1900. s'au făcut 11 inspecții medicale; în 1901, 6; în 1902, 9; în 1903, 5; în 1904, 4; în 1905, 11; în 1906, – ; în 1907, – ; în 1908, 8; în 1909. 13.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	16	-	-	3	9	-
1902	61	1	103	12	16	373
1903	112	7	23	9	87	79
1904	72	3	29	10	41	63
1905	96	2	4	50	10	23
1906	70	14	-	36	1	-
1907	95	9	-	102	26	-
1908	89	7	3	18	-	-
1909	88	6	-	37	2	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 40 – 50 lei anual și se țineau la primărie, dela această dată, medicamentele se procură dela depozitul statului de către d-l medic respectiv.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	15	80	
1901	103	210	
1902	12	160	
1903	19	198	
1904	34	109	
1905	43	219	
1906	31	340	
1907	57	457	
1908	39	431	
1909	-	671	

Epidemii. – Comana a fost bătuită de următoarele epidemii:

Tusa convulsivă dela 17 Iunie 1907 – 12 Februarie 1908, cu 84 cazuri, dintre care 3 morți.

Febră tifoidă, dela 7 Noembrie 1908 – 22 Noembrie 1908, cu 4 cazuri, dintre care 2 morți.

Scarlatină, dela 20 August 1909 – 15 Septembrie 1909, cu 6 cazuri, dintre care 2 morți.

Boale infecto-contagioase la 1 Ianuarie 1910 sunt: Pelagră, 15 cazuri; Paludism, 47.

IZVOR

Plasa administrativă Șimnic; Circumscripția medicală Șimnic; Medic D-r C. Frangopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar A. Dobrinescu.

Date geografice. – Comuna Izvoru e situată pe malul stâng al râului Amaradia, la 11 km. spre nord de Craiova. Se mărginește la nord cu Mălăești, la sud cu Șimnicul, la est cu Vulpeni și Motoci, iar la vest cu com. Almăjul.

Terenul comunei e un deal cu fața spre vest, străbătut de mai multe vâlcele, care merg tot în această direcție. Dealul Amaradia, se întinde pe ambele maluri ale râului Tesluiu și dealul Muerei, în stânga lui. Aceste dealuri formează următoarele văi: Valea Viei, Valea Popeștilor și Valea Unghiului.

Comuna e udată de râul Amaradia, care se varsă în Jiu, în dreptul cătunului Troaca din com. Cernelele. Tesluiu udă comuna în partea de est, trecând spre Șimnic.

Suprafața comunei e de 1371 ha. Sunt 6 moșii, care aparțin particularilor. Locuitorii sunt împământeniți după legea rurală din 1864.

Comuna e străbătută de căi comunale care o unesc cu comunele vecine. Prin această comună trece un drum vechi numit drumul Muerei.

Date istorice. – Comuna Izvoru compusă din 4 sate, aproape în continuare unul cu altul, au fost în timpurile vechi risipite din cauza puținii populații. Satele au început a se forma despre apusul comunei actuale, pe un deal numit dealul Polei, înconjurat de păduri. După regulamentul organic, locuitorii au plecat din acest deal ducându-se mai spre răsărit și formând satele actuale. Cauza pentru care a părăsit dealul e că li s'a închis drumul pe care comunicau spre oraș și spre munte, prin înființarea șoselei Amaradia.

Satul Izvoru, își are numirea dela un izvor, unde era o cișmea cu blane groase de stejar și se scurgea prin 9 țuțuroaie, astăzi probabil izvoarele și-au schimbat cursul, de oarece e o cișmea ce curge foarte încet, e însă o alta de nouă formație mai jos.

Satul Cioroiu, și-a luat numele dela o vale numită în vechime valea țiganului, în acea vale există o pădure bătrână unde își făceau cuib ciorile, stând acolo tot timpul anului.

Satul Cornet, își are denumirea împrumutată dela o luncă formată din copaci de corn. Locuitorii culegeau coarne toamna, plecând spre a le vinde la oraș.

Satul Leșile, și-a luat numele dela niște Leși, ce s'au așezat de o parte și alta a șoselei. Până la 1902, s'a numit Între Leși, dela acea dată, când s'a ridicat de institutul geografic harta comunei, i'au dat numele de Leșile.

Igiena comunei. – Solul. O pătură de humos formează solul, sub care e pătura de pământ argilos, impermeabilă din care cauză pe locurile drepte și acolo unde sunt scufundări de teren, stagnează apă în timpul ploilor mari. Solul e productiv pe vale, sus însă unde locul e plan, e expus la secetă și la inundații din cauza impermeabilității solului.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt.

Străzile sunt neregulate, neîmpietrite și pământul fiind argilos, în timpul ploilor se desfunda și circulația e foarte grea. Vara se face un strat gros de praf.

Curțile, cam a 3-a parte din ele, sunt împrumuite și bine întreținute, restul rău întreținute, starea de curățenie e mediocră. Se pune locuitorilor neîncetat în vedere a nu face depozit de gunoaie în curți și până la un punct se execută această măsură.

Curățenia locuințelor. Cam $\frac{1}{4}$ din case sunt ținute în stare curată, $\frac{1}{2}$ sunt ținute mediocru, iar restul de necurățenie complectă. Deși se spoiesc casele, totuși nemăturându-se zilnic și datorită și neîngrijirii drumurilor din comună, se transportă în casă tot noroiul și murdăriile. E obicei ca Lunile și Vinerile să nu mature de loc prin case. Când moare câte-o rudă sau vre-un vecin, nu se mătură 2-3 zile.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1 Ianuarie 1909, satul Izvor, numără 229 bărbați, 216 femei; satul Cioroi, 252 bărbați, 257 femei; satul Cornet, 476 bărbați, 466 femei; satul Leșile 23 bărbați și 19 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	82	41		41
1901	76	39	4	33
1902	62	58	1	3
1903	74	53	-	21
1904	78	45	-	33
1905	67	35	-	32
1906	72	42	-	30
1907	84	51	1	32
1908	70	47	-	23
1909	79	62	-	17

Caracterele populației. – Îmbrăcămintea. Bărbații și femeile, poartă cămașe de bumbac sau in, țesută în casă, femeile fustă de lână, fie țesute de ele, fie mai rar de oraș, fuste de stambă, bluze ață, de târg. Iarna bărbații poartă nădragi, șubă cu pelerină sau nu, haină de dimie, opinci, ghete, cisme.

Alimentația. – În mediu se postește 230 - 260 zile pe an, dar nici în restul de 100- 120 zile majoritatea nu se hrănește propriu zis cu dulce, ci aproape nu e diferență între post și dulce. În timpul postului, la muncă se mănâncă mai mult mămăligă, cam 1000 – 1200 grame de om, însoțită fie de praz, varza acrită, murături, ardei, câte un pește sărat, mai rar câte o bucată de brânză (100 – 150) gr., ceapă, o zeamă lungă de fiertură de legume, știr, lobodă, fasole, bob, etc. Iarna: varză acrită, ardei, praz și ceapă.

În zilele de dulce, câte o fiertură de pasăre, mai ales sârbătoarea, 2 – 3 ouă făcute cu untură. Dela Crăciun și până la Aprilie, cei mai avuți au carne din porcul de Crăciun, cei săraci mănâncă 2 – 3 zile dulce, iar restul timpului, aceeași alimentație ca la post. Carne consumă 50 - 100 gr. pe zi.

Munca sateanului. - Proprietatea solului.
– Săteanul se ocupă mai mult cu agricultura, care din cauza nepriceperii și a instrumentelor agricole neperfecționate, cât și din cauză că vitele sale de muncă nu sunt bine întreținute, nu-i produce atât cât ar trebui. Muncește pământul său și a altora în dijmă, câștigând pe pământul său aproximativ 40 – 50 lei de pogon, iar la proprietar 20 – 30 lei. Vitele de muncă sunt puse la jug înainte de timp, rămân mici și fără putere. În partea dinspre Amaradia, sunt câțiva locuitori care se ocupă și cu grădinăria. Foarte mulți fac cărașia de lemne, paie, cereale. Câțiva sunt geambași de cai.

Proprietatea solului e astfel divizată. Din cele 1500 hectare, totalul întinderei moșiei, 700 sunt proprietatea a 7 proprietari, iar restul de 800 pogoane, îl stăpânesc 894 locuitori. În Cornet, e o pădurice formată de duzi, plantați

de proprietarul Cornetti și în timpul verei se cultivă viermii de mătase.

Locuințele.–Sunt 18 case de nuele lipite cu pământ, având un cubaj de 60 m.c., 12 case de lemn, având un cubaj de 50 m.c. și 381 case de zid de cărămidă, sau piatră, având un cubaj de 70 m.c.

Apa de băut, se ia din 21 puțuri, dintre care 15 în bună stare, 5 mediocre, iar unul lasă foarte mult de dorit, din 9 fântâni, dintre care 7 bune, una mediocru și una neigienică. Pentru adăpatul vitelor și trebuințelor mai mari în căsnicie, se ia apă și din râul Amaradia.

Școala, construită din cărămidă, tip casa școalelor, compusă din o clasă, având cubajul de 240 m.c. și frecventată de 95 copii.

Biserici. – Cimitire. – Biserica în bună stare. Cimitire 2, împrejmuite, la distanță de 100 – 150 m. de raza comunei, unul pe deal, în cătunul Izvor și altul în Cornet, situat spre șosea.

Primăria. – Local propriu al comunei, însă impropriu pentru primărie, insuficient, tavanul jos, construcție nu tocmai veche, compus din 2 camere și o sală.

Localuri publice și de consumație. Două cârciume, una pe șoseaua Amaradiei, local bun, alta în valea Unghiului, de asemenea bun, compuse din câte 3 camere și pivniță, ambele au tot felul de băuturi. O cârciumă numai de vin și bere, local mediocre.

Industria insalubre. – Sunt 2 mori, având fiecare o valoare de 18,000 lei, una a d-lui A. Foleanu și cealaltă a d-lui Căpruciu, ambele n'au autorizația Cons. de igienă, sunt în bune condițiuni, întrebuințează câte 2 lucrători plătiți dela 30 – 60 lei fiecare. Aduc un venit de 2000 până la 2500 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1901	55	4	3	39	9	5
1902	99	14	-	50	-	-
1903	46	10	9	20	24	-
1904	76	1	5	9	18	5
1905	52	2	-	6	1	5
1906	60	1	1	27	6	-
1907	71	5	1	25	3	2
1908	72	-	-	57	-	3
1909	7	17	-	72	12	-

Inspecții medicale. – În anul 1905, s'a făcut o inspecție; în 1906, s'a făcut 2 inspecții; în 1907, s'a făcut 3 inspecții; în 1908, s'a făcut 9 inspecții și în 1909, s'a făcut 26 inspecții.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900		224	-
1901	49	71	-
1902	15	180	-
1903	20	-	-
1904	3	1	-
1905	-	92	-
1906	-	128	-
1907	2	70	-
1908	1	230	-
1909	72	288	-

Medicamente. – Se procură dela depozitul de medicamente Craiova, și se aprovizionează

prin medic la vizitele comunei, înainte de 1908, se cumpărau de comună de 20 – 30 lei anual.

Epidemii. – În decurs de 3 ani au fost următoarele epidemii: Dela 6 Octombrie – 8 Noemvrie 1907, Febră tifoidă, un caz nici un deces.

Dela 11 Ianuarie până la 29 Decemvrie 1908, Tusă convulsivă, 11 cazuri, un deces.

Dela 22 Iulie – 31 Decemvrie 1909, Scarlatină, 43 cazuri, 19 decese.

Dela 12 Noemvrie – 8 Decemvrie 1909, Febră tifoidă, 4 cazuri și nici un deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 4; Tuberculoză, 3; Pelagră, 14.

IȘALNIȚA

Plasa administrativă Șimnic; Circumscripția medicală Breasta; Medic Dr. C. Groper, dela 1 Decembrie 1909;
Agent sanitar Og. Seculici, dela 1 Februarie 1910; Moașe Măria Gg. Seculici.

Date geografice. – Comuna Ișalnița este situată pe malul stâng al râului Amaradia și Jiu, la o depărtare de 10 km. de Craiova. Se mărginește la nord cu comuna Almăjul, la sud cu comuna Cernelile, la est cu comuna Șimnicu și la vest cu comuna Mihăița, de care se desparte de râul Jiu.

Terenul comunei, este un podiș puțin ridicat, acolo unde e vatra satului, iar restul este aproape șes și bălțos. Colina este udată la V. de râul Jiu și în partea de E. de râul Amaradia, pe care sunt 2 poduri, unul de lemn pe șoseaua națională București – Craiova - T.-Severin și altul de fier pentru linia ferată Craiova - T.-Severin. Între Ișalnița și comuna Mihăița, este un pod umblător pe râul Jiu.

La vestul comunei este balta zisă Gârvănița, cu o suprafață de 5 pogoane; iar la sud-vestul comunei, este balta Lânăriei, cu o suprafață de 8 pogoane.

Suprafața comunei este de 5589 pogoane, din care 4446 pogoane sunt arabile, 500 pogoane fâneață, 350 pogoane izlaz și 50 pogoane loc sterp. Vii sunt 243 pogoane. La o depărtare de 500 metri de comună, este stația de cale ferată Ișalnița.

Date istorice. – Comuna datează din timpuri foarte vechi.

Biserica din comună e zidită la 1713, de defunctul Obedeauu.

Igiena comunei. – Locurile de muncă, situate pe ambele maluri al râului Amaradia, precum și cele situate pe malul stâng al râului Jiu, sunt formate din pământ mare și negru, restul solului din această comună e format din nisipuri. Subsolul este nispos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. La vestul comunei, este balta zisă Gârvănița, cu o suprafață de 5 pogoane, iar la sud-vestul comunei, este balta Lânăriei, cu o suprafață de 8 pogoane. Aceste bălți fiind formate din izvoare, nu seacă nici odată. Afară de aceste bălți se mai află la sudul comunei pe șesul dintre comuna Cernelile și Ișalnița. un mare număr de bălți formate în urma ploilor mari, în urma topirei zăpezilor, sau din revărsarea Jiului,

bălți, care nu au numiri speciale și care seacă în timpul verii.

Toate aceste bălți, fiind situate departe de locuințele sătenilor, nu influențează decât foarte puțin asupra sănătății locuitorilor.

Străzile. În comună sunt următoarele străzi: Strada Carol, strada I. C. Ciocoiu, strada C. Țenovici, strada Prunești, strada Alexandru Ioan I. Cuza, strada Iulian Vrăbiescu, strada Cogălniceanu și strada I. C. Brătianu. Toate străzile sunt aliniate, plantate, așternute cu piatră și bine întreținute.

Prin comună trece șoseaua națională București – Craiova - T.-Severin, bine întreținută, având în această comună o lungime de 3 km.

Prin comună trece calea ferată București – Craiova - Filiași, stația Ișalnița, este situată la 500 metri, departe de comună.

Curțile sunt toate îngrădite cu ulucă sau stobori, platate, așternute cu nisip și curat întreținute. În tot cursul anului locuitorii obișnuiesc să-și scoată gunoaiile și bălgarile din curțile și oboarele lor, la intervale scurte.

Curățenia locuințelor. – Casele din această comună sunt mai toate în bună stare și curat întreținute. Locuitorii obișnuiesc să-și vâruiască casele de bună voie de 3 ori pe an și cum această comună a fost în anii din urmă des băntuită de epidemii, casele s'au vâruit în mai multe rânduri, mai ales în cursul anului 1909.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	100	104	-	4
1901	93	67	-	26
1902	94	57	-	37
1903	126	62	3	64
1904	125	49	2	76
1905	94	63	1	31
1906	125	76	10	49
1907	132	84	3	48
1908	117	81	4	36
1909	122	138	8	16

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Ianuarie 1910, comuna numără 2705 suflete, dintre care 1382 bărbați și 1323 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii sunt de origină Daco-Română, sunt însă și câteva tipuri străine: Sârbi, Bulgari, Nemți și Italieni.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă vara cămăși lungi și pantaloni largi de pânză de casă, pălării de paie, desculți s'au încălțați cu opinci. Iarna poartă nădrași albi de dimie, pieptare sau cojoace cu mâneci și haine albe de dimie, căciuli și încălțați cu opinci sau cisme. Femeile poartă vara cămăși de pânză de casă, fuste și șorțuri de stambă, legate la cap cu un prosop, desculțe sau încălțate cu opinci. Iarna poartă fuste groase de barchet, șorțuri de stambă, bluze de barchet sau ilice și scurteici, legate la cap cu un prosop și încălțate cu opinci sau pantofi.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Pământul nefiind de calitate bună, munca câmpului este dificilă.

Uneltele de care se servesc la această muncă sunt: plugul, sapa, rarița, secera, coasa și furca. Mulți se servesc și de mașini agricole ca treerătoarele, vânturătoarele, semănătoarele și secerătoarele, pe care le împrumută dela proprietari.

În comună se cultivă: porumb, grâu, orz, ovăz și secară, foarte puțin nutreț artificial. Unii cultivă zarzavaturi și varză.

Înainte se cultiva și via, astăzi mai toate viile sunt distruse de filoxeră. Fiecare cap de familie muncește între trei și patru hectare, dar pământul fiind sărac, nu câștigă din această muncă decât 300 până la 400 lei anual. Pe lângă agricultura și creșterea vitelor, locuitorii mai au și alte ocupațiuni accesorii. Mulți cultivă zarzavaturi și varză, alții sunt chirigii și transportă cerealele, zarzavaturile și varza la Craiova, unii cunosc diferite meșteșuguri precum : zidăria, dulgheria, cojocăria și fierăria, alții s'au asociat și au format o lăptărie cooperativă și desfac laptele, untul și brânza pe piețele Craiovei.

Suprafața întregului teritoriu comunal este de 5589 pogoane, din care 1686 pogoane arabile aparțin locuitorilor, iar restul de 3903 pogoane, din care 3003 pogoane arabile, 500 pogoane fâneată, 350 izlaz și 50 pogoane izlaz, formează moșia Ișalnița, care mai are pe marginea Jiului mai multe zăvoaie, compuse din sălcii, plopi și anini. Moșia Ișalnița, aparține până în 1908, răposatei Eliza Opran, astăzi aparține Statului.

Locuințe. – În comună sunt 621 de locuințe, dintre care: 56 case de zid de

cărămidă sau piatră, fiind 24 cu câte 2 camere, 32 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 33 m.c., 25 fiind locuite de 7 persoane; 402 case de lemn, dintre care 17 cu o încăpere, 321 cu două încăperi, 64 cu mai multe încăperi și având un cubaj de 32 m.c., 50 fiind locuite de câte 6 – 7 persoane; 159 case de nuiele lipite cu lut, dintre care 63 cu câte o încăpere, 96 cu câte 2 încăperi, având un cubaj de 28 m.c., 25 și sunt locuite de 5 – 6 persoane; 4 bordee, dintre care 3 cu câte o încăpere și una cu două încăperi, având un cubaj de 26 m.c., 30 și sunt locuite de 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 21 puțuri, dintre care 12 în condițiuni igienice bune și cu apă bună; 7 mediocre și 2 rele; din 3 fântâni și cișmele mediocre. Pentru adăpatul vitelor și alte trebuințe mai mari, iau apa din râul Jiu și Amaradia.

Școala. – Este instalată într'un local propriu, construcția este modestă și datează din anul 1895, este compusă din 2 clase, cu un cubaj fiecare de 358 m. c. și sunt frecventate de 130 elevi. Mobilierul școlii este primitiv, apa se ține într'un vas acoperit și prevăzut cu o slăvină. Privata este primitivă.

Biserici. – Cimitire. – Biserica din satul Ișalnița, este făcută de zid la 1713, de defunctul Obdeanu și reparată la 1885 de defunctul Opran, cu hramul Adormirea Maicii Domnului.

Pentru oameni este un singur cimitir, situat la distanța reglementară și împrejmuit cu ulucă.

Cimitirul de animale este împrejmuit cu șanț și situat la o distanță de 2 km. de ultima casă din comună.

Primăria. – Local propriu, zidit de comună. Localul este curat întreținut și se compune din trei camere, din care cea mai mare servește de cancelarie și ca sală de ședință, a 2-a este ocupată de percepție și în camera 3-a este instalată arhiva.

Infirmeria. – Este permanentă, instalată într'un local închiriat.

Localul infirmeriei se compune din 4 camere, din care 2 mari spațioase. În dosul primăriei este o curte spațioasă în fundul căreia este așezată privata infirmeriei. Mobilierul infirmeriei se compune din: Zece paturi de fier, trei scaune de lemn, o masă de brad, un dulap de medicamente, un cazan de rufe, o baie de fier, trei sobe de fier, 2 lămpi, un butoi cu slăvină pentru apă, 7 cane mici de fier smălțuite, 7 castroane de fier smălțuite, 15 farfurii de fier, o cană pentru apă, 4 oale de noapte, 2 ibrice de fier smălțuite, 2 ligheane de fier smălțuite, opt cuțite, 7 linguri, 6 lingurițe, una clisopompă, o seringă Roux, o tivită renală, un termometru maximal, 12 cearceafuri, 10 cămăși, 17 fețe de pernă, 9 pături de lână, 9 dosuri de pernă, 7

șervete de masă, 2 bluze de pânză albă, 2 șorțuri, o mușama, un irigator, 9 saltele umplute cu paie, opt ventuze de sticlă și un termometru de perete.

Localuri publice și de consumație. Cinci cârciumi și o cafenea. Probe de băuturi s'a luat dela toți debitanții în cursul anului 1909.

Localuri satisfăcătoare.

Industrii insalubre. – O moară cu aburi a d-lui Rudolf, în valoare de 20000 lei, starea igienică mediocră, întrebuițează 2 lucrători, fiind plătiți dela 30 – 40 lei lunar, având dormitorul la moară, mănâncă dela stăpân. Aduce un venit de 8000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	74	3	-	14	9	5
1902	51	37	4	4	4	-
1903	100	15	16	59	-	-
1904	110	1	4	8	9	4
1905	84	1	5	10	-	6
1906	97	14	-	32	3	1
1907	113	9	2	19	3	2
1908	110	-	1	61	-	-
1909	40	-	-	4	2	-

Inspecții medicale. – Comuna Ișalnița, a fost inspectată în anul 1900, de 12 ori; în 1901, de 5 ori; în 1902, de 3 ori; în 1903, de 6 ori; în 1904, de 8 ori; în 1905, de 1; în 1906, de 3 ori; în 1907, de 5 ori; în 1908, de 7 ori; în 1909, de 27 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	64
1903	-	-	72
1904	-	-	21
1905	-	-	36
1906	-	65	42
1907	-	397	44
1908	-	513	142
1909	-	263	134

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele să procurau de comună de 30 – 40 lei anual și se păstrau la primărie, dela acea dată medicamentele se aprovizionează de către stat dela depozitul regional, filiala Craiova și sunt date în păstrarea agentului sanitar.

Epidemii. – În decurs de 3 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

În anul 1907, Febră-tifoidă, care a durat 33 zile, cu 4 cazuri, 1 deces.

În anul 1907, Pojar, care a durat 65 zile, cu 46 cazuri, 2 decese.

În anul 1908, Febră-tifoidă, care a durat 9 zile, cu 1 caz, 1 deces.

În anul 1909, Scarlatină, care a durat 181 zile, 183 cazuri, 33 decese.

În anul 1909, Febră tifoidă, care a durat 46 zile, cu 4 cazuri, 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Pelagră 39 cazuri, Conjunctivită granuloasă, 2.

LIPOV

Plasa administrativă Șegarcea; Circumscripția medicală Șegarcea; Medic, Dr. N. N. Roteanu, dela 4 Noemvrie 1909; Agent sanitar, Vasile Percescu; dela Aprilie 1909; Moașe, Elisabeta Mănărcescu, dela August 1908.

Date geografice. – Comuna Lipov este situată la sud de capitala județului și cu puțin spre vest. Este cam la jumătatea distanței dintre Craiova și Dunăre, pe ambele maluri ale râului Dăsnățuiul și iu apropiere de dealul Robului.

Se mărginește la nord cu cătunul Radovan, care face parte din comuna Întorsura; la sud cu comuna Cerat; la răsărit cu comuna Șegarcea și la vest cu comuna Întorsura.

Este situat la distanță ca de vreo 10 kilom. de calea ferată Craiova – Calafat. Distanța dela Lipov la comuna Cerat, este de 4 kilometri, iar dela Lipov la Întorsura de 3 kilometri. Terenul e prea puțin accidentat.

Singura apă din comuna Lipov, este un râu mic numit Dăsnățuiul, care izvorăște din dealurile Mehedințului și se varsă aproape de Dunăre în balta Nedeia. Acest râu vara, pe timp de secetă, sacă cu totul. Suprafața comunei e de 11783 pogoane. Moșii sunt: Colinul, a statului și Lipovul, face parte din Domeniul Coroanei.

Prin Lipov trece șoseaua vecinală, care pleacă din comuna Cerăt (din șoseaua județeană) trece prin Lipov, apoi trecând prin comuna Intorsura, merge până la cătunul Radovan, unde se împreună cu Șoseaua județeană Craiova – Calafat.

Date istorice. – Comuna Lipov este înființată de peste 160 ani. La început erea un mic cătun așezat lângă râuşorul Dăsnățuiul.

În anul 1864, înființându-se în acea localitate niște învoeli pentru munca câmpului, mai lesnicioase ca la alte comune vecine au venit să se stabilească mai mulți locuitori cu familiile lor. Primii locuitori ai acestei comune, se zice ca au fost niște Unguri (sau poate ungureni, tot români), veniți dela Lipov din Banatul Temișoarei. Dela aceștia ar proveni numirea de astăzi a comunei Lipov încă și astăzi, cele două sate, care formează comuna Lipov, au numirile de Lipovu Unguresc și Lipovu Românesc, li se mai zice și Lipovul de sus și Lipovul de reședință (acel în care se afla în prezent primăria).

Spre est de Dăsnățuiul, se află un șanț, care duce la Cetățuia din Cerat. În Lipovul de sus se văd urmele unei cetăți de pământ. În cătunul Lipov se află un schit, care se zice că ar. fi făcut de haiduci.

În vechime, locuitorii se ocupau mult cu creșterea vitelor și în special a oilor; prea puțin cu agricultura.

O mare parte din proprietatea solului depe cuprinsul acestei comune, făcea parte din moșia schitului Șegarcea.

În anul 1859, când s'au secularizat averile mănăstirești, moșia Șegarcea împreună cu partea care se întindea și la Lipov, au trecut în stăpânirea statului iar dela 1864, face parte din Domeniul Coroanei. Astăzi, reședința administrației acestui întreg domeniu, este în comuna Șegarcea iar în comuna Lipov are o secție, sub privigherea unui șef de cultură.

Populația totală a comunei Lipov este de 2238 suflete și situația materială a locuitorilor pare a deveni din zi în zi mai bună; aceasta, desigur, datorită și îngrijirii deosebite ce o poartă administrația domeniilor Coroanei acestei comune.

Igiena comunei. – Solul variază în compoziția sa, dar în mod general este argil-nisipos; mai compact în partea de nord, mai ușor și mai permeabil în partea de sud. Este destul de fertil și această fertilitate crește în spre sud.

Subsolul are aproape acelaș caracter ca și solul, este cu puțin mai sărac în substanțe minerale.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile. Numai șoseaua care trece prin comună are pietriși, celelalte toate sunt neîngrijite.

Curțile. Cea mai mare parte sunt împrejmuite cu gard de nuele și pari, iar oamenii mai cu dare de mână și mai ales negustorii, au curțile împrejmuite cu gard de uluci de brad; ele sunt curățite de obicei primăvara și chiar și vara la o lună sau două odată. În timpul verei sunt curate, iar iarna se face noroi mult din cauza

vitelor. Bălegarul din curți îl cară pe locurile de cultură și aceasta o face mai mult siliți de autoritățile sanitare.

Curățenia locuințelor. Locuințele se țin într-o completă necurătenie, din cauză că iarna bagă o mulțime de animale și pasări în casă. La parte din ele ferestrele sunt fixe și ventilația camerei nu se face niciodată. Numai casele de zid mai noi au ferestrele mari, însă ventilația camerei nu o face decât din săptămână în săptămână. Locuitorii nu știu să-și văruiască casele, ci așteaptă meșteri și această operație nu o face de cât de două ori pe an, în ajunul Crăciunului și Paștelui. Pe jos nu se mai lipește cu pământ.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, comuna numără în total 2238 de suflete, dintre care 1125 bărbați și 1113 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	85	46	-	39
1901	96	69	-	27
1902	96	103	-	7
1903	99	56	-	43
1904	100	51	-	49
1905	93	51	-	42
1906	102	71	-	31
1907	82	59	-	23
1908	106	83	-	23
1909	82	78	1	4

Locuințele. Sunt 377 locuințe, adică 144 de cărămidă, 15 de lemn, 184 de nuele lipite cu pământ, 24 bordei.

Apa de băut. – Se ia din 28 puțuri în stare bună și o cișmea.

Școala funcționează cu 3 clase, din care 2 sunt instalate într-o sală din localul primăriei și a 3-a clasă în casa unui sătean, local mic și în rele condițiuni, neavând cubajul cerut în raport cu numărul elevilor. În total urmează 120 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Biserica este de cărămidă făcută de comună, se află în centrul comunei. Cimitire sunt 2 îngrădite cu șanț și situate la o distanță de 500 metri de comună.

Primăria. – Are 3 camere, una pentru elevii de școală, una pentru cancelarie și una pentru percepție, ambele au cubajul de 64 m.c. și sunt în stare bună.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 2 cârciumi în condițiuni neigienice, una a d-lui Niță lordache, aduce un venit anual de 1000 – 1500 lei și alta a d-lui Ion Mititelu, aduce un venit de 1000 – 1500 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	22	-	-	33	37	-
1902	53	-	113	68	42	203
1903	94	5	7	9	94	42
1904	70	8	9	27	30	18
1905	73	7	9	65	22	12
1906	51	12	-	100	32	-
1907	71	11	-	42	8	-
1908	74	6	-	80	14	14
1909	-	-	-	-	-	-

Medicamentele. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunale de 30 – 40 lei anual, azi, se procură de către d-l medic respectiv dela depozitul statului, filiala Craiova.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 10 inspecții medicale; în 1901, 9; în 1902, 10; în 1903, 6; în 1904, 4; în 1905, 13; în 1906, 11; în 1907, 22; în 1908, 16; în 1909, 25.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	25	170	-
1901	11	189	-
1902	18	220	-
1903	32	205	-
1904	29	327	-
1905	37	470	-
1906	23	440	-
1907	49	511	-
1908	35	449	-
1909	-	910	-

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Febră tifoidă, dela 15 Martie 1906 – 15 Aprilie 1906, cu 11 bolnavi și 1 deced.

Tusă convulsivă, dela 11 Iulie 1907 – 22 Martie 1908, cu 52 cazuri și 4 morți.

Febră tifoidă, dela 20 august 1908 – 24 Sept. 1908, cu 14 bolnavi și 2 morți.

Pojar, dela 22 Februarie 1909 – 30 August 1909, cu 52 cazuri, fără decese.

Febră tifoidă, dela 16 Octomv. 1909 – 10 Sept. 1909, cu 4 cazuri și 1 mort.

Scarlatină, dela 9 Octomvrie 1909, cu 4 cazuri și 1 deced.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Pelagră, 12 cazuri; Paludism, 39; Conjunctivită granuloasă, 1.

LIVEZI

Plasa administrativă Balta-Verde; Circumscripția medicală Balta-Verde; Medic Dr. Domnișoara Alexandrina Teodoru, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar Ioan Boca, dela 1 Noiembrie 1909; Moașe Elena Mutulescu.

Date geografice. – Comuna Livezi, situată pe costșa dealurilor și pe malul drept al Jiului la 10 km. depărtare de Craiova, se învecinește la nord cu satul Podari, la sud cu comuna Foișor, la est cu comuna Malu-Mare și la vest cu comuna Vârvor.

Această comună se compune din satele: Livezile, Gura-Văiei, Vârâți, Glodu și Țugliu.

Terenul este șes în parte și accidentat în partea de vest de dealurile: Dealul Viilor și dealul Ursei, care au o înălțime de 40 m. Dealul Nucilor, de 60 m. și Dealul Bisericeii de 80 m. toate acoperite cu păduri.

Cele mai însemnate piscuri din comună sunt: Piscul lui Drăcuș, piscul Ursei, piscul Slăveanului, piscul Chircă, și piscul Sozanul.

Pe teritoriul comunei se află platoul Ștefăneștilor: Râpa Roșie; Râpa Cucoanei și Râpa Viilor.

Singura apă curgătoare ce udă această comună este râul Jiu, mai sunt multe ape stătătoare dintre cari unele formate din ploi și topirea zăpezilor și care seacă în timpul verei, iar altele permanente.

În comună sunt 2 izlazuri: Glodu-Mare și Glodu-Mic și 2 poene: Poeana Lazanului și poeana Brumaer.

Fântânele mai principale sunt 4: Fântâna Valea Bisericeii, fântâna Sârboaică, fântâna Resbelelor și fântâna Craviștea. Prin comună trece șoseaua județeană Craiova – Calafat, iar la 500 metri spre nord e situată Gara Livezi depe linia ierată Craiova – Calafat, ce trece chiar pe lângă comună.

Date istorice. – Pela 1840, tot teritoriul ce formează astăzi comuna Livezi, era o singură moșie pe care o stăpânea d-l Mihalache Caragea. Pe atunci nu se găseau decât câteva bordeie, pe o vale numită Ursoaica. Această vale s'a numit astfel din cauză că oamenii, când și-au stabilit bordeiele au găsit în acea vale o ursoaică cu pui. Se găsesc câteva bordeie pe o vale, numită Valea Nucilor în apropiere unde se află astăzi conacul d-nei Vicșoreanu, iar în partea de răsărit se aflau pe malul drept al Jiului, câteva bordeie, pe locul unde se află

astăzi cătunul Vârâți, numit astfel pentru că satul este vârat într'un cot al Jiului. În spre miazăzi de satul Vârâți, mai avea proprietarul Mihalache Caragea, o bucată de pământ pe care nu o muncea și a vândut-o unui cioban în schimbul unui măgar. Ciobanul și-a adus aci toate neamurile, care și-au făcut bordeie, formând cu timpul un sat numit Măgăreț.

Măgăricenii n'au putut sta mult timp aci din cauză că Jiul le inunda în fiecare an bordeiele, de acea și-au mutat bordeiele dincolo de întinsele câmpii acoperite de livezi, așezându-se unii pe costșa dealului viilor, unde au format satul, care astăzi se numește Livezile, iar alții în Valea Bisericeii, unde au format satul Gura-Văiei.

Prin această comună au trecut adesea armatele turcești și rusești fără ca locuitorii să sufere grave neajunsuri pe urma lor.

Igiena comunei. – Solul. Suprafața solului este formată o parte din nisipuri și trei părți din pământ mare și negru.

Din suprafața solului 200 pogoane sunt formate din teren sterp și lacuri, 500 pogoane fâneată și 1800 pogoane pădure.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Pe teritoriul acestei comune sunt următoarele lacuri și bălți: Lacul Viteanului, lacul fetei, lacul lui Botin, lacul Porcului și lacul Logofătului, formate din ploi sau din topirea zăpezilor și care seacă în lunile secetoase ale verei. Balta-Vârâți. Balta mare, pe o întindere de 15 hectare, conține diferite specii de pești, Balta bisericeii cu trestie și balta Ochiului. Numărul mare de lacuri și bălți influențează asupra sănătății locuitorilor și explică numărul mare de impaludați din această comună.

Străzile. Cele mai principale străzi sunt în număr de patru și anume: Str. Preotul Matei, strada Ursoaicii, strada Primăriei și strada Bisericeii.

Aceste 4 străzi sunt aliniate, plantate, așternute cu piatră și relativ bine întreținute.

Celelalte străzi deși sunt aliniate, dar nu sunt plantate și așternute cu piatră.

În anotimpurile ploioase circulația pe aceste străzi e foarte anevoioasă din cauza

noroiilor mari. Prin această comună trece șoseaua Craiova – Bistreț care e bine întreținută precum și linia ferată Craiova – Calafat.

Curțile sunt în mai mare parte curat întreținute. Locuitorii obișnuiesc să-și scoată gunoaiile și băligarele din curțile și oboarele lor la intervale scurte, iar în timpul primăverii, veri și chiar toamna când timpul este uscat, fiecare locuitor își mătură curtea și partea șoselei din fața casei, cel puțin odată pe săptămână.

Curățenia locuințelor lasă de dorit în timpul iernei, în celelalte anotimpuri casele sunt în mare parte curat întreținute.

Locuitorii își văruiesc casele de bună voie de 3 ori pe an, la începutul toamnei și la sărbătorile mari la Paște și la Crăciun. Numai forțați de împrejurări, precum în timpul epidemiilor, își văruiesc casele și în timpul iernei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Octombrie 1909, satul Livezei numără 186 bărbați și 195 femei;

Gura Văei numără 171 bărbați și 8 femei; satul Vârâți numără 169 bărbați, 153 femei; satul Glodu numără 396 bărbați, 360 femei; satul Țuglui numără 502 bărbați, 503 femei; în total comuna numără 2809 suflete, dintre care 1424 bărbați și 1285 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	104	63	-	41
1901	57	63	-	-
1902	83	112	7	-
1903	147	78	-	69
1904	59	88	-	-
1905	127	69	-	58
1906	109	49	-	60
1907	127	85	3	42
1908	130	85	-	45
1909	139	115	-	24

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii sunt toți de origine Daco-Romană.

Îmbrăcămintea de vară a bărbaților, constă într-o cămașă albă și lungă și în pantaloni largi albi de pânză de casă, o pălărie de paie și încălțați cu opinci sau ghețe. Iarna poartă nădragi de dimie, pieptar sau cojoc de piele de oaie, haină albă de dimie, căciula și încălțați cu opinci sau cisme.

Femeile poartă vara cămăși, fustă, șorțuri și bluze de stambă, legată la cap cu o cârpă sau peșchir, desculțe sau încălțate cu pantofi.

Iarna poartă fustă groasă de lână, ilice, scurteici, încălțate cu opinci sau pantofi și legate la cap cu o cârpă sau peșchir.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Pământul fiind în mare parte de bună calitate, munca câmpului se face cu ușurință.

Instrumentele care se servesc la muncă sunt: plugul, sapa, rarița, secera, coasa și furca. Locuitorii se mai servesc și de mașini agricole: Treerătoare, secerătoare și vânturătoare pe care le iau cu împrumut dela proprietari.

În comună se cultivă grâu, orz, ovăz iar în satul Vârâți se mai cultivă multă varză, pepeni și lubenițe. Fiecare, cap de familie, muncește între 4 – 5 pogoane și câștigă anual din această muncă între 300 – 400 lei. Locuitorii mai au și alte ocupațiuni accesorii: cei din satul Livezi sunt mai toți lăptari și se ocupă cu fabricarea brânzei pe care o desfac pe piețele Craiovei. Cei din satul Vârâți fac negoț, cu varză, pepeni și lubenițe iar cei din satele Gura Văei, Glodu și Țuglui se ocupă cu transportul cerealelor, fânului și lemnului cu carele pe șoseaua Craiova – Bistreț, spre gara Livezi sau spre Craiova. Unii cunosc și diferite meșteșuguri precum: tâmplăria, rotăria, zidăria, fierăria și cojocăria.

Aproape trei părți din proprietatea solului, aparține proprietarilor, iar restul pământului arabil este al locuitorilor.

După legea de împrumut din 1864 sunt 121 locuitorii împrumutați, și după legea din 1878 sunt 18 însurăței.

Locuințe. – Comuna are un număr de 398 locuințe, dintre care: 230 case de zid de cărămidă sau piatră, dintre care 42 cu o încăpăre, 143 cu 2 încăperi și 45 cu mai multe încăperi având un cubaj de 32 – 70 m.c. și sunt locuite de 5 – 6 persoane; 138 case de nule, dintre care 35 cu o încăpăre și 103 cu 2 încăperi, având un cubaj de 27 – 30 m.c. fiind locuite de câte 4 – 5 persoane; 30 bordeie, dintre care 3 cu 1 încăpăre și 27 cu 2 încăperi, având un cubaj de 25 – 26 m.c, fiind locuite de 5 – 6 persoane.

Apa de băut se ia din 13 puțuri, dintre care 8 bune cu apă bună, 3 mediocre și 2 rele; din 7 fântâni și cișmele, dintre care 4 îndeplinesc condițiunile igienice, 3 mediocre și pentru trebuințele mai mari, precum și adăpatul vitelor, iau apă din Jiu.

Școale. – În comună sunt 2 școale, dintre care una în satul Livezi, funcționează dela 1860. Actualmente școala este instalată într'un local propriu, igienic, construit de curând. Una în satul Glodu, este de asemenea o construcție nouă și igienică, cea dintâi e compusă din o clasă având un cubaj de 234 m.c. și este frecventată de 76 elevi, iar cea de a doua, compusă tot din o clasă, având un cubaj de 176 m.c. e frecventată de 71 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – În comună sunt 2 biserici: Biserica din satul Vârâți cu hramul Sf.

Nicolae este spațioasă, pardosită cu scânduri, cu uși și ferestre mari.

Biserica din satul Glodu este deasemenea încăpătoare pardosită cu scânduri cu uși și ferestre mari.

Pentru oameni sunt 4 cimitire, unul în satul Livezi, altul în satul Glodu al 3-lea în satul Vârâți și al patrulea în satul Țuglui. Cimitirele sunt toate la distanță reglementară și împrejmuite cu ulucă.

Pentru animale există un singur cimitir îngrădit cu șanț și situat la distanță reglementară.

Primăria este instalată într'un local vechi și ruinat, lipsit de aer și lumină.

Se compune din 2 camere: una mică în care e depozitată arhiva și alta mai mare, care servește de cancelarie și sală de ședință. Curățenia localului lasă mult de dorit.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 3 cârciumi: una în satul Livezi, alta în satul Glodu și a 3-a, în satul Țuglui. Probe de băuturi s'a luat în cursul anului 1909 dela toți debitanții și în urma analizei chimice, făcute la Laboratorul de chimie al facultății de știință din București, s'a constatat că unul din debitanți a pus în consumație băuturi neregulate. Debitantul s'a supus judecății.

Industria insalubre. – O moară cu motor cu benzină, a d-lui Filip Marinescu în valoare de 6000 lei, funcționează cu autorizația Consiliului de igienă și este în condițiuni igienice bune, întrebuințează 2 lucrători cu câte 40 lei lunar și mâncare, având dormitorul în familiile lor. Aduce un venit anual de 2000 – 2500 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	40	4	3	8	8	10
1902	27	-	-	29	12	1
1903	30	1	6	60	14	36
1904	28	2	6	39	1	2
1905	24	1	1	16	4	6
1906	31	4	-	14	-	-
1907	45	1	-	21	-	-
1908	64	9	-	14	2	-
1909	161	2	2	22	33	3

Inspekții medicale. – Comuna Livezi inspectată în anul 1903, de 9 ori; în 1904, de 9 ori; în 1905, de 6 ori; în 1906 de 9 ori; în 1907, de 9 ori; în 1908, de 13 ori și în 1909, de 49 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	139	-
1901	-	78	-
1902	300	114	-
1903	137	130	-
1904	61	193	-
1905	7	286	-
1906	90	141	-
1907	34	68	-
1908	182	363	-
1909	575	54	62

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către primărie, din fondurile comunale de 20 – 30 lei anual; dela această dată medicamentele se procură dela depozitul regional din Craiova prin medicul circ.

Epidemii. – În decurs de 3 ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

În anul 1904, timp de 33 zile, Pojar 66 cazuri, 23 decese.

În anul 1908, timp de 106 zile, Tusa convulsivă 39 cazuri, 2 decese.

În anul 1908, timp de 37 zile, Dizenterie 25 cazuri, 6 decese.

În anul 1908, timp de 39 zile, Febră tifoidă 8 cazuri, 2 decese.

În anul 1909, timp de 39 zile, Dizenterie 32 cazuri, 8 decese.

În anul 1909, timp de 139 zile, Febră tifoidă 17 cazuri, 1 deced.

În anul 1909, timp de 10 zile, Angină difterică 1 caz, nici un deced.

În anul 1909, timp de 105 zile, Scarlatină 37 cazuri, 10 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 76 cazuri; Tuberculoză 3; Pelagră 25; Conjunctivită granuloasă 2.

LOCUSTENI

Plasa administrativă Rojiștea; Circumscripția medicală Rojiștea; Medic, Dr. Mihail Smărăndescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Constantin Dumitrescu, dela 15 Iunie 1909; Moașe; Măria S. Ciotea, dela 20 N-vrie 1909.

Date geografice. – Comuna Locusteni se află situată în partea de sud a comunei Mârșani, marginindu-se la nord cu Mârșani, la vest și sud cu Dobrești și la est cu județul Romanati.

Comuna Locusteni e formată din 4 sate și anume: Dănești, în apropiere de hotarul județului Romanati, satul Braniștea, care e o continuare a satului Dănești. În spre apus de Braniștea, la o distanță de 2 km., se găsește satul Locusteni. În partea de sus a acestor sate, se găsește satul Brabeți, la o distanță de 3 km. de fiecare.

Toate aceste patru sate care compun comuna Locusteni, sunt așezate pe un teren plan și nisipos. Nisipurile sburătoare, fac terenul impropriu pentru cultura grâului și porumbului, rămânând aproape exclusiv numai secară.

Izvoare și păduri nu sunt, nu se găsesc decât numai plantații de salcâmi.

Suprafața comunei e de 7158 pogoane. Locuitorii sunt parte moșneni, parte împroprietăriți la 1864. Prin comună trece 2 căi comunale-vecinale dinspre Georoc și Mârșani.

Date istorice. – Comuna Locusteni își are o origină de mai bine de 2 veacuri. Primii locuitori se zice că sunt veniți din comuna Apele-vii (jud. Romanati). Numele de Daneți vine dela unul din acești locuitori cari au venit din Apele-vii și s'a stabilit pe locul Daneților de azi, acel locuitor numidu-se Dan. Parte din acei locuitori, s'au așezat formând satul dela care își păstrează numele „Braniștea”, alții pe un loc unde se așezau lăcustele, de unde numele de Locusteni; iar alții într'un loc unde ereau măracini mulți și în care furnica pășăile numite brabeți (vrăbii), de unde numele de Brabeți.

Igiena comunei. – Solul acestei comune, e în multe părți pur nisipos. La o adâncime de 4 – 5 m., se găsește un strat de pietriș, după aceea o pătură impermeabilă, argiloasă. În unele părți, se găsește și pământ negru, dar amestecat cu nisip. Pe drumul între Locusteni și Mârșani, se află adevărate dune de nisip și vara în timpul vânturilor, se văd nisipuri sburătoare.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu se găsesc pe teritoriul acestei comune.

Străzile. Șoseaua comunală Locusteni - Mârșani, are plantație de salcâmi pe margine. Străzile satului precum și drumurile, sunt bine întreținute, sunt drepte și își au lărgimea necesară.

Curțile. Mai toate locuințele oamenilor, fie casă sau bordei, își au curți destul de spațioase, unde își au pătule, coșare, oboare etc. Curțile sunt împrejmuite cu garduri făcute din uluci, stobori, nuele.

Curățenia locuințelor. Mai toți locuitorii își păstrează o curățenie relativă. La Paști și la Crăciun, își văruiesc casele sau bordeiele. În fiecare zi își mătură locuințele. În odaia unde dorm, adică în „sobă”, păstrează curățenie. În odaia „cu vatră” unde fac focul pentru gătit, curățenia lasă de dorit. Adesea ori, chiar în timpul verei, dă aci mâncare porcilor și parte din locuitori, în timpul iernei, țin aci și un vițel, oaie sau alt animal, atât ziua cât și noaptea făcând cu modul acesta o murdărie excesivă. Majoritatea însă a locuitorilor, își păstrează odăile casei sau bordeiului curate, având alte dependențe pentru animale.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	236	116	-	120
1901	242	173	-	69
1902	207	107	-	100
1903	207	160	-	47
1904	189	181	-	8
1905	223	145	-	78
1906	248	112	-	136
1907	291	117	-	174
1908	259	153	-	106
1909	266	229	-	37

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1908, satul Braniștea numără 296 bărbați, 298 femei, satul Daneți 2344 bărbați, 2296 femei; satul

Locusteni 281 bărbați, 189 femei; satul Brabeți 502 bărbați, 455 femei; în total, comuna Locusteni numără 6551 suflete, dintre care 3413 bărbați și 3238 femei.

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Locuitorii acestei comune, sunt de origine Daco-Romană, neavând veri o înrăurire străină. Statura potrivită, dar totuși bine dezvoltată, se bucură de o inteligență-vie.

Îmbrăcămintea. În timpul verei poartă cămăși de pânză țesută de casă, cusute pe piept, guler și pe mânucute cu râuri de lână sau amici în diferite culori. În timpul iernei, poartă pantaloni și șubă de dimie, pieptare și cojoace de oaie, garnisite împrejur cu o șuviță de blană de oaie neagră și cu un ciucur pe spate, pantalonii și șuba e garnisită cu câte un fir de găitan negru. Căciulile sunt de blană de oaie, format drept.

Alimentația. – Se ține post în cursul săptămânei Miercurea și Vinerea, precum și cele patru posturi ale anului; în total 189 zile pe an.

În postul Sf. Petru și Sf. Mării mănâncă verdețuri și fructe cu pâine sau mămăligă. În postul Crăciunului și al Paștelui se mănâncă varza, murături, ceapă, fasole, linte etc. În termen mediu, mănâncă 1 kg. pâine sau 1 ½ mămăligă.

În zilele de dulce. Vara mănâncă lapte, ouă, brânză și verdețuri. Iarna, între Crăciun și postul Paștelui, mănâncă carne de porc.

Munca săteanului. Proprietatea solului. – Mai toți sătenii muncesc cu vite, puțini cu brațele. Din cauză că numărul populații e mare și n'au pământ mult, majoritatea locuitorilor, primăvara părăsesc comuna, cu copii, cu car, cu boi, cu totul, închizându-și casa și curtea și se duc pe alte moșii, pe teritoriul altor comuni. Așa se învoiesc pe moșiile Rojiștei, trec în jud. Romanați; iar alții se duc pe Domeniul Sadova până la Lișteava, distanță de mai bine de 30 km. Toamna se întorc acasă în Locusteni, cu carele încărcate de bucate, nutreț de vite și bani, din care trăiesc toată iarna.

Unii au vie și alții sunt moșneni și împrăprietăriți, aceștia muncesc avutul lor pe loc.

În termen mediu, locuitorul Locustean câștigă între 800 – 1000 lei anual.

Locuințe. – În comună sunt 880 case de zid sau cărămidă, dintre care 480 cu mai multe încăperi și 400 cu două încăperi; bordeie 280, dintre care 180 cu mai multe încăperi și 100 cu două încăperi.

Apa de băut se ia din 66 puțuri cu ghizduri de lemn, mediocre.

Școale. – Școala din Brabeți și Daneți, se prezintă bine ca construcție, având fiecare câte

o sală de clasă cu un cubaj fiecare de 150 m.c. Construcțiunea e de zid, lumină suficientă, mobilierul mediocru, având latrine bune.

Școalele din Locusteni și Braniște au fiecare câte un cubaj de 100 m.c., lumină suficientă, și mobilier mediocru.

Biserici. – Cimitire. – În comună sunt 5 biserici. Bisericele din satul Daneți, una clădită la 1832, cu hramul sf. Nicolae și cealaltă la 1835, cu hramul sf. Ioan Botezătorul. În satul Braniștea, biserica sf. Nicolae, clădită la 1810 de paharnicul Hagi Stoean și câțiva săteni. În satul Locusteni, biserica cu hramul Adormirea Maicei Domnului; în satul Brabeți, biserica cu hramul sf. Paraschiva, clădită în 1845 de preotul C. Sachelari și alți enoriași.

Toate aceste biserici sunt în bună stare, construcție de zid, încăpătoare și sunt făcute de enoriași, cu ajutorul locuitorilor din această comună.

Sunt 5 cimitire de oameni, în bună stare, împrejmuite cu gard de ulucă și la distanță de 200 – 300 metri departe de sate.

Există pe teritoriul comunei Locusteni, un cimitir de animale înconjurat cu un șanț.

Primăria. – Local așezat în partea stângă a șoselei principale, la intrare în Daneți. Este compus din 2 camere, având fiecare un cubaj de 60 m.c.

Localuri publice și de consumație. – O cârciumă în bune condițiuni. Local nou cu 4 încăperi. În comună mai sunt 6 prăvălii de manufactură, toate în stare mediocră. O brutărie, în condițiuni bune și bine întreținută.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	72	9	-	191	13	-
1901	132	20	-	220	17	-
1902	121	7	-	187	12	9
1903	95	5	-	92	6	-
1904	87	10	-	141	5	-
1905	18	12	4	115	20	-
1906	154	32	-	87	7	-
1907	189	23	-	260	60	10
1908	370	9	-	99	1	-
1909	90	60	-	273	160	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 7 inspecții medicale; în 1901, 9; în 1902, 5; în 1903, 11; în 1904, 15; în 1905, 5; în 1906, 9; în 1907, 3; în 1908, 1 și în 1909, 26.

Medicamente. – Medicamentele până la înființarea depozitului central de medicamente, se cumpărau de comună de 40 – 50 lei anual.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	7	189	-
1901	9	200	-
1902	28	160	-
1903	30	280	-
1904	14	198	-
1905	20	264	-
1906	12	224	-
1907	8	200	-
1908	10	90	-
1909	196	290	-

Epidemii. – În decurs de 5 ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

Dela 19 Septembrie 1904 – 25 Noiembrie 1904, Scarlatină, 56 cazuri, 2 decese.

Dela 25 Noiembrie 1905 – 3 Februarie 1906, Scarlatină, 24 cazuri, 2 decese.

Dela 5 Mai 1906 – 1 Septembrie 1906, Tuse convulsivă, 82 cazuri, nici un deces.

Dela 9 Decembrie 1908 – 25 Ianuarie 1909, Scarlatină, 34 cazuri, 7 decese.

Dela 3 August 1909 – 4 Octombrie 1909, Scarlatină, 28 cazuri, 2 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism, 17 cazuri; Pelagră, 6.

MAGLAVIT

Plasa administrativă Cetate; Circumscripția medicală Calafat; Medic D-r Savu Stoica, dela 1 Decembrie 1909;
Agent sanitar Năstasie Pavlovici, dela 15 August 1907.

Date geografice. – Comuna Maglavit e situată la o depărtare de 5 km. spre est de Dunăre. Terenul său e șes, ridicat cu aproximativ 5 metri deasupra nivelului Dunării. În partea de apus a comunei la o distanță de 400 metri, începe o depresiune a terenului, care merge până în marginea Dunării. Această depresiune, a fost formată prin răvărsările fluviului și constituie un teren aluvial, inundabil pe unele părți.

În această parte se află o baltă numită balta Maglavit, lungă de 1400 metri și lată cam de 400 metri, alimentată de Dunăre, printr-o iruga ce vine din balta „Golești”.

La răsărit se mărginește cu comuna Băilești, despărțită prin terenurile comunelor Moțaței și Galicea-Mare, care se întind în partea de sud; la nord se mărginește cu Hunia, la nord-est cu Moțaței și la sud cu Basarabi, cătunul Golești. Terenul în marginea unde se face depresiunea spre Dunăre, e cu 30 – 40 metri mai înalt decât terenul comunei. Din acesta dălmă izvorăsc mai multe pâraiașe, care se varsă în balta Maglavit. Comuna e străbătută de următoarele Șosele: Șoseaua vecinală Cetate Maglavit și șoseaua comunală Maglavit.

Suprafața comunei este de 6500 pogoane, iar suprafața vetrei satului este de 1 km. pătrat.

Terenul nisipos din partea de est a comunei, precum și două alte fâșii de teren nisipoase, una în partea de nord și alta în partea de sud, plantate cu salcâmi și sălcii și aparțin Eforiei bisericii Madona-Dudu.

Date istorice. – Numele comunei Maglavit, vine dela două cuvinte bulgărești, Mlogo și vit, care însemnează multe vite sau cirezării. Comuna exista pe la anul 1819, pe locul pe care se găsește astăzi. La 1821, s'a mutat în spre marginea podișului la vest. La 1864, statul a delimitat locuitorilor comunelor Maglavit, Golești și Hunia, teren pentru vatră în sat și teren pentru cultură la câmp din moșia episcopiei bisericii Madona-Dudu din Craiova.

În partea de vest a comunei, se găsește o ridicătură de pământ care a servit ca parapet de apărare în războaiele ce s'a dat în decursul timpurilor prin aceste părți.

În comună există o biserică de zid, fondată la anul 1894, de către locuitorii comunei și reparată în 1908.

Cătunul Golești a făcut parte de Maglavit, până în vara anului 1908, când s'a dat de Basarabi.

Igiena comunii. – Solul este compus dintr'un strat de pământ negru, argilo-nisipos, foarte roditor și ușor cultivabil.

În partea de nord și sud se întind în spre est două fâșii de teren nisipos, de câteva sute de pogoane, deasemenea terenul dela Dunăre până în marginea satului. Stratul aquifer se găsește la o adâncime de 4 – 8 metri.

Subsolul e constituit din nisip și pietriș.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. La apusul comunei se găsește balta Maglavit, ce se întinde pe o lungime de 1400 metri.

Străzile. Comuna este aliniată, e străbătută de străzi, care pleacă din șoseaua vecinală Maglavit – Cetate, străzile sunt plantate, afară de cele mai mărginașe. Nu sunt împietrite decât două străzi principale, însă în mod insuficient.

Curțile sunt ținute curate, vitele în timpul verei, nu se țin în curtea din fața casei, ci într'un obor. Iarna se țin în coșare, făcute din trestie sau din gard lipit cu pământ, curțile sunt spațioase și împrejmuite cu gard de uluci.

Curățenia locuințelor. Locuințele se vâruie de două ori pe an, de sărbătorile Paștelui și Crăciunului. Toamna locuitorii care au case pardosite cu pământ, au obiceiul să aducă și să aștearnă un nou strat. În fiecare locuință există o odaie ținută curată, pentru mosafiri. Ferestrele locuințelor sunt mari, prevăzute cu geamuri și multe din ele cu câte două rânduri.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1 Decembrie 1909, comuna Maglavit numără 3994 suflete, dintre care 2054 bărbați și 1940 femei.

Îmbrăcămintea. Iarna, poartă peste cămașe și pantaloni de pânză, nădragi sau cioareci de lână, cojoc de blană de oaie, sau haină de dimie lungă.

Cei mai bogați, poartă paltoane scurte cumpărate dela oraș și șube îmblănite.

Vara poartă peste cămașe numai un flanel de lână sau bumbac, de culoare neagră și în cap pălării.

Femeile poartă peste cămașe care e cusută cu râuri, o bluză de pânză subțire și o fustă de amici. Iarna poartă paltonașe, niște bluze groase; pe cap, vara, tulpene și iarna broboade.

Ca încălțăminte, iarna poartă opinci, vara la sărbători poartă pantofi și pal puci, iar cea mai mare parte din timp umblă desculțe.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	204	115	8	89
1901	219	191	10	28
1902	228	119	13	109
1903	212	142	11	70
1904	120	163	14	43
1905	212	123	9	89
1906	240	135	8	105
1907	237	141	9	96
1908	228	127	8	101
1909	171	109	9	62

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Sătenii muncesc pământul, servindu-se de plug, grapă, sapă, rariță, secere, coasă, furcă și greblă. Treieratul îl fac cu mașini cu aburi, luate dela proprietari. Pentru treierat plătesc în natură cu grâu.

Un sătean mijlocăș muncеște până la 30 pogoane, pe care le pune, grâu și porumb și câștigă în mijlociu 6 – 700 lei anual, afară de cheltueli și întreținerea casei.

Proprietatea solului o dețin în mare parte sătenii, care sunt mai toți împroprietăriți în baza legii din 1864.

Epitropia bisericii Madona Dudu, are aci moșia Maglavitului, pe care muncesc locuitorii.

Locuințe. – Cea mai mare parte din case, sunt făcute din pământ bătut și acoperite cu țiglă și tablă de fier. Ferestrele sunt mari și camerele sunt luminoase. Majoritatea locuințelor, au mai multe camere și sunt pardosite cu scânduri.

Ele sunt în număr de 959, dintre care 20 case de zid în paente de cărămidă, cu mai multe încăperi; 934 case de pământ bătute, dintre care 100 cu una încăpere, 200 cu câte 2 încăperi, 634 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 48 m.c. și sunt locuite de 5-6 persoane și 5 bordee cu câte 2 încăperi, având un cubaj de 25 metri cubi.

Apa de băut. – Se ia din 20 puțuri, dintre care unul în condițiuni bune, iar 19 rele, din 7 fântâni și cișmele, dintre care una bună și 6 rele.

Școale. – În comună există două școale:

Una construită din gard lipit cu pământ, clădită de locuitori în 1899, cu două clase de curs și locuințe pentru învățători, având o sală un cubaj de 168 m.c., iar cea de a doua 298 ¹/₂ m.c., frecventate de 216 elevi.

A doua școală local închiriat, cu sală și cu un cubaj de 135 m.c., este frecventată de 68 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O singură biserică de zid fondată la 1869, de obștea locuitorilor și reparată la 1908. Biserica e încăpătoare, are ușile și ferestrele mari.

Cimitirul comunei e situat chiar în mijlocul comunei, departe de primărie, școală și biserică, cam de 200 metri și chiar în imediata apropiere de casele locuite. Este îngrădit cu uluci.

Cimitire de animale, există unul singur, în partea de sud-vest a comunei, la depărtare de un km. și este împrejmuț cu șanț.

Primăria. – Local propriu, compus din camere, una servește ca cameră de consiliu, alta de cancelarie și două sunt ocupate de percepție. Localul este înființat la 1889.

Infirmeria. – Local închiriat dela 1901. În 1908, au fost internați în infirmerie 5 cazuri de Febră tifoidă, nici un deced; 1909, au fost internați în infirmerie 2 cazuri de Febră tifoidă, nici un deced; 1909, a fost internați în infirmerie 8 cazuri de Scarlatină, 2 morți.

Localuri publice și de consumație. – Cinci cârciume, localuri proprii, proprietatea cârciumarilor, fiecare din aceste cârciume au o cameră unde e debitul o cameră pentru mușterei. Localurile sunt igienice și bine întreținute. Probele de băuturi trimise la analiză, s'au găsit regulamentare. Prăvălii de mărunțișuri sunt 6.

Industria insalubre. – Două mori, dintre care una cu aburi, piuă, uruitoare, dărac, a d-lui Vasile Mirică, în valoare de 40,000 lei, stare igienică bună, întrebuințează 4 lucrători: Mecanicul plăcut cu 80 lei lunar și mâncare, fochistul 25 lei, fără mâncare, morarul cu 30 lei tară mâncare și un argat cu 25 lei lunar fără mâncare; toți locuesc și își au dormitorul la casele lor. Ca venit moara aduce dela 6 - 7000 lei anual.

O moară cu benzină a d-lui Dincă Constantinescu, în valoare de lei 30000, în bună stare, întrebuințează 3 lucrători plătiți dela 30 – 60 lei lunar, aduce un venit de 5 – 6000 lei anual. Trei țiglarii și cărămidărie, una în valoare de 400 lei, a d-lui Vasile Petcu, întrebuințează 4 lucrători, plătiți cu 30lei lunar și aduce un venit

de 6 – 700 anual; una a d-lui Gg. Ioan Anca Popa, în valoare de 300 lei, întrebuințează tot ațăți lucrători și aduce un venit de 5 – 600 lei anual; una în valoare de 200 lei a d-lui Petre Nisipașiu, întrebuințează doi lucrători și aduce un venit de 5 – 600 lei anual.

O brutărie în valoare de 500 lei a d-lui Simion Rojin, aduce un venit de 7 – 800 lei anual. Mai sunt 10 fierării și 7 Rotari.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	193	16	-	26	42	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	180	1	40	77	24	23
1904	163	4	130	79	27	127
1905	-	-	-	65	-	-
1906	99	2	1	-	-	-
1907	159	8	7	-	-	-
1908	156	2	57	49	38	6
1909	82	2	53	-	-	-

Inspecții medicale. – Comuna Maglavit, a fost inspectată în anii 1900, de 17 ori; în 1901, de 25 ori; în 1902, de 12 ori; în 1903, de 4 ori; în 1904, de 24 ori; în 1905, de 11 ori; în 1906, de 14 ori; în 1907, de 9 ori; în 1908, de 4 ori și în 1909 de 12 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei, iar dela acea dată se aprovizionează din depozitul central, filiala Craiova.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	76	125	-
1901	63	90	-
1902	52	85	-
1903	12	87	-
1904	8	102	-
1905	36	105	-
1906	87	98	-
1907	34	76	-
1908	92	112	26
1909	112	187	-

Epidemii. – În decurs de 5 ani, comuna Maglavit, a fost bătuită de următoarele epidemii: Dela 1 Iunie – 10 August 1903, Scarlatină, 19 cazuri un deces; dela 30 Iunie – 25 August 1903, Tusă convulsivă, 16 cazuri, nici un deces; dela 18 Iulie – 25 Iulie 1903, Dizenterie, 33 cazuri, 11 decese; dela 8 Decembrie 1903 – 20 Februarie 1904, Rujolă, 21 cazuri, 29 decese; Dela 11 – 18 Ianuarie 1906, Difterie, 2 cazuri, nici un deces; dela 14 August – 10 Noembrie 1906, Febră tifoidă, 5 cazuri nici un deces; Dela 26 August – 21 Noembrie 1906, Difterie, 17 cazuri, 4 decese; dela 29 Aprilie – 29 Iulie 1907 Tusă convulsivă, 30 cazuri, 4 decese; dela 9 Iulie-9 August 1907, Pojar, 11 cazuri, 2 decese; dela 8 Septembrie – 24 Decembrie 1909, Scarlatină, 15 Cazuri, 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 118 cazuri; Pelagră, 18; Tuberculoză, unu.

MALU-MARE

Plasa administrativă Balta-Verde; Circumscripția medicală Balta-Verde; Medic Dr. Alexandrina Teodoru, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar Ion Nicolaescu dela 15 Octombrie 1909.

Date geografice.– Malu-Mare la 11 km. de Craiova este așezată pe un mic șes pe stânga râului Jiul.

Se învecinește la nord cu comuna Preajba, de care se desparte prin moșia Chintescu; la sud cu comuna Săcuiul, de care se desparte prin moșia Cetelor de Moșneni, la vest cu Livezile, de care se desparte prin râul Jiul și la est cu comuna Coșovenii-de-sus și Coșovenii-de-jos. Teritoriul comunei este accidentat în partea de vest de malurile și râpele râului Jiul, ce sunt înalte de 30 metri. Este udată de râul Jiul ce trece prin vestul ei cu direcțiunea nord-sud și de pârâul Lumașului, ce curge prin valea Lumașului, cu direcțiunea est-vest venind din comuna Coșovenii-de-jos și se varsă pe malul stâng al râului Jiul. Jiul se revarsă primăvara și toamna. Pârâul Bănesele izvorăște pe teritoriul comunei Coșovenii-de-sus, trece în comuna Malu-Mare și se varsă în balta Nicola. Mare parte din terenul comunei este acoperit cu păduri și vii. Suprafața comunei e de 2805 hectare. Moșii sunt: Malu-Mare și Malu-Mic, proprietate a locuitorilor și particularilor; locuitorii sunt împământeniți după legea din 1864. Prin comună trece șoseaua jud. Craiova – Bechet.

Date istorice. – Comuna e compusă din satele: Malu-Mare și Malu-Mic. Satul Malu-Mare era mai înainte așezat pe malul drept al râului Jiul, sub numirea de Ciulnița. Dela 1845 în urma stăruinței proprietarului depe atunci Dincă Zătreanu și din cauza revărsării Jiului care îi făcea mari stricăciuni, s'a strămutat pe malul stâng. Al doilea sat ce compune această comună, Malu-Mic se numea înainte satul Flămând.

Igiena comunei. – Solul în mare parte este nisipos. Numai în valea Jiului, solul este format din pământ mare și negru. Subsolutul este nisipos. Stratul superficial de apă se află la 2 m. în valea Jiului iar pe deal între 8 și 10 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante: Balta Dăbuleanu, care aparține d-lui Constantin Dăbuleanu. „Balta cu stuf” și eleșteul înfundat care aparțin d-lui Belizarie Căncea. Mai sunt și

alte ape stătătoare formate prin revărsarea Jiului, prin topirea zăpezilor sau în urma ploilor mari, dar acestea seacă în timpurile secetoase.

Străzile. Comuna este străbătută prin, mijlocul ei de șoseaua Craiova – Bechet, care este strada cea mai principală din comună.

Această stradă este bine întreținută, aliniată, plantată și așternută cu piatră. Celelalte străzi precum strada Răscrucei, strada Turca și strada Jiului, deși sunt alinate, dar nu sunt plantate și nici așternute cu piatră. În timpurile ploioase circulația pe aceste străzi devine anevoioasă.

Curțile. Locuitorii își curăță des curțile și oboarele, ducând gunoaietele și băligarele pe locurile de muncă.

Curățenia locuințelor. Locuințele sunt mai toate văruite și relativ curate întreținute afară de câteva bordee vechi.

Afară de cazurile de epidemii, când locuitorii sunt siliți să-și văruiască casele, ei au obiceiul de a-și văruia de bună voie casele la începutul toamnei la Crăciun și la Paști.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Octombrie 1909, satul Malu-Mare numără 369 bărbați și 286 femei; Satul Malu-Mic, numără 118 b. și 114 f.; în total, comuna Malu-Mare numără 887 suflete adică 487 bărbați și 400 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	42	27	-	15
1901	32	36	1	-
1902	36	21	-	15
1903	45	27	-	18
1904	38	25	1	13
1905	43	31	-	12
1906	38	18	-	16
1907	46	24	-	22
1908	50	40	1	10
1909	36	26	-	10

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii sunt de origine Daco-Romană afară de câteva tipuri slave.

Îmbrăcămintea. În timpul verei bărbații poartă cămăși lungi și pantaloni largi de pânză de casă, pălării de paie, desculți sau încălțați cu opinci. Îmbrăcămintea de iarnă constă în nădragi de dimie, cojoc sau piețar de piele de oae, haină albă de dimie și căciulă, încălțați cu opinci sau cisme. Femeile poartă în timpul verei cămăși, fuste și șorțuri de stambă, legate la cap cu o cârpă sau peșchir, desculțe sau încălțate cu pantofi, iar în timpul ernei poartă fuste de lână, ilică, scurteică și încălțate cu opinci sau pantofi.

Alimentația. – Locuitorii țin toate posturile din cursul anului precum și Miercurea și Vinerea din fiecare săptămână. În timpul postului se alimentează cu mămăligă mai rar cu pâine și cu diferite legume, precum: ceapă, praz, varză, murători, ridichii, castraveți, usturoi, ciorbă de fasole, de dragavei, de urzici și de cartofi, ștevie fiartă în zeamă de varză sau în apă acrită cu sare de lămâie, mai rar mănâncă pește sărat și măslina. Mai mănâncă lubeniță, pepeni și dovleți copti.

În zile de dulce se alimentează cu mămăligă, mai rar pâine, ouă răskoapte sau făcute ochiuri, lapte dulce, lapte bătut, brânză, pește proaspăt, slănină, vara, carne de oaie sau berbec, carne de pasăre mănâncă foarte rar.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Solul fiind în mare parte nisipos munca câmpului este dificilă. Pe lângă uneltele obișnuite ca plugul, sapa, rărită, secera, furca și coasa, locuitorii întrebuintează și mașini agricole, ca: treerătoare, vânturătoare și secerătoare pe care le iau cu împrumut dela proprietari. În această comună se cultivă grâu, orz, ovăz și foarte multă secară. În locurile nisipoase se cultivă lubenițe și pepeni. În satul Malu-Mic se cultivă și zarzavaturi.

Grădinile de zarzavaturi se lucrează de bulgari și sârbi.

Fiecare cap de familie lucrează 4 – 5 pogoane. Pământul fiind foarte sărac, acele 4 sau 5 pogoane nu le aduce un venit mai mare de 200 – 250 lei anual.

Locuitorii mai au și alte ocupațiuni accesorii. Unii cunosc diferite meșteșuguri precum: Zidăria, tâmplăria, cojocăria, alții se ocupă cu negoțul de pepeni, lubenițe și varză și alții se ocupă cu transportul cerealelor, lemnului și zarzavaturilor spre Craiova.

Din proprietatea solului dețin proprietarii 11520 pogoane.

Locuințe – În total sunt 219 locuințe, adică 24 bordeie dintre care 8 cu 1 încăpere, 16

cu 2 încăperi, cubajul unei camere fiind de 25-26 m.c. locuind până la 6 persoane.

5 case de nuiele lipite cu lut, dintre care 2 cu 1 încăpere, 3 cu 2 încăperi, cubajul unei camere fiind de 27,30 m.c., 40 case de pământ bătut, dintre care 15 cu 1 încăpere, 25 cu 2 încăperi, cubajul unei camere fiind de 26,40 m.c., locuind până la 5 persoane.

150 case de zid dintre care 111 cu 2 încăperi și 39 cu mai multe încăperi, cubajul unei camere fiind de 32,40 m.c., și locuind până la 6 persoane.

Apa de băut.– Se ia din 2 fântâni de scânduri, din 4 puțuri bune cu apă bună și construite bine și din 2 rele.

Școala. – Se află în același local cu primăria și jandarmeria, compusă dintr'o clasă având cubajul de 122,24 m.c. este frecventată de 70 elevi.

Biserici. – Cimitire. – În comună, se află o singură biserică clădită de curând. Biserica este spațioasă, pardosită cu scânduri, cu uși și ferestre mari.

Pentru oameni este un singur cimitir, situat la o distanță reglementară în satul Malu-Mare.

Cimitirul este îngrădit cu ulucă.

Un cimitir de animale situat la distanță reglementară și îngrădit cu șanț.

Primăria. – Se află într'un local comun cu școala și jandarmeria. Construcția este solidă, spațioasă, dăruită comunei de proprietarul Căncea.

Localul se compune din cinci camere, dintre care 2 destinate pentru școală, una pentru jandarmerie și 2 pentru primărie. Din aceste 2 din urmă, camera cea mai mare servește ca sală de ședință, iar cealaltă servește de cancelarie.

Localul primăriei este totdeauna curat întreținut.

Localuri publice și de consumație. – O singură cârciumă, în care se pune în consumație numai vin. Dela debitant s'a luat spre analiză probe de vin în cursul anului 1909. Localul este bine și curat întreținut.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	20	-	-	-	-	-
1901	21	-	-	15	30	4
1902	23	1	1	28	5	3
1903	42	1	3	48	25	8
1904	27	1	5	28	1	10
1905	28	-	1	21	5	1
1906	39	-	-	16	-	-
1907	29	8	-	23	-	-
1908	51	1	-	30	8	-
1909	33	4	-	11	24	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, sau făcut 16 inspecții medicale; în 1901, 6; în 1902, 1; în 1903, 3; în 1904, 2; în 1905, 1; în 1906, 7; în 1907, 2; în 1908, 11; în 1909, 32.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	12	-	-
1902	17	-	-
1903	43	-	-
1904	31	-	-
1905	-	-	-
1906	-	-	-
1907	-	201	-
1908	-	310	-
1909	346	225	-

Medicamente. – Depozitul regional din Craiova, a aprovizionat farmacia comunală în luna Mai 1909, cu toate medicamentele necesare.

Farmacia comunală s'a încredințat d-lui notar și la controlul făcut de medicul circ. din 15

în 15 zile, s'a constatat că distribuirea medicamentelor se face conform instrucțiunilor date de medicul de circ. În registrul de distribuirea medicamentelor, care este ținut în bună stare, se trece regulat la fiecare distribuire, numele și prenumele bolnavului, felul boalei în termeni populari, felul și cantitatea medicamentului distribuit. Farmacia comunală s'a reprovizionat de medicul circ. VII în 2 rânduri. Din medicamentele aflate în farmacia comunală, chinina sulfurică a avut mai multă căutare.

Epidemii. – În comună au fost următoarele epidemii:

În 1903, Pojar, care a durat 70 zile, cu 176 cazuri, dintre care 28 morți.

În 1909, Tusă convulsivă, care a durat 120 zile, cu 32 cazuri, dintre care 3 morți.

În 1909, Scarlatină, care a durat 90 zile, cu 7 cazuri, dintre care 1 mort.

Boale Infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Pelagră 13; Paludism 62; Sifilis 1.

MĂCEȘIU-DE-JOS

Plasa administrativă Barca; Circumscripția medicală Barca; Medic Dr. C. Stoenescu, dela 1 Noembrie 1901;
Agent sanitar T. Andrei, dela 1 Septembrie 1907; Moașe Elena Diaconescu, dela 15 Iunie 1908.

Date geografice. – Comuna Măceșiu-de-Jos e situată în partea de sud-est a județului, la depărtare de 54 km. de Craiova, pe marginea de nord a bălții Măceșul. Se mărginește la N. cu moșia Masa Lăzăreștilor, la răsărit cu moșia Codrul și comunele Gângiova și Nedeia, la N.-V. cu Măceșiu-de-sus, iar la V. cu comuna Cârna.

În partea de sud se mărginește cu Bulgaria, de care se desparte prin Dunăre.

Limita de nord începe dela Movila Ciuta, spre est până în drumul Nedeei spre Craiova, de aci începe limita de est care urmează direcția S.-E. pe drumul Nedeei, până la movila Grindu-Calului, de unde se îndreaptă spre sud până la movila Vacei, apoi spre S.-V. intră în terenul bălțos, trecând pe la movila Piscul Cucului, Măgura cu Dor, Tufani, Gagiului, de unde pleacă spre sud până în Dunăre. Linia de sud e formată din Dunăre. Linia de vest începe din măgura Ciutei spre sud trece șoseaua Goicea-Mare, intră în terenul bălțos pe la stupărie, Grindul-Rostei, Bercenilor, al lui Patru Văcarul, al lui Ceocă și gârla Tornei, până la Dunăre.

Terenul comunei e șes, la nord puțin ridicat.

În partea de sud, la 500 metri se află balta Mare, cu o suprafață aproape de 70 pogoane, care spre est comunică cu Nedeia, prin balta Craiovița și se întinde spre vest în comuna Cârna, luând numele de balta Cârnei.

Mai spre sud e balta Zglavociul, care comunică cu Nedeia, prin balta Tornei și cu balta Cârna prin gârla Țigleanul. Spre sud de Zglavociul, sunt bălțile: Dobroaica, Salcei, Oaiei, Terpezița, Puturoasa Mare și Puturoasa Mică, toate alimentate de Dunăr prin gârla Inurașului.

Toate conțin pești și scoici.

Suprafața comunală e de 6600 pogoane. Moșii sunt: Măceșurile de 2130 pog. și aparțin Așezămintelor Brâncovenesti.

Locuitorii sunt împrăprietăriți la 1864.

Comuna e străbătută de trei căi comunale, care o pun în comunicație cu comunele vecine.

Locuitorii își desfac produse e solului prin schela Bechetului.

Date istorice. – Această comună datează din anul 1742.

Numele de Măceș i s'a dat dupe un arbust cu acelaș nume, care forma o pădurice în apropiere de comună în partea de miazănoapte la distanță de 5 km.

Comuna s'a numit în vechime Măceșiu Sârbesc, pentru că pe vremuri, erea locuită de Sârbi.

Igiena comunei. – Solul este constituit din pământ negru de cultură, în grosime de 0.70 până la un metru, sub care se găsește pământ argilos, galben bun pentru construcția caselor de pământ bătut.

Grosimea acestui strat, este de 6 – 7 metri, după care se află nisip, pietriș și apele subterane superficiale.

Se cultivă: grâu, porumb, orz, lucerna, mei, rapiță etc.

La marginea comunei dinspre miazăzi, locuitorii au câte o grădină unde cultivă zarzavaturile obișnuite. În comună se plantează: dafini, duzi și puțini pomi roditori.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În partea de miazăzi și apus a comunei, se află o baltă provenită din revărsarea Dunării.

Străzile sunt aliniate, dar nu sunt toate plantate, o mică parte sunt neîmpietruite. În timpul iernei, se face noroi.

Vara, pe sfadele frecventate de vite, de căruțe, se face praf mult.

Curțile. În timpul verii curțile sunt curate, fiindcă vitele sunt la câmp și bălegarele scoase de cu primăvară. Iarna noroiul e mare.

Curățenia locuințelor. Casele nu se țin curate, văruirea se face cu mare silă și impunere. Țăranii nu știu să-și văruiască casele, așteaptă întotdeauna maistori. Se mătură de mai multe ori pe zi, întotdeauna însă incomplet.

Porcul de îngreșat mănâncă în casă. Iarna dotele sunt puse sub pat, puii de găină cresc în casă, copiii mici fac urinarea și detecția în casă jos pe pământ.

Iarna se grămădesc cu toții într-o odaie în cele mai rele condiții igienice. Casele au ferestrele fixe, soba înfundată.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut în anul 1909, comuna numără în total 1965 de suflete, dintre care 974 bărbați și 991 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	59	47	3	9
1901	81	69	1	11
1902	57	108	2	51
1903	75	41	1	33
1904	70	40	5	25
1905	78	36	-	42
1906	75	36	4	35
1907	66	55	8	3
1908	79	70	7	2
1909	63	44	1	18

Locuințe. – Sunt 472 locuințe; dintre care: 15 case de zid cărămidă, cu mai multe încăperi, având un cubaj de 30 m.c. și locuite de 5 – 6 persoane; case de pământ bătut, dintre care 112 cu câte două încăperi, 242 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 29 m.c. și locuite de câte 5 – 6 persoane; 3 bordee cu câte o încăpere, având un cubaj de 27 m.c. și locuite de câte 5 persoane în mediu.

Apa de băut. – Se ia din 18 puțuri, dintre care: 6 în condițiuni bune, 11 mediocre și 1 rea. După felul construcției sunt: 6 de beton și 12 de lemn. Comuna este situată în marginea bălții Nedeia; când apele vin mari, nivelul apelor subterane, se urcă mult la suprafață.

Scoala. – Local construit de cărămidă, acoperit cu tablă de fier, compus din două sale de cursuri, având un cubaj de 216 m.c., alta 240 m.c. și sunt frecventate ambele de 162 elevi. Localul este nou și în condițiuni igienice bune.

Biserici. – Cimitire. – O biserică veche neîncăpătoare, un cimitir uman și un cimitir de vite.

Primăria. – Local închiriat, este impropriu, neîncăpător, neluminat.

Localuri publice și de consumație. – Trei cârciumi comunale cu tot felul de băuturi și șapte prăvălii cu manufactură.

Una dintre cârciumi nu se întreține curat, 2 sunt localuri mediocre.

Industria insalubre. – O moară cu vapori, în valoare de 18,000 lei, a d-lui P. D. Costescu și I. Bârbeanu, stare igienică bună, întrebuințează 3 lucrători, plătiți dela 30 – 100 lei

anual, dormitorul și mâncarea dela ei, aduce un venit anual de 7.200 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	29	2	-	11	80	43
1902	44	6	14	58	11	76
1903	41	18	1	47	92	33
1904	66	5	-	51	30	25
1905	65	3	-	45	25	42
1906	66	6	-	29	2	35
1907	47	7	-	48	1	3
1908	80	3	-	12	26	2
1909	54	10	-	13	-	18

Inspecții medicale. – Comuna Măceșu-de-jos, a fost inspectată în anul 1900, de 11 ori; în 1901, de 9 ori; în 1902, de 14 ori; în 1903, de 8 ori; în 1904, de 13 ori; în 1905, de 8 ori; în 1906, de 8 ori; în 1907, de 11 ori; în 1908, de 7 ori și în 1909, de 17 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	25	284	-
1901	34	179	-
1902	39	395	-
1903	42	129	-
1904	33	319	58
1905	17	163	72
1906	33	90	74
1907	20	127	66
1908	20	151	11
1909	42	404	4

Medicamente. – Până în anul 1908 medicamentele se procurau de comună de 30 – 40 lei anual și se păstrau la primărie; dela acea dată, medicamentele se aprovizionează în abundență de depozitul regional filiala Craiova, și se păstrează de agentul sanitar.

Epidemii. – În decurs de de 2 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

În anul 1907, Febră-tifoidă, timp de 21 zile cu 2 jazuri, nici un deces.

În 1907, Tuse-convulsivă, timp de 31 zile cu 31 cazuri, nici un deces.

În anul 1909, Scarlatină, dela 14 Mai până la 1 Decembrie 1909, cu 17 cazuri, 2 decese.

Boale infectocontagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 78 cazuri; Pelagră 2; Lepră 3.

MĂCEȘIU-DE-SUS

Plasa administrativă Barca; Circumscripția medicală Barca; Medic, Dr. C. Stoenescu, dela 1 Noembrie 1901;
Agent sanitar, T. Andrei, dela 1 Sept. 1908; Moașe, Elena Diaconescu, dela 15 Iunie 1908.

Date geografice. – Comuna Măceșiu-de-sus e situată pe un loc șes, având mică vâlcea spre sud. Se învecinește răsărit cu comuna Gângiova, la apus cu comuna Goicea-Mare, la miazăzi cu comuna Măceșiu-de-jos și la nord cu locurile cultivabile ale locuitorilor. Comuna este străbătută dela răsărit la pus, de valea numită „Valea Pârâului“. Suprafața sa e de 2489 pog. Moșii sunt: Măceșu-de-sus, a Așezămintelor Brâncovenești și Cârna, dată în loturi. Comuna e străbătută de căi comunale, cari o unesc cu comunele vecine.

Istoricul comunei. – Din cercetările făcute, comuna datează cam dela 1740. Numele, ca și la comuna precedentă, s'a dat din cauza numeroșilor măceși se găseau pe atunci peste toată suprafața unde este așezată acum comuna.

Igiena comunei. – Solul este construit pământ negru de cultură în grosime e un metru, sub care se găsește pământ galben-argilă, bun pentru construcția caselor de pământ bătut. Grosimea cestui strat este de 7 – 8 metri, care este și adâncimea fântânilor, în comună se plantează dafini, duzi puțini pomi roditori. Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile, sunt aliniate dar nu sunt plantate decât vreo câteva strade, care pe alocurea au plantațiuni de dafini și duzi. O mică parte din străzi sunt neîmpietrite. În timpul iernei, noroiul e general. Vara, praf mult. Plantațiuni pe zona șoselei nu sunt. Curțile. În timpul verei curțile sunt curate, țărani în fiecare primăvară scot bălegarul strâns în curțile lor din timpul iernei și îl duc pe locurile lor de cultură.

Vitele, pe tot timpul verei, se află pe câmp, la muncă și pășune, bălegar nu se mai face în curți.

În tot timpul iernei, țărani scot bălegarele, dacă iarna nu este prea grea, și duc bălegarul în sanie pe locurile lor de muncă. Totuși curțile sunt pline de noroi, din cauza zăpezilor, ploilor și vitelor.

Curățenia locuințelor. Casele nu se țin curate. Văruirea se face cu mare silă. Țărani nu știu să-și văruiască casele, așteaptă

întotdeauna maistori. Se mătură de mai multe ori pe zi, însă superficial, rogojina așternută pe pat se scutură odată sau cel mult de două ori pe săptămână. Porcul de îngrășat, mănâncă în casă, asemenea țin în camerele de locuit câte un purcel, cloștile sunt sub pat, pui de găină se cresc în casă, copiii mici își fac urinarea și defecația în casă, jos pe pământ.

Vara, trăiesc și noaptea și ziua afară din casă. Iarna, se grămădesc cu toții într-o odaie în cele mai rele condițiuni igienice.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	94	59	-	35
1901	112	60	-	52
1902	89	81	-	1
1903	112	48	1	63
1904	94	43	3	48
1905	114	49	-	65
1906	112	66	4	42
1907	121	57	-	64
1908	117	98	-	19
1909	113	56	-	57

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 2856 persoane, dintre care 1428 bărbați și 1428 femei.

Locuințele. – Sunt în total 494 locuințe, dintre care 35 case de zid de cărămidă sau piatră cu mai multe încăperi, având un cubaj de 34 m.c. și locuite de câte 5 – 6 persoane; 439 locuințe case de pământ bătut, dintre care 157 cu două camere, 282 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 30 m.c. și locuite de câte 5 – 6 persoane, și 20 bordeie cu câte o încăpere, având un cubaj de 27 m.c. și locuite de câte 4 – 5 persoane.

Apa de băut se ia din 35 puțuri, dintre care 22 bune, 6 mediocre și 7 rele.

Scoalele. – Două scoale, dintre care una compusă dintr'o clasă cu un cubaj de 130 m.c. și e frecventată de 132 elevi; a doua compusă

tot din o clasă cu un cubaj de 100 m.c., este frecventată de 72 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O biserică în bună stare. Două cimitire umane, îngrădite în conformitate cu regulamentul și un cimitir de vite.

Primăria, local închiriat, în condițiuni sub mediocre.

Infirmerie permanentă, închiriată, în bună stare igienică, zidită de cărămidă, are patru camere spațioase, pardosite cu blane.

Localuri publice și de consumație. – Trei cârciumi cu tot felul de băuturi și alte 7 prăvălii cu manufactură. Toate lasă de dorit.

Industria insalubre. – Două mori, dintre care una cu motor cu benzină, a d-lui N. Dumitrescu, în valoare de lei 30,000, stare igienică bună, întrebuințează 3 lucrători plătiți cu 20 – 100 lei lunar, dormitorul și mâncarea dela ei; cea de a doua cu vapori cu aburi, a d-lui Zăncă D. Stănescu, în valoare de 18,000 lei, stare igienică bună.

Inspecții medicale. – Comuna Măceșiu-de-sus, a fost inspectată în anul 1900, de 7 ori; în 1901, de 3 ori; în 1902, de 9 ori; în 1903, de 9 ori; în 1904, de Sori; în 1905, de 9 ori; în 1906, de 10 ori; în 1907, de 7 ori; în 1908, de 16 ori; în 1909, de 11 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 20 – 30 lei anual, se păstrau la primărie; dela acea dată, medicamentele se aprovizionează ori de câte ori e nevoie, din depozitul regional filiala Craiova, și sunt date pentru păstrare și distribuire, agentului sanitar.

Epidemii. – În decurs de 3 ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii.

În anul 1903, Tuse convulsivă, a durat 157 zile, cu 60 cazuri, nici un deced.

În anul 1906, Febră tifoidă, a durat 5 zile, cu 2 cazuri nici un deced.

În anul 1908, Pojar, a durat 76 zile, cu 14 cazuri, nici un deced.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	34	-	3	-	-	-
1901	36	-	8	22	-	70
1902	40	17	5	36	41	24
1903	24	4	-	18	32	23
1904	19	23	-	25	65	1
1905	77	23	-	37	42	13
1906	103	13	-	76	3	3
1907	109	12	5	59	2	1
1908	97	8	-	43	44	3
1909	-	-	-	19	10	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	35	301	-
1901	17	137	-
1902	-	332	-
1903	63	208	-
1904	39	424	31
1905	21	392	18
1906	12	206	13
1907	36	208	17
1908	84	109	39
1909	27	201	68

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 31 cazuri; Tuberculoză, 1; Sifilis, 1; Pelagră, 6.

MĂLĂEȘTI

Plasa administrativă Negoești; Circumscripția medicală Negoești; Medic, Dr. George Militam, dela Martie 1908; Agent sanitar, Gheorghe Ioan, dela Sept. 1909.

Date geografice. – Comuna Mălăești se mărginește la răsărit cu comuna Murgaș, de care e despărțită de dealul Muerii și râul Tesluiu; la apus cu comuna Almăj, de care e despărțită prin dealul Mancovița; la miazăzi cu corn. Izvoru și la miazănoapte cu com. Goești.

Este udată dela miazănoapte la miazăzi de râul Amaradia, care trece prin satele Măiăești, Mogoșești și Zlătariu și de râul Tesluiu, care o desparte de comuna Murgaș.

Dealuri sunt: la răsărit dealul Muerii, la apus dealul Muncavița. Suprafața sa e de 3379 pogoane. Moșii sunt: Mileștii de sus, aparținând bisericii Sf. Treime din Craiova; Mileștii de jos, Mălăești și Trutinele, ale locuitorilor și particularilor.

Șoseaua județeană Craiova – Căpreni străbate în lat această comună. Comuna se întinde pe o suprafață de 3 ½ km. în lungime și 2 km. în lățime.

Date istorice. – Data oficială a înaintării acestei comune, nu se știe. De Pe la anul 1831 până la 1864, locuitorii stau răspândiți, unii locuiau pe apa Teslului, iar alții pe Muncavița, prin păduri. În anul 1864, fiind împrumărați după legea rurală, se adună și formează 7 cătune depinzând de 2 comune: una reședința în cătunul Mălăești și alta în cătunul Milești. În anul 1875, comuna Mălăești este alipită la comuna Goești, formând o comună cu reședința în Goești. La 1 Septembrie 1876, aceste două comune se deslăpesc din nou și astfel rămân până în timpurile actuale 2 comune distincte. Comuna Mălăești își trage numele dela un bătrân: Mălăescu, care se zice că ar fi fondatorul acestei comune.

Cătunul Fântânile, s'a numit astfel din cauza fântânilor numeroase ce pe timpuri existau în acest loc.

Cătunul Atârnați, din cauză că e un sat atârnat pe deal.

Cătunul Duțulești, își trage numele dela familia Duță, instalată prima în aceste locuri.

Cătunul Zlătari, dela țiganii zlătari, care au locuit la înființarea lui în acest cătun.

Cătunul Mogoșești, dela locuitorul Mogoș și cătunul Milești, dela numele proprietarului acestor locuri: Milesco.

Igiena comunei. – Solul este compus dintr'un strat superficial de humus, după care vine argilă, pietriș, nisip.

Apa se găsește la adâncimi variând între 5 și 7 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile nu sunt alinate, nici plantate. În timpul verii locuitorii mătură din când în când strada în dreptul casei lor, lucrul acesta se întâmplă însă rar, de aceea străzile lasă mult de dorit. În timpul iernei, nimeni nu se mai gândește la curățenie.

Curțile. În timpul verii, locuitorii își mătură curtea la 2 – 3 săptămâni odată, astfel că în acest timp curățenia curților e oare cum satisfăcătoare.

În timpul toamnei și iernei necurățenia domnește pretutindeni; gunoiul și murdăria vitelor zace prin curți amestecată cu gunoiul și murdăria de prin case, care în loc să se arunce la oparte, se risipește pretutindeni prin curte.

Locuințele în timpul verii se mătură mai des, se țin ferestrele deschise o mare parte din zi. În timpul iernei însă, curățenia prin case e ca și cea de prin curți; aerul este viciat din lipsă de ventilație, prin căldură înăbușitoare date de sobele de pământ oarbe. Casele se văruie în general de două ori pe an, de locuitori bărbați.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	93	37	2	-
1901	94	57	5	-
1902	85	67	2	-
1903	83	57	4	-
1904	74	55	2	2411
1905	89	49	4	2451
1906	80	60	6	2471
1907	97	59	4	2509
1908	74	45	3	2538
1909	-	-	-	-

Mișcarea populației. – După Ultimul recensământ făcut la 1904, satul Dudești numără 179 b. și 197 f.; satul Fântânile, 114 b. și 112 f.; Mălăești, 306 b. și 286 f.; Milești, 381 b. și 369 f.; Mogoșești, 117 b. și 125 f.; satul Zlătari, 118 b. și 107 f. În total, comuna Mălăești numără 2411 suflete, adică: 1215 bărbați și 1196 femei.

Caracterele populației. – Îmbrăcămintea. Femeia, vara: cămașe de pânză, fustă de stambă, peșchir de pânză pe cap, desculță, iarna: cămașe de pânză, fustă sau zăvelcă, scurteică sau șubă de dimie, peșchir sau basma de lână, ghete sau desculță.

Bărbatul. Vara: cămașe și pantaloni albi de pânză, căciulă, opinci sau ghete. Iarna: cămașe și pantaloni albi de pânză, haine albe de dimie, flanel, cojoc, șubă, ghete sau opinci, căciulă pe cap.

Alimentația. – Posturile se țin aproximativ 214 – 220 zile pe an, adică: postul Crăciunului 40 zile, postul Paștelui 40 zile, postul sf. Marii 15 zile, postul sf. Petre 16 zile, la care se adaugă Vinerile și Miercurile, precum și 4 – 5 zile ce se țin în ajunul sărbătorilor mari. În timpul postului se mănâncă: ceapă, varză, murături, praz, fasole, ardei, mamăligă sau turtă de făină de grâu. În termen mijlociu un adult consumă pe zi: 400 – 500 gr. leguminoase, 800 – 1200 gr. mămligă sau pâine de grâu, 20 – 30 gr. grăsime sub formă de ulei sau untdelemn.

În zilele de dulce. Din timp în timp se mănâncă carne de berbece sau de oaie. Mare parte din timpul verii și iarna, carne de porc păstrată în untură sau ținută la fum și ger; ouă amestecate în untură, varză și fasole prăjită în untură, unt de nucă sau untdelemn, rar pește proaspăt, mai des pește sărat, icre sărate, lapte, unt, brânză rar.

Un adult consumă în termen mediu: 100 – 150 gr. carne pe zi (timp de 5 – 6 luni), 20 – 30 gr. grăsime, 200 – 300 gr. leguminoase, 1000 – 1200 gr. mămligă sau pâine.

Munca săteanului. Proprietatea solului. – locuitorii muncesc 6 – 7 luni pământul al lor sau dela proprietari. Se cultivă: porumb, grâu, orz, ovăz, trifoi. Mare parte din locuitori se ocupă cu cultivarea zarzavaturii și în special cultivă: varză, ardei, castraveți, pătlăgele roșii și orceag. Pământul e muncit bine, în mod rațional. În timpul verii, ziua de muncă se plătește cu 1,80 – 2 lei fără mâncare, 1,20 – 1,50 lei cu mâncare, care i se dă de 3 ori pe zi: dimineața, la amiază și seara. În timpul iernei, locuitorii se ocupă cu munca pe lângă casă, unii din ei fac pe chirigii, duc stânjini de lemne la oraș și pot câștiga dela 2,50 – 3 lei pe zi. În comună sunt 13 proprietari, cea mai mare întindere o ocupă Epitropia bisericii Sf. Treime

din Craiova, care posedă 1250 pogoane pământ, ceilalți cam 3000 pogoane. Restul pământului până la 12000 pogoane, îl dețin locuitorii care au fiecare dela $\frac{1}{2}$ – 7 pogoane.

Locuințe. – Sunt 19 case de cărămidă cu var, 49 de pământ, 341 de lemn, 16 de nuele lipite cu pământ.

Cea mai mare parte construite după acelaș tip, compuse din 2 camere: una care servă pentru bucătărie în care se deschide și una dela sobă; a doua cameră de locuit (soba) care este încălzită de o sobă de cărămidă oarbă. Sunt case și cu 2 – 3 încăperi afară de bucătărie. Cea mai mare parte au ferestre deschizătoare, unele ferestre mari, altele mici. Cubajul obișnuit al camerei de locuit este de 25 – 30 m.c. și în general locuiește într-o asemenea cameră 4 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 8 fântâni de piatră, 14 cu ghizduri de lemn, 4 fântâni curgătoare și 7 cișmele. Aproape toate fântânile sunt împrejmuite cu gard, sunt prevăzute cu fiare în cruci la găleți. Se curățată și sleesc de obicei de 2 ori pe an și curățenia lor se face în mod satisfăcător.

Cișmelele și fântânile curgătoare lasă însă mult de dorit, în ceea ce privește starea lor igienică, neavând șanțuri de scurgere pentru apă; apa se strânge în jurul lor, formând bălți și băltoace cu apă stătătoare, ce nu dispar nici iarna.

Școala. – Local propriu, construit în anul 1896, din zid de cărămidă și var, cuprinde 2 sale mari de clasă în condițiuni igienice foarte bune; sălile egale în mărime, au cubajul de 287 m.c. și sunt frecventate de 98 elevi. Mobilierul școlii în condițiuni igienice bune. Apa de băut se ține în butoaie acoperite și cu vrană.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 2 biserici în condițiuni igienice bune: biserica sf. Gheorghe situată în cătunul Milești, recondiționată de Gh. N. Diculescu în anul 1851, reparată din nou în 1909. Biserica sf. Măria situată în satul Măiaești.

Sunt 2 cimitire situate în afară de comună, împrejmuite cu șanț și plantații. Cimitire pentru animale nu există.

Primăria. – Construită în anul 1897 – 98 prin ofrande dela locuitori, se compune din 5 camere în condițiuni igienice bune.

Infirmeria. – Local închiriat, se prezintă în condițiuni igienice bune. Construit din zid de cărămidă cu var, se compune din 4 camere, din care una servă de cancelarie și celelalte 3 pentru izolarea bolnavilor, situată în satul Mogoșești-Mălăești.

Localuri publice și de consumație. Trei cârciumi comunale: o cârciumă situată pe șoseaua județeană Craiova – Căpreni, ținută în

arendă de Ștefan Ștefanescu dela 1 Mai 1908, plătind o amendă anuală de 526 lei, făcând vânzare de 7 – 10000 lei anual. Local, instalațiile, aranjament, curățenie în condițiuni igienice satisfăcătoare. O alta situată în satul Duțulești, ținută în arendă de Ioan Dumitrașcu dela 1 Mai 1908, plătind o arendă de 400 lei anual, făcând vânzare de 2500 lei anual. Local propriu, instalațiune, aranjament, curățenie în stare satisfăcătoare. A treia situată în satul Milești, ținută în arendă de Const. M. Vitan dela 1 Octomvrie 1908, plătind o arendă de 250 lei anual, făcând vânzare de 2500 lei anual. Local propriu, în condițiuni igienice satisfăcătoare.

Industrii insalubre. – În comună este o singură moară a d-lui D-tru N. Croitoru în valoare de 21000 lei, are autorizația consiliului de igienă. Starea localului și a mașinilor bune, întrebuințează 2 lucrători plătiți cu 500 lei anual. Venitul acestor mori este dela 800 – 1000 lei lunar.

Tot în această comună mai sunt 2 boangerii, una a d-lui Ion S. Măria și alta a d-lui Ilie Alexandrescu, nu au autorizația consiliului de igienă; starea igienică lasă de dorit, ambele au un venit anual de 800 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900						
1901						
1902						
1903						
1904						
1905						
1906						
1907						
1908						
1909						-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 11 inspecții medicale: în 1901, 8; în 1902,

15; în 1903, 8; în 1904, 8; în 1905, 6; în 1906, 13; în 1907, 5; în 1908, 16 și în 1909.

Medicamente. – Până în anul 1909, farmacia se aproviziona cu medicamente în valoare de 30 lei anual, cumpărate și distribuite de autoritatea comunală, în primele zile ce urma cumpărătura. Dela 1909, se aprovizionează farmacia comunală cu medicamente dela serviciul sanitar, în cantitate suficientă, ori de câte ori este nevoie.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	21	-	-
1901	78	-	-
1902	78	112	-
1903	52	127	-
1904	124	-	-
1905	10	-	-
1906	35	-	-
1907	1	116	-
1908	53	382	-
1909	-	-	-

Epidemii. – În decurs de 4 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

În 1903, dela 1 Iulie – 8 August, Variolă, cu 11 cazuri, fără decese.

Dela 11 Iunie – 18 August 1906, Tusă convulsivă, cu 32 caruri și 1 deces.

Dela 6 Noemvrie - 24 Decemvrie 1908 Febră tifoidă, cu 3 cazuri, fără decese

Dela 4 Aprilie – 9 August 1909, Scarlatină, cu 30 cazuri și 5 decese.

Dela 28 August – 2 Septemvrie 1909, Febră tifoidă, cu 1 caz și 1 deces.

Dela 6 Octombrie –1 Noemvrie 1909, Scarlatină, cu 6 cazuri și 3 decese.

Dela 11 Oct. – 16 Noemvrie 1909, Febră tifoidă, cu 1 caz, fără deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 35, Tuberculoză 1, Sifilis 2, Pelagră 12, Conjunctivită granuloasă 3.

MÂRȘANI

Plasa administrativă, Rojiște; Circumscripție medicală, Rojiște; Medic, Dr. Mihail Smărăndescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, M. Bunadescu, dela 23 Octomvrie 1909; Moașe, Maria Nilesu, dela 1 Aprilie 1909.

Date geografice. – Comuna, la 47 kilometri de Craiova, este situată pe șesul Mârșani și compusă dintr'un singur sat.

Se învecinește la N. cu comuna Apele-Vii; la S. cu comuna Locusteni; la E. cu comuna Marotinel de sus și la V. cu satul Tâmburești, ce ține de comuna Dobrești. Hotarul către fiecare comună este format de drumuri și numai din distanță în distanță se găsesc movile de hotar, făcute pe marginea drumurilor.

La N. comunei se găsesc o mulțime de lacuri cari nu au scurgere. Între cele mai însemnate sunt: lacul Galeșului, al Guleștilor și lacul Lung, cu o suprafață de 2 ¹/₂ hectare fiecare. Lacul lui Preduț, al lui Anghel și al Bădiceilor, de 1 ¹/₂ hectare fiecare. Lacul Ghineștilor, a Copilului, al Femeilor și al Uștiulelor, de 1 hectar fiecare; toate conțin pește.

Suprafața comunei e de 2712 hectare. Locuitorii sunt toți moșneni. Comuna e străbătută de o cale comunală pe o lungime de 4 km.

Date istorice. – Despre începutul comunei Mârșani, se povestește că un om din comuna Apele-Vii, județul Romanați, presupus a se fi numit Mârșu, certându-se cu frații săi deacolo, a plecat cu vitele și cu tot avutul său și a venit de și-a făcut conac pe locul unde se află acum comuna Mârșani. El ar fi avut opt feciori, de unde și moșia Mârșani, se zice că se trage dela opt moși.

Printr'o carte de hotărnicie din anul 1786, făcută moșiei Mârșanilor de doi boeri hotărnicii din porunca Domnului Gheorghe Șuțu, biv-vel Clucer, Caimacamii Craiovei, se vorbește de 8 moși ale căror nume sunt: Pârșcoveanu, Neagoe, Barza, Oprea, Lăpădat, Stoica, Preda și Stancu Amza.

O alta legendă spune că temeliea comunei a fost pusă de trei familii venite din cătunul Apele-Vii, din care una se numea Mârșolea, de unde a venit cu modificarea numele comunei Mârșani.

Igiena comunei. – Solul comunei este în multe părți pur nisipos. La o adâncime de 4 – 5 metri, se găsește un strat de pietriș, după

aceea o pătură impermeabilă argiloasă. În unele părți se găsește și pământ negru-humos, dar amestecat cu nisip. Pe drumul între Mârșani și Locusteni se află adevărate dune de nisip și vara în timpul vânturilor se văd nisipuri sburătoare. Faptul acesta a îndemnat pe locuitori a-și face plantațiuni de salcâmi.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu se găsesc pe tot teritoriul comunei.

Străzile. Șoseaua comunală Mârșani - Locusteni, are plantație de salcâmi pe margine.

Străzile satului, precum și drumurile, sunt bine întreținute, sunt drepte și își au lărgimea necesară.

Curtile. Mai toate locuințele oamenilor, fie casă sau bordei, își au curți destul de spațioase unde locuitorii își au pătule, coșeri, oboare, etc.

Curățenia locuințelor. Mai toți locuitorii își păstrează curățenia obișnuită.

La Paști și la Crăciun își văruiesc casele sau bordeele.

În fiecare zi își mătură locuințele.

În odaia unde dorm, în sobă, păstrează curățenie, nu tot astfel este însă în odaia cu vatră, unde fac focul pentru gătit.

Adesea ori chiar în timpul verii dă aci mâncare porcilor, păsărilor, și parte din locuitori în timpul iernei țin aci zi și noapte un vițel, un purcel sau alte animale.

Acești locuitori sunt însă puțin numeroși.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	177	91	-	86	4527
1901	211	220	-	9	4528
1902	155	104	-	51	4592
1903	178	163	-	15	4594
1904	188	189	-	21	4593
1905	205	97	-	108	4701
1906	192	121	-	71	4772
1907	219	113	-	106	4878
1908	196	149	-	47	4925
1909	226	162	-	64	4989

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, comuna Mârșani numără 4982 suflete, adică: 2506 bărbați și 2476 femei.

Caracterele populației. – Locuitorii sunt toți români neavând nici ca limbă, nici ca sânge vreo înrăurire străină. Statura potrivită, mai toți sunt oameni bine desvoldați și se bucură de o inteligență vie.

Îmbrăcămintea. În timpul verei se poartă cămăși de pânză, țesute în casă cu puține înfloriri. În timpul iernei poartă pantaloni și șubă de dimie, peptare și cojoace de oaie neagră și ciucuri la spate. Pantalonii și șuba garnisite cu câte un fir de găitan negru. Căciulile sunt de blană de oaie, format drept.

Alimentația. – Posturile. Se ține post în cursul săptămânei: Miercurea și Vinerea, precum și cele patru posturi ale anului. În total 189 zile pe an.

În postul Sf. Patru și Sf. Măriei mai ales, se mănâncă verdețuri și fructe cu pâine sau mămăligă. În postul Crăciunului și al Paștelui se mănâncă varză, murători, ceapă, fasole, linte etc. la termen mediu mănâncă pe zi 1 kg. pâine sau 1 ½ kg. mămăligă.

Alimentația în zile de dulce: Vara mănâncă lapte, ouă, brânză și verdețuri. Iarna, între Crăciun și postul Paștelui, mănâncă carne de porc.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

În genere locuitorii muncesc în timpul verei cu brațele și parte din ei cu vitele, atât la pământul lor cei cari sunt, moșneni sau lotași, cât și la alții pe plată. În medie câștigul anual este între 300 – 350 lei, afară de întreținerea casei. Alte ocupațiuni accesorii nu au. Solul aparține moșnenilor, clăcașilor, împroprietăriți și lotași.

Locuințele. – În 1910, comuna Mârșani numără 950 locuințe, adică: 200 bordeie cu 2 încăperi; 204, cu mai multe încăperi; 288 case de nuiete lipite cu lut dintre care 30, cu 1 încăpere; 150, 1 cu 2 încăperi; 108, cu mai multe încăperi; 238 case de zid, dintre care: 50, cu o încăpere; 100, cu 2 încăperi; 88, cu mai multe încăperi.

Apa de băut se ia din 17 puțuri cu ghizduri de beton, din 50 puțuri cu ghizduri de lemn, sau fără ghizduri, și din 50 într'o stare foarte rea.

Școalele. – În comună sunt două școli: una cu două posturi de învățători și alta cu un post. Prima școala este de o construcție bună fiind local propriu. Are două săli de cursuri cu un cubaj fiecare de 288 m.c. Intre aceste săli se află un antreu și cancelaria. Școala e situată lângă primărie pe un teren bun, primind lumina din partea dinspre sud. Apa de băut se ține într'un hârdău cu capac și cana.

Al doilea local, cu o singură sală de cursuri, e închiriat.

Această sală are un cubaj mai mic până la 96 m.c. Numărul total al copiilor care frecventează aceste două școli, este de 170, din care 149 băieți și 21 fete.

Biserici. – Cimitire. – Sunt trei biserici una Sf. Nicolae Popești, alta Sf. Ion Botezătorul și alta Adormirea Maicei Domnului. Biserica Sf. Nicolae Popești, e de mai bine de o sută de ani. Biserica a fost lăsată în părăsire, totuși este bună pentru slujba religioasă. Celelalte biserici sunt mai mari și sunt în stare bună. Sunt făcute toate bisericile de enoriași.

Inscripția bisericii Sf. Ion: Această sfântă biserică este zidită din temelie în anul 1793, în zilele prea sfințitului episcop Nectarie și în zilele prea înaltului Domn Alexandru Moruzi. Ctitor, Matei Burada și alții.

Biserica Sf. Nicolae clădită în 1831 și reclădită în 1868.

Inscripția bisericii Intrarea în biserică: Această sfântă biserică sa zidit din nou în zilele prea înălțatului Domn Alexandru Ion I Cuza, cu bine-cuvântarea Sf. Episcopii Vâlcea Noul Severin D. D. Calinic, luând săvârșire în zilele M. S. Carol I, la anul 1868, Noemvrie 9, hramul Intrarea în biserică a Maicei Domnului, cu cheltuiala comunei Mârșani, ajutând și alte comune învecinate și a celor mai de aproape epitropi Dincă Pupezeanu, Dumitru Angliei, Ion Og. Butada, Ion M. Burada, Radu Urātu, Ion Cârceanu, Stoian Ohisdavu, Diaconu Stan, Mihai Buță, Preotu Nistor. Cel dintâi cântăreț al bisericii, Grigorie Popa Ion.

Cimitire umane sunt trei și sunt împrejmuite. Este un cimitir de vite pe teritoriul comunei Mârșani, între Mârșani și Apele-Vii.

Primăria. – Localul este bun, este spațios și în condițiuni igienice bune. Datează de mult, dar în anul 1885 s'a reparat aproape în întregime. Este compus din două camere având fiecare o lungime de 5 m., o lățime de 4 m., și o înălțime de 4 m. Este așezat cu fața în spre sud, din care parte primește lumina.

Localuri publice și de consumație. – Sunt în această comună 3 localuri de manufactură și 3 cârciumi. Cârciumile sunt așezate în mijlocul satului pe linia principală. Sunt compuse fiecare din o odaie de prăvălie și una de consumație. Dimensiunile odăilor în genere este de $\frac{4}{4}$ m, și înalt de 3 m. În interiorul odăilor de prăvălie sunt vase mai mici cu beuturi, rafturi, sticle, teighea etc.; iar în odăile de consumație mese și scaune.

Industria insalubre, nu sunt.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s-au făcut 9 inspecții medicale; în 1901, 16; în 1902,

3; în 1903, 10; în 1904, 14; în 1905, 9; în 1906, 10; în 1907, 8; în 1908, 9; în 1909, 29.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	132	74	-	99	93	-
1901	87	61	-	4	176	-
1902	197	234	-	93	159	-
1903	123	99	-	91	56	-
1904	118	107	-	86	34	-
1905	172	105	-	101	47	-
1906	107	65	-	100	116	-
1907	187	36	-	135	53	-
1908	213	11	-	152	71	-
1909	67	17	-	303	91	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	35	359	-
1901	18	452	-
1902	-	471	-
1903	-	440	-
1904	42	619	-
1905	-	249	-
1906	-	334	-
1907	25	319	-
1908	13	965	-
1909	180	378	-

Medicamente. Medicamentele până la formarea depozitului de medicamente, se procurau de către comună în limitele unei sume de 30 – 50 lei anual.

Comuna era în genere atunci lipsită de cele necesare. Azi medicamentele sunt în abundență.

Epidemii. – În comună au bântuit următoarele epidemii: Dela 3 Iunie 1901, până la 1 Februarie 1902, a fost Scarlatină, cu 182 cazuri, dintre care 50 decese.

Tusă convulsivă, dela 30 Mai 1903 până la 29 Iulie 1903, cu 68 cazuri; Rugeolă, dela 7 Ianuarie 1904 până la 14 Mai 1904, cu 129 cazuri, dintre cari 38 morți; Scarlatină, dela 13 August 1904, până la 20 Octombrie 1904, cu 6 cazuri, dintre care 2 decese; Febră-tifoidă, declarată la 5 Februarie 1907, cu 3 cazuri.

Tusă convulsivă, dela 5 Mai până la 7 Noembrie 1908, cu 169 cazuri, dintre care 4 decese; Rugeolă, dela 18 Iulie 1908, până la 23 Septembrie 1908, cu 9 cazuri, dintre care 1 mort. Febră tifoidă, dela 9 Septembrie până la 15 Noembrie 1908, cu un caz dintre care 1 deces.

Scarlatină, declarată la 9 Mart. 1909 Febră-tifoidă, declarată la 29 Decembrie 1909.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 29; pelagră, 26.

MELINEȘTI

Plasa administrativă Negoiești; Circ. medicală Mierea Birnici; Medic Dr. Simion Papadopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar Petre Farcașanu, dela Ianuarie 1904; Moașe Constanța Bărbulescu, dela 1 Septembrie 1909.

Date geografice. – Comuna are o suprafață de 3400 de pogoane. Mărginită la răsărit cu Amărăști, despărțite prin Amaradia. La apus se desparte de Filiași, prin apa Almăjului. La miazăzi de Godeni, prin culmea Boului și hotarul moșiilor. La miazănoapte de Bodăești, prin matca Săliștei și hotarul moșiilor. Dealuri: La miazăzi dealul Boului și Rusețului. Între miazăzi și miazănoapte, cam la mijlocul comunei se află dealul Scorușului și dealul Bârzila. Văi: Valea muierii, între dealul Bou și Scoruș. Valea Mueruș între dealul Scoruș și Bârzila. Valea Boerească, între cătunul Mueruș și Popești (mijlocul comunei). Valea Săliștea, hotar între Melinești și Bodăești. Ape: Amărădia o limitează la răsărit, apa Boului între Drumul Mare și Mueruș-Popești. În timpul ploilor, prin văi se adună ape, ce iau numele văilor pe unde trec. Comuna Melinești, este străbătută de calea județeană Craiova - T.Jiu, o cale comunală și șoseaua vecinală spre Amărăști.

Date istorice. – Comuna Melinești își trage numele dela o familie de boieri frați Melinești, care au avut proprietăți în satul Popești și satul Drumul mare, înainte de 1860, probabil în timpul revolūt, dela 1848. Data înființării e dela 1864, când s'au unit satele Odolini cu Melinești și Valea Muierii, formând comuna Melinești.

În cătunul Mueruș-Popești, există o biserică a cărei vechime se ridică până la familia Melineștilor, despre care se spune că ar fi mutat-o din Piscul înalt, din deal de apa Bou, pe moșia lor, unde se astăzi.

Igiena comunei. – Străzile. Str. Drumul-Mare, bine pietruită și cu șanțuri de scurgere, str. Orbeni Mueruș, e jumătate pietruită și jumătate bătută cu nisip, au în parte rigole de scurgere. Valea Muierii, de asemenea e jumătate împietrită și jumătate cu nisip. Ambele aceste strade pleacă din Drumul Mare și se duc către cătunele cu același nume.

Curțile. Parte închise cu uluci, parte cu pământ bătută în pământ și îngrădiți cu nuiele la vârf. În curte sunt pătele de nuiele, șoproane

pentru vite, pivnițe și păteuge de pus nutreț de vite.

Curțile în majoritate sunt curate, iar băligarul e depus în fundul lor.

Curățenia locuințelor. Locuințele în majoritate sunt bine întreținute. Se văruiesc des, atât pe dinafară cât și pe dinăuntru. Obiceiul e de a se vărul de 2 ori pe an, fiecare casă.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	57	21	2	34
1901	50	21	1	28
1902	34	32	2	-
1903	66	47	1	18
1904	50	37	-	13
1905	40	39	-	1
1906	53	38	-	15
1907	56	25	2	29
1908	45	36	-	9
1909	44	28	2	14

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut (1 Iulie 1909), comuna numără 723 b. și 725 femei, în total, 1448 suflete, dintre care cătunul Mueruși, numără 43 b. și 38 f., Popești, 25 b. și 23 f., satul Drumul Mare 236 b. și 222 f., satul Odoleiu 139 b. și 148 f., Valea Muierii de sus, 161 b. și 158 f., Valea Muierii de jos, 119 b. și 136 f., în total 1448 suflete.

Caracterele populații – Îmbrăcămintea. Bărbații poartă vara cărnașe lungă și izmene largi, încinși cu bete, brău sau curea; pe cap, pălărie sau căciulă; încălțați cu opinci, ghete sau cisme. Iarna pun nădragi sau itari, cojoc și șubă. Femeile îmbracă vara, cămașe și fustă, sunt încinse cu brău sau bete. Pe cap poartă peșchire sau prosoape și umblă mai mult desculțe. La sărbători și horă, își machiliază fața și pun ghete. Iarna mai îmbracă un cojocel sau o haină de lână scurtă. Umblă în papuci sau ghete.

Alimentația. – Se postește 206 zile pe an, alte ori mai mult, alteori mai puțin după cum cade Pastile. Mai țin Miercurile și Vinerile, din timpul dulcelui, iar alții postesc și Lunea.

În timpul postului se mănâncă: Mămăligă, turtă sau mălai, toate făcute din făină de porumb, foarte rar pâine. Ca legume mănâncă de cele mai multe ori varză și murători, mai rar fasole și pește. Mulți însă, cari nu au nici varză, mănâncă turtă goală cu ceapă, ori praz, uni se mărginesc numai la simpla salată de foi de ceapă. Cantitatea de mălai ce mănâncă zilnic se ridică la 1 kg. până la 1 ¹/₂ kg., legume între 150 – 200 gr. Țăranii mănâncă vara de 3 ori, iar iarna de 2 ori pe zi.

În timpul dulcelui, țăranii mănâncă iarna mai mult carne de porc, iar vara de pasăre. Pe lângă carne, mai mănâncă oua, lapte, brânză și legume prăjite în untură. Carnea se mănâncă friptă sau ciorbă, cam 200 gr. pe zi.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Săteanul muncește cu brațele și cu vitele. Cu brațele la prășit se întrebuițează 7 oameni la pogon și li se plătește 1 leu până la 1.50 pe zi, cu hrana proprietarului. La secerat se întrebuițează 7 oameni de pogon și li se plătește același preț. Întrebuițează 4 boi la plug și 3 oameni pentru a face într'o zi și ceva, un pogon de arătură, care se plătește dela 7 – 8 lei.

Fiecare sătean pentru familiile lor lucrează 6 – 10 pogoane de pământ. Ocupății accesorii. Până la vârsta de 21 ani cei mai mulți săteni fac precupeție în București. Mai sunt câțiva zidari și tâmplari.

Proprietatea solului e deținută: 550 de pogoane de proprietari restul de 2856 pogoane de țăranii moșneni și clăcași.

Locuințe. – Sunt 302 locuințe făcute de lemn cu câte 2 încăperi și 52 construite din zid, dintre care 36 cu 2 încăperi și 16 cu mai multe. Locuiesc câte 5 – 6 persoane în o casă, cu un cubaj de 36 – 40 m.c.

Apa de băut. – Se ia din 14 fântâni, dintre care 8 în stare bună și 6 în stare mediocră și 36 puțuri, dintre care 20 în stare bună și 16 mediocre. Între puțuri sunt unul de piatră și 3 de beton, restul cu ghizduri de lemn.

Școală. – Se află numai una singură în cătunul Mueruș, construită din cărămidă, acoperită cu tablă, având o singură clasă cu un cubaj de 75 m.c., este frecventată de 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 4 biserici: Sf. Nicolae, din cătunul Mueruș. Sf. Voivozi, din Odoleiu. Sf. Nicolae, din valea Muerii de jos. Adormirea Maicii Domnului, din Valea Muerii de jos. În condițiuni bune sau mediocre. Cimitire de oameni. Fiecare din bisericile de mai sus au câte un cimitir împrejmuit cu ulucă.

Cimitire de animale nu sunt.

Primăria. – În cătunul Mueruș, construită din zid și acoperit cu tablă, local vechi construit în anul 1884. Cubajul de 48 m.c. În rele condițiuni.

Localuri publice și de consumație. – Cărciumi. Una în satul Drumul Mare și una în satul Valea Muerii de jos. Stare de curățenie mulțumitoare.

Două măcelării în satul Drumul Mare. Iasă de dorit.

Industria insalubre. – Două mori cu aburi:

1) a d-lui Gh. C. Tonsculescu, în valoare de 15000 lei, are autorizația Consiliului de igienă cu No. 536,909, e în stare bună, întrebuițează 3 lucrători plătiți cu câte 30 lei lunar fiecare, cu locuința la proprietar. Are un venit anual de 2000 lei. 2) a d-lui Sotir Ivanovici, are autorizația cu No. 36/909, e în stare bună, întrebuițează 3 lucrători plătit unul cu 800 lei anual și 2 cu câte 30 lei lunar, mănâncă și stau la proprietar.

Trei boiangerii: a d-lui C-tin Nicolăescu, în valoare de 3000 lei, are autorizația Consiliului de igienă cu No. 2146/909, n'are nici un lucrător; a d-lui Nicolae Tudor, valoarea 500 lei, are autorizația cu No. 1645/909, e în stare bună, nu are lucrători; a d-lui Ioan Nicolescu, n'are autorizație și n'are lucrători.

Un local de brutărie a d-lui Svetan Apostol, are autorizația cu No. 8204/908, n'are lucrători și e în stare bună. O fierărie a d-lui Iosef Tott, ar autorizația cu No. 18216/904, e în stare bună și n'are lucrători.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	48	3	1	19	4	2
1902	29	-	-	16	3	-
1903	26	7	3	34	8	1
1904	36	7	-	81	55	2
1905	20	9	-	4	35	-
1906	41	19	-	19	29	-
1907	76	9	-	21	11	-
1908	34	8	-	46	41	-
1909	37	3	5	29	26	-

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în 1900, de 12 ori; în 1901, de 9 ori; în 1902, de 8 ori; în 1903, de 8 ori; în 1904, de 15 ori; în 1905, de 4 ori; în 1906, de 20 ori; în 1907, de 5 ori; în 1908, de 13 ori și în 1909, de 17 ori.

Medicamente. – Până la înființarea depozitului, se cumpărau de comună de 20 – 30 lei pe an și când căutai nici odată nu găseai

medicamente în comună. Azi se aprovizionează în cantitate suficientă dela depozit prin d-nul medic al circumscripției.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	43	119	-
1901	27	90	-
1902	28	52	4
1903	66	75	-
1904	-	29	-
1905	-	33	2
1906	86	37	-
1907	-	12	-
1908	34	52	1
1909	192	42	18

Epidemii. – În ultimii 10 ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

Anghina difterică, dela 19 Ianuarie până la 1 Martie 1900, cu 2 cazuri tratate acasă.

Tușă convulsivă de 3 ori :

1) Dela 12 Martie până la 1 Mai 1902, cu 20 cazuri, tratate acasă; 2) Dela 29 Mai până la 4 Sep. 1906, cu 86 cazuri 3 morți, tratați acasă; 3) Dela 10 Iulie până la 5 Oct. 1909, cu 7 cazuri și 2 morți, tratați acasă.

Rujeolă, dela 8 Oct. până la 3 D-brie 1903, cu 48 cazuri 6 morți, tratați acasă.

Febră tifoidă dela 7 Noemvrie 1908, până la 16 Ianuarie 1909, cu 12 cazuri și 3 morți, dintre care 9 tratați în infirmerie și 3 acasă.

Scarlatină, dela 12 August până la 28 Noemvrie 1909, cu 6 cazuri dintre care unul tratat în infirmerie și 5 acasă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 17 cazuri, Pelagră 8.

MIEREA-BIRNICI

Plasa administrativă Stoina; Circumscripția medicală I, Mierea-Birnici; Medic, Dr. Simion Papadopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, C. Mischianu, dela 15 Mai 1900; Moașe, Marja Diaconescu.

Date geografice. – Comuna Mierea-Birnici, se limitează cu Tâlpași și Amărăști, de care se desparte prin dealurile Goluhului și Fărcașului. La apus cu Valea Boului, de care se desparte prin culmea Boului. La miazăzi cu Bodăești. La miazănoapte cu Stoina și Slăvuța, de care se desparte prin dealul Curuiului de Stoina și prin hotarele moșiilor de restul din Stoina și Slăvuța.

Terenul sau e accidentat și prezintă următoarele dealuri: Dealul Mericelei, Dealul Crușetului, Dealul Crușetelului, afară de cele de limită. Ele sunt brăzdate de următoarele văi: Valea-Mare, la răsăritul comunei, între dealul Amărăștilor și culmea Bojinului. Valea Pârâului, între dealul Golumb și dealul Belcinului. Valea Valutei, între dealul Slăvuța și Golumb. Valea Crușetelu, între dealul Curuiu, dealul Crușețu și dealul Mericelei.

Ape: Amaradia, care trece aproape prin mijlocul comunei. Văluța (pârâu) de sus și de jos, ce se unesc cu Amaradia la gura Văluței.

Suprafața comunei e de 1700 hectare. Moșii sunt; Văluța-de-sus, Văluța-de-jos, Crușetelul și Putineiul și aparțin particularilor și locuitorilor.

Date istorice. – Comuna Mierea-Birnici, datează dela 1864. Înainte ereau satele Văluța și Mierea, cari aveau fiecare primăriile lor. La 1864, ele s'au împreunat și au format comuna Mierea-Birnici. Se găsesc acte în arhiva comunei de pe la 1833, în care figurează satul Văluța și satul Mierea-Birnici.

La 1878, s'a deslipit de comuna Mierea-Birnici, satul Marinești, se s'a atașat comunei Slăvuța. Iar la 1902, i s'a alipit la dânsa satul Crușețu, ce depindea de Valea Boului.

În ceea ce privește origina numelui, cel de Mierea și-l trage dela satul Mierea, în care, în vechime, se producea foarte multă miere. O dovadă despre aceasta este faptul că în sus zisul sat, se află și astăzi familii ce port numele de Stuparu, în legătură cu cei ce cultivau stupii de albină. Numele de Birnici și-l trage dela populația comunei, care pe atunci era împărțită în Birnici, adică cei ce plăteau numai

bir și moșneni cari pe lângă bir mai plăteau și foncieră. În legătură cu acest fapt, a rămas și denumirile de Mierea-Birnici, comuna de astăzi și Mierea-Moșneni, sat din Valea Boului, vecin cu Mierea-Birnici.

Igiena comunei. – Solul este compus dintr'un strat de humus destul de fertil, apoi nisip și argilă. Apa se găsește la o adâncime variând între 4 și 6 metri.

O sursă, pe teritoriul satului Văluța, conține săruri de fier (crenate și apo-crenate).

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt, decât mici și fără importanță.

Străzile. Comuna e străbătută de calea județeană care leagă Craiova cu nordul județului și de căile comunale. Șoseaua județeană este plantată și împietrită, cele comunale nu sunt bine întreținute. Șoseaua comunală leagă toate cătunele cu cătunul de reședință.

Curțile sunt împrejmuite cu uluci și pârmaci (stobori). Ele se curăță de 2 ori pe an, primăvara și toamna.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc de 2 ori pe an, de Paști și de Crăciun. Văruirea însă se face de meșteri zidari. Femeile nu știu vărul. Se mătură rar și incomplet. Rogojina depe pat nu se scutură cu săptămânile. Adesea, mai cu seamă iarna, se adăpostește în casă un miel, un purcel, un vițel sau cel puțin cloțe cu pui.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	50	27	-	23
1901	59	17	-	42
1902	45	61	-	16
1903	75	59	-	16
1904	61	40	-	21
1905	66	37	-	29
1906	60	45	-	15
1907	70	49	-	21
1908	50	25	-	15
1909	74	55	-	19

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, cătunul

Miericeana numără 86 bărbați și cătunul Crușeț, 82 femei; 45 bărbați și 58 femei; satul Văluța-de-sus, 93 bărbați și 77 femei; satul Văluța-de-jos, 77 bărbați și 89 femei; satul Bojinu, 46 bărbați și 57 femei; satul Mierea, 165 bărbați și 169 femei; satul Slămnești, 102 bărbați și 114 femei; satul Crușețelu, 129 bărbați și 131 femei. În total, comuna Mierea-Birnici numără 1720 suflete, adică 743 bărbați și 977 femei.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Săteanul muncește cu brațele și cu vitele. Pentru prășit sau pentru secerat, întrebuițează 7 oameni la pogon și li se plătește câte 1 leu 50 bani pe zi, cu mîncarea proprietarului.

Un pogon de arătură cu plugul cu 4 boi, îl face într'o zi și i se dă 7 – 8 lei.

Ca ocupații accesorii sunt: precupeția, care este făcută de aproape majoritatea locuitorilor la București.

Din proprietatea solului, proprietarii dețin 1936 hectare, iar restul sătenii.

Locuințele. – Sunt 433 locuințe, adică 395 case de lemn, toate cu 2 încăperi; 38 case de zid, dintre care 32 cu mai multe încăperi și 6 cu 2 încăperi. Cubajul obținut de 50 – 60 m.c., locuind dela 5 – 7 persoane.

Apa de băut se ia din 42 fântâni, dintre care 3 bune și 39 mediocre; din 18 puțuri, dintre care 1 de beton și 17 de blane și din 4 ștubeie bune.

Scoala, local nou, construit din zid în 1909. E pardosit cu scânduri de lemn. Are o clasă cu un cubaj de 240 m.c. și e frecventată de 65 elevi. Latrina are ciment pe jos și e făcută adâncă, de vreo 6 metri.

Biserici. – **Cimitire.** – Biserici: sf. Nicolae, în Crușețu, construită în 1900, din lemn pe temelie de zid, a fost mutată din satul Crușețu.

S-tul Ioan Botezătorul, în satul Slămnești, construită din lemn pe temelie de zid. E zidită, probabil, cam pe la 1860.

S-ții Trei Erarchi, din satul Mierea, din lemn pe temelie de zid.

Intrarea în biserică, din satul Văluța-de-jos, construită din zid cam pela 1800.

S-tul Gheorghe, în satul Văluța-de-sus, construită din lemn pe temelie de zid. Datează dela 1850.

Cimitire: În Slămnești, lângă biserică, afară din comună, împrejmuit cu gard.

În satul Mierea, împrejmuit cu șanț, e afară de sat și departe de biserică.

În Văluța-de-jos, în curtea bisericii, care e în afară de sat, împrejmuit cu șanț.

În satul Crușețu, în curtea bisericii, împrejmuit cu ulucă. E în afară de sat.

Cimitire de animale. Unul, în Văluța-de-sus în Valea Pârâului, neîngrădit.

Primăria, situată în satul Crușețu, construită din lemn. Are 4 camere. Pardosită cu blăni, fiecare cameră are 2 ferestre mici. E joasă și veche. Acoperită cu tinichea. Cubajul camerei unde se află primăria, e de 30 m.c. Local absolut impropiu.

Localuri publice și de consumație.

– **Cârciumi:** În satul Crușețu, cu 4 camere, 2 locuite de cârciumar. Construită din zid și pardosită cu cărămidă și blăni. Vind toate felurile de beuturi. Are vas cu cana de spălat paharele.

În Văluța-de-sus, cu 4 camere. Una e locuită de cârciumar. Construită din zid și pardosită cu blane. Vinde tot felul de beuturi. Starea de curățenie lasă de dorit.

Industria insalubre. – Trei mori, una a d-lui Anghelescu, cu abur, n'are autorizație, stare igienică bună, întrebuițează 2 lucrători plătiți cu câte 30 lei lunar; alta a d-nului Grigorie Pavel Nica, cu aburi, n'are autorizație, stare igienică bună, întrebuițează 2 lucrători plătiți cu câte 30 lei lunar; alta a d-nei Ecaterina Băbeanu cu motor cu benzină, cu autorizația No. 376 an. 1900, stare igienică bună, întrebuițează 1 lucrător plătit cu 100 lei lunar.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	51	4	3	27	13	13
1902	49	4	2	30	11	-
1903	52	81	-	21	10	-
1904	54	8	-	33	57	-
1905	46	6	1	8	15	2
1906	75	15	1	53	-	2
1907	66	20	-	16	9	3
1908	29	4	-	14	9	-
1909	63	14	2	34	13	4

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 5 inspecții medicale; în 1901, 10; în 1902, 1; în 1903, 2; în 1904, 10; în 1905, 12; în 1906, 10; în 1907, 7; în 1908, 12; în 1909, 24.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	51	-	-
1901	48	-	-
1902	68	-	-
1903	19	-	-
1904	8	-	-
1905	14	-	-
1906	8	-	-
1907	-	246	-
1908	44	177	30
1909	62	171	42

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale de câte 20 – 25 lei anual. Dela această dată, medicamentele se procură de către d-nul medic respectiv dela depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova.

Epidemii. – În comună au bătuit următoarele epidemii: Tuse convulsivă, dela 27 Mai

– 18 Iulie 1903, cu 23 cazuri; Rugeolă, dela 16 Noembrie 1903 – 11 Ianuarie 1904, cu 63 cazuri, dintre care 8 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 26 cazuri; Tuberculoză, 1; Sifilis, 7; Pelagră, 11.

MIHĂIȚA

Plasa administrativă Scaești; Circumscripție medicală Breasta ; Medic Doctor C. Groper, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar Ion Avramescu, dela 1 S-vrie 1909; Moașe Măria Ionescu, dela 1 N-vrie 1904.

Date geografice. – Comuna se află situată pe un loc șes la poalele dealului Rolei, pe malul drept al Jiului. Se mărginește la nord, cu comuna Coțofenii-din dos, la sud cu comuna Breasta, la vest cu comuna Predești, iar la est cu comunele Ișalnița și Almăjelu.

Terenul comunei este accidentat de dealul Poroiana, având în comună o înălțime de 200 metri.

E udată în partea de apus de râul Jiul. În comună se găsesc câteva bălți. Ochiul lui Galben, balta Găldaea, balta sfânta Barvoreața și Marița se scurg în Jiul Vechi.

Comuna Mihăița e formată din 2 sate: Mihăița și Potmelțu și cătunul Cetățuia.

Ea este situată la nord-vestul Craiovei la o depărtare de 14 km. pe malul drept al Jiului.

Diametrul comunei dela sud-est spre nord-vest este de 5 km. Poziția este frumoasă având în față spre sud-est valea largă a Jiului, iar spre vest mai multe dealuri și anume: Dealul Roșu, Dealul Bisericei și Cucuioava. Suprafața sa e de 4406 pogoane. Sunt 2 moșii Mihăița și Potmelțul ale particularilor Locuitorii sunt moșneni. E străbătută de o cale vecinală comunală și de 2 căi comunale.

Date istorice. – Se zice că comuna a fost fondată în anul 1830 de un oarecare Mihăița, care s'ar fi așezat gospodăria pe acest loc, apoi alții lau urmat și astfel s'a pus începutul satului Mihăița. Până în 1874 a ținut de Coțofenii-din-dos, dela această dată, s'a constituit comună singură cu denumirea de Mihăița.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ mare și negru, pe marginea Jiului este crivinos, subsolul este nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante.

În comună este o singură baltă, Ochiul Galben, situată la 1500 metri departe de satul Mihăița. Această baltă este formată din izvoare și nu seacă niciodată. Afară de aceasta mai sunt alte bălți formate în urma ploilor mari sau topirea zăpezilor cari însă sacă în timpul verii.

Străzile principale sunt în număr de 4 și anume: Strada Mihăița, str. Boata formată din șoseaua vecinală Obedeni, Argetoia, strada

Cerboia și str. Darnătu. Aceste străzi sunt aliniate, plantate și așternute cu pietriș. Mai sunt și alte străzi, cari nu au denumiri speciale, nealiniate, neplantate și neașternute cu piatră.

Aceste din urmă devin nepracticabile în timpurile ploioase.

Curțile sunt îngrădite parte cu ulucă și parte cu stobori, cea mai mare parte din ele sunt rău întreținute. Curțile și oboarele nu se curăță la intervale regulate decât primăvara și toamna. Băligarele și gunoaiile amestecate cu noroi fac ca aceste curți să fie impracticabile în timpul toamnei și ernoii.

Curățenia locuințelor lasă mult de dorit. Ele nu se văruiesc decât la sărbătorile mari, la Paști și la Crăciun, sau în cazuri de epidemii, fiind forțați de organele sanitare.

Locuințele sunt construite în mod defectuos, un mare număr din ele sunt vechi neîncăpătoare, acoperite cu trestie sau coceni și cu ferestre fixe.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Octombrie 1909, comuna numără 572 b. și 544 f.; adică satul Mihăița 400 b. și 342 f.; satul Potmelțul 136 b. și 128 f.; cătunul Cetățuia 36 b. și 24 f. În total, comuna numără 1116 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației	
1900	39	31	-	8	
1901	37	41	-	-	Minus 4
1902	41	31	-	10	
1903	30	15	-	15	
1904	32	31	-	1	
1905	43	18	-	25	
1906	50	30	-	20	
1907	37	35	-	2	
1908	47	34	-	13	
1909	44	41	-	3	

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii sunt toți de origine Daco-Romană.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă în timpul verei, cămăși lungi și pantaloni largi de pânză de casă, pălărie de paie, desculți sau încălțați cu opinci, iama poartă nădrași albi de dimie, cojoc cu mâneci sau piețar de piele de oaie și haine albe de dimie, căciulă și încălțați cu opinci sau cisme. Femeile poartă vara, cămăși albe de pânză de casă, fuste și șorțuri de stambă, legate la cap cu un prosop și mai toate desculțe, iarna poartă fuste și bluze groase de barchet, șorțuri de stambă, scurteici, legate la cap cu un tulpan și deasupra cu un prosop, încălțate cu opinci sau pantofi.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Munca câmpului se face cu înleznire mai cu seamă pe malul drept al Jiului, unde pământul este nisipos. Pe lângă plugul, sapa, rarița, secera, coasa și furca, locuitorii fac uz și de mașini agricole precum: treerătoare, vânturătoare, semănătoare și secerătoare pe care le împrumută dela proprietar. În com. se cultivă mult porumb și grâu, mai puțin orz, ovăz și secară. Unii muncesc 3 – 4 pogoane, alții 5 – 6 și câștigă anual din munca lor 300 – 400 - 500 lei. Afară de munca câmpului și creșterea vitelor care este ocupațiunea principală a locuitorilor, mai au și alte ocupațiuni accesorii: Unii cunosc diferite meșteșuguri precum: fierăria, dulgheria, zidăria și rotăria, alții sunt chirigii și se ocupa cu transportul cerealelor.

Proprietatea solului e repartizată astfel: 1600 pogoane sunt deținute de proprietari.

Restul pământului arabil 382 hectare aparține locuitorilor.

Locuințe. – Sunt 283 locuințe, dintre care 140 case de nuele lipite cu pământ, dintre care 23 cu o încăpere și 117 cu mai multe încăperi, cu un cubaj de 27 m.c. locuită de 7 persoane fiecare. 33 case de lemn, dintre care 5 cu o încăpere și 28 cu mai multe, având un cubaj de 26.75 m.c. locuită de 6 persoane, 110 case de zid de cărămidă, dintre care 15 cu o încăpere și 78 cu 2 încăperi, având un cubaj de 32,25 m.c., locuite de 6 persoane.

Apa de băut se ia din 2 fântâni în stare mediocră și din 9 puțuri dintre care 2 bune, 4 mediocre și 3 rele. Ape curgătoare e Jiul.

Școala. – Local propriu, Construcție modestă. Mobilierul este primitiv. Apa de băut se ține într'un hârdău acoperit prevăzut cu slăviră. Privata este primitivă. Localul școlii s'a clădit de comună în anul 1887, având o singură clasă frecventată de 67 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserici sunt 2; Una în satul Potmelț cu hramul Adormirea Maicii Domnului, clădită la 1815 de proprietarul D-trie Obeanu, s'a reparat la 1850 de locuitorii satului. Astăzi este în ruină și s'a scos din serviciu dela 1890.

A doua biserică este în satul Mihăița cu hramul Cuvioasa Paraschiva, clădită la 1876 de locuitori. Clădirea este încăpătoare, pavată cu cărămidă, cu ferestre și uși mari.

Cimitire de oameni sunt 2, unul în satul Mihăița la distanță de 250 metri de ultima casă din comună, împrejmuit cu ulucă, altul în satul Potmelț la distanță de 300 m. și împrejmuit cu ulucă veche.

Cimitirul de animale este situat în satul Mihăița, la distanță de 500 m., împrejmuit cu șanț.

Primăria. – Este instalată într'un local propriu, vechi și ruinat. Se compune din 3 camere, dintre care cea mai mare servește de cancelarie și ca sală de ședință.

Localuri publice de consumație. – O singură cârciumă. Probe de băuturi s'a luat dela debitant în cursul anului 1909.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	21	10	-	9	7	-
1902	40	15	-	8	3	-
1903	32	2	-	27	6	-
1904	28	2	-	14	1	-
1905	43	-	-	19	4	-
1906	33	-	-	36	8	-
1907	33	5	-	19	12	-
1908	40	1	-	27	1	1
1909	31	3	-	19	3	-

Inspecții medicale. – Comuna Mihălții, a fost inspectată în anul 1900, de 7 ori; în 1901, de 7 ori; în 1902, de 5 ori; în 1903, de 3 ori; în 1904, de 5 ori; în 1905 de 3 ori; în 1906, de 2 ori; în 1907, de 6 ori; în 1908, de 5 ori; Și în 1909 de 12 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	11	-	-
1901	40	-	-
1902	13	49	-
1903	2	52	-
1904	1	279	-
1905	-	16	13
1906	-	38	27
1907	5	44	37
1908	34	124	9
1909	50	203	40

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se luau din fondurile comunei, de 20 – 25 lei anual; dela 1908, farmacia comunală s'a aprovizionat de depozitul regional

din Craiova în luna Mai 1909. Cu distribuirea medicamentelor s'a însărcinat d-l notar al comunei, iar în Ianuarie 1910 s'a încredințat farmacia comunală Preotului D. Soreanu, care este și Învățător. Farmacia comunală s'a reprovizionat în luna Ianuarie 1910, cu diferite medicamente.

Epidemii. – În ultimii 6 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii :

În anul 1904, Pojar, care a ținut 115 zile, cu 105 cazuri, 9 decese, tratați acasă.

În 1907, Febră tifoidă, care a ținut 15 zile, cu un caz.

În 1908, Tusă convulsivă, care a ținut 154 zile, 38 cazuri, 1 deces.

În 1909, Scarlatină, care a ținut 84 zile, 7 cazuri și 2 decese, tratați în infirmerie.

Tot în 1909, Febră tifoidă, care a ținut 24 zile, cu 5 cazuri, tratați în infirmerie.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 9 cazuri; Pelagră 12.

MISCHII

Plasa administrativă Șimnic; Circ. Medicală Șimnic; Medic Constantin Frangopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar Alexandru Șegărceanu, dela 1897.

Date geografice. – Comuna Mischii e așezată între 2 dealuri, pe valea pârâului Teslui, de o parte și de alta a șoselei comunale Ghercești – Motoci, la o depărtare de 7 km. de Craiova. Locul pe care e situată e plan, aproape fără undulații de teren. La nord e șoseaua Craiova – Vâlcea și comuna Motoci, la sud comuna Ghercești, la est dealul Muerei și la vest prelungirea din dealul Tesluiului. Ambele dealuri nu sunt râpoase, așa că permit cultura cerealelor. E udată de Teslui, care curge prin centru și primește pe stânga pârâul Oda. Sunt de asemenea și o mulțime de fântâni din care locuitorii se alimentează cu apă de băut. Suprafața e de 5010 pog., moșii sunt Mlecănești și Mischii, cea dintâi aparține bisericii sf. Treime din Craiova. Păduri sunt: Lunca Mare, poiana Calului și lunca Oprită. Are o șosea comunală ce o unește cu Craiova.

Date istorice. – Comuna Mischii e veche, de câteva sute de ani și și-ar trage numele dela un cuvânt turcesc, ce însemnează cărăuș, de oarece mai înainte ca și acum mulți din locuitori fac cărăușie de lemne, cereale etc. Dintr'un hrisov vechii dela 1779, se vede că un anume Tudor Săpunaru și alții au donat bis. Sf. Nicolae din Mischii 107 stânjieni de pământ. În acel act sunt iscăliți și 2 locuitori Dumitru și Gheorglie Mischii.

Cea mai veche parte a comunei, e la sudul ei și în urmă cu construirea șoselei Craiova – Vâlcea, satul s'a întins înspre acea parte, formându-se și cătunul Munteni, alcătuit din locuitorii veniți dela munte.

Cătunul Mlecănești, pare a fi mai vechi decât Mischii. La intrarea și eșirea din acest sat, fiind locul jos, se formează bălți intermitente, care înainte nu mai secau și dela „Mlaștină” ar fi derivat Mlecănești.

Igiena comunei. – Solul e format din o pătură de 30 – 40 cm. de pământ negru, bun pentru orice cultura. Pe el se cultivă orice fel de cereale, o parte servă de izlaz pentru vite. Subsolutul e pe unele locuri argilos și altele nisip, argilos pe o mare grosime. Din subsol nu se

extrage nimic. Pătura de apă nu e profundă, cam la 10 – 12 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Se formează băltoace când timpul e ploios, în punctele joase ale comunei, îndată însă ce se încălzește seacă, neconstituind veri-un pericol pentru populație. De asemenea și pe albia Tesluiului, rămân părți mai joase, pline cu apă, dar care seacă și ele.

Străzile, sunt aproape drepte, împietrite foarte prost sau de loc, așa că în timpul ploilor din cauza pământului cleios, circulația pe ele e foarte anevoioasă.

Curțile sunt curate la cei ce au vite puține sau de loc, la ceilalți se fac depozite de bălegare, care se transportă regulat pe locurile de cultură.

Curățenia locuințelor. Locuințele sunt relativ curate, mai ales vara. Iarna însă lasă de dorit, de oarece mulți au obicei a ține câte un porc sau o oaie în tindă și de câte ori trec duc murdăria în casă. De altfel se spoesc regulat de 2 – 3 ori pe an.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Mlecănești, numără 327 bărbați, 310 femei; satul Mischii, 345 bărbați, 316 femei; satul Munteni, 178 bărbați, 176 femei; Mahalaua Godeanu. 48 bărbați, 54 femei în total comuna Mischii, numără 1754 suflete, dintre care 898 bărbați și 856 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	47	48	1	1
1901	45	31	-	14
1902	56	17	-	39
1903	60	50	2	10
1904	56	72	1	16
1905	67	37	-	30
1906	59	37	2	22
1907	73	38	1	35
1908	56	39	2	17
1909	54	33	1	21

Îmbrăcămintea. La bărbați, iarna: nădrați, pantaloni, șubă, haină scurtă, toate făcute din dimie, albe sau cafenii, ștofă țesută în casă, cojoc din blăni de oaie și căciulă. Vara: Cămașe, izmene și ițari, pălărie de păslă sau paie.

Femeile: cămașe de pânză de casă, zăvelcă, vâlnice, fustă și rochii de stambă de oraș, pe cap, tulpăne, peschire, broboade.

Încălțăminte: ghete și papuci.

Alimentația. – Postul. Se postește cam 200 zile pe an, Miercurile, Vinerile și posturile stabilite, însă mulți cari-s mai cuprinși, nu țin posturile întregi.

În timpul postului, se mănâncă la post ca și la dulce, mămăligă, mai rar pâine, cam: 1000 – 1200 grame mămăligă, însoțite de 200 grame fiertură de fasole, linte (rar), bob, mazăre, ardei și varză, praz, mai mult pentru a însoți mămăliga, decât ca ceva absolut trebuitor, pește sărat, proaspăt la ocazii, toamna pepeni, castraveți, fructe. În zilele de dulce. Pe lângă mămăligă cei ce au oi, mănâncă lapte, mai ales copiii câte 500 - 1000 grame, ouă, brânza, mai rar carne (mai ales cele 2 luni de dupe Crăciun, când consumă 200 - 300 grame de om).

Munca săteanului, – Proprietatea solului.

– Întinderea totală a pământului comunei, e cam de 2320 hectare din cari 1252 ha. le stăpânesc 3 proprietari, iar restul de 1068 ha. e împărțit la 340 de capii de familie din cari unit au circa 5 ha., iar alții aproape de loc.

Locuințe. – Sunt 446 locuințe, dintre care: 60 case de zid de cărămidă sau piatră, având cubajul de 80 m.c. și sunt locuite de la 3 – 7 persoane; 376 case de lemn, cu un cubaj de 75 m.c. și sunt locuite de la 3 - 7 persoane; 10 case de nuele lipite cu lut, având cubajul de 60 m.c. și sunt locuite de 3 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 31 puțuri, dintre care 14 îndeplinesc condițiile prescrise de igienă și au apă potabilă, iar 17 mediocre. Pentru trebuințe mai mari și pentru adăpatul vitelor se ia apă din râul Tesluiul.

Școala. – Una, cu două clase, construcție de cărămidă, tipul casei școalelor, având o clasă cubajul de 240 m.c. și frecventată de 70 elevi, cealaltă având un cubaj de 165 m.c., este frecventată de 65 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Două biserici, una în Mlecănești și una în Mischii, ambele spre ruină.

Două cimitire depărtate de raza comunei cam 200 metri, sunt împrejmuite.

Primăria. – Local propriu, compus din 2 camere, relativ bun, acoperit cu tablă, construit în 1890.

Infirmeria.–Local închiriat, compus din 3 camere mici, joase, în fiecare încăp 3 – 4 paturi, sobe lipsesc. Impropiu scopului.

Localuri publice și de consumație. – Patru cărciume din care 2 la periferia orașului, una în cătunul Mlecănești și una în Mischii.

Industria insalubre. – Două mori ale d-lui St. Angelescu și V. Nicolaide. având cea dintâi o valoare de 12000 lei și cea de a doua de 25000 lei, având fiecare câte un mecanic și câte 2 focari, plătiți de la 30 – 60 - 80 lei lunar și au ca venit, una 1500 lei și alta 2500 lei anual.

Inspecții medicale. – Comuna Mischii, a fost inspectată în anul 1900, de 10 ori; în 1901. de 6 ori; în 1902, de 4 ori; în 1903, de 5 ori; în 1904, de 18 ori; 1905, de 4 ori; în 1906, de 9 ori ; in 1907, de 22 ori; în 1908, de 26 ori; în 1909, de 33 ori.

Medicamente. – Se procura de la depozitul regional Craiova și se aprovizionează de medic, în cantitățile necesare, înainte comuna își procura de 20 – 30 lei pe an.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1901	23	2	3	6	16	8
1902	66	4	4	16	1	-
1903	44	5	6	8	21	3
1904	47	3	-	1	4	1
1905	57	1	4	9	2	6
1906	58	3	-	4	-	-
1907	52	-	-	39	1	-
1908	64	1	5	42	19	1
1909	22	-	-	26	3	-

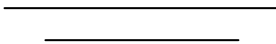
Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	38	140	-
1901	35	301	-
1902	30	228	-
1903	21	174	-
1904	53	551	-
1905	42	309	-
1906	37	198	-
1907	56	208	-
1908	78	539	-
1909	90	636	-

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de la 25 Decembrie 1904, până la 8 Ianuarie 1905, de Anghina difterică, 2 cazuri, un deced; de la 19 Decembrie 1903, până la 16 Februarie 1904, Rujeolă 118 cazuri, 7 decese; de la 21 Martie 1908, Rujeolă, 22 cazuri, fără deced; de la 25 Iulie 1908, până la 1 Septembrie 1908 Dizenterie, 2 cazuri, fără deced; de la 18 Octombrie – 16

Noemvrie 1908, Febră tifoidă, 2 cazuri, un deces; delă 29 Mai – 31 Ianuarie 1908, Scarlatină, 36 cazuri 7 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză unu; Pelagră, 23.

MOTOCI

Plasa administrativă Șimnic; Circumscripția medicală Șimnic; Medic, Dr. Constantin Frangopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Alexandru Șegărceanu, dela 1907.

Date geografice. – Comuna e situată e șesul Motoci, de ambele maluri ale ului Tesluiul, la 14 km. departe de Craiova. Se compune din 2 cătune: Motoci, care este cătunul de reședință și Urechești. Se mărginește la N. cu comuna Mălăești, la S. cu comuna Mischii, la E. cu comuna Vulpeni și la V. U comuna Izvorul și Florești. Terenul comunei este șes, compus din argilă și nisip. Aproape toată suprafața fost defrișată de păduri și transferată în locuri arabile, c. udată de râul Tesluiul, care merge direcția N.-S. Sunt 4 lacuri și anume: acul Raței, al Corbului, al lui Lazăr și Dumbraviței.

Suprafața comunei e de 2090 pogoane. Sunt 2 moșii: Motoci și Urechești, aparținând proprietarilor. Locuitorii sunt proprietăriți la 1864. Prin comună trece ea județeană spre Craiova, pe o porțiune de 13 km. Produsele solului le desfac la Craiova în târgul de săptămână.

Date istorice. – După probabilități, numele comunei e împrumutat dela un ardelean Motoc, bătrân cioban, stabilit pe timpuri cu oile, prin împrejurimile colinei. Satul a început a se forma dela nord la sud, întemeindu-se la început câteva bordeie, prin locurile adăpostite, prin păduri și pe râpe și numai târziu, a început așezarea caselor în lungul șoselei de o parte și de alta, spre Craiova.

Igiena comunei. – Solul. O groasă pătură de humus, formată din depozitul frunzare din vechile păduri, astăzi defrișate, formează solul; subsolul e format de o pătură de argilă impermeabilă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante.

În această comună sunt 4 lacuri descrise mai sus.

Străzile aproape drepte pe linia principală, așternute cu pietriș, celelalte ne împietrite. Plantații nu sunt decât în parte.

Curțile sunt relativ curate, cea mai mare parte împrejmuite.

Curățenia locuințelor. Locuințele se țin curat, mai mult în timpul verei, iar în timpul iernei sunt murdare, locuitorii au obiceiul de a

da la vite să mănânce în Unda casei sau chiar în casă.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1 Octombrie 1909, satul Urechești, numără 310 bărbați și 432 femei; satul Motoci, numără 355 bărbați și 468 femei. În total comuna numără 1555 suflete, adică 665 bărbați și 890 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	43	21	2	20
1901	24	17	-	7
1902	35	26	1	8
1903	38	26	-	12
1904	33	33	1	1
1905	43	11	-	32
1906	39	26	-	23
1907	43	18	1	24
1908	30	33	2	5
1909	44	27	-	17

Locuințele. – Sunt 258 case de lemn și 13 case de zid, cu câte 2 încăperi, cubajul obișnuit de 36 – 40 m.c., locuite de câte 4 – 5 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 16 puțuri, dintre care 8 de beton și 8 de lemn, 4 absolut rele.

Școala. – Construcție de lemn, în stare foarte rea, are o singură clasă și e frecventată de 65 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Două biserici în stare bună, una în Urechești și una în Motoci. Sunt două cimitire, câte unul de fiecare cătun, situate la depărtare de 200 metri de raza satelor, ambele sunt împrejmuite.

Primăria. – Local propriu, în stare foarte rea, compus din o cameră și o tindă, acoperită cu șindriță, acoperământul degradat.

Infirmeria. – Localul este închiriat, construcție de zid, situat în satul Mischii. Este în condițiuni bune.

Localuri publice și de consumație. Două cârciumi, una compusă din 2 camere, alta din 4.

Ambele au pivniță sub casă, starea localurilor mediocră.

Industria insalubre, nu sunt.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	18	-	-	14	-	10
1902	45	-	-	11	1	3
1903	35	2	4	27	18	8
1904	34	3	5	9	4	-
1905	18	1	-	14	1	-
1906	35	1	4	11	-	-
1907	45	-	3	13	-	-
1908	33	-	-	26	-	-
1909	27	-	-	21	2	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 10 inspecții medicale; în 1901, 8; în 1902, 6; în 1903, 2; în 1904 3; în 1905, 4; în 1906, 7; în 1907, 7; în 1908, 9; în 1909, 22.

Medicamentele. – Se procură dela depozitul regional și se aprovizionează prin medicul de circumscripție. Înainte comuna cumpăra uneori de 20 - 50 lei pe an medicamente.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	15	20	-
1903	13	18	-
1904	8	10	-
1905	-	-	-
1906	-	-	-
1907	3	17	-
1908	21	32	-
1909	33	44	-

Epidemii. – Comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

Tusă convulsivă dela 5 Ianuarie 1908, până la 31 Aprilie 1908, cu 14 cazuri dintre care 3 morți.

Rugeolă dela 5 Aprilie 1908, până la 19 Aprilie 1908 cu 1 caz, fără decese. Febră tifoidă dela 2 Octombrie 1908, până la 5 Noembrie 1908, cu 11 cazuri. Dizenterie dela 3 Iulie 1909, până la 9 Iulie 1909, cu 1 caz. Scarlatină dela 12 Iulie 1909. până la 31 Decembrie 1909, cu 13 cazuri dintre care 2 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Pelagră 20; Conjunctivită-granuloasă 1.

MOȚĂȚEI

Plasa administrativă Cetate; Circumscripție medicală Cetate; Medic, Dr. D. Iureș, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Grigorie Ionescu, dela 15 Ianuarie 1904; Moașe, Elena Pădureanu, dela 1 Aprilie 1900.

Date geografice. – Comuna e așezată e un loc puțin accidentat, la o distanță e 61 km. de Craiova și de 28 km. de Calafat. Este udată de pârâul Moțăței, care curge prin centrul comunei printr'un canal înadins construit. Acest pârâu izvorăște de lângă comuna Dobridor și se varsă în balta Bailești.

Se învecinește la nord cu comunele Caraula, Rudari și Galicea; la sud cu comunele Fântâna Banului, Hunia și Maglavit; la vest cu comuna Dobridor și la est cu comuna Băilești. Terenul comunei este accidentat de câteva movile vechi făcute din pământ.

Suprafața sa este de 20.000 pogoane. Locuitorii sunt împroprietăriți la 1864. Prin marginea de sud a comunei trece calea ferată Craiova – Calafat, unde se afla și o stație. Trei șosele comunale o unesc cu comunele vecine.

Date istorice. – Comuna Moțăței, în vechime se numea Bălăceni, și a fost așezată unde este acum șoseaua județeană la podul Bălăceni, Bălăcenii erau așezați ceva mai departe de pădure.

Pe vremuri, au venit din Bulgaria mai multe familii fugite de frica Turcilor și s'au așezat aci lângă pădure, acaparând pământul cât au găsit fără stăpân. Acești Bulgari purtau moațe, de unde și numele comunei Moțăței. Locuitorii din Bălăceni, fiind supărați de oștiri, ca fiind în drumul lor, s'au tras încetul spre pădure, lângă Bulgari, cu care împrietinidu-se și mai târziu înrudindu-se prin căsătorie, au format comuna Moțăței. În timpul războiului Româno-Ruso-Turc în lunile Iunie și Iulie 1877, au stabilite aci regimentele X și XII de dorobanți, bateriile II și IV din Regimentul al III-lea de artilerie.

Igiena comunei. – **Solul.** Pământul este negru-vegetal. Pe timp ploios se face un noroiu gros și lipicios. Acest strat e de o grosime de 1 m. - 1.50 m.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. O baltă numită Viași, în partea de apus a comunei, are izvor pe loc, din care pleacă un pârâu ce trece prin mijlocul comunei străbătând-o dela vest spre est.

Străzile sunt drepte. În toată comuna sunt 2 strade împietrite, restul sunt neîmpietrite.

Curțile nu sunt ținute prea curat.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruie de obicei de Crăciun și Paște, nu știu însă văruie decât meșterii.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna Moțăței numără 5197 suflete, adică 2714 bărbați și 2483 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	211	131	-	80
1901	224	108	-	116
1902	198	199	-	1
1903	226	138	1	88
1904	227	130	3	97
1905	200	116	-	84
1906	250	108	-	142
1907	263	151	3	111
1908	229	119	4	110
1909	246	161	1	85

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Țăranii sunt bine conformați, trăsăturile feței regulate, părul castaniu, Statura oamenilor este superioară mijlociei. Sunt foarte îndrăzneți și muncitori. Numeroase elemente străine (bulgari, mai cu seamă sârbi).

Îmbrăcăminte. Țăranul poartă cămașa lungă. Haina orașenească, tinde a înlocui haina de dimie și cojocul. Pantalonii sunt de dimie. Tărâncile poartă bască (talie), lucrată de croitorese, din stoffe de oraș, fustele însă sunt lucrate de ele.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Țăranul lucrează în mediu 8 pogoane, dintre care 4 pentru el și 4 pentru proprietar sau arendaș. Din 4 pogoane, el câștigă 400 – 500 lei.

Pământul este foarte productiv.

Locuințe. – În total sunt 1023 locuințe, adică 3 bordeie cu 2 încăperi; 940 case de nuiele, cu mai multe încăperi; 50 case de pământ bătut, cu mai multe încăperi; 30 case

de zid, cu mai multe încăperi. În ele locuiesc în mediu câte 5 – 6 persoane, cubajul obișnuit al unei încăperi, fiind 25 – 30 m.c.

Apa de băut se ia din 35 fântâni: 17 de beton și 18 de lemn.

Școala, construită din cărămidă, având 4 clase: 2 clase cu un cubaj de câte 105 m.c., a 3-a cu cubajul de 108 m.c. și a 4-a cu cubajul de 72 m.c., fiind frecventate de 282 elevi. Local bun.

Biserici. – Cimitire. – O biserică, rău întreținută. Un cimitir închis cu uluci, în conformitate cu regulamentul. Cimitir de animale nu este.

Primăria, este construită din cărămidă, are 4 camere mici, local mediocr.

Infirmeria este instalată într'un local închiriat. E construită din cărămidă și compusă din 5 camere. Infirmeria are 8 paturi cu toată zestrea necesară.

Localuri publice și de consumație. Cărciumi sunt 6. Localurile sunt ținute curat, fiecare posedă scuiători metalice și vase speciale pentru spălătul sticlăriei. Beuturile s'au găsit regulamentare.

Industria insalubre. – Sunt 2 mori, una cu aburi, are și băi, proprietatea d-lui Ion Georgescu. Valoare de 50.000 lei, funcționează în baza autorizației No. 365 an. 1908. Starea igienică bună, întrebuințează 12 lucrători plătiți cu câte 30 lei lunar. Aduce un venit de 4000 lei anual; cealaltă moară funcționează cu benzină, e proprietatea d-lui Virgil Broscărescu, autorizația cu No. 519 an. 1909.

Starea igienică bună. Întrebuințează lucrători plătiți cu câte 30 lei lunar. Aduce un venit de 3000 lei.

Inspecții medicale. – În anul 1901, s'au făcut 17; în 1902, 18; în 1903, 20; în 1904, 14; în 1905, -; în 1906, 18; în 1907, -; în 1908, 8; în 1909, 35.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	8	-	-
1902	278	-	-	57	-	-
1903	-	-	-	-	-	-
1904	147	-	9	-	-	-
1905	215	3	81	-	-	-
1906	185	3	2	-	-	-
1907	197	2	-	-	-	-
1908	184	5	5	13	1	1
1909	199	6	14	62	1	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	1015	-	-
1904	1133	-	-
1905	1067	-	-
1906	585	-	-
1907	830	-	-
1908	616	53	-
1909	728	162	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale de 60 – 80 lei anual. Dela acea dată se procură de către depozitul regional de medicamente prin medicul de circumscripție, care are sub controlul său, infirmeria comunei.

Epidemii. – În comună a bătuit în anul 1909, Scarlatina, timp de 120 zile, cu 16 cazuri, dintre care 3 mortale.

Boale infectocontagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 23; Tuberculoză, 7; Pelagră, 23.

MURGAȘI

Plasa administrativă Murgași; Circ. medicală Șimnic; Medic D-r C. Frangopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar D. Cojocar, dela Mai 1902.

Date geografice. – Comuna Murgași e așezată pe valea Gemărtăluului, mărginită la apus și răsărit de 2 dealuri mari: dealul Murei, ce o desparte de comunele Goești și Mihăilești, dealul Murgași, acoperit în mare parte de pădure, ce o desparte de comuna Bulzești. La miazăzi, cam la 3 km. începe comuna Băzgărai, (Romanați) și la miazănoapte mai departe Balota. Teritoriul comunei, e cam de 20 km.p. Pe ambele dealuri se pot face cultură de cereale, nefiind râpoase, ia vestul comunei e pârâul Gemărtăluului, mărginit cu sălcii de o parte și alta. Valea sa nu e mlăștinoasă decât în timpurile prea mult ploioase, vara seacă, rămânând o singură baltă numită Moga. Terenul pe carele situată comuna nu e accidentat și nu se observă decât ușoare ondulații de teren, restul e plan. Locuitorii sunt împrăștiți la 1864. Statul are în comună moșia Murgași. Mai multe șosele vecinale o unesc cu comunele vecine.

Date istorice. – După cum se spune, comuna Murgași e foarte veche și își ia numele dela o vâlcelușe situată la apusul comunei, Murgășelu, care e acolita cu pădure. Probabil că aci au fost clădite primele bordeie răslețe și abea mai târziu, au început a se aduna formând comuna. Primii locuitori fost români de adunătură, veniți din diferite părți. S'au format familii cu diverse numiri de: Plotogești, Gavrilești, Pirtești, Stochicești, Picăturenii, numiri sau dat în urmă mahalalelor și cătunului Picături. Primul proprietar care a stăpânit întreaga moșie a fost Popa Costantin Murgășanu, care a avut 2 copii. Unul din ei neavând moștenitori direcți, jumătate din moșie ce i se cuvenea, dela Plută până în talpa Bisericii, (centrul de azi al comunei), a dăruit-o mănăstirei Sadova; la fel au procedat și moștenitorii celuilalt frate. Prin secularizarea averilor, moșia a fost luată de Stat, care la 1864, 1879 și 1890, a împărțit-o țăranilor, rămânând Statul proprietar pe ambele păduri și numai pe vreo 150 hectare de pământ de cultură.

Igiena comunei. – Solul e argilio-nisipos, propriu pentru cultură. Subsolul mai mult argilos, nu se extrage nimic din el. Mare parte din sol, e acoperit de păduri de cer și gârniță. Apa se găsește, pe vale, la o adâncime de 3 – 4 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Pârâul Gemărtăluului, la vestul comunei, formează uneori bălți în care stagnează apa. O baltă intermitentă, Moga.

Străzile sunt aproape drepte, prevăzute cu șanțuri pe margine, însă insuficient pietruite. Casele afară de câteva excepții, sunt alinate.

Curțile se țin curate, se scot regulat bălegarele și gunoaele.

Curățenia locuințelor. Casele se țin curate, se vâruesc de 3 – 4 ori pe an, de meșteri.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în anul 1904, comuna Murgași numără 1929 suflete, dintre care 1918 bărbați și 911 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	62	24	-	38
1901	55	52	-	3
1902	66	54	-	2
1903	72	26	-	46
1904	55	57	-	2
1905	88	37	-	51
1906	48	40	-	8
1907	80	43	3	34
1908	60	40	5	15
1909	74	36	3	35

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Tipul daco-roman. În capătul de miazăzi a satului sunt câteva case de țigani, robi ai mănăstirei Sadova.

Îmbrăcămintea. Vara, bărbații, cămașe de in sau bumbac, pe cap căciulă sau pălărie. Mulți au haine de oraș – cei cari fac precupeție prin diferite orașe. Iarna: șubă, ișari de lână, haină de lână, căciulă, opinci, ghete, sau cisme.

Femeile: cămăși de bumbac, fuste de stambă, șorțuri. Iarna: jachete de oraș, altele jachete bărbătești, ciorapi de lână, ghete sau opinci.

Alimentația. – În termen mediu se postește 256 zile pe an, socotind posturile permanente și cele din fiecare săptămână. În timpul postului se mănâncă legume, ca: Fasole, praz, cartofi, pătlăgele, dar mai ales varză, atât dulce cât și acră, murături de castraveți și pătlăgele. O parte din aceste alimente sunt cultivate în grădini, parte le cumpără dela sârbi. Pește proaspăt și mai mult sărat. Se consumă de om aproximativ 1000 gr. făină de porumb, 150 – 200 gr. fasole, sau un praz, castravete, o bucată de varză.

Alimentația în zi de dulce, se consumă 1000 gr. făină de porumb, 200 – 300 gr. carne, sau 3 – 4 ouă, prăjite cu o lingură de untură, alteori fiertură de pasăre cu zeamă lungă sau varză prăjită în untură. Majoritatea își îngrășe un porc de Crăciun, a cărui carne ajunge până la postul Paștelui. Timpul cel mai greu e primăvara, când alimentele sunt pe sfârșit și când începe munca; de obicei la această epocă, țaranul se nutrește insuficient.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Ocupația principală e agricultura care se face în mod cam rudimentar și în mică parte creșterea vitelor de muncă. Se cultivă porumb și grâu, mai puțin orz și ovăz, cartofi, sfeclă, zarzavat. Cultura viilor și a pomilor, altă dată în floare, a încetat. Sătenii de mijloc cultivă cam 5 hectare, câștigând aproape 500 lei și cheltuind cu întreținerea tot cam atât. În timpul verei cea, mai mare parte din bărbați pleacă la precupeție, prin diferite orașe mari, ajungând până în nordul Moldovei și câștigând dela 1 Martie – 1 Noemvrie, 300 – 400 lei. Sunt în comună câțiva croitori, cismari, tâmplari, fierari, câțiva fac măhuri și frânghii. Femeile fac țesături de bumbac și cultivă viermi de mătase. Proprietar mare e statul.

Apa de băut, se ia din 41 fântâni, dintre care 3 în bună stare, 38 medioere sau rele.

Școala, compusă din o singura clasă având cubajul de 50 m. c. și frecventată de 112 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Două biserici, una în Murgași și alta în cătunul Gaea, ambele în stare bună. Patru cimitire din care numai 2 servesc. Sunt situate la distanțe reglementare și împrejmuite cu gard viu și șanț. Cimitire de animale nu sunt.

Primăria. – Local propriu, construcție veche de zid, în stare rea, compusă din o cameră și o tindă.

Infirmeria. – Permanentă, local închiriat, compus din două camere, relativ bune, încape

6 paturi. E în aceeași curte cu proprietarul, nefiind despărțită prin gard.

Localuri publice și de consumație. –

Sunt 3 localuri de cărciumă: Una în satul Picături, alta în Murg și, ambele în condițiuni bune, ultima e construcție nouă și destul de bine întreținută. Cea din cătunul Gaea e în stare mediocră.

Industria insalubre. – O moară a d-nei Ecat. Gheroiu, în valoare de 10000 lei, n'are autorizația Consiliului de igienă, este în stare mediocră. Întrebuințează un singur mecanic, plătit cu 50 lei lunar, are un venit anual de 2500 lei anual.

Inspecții medicale. – În anul 1900, comuna Murgasi, s'a inspectat de 10 ori; în 1901, 7; în 1902, 7; în 1903, 5; în 1904, 10; în 1905, 7; în 1906, 3; în 1907, 4; în 1908, 11; în 1909, 20.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1901	53	17	1	24	15	-
1902	54	1	-	35	1	-
1903	37	6	3	29	3	-
1904	38	9	6	29	10	5
1905	45	9	-	53	10	-
1906	80	7	-	14	14	-
1907	87	7	12	42	13	1
1908	58	7	1	37	2	2
1909	31	19	17	33	10	18

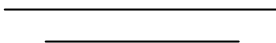
Medicamente. – Medicamentele se procură în cantități suficiente dela depozitul de medicamente, filiala Craiova și se distribuie prin medicul circ. Înainte de înființarea depozitului se prevedea în bugetul comunei câte 20 – 30 lei pentru medicamente, nu ajungeau însă nici de acești bani să cumpere în fiecare an.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	71	227	-
1901	25	221	-
1902	207	236	-
1903	-	132	-
1904	5	205	-
1905	7	213	-
1906	-	156	-
1907	2	121	-
1908	117	206	-
1909	120	266	-

Boale infecto-contagioase. - La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 5 cazuri; Tuberculoză, 3; Sifilis, 3; Pelagră, 9; Conjunctivită granuloasă, 3.

Epidemii. – În comuna Murgași a fost Rujolă cu 59 cazuri, 4 decese; dela 12 Octombrie 1909, la 8 Noembrie 1909; Febră tifoidă, 5 cazuri, fără decese.

NEDEIA

Plasa administrativă Gângeova ; Circ. medicală XV Barca; Dr. C. Stoenescu, dela 1 Noembrie 1901 ; Agent sanitar Iosif T. Vălu, dela 1 Ianuarie 190S; Moașe Constantina N. Bogdan, dela 1 Martie 1907.

Date geografice. – Comuna Nedeia e situată la 70 km. spre sud de Craiova și în apropiere de Dunăre la 6 km.

Se mărginește la nord cu com. Măceșu-de-jos, la sud cu Dunărea, la vest cu comuna Cârna, iar la est cu comunele Zavalu și Gighera. Teritoriul său e mai mult șes, având câteva dealuri cu o înălțime până la 15 m.

Pe acest teritoriu, sunt semănate neregulat o mulțime de movile între care mai în emnate sunt: Movila Turcului, Movila lui Trandafir, Movila Mare, Movila Țigăncei, Măgura cu Dor, Grindul cu Mărăcini, Măgura Lupului, Măgura Văii, și Măgura Rusteanca.

În comună se află balta Nedeia, cu o suprafață de 80 hect. și o adâncime de 2 m. În timpul inundațiilor, apele Dunărei formează cu ale bălței, o masă de apă enormă, iar după retragere balta Nedeii, rămâne populată cu pește din Dunăre în cantități considerabile. Se mai află și Balta Marmurele, Balta Mare și Balta cu Șovorul, care de asemenea conțin pește.

Suprafața comunei e de 7660 pogoane. Locuitorii sunt împroprietăriți în baza legii din 1864. Statul are aci moșia Nedeia și pădurea Zătoanele.

E străbătută de o cale comunală spre Gighera și una spre Măceșu-de-jos.

Produsele solului se desfac prin schela Nedeia.

Date istorice. - Comuna Nedeia își trage numele dela Cetatea Nedeia, înființată se zice de fenicieni. Această cetate mai purta și numele de Cetatea Albă și era situată în locul unde astăzi este balta Marmurele.

Cetatea a fost distrusă de apă, căci începând să izvorască apă chiar în mijlocul său, în scurtă vreme s'a inundat și distrus cu totul.

Tot aci, o legendă spune că într-o călătorie, a descălecat și Domnitorul Radu Negru și mai târziu sub domnia altor Voevozi și ar fi fost făcut în dreptul acestei comune un pod peste Dunăre cu picioarele de cărămidă și pardoseala de blane. Rămășițele picioarelor a dăinuit până în timpurile cunoscute de bătrânii de azi.

Dupe ce cetatea s'a distrus, s'a format din nou comuna Nedeia sau Marmurele, între balta Marmurele și balta Mare.

Acu un oare care Mihai Broscaru Ot. Nedeia din o familie numită Voevozi, cu a sa cheltuială a făcut biserica care există și astăzi, dar nici un document nu ne poate dovedi cam în ce an se va fi clădit și nici pizanie nu există la biserică. Nici aci această comună nu s'a putut întemeia definitiv, căci dupe puțin timp a năpădit nisipurile din partea dela apus și încetul cu încetul comuna s'a distrus. S'au mutat dar și de aci pe la anul 1864 pe locul unde se găsește astăzi, luând numele de Nedeia.

Pe teritoriul comunei, la punctul numit Gura Gârlei Nedeia, lângă Dunăre, există niște lucrări de apărare făcute de armata Română în timpul războiului din 1877–1878 numite de locuitori „la Baterii”.

După spusele bătrânului Petre Negulescu, fost dascăl de școală la aceasta comună la 1830 și mai pe urmă arendaș, moșia Nedeia ar fi fost proprietatea unei anume Anița Radu Gălescu, zisă și Sârboaică, care pe la 1618 a închinat-o Mănăstirei Horezu, dela care cu ocaziunea secularizării averilor mănăstirești a devenit proprietatea statului.

Igiena comunei. – Solul acestei comune este constituit din pământ negru nisipos, bun de cultură. Grosimea acestui strat este cam de 50 c.m. Sub el se găsește pământ galben, argilă bună pentru construcția caselor de pământ bătut, în grosime de 7 – 8 metri care feste și adâncimea fântânilor.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În raza comunei nu se află nici o apă stagnantă. În partea de miazăzi se află o baltă provenită din revărsarea Dunărei. Străzile. O mică parte din străzi împietrite și aliniate.

În timpul ernoii nu se face noroi fiind ci pământul e nisipos.

Vara pe străzile frecventate e mult praf, care se ridică ca un nor în atmosferă.

Plantațiuni pe zona străzilor nu există.

Curțile. În timpul verei curțile sunt curate, țărani transportă gunoaiele și bălăgarele la câmp chiar iarna dacă aceasta nu este grea.

larna curțile sunt pline de noroi din cauza vitelor deși în ape toate curțile se află, grajd, patului, magazia și cocina p. porci etc.

Curățenia locuințelor. Casele nu se țin curate, văruirea locuințelor se obține cu mare dificultate.

Locuitorii nu știu să-și văruiască casele, așteaptă totdeauna maistori.

Casele se mătură de mai multe ori pe zi, de gunoiul format dupe fiecare mâncare. Rogojina așternută pe pat se scutură odată, cel mult de 2 ori pe săptămână.

Înainte de Crăciun porcul de îngrășat mănâncă în casă. De asemenea țin în camera de locuit câte un purcel, câte o doșcă cu pui, etc. Copiii mici își fac treburile în casă pe pământ. Aceste murdării se curăță dar rămâne un strat de pământ infiltrat de lichidele dejectiunilor.

Vara, de obicei, membrii familiei dorm afară din casă. larna, se grămădesc cu toți într-o oadaie, în cele mai rele condițiuni igienice.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1900, comuna numără 857 bărbați și 851 femei, în total 1708 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	66	31	-	35
1901	73	30	-	43
1902	65	61	-	4
1903	63	36	-	27
1904	86	67	-	19
1905	76	37	-	39
1906	82	33	-	49
1907	77	39	-	38
1908	100	58	-	42
1909	73	83	-	-

Locuințe. – Sunt în total 363 de locuințe și anume: 52 bordeie cu o încăpere; 96 case de pământ bătut cu 2 încăperi și 177 cu mai multe încăperi; 26 case de lemn cu 2 încăperi și 12 case de zid cu mai multe încăperi.

Apa de băut se ia din 17 fântâni bune și un puț în stare rea.

Scoale.—Două scoale: Una de cărămidă, acoperită cu tablă de fier, având o sală cu un cubaj de 90 m.c. și frecventată de 78 elevi.

Alta de zid de cărămidă, acoperită cu tablă de fier. cu o sală care are un cubaj de 50 m.c. frecventată de 42 elevi, amândouă sunt localuri închiriate.

Biserici. – **Cimitire.** – O biserică, de zid de cărămidă, un cimitir uman împrejmuit la distanță cerută și un cimitir de vile.

Primăria local propriu de zid de cărămidă, în bune condițiuni.

Localuri publice și de consumație. Trei localuri de cârciumi cu tot felul de beuturi. Ele sunt binișor întreținute.

Industria insalubre. – O moara cu benzină în valoare de 20.000 lei a d-lui Marin I. Dobrescu, are autorizația cons. de igienă No. 89 1907. E în stare igienică bună și întrebuințează 3 lucrători plătiți 20 – 100 lei lunar. Ei locuiesc la casele lor și mănâncă dela ei. Moara are un venit de 11.000 lei anual.

Moară cu abur în valoare de 10.000 lei, a d-lui Marin Georgescu, autorizația consil. de igienă No. 8/1909, în stare bună. Întrebuințează 2 lucratori plătiți 40 lei lunar fiecare, locuiesc la casele lor, mănâncă dela ei. Moara aduce un venit de 3000 lei anual.

O brutărie în valoare de 1000 lei, a d-lui Spiru Simion, aprobată cu autorizația No. 8 1909, bună, întrebuințează 2 lucrători plătiți 80 lei lunar fiecare, locuiesc la casele lor, mănâncă dela ei, aduce venit anual 1500 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	36	1	-	8	52	-
1902	55	15	-	26	75	-
1903	66	7	-	10	76	-
1904	46	2	-	32	32	-
1905	75	8	-	42	44	-
1906	55	6	-	49	4	-
1907	64	11	-	45	6	-
1908	95	5	-	7	-	-
1909	75	6	-	7	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	40	57	-
1901	6	108	-
1902	9	66	-
1903	16	28	-
1904	168	774	15
1905	27	893	71
1906	45	98	62
1907	27	250	59
1908	36	191	78
1909	48	252	56

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1900, de 12 ori; în 1901, de 8 ori; în 1902, de 11 ori; în 1903, de 4 ori; în 1904, de 16 ori; în 1905, de 7 ori; în 1906, de 5 ori; în 1907, de 3 ori; în 1908, de 12 ori; în 1909, de 17 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de primărie de câte 50 – 60 lei anual plătindu-se din fondul comunei, de la această dată, se procură de la depozitul de medicamente Craiova prin medicul de circumscripție.

Epidemii. – În ultimii 3 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

În 1904, Pojar, 76 de zile, cu 163 de cazuri, dintre care 17 decese.

În 1908, Tusă convulsivă, 53 zile cu 13 cazuri.

În 1908, Dizenterie, 47 de zile, 11 cazuri, cu 2 decese.

În 1909, Scarlatină, de la 14 Aprilie la 8 Iulie, 29 cazuri, dintre care 7 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 78 de cazuri și Pelagră 3 cazuri.

NEGOEȘTI

Plasa administrativă Negoești; Circ. medicală Negoești; Reședința administrației, medicului, judecătoriei, secției de jandarmerie; Medic, Dr. George Militaru, dela 1 Martie 1908; Agent sanitar, Petre Popescu, dela 1 Septembrie 1909; Moașe, Sofia Marinescu, dela 15 Iunie 1908.

Date geografice. – Comuna Negoești se compune dintr'un singur sat – Negoești. Se mărginește la răsărit cu comuna Balota, de care e despărțită prin râul Amaradia și culmea Muerii, la apus cu comuna Brădești, despărțită prin valea râulețului Bărcaciu, la miazăzi cu comuna Adâncata și satul Pometești și la miazănoapte cu comuna Godeni. Comuna este așezată pe malul stâng al râului Amaradia și străbătută în lat de șoseaua județeană Craiova-Căpreni. Suprafața sa este aproximativ de 3 km. pătrați.

Date istorice. – După spusele bătrânilor, comuna Negoești ar fi fost înființată în timpul lui Neagoe Basarab. Până în anul 1858, locuitorii își aveau casele în cătunul Vogna; din acel an au fost forțați să părăsească valea Vognei și să-și clădească locuințe pe locul unde astăzi se află comuna și fiindcă mulți locuitori refuzau să se mute, li s'au dăruit casele și au fost mutați cu forța de către călărași. La 1876, s'a alipit la ea comuna Godeni, formând o singură comună până anul 1877, dată la care se deslipește din nou și formează 2 comune separate cum se află și acum.

Igiena comunei. – Solul este format dintr'un strat de pământ argilos, amestecat pe unele locuri cu nisip și pietriș. Solul în general, e favorabil culturai.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu există.

Străzile. Cea mai mare parte din străzile comunei sunt alinate, dar neplantate. Starea lor de curățenie e satisfăcătoare, măturându-se de obicei odată pe săptămână – Dumineca.

Curțile. Cea mai mare parte din locuitorii, țin curțile într'o curățenie satisfăcătoare, atât iarna cât și vara. Vara se mătură odată sau de două ori pe săptămână, iar iarna, când locuitorii sunt mai liberi, aduc și presară prin curți nisip și pietriș, astfel că ajung să mențină prin curți un oarecare grad de curățenie, chiar în timpul iernei și în timpurile ploioase.

Curățenia locuințelor. Locuințele se mențin curate, măturându-se zilnic atât vara cât și

iarna. Văruirea caselor se face de către bărbați de câte 3 – 4 ori pe an, cea mai mare parte din locuitori fiind între altele și zidari de meserie.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	39	36	-	3
1901	38	38	-	-
1902	51	45	-	6
1903	46	59	-	13
1904	44	22	1	22
1905	50	22	-	28
1906	52	25	3	27
1907	42	33	5	7
1908	62	45	6	17
1909	46	56	4	10

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut în 1904, comuna numără 636 bărbați și 643 femei; în total 11279 suflete, actualmente comuna numără 1423 suflete.

Caracterele populației. *Tipul etnic.* După conformațiunea craniului și a feței ca exterior, locuitorii acestei comune reprezintă tipul Daco-Roman. Ei au talia mijlocie, dezvoltarea corpului potrivită, de obicei slabi, fața pârlită, albă, părul castaniu și ochi căprui.

Îmbrăcăminte. Femeia poartă: cămașe de pânză, fustă de stambă sau de barchet, zăvelci, peșchir de pânză sau de lână, scurteici, umblă încălțate numai iarna.

Bărbatul poartă cămașe și pantaloni albi de pânză, pantaloni de dimie cu găitane negre, flanel, haină de dimie, cojoc, șubă și căciulă, iar ca încălțăminte opinci sau cisme.

Alimentația. – Posturile. Locuitorii țin de obicei toate cele 4 posturi mari de peste an, precum și toate Mercurile și Vinerile din fiecare săptămână de dulce. Mai țin și unele ajunuri, cum e ajunul Bobotezei ș. a.

În definitiv, postesc până la 235 zile pe an.

În zilele de post se mănâncă: fasole, cartofi, mazăre, ceapă, usturoi, varză acră,

murături, praz, mămăligă și pâine de grâu. Un adult consumă într'o zi 150 – 200 gr. carne, 40 – 50 gr. grăsimi, 200 – 250 gr. zarzavaturi și 1000 gr. pâine sau mămăligă.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Timp de 6 - 7 luni, locuitorii muncesc pământul lor propriu și pe al proprietarilor. Cerealele care se cultivă sunt: porumb, grâu, orz și ovăz.

Munca se face în mod rațional. Prețul unei zile de muncă este dela 1 leu la 1,20 b. pe zi cu mâinile, plus mâncarea care se dă de proprietar de câte 3 ori pe zi. Fără mâncare se plătește ziua de lucru cu mâinile dela 1,50 – 2 lei. Mare parte din locuitorii comunei sunt zidari de sobe, câștigând cu acest meșteșug 4 - 5 lei pe zi. Mulți locuitori au pământul lor propriu moștenesc, posedând între 1 – 8 și 10 hectare. Cea mai mare parte din pământul de muncă e proprietatea d-lui Marcu Popescu.

Locuința. – Comuna Negoești, numără 360 locuințe, dintre care 204 case de zid de cărămidă, 139 de pământ și 17 de bărne. Majoritatea au câte 2 camere, sunt însă și case cu mai multe camere, cu ferestre mari deschizătoare, în condițiuni igienice bune. Cubajul obișnuit al unei camere este dela 30–60 m.c., locuind într'o asemenea cameră dela 3 – 6 persoane.

Apa de băut. – Comuna Negoești, se alimentează cu apă din 35 puțuri și o cișmea. Dintre acestea 18 au ghizduri de lemn și 17 sunt curgătoare.

Școala. – Școala comunei este de zid de cărămidă și are o sală de curs, al cărei cubaj este de 108 m.c., frecventată de 75 elevi. Localul e în condițiuni igienice foarte rele, periclitând sănătatea elevilor.

Vas pentru apă nu există, latrina din scânduri de brad construită primitiv, în condițiuni igienice rele.

Biserici. Cimitire. – Biserica e o clădire de zid, făcută de marele logofăt de pe vremuri, Cornea Brăiloiu, în anul 1774. Cimitirul e împrejmuit cu ulucă; cimitirul de animale e împrejmuit cu șanț.

Primăria. – Local propriu, în condițiuni igienice foarte rele.

Spitalul. – Funcționează într'un local închiriat și este înființat la 15 Iunie 1902. având în permanență 10 paturi. Localul se compune din 2 corpuri: localul spitalului cu 2 saloane, cel de bărbați de 161 m.c. și cel de femei de 64 m.c., o cancelarie, o cameră rezervă, 2 camere și o bucătărie pentru intendent și o bucătărie, o spălătorie și o magazie de efecte în al doilea corp.

Dependințe are: o latrină de scânduri cu 2 compartimente, și o morgă tot de scânduri.

Grădina este o porțiune de teren în mărime de 40 m.p., împrejmuită cu gard viu de dafini, plantată cu câțiva tei și având câteva ronturi de iarbă.

Aprovizionarea pentru hrană se face parte din orașul Craiova, parte din localitate. Apa de băut să ia dintr'o fântână din apropiere.

Spitalul posedă instrumentele absolut necesare pentru mici operațiuni urgente, și efecte pentru amenajarea a 10 paturi.

Personalul spitalicesc se compune din: un medic, un subchirurg intendent, un preot, un infirmier, un bucătar și un argat.

Medicii, care au condus acest spital au fost: Dr. I. Măldărescu, dela 15 iunie la 31 Decembrie 1902; dr. E. Zurner, dela 1 Ianuarie 1903, până la 31 Martie 1905; dr. Mihailescu, dela 1 – 15 Aprilie 1905; dr. N. Enculescu, dela 15 Aprilie 1905, până la 31 Iunie 1907; dr. I. Periețeanu, dela 1 Iulie la 31 Sept. 1907; dr. I. Tolica, dela 1 Oct. 1907, până la 28 Febr. 1908; dr. O. Militaru, dela 1 Martie 1908 până în prezent.

Subchirurgii, ce s'au perindat dela înființare sunt: C. Tănăsescu, dela 15 Iunie, până la 15 Iulie 1902; T. Ionescu, dela 15 Iulie 1902, până la 1 Mai 1905; I. Staicu, dela 1 Mai 1905, până la 15 Aprilie 1906; C. Stănculescu, dela 15 Aprilie 1906, până la 31 Aprilie 1907 și T. Ionescu, dela 1 Mai 1907 până în prezent.

Numărul bolnavilor tratați în acest spital au fost:

Anul	Intrați	Vindecați	Amelor	Morți	Consultații gratuite
1902	201	115	68	5	2203
1903	329	186	107	6	4580
1904	389	278	68	4	6070
1905	275	179	74	8	7378
1906	284	188	74	5	7951
1907	421	248	128	10	7345
1908	408	195	156	6	6811
1909	330	162	138	11	5151

Localuri publice și de consumație. Două cârciumi și un magazin de manufactură, din care o cârciumă ținută în arendă de Gh. Marinescu, dela 1 Mai 1908, cu 550 lei anual și una ținută de Ioan Niculescu, dela 1 Aprilie 1909, cu arendă de 300 lei anual. Magazinul de manufactură e ținut de C. Schinteie. Toate aceste localuri se prezintă în condițiuni igienice bune.

Industria insalubre. – Două boiangerii, a d-lui G. Marinescu și C. Schinteie, care nu întrebunțează nici un lucrător. Nu au autorizații.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	21	22	-	33	6	4
1902	34	31	7	24	23	2
1903	45	5	-	14	10	-
1904	39	9	1	48	49	-
1905	44	9	-	15	48	-
1906	63	12	-	19	17	-
1907	36	6	-	19	14	-
1908	37	1	-	11	37	-
1909	42	12	-	9	31	-

Inspecții medicale. – În anul 1908, s'au făcut 9 inspecții medicale; în 1909, 20 inspecții.

Epidemii. – În decurs de 10 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Dela 11 Martie, la 15 Aprilie 1902, Tusă convulsivă, cu 46 cazuri, fără nici un deces.

Dela 16 Februarie, la 25 Martie 1903, Pojar, cu 15 cazuri, fără nici un deces.

Dela 19 Mai, la 10 August 1909, Tusă convulsivă, cu 19 cazuri din care 3 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 9; Pelagră, 19.

NEGOIU

Plasa administrativă Băilești; Circumscripția medicală Afumați; Medic Dr. Enculescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, loc vacant; Moașe Măria Stănescu.

Date geografice. – Comuna Negoiu, e așezată în partea de S.-V., a județului, la o depărtare de Craiova, de 71 km. pe malul stâng al Dunărei. Terenul său e un podiș numit Măgura-Cârstei, care privește spre Dunăre.

Se mărginește la nord cu corn. Băilești, la sud cu Dunărea, la est cu Cătanele și la vest cu com. Rast. Limita de nord începe dela crângul Brobințariul, merge cu direcțiunea nord-est spre sud-vest, până la măgura Coteiașul. Linia de sud e formată de Dunăre; cea de est începe dela măgura Coteiașul, până la pichetul numit Cătanele, iar cea de vest, începe dela crângul Brobințarul, până la pichetul Galaoana.

Terenul comunei e aproape șes, prezentând numai câteva mături între care: Măgura Zăvelca, măgura Coteiașul și măgura Cârstei.

Este udată de gârla Urâtei, ce se formează din bălțile depe moșia Rastului, și se varsă în Dunăre, prin gârla numită Zitoaca, depe comuna Cătanele în dreptul pichetului Cătanele. Pe stânga primește gârla numită Pădureanul la punctul numit întinsura.

Bălți sunt: Balta Renea, care prin gârla Urâți, se scurge în Dunăre, Cotlova, care prin gârla Porumbul, se scurge în Renea. Bălțile Lunga și Săcata străbat teritoriul comunei și se întind dela comuna Rast la com. Catane.

Suprafața comunei este de 10721 pogoane. Locuitorii sunt împrorietăriți după legea din 1864. În Dunăre se află ostrovul Galaoana, acoperit cu păduri, proprietatea statului. Prin comună trece o cale comunală spre Calafat și alta spre Băilești.

Date istorice. – Satul Negoiu, se numea în vechime „Urâți”, din cauză că majoritatea locuitorilor ce trăia aci ereau toți înalți și urâți. Acest sat „Urâți”, se afla situat la 4 km. spre sud de actualul sat Negoiu, iar punctul unde a fost odinioară satul Urâți, poartă și acum acest nume. Se mai văd și azi urmele gropilor de bordeie, ale „urâților”.

Dupe niște acte care se află și acum în arhiva primăriei Negoiu, reese că satul Urâți, împreună cu moșia Urâți, a fost cumpărată pe

timpuri de Radu Voevod Călugărul, dela jupâneasa Marga, din Caracal, pe suma de 37 aspri (?) și acest Radu V. V., a dăruit-o la (7047 Adam) 1539 Cr. lui Jupân Radu Vistieru, pentru drepte și credincioase slujbe în lupta dela fântâna „Țiganului”, cu Laiotă Vodă Basarab, în locul unde se află azi „Brobințar”, (o pepinieră de pomi roditori Ad. princip. Știrbey, punct de limită între moșia Băilești, Negoiu și Rast).

Dela Radu Vistierii, această moșie trecu prin moștenire marelui logofăt Ivașcu și marelui Clucer Albu, care ca ctitori ai sf. Monastirii Vierosul, din Muscel, au dăruit-o aceștia.

Pela 1584, sub domnia Voevodului Pătru Cercel, călugării din Govora, proprietarii moșii Strâmba, (azi Cătunele), vecină cu Urâți: reclamă drepturi asupra satului și moșii Urâți.

Cererea lor fiind neîntemeiată, mănăstirea Vierosul, rămâne proprietară Urâților, până în timpul lui Mihai Viteazul, când la 1595, se reînnoiesc pretențiile călugărilor din Govora, hotărîndu-se prin hrisovul domnesc din acel an că, „satul Urâți, să-l stăpânească mănăstirea Vierosul în bună pace, tot satul cu toți românii pe semnele și hotarele cele bătrâne, care se întind până în apa Dunării”. Acest hrisov se confirmă din nou prin altul din 6 Mai 1672, al lui Grigorie Ghica Voevod, când egumenul Iosif dela Govora, ridică a treia oară aceleași pretențiuni, în urma cărora divanul domnesc hotărăște cu desăvârșire că, „moșia și satul Urâți, să fie ohavnică stătătoare în veci a mănăstirii Vierosul.

La 6 Noemvrie 1811, egumenul mănăstirii Vierosul, dă lui Astrinos Costea Pet, în schimb moșia Negoiu și Barca din Dolj și Urzicuța din Romanați, pentru moșia Hârleştii Potmolozu din Muscel, prin un zăpis care este întărit la 8 Noemvrie 1811, de divan și Comitetul principatului țării Românești, la 20 Decemvrie 1813, de către veliții boieri și la 20 Ianuarie 1814, de Voevodul Ioan Gheorghe Caragea.

Hagi Emis Costea Pet, fratele lui Astrinos, cere să se hotărască moșiile luate cu schimb și în acest scop se delegă de către Căimăcămie

biv ceașul Scarlat Dolea ca hotarnic și Andrei Covaci, ca inginer din București, a căror carte dela 23 Octomvrie 1816, se bazează pe toate documentele sus menționate și rămâne până la 1885, baza tuturor cercetărilor relative la hotarele moșiei Negoiu.

În timpul când moșia și satul Urâți, trecea astfel din mână în mână, înainte de a deveni proprietari frații Astrinos și Hagi Emis Costea Pet, locuitorilor din satul Urâți, numai convenindu-le a sta în locul acela din cauza inundațiilor și din cauză că sub domnia fanarioșilor, Turcii se repezeau dincoala de Dunăre, după prădăciuni și satul Urâți, era cel dintâi în calea lor, se mutară din acest sat pe locul unde este azi Negoiu.

În acest loc, era un crescător de vite numit Neagoie, care și avea coliba la movilă ale cărei urme se văd și azi, lângă școala comunei. În jurul acestei colibe și în dealul „Ciobârnacului“, departe ca un km. de movilă spre est, locuitorii încep a și construi case și la N de Ciobârnac, construiesc biserica.

În acest timp devine proprietar al moșii Urâți, Hagi Emis Costea Pet și găvind cele câteva familii depe lângă coliba lui Neagoie, le construiește o biserică de cărămidă la 1814, care rămâne neterminată după cum este și azi. Sub domnia lui Caragea, năvălind Turcii, transformă această biserică în grajd de cai.

După retragerea Turcilor, locuitorii din dealul Ciobârnacului se mută lângă coliba lui Neagoie și formează satul Negoiu, care și trage numele dela Neagoie și căruia locuitorii îi ziceau „Negoi, pentru că era înalt, voinic și urât.

La 1827, în urma a două anaforale a cinstitei Hatmanii se pune la mezat pentru chiromonii casei Hagi Emis și moșia și satul Negoiu, se cumpără de către Aușeti Hagiopol și actul de vânzare capătă întărirea domnească la 24 Februarie 1828.

În 1841 moșia și satul trec prin cumpărare, în stăpânirea d-lui Alexandru D-tru Ghica. La 1847, Octomvrie 9, trec în stăpânirea Prințului Milos Obrenovici III.

La anul 1864, odată cu legea rurală, o parte din moșie trece în loturi în posesiunea locuitorilor.

După 1900, trece prin cumpărare în stăpânirea principelui Știrbey, iar de aci tot prin cumpărare în posesiunea d-lui Ion D. Gabroveanu, actualul proprietar.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ negru, gras și productiv pe o adâncime ca 1 m. de aci începe stratul nisipos și apoi stratul impermeabil.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Bălți sunt: Balta Negoiu, foarte bogată în pește,

iar jur împrejurul acestei bălți, smâncuri cu papură, trestie, salcie și pe unde apa seacă vara, se fac fânețuri.

Străzile sunt drepte, aliniate, largi, neplantate, curat întreținute și puține așternute cu pietriș.

Curțile sunt îngrădite cu ulucă, stuh sau mărcini. Se curăță de locuitori când este nevoie și băligarele se aruncă pe câmp.

Curățenia locuințelor, se face de locuitori de 2 ori pe an, cu lapte de var și spălatul scândurilor. Femeile nu știu vărui. Se mătură în fiecare zi.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în 1909, comuna Negoiu, numără în total 1917 suflete, dintre care 974 bărbați și 943 femei.

Munca săteanului. - Proprietatea solului. – Sătenii muncesc pământul cu brațele și vitele. Muncesc aproximativ 190 zile pe an. Țăranii se ocupă cu cultivarea grâului, a porumbului, puține plante textile, (cânepă) pentru trebuințele casnice. Din când în când se ocupă și cu pescuitul. Cultura de zarzavaturi este puțin întinsă, în termen mediu un țăran câștigă 400 – 500 lei anual. Ocupațiunii accesorii nu au afară de câțiva meseriași de abagerie și cismărie.

Afară de locuitorii împământeniți prin legea dela 1864, solul este deținut de d-l Ion D. Gabroveanu.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	78	44	-	34
1901	86	68	-	18
1902	81	45	1	36
1903	75	47	-	28
1904	95	66	-	29
1905	90	34	-	56
1906	82	56	-	26
1907	109	39	-	70
1908	95	50	-	45
1909	87	68	-	19

Locuințe. – Sunt un număr de 323 locuințe, dintre care 32 case de zid de cărămidă sau piatră, cu mai multe camere; 278 case de pământ bătut, cu mai multe încăperi; 12 case de nuiete lipite cu lut, cu câte doua încăperi și un bordei cu două încăperi.

Apa de băut, se ia din 40 puțuri, dintre care 11 bune, 29 mediocre, sau rele; din 3 fântâni și cișmele mediocre și un știubeiu, în condițiuni igienice rele. În toate acestea apa este bună la gust și limpede. Se găsește la o adâncime de 4 - 5 m.

Școale. – Două școale: Școala No. 1 este construită de zid, dispune de o sală de curs și 3 camere mai mici, este, igienică și încăpătoare, fiind frecventată de 85 elevi și este construită dupe planurile casei școalelor.

Școala No. 2, este închiriată, dispune de 2 săli de curs, mici, joase și neigienice, construită de zid și frecventată de 70 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O biserică cam ruinată.

Un cimitir uman, împrejmuit cu gard, la distanța reglementară.

Cimitir de vite nu este.

Legea și regulamentul pentru înmormântări se respectă.

Primăria. – Este construită de zid și dispune de trei camere destul de largi, luminoase și igienice.

Localuri publice și de consumație.

Două cârciumi complete însă rău întreținute.

O brutărie destul de rău întreținută. O pescărie bună. Trei prăvălii de mărunțișuri prost ținute.

Industria insalubre. – O moară a d-lui Ion D. Gabrovanu, în valoare de 80.000 lei, stare igienică bună, întrebuințează cinci lucrători, fiind plătiți dela 30 – 60 lei pe lună și mâncare, având locuința în familie. Aduce un venit anual de 15.000 lei. E pusă în mișcare cu motor cu aburi.

O țiglărie în valoare de 6000 lei, în stare igienică bună, întrebuințează 3 lucrători, plătiți dela 20 – 25 lei lunar. Are un venit anual de 1000 lei anual.

Inspecții medicale. – Comuna Negoiu, a fost inspectată în anul 1900, de 12 ori; în 1901, de 21 ori; în 1902, de 7 ori; în 1903, de 12 ori; în 1904, de 9 ori; în 1905, de 8 ori; în 1906, de

6 ori; în 1907, de 4 ori; în 1908, de 5 ori; în anul 1909, de 9 ori.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	76	12	4	1	55	-
1901	49	2	10	6	47	105
1902	70	45	44	72	142	56
1903	60	13	2	27	105	29
1904	31	15	12	12	51	9
1905	32	48	4	33	37	4
1906	91	4	20	4	5	6
1907	86	9	-	58	19	4
1908	67	-	-	5	1	-
1909	61	17	-	-	97	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	8	384	-
1901	70	380	-
1902	2	341	-
1903	107	495	-
1904	6	392	-
1905	13	107	-
1906	-	285	-
1907	-	174	-
1908	-	127	-
1909	92	270	46

Medicamente. – Până în anul 1908, comuna procura medicamente din fondurile ei de 50 – 60 lei anual, dela acea dată se procură medicamentele din depozitul de medicamente filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Boale infectocontagioase. – La 1910 sunt: Paludici 92; Pelagră 41.

ORODEL

Plasa administrativă Plenița; Circumscripție medicală Plenița; Medic Dr. Lucie Teodorescu, dela 6 Iulie 1909;
Agent sanitar, Tudosie Părvulescu, dela 15 Aprilie 1909; Moașe, Elena Ionescu, dela 3 Aprilie 1909.

Date geografice. – Comuna Orodell, situată la 57 km. de Craiova, se învecinește la nord cu comuna Călugărei și Tencănaul, la sud cu comuna Caraula, la est cu comuna Cornul și la vest cu comuna Plenița. Terenul comunei este accidentat de două dealuri: Belciugul și Glogoveiul, formând văile: Udubășniței și Socului. În comună sunt 6 fântâni curgătoare.

Comuna Orodell are o suprafață de 2700 pogoane, din care 1200 pogoane arabile și 800 pog. vii. Moșia Orodellului, este proprietatea moșnenilor.

Date istorice. – Comuna Orodell se zice că datează cam dela anul 1705, când ereau presărate bordeie pe moșiile Glogova și Piatra Buzeasca. Locuitorii ședeau înfundați prin păduri de unde au fugit de frica ciumei și invaziei Turcilor în comuna Orodell-de-jos, unde aveau plantate vii, iar după câțiva ani s'au reîntors iarăși în acest sat, formând actuala comună.

Igiena comunei. – Solul și subsolul este nisipo-argilos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile, în număr de patru, sunt împietrite și aliniate, celelalte nealiniate și rău împietrite.

Curțile se curăță de două ori pe an, mai ales toamna și primăvara și în zilele de sărbători, iar bălțarul se transportă pe câmp, punându-se pe locurile de muncă.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc de bărbați sau femei, înaintea Pastelor și Crăciunului. Se mătură zilnic, gunoiul din camere aruncându-se în curte la un anumit loc, de unde este cărat la câmp.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1904, comuna numără 2963 suflete, adică 1520 bărbați și 1443 femei.

Munca săteanului, proprietatea solului.
– Țăranul muncește pământul cu brațele și cu obijnuitele instrumente agricole, cultivând mai ales porumb și foarte puțin grâu. În această comună nu sunt proprietari, tot terenul comunei este deținut de locuitori, fiind moșneni.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	107	81	-	26
1901	102	77	-	25
1902	83	84	-	1
1903	133	84	-	49
1904	116	48	-	68
1905	115	68	-	47
1906	119	58	-	61
1907	122	72	-	30
1908	107	84	-	23
1909	111	56	-	55

Apa de băut se ia din 2 puțuri de beton și din 25 ștubee construite tot din beton, având o apă potabilă bună.

Școala este o construcție de cranțuri. E în condițiuni neigienice. Are două clase cu cubajul de 132 m.c., fiecare clasă, și este frecventată de 150 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O singură biserică, construcție de cărămidă. Zidită de enoriași. Este mediocru întreținută.

Cimitire sunt două, ambele împrejmuite.

Primăria. – Localul este construit din cărămidă și e în bună stare. E compus din 4 camere, în condițiuni igienice bune.

Infirmeria. – Local închiriat, în condițiuni mediocre.

Localuri publice și de consumație, comună sunt 5 cârciumi, care fac o vânzare de 1000 lei anual fiecare, iar prăvălii de manufactură sunt 6, făcând o vânzare până la 1500 lei anual fiecare. Toate localurile sunt mediocru întreținute.

Industria insalubre. – Două mori, una a d-lui Fl. Albu, cu aburi. Nu are autorizație. E în condițiuni igienice rele. Întrebuințează 1 lucrător plătit cu 25 lei lunar. Această industrie aduce un venit anual de 1500 – 2000 lei. Altă moară a d-lui Ilie P. Fl. Sârbu, e prevăzută cu un motor cu benzină. Are autorizația cu No. 6 1909. Este într'o stare igienică bună. Întrebuințează 1

lucrător plătit cu 30 lei lunar. Această industrie aduce un venit anual de 2500 - 3000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	120	3	-	60	43	7
1904	96	4	2	45	25	8
1905	101	6	1	50	32	3
1906	99	-	2	44	24	10
1907	104	3	-	53	43	8
1908	97	1	3	47	45	7
1909	98	4	-	42	53	12

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 7 inspecții medicale; în 1901, 5; în 1902, 9; în 1903, 12; în 1904, 12; în 1905, 12; în 1906, 12; în 1907, 12; în 1908, 23; în 1909, 13.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de comună de 30 – 40 lei anual din fondurile comunale și se țineau la primărie; dela această dată, medicamentele se procură de către depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova, prin medicul circumscripției, care supraveghează distribuția medicamentelor din farmacia comunei.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	184	27	
1901	92	146	
1902	107	165	
1903	120	19	
1904	51	46	
1905	16	433	
1906	-	109	
1907	-	242	
1908	117	494	
1909	54	360	

Epidemii. – Această comună a fost bătuită de următoarele epidemii:

Rujolă, dela 6 Decembrie 1900 – 28 Martie 1901, cu 115 cazuri, dintre care 9 morți.

Dizenterie, dela 5 – 23 August 1903, cu 30 cazuri, dintre care 3 morți.

Tusă convulsivă, dela 7 Mai – 25 Iunie 1903, cu 15 cazuri, dintre care 2 morți.

Angină difterică, dela 4 – 17 Ianuarie 1908, cu un caz care a sucombat.

Febră tifoidă, dela 27 Septembrie - 30 Octombrie 1908, cu 5 cazuri fără deces.

Tusă convulsivă, dela 24 Mai 1908 – 8 Noiembrie 1908, cu 30 cazuri, dintre care 1 deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie, 1910 sunt: Paludism, 38 cazuri; Tuberculoză, 10; Conjunctivită granuloasă, 2.

PADEA

Plasa administrativă Șegarcea; Circ. medic dela 4 Noemvrie 1909; Agent sănii Moașe Elena Iovan, dela Martie 1909.

Date geografice. – Comuna este situată la sud de Craiova, la 40 kilometri puțin mai jos de jumătatea distanței Craiova-Dunăre, pe malul stâng al Jiului.

Face parte din plasa administrativă și medicală Șegarcea.

Se mărginește la nord cu corn. Drânic, la sud cu satul Țugulești, pendinte de corn. Barza, la est cu Jiul și la vest cu Șegarcea.

Este străbătută de șoseaua vecinală Șegarcea – Gângeova. Comuna e așezată pe 2 dealuri principale, numite Dealul Cetății și dealul Vrancea.

Singura apă în această comună este Jiul care udă toată partea de est a comunei.

Suprafața sa e de 1552 hectare. Locuitorii sunt împrietăriți după legea din 1864. Prin comună trece o cale vecinală care o leagă cu comunele vecine.

Date istorice. – În locul unde e azi comuna Padea, cam pe la anul 1765, era o poiană în mijlocul pădurei în care era mai multe bordeie cu vre-o 20 de familii. Acești locuitori trăiau în mijlocul pădurilor, fugind de năvălirile Turcilor.

Cu timpul, locuitorii din acele bordeie înmulțindu-se au început a tăia pădurea și astfel și-a făcut și locuri proprii pentru agricultură. În comună sunt 2 dealuri principale numite: Dealul Cetății și Dealul Vrancea.

Cel dintâi a căpătat numirea din cauză i că pe acest deal s'a găsit câteva tunuri așezate cu gura spre apele Jiului, resturi din zidăria care a sprijinit tunurile se găsesc și azi pe acel deal.

Pe dealul Vrancea, în vechime, era o pădure foarte deasă în care se ascundea o ceată renumită de hoți având de căpetenie un bandit numit „Vrancea”. Pe acest hoț locuitorii comunei l'au prins și omorât pe acel loc și de atunci dealul și-a luat numele de „Vrancea”. Pădurile ce înconjurau comuna, au fost tăiate cu timpul și comuna s'a mărit, locuitorii având din ce în ce pământ mai mult pentru cultivat. Astăzi comuna Padea, are numai satul de reședință și numără în total 1408 suflete.

Igiena comunei. – Solul variază în compoziție, în general este argilo-nisipos. Pe

luncile Jiului și pe lângă văi este mai mult nisipos.

Subsolul are aceleași compoziții fiind pe alocurea nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt, afară de câteva mici irugi, în care se găsește apă numai în timp ploios.

Străzile. Singura strada principală este șoseaua vecinală, care trece prin comună și este acoperită cu pietriș. S'au început de curând a se împietri câteva strade. Majoritatea rămâne însă tot neîmpietrite și pe timp ploios sunt foarte greu de străbătut, iar vara se produce praf care din cauza vântului pătrunde în locuințele oamenilor.

Curțile, sunt împrejmuite cu gard de pari și nuele precum și cu scânduri groase tăiate de săteni în mod neregulat. Negustorii și oamenii cu dare de mână le au îngrădite cu ulucă de brad.

Locuitorii curăță curțile în ajunul sărbătorilor mari, strada dinaintea curței se curăță și Sâmbătă seara, aceasta numai în timpul verei.

Curățenia locuințelor. Văruirea locuințelor se face de obicei de locuitori în ajunul sărbătorilor mari înainte de Paști și Crăciun. Măturarea se face zilnic de femei. În timpul epidemiilor se văruiesc casele din îndemnul autorităților sanitare.

Înăuntru locuințele, în majoritate nu se țin curat.

Numai la casele de zid și la altele mai noi se găsește pardoseală de scândură, la cele mai multe pardoseala este pe pământ. Foarte rar, locuitorii obișnuiesc când văruiesc a lipi și pardoseala cu pământ amestecat cu balebă. Adesea locuitorii țin în casă vite și pasări mai cu seamă porcei și cloște cu pui.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna Padea numără 718 bărbați și 690 femei, în total 1408 suflete.

Locuințe. – Sunt în comună în total 262 de locuințe și anume: 40 bordeie dintre care 6 cu o încăpere, 25 cu 2 încăperi și 9 cu mai multe încăperi, 72 case de nuele lipite cu lut

dintre care 45 cu 2 încăperi și 27 cu mai multe încăperi și 150 case de zid dintre care 80 cu două încăperi și 70 cu mai multe încăperi.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	47	37		
1901	58	39	1	
1902	45	48	3	3
1903	51	32	1	
1904	55	47		
1905	39	43	5	4
1906	60	37	2	
1907	52	35		
1908	42	50	4	8
1909	65	46	1	

Apa de băut. – Se ia din trei puțuri bune și 4 în stare mediocră.

Școala local propriu, nou și igienic situată pe loc bun (pe deal) la marginea satului. Are 2 săli mari pentru clasă, având un cubaj de 126 m. c, fiind frecventată de 150 elevi.

Biserici. - Cimitire. O biserică veche, spațioasă.

Un cimitir, afară din sat și îngrădit. Are distanță de 70 m. departe de la ultima locuință.

Cimitire pentru animale nu sunt.

Primăria este local propriu, care a costat 6000 lei, este de zid, având 3 camere. Pereții sunt jugrăviți cu colorii de ulei. E în bune condițiuni igienice.

Localuri publice și de consumație. În comună nu este nici o cârciumă. Sunt 4 prăvălii la care se vinde articole de băcănie și ca beuturi, limonade de la o fabrică din Băilești.

Industria insalubre. – O moară pentru măcinarea cerealelor, a d-lor Ion și D-tru Băicioiu (frați). Nu are autorizație. E în stare mediocră. întrebuințează 4 lucrători plătiți 30 – 100 lei lunar. Moara are un venit până la 6300 lei anual.

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1900, de 10 ori; în 1901, de 9 ori; în 1902, de 7 ori; în 1903, de 16 ori; în 1904, de 16 ori; în 1905, de 10 ori; în 1906, de 13 ori; în 1907, de 9 ori; în 1908, de 19 ori; în 1909, de 22 ori.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	37	-	-	16	19	-
1902	36	-	-	16	14	-
1903	46	3	-	53	7	-
1904	39	1	-	35	9	-
1905	38	2	-	28	3	-
1906	50	2	-	28	3	-
1907	48	3	-	38	3	-
1908	47	5	-	39	3	-
1909	29	4	-	38	-	3

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din comerț, plătindu-se din fondul comunei de 40 – 50 lei anual, de la această dată, se procură de depozitul de medicamente Craiova, prin medicul de circumscripție care are sub controlul său farmacia comunei.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	69	97	-
1901	74	117	-
1902	6	58	-
1903	67	107	-
1904	53	80	-
1905	26	64	-
1906	6	86	-
1907	16	55	-
1908	24	129	-
1909	14	350	14

Epidemii. – În decurs de 2 ani comuna Padea, a fost bătuită de următoarele epidemii.

Pojar, de la 23 Februarie la 2 Aprilie 1906, cu 13 cazuri, 6 decese.

Dizenterie, de la 21 Iulie la 5 Septembrie 1908, cu 5 cazuri, un deces.

Febră tifoidă de la 28 Septembrie la 24 Decembrie, cu 5 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 47 cazuri.

PERIȘOR

Plasa administrativă Giubega; Circumscripția medicală a XIV-a; Medic D-r N. Enculescu, dela Mai 1909; Agent sanitar G. Rădulescu, dela Mai 1909; Moașe Măria C. Tomescu.

Date geografice. – Comuna Perișor este așezată pe un șes, pe ambele maluri ale pârâului Perișor și la 38 km. sparte de Craiova, în direcția sud-vest.

Ea ocupă o întindere cam de 225 hectare. La nordul comunei se află valea Cerăceanului și valea Bărăscu udate de pâraele cu același nume, care de multe ori seacă în timpul verei; la sud se află lea Mălai rău, la est dealul Mare și valea Jivanului.

Pârâul Bărăscu, este format de cișmelele și izvoarele de prin comună, lățimea acestui pârâu nu trece de un metru și adâncimea lui e de 20 – 30 c.m. Comuna se învecinește la est cu Întorsura, la vest cu Giubega, la nord cu cătunul Mărăcine, pendinte de comuna Tencănu și la sud cu cătunul Cetățuia, pendinte de comuna Cioroiși. Terenul său e accidentat de mai multe movile, între care: Movila Gubu, movila Cerbului și Măgura din Dealul Mare. Comuna e străbătută de calea Craiova – Calafat.

Date istorice. – Comuna Perișor, s'a format pe la anul 1820. Numele de Perișor, îi vine dela arborele „Păr“, care se găsea în abundență prin aceste locuri, înainte de 1864, locuitorii acestei comune, locuiau răspândiți prin văile Jivanului și valea Mălai rău, prin pădurile Statului și prin poiana „Papuci“, pe unde se mai văd și azi urmele gropilor de bordeie. Pella 1880 se regulă vatra satului și se așeză pe linia Craiova – Calafat, închegându-se astfel comuna de azi.

Pare a se dovedi prin acte că comuna ar fi existat pe timpul lui Mihai Vodă Viteazul, adică la 1593 – 1601.

Igiena comunei. – Solul, pe o grosime de un metru, este format din pământ negru, gras și destul de productiv, mai jos pe o grosime de 9 – 10 m. pământ galben argilă, apoi nisip și stratul acvifer.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt, afară de pârâul Bărăscu, care de multe ori în timpul verei seacă.

Străzile, sunt largi, drepte, plantate cu puțini salcâmi, se întrețin în stare de curățenie mediocră.

Curțile, sunt parte împrejmuite cu stobori, parte cu sârmă împletită și parte lăsate maidane.

Curățenia locuințelor, se face de către locuitori, prin spoirea cu var de 2 ori pe an, maturatul locuințelor se face în fiecare zi, iar al curților și ogrăzilor mai rar.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 1044 bărbați și 986 femei, în total, 2030 suflete.

Caracterele populații. – Tipul etnic. Locuitorii au în general trăsurile feței caracteristice românului, sunt de statură supra-mijlocie, bine conformați și sănătoși.

Îmbrăcămintea, se compune din cojoc, cisme sau opinci, pantaloni de dimie, pe care le cumpără dela oraș sau le confecționează la meseriașii din localitate.

Vara: Cămașe de pânză sau cânepă și pălărie lucrată de ei. Femeile poartă cămașe, haină până la mijloc, scurteică și șorturi lucrate în casă.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	72	33	-	30
1901	94	47	-	48
1902	73	63	-	10
1903	74	69	-	5
1904	93	68	-	25
1905	67	40	-	27
1906	98	48	-	50
1907	96	41	-	55
1908	104	65	-	39
1909	104	55	1	48

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Sătenii muncesc cam 190 zile pe an, în timpul primăverii, verei și toamnei, restul de iarnă stau din cauza lipsei de alte ocupațiuni. Sunt numai vreo 10 – 15 meseriași, care lucrează

cismăria, cojocăria și abageria. Proprietatea solului este deținută de locuitorii împroprietăriți dupe legea dela 1864.

În termen mediu un țăran mijlocăși câștigă anual 400 – 500 de lei. Sătenii se ocupă cu cultura grâului, a porumbului și foarte puțin cu grădinăritul și cultura plantelor textile, (pentru trebuințele casnice). Cultura viei a început.

Locuințe. – Se află 320 locuințe, dintre care 117 case de zid, 196 case de nuele, lipite cu lut și 7 bordee, cubajul obișnuit al camerilor e de 30 – 38 m.c.

Apa de băut. – Să ia din 12 fântâni sau cișmele în stare bună, 14 în stare mediocră și 3 în stare rea.

Școala. – Construită de zid, dupe modelul casei școalelor, are cubaj prea mic. E compusă din 5 camere din care 2 clase, o cancelarie și 2 camere de locuit, școala e frecventată de 140 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserici sunt 2 din care una veche, construită pe la 1862, de egumenul Nicodim, dela mănăstirea Bucovăț și înzestrată cu 8 ha. pământ, care îi produce un venit de 400 lei anual; alta se află în construcție, se lucrează din donațiunile enoriașilor. Comuna dispune de un cimitir uman și unul de vite. Legea înmormântărilor se respectă.

Primăria. – Este construită de curând din zid, are 2 camere, destul de spațioase și bine luminate, se întreține curat.

Localuri publice și de consumație. Trei cârciumi complete și una de vin, toate în stare mediocră. Afară de acestea mai sunt și 4 prăvăli de diferite mărunțișuri, unde se vinde: opinci, stambă, vopseluri, petrol și alte articole de îmbrăcăminte, găteală și gospodărie.

Industria insalubre. – O moară în valoare de 23000 lei, a d-lui D. Marinescu și Chirea I. Anghel. Starea igienică lasă de dorit. Întrebuințează 4 lucrători, plătiți dela 20 – 60 lei lunar. Ei locuiesc în jurul morei și au mâncarea dela proprietar, moara are un venit de 4500 lei anual.

O moară în valoare de 13000 lei a d-lui Gh. Mustață, starea igienică lasă de dorit. Întrebuințează 3 lucrători plătiți dela 20 – 60. lei lunar, locuiesc în locuințe în jurul morei și au

mâncare de la proprietar. Moara are un venit anual de 2700 lei. Mai sunt două darace de lână.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	67	7	6	4	-	10
1903	70	1	10	34	-	3
1904	71	4	7	33	-	3
1905	61	19	23	15	4	2
1906	98	8	3	10	7	10
1907	86	7	5	63	12	13
1908	67	5	13	35	19	17
1909	76	24	1	71	20	

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1904, de 14 ori; în anul 1905, de 6 ori; în 1906, de 10 ori; în 1907, de 7 ori; în 1908, de 9 ori; în 1909, de 19 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	149	-
1901	-	180	-
1902	-	258	-
1903	-	500	-
1904	-	127	-
1905	-	144	-
1906	-	203	-
1907	-	127	-
1908	-	162	-
1909	-	408	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de comună, din fondurile comunale de 30 lei anual, dela această dată se procură dela depozitul de medicamente Craiova, prin medicul de circumscripție.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism, 44 de cazuri; Sifilis, 1 caz; Pelagră, 5 cazuri.

PIELEȘTI

Plasa administrativă Șimnic; Circumscripție medicală Șimnic; Medic, Dr. Const. Frangopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Dumitru Alexandru, dela 22 Octomvrie 1909; Postul de moașe vacant.

Date geografice. – Comuna Pielești, e așezată la 20 km. spre est de Craiova, pe ambele maluri ale râului Teslului.

Se mărginește la nord cu comunele Băleasa și Câmpeni din jud. Romanați, de care se desparte prin Valea-Lungă; la sud cu comunele Coșovenii și Preajba și cu o parte din pământul ce aparține Urbei Craiova; la est cu comunele Robănești și Golfinul din jud. Romanați; iar la vest cu comuna Ghercești. Limita de nord începe din hotarul Gherceștilor, merge spre est pe pârâul Valea-Lungă, apoi se îndreaptă spre nord, până în hotarul comunei Câmpeni, și de aci spre est până în hotarul comunei Robănești. Limita de est, e o linie convențională cu direcția nord-sud, până în dreptul Coșovenilor. Limita de sud e de asemenea o linie convențională cu direcția dela est la vest, iar limita de vest are direcția nord-sud.

Se compune din 7 sate și anume: Pielești-Pârșanii-Vechi, Lăcrița-Mare, Lăcrița-Mică, Lângă, Nichitoaia, Pârșanii-Noi și Bordeiu. Cătunul Pielești-Pârșanii-Vechi, se află situat în centru, cătunul Lângă la nord, Lăcrița-Mare și Lăcrița-Mică la sud, Nichitoaia la vest Pârșanii-Noi pe șoseaua națională Craiova – București, și Bordeiu tot pe această șosea, la marginea de est a orașului Craiova.

Terenul comunei e șes. Există câteva dealuri a căror înălțime variază între 30 – 40 metri, formând valea râului Teslului, care izvorăște din comuna Balota și se varsă în Olt, în dreptul comunei Ștefăneștii din jud. Romanați. El primește pe dreapta pârâul Belciugații-Mici, ce se varsă pe teritoriul cătunului Pielești; Belciugații-Mari, pe teritoriul cât. Pârșani, în dreptul podului de fier depe linia ferată Verciorova - București; Valea Vlăștei, care izvorăște din cât. Pielești și curge în spre județul Romanați, vărsându-se în Teslul în dreptul comunei Popânzălești din acel județ.

Pe stânga, primește mai jos de Pârșani, în dreptul Golfinului, pe Valea-Lungă, unită și ea pe stânga cu Valea Drăghin. În timpuri ploioase, Teslul face inundații mari. Suprafața

comunei e de 10.971 pogoane. Locuitorii, parte sunt împroprietăriți după legea din 1864 și 1379, iar altă parte sunt moșneni de baștină.

Prin partea de sud a comunei, trece calea ferată București - Verciorova, care are o stație la 3 km. depărtare. Tot prin comună mai trece și șoseaua județeană Craiova-Caracal și calea națională Craiova – București.

Date istorice. – Comuna Pielești, și-a luat numele dela locuitorul Stan Piele, care pe timpuri vechi, s'a stabilit formând cu familia sa o mahala și având mai mulți fii, numele pieleştenilor s'a întins dându-se apoi comunei. Se zice că Stan Piele era cojocar și făcea negoț cu piei, așa că numele lui însuși a fost dobândit după ocupația sa.

Cătunul Pârșanii, își are numele dela 2 locuitori numiți Pârști.

Cătunul Nichitoaia, și-a luat numirea dela o catană Nichita.

La origină găsim cam aceleași fapte ca la multe alte formații de sate. Prin împrejurimi sunt numeroase păduri cari pe încetul au dispărut și unde locuitorii se retrăgeau în timpuri de bejării. După ce trecea invaziunile, scoborau din păduri în vale, unde găseau nutreț pentru vite. La început, își făceau bordeie provizorii în pământ, apoi cu distrugerea pădurilor și întinderea pământului de cultură, au părăsit pe încetul creșterea vitelor. Și azi încă, majoritatea locuitorilor, ca o rămășiță depe timpul când cutreerău codrii cu vitele lor, mai au câte 5 – 10 oi, pe cari până în prezent le-au păscut pe un izlaz întins, care însă în această toamnă s'a arat, fapt ce va contribui la împuținarea acestor animale.

Cătunul Pârșanii-Noi, e de formație nouă prin împărțirea în loturi a unei moșii de ale statului.

Igiena comunei. – Solul e format din o pătură groasă în genere cam de 10 – 15 cm. de pământ arabil negru (humos). Subsolum nisipos sau nisipo-argitos până la o mare adâncime. Se exceptează locurile depe dealuri, unde au fost păduri și s'au defrișat și unde pătura de humă e mai groasă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt, decât în anii ploioși în cari se formează băltoace în locurile joase ale comunei, fără însă a forma focare întinse de paludism.

Străzile. Până la comună, începând dela oraș și dela comuna Ghercești, străzile sunt bune, fiind așternute cu piatră. În interiorul comunei însă, cât și a cătunelor, ele sunt în stare foarte rea; când timpul e ploios, se desfundă pământul 20 – 30 c.m. adâncime, așa că circulația e aproape imposibilă. Vara, din aceeași cauză, a neîmpietririi drumurilor, se formează o groasă pătură de praf, care la trecerea vehiculelor, se depune prin puțurile descoperite și prin case.

Curțile. Se țin relativ curate, mai ales acolo unde sunt mai puține vite de muncă. Țăranul s'a obișnuit a căra bălegarele și ale transporta la câmpul de cultură. De obicei, curțile se curăță în fiecare săptămână. Zona șoselei se mătură de fiecare locuitor în dreptul casei și curței sale în fiecare Duminecă.

Curățenia locuințelor. Casele se țin întru câtva în curățenie. De obicei se spoiește cu var de 2 ori pe an: la Paști și Crăciun, în cazuri de epidemii, din îndemnul autorităților sanitare.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1 Iulie 1908, satul Pielești numără 535 bărbați și 564 femei; satul Pârșanii-Vechi, 309 bărbați și 269 femei; satul Pârșanii-Noi, 179 bărbați și 182 femei; satul Lăcrița-Mare, 311 bărbați și 303 femei; satul Lăcrița-Mică, 70 bărbați și 69 femei; satul Nichitoaia, 126 bărbați și 100 femei; satul Bordeiu, 138 bărbați și 118 femei.

În total, comuna Pielești numără 3273 suflete, adică 1668 bărbați și 1605 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	153	104	3	49	
1901	151	92	1	59	
1902	158	77	3	81	
1903	130	70	3	60	
1904	160	108	11	52	
1905	169	88	5	81	
1906	159	107	2	52	
1907	167	99	4	67	
1908	149	84	2	65	3273
1909	143	149	9	6	3267

Caracterele populații. – Tipul daco-roman amestecat cu elemente slave.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă vara: cămăși de bumbac cu pânze, fie făcută în casă, fie, mai rar, cumpărată dela oraș, izmene sau ițari și încinși cu brău. Iarna: cojoc, pantaloni

de lână făcuți în casă, rar în loc de cojoc o haină groasă cumpărată din oraș, peste haină se poartă o haină de dimie lungă, fie albă sau cafenie; la aceste din urmă se coasă un petec din aceeași dimie, sub guler, care în timp de ploaie și ninsoare, se ridică peste cap, formând ca o pelerină. Femeile poartă cămăși făcute în casă, rochii, bluze de oraș, haină groasă, iarna.

Alimentația. – Posturile. Se țin Miercurile, Vinerile și unii chiar Lunile, 7 săptămâni postul Paștelui, 2 săptămâni al Sf. Petru, 2 săptămâni a Sf. Mării, 6 săptămâni al Crăciunului. În total cam 250 zile. În timpul muncii, mănâncă în genere mai mult, cam 1½ – 2 kg. mălai sau mămăligă, pe care o asociază, fie cu legume nefierți: ceapă, praz, varză, usturoi, fie cu fierturi de fasole, rar linte, urzici, dragavei, știr etc. Când stau, iarna, le ajunge cam 800 – 1000 gr. făină pe zi. Pâine cumpără dela oraș, când au ocazie să se ducă. Toamna mai mulți și mai puțini iarna, (cărora le mai rămâne grâu) după treierat își opresc grâu, pe care îl macină făcând din el pâine, și mănâncă aproape aceeași cantitate ca și de mămăligă.

Alimentația în zile de dulce. Lapte, brânză, ouă, pește, carne, unt, fierturi de paseri de curte, preparate în general în mod primitiv, fără a întrebuița mult meșteșug pentru prepararea alimentelor, atât la post cât și la dulce.

Munca săteanului, proprietatea solului. Săteanul muncește cu vitele, cu instrumente agricole, cu mâinile, după poziția sa și după împrejurări. Muncește atât pământul lui cât și al proprietarului, în dijmă. Pe pământul său propriu, câștigă la pogon între 50 – 70 lei. În timpul verei, ziua de lucru se plătește cu 2 lei, când ziua e mică, 1,30 – 1,50. Cu vitele se plătește zilnic 5 – 6 lei carul, pentru transport cereale, paie, lemne etc.

Ocupații accesorii: căraușia, lucrători la C.F.R., la șosele etc. În totalitate pământul comunei de e 7700 hectare întindere, din cari 3160 hectare e împărțit la 12 proprietari, iar restul de 4540 hectare la 964 locuitori. Vreo 15 locuitori au peste 10 pogoane, vreo 534 au între 1 – 10 pogoane și vreo 400 au numai pogon. (Aceste date sunt foarte aproximative).

Locuințele. – Sunt 798 locuințe, dintre care 35 bordeie locuind în fiecare bordei 3 – 6 persoane, 150 case de nulele lipite cu lut, locuind în fiecare cameră câte 4 – 7 persoane, 60 case de lemn locuind în fiecare cameră 4 – 7 persoane, 553 case de zid, locuind în fiecare cameră 4 - 7 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 83 fântâni dintre care 46 construite din beton în bune condițiuni, 30 construite din lemn și 7 rele, din 5 puțuri, bune și din 2 ștubeie de lemn.

Școale. – În comuna Pielești, este o școală construită din cărămidă și acoperită cu tablă, având două clase, cubajul fiecărei clase este de 168 metri cubi și este frecventată de 138 elevi.

Școala din cătunul Pârșani, construită din cărămidă și acoperită cu tabla, având 2 clase, una din clase are cubajul de 60 m.c. și alta are cubajul de 85 m.c. ambele fiind frecventate de 90 elevi. Școala din satul Lăcrița, cu o clasă având cubajul de 94 m.c. și fiind frecventată de 60 elevi.

Biserici- Cimitire. – În comună sunt trei biserici; 2 de zid, una în Pielești și alta în Lăcrița-Mare, ambele bune. A treia în cătunu Nichitoaia, de lemn, în stare rea, (actualmente închisă). Ambele biserici sunt împrejmuite cu ulucă.

Sunt 6 cimitire: 2 în Pielești, cam la 500 metri de raza satului, unul în satul Pârșanii-Noi, cam la 500 metri de sat, unu în Nichitoaia, la 200 metri de sat și unul în Lăcrița-Mare, la 300 metri de sat. Toate acestea sunt împrejmuite, cel deal șaselea cimitir dela Hanul Doctorului, e neîmprejmuit.

Primăria. – Local propriu vechi, 3 camere din care una servă de percepție. Latrină în construcție. Localul primăriei e cumpărat de comună și funcționează cam de 30 ani.

Infirmeria. – Închiriată cu 200 lei anual, e compusă din 3 camere, două mai mari și una mai mică, o sală neînchisă, curte spațioasă, închisă cu ulucă construcția e de cărămidă și e acoperită cu tablă de fier.

Localuri publice și de consumație. În cătunul Pielești două cârciumi, una compusă din 5 camere și pivnița dedesubt, cealaltă din 2 camere și pivniță.

În căt. Pârșanii-noi sunt 2 cârciumi, una compusă din 3 camere și pivnița și a doua tot astfel (în aceasta se debitează numai vin). Una în Lăcrița Mare cu 2 camere, și pivnița sub ea. Trei la barierea București, (satul Bordeiu) 3 cârciume cu 3 – 4 camere și pivniță. Ultima la „Hanul Doctorului“.

Industria insalubre. – O moară în Pielești și în cătunul Lăcrița Mare, alta e cea din comuna Pielești este o instalație în valoare de 14.000 lei, proprietatea d-lui Max Binder. N'are autorizație, stare igienică bună, întrebuințează trei lucrători plătiți unul cu 80 lei lunar și ceilalți doi cu 40 lunar; 2 din lucrători stau la moară. Această industrie are un venit anual de 1500 lei.

Cea din Lăcrița valorează 15.000 lei proprietatea d-lui G. Demetriad. N'are autorizație. Stare igienică bună. Întrebuințează doi lucrători, locuind amândoi la moară. Moara aduce un venit anual de 1000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	48	12	15	12	13	13
1902	140	28	30	37	2	2
1903	120	11	73	2	9	1
1904	143	6	17	45	20	32
1905	135	15	10	6	2	7
1906	132	20	5	16	1	3
1907	139	3	25	59	1	4
1908	113	1	-	46	6	-
1909	41	8	21	--	-	-

Inspekții medicale. – În anul 1900, s-au făcut 7 inspekții medicale; în 1901, 5; în 1902, 2; în 1903, 2; în 1904, 3; în 1905, 1; în 1906, 2; în 1907, 8; în 1908, 10; în 1909, 44.

Medicamentele. – Până în anul 1908, medicamentele se aprovizionau de comună, de 30 – 40 lei anual, iar dela, acea dată, se aprovizionează de către depozitul statului, filiala Craiova, prin medicul de circumscripție, care supraveghează distribuirea medicamentelor din farmacia comunei.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	-	-	-
1904	-	-	-
1905	-	-	-
1906	-	-	-
1907	-	85	-
1908	-	203	-
1909	182	532	-

Epidemii. – În decurs de 3 ani, în comună au fost următoarele epidemii: Scarlatina, dela 20 Aprilie 1907 – 8 Noemvrie 1907, cu un caz, fără deces; Febră tifoidă, dela 12 Octomvrie 1907 – 3 Noemvrie 1907, cu 2 cazuri, fără deces; Tusă convulsivă, dela 6 August 1908-16 Noemvrie 1908, cu 9 cazuri, dintre care un deces; Febră tifoidă, de la 13 Septemvrie 1908 – 24 Noemvrie 1908, cu 7 cazuri, dintre care un deces; Scarlatina, dela 4 Aprilie 1909–8 Decemvrie 1909, cu 90 cazuri, dintre care 36 morți.

Boale infecto-contagioase. – La 1 ianuarie 1910, sunt: Paludism, 3 cazuri; Tuberculoză 2 și Sifilis, unul.

PISCU DE CÂMP

Plasa administrativă Poiana; Circ. medicală Poiana; Medic, Dr. I. Matu, dela 1 Noembrie 1910; Agent sanitar, Gh. Scrieciuc; Moașe, post vacant.

Date geografice. – Comuna Piscu de Câmp este așezată la sud-vest de Craiova, la o depărtare de 94 km., pe șesul numit Piscul și pe marginea de nord a plantației de dafini, numită Grindul cu Bani, ce aparține statului.

Se mărginește la nord cu Calicea, la sud cu Dunărea, la vest cu Tunari și la est cu comuna Ghidiciul.

Hotarul de nord, începe dela Movila Săpata și se întinde în linie dreaptă spre vest, pe lângă moșia Calicea, până în movila despărțitoare între comuna Piscul și Tunari.

Hotarul de sud e format de Dunăre, din dreptul Gârlei Pădureanului, din partea de vest, până la Cotul Mare din partea de est. Limita de vest, începe din movila dintre Piscu și Tunari, trece pe lângă moșia Moțăței direct spre sud, până la Grindul Gutuița, unde pleacă spre vest de lângă sudul moșiei Tunari-Popești, până la hotarul Catranul, apoi pe Valea Nebună, până în Dunăre la Gârla Pădureanului.

Hotarul de est, începe din moșia Galiceii, dela movila Săpata dintre Piscul și Pisculețul și se întinde drept spre sud până la Smârcul Roșea, unde face o mică cotitură spre sud-vest, apoi spre sud-est, la Grindul Verde, de unde se îndreaptă spre est pe lângă partea de sud a moșiei Pisculețul până la moșia Ghidiciului. Acolo făcând un unghi cam optus, merge drept spre sud pe valea Bejenele până în Dunăre la Cotul Mare.

Terenul comunei e șes, băltoș și mlăștinos. Câteva movile variază monotonia câmpiilor, între care: Movila Țiganului, Movila Fetelor, Movila Lungului, Movila Săpata și Înșiratele.

Bălțile mai principale sunt: Balta lui Miran, a lui Butoi, a lui Vană, a lui Curcă, a lui Ciovică, a lui Goga, a Văcarului, a Popei, a Dumitrașcului și a Sârbului.

În fine, mai sunt: Balta Scipcei, Băbălăul, Copăcelul, Sganberca, Nebuna, Păsărică, Țarova, Seveneasa, Duvaful, Iataganul, Zătoanele, Balta Bejeni, Balta cu coasele, Balta Lungă, Balta Nouă și Balta Chioasă. Suprafața comunei e de 15400 pog., dintre care 6598 arabile, restul teren băltoș, islaz și pădure.

Statul are aci moșia Piscul cu Popești, ce aparține înainte monastirii Căluilui. Locuitorii sunt împroprietăriți după legea rurală din 1864 și a înșurăteilor din 1879. Comuna e străbătută de o cale comunală, care trece în comuna Tunari și Ghidiciu.

Produsele solului se desfac la schela Calafatului.

Date istorice. – Comuna Piscu, își trage numele după moșia statului, care are forma unui pisc, în spre miazănoapte ascuțită și spre miazăzi mai lată. S'a adăogat cuvântul Câmp, spre a se deosebi de Piscul din Brabova.

Moșia Piscu cu Popești a fost înainte a monastirii Caluiul. După secularizare, devenind proprietatea statului, a fost dată în loturi la locuitori.

Igiena comunei. – Solul. Pământ negru vegetal amestecat cu nisip, iar în cătunul Nebuna aproape tot nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În comuna Piscu Vechi sunt 4 bălți în raza comunei, iar în partea din spre miazănoapte este o baltă numită Balta lui Mitran și Scipcei. În cătunul Nebuna este o baltă Nebuna și balta Popei. În piscul Horei este o altă baltă numită Pașa.

Străzile. Sunt aliniate și plantate de către locuitori. Nu sunt împietrite. Numai strada principală are șanțuri.

Curțile sunt împrejmuite cu uluci făcuțe din lemn de brad. Curțile împreună cu locuința și celelalte dependențe, au o întindere aproximativ dela ½ hectare până la ¼ hectare. În curți, locuitorii își au pătulele pentru păstrat porumbul, magazie de grâu și câte un grajd pentru vite, diferite nutrețuri pentru vite și o parte rezervată pentru grădină și pomi roditori. Bălegarul îl strâng într'un colț al curții și primăvara și toamna îl duc la câmp pentru îngrășarea pământului.

Curățenia locuinței se face zilnic; văruiul îl fac de obicei la Paști și pe la Sf. Măria. Parte din ei își vărue singuri casa, alții angajază meșteșugari. Femeile își mătură mai în toate zilele casele și curțile. Majoritatea locuințelor

sunt făcute din gard lipit cu pământ sau din pământ bătut. Satul împreună cu cătunele sale, are în total 435 case, din care: 18 de zid de cărămidă, 330 cu zid de pământ bătut. Mai bune sunt 293, iar restul de 37 aproape ruinate; 87 sunt de gard lipite cu pământ. În condițiuni bune sunt 64; iar restul de 23 ruinate. Din toate aceste case, 24 au ferestre fixe. Nu este nici un bordei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	108	50	4	98
1901	103	89	-	14
1902	117	51	-	66
1903	117	53	2	54
1904	120	46	2	64
1905	111	40	2	71
1906	131	48	4	83
1907	127	48	1	79
1908	116	54	3	62
1909	114	80	3	54

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1907, satul Piscu Vechi numără 763 b. și 765 f.; cătunul Piscu Nou 442 b. și 374 f.; cătunul Nebuna 131 b. și 101 f. În total, comuna numără 2576 suflete, dintre care 1336 b. și 1240 f.

Alimentația. – Aci se postește între 129 până la 150 zile pe an. Unii mănâncă și Lunea post.

În timpul postului se mănâncă ceapă verde, ardei verde, usturoi, pătlăgele, roșii, fasole, etc. iar iarna: varză acră, fasole, ardei, ceapă, foarte rar pește. Mămăligă, cei avuți mănâncă și pâine. În timpul postului consumă aproximativ 1 kg. mălai pe zi, pâine mai multă.

În timpul dulcelui mănâncă aceleași zarzavaturi ca în post, din când în când la 3 – 4 zile adaugă: ouă, brânză, lapte, carne de oaie, de pasăre, carne de porc, pe care și-o păstrează sărată din porcul, pe care îl taie la Crăciun. (200 - 400 gr. de om).

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Fiecare locuitor își are câte 5 hectare de pământ, împroprietărit de stat, unii în anul 1864, alții în 1879 și alții în 1892. Aceste pământuri produc aproximativ între 1000 – 1500 lei anual. Afară de aceasta mai muncesc și la proprietarii din vecinătate. Sunt puțini săteni care iarna fac și rogojini.

Școala. – Local propriu, zidit din cărămidă, acoperit cu tinichea, având 2 clase, cu un cubaj de 240 m.c, frecventată de 86 elevi. În Piscu-Nou, este un local de școală închiriat. Nu este

igienic, având o singură clasă, cu un cubaj foarte mic și frecventată de 90 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Două biserici noi în bună stare. Cimitire de oameni sunt 3, unul în comună și câte unul în fiecare cătun. Cimitire de animale sunt 2, unul în comună și altul în Piscul-Nou.

Primăria. – Local închiriat, are numai 2 camere mici. Nu corespunde scopului.

Localuri publice și de consumație. Patru cărciume: 2 în Piscul Vechi, una în Piscul Nou și una în cătunul Nebuna. Prăvălii cu manufactură sunt 8, 2 în Piscul Nou și 6 în Piscu Vechi. O brutărie există în cătunul Piscul Vechi. Localurile lasă de dorit.

Industria insalubre. – O moară cu vapori a d-lui Petre I. Trăistaru, starea igienică mediocră, întrebuințează 6 lucrători, plătiți cu 20 – 80 lei lunar, locuiesc la moară și au mâncare dela proprietar. Moara are un venit de 2500 lei anual. O altă moară cu vapori, a d-lui Vasile Petrescu, stare igienică mediocră, întrebuințează 3 lucrători, plătiți 20 – 60 lei lunar, cu locuința în comună și mănâncă dela proprietar. Moara are un venit anual de 1000 – 1200 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	49	-	5	17	12	6
1902	101	4	18	19	15	13
1903	91	4	22	70	53	19
1904	101	11	27	59	8	12
1905	88	11	21	60	17	4
1906	75	23	1	50	20	6
1907	131	13	4	57	14	10
1908	95	5	2	80	99	41
1909	51	8	2	42	61	7

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	38	-	-
1901	89	-	-
1902	31	271	-
1903	12	66	-
1904	8	294	-
1905	46	876	-
1906	77	775	-
1907	33	660	-
1908	48	872	-
1909	118	1179	-

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în cursul anului 1906, de 6 ori; în 1907, de 6 ori; în 1908, de 9 ori; în 1909, de 16 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, comuna Piscu, lua medicamente din fondurile comunei de 30–40 lei anual. Dela 1908, se aprovizionează, dela depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova, prin d-l medic al circumscripției.

Epidemii. – În ultimii 2 ani, comuna Piscu, a fost bătută de următoarele epidemii:

Dela 29 Decembrie 1908, până la 24 Aprilie 1909, de Pojar, cu 184 cazuri, și 4 morți,

tratați acasă; dela 23 Mai, până la 8 Octombrie 1909, de Tusă convulsivă, eu 139 cazuri și 8 morți, tratați acasă; dela 5 August, până la 16 Noembrie 1909, de Scarlatină, cu 11 cazuri și un mort, tratați în infirmerie; dela 10 Octombrie 1909, de Febră tifoidă, cu 13 cazuri, 2 morți, tratați în infirmerie.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 404; Tuberculoză, 5; Pelagră, 109; Conjunctivită granuloasă, 1.

PLENIȚA

Plasa administrativă Plenița; Circumscripția medicală Plenița; Medic, Dr. L. Teodorescu, dela 6 Iulie 1909; Agent sanitar S. Zaharia, dela 1906; Moașe Ecaterina S. Zaharia.

Date geografice. – Comuna Plenița se compune din două sate: Plenița, cu cătunul Traian și Poiana Pleniței. Comuna este așezată pe locul numit șesul Pleniței, la 62 km. departe de Craiova.

Se mărginește la E. cu comuna Caraula, la V. cu comuna Dârvarul, la N. cu comuna Orodelul și la sud cu comuna Risipiți. Terenul comunei este șes, neprezentând decât 2 movile de mică însemnătate, fiind brăzdată de văile Padina-Mare, Padina-Mică și Crângul, acesta în satul Poiana Pleniței.

Suprafața comunei este de 5407 hectare, dintre care 3890 hectare pământ arabil, 1250 hectare pădure, 197 hectare, ocupat de terenuri pe care sunt-plantate vii, cari aparțin statului și locuitorilor, iar restul pământului ocupat de fânețe și izlaz. Prin comună trece o cale comunală, care o unește cu comunele vecine.

Date istorice. – Comuna Poiana Pleniței, e înființată în anul 1864. Dela înființare și până la 1879, a făcut parte ca cătun din comuna Plenița; la 1879, s'a despărțit devenind comună deosebită cu un singur cătun numit Poiana Pleniței, iar dela Iulie 1908, se declară unită cu comuna Plenița, formând o singură comună despărțită printr'un singur drum. Pe teritoriul acestei comune, se văd urmele de redute ce se zice că datează depe timpuri foarte îndepărtate.

Igiena comunei. – Solul e format din pământ negru vegetal, foarte productiv.

Apa se găsește la o adâncime de 15 – 20 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt în comună.

Străzile sunt aliniate în parte, neavând nici o plantație pe ele.

Curțile, se curăță mai ales toamna și primăvara, iar gunoaiele se scot de câte ori sau adunat prea multe.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc de maistori sârbi cari se îndeletnicesc cu această meserie, foarte rar locuitorii văruiesc singuri casele.

Maturatul caselor și al curților se face mai ales în zilele de sărbătoare și când e timpul frumos, măturând și partea din stradă cât ține

curtea fiecăruia din ei, iar gunoiul îl adună în curte și de aci îl transportă la câmp.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909. Cătunul Traian, numără 286 bărbați, 292 femei; satul Plenița, 4104 bărbați și 3748 femei; în total, comuna Plenița numără 8430 suflete, dintre care 4390 bărbați și 4040 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Poiana /Plenița	Plenița	Morți		Născuți morți		Sporul populații	
	Născuți							
1900	72	183	53	111	-	-	19	72
1901	65	183	48	111	-	-	17	72
1902	90	194	37	173	-	-	53	21
1903	66	183	36	134	-	-	30	49
1904	79	196	24	101	-	-	55	95
1905	68	178	31	124	-	-	37	54
1906	50	178	17	144	-	-	33	34
1907	83	186	22	111	-	-	61	75
1908	38	216	31	170	-	-	7	46
1909	228		189		-		39	

Locuințe. – În această comună sunt în total 2626 locuințe, dintre care 85 case de zid de cărămidă sau piatră, 1036 case de lemn, 498 case de nuiele lipite cu pământ și 5 bordei.

Apa de băut, se ia din 31 puțuri, dintre care 28 sunt de beton și în bună stare și 3 mediocre, din 25 fântâni de lemn, rămase din timpurile vechi, rău întreținute și cu apă de rea calitate. Apa din aceste fântâni, se întrebuințează, mai ales la adăpatul vitelor și spălaturul rufelor.

Școale. – Sunt patru localuri de școală, având fiecare câte 3 sale de cursuri, urmând 240 – 300 elevi în fiecare școală.

Localuri bune, bine luminate. Construcție de zid de cărămidă.

Biserici. – 3 biserici construite din zid de cărămidă, în bună stare.

Cimitire sunt trei, împrejmuite și în raza comunei.

Primăria. – Construcție de cărămidă, în bună stare, compus din 7 camere.

Spital. – În comună se clădește de județ un spital în bune condițiuni. Nu e terminat.

Localuri publice și de consumație. Sunt 13 cârciumi, cafenele și brutării în bună stare igienică. Fac o vânzare anuală de 1000 – 2000 lei fiecare.

Industrii insalubre. – Trei mori, dintre care una a d-lui N. Goga, în bună stare; întrebuințează dela 4 - 6 lucrători, plătiți dela 30 – 60 lei lunar și aduce un venit anual de 1200 lei; a doua a d-lui N. Chioralia, în stare bună, întrebuințează 4 – 6 lucrători, plătiți dela 30 – 60 lei lunar și aduce un venit anual de 1200 lei; cea de a treia a d-lui N. C. Potârcă, la fel ca celelalte, aduce un venit de 2000 lei anual.

Mai sunt 2 fabrici de apă gazoasă, dintre care una a d-lui N. Mitra, are autorizația Consiliului de igienă cu No. 53, întrebuințează 2 – 3 lucrători, plătiți dela 20 – 30 lei lunar și aduce un venit de 500 până la 500 lei anual, a doua a d-lui Al. Dinulescu, are autorizația Consiliului de igienă No. 285, stare igienică bună, întrebuințează 2 – 3 lucrători, plătiți dela 20 – 30 lei lunar și aduce un venit anual de 300 – 500 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	116	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	154	1	34	131	89	13
1904	159	-	8	116	53	14
1905	-	-	-	-	-	-
1906	-	-	-	-	-	-
1907	240	1	2	90	20	-
1908	200	1	-	120	9	2
1909	210	18	15	37	9	7

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1901, de 19 ori; în 1902, de

12 ori; în 1903, de 24 ori; în 1905, de 2 ori; în 1906, de 6 ori; în 1907, de 2 ori; în 1908, de 19 ori și în 1909, de 14 ori.

Medicamentele. – Până în anul 1909, medicamentele se aprovizionau de către comună, de câte 60 – 70 lei anual și se păstrau la primărie, azi medicamentele se procură dela depozitul de medicamente din Craiova, prin medicul de circumscripție.

Epidemii. – În decurs de 5 ani, comuna, a fost bătuită de următoarele epidemii:

Dela 2 August – 27 Septembrie 1903, Tusă convulsivă, 25 cazuri, un deces; dela 12 Martie – 28 Aprilie 1904, Rujolă, 69 cazuri, un deces; dela 23 Iulie – 29 August 1906, Dizenterie, 31 cazuri, 2 decese; dela 23 Februarie – 5 Septembrie 1908, Tusă convulsivă, 71 cazuri, 9 decese; dela 15 Martie – 24 Iunie 1908, Pojar, 105 cazuri, 17 decese; dela 17 Iulie – 15 Septembrie 1908, Dizenterie, 33 cazuri, 7 decese; dela 9 August 1909, Febră tifoidă, 14 cazuri, 3 decese; 19 Septembrie 1909, Scarlatină, 26 cazuri, 4 decese.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe	
1900	-	Fiind reședință de medic, consultațiile se dau de acesa	-	-
1901	-		-	-
1902	-		-	28
1903	134		-	40
1904	86		-	123
1905	120		42	145
1906	560		36	135
1907	680		30	140
1908	895		30	165
1909	1068		921	

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză, 10 cazuri; Sifilis, 3; Pelagră, 5 și Conjunctivită granuloasă, 2.

PLEȘOIU

Plasa administrativă Brabova; Circumscripția medicală Brabova; Medic Dr. N. Vasilescu, dela 1 Mai 1909 ;
Agent sanitar Constantin Vasilescu, dela 15 Iunie 1909; Moașe Ana Mazilescu, dela 1 August 1909.

Date geografice. – Comuna Pleșoiu, se compune din: Pleșoiu propriu zis; Satele: Frasinul și Malavan și cătunul Solomonești, care s'a contopit cu Pleșoiu propriu zis.

Pleșoiul propriu zis, este situat cu direcția est-vest, între dealurile Chinga-Milovanului la nord, șoseaua Breasta-Cleanov la sud, la est satul Milovanului, și la vest cu proprietatea d-lor Marin Brânzan și Răduț Geblescu.

Casele sunt situate parte pe poalele dealurilor Chinga-Milovanului și dealul Crecseni și parte pe vale. Între aceste două dealuri proemină un cap de deal numit dealul „Piscul Gloatelor” pe coama căruia se află și cimitirul din partea vestică a satului. Aceste trei dealuri sunt despărțite prin văile Frasinului și valea Pleșoiului, care începe dela satul Răchita-Vâlcom. Aceste văi se împreună la capătul dealului „Piscul Gloatelor” determinând valea propriu zisă a „Pleșoiului” mult mai largă ca celelalte două. În timpurile ploioase, mai cu seamă primăvara și toamna, pe fundul acestor văi se formează pârae, care pe alocurea stagnează și în timpul verei, determinând chiar mlaștine.

Satul Frasin situat la nord-vest de Pleșoiu propriu zis, pe un platou al dealului „Chinga Milovanului” având direcția tot dela est spre vest, să mărginește la nord cu valea Berii, la sud cu valea Frasinului, la est cu moșia d-lui I. Bărbulescu și la vest cu proprietatea d-lui Răduț Geblescu.

Satul Milovanu situat la est de Pleșoiu, pe valea Pleșoiului mai mult pe poalele dealului „Chinga-Milovanului, (câmpul Cunegară); mărginit la nord cu dealul Cracoșa și proprietatea d-lui N. Economu, la sud cu valea Pleșoiului, la est cu moșia d-lui Bărbulescu și a d-lui Gh. Matei și la vest cu Pleșoiu propriu zis.

Șoselele cari parcurg comuna: Șoseaua Vâlcom – Predești dela est la vest, șoseaua Breasta – Cleanov, care mărginește satul în partea de sud, șoseaua comunală, vecinală Pleșoiu - Brabova, trecând prin satul Frasin, șoseaua comunală vecinală care pleacă din șoseaua Predești – Vâlcomu (centru comunei)

spre sud, legându-se cu șoseaua județeană Breasta – Cleanov.

Date istorice. – Origina comunei Pleșoiu nu se poate stabili. Contimporan cu Tudor Vladimirescu, s'a născut în Pleșoiu polcovincul Solomon, ce a fost colonel în armată rusească. Mulți săteni din Pleșoi au fost ostași de ai lui Solomon pe când acesta era căpitan de panduri în oastea lui Tudor Vladimirescu.

Acest Solomon încet cu încet având mare trecere, a luat tot pământul locuitorilor în schimbul diferitelor servicii ce le făcea. Solomon a populat satul, aducând mulți locuitori din alte părți. După moartea lui Solomon, a rămas moșia Pleșoiului fiului său Generalul Alexandru Solomon care prin diferite vânzări a ajuns azi proprietate, parte a casei rurale, parte a d-lui Bărbulescu, locuitor din comună.

Conacul care l'a construit Solomon în centrul comunei, există și azi în bună stare și e nelocuit.

Mahalaua sau mai bine zis satul Solomonești, poartă numele dela colonelul Solomon.

Igiena comunei. Solul e format din pământ vegetal, iar subsolul e lutos și pietros.

Stratul de apă superficial se găsește la 5 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În timpul ploilor de primăvară și toamnă se formează bălți și băltoace ce seacă vara în timpuri de secetă.

Străzile nu sunt bine aliniate, sunt rău întreținute și neîmpietrite, din care cauză se formează foarte mult noroiu cleios în timpuri ploioase.

Curțile sunt întreținute curat, băligerale le cară pe măsură ce se formează pe câmpurile de cultură.

Curățenia locuințelor. Se vărue cam de trei ori pe an, mai ales când femeile cresc gândaci primăvara, fiindcă dacă nu sunt văruite (curate) casele, gândacii mor.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 14 Decembrie 1909, satul

Frasin numără 223 bărbați și 218 femei, satul Milovanu 197 b. și 164 f.

În total, comuna Pleșoiu numără 2244 suflete adică 1178 bărbați și 1067 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	65	43	-	22
1901	84	61	-	23
1902	86	57	-	29
1903	81	52	-	29
1904	78	81	-	3
1905	95	50	-	45
1906	83	55	-	28
1907	103	60	-	43
1908	96	80	-	16
1909	108	68	-	40

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Se prezintă sub formă de un amestec al raselor latine, slave și uralo-mongoli, (bulgari).

Îmbrăcămintea. În general săteanul poartă haină scurtă și pantaloni albi de dimie, pe deasupra acoperit cu o haină lungă numită subă, fabricate din lână de către femeile lor.

Sătencile: cămăși cusute și zăvelci de lână și o parte din ele poartă fuste de diferite materii (stambă) de diferite colori, acestea de când a început să pătrundă confecțiunea străină.

Sătencile mai cu dare de mână poartă și salbe din galbeni de aur mari și mici (austriaci).

Alimentația. – Posturile. Postul mare 50 zile, postul Sfintei Mării 15 zile, al Crăciunului 42 zile și al Sf. Petru între 15 – 40 zile, plus 104 zile, Miercurile și Vinerile, ajunul Bobotezei, ziua Crucii etc.

În total sătenii postesc 234 de zile.

În timpul postului se mănâncă fasole, varză acră, diverse murături, puțini cartofi, sfeclă, praz, ceapă, usturoi, puțin untdelemn, boabe de porumb fierte sau coapte în foc, mălai și mămăligă, pâine puțină. Aproximativ zilnic se consumă de un adult 1 kilogram mălai și cam ¼ legume. În postul Crăciunului și al Sf. Petre se mănâncă mai ales pește sărat, foarte puțin pește proaspăt.

Alimentația în zile de dulce. Se mănâncă mălai și mămăligă, puțină pâine, lapte foarte puțin, ouă, untură de porc, carne de porc și carne de pasăre, puțini mănâncă carne de oaie și vacă. Pește sărat și prea puțin proaspăt.

În timpul verei atât la post cât și la dulce mănâncă fasole verde, mazăre, castraveți, pătlăgele roșii, varză și cartofi.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Săteanul muncește pământul fie cu brațele la săpat, secerat, cosit, cu diverse instrumente

agricole ca: secere coasa, sapa etc. Pământul se ară cu plugul tras de boi, vaci sau cai.

În general muncește cam între 8 – 10 pogoane de cap de familie și câștigă aproximativ între 300 – 500 lei, după felul anului agricol.

Ca ocupații accesorii: transporturile de cereale sau lemne la Craiova, puțini construiesc case de zid, majoritatea le construiesc în lemn, magazii de grâu, pătule de porumb, și foarte puțini se ocupă cu cismăria și croitoria. În timpul iernei se mai ocupă și cu îngrijirea vitelor. Femeile se ocupă cu creșterea vermilor de mătăsă.

Locuințele. – În această comună sunt 601 locuințe dintre care 22 de nuiete lipite cu pământ, 556 case de lemn și 23 case de cărămidă cu două și mai multe încăperi.

Școala clădită în zid, local propriu compusă din două sale pentru elevi, o cancelarie și trei camere de locuință. Cubajul claselor este una de 240 m.c. și a 2-a de 190 m.c. sunt frecventate de 123 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Biserica este situată în centru satului, construită dela 1842. A fost reparată. Funcționează și e încăpătoare. E singura biserică în toată comuna.

Cimitire sunt 2, unul în Pleșoiu, împrejmuit cu șanț și cu plantații pe capul dealului numit „Piscul Gloatelor”, situat în afară de comună, al 2-lea, în satul Milovan în partea despre nord, pe fața dealului Milovan și în afară de comună, cam la 300 m. E împrejmuit cu șanț și cu plantații de salcâmi.

Există un cimitir de vite în vâlceaua „Cătunului” la nord de comuna Pleșoiu și la o depărtare până la 700 m. de comună.

Acest cimitir nu este împrejmuit.

Primăria. – E situată în centrul satului, e construită în zid la anul 1888 de către proprietarul Manolache Iovipale și este compusă din cinci camere spațioase, și o intrare.

Infirmeria. – O casă cu chirie situată în satul Milovanului, compusă din două camere și un antreu. Este construită de lemn, tencuită cu pământ și văruiată, pe jos e podită cu blane. Zidăria c despart camerele sunt de cărămidă.

Camerile sunt cam mici, cubajul insuficient, în caz când s'ar izola mai mulți bolnavi. Are 14 paturi cu toate cele necesare ca rufăria pentru paturi, veselă etc.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt patru cârciumi, dintre care, una insalubră, una satisfăcătoare și două mediocre. Au un venit între 3000 – 4000 lei anual.

Un magazin cu manufactură, cu vânzare între 1500 – 2000 lei anual.

Industria insalubre. – În comuna Pleșoiu este o moară cu benzină, proprietatea d-lui Gh. Crețoiu, în valoare de 20.000 lei. N'are autorizația Consiliului de igienă. Starea igienică satisfăcătoare.

Întrebuințează un mecanic, care este tovarăș cu proprietarul morii. Venitul anual al acestei morii este de 1500 – 2000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	54	-	-	36	-	-
1901	52	-	-	13	-	-
1902	68	-	17	5	-	28
1903	93	3	1	24	1	5
1904	74	1	1	26	2	10
1905	66	1	18	38	6	58
1906	60	1	5	36	17	13
1907	87	36	21	23	12	22
1908	77	4	1	76	1	-
1909	-	-	-	-	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	237	99	-
1901	33	40	-
1902	2	69	-
1903	161	342	-
1904	52	308	-
1905	17	261	-
1906	3	442	-
1907	6	194	-
1908	8	45	-
1909	161	181	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 5 inspecții medicale; în 1901, 9; în 1902, 6; în 1903, 17; în 1904, 14; în 1905, 11; în 1906, 8; în 1907, 7; în 1908, 8; în 1909, 18.

Medicamente. – Înainte de a se trece fondurile sanitare la stat, comuna își procură medicamente din bugetul său dela farmaciile particulare. Dela 1908, medicamentele pentru comună se procură dela depozitul de medicamente filiala Craiova, prin medicul de circumscripție.

Epidemii. – În anul 1903, dela 8 Aprilie până la 16 Iunie, a fost Scarlatina, cu 4 cazuri, fără decese.

Dela 23 Iulie până la 3 Septembrie 1903, a fost Dizenterie, cu 57 cazuri și un deces.

Dela 8 Decembrie 1903 la 26 Februarie 1904, a fost Rugeolă, cu 144 cazuri și 3 decese.

Dela 26 Iunie 1907, până la 8 Oct. 1907, a fost Tusă convulsivă, cu 31 cazuri.

Dela 12 Noembrie 1907, până la 26 Noembrie 1907, a fost Angină difterică, cu 3 cazuri și 2 decese.

Dela 26 Septembrie 1908 până la 26 Octombrie 1908, a fost Febră tifoidă, cu 2 cazuri și 1 deces.

Dela 25 Septembrie 1909, până la 24 Noembrie 1909, a fost Febră tifoidă, cu 3 cazuri și 2 decese.

Dela 27 Septembrie 1909, până la 16 Decembrie 1909, a fost Scarlatină, cu 5 cazuri, fără decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism, 21; Tuberculoză, 4; Pelagră, 76.

PREDEȘTI

Plasa administrativă Brabova; Circumscripția medicală Breasta; Medic, Dr. C: Groper, dela 1 Decembrie 1909; Agent sanitar, C. Vasilescu, dela 15 Iunie 1909; Moașe, Ana Mazilescu, dela 1 August 1909.

Date geografice. – Comuna Predești, situată pe un mic deluleț și pe malul drept al râului Merețelul, la o distanță de 17 km. de Craiova, se învecinește la nord cu com. Mihăița, la sud cu com. Terpezița, la est cu com. Breasta și la vest cu com. Pleșoiul. Terenul comunei este accidentat de dealurile Goiciului și dealul Viilor. Este udat de pârâul Merețelul, ce izvorăște din jud. Mehedinți și se varsă în râul Obedeanca.

În comună se găsesc două mici bălți, Raznicul și Merețelul, ambele curgătoare.

Comunicația se face pe calea comunală Predești – Pleșoiul și Predești – Beloțul, pe o lungime de câte 4 km.

Suprafața comunei e de 7500 hectare. Aci se află moșia Predești, proprietatea particularilor. Locuitorii mai toți sunt moșneni.

Date istorice. – Comuna și-a luat numele, probabil dela un oarecare Preda, care s'a așezat mai întâi pe locurile acelea, ai căror moștenitori au întemeiat prima mahala Predeștilor, – de unde mai târziu numele comunei. Înainte, comuna avea un singur cătun – Predești, – s'a format și adăugat cătunul Daia.

Igiena comunei. – Solul este în mare parte format din pământ mare și negru, numai o mică parte este formată din nisipuri. Subsolul este nisipos.

Elește, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt în comună. În urma ploilor mari însă, sau în urma topirii zăpezilor, se formează în apropierea comunei mai multe bălți, cari seacă în lunile secetoase ale verei.

Străzile. Afară de strada Primăriei, celelalte străzi n'au denumiri speciale.

Străzile sunt toate nealiniat, neplantate și neașternute cu piatră. Circulația cu carele, este imposibilă prin comună în anotimpurile ploioase, din cauza noroaielor mari.

Curțile. În timpul verei, locuitorii își scot gunoaiile și băligarele odată pe săptămână, din curțile și oboarele lor. În celelalte anotimpuri, curțile sunt neglijate. Gunoaiile și băligarele

amestecate cu noroi, fac ca aceste curți să fie extrem de murdare.

Curățenia locuințelor lasă mult de dorit, mai ales în timpul iernei, când cu greu poți decide pe vre-un locuitor să-și văruiască casa sau măcar să-și deschidă geamurile. Casa se văruiește la Paști și rar la Crăciun.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	39	35	-	4
1901	40	60	-	20
1902	36	47	-	11
1903	57	39	-	18
1904	59	58	-	1
1905	50	28	-	22
1906	58	62	1	4
1907	55	39	-	16
1908	55	46	1	9
1909	63	43	1	20

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Ianuarie 1910, satul Predești numără 603 bărbați și 568 femei: cătunul Daia, numără 70 bărbați și 64 femei. În total, comuna Predești numără 1305 suflete, adică 673 bărbați și 632 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii sunt de origină Daco-Romană, afară de câteva tipuri străine, ca: turci, bulgari și sârbi.

Îmbrăcămintea. În timpul verei, bărbații poartă cămăși lungi și pantalonii largi de pânză de casă, pălării de paie, desculți sau încălțați cu opinci. Iarna, poartă nădragi albi de dimie, cojoc cu mâneci de piele de oaie, haină albă de dimie, căciulă, încălțați cu opinci sau cisme.

Femeile, poartă vara cămăși de pânză de casă, fuste și șorțuri de satmbă, legate la cap cu un prosop, desculțe sau încălțate cu opinci. Iarna, poartă fuste groase de barchet, bluze de barchet, șoarte de stambă, legate la cap cu un tulpă și deasupra cu un prosop, încălțate cu opinci sau pantofi.

Munca săteanului. – Proprietatea solului. Pământul fiind în mare parte de bună calitate, munca câmpului se face cu ușurință. Uneltele de care se servesc, sunt cele obișnuite, precum: plugul, sapa, rarița, secera, coasa și furca. Mașinile agricole de care se servesc mulți dintre locuitorii, le împrumută de la proprietari. Aci se cultivă grâu, orz, ovăz, porumb, rapiță și puțină secară. Livezi artificiale nu sunt. Pe malurile pâraielor Raznicu și Mereteleu, se cultivă varză. Fiecare cap de familie, cultivă între 3 și 4 hectare și câștigă din această muncă între 300 și 400 lei. Locuitorii mai au și alte ocupații accesorii. Unii se ocupă cu căratul cerealelor și lemnului spre Craiova, iar alții cunosc diferite meșteșuguri: abagerie, cojocărie, dulgherie și zidărie.

Locuințele. – Sunt 398 locuințe, adică 88 case de nulele lipite cu lut, dintre care 23 cu 1 încăpere, 65 cu 2 încăperi, având un cubaj de 26,30 m.c., locuind până la 6 persoane; 193 case de lemn, dintre care 58 cu 1 încăpere și 135 cu 2 încăperi, având un cubaj de 27,50 m.c. și locuind până la 5 persoane; 117 case de zid, dintre care 29 cu o încăpere, 75 cu 2 încăperi și 13 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 30,75 m.c. și locuind până la 7 persoane.

Apa de băut se ia din 4 fântâni, dintre care 2 de beton și 2 de lemn; din 12 puțuri, dintre care 5 bune de beton și 7 de lemn, și din 2 ștubeie de lemn.

Ape curgătoare sunt izvoarele Raznicul și Mereteleu.

Școala este clădită la 1908. Construcția este frumoasă și bună, cu uși și ferestre mari.

Școala n'are mobilier. Copiii își aduc de acasă scăunele mici. Apa se ține într'un hârdău neacoperit și fără slăvină. Privată nu există. Are o singură clasă cu cubajul de 27,26 m.îc. și e frecventată de 72 elevi.

Biserici. – Cimitire. – O singură biserică cu hramul Adormirea Maicii Domnului, biserica e o construcție modestă, clădită la 1892 de Ioniță Gh. Matei.

Cimitire de oameni sunt 2, îngrădite cu ulucă și situate la distanțe reglementare.

Cimitirul de animale, asemenea situat la distanța reglementară, este împrejmuit cu șanț.

Primăria este situată în satul Predești, Localul primăriei este vechi și ruinat, compus din 2 camere, dintre care una a servit altă dată ca local de școală. Astăzi această cameră este ocupată de arhivă, cealaltă cameră servă de cancelarie și ca sală de ședințe.

Localuri publice și de consumație. – Sunt 2 stabilimente de băuturi spirtoase. În

cursul anului 1909, s'au luat probe de băuturi dela debitând.

Industrii insalubre. – O moară cu vapori, proprietatea d-lui Gheorghită Matei, în valoare de 20.000 lei. Starea igienică mediocră; întrebuințează 2 lucrători plătiți cu câte 30 lei lunar. Aduce un venit anual de 2000 – 3000 lei.

Inspecții medicale. – În anul 1902, s'au făcut 5 inspecții medicale; în 1903, 2; în 1904, 5; în 1905, 3; în 1906, 9; în 1907, 9; în 1908, 6; în 1909, 13.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunale de 20-30 lei și se țineau la primărie; dela această dată, medicamentele se aprovizionează dela depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	34	-	2	19	-	3
1902	26	1	-	27	2	2
1903	46	1	-	16	3	-
1904	37	-	5	22	5	-
1905	51	3	-	15	5	2
1906	31	10	1	21	3	5
1907	43	11	2	26	11	1
1908	56	-	-	27	2	1
1909	23	3	6	20	5	3

Epidemii. – Comuna a fost bătuită în anul 1909, de Scarlatină, care a durat 30 zile, cu 7 cazuri.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	14	-	-
1901	5	-	-
1902	13	-	-
1903	6	-	-
1904	21	-	-
1905	9	-	-
1906	2	-	-
1907	-	-	-
1908	-	-	-
1909	67	-	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 14 cazuri; Tuberculoză 1 și Pelagră 14.

POIANA-MARE

Plasa administrativă Poiana; Circumscripția medicală a 18-a Poiana; Medic Dt. I. Matu; Agent sanitar St. Stănescu, dela 16 Octomvrie 1909; Moașe Sevastița Popescu, dela 1909.

Date geografice. – Comuna Poiana, situată la 86 km. S. V. de Craiova, se învecinește la E. cu comuna Tunari, la V. cu comuna Calafat, la N. cu com. Maglavit și la S. cu com. Dessa, având forma unui dreptunghi, care are lungimea de 6 ½ km. și lățimea de 2 km.

Pe teritoriul acestei comune, se găsesc multe bălți care conțin o așa zisă apă minerală, în realitate însă sunt materii organice în descompunere, ca balta Chiriac, Florica, Dolana, spre sud se află balta Balta Albă și balta Sârbului. Suprafața sa e de 7000 hectare. Locuitorii sunt împroprietăriți după legea rurală și legea însurățeilor. Moșii sunt Poiana.

Date istorice. – Comuna Poiana-Mare ar data din timpul lui Mihai Viteazu. Se zice că în localitate, pe acele timpuri, a fost un boer, care avea mare trecere atât la Domnitor cât și la Turci. Pe moșia acelu boer sau adunat mai mulți locuitori și-au format satul. Din satul Poiana, mai târziu s'a format și celelalte sate vecine.

Se mai spune că proprietarul Poenei, ar fi fost un oarecare grec Hagienuși, care a stat 30 – 40 ani, el a vândut moșia lui Brăiloiu, care a vânduto lui Mihail Obrenovici, dela care mai târziu a cumpărato I. Marincu.

În timpul războiului Româno – Ruso - Turc, în 1877, prin lunie și Iulie, au fost stabilite aci 8 companii și mai târziu Comandamentul și cuartierul G-ral al armatei Române, precum și 10 escadroane de cavalerie. Tot în aceste locuri în ziua plecării pe câmpul de război, Domnitorul României, a împărțit drapelele noilor regimente de dorobanți și artilerie.

Igiena comunei. – Solul este humos în amestec cu nisip, în multe părți însă proporția nisipului este mare, astfel că constituie terenuri aproape nisipoase. Stratul superficial de apă, se găsește la o adâncime de 8 - 12 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În această comună sunt 4 bălți numite mai sus.

Străzile. Toate străzile sunt aliniate. Plantații sunt în sat, în dreptul locuințelor.

Curțile. Toate curțile sunt împrejmuite cu gard de stejar. În curte fiecare locuitor își are

câte o mică magazie, un pătul și câte un grajd pentru vite. Bălegarul din grajd îl strânge într'un colț și-l duce primăvara și toamna la câmp. Unii locuitori au și câte o mica grădinuță, pentru diferite zarzavaturi.

Curățenia locuințelor, se face de către femei, casele să văruie de 2 ori pe au. la Paști și la Sf. Măria. Maturatul se face zilnic. Casele sunt văruite înăuntru și în afară.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1904, comuna numără 8639 bărbați și 4471 femei, în total 4168 suflete.

Alimentația. – Postul. Se ține într'un an timp de 119 – 150 zile, căci unii postesc și Lunea. În timpul postului țăranul se hrănește cu varză acră, zeamă de varză, în care pun ardei sfărâmat, fasole, praz, linte, ceapă, pește sărat. Consumă zilnic 1 ½ kg. mămăligă.

În zilele de dulce, țăranul, se hrănește de obicei cu brânză, lapte, odată pe săptămână cu carne de pasăre, berbec, ori altele.

Din porcul pe care-l taie la Crăciun, își reține carne pe care o sărează și îi ajunge aproape tot timpul cât ține dulcele. Un adult consumă aproape un kg. pâine, iar mămăligă 1 ½ kg., carne între 150 și 200 gr. pe zi.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	342	265	-	77	
1901	369	362	-	7	
1902	298	214	-	84	
1903	351	215	-	136	
1904	384	230	-	154	8639
1905	355	217	1	138	8777
1906	391	191	3	200	8977
1907	398	110	10	189	9165
1908	381	203	3	178	9343
1909	355	358	9	3	9340

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Sătenii din Poiana Mare muncesc foarte mult și câștigă foarte puțin, prin faptul că mai toți sunt învoiți la proprietar. Un om poate munci

singur pe an 3 – 4 hectare, fiindcă muncește însă în parte cu proprietarul lui, nu-i rămâne decât jumătate din porumbul și grâul produs. Din această recoltă trebuie să-și plătească toate dările către stat și să-și întrețină familia și gospodăria.

Majoritatea locuitorilor se ocupă cu munca câmpului, câțiva se ocupă cu lemnăria, rotăria, facerea de rogojini etc.

Sătenii în termen mediu, câștigă anual dela 200 – 1000 lei.

Locuințe. – În comuna Poiana-Mare, sunt în total 1507 locuințe și anume: 52 case de cărămidă, 930 case de pământ bătut, 213 în paente, 274 bordece de pământ bătut, 34 în paente și 4 în pământ.

Apa de băut. – Se ia din 16 fântâni de cărămidă; 14 de piatră; 4 de beton și 85 de lemn.

Scoale. – În comună sunt 3 școli, anume: Școala No. 1, construită din cărămidă, compusă din 4 săli de clasă, frecventată de 257 elevi. Școala No. 2, construită din cărămidă, compusă din 4 săli de clasă și o cancelarie, clasa I și II-a cu cubaj de câte 180 m.c. fiecare și clasa III și a. IV-a, cu un cubaj de 172 m.c. fiecare, frecventată de 228 elevi. Școala No. 3, are 4 sale de clasă și cancelarie, construcție de cărămidă, clasa I și a II-a, având cubajul de 180 m.c. fiecare și clasa III și a IV-a 172 m.c. fiecare, frecventată de 257 elevi. O școală de agricultură, înființată de d-l Marincu.

Biserici. – Cimitire. – Trei biserici, toate în bună stare, spațioase și frumoase. Cimitire umane sunt două închise cu gard. Cimitire de animale este unul neîmprejmuț.

Primăria. – Localul este cam deteriorat, se compune din 3 camere, dintre care 2 mari, una mică și un antreu.

Spitalul. – Datorit mărinimiei locuitorului, P. I. Trăistaru din comuna Poiana-Mare, a început a funcționa la 15 Mai 1909. Medici care a funcționat sunt: Dr. N. Marinescu, 6 luni și Dr. Ion Matu, actual medic al spitalului. Subchirurgi: Atanasu Gr. 4 luni și Crăsnaru, actual subchirurg, dela 15 Septembrie 1909.

Ca personal sunt: 2 infirmieri, un bucătar, o spălătoare și 2 rânđași.

Clădirea este frumoasă și în bune condițiuni. Executată după planurile Direcțiunei. Spitalul are 6 corpuri de clădire: corpul spitalului cu locuința subchirurgului, un pavilion de boale contagioase, o morgă, un șopron pentru etuvă și spălătorie, locuința medicului și casă pentru servitori. Cubajul camerilor este conform cerințelor igienei.

Aprovizionările se fac dela diferiți comercianți din localitate. Apa de băut este bună, având 2 puțuri, unul cu pompă și unul cu ciutură.

Băile sunt în bună stare, 2 în corpul spitalului și una la pavilion.

Grădina este bine întreținută.

Instrumentarul aproape complet.

Numărul bolnavilor tratați în spital dela 15 Mai 1909 și până la 1 Ianuarie 1910, a fost de 325 bolnavi vindecați, 12 morți, 17 operați. Numărul consultațiilor gratuite este de 2959.

Localuri publice și de consumație. – În comună sunt 15 cârciumi și 5 cafenele, ca localuri sunt bune, dar ca stare igienică lasă mult de dorit. Ca vânzare fac dela 2 – 20000 lei anual.

Industria insalubre. – O moară cu abur și o mașină de dărcit lână, ale d-lui I. Marinescu, în bună stare, nu are autorizația Cons. de igienă. La moară se întrebuințează 6 lucrători plătiți 30 – 120 lei lunar și la mașină 2. Moara are venit de 50000 lei anual și mașina 3000 lei.

O moară cu motor de benzină a d-lui P. Trăistaru, în bună stare, întrebuințează 6 lucrători plătiți 30 – 100 lei lunar, are un venit de 20000 lei anual.

O fabrică de apă gazoasă a societății „Îndestularea“, în bună stare, întrebuințează 2 lucrători, retribuți 30 – 90 lei lunar, are un venit de 2000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	88	42	-	-	-	-
1901	87	-	-	-	-	-
1902	293	-	-	111	24	-
1903	153	-	-	-	-	-
1904	269	36	63	174	15	24
1905	175	30	7	123	-	-
1906	371	-	23	97	34	-
1907	354	21	-	115	-	-
1908	181	31	-	189	22	-
1909	139	23	-	57	16	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	La spital	-	-
1901		-	-
1902		-	13
1903		-	41
1904		-	112
1905		65	126
1906		111	160
1907		537	124
1908		276	104
1909		33	136

Inspecții medicale. – Comuna Poiana-Mare, s'a inspectat în anul 1900, de 16 ori; în 1901, de 29 de ori; în 1902, de 8 ori; în 1903,

de 9 ori; în 1904, de 17 ori; în 1905, de 12 ori; în 1906, de 7 ori; în. 1907, de 12 ori; în 1908, de 15 ori și în 1909, de 16 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din comerț de câte 100 – 120 lei anual, plătindu-se din fondurile comunei. Dela această dată se procură dela depozitul de medicamente Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – În decurs de 2 ani, comuna Poiana-Mare, a fost bătuită de următoarele epidemii: Anghina difterică, 3 Iulie 1908, 3

cazuri, cu un deces; Rugeolă, dela 12 Octom. 1908, până la 16 Fevr. 1909, cu 59 de cazuri, Scarlatină dela 16 Martie 1908, la 16 Ianuarie 1909, cu 5 cazuri; Scarlatina 16 Sept. 1909, 8 cazuri, cu 2 decese; Dizenterie, 8 Iulie 1909, 26 cazuri, cu 3 decese; Febră tifoidă, 29 Iulie 1909, cu 51 cazuri, cu 6 decese; Ang. difterică, 30 Noemvrie 1909, cu un caz.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910: Paludism, 64 cazuri; Tuberculoză 17; Pelagră, 114 și Conjunctivită granuloasă, 8.

RAZNICUL

Plasa administrativă Scaești; Circumscripția medicală Scaești; Medic, Dr N. Porubschi, dela 1 Mai 1909.

Date geografice. – Comuna Raznicul, compune din satele: Raznicu-Bătrân, Oghean (reședința) și Cornița. Satul Oghean (reședința), este situat la 25 kilom. de Craiova, pe povârnișul dealului Bobului și puțin pe dreapta unei văi largi numită a Ogheanului, precum și pe culmea dealului Ogheanul, stânga văiei Ogheanului. Cu direcție est-vest, se mărginește la nord cu satele: Scaești și Valea lui Pătru, despărțit în dealul Bobului; la sud cu satul Raznicu-Bătrân, despărțit prin dealul Ogheanului; la est cu satul Crovna prin prelungirea văiei Raznicului; la vest cu satul Cornița pe prelungirea aceiași văi. Prin fundul văiei Raznicului curge un pârâu permanent, numit pârâul Corzi, ce curge din județul Mehedinți, se unește gura văiei Raznicului cu afluentul urmit pârâul Valea Țigăncii, se varsă lângă Breasta în Jiu.

Prin satul Ogheanului străbate șoseaua județeană Craiova – Corzi, ce trece prin mijlocul satului și prin parte a văiei Ogheanului spre satul Cornița. O șosea comunală-vecinală pleacă din centrul satului Oghean spre Scaești, numita Oghean-Scaești; un drum de cară pleacă din centrul satului spre satul Raznicu-Bătrân peste dealul Ogheanului. Se află un pod de lemn peste pârâul Corzi ce trece prin mijlocul satului. Spre partea nord-estică, satul Oghean se mărginește cu satul Sopotului, despărțit prin dealurile Făgetului și Buciumului.

Satul Raznicu-Bătrân e situat pe culmea dealului Băcești și pe valea Țigăncii, e udat de un pârâu ce trece la partea nordică a satului, pe valea Țigăncii, numit pârâul Țigăncii, ce se varsă în pârâul Corzi la gura văiei Raznicului.

Se mărginește la nord cu satul Ogheanului, despărțit prin dealurile Francului și Ogheanului, întretăiate prin valea Curaercei; la sud cu satul Sopotului, despărțit prin dealul Buciumului; la est cu satul Poerii, despărțit prin dealul Tusarului sau Stejarului; la vest cu satul Cornița, despărțit prin dealurile Graurului și Făgețelului. Prin mijlocul satului străbate șoseaua comunală-vecinală Sopot – Raznicu-Bătrân-Ogheanului.

Satul Cornița, situat pe prelungirea văiei Ogheanului, la vestul satului Ogheanului, la distanță de 5 kilometri, cu direcție est-vest; se mărginește la nord cu salul Valea lui Pătru, despărțit prin dealul Bobului; la sud cu satul Sopotului, despărțit prin dealul Buciumului; la est cu satul Ogheanului, despărțit prin prelungirea văiei Ogheanului; la vest cu satul Cernătești, despărțit prin prelungirea văiei Ogheanului.

Este străbătută prin mijloc de șoseaua județeană Craiova – Corzi spre Cernătești și un drum de cară spre Valea lui Pătru peste dealul Bobului și un altul spre Sopot peste dealul Buciumului. Este udat de pârâul Corzi ce curge prin mijlocul satului.

Păduri pe teritoriul acestei comune nu sunt.

Date istorice. – Comuna Raznicul își trage numele dela cuvântul răzuit (împrăștiat), de oarece comuna e foarte răspândită, satele îndepărtate unele de altele și despărțite prin terenuri foarte accidentate.

Satul Cornița își trage numele dela o luncă de corni, ce era mai înainte de de construirea satului, pe acel loc.

Prin aceste locuri fiind numai păduri, casele răspândite prin văi, dealuri și păduri, iar drumuri de comunicație lipsind, Turcii n'au putut descoperi acest sat cu trecerea lor prin Gogoși și Cernătești, din care cauză localitatea nu e bogată prin nici un fapt istoric de invazia cotropitoare a turcilor.

În satul Oghean, pe dealul Ogheanului, a fost clădită în zid o culă de către un proprietar din sat, în timpuri îndepărtate. Această culă s'a dărâmat și astăzi nu se mai văd nici urme.

Igiena comunei. – Solul e format dintr'un strat de humus negru, pământ bun de cultură; fundul văilor e pământ argilos. În genere, apa de băut se găsește cam la 4 metri dela suprafața solului.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile sunt bine întreținute, dar neplântate.

Curțile în genere sunt spațioase, bine întreținute, curate, plantate cu dafini, puțini pruni, duzi, foarte puțini cireși, vișini, meri, peri, din cauza terenului favorabil la creșterea acestor pomi fructiferi.

Curățenia locuințelor. În genere își văruesc casele de 2 ori pe an, la Crăciun și Paști și când sunt forțați de autorități în timpul epidemiilor.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Raznic numără 302 bărbați și 316 femei; satul Raznicu-Bătrân 158 b. și 164 f.; satul Cornița 140 b. și 150 f. În total, comuna numără 1230 suflete, dintre care 600 bărbați și 630 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	31	31	-	-
1901	32	16	-	16
1902	33	17	-	16
1903	43	21	-	22
1904	30	21	-	9
1905	49	13	-	36
1906	36	34	-	2
1907	50	48	-	2
1908	34	24	-	10
1909	47	30	-	17

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Talia mijlocie, craniul bine dezvoltat, sub dolicocefal, oasele frontale proeminente, ochii expresivi și bine implantați în fundul orbitelor, fața prelungă, malarii și maxilari bine dezvoltate, culoarea ochilor în genere căprue, puțin albaștri, nasul în mediu potrivit și mare. Bolta palatină ogivală, dinții regulați și bine implantați în alveolele dentare. Părul capului în general castaniu cu tendință spre negru, regulat implantat pe pielea capului. Barba, în genere, o poartă rasă.

Îmbrăcămintea. La bărbați: iarna, în cap căciulă de miel neagră, îmbrăcați cu cămăși lungi de bumbac necusute cu amici, ismene și cioareci albi de dimie, încinși cu bete de lână sau curea de piele, cojoc scurt de piele de oaie, haină lungă de dimie cu găitan negru. În picioare opinci. Vara: în cap căciulă, pălării de postav sau de paie, pe corp cămăși lungi, ismene, bete și în picioare opinci. Femeile poartă iarna pe cap peșchire de bumbac și puține broboade de lână, îmbrăcate cu cămăși cusute cu amici și broboade, camizoane de lână sau ilice, zăvelei de lână sau cățe, încinse cu bete colorate sau brăie, în picioare opinci cu ciorapi de lână, și ghetete. Vara: pe cap peșchire,

cămășe lungă, fuste de stambă, în picioare opinci sau desculțe.

Alimentația. – Postul. Nu se poate stabili numărul zilelor de post, de oarece posturile nu se țin decât de foarte puțini, majoritatea sătenilor mâncând de dulce chiar și în postul Paștelui. În timpul postului se mănâncă 1 kg. mălai, foarte puțini mănâncă pâine și zarzavat cam ¼ kg., fasole, varză, praz, ceapă, usturoi.

În zilele de dulce se mănâncă lapte, puține ouă, carne de pasare, carne de porc, de oaie, mălai, pește sărat sau proaspăt.

Munca săteanului. Proprietatea solului. – Săteanul muncește cu brațele, cu instrumentele agricole: plugul universal, grape, secere, etc. Cultivă porumb, grâu, orz, ovăz, puțin cartofi, puțin zarzavat din cauza lipsei de apă. Ocupațiuni accesorii: Transportul la Craiova cu carele.

Proprietatea solului este: 5400 pogoane împărțite la 6 proprietari și 1500 pogoane delimitările locuitorilor.

Locuințe. – În comuna Raznic sunt: 360 locuințe, dintre care 32 case de zid de cărămidă sau piatră, din care 18 cu câte 2 încăperi 14 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 35 – 40 m.c. și fiind locuite de 4 – 6 persoane; 328 case de lemn, din care 300 cu câte 2 încăperi, 28 cu mai multe încăperi, având un cubaj dela 25 – 30 m.c., fiind locuite dela 4 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 16 puțuri în condițiuni mediocre; 30 fântâni și cișmele, dintre care 5 în condițiuni bune cu apă potabilă, 25 mediocre. Pentru celelalte trebuințe și pentru adăpatul vitelor, iau apă din pâraul Ogheanul.

Scoala. – Construită din zid de cărămidă, de către d-l colonel Săulescu în anul 1909, cu o clasă și având un cubaj de 240 m.c., frecventată de 55 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Trei biserici, în fiecare sat câte una; cea din satul Oghean, este acum clădită în zid, de către proprietarul Săulescu, e spațioasă și în bune condiții; cea din Raznicu-Bătrân, clădită din lemn, foarte veche, funcționează, e nespațioasă, insalubră, împrumuită cu ulucă; cea din Cornița, clădită de lemn, de vreo 3 ani, mică și insuficientă pentru populație, e împrumuită cu stobori de lemn.

Cimitire de oameni sunt 3; cel din Oghean pe dealul Ogheanului, cam la 500 metri distanță de sat, e împrumuit de șanț, puțin plantat cu dafini; cel din Raznicu-Bătrân, e situat în valea Țigăncii, la 500 metri de sat, împrumuit cu ulucă, plantat cu dafini; cel din Cornița, în curtea bisericii, în mijlocul satului, împrumuit cu stobori de lemn, plantat cu dafini.

Cimitir de animale pentru satul Oghean, s'a destinat pe dealul Ogheanului, la 1 klm. de sat și e neîmprejmuit.

Primăria. – Construită în lemn, de către proprietar la anul 1895, nepodită, foarte insalubră, compusă dintr'o singură cameră, fără antreu.

Localuri publice și de consumație. – Nu există cărciumi nici localuri de coloniale, există 3 debite de tutun: 2 în Oghean și 1 în Cornița, având localurile mediocre, făcând o vânzare dela 2000-3000 lei anual.

Industrii insalubre. – O moară cu vapori a d-lui Alexandru Pârâianu. Instalația valorează 10000 lei. E în stare igienică mediocră și întrebuințează 3 lucrători, plătiți dela 300 – 800 lei anual. Ei locuesc în localul morii și au mâncarea dela proprietar. Moara are un venit de 2000 la 3000 lei anual.

Inspecții medicale. – Comuna Raznic, a fost inspectată în anul 1907 de 7 ori, în 1908 de 10 ori, în 1909 de 14 ori.

Medicamente. – Medicamentele se procură farmaciei comunale, de către medicul circumscripției, dela depozitul de medicamente, filiala Craiova. Înainte se cumpăra uneori de comună de 20 – 25 lei anual.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză 1 caz, Sifilis 9, Pelagră 4, Paludizm 17.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	4	2	5
1901	25	5	8	5	8	-
1902	34	2	-	-	3	-
1903	36	1	-	2	7	-
1904	34	-	3	8	6	3
1905	45	-	-	13	6	-
1906	29	3	-	16	8	-
1907	21	-	-	11	2	-
1908	61	27	4	18	15	-
1909	-	-	-	-	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	9	34	-
1901	5	13	-
1902	17	-	-
1903	13	-	-
1904	-	-	-
1905	2	-	-
1906	-	-	-
1907	27	-	-
1908	3	43	-
1909	9	87	-

RAST

Plasa administrativă Băilești; Circumscripția medicală Afumați; Medic Dr. N. Enculescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar I. Stănescu ; Moașe Ioana Paraschiv.

Date geografice. – Comuna Rast e situată în partea de sud-vest, la 72 km. departe de Craiova, pe un loc șes, aproape de Dunăre și în fața orașului Lom-Palanca din Bulgaria. Se mărginește la nord cu com. Băilești, la sud cu Dunărea, la est cu Negoiful, și la vest cu Ghidiciul.

Terenul său e argilos, negru, în unele locuri nisipos și accidentat de o mulțime de movile, între care una se numește Movila Dacilor.

Comuna e udată de Dunăre și de bălțile Rastul, Ochioța și Tinosul, în întindere toate trei de 6200 pogoane.

Suprafața comunei e de 2288 pogoane. Aci se află moșia Rast, ce aparține principilor Bibescu și Brâncoveanu.

Pe marginea Dunării, sunt zăvoaie în întindere de 300 pogoane.

Prin comună trece calea comunală ce duce la Calafat trecând prin Ghidiciu, Tunari și Poiana.

Produsele solului, se desfac în portul Calafatului.

Date istorice. – Pe la anul 1833, această comună nu avea mai mult de 100 familii; pe la 1845, se mai populă prin venirea a vre-o 30 familii din satul Covei și prin venirea a vreo 60 familii din comuna învecinată Seaca de Câmp. Aceste familii formară în comuna Rast, două mahalale și anume: Mahalaua Coveenilor și a Săcenilor, plus Răstենii băștinași. Aceștia toți s'au împroprietărit la 1864. La 22 Mai 1877, în timpul războiului de neatarnare, s'a dat aci o ciocnire sângeroasă între un detașament turcesc, care voia să treacă Dunărea, și călărașii români, care făcea paza pe frontul războiului. O asemenea încercare o mai făcuse turcii din Lom-Palanca și la 18 Mai același an, dar fără succes.

În cecece privește numele, nu am putut afla de unde vine.

Pe vremuri, Rastu a fost de multe ori loc de bivuac al trupelor în diferitele războaie cu turcii și pe timpul fanarioților, loc de prădăciuni al turcilor.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ negru vegetal, pe o grosime de 1 – 2 m., apoi un strat nisipos și de pietriș pe o grosime de 4 – 5 m. De aci stratul argilos impermeabil. Stratul aquifer superficial, se găsește la o adâncime de 6 – 7 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În cuprinsul comunei nu sunt, afară din comună însă, spre sud, este balta Rastului, care are o întindere cam de 3580 ha. și o adâncime de 5 – 6 m.; bogată în pește.

Străzile sunt drepte, destul de largi, parte plantate și acoperite cu pietriș și bine întreținute, parte neplantate, neîmpietruite și rău întreținute.

Curțile sunt închise cu ulucă, sau stuh și se curăță după nevoie.

Curățenia locuințelor, se face de locuitori odată pe an, prin spoirea cu var, spălatul scândurilor sau baterea pământului pe jos.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în 1909, comuna numără 1459 bărbați și 1434 femei. În total, comuna numără 2893 suflete.

În 1909, sporul populații este scăzut din cauza epidemiilor: de Pojar, Tusă convulsivă și Scarlatină, ce au bântuit în acest an, comuna.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	113	71	-	42
1901	118	87	-	31
1902	125	83	-	42
1903	140	92	1	48
1904	120	67	-	53
1905	129	67	-	62
1906	125	104	-	61
1907	136	70	-	66
1908	121	62	2	59
1909	143	133	1	10

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Un amestec al tipului latin cu slavi și uralo-mongoli (bulgari).

Îmbrăcămintea. Bărbații iarna poartă: pantaloni de dimie albă, cojoc sau haină neagră scurtă, cisme sau opinci și căciulă. Vara: cămașe și pantaloni albi, pălărie de postav sau de paie. Femeile poartă iarna: scurteică, haină groasă, fuste și pantofii; vara: cămașe, fustă și cărpă albă pe cap.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Locuitorii muncesc la câmp cu brațele, vitele și instrumentele agricole. În termen mediu muncesc 190 zile pe an. Iarna și în zilele libere, se ocupă și cu vânatul peștelui, din care dau o dijmă oarecare proprietarului sau arendașului. Locuitorii de mijloc câștigă 400 până la 500 lei anual. Ca ocupațiuni accesorii mai au tăiatul trestiei și papurei precum și vânatul peștelui la baltă. Mai sunt câțiva care se ocupă cu cismăria, abageria și cojocăria. Proprietatea solului este deținută parte de locuitorii înproprietăriți la 1864, parte de proprietar Prințul Basarab Brâncoveanu, a cărei proprietate numără cam 9000 ha. cu bălți cu tot.

Industria insalubre. – O moară a d-lui B. Brâncoveanu, în valoare de 25,000 lei. Nu are autorizația Consiliului de igienă. E în stare mediocră. Întrebuințează 4 lucrători, plătiți dela 20-80 lei lunar. Locuiesc în comună și au mâncarea dela proprietar. Moara are un venit de 10000 lei anual. Moara este construită din pământ bătut. Se mișcă de un motor cu abur care învrtește două pietre la care macină locuitorii grâul și porumbul pentru trebuințele casnice.

În comună se mai află și o mică mahala de țigani, care numără ca la 30 familii și care se ocupă cu fierăria, potcovăria și fabricațiunea de rogojini în mică cantitate.

Locuințe. – Sunt în total 530 locuințe, dintre care: 207 bordeie, 27 case de nuele, 206 case de pământ și 26 case de cărămidă.

Toate locuințele sunt construite cu 2 și mai multe încăperi. Sunt acoperite cu țiglă, tinichea, scânduri sau stuh. Ferestrele lor se deschid. Cubajul obișnuit e insuficient pentru persoanele care-l locuiesc. Mobila în camere se compune în genere din: pat, masă și scaune, așternuturi de pat și perne. Locuințele se încălzesc cu sobe de pământ sau de fier, în care se arde paie, stuh sau lemne.

Luminatul locuințelor se face cu petrol.

Apa de băut. – Se ia din 44 puțuri, dintre care 5 în stare bună, 30 mediocre și 9 rele. Apa de băut se găsește la o adâncime de 7 – 8 m.; este curată, limpede, gustoasă și digestă. Ape curgătoare nu sunt.

Scoale. – Două scoale construite de zid. Dispun fiecare de câte 4 – 5 camere. Felul studiilor ce se predă este pe tip urban. Cubajul lor este suficient pentru elevi. Sunt frecventate

de 200 elevi. Apa de băut se ține în vase închise.

Biserici. – Cimitire. – Există o singură biserică care s'a restaurat complet în anul 1909 și dispune de o avere de 8 ha. care se muncesc de preot.

Primăria. – Este construită de zid, compusă din 4 camere destul de spațioase și bine iluminate.

Infirmeria. – Este construită din pământ bătut. Localul este închiriat. Se compune din 3 camere mediocre ca condițiuni igienice, are 6 paturi cu tot confortul necesar.

Localuri publice și de consumație. – Comuna are trei cârciumi complete și una de vin, toate neconforme regulamentelor sanitare, ca construcție, încăperi și aranjament. În comună se mai află 4 localuri unde se vinde mărunțișuri, două brutării și o pescărie, toate întreținute destul de rău.

Inspecții medicale. – Comuna Rast, a fost inspectată în anul 1900, de 15 ori; în 1901, de 19 ori; în 1902, de 14 ori; în 1903, de 25 ori; în 1904, de 14 ori; în 1905, de 14 ori; în 1906, de 7 ori; în 1907, de 9 ori; în 1908, de 5 ori; în 1909, de 18 ori.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	44	16	4	5	67	-
1901	85	16	18	16	58	57
1902	84	14	18	86	103	98
1903	93	12	7	56	85	30
1904	116	22	30	43	68	22
1905	64	13	-	136	25	71
1906	125	10	-	52	7	-
1907	116	3	2	73	24	-
1908	-	-	-	4	1	-
1909	110	7	3	56	31	16

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	-	-	-
1904	-	131	-
1905	-	84	-
1906	-	72	-
1907	6	65	-
1908	5	13	-
1909	170	284	62

Medicamente. – Până în anul 1908 medicamentele se procurau din fondurile comunei, de 40 - 50 lei anual, iar dela 1908, se

procură dela depozitul de medicamente filiala
Craiova, prin medicul circumscripției.

Boale infecto-contagioase. – La 1
Ianuarie 1910 sunt: Paludism 41 cazuri:
Tuberculoză 1 și Pelagră 6 cazuri.

RISIPIȚI

Plasa administrativă Cetatea; Circumscripția medicală Cetatea; Medic, Dr. D-tru Iureș, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, N. Sfetulescu; Moașe, post vacant.

Date geografice. – Comuna Risipiți se află situată în partea de sud-vest a județului, la 62 km. departe de Craiova. Terenul său e un loc șes pe o vâlcea ramură a Văiei Coțobățului, ce trece prin sudul comunei. Se mărginește la sud cu comuna Dobridor, la nord cu Caraula și Plenița, la est cu Rudariul și la vest cu comuna Gemeni din jud. Mehedinți.

Mai multe movile, purtând numele locuitorilor pe al căror pământ de muncă se găsesc, sunt semănate neregulat pe tot teritoriul comunei. Afară de Valea Coțobățului, se mai deschide la nord o vale numită Padina Purceleii. Este udată de pârâul Comunei, ce izvârște din niște fântâni din partea de nord, curge spre sud și se pierde tot pe teritoriul comunei, după ce a curs pe valea Coțobățului. În comună sunt mai multe fântâni curgătoare, ca: Fântâna Ungureanului, a lui Găinau, a Dicului, Înnaltă, din Plai, Coțobitul și Conaca.

Suprafața sa e de 4093 hectare. Locuitorii sunt mai toți moșneni.

Prin comună trece calea județeană Craiova - Cetate și o cale comunală spre Dobridor. Produsele solului se desfac la schela Cetate, care se află la distanță de 16 kilometri.

Date istorice. – Numele comunei Risipiți, ar proveni după unii, dela un moș chemat Risip, după alții se zice că ciurma depe vremuri, ar fi risipit de toți locuitorii, mai târziu adunându-se din nou au format satul Risipiți.

Igiena comunei. – Solul e format din pământ negru și foarte productiv.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile sunt rău aliniate, șosele sunt foarte puține, așa că pe timpul ploilor se fac noroaie mari.

Curțile sunt întreținute nu tocmai curate, din cauză că țin animalele în curtea din fața casei.

Curățenia locuințelor. Casele sunt bune, cu ferestre mari, curățenia lor însă lasă de dorit.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 3314

bărbați și 2186 femei. În total, comuna numără 5500 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	190	124	-	66
1901	205	194	1	11
1902	212	114	-	98
1903	201	128	-	73
1904	200	130	-	70
1905	188	85	3	103
1906	217	133	1	84
1907	206	192	1	14
1908	208	142	1	66
1909	178	112	1	66

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Țăranii sunt bine conformați, trăsăturile feței regulate, părul castaniu, statura oamenilor este superioară mijlociei. Sunt foarte îndrăzneți, destul de muncitori. Îmbrăcămintea. Țăranii poartă cămașe lungă, haina neagră tinde a înlocui haina de dimie și cojocelul. Pantalonii sunt de dimie. Țărancă poartă bască lucrată de croitorese din stoffe, fustele sunt lucrate de ele.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Țăranii din această comună, sunt toți moșneni, așa că toți au proprietăți de câte 10 pogoane. Câștigă pe fiecare an, cam câte 1000 – 1500 lei. Alte ocupații accesorii nu au.

Locuințe. – Sunt în total 1001 case și un bordei, dintre care 400 cu mai multe încăperi, 101 cu o încăpere și 500 cu câte 2 încăperi; 400 sunt construite din nuiiele, 101 de pământ bățut și 500 de cărămidă.

Apa de băut, se ia din 60 fântâni, dintre care 45 în stare bună și 15 în stare mediocră.

Școala, local construit din cărămidă, având 4 clase, dintre care 2 cu un cubaj de 279, m.c. și alte 2 cu un cubaj de 253, m.c., și e frecventată de 270 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică, bine îngrijită. Cimitire, unul singur, îngrădit cu uluci. Cimitire de animale nu sunt.

Primăria e local propriu și e construită din cărămidă. Are 3 săli și un antreu.

Infimeria e un local închiriat, compus din 2 camere, o sală și un antreu cu geamlâc. Ea are 8 paturi. Chiria este de 200 lei anual.

Localuri publice și de consumație. – Sunt 7 cârciumi. Localurile sunt binisor întreținute. Beuturile sunt bune. Toți posedă scuiători metalice și vase speciale pentru spălatul sticlăriei. Cafenele sunt 2, în condițiuni mediocre.

Industria insalubre. – Sunt 2 mori cu aburi. Una a d-lui Constantin Gh. Dinulescu, în valoare de 15.000 lei. Nu are autorizația Consiliului de igienă. E în stare bună. Întrebuințează 4 lucrători plătiți cu câte 30 lei lunar. Stau în localul morii și au mâncarea dela proprietar. Moara are un venit de 4000 lei anual.

A doua, a d-lui Preda P. Tamburici, în valoare de 15.000 lei. N'are autorizație. E în stare bună. Întrebuințează 4 lucrători plătiți cu câte 25 lei lunar. Locuiesc în localul morii și au mâncarea dela proprietar. Moara aduce un venit de 4000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	-	-	-	-	-	-
1904	102	-	42	40	8	20
1905	180	16	12	35	10	18
1906	158	14	15	71	10	5
1907	72	10	15	62	7	8
1908	114	25	11	123	12	9
1909	95	3	13	108	2	42

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 13 inspecții medicale; în 1901, 20; în

1902, 17; în 1903, 20; în 1904, 19; în 1905, 4; în 1906, 18; în 1907, 12; în 1908, 24.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale de 40 – 50 lei anual. Dela acea dată, se procură dela depozitul central de medicamente filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

În 1906, Dizenterie, dela 15 Iunie – 13 Decembrie, cu 55 cazuri, 3 morți; Angină difterică, dela 23 August – 14 Aprilie, cu 36 cazuri, 12 morți.

În 1907, Febră tifoidă, dela 20 Sept. – 6 Octombrie, cu 39 cazuri, 3 morți; Dizenterie, dela 3 Mai – 13 Septembrie, cu 10 cazuri; Pojar, dela 3 Octombrie – 13 Mai, cu 207 cazuri, 44 morți.

În 1908, Tusă convulsivă, dela 20 Februarie – 10 Iulie, cu 61 cazuri, 19 morți; Dizenterie, dela 22 Iulie – 24 Noembrie, cu 2 cazuri.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	170	-	-
1901	258	-	-
1902	312	-	-
1903	155	-	-
1904	196	-	-
1905	37	-	-
1906	-	-	-
1907	-	-	-
1908	35	-	-
1909	236	453	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 32 cazuri; Tuberculoză, 2 cazuri; Sifilis, 9 cazuri și Pelagră, 15.

ROIȘTEA

Plasa administrativă Rojiștea; Circumscripția medicală Rojiștea; Medic Dr. Mihai Smărăndescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar Mitran Voicu, dela 1 Aprilie 1909; Moașe Ioana C. Dumitrescu, dela 20 Noembrie 1909.

Date geografice. – Comuna Rojiștea se află situată în mijlocul plășii Rojiștea, la 29 kilometri de Craiova. Se învecinește la răsărit cu județul Romanați, la apus cu Jiu, care o desparte de comuna Drănic, la nord cu comuna Georocu-Mare și Bratovoiești, iar la sud cu comunele Dobrești, Locusteni și Mârșani.

Este așezată pe valea Jiului și pe costișa unui deal, ce vine din Bratovoiești și se întinde dela nord la sud.

Ca ape are în partea de apus râul Jiu, fiind între Jiu și deal, pe care se află așezat satul, o distanță de 2 și 3 kilometri. În valea aceasta, dealungul Jiului, se află nenumărate bălți, unele mai mari și altele mai mici, legate între ele printr'un pârau numit Jiețu. Aceste bălți, cari în majoritate au apă toată vara, fac improprii pentru muncă acele locuri și formează focare de paludism.

Calitatea pământului, în vale, pe locurile unde nu sunt bălți e bun, fiind pământ negru, iar dealul fiind nisipos, pământul e slab.

Plantații se găsesc pe șoseaua principală; în vale, dealungul Jiului, se găsesc păduri întinse.

Date istorice. – Satul Rojiștea, era acum 200 ani peste Jii, la locul zis Cot, pe teritorul comunei Foișoru. La anul 1775, văduva Clucereasa Măria Coțofeanca, a zidit biserica cu hramul Sf. Nicolae din comuna Rojiștea. După facerea bisericei, satul Rojiștea de peste Jii, s'a mutat în pădurea lui Ștefan Coțofeanu, fiul Măriei Coțofeanu, la locul zis Ochiu, după numele unei bălți numită „De Ochi”. Biserica Sf. Nicolae din Rojiște a rămas astfel multă vreme izolată de satul depe atunci. Serviciul la biserică se făcea pe ascuns, nici nu se toca, nici nu se trăgea clopotile de teama turcilor; venirea la biserică se făcea pe negură.

Cam în timp de 10 ani, locuitorii s'au mutat în actualul sat, în jurul bisericei, unul câte unul. Din cel dintâiu mutat se mai găsește azi Radu Pătru Sandu. Străbunii lui au și purtat numele de ochiciu, (după balta ochi, de unde fusese întâiu stabilit), după trecerea de peste Jii).

Odată cu cei dintâi mutați, a fost fiul Măriei Coțofeanu, anume Ștefan, care și-a făcut cel dintâiu casă, lângă biserica zidită de mama sa. Ștefan Coțofeanu, a avut două fiice, pe Elena și pe Măria. Pe Elena a căsătorit-o după Sărdaru Ion Ralea Golfineanu, iar pe Măria, după paharnicul Nicolae Păianu. Ștefan Coțofeanu, înzestrând pe amândouă fiice ale sale, a împărțit între ginerii săi deopotrivă, moșia, satul, biserica, locuitorii etc.

Împărțeala aceasta se adeverește prin planurile existente, unde se arată ca semn despărțitor chiar turla bisericei. Azi locuitorii satului Rojiștea, cei după moșia fostă a lui Golfineanu, (azi a bisericei Madona Dudu), se numesc Golfineni, iar acei după moșia d-lui Păianu, se numesc Păieni.

Moșia lui Ștefan Coțofeanu, se întindea din Jii, până la Șegarcea, devenind însă în urmă proprietar și în partea de răsărit a Jiului, pământ care pe atunci era al locuitorilor din Apele-Vii din județul Romanați, moșneni vecini cu Ștefan Coțofeanu. În timpul acela fiind o foamete mare, locuitorii moșneni din Apele-Vii și-au vândut bucată cu bucată moșiile lor, lui Ștefan Coțofeanu, primind ca plată meiu, cu care s'au hrănit.

Igiena comunei. – Solul. Pământul este parte negru, parte nisipos. Valea Jiului pe o întindere destul de mare, este mai mult argilos și bălțos, neproductiv. La o adâncime ca cel mult 2 metri începe pătura de nisip curat, iar la o adâncime de 4 metri, este un strat impermeabil. Stratul aquifer este superficial 3 – 4 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante.

Bălți: Strâmba, Metița, Lunga, Trestina, Jiețul și Ochiul, pe moșia Madona Dudu, având toate o întindere de 35 pogoane, balta Boului, gârla Ițelor, balta cu Sălciile, balta Folei și gâldăul Marii, pe moșia numită Rojiște.

Străzile nu sunt aliniate și nu sunt plantate, afară de șoseaua județeană Craiova – Bechet, care străbate comuna și este mai bine întreținută. Mai este o cale naturală ce duce la comuna Apele-Vii și care are 6 km.

Curțile. Mai toate curțile sătenilor sunt spațioase, împrejmuite cu garduri de ulucă, stobori, îngrădite cu măracini și cu nuele. Curățenia prin curți și oboare e relativă.

Curățenia locuințelor lasă de dorit, din cauză că majoritatea locuitorilor trăesc în niște bordeie, acoperite cu pământ, umede, nespațioase, neluminoase.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	Total
1900	35	26	-	11	1350
1901	37	35	-	2	1359
1902	23	22	-	1	1361
1903	37	26	-	11	1362
1904	37	42	-	5	1373
1905	54	38	-	16	1368
1906	43	37	-	6	1384
1907	34	33	-	1	1390
1908	53	52	-	1	1391
1909	59	93	4	34	

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Noemvrie 1908, satul Rojiște, numără 451 b., 441 f.; Tâmburești, 240 b., 238 f. În total, comuna Rojiște, numără 1370 suflete, adică 691 bărbați și 679 femei.

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Majoritatea populații din comuna Rojiște, sunt țigani, foști robi pe moșia Cluceresei Măria Coțofeanca, care în decursul vremii sau împreună cu locuitorii din satele vecine, stabilindu-se în această comună și dând naștere actualei populații. În genere sunt de statură mică și mijlocie, brun, au mișcări molatice și nu se bucură de multă energie.

Îmbrăcămintea. Poartă în majoritate cojoace de oaie, nădragi de dimie albă cusuți cu câte un găitan negru pe la închieturi, căciulile drepte, opinci, cisme sau ghete. În timpul iernei: un fel de pieptar de lână de oaie, ornamentat cu găitane de diferite culori. În timpul verii poartă cămăși lungi și izmene, ornamentate cu diferite flori cusute cu amici negru, roșu sau galben.

Alimentația. – Posturile. În cursul săptămânei Miercurea și Vinerea, cele 4 posturi ale anului, în total se postește 189 zile pe an, de către toți locuitorii. În postul sfântului Petru și sfintei Mării, se mănâncă verdețuri și fructe, cu pâine sau mămăligă. În postul Crăciunului, se mănâncă pește, murături, ceapă, fasole, linte, varză etc. În termen mediu mănâncă pe zi 1 1/2 kilograme mămăligă. În zilele de dulce se mănâncă lapte, ouă, pește, brânză, carne de păsări și verdețuri. Iarna între Crăciun și postul Paștelui, se mănâncă carne de porc.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– În această comună locuitorii muncesc mai toți cu brațele, foarte puțini cu vitele. Muncesc în termen mediu de la 8 – 14 pogoane, de cap de familie, câștigând între 250 – 300 lei anual. Majoritatea din ei muncesc pe moșiile Madona și Păianu.

Locuințele. – Sunt 322 locuințe și anume: 142 Bordee, dintre care 42 cu 2 încăperi și 100 cu mai multe încăperi, 151 case de nuele, lipite cu lut, dintre care 50 cu 2 încăperi și 101 cu mai multe, 29 case de zid, dintre care 9 cu 2 încăperi și 20 cu mai multe.

Apa de băut. – Se ia din 6 puțuri.

Școala, e făcută de zid, în localul fostului spital al Madonei-Dudu. Ocupă o singură clasă din clădire, restul e cancelarie și dependințe ale învățătorului. Localul e în bune condițiuni.

Cubajul clasei este de 240 m.c., fiind frecventată de 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 2 biserici, ambele cu hramul Sf. Nicolae, una în satul Rojiște și alta în satul Tâmburești, ambele sunt construite de zid, spațioase și bine întreținute, biserica din corn. Rojiștea, e făcută de clucereasa Măria Coțofeanca, cam în anul 1775, iar cealaltă zidită cu vre-o 30 ani în urmă, de enoriașii acelu sat.

Cimitire: două, împrejmuite cu gard și în bună stare, situate la distanța reglementară. Cimitire de animale este unul, împrejmuit cu șanț, e așezat la extremitatea satului.

Primăria. – Local propriu în condițiuni absolut neigenice, e compusă din două încăperi, construcție de zid, acoperit cu trestie, având un cubaj fiecare cameră de 25 m.c.

Localuri publice și de consumație. – Două cârciumi așezate pe șoseaua principală, ambele sunt în bună stare și curat întreținute. Fac o vânzare anuală între 3000 și 4000 lei fiecare.

Industria insalubre. – Nu sunt în comuna.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	27	1	-	40	30	5
1901	14	-	-	20	15	1
1902	37	-	-	25	10	2
1903	25	-	-	18	9	4
1904	13	9	-	20	11	1
1905	34	10	-	20	16	-
1906	45	-	-	30	14	2
1907	27	-	-	-	-	-
1908	103	2	-	87	9	-
1909	23	6	-	19	4	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	8	82	-
1901	7	62	-
1902	6	9	-
1903	-	-	-
1904	-	-	-
1905	-	-	-
1906	-	-	-
1907	-	-	-
1908	12	217	-
1909	240	224	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 7 inspecții medicale; în 1901, 3; în 1902,

4; în 1903, 3; în 1904, 7; în 1905, 9; în 1906, 6; în 1907, 2; în 1908, 6; în 1909, 58.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 30 – 40 lei anual. Acum se procură prin medicul circumscripției de la depozitul statului, filiala Craiova, de câte ori se simpte trebuință.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de epidemiile, de Scarlatină, care a durat dela 15 Ianuarie 1909, până la 10 Iunie 1909, cu 65 cazuri, dintre care 13 morți; reapărută la 20 Iunie 1909, cu 4 cazuri, dintre care un mort.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 39 cazuri; Pelagră, 8.

RUDARI

Plasa administrativă Giubega; Circumscripția medicală Plenița; Medic, Dr. L. Teodorescu, dela Mai 1909; Agent sanitar, I. Ianculescu, dela 1910.

Date geografice. – Comuna Rudari e așezată la o distanță de 15 kilometri de Craiova, situată pe costișa dealului Rudari, pe valea cu acelaș nume și în apropiere de pădurea Rudari.

Se învecinește la nord cu comuna Corlatele și Caraula, la sud cu comuna Galicea Mare, la est cu comuna Giubega și Galiciuca, la vest cu comuna Moțaței și Risipiți.

Comuna este străbătută de 4 șiruri de dealuri, care formează văile Rudari și Ciocănarii. Se mai găsesc și movilele: Măgura Găinei, a Cazacilor, Săpata, Pietra și măgura numită Gura Pietroasă. Este udată de pâraul Baboia ce izvorăște din comuna Seaca, străbate comuna Rudari și se pierde în comuna Galicea. Are o suprafață de 3450 hectare, din care: pământ arabil 2512 hectare, fânețe 103 hectare și pădure 662 hectare. Pe teritoriul acestei comune, se mai găsesc și moșiile Rudari și Ciocănarii de Rudari.

Date istorice. – Se zice că comuna Rudari își trage numele dela niște țigani postăvari, care se adăposteau prin văile Vârcane, umblând a găsi cloșca de aur ce se credea a fi prin pietrișul acelor locuri.

Igiena comunei. – Solul e compus din pământ negru argilos, subsolul din pământ galben nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile comunei sunt nealiniate și plantațiile pe ele lipsesc aproape cu desăvârșire.

Curțile se curăță mai ales în timpul verei și în zile de sărbători.

Curățenia locuințelor. Casele se văruiesc de însuși proprietarii lor și se mătură zilnic, aruncând gunoiul în curte, de unde apoi este cărat la câmp.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1905, cătunul Corlate numără 1263 bărbați și 239 femei; cătunul Rudari 1136 b. și 1094 f. În total, comuna numără 3732 suflete, adică: 2399 bărbați și 1333 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	95	43	-	-
1901	99	54	-	-
1902	92	62	-	-
1903	80	56	-	-
1904	98	72	-	-
1905	79	44	-	-
1906	85	64	-	-
1907	86	70	-	-
1908	106	71	-	-
1909	125	100	-	-

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Majoritatea populației Români, de statură mijlocie. În comună se mai găsesc și mulți țigani lăutari, care însă trăiesc separat.

Îmbrăcămintea. Iarna: țărani poartă haine scurte de culoare neagră, cumpărate dela diferite prăvălii, pantaloni de dimie (cioareci) groși, cămăși de bumbac țesute de țărance, șube albe de dimie, lungi până jos. Pe cap poartă căciuli de oaie și astrahan, în picioare cisme, ghete și opinci. Vara poartă cămăși lungi de bumbac, lucrate în casă, pe cap poartă pălării și în picioare ghete sau' opinci, majoritatea însă umblă desculți.

Femeile și fetele poartă cămăși țesute și cusute cu amici de diferite colori, iar pe cap cârpe și broboade, în picioare opinci și ghete, vara umblă desculțe.

Locuințe. – Sunt 613 locuințe și anume: 3 bordee, 100 case de nuele lipite cu lut, 470 case de lemn și 40 case de zid.

Apa de băut se ia din 10 fântâni sau cișmele în stare bună și 12 în stare rea.

Școale. – Sunt 2 școale: școala din cătunul Codatele cu o singură sală de curs, având un cubaj de 20 m.c. și școala din satul Rudari, compusă din 2 sale de cursuri, având fiecare un cubaj de 50 m.c. Ambele localuri sunt construcție de cărămidă, bine întreținute și frecventate ambele de 242 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 2 biserici: una în satul Rudari, construită din cărămidă în anul 1853 de obștea locuitorilor. E în bună stare. Cea de a doua în satul Codatele, construită în anul 1904 tot de obștea locuitorilor. E de cărămidă, în bune condițiuni igienice.

Cimitire umane sunt de asemenea 2, împrejmuite cu gard de ulucă și așezate la 400 metri în partea de nord a comunei.

Primăria. – Local propriu, construcție din cărămidă, în bună stare și compus din 3 camere.

Infirmeria. – Local închiriat, construcție de pământ, acoperită cu tinichea, compusă din 4 camere.

Localuri publice și de consumație. – În comună sunt 4 cârciumi, în bună stare. Pun în consumație tot felul de băuturi alcoolice și fac o vânzare între 3000–3500 lei anual fiecare.

Industria insalubre. – O moară cu aburi a d-lui Ștefan Vancea, autorizația cu No. 488. E în stare igienică mediocră, întrebuințează 4 lucrători plătiți cu 450 – 700 lei anual. Are venit anual de 8000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	120	7	30	32	7	3
1902	71	5	20	60	2	2
1903	78	4	18	69	7	5
1904	48	-	25	47	3	41
1905	96	-	17	64	3	15
1906	67	-	-	41	2	-
1907	71	4	4	54	4	4
1908	73	13	-	92	11	4
1909	27	5	3	30	5	-

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în anul 1901, de 7 ori; în 1902, de 5 ori; în 1903, de 4 ori; în 1904, de 5 ori; în 1905, de 6 ori; în 1906, de 13 ori; în 1907, de 8 ori; în 1908, de 25 ori; și în 1909, de 19 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de primărie de câte 20 – 30 lei anual, plătindu-se din fondul comunei. Dela această dată, se procură dela depozitul de medicamente, filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	201	208	-
1901	134	748	-
1902	111	414	-
1903	102	240	-
1904	87	524	-
1905	68	352	-
1906	21	592	-
1907	5	250	-
1908	187	426	-
1909	124	640	-

Epidemii. – Comuna a fost bântuită, în ultimii 10 ani, de următoarele epidemii:

Pojar, dela 21 Noemvrie 1902 la 3 Februarie 1903, cu 40 cazuri și 8 decese.

Dizenterie, dela 24 Iunie la 25 August 1904, cu 89 cazuri și 17 decese.

Dizenterie, dela 17 Iulie la 14 Noemvrie 1906, cu 48 cazuri și 10 decese.

Febră tifoidă, dela 24 August la 4 Noemvrie, cu 9 cazuri și 1 deces.

Tusă convulsivă, dela 15 Mai la 14 August 1907, cu 57 cazuri și 1 deces.

Pojar, dela 25 Februarie la 26 Iulie 1908, cu 116 cazuri și 15 decese.

Dizenterie, dela 28 Iunie la 9 Sept. 1908, cu 14 cazuri și 1 deces.

Tusă convulsivă, dela 29 August la 25 Sept. 1908, cu 11 cazuri.

Scarlatină, dela 5 August 1908, cu 32 cazuri și 3 decese.

Febră tifoidă, dela 9 Mai la 14 Iulie 1909, cu 1 caz, 1 deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză 4 cazuri, Sifilis 1, Pelagră 15, Conjunctivită granuloasă 2 cazuri.

SADOVA

Plasă administrativă Gângiova; Circumscripția medicală Bechet; Medic Dr. Titu Pop, dela 1907; Agent sanitar C. Petrescu, din 1909; Moașe Măria Lazăr, din 1909.

Date geografice. – Comuna Sadova, este situată în câmpia Dunării, la o depărtare de 13 km. spre nord de acest fluviu.

Altitudinea deasupra nivelului Mării Negre, variază între 70 – 80 m. Longitudinea estică, dela meridianul Parisului, este de 21° 42°, iar latitudinea nordică de 43° 55'.

Comuna Sadova, e traversată dela nord spre sud de șoseaua satului, ce duce dela Craiova la Bechet; spre Bechet, la o distanță de 3 km. dealungul acelei șosele e așezat satul Piscu; spre Craiova, la distanță de 3 km. tot lângă șosea e așezat satul Raet; spre est duce o șosea din centrul comunei Sadova, dealungul căreia continuă dela marginea Sadovei, satul Damian.

Râul principal spre vest, e râul Jiu. Lunca de vale a Jiului, situată spre vest este străbătută de un pârâu numit Jiețul.

Teritoriul comunei Sadova, (la care socotim și Domeniul Coroanei), se mărginește la nord cu moșia Grecești și moșia Horezu-Poenari, (proprietatea Căpitan Cumpănaș); moșia Căciulătești, (prop. Zăne), moșnenii Amărășteni, delimitarea moșii Prapuru, spre est delimitarea locuitorilor din Dăbuleni și Călăraș, cu moșia statului, cu a Eforiei Madona-Dudu, cu viile Grindenilor și delimitarea locuitorilor din Zavalu; spre vest cu moșia Gângiova, proprietatea așezămintelor Brâncovenești.

Date istorice. – Sadova, cu toate trupurile ei de odinioară: Nedeia, Zavalul, Răchita, Ocolna și Frumușei, făcea parte încă din cele mai vechi timpuri de organizare politică și socială a țării Românești, din întinsele proprietăți ale renumitei și puternicei familii boieresti, de peste Olt, cunoscută istoriei noastre sub numele de Craiovești. Barbul Banu, ctitorul Bistriței și fiul cel mare al vestitului vornic Neagoe Craiovescu, din sec. XV-lea, pe care istoria îl cunoaște ca începător al neamului Craiovesc, a înălțat însuși la Sadova mănăstirea cu hramul Sf. Nicolae făcătorul de minuni. (Acad. Rom. Condicta Sadovei 4 și 75). Pe seama acestei mănăstiri Vlad Vv., fiul lui Vlăduță Vv., întărește la 1530 Ianuarie 20, stăpânire peste moșiile Nedeia și Zavalul „ce-

sunt – zice hrîsovul – bătrâne și drepte moșii de moștenire, date de răposatul Pârvul, Banul Craiovei”, –fratele lui Barbu Banul, (Condicta citată, 70). Deși închinați monastirei, rumânii satului Zavalul, se rescumpără de Rumânie, în zilele lui Mircea Ciobanul (1553-1557; 1558-1559), dela Băneasa Ancuța și fratele ei Mircea Craiovești. (El Nicolescu, din descendența Craioveștilor, În Rev. p. ist. arh. fil., anul V, –IX, 212) fără ca aceștia, la rândul lor, să despăgubească mănăstirea.

De aci urmează o serie întregă de procese ale mănăstirii cu acești rumâni, judicii fără de lege, până ce ei se vând din nou, rumânii lui Matei Vodă Basarab, care închină iarăș satul Zavalul mănăstirii Sadova, acum făcută de „iznoavă, din piatră din temelia ei”, de către însuși acest Domn, în locul celei făcută din lemn, de mai înainte vreme, din zilele altor Domni bătrâni, încă de cinstitul și răposatul strămoșul domniei mele, jupân Barbul Banul, (Condicta cit., 4 și urm.).

Într’adevăr, Matei Basarab, întru pomenirea izbânzii reputată asupra turcilor, dela Schela Ciobanului, a zidit mănăstire de piatră la Sadova, în locul celei vechi de lemn, în 1633, după cum ne mărturisește pisania contiporană: „Cu ajutorul Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Troiței cei de o ființă și nedespărțită, înduratu-sau dela Duhul sfânt Matei Basarab Voevod, domn a toată țara Românească... de au zidit această sfântă și dumnezeiască mănăstire ce se numește Sadova, unde se prăznuiește hramu sfântului Ierarh Nicolae dela Miralichia, făcătorul de minuni, după ce am bătut pe turci la Schela iobanului unde având mare strămtoare de către dâșii în două rânduri și scăpând cu toată oastea întru acest lăcaș ce eră făcut o biserică de lemn, unde locuiau vreo câțiva părinți călugări; și după sfârșirea războiului au zidit această sfântă și dumnezeiască mănăstire după cum se vede, la anul dela zidirea lumii 7141, au înfrumușețat-o și au întărit-o cu moșii și venituri pentru veșnica pomenire și părinților călugări pentru hrană și îmbrăcăminte”. (V Marele dicționar geografic al României, V. 306).

Și cu adevărat Matei Basarab a „întărit“ această ctitorie a sa, dealmitrelea ca pe toate celelalte ale sale „cu moșii și venituri“ din destul.

Astfel, cu hrisovul din 2 Mai 1641, (cond. cit. 2) îi hărăzește satele Zavalul, ce am văzut că-l cumpărase dela Români judiții de băneasa Ancuța, Gârlenii pe care asemenea îi cumpărase dela moșneni cei s'au vândut rumâni și Amărăștii. În sfârșit tot Matei Basarab, hărăzește mănăstirei Sadova, satul Verbița de jos, pe care-l întărește din nou mănăstirei Antonie Vodă în 1669 Aprilie 12, pentrucă „au făcut (Matei Vodă) și cărți domnești pe acest sat; iar când au fost în zilele lui Constantin Vodă, pe vremea ce s'au ridicat dorobanții și slujitorii asupra boerilor de i-au tăiat și le-au jefuit casele, atunci a fost jefuită și mănăstirea Sadova, de au fost luat și cărțile cele domnești, care s'au fost făcut pe satul Verbița de jos“. (Cond. cit. 202).

Cu aceste danii destul de însemnate, ale lui Matei Vodă Basarab, întărite de domnii următori, de câte ori cerea trebuință (cond. cit. passim.) și cu altele a trăit mănăstirea Sadova, până la secularizarea averilor mănăstirești.

Extr. Dicț. geografic al Rom., 1 c.): 20.

Igiena comunei. – Solul. Din punct de vedere geologic, solul comunei Sadova face parte din perioada quaternară. După formele variate, ce prezintă terenul este foarte justificată părerea că nisipurile ce se găsesc, au fost aduse de vânturi din matca Dunării și a Jiului.

Subsolul e în general argilos. Stratificarea și proporția variată a nisipurilor, clasifică terenul dupe fertilitatea lui în 5 calități și anume:

Calitatea I cuprinde terenurile argilोनisipoase spre est dela Sadova, apoi, lunca Jiului bogată în humus provenit din descompunerea vegetalelor.

Calitatea II-a cuprinde terenurile nisipoargiloase.

Calitatea III-a cuprinde terenurile nisipoargiloase, cu predominanța nisipului.

Calitatea IV-a cuprinde terenurile nisipoase care nu se pot cultiva.

Calitatea V-a cuprinde nisipurile zburătoare.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În partea vestică dela Sadova, în lunca Jiului, se găsesc mai multe bălți, care au fost canalizate și care numai în timpul de secetă seacă.

Străzile. Afară de șoseaua care traversează comuna Sadova, satul Piscu și Raeț, apoi șoseaua care traversează Sadova și satul Damian, în comună și în aceste trei sate avem mai multe strade și stradele dela 2 – 5 m. lățime neșoseluite cari în timpuri ploioase sunt foarte anevoios practicabile.

Curțile, cu puține excepțiuni la unii săteni, țigani din comuna Sadova, sunt toate împrejmuite și curat întreținute.

Curățenia locuințelor. Săteanul nu este obișnuit a-și curăța și vărui casa decât numai când e forțat de autoritățile în drept. Și săteanul din Sadova ca și cel din comunele învecinate, trăește în timp de iarnă în aceeași cameră cu vițelu, purcelu, cățelu și cu mielul.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Ianuarie 1908.

Satul Sadova numără 1001 bărbați, 1103 femei; satul Damian 447 bărbați, 474 femei; satul Riscu, 449 bărbați și 468 femei și satul Raeț 219 bărbați și 224 femei; în total, comuna Sadova numără 4385 suflete dintre care, 2116 bărbați și 2269 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	173	105	-	68
1901	187	115	-	73
1902	155	155	-	18
1903	199	103	-	96
1904	203	152	-	57
1905	192	146	-	43
1906	221	111	-	110
1907	214	137	-	77
1908	209	191	-	18
1909	265	195	-	70

Caracterele populații. – Îmbrăcămintea. Iarna: Bărbatul poartă pe cap căciula de oaie, în picioare ciorapi și obiele de lână și opinci, pe corp cămașe lungă de cânepă și de bumbac apoi izmene; peste cămașe brâu și bete, cojoc cu mâneci, șubă și epingea. În mâini mănuși.

Femeia: pe cap, cârpă de pânză, în picioare ciorapi de lână, ghete, pantofi și mai rar papuci; cămașe de pânză, brâu, fustă de bumbac, șorț, haină de barchet, scurteică căptușită cu piele de oaie.

Vara bărbatul poartă pălărie, opinci, cămașe și izmene, brâu, bete, chimir, flanelă; femeia: cârpă, desculță, cămașe, șorțuri.

Alimentația. – Posturile ținute în timpul unui an sunt: Postul Sf. Paște 46 zile; postul Sf. Petru 9 – 28 zile; postul Sf. Mării 15 zile și postul Crăciunului 40 zile, în total, se țin 113 până la 134 zile.

În timpul postului se mănâncă: mămăligă, mălai copt în țest, mai rar pâine de grâu, fasole, varză acră, praz, ceapă, ardei uscat, murături, (constau din varză, pătlăgele, lubenițe, țelină, morcovi, sfeclă și ardei), urzici uscate, ardei umpluți, untdelemn, măsline, pește, cartofi, ridichii, raci, melci, scoici.

În zilele de dulce se mănâncă: mămăligă, mălai copt în țest, mai rar pâine de grâu, carne de pasăre, de vacă, de oaie, de berbec, de miel, porc, pește saramură, brânză și lapte de vacă.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Sătenii se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor necesarii pentru muncă.

Munca o îndeplinește în cursul anului după cum urmează:

După ce se desghiață pământul, se fac ogoare pentru porumb, să taie viile, se seamănă orz și ovăz. La sfârșitul lunii Martie și începutul lui Aprilie, se sapă viile se pune bostane cu lubenițe; în Aprilie și începutul lunii Mai se întorc ogoarele și se pune porumb; în Mai se sapă viile pentru a doua oară și se stropesc; în Iunie se sapă pentru a 3-a oară viile și se stropesc, se prășește porumbul și către sfârșitul lunii se rărițește; tot în Iunie se seceră orzul și la sfârșitul lui Iunie și Iulie, se seceră grâul, seacă, se cosește fânul, se sapă viile pentru a 4-a oară, și se stropesc viile, pe urmă se leagă viile. În August se treeră, se cară snopii, se seceră ovăzul și meiul. În Septembrie se culeg viile, se adună porumbul, se taie cocenii și se cară; în Octombrie și Noiembrie se fac semănăturile de toamnă. Dela sfârșitul lui Noiembrie și până la Februarie, e repaus din cauza lipsei de muncă.

Un sătean harnic cu familia sa, poate câștiga în afară de ceea ce muncește pentru sine până la 4 – 500 lei anual cu familia.

Ocupațiunii accesorii au numai sătenii din Sadova, care se ocupă cu fabricarea de rogojini.

Proprietatea solului e deținută de către locuitorii și Domeniul Coroanei.

Locuitorii sunt împroprietăriți.

I. În baza legii din 1864 și anume:

1) În Sadova: 7 frunțași cu câte 11 pogoane și 498 stj. pătrați pentru loc de casă; 106 mijlocași, cu câte 7 pogoane, 19 prăjini și câte 498 stj. loc de casă; 183 pălmași, cu câte 4 pogoane 15 prăjini și câte 498 stj. loc de casă; 43 cu loc de casă cu câte 498 stj. p.; 1 biserică cu 3 preoți cu 51 pogoane și 1494 stj. pătrați loc de casă.

2) În Pisc 14 frunțași, cu câte 11 pogoane și 498 stj. p. pentru casă; 73 mijlocași, cu câte 7 pogoane și 19 prăjini și 498 stj. p. pentru casă; 29 pălmași cu câte 4 pogoane și 15 prăjini și 498 stj. p. pentru casă; 17 cu locuri de casă de 498 stj. p.; 1 biserică cu 17 pogoane 498 stj. p.

3). În Damian, 11 frunțași, cu câte 11 pogoane și 498 stj. pătrați pentru loc de casă; 87 mijlocași, cu câte 7 pog. și 19 prăjini și 498 stj. patr. pentru loc de casă; 56 pălmași, cu câte 4 pog. și 15 prăjini și 498 stj. patr. pentru loc de

casă; 17 cu locuri de casă de câte 498 stj. patr.; 1 biserică cu 2 preoți, cu 34 pog. și 996 stj. patr. pentru loc de casă.

4) În Raeț, 8 frunțași cu câte 11 pog. și 498 stj. pătrați pentru loc de casă; 41 mijlocași, cu câte 7 pog., 19 prăjini și 498 stj. patr. pentru loc de casă; 21 pălmași, cu câte 4 pog., 15 prăjini și 498 stj. patr. pentru loc de casă; 2 cu locuri de casă de câte 498 stj. pătrați; 1 biserică cu un preot, cu 17 pog. și 498 stj. patr. loc de casă.

II. În baza legii dela 1879 a însurăteilor, au fost împroprietăriți 190 săteni cu câte 10 pogoane loc de muncă și cu câte un pogon loc de casă, tot în baza acestei legi, s'a dat la 4 scoale câte 17 pogoane, apoi 4 pogoane pentru loc de țintă, 2 pog. pentru cimitire și 6 pog. pentru harmanul proprietății.

Domeniul Coroanei Sadova, are o întindere de 19.411 hectare și anume:

11.727 hectare arătură.

120 hectare fânețe.

3663 hectare izlaz.

474 hectare vii și pomi roditori.

1037 hectare pădure și plantație.

1473 hectare locuri necultivable.

Locuințe. – În comuna Sadova, sunt: 239 case de zid de cărămidă sau piatră; 264 case de nuele, lipite cu lut; una de pământ bătut și 402, bordee.

Apa de băut. – Se ia din 33 puțuri, dintre care 28 sunt în bună stare, 5 lasă foarte mult de dorit, din 4 cișmele dintre care 3 sunt bine întreținute și cu apă bună de băut, iar una deteriorată și apa nepotabilă.

Școale. – Sunt 5 scoale și anume: în satul Sadova, școala mixtă, construită din cărămidă, compusă din două clase, având un cubaj între 250 – 300 metri, fiind frecventată de 145 elevi; 2) Școala de lucru manual, tot în acest sat, având un cubaj de 171 m.c. și e frecventată de 41 eleve; 3) Școala mixtă din Damian, local propriu, construit din cărămidă, având un cubaj de 273 m.c., este frecventată de 66 elevi; 4) Tot în acest sat se mai află o a doua școală instalată în localul fostei primării a acestei comune, având un cubaj de 83 m.c., este frecventată de 65 elevi; 5) Școala mixtă din satul Pisc, local propriu, construcție de cărămidă, având un cubaj de 182 m.c., este frecventată de 70 elevi. Latrinele la toate aceste scoale sunt făcute din zid, cu fundație de piatră afară de comuna Damian, unde o simplă groapă servește drept latrină.

Biserici. – Cimitire. – În comuna Sadova, este o mănăstire după timpul lui Matei Basarab, restaurată de administrația Domeniului Coroanei.

În satele Damian și Piscu, este câte o biserică de cărămidă, iar în satul Raeț, o biserică veche de lemn, toate sunt împrejmuite.

Până pe la 1892, curțile bisericilor serveau de cimitire, în acel an s'au înființat de fiecare sat câte un cimitir, la depărtare regulamentară, unde se înmormântează morții și care sunt împrejmuite cu uluci, iar cel din Raeț, cu sârmă ghimpată.

Sunt și patru cimitire de animale, 3 împrejmuite cu șanțuri, iar al patrulea din Pisc, cu sârmă ghimpată. Sunt afară din raza comunei.

Primăria. – E local propriu, construit din cărămidă. Are un salon mai mare, două camere mai mici și antreu. E bine construit și curtea împrejmuită cu uluci.

Latrina constă dintr'o groapă simplă săpată în pământ, peste care e așezată o gheretă de scânduri, cu două despărțituri; e într'o complexă stare de murdărie.

Infirmeria. – Prima infirmerie s'a înființat la 1 August 1904 și a fost instalată într'o casă cu chirie în satul Piscu, pentru care se plătea o chirie de 180 lei anual, în Noemvrie 1905, s'a strămutat infirmeria la Sadova, într'o casă tot cu chirie, plătinându-se anual 240 lei. Dela 1 Noemvrie 1905, până la 1 Noemvrie 1908, au fost izolați în infirmerie 10 copii suferind de tusă convulsivă. În 1906, au fost căutați 12, muncitori după Domeniul Coroanei, bolnavi de Febră tifo-palustră, iar în 1907, 3 soldați rezervați, concentrați pentru potolirea răscoalelor țărănești, bolnavi de diferite boale.

La 1 Noemvrie 1908, a fost instalată în Pisc, în locul primăriei desființate pe ziua de 1 Iulie același an.

Dela 1 Noemvrie 1908 și până la finele anului 1909, a fost izolați următorii bolnavi: 14 tifici, în anul 1908; 15 tifici, în anul 1909; 16 Scarlatină, în anul 1909.

Localuri publice și de consumație. – În comună sunt 2 cârciume din care una e o cooperativă, localuri medicale.

Industria insalubre. – 1) Brutăria lui Ion Brutaru, în condițiuni satisfăcătoare; 2) 15 cazane pentru fabricarea rachiului, ale diferiților locuitori; 3) 5 măcelării; 4) O cojocărie a lui Nicolae Zâne și Ioan Popa Mon; 5) O dogărie a lui Marin Crăciun Nae; 6) Două dărăcitori, ale lui Enache Gheorghe și Dobrotă Tudor; 7) Două mori de făină ale lui Socoteanu Florea și Florea Petrescu și al 8) Una piuă de dimii a lui Florea Petrescu.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 6 inspecții; în 1901, 16; în 1902, 10; în 1903, 20; în 1904, 29; în 1905, 15; în 1906, 19; 1907, 18; 1908, 16 și 1909, 26 inspecții.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	136	12	-	70	69	-
1902	139	1	-	81	45	-
1903	119	7	7	141	23	1
1904	139	21	-	102	8	6
1905	136	6	-	105	16	-
1906	184	2	-	100	5	-
1907	164	17	-	160	15	-
1908	191	4	-	117	10	-
1909	233	18	-	9	5	-

Medicamente. – Medicamentele până în anul 1908, se aprovizionau de către comună, de câte 30 – 40 lei anual, ținându-se la primărie, iar dela acea dată se iau dela depozitul statului, filiala Craiova, păstrându-se la infirmerie și reprovizionându-se de câte ori se simte necesitate, astfel că comuna nu e niciodată fără medicamente.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	127	
1901	-	143	
1902	-	373	
1903	48	574	
1904	106	369	
1905	21	306	
1906	60	268	
1907	60	287	
1908	213	287	
1909	266	1170	

Epidemii. – În decurs de 6 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Dela 18 Septembrie 1901, până la 2 Martie 1902, Scarlatină, 49 cazuri, 7 decese; Dela 12 Noemvrie 1901, până la 7 Februarie 1902, Scarlatină, 11 cazuri, 2 decese; Dela 24 Ianuarie 1904, până la 29 Martie 1904, Pojar, 152 cazuri, 17 decese; Dela 2 Septembrie 1904, până la 16 Noemvrie 1904, Pojar, 14 cazuri, nici un deces; dela 16 Octombrie 1904, până la 6 Noemvrie 1904, Pojar, 14 cazuri, nici un deces; Dela 30 Ianuarie 1907, până la 24 Iunie 1907, Tusă convulsivă, 35 cazuri, 2 decese; dela 27 Februarie – 24 Noemvrie 1907, Tusă convulsivă 76 cazuri, 7 decese; Dela 23 Iulie – 27 Octombrie 1907, Tusă convulsivă, 14 cazuri, nici un deces; Dela 29 Martie – 31 Mai 1908, Pojar, 22 cazuri, nici un deces; Dela 18 Mai până la 30 Septembrie 1908, Tusă convulsivă, 19 cazuri, un deces; Dela 30 Noemvrie 1908, până la 15 Februarie 1909,

Febră tifoidă, 22 cazuri, 3 decese; dela 22 Noembrie 1908, până la 23 Iulie 1909, Scarlatină, 35 cazuri, 13 decese; dela 24 August – 32 Decembrie 1909, Febră tifoidă, 21 cazuri, 5 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 239 cazuri; Tuberculoză, 2; Sifilis, unu; Pelagră, 47.

SALCIA

Plasa administrativă Scaești; Circumscripția medicală Scaești; Medic, Dr. N. Porubschi, dela 1 Mai 1909.

Date geografice. – Comuna Salcia e situată în partea de N.-V. a județului, pe valea Omornei, la 37 klm. de Craiova. Se compune din satul Salcia și Valea lui Pătru.

Salcia, e situată pe fundul unei văi largi, cu direcțiune est-vest, numită Valea Sălciei, ce e determinată de dealurile Braloștița și Isbaștea și pe alte trei văi care dau în valea principală. Acestea sunt: Valea Omornei, cu direcția nord-est, sud-vest, determinată de dealul Omornicea, Sârbului și Spătarice; Valea Omercea, cu direcție est-vest, determinată de dealurile Dosul Omernei și Dealul Bujor și, înfine, Valea Bojdarul, cu direcție sud-est – nord-vest, determinată de dealurile Bujor și Saramet.

Se mărginește la nord cu satele Cotina și Racovița, despărțit prin dealul Braloștița, precum și cu satul Porcărești, pendinte de comuna Braloștița; la sud cu satul Cernătești, despărțit prin dealul Sălciei și valea Mânzatului; la est cu satul Valea lui Pătru, pe prelungirea văiei Sălciei; la vest cu satul Leordoasa și Teascu din Vale pendinte de comuna Argetoaia, pe prelungirea văiei Sălciei.

Pe fundul văiei Sălciei, în partea nordică a satului Salcia, curge pârâul Sălciei, ce se varsă în râul Jiu între satele Sfârcea și Scaești. De jur împrejurul satului Salcia, sune pădurile proprietarilor.

Satul Valea lui Pătru, situat la 6 km. spre est de satul Salcia, pe o vale cu acelaș nume și pe poalele dealului Piscu dintre Văi. Se mărginește la nord cu Braloștița, despărțit prin dealul Braloștiței; la Sud cu satele Raznic și Cornița, despărțit prin dealul Bobului; la est cu satul Scaești, pe prelungirea Văiei lui Pătru; la vest cu satul Salcia, pe aceeași prelungire.

Este udat de pârâul Salcia ce curge pe fundul Văiei lui Pătru, spre nord de sat. De jur împrejurul satului, se află păduri ale proprietarilor.

Prin partea nordică a satului, străbate șoseaua vecinală-comunală Craiova – Țintaru (Mehedinți); din aceasta se ramifică o șosea comunală-vecinală Salcia – Cernătești, în direcție opusă către Braloștița.

Satul Valea lui Pătru e străbătut de șoseaua comunală-vecinală Craiova – Țintaru. Din centrul satului pleacă un drum de cară spre Cornița și un altul în direcție opusă spre Braloștița.

Date istorice. – Se zice că primul locuitor al acestei comune, și-ar fi făcut bordeiul lângă o salcie, de aci denumirea comunei.

Un haiduc numit Pătru, locuind într'o vale adâncă, dete numele său văiei: Valea lui Pătru și mai târziu chiar satului ce s'a format în acea vale.

La localitatea numită la „Spânzurători“, pe un deal numit „Via Domnească“, se văd urmele unor vechi clădiri unde, se zice, Domnitorul Vlad Țepeș avea conac.

Tot acolo lângă conac, Domnitorul așezase spânzurătoarea și țeapă, spânzurând și trăgând în țeapă pe hoți și criminali. În această localitate, s'a găsit de către preotul satului, în pământ, o pușcă veche și bucăți de săgeți. Împrejurul locului unde a fost conacul lui Vlad Țepeș, locuitorii găsesc în pământ în timpul aratului, bucăți de plumb în formă de gloanțe, rămase probabil de pe timpul luptelor Domnitorului Vlad Țepeș cu Turcii.

De frica beilicului (bir cerut de Turci: ouă, unt, lână, vite, cereale, etc.), locuitorii își ascundeau produsele lor în gropi mari. Urme de aceste gropi se găsesc și astăzi prin grădinile locuitorilor și pe câmp; locuitorii se feresc de aceste gropi, ca să nu le cadă vitele înăuntru.

În vechime, locul unde este satul, era foarte păduros, așa că de jur împrejurul satului se ridică un gard înalt de nuele ca să nu iasă vitele din sat și să intre în pădure unde le mânăncă lupii.

La anul 1848, satul a fost groaznic bântuit de holeră. Morții ereau așa de numeroși, că sătenii ereau nevoiți să-i îngroape unul peste altul în gropile unde se punea cânepa la topit.

Se zice că armatele Austriace ar fi trecut prin această comună, fără însă a lăsa vreo urmă.

Igiena comunei. – Solul e variabil, puțin humos, mare parte argilos, pe fundul văilor

nisipos. În partea de nord, spre vale, apa de băut, în fântâni, se găsește la 5–6 metri, iar în partea de sus, abia se găsește între 14 – 15 – 20 metri, uneori mai mult, adesea nu se găsește de loc. Din această cauză locuitorii din partea acea sunt nevoiți să își aducă apă de băut din fântânile din partea de nord a satului.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu se formează din cauza pârâului Salcia, care e permanent și curgător. Pe unde a existat oarecare smârcuri sau bălți, au fost canalizate și drenate de proprietarul moșiei Salcia.

Străzile. În interiorul comunei străzile sunt foarte rele, prost întreținute, din cauză că nu sunt împietrite; sunt plantate cu dafini.

Curțile sunt spațioase și plantate cu pruni, dafini și diverși pomi.

Curățenia locuințelor. Casele se văruie în vederea sărbătorilor Crăciunului și Paștelui, și forțați de împrejurări, în timpuri de epidemii, sub presiunea autorităților.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 1667 suflete, adică: 863 bărbați și 804 femei. Satul Valea lui Pătru 833, adică: 431 b. și 402 f. În total, comuna numără 2500 suflete, adică: 1294 bărbați și 1206 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	70	48	-	22
1901	68	47	-	21
1902	66	69	-	-
1903	70	64	-	6
1904	67	36	-	31
1905	84	29	-	55
1906	73	64	-	9
1907	75	51	-	24
1908	70	46	-	24
1909	58	57	-	1

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Talia mijlocie și peste mijlocie. Craniul sub dolicocefal, oasele malare proeminente, maxilarii inferiori, bine dezvoltate. Arcadele orbitare pronunțate, ochii în fundul orbitelor, culoarea ochilor în genere caprui, excepțional albaștri; nasul mare. Părul capului castaniu și regulat împlântat pe pielea capului, poartă părul tuns scurt. Ca conformațiune generală, bine dezvoltată.

Îmbrăcămintea la bărbați. Iarna poartă în cap căciuli negre de miel, sunt îmbrăcați cu cămăși de bumbac simple, lungi, cojoc scurt, bete de lână colorate, pe deasupra șubă sau haină albă și lungă de dimie, cusute cu găitan negru, încinși pe deasupra cu o curea de piele.

Izmene lungi de bumbac, cioareci de dimie albă, ciorapi și opinci, puțini poartă cisme. Vara: cămașe lungă de bumbac, izmene, bete; în cap căciulă sau pălărie de paie; în picioare opinci și ghete.

Femeile poartă iarna: pe cap, cărpe albe de bumbac, pe corp cămăși lungi, cusute cu aminci colorate, camizoane de stambă, zăvelci sau vâlnice de lână și fuste de stambă. Pe deasupra scurteici îmblănite. În picioare opinci și ghete. Vara, poartă pe cap cărpe și tulpăne albe, fuste de stambă, încinse cu bete și brăuri colorate; pe corp, desculțe, opinci sau ghete.

Alimentația. – Se postește într'un an aproximativ 200 – 250 zile, în care timp mănâncă mălai 1 kg., legume cam ¼ kg. (varză, ceapă, praz, etc.).

Alimentația. – În zile de dulce: Ouă, puțin lapte, carne de porc, untură de porc, pește sărat, pâine sau mămăligă.

Munca săteanului. – Proprietatea solului. – Locuitorii muncesc pământul cu instrumentele agricole, obișnuite –v echiul plug, primitiv n'a dispărut încă complet din usajul lor. În termen mediu muncesc de cap de familie câte 6 pogoane, cultivă: grâu și porumb; în grădină se cultivă ceapă, usturoi, fasole.

Săteanul câștigă anual, în mediu 500 – 600 lei, de cap de familie.

Ocupații accesorii: Boiangeria, construcție de case de lemn etc.

Proprietatea solului e deținută de proprietari, 1506 pogoane, de locuitori 1074.

Locuințe. – Sunt 514 locuințe, dintre care 498 case de lemn, cu 2 încăperi, 10 cu mai multe încăperi, 12 de zid, dintre care 6 cu 2 încăperi, 6 cu mai multe încăperi, având un cubaj de 35 – 40 m.c., locuite în termen mediu de 5 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 4 fântâni, dintre care două în stare bună și două mediocre, din 20 puțuri, în stare mediocră și din 10 ștubee, asemenea mediocre, apă curgătoare pârâul Salcia.

Scoale. – Două școli, una în satul de reședință, construită de zid, model nou, compusă din două clase, o cancelarie și un antreu, având un cubaj de 280 m. c, fiecare clasă și frecventată de 144 elevi; a doua în satul valea lui Pătru, cu o singură clasă, construită din lemn (veche), având un cubaj de 190 m. c. și frecventată de 50 de elevi.

Biserici. – Cimitire. – Două biserici, una în satul Salcia, situată pe botul dealului Bujor, construită de locuitori, la anul 1827, funcționează, e spațioasă și împrejmuită cu ulucă, alta în valea lui Pătru, situată cam la 1000 metri, afară din sat și construită din lemn, e puțin

sapațioasă, funcționează, e împrejmuită cu ulucă.

Cimitire de oameni două, unul în Salcia, situat în punctul numit Serbu, pe dealul Șerbului, la 500 metri departe de sat, împrejmuit cu șanț, plantat cu dafini, altul pe dealul Bujorului, fiind aproape de sat. S'a părăsit un alt cimitir în valea lui Pătru, în curtea bisericeii.

Cimitire de animale: Pentru Salcia, este destinat un loc neîmprejmuit, pe dealul Roșiorului.

Primăria. – Local închiriat, e insalubru. Actualmente e în construcție, un local propriu din lemn.

Localuri publice și de consumație. Trei cârciumi cu localuri în stare mediocră, fac o vânzare de 2000 până la 3000 lei anual, 4 magazine de manufactură cu localuri satisfăcătoare, care fac o vânzare dela 4000 la 5000 lei anual, 3 localuri mediocre, unul insalubru, car. fac o vânzare de 1500 – 2000 lei anuali.

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată de 5 ori în anul 1903; de 6 ori în 1904; de 4 ori în 1905; de 4 ori în 1906; de 6 ori în 1907; de 11 ori în 1908; de 15 ori în 1909.

Medicamente. – Se procură de către medicul circumscripției, dela depozitul de medicamente Craiova. Înainte de 1908, se procurau de comună de 20 – 30 lei anual.

Epidemii. – În decurs de 3 ani, comuna Salcia, a fost bântuită de următoarele epidemii: Dela 12 Iunie 1907 – 9 Fevruarie 1908, Tusă convulsivă 58 cazuri, 5 decese; dela 1 Iulie – 9 Septembrie 1908, Dizenterie 84 cazuri, 9

decese; dela 4 Decembrie 1909, Scarlatină 5 cazuri.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	60	1	1	6	15	3
1902	52	6	-	2	14	-
1903	53	10	-	10	18	-
1904	57	-	-	27	10	3
1905	71	-	-	33	1	-
1906	41	2	2	57	5	4
1907	70	6	6	44	17	-
1908	74	10	10	33	2	15
1909	-	-	-	-	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	33	47	
1901	20	-	
1902	10	69	
1903	205	350	
1904	44	89	
1905	-	11	
1906	5	17	
1907	17	76	
1908	112	72	
1909	134	25	

Boale infectocontagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 26 de cazuri; Tuberculoză unu și Pelagră 6.

SĂCUI

Plasa administrativă Balta-Verde; Circumscripția medicală Balta-Verde; Medic Dr. D-șoara Alexandrina Teodoru, dela 1 D-vrie 1909; Agent sanitar Ioan Nicolescu dela 15 Oct. 1909.

Date geografice. – Cumuna Săcui e situată la 17 km. spre sud de Craiova, aproape de malul stâng al Jiului, pe un mic podiș. Terenul său formează un șes, accidentat de dealul Cioroiului, care are o înălțime de aproximativ 50 metri.

Pământul e parte bălțos, parte nisipos.

În partea de vest, comuna e udată de râul Jiul, rare curge în direcție de N.-S. și de pârâul Selișteea, ce vine din comuna Ghindeni, și care se varsă pe dreapta râului Jiul.

Lacuri și bălți sunt: Balta Ciovisci, Țiganului, Sandu, Vârcanul, Izlazul, Balta Mandei, Balta Mare și Ruptura.

Toate conțin pește și raci.

Se mărginește la N. cu Malu-Mare și Ghindeni, la sud cu Adunații de Geormane, la vest cu Jiul și Țuglului de Livezi, iar la vest cu Ghindeni.

Suprafața comunei este de 3390 hectare. Sunt două moșii mai însemnate: Teascul și Secuiul, care aparțin particularilor. Locuitorii sunt împroprietăriți la 1864.

Comuna e străbătută prin centru de calea comunală ce o unește cu Malu-Mare și calea județeană Craiova - Bechet. Produsele solului, se desfac de locuitori pe piețele Craiovei, în care se face un târg săptămânal.

Date istorice. – Nu se știe căror împrejurări, comuna își datorează numele. Originea sa se pierde în negura timpurilor.

În 1873, cuprindea satele Săcuiul, Teascul și Țuglului.

Acest din urmă a fost trecut la comuna Glodu, care în 1908, s'a unit cu Livezile, formând comuna cu acest nume.

Azi, Săcuiul are trei sate, Teascul, Săcuiul și Gloduțul sau Miculești, precum și mahalaua Pescariul.

Igiena comunei. – Cea mai mare parte din suprafața solului este formată din pământ negru și numai parte este acoperit cu nisip. Subsolul este format din nisipuri. Apa se găsește la o adâncime de 2 – 6 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Sunt câteva bălți, care seacă în lunile

secetoase ale verei. Aceste bălți se formează, unele din revărsarea Jiului, iar altele în urma ploilor mari sau din topirea zăpezilor. Ele nu prezintă nici un pericol pentru comună, prin faptul că sunt situate la o mare depărtare. Afară de acestea mai sunt alte 2 bălți, care nu seacă niciodată: Balta Manda în satul Săcui și balta Geormanele, în satul Teascu.

Străzile. Cele mai principale străzi din această comună sunt: Strada Jiului, str. Cimitirului și strada Primăriei. Aceste sunt bine întreținute, aliniat, plantate și așternute cu piatră. Celelalte nu sunt aliniat, nici plantate și neașternute cu piatră. Prin comună trece șoseaua Craiova - Bechet, bine întreținută.

Curțile. Curțile locuitorilor sunt mai totdeauna curat întreținute. Gunoaiile și băligarele se scot din curți și oboarele locuitorilor, la intervale scurte.

Curățenia locuințelor. Locuitorii acestei comune făcând mai toți negoț, cu varză, lubeniți, pepeni și diferite zarzavaturi, vin adesea în contact cu orașenii pe care îi imitează în construcția locuințelor. În această comună sunt multe case de zid spațioase și curat întreținute. Locuitorii obișnuiesc să-și văruiască casele la Paști, la începutul toamnei și la Crăciun.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	133	97	2	36
1901	107	67	-	40
1902	98	97	-	1
1903	126	83	3	43
1904	103	83	1	20
1905	121	75	1	46
1906	121	71	-	50
1907	119	67	2	52
1908	120	94	1	26
1909	124	123	-	1

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la Octomvrie 1909, satul Săcui

numără 606 b. și 686 f.; satul Teascu, numără 705 b. și 620 f.; în total, această comună numără 2617 suflete, dintre care 1311 b. și 1306 f.

Îmbrăcămintea. Bărbații poartă vara cămașe lungă și pantaloni largi de pânză de casă. Pe cap poartă pălărie de paie. Sunt încălțați în opinci, adesea ori umblă desculți. Iarna poartă nădragi de dimie, cojoc sau pieptar de piele de oaie, și haină albă de dimie. În cap poartă căciulă, iar ca încălțăminte, opinci și cisme. Îmbrăcămintea femeilor în timpul verei, constă din cămașe de pânză și fustă de stambă. Pe cap poartă un peșchir sau. cărpă de borangic. Iarna poartă fustă groasă de lână, ilici, scurteică. Încălțăminte; opinci, pantofi; vara umblă desculțe.

Alimentația. – Locuitorii țin toate posturile din cursul anului, mai postind toate Miercurile și Vinerile din fiecare săptămână. În timpul postului locuitorii se hrănesc cu pâine sau mămăligă și diferite legume: ceapă, varză, ciorbă de fasole, usturoi, murători, praz, ridichii, castraveți, ciorbă de dragavei, de urzici și de cartofi, ștevie fiartă în zeamă de varză, foi de ceapă și foi de usturoi preparate salată cu oțet. Se mai hrănesc cu lubenițe, pepeni și dovleci copti, mai rar cu pește sărat și măslină.

În zile de dulce, mănâncă: pâine sau mămăligă, ouă răskoapte, sau făcute ochiuri, lapte, brânză, pește proaspăt, păsat de mălai prăjit în untură, slănină, carne afumată de porc, cărnați, carne proaspătă de porc, iarna și vara carne de oaie sau de berbec, mai rar carne de păsări.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Pământul fiind de bună calitate, munca câmpului este relativ ușoară. Aci se cultivă mult grâu, porumb și seară. În locurile nisipoase se cultivă pepeni și lubenițe, iar pe malul Jiului se cultivă multă varză. Fiecare cap de familie muncește între 3 – 4 pogoane dela care câștigă între 250 – 300 lei anual. Afară de agricultură, locuitorii mai au și alte ocupațiuni accesorii. Mulți se ocupă cu negoțul de varză, peneni, lubenițe și de zarzavaturi pe care le desfac pe piețele Craiovei, alții cunosc diferite meșteșuguri precum: zidăria, dulgheria, fierăria și cojocăria. În fine, sunt unii care se ocupă cu transportul lemnelor, cerealelor și vinului din comunele Mârșani și Dăbuleni, spre Craiova. Din proprietatea solului, Statul deține 312 hectare pământ arabil și 50 hectare pădure. Restul de 2678 hectare pământ arabil, aparține locuitorilor.

Locuințe. – Sunt 201 bordeie, 59 cu câte o încăpere și 142 cu 2 încăperi, cu un cubaj pe 27,25 m.c. de fiecare cameră; 24 locuințe lipite cu pământ, de 26,40 m.c. locuite în mediu de 5 persoane; 362 case de zid de cărămidă, dintre

care 317 cu 2 încăperi și 45 cu mai multe încăperi, cu un cubaj de 32,50 m.c. fiecare, locuite în mediu de 6 persoane.

Apa de băut. – Sunt 17 fântâni, din care 15 bune și 2 mediocre; 20 puțuri, 9 bune, 7 mediocre și 4 rele. Ca apă curgătoare e Jiul.

Școale. – Sunt două școale: una construcție nouă, cu 2 clase, e frecventată de 70 elevi, alta în satul Teasc, s'a construit în vara anului 1909, are o singură clasă, e frecventată de 76 elevi.

Biserici cimitire. – Biserici sunt două: Una în satul Secui, cu hramul sf. Nicolaie, este o construcție mediocră și e neîncăpătoare, pardosită în parte cu blană și în parte cu cărămidă, cu uși și ferestre mici. A doua în satul Teasc, este o construcție mai nouă, spațioasă, pardosită cu blane, și are uși și ferestre mari.

Cimitire de oameni sunt două, unul în satul Săcui și altul în satul Teasc. Ambele cimitire sunt situate la distanțe; regulamentare și sunt îngrădite cu ulucă. Pentru animale există numai un singur cimitir în satul Săcui situat la o depărtare de un kilometru. E îngrădit cu șanț.

Primăria. – Local propriu, situat în satul Săcui. Este spațios și se compune din 3 camere. Cea mai mare servește ca sală de ședință, a doua de cancelarie și a treia este ocupată de percepția comunală.

Infirmeria. – Este instalată în conacul moșiei Statului. Localul este vechi, ruinat și se compune din 4 camere spațioase, pardosite cu scânduri. Curtea infirmeriei este vastă, are o întindere de un pogon și jumătate. Mobilierul este acelaș ca la celelalte infirmerii permanente.

Localuri publice și de consumație. Sunt 2 cârciumi, una în satul Săcui și alta în satul Teasc, ambele sunt în bune condițiuni. În cursul anului 1909, s'a luat probe de băuturi dela amândoi de itanți și în urma analizei chimice făcută la laboratorul de știință din București, s'a constatat că unul din debitanți a pus în consumație băuturi nereglementare pentru care fapt s'a supus judecatei.

Industria insalubre. – O moară pe apă, a d-lui Căpit. Gh. Manolescu, în valoare de 2000 lei. Starea igienică e mediocră. întrebuințează 2 lucrători plătiți cu câte 20 lei lunar. Au locuința în familie și mănâncă dela proprietar. Moara are un venit de 500 – 1000 lei anual.

Inspecții medicale. – Comuna Săcui, în cursul anului 1900, a fost inspectată de 17 ori; în 1901, de 6 ori; în 1902, odată; în 1903, de 3 ori; în 1904, de 2 ori; în 1905, odată; în 1906, de 7 ori; în 1907, de 2 ori; în 1908, de 11 ori; și în 1909, de 32 ori.

Medicamente necesare farmaciei comunale se aprovizionează dela depozitul regional de medicamente, filiala Craiova, prin medicul de

circumscripție, care o reprovizionează de câte ori e nevoie.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	77	1	-	9	24	-
1902	61	4	-	62	18	6
1903	99	9	2	93	11	-
1904	63	6	8	26	6	7
1905	69	6	2	37	2	1
1906	108	1	1	31	2	-
1907	82	18	-	48	-	-
1908	143	2	-	61	6	-
1909	84	5	-	53	25	-

Epidemii. – În ultimii 2 ani au bătuit următoarele epidemii:

Tusă convulsivă, cu 95 cazuri, 12 morți, tratați acasă.

Tusă convulsivă cu 39 cazuri și 6 morți, tratați acasă.

Scarlatină cu 32 cazuri și 13 morți, tratați în infirmerie.

Febră tifoidă 2 cazuri, 1 mort, tratat în infirmerie.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	111	-	-
1902	14	-	-
1903	42	-	-
1904	133	144	-
1905	18	345	-
1906	33	329	-
1907	55	316	-
1908	47	396	-
1909	476	225	-

Boale infectocontagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 87 cazuri; Tuberculoză pulmonară 6 și Pelagră 15.

SĂLCUȚA

Plasa administrativă Vella; Circ. medicală Vella; Medic, Dr. V. Teodorescu, dela 1908; Agent sanitar, N. V. Ionescu, dela 15 Octom. 1908; Moașe Zoe Nițescu, dela 3 Aprilie 1909.

Date geografice. – Comuna Sălcuța, e situată pe costișa dealului Desnățuiul și pe valea numită a „Satului”, aproape de malul drept al râului Desnățuiul, la o distanță de 35 km. de orașul Craiova.

Se învecinește la N. cu comuna Terpezița, la S. cu comuna Giubega, la V. cu comuna Vârtopul și la E. cu com. Tencănaul. Terenul comunei e accidentat de dealurile: Râpa-Roșie și Cornișorul. E udată de apa Desnățuiul, ce vine din com. Vella. Prin mijlocul comunei, trece pârâul numit al Satului. Prin sudul comunei, în direcție V.-E., trece pârâul Valea Putineiului.

Se compune din satele: Sălcuța, reședința și Plopșorul. Suprafața sa e de 1369 pogoane.

Date istorice. – Comuna Sălcuța, s'a înființat la anul 1832, în urma regulamentului organic, sub domnia lui Vodă Caragea, iar la anul 1842, s'a regulat de proprietarul Brăiloiu, care a zidit și biserica din acea comună, purtând și azi inscripția.

„Această sfântă Biserică, este zidită de marele logofăt de credință N. Brăiloiu și soția sa Zoe, în zilele prea Înălțatului nostru Domn, Grigore N. Bibescu, cu binecuvântarea prea S-șiei sale Neofit Mitropolit și răposând marele logofăt, s'a jugrăvit de logofeteasa Zoe, în zilele înălțatului Domn B. Știrbei“.

În anul 1842, s'a înființat prima școală primară, condusă până în anul 1884 de preoții bisericilor.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ mare, negru, vegetal, în grosime de 60 – 70 cm. Subsolul este compus din pământ argilos și nisip.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Două bălți: una în mijlocul satului și alta în satul Plopșor.

Străzile. Două principale, întreținute în stare mediocră, plantate și împietrite numai în parte.

Curțile, sunt împrejmuite cu gard de ulucă și se țin în tot timpul curate, gunoaiele se ridică primăvara.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc de 2 – 3 ori pe an de însuși proprietarii

lor. Se mătură zilnic. În ce privește aerisirea locuințelor, lasă foarte mult de dorit, aerisindu-se numai vara.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Sălcuța numără 580 bărbați și 583 femei; satul Plopșor, 299 bărbați și 273 femei. În total, comuna numără 1735 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	66	52	-	14
1901	67	45	-	22
1902	67	85	-	18
1903	68	38	-	30
1904	71	45	-	26
1905	78	37	-	41
1906	81	60	-	21
1907	92	60	1	32
1908	85	84	1	1
1909	92	54	1	38

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Țăranul muncește până la 10 pogoane, pe care cultivă grâu și porumb. Terenul comunei e deținut în majoritate de proprietari: 11200 pogoane, restul de sătenii împroprietăriți.

Locuințe. – Sunt 17 case de zid, 482 case de pământ bătut și 12 case de nuiele lipite cu lut.

Apa de băut se ia din 11 fântâni și cișmele în stare mediocră și din 9 puțuri în stare mediocră.

Școale. – Sunt 2 școale: Una în satul Sălcuța, construită din zid și pardosită cu blane, compusă din două sale de cursuri, o cancelarie și o cameră pentru locuința dirigintelui. Fiecare clasă are un cubaj de 96 m.c. E frecventată de 89 elevi. A doua școală din satul Plopșoru, local închiriat, are o singură clasă de curs cu un cubaj de 36 m.c. și e frecventată de 32 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Două biserici, construcție de zid de cărămidă; una în satul

Sălcuța și cea de a doua în Plopșor, așezate în mijlocul fiecărui sat.

Două cimitire; unul în Sălcuța, la o depărtare de 100 metri de sat și altul în Plopșor, așezat în mijlocul satului.

Primăria. – Local propriu, construcție de cărămidă, compus din 3 camere, având un cubaj de 34 m.c. E mediocru întreținută.

Localuri publice și de consumație. Sunt 6 localuri publice și de consumație, între cari: trei băcănii, două cârciumi cu băcănie și o cârciumă. Au un venit de 10.700 lei anual. Sunt mediocru întreținute.

Industria insalubre. – Există în comună o moară a d-lui St. Mircescu. Starea igienică mediocră. Întrebuințează 3 lucrători plătiți 20 – 30 lei lunar. Moara are un venit anual de 3500 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	43	7	21	-	-	-
1901	45	12	25	-	-	-
1902	58	17	19	-	-	-
1903	69	7	23	-	-	-
1904	51	-	30	-	-	-
1905	66	10	32	-	-	-
1906	72	9	42	-	-	-
1907	76	12	21	-	-	-
1908	83	14	15	-	-	-
1909	89	33	44	-	-	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de primărie de câte 30 lei anual, plătindu-se din fondurile comunale; dela acea dată, se procură dela depozitul de medicamente Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită în ultimii 10 ani, de următoarele epidemii:

Tusă convulsivă, dela 29 August la 14 Octomvrie 1900, 63 cazuri. Pojar, dela 2 Martie la 3 Aprilie 1903, 37 cazuri.

Dizenterie, dela 28 Iunie la 19 Iulie 1904, 29 cazuri cu 3 decese. Angină difterică, dela 3 August la 16 August 1908, 1 caz.

Pustula Malignă, dela 25 August la 16 Septemvrie 1908, 1 caz.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	79	-
1901	65	179	-
1902	263	124	-
1903	263	168	-
1904	124	503	-
1905	23	397	-
1906	32	81	-
1907	30	178	-
1908	13	123	-
1909	198	335	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Pelagră, 7 cazuri; Paludism, 25; Tuberculoză pulmon., 1.

SCAEȘTI

Plasa administrativă Scaești; Circ. medicală Scaești; Medic, Dr. N. I. Porubski, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Tudora Constantin, dela 15 Decembrie 1909; Moașe, Măria Gh. Demetrescu, dela 3 Aprilie 1909.

Date geografice. – Comuna Scaești, la distanță de 27 km. de Craiova, cu direcție est-vest e situată pe versanta dealului Viilor și puțin pe valea largă a Jiului, iar partea vestică se prelungeste pe o vale mai îngustă determinată de dealul Viilor, și de dealul numit Piscul Drăghicenilor. Comuna se deșiră pe 4 kilometri lungime.

Să mărginește la nord cu satul Merăiești despărțit prin Jiu și larga vale a Jiului, la sud-est cu comuna Coțofenii-din-Dos, despărțit prin prelungirea văii Jiului, la sud-vest cu satul Ogheanu, (Raznicu) despărțit prin creasta dealului Viilor, la nord-vest cu satul Valea lui Pătru, despărțit prin prelungirea văiei Sălciei, la nord cu satul Sfircea despărțit prin dealul Drăghicenilor.

Prin mijlocul satului străbate șoseaua județeană Craiova – Argetoaia. Șoseaua comunală vecinală, pleacă din centrul satului spre Raznicu (Oghean), numită șoseaua vecinală „Scaești – Oghean“. De la extremitatea vestică a satului, pleacă o șosea comunală vecinală, Scaești – Sfircea – Gura-Motrului.

Păduri nu există.

Comuna Scaești este udată către partea de nord-est de râul Jiu. Extremitatea nord-vestică a satului este udată de gârla Sălcei (pârâu care seacă vara), care se varsă în Jiu în partea de nord a satului.

Suprafața comunei e de 4182 pogoane.

Date istorice. – Comuna Scaești, își trage numele dela planta scaete, cari creștea în abundență pe valea largă a Jiului, în apropiere de sat.

Înainte, comuna era împărțită în mai multe cătune, situate în lanț cu direcție est-vest: Comaneasa și Rovina formau în vechime o comună, sub numele de Scaeștii-de-Jos. La partea estică a satului: Poiana Marinei forma Scaeștii-de-mijloc, iar la partea de vest, să găsea Scaeștii-de-sus.

Se zice că satul a luat naștere în timpurile vechi, pe valea Jiului, la o localitate numită Rovina, la sud-est de satul Scaești. Vechiul sat Rovina mai avea și o biserică, dar cu timpul, nu

se poate preciza când, satul s'a mutat pe locul unde e astăzi, adică la poalele dealului Viilor, iar biserica dărâmându-se prin vechime a rămas numai o cruce din lemn, reconstruită în piatră. În fiecare an la acea cruce, se fac procesiuni religioase pentru ploaie.

La sud-estul satului, la 500 m. distanță, este o vale, numită „Valea Mănăstirei“ unde s'au găsit în pământ cărămizi și cioburi de oale. Se presupune c'ar fi fost prin acest loc o biserică sau o mănăstire. Biserica din comună este foarte veche, clădită în zid la anul 1824, de către un conte: I. Mavrodin. Lângă această mănăstire a fost și o culă clădită în zid tot de Mavrodin. În centrul satului a fost o fântână foarte veche numită „Giulfan“ ce cu timpul s'a transformat în cișmea de cărămidă.

Igiena comunei. – Solul se poate împărți în trei regiuni: albia Jiului, unde e format de aluviuni și nisip, altă regiune între albia Jiului și poalele dealului unde este înlănțuită comuna format din pământ vegetal, humos, iar pe deal, pământ argilos. Adâncimea fântânilor variază, așa între râu și poalele dealului unde e satul sunt de 6 – 8 metri, pe deal până la 12 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Pe valea Jiului, sunt următoarele bălți, începând dela nord-vest spre sud-vest: Băzdanul, Găldăul și Răchicioasa, care în timpurile secetoase seacă, iar în timpurile ploioase se umplu și se varsă în Jiu.

Stradele sunt neregulate, nealinate, afară de șoseaua județeană Craiova – Scaești, care e dreaptă, bine întreținută și plantată cu dafini.

Curțile sunt largi, puțin plantate cu dafini sau salcâmi.

Curățenia locuințelor. Văruirea caselor se face la Crăciun și Paști, în timpul epidemiilor forțați de autoritate.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna Scaești numără 8790 suflete, adică 901 b. și 889 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Talia mijlocie și peste mijlocie, craniul subdolicocelal, oasele craniului bine dezvoltate, ochii expresivi, în fundul orbitelor, acoperite de sprâncene

abondente, păr castaniu și negru, dinții regulați împlântați în alveole. Coloarea ochilor căprui, f. puțini albaștri. Coloarea părului capului castaniu cu tendință spre negru.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	67	44	-	23
1901	43	46	-	-
1902	80	34	-	46
1903	53	45	-	8
1904	56	40	-	16
1905	78	34	-	44
1906	45	38	-	7
1907	69	73	-	-
1908	55	44	-	11
1909	64	78	-	-

Îmbrăcămintea. La bărbați, iarna: Pe cap căciuli negre de miel, îmbrăcați cu cămăși lungi de bumbac, izmene de bumbac, cojoc scurt de oae, încinși cu bete colorate și curele de piele, haina sau șuba lungă de dimie albă, cu găitan albastru, alte ori negru, cioareci albi de dimie; în picioare: opinci sau cisme. Vara: pe cap căciuli, pălării de paie sau de pâslă neagră, cămăși lungi de bumbac, izmene de bumbac, încinși cu bete; în picioare opinci. La femei, iarna: pe cap peșchire (cârpe), îmbrăcate cu cămăși cusute cu arnici roșu-negru, camizoane și fuste de stambă f. puține poartă camizoane și zăvelci de lână. În picioare opinci și desculțe. Vara: cămăși lungi de bumbac, fuste de stambă, încinse cu bete colorate, în picioare opinci sau desculțe.

Alimentația. – Posturile. În genere postesc toate posturile, unii însă nu postesc postul Crăciunului și al Sfântului Petru.

În timpul postului se mănâncă mălai 1 kg., zarzavat $\frac{1}{4}$ kg. (varză, murături, praz, ceapă, ardei, castraveți).

Alimentația în zile de dulce se compune din: puțin lapte, ouă, carne de pasăre, de porc, de miel, oae, untura de porc, pâine de casă. Câțiva locuitori au cuptoare pentru copt pâinea.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Locuitorii muncesc cu brațele și cu unelte agricole. Întrebuințează plugul universal, puțini au grape sistematice. Cultivă grâu, porumb, orz și foarte puțin ovăz. În grădini, ceapă. Câștigă anual între 500 – 600 lei. Ocupațiuni accesorii: Transporturi cu carele la Craiova.

Proprietatea solului e deținută 3300 pogoane de proprietari, 1665 pogoane de locuitori împroprietăriți.

Locuințe. – În comună sunt 400 locuințe, adică 340 case de lemn, dintre care 240 cu 2

încăperi și 100 cu mai; multe încăperi; 60 case de zid, dintre care 40 cu 2 încăperi și 20 cu mai multe, având un cubaj obișnuit de 35 m.c. și locuite de 3 – 6 persoane.

Apa de băut se ia din 8 fântâni, dintre care 3 bune de beton și 5 mediocre din lemn, din 17 puțuri de lemn.

Școala, construcție veche, compusă dintr'o sală pentru elevi și o cancelarie. Sala de cursuri are un cubaj de 126 m.c. și este frecventată de 118 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Există o singură biserică de zid, situată la partea estică a satului și clădită la 1824. A suferit mai multe reparațiuni și chiar legături cu fier, din cauza crăpăturilor zidului. E spațioasă, împrejmuită cu stobori de lemn.

Cimitire de oameni sunt 2: unul este situat la sudul satului, pe dealul Paulicului la 200 metri depărtare și e împrejmuit cu ștacheți de stejar și plantat cu salcâmi, altul la răsăritul satului, la localitatea numită Rovina, la 200 metri de sat, împrejmuit cu lănteți de stejar, plantat asemenea cu salcâmi.

În ambele cimitire, se află construite câte o capelă una de lemn și alta de zid, pentru prohodirea morților.

Un cimitir de animale la nordul satului, la 3 km. lângă Jiu. E împrejmuit cu mărăcini și șanț.

Primăria e local propriu, construit în zid la anul 1848. A suferit reparațiuni.

E compusă din o singură cameră foarte insalubră, insuficient aerată și puțin spațioasă.

Infirmeria, local închiriat, construită în zid, compusă din două camere și un antreu.

Cinci paturi complete.

Localuri publice și de consumație.

Există două cârciumi, având localuri mediocre, făcând o vânzare de 5000 – 6000 lei anual; un magazin cu manufactură, cu localul mediu, face o vânzare de 4000 – 5000 lei anual și trei debite, dintre care două cu localurile mediocre și unul insalubru, fac o vânzare de 2000 – 3000 lei anual.

Industria insalubre. – O moară cu motor, proprietatea d-lui Th. Savovici. N'are autorizație. Starea igienică mediocră, întrebuințează 2 lucrători, morarul plătit cu 30 lei lunar și focarul cu 20 lei lunar.

Aduce un venit anual de 2000 până la 3000 lei.

Inspecții medicale. – În anul 1903, au fost 3 inspecții medicale; în 1904, 10; în 1905, 3; în 1906, 6; în 1907, 13; în 1908, 9; în 1909, 10.

Medicamente se procură de către medicul circumscripției dela depozitul de medicamente Craiova. Înainte com. își procura medicamente din comerț de 20 – 30 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	21	4	-	3	9	9
1902	43	45	9	-	4	9
1903	70	17	3	5	7	2
1904	40	-	-	38	23	4
1905	65	1	-	26	18	-
1906	37	14	1	43	19	1
1907	54	10	-	41	38	7
1908	64	6	2	34	4	13
1909	-	-	-	-	-	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză 1 caz; Pelagră 13; Conjunctivă granuloasă 1; Paludism 17.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	12	-	-
1901	7	-	-
1902	5	-	-
1903	3	-	-
1904	14	17	-
1905	-	19	-
1906	17	64	-
1907	25	53	-
1908	72	42	-
1909	154	14	-

SEACA

Plasa administrativă Brabova; Circumscripție medicală Brabova; Medic D-r N. Vasilescu, dela 1 Mai 1909;
Agent sanitar N. Mătușoiu, dela 23 Octomv. 1909.

Date geografice. – Comuna Seaca se compune din satul Seaca tânără, în direcție dela est-vest, așezată pe valea Seaca tânără, precum și pe poalele dealurilor ce formează această vale: dealul Dintre Sate, la nord și dealul „Samârlu”, la sud. Se mărginește la nord cu satul Seaca Bătrână, despărțit prin delimitarea înșurăteilor de pe dealul dintre sate. Acest deal are direcție vest-est, în lungime de 7 km. La sud se mărginește cu com. Carpen, de care se desparte prin dealul Samarului, în direcție tot vest-est, lungime 7 – 8 km. precum și pădurea statului Seaca. Valea Seaca Tânără, pe care e așezat satul Seaca Tânără, se prelungește prin satul Răchita.

Pârâe nu sunt.

Prin mijlocul satului pătrunde o șosea comunală ce vine dela Brabova, o altă șosea comunală pleacă din aceasta și se duce spre Carpen, trecând prin pădurea Seaca, unindu-se cu șoseaua județeană Breasta – Cleanov. În fine o altă șosea comunală vecinală pleacă din șoseaua comunală Brabova – Seaca Tânără și se îndreaptă spre satul Seaca Bătrână, peste dealul Dintre Sate, prin delimitările înșurăteilor.

Satul Seaca Bătrână, în direcția est-vest, e situat pe fundul văii numită Valea Rângului, ce începe din partea de vest a satului Nou, prelungindu-se prin Seaca Bătrână, pe o lungime de 10 km. și se continuă spre Brabova, prin „Valea Pleana”, se mărginește la nord cu moșia Gogoși, despărțită printr'un deal cu delimitările înșurăteilor, la sud cu satul Seacă Tânără, despărțită prin dealul Dintre Sate: la vest cu comuna Brabova, despărțită printr'o vale largă „Valea Pleana”, iar la est cu satul Nou, despărțit prin valea Rângului. Pârâul Rângului, trece prin mijlocul satului, prin fundul văii cu acelaș nume, având o lungime de 7 km. Pârâul Seaca Tânără, curge prin satul cu acelaș nume, continuându-și cursul prin satul Răchita, o lungime de 8 km.

Satul Nou, situat la nord de Seaca Bătrână, în prelungirea văii Rângului, cu direcție dela vest-est. Se mărginește la nord cu comuna Botoșești, la sud cu satul Seaca

Tânără, la est cu pădurea statului și la vest cu satul Seaca Bătrână.

Satul Răchita, cu direcție vest-est, situat pe valea Răchitei, ce prelungește valea Seacă Tânără se mărginește la nord cu satul Seaca Bătrână și Gogoșița, despărțit prin două dealuri întretăiate de „Valea Pleana”, la sud cu satul Mozna, despărțit prin pădurea statului Seaca și șoseaua județeană Breasta – Cleanov.

Prin mijlocul satului curge un pârâu ce e prelungirea pârâului Seaca Tânără, se duce spre Brabova, vărsându-se în eleșteul d-lui Răduț Geblescu. E străbătut prin mijloc de o șosea comunală, vecinală Brabova – Răchita – Seaca. Suprafața comunei e de 10000 pogoane.

Date istorice. – Din trecutul comunei, nu s'a putut dovedi nimic, nu se știe de când e întocmită. Se zice că și-ar fi luat numele dela un moș bătrân numit „Vasile Secu”, ce erea un fruntaș prin vremurile când casele erau răzlețite prin pădure. Prima formație a caselor în linie, s'a făcut pe locul ce s'a constituit satul Seaca Bătrână și în urmă s'au constituit celelalte sate ce aparțin astăzi comunei Seaca.

Până la secularizarea averilor mănăstirești, moșia erea proprietatea călugărilor dela mănăstirea Dintr'un Lemn din județul Vâlcea. Dela 1864, moșia Seaca devenind proprietatea statului, s'au împrumțarit o mare parte din locuitori, apoi treptat, treptat, în anii 1880, 1893 și 1897, s'au împrumțarit toți locuitori din comună, mai rămânând astăzi ca proprietate a statului numai 700 pogoane la localitatea numită „Perimet”, precum și pădurea.

Igiena comunei. – Solul e format din pământ vegetal și nisip.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt.

Străzile sunt în linie dreaptă, nu sunt împietrite. Plantațiile pe ici pe colea, sunt făcute de locuitori.

Curțile în general sunt spațioase și împrejmuite cu ulucă. Se curăță odată pe an. Curățenia locuințelor în genere se face odată pe an, la sărbătorile Paștelui și mai rar de Crăciun.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 20 Decembrie 1909, satul Seaca, numără 638 b. și 681 f., satul Seaca Bătrână, 571 b. 605 f., Răchita 309 b. 375 f., satul Nou, 229 b. 345 f. În total comuna Seaca, numără 3753 suflete, adică 1747 bărbați și 2006 femei.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	137	100	-	37
1901	116	106	-	10
1902	140	61	-	79
1903	115	59	-	56
1904	139	60	-	79
1905	143	54	1	89
1906	115	77	2	38
1907	135	106	2	29
1908	145	98	2	47
1909	134	96	4	38

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Nici un element străin nu amestecat rasei autochtone.

Îmbrăcămintea: Bărbați poartă în timpul iernei, pe cap, căciulă de miel negru, pe corp, cămașe de bumbac, izmene de bumbac, haină scurtă de lână, cărei îi zice și mintean, pantalonii de lână albă, șubă de dimie, pe care însă puțini o mai poartă, încinși cu bete de lână și curea. În picioare poartă opinci sau cizme. Vara, poartă numai cămașe și izmene, majoritatea poartă vara pe cap pălării, în picioare opinci sau ghete, de obicei însă umblă desculți.

Femeile poartă pe cap cărpă și broboade de lână, cămăși de bumbac cusute cu amici, în culori diverse la poale și mâneci, zăvelci de lână diverse culori și fuste de arnici țesut cu bumbac, în picioare ghete. Vara, în cap cărpe de bumbac și legături de tulpan, cămăși de bumbac, fuste de arnici și fuste de ștofă, în picioare ghete și papuci.

Alimentația. – Postul mare ține 50 zile, postul sfintei Marii 15 zile, al Crăciunului 42 zile și al sfântului Petre, între 5 – 45 zile, plus 104 zile Mercurile, și Vinerile, ajunul Bobotezei, o zi, ziua Crucii, 2 zile. În total cu aproximație sătenii postesc 234 zile.

În timpul postului să mănâncă: fasole, varză acră, murături, puțini cartofi, sfeclă, praz, ceapă, usturoi, puțin undelemn, boabe de porumb fierte sau coapte în foc, mălai sau mămăligă, puțină pâine. Aproximativ se consumă zilnic de un adult 1 kg. mălai, cam 1/4 legume. Pește sărat se mănâncă în postul Crăciunului și al Sft. Petre, pește proaspăt prea puțin.

În zilele de dulce se mănâncă, mălai sau mămăligă, puțină pâine, lapte foarte puțin, ouă, untură de porc, carne de porc și carne de pasăre, puțini mănâncă carne de oaie sau de vacă. În timpul verei, atât la post cât și la dulce mănâncă fasole verde, mazăre, castraveți, pătlăgele roșii, varză și cartofi.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Săteanul muncește pământul cu mâinile și cu instrumente agricole. Muncește cam între 8 – 9 pogoane de cap de familie și câștigă aproximativ între 400 – 500 lei pe an. Ca ocupații accesorii: transportul de cereale și lemne la Craiova și mai rar la Cetate, construcții de case, magazii, pătule, cizmărie și croitorie, creșterea vitelor, etc.

Proprietatea solului, pe teritoriul acestei comune, e repartizată după cum urmează:

Delimitările însurăților 3850 hectare și proprietatea statului „Perimet” 2350 hectare.

Locuințe. – Sunt 800 locuințe, dintre care 143 case de nuiete, lipite cu lut, 655 case de lemn și 2 de zid. Toate cu câte 2 încăperi.

Apa de băut. – Sunt 18 puțuri, din care 3 cu ghizduri de beton, au apă bună, 15 cu ghizduri de lemn sau de loc, cu apă de rea calitate și 2 cișmele în bună stare, au cu apă bună de băut.

Școale. – Sunt 3 școale, o școală în Seaca Tănără, construită în lemn și tencuită cu var, de către locuitori, compusă dintr'o clasă pentru elevi, având cubajul de 126 m.c., cu dependențele ei, cancelarie, antreu și o sală de lucru manual. E frecventată de 95 elevi.

Școala din Seaca Bătrână, cu o singură sală, un antreu și o cancelarie având cubajul de 100 m.c., e frecventată de 100 elevi, e construită în lemn și tencuită cu var de locuitori.

Școala din satul Răchita, cu o singură sală și cancelarie, având cubajul de 80 m.c., construită în lemn, foarte insalubră, e frecventată de 50 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – Sunt 3 biserici. În Seaca Tănără, situată în centrul comunei, la răsărit de școală, clădită în bărne, tencuită în mortar de var și zugrăvită în interior. E clădită în anul 1892, de către locuitori, spațioasă și luminoasă, e împrejmuită cu ulucă. Biserica din Seaca Bătrână, situată în centrul satului, clădită în bărne, tencuită cu mortar de var, clădită cam pe la anul 1845, pe timpul Domnitorului George Bibescu. Funcționează, neîncăpătoare și e împrejmuită cu ulucă.

O a treia biserică în satul Răchita, situată în centrul satului, clădită în bărne de lemn, tencuite cu var, neîncăpătoare, puțin luminoasă. Zidită între anii 1855 – 1860 de către locuitori. Împrejmuită cu ulucă.

Cimitire de oameni. – Sunt trei: unul în Seaca tânără, situat în partea de est, la distanța de 400 metri de sat, împrejmuit cu ulucă; altul în Seaca bătrână, situat în partea de sud al satului, la distanța de 500 metri de sat, neîmprejmuit și al 3-lea cimitirul din satul Răchita, la partea de sud a satului la 300 metri de sat împrejmuit cu ulucă și în aceiași curte cu biserica.

Primăria. – Este situată în centrul satului Seaca tânără, clădită în anul 1890 de către locuitori, în bârne de lemn și tencuit cu var. Local spațios, compus din trei camere și antreu.

Localuri publice și de consumație. – Sunt patru cârciumi, două în satul Seaca tânără, una insalubră și una mediocră, una în satul Seaca bătrână, mediocră; și una în satul Răchita, insalubră. Fac o vânzare între 2500 – 3000 lei anual. Patru magazine de manufactură mediocre, fac venit 3000 lei anual.

Industrii insalubre. – În comuna Seaca sunt două mori una cu aburi a d-lui; C. Vasiliuță, și alta cu motor a d-lui Mitrică Barbu. Cea dintâi în valoare de 10.000 lei, n'are autorizația consiliului de igienă și e în stare mediocră; a doua în valoare de 20.000 lei, n'are autorizația consiliului de igienă, e în stare satisfăcătoare, ambele întrebunțează câte doi lucrători fiecare, plătiți: mecanicu cu 100 lei lunar și doi fochiști cu câte 20 lei lunar. Venitul acestor industrii e de 8000 lei aproximativ anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	90	-	34	18	5	25
1901	109	-	-	41	4	3
1902	91	1	41	14	-	24
1903	131	3	21	9	-	8
1904	116	-	10	48	-	17
1905	127	2	22	31	7	51
1906	91	5	24	32	7	10
1907	78	9	3	10	1	3
1908	103	-	8	65	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	32	65	-
1901	-	36	-
1902	21	1	-
1903	116	85	-
1904	12	124	-
1905	20	101	-
1906	60	652	-
1907	96	986	-
1908	-	283	-
1909	198	350	-

Medicamente. – Înainte de trecerea fondurilor sanitare la stat, comuna procura medicamente din bugetul comunei de 20 – 30 lei anual. Dela 1908 medicamentele pentru comună se procură; dela Depozitul de medicamente, filiala Craiova, prin medicul de circumscripție care aprovizionează la fiecare inspecție farmacia comunală cu toate medicamentele ce s'au terminat sau sunt aproape de terminat în așa fel că farmacia comunală e în permanentă aprovizionată cu medicamentele suficiente și de prima necesitate.

Inspecții medicale. – În anul 1905 s'au făcut 12 inspecții medicale, 10 în anul 1906; 15 în anul 1907; 12 în anul 1908; 24 în 1909.

Epidemii. – În decurs de doi ani comuna a fost bătută de următoarele epidemii :

În 1900 dela 3 Iunie la 14 Octomvrie, tusă convulsivă cu 78 cazuri, nici un deces.

Dela 11 August la 29 Septemvrie, Dizenterie, cu 36 cazuri fără decese.

Dela 29 August la 8 Decemvrie 1909, Scarlatină cu 19 cazuri, 4 decese.

Dela 19-24 Septemvrie 1909, Dezinterie, 1 caz, 1 deces.

Dela 9 Octomvrie 1909, Febră tifoidă în 6 cazuri, 1 deces, epidemia este încă în ființă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 28 cazuri; Tuberculoză 3 și Pelagră 37.

SEACA DE CÂMP

Plasa administrativă Poiana; Circumscripția medicală Poiana; Medic, Dr. I. Matu, dela 1 Noemvrie 1909; Agent sanitar, Gh. Scricieiu, dela 18 Mai 19011; Moașe, loc vacant.

Date geografice. – Comuna Seaca, este așezată pe un loc de costișe cu un cap spre apus și celalt spre răsărit, e străbătută de șoselele vecinale ce o leagă de comuna Ghidiciu și Pisc, precum și de șoseaua județeană ce vine din direcția Poiana.

Date istorice. – Comuna Seaca și-a luat numele dela moșia Seaca, pe care cu fost împrăprietăriți locuitorii după legea din 1864 și a însurăteilor din 1879. Până în anul 1903, această comună a fost alipită, cătun, la comuna Ghidiciu, sub numele de Seaca. S'a format apoi în o singură comună dându-i-se numele de Seaca de Câmp, în deosebire de comuna Seaca de Brabova.

Pe teritoriul comunei Seaca, a fost concentrată la 1877, Divizia 31 Rusească din Corpul IX, pentru a-și efectua trecerea Dunării.

Igiena comunei. – Solul e argilo-nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace. La o distanță de 300 metri de comună, este o baltă.

Străzile sunt în parte împietrite și aliniate, plantații foarte rar.

Curțile sunt împrejmuite cu gard de stejar. Majoritate din locuitori au în curte câte o magazie sau șopron și grajd pentru vite. Băligarul din grajd îl strâng într'un colț și îl duc primăvara și toamna la câmp, pentru îngrășarea pământului.

Curățenia locuințelor, se face de către femei. Văruirea caselor se face de două ori pe an, la Paști și la sf. Măria. Casele se mătură zilnic.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 31 Decemvrie 1908, comuna numără 1024 suflete, dintre cari 527 bărbați și 527 femei.

Caracterele populații. – Îmbrăcămintea. Atât bărbații cât și femeile, întrebuințează stofe, fie de bumbac, fie de lână, țesute de femei în casă. Țăranii umblă vara în cămăși vârgate (cămăși cu margine) cu borangic, bumbăcel etc., iar iarna în pantaloni albi de lână, pe care îi numesc cioareci, în cojoace sau haină de lână albă.

Femeile și fetele cu zăvelci țesute foarte frumos cu vergi sau flori; cămăși brodate cu

răuri de diferite colori. Fetele umblă cu capul gol, iar femeile cu cărpe albe.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	-	-	-	-
1901	-	-	-	-
1902	-	-	-	-
1903	20	11	-	19
1904	50	21	-	29
1905	43	21	-	22
1906	48	16	-	32
1907	48	27	-	21
1908	62	23	-	39
1909	35	38	-	3

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Mai toți sătenii au vite trăgătoare și mulți mai au și vaci pentru lapte. Țăranul muncește, începând din Martie și până la 1 Decemvrie, pământul său sau al proprietarilor. Munca o fac în dijmă una și una, așa că în acest timp de muncă țăranul are pe seama sa 6–8 pog. de grâu și porumb. Aceste produse, valorează anual între 800 – 1000 lei, parte din produse le vinde, parte le ține pentru seama sa.

Proprietatea solului este deținută parte de locuitorii împrăprietăriți, parte de proprietari.

Școala. – O singură școală cu o clasă, având un cubaj de 280 m.c. și frecventată de 80 elevi. Ca stare igienică e mediocră.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică, construcție de zid, spațioasă și bine întreținută.

Un singur cimitir, așezat la o distanță de 200 metri de raza comunei, împrejmuit cu gard de ulucă, a cărui suprafață e insuficientă prin complectarea locurilor cu morminte.

Cimitire de animale nu sunt în comună.

Primăria. – O casă închiriată, în rele condițiuni igienice.

Localuri publice și de consumație. Două cârciumi cu băuturi alcoolice, cari vând între 380 D-litri rachiu și 170 Dl. vin. O a treia cârciumă vinde numai vin, ca 200 D-litri anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	-	-	-	-	-	-
1902	-	-	-	-	-	-
1903	-	-	-	-	-	-
1904	31	5	2	13	54	-
1905	37	4	2	23	19	6
1906	38	1	-	19	8	-
1907	42	3	4	20	2	-
1908	44	2	8	35	48	4
1909	25	-	2	10	18	6

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	8	62	-
1904	31	360	-
1905	27	297	-
1906	25	275	-
1907	15	275	-
1908	23	242	-
1909	80	409	-

Inspecții medicale. – În ultimii 7 ani, comuna a fost inspectată: în 1903, de 4 ori; în 1904, de 8 ori; în 1905, de 6 ori; în 1906, de 6 ori; în 1907, de 5 ori; în 1908, de 7 ori și în 1909, de 14 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, comuna prevedea o sumă până la 50 lei pentru procurare de medicamente, cari ereau ținute la primărie; iar de atunci medicamentele se procură dela depozitul regional din Craiova, prin medicul circumscriptiei, ori de câte ori se simte nevoie.

Epidemii. – În ultimii 3 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Dela 20 Iunie până la 30 Septembrie 1903, Scarlatină, cu 28 cazuri. Dela 24 Noembrie 1904, la 24 Aprilie 1905, Scarlatină 35 cazuri cu 3 decese.

Dela 5 Martie – 16 Aprilie 1909, Rugeolă, cu 101 cazuri – 4 decese.

Dela 5 Iunie – 8 Decembrie 1909, până în prezent, Tusă convulsivă, cu 22 cazuri – 2 decese.

Dela 8 Iulie 1909, până în prezent, Scarlatină, cu 19 cazuri – 4 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 160 cazuri; Pelagră, 27.

SILIȘTEA-CRUCI

Plasa administrativă Băilești; Circumscripția medicală Băilești; Medic, Dr. N. Enculescu, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Moașe, M. Teodorescu-Țincu, dela August 1909.

Date geografice. – Vatra comunei se află așezată pe un platou ușor înclinat dela N. spre S. și ocupă o suprafață cam de 300 hectare. Comuna nu are în jurul ei dealuri și văi, decât numai niște movile mici fără importanță, care servesc ca puncte de reper pe moșie.

În partea despre sud a comunei, pe marginea ei, trece un mic pârâu provenit din ploii și mici izvoare, care în timpul verei e aproape sec. În partea de sud și de vest, pe acest pârâu, sunt grădini cu zarzavaturi aparținând locuitorilor. În partea de sud sunt și mici livezi în care locuitorii pasc vitele devalma.

Suprafața sa e de 3826 pogoane. Locuitorii sunt împroprietăriți după legea rurală din 1864 și a însurășilor din 1879. Statul posedă aci moșia Siliștea-Cruci, fostă a mănăstirei Călușului și secularizată. Comuna e legată cu cele vecine, prin șosele comunale. Desfacerea produselor solului, se face prin schela Bistrețului, iar locuitorii importă prin această schelă, cherestea pentru casă.

Date istorice. – Siliștea-Cruci nu este sat așa vechi, este format cam pela 1821 când în războiul Ruso-Turc se sparse Cioroiul și locuitorii veniră parte aci, parte prin Băilești. Asemenea pe timpul când se distruse definitiv Cioroiu, din cauza ciumei, mai veni o serie de familii și se stabiliră aci. Dela 1864, se mai adăogară și alți locuitori, care căpătară proprietăți aci și astfel se formă Siliștea-Cruci.

Numele acestei comune vine dela numele Seliște-livade-fânețe, care sunt și azi, în partea de sud a comunei. În aceste livezi ereau pe timpuri niște cruci de piatră și locuitorii ziceau la „Siliștea cu Cruci”.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ negru vegetal, în grosime ca de 1 metru, apoi un strat nisipo-argilos ca de 2 – 3 metri, în urmă argilos impermeabil; stratul aquifer superficial, e la 5 – 6 metri.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu există.

Străzile sunt drepte, largi, parte acoperite cu pietriș și plantate cu salcâmi, parte nu. Se întrețin relativ bine.

Curtile sunt închise cu gard de stobori sau nuele împletite și cu sârmă. Se curăță la nevoie și uneori sub presiunea autorităților. Bălegarul și gunoiul se aruncă pe câmp.

Curățenia locuințelor. Se face de locuitori odată sau de 2 ori pe an, prin spoire cu lapte de var și spălat sau lipit cu pământ pe jos.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	107	41	-	66
1901	86	36	-	50
1902	90	91	-	1
1903	103	39	-	64
1904	92	52	2	40
1905	99	44	2	55
1906	100	53	-	47
1907	108	63	-	45
1908	96	60	4	36
1909	94	78	1	26

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, comuna numără 2464 suflete, dintre care 1266 bărbați și 1198 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Locuitorii prezintă caracterele tipului Daco-Roman, în majoritate sunt de talie supra mijlocie și bine conformați.

Îmbrăcămintea se compune iarna din căciulă de oaie, cojoc scurt sau haină îmblănită, pantaloni de dimie albă (cioareci), ghetete, cisme sau opinci, cămăși și izmene de pânză de bumbac sau in. Vara: cămașe și izmene de pânză de bumbac sau in, pălării de paie lucrate în mare parte de elevii din școală sau adolescenții ce au învățat fie în școală, fie dela elevi; ghetete, opinci argășite, sau merg cu picioarele goale. Rufăria se lucrează de țărance în casă. Bărbații își lucrează îmbrăcămintea la abagii, cojocari și cismari.

Femeia poartă vara cămașe și fustă cu șorțuri (zăvelci), capul acoperit cu o cârpă albă sau tulpă. Iarna: haină groasă sau cojoc scurt după avere. Fetele au aceiași îmbrăcămintea,

însă se poartă cu capul descoperit. La unii bărbați bătrâni se observă părul lung în plete pe ceafă și toată regiunea frontală a capului tunsă mărunț.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Locuitorii muncesc agricultura cu brațele, vitele și diferitele mașini agricole. Muncesc 190 zile pe an, în timpul verii, primăverii și al toamnei. Iarna stau. Fiecare țaran câștigă în termen mediu 500 – 600 lei. Ocupațiunii accesorii nu au, afară de mici meșteșuguri la câțiva, cum e cismăria, cojocăria etc.

Proprietatea solului este deținută de locuitorii care, parte sunt moșneni, parte împrumietăriți după legea dela 1864.

Locuințe. – Sunt 529 locuințe, dintre care 178 case de zid de cărămidă sau piatră, cu mai multe încăperi; 40 case de pământ bătut, având de asemenea mai multe încăperi; 310 case de nuele lipite cu lut, cu mai multe încăperi și 1 bordei cu 2 încăperi.

Locuințele sunt construite în general cu mai mult de 2 camere, al căror cubaj este insuficient pentru cei ce le locuiesc. Ferestrele sunt mici și se deschid foarte rar sau de loc. Încălzitul locuințelor se face cu lemne care ard în sobe de pământ sau de fier. Iluminatul se face cu petrol. Locuințele sunt acoperite cu șindrilă, coceni, olane sau țiglă și tablă de fier.

Apa de băut. – Se ia din 35 puțuri, dintre care 21 bune și cu apă bună; 10 mediocre și 4 rele, care nu îndeplinesc condițiuni igienice. În aceste din urmă puțuri, apa de băut se găsește la o adâncime de 5 – 6 metri, este turbure, fără miros și cu gust ușor sălciiu.

Școala. – Proprietatea comunei, construită din zid după planurile Casei școalelor; este compusă din 7 camere, din care 4 săli de curs și restul anexe. Clasele de curs sunt suficiente pentru numărul de elevi ce le frecventează și suficient luminate. Școala e frecventată de 232 elevi. Apa de băut se ține în vase închise.

Biserici. – Cimitire. – O singură biserică.

Un cimitir uman, împrejmuit la distanță. Cimitir de animale e unu, neîmprejmuit.

Legea și regulamentul înmormântărilor, se aplică.

Primăria. – E construită din zid, veche și dispune de 2 camere, care nu satisfac cerințele igienice.

Localuri publice și de consumație. În comună sunt 4 cârciume complete, care se întrețin în stare igienică mediocră. Se mai află aci 3 prăvălii de mărunțșuri în stare mediocră.

Industria insalubre. – Două mori și o țiglarie, dintre care una pusă în mișcare cu motor cu gaz sărac, a d-lui N. Chifu, în valoare de 20000 lei, întreținute în stare igienică mediocre. Întrebuințează 3 lucrători, plătiți dela

30 – 60 lei lunar, având dormitorul în localul morii și mâncarea dela proprietar. Aduce un venit de 1500 lei anual.

Alta a d-lor Petre I. Mitrache și Ilie I. Mitrache, motor cu aburi, în condițiuni și cu venit tot ca cea dintâiu.

O țiglarie a d-lui N. M. Chifu, în valoare de 5000 lei, cu autorizația Consiliului de igienă din lunie 1909, în stare igienică mediocră. Întrebuințează 6 lucrători, fiind plătiți dela 20 – 30 lei lunar și aduce un venit de 1000 lei.

Inspecții medicale. – Comuna Siliștea Crucii a fost inspectată în anul 1900, de 10 ori; în 1901, de 11 ori; în 1902, de 11 ori; în 1903, de 9 ori; în 1904, de 11 ori; în 1905, de 10 ori; în 1906, de 3 ori; în 1907, de 8 ori; în 1908, de 11 ori; în 1909, de 13 ori.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	20	17	88	-	9	79
1901	57	-	5	55	92	40
1902	38	-	14	6	1	21
1903	90	4	13	21	179	23
1904	86	8	8	10	70	37
1905	74	-	6	57	31	12
1906	76	16	-	9	4	14
1907	78	22	-	68	15	4
1908	75	6	-	16	20	21
1909	-	38	57	10	43	32

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei de 30 – 40 lei anual. Dela această dată, medicamentele se aprovizionează de stat, dela depozitul regional, filiala Craiova, prin medicul de circumscripție.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	7	11	-
1901	41	-	-
1902	-	30	-
1903	6	-	-
1904	4	318	-
1905	5	19	-
1906	-	-	-
1907	-	-	-
1908	12	-	-
1909	69	55	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910, sunt: Paludism 12 cazuri, Tuberculoză 3 și Pelagră 9.

SLĂVUȚA

Plasa administrativă Stoina; Circ. medicală Mierea-Birnicii; Medic Dr. Simion Papadopol, dela 1 Mai 1909;
Agent sanitar Constantin Mischianu, dela 15 Mai 1909.

Date geografice. – Comuna Slăvuța, e situată pe văile Slăvuța, Moinești și Toiaga, la 42 km. de Craiova, în partea de nord. Se mărginește la răsărit cu comuna Tălpași, de care se desparte prin dealul Golumbului; la apus cu comuna Stoina despărțită prin Amaradia; la miazăzi cu Mierea-Birnicii, despărțită prin hotarele moșiilor; la miazănoapte cu comuna Băcești, jud. Gorj, despărțite tot prin hotarele moșiilor. Dealuri: Dealul Ploștei, dealul Golumbului, dealul Valuta, la răsărit. Între acestea și dealul Golumb, se găsește valea Leului unde se află satul Marinești.

Mai spre apus de dealul Valutei, este dealul Calului, între care se află Valea-Calului, pe care sunt locurile de muncă.

La apus dealul Mielușeilor pe coasta cărora se află satul Mielușei și Uluiieți, la apus și miazănoapte se află dealul Toiaga pe valea căruia se află satul Toiaga.

Comuna e udată de: Amăradia, care trece prin partea despre apus și pârâul Slăvuța care trece prin mijlocul comunei. Pârâul Leului trece prin Marinești și se varsă în Amaradia în comuna Mierea Birnicii unde își ia numele de Valuta. Pârâul Slăvuța, se varsă tot în Amaradia la marginea de miazănoapte a comunei.

Suprafața comunei e de 1174 hectare.

Locuitorii sunt toți moșneni de baștină. Comuna e străbătută de 3 căi vecinale, spre comunele Tălpași, Mierea-Birnicii și Stoina.

Date istorice. – Comuna Slăvuța datează dela 1864, când s'au alipit satele Toiaga, Mielușei, Socoteni și Slăvuța, care aveau pământurile lor, formând comuna Slăvuța.

În anul 1875 și 76, comuna Slăvuța a fost lipită de Păișani formând comuna Păișani, iar Toiaga cu Căpreni formând comuna Căpreni. În 1876 luna Decembrie, s'a despărțit de Păișani și Căpreni, formând iarăși comuna Slăvuța. Satul Marinești a aparținut comunei Mierea-Birnicii și s'a alipit la comuna Slăvuța în 1878 luna Ianuarie. De atunci și până astăzi, comuna a rămas în aceeași formațiune cu același număr de sate. Asupra numelui nu se știe exact de unde și-l trage.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt.

Străzile. Șoseaua comunală Slăvuța-Mierea-Birnicii, ce trece prin mijlocul comunei, e bătută cu nisip și are șanțuri de scurgere. La apus, paralelă cu cea dintâi se află șoseaua comunală Slăvuța-Băloșeni ce trece prin satele Mielușei, Ulm și Toiaga. La răsărit de prima și paralel cu ea se află șoseaua comunală Văluța-Marinești, ce trece prin satul Marinești. Ambele ultime șosele sunt bătute cu nisip și au rigole de scurgere.

Curțile sunt împrejmuite cu uluci și pârmaci (stobori). Ele se curăță de 2 ori pe an, primăvara și toamna.

Locuințele se văruiesc de 2 ori pe an, de Paști și de Crăciun. Văruirea însă se face de către zidari și nu de femei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1 Aprilie 1907 comuna numără 1098 b., 1079 f., dintre care satul Socoteni 219 b. 233 f. satul Slăvuța 410 b. 381 f. satul Toiaga 199 b. și 190 f., satul Mielușei 110 b. și 107 f., satul Ulm 41 b. și 48 f. satul Marinești 119 b. și 120 f. în total comuna numără 2177 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	69	71	-	2
1901	103	36	-	-
1902	75	36	-	-
1903	98	53	-	-
1904	78	71	-	-
1905	88	47	-	-
1906	95	36	-	-
1907	82	64	-	-
1908	87	61	-	-
1909	97	73	-	-

Munca săteanului, proprietatea solului. Săteanul muncește cu brațele și cu vitele. Cu brațele 7 – 8 oamenii prășesc în o zi un pogon, fiind plătiți cu 1 leu 1 - 20 și îndestularea pe zi. Cositu și strânsu unui pogon se face de 5 oameni

într'o zi și sunt plătiți câte 1.50 și mâncare pe zi. La secerat, 8 oameni pe pogon, li se plătește câte 1,50 bani pe zi. Pentru a ara un pogon într'o zi se întrebuițează 4 boi și 3 oameni și se plătește 8 lei, hrana oamenilor și nutreț de vite. La căratul recoltei se plătește 2 lei pe zi pentru un car cu boi, plus hrana oamenilor și a vitelor.

Ocupații accesorii: Cea mai mare parte dintre țărani fac precupeție. Cam 40 – 50 sunt dulgheri ce fac pătule. Vre-o zece sunt zidari. Proprietarii dețin 218 hectare de pământ, sătenii 988 de hectare.

Locuințele. – Sunt 479 case de lemn dintre care 473 cu câte 2 încăperi, 6 cu mai multe încăperi cu un cubaj de 20 m.c., fiecare, locuită în mediu de 5 – 7 persoane. Case de zid sunt 25, dintre care 12 cu 2 încăperi 13 cu mai multe încăperi având un cubaj de 27 m.c. de cameră, locuite în mediu de 5 – 6 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 29 fântâni, dintre care 2 bune și 27 mediocre, din 28 puțuri, între care 2 bune și 26 mediocre. Două puțuri sunt construite de curând, din beton, restul de 26 sunt făcute cu ghizduri de lemn.

Școala. – Local propriu, construit din lemn. Are pe lângă clasă o odă mică ce servește de cancelarie. Clasa are trei ferestre și e pardosită cu cărămidă. E acoperită cu blane de lemn, și e înprejmuită. Localul e vechiu și are nevoie de multe reparațiuni. Clasa are un cubaj de 57 m.c. E frecventată de 66 elevi.

Biserici. - Cimitire. – Sunt două în cătunul Slăvuța una de lemn și alta de zid împrejmuite. Cea de lemn și ruinată. Una în satul Marinești, construită din lemn și înprejmuită cu uluci, e în stare mediocră. Una în satul Socoteni, tot din bârne împrejmuită cu blane, în stare mediocră; Una în satul Mielușei și Uimești, împrejmuite cu stacheți în stare bună, și alta în satul Toiaga împrejmuită tot cu stacheți în stare foarte bună.

Cimitire. – În satul Slăvuța, e unul împrejmuit cu șanț și e situat la marginea satului. În satul Marinești, e împrejmuit cu pământ, e în afară de sat și departe de biserică; în satul Socoteni, e împrejmuit cu ulucă, formând curtea bisericii, care e depate de sat, altul în satul Mielușei, asemenea în curtea bisericii, departe de sat, și un altul asemenea în satul Toiaga. Cimitire de animale e unul în valea Calului, spre Socoteni, unul în valea Hatrului pendinte de Mielușei, Toiaga și Ulmești și altul în Vâlceaua cu Meri, pendinte de satul Slăvuța. Toate sunt împrejmuite cu măracini.

Primăria. – Local propriu, construit din lemn, acoperit cu scânduri și pardosit cu cărămidă. E compus din 2 camere, dintre care una servește de percepție. Sala Primăriei are

un cubaj de 36 m.c. e veche și puțin luminată având 2 ferestre mici.

Localuri publice și de consumație. – Cârциumi sunt: una în satul Socoteni, compusă din 4 camere una pentru locuit, 2 pentru cârciumă și una de băcănie. Localul e nou, pardosit cu blane, debitează toate felurile de băuturi. Alta în satul Slăvuța compusă din 2 camere, una pentru cârciumă și alta de locuit. E pardosită cu blane. Localul e spațios. Ambele cârciumi sunt construite din cărămidă.

Industria insalubre. – Două mori cu aburi: una a d-lui Ilie Stănescu în valoare de 14000 lei, are autorizația cu numărul 96 din 1907, e în stare satisfăcătoare, are un venit anual de 1000 până la 1500 lei; alta a d-lui Marin G. Dudeanu în valoare de 12000 lei, n'are autorizație și are un venit anual de 1000 până la 1200 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	62	3	9	39	6	-
1902	65	3	-	40	3	-
1903	66	11	-	36	3	-
1904	56	3	-	24	43	-
1905	74	9	-	20	65	-
1906	79	19	3	43	47	-
1907	63	7	6	76	18	-
1908	71	6	2	40	15	-
1909	83	22	3	50	38	9

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în 1902 de 3 ori, în 1903 de 8 ori, în 1904 de 5 ori, în 1905 de 6 ori, în 1906 de 2 ori, în 1907 de 2 ori, în 1908 de 5 ori, și în 1909 de 21 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	52	57	-
1901	10	23	-
1902	8	-	-
1903	36	77	-
1904	26	45	-
1905	36	62	12
1906	-	39	-
1907	24	135	-
1908	31	65	44
1909	64	255	31

Medicamente. – Până în anul 1908 medicamentele se procurau de către comună de câte 20 – 25 lei anual, din fonduri comunale și se țineau la Primărie; dela această dată medicamentele se procură dela Depozitul regional

de medicamente „filiala Craiova“ prin Medicul de circumscripție.

Epidemii. – În ultimii 6 ani comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Tuse convulsivă dela 27 Mai până la 6 Aug. 1903 cu 27 cazuri tratați acasă; Pojar dela 21 Decembrie 1903 până la 7 Martie 1904 cu 59 cazuri, 5 mortale, tratați acasă; Scarlatină dela 30 Aprilie

până la 27 Noembrie 1909 cu 55 cazuri și 10 morți tratați în infirmerie; Tuse convulsivă dela 8 Mai până la 9 Noembrie 1909 cu 12 cazuri și 1 mort tratați acasă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 16 cazuri și Pelagră 6.

SOPOTU

Plasa administrativă Brabova; Circ. medicală Brabova; Medic D-r. N. Vasilescu, dela 1 Mai 1909; agent sanitar Gh. Curteanu, dela 15 Octomvrie 1908.

Date geografice. – Comuna Sopotu este formată din Sopotul propriu zis și satul Mănăstricea.

Sopotul cu direcție est-vestică, situat pe o vale largă, numită „Valea-Mare” și pe altă vale mai mică numită „Vâlceaua Surei”, între un deal spre nord numit „Buciumul” și altul spre sud numit „Dealul Bisericei” și dealul Rătânglava. Se mărginește la nord cu comuna Raznicu și satul Cornița, despărțit prin „dealul Buciumului”, la sud se mărginește cu satele: Urduița și Bașcov despărțite prin dealurile: Bisericei și Rătânglava, spre est cu comuna Beloțu, spre vest cu satele Ștefanei și Mănăstricea, despărțite prin Valea Mare (Ștefănel) și Valea Recea (Mănăstricea). Sopotul este udat prin mijloc de către pâraele: Văi-Mari și Recea, ce în timpurile secetoase și de vară seacă. Prin mijlocul satului Sopotu, străbate șoseaua comunală vecinală Sopotu-Mănăstricea, iar spre est șoseaua comunală vecinală Sopotu-Raznicu. Tot din centrul satului Sopotu, pleacă spre Urdinița-Brabova, un drum de care pe dealul bisericei un alt drum de care „Sopotu-Cornița” peste „dealul Buciumului” și un alt drum de care Sopot-Bascov, peste dealul Rătânglăul, numit drumul Secuiului.

Mănăstricea situată pe versantele a două dealuri numite dealul Urdinița și dealul Recea precum și pe vale, se mărginește la nord cu satul Ștefanei, despărțit prin dealul și valea Recea, la sud cu satul Urdinița, despărțită prin dealul Boianului, la est cu satul Sopotu în prelungirea Văii Recea, la vest cu satul Gogoșița, despărțită de către o pădure a statului numită: „Tufarul Badei”.

Prin mijlocul satului străbate șoseaua comunală vecinală Sopotu - Mănăstricea, spre Gogoșița. Spre Urdinița, din satul Mănăstricea, pleacă un drum de care, peste dealul Boianului. Un alt drum de cară, pleacă din sat spre Ștefanei, peste Valea-Recea și dealul Galbinei.

Satul deși așezat pe vale nu e udat de nici un pârâu. Numai în timpurile ploioase, se formează pârâie trecătoare ce se scurg prin Valea-Recea spre Sopotu.

Date istorice. – Nu se poate preciza origina numelui comunei Sopotu. Ceea-ce se poate ști e că au fost multe păduri, iar casele erau puține și răspândite ici colea câte una, prin diferite părți, văi, dealuri, luminișuri etc. E posibil ca să fi venit și aci din alte părți fugari ca să se ascundă, mai ales cu ocazia unei lupte a lui Mihai Viteazul, cu Turcii, în o comună vecină Cernăești. Casele ar fi rămas multă vreme răspândite pe văi dealuri, dacă guvernul n'ar fi luat hotărârea ca casele să fie adunate în linie.

Igiena comunei. – Solul este pământ vegetal, pământ mare, bun și fertil. Sub-solul e variabil: nisip, argilă. Eleștee, bălți, băltoace, nu există. Străzile. Afară de șoseaua comunală vecinală Beloțu – Sopotu - Gogoșița, care este aliniată (dreaptă), celelalte din interiorul satului sunt neregulate și prost întreținute. Prin sat sunt puține plantațiuni, făcute de locuitori.

Curțile, în general sunt bine întreținute.

Curățenia locuințelor se face de două ori pe an, la Crăciun și Paște, când unii din locuitori fac și văruirea.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 19 D-vrie 1909, satul Sopotu numără 625 b. 578 f.; satul Mănăstricea 243 bărbați 232 femei. În total comuna Sopotu numără 1678 suflete, adică 868 bărbați și 810 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	60	43	-	17
1901	46	44	-	2
1902	60	3	-	23
1903	56	35	-	21
1904	56	21	-	35
1905	63	31	-	32
1906	42	35	-	7
1907	59	46	-	13
1908	48	52	-	4
1909	52	39	-	13

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Elementul daco-roman, pare a nu fi suferit alte rățuni străine.

Îmbrăcămintea. La bărbați, în timpul iernii: căciulă de oaie neagră, cămașe de bumbac, izmene de bumbac, haină scurtă de dimie sau cojoc și șubă albă de dimie, cioareci (nădrați) albi de dimie; în picioare opinci, foarte puțini poartă cisme. Vara: cămășe de bumbac, izmene de bumbac, căciulă, foarte rar pălării; încinși cu brău și bete de diverse culori.

La femei, iarna: pe cap, poartă cărpe de bumbac; pe corp, cămașe de pânză cusută cu amici de diverse culori, zevelcă de lână; în picioare: opinci și ghete. Vara aceleași, cu deosibire că în loc de zăvelci, pun șoarte de bumbac.

Alimentația. – Postul mare ține 50 zile, postul sfintei Mării 15 zile, al Crăciunului 42 zile și al Sfântului Petru, între 15 – 40 zile, plus 104 zile Mercurile și Vinerile, ajunul Bobotezei 1 zi, ziua Cruci 2 zile, în total sătenii postesc 234 zile. În timpul postului se mănâncă: fasole, varză acră, murători, puțini cartofi, sfeclă, praz, ceapă, usturoi, puțin untdelemn, boabe de porumb fierte sau coapte în foc, mălai și mămăligă, pâine puțină. Aproximativ se consumă zilnic de un adult 1 kg. mălai și $\frac{1}{4}$ legume.

În zilele de dulce se mănâncă: mălai și mămăligă, puțină pâine, lapte foarte puțin, ouă, untura de porc, carne de porc și carne de pasăre, puțin mănâncă carne de oaie și vacă. Pește sărat și proaspăt foarte puțin. În timpul verii, atât la post cât și la dulce mănâncă fasole verde, mazăre, castraveți, pătlăgele roșii, varză și cartofi.

Munca săteanului, proprietatea solului. – Săteanul muncește pământul cu mâinile, cu instrumente agricole și cu vite. Muncește dela 8 – 10 pogoane de cap de familie și câștigă aproximativ 400 – 500 lei anual.

Ca ocupații accesorii: transportul de cereale la Craiova, construcția de case, magazii, pătule, șopruri pentru vite.

Proprietatea solului pe teritoriul acestei comune e repartizată după cum urmează:

Proprietari 1400 hectare

Împroprietăririle locuitorilor 1200 hectare

Total... 2600 hectare

Locuințe. – În comună sunt 383 locuințe, dintre care: 11 case de pământ bătut, 298 case de lemn și 74 case de zid. Toate aceste locuințe au câte 2 încăperi.

Apa de băut. – Comuna numără 12 puțuri, dintre care 3 cu ghizduri de beton și apă bună, 9 cu ghizduri de lemn sau de loc și apă de rea calitate; 1 fântână în rea stare.

Școala. – E construită de zid; local închiriat, proprietatea d-lui Saba Șomănescu,

este compusă din o clasă pentru elevi având cubajul de 90 m.c. și e frecventată de 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt două biserici; una în Sopotu, construită în zid, în anul 1890. E spațioasă. Curtea e împrejmuită cu stacheți de lemn. O altă biserică e în satul Mânăstricea, construită în zid de către locuitori. Împrejmuită. Biserica din Mânăstricea, nu mai funcționează din cauză că e crăpată.

Cimitire de oameni sunt două: unul în Sopot, situat pe dealul bisericii cam la 600 metrii depărtare de sat, împrejmuit cu șanț; locul fiind mic, se scot osemintele prea de timpuriu spre ase îngropa alți morți. Un alt cimitir e în satul Mânăstricea, lângă biserică la marginea satului, împrejmuit cu ulucă. Pe dealul bisericii s'a destinat o mică porțiune de teren cam la 200 metrii de parte de cimitirul de oameni, pentru cimitir de animale. Nu s'a îngropat până în prezent nici un cadavru de vită. La Mânăstricea, acum, s'a destinat mai în vale de biserică, o mică porțiune de teren pentru cimitir de animale, dar locuitorii reclamând porțiunea de teren, cimitirul s'a desființat.

Primăria. – Situată în centrul comunei, construită în zid de către județ pela anul 1899. Are 4 camere.

Localuri publice și de consumație. Două cârciumi construite în zid dintre care: un local al cârciumarului Georgescu, este insalubru nepardosit pe jos; iar altul mai în centrul satului a cârciumarului I. Cocluci, este în bune condițiuni. Fac fiecare o vânzare între 2500 până la 3000 lei anual. Două magazine de manufactură unul tolerabil și altul în rele condițiuni, fac o vânzare de 2000 lei anual.

Industrii insalubre. – O singură moară cu aburi a d-lui Saba Șomănescu, arendată lui Petru Vasilescu. Are o valoare de 15000 lei, n'are autorizația Consiliului de igienă. Starea localului este satisfăcătoare, întrebuințează doi lucrători, un mecanic plătit cu 35 lei lunar și fochistu 20 lei lunar. Venitul acestei industriei e de 4000 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	30	2	2	23	4	2
1901	36	1	3	32	2	-
1902	50	-	1	12	4	12
1903	46	2	1	20	3	1
1904	16	-	1	24	-	7
1905	62	2	3	24	9	18
1906	34	2	7	33	-	6
1907	47	5	6	18	23	11
1908	59	2	2	36	3	19
1909	39	-	-	36	-	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	135	62	-
1901	7	29	-
1902	8	161	-
1903	6	192	-
1904	11	732	-
1905	5	-	-
1906	6	67	-
1907	40	400	-
1908	20	7	-
1909	117	284	-

Medicamente. – Înainte de trecerea fondurilor sanitare la stat, comuna procura medicamente din fondul comunal de 20 – 30 lei anual.

Dela 1908, medicamentele pentru comună se procură dela depozitul de medicamente filiala Craiova.

Medicul de circumscripție aprovizionând farmacia comunală la fiecare inspecție cu

medicamentele ce s'au terminat sau sunt aproape de terminare. Farmacia comunală, e astfel continuu aprovizionată cu medicamente suficiente și de prima necesitate. Întrebuințarea lor e riguros controlată.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 5 inspecții medicale; în 1901, 8; în 1902, 8; în 1903, 7; în 1904, 9; în 1905, 9; în 1906, 13; în 1907, 10; în 1908, 12; în 1909, 15.

Epidemii. – În decurs de 3 ani comuna a fost bătută de următoarele epidemii:

În 1907, dela 9 Iunie la 1 Septembrie, Tusa convulsivă, cu 210 cazuri, 5 decese.

Dela 9 Decembrie 1907 la 17 Februarie 1908, Pojar 21 cazuri, 10 decese.

Dela 3 Octombrie 1909, la 16 Decembrie 1909, Pustula malignă 4 cazuri fără decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Iunie 1910 sunt: Paludism 20 cazuri; Tuberculoză 2 și Pelagră 9.

STOINA

Plasa administrativă Stoina; Circumscripția medicală Mierea-Birnici; Medic, Dr. S. Papadopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Gh. Crăciunescu, dela 1 N-vrie 1909; Moașe, Diaconescu Tudora, elevă în căminul moașelor.

Date geografice. – Comuna Stoina, se mărginește la răsărit cu comuna Slăvuța, de care se desparte prin apa Amărădia; la apus cu comuna Căpreni și Florești, despărțită prin dealul Icleanu; la miazăzi cu Mierea-Birnici, despărțită prin vâlceaua Vlașca și dealul Curuiu, iar la miazănoapte cu com. Căpreni, despărțită prin dealul Brătești.

Terenul comunei e străbătut de următoarele dealuri: Dealul lui Stan și dealul Olăresei, între cari se află între est și vest Valea lui Stan. La nord este dealul Nona și Ciorari, între care se află valea Ciorari și satul cu acelaș nume. Dealul Icleanu la apus și dealul Olăresei cu dealu Stoinița la răsărit, între care se află valea Stoina.

Apele care udă comuna, sunt: Amărădia la răsărit, curgând în direcția dela nord spre sud iar pe teritoriul comunei primește mici pârâiașe intermitente, formate din ploii și din topirea zăpezei. Suprafața comunei este de 670 hectare. Prin comună trece șoseaua județeană Craiova – Căpreni.

Istoricul comunei. – Asupra înființării comunei nu se cunoaște nimic precis. Se știe că ea a existat tot sub numele de Stoina înainte de 1879. În 1879, s'a alipit la ea comuna Slăvuța și ambele au luat numele de comuna Păișani, unde erea și primăria. În 1883, s'au separat și comuna Stoina și-a reluat numele.

Numele său, se crede că și la luat dela Valea Stoina, unde ar fi locuit un anume Stoian, dela care și-ar fi luat numele valea.

În cătunele Slăvuța și Ciorari, sunt două biserici de zid, fondate de Pitarii Ene și Teodosie la anul 1812.

Igiena comunei. – Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile. Comunicația se face pe șoseaua județeană Craiova – Căpreni, care este plantată, așternută cu pietriș și bine întreținută, și prin șoselele vecinale, cari n'au pietriș și sunt întreținute mediocru.

Curțile sunt împrejmuite cu uluci și pârmaci (stobori), au mărimea dela 200 – 500 m.p. la săteni și dela 2000 – 3000 m.p. la

proprietari. Ele se curăță de 2 ori pe an: primăvara și toamna.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc de 2 ori pe an, la Paști și la Crăciun. Văruirea se face de către meșteri zidari.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	79	52	2	27
1901	89	37	4	52
1902	82	68	2	14
1903	85	77	-	8
1904	74	46	-	28
1905	99	47	2	52
1906	96	50	-	46
1907	99	62	1	37
1908	67	68	5	1
1909	107	57	4	50

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1904 în luna Decembrie, cătunul Runcu numără 31 bărbați și 33 femei; satul Pârâu, 57 b. și 52 f.; satul Urda, 132 b. și 149 f.; satul Păișani, 168 b. și 166 f.; satul Stoina, 199 b. și 213 f.; satul Olăreasa, 106 b. și 82 f.; satul Valea lui Stan, 89 b. și 82 f.; satul Ciorari, 179 b. și 178 f.

În total, comuna Stoina numără 2233 suflete, adică 1109 bărbați și 1124 femei.

Locuințele. – În comună sunt 541 locuințe, adică 518 case de lemn, dintre care 509 cu 2 încăperi și 9 cu mai multe. Cubajul unei camere fiind în mijlociu de 72 m.c. și locuind dela 5 – 7 persoane; 23 case de zid, cu mai multe încăperi, având cubajul de 120 m. c. și locuind dela 7 – 8 persoane.

Apa de băut, se ia din 76 fântâni, dintre care 50 bune, 17 mediocre și 9 în stare rea. Se mai ia din 44 puțuri, dintre care 30 bune, 4 mediocre și 10 rele.

Scoala e construită în 1904, din lemn. Are 2 clase, o cancelarie și o cameră de servitori. Fiecare clasă are un cubaj de 165 m.c. și 3 ferestre. E pardosită cu scânduri și e acoperită

cu tablă. E așezată în satul Stoina și e frecventată de 139 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserica sfinții împărați Constantin și Elena, în satul Ciorari, construită din cărămidă la 1810, e în bună stare.

Sf-ții Constantin și Elena, în satul Păișani, construită tot din cărămidă, tot în 1810, e de asemenea în bună stare. Amândouă sunt împrejmuite cu ulucă.

Nașterea Maicei Domnului, din satul Stoina, făcută din bârne de lemn, veche de vreo 60 ani, în stare mediocră. E împrejmuită cu ulucă.

Sf. Grigorie Decapolitul, în satul Stoenița, construită din bârne de lemn, datează de vreo 60 ani. În stare mediocră, împrejmuită cu ulucă.

Cimitire. Un cimitir în satul Ciorari, în afară de sat și departe de biserică; e împrejmuit cu șanț și plantație.

Două cimitire în satul Stoina, în afară de comună, departe de biserică; unul împrejmuit cu șanț și altul neîmprejmuit.

Un cimitir în satul Stoenița, în afară de sat și departe de biserică, e neîmprejmuit. Are în jurul lui șanț și mici plantații.

Cimitire de animale. Unul singur în satul Ciorari, e neîmprejmuit.

Primăria. – În satul Stoina, construită din zid, compusă din 4 camere și un antreu. E pardosită cu scânduri și acoperită cu tablă. Primăria e în bună stare. Localuri publice și de consumație.

Cârciumi: Una în satul Ciorari, compusă din trei camere, dintre care una de locuit. E puțin spațioasă și e pardosită cu blane.

Una în Stoina, cu 4 camere, una de locuit și restul pentru consumație. Are pivniță bună. E pardosită cu scânduri. Alta în satul Urda, cu trei camere, dintre care două pentru consumatori. E pardosită cu pământ pe jos și n'are pivniță.

Toate vând vin și țuică.

Industria insalubre. – Două mori cu aburi, una a d-lui Nae Trandafirescu, în valoare de 14.000, n'are autorizație, este în bună stare igienică; întrebuințează 2 lucrători plătiți unul cu 30 și altul cu 20 lei lunar. Aduce un venit anual de 3000 lei.

Altă moară e a societății „Unirea”, în valoare de 14.500 lei. N'are autorizație. E bine întreținută și întrebuințează 3 lucrători, plătiți

unul cu 300 lei anual și 2 cu câte 340 lei anual. Aduce un venit anual de 3700 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	72	4	2	47	-	-
1902	53	13	1	6	-	-
1903	88	6	-	50	-	-
1904	70	11	-	39	-	-
1905	68	4	-	7	-	-
1906	64	20	-	23	-	-
1907	92	2	-	67	-	-
1908	82	17	-	26	-	-
1909	78	11	-	64	-	-

Inspecții medicale. – În anul 1906, s'au făcut 2 inspecții medicale; în 1907, 6; în 1908, 14 și în 1909, 16.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale și se țineau la primărie; dela această dată, se procură dela depozitul de medicamente al statului, filiala Craiova, de către medicul de circumscripție.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	67	242	-
1901	55	144	-
1902	42	101	-
1903	-	210	-
1904	-	67	-
1905	8	-	43
1906	5	-	8
1907	6	83	29
1908	124	211	26
1909	47	226	2

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Pojar, dela 10 N-vrie–10 Decemvrie 1908, cu 28 cazuri.

Tusă convulsivă, dela 9 August–16 Septemvrie 1908, cu 17 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 30 cazuri; Sifilis, 1 și Pelagră, 5.

ȘEGARCEA

Plasa administrativă Șegarcea; Circumscripția medicală X-a Șegarcea; Reședința medicului, reședința administrației, judecătoria, secție de jandarmi, stație de cale ferată; Medic, Dr. N. N. Roteanu, dela 4 Noemvrie 1909; Agent sanitar, Mihail Popa, dela 1 Noemvrie 1904; Moașe, Sofica Tășcău, dela 1 August 1999.

Date geografice. – Comuna Șegarcea este situată la S. capitalei județului, aproape la jumătatea distanței dintre Craiova și Dunăre. Se mărginește la E. cu comunele Foișor și Drănic, la V. cu comunele Cerăt și Lipov, la M.-Z. cu o câmpie cultivabilă ce se întinde până la comunele Giurgița și Măceș, iar la N. cu comuna Calopăru.

Comuna este străbătută dela N. spre S. de calea ferată Craiova – Calafat, care are gara Șegarcea la o distanță ca de 2 km. dela casele din marginea comunei. Prin comună trece șoseaua județeană Craiova-Bistreț și alte șosele și drumuri mai mici.

Dela Șegarcea la Craiova, pe calea ferată sunt 37 km., iar pe șoseaua județeană 27 km.

Prin comună nu trece nici o apă principală. Râul Jiu trece prin marginea de răsărit a comunei prin comunele Foișor și Drănic.

Spre marginea de apus trece un râuleț mic numit Dăsnățuiul, care curge aproape paralel cu Jiul și se varsă în balta Nedeia lângă Dunăre. Comuna e situată pe un platou, având pe mijloc o vale.

Date istorice. – Comuna Șegarcea a fost înființată cam pe la anul 1700 și se numea pe atunci Șegărçița.

Șegărçița nu era decât un mic sățuleț cu 8 bordeie și cu vreo 25 locuitori.

El ținea de schitul Șegarcea, care se afla pe locul unde este astăzi biserica comunală și Administrația Domeniului Coroanei Șegarcea.

După un document vechi, ce se găsește la preotul comunei, Schitul Șegarcea datează din secolul al XVI-lea și ținea de mănăstirea Zlătari din București, care era închinată Patriarhiei din Alexandria.

Pe atunci satul Șegărçița era situat într-o pădure seculară, care s'a tăiat. Locuitorii se ocupau cu creșterea vitelor, având fânețuri din belșug; cu agricultura se ocupau prea puțin. Cu această îndeletnicire locuitorii au trăit liniștiți cam vreo 100 de ani, când au năvălit niște ieniceri Turci, care aflând că locuitorii acelu sat

au vite multe, au pornit către ei pentru a-i jefui și omori.

Locuitorii, prinzând de veste, și-au luat vitele și ce au putut din lucruri și au fugit la schit, ascunzându-se în chiliile călugărilor și astfel au scăpat. Ienicerii mergând la satul Șegărçița și negăsind nimic, au distrus bordeiele și tot ce au găsit. Astăzi, încă se mai văd urmele bordeielor. După ce ienicerii au plecat, locuitorii adăpostiți în mănăstire le-au fost frică să mai iasă, crezând că Turcii vor veni din nou și în afară de aceasta satul lor era distrus. Călugării văzând că ei au vite bune și sunt oameni muncitori, le-au dat locuri pentru bordeie și agricultură în apropierea schitului. Cu timpul înmulțindu-se, au format lângă schit satul Șegarcea, comuna Șegarcea de azi.

În anul 1859, când s'au secularizat averile mănăstirești, moșia Șegarcea a trecut în stăpânirea statului; iar dela 1884, în virtutea legii publicată în acel an, la 10 lunie, face parte din Domeniile Coroanei.

În prezent, comuna Șegarcea are 5400 locuitori, a căror situație materială e mai satisfăcătoare ca a celorlalți din multe alte comune. Aceasta datorită și îngrijirii deosebită ce dă acestei comune Administrația Domeniilor Coroanei.

Igiena comunei. – Solul variază în compoziția lui, dar în mod general este argilinos. Este destul de fertil și această fertilitate crește în spre sud.

Subsolul are aproape aceleași caractere ca și solul, este însă puțin mai sărac în substanțe minerale. La analize s'a găsit că acidul fosforic se află în proporție prea mică.

Altitudinea solului este între 57 și 176 m. dela nivelul mării.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Nu sunt decât câteva mici băltoace, prin depresiuni mici ale solului și aceasta numai în timpurile ploioase sau primăvara în urma topirei zăpezii.

Străzile. Comuna e străbătută de șoseaua județeană Craiova – Bistreț, care trece prin mijlocul ei. Din mijlocul comunei, din șoseaua

judeteana, pornesc doua șosele vecinale, una spre comuna Drănic și alta spre comuna Măceșu. Aceste șosele sunt așternute cu pietriș, însă nesuficient. Ele formează în interiorul comunei stradele principale. Celelalte șosele din comună, sunt fără pietriș și aproape impracticabile în timpuri ploioase.

Curțile sunt îngrădite cele mai multe cu pari și nuele, altele cu scânduri groase, la locuitorii mai cu dare de mână sunt îngrădite și cu scânduri de brad.

Curțile dela Domeniul Coroanei sunt împrejmuite cu sârmă zincată.

Locuitorii curăță de obicei curțile și chiar strada dinaintea curței, în ajunul sărbătorilor vara. În timpul din urmă forțați de autorități le curăță și iarna.

Curățenia locuințelor. Văruirea locuințelor se face de locuitori înainte de sărbătorile Paștelui și Crăciunului. În interiorul locuințelor în majoritate nu se ține curat. Cele mai multe case și bordeie sunt pardosite cu pământ, pe care nu-l prenoesc decât foarte rar.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la Decembrie 1909, comuna numără 3259 bărbați și 2196 femei, adică în total 5455 suflete.

Locuințe. – În comună sunt în total 1000 de locuințe și anume: 201 bordeie dintre care 23 cu o încăpere, 88 cu 2 încăperi și 90 cu mai multe; 500 case de nuele lipite cu lut, dintre care 42 cu o încăpere, 315 cu 2 încăperi și 143 cu mai multe; 299 case de zid, dintre care 13 cu o încăpere, 142 cu două încăperi și 144 cu mai multe încăperi.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	177	113	-	64
1901	207	108	3	99
1902	190	140	4	50
1903	217	151	2	66
1904	215	120	-	45
1905	195	113	1	82
1906	216	111	-	36
1907	229	140	5	89
1908	195	178	2	17
1909	216	188	3	28

Apa de băut. – Se ia din 6 fântâni sau cișmele bune, un puț bun și 23 în stare mediocră.

Școale. – În comună este o școală cu 4 clase (tip urban), cu 2 localuri aproape unul de altul, în fiecare local câte 2 clase. Clădirile sunt de zid, pardosite cu scânduri de brad, sunt în condițiuni igienice f. bune. Clădirile au fost făcute

de Ad-ția Domeniului Coroanei și au și o sală cu accesoriile pentru teatru sătesc. Cl. I, are un cubaj de 125 m.c. și e frecventată de 80 elevi; Cl. II cu un cubaj de 125 m.c., e frecventată de 80 elevi; Cl. III are un cubaj de 130 m.c. frecventată de 75 de elevi; și Cl. IV cu un cubaj de 130 m.c., frecventată de 70 elevi. Fiecare clasă are un institutor. Localul este bun și curat întreținut.

Biserici. – Cimitire. – În comună există o singură biserică în bună stare, reparată și întreținută de Ad-ția Domeniului Coroanei.

Cimitire de oameni sunt 2, situate la marginea satului, la distanțe regulamentare, bine întreținute. Sunt împrejmuite și au câte o mică bisericuță, unde se face de preot slujba pentru cei decedați.

Cimitire pentru animale încă nu s'au înființat în această comună.

Primăria. – Comuna are local bun de primărie, făcut de Ad-ția Domeniului Coroanei. Are o sală încăpătoare pentru cancelarie, o sală în care este serviciul telefonic, o altă sală pentru Consiliul de recrutare, precum și două săli mai mici. Este bine întreținută și în față are și o grădină.

Infirmeria. – Se află într'un local închiriat încă din anul 1906, cu cheltuiala Ad-ției Domeniului Coroanei, care după ce i-a făcut toate reparațiunile necesare a înființat în el infirmeria cercului pentru care plătește anual 300 lei chirie. În afară de aceasta Ad-ția Domeniului Coroanei, a mai donat infirmeriei toate instrumentele chirurgicale necesare și în fiecare an face reparațiile necesare.

Localul are 5 camere, dintre care 3 pentru bolnavi, una pentru locuința ag. sanitar și una servă de cancelaria serviciului circumscripției și a infirmeriei, pentru farmacie și pentru consultațiile zilnice. Camerele cu paturi pentru bolnavi, au cubajul de 65, 53 și 35 m.c. și au în aceeași ordine 5, 2 și 2 paturi. Construcția localului nu este tocmai solidă, dar tot a adus servicii incontestabile până în prezent.

Localuri publice și de consumație. Sunt în comună 13 stabilimente, în care se vând diferite articole de băcănie, mărunțișuri și manufactură, 8 din acestea țin și cârciumă, dintre care 3 au dreptul a vinde numai vin. Starea igienică a localurilor în general, lasă de dorit.

Industria insalubre. – O moară a d-lui D. Davidescu, în bună stare, întrebuințează 2 lucrători plătiți 140 lei lunar ambii, locuiesc la casele lor și mănâncă dela proprietar. Are venit anual de 3000 de lei.

O cojocărie a d-lui I. S. Cândescu, autorizația cu No. 279. E în stare mediocră,

întrebuințează un lucrător. Are venit anual de 2 – 3000 lei.

O cismărie a d-lui Laiș Covaci, autorizată cu brevetul No. 889, în stare mediocră, întrebuințează 2 lucrători, plătiți 360 lei anual; locuiesc și mănâncă la proprietar. Are venit 1200 lei anual.

O potcovărie a lui I. I. Soliceanu, are autorizația No. 285, e în stare mediocră, întrebuințează un lucrător, are venit de 4 – 500 lei anual.

Două brutării în stare rea, întrebuințează câte 2 lucrători, cea dintâiu e a d-lui Lazăr Caranfil și cea de a doua a d-lui Traicu Stoiceff.

În afară de acestea, mai sunt pe moșia Șegarcea, ale Domeniului Coroanei:

O uzină pentru iluminat cu electricitate. O moară cu motor cu țigeli. O lăptărie. O brutărie pentru personal. Atelier de fierărie și mecanică. O potcovărie. O tâmplărie. O curelărie și alte instalații de mai mică importanță.

Acestea însă servesc numai pentru trebuințele Domeniului Coroanei și ale personalului.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	22	1	225	8	66	246
1902	209	6	192	71	72	227
1903	184	9	46	62	41	102
1904	136	5	38	57	92	97
1905	117	11	39	34	40	69
1906	164	5	40	155	11	62
1907	168	12	44	95	28	50
1908	122	7	72	110	20	26
1909	106	30	39	31	35	64

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată de d-nii Medici primari de 12 ori, în anii: 1902 – 1909; de d-nii Medici de plasă de 128 ori, în anii 1902 – 1909.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din comerț, plătindu-se din fondul comunal; iar de la această dată, se procură dela depozitul de

medicamente Craiova, prin medicul circumscripției.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	-	-	-
1904	-	-	-
1905	1764	1511	-
1906	2036	1011	-
1907	2512	1151	-
1908	3001	2212	-
1909	1082	1147	72

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

Scarlatină, din Septembrie 1902, până în Ianuarie 1903, 102 cazuri, cu 20 decese.

Scarlatină din Ianuarie la Septembrie 1903, cu 136 cazuri, 38 decese.

Anghină difterică, din Aprilie în Mai 1903, cu 4 cazuri.

Febră tifoidă, dela 5 la 26 Aprilie 1906, cu 4 cazuri.

Tusă convulsivă, dela 9 Mai 1907, la 30 Ianuarie 1908, 118 cazuri, 8 decese.

Dizenterie, dela 5 Mai la 23 Iunie 1907, 5 cazuri.

Dizenterie, dela 16 Iulie la 16 Oct. 1908, 51 cazuri, 3 decese.

Febră tifoidă, dela 18 August la 1 Decembrie 1908, cu 102 cazuri, 9 decese.

Pojar, dela 8 la 24 Februarie 1909, 32 cazuri cu 2 decese.

Scarlatină, dela 16 Aprilie la 1 Mai 1909, 6 cazuri, 3 decese.

Scarlatină, dela 16 Mai la 1 Decembrie 1909, 41 cazuri cu 13 decese.

Dizenterie, dela 7 Iulie, la 1 August 1909, 7 cazuri.

Febră tifoidă, dela 21 August la 8 Decembrie 1909, 18 cazuri cu un deced.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 77 cazuri; Tuberculoză 11; Sifilis, 2; Conjunctivită granuloasă, 4.

ȘIMNIC

Plasa administrativă Șimnic; Circumscripție medicală Șimnic; Reședința administrației, a medicului; Secție de jandarmi; Medic D-r C. Frangopol dela 1 Mai 1909; Agent sanitar A. Dobrinescu, dela 1906.

Date geografice. – Comuna Șimnic, e situată în partea de N. a Craiovei, pe dealurile Fetele și Mugulești și pe șesul format la poalele acestora. Se mărginește la N. cu Isvoru, la S. cu Craiova, la E. cu Mischii și la V. cu Ișalnița. Satele Florești și Șimnic, sunt întrunite, situate parte pe un deal, parte pe șes. Înclinația dealului e est-vest. Comuna are în aceeași direcție 2 văi din cari una adâncă și aproape nelocuită. În spre răsărit pe culmea dealului, în vechime erea un drum care mergea de la Craiova, la munte și se numea drumul Muerei, azi numai există. Partea de apus e loc șes și la margină e râul Amărădia.

Comuna e la depărtare de 8 km. de Craiova și celelalte cătune ce-i aparțin sunt răspândite pe o mare întindere: Șimnicul-de-jos, spre sud cam la 6 km. Albeștii, spre sud-vest cam la 4 km. Dudovicești, spre sud la 2 km. și Romanești, spre vest cam la 1 km. Toate aceste cătune sunt situate pe șes, afară de Albești, care e întretăiată de o vale. Suprafața comunei e de 5335 hectare. Locuitorii sunt împrăștiți la 1864. Moșii pe teritoriul comunei sunt 5 și aparțin particularilor. Prin comună trece calea județeană Craiova – T.-Jiu și o șosea vecinală spre Mischii.

Date istorice. – Denumirea de Șimnic, o are dela un pârâu ce desparte Șimnicul-de-sus de cel de jos. Toată valea erea acoperită de păduri și locuințele lor ereau adăpostite și nevizibile. În urma regulamentului organic, locuitorii au format la șosea un sat numindu-l Florești, după numele celui mai bătrân dintre fruntași așezați acolo. Satul Dudovicești și-a luat numele dela un vechiu moșnean numit Dudoveică. Romanești și-a luat numele dela faptul că primul proprietar nu primea pe moșie decât români și nu țigani robi cum se obișnuia în toate părțile.

Igiena comunei. – Solul e compus din o pătură de pământ arabil spre deal, nisipos și argilos pe vale unde se seamănă grâu, porumb și seacă; spre sud sunt câteva vii. Din subsol nu se extrage decât nisip, ce formează o pătură foarte groasă. Parte din culmea dealului e

format din strat impermeabil, semănăturile sufăr din această cauză, atât la ploi cât și la secetă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Sunt 2 eleștee, unul la 50 m. de Amărădia și altul în Florești, care seacă la secetă.

Străzile în rea stare, neîmpietrite, neregulate, rău întreținute și neplântate. Curțile, parte sunt bine întreținute, cele mai multe însă sunt neîmprejmuite și murdare.

Curățenia locuințelor. Casele se țin puțin curate, locuitorii văruesc casele de 2 ori pe an, afară de cazuri de epidemii, când le văruesc mai des sub presiunea autorităților.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1 Aprilie 1907, satul Albești numără 295 bărbați, 292 femei; satul Florești, 297 bărbați, 293 femei; satul Dudovicești, 235 bărbați, 229 femei; satul Șimnicul-de-sus, 312 bărbați, 291 femei; satul Șimnicul-de-jos, 266 bărbați, 248 femei; Romanești 70 bărbați, 73 femei. În total, comuna Șimnic, numără 2291 suflete, adică: 1465 bărbați și 1426 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	99	58	-	41
1901	92	70	-	22
1902	93	65	-	28
1903	101	68	3	33
1904	96	62	2	34
1905	97	75	2	22
1906	90	85	5	5
1907	104	66	3	38
1908	99	54	3	45
1909	122	121	1	1

Caracterele populații. – Îmbrăcămintea. Bărbații poartă cămașe de bumbac țesută de femeile lor, șubă de lână, lucrata de femei, haine negre cumpărate dela oraș, pantaloni de lână sau bumbac negrii sau albi; vara – pălărie de paie sau postav, iarna căciuli de piei de miel, pantofi, opinci, cisme, ghete.

Femeile poartă cămăși de atică, inișor, borangic; vara, fuste de stambă. Iarna: jachete de postav sau lână, ghete, pantofi, opinci.

Alimentația. – Ca posturi se țin toate Miercurile și Vinerile din an, postul Paștelui 42 zile, sf. Petru și sf-ta Măria, câte 2 săptămâni), Crăciunul 36 zile. În total, cam 210 zile, totuși afară de excepții și în restul timpului alimentația e aproape aceeași.

În timpul postului se mănâncă legume ca: fasole, linte, mai rar cartofi. Aproape toți au murături de varză, ardei, castraveți, pătlăgele. Întrebuințează untdelemn pentru prăjitul fasolelor, verzei etc. pește sărat sau icre de pește tescuite, rar mănâncă pește proaspăt. Cantitatea de legume variază între 250 – 300 grame de om pe zi, altelei $\frac{1}{2}$ varză și 1000 – 1500 grame făină de porumb sau pâine, 200 grame pește proaspăt și 100 grame sărat.

Alimentația în zilele de dulce. În timpul iernei mănâncă carne de porc, cei mai săraci cumpără untură de porc și prăjesc varză cu ea. Deși mulți au găini și ar putea mânca ouă, nu o fac decât rar, sârbătoarea când mai fac și câte o fiertură de pasăre. Se taie vite în comună, carnea însă este cumpărată numai de cei avuți.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Săteanul cultivă pământul cu mâinile, cu instrumente agricole, cu vite. Muncește pământul său și în dijmă la proprietari. Pe pământul său câștigă 50 – 60 lei la pogon, la proprietar 30 – 35 lei. Când i se plătește munca, vara, e socotită cam 1.80 – 2 lei pe zi. După culesul porumbului, după ce fac arături, timp de 120 – 140 de zile e lipsit de ocupație, stă în casă consumând ceea ce a putut agonisi vara. Rare ori pleacă în căraușie la pădure sau face transporturi de paie, câștigând 2 – 3 lei pe zi. În termen mediu muncește 200 zile pe an, câștigând 300 – 400 lei. Ca ocupații accesorii, mulți sunt geambași și crescători de vite.

Întinderea solului e cam 5000 hectare din care 2550 sunt ale celor 13 proprietari, iar restul de 2450 e repartizat la 500 familii cari stăpânesc 2375 hectare și la 8 familii care au peste 20 pogoane.

Apa de băut se ia din 16 fântâni, dintre care 9 sunt în bună stare și cu apă potabilă, 5 mediocre; din 2 cișmele deteriorate; din 14 puțuri, dintre care 4 bune, unul mediocru și 9 rele și din 2 ștubee. Pentru spălat și adăpatul vitelor se ia apă și din râul Amărădia.

Școale – Sunt 4 școale, dintre care una în Șimnicul-de-sus, construcție de cărămidă, model tip, compusă din 2 clase, cu un cubaj de 180 m.c., frecventată de 80 elevi.

Alta în Șimnicul-de-jos, construcție de cărămidă, cu o singură clasă, având cubajul de 100 m.c., este frecventată de 50 elevi. A 3-a din

satul Albești, construcție de lemn, ca stare igienică lasă de do it, având o singură clasă, cu un cubaj de 80 m.c., este frecventată de 60 elevi. A 4-a din satul Dudovcești, construită din cărămidă, cu o singură încăpere, având cubajul de 120 m.c., este frecventată de 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserici sunt câte una în Șimnicul-de-sus, în Șimnicul-de-jos și în Albești, toate în bună stare. În satul Romanești, este una părăsită. Cimitire sunt 4: În Șimnicul-de-sus, în Albești, Romanești și Șimnicul-de-jos, toate sunt împrejmuite.

Primăria are local propriu de cărămidă, e în stare bună, compusă din 2 camere mari, una mică și o sală. Cubaj suficient, ferestre mari, pe jos e podită cu scânduri.

Infirmeria. – Local cedat timporar (vechea școală), compusă din 2 camere, una mare, sală de bolnavi, una mai mică și o cămară. Un perete crăpat, geamuri și ferestre sparte, sobă de fier insuficientă, ușile nu se închid bine.

Localuri publice și de consumație. – Sunt 4: cârciumă în Albești, situată subsol; una în Romanești, în bune condițiuni; una în Șimnicul-de-sus și una în Dudovcești.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	66	40	2	-	-	-
1901	70	1	-	-	-	-
1902	97	-	12	28	4	-
1903	73	5	10	8	3	-
1904	97	3	8	10	10	1
1905	74	-	1	10	-	-
1906	80	2	2	18	3	1
1907	74	2	7	26	4	3
1908	85	2	3	66	3	2
1909	199	27	1	154	20	8

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	279	-
1901	32	246	-
1902	53	214	-
1903	7	50	-
1904	25	188	-
1905	22	408	-
1906	27	529	-
1907	24	306	-
1908	24	317	-
1909	225	860	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, comuna Șimnic, a fost inspectată de 11 ori; în 1901, de 8 ori; în 1902, de 4 ori; în 1903, de 5 ori; în 1904, de 6 ori; în 1905, de 3 ori; în 1906,

de 11 ori; în 1907, de 2 ori; în 1908, de 10 ori; în 1909, de 4 ori.

Medicamente. – Se aprovizionează dela depozitul regional Craiova, în cantitățile necesare și se păstrează în farmacia dispensarului și reședința medicului circumscripției.

Epidemii. – În ultimii 5, ani comuna Șimnic, a fost bântuită de următoarele epidemii: Dela 22 Decemvrie 1903, până la 6 Aprilie 1904, Pojar cu 72 cazuri, 3 decese; dela 5 August 1905, până la 19 August 1905, 4 cazuri de Difterie, fără decese; dela 8 Mai 1906, până la 8 August 1906, Tusă convulsivă, 114 cazuri,

6 decese; dela 2 August 1908, până la 24 Decemvrie 1908, Febră tifoidă, 6 cazuri, 2 decese; dela 14 Martie 1909, până la 1 Lunie 1909, Scarlatină 16 cazuri, 2 morți, dintre care 13 tratați în infirmerie și 3 tratați acasă; dela 6 Iulie 1909, până la 31 Decemvrie 1909, Scarlatină 70 cazuri, 23 morți, dintre care 42 tratați în infirmerie și 28 tratați acasă.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 22 cazuri; Tuberculoză unu; Pelagră, 24; și Conjunctivită granuloasă, 4.

TATOMIREȘTI

Plasa administrativă Filiași; Circumscripția medicală Filiași; Medic Dr. D. Roca; Agent sanitar Voica Stan, dela 3 Aprilie 1909.

Date geografice. – Comuna Tatomirești e situată în partea de nord a județului la 27 km. de Craiova și 9 km. de reședința plășii Filiași. E situată pe malul stâng al Jiului, pe un teren șes. Se învecinește la est cu Brădești, de care se desparte prin valea Rea, la sud cu Braloștița, la nord cu Brădești și Filiași și la vest cu Filiași.

Terenul comunei este accidentat de dealurile: înalt, Răcarii-de-sus, Răcarii-de-jos și Tatomirești. Este udată de pâraele Valea Bârlogului, Valea Rea și râul Jiu, care o desparte de comuna Braloștița.

Suprafața comunei e de 1335 hectare. Prin comună trece calea ferată București-Verciorova, având aci o stație „Răcari” la 3 km. departe de comună.

Trei căi vecinale, prin comună în comunicație cu cele vecine.

Prin mijlocul comunei mai trece șoseaua națională Craiova-Severin.

Date istorice. – Comuna Tatomirești, a fost unită la 1908, cu comuna Răcari.

Ea își trage numele dela un locuitor numit Tatomir, ce locuia în cătuna Sfircea, alipită la 1908 de comuna Braloștița.

Fosta comună Răcari a fost înființată în 1833. În acest sat se află o cetate ce s'a stabilit a fi făcută de Romani, dupe inscripțiile ce s'a găsit.

Cetatea a fost numită „Amutria” e situată lângă stațiunea ferată Răcari și datează depe timpul lui Valeriu Longineanu, un comandant roman.

Pe lângă această Cetate sau găsit și se găsesc diferite antichități precum: monede, lăncii, inele, vase și statuiete, cari dupe apreciere arheologilor datează din timpul Romanilor.

Lângă Cetate și lângă Gară există și astăzi o cișmea reparată dar al cărei apeduct se zice că ar exista din timpul Romanilor. În comună se mai află o biserică făcută în 1750 de Matei Biv-Vel-Aga Medelnicerul cu soția sa Anița.

Igiena comunei. – Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Bălți proprii zise nu are, însă sunt locuri joase unde se revarsă Jiul când e

mare și unde se strâng apele din cauza ploilor când sunt abundente.

Străzile. Șoseaua națională Craiova – T.-Severin, traversează comuna. Ea este împietrită și bine întreținută. O șosea, care merge la Braloștița, lungă de 5 km., două către Scaești, în întindere de 5 km. și a treia la Brădești de 7 km., pleacă toate din comună și sunt relativ bine întreținute.

Curțile. Din cauză că sunt neîmpietrite și din cauză că vitele n'au grajduri sau coșare, curțile sunt în timpurile ploioase toate pline de noroi și murdare.

Curățenia locuințelor se face de către locuitori de două ori pe an, lăsând mult de dorit. Locuințele se mătură regulat în fiecare zi de către femei, iar aerisirea camerei se face numai în timpul verii.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	83	58	-	25
1901	80	46	-	34
1902	81	73	-	8
1903	91	56	-	35
1904	85	84	1	1
1905	81	46	3	35
1906	92	79	3	13
1907	110	90	5	20
1908	76	67	7	9
1909	76	118	2	46

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Almăljel, Pișcani, numără 48 b. și 60 femei; satele Răcarii-de-sus și de jos, 538 b. și 571 femei; satul Meteu 137 b. și 122 femei; satul Almăjelu, 66 b. și 60 femei; satul Tatomirești, 357 b. și 356 femei. În total, comuna Tatomirești, numără 2315 suflete, adică 1146 b. și 1169 femei.

Apa de băut. – Apa de băut se ia din 11 fântâni de beton, 20 fântâni de lemn, și din 7 puțuri dintre cari 2 de beton și 5 cu ghizduri de lemn, se mai ia din 25 stubeie de lemn. Apă

curgătoare este Jiul care udă comuna în partea de vest.

Școlile. – Sunt două școli, una de zid cu o singură clasă de curs, având un cubaj de 61 m.c. și e frecventată de 50 elevi.

Altă școală e în satul Răcari, având o clasă cu un cubaj de 65 m.c. și e frecventată de 35 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserici sunt 2: Una în satul Tatomirești, făcută de Matei Biv-Vel-Aga Medelniceru și soția sa Anița, la 1750 și alta făcută de locuitori, din inițiativa lui Ene Marait, la 1833.

Primăria. – Local propriu, donat de proprietarul moșiei Tatomirești.

Infirmeria. – Localul infirmeriei e închiriat. Are două încăperi.

Localul e insuficient pentru destinația ce i s'a dat.

Localuri publice și de consumație. – Sunt două cârciumi, ambele în rele condițiuni igienice.

Industria insalubre. – În această comună este o moară cu vapori a d-lui Alex. Filipescu. Îndeplinește toate condițiunile cerute de igienă.

Inspecții medicale. – În anul 1904, sau făcut 13 inspecții medicale; în 1905, 6; în 1906, 5; în 1907, 10; în 1908, 12; în 1909, 17.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se aprovizionau de către comună din fondurile comunale și se păstrau la comună, iar dela acea dată, se aprovizionează dela depozitul regional de medicamente, filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – În această comună au bătuit următoarele epidemii:

Rugeolă, dela 16 Martie 1904 – 6 Septembrie 1904, cu 166 cazuri, dintre care 13 mortale.

Scarlatină, dela 22 Iulie 1904 – 19 Octombrie 1904, cu 7 cazuri.

Tusă convulsivă, dela 2 Iulie 1907 – 10 Decembrie 1907, cu 27 cazuri, dintre cari un mortal.

Dizenterie, dela 13 August 1908 – 22 Octombrie 1908, cu 15 cazuri, dintre cari 2 mortale.

Tusă convulsivă, dela 23 Februarie 1909 – 29 Iulie 1909, cu 24 cazuri, dintre cari 4 mortale.

Scarlatină, dela 29 Septembrie 1909, cu 59 cazuri, dintre care 26 mortale.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	29	4	-	11	8	-
1902	38	45	-	2	33	-
1903	99	4	-	10	42	-
1904	41	19	-	32	3	-
1905	61	-	-	35	-	-
1906	66	5	-	55	10	-
1907	95	-	-	45	9	-
1908	78	1	-	25	-	-
1909	31	6	-	43	-	10

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	26	-	-
1901	-	-	-
1902	26	-	-
1903	16	-	-
1904	129	89	-
1905	31	60	-
1906	12	8	-
1907	23	61	-
1908	30	71	-
1909	120	-	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Tuberculoză, 2 cazuri; Sifilis, 1; Pelagră, 18; Paludism, 15 cazuri.

TĂLPAȘ

Plasa administrativă Murgașiu; Circumscripția medicală Mierea-Birnici; Medic Dr. S. Papadopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar Stanca Marin, dela 1 Septembrie 1909; Moașe Nicolîța Viscopoleanu, dela 1 Noiembrie 1909.

Date geografice. – Comuna Tălpaș e situată la 45 km. spre N. de Craiova, pe ambele maluri ale râului Plosca. Se limitează la răsărit cu com. Ghioroiu, din jud. Vâlcea, prin care se desparte prin dealul Muerei; la apus cu com. Slăvuța, despărțită prin dealul Nistoiu și cu M.-Birnici, despărțită prin dealul Golumbu. La miazăzi se mărginește cu comuna Amărăști și la miazănoapte cu com. Zăicoiu, despărțită prin hotarele moșiilor. Terenul e accidentat de următoarele dealuri: Dealul Blindaru, dealul Muerei, între care se află valea Leului cu care se desparte de Gorj și dealul Nistoiul.

Comuna e udată de râul Plosca, care trece prin mijlocul comunei paralel cu șoseaua. În ea se varsă pârâul Nistoiu în dreptul satului Coceni.

Suprafața comunei e de 350 hectare. E străbătută de o cale vecinală și două căi comunale.

Istoricul comunei. – Comuna Tălpaș datează cam de 100 ani. În 1873, se compunea din 12 cătune și anume: Dănciulești, Duțulești, Hălângești, Nistoiul, Pârvulești, Popești, Robești, Soceni, Tălpașiu, Vezureni, Vladimirești și Zăicoiu.

Azi se compune din 4 cătune: Putineiu, Soceni, Nistoiu și Tălpașiu.

Igiena comunei. – Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile. Strada Moflești, ce continuă str. Amărăști, din com. Amărăști, merge spre cătunul Tălpașiu. E joasă și în timpuri ploioase e acoperită de năroaie foarte mari. Drumul ce trece prin satul Tălpaș, e în aceeași stare nefiind împietrit. Drumul spre Soceni, trece prin satul Soceni și duce spre Zăicoiu, e bine împietrită și are șanțuri de scurgere. Toate acestea se continuă spre com. vecine. Străzi laterale ce dau în cele de mai sus sunt: Tălpășelul și Nistoiu, ce sunt în stare foarte rea, nefiind împietrite și fără șanțuri de scurgere.

Curțile, în majoritate sunt împrejmuite cu ștacheți de lemn, nuiele, cu ulucă, altele cu mărăcini. Sunt ținute curat căci băligarul imediat ce se strânge, e cărat la câmp. Toți locuitorii au

în curte un patul, un șopru și cotețe de porci, oi, boi etc.

Curățenia locuințelor. Casele în majoritate sunt bunișoare. Sunt văruite și acoperite cu șindrilă și tinichea. În interior aproape la toate curățenia lasă de dorit.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	63	52	-	11
1901	62	34	-	28
1902	54	37	-	17
1903	64	37	-	27
1904	67	44	-	23
1905	55	36	-	19
1906	70	38	-	41
1907	61	44	-	17
1908	65	53	-	12
1909	65	48	-	17

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la lunie 1909. Cătunul Puținei numără 20 bărbați și 17 femei; satul Tălpașiu 433 b. și 430 f.; satul Nistoiu, 145 b. și 187 f.; satul Soceni, 112 b. și 316 f.

În total comuna, Tălpașiu numără 1860 suflete, adică 910 bărbați și 950 femei.

Caracterele populații. – Îmbrăcămintea. Vara: Bărbații poartă cămăși lungi și foarte largi încinși cu brâu, bete, curele înguste. Bătrânii poartă de preferință chimire. Izmenele le poartă tot lungi și foarte largi. Pe cap poartă căciulă de miel, rar pălării. Sunt încălțați cu opinci, cei mai mulți umblă desculți.

Iarna mai pun nădragi, ajustați, iar pedee supra șubă sau epingea. La gât se învâlesc cu o legătură de lână moale.

Femeile poartă cămășile lungi și largi, fuste subțiri. Pe cap au basmale sau prosoape lungi.

Sunt încălțate cu ghete, papuci, opinci sau desculțe. Iarna adaugă zăvelci groase de lână.

Alimentația. – Într'un an se țin 206 zile de post. Alimentele întrebuintate în timpul postului

sunt: Fasole, mazăre, varză acră sau dulce, ceapă, praz, castraveți, cartofi, pătlăgele, mâncate cu mălai, cu mămăligă, sau mai rar pâine.

Cantitatea individuală ce zilnic consumă este cam 150 gr. de legume și 1200 gr. de făină de porumb.

Alimentația în zilele de dulce: Iarna, Carne de porc și vara de pasăre, ouă, lapte, brânză și legume prăjite în untură.

Pe zi mănâncă de fiecare cam 200 gr. de carne friptă sau gătită, la care să adaugă 150 gr. de legume și 1200 gr. de mălai.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Săteanul muncește pământul cu plugul și cu sapa. Un om singur muncind cu sapa, face a 10-a parte dintr'un pogon și câștigă 50 bani la un leu pe zi, cu mănăcarea proprietarului. Cu plugul 3 oameni, cu 6 boi, ară trei litre de arătură și câștigă 5 lei, cu mănăcarea proprietarului și nutreț de boi.

Cu coasa taie un pogon pe zi și câștigă 2 lei pe zi, cu mănăcarea proprietarului.

Ocupații accesorii sunt: tâmplăria, dulgheria, zidăria, făcută de o foarte mică parte a populației, în majoritate însă sunt precupeți, cari se duc în orașe îndepărtate.

Solul în cea mai mare parte e în posesiunea locuitorilor. Proprietarii ce sunt în număr de patru, dețin abia un sfert din suprafața comunei.

Locuințele. – Sunt 410 locuințe, adică; 2 bordeie, cu 2 încăperi, cu un cubaj de 12 m.c. locuind câte 2 – 3 persoane într'un bordei; 387 case de lemn, toate cu câte 2 încăperi având cubajul de 40 m.c. de cameră și locuind în mediu 6 – 8 persoane; 25 case de cărămidă toate având mai multe încăperi, locuite de 6 – 9 persoane.

Apa de băut. – Se ia din 47 fântâni de lemn și una de zid (cișmea), din 29 puțuri bune, dintre care 5 sunt de piatră, unul de beton, iar altul cu ghizdurile de lemn.

Școala din satul Soceni, e local nou, construit din lemn și pardosit cu scânduri. Are o clasă cu un cubaj de 120 m.c. și este frecventată de 70 copii. Școala din Tălpaș, construită din lemn pe temelie de zid. Localul e închiriat. E pardosită cu cărămidă și are o clasă cu un cubaj de 80 m.c., este frecventată de 60 elevi.

Biserici. – Cimitire. – În comună sunt patru biserici: Una în satul Soceni, și alta în satul Nistoiu, ambele construite din lemn și 2 biserici de zid în Tălpaș; una, înălțarea Domnului, e construită din zid în 1850 de frații răposați Năstasie și Ghiță Tălpășeanu, care i-au donat 31 hectare de pământ arabil și pădure. A doua cu hramul Sf. Nicolae, e construită tot din zid, ambele sunt în bună stare.

Cimitire sunt patru, câte unul în fiecare cătun. Două din ele sunt neîmprejmuite.

Cimitire de animale nu sunt.

Primăria. – Primăria e local închiriat compus din o singură cameră, construită din lemn. Are un cubaj de 49 m.c. E prevăzută cu trei ferestre și e ridicată puțin deasupra solului.

E un local vechiu și are nevoie de reparațiuni.

Infirmeria. – Local închiriat construit din lemn așezată pe zid de piatră. Are 2 camere cu cubajul de 75 m.c. fiecare. Ferestrele sunt de un metru înălțime și se găsesc câte 2 la fiecare cameră. Localul e nou și e bine întreținut. Curtea e spațioasă și împrejmuită.

Localuri publice și de consumație. – Sunt 3 cârciumi: Una în satul Tălpaș, construită din zid, compusă din patru camere, între care una servește la vânzarea băuturilor. Are vas sistematic de spălat paharele și scupitori așezate în cârciumă. În satul Soceni, sunt două cârciumi construite din lemn. Una din ele vinde numai vin.

Industria insalubre. – Două mori cu aburi: Una proprietatea d-lui Mihalache B, Roșianu, în valoare de 16000 lei, ținută într'o stare bună, întrebuințează 2 lucrători, plătiți cu câte 150 lei anual. Aduce un venit de 3000 lei anual. A doua a d-lui Gh. Popilian, în valoare de 15000 lei, n'are autorizație, e ținută bine, întrebuințează 2 lucrători plătiți cu câte 150 lei anual. Aduce un venit anual de 3000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrășii	Cu succes	F. succes	Sustrășii
1900	-	-	-	-	-	-
1901	52	4	4	49	9	2
1902	62	-	-	18	12	-
1903	37	2	-	32	16	-
1904	65	4	-	19	17	-
1905	50	3	5	36	34	2
1906	62	14	3	23	57	-
1907	48	9	3	37	20	3
1908	49	6	6	49	18	-
1909	34	6	-	50	-	-

Inspecții medicale. – În anul 1901, s'au făcut 4 inspecții medicale; în 1901, 7; în 1902, 3; în 1903, 4; 1904, 9; în 1905, 5; în 1906, 3; în 1907, 9; în 1908, 15; în 1909, 20.

Medicamentele, se aprovizionează de la depozitul regional de medicamente, filiala Craiova, prin medicul circumscripției, care reaprovizionează farmacia. Înainte comuna își cumpăra medicamente de 20 – 30 lei anual.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	182	77	-
1901	2	18	-
1902	1	17	-
1903	15	9	-
1904	-	20	-
1905	-	97	9
1906	-	192	-
1907	142	100	17
1908	31	125	28
1909	27	167	27

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: În 1904, Pojar, 35 cazuri dintre care 1 mort, a durat 36 zile. În 1908, Febră-tifoidă cu 5 cazuri dintre care 1 mortal, a durat 23 zile. În 1909, Scarlatină cu 21 cazuri dintre care 5 mortali, a durat 110 zile.

Boale infecto-contagioase.– La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 39 cazuri; Tuberculoză 1; Sifilis 1; Pelagră 21 și Conjunctivă-granuloasă 1.

TENCĂNĂU

Plasa administrativă Vela; Circumscripția medicală Vela; Medic, Dr. V. Teodorescu, dela 6 Iulie 1909; Agent sanitar, Bușcă Petre, dela 1 Iunie 1909; Moașe, Măria Georgescu, dela 3 Aprilie 1909.

Date geografice. – Comuna este așezată spre S.-V., la 28 km. de Craiova, este situată pe ambele maluri ale râului Dăsnățuiul, la marginea pădurei satului Tencănău.

Se mărginește la N. cu comuna Sălcuța, la S. cu comuna Perișorul, la E. cu comuna Ciutura și Vârvorul și la V. cu comuna Sălcuța.

Terenul este accidentat de dealul Tencănău, acoperit cu vii și cu pădurea Tencănăului. Prin centru este tăiată de valea Dăsnățuiului, acoperită cu fânețe și udată dela V. spre E. de râul Dăsnățuiul. Primește spre stânga apa Dăsnățuiul mic.

Se compune din 3 comune: Drăgoaia, Mărăcinele și Tencănăul.

Date istorice. – Se zice că comuna Tencănău își trage numele dela niște ciobani veniți din Tencănău din munți, și care poposeau la niște izvoare din prejurul comunei.

Igiena comunei. – Solul acestei comune este compus din pământ mare negru, până la o adâncime de 60 – 70 cm.; iar subsolul e argilos și nisipos, până la o adâncime necunoscută.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt.

Străzile sunt nămolose nefiind bine împietrite; nealiniate și foarte puțin plantate.

Curțile sunt împrejmuite cu gard și ulucă. În fiecare săptămână se mătură regulat.

Curățenia locuințelor se face zilnic; văruirea se face de 3 – 4 ori pe an.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	83	52	1	31
1901	70	46	1	24
1902	96	61	-	35
1903	85	60	5	25
1904	97	68	2	29
1905	109	45	-	64
1906	88	60	-	28
1907	112	65	1	47
1908	89	79	-	10
1909	114	108	-	6

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Teiu numără 505 b. și 486 f.; satul Drăgoaia, 122 b. și 126 f.; satul Mărăcine, 222 b. și 207 f. și satul Mârza, 235 b. și 228 f. În total, comuna Tencănău numără 2131 suflete, adică: 1084 b. și 1047 f.

Locuințele. – Sunt 430 locuințe, adică: 187 case de nuiete lipite cu lut, 198 case de pământ bătut și 45 case de zid, având toate un cubaj de 24 – 30 m.c.

Apa de băut se ia din 10 fântâni, 5 cișmele și din 5 puțuri, toate într'o stare mediocră.

Școale. – În comună sunt 2 școale construite din cărămidă după modelul nou al Casei școalelor. Una situată în comună și alta în cătunul Mârza, construită de proprietarul moșiei, d-l Boicescu.

În cea din comună sunt 2 clase, dintre care una servește de cancelarie și una pentru elevi. Clasa e frecventată de 65 elevi, având un cubaj de 85 m. c. Școala din cătunul Mârza are tot o singură sală de cursuri, în care frecventează 58 elevi, având un cubaj de 85 m.c.

Biserici. Cimitire. – Sunt două biserici construite din cărămidă, făcute de locuitori cu spesele lor și sunt întreținute cu subvenția dela comună de epitropii parohiei. Ca localuri sunt mediocre.

În comună sunt 3 cimitire, ca la 300 metri departe de sat și 4 de animale, ca la 300 metri depărtare; toate neîmprejmuite.

Primăria. – Local propriu, făcut din cărămidă și pământ. Are 2 camere, una servește de cancelarie și una de bancă populară, având cancelaria un cubaj de 32 m.c., iar cealaltă 23 m.c. Este într'o stare igienică mediocră.

Localuri publice și de consumație. – Localuri publice este unul singur, proprietatea societății cooperative din localitate. E într'o stare bună; face o vânzare anuală de 9 – 10 mii lei.

Industria insalubre. – În comună există o moară, proprietatea d-lui Ioan Mitrănescu; este într'o stare bună, întrebuințează 2 lucrători, plătiți cu 30 – 40 lei lunar și aduce un venit anual de 10 mii lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	79	3	10	42	2	8
1901	80	5	10	47	5	5
1902	95	3	5	71	2	9
1903	121	5	11	28	2	5
1904	110	5	15	48	2	10
1905	123	1	30	40	2	5
1906	123	5	25	53	5	5
1907	126	2	8	72	2	8
1908	124	2	25	39	1	20
1909	67	1	18	73	12	47

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	28	72	48
1901	31	123	54
1902	62	168	50
1903	218	180	54
1904	111	125	48
1905	27	147	90
1906	32	91	70
1907	35	177	40
1908	16	123	60
1909	231	391	63

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 18 inspecțiuni medicale; în 1901, 26; în 1902, 28; în 1903, 32; în 1904, 36; în 1905, 32; în 1906, 31; în 1907, 38; în 1908, 36; în 1909, 42.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună din fondurile comunale. Dela această dată, medicamentele se procură dela depozitul de medicamente, filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii:

Pojar, dela 16 Dec. 1903 – Ianuarie 1904, cu 23 cazuri.

Dizenterie, dela 14 August – 11 Sept. 1903, cu 16 cazuri, dintre care 1 mortal. Pojar, dela 16 Dec. 1903 – 15 Martie 1904, cu 121 cazuri, dintre care 5 mortale. Dizenterie, dela 2 Iulie - 30 Iulie 1904, cu 20 cazuri, dintre care 3 mortale.

Febră tifoidă, dela 29 Dec. 1909, cu 2 cazuri.

Tusă convulsivă, dela 31 Mai – 16 Iulie 1909, cu 15 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 12 cazuri, Pelagră 6.

TERPEZIȚA

Plasa administrativă Vella; Circumscripția medicală Vela; Medic, Dr. V. Teodorescu, dela Martie 1909; Agent sanitar, Bușcă Petre.

Date geografice. – Comuna Terpezița e așezată la 27 km. de Craiova, pe dealul Traian și valea Terpezița. Se mărginește la N. cu comuna Pleșoiul, la S. cu comuna Tencănaul, la V. cu comuna Căciulatu și la E. cu comuna Vârvorul.

Terenul comunei e accidentat de dealul Traian, pîscul lui Cinghir și râpa numită Puica. E udată de râul Purceaua. Se compune din satele: Gabru, Lazu, Curma și Terpezița. Comunicația se face prin șoseaua județeană Craiova – Cetate și drumul Puica, care duce spre Pleșoiu, iar prin mijlocul comunei trece drumul numit Brazda lui Traian. Suprafața sa e de 4450 pogoane.

Date istorice. – Legenda spune că comuna Terpezița își are origina în primii ani după Hristos, iar numele i se trage după cum se vede, din următoarea povestire, împăratul Traian, puind a se face drumul prin acea comună, la inaugurare a pus masa chiar în mijlocul actualei comune și după figura de trapez a mesei, a rămas numele comunei de Terpezița. Până la 1864, această comună era proprietatea lui Tache Bibescu, iar locuitorii robiți lui, nu aveau voie a ședea decât în bordeie. După împrăștiere, au început a ridica case. Tot dupe timpul lui Tache Bibescu, se vede zidită actuala biserică, reparată mai în urmă de locuitori. Prin această comună, pe la anul 1850, a trecut Prințul Barbu Știrbei spre a inspecta subprefectura din Dumbrava.

Igiena comunei. – Solul comunei este pământ vegetal, în grosime de 60 – 70 cm. Subsolut este compus din pământ argilos și nisip până la o adâncime necunoscută.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Sunt două lacuri: lacul Temei, în suprafață ca $\frac{1}{2}$ hectar, și lacul Găleșiului, ca 1 hectar ambele afară din raza comunei.

Străzile. Nefiind împietrite sunt întotdeauna pline de noroi, rău întreținute și fără plantații.

Curțile sunt împrejmuite cu gard de ulucă sau stobori; sunt mediocru întreținute. Se curăță de obicei Sâmbătă seara și în ajunul sărbătorilor, dar gunoiul nu se ridică decât primăvara și foarte rar toamna.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc numai înaintea Paștelui și Crăciunului de către însuși proprietarii lor; se mătură zilnic dar se aerisesc foarte rar sau aproape de loc.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații	
1900	82	39	1	43	3061
1901	98	42	1	56	3104
1902	80	88	3	8	3160
1903	110	92	2	18	3178
1904	103	75	1	28	3106
1905	100	53	2	47	3156
1906	111	61	3	50	3206
1907	117	96	2	21	3227
1908	90	69	3	21	3106
1909	139	107	4	33	3248

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut în anul 1909, satul Terpezița numără 546 bărbați și 930 femei; satul Lazu, 354 b. și 350 f; satul Gabru, 210 b. și 207 f. și cătunul Curma, 127 b. și 125 f. În total, comuna numără 3248 suflete, dintre care 1637 bărbați și 1611 femei.

Locuințe. – Sunt în total 533 locuințe, dintre care 28 bordeie, 172 case de nuiete lipite cu lut, 293 case de pământ bătut și 40 case de zid de cărămidă.

Apa de băut se ia din 95 fântâni și 21 puțuri, toate în stare mediocră.

Școala. – Construită în zid după planul tip al Ministerului Cultelor. Localul are două sale de cursuri spațioase și bineșor întreținute. Are două clase cu un cubaj suficient pentru cei 117 elevi ce o frecventează.

Biserici. – **Cimitire.** – În comună sunt două biserici, construite de zid și clădite de către enoriași. Sunt bine întreținute.

Primăria, e o construcție de cărămidă și pământ, făcută de către Tache Bibescu și locuitorii comunei pe la anul 1846. E compusă din două camere bineșor întreținute.

Localuri publice și de consumație. – Sunt 5 cărciumi în comună și o prăvălie. Trei

sunt construite de cărămidă, iar celelalte de nuiile lipite cu pământ. Fac o vânzare anuală între 600 – 800 lei și sunt satisfăcătoare ca localuri, dar mediocru întreținute.

Industria insalubre. – O moară a d-lui Ilie D. Ionescu, are autorizația Consiliu, lui de igienă. Starea igienică e bună. Întrebuințează 2 lucrători plătiți cu 30 – 40 lei lunar și are un venit de 3200 lei lunar.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 5 inspecții medicale; în 1901, 12; în 1902, 18; în 1903, 24; în 1904, 20; în 1905, 18; în 1906, 16; în 1907, 19; în 1908, 22; în 1909, 28.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	52	10	30	90	-	5
1901	62	16	20	45	5	4
1902	81	2	20	100	1	10
1903	95	10	20	113	2	8
1904	98	2	10	130	5	10
1905	92	5	15	132	3	30
1906	150	2	20	172	2	8
1907	62	5	15	160	-	5
1908	195	5	34	119	5	25
1909	96	3	10	135	-	38

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 25 – 30 lei anual, ținându-se la

primărie; dela acea dată, medicamentele se procură dela depozitul de medicamente filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – În decurs de 3 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Dela 30 Octombrie 1903, la 11 Februarie 1904, Pojar, cu 143 cazuri și 6 decese.

Dela 15 Iulie la 9 Septembrie 1903, Dizenterie, cu 67 cazuri – 3 decese. Dela 6 la 31 Decembrie 1908, Febră tifoidă, cu 4 cazuri – 2 decese.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	18	201	-
1902	63	118	-
1903	260	354	-
1904	112	217	-
1905	80	124	-
1906	71	358	-
1907	260	420	-
1908	120	323	-
1909	168	328	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1909 sunt: Paludism, 18 cazuri; Pelagră, 9; Tuberculoză, 2; Sifilis, 1 și Conjunctivită granuloasă, 5.

TUNARI

Plasa administrativă Poiana; Circumscripția medicală Poiana; Medic Dr. I. Matu, dela 1 Noemvrie 1909; Agent sanitar H. Stănescu, dela 16 Octomvrie 1908; Moașe Sevasti Popescu.

Date geografice. – Comuna Tunari se află situată pe loc șes, la o depărtare de 80 km. de Craiova. E compusă din cătunele Tunari și Tunarii-Noi.

Se învecinește la est cu comuna Piscul, la vest și nord cu comuna Poiana, iar la sud cu comuna Dessa.

Comuna este străbătută de mai multe movile ca: Movila lui Stamat, Măgura Niță, Măgura Trăsnitei, Măgura lui Papară, Măgura Hoțului, Grindul cu Gutuița.

În comună se află următoarele bălți: Balta Popești, Gogoneață a Sandului, Frumosului, lacul Cailor și lacul Catranul.

Suprafața comunei e de 6484 hectare. Statul posedă aci moșia Tunari.

Date istorice. – Comuna a luat naștere în modul următor: înainte de anul 1870, mai multe familii refugiindu-se din comuna Poiana-Mare, s'au așezat în partea despre miazăzi de locul unde se află astăzi comuna, formând astfel satul Tunari. Numirea este o poriclă dată de locuitorii din Poiana-Mare, celor cari au fugit ca tunul și de aci i s'a zis Tunari.

Locuitorii însă nu puteau sta aici din cauza nisipului care se aducea de ape și de vânt, și s'au mutat pe locul unde se găsește astăzi comuna Tunari. Atunci satul a devenit o cătună care depindea de comuna Piscu de Câmp, de care a stat lipită până în 1885, când s'a deslipit de Pisc rămânând comună de sine stătătoare. Astăzi comuna se găsește situată pe trei moșii: moșia statului Popeștii-Tunari, moșnenii Mucicani și Cureaua I. Marinescu. Tot de această comună face parte și cătunul Tunarii-Noi, care se găsește la depărtare de 3 km. de comună. E format în anul 1894, de locuitorii din Tunari și din alte comune care au cumpărat loturi mici din moșia Popeștii-Tunari după legea din 1889.

Igiena comunei. – Solul e format din pământ vegetal-humos și nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Sunt cele arătate mai sus.

Străzile sunt aliniate și plantate în dreptul fiecărei locuințe cu salcâmi.

Curtile sunt împrejmuite cu gard de stejar. Fiecare locuitor își are în curte câte o mică magazie, un pătul și un grajd pentru vite. Băligarul din grajd se strânge într'un colț și se duce primăvara și toamna la câmp pentru îngrășarea pământului. Locuitorii, care au pământ mai mult au și câte o mică grădiniță cu diferite zarzavaturi.

Curățenia locuințelor se face de către femei. E obiceiul a se văruie casele la Paști și la Sf. Măria.

Măturarea caselor se face zilnic. Mai toate casele sunt făcute din lemn de salcâm, tencuite cu pământ, văruite, înnăuntru și în afară. Case de locuință sunt în număr de 819. Bordee aproape ruinate sunt 19, iar 120 bordee bune de zid. Case bune de cărămidă sunt 49; case de pământ bătut 521 și case de paiante 110.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Tunari, numără 643 b. și 628 f.; în total 1271. Satul Tunarii-Noi, numără 246 b. și 250 f.; în total 496. În total, această comună numără 1767 suflete.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	74	21	2	53
1901	65	68	-	-
1902	68	26	-	42
1903	71	31	-	40
1904	74	34	3	40
1905	77	20	1	57
1906	83	30	-	53
1907	74	22	1	52
1908	84	31	1	51
1909	65	52	3	13

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Într'o parte a comunei locuitorii sunt de origine slavă, iar restul latini. Parte din sârbi mai ales cei bătrâni vorbesc și astăzi sârbește.

Îmbrăcămintea. Țăranii umblă vara cu cămăși vărgate cu borangic, bumbac, etc. iar iarna cu pantaloni albi de lână pe care îi

numesc cioareci, cojoace sau haină de lână albă. Femeile și fetele, cu fuste țesute cu vergi sau flori foarte frumoase. Fustele făcute din lână și bumbac, le numesc zăvelci. Cămăși albe brodate cu râuri de diferite culori. Fetele umblă cu capul gol, iar femeile cu cărpe albe.

Alimentația. – Se postește într'un an 119 – 135 zile, căci unii mănâncă post și Lunea.

În timpul postului un adult mănâncă aproximativ pe zi 1 kg. pâine sau mămăligă, 200 grame fasole sau linte, sau pește sărat, 200 – 250 gr. pește proaspăt diferite zarzavaturi ca: praz, varză, ceapă, ardei. Dar mâncarea lui de predilecție, este mămăliga cu varză, zeamă de varză presărată cu ardei pisat. În zilele de dulce cam aceiași ca și în timpul postului, afară că mănâncă odată o ori de 2 ori pe săptămână, carne de berbec, oaie, pasări.

Munca săteanului, proprietatea solului.

Săteanul muncește de obicei începând din Martie și până la Noemvrie. Majoritatea au pământul lor și mai sunt învoiți și pela proprietarii vecini. El poate câștiga din produsele care le face anual aproximativ 500 – 600 lei.

Alte ocupațiuni afară de agricultură nu au. Proprietatea solului este împărțită astfel. Moșia Statului Popeștii-Tunari, Moșnenii Mucicani, Cureaua I. Marincu, un număr de 20 moșneni Mucicani, 99 împrumietăriți la 1864, 34 împrumietăriți la 1879 și 161 cumpărători de loturi mari și mici. Relativ, acești locuitori au o situație materială superioară satelor din vecinătate.

Școale. – În comuna Tunari, se află un local de școală clădit din cărămidă având 2 clase, cu un cubaj de 172 m.c. frecventată de 125 elevi. În cătunul Tunarii-Noi, școala este într'o casă particulară închiriată având o clasă cu un cubaj insuficient. E frecventată de 42 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Este o singură biserică cu un singur preot, biserica e construită de cărămidă.

Este un singur cimitir de oameni și cimitir de animale împrejmuit cu șanț.

Primăria construcție de cărămidă. Are 3 camere, un antreu. Este proprietatea comunei.

Inspecții medicale. – În ultimii ani, comuna a fost inspectată în 1900, de 8 ori; în 1901, de 15 ori; în 1902, de 10 ori; în 1903, de 10 ori; în 1904, de 6 ori; în 1905, de 8 ori; în 1906, de 8 ori; în 1907, de 7 ori; în 1908, de 12 ori; și în 1909, de 20 ori.

Medicamente. – Până în anul 1909, medicamentele se procurau din fondurile comunei, iar dela 1909, se iau dela depozitul de

medicamente filiala Craiova, prin d-nul medic primar, reprovizionându-se de către d-nul medic al circumscripției.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	41	9	9	4	14	27
1901	41	2	44	3	18	-
1902	55	2	45	10	13	-
1903	51	3	26	53	28	-
1904	50	7	26	52	13	29
1905	61	8	25	50	8	13
1906	10 9	8	52	42	4	6
1907	85	10	5	34	7	6
1908	51	12	-	15	-	1
1909	66	9	-	16	8	1

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	17	-	-
1901	49	542	-
1902	105	238	-
1903	99	-	-
1904	58	-	1
1905	25	-	-
1906	88	-	-
1907	53	-	2
1908	39	-	4
1909	20	-	21

Epidemii. – În ultimii 10 ani, comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Rugeolă, în anul 1900, cu 47 cazuri, 8 morți, tratați acasă.

Scarlatină dela 20 Aprilie 1901, până la 15 Noemvrie 1902, cu 153 cazuri și 37 morți.

Anghina difterică, în 1901, cu 2 cazuri, tratate acasă.

Anghina difterică, în 1904, cu 2 cazuri, tratate acasă.

Rugeolă, în 1908, cu 59 cazuri, tratate acasă.

Rugeolă, în 1909, cu 3 cazuri.

Tusă convulsivă, dela 26 Maiu până la 19 Iulie cu 15 cazuri.

Scarlatină, în 1908, cu 4 cazuri.

Febră tifoidă, în 1908, cu 8 cazuri și 2 morți, tratați în spital.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 25 cazuri; Tuberculoză, 6 cazuri și Pelagră 23 cazuri.

ȚÂNȚĂRENI

Plasa administrativă Filiași; Circumscripția medicală 111-a Filiași; Medic, Dr. D. Roca, dela 1902; Agent sanitar, Ioniță Nae, dela 24 Noemvrie 1909; Moașe, Băla Roșculescu, dela 3 Aprilie 1909.

Date geografice. – La 2400 m. departe de malul stâng al Jiului, comuna e așezată pe un platou înalt de 30 m. deasupra nivelului albiei Jiului și la 40 km. spre vest de Craiova.

Se învecinește la E. cu comuna Fratoștița, la V. cu comuna Gura Motrului (Mehedinți), la N. cu comuna Ionești (Gorj) și Filiași și la S. cu comuna Filiași. Platoul desparte comuna în două, în dreapta lasă cătunul Picu sub coasta dealului Picu, la 100 m. depărtare de apa Jiului. Acest deal numit Picu, începe din munții Gorjului și se termină în dreptul acestui cătun. Are o înălțime de 200 m. Pe teritoriul comunei se găsesc patru mari văi: Valea Motrului, Jiului, Gilortului și Șușiței. E udată de râul Jiul, care primește pe stânga Gilortul. Aceste râuri, având malurile joase, în timpuri ploioase se revarsă foarte adeseori. Jiul mai primește pârâul Balta Raței, ce începe din coasta dealului Florești.

Între comună și râul Jiu, sunt bălțile: Motarim, cu o suprafață de 2 hectare; Balta Ulmului, 4 hectare, se alimentează din apa Jiului. Suprafața comunei e de 4076 pogoane. Prin comună trece calea ferată Craiova – Severin și ramificația sa spre T.-Jiu, precum și calea națională Filiași – Pasul Vulcan.

Date istorice. – Nu s'a putut afla de unde vine numele acestei comune. Să pomenește însă în acte acest nume înaintea chiar de 1800.

Pe la anul 1806, la Țânțăreni fiind o mănăstire, călugării au hotărât a se face târg săptămânal. Comuna cuprinde satul de reședință Țânțăreni și satul Picu. Comunicația între aceste sate e grea, căci peste Jiu, care le desparte, nu este nici un pod și din această cauză satul Picu a aparținut când de jud. Gorj când de jud. Mehedinți, până când s'a alipit definitiv de comuna Țânțăreni din jud. Dolj.

În comună se află biserica numită schitul Țânțăreni cu hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavril. Se vede în pomelnic că biserica a fost făcută înainte de 1806, de egumenul Grecu. Până la 1864, a fost mănăstire de călugări, după care a devenit biserică de mir. La 1858 – 1859 reparându-se biserica, călugării au luat biblioteca și vasele și au șters și inscripțiunea.

Proprietățile ce posedau s'au secularizat la 1864.

Comuna este veche. Brâncoveanu a avut aci conacul domnesc și o mare culă de observație.

Când prințul Eugeniu de Savoia a bătut pe Turci, Brâncoveanu se afla în biserica de astăzi, unde un căpitan venind dela Belgrad îi aduse vestea. Mănăstirea era închinată Sf. tului Mormânt și avea peste un milion avere.

Igiena comunei. – Solul este compus din pământ vegetal-humos pe o grosime de 50 – 60 centimetri, apoi teren argilo-nisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, sunt: Bălțile Motorim, cu suprafața de 2 hectare. Balta Ulmului cu suprafața de 4 hectare, se alimentează din apa Jiului.

Străzile. Afară de șoseaua națională Craiova – Severin ce trece prin comună și care este bine întreținută, cele din interiorul comunei, cu mici excepțiuni, sunt neîmpietruite, astfel că în timp ploios, toamna și iarna, este un noroi foarte mare.

Curțile. Din cauză că sunt neîmpietruite și din cauză că vitele n'au grajduri sau coșare, curțile sunt în timpurile ploioase totdeauna murdare.

Curățenia locuințelor. Văruirea locuințelor se face de două ori pe an. Casele fiind în majoritate de bârne și în paiente, sunt niște focare de stelnițe și pureci, mai ales în timpul verei. Locuințele se mătură în fiecare zi de către femei, dar incomplet; aerisirea camerei se face numai în timpul verei.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1908, satul Țânțăreni numără 666 bărbați și 639 femei; satul Picu, 105 bărbați și 103 femei. În total, comuna numără 1513 suflete, adică 771 bărbați și 742 femei.

Caracterele populației. – *Tipul etnic.* Majoritatea români, de statură mijlocie, blonzi și slabi, femeile mai ales, puțin muncitori, superstițioși, inculți, fără noțiuni elementare și fataliști.

Îmbrăcămintea bărbaților se compune din: căciulă, cămașe, izmene, haină, manta, bete,

chimir, opinci, obiele, ghetе, cisme și cojoc pentru iarnă.

Femeile poartă cărpe, ciupage și poale de bumbac sau borangic, peșchire, zăvelci, bete, ciorapi și ghetе. Cămășile sunt cusute cu răuri sau flori. La gât poartă salbe de galbeni de aur. În timpul verei, mai toate umblă desculțe, câte odată și iarna pentru drumuri mai mici (pentru a aduce apa). Dintre bărbați puțini umblă desculți.

Obiectele de îmbrăcăminte, până la o vreme se lucrau în casă, dela un timp se cumpără.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației
1900	42	35	4	7
1901	43	26	3	17
1902	41	43	3	2
1903	48	35	3	13
1904	64	32	4	32
1905	51	36	3	15
1906	64	40	3	24
1907	54	33	3	21
1908	57	38	2	19
1909	57	55	2	2

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Suprafața teritoriului comunal este de 4076 pogoane, din care 1574 pog. arabile. 1190 în Țântăreni și 384 în Picu, sunt ale clăcașilor dupe legea rurală din 1864. În Țântăreni din cele 1190 pog., ca 300 pog. sunt semănate cu grâu și restul cu porumb și puțin orz. Parte din Țântăreni aparține clăcașilor, parte aparține statului.

Apa de băut se ia din 2 fântâni de beton, din 17 puțuri, dintre care 4 de beton și 13 de lemn, precum și din 15 ștubeie de lemn.

Școala. – Construită de zid și compusă din 2 clase cu un cubaj de 392 m.c., e frecventată de 150 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Sunt două biserici de cărămidă, bune; două cimitire împrejmuite cu ulucă, unul la biserică și altul afară din comună. Cimitire de animale unul, neîmprejmuit.

Primăria. – Local cu 2 camere, bun și bine întreținut.

Infirmeria. – Localul închiriat, în rele condițiuni igienice.

Localuri publice și de consumație. – Trei cărciumi, în condițiuni relativ bune.

Industria insalubre. – O moară a d-lui Paret. Starea igienică bună.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	46	8	-	21	47	3
1902	31	8	-	-	2	-
1903	27	1	-	32	51	-
1904	43	3	1	18	3	-
1905	45	-	-	23	-	-
1906	34	4	2	182	7	3
1907	47	2	2	20	3	1
1908	43	3	2	19	18	4
1909	25	3	-	45	15	-

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 12 inspecții medicale; în 1901, 7; în 1902, 9; în 1903, 10; în 1904, 7; în 1905 9; în 1906, 7; în 1907, 6; în 1908, 6; în 1909, 27.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	26	163	-
1901	-	124	-
1902	26	306	-
1903	16	193	-
1904	129	109	-
1905	19	54	42
1906	21	121	23
1907	6	392	8
1908	30	36	39
1909	120	341	50

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se aprovizionau de către comună de 30 – 40 lei anual și se țineau la primărie; dela această dată se aprovizionează dela depozitul de medicamente filiala Craiova, prin medicul de circumscripție.

Epidemii. – În ultimii doi ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Tusă convulsivă, dela 16 Mai – 16 Septembrie 1908, cu 120 cazuri, dintre care 12 mortale și Scarlatină, dela 28 Iunie 1909, cu 28 cazuri, dintre care 11 mortale.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 27 cazuri; Tuberculoză, 2; Sifilis, 3; Pelagră, 15 și Conjunctivită granuloasă, 1.

URZICUȚA

Plasa administrativă Barca; Circ. medicală Barca; Medic, Dr. C. Stoenescu, dela 1 Noembrie 1901; Agent sanitar, Dumitru Ristulescu, dela 15 Ianuarie 1905; Moașe, Elena C. Mincu, dela 5 Martie 1906.

Date geografice. – Comuna Urzicuța este așezată pe un loc șes și se mărginește la răsărit cu comuna Barca și Giurgiuța, la miazăzi cu comuna Bistrețu, la apus cu comuna Afumați și la miazănoapte cu comunele: Întorsura, Lipovu, Șegarcea și Siliștea-Cruci.

În partea de apus a comunei, trece un mic râu numit Urzicuța, care se naște din o mulțime de izvoare aflate în acea parte. Suprafața comunei e de 15180 pogoane.

Date istorice. – Mai la răsărit de actualul sat, se afla mai înainte o comună importantă, Urzica-Mare, ce servea de popas armatelor în timpul nenumăratelor războaie cu Turcii.

O epidemie de holeră însă, a secerat bună parte din locuitori. Speriați, cei rămași, au părăsit satul mutându-se pe marginea pârâului Urzicuța și fondând satul cu acelaș nume.

Nu pare exclusă ipoteza că numele satului să vie dela planta răspândită probabil mai mult aci ca în alte părți.

Urzica-Mare este azi un sat ce depinde de Urzicuța.

Igiena comunei. – Solul este compus din pământ negru de cultură, în grosime ca de un metru.

Subsolul este compus din argilă bună pentru construcția caselor de pământ bătut și pentru fabricarea cărămizii.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. În raza comunei se află o baltă care traversează comuna dela miazănoapte la miazăzi.

Străzile. Strada principală și încă 3 laterale sunt împietrite, celelalte sunt neîmpietrite și rău întreținute, din care cauză pe timpuri ploioase sunt foarte greu de străbătut.

Pe zona șoselei nu sunt plantații.

Curțile. În timpul verii curțile se țin în general curate, gunoaiile se duc la câmp. Iarna și în timpurile ploioase se formează prin curți, din cauza umbletului vitelor, noroi.

Locuitorii au în curte patului, grajdul, magazia și cocina de porci, care, din cauza că se curăță neregulat, produce mirosuri grele.

Curățenia locuințelor. Locuințele se curăță regulat, dar văruirea se face cu mare greutate,

din cauză că locuitorii nu sunt obișnuiți a face singuri aceasta, ci au nevoie de maistori. Așternutul paturilor se scutură odată, cel mult de două ori pe săptămână.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	109	64	-	45
1901	94	67	-	27
1902	116	106	-	10
1903	111	90	1	20
1904	123	64	-	59
1905	94	72	-	22
1906	93	57	-	36
1907	133	67	1	65
1908	110	89	1	20
1909	119	91	-	28

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1904, satul Ionele numără 153 b. și 150 f.; satul Urzica-Mare, 323 b. și 287 f. și satul Urzicuța 918 b. și 861 f. În total sunt 2692 suflete, adică: 1394 bărbați și 1298 femei.

Locuințe. – În comună sunt în total 553 locuințe și anume: 18 bordeie cu o încăpere; 132 case de nuiete lipite cu lut, cu 2 încăperi; 300 case de pământ bătut, cu 2 încăperi; 41 case cu mai multe încăperi și 62 case de zid cu mai multe încăperi.

Apa de băut. – Se ia din 26 puțuri bune și 18 în stare rea.

Școala. – Local propriu, construcție de zid de cărămidă, acoperită cu tablă de fier. Are 3 sale: două cu un cubaj de 129 m.c. și una de 60 m.c. E frecventată de 205 elevi. Localul e în stare bună și ținut curat.

Biserici. – **Cimitire.** – Două biserici: una în comuna de reședință Urzicuța și una în cătunul Urzica-Mare.

Cimitire umane sunt două și de animale unul.

Primăria. – Local propriu, în stare bună și bine întreținut.

Infirmeria. – Comuna are infirmerie permanentă. Localul e închiriat și se află în bune condițiuni igienice.

Localuri publice și de consumație. Sunt 5 cârciumi cu tot felul de băuturi. Localuri mediocre, relativ curate.

Industria insalubre. – O moară cu aburi a d-lui Selea Toculescu. Nu are autorizație. Întrebuințează 2 lucrători, plătiți cu 25 – 30 lei lunar. Locuiesc la casele lor și mănâncă dela ei. Moara are un venit anual de 13000 lei.

O moară, motor cu benzină, a d-lui Frantz Balog. Nu are autorizație. E în bună stare. Întrebuințează 2 lucrători, plătiți 25 – 30 lei lunar. Locuiesc la casele lor și mănâncă dela ei. Moara are un venit anual de 15000 lei.

O fabrică de pâine a d-lui Gheorghe Ispas. N'are autorizație. E în bună stare, întrebuințează 2 lucrători, plătiți 20 – 25 lei lunar. Locuiesc în localul fabricii și mănâncă dela ei. Are un venit anual de 1000 lei.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	74	4	97	72	59	-
1902	41	-	208	15	15	-
1903	80	-	32	10	60	-
1904	89	5	19	12	79	-
1905	79	-	13	70	58	-
1906	61	3	-	58	12	-
1907	86	3	-	70	8	-
1908	85	4	1	31	-	-
1909	110	16	-	52	27	-

Inspekții medicale. – Comuna Urzicuța, a fost inspectată în 1900, de 10 ori; în 1901, de 13 ori; în 1902, de 16 ori; în 1903, de 8 ori; în 1964, de 12 ori; în 1905, de 9 ori; în 1906, de 8 ori; în 1907, de 8 ori; în 1908, de 9 ori și în 1909, de 12 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din comerț plătindu-se din fondurile comunei; dela această dată se procură dela depozitul de medicamente, filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	35	276	-
1901	27	395	-
1902	52	333	-
1903	44	319	-
1904	34	671	-
1905	46	549	-
1906	17	1217	11
1907	34	855	82
1908	163	831	50
1909	49	628	98

Epidemii. – În decurs de 10 ani, comuna Urzicuța a fost bătuită de următoarele epidemii:

Pojar, dela 1901 – 1902, care a durat 50 zile, cu 16 cazuri și 1 deces.

Scarlatină, 278 zile, cu 13 cazuri și 2 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 69 cazuri și Pelagră 13.

VALEA BOULUI

Plasa administrativă Stoina; Circ. medicală Mierea Birnici; Medic Doctor Simion Papadopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar C-tin Mischianu, dela 15 Mai 1900; Moaşe, loc vacant.

Date geografice. – Comuna Valea Boului, e mărginită la răsărit cu corn. Mierea Birnici, de care se desparte prin hotarul moşilor, la apus cu Fratoştiţa, despărţindu-se prin culmea Fratoştiţei, la miazăzi cu comuna Bodăeşti, despărţită prin hotarele moşilor şi la miazănoapte cu com. Floreşti şi puţin cu com. Stoina, despărţindu-se prin culmea Arpezei şi hotarul moşilor. Terenul e brăzdat de următoarele dealuri: Dealul Boului şi Bouşorului, spre miazănoapte şi răsărit; Piscul Jugastrişului, tot spre miazănoapte şi apus, Piscul Calului, spre apus şi dealul Mierei, la răsărit.

Văi sunt: Valea Calului, între dealul Fratoştiţei şi Piscul Calului; Valea Mare, între dealul Boului şi Piscul Jugastrişului; Valea Jiului, între dealul Piscului, Calului şi Piscul Boului; Valea Bouşuru, între dealul Bouşoru şi culmea Mierei şi Valea Boului, între dealul Boului şi dealul Calului.

Ape curgătoare nu sunt, ci numai câteva pârâuri ce se scurg din ploi şi topirea zăpezilor, luând numirile văilor de mai sus, când trec prin ele.

Suprafaţa comunei e de 12000 pogoane. Locuitori sunt toţi moşneni. Prin comună trece şoseaua judeţeană Craiova – Căpreni.

Date istorice. – Asupra înfiinţării comunei nu s'a putut culege nici o dată precisă. Se găsesc în arhiva comunei registre dela 1847.

Numele şi-l trage dela Valea Boului, care trece prin mijlocul comunei şi e pusă între dealul Mierei la răsărit şi al Fratoştiţei la apus, cu ramificaţiunile lor Boul şi Bouşorul.

Igiena comunii. – Străzile. Şoseaua comunală Bou de sus – Bouşoru, e bătută cu nisip în întregime şi are şcheaburi de scurgere, trece prin mijlocul comunei. Celelalte strade sunt neregulate şi neîngrijite.

Curţile spaţioase, îngărdite, curate în timpul verei. Pline de noroi şi de nutreţ (coceni), în timpul iernei. Se văd prin grădini, pomi roditori: meri, pruni, etc.

Curăţenia locuinţelor. Se văruieşte de două ori pe an, Paşti şi Crăciun, se mătură zilnic, însă incomplet. Rogojina sau velinţa

după pat, se scutură la săptămână odată, scândurile patului la an odată. Casele sunt adevărate cuiburi de cultură de stelniţe şi pureci.

Mişcarea populaţiei pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuţi	Morţi	Născuţi morţi	Sporul populaţiei	Dif.
1900	37	25	-	12	
1901	49	40	-	9	
1902	42	35	-	7	
1903	47	24	-	23	
1904	47	34	-	13	1425
1905	50	30	-	20	1445
1906	39	31	-	8	1553
1907	58	29	-	29	1582
1908	59	43	-	4	1578
1909	49	41	-	8	1586

Mişcarea populaţiei. – După ultimul recensământ comuna numără 6425 suflete, la 30 August 1904, dintre care satul Bou de sus, 290 b. şi 253 f., satul Bouşor 214 b. şi 191 f., satul Urda, 154 b. şi 162 f., cătunul Mierea Moşneni, 82 b. şi 79 f. În total numără 1425 suflete.

Caracterele populaţiei. – Îmbrăcămintea. La bărbaţi; Vara: O cămaşe lungă cu ismene largi, încălţaţi în majoritate cu opinci, pe cap poartă pălărie sau căciulă şi sunt încinşi cu curea sau bete; Iarna: îmbracă nădraji (îţari), cojoc şi o haină lungă de lână numită şubă.

Femeile îmbracă vara, cămăşi şi fuste, pe cap pun peschire sau prosoape, încinse cu brâu şi bete; Iarna mai îmbracă câte un mic cojocel sau haină de lână scurtă. Umblă desculţele sau cu opinci.

Munca săteanului. – Proprietatea solului. – Săteanul munceşte cu vitele sau cu braţele, cu braţele 7 oameni prăşesc un pogon cu porumb pe zi şi sunt plătiţi dela 1 fr. la 1.50, cu hrana proprietarului, 7 – 8 oameni seceră un pogon pe zi.

Cu plugul cu 4 boi şi 3 oameni, se face un pogon de arătură într'o zi şi un prânz, se plăteşte 8 lei, plus hrana vitelor şi a oamenilor. Un pogon de porumb produce până la o chilă şi

jumătate, adică până la 10 hectolitre. Un pogon de grâu, produce o kilă, mult o kilă și jumătate.

Ocupații accesorii: zidari, tâmplari, dulgheri, sunt puțini, mai toți însă fac precupeția la București. Proprietatea solului: au 200 pogoane sătenii proprietari și vre-o 900 pogoane locuitorii.

Locuințe. – Sunt în total 382 locuințe, dintre care 297 cu 2 încăperi, cu un cubaj de 18. m.c., locuite în mediu de 6 – 7 persoane, construite de lemn, 85 de cărămidă, dintre care 66 cu două încăperi și 19 cu mai multe încăperi.

Apa de băut, se ia din 15 fântâni în stare bună; din 35 puțuri, dintre care 30 în stare bună și 5 în stare mediocră. Între aceste puțuri sunt 2 construite, unul din beton și altul din piatră, se mai ia și din 10 ștubele în stare bună.

Școala, se află în cătunul Boul de sus, construită din lemn și având o singură clasă, cu un cubaj de 260 m.c., e frecventată de 62 elevi.

Biserici. – Cimitire. – Biserici sunt 4: Una în satul Boul de sus, făcută din cărămidă și împrejmuită cu gard de uluci și 3 de lemn, în cătunele Mierea Moșneni, Urda și Boușoru. Cimitire sunt patru, în fiecare cătun câte unul. Toate sunt împrejmuite și la distanță regulamentară. Cimitire de animale sunt iar 4 împrejmuite cu măracini.

Primăria. – Local închiriat, vechi, construcție de zid, compus din 2 camere.

Localuri publice și de consumație. Există o singură cârciumă în satul Boușoru, compusă din 2 camere, una de debit și alta de locuit. Localul e mic și pardosit cu pământ. Neigenic.

Inspecții medicale. – Comuna Valea Boului, a fost inspectată în anul 1900, de 11 ori; în 1901, de 5 ori; în 1902, de 4 ori; în 1903, de 2 ori; în 1904, de 6 ori; în 1905, de 3 ori; în 1906, de 2 ori; în 1907, de 2 ori; în 1908, de 5 ori și în 1909, de 19 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din comerț de 20 –

25 lei anual, dela 1908, se furnizează dela depozitul de medicamente filiala Craiova, prin medicul circumscriptie.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	44	5	4	37	16	8
1902	15	8	-	30	20	-
1903	51	5	-	42	12	-
1904	54	4	-	12	48	8
1905	33	2	-	12	47	-
1906	38	25	-	18	22	-
1907	79	2	6	14	3	9
1908	30	3	4	22	1	5
1909	45	7	10	29	7	23

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	79	42	-
1901	2	55	-
1902	1	-	-
1903	7	74	-
1904	-	71	-
1905	-	74	-
1906	-	117	15
1907	-	8	3
1908	77	18	25
1909	44	81	31

Epidemii. – În ultimi 4 ani comuna a fost bătută de următoarele epidemii: Erisipel dela 5 Mai la 11 Mai 1905, cu un caz, tratat în infirmerie și Scarlatină, dela 20 Iulie la 14 Decembrie 1909, cu 38 cazuri, 8 decese, tratați 33 în infirmerie și 5 la domiciliu.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 10 cazuri; Tuberculoză, unu; Sifilis, unu și Pelagră 6.

VERBIȚA

Plasa administrativă Plenița; Circ. medicală Plenița; Medic Dr. L. Teodorescu, dela Mai 1909; Agent sanitar N. Marinescu.

Date geografice. – Comuna Verbița e așezată la o distanță de 51 kilometri de Craiova, pe șesul Verbița și lângă pădurea cu acelaș nume. Se mărginește la N. cu comuna Cleanovul, la S. cu comuna Plenița și Poiana Pleniței, de care se desparte prin pădurea statului, la V. cu comuna Prisacea și la E. cu comuna Călugărei și Orodelul, despărțindu-se de aceste din urmă prin pădurea Verbicioara.

Comuna este străbătută de pădurile Verbița și Verbicioara. Are un eleșteu, numit Verbița, sau al lui Ferariu, care conține mult pește, așezat cam la o distanță de 2 kilometri de raza comunei. Suprafața sa e de 4700 hectare. Locuitorii sunt împrăștiți la 1879.

Date istorice. – Comuna poartă același nume ca și valea adâncă și repede lângă care e așezată – Verbița.

În vechime comuna purta numele de „Crângul” cu reședința în Călugărei. În satul Verbicioara, se văd urmele unei cetăți, iar la sud, se vad urmele unui vechi sat. Un drum vechiu, ce merge la Schela Cetate, trece prin vestul comunei.

Igiena comunei. – Solul este format din pământ vegetal-humos, în grosime de 40 – 50 cm., apoi argilă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante. Un singur eleșteu arătat mai sus.

Străzile, sunt împarte aliniate, dar lipsite de plantațiuni.

Curțile, sunt împrejmuite cu gard de ulucă, stobori și în unele locuri gard de sârmă cu ghimpi. Sunt relativ curat întreținute. Gunoaiile se scot săptămânal și se duc la câmp.

Curățenia locuințelor. – Locuințele se văruiesc de două ori pe an, primăvara înainte de Paști și iarna cam prin Octomvrie. Se mătură și se aerisește zilnic.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 31 Decemvrie 1909, satul Verbița numără 910 suflete și satul Verbicioara 857 suflete, în total 1767 suflete.

Locuințe. – Sunt 422 locuințe și anume: 1 bordei; 117 case de nuiete lipite cu lut; 1 casă de pământ bătut; 300 case de lemn și 3 case de zid.

Apa de băut. – Se ia din 17 fântâni sau cișmele bune și 17 în stare mediocre.

Școale. – Sunt 2: O școală în satul Verbița, local propriu, construcție de cărămidă, compus din o sală de curs cu un cubaj de 146 m.c., o cancelarie și o cameră pentru învățător.

O școală în satul Verbicioara, local închiriat, compus din o sală de cursuri cu un cubaj de 89 m.c. și o cancelarie.

Biserici. – **Cimitire.** – Două biserici construite din scânduri.

Două cimitire de oameni, ambele împrejmuite și la o distanță de 200 metri de raza satului.

Două cimitire de animale.

Primăria. – Local propriu, construcție de zid. Are 4 camere, bine întreținută și în bune condițiuni igienice.

Localuri publice și de consumație. – Două cârciumi cu localuri proaste.

Industria insalubre. – O moară cu motor a d-lui Hristache F. Albu, care urmează a funcționa în curând.

Inspecții medicale. – Comuna Verbița, a fost inspectată în anul 1900, de 7 ori; în 1901, de 8 ori; în 1902, de 10 ori; în 1903, de 13 ori; în 1904, de 14 ori; în 1905, de 10 ori; în 1906, de 9 ori; în 1907, de 10 ori; în 1908, de 10 ori și în 1909, de 8 ori.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	8	-	-
1901	-	-	-
1902	20	-	-
1903	8	-	-
1904	10	-	-
1905	13	-	-
1906	16	-	-
1907	6	-	-
1908	17	-	-
1909	17	-	-

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau dela farmacii particulare de 20 – 30 lei anual, dela această

dată, se procură dela depozitul de medicamente Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Dizenterie dela 5 August la 23 Sept. 1903, cu 13 cazuri 5 decese; Tusă convulsivă dela 2 Iunie la 6 Septembrie 1903, 63 cazuri 5 decese; Dizenterie dela 29 Mai la 1

Septembrie 1908, cu 43 cazuri, 4 decese și Pojar, dela 2 Ianuarie la 16 Ianuarie 1908, cu 3 cazuri.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Pelagră 1 caz; Paludism 12.

VÂRTOP

Plasa administrativă Plenița; Circumscripția medicală Plenița; Medic Dr. L. Teodorescu, dela Mai 1909; Agent sanitar P. Iordăchescu; Moașe Ecaterina Nicolau.

Date geografice. – Comuna Vârtopul e situată între două dealuri, unul la nord numit Dealul Bobului și altul la sud numit Dealul Jugastrului.

Se mărginește la nord ca comuna Gubaucea, la sud cu comuna Codatele, la est cu comuna Sălcuța și la vest cu comunele Caraula și Cornul. Este brăzdată de Dealul Boului și al Jugastrului și e udată de pârâul Teiului, care izvorăște dela nord-vest, din cătunul Teiul, pendinte de comuna Cornul. Are suprafață de 20,814 pogoane, din care 1228 arabile, 234 fânețe și 317 vii, aparținând locuitorilor.

Aci e moșia d-lui Ferichide de 3718 pogoane și pădurea Genoia cu o suprafață de 15,000 pogoane.

Comuna e străbătută de calea județeană Craiova – Cetate.

Date istorice. – Începuturile Vârtopului se aseamănă cu modul de formațiune a celor mai multe comune. În vechime, pe acele timpuri de bejanii, locuitorii trăiau prin bordeie răspândite în pădurile seculare ce se găseau mai peste tot. Când turburările luară sfârșit locuitorii părăsesc pădurile pe care le distrug spre a-și face locuri de muncă. În 1700 Vârtopul era în stăpânirea turcilor dela care l'a luat Constantin Brăiloiu Cluceru.

Igiena comunei. – Solul este format din humus-pământ vegetal și apoi un strat argiloinisipos.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante propriu zise nu sunt, se formează însă de un mic pârâu, care trece prin mijlocul satului câteva smârcuri și băltoace.

Străzile, sunt în parte aliniate, întreținute însă rău, plantațiile lipsesc cu desăvârșire.

Curțile sunt împrejmuite cu gard, curățându-se în timpul verii cel puțin odată pe săptămână. Gunoaiele sunt ridicate și duse la câmp.

Curățenia locuințelor lasă de dorit, se văruiește de către locuitorii numai la Paști și Crăciun. Măturatul locuințelor se face în fiecare zi, dar incomplet.

Rogojina depe pat se scutură abia la câte o săptămână. Ferestrele nu se deschid decât vara.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1905, comuna numără 969 bărbați și 908 femei, în total, 1876 suflete.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	62	59	-	3
1901	73	70	-	3
1902	59	48	-	11
1903	85	72	-	13
1904	110	43	-	67
1905	78	41	-	37
1906	78	51	-	27
1907	97	66	-	31
1908	96	110	-	14
1909	88	51	-	37

Locuințe. – Sunt în total 340 de locuințe, 36 de zid, 25 de bârne, 277 de nuele lipite cu lut și 2 bordeie.

Apa de băut se ia din o fântână bună și din 18 puțuri mediocre.

Școale. – O singură școală construcție de zid, având două sale de clasă: una cu un cubaj de 114 m.c., frecventată de 64 elevi, a doua cu un cubaj de 75 m.c. frecventată de 42 elevi.

Biserici. – **Cimitire.** – O singură biserică construcție de zid de cărămidă, făcută cu spesele locuitorilor, se află în stare bună. Cimitire de oameni e unul singur împrejmuit cu ulucă.

Primăria. – Local construit în anul 1906, din cărămidă și în bună stare.

Localuri publice și de consumație. Sunt 2 cârciumi: una a lui Ștefan Șandru, care are și Boiangerie făcând o vânzare de 5000 lei anual; cea de a 2-a a lui D-tru Grigorescu, care vinde numai băuturi și face o vânzare până la 2500 lei anual. O brutărie care face vânzare de 2000 lei anual. Toate sunt în localuri ce lasă de dorit.

Industrii insalubre. – O moară cu motor de benzină a d-lui Ștefan Vancea, în bună stare, întrebuințează 2 lucrători, plătiți 40 lei lunar.

Moara aduce un venit de 2400 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	54	-	2	39	-	1
1902	38	17	1	2	11	3
1903	57	3	4	11	-	1
1904	78	-	-	18	-	-
1905	76	1	12	30	5	1
1906	87	13	12	22	4	-
1907	72	4	2	22	21	3
1908	73	7	-	34	24	-
1909	50	34	12	61	29	7

Inspecții medicale. – Comuna a fost inspectată în 1900, de 10 ori; în 1901, de 9 ori; în 1902, de 4 ori; în 1903, de 8 ori; în 1904, de 4 ori; în 1905, de 6 ori; în 1906, de 8 ori; în 1907, de 10 ori; în 1908, de 31 ori; și în 1909, de 13 ori.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din comerț, plătindu-se din fondul comunal de câte 25 – 30 lei anual; azi se furnizează de la depozitul de medicamente Craiova, prin medicul de circumscripție.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	150	171	-
1901	-	189	-
1902	37	188	-
1903	72	129	-
1904	31	145	-
1905	58	112	-
1906	8	51	41
1907	-	36	50
1908	221	450	28
1909	13	407	18

Epidemii. – În decurs de 2 ani, comuna a fost bătută de următoarele epidemii: Pojar dela 16 Decembrie la 1 Ianuarie 1907, 21 cazuri cu 4 decese.

Pojar, dela 1 Ianuarie, la 5 Iunie 1908, 47 cazuri, cu 8 decese.

Tuse convulsivă dela 31 Martie, la 28 Noembrie 1908, 54 cazuri cu 8 decese.

Dizenterie, dela 5 Iunie, la 28 Noembrie 1908, 107 cazuri, cu 6 decese.

Pojar, dela 28 Noembrie 1908, la 1 Ianuarie 1909, 10 cazuri.

Scarlatină, dela 3 Decembrie 1909, la 1 Ianuarie 1910, 7 cazuri cu 1 deces.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 28 cazuri; Tuberculoză 1 și Pelagră 21.

VÂRVORU

Plasa administrativă Vella; Circumscripția medicală Vella; Medic, Dr. V. Teodorescu, dela 6 Iulie 1909; Agent sanitar, N. Georgescu, dela 10 Aprilie 1808; Moașe, Vila G. Marius, dela 22 Octomvrie 1909.

Date geografice. – Comuna Vârvoru e așezată pe valea Purceaua, la o distanță de 18 km. de Craiova. Se mărginește la E. cu comuna Calopărul, la V. cu comuna Ciutura, la N. cu comuna Bucovățu și la S. cu comuna Întorsura. Este străbătută de dealurile Vârvorul și de valea Purceaua, prin care trece pârâul Purceaua.

Comuna Vârvoru e compusă din cătunele: Dobromira, Criva, Fântânele, Ruptura, Târnava și Vârvoru unde este reședința comunei.

Comunicația se face pe șoseaua vecinală Vârvoru – Ciutura – Terpezița, de unde începe calea comunală spre Cetate.

Date istorice. – Comuna Vârvoru, înainte de anul 1700, era formată numai de puține bordeie și colibe așezate în mijlocul pădurei, unde locuitorii se retrăgeau de frica Turcilor, cari pe acele vremuri făceau dese năvăliri în țară. În acele locuri au format mahalaua numită Miloșești; iar pe la 1800, în urma încredințării Salistașului, – un turc care pe acele vremuri era pașă la Vidin, – s'au așezat afară din păduri. În urma venirii unei grecoaice cu numele Varvara, care și-a stabilit locuința pe vale și a pus începutul satului de azi, i s'a dat comunei numele de Vârvor.

În cătunul Târnava se văd urmele unui schit făcut de Constantin Voevod Basarab între anii 1542 – 1543.

Igiena comunei. – Solul e compus din pământ negru vegetal și argilă.

Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile, sunt în parte împietrite și plantate.

Curțile, sunt împrejmuite cu gard de ulucă sau stobori. Se curăță săptămânal, gunoiul însă nu se scoate decât primăvara spre a-l căra la câmp.

Curățenia locuințelor, se face de obicei primăvara și vara de către însuși locuitorii. Măturarea și scuturarea prin case se face aproape zilnic.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1899, satul Vârvor număra 791 b. și 739 f.; satul Dobromira, 400 b. și 202 f.; satul Criva, 369 b. și 355 f.; satul Ruptura,

144 b. și 148 f.; satul Fântânele, 185 b. și 199 f.; satul Târnava, 480 b. și 469 f. În total, comuna Vârvoru număra 4681 suflete, adică: 2369 bărbați și 2312 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	136	89	-	47
1901	163	104	-	59
1902	152	206	-	54
1903	203	85	-	118
1904	204	196	-	8
1905	239	100	-	139
1906	224	109	-	115
1907	213	131	-	82
1908	266	144	-	122
1909	237	192	-	45

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– În Vârvor toți locuitorii sunt moșneni, având fiecare între 3–10 pogoane pământ.

Locuințe. – Sunt 1089 locuințe, adică: 28 bordeie, 783 case de nuiete lipite cu lut, 156 case de lemn și 122 case de zid.

Apa de băut. – Se ia din 23 fântâni bune, 24 cișmele bune, 23 fântâni mediocre și 19 puțuri zidite cu piatră.

Școale. – Sunt 3 localuri de școale. Școala din satul Vârvor, construcție de cărămidă, compusă din o singură sală de cursuri, cu un cubaj de 60 m.c. E frecventată de 71 elevi.

Două școale: una în satul Dobromira și alta în Târnava, construcții din cranțuri și lipite cu pământ. Au câte o singură sală și e frecventată cea din Dobromira de 48 elevi și cea din Târnava de 77. Ambele aceste localuri sunt rău întreținute și ca stare igienică, lasă foarte mult de dorit.

Biserici. – **Cimitire.** – Sunt 3 biserici, construite din cărămidă și în bună stare.

Cimitire de oameni sunt 3, mediocru întreținute.

Cimitire de animale este unul neîmprejmuit.

Primăria. – Local propriu. Construcție de cărămidă. E în condițiuni igienice mediocre.

Infirmeria. Local închiriat, în condițiuni bune. Două săli. 10 paturi complete.

Localuri publice și de consumație. Sunt 6 cârciumi, dintre care 5 pun în consumație toate băuturile alcoolice; a șasea vinde numai vin. Fac o vânzare anuală între 2000 și 3000 lei. Toate aceste localuri sunt în condițiuni sub mediocre și rău întreținute.

Industrii insalubre. – O moară cu aburi, proprietatea d-lui P. Petrolian. Starea igienică bună. Aduce un venit de 1000 lei anual.

Inspecții medicale. – În anul 1900, s'au făcut 3 inspecții medicale; în 1901, 3; în 1902, 3; în 1903, 5; în 1904, 14; în 1905, 8; în 1906, 9; în 1907, 3; în 1908, 5; în 1909, 15.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	141	-	24	60	5	35
1902	22	2	9	12	5	2
1903	187	3	8	32	5	5
1904	144	-	9	46	2	49
1905	189	10	32	26	3	5
1906	232	4	42	38	12	8
1907	18	7	-	26	18	16
1908	259	29	10	82	28	13
1909	150	25	2	82	22	9

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se procurau de către comună de 30 lei anual și se țineau la primărie; dela această dată medicamentele se procură dela depozitul de medicamente filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii: Pojar, dela 2 Decembrie 1903, până la 7 Martie 1904, cu 123 cazuri, dintre care 3 mortale. Dizenterie dela 8 Iulie 1905, până la 20 August 1905, cu 149 cazuri dintre care 25 mortale.

Scarlatină dela 19 August 1909, cu 17 cazuri, dintre care un mortal.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	283	-
1901	43	240	-
1902	59	336	-
1903	21	226	-
1904	32	481	-
1905	18	100	-
1906	5	196	-
1907	-	128	-
1908	6	70	-
1909	19	367	-

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Sifilis 9 cazuri; Pelagră 10 și Tuberculoză 4.

VELLA

Plasa administrativă Vella; Circ. Medicală Vella; Reședința administrativă; Reședința medicală; Medic Dr. V. Teodorescu; Agent sanitar N. V. Ionescu; Moașe Zoe Nițescu.

Date geografice. – Comuna Vella, așezată la 38 km. de Craiova, se învecinește la N. cu com. Terpezița, la S. cu comuna Sălcuța, la V. cu comuna Carpen și Cornu și la E. cu comuna Ciutura. Comuna e accidentată de dealurile Stupineața, Burdiosul și Mocirla, acoperite cu păduri. E udată de râul Dăsnăuului, care trece prin partea de S. a comunei. Comuna Vella, se compune din satele: Bucovicior, Suhar și Cetățuie. Suprafața e de 8750 pogoane.

Date istorice. – Comuna Vella, a început a se înființa pe la 1830, când casele erau răspândite una de alta. Pe la anul 1837 din porunca stăpânirii, casele s'au scos la linie, dupe cum sunt așezate și azi. La comună s'au mai alipit în urmă și satele Suharu și Cetățuia, formând comuna de astăzi. Cătunul Cetățuia, pare a fi mai vechi decât Vella. La est satul este împrejmuit, se zice că de Romani, cu un șanț, de aci numele de Cetățuie.

Igiena comunei. – Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante, nu sunt.

Străzile. Afară de șoseaua ce trece prin mijlocul comunei, străzile sunt rău întreținute și aproape impracticabile mai ales pe timp de ploaie. Nu sunt înpietrite, n'au plantațiuni.

Curțile sunt împrejmuite cu gard de ulucă și stobori, se curăță de obicei Sâmbătă seara și în ajunul sărbătorilor.

Curățenia locuințelor. Locuințele se văruiesc de însuși proprietari, în ajunul sărbătorilor mari, la Crăciun și Paște. Se mătură zilnic însă incomplet, se scutură foarte rar.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 1908, satul Suhar, numără 208 bărbați și 177 femei; satul Vella, 816 bărbați și 729 femei; Bucovicior, 477 bărbați și 407 femei; Cetățuia, 43 bărbați și 46 femei. În total 1544 bărbați și 1359 femei, adică 2903 suflete.

Locuințe. – Sunt 700 locuințe de cărămidă, 14 de nuiele, lipite cu pământ și 40 de lemn. În total 754 locuințe.

Apa de băut, se ia din 24 fântâni și 2 cișmele, în stare mediocră.

Școlile. – Sunt 2 școli de cărămidă cu câte o singură clasă, fiind frecventate de 125 elevi, amândouă.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	64	42	-	22
1901	63	39	-	24
1902	47	60	-	13
1903	75	33	-	42
1904	58	62	-	4
1905	67	40	-	27
1906	68	52	-	16
1907	74	67	-	7
1908	74	49	-	25
1909	67	72	-	5

Biserici. – Cimitire. – Sunt 2 biserici de cărămidă, spațioase și bune. 3 cimitire de oameni: în Vella, în Bucovicior și în Suharu, toate împrejmuite și la distanța necesară de sat.

Primăria. – Localul construit din lemn e în stare foarte rea.

Localuri publice și de consumație. Sunt 4 cârciumi, având fiecare un venit de 1000 – 1500 lei anual. Localuri în condițiuni ce lasă de dorit.

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	-	-	-
1901	-	-	-
1902	-	-	-
1903	-	43	67
1904	-	36	42
1905	-	54	50
1906	37	71	53
1907	15	46	64
1908	64	38	62
1909	104	45	55

Medicamente. – Până în anul 1908, se procurau de primărie, plătinduse între 30 – 40 lei din fondul comunei. Dela această dată se

procură dela depozitul de medicamente, filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – Comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Tusă convulsivă, dela 13 Iunie până la 20 Octombrie 1900, 103 cazuri; Pojar, dela 12 Ianuarie la 24 Martie 1901, 119

cazuri, 3 decese; Anghina difterică 20 – 26 Octombrie 1904, 1 caz.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 17 cazuri; Pelagră 3.

VELEȘTI

Plasa administrativă Amărăști; Circumscripție medicală Negoești; Medic Dr. George Militaru, dela 1 Martie 1908. Agent sanitar Stanca Marin, dela 1 Sept. 1909; Moașe Nicolîța Viscopoleanu, dela 1 Martie 1905.

Date geografice. – Comuna Velești e așezată spre nord de Craiova, la 32 km. Se mărginește la N. cu com. Gheoroii din Vâlcea, de care se desparte prin pârul Ghermane, ce formează o limită naturală, la S. cu comuna Balota, la V. cu Amărăști, despărțită prin pârâul Galinga și la E. cu com. Bulzești.

Terenul comunei e accidentat de dealurile: Velești, Piscul Popei, Piscu Staicului, Piscu Cireșului, dealul Răcărenilor și dealul Caprei. Aceste dealuri sunt acoperite cu pădure, vii, fânețe și cereale.

Apele care udă comuna sunt: Gemărtăliul, care intră în comună prin partea de apus, curgând în direcția răsărit și primește pe dreapta pâraiele: Scândura, Făgețelul și Pârâul lui Stan, iar pe stânga: Floreiul, Staicul și Artănelul.

Suprafața comunei e de 1300 hectare. Statul are aci moșia Balota. Pădurea Balota aparține bisericii Obedeanel. Locuitorii sunt toți moșneni băștinași. Prin comună trece o cale vecinală și una comunală.

Date istorice. – Până prin anul 1870, locuitorii stăteau răspândiți prin păduri. Dela 1870, se strâng formând cătunele Cioroienii, Motoci, Rupturi și Velești, cu reședința în satul Velești.

La anul 1874, comuna Velești, se unește cu comuna Balota și comuna Murgași și formează o singură comună numită Balota de jos, cu reședința în cătunul Gura-Mijlociului.

În anul 1876, aceste 3 comune se deslăpesc din nou, rămâind fiecare separat cu reședința sa. Comuna Velești, cuprinzând satul Velești, și cătunele Balota de jos, Motoci și Rupturile, are reședința în satul Velești, unde se află și actualmente.

Igiena comunei. – Eleștee, bălți, băltoace, ape stagnante nu sunt.

Străzile. Nu sunt nici aliniate, nici plantate. În timpul verii se țin în stare de curățenie satisfăcătoare, locuitorii măturându-le din când în când în dreptul casei lor.

În timpul toamnei și iernei curățenia lasă mult de dorit.

Curțile se țin în stare de curățenie satisfăcătoare, măturându-se în timpul verii de obicei odată pe săptămână, Sâmbătă seara sau Duminică dimineața. Gunoii și bălegarul dela vite, este ținut la oparte și cărat de 2 ori pe an la câmp, pe locurile de muncă.

Curățenia locuințelor. – Casele se văruiesc de către locuitorii de două ori pe an. Maturatul camerilor se face zilnic. Aerisirea prin deschiderea ferestrelor se face numai vara.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1909, satul Balota de jos, numără 230 bărbați, și 199 femei; satul Rupturi, 136 bărbați și 147 femei; satul Motoci 90 bărbați și 99 femei și satul Velești, 277 bărbați și 272 femei. În total comuna Velești are 1450 suflete, adică 733 bărbați și 717 femei.

Caracterele populației. – Îmbrăcămintea. Femeea, vara: cămașe de pânză, fustă de stambă, peșchir, de obicei desculțe; iarna: cămașe de pânză, fustă de barchet, scurteică, peșchir sau basma de lână.

Bărbatul, vara: cămașe de pânză, pantaloni albi de pânză, opinci, căciulă; iarna: cămașe și pantaloni albi de pânză, haină de dimie, cojoc, șubă, căciulă, sau opinci.

Mișcarea populației pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populației	
1900	50	13	-	37	
1901	61	20	-	41	
1902	40	46	-	1	
1903	50	41	-	1	
1904	62	36	-	26	1460
1905	50	28	-	22	1472
1906	53	29	-	24	1496
1907	63	30	-	33	1529
1908	50	48	-	2	1531
1909	-	-	-	-	-

Alimentația. – Posturile: Postul Crăciunului 40 zile; postul Sf. Maria, 15 zile; postul Paștelui, 40 zile și postul sf. Patru, 16 zile, la care se mai adaugă 4– 5 zile de post, în total 215 zile pe an.

În timpul postului vara, se mănâncă ceapă, ardei și castraveți, în timpul iernei, varză acră și murături, mămăligă sau asmă (turtă) de făină de grâu, rar pâine dospită.

Un adult consumă într'o zi 900 – 1000 gr. mălai sau pâine. 300 – 400 gr. zarzavaturi.

Alimentația în zile de dulce. Carne de porc conservată în untură sau afumată, pește sărat, ouă mestecate în untură, fasole prăjită în untură sau unde-lemn, brânză, lapte rar, din când în când câte o pasăre, preparată ca ciorbă sau mâncare cu ciapă sau cartofi.

Un adult consumă într'o zi 100 – 120 gr. carne, (timp de 4 – 5 luni), 30 – 40 gr. grăsime, 100 – 200 gr. zarzavaturi, 1000 – 1200 gr. pâine sau mămăligă.

Munca săteanului. – Proprietatea solului.

– Timp de 6 – 7 luni locuitorii muncesc propriu lor pământ.

Se seamănă porumb, grâu, ovăz, orz.

În timpul când nu e ocupat cu munca câmpului, săteanul se îndeletnicește cu mici lucrări pe lângă casa lui, neavând nici o altă ocupațiune accesorie.

Pământul e repartizat aproape egal între locuitori, toți fiind moșneni, având fiecare dela 5 – 30 pogoane.

O mare parte din pământ, așezat pe dealuri, este lăsat pentru fânețe, care aduce un bun venit.

Locuințe. – Sunt 20 construite din cărămidă cu var; 287 din lemn și 3 bordeie.

Cea mai mare parte din locuințe sunt compuse din 2 camere, una care servă pentru bucătărie și alta servă cameră de locuit.

Sunt altele însă construite după un alt tip; o cameră în mijloc, unde e ogeacul și care servă de intrare și de bucătărie, o cameră de locuit în dreapta și alta în stânga, care servă mai mult a magazie.

Cubajul obișnuit al unei camere, variază dela 25 – 50 m.c. și într'o cameră locuiesc în mijlociu 4 – 5 persoane.

Apa de băut, se ia din 18 fântâni cu ghizduri de lemn și 2 de piatră. Fântânile sunt împrejmuite cu gard, găleți cu cruce, spre a împiedica vitele să bea apă din ele. Toate se prezintă în condițiuni igienice satisfăcătoare.

Se sleesc și curăță de 2 – 3 ori pe an.

Școala. – Comuna are un local propriu de școală, construit în 1909 din zid de cărămidă, se compune dintr'o sală mare care servă de clasă. În condițiuni igienice bune. Cubaj 283 m.c.

Latrina e construită din scânduri de brad, cu 2 încăperi, e în condițiuni igienice bune. Vas pentru apă de băut nu există.

Biserici. – Cimitire. – Sunt 3 biserici în condițiuni igienice satisfăcătoare. 3 cimitire, unu

împrejmuit cu ulucă, două cu șanț și plantații. Cimitire de vite nu există.

Primăria. – Local dăruit de locuitorul Andrei Olteanu. Construit din scânduri de lemn, lipit cu pământ, în condițiuni neigienice. E compus din 2 camere, scunde, cu ferestre mici ce dau lumină insuficientă.

Localuri publice și de consumație. O cârciumă comunală în satul Velești, ținută în arendă de Andrei Olteanu. Local propriu, în condițiuni igienice satisfăcătoare. Face o vânzare de 2000 lei anual.

Altă cârciumă comunală în cătunul Balota de jos, ținută în arendă de Gh. I. Mihăilescu. Local propriu, aranjament, instalație, curățenie, satisfăcătoare. Face o vânzare de 2300 lei anual.

Industrii insalubre. – O moară a d-lui Gh. Mihăilescu, în valoare de 17,300 lei, are autorizația consiliului de igienă. Starea instalațiunei lasă de dorit. Întrebuințează 2 lucrători, plătiți anual cu 500 lei. Venitul anual este de 745 lei.

Tot în această comună mai este o boangerie, proprietatea tot a d-lui Gh. Mihăilescu, aducând un venit de 300 lei anual.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	38	-	2	23	2	-
1902	49	2	2	6	-	2
1903	36	-	-	13	-	-
1904	43	15	12	17	11	12
1905	41	3	-	21	15	-
1906	57	23	22	17	24	20
1907	70	6	7	36	7	1
1908	47	-	-	47	3	-
1909	46	-	6	35	16	3

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	36	20	-
1901	-	45	-
1902	-	15	-
1903	22	36	-
1904	18	36	-
1905	-	33	-
1906	-	29	-
1907	4	32	-
1908	77	75	-
1909	-	-	-

Inspecții medicale. – În anul 1909, s'a făcut o inspecție medicală; în anul 1901, una; în

1902, una; în 1903, 2; în 1904, 4; în 1905, 3; în 1906, 3; în 1907, 4; în 1908, 8; în 1909, 24.

Medicamente. – Până în anul 1908, farmacia comunală se aprovizionează cu medicamente de la farmaciile particulare de 20 lei anual. De la această dată se aprovizionează de la depozitul regional de medicamente, filiala Craiova, prin medicul circumscripției.

Epidemii. – În anul 1908, de la 24 Octombrie – 1 Decembrie, a fost: Febră tifoidă, cu 19 cazuri, 4 decese; de la 10 – 30 Iulie 1908, Tusă convulsivă, cu 3 cazuri, fără deces; de la Octombrie – 16 Decembrie, Tusă convulsivă, cu 10 cazuri, 2 decese.

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism 13 cazuri; Sifilis, 2 și Pelagră, 4.

ZEICOIU

Plasa administrativă Murgăș; Circumscripția medicală Mierea-Birnici; Medic, Dr. Simion Papadopol, dela 1 Mai 1909; Agent sanitar, Stanca Marin, dela 1 Sept. 1909; Moașe, Nicolîța Viscopoleanu, dela 1 N-vrie 1909.

Date geografice. – Comuna Zeicoiu se limitează la răsărit cu comuna Ciortești din jud. Vâlcea, despărțindu-se prin dealul Muerei; la apus cu comuna Horezoiu și Cordești din jud. Gorj, despărțită prin dealul Boului; la miazăzi cu comuna Tălpașu, despărțită prin hotarele moșiilor și la miazănoapte cu comuna Bădulești, județul Gorj, despărțită tot prin hotarul moșiilor. Terenul comunei, la răsărit, e brăzdat de dealul Muerei, la apus și cam către mijlocul comunei e dealul Văilor (măgura) și dealul Nistoiului, din care pleacă pîscul Păsări închizând între ele valea Nistoiului, ce se lărgește către miazăzi. Valea Ploscei, cuprinsă între dealurile Muerei și al Viilor. Valea Ploscuța, între dealul Viilor și Nistoiului.

Comuna e udată de râurile: Plosca, care trece prin partea de răsărit și primește cam către partea de miazăzi ca afluent, pe Ploscuța. Pârâul Nistoiu, care străbate valea cu acelaș nume și Scroafa depe valea cu acelaș nume.

Suprafața comunei este de 7245 pog.

Date istorice. – Până la 1862, cătunul Zeicoiu făcea parte din jud. Gorj și avea abia vreo 40 case. Azi are 6 cătune.

Mișcarea populații. – După ultimul recensământ făcut la 12 Iunie 1909, comuna numără 833 bărbați și 810 femei, adică: satul Pârvulești are 108 b. și 149 f.; satul Diaconești, 56 b. și 46 f.; satul Dânciulești, 155 b. și 154 f.; satul Halugești, 327 b. și 239 f.; satul Zeicoiu, 171 b. și 205 f.; cătunul Petrache, 16 b. și 17 f. În total, comuna numără 1643 suflete, dintre care: 833 b. și 810 f.

Munca săteanului, proprietatea solului.

– Săteanul muncește pământul cu plugul și cu sapa. Un om singur sapă într'o zi a 10-a parte dintr'un pogon și câștigă 70 bani la 1 leu, cu mîncarea proprietarului. Cu plugul, 3 oameni cu 6 boi, ară 3 litre de pământ și câștigă 5 lei, cu mîncarea proprietarului și nutreț de vite. Cu coasa, cosește un pogon pe zi și câștigă 2 lei, cu mîncarea proprietarului. Mai toți locuitorii sunt precupeți, ei părăsesc comuna în timpul verei spre a se duce la oraș, de unde nu se

întorc decât iarna cu puțin câștig dar cu multe boale.

Solul e deținut numai de moșneni; proprietari nu sunt.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	58	56	-	2
1901	60	31	-	29
1902	55	29	-	26
1903	52	21	-	31
1904	50	57	-	7
1905	73	28	-	45
1906	63	35	-	28
1907	69	58	-	11
1908	61	49	-	12
1909	76	45	-	31

Locuințe. Sunt 402 locuințe, adică 322 construite din lemn, dintre care 300 cu două încăperi și 22 cu mai multe, având un cubaj de 53 m.c., locuite în mediu de 7 – 10 persoane și 80 construite din cărămidă, dintre care 40 cu 2 încăperi și 40 cu mai multe încăperi, cu un cubaj de 45 m.c., locuite de 5 – 6 persoane.

Apa de băut se ia din 100 fântâni, dintre care 43 în stare bună, 50 mediocre și 7 în condițiuni rele și din 87 puțuri, dintre care 24 bune, 60 mediocre și 3 rele.

Școala din satul Hălăugești, local construit din lemn, având o singură clasă cu un cubaj de 120 m.c., frecentată de 43 elevi. Cealaltă din satul Zeicoiu, construită din cărămidă, cu o singură clasă, având un cubaj de 132 m.c., frecventată de 55 elevi. Starea ambelor școli lasă de dorit.

Biserici. – **Cimitire.** – Una în Zeicoiu, construită din cărămidă – astăzi în reparație și a doua în satul Hălăugești, construită din lemn pe temelie de zid. E reparată de curând.

Un cimitir în satul Hălăugești, așezat lângă biserică; e împrejmuit cu gard și altul în satul Zeicoiu, tot lângă biserică; e împrejmuit cu gard de ulucă.

Cimitire de animale, nu sunt.

Primăria. – Localul e vechi și construit din lemn. Nu e tencuit, are 2 încăperi foarte rele, sobele dărâmate și ferestrele lipite cu hârtie. Fiecare cameră are trei ferestre mici. Localul e închiriat.

Localuri publice și de consumație, nu sunt.

Industria insalubre. – O moară cu aburi a d-lui Ștefan I. Ciocan, în valoare de 10.000 lei. N'are autorizație. E în stare bună. Întrebuințează 2 lucrători plătiți cu câte 140 lei anual. Stau și mănâncă dela proprietar. Moara are un venit de 3000 lei anual. O moară cu motor a d-lui Ilie D. Stamate, în valoare de 20.000 lei. Are autorizația cu No. 15. E în stare bună. Întrebuințează 1 lucrător plătit cu 60 lei anual, stă și mănâncă dela proprietar. Moara aduce un venit de 3000 lei anual.

O brutărie a d-nului Ilie D. Stamate, în valoare de 200 lei. N'are autorizație. E în stare rea și aduce un venit de 200 lei anual.

O boiangerie, tot a d-lui Stamate, în valoare de 4000 lei. E în stare bună. Aduce un venit de 500 lei anual.

O altă boiangerie a d-lui Petre Gh. Boiangiu, în valoare de. 2000 lei. Aduce un venit de 150 lei anual.

Medicamente – Până în anul 1908, medicamentele se procurau din fondurile comunei de 15 – 20 lei anual; dela 1908, se procură cu îndeustulare dela depozitul de medicamente filiala Craiova, prin medicul de circumscripție.

Epidemii. – În ultimii 6 ani, comuna a fost bătuită de următoarele epidemii: Pojar, dela 15 Ianuarie până la 11 Martie 1904, cu 88 cazuri – 9 decese.

Dizenterie, dela 4 Iulie până la 29 N-vrie 1907, cu 113 cazuri – 13 decese.

Tusă convulsivă, dela 4 Noemvrie la: 16 Ianuarie 1909, cu 21 cazuri – 1 deces.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	-	-	-	-	-	-
1901	45	3	2	27	3	1
1902	42	2	-	30	-	-
1903	37	4	-	38	16	-
1904	49	1	-	26	15	-
1905	44	7	8	33	28	-
1906	84	15	-	36	-	-
1907	40	8	1	32	15	2
1908	59	14	3	27	16	-
1909	57	17	-	27	9	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	68	1223	-
1901	2	68	-
1902	-	46	-
1903	-	30	-
1904	-	92	-
1905	1	80	20
1906	-	63	-
1907	121	49	22
1908	34	50	19
1909	22	188	42

Boale infecto-contagioase. – La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludism, 21 cazuri; Tuberculoză, 1; Pelagră, 11 și Conjunctivită granuloasă, 1.

ORAȘUL CALAFAT

Circumscripția medicală Calafat; Reședința judecătoriei, secție de jandarmi, spital; Medic Dr. C. Ciocâlțeu, dela 15 Iulie 1909; Agent sanitar, T. Emanoilescu, dela 19 Sept. 1909; Moașe, Maria Marinescu, dela 27 Noemvrie 1909.

Date geografice. – Orașul Calafat este așezat lângă Dunăre, pe o coastă simțitor înclinată spre apus, ceea ce face ca apele provenite din ploii sau topirea zăpezii, să se scurgă cu ușurință parte în Dunăre, parte în mici bălți, care în timpul verii seacă. E așezat la o distanță de 85 $\frac{1}{2}$ klm. la sud-vest de Craiova. Se învecinește la nord și la vest cu Dunărea, la sud cu comunele Smârdan și Ciupereni, la est cu comuna Poiana și Basarabi. Orașul este udat de Dunăre în partea de nord și de vest.

Date istorice. – Orașul Calafat de azi, a existat încă din secolul XI-lea numai ca o mică colonie de pescari. Denumirea de Calafat i s'ar fi dat de vechii Genovezi, cari făcând mare comerț pe Dunăre, calafeteau corăbiile lor în aceste locuri. O altă versiune spune că colonia de pescari se ocupa și cu tragerea bărcilor la edec; iar mai târziu, probabil prin anul 1040, corăbierii Genovezi au avut aci așezăminte comerciale și după numele unui meșter, Mihail Calafat, vestit în arta calafatajelor sau smolirea vaselor, precum și conducerea lor pe cursul fluviului, s'a dat și comunei denumirea de Calafat.

În timpul stăpânirii Romane, există și pe acest loc castrul „Riparia”, mai târziu cetățuie, care după colonizare a devenit oraș important al Daciei romane. Turcii, după ocuparea Moesiei, au înțeles importanța strategică a înălțimilor de lângă Schela Veche depe Dunăre și i-au opus în față Vidinul.

La 1597, Mihai Vodă Viteazul a trecut Dunărea pe la Schela Veche și a cuprins Vidinul, pe atunci un mic punct strategic întărit cu baricade de lemn și valuri de pământ.

Aceste locuri au servit ca teatru luptelor ofensive al Românilor contra Turcilor, și numai grație lor, armatele Voivozilor Munteni, începând dela Vladislav și până în timpul lui Mihai Viteazul (1593–1601), aveau aci o trecere a Dunării bine apărată, când erea să lovească pe Turci.

Prin secolul al XVII-lea, după ce Rușii au început cu Turcii războaiele lor, Vidinul, ca

punct strategic, a fost obiectivul armatelor creștinești.

Din acest punct de vedere, Calafatul a jucat un rol în ținerea în frâu a garnizoanei turcești, înlezând trecerea oștilor prin alte vaduri ale Dunării.

În 1790, Mavrogheni, Domnul Țării Românești, aliatul Rușilor, avu război cu Turcii cari ocupaseră Oltenia.

La 1828, a avut loc împrejurul Calafatului o primă bătălie între Ruși și Turci, iar bătălia decisivă s'a dat pe câmpul dintre Băilești și Calafat.

În războiul din 1854 al Rușilor cu Turcii, Ahmet Pașa trece din Vidin, pentru a feri fortăreața de bombardare, în Calafat, pe care îl întărește și respinge trei luni atacurile unei coloane rusești.

La 1876, în urma relațiilor încordate dintre Ruși și Turci, parte din armata Română a fost concentrată aci unde au făcut întăriri pasagere.

La 25 Aprilie 1877, se concentrează în Calafat numeroase trupe, între care și trupe de artilerie și geniu, care au ridicat mai multe baterii pentru asediul Vidinului.

La 26 Aprilie, Turcii deschid focul asupra Calafatului, Românii ripostând, încep bombardarea Vidinului, ajutați admirabil de înălțimea terenului și dealurile cari mascau bateriile Românești. Pe locul unde e azi monumentul, s'a așezat bateria Ștefan cel Mare. De pe această baterie, Vodă, Carol I al Românilor, salută prima bombă turcească și dă ordin de arborare a drapelului Românesc, căci prin atacul lor, Turcii ieșiseră din stipulațiunile vechilor tratate de suzeranitate și deci de ocrotire a Țării Românești. Sub focul bateriilor depe înălțimile Calafatului, s'au ridicat în ostrovul din față – azi ostrovul Independenței – bateriile de asediu, pentru bombardarea sistematică a Vidinului.

Orașul Calafat, a fost comună rurală până la 1853, când Vodă Barbu Știrbei, o declară urbană printr'un chrisov al său.

De atunci orașul a mers progresând și în urma războiului, s'a legat cu Craiova printr'o cale ferată.

Igiena comunei. – Suprafața comunei este cam de un kilometru pătrat. Solul este nisipos. Subsolum este de asemenea nisipos. Stratul aquifer este cu atât mai profund, cu cât solul este mai înălțat.

Eleșteie nu sunt. Bălți sunt 3, dintre care una între gară și oraș – baltă artificială provenită din cauza săpăturilor ce s'au făcut cu ocazia construirii liniei ferate. Una spre bariera Ciupereni, afară din raza comunei, cea de a treia în strada Gheorghe Chițu.

Străzile. Lungimea totală a stradelor este de 20 kilometri și 80 metri. Toate sunt pavate cu nisip amestecat cu pietriș, afară de strada Cuza-Vodă ce merge dela oborul de cereale până la gară, care este macadamizată.

Numărul stradelor este de 17; toate sunt largi – prea largi, drepte și se întretaie perpendicular. Trotuarele pe stradele mai principale sunt împietrite cu bolovani mari de piatră, iar pe alocurea cu asfalt și parte cu ciment, acestea făcute de proprietari.

Cea mai mare parte a stradelor au rigole, a căror pantă fiind suficientă, dau cu înleznire scurgere apelor provenite din ploii sau topirea zăpezii.

Curțile sunt spațioase, curat întreținute atât în oraș, cât și în partea sătească a orașului. Țăranii își țin nutrețul pentru vite afară din raza comunei, într'un loc anume destinat, așa că curțile lor au posibilitatea a fi curat întreținute.

Numărul locuințelor în comuna Calafat este de 1035, repartizate astfel: 544 case de zid cu subsol, 478 case în paiante, 3 case de pământ, o casă de lemn lipită cu pământ și 9 bordeie.

Toate locuințele, afară de mici excepțiuni, sunt solid construite chiar și în partea sătească a orașului. Numărul încăperilor a fiecărei locuințe, afară de prea mici excepțiuni, este suficient față de numărul locuitorilor.

Ferestrele sunt mari și deschizătoare, așa că, cu cea mai mare ușurință s'ar putea aerisi, din acest bun obicei nu este încă prea destul cunoscut de o parte din populația sătească a orașului.

Terenul fiind nisipos, locuințele nu sunt igrasioase, afară de unele, în prea mic număr, din cauza felului materialului ce s'a întrebuințat în construcția lor.

Între cele 544 case de cărămidă, se găsesc multe a căror temelie este construită din piatră. Stratul aquifer fiind profund, se pot face și chiar există subsoluri și pivnițe bune și salubre.

Latrinele sunt rău întreținute, fiind considerate ca dependență a locuințelor ce nu merită multă atențiune, căci o latrină e făcută doară a fi murdară. Toate în genere nu posed haznale zidite. Golirea latrinelor este o excepțiune; se mulțumește mai de grabă a construi o alta.

Mișcarea populației. – După ultimul recensământ făcut la 1899, comuna numără 7231 suflete, dintre care 4146 bărbați și 3085 femei.

Mișcarea populații pe ultimii 10 ani.

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	257	174	7	76
1901	237	227	6	4
1902	243	173	9	61
1903	245	150	3	92
1904	232	152	16	64
1905	277	158	8	111
1906	219	148	12	59
1907	235	172	13	50
1908	240	162	12	66
1909	227	250	15	-

Caracterele populații. – *Tipul etnic.* Majoritatea populații e formată din Români, care sunt robuști, cu trăsăturile feței regulate, având în general părul castaniu, talia supra .mediocră. Deși expuși influențelor străine cu care sunt în contact, totuși au continuat a-și păstra obiceiurile și credința neamului. Predomină temperamentul sanguin. Locuitorii sunt vioi, inteligenți și curagioși.

Îmbrăcămintea orășenilor este cea obișnuită. Sătenii poartă șubă lungă albă de dimie din lână de oaie, dedesubt cojocel, unii flanel. Pantaloni albi tot din lână bine ajustați. Cămăși și izmene din pânză de bumbac țesut în casă și confecționate de femeile lor. Ciorapi de lână și mănuși împletite în casă. Pe locuirea costumul țărănesc tinde a deveni mai urban, înlocuindu-se șuba de dimie prin câte o tunică neagră ce o cumpără dela magazinele de îmbrăcămintă. Sătențele își păstrează costumul lor tradițional, care constă în fuste țesute, croite și cusute de ele însăși, bluze din stambă și mătăsuri, borangicuri, confecționate de ele însăși. În zile de sărbătoare fetele îmbracă zăvelci de lână, ornate cu fir și broderii de mătăasă de o frumusețe rară; altele confecționate numai din fir lucitor galben sau alb, ce sub influența razelor solare strălucește frumos. Lingerie și-o confecționează din pânză de bumbac. Cănepa și inul, de mult timp au ieșit din modă.

Munca săteanului. Proprietatea solului.

– Ocupația de căpetenie a săteanului este agricultura.

În timpul verii muncește toată ziua, de dimineață până în amurgul serei. Câștigul este proporțional cu întinderea pământului ce exploatează. Sătenii acestei comune sunt foarte cumpătați, muncitori și exploatează bucățița lor de pământ cu hărnicie și în mod inteligent, așa că în timpurile neseceetoase ajung a-și câștiga atât, ca să-și poată satisface cu prisos nevoile caznice.

În special, alimentația devine mult mai substanțială și mai ales îmbrăcămintea, la marea majoritate a fetelor, în zilele de sărbătoare, echivalează cu o adevărată avuție.

Ca ocupații accesorii: după ce săteanul și-a terminat toate ocupațiunile lui agricole, se îndeletnicește cu căratul cerealelor la șlep pe Dunăre; căratul de nisip, cărămidă și alte materiale pentru construirea a diferite clădiri particulare și publice; căratul lemnului pentru foc, dela depozitul de lemne, în oraș; căratul mărfurilor, dela gară și port, în oraș.

Sunt mulți lucrători în port: băniceni, ce pentru unii constituie o specialitate, maistori, salaori, hamali etc.

Mulți săteni sunt măcelari și fac negoț cu vite. Mai toți sergenții de oraș, sunt recrutați din populația țărănească a orașului. Prea puțini se îndeletnicesc cu prinderea peștelui cu care fac un mic comerț.

Femeile sătence se îndeletnicesc cu creșterea păsărilor, producțiunea ouălor, untului și laptelui.

Sătenii se mai ocupă și cu creșterea oilor, a căror lână o întrebuintează pentru necesitățile caznice, iar laptele și brânza o vând. O mare parte din populația sătească închiriază camere și chiar dependențe ale caselor lor, pe la diferiți funcționari publici. Locuitorii agricultori ai acestei comune muncesc pe moșia Calafat, proprietatea bisericii Sf. Ilie din Craiova, pe care o deține cu arendă d-I Niță Drăgulescu.

Apa de băut. – Sunt 52 fântâni: dintre care 20 fântâni bune cu pompă, 15 fântâni bune cu colaci de ciment, 5 fântâni bune de zid cu ciment, 7 fântâni rele cu ghizduri de lemn, 3 fântâni rele de zid având apa miros, se mai adaugă 2 ceșmele de zid lucrate cu ciment.

Lucrările pentru alimentarea orașului cu apă din Dunăre sunt aproape terminate.

Apa este decantată și filtrată prin filtru de pietriș și nisip, ridicată apoi într'un bazin înalt de unde se distribuie în oraș.

Illuminatul. – Orașul este luminat în mod foarte inteligent, estetic și efin cu electricitate produsă de instalațiunile comunale.

Școale. – În orașul Calafat, sunt 5 școale:

Școala No. 1 de băieți este construită de zid și acoperită cu țiglă, are patru clase; clasa I cubaj 80 m.c. frecventată de 54 elevi; clasa II are un cubaj de 64 m.c., frecventată de 34 elevi; clasa III-a cu un cubaj de 190 m.c., frecventată de 75 elevi; clasa IV-a cu un cubaj de 180 m.c., frecventată de 43 elevi. Școala No. 2 de băieți este construită de zid și acoperită cu țiglă, cu 2 clase, clasa I cu un cubaj de 105 m.c., frecventată de 61 elevi; clasa II-a cu un cubaj de 216 m.c., frecventată de 41 elevi.

Școala de fete este construită de zid și acoperită cu țiglă, cu 4 clase; clasa I cu un cubaj de 160 m.c., frecventată de 59 fete; clasa II-a cu un cubaj de 162 m.c., frecventată de 44 fete; clasa III-a cu un cubaj de 80 m.c., frecventată de 45 fete; clasa IV-a cu un cubaj de 64 m.c., frecventată de 12 fete.

Școala catolică este construită de zid, acoperită cu țiglă are 4 clase de elevi, locuind toți într'o singură cameră, are un cubaj de 160 m.c., frecventată de 50 elevi.

Școala de meserii este construită de zid, acoperită cu țiglă. Are 3 clase, toate aceste 3 clase într'o singură cameră, care are cubajul de 60 m.c. Are 1 atelier de fierărie conform regulamentului al cărui cubaj este de 360 m.c., iar atelierul de lemnărie și rotărie se află instalat în două camere mici al căror cubaj este de 120 m.c. Numărul elevilor e în total de 38.

Biserici. – Cimitire. – Comuna Calafat are 3 biserici dintre care 2 ortodoxe, 1 grecească și un templu israelit. Sunt 3 cimitire umane dintre care unul ortodox, unul catolic și unul israelit. Toate 3 sunt așezate în partea despre răsărit a comunei la o distanță de 300 metri de ultimele locuințe. Toate aceste cimitire sunt curat întreținute, plantate cu flori diferite și împodobite cu monumente frumoase.

Există un cimitir de animale situat în partea de sud a orașului la cel puțin 200 metri dela ultimele locuințe.

Primăria. – Instalată pe Bulevardul Știrbei Vodă, este o construcție veche, compusă dintr'un corp, deasupra căruia se înalță un turn care servește ca observator de foc.

Treptat, s'a adăugat alte clădiri, dependențe ale corpului principal.

Întregul local are încăperi suficiente pentru mai multe autorități. Astfel, corpul împreună cu câte o cameră din ambele aripi servește autorității administrative.

Aripa dreaptă servește autorității polițienești, iar cea stângă serviciului tehnic. În curtea primăriei se află dependențe în care se află grajdul pentru caii primăriei, cazarma pompierilor și întregul serviciu pentru incendiu,

o altă dependență separată pentru serviciul percepții și serviciul de verifi cați.

Tot aci se află uzina electrică.

Spitalul. – Spitalul a fost clădit de un fruntaș calafetean Giuroglu, în 1896, înzestrându-l cu 3 paturi.

Clădirea se compune din 4 corpuri: Corpul principal, cuprinzând un salon pentru bărbați cu un cubaj de 307 m.c., un salon pentru femei 276 m.c.

Pavilionul, pentru izolarea bolnavilor infecțioși.

Locuința subchirurgului.

Bucătăria cu spălătoria.

Mai există un șopron și o magazie pentru păstrarea diferitelor obiecte necesare spitalului.

Clădirea prezintă oare care neajunsuri terestrele nefiind bine construite, nu se pot închide cu înlesnire astfel că iarna este frig în spital. Se simte nevoea a se construi un pavilion de boale contagioase; cel actual rămânând a servi de sală de autopsii și cameră mortuară dupe cum fusese destinat.

Mai este nevoie de un local care să servească pentru consultațiuni gratuite.

Curtea spitalului este plantată cu arbori, flori și legume.

Aprovizionarea pentru hrană se face dela comercianții din localitate.

Numărul bolnavilor tratați în acest spital au fost:

Anul	Născuți	Morți	Născuți morți	Sporul populații
1900	257	174	7	76
1901	237	227	6	4
1902	243	173	9	61
1903	245	150	3	92
1904	232	152	16	64
1905	277	158	8	111
1906	219	148	12	59
1907	235	172	13	50
1908	240	162	12	66
1909	227	250	15	-

Apa de băut se procură cu ușurință din fântâna din curtea spitalului, este în cantitate suficientă și de bună calitate.

Instrumentarul și zestrea spitalului sunt complete și în bună stare.

Personalul spitalicesc se compune din: un medic, care este și al orașului, un subchirurg intendent, doi infirmieri, o infirmieră, o bucătăreasă, o spălătoreasă și un argat.

Medicii, care au condus acest spital sunt: Dr. Betulea, dela 1896 până la 1901; Dr. Movilescu, 1901 – 1905; Dr. Betulea 1905 Iunie și Iulie; Dr. Popescu 1905 August până la 1909

Iulie; iar acum Dr. Ciocâlțeu dela 1909 Iulie 19 februarie.

Subchirurgii-Intendenți: Preda Ghinea Nițu Gornițu, Gogu Nicolici, Fane Sotirescu, Iacob Ionescu, Fane Sotirescu, D-tru Călinescu și acum Grigorie Căzănescu.

Localuri publice și de consumație. Sunt șase Hoteluri anume: Hotel Marincu, Hotel Mirică, Hotel Paris, Hotel Craiova, Hotel Port-Arthur, și Hotel Traian. Sunt 3 hanuri anume: Hanul Petrache Grozavu, Hanul la 3 Maglavicieni și Hanul Țenea. Sunt 9 cafenele anume: Pavilionul din grădina publică, cafenea Loyd, Hotel Paris, Port-Arthur Armeni, Cafeneaua Meseriașilor și alte 3 mai mici.

Sunt 2 cofetării anume: Tudorache Adamescu și Gheorghe Ionescu.

Berării sunt 7, anume: Pavilionul din grădina publică Lloyd, Port-Arthur, Armeni, berăria hotelului Marinai și alte 2 mai mici.

Sunt 3 birturi anume: Luca Mitici la Hotel Lloyd, unul la Hotel Craiova și unul la hotel Traian.

Există o singură cârnățarie a lui Frantz Conrad.

Sunt 10 brutării între care intră și brutăria cooperativă, 5 bragagerii, 4 băcăni, 30 debite unde se consumă băuturi alcoolice.

Industria insalubre. – O fabrică de bere. Valoarea instalației 150000 lei, proprietatea d-lui Gheorghe Constantinescu, în stare igienică mediocră, întrebuințează 8 lucrători plătiți cu 4000 lei anual, toți, locuiesc în fabrică, mănâncă obijnuit dela proprietar. Fabrica are un venii de 15000 lei anual.

Fabrica de țigle, în valoare de 10000 lei, proprietatea d-lui Ion St. Ciupag, în stare igienică bună. Întrebuințează 20 de lucrători, plătiți cu 12 lei la mia de bucăți, locuiesc la fabrică, mănâncă dela proprietar, fabrica are un venit anual de 20000 lei.

Fabrică de țiglă, în valoare de 23000 lei, a d-lui Costică Ionescu, în stare igienică bună, întrebuințează 20 de lucrători, plătiți cu 12 lei mia de bucăți, locuiesc în fabrică, mănâncă dela proprietar. Fabrica are un venit de 30000 lei anual.

Olărie de pământ, valoarea instalației 360 lei, a d-lui Alexie Pârvolovici, în stare igienică bună, întrebuințează vara 5 lucrători, iarna 2, locuiesc în fabrică, mănâncă dela proprietar. Are un venit de 1000 lei anual.

Fabrică de apă gazoasă, în valoare de 3500 lei a d-lui Gheorghe Iovănescu, în stare mediocră, întrebuințează 2 lucrători, plătiți 25 lei lunar, locuiesc în fabrică, mănâncă dela proprietar. Fabrica are un venit de 1000 lei anual.

Fabrică tăbăcărie, în valoare de 5000 lei, a d-lor Gh. Mitici și Ștefan Angelescu, autorizația consiliului de igiena No. 6 din 23 Octomvrie 1909, în stare mediocră, întrebuințează 5 lucrători, plătiți cu 5 lei pe zi, fiecare, locuiesc la casele lor, mâncând dela ei, fabrica are venit de 100 lei anual.

Fabrică de apă gazoasă, în valoare de 4500 lei, a d-lui Petre Ghergulescu, în stare mediocră, întrebuințează 2 lucrători, plătiți 25 lei lunar, locuiesc la fabrică, mănâncă dela proprietar. Fabrica are venit 2000 lei anual.

O moară cu vapor, în valoare de 97000 lei, a d-lor Gh. Hut și Rădulescu, autorizația consiliului de igiena No. 1193 din Aprilie 1900, în stare igienică bună, întrebuințează fi lucrători, plătiți cu 2000 lei anual toți, locuiesc la moară, mănâncă dela proprietar, moara are venit de 10000 lei anual.

O moară în valoare de 3600 lei, a d-lui Gh. Catană, în stare igienică bună, întrebuințează 3 lucrători, plătiți toți 2800 lei anual, locuiesc la moară, mănâncă dela ei.

Trei mori pe Dunăre: 2 ale d-lui Petrache Gavrilă și una a d-lui D-tru Dracopol, valoarea instalației fiecăreia 5000 lei, întrebuințează fiecare câte 6 lucrători, plătiți anual 100 lei fiecare, locuiesc la mori, mănâncă dela proprietari, morile au venit anual 5000 lei fiecare.

Medicamente. – Până în anul 1908, medicamentele se furnizau din comerț; dela această data se furnizează dela depozitul central de medicamente, Craiova.

Epidemii. – Comuna a fost bântuită de următoarele epidemii:

Difterie, dela 7 Aprilie la 8 Mai 1909, cu 4 cazuri, 1 deces.

Scarlatină, dela 12 Mai la Ianuarie 1910, cu 188 cazuri, 44 decese, 112 tratați în spital.

Febră tifoidă, dela 25 Sept. la 1 Ianuarie 1910, cu 25 cazuri, 4 decese, 7 tratați în spital.

Dizenterie, dela 8 Oct. la 24 Noem. 1909, cu 5 cazuri, 4 decese, 3 tratați în spital.

Vaccinări și Revaccinări.

Anul	Vaccinați			Revaccinați		
	Cu succes	F. succes	Sustrași	Cu succes	F. succes	Sustrași
1900	260	-	-	287	20	-
1901	209	-	-	450	50	-
1902	208	-	-	414	30	-
1903	256	-	-	640	60	-
1904	167	-	-	332	63	-
1905	227	-	-	178	10	-
1906	249	-	-	278	20	-
1907	180	-	-	516	62	-
1908	229	-	-	246	40	-
1909	116	4	-	212	16	-

Asistența medicală.

Anul	Ajutor dat de medic	Ajutor dat de agent sanitar	Lehuze asistate de moașe
1900	804	-	-
1901	831	-	-
1902	3603	-	-
1903	3019	-	-
1904	4732	-	-
1905	4143	-	-
1906	1660	-	51
1907	4496	-	72
1908	923	-	93
1909	5514	-	73

Boale infectocontagioase. –La 1 Ianuarie 1910 sunt: Paludizm, 161 cazuri; Tuberculoză, 18; Sifilis, 2; Pelagră, 28 și Lepră, 1.

CUPRINS

GENERALITĂȚI

PREFAȚĂ	V
Notă asupra ediției	
Prefața de la ediția din 1910	
DATE GEOGRAFICE	1
Limite	
Topografia	
Orografia	
Hidrografia	
Lacuri	
Bălți	
Clima	
DATE ISTORICE	4
ADMINISTRAȚIA SANITARĂ A JUDEȚULUI DOLJ	6
tablou	
harta- împărțirea sanitară a județului Dolj sfârșitul cărți	
DEMOGRAFIA	14
Durata medie a vieții	
Mișcarea populației - tablou	
Mișcarea populației - grafică	
LOCUIȚA LA SAȚE	18
Numărul locuințelor	
Modul de construcție	
Planul	
Amenajarea locuinței - mobilier	
Încălzirea	
Luminat	
Dependințe	
Curtea	
Latrina	
ÎMBRĂCĂMINTEA SĂTEANULUI	22
Acoperământul capului	
Rufăria	
Vesmintele	
Încălțăminte	
ALIMENTAȚIA	25
Bucătăria săteanului	
Cum mănâncă săteanul	
Felul și prepararea alimentelor	
Cantitatea și valoarea nutritivă a alimentelor	
APA	30
Numărul fântânilor	
Importanța apei pentru săteni	
Puțul cu cumpănă	
Puțurile cu roată	
Puțul cu scripete	
Cișmele	
Gropane	
MUNCA SĂTEANULUI ÎN DOLJ	33
Instrumentele întrebuintate	
Munca și cultivarea pământului	

Cât muncește săteanul
Industria casnică
Câștigul ce aduce săteanului munca sa
Cheltuielile săteanului

OBICEIURI ÎN RELAȚIE CU IGIENA 40

Nașterea (asistarea facerei, înlesnirea facerei, modul cum nasc, ajutor în caz de facere, legarea cordonului, tăierea cordonului, instrumentele cu care se taie cordonul, expulzarea cordonului, lehuzia).

Îngrijirea noului născut
Baia copilului
Ursitorile
Leagănul
Botezul
Îngrijirea copiilor mici
Nunta
Înmormântarea

MEDICINA EMPIRICĂ 51

Adenite
Afte
Afecțiuni cardiace
Angine
Anurie
Ascită
Blenoragie
Căderea părului
Cefalalgie
Colici intestinale
Conjunctivite
Combustiuni
Contuziuni
Congelații
Constipație
Diaree
Dispepsii
Dureri de urechi
Otoare
Viermi în urechi
Dureri nevralgice
Hemoroizi
Entorse
Epistaxis
Epilepsie
Erisipel
Febră palustră
Febră tifoidă
Flegmoane
Fracturi
Hernie
Icter
Înecați (ajutoare)
Indigestii
Impotența
Inerție uterină
Leucoree
Lumbago
Metroragie
Odontologie
Opăreli la copii mici

Panarițiu	
Perforația lobului urechei	
Pete pe cornee	
Pelagră	
Pecingine	
Plăgi	
Pneumonie	
Pustulă malignă	
Râie	
Reumatism articular	
Rujeolă	
Sifilis	
Tuberculoză pulmonară	
Turbare	
Tusă	
Tusă convulsivă	
Urticaria	
Vărsături la noii născuți	
Lipsă de lapte	
MICA CHIRURGIE	59
Rubefacțiunea	
Vezicațiunea	
Cauterizația	
Emostaza	
Fracturi	
Veneseția	
Lipitori	
Extracțiunea dinților	
MEDICAMENTE CERUTE DE SĂTENI LA FARMACII	61
DESCÂNTECE	63
OBICEIURI ȘI PETRECERI LA DIFERITE SĂRBĂTORI	91
Ajunul anului nou	
Anul nou	
Ajunul Bobotezei	
Boboteaza	
Sfântu Ion	
Lăsatul postului de Paști	
Lunea vaselor	
Marțea ciorilor	
Miercurea strâmbă	
Joa iepelor	
Vinerea Omanului (Sân Toader)	
Sâmbăta cailor	
Babelor românești	
Patruzeci de mucenici	
Blagoveșteniile	
Floriile	
Joimarele	
Vinera ouălor	
Paștele	
Proorul	
Sfântu Gheorghe	
9-a Joi după Paști	
A 3-a, 4-a, 5-a Joi după Paști	
Constantin și Elena (a 6-a Joi după Paști)	
Înălțarea Domnului (Ispas)	
A 7-a Joi după Paști	

Rusaliile	
A 8-a Joi după Paști	
Eliseu	
A 9-a Joi după Paști (Joia verde)	
Sâmbziencele	
Petru și Pavel	
Precupul (Sf. Toma)	
Circovul Marinei	
Al doilea circov al Marinei	
Sfântu Ilie	
Pantelimonul (fratele mic al Sf. Ilie)	
Sfânta zi a Crucii	
Obrejenia	
Sfânta Maria Mare	
Tăierea capului Sfântului Ion	
Sfânta Maria Mică	
Cîrstovul viilor	
Vinera Mare	
Sfântu Dumitru	
Sfântu Arhanghel	
Filipii	
Ovedenia	
Sfântu Andrei	
Zilele bubatului	
Sfântu Spiridon	
Ignatul	
Ajunul Crăciunului	
Crăciunul	
Ziua onomastică	
Fructele	
ȘCOALELE	102
Tablou de școalele din județ	
BISERICILE	105
CIMITIRE	107
PRIMĂRII	107
SPITALE	108
Tabelă de mișcarea bolnavilor	
INFIRMERII	109
Tablou de numărul infirmeriilor	
Zestrea	
Modul de funcționare	
Dificultăți la internarea bolnavilor	
Rezultatul obținut	
LOCALURI PUBLICE ȘI DE CONSUMAȚIE	112
Cărciumi	
Cafenele	
Hanuri	
INDSUTRII INSALUBRE	114
Morii	
Brutării	
Olării	
Țiglării	
Cărmidării	
Boiangerii	
Tăbăcării	
Cazane - Distilării	

VACCINAREA ȘI REVACCINAREA	117
ASISTENȚA MEDICALĂ	118
Tablou de consultațiuni	
Medicamente	
BOALE INFECTO-CONTAGIOASE	120
Grafice: Scarlatină	
Pojar	
Anghină difterică	
Febră tifoidă	
Dizenterie	
Tusa convulsivă	
MONOGRAFIA SANITARĂ A COMUNELOR	127
ADÂNCATA	129
AFUMAȚI	131
ALMĂJ	133
AMĂRĂȘTI	136
ARGETOAI	138
BALOTA	142
BALTA-VERDE	145
BASARABI	150
BĂILEȘTI	153
BÂRCA	158
BÂRZA	160
BECHET	163
BELOȚU	167
BISTREȚ	170
BODĂEȘTI	172
BOURENI	175
BRABOVA	177
BRALOȘTIȚA	181
BRATOVOEȘTI	184
BRĂDEȘTI	188
BREASTA	190
BUCOVĂȚ	193
BULZEȘTI	196
CALOPĂR	198
CARULA	201
CARPEN	203
CATANE	206
CĂCIULATU	209
CĂLĂRAȘI	211
CĂLUGĂREI	214
CĂPRENI	216
CÂRCEA	219
CÂRNA	222
CERĂT	225

CERNĂTEȘTI	227
CERNELE	230
CETATEA	233
CIOROIAȘI.....	236
CIUPERCENII-NOI	238
CIUPERCENII-VECHI	240
CIUTURA	243
COMOȘTENI.....	245
CORNU	247
COȘOVENII-DE-JOS	249
COȘOVENII DE SUS	252
COȚOFENII din DOS	255
COȚOFENII DIN FAȚĂ	258
DESSA	261
DOBREȘTI	263
DOBRIDOR	266
DRĂNIC	268
FILIAȘI.....	270
FLOREȘTI	273
FRATOȘTIȚA.....	275
FOIȘOR	277
GALICEA MARE.....	279
GALICIUICA.....	281
GÂNGIOVA.....	283
GHERCEȘTI	285
GHIDICIU	287
GHINDENI	289
GIGHERA	292
GEOROCU MARE	295
GIUBEGA.....	298
GIURGIȚA	300
GODENI	303
GOEȘTI.....	307
GOGOȘI.....	310
GOICEA-MARE	313
GRECEȘTI	315
GRINDENI	317
GUBAUCEA.....	321
HUNIA	323
ÎNTORSURA	326
IZVOR.....	328
IȘALNIȚA.....	331
LIPOV	334
LIVEZI	336
LOCUSTENI	339
MAGLAVIT.....	342

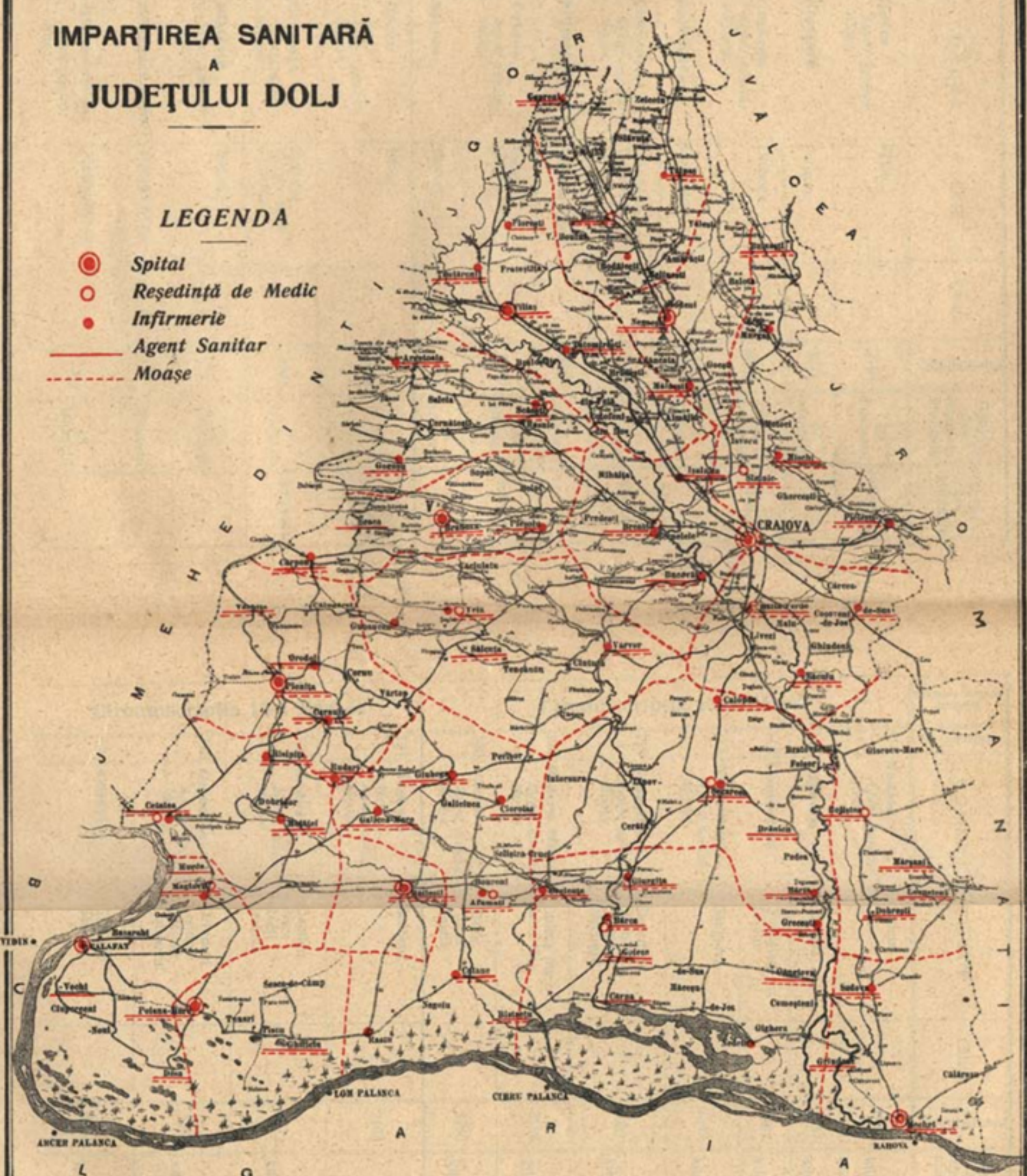
MALU-MARE	345
MĂCEȘIU-DE-JOS	348
MĂCEȘIU-DE-SUS	350
MĂLĂEȘTI	352
MÂRȘANI	355
MELINEȘTI	358
MIEREA-BIRNICI	361
MIHĂIȚA	364
MISCHII	367
MOTOCI	370
MOȚĂȚEI	372
MURGAȘI	374
NEDEIA	377
NEGOEȘTI	380
NEGOIU	383
ORODEL	386
PADEA	388
PERIȘOR	390
PIELEȘTI	392
PISCU DE CÂMP	395
PLENIȚA	398
PLEȘOIU	400
PREDEȘTI	403
POIANA-MARE	405
RAZNICUL	408
RAST	411
RISIPIȚI	414
ROJIȘTEA	416
RUDARI	419
SADOVA	421
SALCIA	426
SĂCUI	429
SĂLCUȚA	432
SCAEȘTI	434
SEACA	437
SEACA DE CÂMP	440
SILIȘTEA-CRUCI	442
SLĂVUȚA	444
SOPOTU	447
STOINA	450
ȘEGARCEA	452
ȘIMNIC	455
TATOMIREȘTI	458
TĂLPAȘ	460
TENCĂNĂU	463
TERPEZIȚA	465

TUNARI	467
ȚÂNȚĂRENI	469
URZICUȚA	471
VALEA BOULUI	473
VERBIȚA	475
VÂRȚOP	477
VÂRVORU	479
VELLA	481
VELEȘTI	483
ZEICOIU	486
ORAȘUL CALAFAT	488

IMPARTIREA SANITARĂ A JUDEȚULUI DOLJ

LEGENDA

- Spital
- Reședință de Medic
- Infirmerie
- Agent Sanitar
- Moașe

Editura INFO,
Craiova
ISBN: 978-606-8100-37-1

